JAV
lietuviai

P A S A U L I O   L I E T U V I A I

Jungtinių Amerikos Valstijų
LIETUVIAI

a-m

VILNIUS 199

Jungtinių Amerikos Valstijų LIETUVIAI

Biografijų žinynas
I tomas

MOKSLO IR ENCIKLOPEDIJŲ LEIDYBOS INSTITUTAS

UDK 929(=882:73) (036)
Ju–107

Leidinio rengimo grupė

Grupės vadovė
vyr. mokslinė redaktorė Jonė Liandzbergienė

Vyr. moksliniai redaktoriai
dr. Antanas Balašaitis, Birutė Juodienė,
Apolonija Kuzmickienė, dr. Algis Matulevičius,
Danutė Rimšienė, Jūratė Tamulaitienė, Birutė Žalalienė;

moksliniai redaktoriai
Daiva Ancevičienė, Birutė Grabienė,
Vilija Kneitienė, Onutė Pečiulienė, Jonas Varnauskas

Dalį I tomo straipsnių rengė moksliniai redaktoriai
Sakalas Janavičius, Aldona Juodvalkytė

Vietovardžius, įstaigų ir organizacijų pavadinimus tikrino
Jonas Steponaitis

Meninė redaktorė Dalia Šilainytė

Maketo dailininkas Jonas Pocius

Viršelio dailininkas Kęstutis Verseckas

Techninė redaktorė Elvyra Volkienė

Korektorės Danguolė Baliukynienė, Aldutė Sidarkevičienė

Leidinį padėjo rengti
Lituanistikos tyrimo ir studijų centras Čikagoje

ISBN 5–420–01415–7
T. 1: ISBN 5–420–01416–5

PRATARMĖ

Palikti gimtinę ir vykti į svetimus kraštus, keliauti už jūrų marių lietuviai turėjo dėl dviejų svarbiausių priežasčių – kai savame krašte pristigo duonos ir laisvės. Nuo caro valdžios persekiojimo bėgo 1795, 1831 ir 1863 metų sukilimų dalyviai. Dalis jų atsidūrė ir Jungtinėse Amerikos Valstijose. Bėgo į Ameriką ir jaunuoliai, nenorėję tarnauti Rusijos kariuomenėje, ypač po 1874 m. karo prievolės įstatymo. Daug kaimiečių iš gimtinės buvo priversti išvykti po 1867–68 nederliaus metų. Geresnio pragyvenimo ieškoti mūsų tautiečiai vyko ir vėliau, vildamiesi, užsidirbę pinigų, grįžti į Lietuvą ir nusipirkti žemės. Tačiau dauguma jų liko ir įsikūrė už Atlanto. Išeiviai telkėsi į lietuviškas parapijas, būrėsi į draugijas, leido laikraščius, steigė lietuviškas mokyklas, rūpinosi išlaikyti savo kalbą bei krašto papročius.

Tolimuose kraštuose gyvenantys lietuviai išeiviai neužmiršo svetimųjų priespaudą kenčiančios Tėvynės ir atsiliepdavo į visus reikšmingesnius Lietuvos įvykius. Jie protestavo 1894 m. po Kražių skerdynių (siuntė laiškus Rusijos carui Aleksandrui III ir Popiežiui Leonui XIII). Rėmė kiekvieną laisvinimosi pastangą, rinko aukas, prašė prezidentą T. W. Wilsoną pripažinti 1918 m. vasario 16 d. paskelbtą Lietuvos Nepriklausomybę, padėjo atkurti karo sugriautą ūkį. Sielojosi dėl sostinės Vilniaus netekimo, protestavo prieš Klaipėdos krašto užgrobimą 1939 m. ir Sovietų Sąjungos įvykdytą Lietuvos aneksiją 1940 m.

Pastaroji Tėvynę užgriuvusi nelaimė suvienijo visų pažiūrų išeivius (išskyrus komunistus) bendram tikslui – Lietuvos išlaisvinimui. Buvo įkurtos organizacijos: 1941 m. – Amerikos lietuvių taryba (ALTas), vykdžiusi politinę veiklą, ir 1944 m. – Bendras Amerikos lietuvių fondas (BALFas), rūpinęsis nuo karo nukentėjusiųjų šalpa ir pabėgėlių įkurdinimu JAV (baigiantis II pasauliniam karui, 1944 m. vasarą į Vakarų Europą plūstelėjo nuo grįžtančių sovietinių okupantų besitraukianti karo pabėgėlių banga). Prie bendro tikslo siekimo plačia informacine veikla prisidėjo ir 1959 m. į Niujorką perkeltas Vyriausiasis Lietuvos išlaisvinimo komitetas (VLIKas) bei 1955 m. ALTo įkūrėjo prelato Jono Balkūno suburta JAV lietuvių bendruomenė (LB), ilgainiui išaugusi į visuotinę Pasaulio lietuvių bendruomenę (PLB), kurios centras įsikūrė Čikagoje (Lemonte). ALTo ir BALFo pastangų dėka JAV valdžia buvo įtikinta nuo sovietinių okupantų represijų į Vakarų Europą pasitraukusius ir praradusius viltį grįžti į Tėvynę lietuvius laikyti Lietuvos, o ne SSRS piliečiais ir leisti jiems persikelti į JAV. Pagal 1948 m. priimtą *Displaced Persons Act* per trejetą metų į JAV atvyko apie 30 tūkstančių lietuvių. Jie papildė jau seniau įsikūrusių tautiečių didžiuosius telkinius Čikagoje, Niujorke, Brooklyne, Philadelphijoje, Detroite, Pittsburghe, Bostone, Clevelande, Worcesteryje, Baltimorėje.

Naujieji imigrantai (tarp jų buvo daug politikos, kultūros ir meno veikėjų) steigė naujus kultūros, mokslo centrus ir visokeriopai stiprino bei plėtė lietuvišką veiklą. Kaip ir ankstesnieji išeiviai jie rūpinosi okupuota Tėvyne. Specialiais leidiniais visuomenei ir peticijomis JAV prezidentams ir Kongresui nuolat buvo primenama komunistinę priespaudą kenčianti Lietuva. ALTo siūlymu 1953 m. buvo sudarytas JAV Kongreso vadinamasis Kersteno komitetas, kuris rinko ir skelbė medžiagą apie Baltijos šalių okupacijos padarinius. Komitetui pateikti ištrūkusių iš okupuotos Tėvynės liudijimai garsino Lietuvos laisvės bylą. Žmogaus teisių pažeidimus, tikinčiųjų persekiojimą pasauliui priminė ir slapta siunčiamos *Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos* (1972–89) vertimo ir platinimo organizatoriai (ypač kunigai Kazimieras Kuzminskas ir Kazimieras Pugevičius). Po ilgų laisvės Tėvynei siekimo ir vilties metų visuotinė džiaugsminga JAV lietuvių parama pareikšta 1990 m. kovo 11 d. Vilniuje atkurtai Lietuvos Nepriklausomybei, buvo daromos diplomatinės pastangos ją apginti ir pripažinti, protestuota prieš SSRS agresiją 1991 m. sausio 13 d. Visos lietuvių tautos susitelkimą ir pasiaukojimą apvainikavo Lietuvos valstybės pripažinimas. Galima džiaugtis, kad dalis priverstųjų palikti Tėvynę jau grįžta į Lietuvą ir padeda jai atsikurti.

Per visus okupacijos metus užsienio lietuvių (ypač karo pabėgėlių) patriotinė veikla Lietuvoje buvo nutylima arba visaip niekinama, šmeižiama. Tik atkūrus Nepriklausomybę susidarė sąlygos objektyviai informacijai: galima ir reikia atstatyti istorinę tiesą, parodyti nutylėtą tautos dalies veiklą.

Turėdami tai galvoje, Mokslo ir enciklopedijų leidyklos (dabar – leidybos institutas) direktorius, 1996 m. išrinktas Lietuvos Respublikos Seimo nariu nuo Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) partijos, Zigmantas Pocius su Lituanistikos tyrimo ir studijų centro (LTSC) Čikagoje pirmininku prof. dr. Jonu Račkausku 1993 m. sumanė parengti ir Vilniuje išleisti įvairiose pasaulio šalyse gyvenančių lietuvių biografinį žinyną *Pasaulio lietuviai.* Sulaukus pažado, kad galima tikėtis paramos, pirmiausia pradėtas rengti leidinys *JAV lietuviai.* Tuo tikslu 1993 m. rudenį į LTSC atvyko enciklopedijų redaktorės Jonė Liandzbergienė ir Jūratė Tamulaitienė, po pusmečio – redaktorius dr. Antanas Balašaitis. Čikagoje, sukvietus įvairių profesijų ir organizacijų atstovus, sudaryta leidinio Patariamoji komisija, aptartas darbo planas: parengtas leidinio vardynas, anketa, ieškota adresų. Laikraščiuose ir per radiją paskelbus sumanymą, buvo siuntinėjamos anketos. Ne iš visų asmenų sulaukta atsakymo, nors kelis kartus per laikraščius buvo primenama ir prašoma siųsti biografijas į LTSC. Iš viso gauta apie 1500 atsakymų.

Žinynas *JAV lietuviai* yra būrio enciklopedininkų ir jų talkininkų darbo rezultatas. Jis leidžiamas Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto lėšomis. Leidinio rengimą aukomis parėmė ir JAV lietuviai. Rengėjai dėkoja leidinio sumanytojams – buvusiam direktoriui Zigmantui Pociui ir LTSC prezidentui prof. dr. Jonui Račkauskui už patarimus ir sudarytas sąlygas darbuotis Centre ir naudotis jo fondais, Patariamosios komisijos nariams: žurnalistams Broniui Juodeliui ir Juozui Žygui (parašiusiam pluoštą biografijų ir siuntusiam papildymus iš laikraščių), Teodorui Blinstrubui, Mildai Budrienei, Vytautui Kamantui, Raimundui Ošlapui, Juozui Polikaičiui, Faustui Stroliai, Pedagoginio lituanistikos instituto dėstytojams Juozui Masilioniui ir Stasei Petersonienei (parūpinusiems pluoštą pedagogų biografijų). Už visokeriopą paramą esame dėkingi taip pat dr. Antanui Razmai, dailininkei Magdalenai Stankūnienei, kunigui Antanui Saulaičiui SJ, muzikui Kazimierui

Skaisgiriui, fotografams Algimantui Keziui, Kaziui Daugėlai, Vytautui Maželiui (iš jų leidinių panaudota daug portretų), žurnalistams Raimundui Lapui, Alfonsui Nakui, Edvardui Šulaičiui.

Rengėjai tikisi, kad šis leidinys prisidės prie mūsų tautos istorinės atminties papildymo. Pirmiausia norėjome aprašyti tuos, kurie ištikimai puoselėjo lietuvybę, nuolat primindami saviems ir pasauliui Lietuvos vardą, rūpinosi jos išlaisvinimu, „telkė žinias apie tai, ką svetimoji prievarta norėjo nugramzdinti užmarštin" (plg. LE, t. 36, p. 6). Aukodami poilsio valandas, jie veikė, tvirtai tikėdami, kad, atsikūrus Nepriklausomai Lietuvai, tie darbai pravers jos atgijusiai tautai. Tegu šis leidinys būna kukli padėka nenuilstantiems kultūros darbo entuziastams, toli nuo Tėvynės rengusiems enciklopedijas ir kitus lietuvių tautos istorijos, kultūros, meno, literatūros leidinius, poeto Bernardo Brazdžionio žodžiais tariant, visiems, kuriems „kryžkelėje teko / piligrimais eiti / svetimur Tėvynei / krauti laisvės kraitį." Laisvės viltims išsipildžius, sugrįžusios į Tėvynę šios knygos, o kartu ir naujasis žinynas liudija apie mūsų tėvų, brolių ir seserų likimus plačiajame pasaulyje.

Humanitarinių mokslų daktaras **Antanas Balašaitis**

PAAIŠKINIMAI

Žinyne aprašomi po II pasaulinio karo visuomenės ir profesinėje veikloje aktyviai reiškęsi lietuviai (ankstesniųjų išeivių veikla aprašyta Juozo Kapočiaus Bostone išleistoje *Lietuvių enciklopedijoje*, 37 t., 1953–85). Leidinys iliustruotas aprašomųjų pateiktomis ir iš įvairių leidinių bei periodikos rinktomis portretinėmis fotografijomis. Greta lietuvių jame aprašyta ir keletas kitų tautybių žmonių, glaudžiai susijusių su mūsų valstybe, jos istorija ir kultūra. Žinyną sudaro 2 tomai: I tomas apima A–M raidėmis prasidedančias biografijas, II tomas - N–Ž. Pirmajame tome pateikta 2004 biografijos, 1037 iliustracijos. Antrajame tome numatyta dar įdėti papildymų skyrelį, t. p. pavardžių rodyklę, aukotojų sąrašą.

Leidinyje laikomasi Lietuvoje nustatytų rašybos taisyklių. Valstybių, jų sostinių ir kai kurių miestų (Niujorkas, Čikaga, Buenos Airės, Kvebekas, Ženeva ir kt.) pavadinimai lietuvinami. Visi mokslo įstaigų, organizacijų pavadinimai verčiami, išskyrus kai kuriuos, neturinčius atitikmenų lietuvių kalboje. Knygų, leidinių ir straipsnių pavadinimai pateikiami ta kalba, kokia jie buvo paskelbti. Nelietuviški asmenvardžiai ir vietovardžiai rašomi originalo forma, pridedant galūnes *-as, -is* prie žodžių, kurie baigiasi priebalsiu (jie linksniuojami). Žodžiai, kurie baigiasi balsiais (išskyrus *-a*) arba dvibalsiais, galūnių neturi ir nelinksniuojami. Moterų pavardės rašomos tradiciškai, tik atskirais atvejais nurodoma ir oficiali spaudoje vartojama forma. Visi gyvenimo faktai (išsimokslinimas, profesinė ir visuomeninė veikla, darbo vieta, konkretūs veiklos rezultatai) dėstomi nuosekliai.

Rengiant šį žinyną, be anketų, remtasi jau minėta *Lietuvių enciklopedija, Encyclopedia Lituanica* (6 t., 1970–78), įvairiais apžvalginiais leidiniais – A. Kezio *Lithuanian Artists in North America* (1994), M. Budrys *Amerikos lietuviai gydytojai* (1992), R. M. Lapo *Ten, ekrane sužibus* (1983), *Lietuvių išeivijos knygos* (d. 1, 1993), V. Vanago *Lietuvių rašytojų sąvadas* (1996), *Lietuvių fondas* (2 t., 1983–94) ir kt., išeivijos ir Lietuvos periodine spauda (laikr. *Draugas, Dirva, Darbininkas* ir kt.). Dėl įvairių priežasčių (didelė leidinio apimtis, duomenų stoka, dauguma straipsnių rašyti Vilniuje) visiško enciklopedinio tikslumo ir išsamumo žinyne vietomis stinga: kai kurios biografijos nepilnos, be gyvenimo datų ir vietų. Gali pasitaikyti ir šiaip netikslumų ar apsirikimų. Biografijos apimtį daugeliu atvejų lėmė tai, kiek turėjome duomenų, taigi eilučių skaičius nerodo asmens reikšmingumo. Tik dalį aprašomųjų galėjome supažindinti su parengtais straipsniais, ir jie buvo patikslinti.

Prašome atlaidžius skaitytojus visas pastabas, patikslinimus, taip pat naujas biografijas (jas įdėsime II tome, papildymų skyriuje) siųsti adresu: Jonė Liandzbergienė, Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, L. Asanavičiūtės 23, 2050 Vilnius.

Rengėjai

SANTRUMPOS

a. – amžius
AAAS – Amerikos gamtos mokslų puoselėjimo draugija
AABS – Baltijos studijų draugija
ABLL – Amerikos baltų laisvės lyga
ABN – Antibolševikinis tautų blokas
abstr. – abstraktinis, abstraktus
adm. – administracinis
adv. – advokatas
agr. – agronomas
akad. – akademikas
ALDD – Amerikos lietuvių daktarų draugija
ANO – Amerikos tautinė organizacija
ALGD – Amerikos lietuvių gydytojų draugija
ALGS – Amerikos lietuvių gydytojų sąjunga
ALIAS – Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga
ALDP – Amerikos lietuvių demokratų partija
ALKA – Amerikos lietuvių kultūros archyvas
ALRKF – Amerikos lietuvių Romos katalikų federacija
ALRK MS – Amerikos lietuvių Romos katalikių moterų sąjunga
ALTas – Amerikos lietuvių taryba
ALTS – Amerikos lietuvių tautinė sąjunga
ALVUDas – Amerikos lietuvių vaiko ugdymo draugija
amer. – amerikiečių
apybr. – apybraiža
apyl. – apylinkė
apyg. – apygarda
apys. – apysaka
APPLE – Amerikos profesinė pagalba Lietuvos mokytojams
aps. – apskritis
archeol. – archeologijos, archeologinis, archeologas
archit. – architektūrinis, architektas
archit-ra – architektūra
arkivysk. – arkivyskupas
astr. – astronomijos, astronominis
AT – Aukščiausioji Taryba
BALFas – Bendras Amerikos lietuvių fondas
BATUNas – Baltijos tautos, norinčios įtakoti Jungtines tautas
bažn. – bažnyčios, bažnytinis
biogr. – biografinis
biol. – biologijos, biologinis, biologas
b-ka – biblioteka
bot. – botanikos, botaninis, botanikas
buit. – buitinis
buv. – buvęs
b-vė – bendrovė
centr. – centrinis
chem. – chemijos, cheminis, chemikas
choreogr. – choreografijos, choreografinis
civ. – civilinis
Co. – kompanija
D., d. – didysis
dab. – dabartinis
dail. – dailininkas
dep-tas – departamentas
dem. – demokratinis
D.D.S. – gydytojas odontologas
d-ja – draugija
d-metis – dešimtmetis
doc. – docentas
dok. – dokumentinis
dol. – doleris
D.P. – perkeltieji asmenys
dr. – daktaras
egz. – egzempliorius
eil. – eilėraščių, eilėraštis

ek. – ekonomikos, ekonominis
EL – Encyclopedia Lituanica
ELTA – Lietuvių telegramų agentūra
etn. – etnografijos, etnografinis
FASK – Fizinio auklėjimo sporto komitetas
fed-ja – federacija
filh-ja – filharmonija
filol. – filologijos, filologinis
filos. – filosofijos, filosofinis, filosofas
fiz. – fizikos, fizinis, fizikas
fiziol. – fiziologijos, fiziologinis, fiziologas
f-kas – fabrikas
f-tas – fakultetas
g. – gimęs
gamyb. – gamybinis
gelžb. – gelžbetonio, gelžbetoninis
gen. – generalinis, generolas
geod. – geodezijos, geodezinis
geogr. – geografijos, geografinis, geografas
geol. – geologijos, geologinis, geologas
geom. – geometrijos, geometrinis
gyd. – gydytojas
g-ja – gimnazija
g-la. – gamykla
glžk. – geležinkelis
gr. – graikų, graikiškas
grož. – grožinis
gub. – gubernija
habil. dr. – habilituotas daktaras
hum. – humanitarinis
humor. – humoristinis
įk. – įkurtas
YMCA – Krikščionių jaunimo asociacija
in-tas – institutas
inž. – inžinerijos, inžinerinis, inžinierius
IRO – Tarptautinė pabėgėlių organizacija
isp. – ispanų
ist. – istorijos, istorinis, istorikas
įst. – įsteigtas
išl. – išleistas
išsp. – išspausdintas
it. – italų, itališkas
įv. – įvairus
jaun. – jaunesnysis
JAV – Jungtinės Amerikos Valstijos
J. D. – teisės daktaras
JT – Jungtinės Tautos
k. – kalba
kar. – karinis
katal. – katalikų
k-ja – komisija
kn. – knyga
kom. – komunistinis
komp. – kompozitorius
konc. – koncentracijos
koop. – kooperacijos, kooperatinis
korp. – korporacija
KP – Komunistų partija
kpt. – kapitonas
kr. – kraštas
kt. – kitas, kita
k-tas – komitetas
kult. – kultūros, kultūrinis
kun. – kunigas, kunigų
kun-štis – kunigaikštis
KVC – Katalikų veikimo centras
LAF – Lietuvių aktyvistų frontas
laikr. – laikraštis
LAS – Lietuvių ateitininkų sąjunga
LB – Lietuvių bendruomenė
LDK – Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė
LE – Lietuvių Enciklopedija
LDGD – Lietuvių dantų gydytojų draugija
leid. – leidimas
LF – Lietuvių fondas
LFLS – Lietuvos fizinio lavinimo sąjunga
LGD – Lietuvių gydytojų draugija
LGSF – Lietuvos gimnastikos ir sporto federacija
liet. – lietuvių, lietuviškas
lyr. – lyrinis
lit. – literatūrinis
lit-ra – literatūra
LKDP – Lietuvos krikščionių demokratų partija
LKMA – Lietuvių katalikų mokslų akademija
LLA – Lietuvos laisvės armija
LLKS – Lietuvos laisvės kovotojų sąjunga
log. – logikos, loginis
lot. – lotynų, lotyniškas
LR – Lietuvos Respublika
LRD – Lietuvių rašytojų draugija
LRK – Lietuviai Romos katalikai
LRK SA – Lietuvių Romos katalikų susivienijimas Amerikoje
LRK MS – Lietuvių Romos katalikių moterų sąjunga
LRK VS – Lietuvių Romos katalikių vargonininkų sąjunga

LS – Lietuvos sąjūdis
LSDP – Lietuvos socialdemokratų partija
LSS – Lietuvių skautų sąjunga
LŠS – Lietuvių šaulių sąjunga
lt – litas
ltd. – ribotoji atsakomybė
ltn. – leitenantas
LTS – Lietuvių tautininkų sąjunga
LVLS – Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga
M. – mažasis, mažoji
m – metras
m. – miręs
MA – Mokslų akademija
mat. – matematikos, matematinis
M. D. – medicinos daktaras
mech. – mechanikos, mechaninis
med. – medicinos, medicininis
mėn. – mėnuo
meteor. – meteorologijos, meteorologinis
miner. – mineralogijos, mineralinis
mit. – mitologijos, mitologinis
m-ja – ministerija
mjr. – majoras
MKS – Mokslo ir kūrybos simpoziumas
mkt. – mokytojų, mokytojas
m-la – mokykla
mln. – milijonas
mlrd. – milijardas
moksl. – mokslinis
muz. – muzikos, muzikinis
N. – naujasis, naujoji
nac. – nacionalinis
NASA – Nacionalinė aeronautikos ir kosmoso administracija
NATO – Š. Atlanto santarvė
neleg. – nelegalus
Nr. – numeris
okup. – okupacijos, okupacinis
org-ja – organizacija
p. – pietų, pietinis
P. – Pietūs
pab. – pabaiga
pagr. – pagrindinis
par. – parapija
pasaul. – pasaulinis
past. – pastatyta
ped. – pedagogikos, pedagoginis
PEN klubas – Tarptautinė rašytojų organizacija
period. – periodinis
Ph. D. – filosofijos daktaras
piliet. – pilietinis
PLB – Pasaulio lietuvių bendruomenė
PLC – Pasaulio lietuvių centras
plg. – palygink
PLGS – Pasaulio lietuvių gydytojų sąjunga
PLIAS – Pasaulio lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga
plk. – pulkininkas
plk. ltn. – pulkininkas leitenantas
PLSS – Pasaulio lietuvių skautų sąjunga
PLJS – Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga
poez. – poezijos
po Kr. – po Kristaus gimimo
polit. – politinis
pr. – pradinis, pradžia
pram. – pramonės, pramoninis
pranc. – prancūzų, prancūziškas
pr. Kr. – prieš Kristaus gimimą
prek. – prekybos, prekybinis
priv. – privatinis, privatus
prof. – profesorius
prof. s-ga – profesinė sąjunga
prog-ja – progimnazija
prov-ja – provincija
psichol. – psichologijos, psichologinis
psl. – puslapis
pvz. – pavyzdžiui
r. – rytų, rytinis
R. – Rytai
real. – realistinis
red. – redaktorius
rel. – religijos, religinis
resp. – respublikinis
rev. – revoliucijos, revoliucinis
rež. – režisierius
rink. – rinkinys
rj. – rajonas
rom. – romanas
S., s. – Senasis, senoji
satyr. – satyrinis
sen. – senovės, senovinis
s-ga – sąjunga
simf. – simfoninis
s-ja – seminarija
sk. – skyrius
skulpt. – skulptūrinis, skulptorius
SLA – Susivienijimas lietuvių Amerikoje
slap. – slapyvardis

sov. – sovietų, sovietinis
spalv. – spalvotas
spec. – specialus
sport. – sportinis
sr. – sritis
SSRS – Sovietų Sąjunga
st. – stotis
str. – straipsnis
svarb. – svarbiausias
š. – šiaurės, šiaurinis
Š. – Šiaurė
ŠALFASS – Š. Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjunga
Švč. – Švenčiausiasis, Švenčiausioji
Šv., šv. – šventas, šventasis
techn. – technika, techninis
t. – tomas
tarpt. – tarptautinis
techn. – technikos, techninis
teis. – teisinis
teol. – teologijos, teologinis
teor. – teorijos, teorinis
TF – Tautos fondas
t. y. – tai yra
tikr. – tikrasis
t-metis – tūkstantmetis
t. p. – taip pat
t. t. – taip toliau
tūkst. – tūkstantis
UNRRA – Jungtinių tautų paramos ir atstatymo administracija
un-tas – universitetas
užs. – užsienio
v. – vakarų, vakarinis
V. – Vakarai
vad. – vadinamasis, vadinamoji
valst. – valstybės, valstybinis
v-ba – valdyba
VDU – Vytauto Didžiojo universitetas
vert. – vertėjas
vet. – veterinarijos, veterinarinis
vid. – vidurinis, vidurys
vykd. – vykdomasis
vyr. – vyriausiasis, vyresnysis
vysk. – vyskupas
visuom. – visuomenės, visuomeninis
visuot. – visuotinis
VLIKas – Vyriausiasis Lietuvos išlaisvinimo komitetas
vls. – valsčius
vok. – vokiečių, vokiškas
zool. – zoologijos, zoologinis
žrn. – žurnalas
ž. ū. – žemės ūkio
ŽŪA – Žemės ūkio akademija

JAV valstijų ir teritorijų santrumpos

AL – Alabama
AK – Alaska
AR – Arkansas
AZ – Arizona
CA – California
CO – Colorado
CT – Connecticut
DC – District of Columbia
DE – Delaware
FL – Florida
GA – Georgia
HI – Hawaii
IA – Iowa
ID – Idaho
IL – Illinois
IN – Indiana
KY – Kentucky
KS – Kansas
LA – Louisiana
MA – Massachusetts
MD – Maryland
ME – Maine
MI – Michigan
MN – Minnesota
MO – Missouri
MS – Mississippi
MT – Montana
NC – North Carolina

ND – North Dakota
NE – Nebraska
NH – New Hampshire
NY – New York
NJ – New Jersey
NM – New Mexico
NV – Nevada
OH – Ohio
OK – Oklahoma
OR – Oregon
PA – Pennsylvania
PR – Puerto Rico
RI – Rhode Island
SC – South Carolina
SD – South Dakota
TN – Tennessee
TT – Guam
TX – Texas
UT – Utah
VA – Virginia
VI – Virgin Islands
VT – Vermont
WA – Washington
MI – Wisconsin
WY – Wyoming
WV – West Virginia

A

ABARIUS Mykolas (g. 1926.I.27 Volungiuose, Antazavės vls., Zarasų aps.), inžinierius, visuomenininkas. Mokėsi Kalvarijos ir Marijampolės g-jose. 1944 pasitraukė į Vokietiją; čia baigė Hanau liet. g-ją. 1949 persikėlė į JAV. 1950–52 tarnavo JAV kariuomenėje. Vėliau studijavo Worcesterio, MA, bei Henry Fordo Community koledže, Dearborne, MI. 30 metų dirbo Fordo automobilių b-vėje braižytoju, vėliau konstruktoriumi. Aktyviai dalyvauja LŠS veikloje. Nuo 1987 šios s-gos pirmininkas. Priklauso JAV LB, LF. Apdovanotas LŠS Žvaigždės medaliu ir Žvaigždės ordinu.

Mykolas Abarius

ABARIŪTĖ Marija Violeta (**Abarius;** g. 1953. VIII.21 Detroite, MI), visuomenės veikėja. Studijavo Michigano un-te Ann Arbore. 1974 buvo Liet. studentų s-gos pirmininkė ir Tarpt. studentų šventės (*Pasaulio mugė*) organizacinio k-to vicepirmininkė. 1975 lankė liet. k. kursus Vilniaus un-te. 1977 bakalauro laipsniu baigė biologijos studijas Wayne valstijos un-te Detroite. 1977 Baltijos tautų žmogaus teisių demonstracijos Vašingtone organizacinio k-to vicepirmininkė, biuletenio redaktorė. Aktyvi skautų veikėja, nuo 1978 paskautininkė. 1979 dalyvavo IV Pasaulio liet. jaunimo kongrese, 1981–83 šio kongreso pirmininkė. 1979–81 dirbo federalinės valdžios imigracijos skyriuje. 1981 Wayne valstijos un-te dar išklausė teisės kursą. Detroito liet. radijo valandėlių pranešėja. Nuo 1982 Detroito lituanistinės *Žiburio* m-los mokytoja. Bendradarbiauja amer. spaudoje, 1980 išrinkta pasižymėjusia JAV spaudos moterimi. Už darbą su liet. jaunimu 1984 apdovanota E. Kriaučeliūno premija.

ABELKIS Povilas (1906.I.14, n. s. I.27 Žemaičių Kalvarijoje – 1957.VIII.7 Čikagoje, IL), rašytojas. Nuo 1923 bendradarbiavo period. spaudoje (*Jaunime, Lietuvos aide* ir kt.). Išleido apsakymų rink. *Gyvenimo sūkuriuose* (1930). 1944 pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV. Privačiai leido knygas, reiškėsi spaudoje (*Tremtyje, Naujienose*). Išeivijoje išleido rink. *Kalnų dvasia ir kitos novelės* (1946), apysaką *Tilto sargas* (1949; abi knygos P. Tulpės slap.), romanus *Žemaičių krikštas* (1952), *Atlaidų pavėsy* (1955). Parašė apybraižą *Visų Šventųjų parapija Roselande* (1956).

ABELKIS Povilas (g. 1934.X.14 Kretingoje), aeronautikos inžinierius. 1958 Ilinojaus un-te gavo tiksliųjų mokslų bakalauro, 1964 P. Karolinos un-te Columbijoje, SC, – aeronautikos inžinerijos magistro laipsnį. Dirbo b-vėje *Douglas Aircraft* Long Beache, CA, naujų technologijų kūrimo sk. vyresniuoju inžinieriumi mokslininku. Pastaruoju metu

– šios b-vės JAV Karinių oro pajėgų tyrimų sutarties vykdymo technikos direktorius. Priklauso LSS.

ABRAITIS Julius (1890.XII.14 Barsukinėje, Šunskų vls., Marijampolės aps. – 1987 JAV), gydytojas. Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas. 1911 baigė Marijampolės g-ją, vadovavo Marijampolės aušrininkams. Bendradarbiavo laikr. *Lietuvos žinios, Santara* (Sėjiko slap.). 1911–17 Maskvos un-te studijavo teisę ir mediciną. 1912 redagavo laikr. *Lietuvos ūkininkas,* 1912–14 žrn. *Aušrinė* red. kolegijos narys. 1917–18 tarnavo Rusijos kariuomenėje gydytoju. 1918–20 Alytaus aps. gydytojas. 1920 studijavo Vokietijoje. 1921–22 dirbo Sveikatos dep-te Kaune; kurį laiką buvo jo vicedirektorius. 1922–40 Lietuvos kariuomenės gydytojas. 1941–44 dirbo Marijampolės aps. ligoninėje. 1944 pasitraukė į Vokietiją, buvo Augsburgo liet. stovyklos gydytojas. 1947 apsigyveno JAV; nuo 1951 vertėsi gydytojo praktika Ohio valstijoje, Clevelando priemiestyje.

ABRAITIS Vytautas (g. 1916.V.3 Niujorke, NY), teisininkas, visuomenės veikėjas. 1921 su tėvais atvyko į Lietuvą. 1934 baigė Marijampolės g-ją. Studijavo teisę VDU, 1938 jį baigė. Priklausė korp. *Neo-Lithuania,* 1935–36 v-bos sekretorius, 1938 pirmininkas. Buvo VDU studentų atstovybės vicepirmininkas. 1937–38 dirbo sekretoriumi Taupomosiose valstybės kasose, 1938 Kauno Valstybės teatre. 1938–39 studijavo Berlyno aukštojoje politikos m-loje. 1940 grįžo į JAV. 1940–41 dirbo švino žaislų fabrike liejiku, 1941–78 Niujorko prekybos uosto glžk. stotyje (užėmė įv. pareigas, buvo dep-to direktorius). 1945 aktyviai įsijungė į liet. visuom. darbą. 1945 ALTo Niujorko sk. pirmininkas. 1956–60 BALFo vicepirmininkas, 1960–62 iždininkas. Ypač aktyviai reiškėsi tautininkų veikloje. 1946–49 Amerikos liet. tautininkų centro pirmininkas. 1961–65 ALTS pirmininkas, įsteigė ALTS skyrius: 1951 Richmond Hillse, NY, 1967 Elizabethe, NJ, 1985 Daytona Beache, FL, buvo jų pirmininkas. 1963–65 atstovavo lietuviams JAV respublikonų partijos vadovybėje. 1978 išėjęs į pensiją, gyvena Palm Coaste, FL. 1987–91 žrn. *Naujoji viltis* vyr. redaktorius.

Vytautas Abraitis

ABROMAITIS Eduardas (g. 1916.I.11 Čikagoje, IL), kunigas. Mokėsi Quigley ir Mundeleino kun. seminarijose Čikagoje. Kunigu įšventintas 1940, dirbo vikaru Cicero, IL, ir kitose Čikagos liet. parapijose. Nuo 1962 Šv. Kryžiaus liet. parapijos klebonas. Vėliau persikėlė į Pembrooke Pinesą, FL.

ADAMKUS Valdas Voldemaras (**Adamkavičius;** g. 1926.XI.3 Kaune), ekologas, inžinierius, visuomenės veikėjas. Vilniaus (1988) ir Northwesterno, IL (1994) un-tų garbės daktaras, Šv. Juozapo koledžo, IN, teisės garbės daktaras (1990). Mokėsi Kauno *Aušros* g-joje. Vok. okupacijos metu priklausė Lietuvos laisvės kovotojų s-gai, su kitais leido pogrindinį laikr. *Jaunime, budėk!*. 1944 pasitraukė į Vokietiją; čia 1946 baigė Eichstätto liet. g-ją. Vėliau studijavo Müncheno un-te. 1949 persikėlė į JAV, studijavo Ilinojaus un-te, IL. 1960 baigė Ilinojaus technologijos in-tą. 1970–81 JAV gamtos aplinkos apsaugos vidurio

Valdas Voldemaras Adamkus

vakarų V regiono, apimančio 6 valstijas, viceadministratorius, nuo 1981 administratorius–valdytojas. Federalinis atstovas prie 11 valstijų Ohio upės baseino ekologijos kom-jos. Nuo 1980 Tarptautinės Amerikos ir Kanados Didžiųjų Ežerų priežiūros kom-jos JAV delegacijos pirmininkas. Koordinuoja Baltijos valstybių ekologinės pagalbos reikalus. Daug nusipelnė vadovaudamas Didžiųjų Ežerų tvarkymui. 1956 ir 1962 dalyvavo liet. delegacijose Lietuvos laisvinimo reikalais pas JAV prezidentus. 1957–58 Liet. studentų *Santaros* centro v-bos pirmininkas. Nuo 1961 *Margučio* liet. radijo programos vadovas. 1966–68 Santaros–Šviesos federacijos pirmininkas. 1958 vadovavo JAV liet. jaunimo delegacijai, kuri Vasario 16 proga įteikė JT gen. sekretoriui Lietuvos laisvės memorandumą. JAV LB kelių tarybų narys, JAV LB centro v-bos vicepirmininkas. VDU Atkuriamojo senato narys (1989–96). Per Lietuvos Prezidento rinkimus 1992 S. Lozoraičio štabo pirmininkas. Nuo 1994 Lietuvos gamtos fondo prezidentas. Pasižymėjo sporto veikla. Dar Vokietijoje pasiekė lengvosios atletikos rekordų. 1949 įsteigė Čikagoje, IL, liet. sporto klubą *Grandis*, 1951 - *Lituanica*; jiems vadovavo. 1959 suorganizavo ir vadovavo lietuvių krepšinio rinktinės išvykai į P. Ameriką, 1964 - į Australiją. 1981 išrinktas Š. Amerikos liet. sporto s-gos pirmininku. 1983 ir 1991 Pasaulio liet. sporto žaidynių org. k-to pirmininkas. Nuo 1990 Lietuvos tautinio olimpinio k-to atstovas JAV. Bendradarbiauja spaudoje. Už nuopelnus R. Reagano apdovanotas aukščiausiu JAV prezidento civiliniu žymeniu, už nuopelnus JAV gamtos apsaugos srityje - aukso medaliu. 1998 išrinktas Lietuvos Respublikos prezidentu.

ADOMAITIENĖ Sofija (**Pusdešrytė**; 1912. III.13 Prienuose - 1994. XII.26 Čikagoje, IL), dainininkė (mecosopranas). Inž. D. Adomaičio žmona. 1936 baigė VDU Teisių f-tą. Studijuodama un-te, buvo korp. *Filiae Lithuaniae* pirmininkė, šaulė. 1941, baigusi Kauno konservatoriją, Kaune debiutavo operoje *Aida* Amneris vaidmeniu. Persikėlusi į Vilnių, dainavo Vilniaus operoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją, koncertavo pabėgėliams. 1947 dainavo

Sofija Adomaitienė

Stuttgarto, Vokietija, radiofone. Persikėlusi į JAV, daugelį metų vadovavo Scenos darbuotojų s-gai, suorganizavo apie 50 spektaklių Jaunimo centre Čikagoje. Surengė koncertų JAV ir Kanadoje. Su P. Bičkiene išleido duetų plokštelę. Dvejus metus Lietuvos dukterų d-jos pirmininkė; Tautos fondo, BALFo narė.

ADOMAITIS Domas (g. 1909.VII.29 Laitiešiniuose, Pašvitinio vls., Šiaulių aps.), chemijos technologijos inžinierius, visuomenininkas. 1928 baigė Šiaulių berniukų g-ją, 1936 - VDU. 1932–33 korp. *Neo-Lithuania* vicepirmininkas. 1934–40 dirbo Finansų m-joje, kurį laiką buvo Pramonės dep-to vicedirektorius. 1937–38 Ūkio tarybos pirmininkas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1946–47 mokytojavo Nürtingeno lietuvių technikos m-loje. 1947 atvyko į JAV. Iki 1974 dirbo chem. tyrimų srityje. Turi 17 patentų. Kuria originalias plastiko skulptūras, jas eksponuoja dailės parodose. Aktyviai dalyvauja visuom. veikloje.

Domas Adomaitis

Lietuvių genocido parodos redaktorius ir vykdytojas. Nuo 1976 Čiurlionio galerijos Čikagoje, IL, pirmininkas. Vienas *Lietuvių balso* steigėjų, red. kolegijos narys. Priklauso ALTui, BALFui, ALTS. Parašė ir išleido monografiją apie dail. M. Šileikį. Bendradarbiauja spaudoje.

Jonas Adomaitis

ADOMAITIS Jonas (1919.III.13 Žygaičiuose, Tauragės aps. - 1991.I.8 Sunny Hillse, FL), chorvedys. Baigė Tauragės komercinę g-ją ir Šiaulių mkt. kursus (1936). Muzikos mokėsi pas savo tėvą vargonininką Juozą Adomaitį. Mokytojaudamas Vainute ir kitose Tauragės aps. pr. m-lose, organizavo vaikų chorus. Priklausė ateitininkams. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Mokytojavo Hanau liet. m-loje, buvo *Dainavos* ansamblio chormeisteris ir instrumentinės dalies vedėjas, suorganizavo kaimo kapelą, vaikų chorą, talkino *Ąžuolyno* teatrui. 1949 atvyko į JAV. Baigęs buhalterijos kursą prie Čikagos un-to, IL, 25 metus dirbo *Rochester Telephone* b-vės buhalteriu. 1960–84 Rochesterio, NY, LB choro dirigentas ir vadovas. Nuo 1977 dar vadovavo *Sutartinės* ansambliui, plačiai su juo gastroliavo. Priklausė JAV LB, LF, amer. muzikų org-joms.

ADOMAITIS Vytautas Albinas (g. 1926.IV.6 Worcesteryje, MA), chemikas, gamtosaugininkas. 1948 magistru baigė Holy Crosso koledžą Worcesteryje. 1949–51 N. Anglijos farmacijos koledžo Bostone, MA, asistentas profesorius. 1951–53 dalyvavo Korėjos kare. 1953–56 dirbo *Shell* naftos b-vėje Los Ange-

Liudvika Adomaitytė

lese, CA. Nuo 1957 dirbo gamtos apsaugos srityje: 1957–65 – Patuxento laukinių gyvūnų tyrimų centre Laurelyje, MD, 1957–83 Š. Prerijų gyvūnijos tyrimų centro Jamestowne, ND, vyr. chemikas, 1983–86 Vandens telkinių teršalų sk. informacinės grupės Vašingtone vadovas. 1988 skaitė paskaitas George Masono un-te Fairfaxe, VA. 1988–90 JAV aplinkos apsaugos agentūros konsultantas. Parašė straipsnių, knygų ir vadovėlių iš gamtos apsaugos. Verčia, rašo straipsnius iš vid. amžių istorijos, mokslo populiarinimo temomis. Priklauso JAV LB, buvo Baltimorės, MD, Phoenixo, AZ, apyl. v-bų narys. 1976 ir 1985 apdovanotas Gyvūnijos tyrimų tarnybos žymenimis.

Jadvyga Adomavičienė

ADOMAITYTĖ Liudvika (**sesuo Teofilė;** 1905.VIII.19 Mount Carmelyje, PA – 1996.I.10 Čikagoje, IL), vienuolė, pedagogė. Įstojusi į Šv. Kazimiero seserų kongregaciją, Čikagoje baigė Šv. Kazimiero akademiją. Studijavo De Paulo ir Loyolos un-tuose. Marywoodo koledže Scrantone, PA, įgijo bakalauro laipsnį iš pedagogikos. 1933–35 VDU Teologijos-filosofijos f-te studijavo lituanistiką. 1935–46 buvo kazimieriečių m-lų inspektorė. 1936 *Drauge* įsteigė *Mažųjų skyrių* ir dvejus metus jam vadovavo. Kartu su kitomis seselėmis parengė skaitinių kn. *Į šviesą* (1937), *Spindulėlis* (1943). Surengė 3 moksleivių dainų šventes (1940–43). 1946–52 gen. vyresniosios asistentė, 1952–58 kongregacijos gen. vyresnioji. Viena iš Lietuvaičių seserų in-to steigėjų ir pirmoji prezidentė, kursuose skaitė paskaitas iš pedagogikos ir lituanistikos. 1960–73 dirbo ped. darbą Argentinos liet. telkiniuose (Buenos Airėse, Rosario, Córdoboje).

ADOMAVIČIENĖ Jadvyga (**Čižikaitė;** g. 1919.VI.29 Joniškėlyje, Biržų aps.), dainininkė (sopranas). Kompozitoriaus V. Adomavičiaus žmona. Lietuvoje, baigusi Antalieptės prog-ją, muzikos mokėsi pas Norvaišą. Dainavo su chorais. Pasitraukusi iš Lietuvos, kurį laiką gyveno Vokietijoje. Muzikos studijas tęsė pas S. Sodeiką. Buvo Tautinio ansamblio Bamberge ir *Dainavos* ansamblio Hanau solistė, dainavo *Atžalyne,* įv. liet. renginiuose, giedojo Hanau stovyklos bažnyčioje. Vėliau apsigyveno JAV, Athole, MA. Dainavo *Aušros* chore, amerikiečių moterų klubuose, dalyvavo įv. koncertuose ir renginiuose.

ADOMAVIČIUS Jonas (g. 1911.XII.15 Pernaravoje, Kėdainių aps.), gydytojas. Medicinos daktaras (1949). Nuo 1932 priklauso korp. *Gaja.* 1938 baigęs VDU, dirbo jo Vidaus

Jonas Adomavičius

ligų klinikoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 Tübingeno un-te apgynė doktoratą ir tais pačiais metais persikėlė į JAV. Stažavo Cooko aps. ligoninėje Čikagoje, IL, ir joje visą laiką dirba. Daug prisidėjo prie Amerikos liet. vaiko ugdymo d-jos (ALVUD) veiklos; šios d-jos pirmininkas. Įsteigė ALVUDo liet. sodybą – prieglaudą senyviems žmonėms; ją globoja. Bendradarbiauja liet. spaudoje (daugiausia *Drauge* Čikagoje ir *Dienovidyje* Vilniuje), rašo visuomenės gyvenimo, auklėjimo, kultūros, ypač sveikatos klausimais. Propaguoja sveiką gyvenseną ir mitybą, profilaktiką, higienos įgūdžius. Apie tai kalba ir radijo laidose (nuo 1959 parengė daugiau kaip 600 tokių pašnekesių). Remia Lietuvos jaunuosius menininkus, mokslininkus.

ADOMAVIČIUS Petras (1879.VI.27 Gaižiūnuose, Vabalninkų vls., Biržų aps. – 1967.I.18 Brocktone, MA; palaidotas Bostone, MA), teisininkas. Baigė Šiaulių g-ją. 1903–07 studijavo Maskvos un-te teisės mokslus, priklausė slaptai liet. studentų d-jai. Vėliau kurį laiką gyveno ir dirbo Turkestane, Kazachija. 1921 grįžo į Lietuvą. 1921–28 Kauno apygardos teismo, 1928–40 – Vyriausiojo tribunolo, 1941–44 – Apeliacinių rūmų teisėjas. Pasitraukęs į Vakarus, 1950 persikėlė į JAV. Dalyvavo Lietuvių teisininkų, Šv. Vincento d-jų, LŠS, Vilniui vaduoti s-gų veikloje.

ADOMAVIČIUS Vladas (1906.XII.29 Rusijoje – 1961.II.18 Bostone, MA), kompozitorius, violončelininkas, architektas. 1926 baigė Kauno komercijos m-lą. 1926–36 studijavo Kauno konservatorijoje (G. Ludwigo ir P. Berkavičiaus violončelės, J. Karnavičiaus ir J. Bendoriaus kompozicijos ir muz. teorijos, V. Bacevičiaus fortepijono klasėse). 1936–38 grojo Kauno radiofono ir simf. orkestruose, koncertavo kaip solistas violončelininkas. 1941 baigė VDU Statybos f-tą. Suprojektavo Alytaus ir Klaipėdos bažnyčias (dėl karo nepastatytos), baldus medicinos įstaigoms. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945 Hanau liet. stovykloje subūrė mišrų chorą (vėliau dainų ir šokių ansamblis *Dainava*) ir buvo jo chormeisteris. Akompanavo dainininkams ir instrumentininkams, surengė liet. dainų koncertą per Frankfurto radiją. 1949 persikėlęs į

Vladas Adomavičius

JAV, Athole, MA, atgaivino *Aušros* chorą. Sukūrė simf. poemas *Šviesa ir šešėliai, Blondinė,* 2 uvertiūras simf. orkestrui, sonatą violončelei, kvintetą 4 violončelėms ir arfai, mišias, kūrinių fortepijonui, dainų, harmonizavo liet. liaudies dainų. Pagal savo projektus padarė vitražus Šv. Pranciškaus bažnyčiai Athole.

Paskelbė str. apie muziką, archit-rą, dailę, pasirašydamas slapyvardžiais V. Adomus, A. Nendrė, Vl. Adonis, Adomas Vyčius, K.K. (Kauno kritikas), Vigilis.

ADOMĖNAS Antanas (**Jonas van Reenanas**; g. 1942.II.10 Niemegke, Vokietija), istorikas, žurnalistas. Ph. D. (1986). 1962 Fort Gordone, GA, baigė JAV karo policijos m-lą.

Antanas Adomėnas

1962–65 JAV kariuomenės policininkas Vokietijoje. Apdovanotas JAV kariuomenės garbės žymeniu. 1965–68 Hartforde, CT, dirbo *Hartford Times* žurnalistu. 1968 Beckerio koledže Worcesteryje, MA, baigė žurnalistiką. 1969–70 *Springfield Daily News* redaktorius. 1970 bakalauru baigė Hartfordo un-tą (Amerikos ir Kinijos istorija). 1970–80 Drury m-loje, MA, dėstė istoriją ir sociologiją; 1972 Massachusettso technologijos in-to pripažintas geriausiu istorijos mokytoju. 1977 tapo Hartfordo un-to magistru. 1982–89 dėstė Čikagos un-te, IL. 1983 šio un-to magistras, 1986 – filosofijos daktaras. 1992 Wheatono koledžo, IL, Amerikos istorijos vizituojantis profesorius. Nuo 1993 Columbijos koledžo Čikagoje asocijuotas profesorius. 1994 Čikagos Vander Cooko muz. koledžo profesorius, istorijos f-to vadovas. 1990 Marylande išleido kn. *Lithuanian Diaspora: Königsberg to Chicago* (II leid. 1992). Joje analizuojamas liet. bendruomenės tautinis savitumas, asimiliacija bei tapatybės išsaugojimas. Aktyviai dalyvauja liet. veikloje. 1986–90 laikr. *Sandara* sk. anglų k. redaktorius. 1981–90 Liet. filatelistų d-jos Čikagoje narys.

AGLINSKAS Algirdas Zigmantas (1911. VI.11 Pranskabūdyje, Žvirgždaičių vls., Šakių aps. – 1991.XI.5 Čikagoje, IL), ekonomistas, teisininkas, visuomenininkas. 1936 baigė VDU ekonomiką, 1939 – teisę. Priklausė korp. *Sudavia*, buvo jos pirmininkas. Nuo 1931 Teisingumo m-jos Teisių sk. sekretorius; nuo 1939 Prienų miesto notaras. 1940 pasitraukė į Vokietiją, dirbo ekonomistu ginklų

Algirdas Zigmantas Aglinskas

f-ke Posene. 1946 Nürtingeno, 1947 Schwäbisch Gmündo stovyklos teisės patarėjas, pabėgėlių reikalų gynėjas. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Čikagoje. 1957–80 dirbo *Berry Bearing* b-vėje ekonomistu. Aktyviai reiškėsi skautų veikloje. Studijuodamas VDU, buvo Kauno skautų brolijos jūrų skautų sk. vyr. skautininkas. Vokietijoje, Schwäbisch Gmün-

de, sutelkė jūrų skautus, jiems vadovavo. JAV priklausė *Baltijos jūros* jūrų skautų tuntui, ėjo įv. vadovaujančias pareigas, 1971 su kitais įsteigė jūrų skautų org-ją *Grandis*. 1961 išlaikė Nekilnojamojo turto brokerio egzaminus. 1961–91 buvo liet. radijo *Margutis* patarėjas pajamų mokesčių klausimais.

AGLINSKAS Petras (g. 1958.X.20 Čikagoje, IL), kompozitorius, gitaristas. 1981 bakalauro laipsniu baigė De Paulo un-tą Čikagoje (studijavo kompoziciją pas R. Wilding-White ir klasikinę gitarą pas R. Picką), 1984 magistro laipsniu baigė Northwesterno un-tą Evan-

Petras Aglinskas

stone, IL (mokėsi kompozicijos pas A. Stoutą). 1984–88 moderniosios muz. ansamblio *The Loop Group*, 1987–91 ansamblio *Kapture* gitaristas (su šiuo ansambliu 1989 Čikagoje pastatė savo roko operą *Tele-Kino*). Nuo 1986 skambina klasikine gitara *Entr' Acte* duete su fleita. 1988–92 poezijos ir muz. ansamblio *Street Sounds* kompozitorius ir gitaristas. Nuo 1988 dėsto Loyolos un-to Mundeleino koledžo muz. f-te Čikagoje; profesorius (1997). Svarbesnieji kūriniai: opera *Steel Grin* (1989–91), simfonija *Karnyzas Paneling* (1983; Northwesterno un-to premija), *Uždanga* sopranui ir kameriniam ansambliui (1985), *Ikons* pučiamųjų oktetui (1986), *Metalsonata* (sonata roko trio, 1994), teatro muzika *Kiss of the Spider Woman* (1989), *Peepshow* (1991). Simfonija ir oktetas atlikti 1989 per *Sugrįžimo* festivalį, sonata – 1994 per *Gaidos* festivalį Vilniuje. 1994 gavo Čikagos menininkų premiją. Dalyvavo Lietuvių skautų s-gos, Jūrų skautų veikloje.

AISTIS Jonas (iki 1952 **Aleksandravičius**, pasirašinėjo **Kossu-Aleksandravičius, Kuosa-Aleksandriškis;** 1904.VI.24, n. s. VII.7 Kampiškiuose, Kauno aps. – 1973.VI.13 Vašingtone, DC), poetas. Filologijos daktaras (1944). 1927 baigė *Aušros* g-ją Kaune. 1927 studijavo lituanistiką VDU. Dirbo įv. įstaigose. Bendradarbiavo žurnaluose *Ateitis, Naujoji romuva, Židinys, Šviesos keliai, Vairas.* Gavęs Švietimo m-jos stipendiją, 1936–40 studijavo lit-rą Grenoble un-te, Prancūzija; čia apgynė daktaro disertaciją apie Šv. Rašto vertimus į provansalų k. 1944–46 tęsė moksl. tyrinėjimus Nice, Prancūzija, archyvuose, Paryžiaus nac. b-koje. 1946 apsigyveno JAV. Kurį laiką dėstė lit-rą Marianapolio koledže Thompsone, CT. 1952–58 *Laisvosios Europos* radijo stoties Niujorke liet. skyriaus red. pavaduotojas. Nuo 1958 gyveno Vašingtone, dirbo Kongreso b-koje. Bendradarbiavo *Aiduose, Drauge*. Aktyviai dalyvavo visuom. polit. veikloje, rengė pareiškimus dėl Lietuvos nepriklausomybės, skelbė duomenis apie okupaciją. Okupuotoje Lietuvoje jo eilėraščius buvo draudžiama skaityti (ilgą laiką nebuvo minima net Aisčio pavardė); nepaisant to, jie buvo labai populiarūs, skaitomi slapta, priminė liet. poezijos tradicijas, skatino jų laikytis. Priklausė Liet. rašytojų d-jai. Eilėraščius spausdino nuo 1927. Poezijos knygos: *Eilėraščiai* (1932), *Užgesę chimeros akys* (1937, Valst. premija 1938), *Poezija* (rinktinė, 1940, II leid. 1961), *Be tėvynės brangios* (1942), *Nemuno ilgesys* (1947), *Pilnatis* (rinktinė, 1948), *Sesuo buitis* (1951, *Aidų* premija), *Kristaliniam karste* (1957), *Laisvės kovų dainos* (1962), *Katarsis* (rinktinė, 1988 Vilniuje), *Daina graudyn ir įstabyn* (rinktinė, 1991 Kaune). Išleisti *Raštai* (2 t., 1988–93). Poet. įkvėpimo šaltiniai – liet. peizažas, pasakų ir legendų motyvai, pasaulio lit-ros klasika. Aisčio poezija intymi, elegiška, pasižymi efemeriškomis detalėmis, rafinuotais vaizdais. Išeivijoje

Jonas Aistis

sukurtuose eilėraščiuose vyrauja nostalgijos jausmas, vienatvės išgyvenimai, graudus lyrizmas. Parašė straipsnių apie lit-rą ir meną (rink. *Dievai ir smūtkeliai*, 1935), atsiminimų ir publicistikos knygų (*Apie laiką ir žmones*, 1954, V. Krėvės premija; *Milfordo gatvės elegijos*, 1958). 1991 Vilniuje išleistas publicistikos rink. *Milfordo gatvės elegijos.*

AKELAITIS Andrius Jonas (1904.VII.11 Baltimorėje, MD – 1955.XI.24 Niujorke, NY), gydytojas psichiatras. Studijavo mediciną Baltimorės un-te; M. D. (1929). Vertėsi priv. praktika ir dėstė Rochesterio un-to, NY, Med. m-loje; 1936–46 profesorius asistentas. 1947–55 Cornellio un-to Ithacoje, NY, Med. m-los neurologijos profesorius asistentas. 1938–45 paskelbė straipsnių JAV mokslo žurnaluose.

AKELAITYTĖ Joana (**Akalaitis;** g. 1937. VI.24 Čikagoje, IL), aktorė, režisierė, dramaturgė. 1960 baigė Čikagos un-tą, įgydama bakalauro laipsnį. 1961 studijavo Stanfordo un-te, CA. 1961–63 vaidybos mokėsi San Francisko, CA, Actors Workshop m-loje, 1964–66 Paryžiuje, 1969 Aix-en-Provenco studijoje Prancūzijoje (pas J. Grotowskį). Kurį laiką vaidino Niujorko, NY, Winston Salemo, NC, ir kt. teatruose. Viena iš Niujorko avangardistinės teatro trupės *Mabou Mines* (įk. 1970) steigėjų. Šiame teatre režisavo S. Becketto ir Lee Breuerio veikalus: *Southern Express* (1970), *Dead End Kids* (1980, Theatre Magazine premija 1982). 1978 paskirta Guggenheimo stipendija. Kūrė ir choreografiją. 1980–81 buvo dramos asistentė profesorė Bardo koledže, NY. Gastroliavo JAV ir V. Europoje. 1975–81 už vaidybą ir režisūrą gavo 9 apdovanojimus, už 1982–84 dramaturgiją – 2 Rockefellerio fondo premijas.

AKSOMAITIS Eduardas (g. 1921.IV.22 Detroite, MI), kunigas marijonas. 1943 baigė Detroito un-te aeronautiką bakalauro laipsniu. 1943–49 mokėsi marijonų seminarijoje Clarendon Hille, IL, kur buvo įšventintas kunigu. 1952 Notre Dame un-te, IN, gavo anglų k. ir lit-ros magistro laipsnį. 1952–59 dėstė anglų k. Marianapolio koledže Thompsone, CT, 1964–66 Loyolos akademijoje ir Čikagos un-te, nuo 1966 Marijos m-loje (Maria High School) Čikagoje, IL. Parašė *Narration Elements in Thoreau's Walden*, bendradarbiavo marijonų žrn. *The Marian.*

ALANTAS Vytautas (**Jakševičius;** 1902.VI.5, n. s. VI.18 Sidabrave, Naujamiesčio vls., Panevėžio aps. – 1990.IV.23 Detroite, MI; 1992 palaidotas Kaune), rašytojas, žurnalistas, visuomenės veikėjas. 1923 baigęs Šiaulių g-ją, vienerius metus studijavo VDU Humanitarinių mokslų f-te. 1924–25 mokytojavo Plungės g-joje. Nuo 1925 studijavo Montpellier un-te Prancūzijoje, 1929 jį baigė. 1930–34 dirbo Eltoje redaktoriumi. 1934–39 *Lietuvos aido* vyriausiasis redaktorius. Buvo vienas žymiausių tautininkų kultūrinės politikos ideologų. 1933 apdovanotas Vytauto Didžiojo ordinu. Išleido novelių rink. *Artisto širdis* (1930), *Tarp penkių ir septynių* (1934), publicistikos kn. *Vadovybės principas valstybės gyvenime* (1937), *Žygiuojanti tauta* (1939). Kauno

Vytautas Alantas

ir Vilniaus teatruose pastatyta jo pjesių (*Užtvanka*, 1932, *Gaisras Lietuvoj*, 1933, *Buhalterijos klaida*, *Gyvenimas iš naujo*, abi 1942). 1940 Liet. žurnalistų s-gos pirmininkas. 1941–44 Vilniaus teatro direktorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. Gyveno Detroite, 18 metų dirbo Fordo fabrike. Išeivijoje išleido romanus *Pragaro pošvaistės* (1951), *Tarp dviejų gyvenimų* (1960), *Amžinasis lietuvis* (2 t., 1972), *Šventaragis* (2 t., 1972–74), *Liepkalnio sodyba* (1977), *Aušra Paliūnuose* (1986, *Dirvos* premija), novelių rink. *Ant siūbuojančios žemės* (1946), *Svetimos pagairės* (1954), *Nemunas teka per Atlantą* (1970), *Atspindžiai ūkanose* (1976), *Gelmių balsai* (1984, *Dirvos* premija), apybraižą *Romas Kalanta* (1976), eilėraščių rink. *Paversmiai* (1982), dramų rink. *Dramos veikalai* (1947), *9 dramos veikalai* (1963), publicistikos kn. *Tauta istorijos vingiais* (1990, II leid. 1992 Vilniuje). Rankraščiuose liko 6 dramos ir ist. tragedija *Daumantė*. Romanuose vaizduojama Lietuvos senovė, aukštinama baltų kultūra, senovės lietuvių tikėjimas, parodytas nepriklausomos Lietuvos gyvenimas, jos ūkio kilimas, Lietuvos partizanų priešinimasis sov. okupantams ir tragiškas jų likimas, atskleidžiama išeivių buities kasdienybė; stiliui būdinga realizmo ir romantizmo jungtis, publicistiškumas. Novelėse vyrauja romantinės meilės kolizijos, ryšku melodramatizmas. Su kitais parašė ir suredagavo monografiją apie A. Vanagaitį (1954). Suredagavo M. Sims-Černeckytės eil. rink. *Ant kryžkelių senų* (1959), parašė apie ją biogr. apybraižą. Period. spaudoje paskelbė straipsnių apie liet. lit-rą, politikos, kultūros ir tautinės ideologijos klausimais. Priklausė Liet. žurnalistų s-gai (1967–71 pirmininkas), Liet. rašytojų d-jai, buvo jų garbės narys.

ALBAVIČIUS Ignas (1890.VII.29 Lazdijuose – 1970.IV.19 Cicero, IL), kunigas, visuomenės veikėjas. Prelatas (1954). Baigė g-ją Novorosijske, Rusija. 1907–12 studijavo Seinų kun. seminarijoje, 1912–14 – Romoje; filosofijos licenciatas. 1914 apsigyveno JAV. Iki 1966 liet. parapijų kunigas, klebonas. 1916 kartu su kitais Čikagos liet. kunigais įkūrė spaudos b-vę *Draugas*, perėmusią dienraščio *Draugas* leidybą. Nuo 1920 aktyviai dalyvavo ALRKF veikloje, buvo pirmininkas, iždininkas, vicepirmininkas. 1927 Čikagoje, IL, pastatė Dievo Apvaizdos bažnyčią, Cicero parapijoje, IL, – m-lą. Nuo 1942 ALTo narys, kartu su kitais įkūrė BALFą. Lietuvių katalikų

Ignas Albavičius

spaudos d-jos pirmininkas. 1954 JAV išleista A. Barono monografija *Šviesa ir kelias. Prelato I. Albavičiaus gyvenimo ir veiklos bruožai.*

Vanda Aleknienė

ALEKNA Antanas (**Aleknavičius;** 1903.V.6 Šiukštiškiuose, Taujėnų vls., Ukmergės aps. - 1957.XII.28 Čikagoje, IL), gydytojas. 1925 baigė Ukmergės g-ją, 1931 - VDU Med. f-tą. 1928 su kitais įsteigė korp. *Gaja,* buvo jos pirmininkas. 1930–33 VDU Anatomijos in-to, 1933–37 Chirurgijos klinikos asistentas. 1937–44 dirbo Raseinių aps. ligoninėje; buvo jos direktorius. Aktyviai bendradarbiavo žrn. *Medicina,* jos red. kolegijos narys. 1944 pasitraukė į Vokietiją, dirbo Dresdeno klinikoje, Heidelbergo ir Hanau liet. pabėgėlių stovyklose. 1948 apsigyvenęs JAV, nuo 1951 vertėsi priv. praktika Čikagoje.

ALEKNIENĖ Elena (**Ivanauskaitė, Alekno;** g. 1924.XI.5 Čikagoje, IL), vargonininkė. Čikagoje baigė Šv. Kazimiero akademiją ir lankė kursus De Paulo un-te. 1957–61 buvo Šv. Juozapo slovakų parapijos Čikagoje, 1978–85 - Viešpaties Dievo Gimimo parapijos Bridgeporte, CT, vargonininkė. Vėliau 7 metus dainavo LŠS moterų chore (vadovas J. Sodaitis), buvo Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos Čikagoje choro vadovė.

ALEKNIENĖ Vanda (g. 1931.X.3 Kaune), dailininkė. 1960 baigė Čikagos meno in-tą, IL. Dirbo banke ir kitose įstaigose. Aktyviai dalyvauja LSS veikloje: 1963–68 Kernavės tunto tuntininkė Čikagoje, 1976–82 LSS vadovių *Gintaro* m-los vadovė. 1979–83 Čiurlionio galerijos Čikagoje direktorė, 1983–89 jos v-bos narė. Nuo 1989 Lietuvių dailės muziejaus tarybos narė, sekretorė. Iliustravo knygų vaikams, plokštelių aplankalų, koncertų plakatų. Surengė keletą individualinių parodų. Dalyvauja liet. dailininkų parodose.

ALEKSA Petras (g. 1924.IX.12 Ėjučiuose, Kražių vls., Raseinių aps.), skulptorius, dizaineris. 1957 Čikagoje, IL, bakalauro laipsniu baigė Ilinojaus technologijos in-to Projektavimo f-tą. 1966 skulptūros studijas gilino Čikagos meno in-te. 1957–74 dirbo įvairiose pramonės dirbinių šakose projektuotoju, vedėju. Nuo 1976 Amerikos liet. b-kos leidyklos Čikagoje vedėjas, dailininkas. 1967–71 Čiurlionio galerijos Čikagoje direktorius. Priklauso *Dailės* grupei. 1964 sukūrė

Petras Aleksa

skulptūrą *Prisikėlęs Kristus* ir altorių Tėvų Jėzuitų koplyčiai Čikagoje, skulptūras *Vadas* (1967), *Opinija* (1968), *Sąžinė* (1969; už ją tais pačiais metais paskirta I premija). Apipavidalina knygas, kuria plakatų, programų, paminklų projektus. Nuo 1963 dalyvauja bendrose parodose. Su kitais surengė individualinių parodų (1967, 1969). Dalyvauja JAV LB veikloje: 1989–91 Kultūros tarybos narys.

ALEKSA Pijus (1894.V.5 Parausiuose, Paežerių vls., Marijampolės aps. – 1958.XI.30 Portlande, OR), kunigas. Bažnytinės teisės daktaras. 1913–18 mokėsi Marijampolės g-joje, Seinų ir Sankt Peterburgo kun. seminarijose. 1920–23 studijavo Pontifikalinės teisės in-te Romoje. 1924–44 Vilkaviškio kun. seminarijos profesorius. 1930–40 Vilkaviškio vyskupijos kurijos oficijolas. Nuo 1950 Portlando vyskupijos kurijos auditorius. Parašė keletą rel. turinio knygų: *Marijos žodis Fatimoje* (1951), *Dievas ir žmogus* (su F. Bartkumi, 1953), maldaknygę *Apsaugok Aukščiausias* (1945), išvertė encikliką apie moterystę.

ALEKSAITĖ Birutė (g. Burbiškiuose, Seinų aps.), dainininkė. Mokėsi Białystoko, Lenkija, Mokytojų in-to muz. pedagogikos skyriuje, vid. muz. m-loje, vėliau Vilniaus konservatorijoje (baigė operos klasę). Koncertavo įv. Lenkijos miestuose (Częstochowoje ir kt.). Nuo 1973 gyvena JAV. Studijas gilino N. Anglijos konservatorijoje Bostone, MA (vokalas ir muz. pedagogika); 1976 gavo muz. magistro laipsnį. Koncertavo Bostone (radijo valandos *Laisvės varpas* 40-mečio proga bei su J. Gaidelio vadovaujamu Šv. Kazimiero parapijos choru), Elizabethe, NJ, Čikagoje, IL. Dainavo per Bostono televiziją.

ALEKSANDRŪNAS Vytautas (1916.II.4 Katakurgane, Uzbekija – 1994.V.16 Glendale, CA; palaidotas Čikagoje, IL), visuomenininkas. 1921 su tėvais grįžęs į Lietuvą, apsigyveno Šakiuose. 1935 baigęs Šakių g-ją, VDU studijavo mediciną. Un-te priklausė korp. *Neo-Lithuania*, 1939–40 buvo jos v-boje. Okupacijų metais dalyvavo pasipriešinimo kovoje, priklausė LLKS. 1944 pasitraukė į Vokietiją, gyveno Ravensburge. 1949 persikėlė į JAV. 1951–55 dirbo *Standard Oil*, IN, nuo 1955 – *South Pacific Pipeline*, CA, b-vėse. Mėgo fotografuoti; už menines fotografijas apdovanotas premijomis. Buvo korp. *Neo-Lithuania* Los Angeleso, CA, padalinio, Los Angeleso tautinių namų steigėjas ir pirmasis vadovas. Aktyvus ALTS Los Angeleso sk. narys.

ALEKSIEJUS Stasys (1916.IV.16 Pužuose, Skaudvilės vls., Tauragės aps. – 1966.VIII.11; palaidotas Čikagoje, IL), kunigas. Mokėsi Tauragės g-joje ir Telšių kun. seminarijoje. Kunigu įšventintas 1942. Dirbo vikaru Nemakščiuose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Buvo Šv. Valburgos vienuolyno Feuchte kapelionas. Į JAV persikėlė 1949. Kunigavo El Paso, TX, vyskupijos amer. parapijose: Šv. Pranciškaus saleziečio Rodey, NM (1954 atstatė sudegusią bažnyčią misijoje Rincone), nuo 1955 Šv. Onos parapijoje Deminge, NM (parūpino parapijos m-lai patalpas ir salę, katekizacijai parsikvietė vienuoles). Žuvo autokatastrofoje.

ALEKSIS Aleksandras (**Aleksandravičius;** 1886.X.10 Pėdiškiuose, Krosnos vls., Marijampolės aps. – 1983.X.31 Waterbury, CT), kompozitorius, visuomenininkas. Muzikos pradėjo mokytis Lomžoje, Lenkija, pas brolį kunigą. 1906 Lomžoje subūrė liet. chorą, surengė koncertų-vaidinimų. Nuo 1907 studijavo Varšuvos konservatorijoje, dalyvavo liet. veikloje, 1909–11 vadovavo liet. chorui. 1913 baigęs Varšuvos konservatoriją, apsigyveno JAV. Čikagoje, IL, vargonininkavo Dievo Apvaizdos parapijoje, 1914 įsteigė Lietuvos vyčių IV kuopos chorą, 1915 su A. Pociumi ir O. Klimavičiūte – Beethoveno konservatoriją. Vėliau vargonininkavo Brooklyne, NY, Detroite, MI, Springfielde, IL. Nuo 1924 gyveno Waterbury, dirbo Šv. Juozapo parapijoje. 1934 įsteigė liet. radijo valandėlę ir iki 1939 jai vadovavo. Connecticuto valstijoje surengė keletą liet. dainų švenčių. Su choru ir šokėjų grupe dalyvavo 1939 Pasaulinės parodos Lietuvių dienoje Niujorke, NY, 1956 ir 1961 JAV ir Kanados liet. dainų šventėse (buvo šių dainų švenčių garbės dirigentas). 1962 buvo ALRK Vargonininkų s-gos

Aleksandras Aleksis

50-mečio jubiliejinio koncerto garbės dirigentas. 1963 su Šv. Juozapo choru surengė rel. koncertą. Sukūrė operetę *Į tėvynę*, giesmių, ~ 100 dainų, Lietuvos vyčių, Moterų s-gos, Lietuvių katalikų darbininkų himnus. Priklausė Lietuvos vyčiams, LRK susivienijimui, ALRK Vargonininkų s-gai, Lietuvos pavasarininkams, Lietuvių darbininkų s-gai, buvo šių org-jų pirmininkas, garbės narys. Tarpt. fortepijono dėstytojų asociacijos, Amerikos vargonininkų s-gos ir kt. amerikiečių d-jų narys. Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino IV laipsnio ordinu (1938). Lietuvių muzikos archyvo garbės mecenatas (šiam archyvui padovanojo filmą iš savo gyvenimo).

ALEKSIŪNAITĖ-MITCHELL Genovaitė (1930 Čikagoje, IL – 1990.V ten pat), pianistė, muz. mokytoja. Muzikos pradėjo mokytis nuo 6 metų. Vėliau mokėsi Kazimieriečių akademijoje pas Bernardą Mariją. Nuo 1949 grojo Čikagos Youth Piano Symphony orkestre, dalyvavo 2 konkursuose (1947 laimėjo I vietą), gavo 2 stipendijas studijoms Mundeleino ir Rosary koledžuose, IL. 1952 baigė Amerikos konservatoriją bakalauro, 1955 magistro laipsniu. Daug koncertavo kaip solistė ir akompaniatorė Čikagoje ir jos apylinkėse, per radiją ir televiziją bei didžiosiose koncertų salėse (Orchestra Hall, Cimball Hall ir kt.). Cicero, IL, turėjo muz. studiją.

ALEKSIŪNAS Juozas (1944 Panevėžyje – 1995.I.13 Čikagoje, IL), dainininkas (tenoras). Atliko solo partijas Čikagos lietuvių operos spektakliuose (G. Verdi *La Traviata, Kaukių balius, Don Carlo* ir kt.), daug metų dainavo šios operos chore, bažnyčiose solo giedodavo giesmes.

ALĖ RŪTA (tikr. Elena Viktorija **Nakaitė, Arbienė;** g. 1915.XI.3, n. s. XI.16 Sankt Peterburge, Rusija), rašytoja. Architekto E. Arbo žmona. Po I pasaul. karo su tėvais grįžo į Lietuvą. 1934 baigė Rokiškio g-ją, vienerius metus studijavo lit-rą VDU Humanitarinių mokslų f-te. 1937 baigusi Klaipėdos ped. in-tą, mokytojavo. 1939 persikėlė į Vilnių, mokytojaudama studijavo lit-rą Vilniaus un-te, 1942 jį baigė. Aktyviai dalyvavo ateitininkų, šaulių veikloje. Bendradarbiavo žrn. *Naujoji vaidilutė, Naujoji romuva, Ateities spinduliai* ir kt. 1944 pasitraukė į Vakarus. Studijavo Vienos un-te, dėstė liet.

Genovaitė Aleksiūnaitė-Mitchell

Alė Rūta

m-lose. 1947 persikėlė į JAV, gyveno Detroite, MI, vėliau gyveno Santa Monicoje, CA. Išleido 22 knygas. Romane *Trumpa diena* (1955, *Draugo* premija) vaizduojamas Rytų Aukštaitijos kaimas paskutiniaisiais nepriklausomybės ir pirmaisiais sov. okupacijos metais, pasakojama paprastos mergaitės meilės istorija, spalvingai piešiama kaimo gamta ir buitis; kūriniui ypatingo kolorito teikia tarminiai veikėjų dialogai. Romanų ciklas *Didžioji meilė* (*Žvaigždė viršum girios*, *Į saulėtekį*, abu 1960, *Motinos rankos*, *Broliai*, abu 1961, *Priesaika*, 1962) apima kelių šimtmečių laikotarpį; vaizduojamus įvykius sieja Lietuvos istorinio likimo tema. Romane *Kelias į kairę* (1964, *Dirvos* premija) atskleidžiami kelių išeivijos kartų skirtingi požiūriai į tuos pačius reiškinius, įvykius. Kiti prozos kūriniai: rom. *Prisikėlimas*, *Vieniši pasauliai* (abu 1968), romanų ciklas *Išstumtųjų dalia* (*Pirmieji svetur*, 1984, *Daigynas*, 1987; 3-ioji d. neišspausdinta), novelių rom. *Mėlyno karvelėlio šviesa* (1990, Šaulių s-gos Niujorko sk. premija), rom. *Skeveldros* (1992 Vilniuje), apysakos *Duktė* (1953), *Žemės šauksmas* (1966), *Margu rašto keliu* (1987, *Darbininko* premija), novelės (rink. *Likimo*

Arvydas Algminas

Tadas Alinskas

keliu, 1947, *Po angelų sparnais*, 1973, *Laiškas jaunystei*, 1977). Dar parašė eiliuotų pjesių vaikams (*Žiogas ir skruzdės*, 1942, *Žiburėlio* premija; *Pakrūmė*, 1954; *Nunešk, upeli, žąsų vargus*, 1955), eilėraščių (rink. *Be tavęs*, 1946, *Gyvenimo lašai*, 1964), kelionių į Lietuvą įspūdžių kn. *Tarp ilgesio ir tėviškės* (1987). Išvertė G. Flaubert rom. *Ponia Bovary* (1955). Period. spaudoje (*Drauge*, *Dirvoje*, *Darbininke*) paskelbė recenzijų, straipsnių visuom. gyvenimo, pedagogikos, lit-ros, kino temomis. Priklauso Liet. rašytojų d-jai, Lietuvos rašytojų s-gai. Reiškiasi JAV LB Los Angeleso, CA, *Dailiųjų menų klubo* veikloje.

ALGMINAS Arvydas (g. 1933.IX.9 Klaipėdoje), tapytojas. Pasitraukęs iš Lietuvos ir apsigyvenęs JAV, Čikagoje, IL, baigė Amerikos dailės akademiją. Kurį laiką dirbo taikomosios dailės srityje, vėliau šioje akademijoje dėstė piešimą ir anatomiją. Kūriniai (*Sargas*, 1976; *Mintis*, 1990; *Kitas*, 1991) alegoriški, šiek tiek transformuotų realistinių formų. Dalyvavo grupinėse parodose (nuo 1968; Čikagoje, Vilniuje ir kt.; liet. išeivių dailininkų kūrybos parodoje Vilniuje eksponuotus darbus padovanojo Lietuvos dailės muziejui), surengė individualinių parodų (JAV, Kanadoje). Dailės klausimais rašo amerikiečių ir liet. spaudoje.

ALINSKAS Tadas (g. 1924.I.29 Marijampolėje), chemikas, aktorius. 1942 Vilniuje baigęs g-ją, studijavo Vilniaus un-te. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1950 baigė Tübingeno un-tą ir įgijo bakalauro laipsnį. Persikėlęs į JAV, 1952–88 dirbo chem. pramonės laboratorijose ir b-vėse. 1954 Niujorko dramos studijos (vadovas H. Kačinskas), 1955–64 Brooklyno, NY, vaidintojų trupės (vadovas V. Žukauskas) aktorius. 1964–70 režisavo Maironio lituanistinės m-los vaikų vaidinimus, rengė liet. org-jų renginių ir minėjimų programas. Dalyvavo lietuviškose radijo programose ir vaidinimuose.

ALIŠAUSKAS Kazys (1898.III.29 Meškučiuose, Šumskų vls. – 1979), kariškis. Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas. Baigė Marijampolės g-ją. Dalyvavo nepriklausomybės kovose su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. 1919 Kaune baigė Karo m-lą, 1926 – Aukštuosius karininkų kursus. Studijavo VDU Teisių f-te. Parašė kn. *Pirmieji nepriklausomybės kovų žygiai* (1939), *Karyje* ir *Mūsų žinyne* paskelbė atsiminimų apie kautynes. II pasaul. karo pabaigoje pasitraukė į Vakarus, vėliau persikėlė į JAV. Bendradarbiavo LE, buvo jos karybos sk. redaktorius. Išleido kn. *Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės* (1972).

ALIŠAUSKAS Povilas (1910.IV.24 Lukštiniuose, Obelių vls., Rokiškio aps.– 1982.I.25 Niujorke, NY), ekonomistas, visuomeninin-

Povilas Ališauskas

kas. 1932 baigė Aukštąją komercijos m-lą Zarasuose. 1937–38 VDU studijavo ekonomiką, priklausė korp. *Neo-Lithuania* (1937–38 v-bos pirmininkas); vėliau studijavo Vilniaus un-te, jį baigė vok. okupacijos metais. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Niujorke. Dalyvavo korp. *Neo-Lithuania* veikloje: 1955–59 Niujorko sk. (1955–57 kartu ir centro v-bos) pirmininkas. Išleido Vytauto Augustino albumą *Tėvynė Lietuva* (1951); su kitais parengė leidinį *Korp! Neo-Lithuania* (1965). Priklausė ALTS (1961–65 v-bos iždininkas), Lietuvių rezistencinei santarvei, VLIKo tarybai, SLA.

Vaclovas Alksninis

ALKSNINIS Vaclovas (1902.XII.15 Giraitėse, Šventežerio vls., Seinų aps. – 1970.I.16 Niujorke, NY), karininkas, visuomenės veikėjas. 1919 Lietuvos kariuomenės savanoris. 1921 baigė Karo m-lą. 1926–39 priklausė Šaulių s-gai (Šakių rinktinės vadas). Vėliau gyveno ir dirbo Vilniuje. 1943 vokiečių ištremtas į Stutthofo, Vokietija, koncentracijos stovyklą. Po pusės metų grįžo į Lietuvą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Liet. tremtinių bendruomenės narys Müncheno apylinkėje ir apygardoje. Vienas Antibolševikinio tautų bloko (ABN) steigėjų (1946; lietuvių atstovas jame). 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke. JAV VLIKo, LLKS Nepriklausomybės talkos atstovas Lietuvos laisvės kovotojų s-goje, BALFo direktorius ir centro v-bos, Tautos fondo v-bos, Lietuvos dienos pasaulinėje parodoje ruošimo k-to, JAV LB Niujorko apygardos v-bos narys. Priklausė Amerikos lietuvių legionui (Dariaus ir Girėno posto vadas), Lietuvių karių veteranų s-gai (Niujorko skyriaus pirmininkas). *Trimito*, *Vienybės*, *Kario*, *Dirvos* ir *Darbininko* bendradarbis.

ALKSNINIS Vytautas (g. 1930.III.23 Šakiuose), elektrotechnikos inžinierius, visuomenininkas. Visuom. veikėjo V. Alksninio sūnus. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją, 1949 atvyko į JAV. 1951–53 dalyvavo Korėjos kare. 1958–86 dirbo Niujorko, NY, b-vėje *Ebasco Services* projektuotojų grupės vadovu. Dirbdamas 1964 baigė Niujorko koledžą. Niujorko lietuvių *Kultūros židinio* Brooklyne (įk. 1969) vienas steigėjų, 1970–85 jo k-to pirmininkas. JAV LB tarybos narys (3 kadencijas); 1985–91 Niujorko apygardos pirmininkas. Vadovavo įv. lietuvių renginiams, dainavo Niujorko kolektyvuose: lietuvių operetės chore, skautų vyčių oktete, vyrų chore *Perkūnas*, vyrų oktete, vyrų ansamblyje *Vytis*. Su broliu Algirdu, seserimi Aldona ir pusbroliu Kęstučiu įsteigė Alksninių šeimos fondą; skyrė stipendijas Lietuvos studentams ir ūkininkams remti.

Vytautas Alksninis

Kazys Almenas

ALMENAS Kazys (g. 1935.IV.11 Gruzdžiuose, Šiaulių aps.), inžinierius, rašytojas. Branduolinės inžinerijos daktaras (1968). Su tėvais, bėgančiais nuo sov. kariuomenės, 1944 pateko į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. 1957 baigė Nebraskos un-tą. 1968 Varšuvos un-te apgynė doktoratą. Nuo 1969 dėsto Marylando un-te, profesorius. Bendradarbiauja liet. period. spaudoje, dalyvauja *Santaros–Šviesos* veikloje. Satyros ir humoro grupės *Antras kaimas* vienas steigėjų. Istoriniuose nuotykių romanuose *Upė į Rytus, upė į Šiaurę* (2 t., 1964), *Šienapjūtė* (1970 Vilniuje) vaizduojami XVIII–XIX a. Lietuvos polit. įvykiai. Novelėse (rink. *Bėgiai*, 1965, *Gyvenimas tai kekė vyšnių*, 1967) atskleidžiama amerikiečių ir liet. išeivių buities kasdienybė, analizuojami jaunuolių tarpusavio santykiai. Parašė detektyvinius rom. *Sauja skatikų* (1977, *Draugo* premija; 1989 Vilniuje) ir *Lietingos dienos Palangoje* (1988). Paskelbė kelionių po Afriką įspūdžių. Priklauso Liet. rašytojų d-jai. Parašė moksl. knygų (vadovėlis *Nuclear Engineering*, 1992, *Apie radiaciją visiems*, 1993, abi su R. Lee; *Ignalina RBMK-1500*, su A. Kaliatka ir E. Užpuru, 1994). Paskelbė > 60 moksl. straipsnių. Amerikos branduolinės inžinerijos d-jos (American Nuclear Society) narys. Ignalinos saugos analizės grupės organizatorius. 1989–96 VDU Atkuriamojo senato narys.1992 Lietuvoje įsteigė leidyklą *Litterae universitatis*, yra *Skomanto* ist. nuotykių apysakų serijos organizatorius ir bendradarbis.

ALMINAS Kazys (1907.IV.1 Liepkalniuose, Platelių vls. – 1980.I.27 Nebraskoje), vet. gydytojas, agronomas. Veterinarijos (1934) ir agronomijos (1938) mokslų daktaras. 1929 baigė Ž. ū. akademiją Dotnuvoje, 1934 studijavo Berno un-te, Šveicarija, įgijo vet. mokslų daktaro laipsnį. 1934–37 dirbo mokytoju Gruzdžių aukštesniojoje gyvulininkystės m-loje. 1938 Berlyno un-te įgijo agronomijos mokslų daktaro laipsnį. Veterinarijos akademijos Zootechnikos in-to docentas, 1941–44 profesorius, 1940–44 dirbo Gyvulių tyrimo stoties vedėju. Pasitraukęs į Vokietiją,

Kazys Alminas

1946–49 dėstė Pabaltijo un-te Hamburge-Pinneberge; išleido dėstomų kursų studentams medžiagą (vok. k.). Vėliau išvyko į JAV, vertėsi laisva praktika. Parengė ir išspausdino studijas *Schweizerische Braunvieh Aklimatisation in Litauen* (1934), *Zuchtungsbiologische*

Untersuchungen am lit. samogitischen „Žemaitukai" Pferd im Vergleich zu anderen Rasen (1939) ir kt., straipsnių apie veterinariją bei žemdirbystę, bendradarbiavo liet. spaudoje: *Žemės ūkio akademijos metraštyje, Veterinarijoje, Zootechnikoje*, pasirašinėjo Liepkalniškio slapyvardžiu.

ALSEIKA Vytautas Kazimieras (g. 1912.II.11 Ukmergėje), žurnalistas, visuomenės veikėjas. 1930 baigė Vilniaus Vytauto Didžiojo g-ją. 1931–32 savaitraščio *Kino naujienos*, 1932 žrn. *Kinas* redaktorius ir leidėjas. 1930 *Lietuvos aido* korespondentas Vilniuje. 1935 baigė VDU Teisių f-tą. 1935–37 Vilniui vaduoti s-gos sekretorius, reikalų vedėjas. 1938–39 dirbo Lietuvos pasiuntinybėje Varšuvoje. 1939–41 Eltos Vilniaus sk. redaktorius. 1943 išlaikęs teisėjų egzaminą, dirbo Vilniuje advokatu. 1944 pasitraukė į Vokietiją, kur 1946–48 dirbo UNRRA ir IRO org-jose. 1949 persikėlė į JAV. 1950–52 Tėvynės mylėtojų d-jos vicepirmininkas. Nuo 1953 gyveno Vokietijoje. Buvo VLIKo Vykd. tarybos narys. 1961–67 redagavo VLIKo leidinius. Bendradarbiavo išeivijos spaudoje (*Dirvoje, Drauge*). Buvo užverbuotas sov. saugumo. 1972 grįžo į Lietuvą. Vilniuje išleido propagandinės publicistikos kn. *Trys dešimtmečiai emigracijoje* (1977), *Amerika: Tikrovė ir mitas* (1983).

ALTA Lina (**Strikaitytė;** g. 1961.I.30 Bostone), advokatė. 1979–83 studijavo Kalifornijos un-te Santa Barbaroje, jį baigė bakalauro laipsniu. 1987 baigė Hastingso teisės koledžą San Franciske, CA, gavo J. D. Nuo 1988 dirba San Franciske: 1988–93 firmų patikėtinė, nuo 1993 – juridinėje kontoroje *Lina M. Alta;* specializuojasi imigracijos teisėje. Dalyvavo Los Angeleso, CA, skautų grupės veikloje, liet. tautinių šokių grupėje.

AMBRAZAS Pranas (1898.VIII.10 Katiliuose, Griškabūdžio vls., Šakių aps. – 1975. VIII.13 Clevelande, OH), vargonininkas, chorvedys, kompozitorius, visuomenininkas. Pasimokęs muzikos pas Griškabūdžio vargonininką B. Bendoraitį, vargonininkavo Višakio Rūdos parapijoje. Subūrė chorą, rengė vakarus, koncertus, vaidinimus. Kaune lankė J. Naujalio vargonininkų kursus. Baigė Švietimo m-jos surengtus muzikos ir dainavimo mokytojų kursus Klaipėdoje. 1924 dirbo Prienų *Žiburio* g-joje, subūrė chorą ir pučiamųjų orkestrą, pastatė operečių. 1925 dirigavo Sporto ir dainų šventės, Pavasarininkų dainų šventės jungtiniams chorams. Per karą dirbo buhalteriu kooperatyve, va-

Pranas Ambrazas

Lina Alta

dovavo vyrų chorui. 1944 pasitraukė į Vieną, vėliau į Vokietiją, vargonininkavo Eidenstatteno bažnyčioje. Pabėgėlių stovykloje būrė chorus, rengė koncertus. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande. Vargonininkavo Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, vadovavo chorui, su juo koncertavo per radiją, įv. renginiuose. Vertėsi privačiomis fortepijono pamokomis. Sukūrė mišių (Vilniaus Aušros vartų Marijos garbei), solo ir choro giesmių, dainų. ALRK Vargonininkų s-gos narys, vicepirmininkas-kasininkas. Bendradarbiavo *Muzikos žiniose*, rėmė Lietuvių muzikos archyvą. Surinko daug medžiagos apie Clevelando liet. muzikinę veiklą.

Janina Ambraziejienė

AMBRAZIEJIENĖ Janina (g. 1924.V.5 Tauragėje), visuomenininkė. 1941 baigė Tauragės mkt. seminariją, 1941–43 studijavo Prekybos in-te Šiauliuose. 1944 pasitraukė į Vokietiją, Erlangeno un-te studijavo istoriją ir germanistiką. 1949–54 dirbo Toronto, Kanada, b-koje, persikėlusi į JAV – Johno Hancocko b-vėje Bostone, MA. Dalyvavo Kanados LB veikloje, buvo apyl. v-bos švietimo vadovė. 1961–77 Bostono aukštesniosios liet. m-los mokytoja. Čia įkūrė jaunųjų ateitininkų org-ją ir jai vadovavo. Parengė ir režisavo keletą jaunimo vaidinimų. Apdovanota PLB v-bos diplomu.

AMBRAZIEJUS Juozas (1877.III.17 Panausupyje, Marijampolės aps. – 1959.VI.25 Brooklyne, NY), visuomenės veikėjas. 1898 įkūrė slaptą kaimo jaunimo org-ją *Šienpjoviai*, 1901 – *Artojų draugiją*. Organizavo nelegalų liet. spaudos platinimą, slaptus liet. vaidinimus. Veikė Barzdos slapyvardžiu. 1899 slap. Gaigalas ir Tekšys bendradarbiavo laikr. *Ūkininkas*. 1905 dalyvavo Didžiajame Vilniaus seime, už tai caro valdžios trejiems metams ištremtas į Oloneco gub., Rusija. 1907 atvyko į Škotiją, 1908 apsigyveno JAV, Brooklyne, NY. Įsijungė į liet. veiklą: 1909–16 *Vienybės lietuvių* administratorius, 1914 Lietuvių seimo Brooklyne vienas steigėjų. 1914–17 Lietuvos Autonomijos (vėliau Nepriklausomybės) fondo iždo globėjas.1917 kartu su kitais įkūrė Liet. tautinę tarybą. Priklausė SLA ir Tėvynės mylėtojų d-jai. 1920–28 Lietuvos atstatymo b-vės direktorius, 1928–40 Lietuvių laivų bilietų agentų s-gos pirmininkas.

AMBRAZIEJUS Vincas (1894.VI.15 Panausupyje, Marijampolės aps. – 1984.IV.19 Newarke, NJ), mokytojas. Studijavo Maskvos un-te Gamtos ir matematikos f-te. I pasaul. karo metais tarnavo Rusijos kariuomenėje, vėliau mokėsi Karo m-loje Kaune. 1929 baigė Lietuvos un-tą. Vadovavo g-joms Tauragėje, Kybartuose, Joniškyje ir Šiauliuose. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1945–48 Ingolstadto liet. g-jos direktorius. Nuo 1949 gyveno JAV. Aktyviai dalyvavo ALTS, JAV LB, *Ramovės* veikloje.

AMBROSE Marius (**Ambraziejus;** g. 1939. X.9 Kybartuose), pedagogas, visuomenininkas. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Vėliau persikėlė į JAV. 1962 bakalauro laipsniu baigė Keano koledžą, NJ, 1965 magistro laipsniu – Niujorko un-tą. 1962–79 Ramapo m-los, NJ, istorijos ir psichologijos mokytojas. 1965–72 Rutgerso un-to, NY, istorijos profesorius adjunktas. 1968 išrinktas New Jersey valstijos metų mokytoju. 1970–79 Begeno rajono mokytojų atstovas New Jersey

valstijos Švietimo asociacijoje. Nuo 1979 šios asociacijos Howardo rajono, MD, vykd. direktorius. Mokytojų profs-gos atstovas Columbijoje, nuo 1982 Marylando valstijos profs-gos pirmininkas. Nuo 1992 Amerikos mokytojų profs-gos vykd. k-to narys. Švč. Trejybės liet. parapijos Newarke, NJ, narys.

Giedrė Aurelija Ambrozaitienė

AMBROZAITIENĖ Giedrė Aurelija (**Masevičiūtė;** g. 1940.VIII.7 Kaune), farmacininkė, redaktorė. 1944 su tėvais pasitraukė į Vakarus. 1949 atvyko į Kanadą, 1964 baigė Montrealio un-tą Kvebeke. 1966 apsigyveno JAV. Buvo Consumer Product Safety Commission patariamojo k-to narė, redagavo žrn. *Michigan Herb Associates*. Nuo 1991 *American Baltic News* redaktorė. *Herb Society of America* narė. 1991 lydėjo labdaros laivą į Estiją, 1993 kartu su kitais suorganizavo labdaros laivą į Lietuvą.

AMBROZAITIENĖ Marija (**Pupiūtė;** g. 1931. IV.15 Kybartuose), dailininkė. Gydytojo, visuom. veikėjo K. Ambrozaičio žmona. Iš pradžių mokėsi Kybartuose, vėliau Vokietijoje.

Marija Ambrozaitienė

1949 su tėvais persikėlė į JAV. Tapybą, meno istoriją studijavo Niujorke (Hunterio koledže ir Art Students League), vėliau Clevelando, OH, ir Čikagos, IL, meno in-tuose. Kurį laiką dirbo Čiurlionio galerijos, Jaunimo centro direkcijose, Čiurlionio galerijos globos, Lietuvių fondo meno patarėjų komitetuose. Iš pradžių kūrė aliejinius paveikslus (*Pasitenkinimas, Saulėlydis*), vėliau ėmėsi grafikos (litografijos, vario raižiniai *Pajacai, Senas gluosnis*), emalio tapybos (*Mėlynoji mergaitė*). Yra sukūrusi fotokoliažų, knygų iliustracijų, aplankų (J. Švabaitės kn. *Vynuogės ir kaktusai*, 1963; S. Aliūno *Alijošiaus lapai*, 1975), apipavidalino Madų parodos sceną. Kūryboje vyrauja gamtos, žmogaus gyvenimo ir nuotaikų temos, yra mistikos, liaudies meno motyvų. Liet. moterų dailininkių d-jos narė (nuo 1971).

AMBROZAITIS Juozas Darius Aronas (g. 1937.VIII.5 Rusnėje), mikrobiologas. Ph. D. (1970). Dainininkės N. Ambrazaitytės brolis. 1944 su tėvais pasitraukė į Vakarus.1948 atvyko į Kanadą. Bakalauro laipsniu baigė Externat Classique de Lonqueuilio m-lą (Montrealio priemiestyje). Montrealio un-te 1964 įgijo odontologo specialybę, 1966 – mikrobiologijos magistro laipsnį. Mikrobiologijos

Juozas Darius Aronas Ambrozaitis

studijas gilino JAV, Wisconsino un-te Madisone ir 1970 apgynė doktoratą. Dirbo vaistų b-vėse Niujorko ir New Jersey valstijose direktoriaus padėjėju. Nuo 1977 dirbo Upjohno vaistų b-vėje, MI, atliko įv. vaistų tinkamumo vartoti ir efektyvumo tyrimus. Skaitė paskaitas, specializavosi nereceptinių vaistų taikymo ir įregistravimo srityje. 1991 pradėjo anglų k. leisti išeiviams iš Baltijos šalių laikr. *American Baltic News* (jame reikalavo, kad JAV pripažintų Baltijos valstybių nepriklausomybę, siuntinėjo jį JAV valst. pareigūnams ir visuom. veikėjams); propaguoja ryšių palaikymą, turizmą, labdarą.

AMBROZAITIS Kazys (g. 1918.IV.23 Naukaimyje, Šimkaičių vls., Raseinių aps.), gydytojas radiologas, visuomenės veikėjas. Medicinos daktaras (1947). 1938 baigė Raseinių g-ją ir įstojo aspirantu į Karo m-lą Kaune. 1939 rudenį buvo priimtas į VDU Teisių f-tą, bet dėl mobilizacijos laiku pradėti studijų negalėjo ir išvyko į Žemaitiją mokytojauti. 1940 pakviestas į Katalikų veikimo centrą Kaune, paskirtas *Pavasario* vyrų s-gos sporto vadu ir to paties pavadinimo žurnalo redakcijos nariu. 1940 Vilniuje I pavasarininkų kongrese išrinktas tos org-jos gen. sekretoriumi. 1941 aktyviai dalyvavo Birželio sukilime, buvo LAF Kaune štabo narys. Vėliau aktyviai reiškėsi antinacinėje rezistencijoje. 1940–43 VDU studijavo mediciną. 1943 išrinktas *Gajos* studentų korporacijos pirmininku. 1944 karo audra nubloškė į Vokietiją, čia 1946 baigė Tübingeno un-tą, organizavo studentų ateitininkų s-gą, buvo jos pirmininkas. Išrinktas į Liet. studentų atstovybę, padėjo atgaivinti *Gajos* korporaciją, telkė Lietuvių fronto bičiulius. 1948–49 Münchene vadovavo Raudonojo kryžiaus ambulatorijai Lietuvių namuose. 1949 apsigyveno JAV. Čia dirbo ligoninėse, gilino žinias radiologijoje Niujorke ir Clevelande, OH. 1950–53 per Korėjos

Kazys Ambrozaitis

karą pašauktas į JAV kariuomenę ir tarnavo gydytoju (kapitonas). Grįžęs gyveno Clevelande. 1959 išlaikė med. egzaminus. 1960 persikėlė netoli Čikagos, IL, praktikavo Š. Indianos metodistų ligoninėse. Čia išdirbo 33 metus, iš jų 23 metus buvo radiologijos departamentų direktorius, suorganizavo radiologų korporaciją, buvo išrinktas ligoninės gydytojų štabo prezidentu. Kurį laiką

dėstė radiologiją Indianos un-te, buvo pakviestas šio un-to patarėju. Aktyviai reiškiasi visuom. veikloje. Išrinktas į daugelio org-jų v-bas ir tarybas; buvo *Gajos* korporacijos pirmininkas, JAV LB daugelio tarybų narys ir X Tarybos prezidiumo pirmininkas, PLB garbės teismo narys. Nuo 1962 *Į laisvę* fondo pirmininkas. Vienas LF steigėjų, jo v-bos ir tarybos pirmininkas. III MKS org. k-to pirmininkas ir kitų simpoziumų tarybos narys. Be to, PLGS, VLIKo, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro, įv. fondų tarybos narys. Bendradarbiauja spaudoje. 1950–51 redagavo *Ateitį*, priklauso *Į laisvę* ir *Medicinos* žurnalų redakcijų kolektyvams.

AMBROZAITYTĖ Audronė (g. 1955 Vokietijoje), dailininkė. Gydytojo, visuom. veikėjo K. Ambrozaičio ir dailininkės M. Ambrozaitienės duktė. Čikagoje, IL, baigė lituanistinę m-lą. 1973 baigė Šv. Marijos akademiją South Bende, IN, 1977 – Barat koledžą Lake Foreste, IL, ir įgijo dailiųjų menų bakalauro laipsnį. Vienerius metus studijavo meną ir pranc. kalbą Aix-en-Provence, Prancūzija. Vėliau gavo Kalifornijos un-to Los Angelese, CA, diplomą (interjero specialybė). Kūryboje (tapyba, grafika) vyrauja mistika, legendų motyvai, simbolizmas, būties filosofija; ryški liet. kultūros įtaka. Nuo 1976 dalyvauja parodose, dažniausiai Čikagoje ir Los Angelese. Jos kūrinių yra įvairiose priv. kolekcijose.

Audronė Ambrozaitytė

AMBROZEVIČIUS Aleksas (**Ambrose;** 1892.VI.10 Zviniškiuose, Liudvinavo vls., Marijampolės aps. – 1970.X.21 Čikagoje, IL), spaudos ir visuomenės veikėjas. Mokėsi Veiverių pr. m-loje. 1912 išvyko į JAV, apsigyveno Čikagoje. Aktyviai dalyvavo Lietuvių socialistų s-gos veikloje. Nuo 1914 daug metų (su pertraukomis) vadovavo *Naujienų* b-vei, kuri tais pačiais metais išleido pirmąjį JAV liet. dienraštį *Naujienos*. 1918–21 *Kardo* b-vės administratorius. 1919 organizavo *Aušros* spaudos b-vę ir iki 1928 buvo jos pirmininkas; turėjo knygyną. 1926–28 leido žrn. *Šakė*. Išleido kn. *Čikagos lietuvių istorija 1869–1959* (1967).

AMONIENĖ Gražina Ona (**Vokietaitytė, Amonas;** g. 1915.IX.15 Voroneže, Rusija), pedagogė, visuomenininkė. 1918 su tėvais grįžo į Lietuvą. 1934 baigė *Aušros* g-ją Kaune. 1934–35 VDU studijavo prancūzų kalbą ir litrą. Nuo 1934 priklausė korp. *Filiae Lithuaniae*, 1935–37 Aukštųjų kūno kultūros kursų korporacijos v-bai. 1937 baigė Aukštuosius kūno kultūros kursus. 1937–40 dirbo fiz. lavinimo mokytoja M. Pečkauskaitės g-joje Kaune. 1937–39 priklausė Kūno kultūros mokytojų s-gai, 1937–40 Tautinių šokių d-jai. 1940–41 dirbo Kūno kultūros rūmuose, 1941–42 dėstė fiz. lavinimą Vilniaus ped. in-te, 1941–43 – VDU ir Vilniaus un-te. 1943 VDU įgijo filosofijos licenciato laipsnį (fiz. lavinimo specialybė). 1944 išvežta darbams į Vokietiją. 1945–48 gyveno Austrijoje, mokytojavo liet. g-joje Glasenbache. Nuo 1948 gyvena JAV. 1952–54 fiz. lavinimo mokytoja YMCA org-joje. 1954–80 fiz. auklėjimo, šokio dėstytoja Lindenwoodo koledže St. Charlese, MO; profesorė emeritė (1980). 1960–62

Gražina Ona Amonienė

studijavo Wisconsino un-te Madisone. 1965–67 choreografijos dėstytoja šokio centre Tucsone, AZ, 1978 – mokytojų kursuose *Dainavos* stovykloje, MI. Fiz. lavinimo, meninio šokio srityje tobulinosi kursuose JAV, D. Britanijoje, Austrijoje, Vokietijoje. Bendradarbiavo liet. spaudoje, rašė šokio, ritminės gimnastikos, plaukymo klausimais.

ANDOLIS-ANCEVIČIUS Vaclovas (1899. I.5 Šiauliuose – 1962.VII.12 Clevelande, OH), kariškis. Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas. 1919 baigė Karo m-lą Kaune, vėliau – VDU Teisių f-te ekonomiką ir Intendantų akademiją Čekoslovakijoje. Daugelį metų buvo Lietuvos kariuomenės II pėstininkų divizijos intendantas. Pasitraukęs į Vakarus, nuo 1949 gyveno JAV.

ANDRAŠIŪNAS Ignas (1905.III.10 Vienžindžiuose, Joniškėlio vls., Biržų aps. – 1993. XI.6 Vilniuje), agronomas, knygų leidėjas. 1932 baigė Ž. ū. akademiją Dotnuvoje. Nuo 1935 Raseinių aps. agronomas, *Lietūkio* ir *Lino* b-vių tarybos narys. Po II pasaul. karo atvyko į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Subūrė Linkuvių d-ją. Išleido monografiją *Linkuva* (1978). Lietuvių agronomų s-gos vardu Čikagoje rinko lėšas leidybai, išleido V. Alanto rom. *Liepkalnio sodyba* (1977), B. Povilaičio kn. *Žemės ūkio akademija* (1979), E. Juciūtės rom. *Ąžuolynėlis* (1981). Bendradarbiavo Lietuvos ir JAV liet. spaudoje.

ANDRAŠŪNAS Jonas (1896.III.22 Panevėžyje – 1994.VIII.9 Vilniuje; palaidotas Petrašiūnuose, Kaune), karininkas, dailininkas. Lietuvos kariuomenės pulkininkas. 1915 baigęs Novgorodo, Rusija, realinę g-ją, mobilizuotas į rusų kariuomenę. 1916 baigė Sankt Peterburgo karo m-lą, grįžęs į Lietuvą – Aukštuosius karo m-los kursus Kaune. 1919 įstojo į Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo nepriklausomybės kovose. 1922 Vietinės brigados štabo viršininkas, vėliau Kauno karo komendanto padėjėjas. Kurį laiką buvo Telšių, Trakų, Panevėžio, Klaipėdos krašto karo komendantas, vėliau 6-ojo pėstininkų pulko vadas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 apsigyveno JAV. Lietuvoje studijavo tapybą pas J. Vaitį, P. Tarabildą, E. Kulvietį, Würzburge, Vokietija, pas P. Kaupą, Č. Jonušą, V. Dobužinskį. Dalyvavo parodose Wiesbadene, Vokietija, Čikagoje, IL, Los Angelese, CA, apdovanotas premijomis. Priklausė JAV LB, *Ramovei*, Dailiųjų menų klubui. Vyčio kryžiaus kavalierius. 1994 grįžo į Lietuvą.

ANDRIEKUS Leonardas Kazimieras (g. 1914. VII.15 Barstyčiuose, Mažeikių aps.), poetas, visuomenės veikėjas, kunigas pranciškonas. Bažnytinės teisės daktaras (1945). Baigė

Ignas Andrašiūnas

Sedos vid. m-lą bei Kretingos pranciškonų g-ją. 1933 įstojo į pranciškonų ordiną. 1937–41 studijavo pranciškonų kunigų seminarijose Schwaze, Austrija, ir Milane, Italija. 1940 įšventintas kunigu. 1941–45 studijavo Šv. Antano un-te Romoje, čia apgynė doktoratą. 1946 persikėlė į JAV. 1948–52 redagavo *Šv. Pranciškaus varpelį*. Nuo 1950, pranciškonams perėmus leisti *Aidų* žurnalą, jo techninis, vėliau literatūrinės dalies ir apžvalgos sk. redaktorius. Rūpinosi metinėmis *Aidų* mokslo ir lit-ros premijomis. 1970–80 LRD pirmininkas. 1980–92 vyriausiasis *Aidų* redaktorius. Tuo pat metu ėjo įvairias adm. pareigas vienuolijoje. Nuo 1958 (su pertraukomis) Brooklyno, NY, liet. pranciškonų vienuolyno vyresnysis. 1964–69 liet. pranciškonų provincijolas, Šv. Antano g-jos rektorius. 1973–76 Kennebunkporto vienuolyno, ME, vyresnysis, 1973–80 pranciškonų vasarvietės Kennebunkporte vedėjas, lit-ros vakarų, parodų bei koncertų organizatorius. Telkė pranciškonų vienuolynuose liet. dailininkų paveikslus. Nuo 1980 A. Galdiko galerijos prie *Kultūros židinio* direktorius. Eilėraščius spausdino *Šv. Pranciškaus varpelyje*, skaitė Kennebunkporte lit-ros vakaruose. 1955 pasirodė pirmasis jo eil. rinkinys *Atviros marios*. Vėliau išleido kn. *Saulė kryžiuose* (1960, LRD premija), *Naktigonė* (1963), *Po Dievo antspaudais* (1969), *Už vasaros vartų* (1976). Anglų k. išleisti rink. *Amens in Amber* (1968), *Eternal Dream* (1980). Rink. *Balsai iš anapus* (1980) apdovanotas Ateitininkų federacijos premija. 1985 išleido eil. rinkinį *Atmink mane, Rūpintojėli*. Kūryboje vyrauja religiniai ir patriotiniai motyvai, lyriški Lietuvos peizažai. Eilėraščiams būdinga nuoširdumas, intymus ir skaidrus pasaulėvaizdis, dvasinių išgyvenimų pilnatvė. 1991 Vilniuje išleista poezijos rinktinė *Pasilikau tik dangų mėlyną*.

Leonardas Kazimieras Andriekus

Feliksas Andriūnas

ANDRIŪNAS Feliksas (iki 1939 **Andriuškevičius;** 1912.V.24 Šeduvoje, Panevėžio aps. – 1995.X.30 Philadelphijoje, PA), elektronikos specialistas, visuomenės veikėjas. 1930 baigė Šiaulių g-ją, 1939 – VDU (ekonomiką). Studijuodamas 1935–39 dirbo Ž. ū. banke Kaune, vėliau mokesčių inspektoriumi, Vilniaus ūkio

ir maitinimo įstaigos vyr. patarėju. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1945–47 studijavo Ravensburgo radiotechnikos in-te. Persikėlęs į JAV, studijavo elektroniką. 1951–68 dirbo *General Atronics* b-vėje Philadelphijoje, PA, 1968–77 *Sperry Rand Univaco* kompiuterių b-vėje Blue Bellyje, PA. Ilgametis BALFo tarybos narys, 1973–93 Philadelphijos sk. v-bos pirmininkas. Priklausė JAV LB: 1976–79 Krašto v-bos vicepirmininkas, 1979–82 visuom. reikalų tarybos vicepirmininkas, finansų tvarkytojas. Tyrinėjo dailininko ir Lietuvos diplomato A. Staneikos veiklą ir kūrybą, parengė ir išleido apie jį monografiją (1987). Kauno M. K. Čiurlionio muziejui 1993–95 padovanojo A. Staneikos tapybos darbų ir piešinių kolekciją. Apdovanotas žymenimis.

ANDRIUS Juozas (1900.I.1 Panevėžyje – 1988.VII.7 Los Angelese, CA), kartografas. Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris, pulkininkas leitenantas. Mokėsi Kaune: 1919 baigė Karo m-lą, 1928 – g-ją, 1931 – Aukštųjų karininkų kursų topografijos skyrių. 1926–41 dirbo Karo topografijos sk. (kurį laiką buvo jo viršininkas); kartu 1930–34 dėstė topografiją Karo m-loje, sudarinėjo žemėlapius. Bendradarbiavo *Karo archyve, Karyje, Trimite, Lietuvos aide, Aiduose.* Pasitraukęs į Vokietiją, mokytojavo Schwäbisch Gmündo ir Nürtingeno g-jose. Vėliau persikėlė į JAV, apsigyveno Bostone, MA. Apsigyvenęs Los Angelese, CA, dirbo žrn. *Lietuvių dienos* administracijoje. Sudarė žemėlapių: Lietuvos politinį, Lietuvos geografinį (su A. Saliu, 1956), Lietuvos etnografinių sienų (1968), Lietuvos žemėlapį m-loms (1973), Lithuania (anglų k., 1978), Lietuvos žemėlapį su etnografinių Lietuvos sričių sienomis (1979). LE Kartografijos ir geodezijos sk. redaktorius (nuo 1953).

ANDRIUŠAITIS Aleksandras (1900.IV.8 Sankt Peterburge, Rusija. – 1967.X.25 Syracuse, NY; palaidotas Čikagoje, IL), karininkas. Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas (1937). 1918 Sankt Peterburge baigė Šv. Kotrynos g-ją. 1921 grįžo į Lietuvą. 1923 baigė Karo m-lą, dalyvavo Klaipėdos sukilime. 1925–28 studijavo VDU Teisių f-te

Aleksandras Andriušaitis

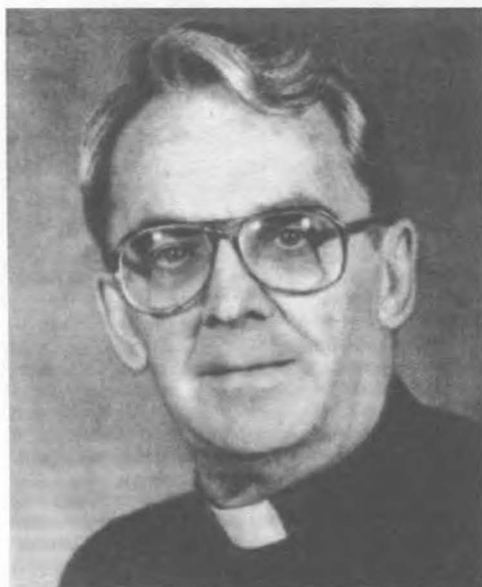
ekonomiką. 1930 baigė Gen. štabo akademiją Prahoje. 1931–34 Vyriausiojo štabo viršininko adjutantas ir Karo akademijos mokymo reikalų vedėjas. 1934–40 III pėstininkų divizijos štabo, 1944 Lietuvos vietinės rinktinės II sk. viršininkas. 1944 vokiečių areštuotas, kalinamas Rygos kalėjime, vėliau ištremtas į Stutthofo konc. stovyklą Vokietijoje. 1945 iš stovyklos pabėgo, kurį laiką slapstėsi Lenkijoje, vėliau persikėlė į Vokietiją. 1949 apsigyveno JAV. Nuo 1951 dirbo rusų k. dėstytoju Syracuse un-te; 1957 šiame un-te įgijo magistro laipsnį (bibliotekininkystė). Bendradarbiavo *Mūsų žinyne, Karde, Karyje;* rašė straipsnius karo temomis. Vienas LE bendraautorių. Dalyvavo JAV LB, ateitininkų, *Ramovės* veikloje. Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino IV laipsnio (1933) ir Vytauto Didžiojo IV laipsnio (1937) ordinais.

ANDRIUŠIS Juozas Petras (g. 1902.X.29 Gižuose, Marijampolės aps.), fizikas, aviatorius. Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris. Baigė VDU Gamtos ir matematikos f-tą (fizika), Lietuvos karo ir Karo aviacijos m-las Kaune. 1928–34 I rango lakūnas (kapitonas), 1934–40 skraidymo instruktorius Kaune. 1939 su K. Baršausku iš lėktuvo *Lituanica II* matavo kosminius spindulius, parašė studiją apie kosminių spindulių savybes. 1940–44 VDU Geofizikos katedros asistentas. Vėliau pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 Hamburgo Fizikos in-to doktorantas, Pabaltijo un-to Hamburge–Pinneberge dėstytojas. Persikėlęs į JAV, 1954–70 JAV Kongreso b-kos Vašingtone, DC, aerotechnologijos tyrimų specialistas. Apdovanotas *Savanorio kūrėjo* ir *Plieno sparnų* medaliais.

Viktoras Andriušis

ANDRIUŠIS Viktoras (1908.I.10 Gaidžiuose, Tauragnų vls., Utenos aps. – 1967.III.27 Bostone, MA), dailininkas (tapytojas, dekoratorius). 1925 baigė g-ją Kaune, 1931 – Kauno meno m-lą. 1931–44 Valstybės teatro scenografas ir vyriausiasis dailininkas. Liet. dailininkų s-gos narys (1931). Sukūrė dekoracijų dramos, operos ir baleto spektakliams: F. Schillerio *Maria Stuart* (1937), Molière *Šykštuolis* (1938), G. B. Shaw *Pigmalionas* (1937), J. Pakalnio *Sužadėtinė* (1943) ir kt. 1944 pasitraukė į Vokietiją, sukūrė G. A. Rossini operos *Sevilijos kirpėjas* dekoracijas. Vėliau persikėlė į JAV. 1950–53 kūrė dekoracijas liet. spektakliams, švenčių ir kitų renginių apipavidalinimą.

Vincas Andriuška

ANDRIUŠKA Jurgis (1914.XII.25 Worcesteryje, MA – 1964.XII.26 Scrantone, PA), kunigas. Kunigo V. Andriuškos brolis. Įšventintas 1939, dirbo vikaru Plymouthe, Pittstone, abu PA. Vėliau dėstė Marywoodo koledže Scrantone.

ANDRIUŠKA Vincas (1913.I.13 Worcesteryje, MA – 1994.V.3 Putname, CT; palaidotas Fort Lauderdale, FL), kunigas marijonas, visuomenininkas. Teologijos daktaras. Į marijonų vienuoliją įstojo 1928 Hinsdale, IL. Iki 1933 studijavo filosofiją sulpicijonų kun. seminarijoje Montrealyje, Kanada. Atvykęs į Lietuvą, studijavo teologiją VDU ir 1937 ją baigė licenciato laipsniu. Kunigu įšventintas 1936 Marijampolėje. 1937 grįžęs į JAV, kunigavo Čikagos, IL, Aušros vartų parapijoje. Redagavo marijonų žrn. *Kristaus karaliaus laivas*. Vadovavo vajui statyti marijonų vienuolyną ir *Draugo* spaustuvę. Nuo 1941 studijavo Lavalio un-te Kvebeke, Kanada, jį baigė teologijos daktaro laipsniu. Teologiją dėstė

Thompsone, CT, marijonų aukštesniojoje m-loje. Vėliau kunigavo Racine, WI, Kenoshoje, WI (pastatydino Šv. Petro bažnyčią, m-lą ir kleboniją), Fort Lauderdale, Homesteade, FL. Išrūpino liet. pamaldas Miami, FL, apyl. lietuviams, rūpinosi liet. m-los išlaikymu. Surinktomis aukomis rėmė kunigų seminarijose studijuojančius lietuvius, bažnytiniais rūbais ir pinigais – Lietuvos kunigus.

ANDRULIONYTĖ Julijona (**Andrulonis;** g. 1917.X.29), dainininkė (kontraltas). Dainavimo mokėsi Carnegie technologijos in-te Pittsburghe, PA, Curtiso muzikos in-te Philadelphijoje, PA, ir Niujorke, NY. Dainavo solo presbiterijonų, metodistų bažnyčiose, J. S. Bacho d-jos chore, sinagogos kvartete, operose (B. Smetanos *Parduotoji nuotaka*, J. Offenbacho *Hoffmanno pasakos*, G. Donizetti *Lucia di Lammermoor*), atliko solo partijas (G. F. Händelio oratorija *Mesijas*, 1953) su simf. orkestrais. Programose buvo liet. liaudies ir liet. kompozitorių dainų, negrų giesmių. Priklausė Pittsburgho operai, įv. klubams.

Julijona Andrulionytė

ANDRULIS Adolfas (1922.IV.10 – 1981.VII.3 Floridoje), krepšininkas. Jau Lietuvoje pasižymėjo gera žaidimo technika. Pasitraukęs į Vokietiją, buvo Kempteno *Šarūno* klubo komandos žaidėjas, priklausė Kempteno reprezentacinei liet. krepšinio komandai. Persikėlęs į JAV, žaidė Niujorko, NY, Lietuvių atletų klube.

ANDRULIS Vincas (**Andrulevičius;** 1890. I.21, n. s. II.2 Gripiškėse, Stakliškių vls., Alytaus aps. – 1972.XII.10 Čikagoje, IL; 1973 palaidotas Stakliškėse), žurnalistas, komunistų veikėjas. 1911 atvyko į JAV. Dirbo anglių kasyklose, gumos f-ke. Nuo 1912 Liet. socialistų s-gos narys, 1919 įstojo į JAV KP. 1916–18 studijavo Valparaiso un-te, IN. Bendradarbiavo laikr. *Kova*, 1919–20 redagavo laikr. *Žarija*, 1920 su kitais Čikagoje įsteigė dienraštį *Vilnis*, buvo jo vyriausiasis redaktorius. Už kom. veiklą buvo keliskart suimtas. Išleido publicistines knygeles *Religija Sovietų Sąjungoj* (1933), *Naujas karas* (1934), *Ispanija* (1937), kuriose propagavo kom. idėjas. Su P. Krakaičiu išvertė į liet. k. M. Gorkio rom. *Motina* (1929). Parašė apsakymų, eilėraščių, dramą *Karžygiai* (išsp. 1950), straipsnių apie lit-rą. 1979 Vilniuje išleistas jo publicistikos rink. *Didis pašaukimas*.

ANGELAITIS Juozas (1904.VIII.24 Smithone, PA – 1996.X.6 Windsore, OH), kunigas. Mokėsi Our Lady of the Lake seminarijoje. John Carroll un-tą, OH, baigė bakalauro laipsniu. 1934 įšventintas kunigu, dirbo vikaru Šv. Jurgio liet. parapijoje Clevelande, OH, ir Šv. Petro amer. parapijoje Akrone, OH. 1939–74 Clevelando Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos liet. parapijos klebonas. 1951 čia pastatydino bažnyčią, 1961 – modernią m-lą, vėliau – Šv. Kazimiero seserų vienuolyną, kleboniją. Išėjęs į pensiją, nuo 1974 gyveno Windsore, OH.

ANYSAS Jurgis (g. 1934.IX.5 Hamburge, Vokietija), geofizikas. Ph. D. (1966). Mokėsi Vokietijoje ir Kanadoje.Toronto un-te studijavo inžineriją ir fiziką, įgijo (1956) bakalauro laipsnį. 1956–61 dirbo *Imperialo* naftos b-vėje Kanadoje. Studijas kvantų mechanikos srityje gilino Ilinojaus technologijos in-te Čikagoje, IL; čia apgynė daktaro disertaciją. Nuo 1966 dėsto De Paulo un-te Čikagoje; asoci-

Jurgis Anysas

juotas profesorius, 1977–86 Chemijos katedros vedėjas.Tiria teor. chemijos, spektroskopijos, oro užterštumo problemas. Paskelbė moksl. straipsnių. Priklauso amer. profesinėms org-joms. Veikė JAV LB (1967 Tarybos narys), M. Lietuvos liet. d-joje (pirmininkas), buvo liet. jūrų skautų instruktorius.

ANKUDAS Stasys (1909.IV.22 Šiaudadūšiuose, Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. – 1982.X.6 Baltimorėje, MD), gydytojas. 1937 baigė VDU. Priklausė korp. *Gaja*. 1938–44 dirbo gydytoju Kupiškyje, buvo ligoninės vedėjas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, dirbo Thüringeno, vėliau Hanau pabėgėlių stovyklų ambulatorijose. 1949 persikėlė į JAV. Stažavo Elizabethos, specializavosi Rahway, abi NJ, ligoninėse. Įgijęs teisę praktikuoti Marylando valstijoje, 1952 Baltimorėje vertėsi priv. praktika. Daug metų buvo senelių prieglaudos gydytojas. Aktyviai dalyvavo JAV gydytojų suvažiavimuose, kursuose, konferencijose. Rėmė liet. org-jas.

ANKUS Vincas (**Ankudavičius;** g. 1911.X.23 Pupiuose, Barzdų vls., Šakių aps.), miškininkas. 1931 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, 1935 Aukštesniąją miškų m-lą Alytuje. Dirbo Klaipėdos medžio pramonės įmonėje, 1936–38 vadovavo Šventosios uosto ir pajūrio smėlynų stiprinimo ir apželdinimo darbams. LŠS, Lietuvos miškininkų s-gos ir korp. *Jaunoji Lietuva* narys. Iki 1942 Vilniaus un-to Matematikos ir gamtos f-te studijavo miškininkystę. Liko dirbti un-te asistentu, iki 1943 dar dėstė Vilniaus miškų m-loje. Bendradarbiavo *Mūsų giriose* ir *Girios aide*. 1943–44 Miškų dep-to referentas. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1947 persikėlė į Kanadą, dirbo Toronto un-te. 1958 apsigyveno JAV, dirbo Čikagos un-to, IL, technikos tyrimų direktoriaus padėjėju.

Vincas Ankus

ANN JILLIAN (Jūratė **Nausėdaitė;** g. 1950. I.28 Cambridge, MA), aktorė. Lietuvos karo aviacijos lakūno Juozo Nausėdos duktė. 1955 apsigyveno Los Angelese, CA; čia baigė m-lą, dalyvavo liet. jaunimo spektakliuose, reklaminiuose filmuose, televizijos programose. 1961 piemenaitės vaidmeniu debiutavo Walto Disney studijos kino filme *Babes in Toyland*. Aktorinį meną studijavo Walto Disney studijos m-loje, išraiškos šokį ir baletą – Amerikos šokio m-loje, Tarpt. šokio m-loje, Hollywoodo šokio centre, Dougo Riveros džiazo studijoje, Rolando Dupree šokio akademijoje. Vaidino kino ir televizijos filmuose: *Gypsy, Original Sin, Convicted, A Mother's Story, Killer in the Mirror, Alice in Wonderland, Malibu, Mae West* (1982 *Golden Globe* žymuo už pagr. vaidmenį), *Ellis Island* (1984 *Emmy* žymuo už vaidmenį),

Ann Jillian

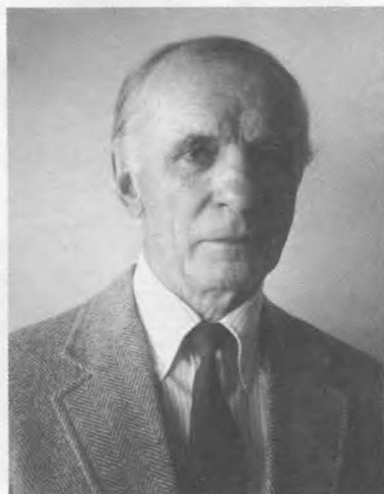
autobiografiniame *The Story of Ann Jillian* (1988 *Emmy* žymuo už režisūrą ir *Golden Globe* žymuo už vaidmenį), *Small White Lies* (1988). Dalyvavo televizijos serijinėse laidose, vaidino teatrų pastatymuose (*Words and Music, A Funny Thing Happened on the Way to the Forum, Anniversary Waltz, Gypsy*). 1991 liet. dainų šventės Čikagoje, IL, pranešėja. Kaip dainininkė koncertavo su Los Angeleso popmuzikos, Atlantos, Delaware ir Ohio simfoniniais orkestrais. Priklauso Amerikos vėžio ligų org-jai. Dirba savanore Šv. Judo vaikų, Amerikos Veteranų ligoninėse, org-joje *Šv. Vincento maistas ant ratų*. 1990 žrn. *Good Housekeeping* išrinkta viena gerbiamiausių moterų pasaulyje.

ANONIENĖ Danutė (**Pajaujytė**; g. 1925.IV.30 Marijampolėje), chemikė. Inž. V. Anonio žmona. 1942–44 studijavo VDU Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1945–46 studijavo Aukštojoje technikos m-loje Hanoveryje. Atvykusi į JAV, įstojo į Fordhamo un-tą Niujorke, NY, kurį 1950 baigė magistro laipsniu. 15 metų dirbo aromatinių parfumerijos medžiagų tyrimo ir gamybos firmose. 1956 firmos siųsta studijavo Šveicarijoje naujų aromatinių chem. medžiagų pritaikymą. Nuo 1962 chemijos ir parfumerijos konsultantė. Skaitė paskaitas tarpt. kongresuose JAV, Japonijoje, Anglijoje. Priklauso American Society of Perfumers; ji buvo pirmoji moteris, priimta į šią d-ją. 1974 d-ja suteikė jai premiją už konkursinį rašinį. Parašė > 50 straipsnių, kurie išspausdinti japonų, anglų ir amer. žurnaluose, kn. *Flower Oils and Floral Compounds in Perfumery* (1993).

ANONIS Vytautas (g. 1921.X.15 Kalnujuose, Raseinių aps.), statybos inžinierius. Baigė Šiaulių berniukų g-ją. 1940–43 studijavo VDU. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Ten 1947 įstojo į Aukštąją technikos m-lą Münchene,

Danutė Anonienė

Vytautas Anonis

kurią 1951 baigė, įgydamas statybos inžinieriaus diplomą. 1951 persikėlė į JAV. Keletą metų dirbo inž. firmoje Niujorke elektrinių jėgainių projektavimo sk. 1954–87 dirbo privačioje inž. firmoje, kurioje projektavo tiltų, uostų, dokų ir dangoraižių pamatus; nuo 1969 vadovavo statybos projektavimo sk., 1974 tapo firmos dalininku. Firmos siųstas konsultavo statybas Saudo Arabijoje.

ANTANAITIS Algirdas Titus (g. 1927.I.4 Trakeliuose, Naujamiesčio vls., Panevėžio aps.), literatas. 1938–44 mokėsi Panevėžio vyrų g-joje. 1944 pasitraukė į Austriją, vėliau persikėlė į Šveicariją, Vokietiją; 1945–47 mokytojavo liet. m-lose. Nuo 1949 apsigyveno JAV, Čikagoje, IL. Dirbo įv. fiz. darbą. 1951–53 tarnavo JAV kariuomenėje. 1957 baigė De Paulo un-tą Čikagoje, įgydamas sąskaitybos bakalauro laipsnį. Ilgą laiką dirbo Kalifornijoje revizoriumi. Kartu bendradarbiavo įv. leidiniuose: rašė eilėraščius, knygų recenzijas, rengė išeivijoje leidžiamų knygų metines apžvalgas (nuo 1962 *Margutyje*, nuo 1965

Algirdas Titus Antanaitis

Metmenyse, nuo 1974 *Akiračiuose*), rengė *Akiračių* skiltį *Atvirai kalbant*, buvo vienas *Metmenų* redaktorių. 1968–91 vadovavo (rašė tekstus, sudarinėjo programas, režisavo) Čikagos lietuvių sceninio humoro ir satyros grupei *Antras kaimas* (1989 grupė gastroliavo Lietuvoje). 1977–88 vedė liet. radijo programos lit-ros valandėles. 1994–95 dėstė lit-rą VDU, 1995 Klaipėdos un-te. Parengė knygas: *Antras kaimas: veidai ir tekstai* (1989), *Egzodo rašytojai: autobiografijos* (1991, su A. Mickiene), parašė M. Katiliškio biografinę apybraižą knygai *Išėjęs negrįžti* (1986). Kn. *Lietuvių egzodo literatūra 1945–1990* (1992) vienas autorių. Priklauso Liet. rašytojų d-jai, Lietuvos rašytojų s-gai, Pasaulio lituanistų d-jai, yra Lituanistikos in-to, Baltistikos studijų d-jos narys.

ANTANAITYTĖ-UGIANSKIENĖ Genė (g. 1938 Lietuvoje), dainininkė (sopranas). 1951 apsigyveno JAV, Čikagoje, IL. Dainavimo mokėsi pas A. Stephens, vėliau pas J. Augaitytę Philadelphijoje, PA. Studijavo Čikagos konservatorijoje ir De Paulo un-te Čikagoje; gavo bakalauro laipsnį (dainavimas). Vadovavo chorams Missouri ir New Jersey valstijose, dalyvavo televizijos ir radijo laidose Čikagoje (programos *Lietuviai televizijoje* 8 metų sukakties proga ir kt.). Su *Perkūno* choru dainavo operose (G. Puccini *La Bohème*, G. Verdi *Rigoletto*, P. Čaikovskio *Eugenijus Oneginas* ir kt.) ir operetėse, koncertavo (1962) Čikagos konservatorijos Menų (Creative Arts) centre, surengė rečitalių (su D. Lapinsku Jaunimo centre Čikagoje).

ANTANĖLIENĖ Laimutė (g. Kybartuose), visuomenininkė. Visuom. veikėjo A. Antanėlio žmona. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į Omahą, NE. Studijavo ekonomiką Omahos un-te. Dirbo buhaltere *K. Mart* bendrovėje. Vadovavo Omahos skautėms, 10 metų – taut. šokių grupei, dirbo ir mokytoja lituanistinėje m-loje. Organizuoja labdarą Lietuvos našlaičiams.

ANTANĖLIS Algimantas (g. 1926.I.2 Utenoje), visuomenės veikėjas. Būdamas moksleiviu 1944 įstojo į Vietinę rinktinę; kaip jos karys okupantų vokiečių suimtas ir išvežtas į Vokietiją. Į JAV atvyko 1949. Apsigyveno Omahoje, NE, dirbo elektriku *Armour ir Co.* bendrovėje. Atgaivino skautų veiklą, buvo *Rambyno* choro pirmininkas, vadovavo *Ramovei*. 1982–84 ir 1988–92 buvo Omahos JAV

Algimantas ir Laimutė Antanėliai

LB pirmininkas; subūrė į tautinę veiklą ir Kansas City lietuvius. Kelis kartus su peticijomis kreipėsi į kongresmenus dėl Lietuvos laisvės atgavimo. Atgautai Nepriklausomybei priminti savo sodyboje 1992 pastatė kryžių. Aukomis remia lietuvišką veiklą. Apdovanotas skautų s-gos ir kt. žymenimis.

APEIKIENĖ Nelė (**Venclauskaitė, Apeikis;** g. 1915.I.20 Skuode), aktorė. Baigė Kauno *Saulės* g-ją. Buvo skautė (turėjo paskautininkės laipsnį); įkūrė *Mildos* draugovę. Nuo 1936 studijavo ekonomiką VDU; priklausė liet. studenčių žemaičių korp. *Filiae Samogitiae*. 1939 įstojo į Kauno Valstybės teatro dramos studiją. Nuo 1940 – šio teatro, nuo 1942 – Kauno Jaunųjų dramos teatro aktorė. Vaidino spektakliuose: K. Binkio *Atžalyne*, A. Čechovo *Vyšnių sode*, K. Jurašūno *Eglėje žalčių karalienėje*; operoje *Ožka ir septyni ožkiukai*. Reiškėsi kaip deklamatorė įv. koncertuose, radijo programose. Nuo 1940 Kauno konservatorijoje studijavo dainavimą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Vaidino J. Blekaičio įkurtame dramos teatre. 1959 su šeima persikėlė į Los Angelesą, CA. Kurį laiką dainavo P. Armono vadovaujamame kvartete. Dalyvauja labdaros veikloje. Priklauso *Birutės* d-jai (nuo 1947).

APEIKYTĖ Raimonda Bernadeta (g. 1946. IX.30 Memmingene, Vokietija), pianistė. Nuo 1947 gyvena JAV. 1964 baigė vid. mokslą Los Angelese, CA. Iki 1968 mokėsi koledže (Immaculate Heart College) prof. J. Ringgoldo fortepijono klasėje. 1964 ir 1967 laimėjo pirmąsias premijas jaunųjų menininkų konkursuose. 1970 magistro laipsniu baigė Kalifornijos valstijos un-tą Northridge, pianisto A. Ruizo klasę ir vienerius metus šiame un-te mokė muzikos. Nuo 1970 dirba adm. darbą P. Kalifornijos un-to Med. m-loje. Koncertavo didesniuose JAV miestuose, Kanadoje, Venesueloje, Brazilijoje, Argentinoje, Urugvajuje, Lietuvoje. Yra surengusi 12 solinių koncertų ir 8 koncertus su kitais pianistais ar solistais, 11 fortepijono koncertų su simfoniniais orkestrais, > 400 mažesnių koncertų. 1966 ir 1971 akompanavo liet. dainų šventėse Čikagoje,

Nelė ir Vytautas Apeikiai

Raimonda Bernadeta Apeikytė

1973 ir 1974 kaip akompaniatorė dalyvavo trupės *Opera Buffet* operų (G. Bizet *Carmen*, G. Puccini *Tosca*, G. Verdi *Rigoletto*, P. Mascagni *Cavalleria rusticana*, R. Leoncavallo *Pajacai*) pastatymuose. Koncertuoja liet. org-jų rengiamose meno programose, latvių, estų, italų ir amer. renginiuose. Daug koncertuoja su Los Angeleso vyrų kvartetu. Sukūrė keletą dainų ir pjesių fortepijonui (*Fantasia*).

APŠIEGA Bronius J. P. (**Apshaga;** g. 1917 Bostone, MA), gydytojas anesteziologas. 1938 Harvardo un-te, MA, gavo bakalauro laipsnį. 1942 baigė Tuftso un-to Med. m-lą Bostone; M. D. 1943–46 JAV Pakrančių apsaugos dalinių (Coast Guard) ir Komunalinės sveikatos tarnybos gydytojas. Iki 1953 vertėsi priv. praktika, vėliau specializavosi neuropsichiatrijoje ir anesteziologijoje. 1955–57 Bostono Lahey klinikų, 1957–72 Veteranų administracijos ligoninės Brocktone ir Hyanniso ligoninės Cape Code, abi MA, anesteziologas. Prisideda prie *Alkos* veiklos.

ARAS Bronius (**Čekauskas;** g. 1921.VIII.23 Kaune), architektas, inžinierius. Mokėsi Jėzuitų ir IV g-jose Kaune. 1943 baigė Kauno aukštesniąją technikos m-lą. 1943–44 studijavo VDU. 1944 pasitraukė į Vokietiją, studijavo Hanoverio aukštojoje technikos m-loje; priklausė studentų futbolo rinktinei. 1950 baigęs šią m-lą, persikėlė į JAV. 1952–69 Clevelande, OH, ir Vašingtone projektavo m-las, įstaigas, daugiabučių namų kompleksus. Dalyvavo LSS veikloje (1955–60 Clevelando skautų akademikų filisteris). 1969 Silver Springe, MD, įkūrė savo firmą *Bruno Aras* (prekybos centrų, įstaigų ir kt. projektavimas). 1974 Vašingtone geriausiu pripažintas jo parengtas butų komplekso planas. Nuo 1977 gyvena Los Angelese, CA, vadovauja prekybos centrų, gyv. namų, bankų projektavimui. 1981–93 Ralf M. Parsons b-vės, nuo

Bronius Aras

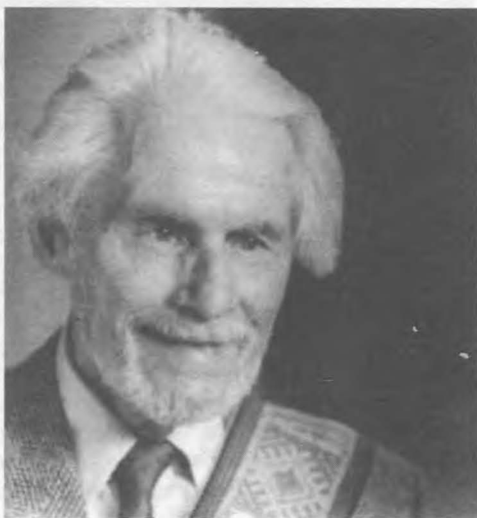
1989 dar ir Federalinės aviacijos v-bos vadovaujantysis architektas. Parengė ir vadovavo įvairių karo pramonės įrenginių projektams. Reikšmingiausieji darbai: prekybos centrai Marylande ir Virginijoje, daugiabučių namų projektai. Amerikos architektūros registravimo tarybos narys.

ARBAITĖ Rasa (**Arbas;** g. 1955.I.4 Birminghame, MI), dizainerė, grafikė. Rašytojos Alės Rūtos ir architekto E. Arbo duktė. Studijavo Kalifornijos un-te ir Dailės centro koledže Los Angelese, CA. 1978 bakalauro laipsniu

Rasa Arbaitė

baigė Kalifornijos valstijos un-tą Long Beache, CA. Pagrindinės kūrybos sritys: namų, sodų, parodų meninis apipavidalinimas, tekstilės, pakuotės dizainas, grafika. Sukūrė pano, sienų tapybos kompozicijų priv. rezidencijose (Brentwoode, CA, Beverly Hillse, CA), estampų, piešinių, žurnalų iliustracijų, apipavidalino *Vidal Sassoon* firmos gaminių (su dizaineriu G. Brownu), įrengė ekspozicijų (Kelly-Woodo galerijos Rancho Santa Fe, CA, Biotos galerijos Los Angelese, Lietuvių meno '89, '90, '91 kilnojamųjų parodų ir kt.).

ARBAS Edmundas (**Arbačiauskas;** g. 1915. VI.26 Karsokuose, Žaslių vls., Trakų aps.), architektas. Rašytojos Alės Rūtos vyras. 1930 baigė Kaišiadorių g-ją, 1936 – Kauno aukštesniąją technikos m-lą. 1938–40 buvo Susisiekimo m-jos Sauskelių v-bos naujų plentų tyrimo vadovas. 1940–41 Vilniaus aps. inžinieriaus padėjėjas, vėliau dirbo Pramonės statybos treste. 1941–44 Statybos b-vės Vilniaus sk. direktoriaus pavaduotojas ir vyr. inžinierius. Okupavus Lietuvą, dalyvavo pogr. veikloje, priklausė Kęstučio štabui, rūpinosi pogr. spaudos leidimu. Pasitraukęs iš Lietuvos, 1944–47 studijavo archit-rą Vienos ir Stuttgarto aukštosiose technikos m-lose. Vokietijoje dirbo statybos firmoje, skaitė paskaitas UNRRA. Persikėlęs į JAV, 1950 baigė Lawrence technologijos un-tą Detroite, MI. 1950–52 šio un-to archit-ros katedros dekano asistentas – projektavo naujus Lawrence un-to pastatus. 1956 išlaikė Michigano, 1962 – Kalifornijos valstijų architekto egzaminus. 1960 konkurse laimėjo I premiją už Lietuvos ambasados rūmų projektą Brazilijoje, 1964 – III premiją už JAV paviljono Pasaul. parodoje Niujorke projektą. 1965–69 Ahmansono bankų kompleksų projektavimo

Edmundas Arbas

grupės vadovas. 1969 pradėjo priv. praktiką Los Angelese, CA. Jo projektai laimėjo I vietas: liet. vasarnamis ir liet. stiliaus namas (1970), paminklas rašytojui P. Andriušiui Adelaidėje (Australija, 1971), ALIAS-PLIAS ženkliukas (1972), Kalifornijos ekonomiškas namas (1981). Daugelyje parodų eksponavo archit-ros projektus, tapybos darbus, piešinius: Los Angelese (1967, 1968, 1969, 1986), Detroite (1980), Bostone, MA (1983), Vilniuje ir Kaune (1990), Druskininkuose (1991). Liet. spaudoje paskelbė daug straipsnių iš archit-ros ir meno.Yra JAV ir tarpt. org-jų narys. Aktyviai dalyvauja lietuvių visuom. veikloje, priklauso Los Angeleso *Dailiųjų*

menų klubui. Yra ALIAS-PLIAS Centro v-bos, JAV LB v-bos narys, Lietuvių fronto bičiulių tarybos narys. 1992 Vilniuje išleistas albumas *Edmundas Arbas-Arbačiauskas. Architektūra. Tapyba. Piešiniai.*

ARBAS Edmundas Arimantas (1950.XII.28 Detroite, MI - 1995.VI.18 Meksikoje), neurobiologas. Rašytojos Alės Rūtos ir architekto E. Arbo sūnus. Ph. D. (1980). 1973 bakalauro laipsniu baigė Kalifornijos un-tą San Diege.

1975–78 dėstė Oregono un-te (čia apgynė doktoratą), 1980–85 - Harvardo un-te, MA, 1985–86 Floridos un-to moksl. bendradarbis. 1986 dirbo Arizonos un-te Tucsone, AZ; asocijuotas profesorius (1992). Svarb. darbai apie bestuburių gyvūnų, jų elgsenos nervinius mechanizmus, neuronų sistemos bei elgsenos evoliuciją. Paskelbė per 30 moksl. straipsnių. Priklausė JAV moksl. d-joms. Dalyvavo ateitininkų, jūrų skautų veikloje, Los Angeleso, CA, liet. tautinių šokių grupėje. Tragiškai žuvo. 1997 jo palaikai pervežti į Lietuvą.

ARDIENĖ Rėda Marija (**Valterytė;** g. Kaune), mokytoja. Inž. J. Ardžio žmona. 1949 baigė Ravensburgo liet. g-ją Vokietijoje. Studijavo Waterbury, CT, aukštesniojoje verslo m-loje. Dirba vienoje Waterbury g-loje sąskaitybos skyriuje. Nuo 1966 mokytojauja lituanistinėse m-lose: 1967–72 m-los Philadelphijoje, PA, vedėja, 1975–78 Lemonte, IL; nuo 1987 *Židinio* m-los mokytoja. Už gerą darbą ne kartą skatinta JAV LB Švietimo tarybos.

ARDYS Juozas (g. 1923.II.2 Utenoje), elektros inžinierius. 1941 baigė Utenos g-ją. Studijavo Braunschweigo, Vokietija, aukštojoje technikos m-loje. 1950 persikėlė į JAV. 1955 baigė Connecticuto un-tą inžinerijos bakalauro laipsniu. 1956–93 dirbo *General Electric* b-vėje: planavimo projektų vyr. inžinierius, elektros erdvės sistemų inžinierius ir konsultantas. 1983 pripažintas geriausiu erdvės sistemų inžinieriumi. Nuo 1953 dalyvauja JAV LB veikloje: Philadelphijos, PA, apylinkės pirmininkas, penkių LB tarybų rinktas atstovas. Aktyvus Lietuvių fronto bičiulių

Juozas Ardys

narys: dviejų centro v-bų pirmininkas, tarybos narys. Dirbo ir lituanistinėse m-lose Philadelphijoje ir Lemonte, IL. Bendradarbiavo žrn. *Į laisvę*. Parašė moksl. straipsnių.

ARLAUSKAITĖ Zuzana (**Mikšienė;** 1889.VIII.25 Šiauliuose - 1973.X.2 Detroite, MI), aktorė. Pr. m-lą baigė Šiauliuose, 1908 Rygoje - mkt. seminariją, 1915 Sankt Peterburge g-ją. 1907–11 Rygos liet. m-los *Žvaigždė*

Zuzana Arlauskaitė

mokytoja, 1912–19 Sankt Peterburgo ir Carskoje Selo, Rusija, liet. m-lų vedėja ir mokytoja. Nuo 1907 vaidino Rygos *Giedros* d-jos teatro studijoje, 1911–12 Šiauliuose *Varpo* d-jos teatro būrelyje. 1919 pakviesta į Vilniaus dramos teatrą. Lenkams okupavus Vilnių, persikėlė į Kauną ir iki 1931 vaidino Valst. dramos teatre. Vėliau sukūrė vaidmenų O. Rymaitės *Mūsų teatre*, V. Bičiūno *Žvaigždikyje*, Jaunojo žiūrovo ir Jaunajame dramos teatruose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Ingolstadte organizavo vaidintojų trupę, 1945–49 buvo jos režisierė. Savo pastatymus rodydavo ir kitose liet. stovyklose. 1949 persikėlė į JAV ir tais pačiais metais Detroite suorganizavo dramos mėgėjų sambūrį bei parodė pirmąjį vaidinimą. Iš viso Detroite režisavo 43 veikalus, kartu su gastrolėmis kituose JAV miestuose ir Kanadoje parodė 97 spektaklius. Savo darbams rinkosi liet. tematikos veikalus, puoselėjo lietuvybę ir tautos tradicijas, stengėsi į teatrinę veiklą įtraukti jauniausiosios kartos atstovus. Visas spektaklių pelnas būdavo skiriamas liet. organizacijoms remti.

ARLAUSKAS Julijonas (**Alexander;** g. 1916. I.9 Westfielde, MA), dailininkas, mokytojas. 1939 baigė Massachusettso dailės m-lą. 1940–42 dėstė Bostono un-te, MA, N. Anglijos m-lose skaitė paskaitas apie dailę. 1951 baigė Bostono koledžą magistro laipsniu. Vėliau dėstė N. Anglijos dailės m-loje Bostone. Sukūrė dailės kūrinių (žrn. *Vytis* viršelis ir kt.).

ARMALIS Adolfas (g. 1914.III.20 Šašaičiuose, Kretingos vls. ir aps.), ekonomistas, visuomenės veikėjas. 1937 baigė Vilkaviškio kunigų seminariją. 1940 studijavo Vilniaus un-to Ekonomikos f-te. Dalyvavo rezistencijoje. 1941 kalintas Klaipėdos kalėjime, Soldau, Vokietija, koncentracijos stovykloje; iš ten išsiųstas darbams į Rytų Prūsiją. 1941 rudenį grįžęs į Lietuvą, tęsė studijas Vilniaus un-te. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge gavo ekonomikos magistro laipsnį. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1955 Čikagos un-te įgijo verslo administravimo magistro laipsnį.1955–74 dirbo b-vės *Thomas E. Toepfer* Lansinge, IL, raštinės vedėju. 1974–79 (iki pensijos) – b-vės *Thomas Havey and Company* sąskaitybos revizorius. Nuo 1979 gyvena St. Petersburge, FL. Aktyviai dalyvauja JAV LB ir PLB veikloje: 1981 Floridos liet. klubo St. Petersburge vicepirmininkas, 1982 pirmininkas, 1985–88 LB Floridos apygardos pirmininkas ir PLB seimo narys, nuo 1988 – JAV LB tarybos narys, socialinių reikalų komisijos narys; St. Petersburge įsteigė ir vadovauja socialinių reikalų skyriui. Surengė kultūrinių renginių, jiems vadovavo. LE bendradarbis.

ARMANAS Henrikas (**Armanavičius;** g. 1910.IX.9 Sankt Peterburge, Rusija), gydytojas. Pasibaigus I pasaul. karui, su šeima grįžo į Lietuvą. 1930 baigęs Kauno *Aušros* berniukų g-ją, įstojo į VDU Med. f-tą, jį 1938 baigė. Studijuodamas priklausė korp. *Fraternitas Lithuanica*. Dirbo Kauno miesto sanitarijos gydytoju ir užsiėmė priv. praktika. Redagavo laikr. *Paštininko žodis* med. skyrių. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–49 Oldenburgo provincijos vyresnysis gydytojas. 1949 persikėlęs į JAV, apsigyveno Baltimorėje, MD, stažavo Springfieldo, IL, ligoninėje, gilino žinias nervų ir psichikos ligų srityje. Įgijęs teisę praktikuoti Marylando valstijoje, nuo 1953 gydytojavo Baltimorėje. 1971–73 žrn. *Medicina* redaktorius. Bendradarbiavo spaudoje.

ARMANIENĖ Elena (**Treiderytė, Armanavičienė;** g. 1909.X.17 Kaune), teisininkė, visuomenės veikėja. Teisės daktarė (1949 ir 1971). Gydytojo H. Armano žmona. 1917 su tėvais gyveno Maskvoje. Grįžusi į Lietuvą, tarnavo pašto v-boje. 1930 baigė suaugusiųjų g-ją Kaune, 1935 VDU Teisių f-tą. Studijuodama dalyvavo *Jaunosios Lietuvos* (buvo Kauno rajono mergaičių vadovė), Lietuvos aukštąjį mokslą baigusiųjų moterų s-gos (sekretorė) veikloje. Priklausė Lietuvos advokatų s-gai, korp. *Romuvos vaidilutės* (1933–34 pirmininkė). 1938 ir 1939 atstovavo Lietuvai tarpt. moterų suvažiavimuose. Vok. okupacijos metais dirbo advokate Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Göttingeno unte įgijo teisės mokslų daktaro laipsnį. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Waterbury, CT, vėliau Baltimorėje, MD. 1957 baigė Teisės m-lą Baltimorėje. 1959 išlaikė teisės egzaminus Marylando valstijoje ir įgijo teisę dirbti advokate. Veikė liet. org-jose: JAV LB (buvo tarybos, prezidiumo narė), BALFe (centro v-bos vicepirmininkė, teisių patarėja, Baltimorės sk. pirmininkė), Bendrajame lietuvių šalpos fonde, vadovavo lituanistinei m-lai; priklausė Tautinei s-gai, SLA. Dalyvavo amerikiečių org-jų veikloje: advokatų s-gos centro vykdomosios tarybos narė, Marylando moterų advokačių s-gos pirmininkė. 1971 gavo Baltimorės un-to Teisės m-los antrąjį daktarės laipsnį. Tais pačiais metais buvo išrinkta į Marylando iškiliųjų moterų penketuką.

ARMONAS Petras (1907.I.13 Manikūnuose, Saločių vls., Biržų aps. – 1997.IX.21 St. Petersburge, FL), violončelininkas, dirigentas. Baigęs Klaipėdos muz. m-lą (J. Fesemayerio violončelės klasę), dirbo Lietuvos kariuomenės pulko kapelmeisteriu (1935–37), griežė Valstybės teatro orkestre, mokytojavo Šiaulių berniukų g-joje ir muz. m-loje (1940 m-los inspektorius). 1942–44 Šiaulių teatro dirigentas. Pastatė 3 operetes, parengė A. Račiūno operą *Trys talismanai* (premjera neįvyko). Dirigavo nemaža simf. koncertų, surengė kamerinės muzikos koncertų (~ 50) su dainininkais S. Dievaityte, J. Byra, smuikininku J. Jagėla, pianistu S. Vainiūnu. 1944 pasitraukė į Austriją. Vargonininkavo Gollingo bažnyčioje (netoli Salzburgo), dirbo Mozarteumo simf. orkestro violončelininku koncertmeisteriu. Po II pasaul. karo apsigyveno Kemptene, Vokietija, griežė Lautenbeckerio styg. kvartete, 1947–49 – Müncheno simf. orkestre. Vadovavo liet. chorui, su juo daug koncertavo. Tobulinosi kaip violončelininkas ir dirigentas. 1949 apsigyveno JAV. Vargonininkavo Rochesteryje, NY, Šv. Jurgio liet. parapijoje; surengė bažn. ir pasaulietinės muzikos koncertų. 1960–64 gyveno Santa Barbaroje, CA, griežė miesto simf. orkestre. Nuo 1964 vargonininkavo Čikagoje, IL, Šv. Kryžiaus liet. parapijoje, vadovavo ansambliui *Dainava*. 1965 įkūrė lietuvių styg. kvartetą (griežė P. Matiukas, A. Paukštys, V. Jančys ir jis pats). 1966 ir 1971 JAV liet. dainų švenčių Čikagoje vyriausiasis dirigentas. Išėjęs į pensiją, apsigyveno St. Petersburge, subūrė chorą, su juo koncertavo.

Petras Armonas

ARMONIENĖ Janina (**Nomeikaitė;** g. 1909. VII.7 Nemaniūnuose, Alytaus aps.), dainininkė (lyrinis dramatinis sopranas). Vargonininko J. Nomeikos duktė, vargonininko Z. Nomeikos sesuo, violončelininko P. Armono žmona. 1940–44 dainavimo mokėsi

Šiaulių muz. m-loje pas S. Dievaitytę. 1945 pasitraukė į Vokietiją. Kempten-Allgau balsą tobulino pas prof. V. Zdraikovskį. Dainavo vokaliniame ansamblyje, koncertavo pabėgėlių stovyklose. 1949 apsigyveno JAV. Koncertavo JAV miestuose (Rochesteryje, Amsterdame, Buffalo, visi NY, San Franciske, CA, ir kt.), Kanadoje. 1971 Čikagoje, IL, surengė rečitalį, išleido plokštelę *Dainos ir arijos*.

Jolita Arzbaecher

ARZBAECHER Jolita (**Kriaučeliūnaitė;** g. 1955.VIII.31 Lemonte, IL), psichologė. Vet. daktaro ir visuom. veikėjo L. Kriaučeliūno duktė. 1977 baigė Loyolos un-tą Čikagoje, IL, įgydama bakalauro laipsnį, 1979 – Michigano un-tą (magistro laipsniu). 1980–83 studijavo Iowos, 1983–88 Ilinojaus un-tuose. Dirba Ilinojaus un-to Med. centre. Paskelbė moksl. straipsnių. Aktyviai veikė LSS, vadovavo skautų stovykloms. Daug metų buvo tautinių šokių ansamblio *Grandis* šokėja ir pranešėja, Dariaus ir Girėno lituanistinės m-los tautinių šokių mokytoja.1972 ir 1976 Laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių švenčių pranešėja. Korp. *Neo-Lithuania* vyriausiosios v-bos vicepirmininkė. Dirbo JAV LB Švietimo taryboje. Priklauso liet. našlaičių globos būreliui *Saulutė*.

ASTAŠAITIS Algimantas (1925.III.25 Kaune – 1987), žurnalistas. 1943 baigė Kauno VIII g-ją. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–49 studijavo Pabaltijo un-te Hamburge-Pinneberge. 1949 persikėlė į JAV. Gyveno Detroite, MI. Bendradarbiavo period. spaudoje (*Tėviškės garse, Drauge, Tėviškės žiburiuose*), pasirašinėjo slap. Al. Gimantas.

ASTRIENĖ Uršulė (**Lukoševičiūtė;** g. 1912. X.16 Sausininkuose, Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.), tautodailininkė. 1932 baigė Valakų žiemos ž. ū. m-lą ir mezgimo kursus. Pavasarininkė. Dirbo Paežerių ž. ū. m-loje. Nuo 1949 gyvena JAV, Grand Rapidse, MI. Nuo 1951 ALRK MS 42-osios kuopos narė, kurį laiką v-bos vicepirmininkė ir pirmininkė. Nuo 1974 Balzeko liet. kultūros muziejaus narė. Lietuvoje iš savo motinos U. Lukoševičienės išmoko pinti iš šiaudų, kurti karpinius, marginti margučius. Nuo 1949 kasmet

Uršulė Astrienė

savo darbus eksponuoja Grand Rapidso Šv. Petro ir Povilo parapijos liet. renginiuose, nuo 1967 rengia kasmetinius margučių marginimo kursus Balzeko liet. kultūros muziejuje. Dalyvauja kalėdinių papuošalų konkursuose, parodose. Liet. parapijų m-lose, *Dainavos*, *Romuvos* stovyklose moko jaunimą liet. liaudies meno. Surengė individualines parodas Čikagoje M. K. Čiurlionio galerijoje (1971, 1979), Balzeko muziejuje (1989, 1992, 1994), Clevelande, OH, Šv. Jurgio parapijoje (1971, 1972) ir Liet. namuose (1980). Nuo 1955 jos darbai iš šiaudų (prakartėlės, snaigės, paveikslai) rodomi įv. tarpt. parodose, televizijos laidose, skelbiami liet. ir amer. periodiniuose leidiniuose.

AŠOKLIS Zenonas (1906.I.15 Raudoniuose, Ylakių vls., Mažeikių aps. – 1972.VI.30 Čikagoje, IL), teisininkas, pedagogas. Teisės daktaras (1949). 1924 baigė Marijampolės mokytojų kursus. 1924–38 mokytojavo pr. m-lose. 1936 baigė VDU Teisių f-tą. 1943 dirbo apylinkės teisėju Mažeikiuose, 1944 – Sedoje. 1944–49 studijavo Kölno un-te Vokietijoje, įgijo teisės mokslų daktaro laipsnį. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Cicero, IL; dirbo aukštesniosios lituanistinės m-los mokytoju (vienas šios m-los steigėjų), nuo 1966 – Lietuvių bibliografijos tarnybos vedėjas. Suredagavo *Lietuvių išeivių spaudos metraštį, 1966* (1967), parengė *Lietuvos geografijos vadovėlį* (1968), bendradarbiavo Lietuvos, Vokietijos ir JAV lietuvių spaudoje, LE. Skautas (draugininkas, paskautininkas).Veikė JAV LB.

ATKOČIUS Robertas (**Atkatsh**), inžinierius. 1981 Columbijos un-te Niujorke, NY, gavo taikomosios mechanikos daktaro laipsnį. Vėliau – Niujorko b-vės *Weidlinger Associates* vyr. partneris. Jo vadovaujama grupė tobulina sprogimo bangos pastatams padarytos žalos skaičiavimo būdus. Parašė ~ 20 moksl. straipsnių.

ATUTIS Aleksandras (g. 1911.IV.12 Vytogaloje, Tauragės aps.), kariškis. Mokėsi Šilalės komercijos m-loje, Kražių *Žiburio* g-joje. Po 2 mėnesių studijų VDU Medicinos f-te pašauktas į Lietuvos kariuomenę, tarnavo Pionierių batalione Kaune. 1935 įstojo į Karo m-lą Kaune; ją 1938 baigęs jaun. leitenanto laipsniu, tarnavo priešlėktuvinės apsaugos rinktinėje. Lietuvą okupavus sovietams, tarnavo vad. Lietuvos liaudies kariuomenėje; Lietuvą okupuojant vokiečiams, iš jos pabėgo. Dirbo Lapėse kailių f-ko tiekėju. Sovietams vėl artėjant prie Lietuvos, sutiko tarnauti Vokietijos kariuomenėje, vadovavo Vilniaus miesto priešlėktuvinės gynybos baterijai. Karui baigiantis, pasitraukė į Austriją, gyveno Vienoje, vėliau pabėgėlių stovyklose Vokietijoje. Patekęs į anglų kontroliuojamą Vokietijos dalį, tarnavo D. Britanijos II pėstininkų divizijoje, vadovavo kar. objektų apsaugos kuopai. 1949 persikėlė į JAV. Apsigyveno Čikagoje, IL. Savo tarnavimą 4 šalių kariuomenėse 1986 aprašė žrn. *Karys*.

AUDĖNAS Juozas (iki 1939 **Audickas;** 1898. IX.25 Rumpiškėnuose, Pandėlio vls., Rokiškio aps. – 1982.X.10 Niujorke, NY), ekonomistas, visuomenės veikėjas. 1919 veikė partizanų gretose, 1920–23 – tarnavo Lietuvos kariuomenėje. 1925 baigė suaugusiųjų g-ją

Juozas Audėnas

Kaune. 1926–28 varpininkų, 1927 VDU studentų atstovybės, 1929 studentų šalpos d-jų pirmininkas. 1931 baigė ekonomiką VDU Teisių f-te. 1930–36 dirbo mokesčių inspektoriumi, 1936–39 – savivaldybės finansų sk. vedėju Kaune. Priklausė Ekonomistų d-jai (1934–39 d-jos sekretorius). 1939–40 Ž. ū. ministras. 1942–44 *Lietūkio* administracijos sk. direktorius, Profesinių sąjungų in-to Prekybos ir kooperacijos sk. vedėjas. Nuo 1942 Lietuvos valstiečių liaudininkų centro k-to narys. 1943–1944 VLIKo narys. 1944 vokiečių persekiojamas slapstėsi, pasitraukė į Vokietiją. 1946–48 gyveno Hanau liet. stovykloje. 1946–48 buvo Liet. tremtinių bendruomenės centro k-to vicepirmininkas, 1945–48 Kooperacijos kursų vedėjas. 1949 persikėlė į JAV. 1949–51 Bostono, MA, Tautinės sandaros I apskrities sekretorius. Nuo 1954 dirbo ek. ir polit. komisijoje ir bendrajame k-te (vienas Pavergtųjų Europos tautų seimo delegacijos narių). Aktyviai reiškėsi visuom. gyvenime. Nuo 1950 Lietuvos ūkio atstatymo studijų komisijos pirmininkas, nuo 1951 Lietuvos laisvės k-to Niujorke narys, žrn. *Lietuva* redakcijos pirmininkas. BALFo narys (nuo 1958 direktorius, 1960–64 vicepirmininkas). Veikė VLIKe: 1961–64 ir nuo 1967 vicepirmininkas, 1964 pirmininkas, 1965–66 gen. sekretorius, nuo 1967 informacijos ir bendrų reikalų vedėjas; VLIKo leidinio *Twenty Years Struggle for Freedom of Lithuania* (1963) redaktorius. Aktyviai reiškėsi spaudoje. Išleido atsiminimus *Paskutinis posėdis* (1966, II leid. 1990 Vilniuje), parašė straipsnių ekonomikos, ūkio bei politikos klausimais.

AUDRONIS Antanas (1910 Atesnykuose, Simno vls., Alytaus aps. – 1991.I.26 Burbanke, CA), visuomenininkas. Baigęs Alytaus g-ją, mokėsi Karo mokykloje Kaune. Tarnavo karo aviacijoje, kapitonas. 1941 išlaisvintas iš bolševikų kalėjimo. Vokiečių okupacijos metais, dirbdamas ugniagesiu, įsitraukė į pasipriešinimo veiklą, leido neleg. laikr. *Baltija*, buvo gestapo suimtas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, apsistojo Gerwische, mokytojavo Eichstätto liet. g-joje. 1949 persikėlęs į JAV, apsigyveno Los Angelese, CA. Įsteigė Los Angeleso LB skyrių ir daug metų jam vadovavo. Buvo *Ramovės* pirmininkas. Rašė į laikraščius, dalyvavo radijo laidose. Rėmė Tautos fondą.

AUGAITYTĖ Juzė (**Tamašauskienė;** 1906. V.1 Kuisiuose, Tauragės aps. – 1996.X.6 Philadelphijoje, PA), dainininkė (lyrinis sopranas), pedagogė. 1925–28 dainuoti mokėsi

Juzė Augaitytė

Klaipėdos muz. m-loje (pas M. Čerkaskają ir I. Volkovą). 1928 tobulinosi Milane, Italija, pas M. Sammarco, A. M. Kraisky ir Frescobaldi muz. in-te. 1933–42 Valstybės teatro solistė. Debiutavo, sukurdama Micaelos vaidmenį G. Bizet operoje *Carmen*. Kiti vaidmenys: Margarita, Juliette (Ch. Gounod *Faustas, Roméo et Juliette*), Eglė, Baniutė (M. Petrausko *Eglė žalčių karalienė*), Sofija (J. Karnavičiaus *Radvila Perkūnas*) ir kt. Koncertavo Taline, Rygoje, Milane, Romoje, Berlyne. 1942–44 dainavo Vilniaus operoje. Surengė S. Šimkaus kūrinių koncertą. 1944 pasitraukė į Vieną. Koncertavo liet. stovyklose Vokietijoje. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Philadelphijoje. Koncertavo lietuviams ir kitataučiams. 1958 dainavo Čikagos, IL, liet. operos spektaklyje Ch. Gounod *Faustas*. Philadelphijoje dėstė dainavimą Marco Farnese

muz. studijoje ir Combso muz. koledže. 1953 Philadelphijoje įsteigė Moterų federacijos klubą ir 25 metus jam vadovavo. Turėjo savo dainavimo studiją.

AUGIENĖ Danutė (**Lipčiūtė;** g. 1914.IV.1 Bernotuose, Betygalos vls., Raseinių aps.), rašytoja, mokytoja. Dail. P. Augiaus žmona. 1932 baigė Kauno *Aušros* g-ją. 1932–37 studijavo VDU Humanitarinių mokslų f-te, 1937–39 Paryžiaus Fonetikos in-te. 1939–41 Kauno g-jų mokytoja. Ateitininkų *Šatrijos* d-jos veikėja. 1944 pasitraukė į Vakarus, vėliau persikėlė į JAV. Nuo 1932 spausdino eilėraščius *Naujojoje vaidilutėje*, bendradarbiavo leidiniuose *Žiburiai* (Vokietija), *Eglutė, Draugas, Šv. Kalėdų aidai* (visi JAV). Išleido knygeles vaikams: *Pupos pasaka* (1970), *Močiutės dovanėlė* (1976), *Močiutės pasakos* (1983 ir 1985; visos JAV), *Eilėraščiai mažiems – nedideliems* (1992 Vilniuje). Sukūrė vaidinimėlius *Užburti vaikai, Velykos, Kalėdų žvaigždė, Pranukas, Meškos mokykla.*

AUGINAS Balys (**Augustinavičius;** g. 1917. VIII.17 Taline, Estija), poetas, visuomenininkas. 1936 baigė Šiaulių g-ją. 1937–40 VDU Humanitarinių mokslų f-te studijavo pranc. k. ir lit-rą, lituanistiką. Nuo 1933 period. spaudoje (*Karyje, Trimite, Ateities spinduliuose, Mokslo dienose, Studente*) spausdino eilėraščius, prozos kūrinius, feljetonus. Išleido poezijos rink. *Pamažu vis degu* (1940). Laimėjęs konkursą, 1940–44 dirbo Kauno radiofone diktoriumi. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, mokytojavo Ravensburgo liet. g-joje. 1945–49 Ravensburgo LB jaunimo sekcijos vicepirmininkas, jos sienlaikraščio *Vaivorykštė* redaktorius. Buvo Liet. ansamblio ir P. Armono vadovaujamo vyrų kvarteto dalyvis, liet. dramos studijos aktorius. Bendradarbiavo laikr. *Mūsų kelias, Aidai.* 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande, OH. 1950 su J. Nasvyčiu įkūrė liet. radijo valandą *Tėvynės garsai*, iki 1967 buvo jos vedėjas, rengė programas (sukūrė radijo vaidinimų vaikams, montažų). 1950–57 Čiurlionio ansamblio dainininkas ir skudutininkas. Bendradarbiavo *Dirvoje, Aiduose*, paskelbė straipsnių apie visuom. gyvenimą, kultūrą, literatūrą. Buvo

Balys Auginas

Dirvos novelių konkurso žiuri komisijos narys, 1973–87 pirmininkas. Išleido eilėraščių rink. *Paparčio vėduoklė* (1956), *Giesmės žydėjimo metas* (1979), *Metaforų smuikas* (1992), *Kalėdų paukštė* (1995). Poezijoje vyrauja nostalgiški nuo tėvynės atskirto žmogaus išgyvenimai, aukštinamas gimtojo krašto gamtos grožis, reiškiamas rūpestis dėl tautos likimo ir tikėjimas jos gyvastingumu, pabrėžiama žemiškojo ir amžinojo gyvenimo sąsaja. Kūryba pasižymi formos įvairove, grakščiu plastišku stiliumi, juose gausu stilizuotų folklorinių motyvų ir literatūrinių metaforų. Aktyviai reiškėsi JAV LB veikloje, organizavo kultūrinius renginius. Liet. karių veteranų s-gos *Ramovė* Clevelando sk. narys, buvo jos v-bos narys, sekretorius. Priklauso Liet. rašytojų d-jai.

AUGIUS Jurgis (g. 1941.III.13 Allensteine, Vokietija), chemikas. Ph. D. (1968). Dail. P. Augiaus sūnus. 1959 Čikagoje, IL, baigė vid. mokslą ir aukštesniąją lituanistinę m-lą. 1963 bakalauro laipsniu baigė Loyolos un-tą Čikagoje. Vėliau studijavo Iowos un-te, IA, ir gavo filosofijos daktaro laipsnį. Skautas, ateitininkas, korp. *Grandis* pirmininkas.

AUGIUS Paulius (**Augustinavičius;** 1909.IX.2 Gečaičiuose, Plungės vls. – 1960.XII.7 Čikagoje, IL), grafikas. 1935 baigė Kauno meno m-lą, 1935–38 Paryžiuje dailę studijavo aukštosiose m-lose: École Nationale des Beaux Arts ir Conservatoire Nationale des Arts et Métiers. Grįžęs į Lietuvą, dėstė Kauno ir Vilniaus aukštosiose dailės m-lose. 1944 pasitraukė į Vakarus, nuo 1948 gyveno JAV, Čikagoje. Iliustravo knygas: Žemaitės *Petras Kurmelis* (1935–37), M. Valančiaus *Palangos Juzė* ir *Žemaičių vestuvės* (1937; 1938 už šias

Paulius Augius

iliustracijas apdovanotas Lietuvos taupomųjų kasų valst. premija), K. Borutos *Saulę ant savo pečių parnešti išėjo* (1940), S. Nėries *Eglė žalčių karalienė* (1940) ir *Žalčio pasakos* (1947), V. Mačernio poezijos rinktinę (1960), sukūrė estampų (medžio raižinių ciklai *Žemaičių kalvarijos*, 1935–39, *Žemaičių simfonijos*, 1948, *Atlaidai*, 1958, *Velykos*, 1960), piešinių. Kūriniai dekoratyvūs, ekspresyvūs, stilizuotų formų. Dalyvavo parodose (nuo 1935) Lietuvoje – Kaune, Vilniuje, Latvijoje – Rygoje, Estijoje – Taline, Prancūzijoje, Italijoje, Čekoslovakijoje, Vokietijoje, Austrijoje, Belgijoje, Olandijoje, JAV miestuose. Dailės klausimais paskelbė straipsnių *Vaire, Naujojoje romuvoje, Aiduose, Žiburiuose, Mintyje*. 1967 Čikagoje išleista monografija *Paulius Augius*. Dalį P. Augiaus kūrinių Lietuvos dailės muziejui padovanojo jo žmona Danutė Augienė.

AUGULIS Kazys (1897.X.5 Račiupėnuose, Kupiškio vls., Panevėžio aps. – 1968.III.13 Clevelande, OH), mokytojas. Mokėsi Kupiškio pr. ir dviklasėje m-lose, vėliau Ilūkstės, Latvija, mkt. seminarijoje. Nuo 1917 mokytojavo Tuloje, Rusija. Nuo 1918 Palaukių pr. m-los vedėjas. 1919–22 Lietuvos kariuomenės savanoris, tarnavo kariuomenės štabe raštininku. 1922–44 mokytojavo Palėvenės, Andrioniškio, Kepalių, Radviliškio, Kupiškio, Gaigalų, Bačkininkų ir Aukštųjų Šančių pr. m-lose. 1944 pasitraukė į Vokietiją, mokytojavo liet. stovyklose Geislingene, Nürtingene, Schwäbisch Gmünde (pr. m-los vedėjas 1948–50). Nuo 1950 gyveno JAV, Clevelande. Aktyviai įsijungė į liet. visuomeninę veiklą. 1955–58 JAV LB Centro v-bos sekretorius.

AUGULIS Vaclovas (1910 Batumyje, Gruzija – 1973.V.28 Patersone, NJ), biologas, visuomenininkas. 1930 baigė mokytojų seminariją Šiauliuose. 1930–35 studijavo VDU biologiją. 1934–35 tyrė Molėtų ežerų ir Šventosios uosto rajono gėluosius vandenis. 1935 dirbo Zoologijos muziejuje, 1936 – Kriminalinės technikos in-to vedėju. Nuo 1949 gyveno JAV, dirbo *Hoffmann La Roche* farmacinės b-vės histologinėje laboratorijoje. 1966–68 tyrė ir tobulino (su J. Sepinwallu) būdus smegenų audiniams dažyti (tyrimų rezultatai paskelbti žrn. *Stain Technology*). Priklausė LSS (nuo 1923; 1932–33 VDU *Vyčio* korp. pirmininkas; 1945–48 ASS narys, korp. *Vytis* vadovas).

AUGŪNAS Aleksandras (1891.V.10 Upninkuose, Ukmergės aps. – 1973.X.13 Lake Worthe, FL), žurnalistas, visuomenininkas. Kelerius metus mokėsi Lietuvoje. 1910 persikėlė į JAV, apsigyveno Brooklyne, NY, čia baigė vidurinę m-lą. 1910–11 Brooklyno *Mildos* vyrų choro, 1910–14 S. Daukanto dramos d-jos narys. Nuo 1911 bendradarbiavo *Vienybėje lietuvininkų* (kurį laiką buvo administratorius), *Dirvoje, Laisvojoje Lietuvoje; Vienybės*

spaudos b-vės direktorius. Parašė straipsnių visuom. ir organizaciniais klausimais, išvertė A. Čechovo pasakojimų. Aktyviai dalyvavo visuom. gyvenime: SLA kuopų darbuotojas (1910–53; iki 1914 polit. kalinių šelpimo k-to sekretorius, 1922–24 kontrolės k-jos narys). *Sandaros* ir tautininkų suvažiavimų dalyvis.

AUGŪNAS Algis (g. 1923.II.16 Kaune), inžinierius, visuomenininkas. 1941 baigė Kauno *Aušros* berniukų g-ją. 1942–43 studijavo VDU Kaune. Pasitraukęs į Vokietiją, 1944 studijavo Tübingeno un-te. Vėliau persikėlė į JAV. Ten 1952–56 mokėsi Detroito un-te, MI. 1952–85 dirbo *General Motors* korporacijoje Detroite vyr. konstruktoriumi. Padarė 5 išradimus automobilių pramonėje. 1952–54 ASS Detroito sk. v-bos pirmininkas, 1986–88 JAV LB Palm Beacho, FL, apylinkės v-bos vicepirmininkas, nuo 1988 v-bos pirmininkas.

AUGŪNAS Juozas (1914.I.17 Nashua, NH – 1991.II.13 Milwaukee, WI; palaidotas Čikagoje, IL), kunigas, marijonas. Mokėsi Marianapolio marijonų koledže Thompsone, CT. 1932 Marian Hillso vienuolyne įstojo į marijonus. Baigęs Marian Hillso seminariją, IL, 1943 įšventintas kunigu. Iki 1946 kunigavo Čikagos Aušros vartų parapijoje. 1946–50 Kenoshos, WI, Šv. Petro parapijos vikaras. Nuo 1950 Niagara Fallso, NY, Šv. Jurgio parapijos klebonas ir vienuolyno vyresnysis, Kenoshos klebonas. Ilgiausiai – 27 m. – dirbo Milwaukee, WI, klebonu ir vienuolyno vyresniuoju. Nuo 1987 dar dirbo Šv. Kazimiero parapijoje Racine, WI.

AUGŪNIENĖ Dalia (**Galaunytė, Augūnas;** g. 1923.II.4 Kaune), pedagogė. Muziejininko P. Galaunės duktė, inž. A. Augūno žmona. Baigusi *Aušros* g-ją Kaune, studijavo VDU. Pasitraukusi į Vokietiją, studijavo Tübingeno ir Freiburgo un-tuose. Persikėlusi į JAV, Wayne valst. un-te Detroite, MI, 1968 įgijo bakalauro laipsnį iš vok. filologijos ir socialinių mokslų. 1957–64 Detroito lituanistinės m-los mokytoja. 1968–85 dėstė vok. k. ir psichologiją Lake Shore, MI, m-loje, 1975–81 Kalbų sk. vedėja. 1985–95 Lietuvos dukterų Juno Beache, FL, org-jos pirmininkė. Siekdama sutelkti lėšų Lietuvos labdarai, rengia madų parodas. Rašo į laikraščius apie Juno Beacho lietuvių veiklą.

AUGUSTAITYTĖ-VAIČIŪNIENĖ Juzė Liuda (1895.VII.16 Mažučiuose, Vilkaviškio vls. ir aps. – 1974.II.28 Čikagoje, IL), pedagogė, poetė. 1913–16 mokėsi Kauno *Saulės* mkt. kursuose (baigė Voroneže, Rusija). 1916–17 lankė Aukštuosius moterų kursus Sankt Peterburge ir Odesoje, Ukraina. Grįžusi į Lietuvą, Kaune 1920 baigė J. Jablonskio liet. k. kursus, 1929 Švietimo m-jos kūno kultūros kursus. 1918–20 ir 1938–40 mokytojavo Kaune, 1920–38 Marijampolėje. Kūrybą publikuoti pradėjo 1915 moksleivių spaudoje. Spausdino eilėraščius *Lietuvoje, Naujojoje romuvoje, Naujojoje vaidilutėje, Židinyje* ir kt. 1931 išleido asmeninių išgyvenimų lyrikos rink. *Su baltu nuometu*. 1944 pasitraukė į Vokietiją, mokytojavo liet. m-lose. 1950 persikėlė į JAV. Išeivijoje išleistuose eil. rinkiniuose *Skeveldros* (1946), *Žvaigždėtos naktys* (1952), *Ant aukuro laiptų* (1961), *Rūpestis* (1970) vyrauja patriotiniai motyvai, gausu simbolinių įvaizdžių. Parašė scenos veikalų (kn. *Lietuvių vestuvės. Eglė žalčių karalienė,*

Juzė Augustaitytė-Vaičiūnienė

1982), publicistines kn. *Tautinių šokių takais, Nepriklausomos Lietuvos mokytojas ir jo darbo aplinkybės* (abi 1970), *Dainų šventės laukuose* (1972). Period. spaudoje paskelbė straipsnių.

AUGUSTAS Juozas (**Augustinavičius;** 1912. IV.28 Žemaičių Kalvarijoje – 1984.VII.11 Clevelande, OH), inžinierius. Mokėsi Sedos vid. m-loje ir Telšių g-joje. 1939 baigė VDU Technikos f-tą; įgijo statybos inžinieriaus diplomą. Studijuodamas priklausė šauliams, vadovavo liet. studentų technikų vyrijai *Plienas*. Baigęs mokslus, suprojektavo Telšių f-ką *Mastis;* prižiūrėjo jo statybą. 1940–41 Palangos miesto inžinierius. Vėliau pasitraukė į Vokietiją. 1942–44 dirbo f-ko *Siemens Glas* Dresdene statybos skyriuje. 1946 studijas gilino Innsbrucko, Austrija, un-te. 1948 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande. Čia įkūrė privačią projektavimo ir statybos b-vę; projektavo ir statė gyv. namus, prekyb. pastatus. Nuo 1955 Čikagos, IL, statybos b-vės *Neris* vadovas. Jam vadovaujant pastatyta: Clevelando liet. bažnyčia, Putnamo, CT, Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos seserų vienuolynas ir koplyčia, Toronto Prisikėlimo parapijos bažnyčia ir salė, Čikagos marijonų vienuolynas ir laikraščio *Draugas* spaustuvė, jėzuitų koplyčia, vienuolynas ir Jaunimo centras. Priklausė PLIAS (buvo sk. pirmininkas, centro v-bos narys).

AUGUSTINAS Vytautas (g. 1912.VII.25 Leliūnuose, Utenos aps.), fotografas, žurnalistas. Lietuvos fotomenininkų d-jos garbės narys. 1929 mokėsi ir dirbo Kaune. 1933 kartu su kitais įkūrė Lietuvos fotografų s-gą. Nuo 1936 spausdino fotografijas periodikoje. Dalyvavo pasaulinėse parodose Paryžiuje (1937 aukso medalis) ir Niujorke (1939). Dirbo Spaudos fondo laboratorijoje, vėliau *Tiesos* laikraštyje. Keliaudamas po Lietuvą, fotografavo jos vaizdus, miestų ir kaimų statinius, įv. renginius, įvykius, garsias asmenybes, tautinę atributiką. 1941–44 užfiksavo daug karo vaizdų. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Persikėlęs į JAV, 1949 įsidarbino didžiausioje JAV *Berky* fotolaboratorijoje Niujorke, NY. Daugiausia darė reklamines nuotraukas, fotografavo Amerikos gamtą, kūrė fotomontažus,

Vytautas Augustinas

abstrakčias kompozicijas. Fotografijoms būdinga šviesos ir šešėlių dermė, spalvų žaismingumas, plastiškumas. 1948 Münchene išleistas jo fotografijų albumas apie liet. operos dainininkę A. Dambrauskaitę. Jo darbų buvo atrinkta *Annual Report Photography* parodai, 1951 dalyvavo menininkų emigrantų parodoje. 1951 ir 1955 išleido fotoalbumus apie Lietuvą. Sudarė ir JAV Kongreso bibliotekai padovanojo keturis Lietuvos vaizdų albumus. Kai kurios jo fotografijos panaudotos 1963 įrengiant Lietuvos kambarį Tautybių pastate Detroite, MI, Vytės Nemunėlio eilėraščių rinkinyje *Po Tėvynės dangum* (1952). 1994 visą savo archyvą (~ 2500 negatyvų) padovanojo Lietuvos nac. muziejui. 1996 grįžo į Lietuvą.

AUGUSTINAVIČIENĖ Aldona (**Nasvytytė, Augustas;** 1916.IV.30 Maskvoje – 1980. VI.20 Clevelande, OH), filologė, visuomenininkė. Inž. J. Augusto žmona. Baigė kazimierių g-ją Kaune. VDU studijavo lituanistiką ir romanistiką. Korp. *Filiae Lithuaniae* narė (1937–38 pirmininkė). Užsienio reikalų k-jos pirmininkė studentų atstovybėje. Studijas baigė vok. okupacijos metais. Pasitraukusi į Vokietiją, dirbo Memmingeno liet. g-joje. Vėliau persikėlė į JAV. Clevelando Western Reserve un-te įgijo magistro laipsnį. Nuo 1959

Uršuliečių koledže netoli Clevelando pranc. lit-ros ir vokiečių k. dėstytoja, vėliau – asocijuota profesorė. 10 metų dirbo lituanistinėje m-loje, dalyvavo liet. visuom. veikloje, skaitė paskaitas. Skautė (paskautininkė).

AUGUSTINAVIČIENĖ-KOVERA Apolonija (**Višinskaitė;** 1918.IV.28 Tuloje, Rusija – 1974.IX.1 Čikagoje, IL), dainininkė. 1936 baigė Alytaus g-ją. 1936–39 studijavo ekonomiką Klaipėdos prekybos in-te, vėliau teisę. 1938–39 dainavimo mokėsi Klaipėdos (pas S. Sodeiką), 1939–41 Kauno (pas V. Grigaitienę), Vilniaus (pas Benonį) konservatorijose. 1939–43 dirbo revizore Valstybės kontrolės įstaigoje Kaune, vėliau Vilniuje. Buvo pakviesta dainuoti Vilniaus operoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Koncertavo liet. stovyklose Hanau, Dresdene ir kt., dainavo Coburgo

Apolonija Augustinavičienė-Kovera

operoje, Frankfurto radijuje. 1947 apsigyveno JAV, iš pradžių Berwyne, IL, vėliau Čikagoje. Daug koncertavo liet. kolonijose, giedojo bažnyčiose, dainavo operetėse, Civic Opera House A. Berutti operoje *Taras Bulba*, per radiją ir televiziją.

AUKŠTIKALNIS Kazys (1908.I.21, n. s. II.3 Daunoriuose, Biržų aps. – 1986.XII.4 Bostone, MA), poetas. Mokėsi Biržuose. Dirbo Vabalninke tarnautoju. 1944 pasitraukė į Vakarus, vėliau atvyko į JAV. Išleido eilėraščių rink. *Baltosios dienos* (su B. Brazdžioniu, 1926).

AUKŠTIKALNIS Motiejus (**Colney;** 1886. III.25 Rutkiškėse, Prienų vls., Marijampolės aps. – 1956.X.16 Waterbury, CT), gydytojas. 1902 apsigyveno JAV. Hartforde, CT, baigė medicinos studijas Blummero koledže. Iki 1922 dar studijavo natūropatiją (gydymą gamtinėmis priemonėmis) Čikagos, IL, Na-

Motiejus Aukštikalnis

cionalinėje bei Lindlahro klinikose. 1922 apgynė doktoratą (Doctor of Naturopathy). Vertėsi gydytojo praktika Hartforde, nuo 1926 – Waterbury, CT. Dalyvavo liet. visuomenės veikloje: 1926 buvo Lietuvių polit. klubo Waterbury direktorius, 1944–51 vadovavo Lietuvos bičiulių Amerikoje d-jai (American Friends of Lithuania). Nuo 1947 rengė radijo programas *Lietuvos prisiminimai* (*Lithuanian Memories*). Nuo 1948 ALTo centro direktorius, 1951–53 ALTS centro pirmininkas, nuo 1952 JAV LB laikinojo organizacinio k-to vicepirmininkas. Connecticuto valstijos natūropatijos d-jos narys, nuo 1951 valstijos natūropatijos gydytojų atestacinių egzaminų k-jos pirmininkas.

AUKŠTIKALNYTĖ Marija (**Dundulienė;** 1874.IX.7 Lietuvoje – 1953.VII.16 Harte, MI), rašytoja, visuomenininkė. Nuo XIX a. pab. gyveno JAV. Reiškėsi išeivijos kultūrinėje veikloje, organizavo saviveiklą, režisavo spektaklius, vaidino juose. Kalnų Duktės

slap. išleido dramų: *Kunigas Macochas* (1919), *Gražioji Mageliona* (1920), *Motinos širdis* (1921), *Pavogtas kūdikis* (1921), *Dvi seserys* (1922); jos buvo statomos mėgėjų scenoje.

AUŠROTAS Bronius (1909.VI.25 Majoriškiuose, Vilkaviškio vls. ir aps. – 1993.XI.24 West Palm Beache, FL), karininkas, žurnalistas. 1928 Kybartuose baigė *Žiburio* g-ją, 1930 Kaune – Karo m-lą. Iki 1932 tarnavo 8-ajame pėstininkų pulke Šiauliuose; jaun. leitenantas. 1933 baigė Karo aviacijos žvalgų kursus Kaune. Dėl polit. simpatijų A. Voldemarui jam buvo pasiūlyta išeiti į atsargą.

Bronius Aušrotas

1933–37 dirbo Lietuvos banko Klaipėdos skyriuje. Nuo 1937 tarnavo Lietuvos kariuomenės štabo II skyriuje Vievyje; kapitonas. Jo užduotis buvo žvalgyti ir sekti lenkų kariuomenės dalis Vilniuje ir jo apylinkėse. 1939 perkeltas į Vilnių žvalgybai prieš sovietus. 1940 sovietams okupavus Lietuvą, pasitraukė į Vokietiją ir čia gyveno iki 1949 (su pertrauka Kaune 1941–44). Tilžėje įsitraukė į vokiečių kar. žvalgybą. Po II pasaul. karo užmezgė ryšius su Vakarų sąjungininkų žvalgyba. 1951–73 tarnavo JAV Gynybos dep-te Vašingtone; apdovanotas Garbės tarnybos žymeniu. Išėjęs į pensiją, nuo 1973 gyveno Floridoje, įsijungė į JAV LB veiklą. Padėjo organizuoti jos skyrius JAV regionuose. Gyvendamas Lietuvoje, bendradarbiavo žrn. *Lietuvos sparnai* ir laikr. *Vakarai*. Buvo vienas *Kario* ir *Lietuvių žodžio* (abu Vokietijoje) redaktorių. JAV liet. laikraščiams rašė tarpt. tematikos straipsnius. Parašė knygas apie 1938–40 įvykius Lietuvoje (*Sunkių sprendimų metai*, 1985 JAV, 1990 Vilniuje) ir savo darbą vokiečių žvalgyboje (*Laisvės niekas nežadėjo*, 1992 Vilniuje). Iš anglų k. išvertė E. Williamso *Medinį arklį* (išl. 1952).

AVIETĖNAITĖ Magdalena (1892.XII.22 Brazave, Kalvarijos vls., Marijampolės aps. – 1984.VIII.13 Putname, CT), visuomenės veikėja, bibliotekininkė. 1899 su šeima persikėlė į JAV, apsigyveno Worcesteryje, MA. Baigusi Worcesterio m-lą, išvyko į Šveicariją ir 1914 baigė Ženevos un-tą (lit-ros mokslus). 1914–20 Worcesteryje redagavo *Amerikos lietuvį*. 1920 grįžo į Lietuvą. 1924–26 Eltos, vėliau Spaudos ir informacijos departamento direktorė. 1937 buvo Paryžiaus pasaulinės parodos Lietuvos paviljonui rengti k-to pirmininkė, 1939 Niujorko pasaulinės parodos gen. komisarė. Iki 1940 dirbo Užsienio reikalų m-joje (per karą išsaugojo kai kurias m-jos bylas, kurias vėliau perdavė slaptam Lietuvos archyvui). 1940–41 dėstė anglų k. ir lit-rą Vilniaus, nuo 1941 Kauno un-tuose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–47 Lietuvos Raud. kryžiaus gen. sekretorė. 1949 grįžo į JAV. 1949–52 dirbo Detroito un-to b-koje, MI. 1952 dėstė sociologijos mokslus Annhursto koledže, CT. Nuo 1953 dirbo bibliotekininke konsultante Manhattanville koledže (Manhattanville College of the Sacred Heart) Purchase, NY. Išėjusi į pensiją, 1964 persikėlė į Putnamą, tvarkė vienuolyno ir *Alkos* b-kas. Priklausė Lietuvos skaučių s-gai (1933–47 šios s-gos užsienio dalies vedėja), Lietuvos istorijos ir knygų mėgėjų d-joms.

AVIŽA Albertas (1916 Žemaitkiemyje, Ukmergės aps. – 1993.I.8 Čikagoje, IL), gydytojas, visuomenininkas. Baigęs Ukmergės g-ją, tarnavo kariuomenėje; leitenantas. 1941 pasitraukė į Vokietiją. Berlyne bendravo su K. Škirpa ir ruošėsi Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimui, sukilimui prieš sovietinius okupantus. Naciams sužlugdžius nepriklausomybės viltis, VDU studijavo mediciną.

1944 pasitraukė į Vokietiją, iš gestapo kalėjimo išgelbėjo brolį kun. J. Avižą. Tübingeno un-te tęsė med. studijas. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, išlaikė med. egzaminus. Gavęs praktikos teises, dirbo ligoninėse ir dėstė med. m-lose.

AVIŽIENIS Algirdas (g. 1932.VII.8 Kaune), informatikos specialistas, visuomenės veikėjas. Ph. D. (1960). Prancūzijos Nac. politechnikos in-to Toulouse garbės daktaras (1985), Lietuvos MA užsienio narys (1990), VDU garbės profesorius (1994). 1949 baigė

Algirdas Avižienis

Hanau, Vokietija, liet. g-ją. 1954 Ilinojaus un-te įgijo elektrotechnikos inžinerijos bakalauro, 1955 – magistro, ten pat ir daktaro laipsnį. 1960–72 Kalifornijos technologijos in-to Pasadenoje reaktyvinių variklių laboratorijoje (JPL) vadovavo erdvėlaivių kompiuterio STAR (*Self-Testing-and-Repairing*) kūrimui; 1970 gavo patentą, pelnė Nac. aeronautikos ir kosmoso agentūros (NASA) *Apollo Achievement* premiją ir *Exceptional Service* medalį. Nuo 1962 dėsto Kalifornijos un-te Los Angelese, CA; šio un-to profesorius (1970), informatikos katedros vedėjas (1982–85). 1980 įsteigė Tarpt. informatikos federacijos (IFIP) patikimo skaičiavimo ekspertų grupę, iki 1986 jai vadovavo (1986 apdovanotas IFIP *Silver Core* garbės ženklu). 1989–96 VDU Atkuriamojo senato narys, 1990–93 šio un-to rektorius, nuo 1996 Senato narys. Paskelbė > 120 straipsnių informatikos klausimais; pelnė geriausio moksl. straipsnio (*Best Paper*) 2 premijas. I MKS pirmininkas, ALIAS Los Angeleso sk. pirmininkas, LSS tarybos narys (filisterių s-gos pirmininkas), JAV LB IV tarybos narys, Cz Miłoszo gimtinės fondo direktorius.

AVIŽIENIS Karolis (g. 1929.III.31 Raseiniuose), projektuotojas, visuomenės veikėjas. Baigė Syktyvkaro, Rusija, miškų pramonės technikumą. Dirbo Syktyvkaro remonto ir mechanikos f-ke vyr. dispečeriu, cecho meistru. Studijavo Lietuvos ž. ū. akademijoje. Dirbo Šilutės ž. ū. m-loje. Apsigyvenęs JAV, Čikagoje, IL, Roosevelto un-te studijavo rusų k. ir lit-rą. 25 m. dirbo Čikagos un-to Chemijos f-te instrumentų projektuotoju. 1962–65 JAV LB Brighton Parko, IL, apyl. pirmininkas, dvi kadencijas JAV LB Čikagos apyg. vicepirmininkas. 10 m. mėnraščio *Akiračiai* administratorius. Jo pastangomis M.K. Čiurlionio galerijos Jaunimo centre surengta pirmoji Lietuvos dailininkų tapybos paroda. 1982 apdovanotas JAV LB Krašto v-bos žymeniu.

AVIŽONIENĖ Angelė (**Asevičiūtė;** g. 1908. XII.22 Alvite), pedagogė, vertėja. Istoriko K. Avižonio žmona. 1927–40 mokytojavo *Aušros* berniukų g-joje Kaune. 1929 baigė vok. kalbą ir lit-rą VDU. 1932–35 tobulinosi Berlyno ir Müncheno un-tuose, Vienos un-te. Išvertė į liet. kalbą vok. rašytojų knygų, straipsnių. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. 1953 Šiaurės Carolinos un-te bakalauro laipsniu baigė bibliotekininkystę.

AVIŽONIENĖ Liuda (**Jucėnaitė;** g. 1938. VIII.23 Kaune), biochemikė, visuomenininkė. 1959 Šv. Juozapo koledže West Hartforde, CT, gavo bakalauro (chemija), 1961 Delawaro un-te, DE, magistro (biochemija) laipsnį. 1960–64 dirbo chemike. Prisideda prie Baltijos valstybių atkuriamojo darbo, bendradarbiauja fonduose: Amerikos baltų laisvės lyga (1990–92 direktorė), Lietuvos švietimo rėmimo fondas. Dalyvauja JAV LB

Liuda Avižonienė

veikloje (1992–96 Los Angeleso, CA, apyl. pirmininkė). Skautė (1955–59 *Šatrijos* vietininkijos skaučių vietininkė).

AVIŽONIENĖ Sofija (**Gruzdytė;** 1872.I.21, n. s. II.2 Suvartoje, Kelmės vls. - 1963.VII.18 Bristole, CT), žurnalistė, vertėja. Gyd., visuom. veikėjo P. Avižonio žmona. 1889 baigė mergaičių pensioną Šiauliuose, 1900 Tartu un-to, Estija, akušerių ir masažisčių kursus. Įv. slapyvardžiais bendradarbiavo liet. spaudoje (*Naujienose, Ūkininke, Varpe, Lietuvos ūkininke* ir kt.). Slap. Z. A. išvertė L. Tolstojaus *Pragaro atgijimą* (1908).

AVIŽONIS Konstantinas (1909.I.29 Žagarėje - 1969.IV.20 Chapel Hille, NC), istorikas. Filologijos daktaras (1932). Gyd., visuom. veikėjo P. Avižonio sūnus. 1927–29 studijavo Lietuvos un-to Humanitarinių mokslų f-te. 1932 baigęs Berlyno un-tą, apgynė daktaro disertaciją *Die Entstehung und Entwicklung des litauischen Adels bis zur litauisch-polnischen Union 1385* (1932). 1935 baigė VDU Humanitarinių mokslų f-to ist. skyrių. Nuo 1934 Klaipėdos prekybos in-te dėstė istoriją ir ūkio istoriją; 1935–39 dar dėstė istoriją *Aušros* berniukų g-joje Kaune. 1939–40 Lituanistikos in-to Kaune reikalų vedėjas ir moksl. sekretorius. 1940–43 dėstė istoriją Vilniaus un-te; docentas. Parašė kn. *Bajorai valstybiniame Lietuvos gyvenime Vazų laikais* (1940). 1941–44 Lietuvos MA Istorijos in-to moksl. veikalų redaktorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1944–48 dirbo Freiburgo un-to bibliotekoje, 1945–47 dėstė Rusijos istoriją. 1946–48 Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge dėstė Lietuvos ir R. Europos kraštų istoriją; asocijuotas profesorius. 1949 persikėlė į JAV. Elono koledže, NC, ir Kansaso un-te dėstė Europos ir Rusijos šalių istoriją, vok. kalbą; 1949–52 užs. kalbų ir istorijos profesorius asistentas, 1952–56 istorijos asocijuotas profesorius,

Konstantinas Avižonis

nuo 1956 profesorius. 1964–65 Baltijos kraštų ir Rusijos vid. amžių istorijos vizituojantis profesorius Kansaso un-te. Nuo 1966 Elono koledžo Socialinių mokslų dep-to vedėjas. 1953–66 LE Rusijos ir Lenkijos ist. skyriaus redaktorius. Parašė studijas: *Lietuvos Statutai, Baudžiavų istorija Lietuvoje, Ūkio istorijos pagrindai, Stanislovo Albrechto Radvilo Memorialas, Lietuvos istorija XVII a.* (apie Vazų valdymą), *Lietuvių kilimo iš Romėnų teorija, Kelios istorinės Lietuvos vietos;* Lietuvos istorijos terminų žodyną, straipsnių į LE. Kn.

Kovos metai dėl savosios spaudos (1957) vienas autorių. Išleisti jo veikalų *Rinktiniai raštai* (t. 1–3, 1975–82, Romoje; t. 4, 1994 Vilniuje). Buvo Lituanistikos in-to, Lietuvos istorijos d-jos, Baltų in-to Bonoje, JAV istorikų d-jų narys. Skautas.

Petras Vytautas Avižonis

AVIŽONIS Petras Vytautas (g. 1935.VIII.17 Kaune), chemikas. Ph. D. (1962). Lietuvos MA užsienio narys (1994). Gyd. V. Avižonio sūnus. 1944 pasitraukė iš Lietuvos. 1949 apsigyveno JAV. 1957 Duke un-te Durhame, NC, gavo chemijos mokslų bakalauro, 1959 Delaware un-te Newarke, DE – fizikinės chemijos magistro, vėliau – daktaro laipsnį. 1961–62 dirbo Suno naftos b-vėje, PA. 1962–69 – JAV Karinių oro pajėgų ginklavimosi laboratorijos Kirtlande, NM, fizikas, 1969–89 – technikos direktorius; vadovavo lazerių tyrinėjimui ir tobulinimui. 1983 dirbo JAV Gynybos sekretoriaus mokslininkų komisijoje. Nuo 1989 korp. *Rockwell International* Seal Beache, CA, Strateginio gynybos centro vadovaujantis mokslininkas, atsakingas už naujų technologijų įdiegimą. Paskelbė ~ 100 straipsnių, daugiausia apie lazerius ir optiką. Amerikos fizikų, Amerikos optikų, Tarptautinės optikos inžinierių d-jų narys. Dalyvauja Amerikos baltų laisvės lygos, JAV LB veikloje. Priklauso Niujorko jūrų skautams. Yra gavęs JAV Karinių oro pajėgų vadovybės (1979), JAV prezidento (1983) apdovanojimų.

AVIŽONIS Vytautas (g. 1906.XII.1 Žagarėje, Šiaulių aps.), gydytojas oftalmologas. Gyd., visuom. veikėjo P. Avižonio sūnus. 1925 baigė Kauno *Aušros* berniukų g-ją, 1933 – VDU. 1936 išlaikė doktoranto egzaminus. Specializavosi akių ligų srityje. 1936 Lietuvos akių gydytojų d-jos sekretorius, priklausė Prancūzijos oftalmologų d-jai. 1933–38

Vytautas Avižonis

skaitė pranešimus oftalmologų tarpt. kongresuose Madride, Kaire, Tartu. 1931–44 dėstė VDU: 1931–41 Akių klinikos asistentas, nuo 1941 – docentas, Oftalmologijos katedros vedėjas bei Akių klinikos direktorius. Pasitraukęs į Šveicariją, 1945–47 Berno un-to Akių klinikos asistentas. 1949 apsigyveno JAV. Nuo 1951 užsiėmė priv. praktika. ALGD

Niujorko sk. vienas steigėjų, kurį laiką pirmininkas. Paskelbė moksl. straipsnių, bendradarbiavo JAV liet. spaudoje.

ĄŽUOLAITIS Juozas (1916.I.16 Rusijoje – 1966.VIII.9 Los Angelese, CA), vargonininkas, visuomenininkas. Po I pasaul. karo su tėvais grįžo į Lietuvą, apsigyveno Kavarske. Mokėsi Panevėžio g-joje. Kauno konservatorijoje baigė vargonų klasę. Mokytojavo Kauno V g-joje. Dalyvavo 1941 Birželio sukilime. Pasitraukęs į Vokietiją, gyveno Fuldoje, vėliau Kasselyje. Čia vargonininkavo, subūrė chorą, mokytojavo liet. g-joje. 1948 persikėlė į JAV, apsigyveno Los Angelese. Vargonininkavo Šv. Kazimiero parapijoje, vadovavo chorui, Los Angeleso konservatorijoje studijavo kompoziciją. Gavęs stipendiją, tobulinosi Vienos konservatorijoje. Buvo JAV Los Angeleso LB pirmininkas, vadovavo Lietuvių fronto bičiulių sambūriui, globojo ateitininkų jaunimą (rengė vaidinimus, stovyklas), dirbo Rezoliucijoms remti k-te.

B

BABICKAS Kazys (1901.V.7 Laukminiškiuose, Kupiškio vls., Panevėžio aps. – 1968. X.18 Čikagoje, IL), inžinierius. Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas. 1919 baigė Karo m-lą Kaune. Tarnavo savanoriu Lietuvos kariuomenėje elektrotechnikos batalione; pirmąkart sujungė Kauną su Vilniumi telegrafo ir telefono ryšiu (1920). 1926 baigė Aukštuosius karo technikos kursus, įgijo inžinieriaus elektromechaniko specialybę. 1928–36 dėstė Karo m-loje. Iki 1931 buvo ryšių bataliono mokomosios kuopos, 1937–40 autorinktinės vadas. Išleido kn. *Karo ryšiai ir transmisijos* (1934), *Karo mokyklos vidaus tvarkos statutas* (1935). 1949 persikėlė į JAV.

Rymantas Rytas Babickas

BABICKAS Rymantas Rytas (1930.X.15 Kaune – 1987.I.5 Clevelande, OH), mechanikos inžinierius, muzikas, visuomenininkas. Kaune mokėsi skambinti fortepijonu pas A. Kuprevičienę. 1944 pasitraukė į Vokietiją, kur 1948 baigė Hanau liet. g-ją. Vokietijoje mokėsi smuikuoti pas V. Šimkų, buvo *Dainavos* ansamblio dalyvis, grojo B. Pakšto orkestre.

Kazys Babickas

1949 atvyko į JAV, apsigyveno Daytone, OH. Vėliau persikėlė į Čikagą, IL, kur dainavo Čikagos liet. vyrų chore, mokėsi harmonijos pas V. Jakubėną. 1955 baigė Ilinojaus un-tą Čikagoje, įgijo inžinieriaus specialybę. Nuo 1955 gyveno Clevelande, dirbo inžinieriumi. 1955–83 Čiurlionio ansamblio chormeisteris, 1983–87 meno vadovas. 1959 subūrė Clevelando vyrų oktetą ir jam vadovavo; oktetas JAV, Kanados ir Australijos liet. telkiniuose surengė > 200 koncertų. Aranžavo daug okteto atliekamų dainų, išleido plokštelių. 1974–87 vadovavo Šv. Jurgio parapijos chorui. Čikagoje sporto klubo *Lituanica* vienas steigėjų, Clevelande *Žaibo* sporto klubo krepšinio sekcijos vadovas ir treneris. Dalyvavo skautų veikloje.

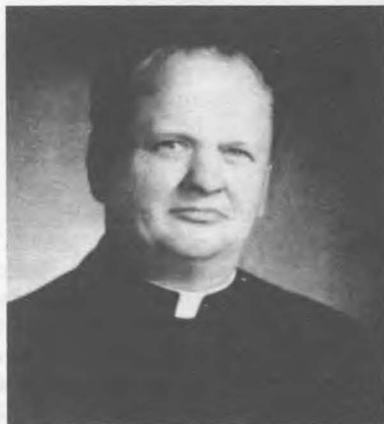

Marta Babickienė

BABICKIENĖ Marta (g. 1897.IX.6 Raginėnuose, Šeduvos vls., Panevėžio aps.), mokytoja, visuomenės veikėja. 1922–26 studijavo VDU Humanitarinių mokslų f-te. Mokytojavo pr. m-lose, Vilniaus suaugusiųjų proggjoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1946–49 dėstė Würzburgo liet. g-joje. Vėliau emigravo į JAV. 1951 Čikagoje, IL, su S. Oželiene ir M. Tumiene atkūrė Kunigaikštienės Birutės karių šeimų moterų d-ją, kuri plėtojo kultūrinę veiklą, organizavo šalpą kovų už Lietuvos laisvę invalidams, Sibiro tremtiniams; nuo 1963 buvo jos pirmininkė. Su minėtomis bendradarbėmis parašė kn. *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštienės Birutės karių šeimų moterų d-ja Nepriklausomoje Lietuvoje ir išeivijoje* (1962), su Z. Juškevičiene redagavo kn. *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštienės Birutės karių šeimų moterų d-jos dvidešimtmetis* (1973).

BABILIUS Juozas (g. 1912.XI.28 Kalnėnuose, Jurbarko vls., Raseinių aps.), jūrų karininkas. Baigęs Jurbarko g-ją, dirbo Klaipėdos centriniame pašte, uosto tarnyboje. Karinę prievolę atliko *Prezidento A. Smetonos* karo laive. Vėliau dirbo prekybos laivuose. 1938 išvykęs į Prancūziją, tobulinosi Marseilleen navigacijos m-loje. Naciams okupavus Prancūziją, buvo kalinamas. Ištrūkęs dirbo norvegų laive. Iš D. Britanijos 1945 persikėlė į JAV. Kings Pointe, NY, mokėsi JAV Prekybos laivyno akademijoje. Išlaikęs joje egzaminus, gavo II laipsnio pažymėjimą ir plaukiojo su prekybos laivais. 1954 priėmęs JAV pilietybę, gavo Pakrančių apsaugos (Coast Guard) prekybos laivyno karininko diplomą ir dirbo kapitonu iki 1975. Išėjęs į pensiją, apsigyveno St. Petersburge, FL. Didele auka parėmė Vasario 16-osios g-ją Vokietijoje.

BABONAS Alfonsas (g. 1927.IX.6 Raseiniuose), kunigas. Nuo 1953 ateitininkas. 1963 teologijos licenciato laipsniu baigė Laterano

Alfonsas Babonas

un-tą Romoje. 1964–79 kunigas asistentas Pennsylvanijos ir Michigano valstijų parapijose. Nuo 1979 Detroite, MI, Šv. Antano liet. parapijos klebonas. Nuo 1974 dar ir šaulių S. Butkaus kuopos kapelionas, nuo 1988 – Šaulių s-gos išeivijoje kapelionas. Kurį laiką Detroite ateitininkų sendraugių, vėliau 102-osios Lietuvos vyčių kuopos kapelionas. Apdovanotas Šaulių žvaigždės ordinu.

BABRAUSKAS Benediktas (1910.VI.18, n. s. VII.1 Akšeliškėje, Padubysio vls., Šiaulių aps. – 1968.XII.13 Cicero, IL), rašytojas, literatūros tyrinėtojas, visuomenininkas. 1928 baigė Šiaulių g-ją. Studijavo lituanistiką VDU,

Benediktas Babrauskas

1932 jį baigė. 1930–34 *Lietuvos studento* redaktorius. 1934–44 mokytojavo Telšių, Mažeikių, Naujosios Vilnios g-jose, Kauno mkt. seminarijoje. Bendradarbiavo period. spaudoje (*Naujojoje romuvoje, Vaire, Dienovidyje* ir kt.), paskelbė eilėraščių, straipsnių lit-ros, kalbos kultūros klausimais. Išleido poezijos rink. *Eilėraščių krautuvė* (1934), apybraižą *Lietuvių literatūros istorija* (1932), *Kirčiavimo taisykles* (1939). 1944 pasitraukė į Vakarus, gyveno Austrijoje, vėliau Vokietijoje. 1945–49 Ravensburgo liet. g-jos inspektorius. Parengė liet. lit-ros skaitinius m-loms *Lietuvos keliu* (2 d., 1947). 1949 persikėlė į JAV. 1950–64 Čikagos aukštesniosios lituanistinės m-los vedėjas ir mokytojas. Vėliau mokytojavo amerikiečių m-loje. Aktyviai reiškėsi išeivijos visuom. ir kultūriniame gyvenime. *Gabijoje, Drauge* ir kt. period. leidiniuose išspausdino straipsnių apie lit-rą, knygų recenzijų. Parengė naują *Dabartinės lietuvių kalbos žodyno* leidimą (1962; perredagavo politizuotus paaiškinimus, pakeitė žodžius iliustruojančius sakinius). Priklausė Liet. rašytojų d-jai (1951–58 v-bos pirmininkas). Su kitais įsteigė JAV LB Kultūros fondą (1955–57 jo v-bos pirmininkas), LF (pirmosios tarybos sekretorius).

BABUŠKINAITĖ-VASILIAUSKIENĖ Tatjana (1912.II.9 Kazanėje, Rusija – 1990.XI.26 Gilbertowne, AL; palaidota Bostone, MA), balerina, choreografė. Baleto šokėjo J. Vasiliausko žmona. 1930 baigė Kauno rusų g-ją ir Valstybės teatro baleto studiją. 1930–33 studijavo VDU Teisių f-te. 1930–44 Valstybės teatro baleto artistė. Sukūrė vaidmenų baleto spektakliuose: L. Delibes *Coppélia*, R. Drigo *Užburtoji fleita*, *Silfidės* (pagal F. Chopino

Tatjana Babuškinaitė-Vasiliauskienė

muziką), B. Dvariono *Piršlybos*, P. Čaikovskio *Gulbių ežeras*, *Miegančioji gražuolė*, A. Glazunovo *Raimonda*, J. Pakalnio *Sužadėtinė* ir kt., šoko operose. Dalyvavo Lietuvos baleto gastrolėse Londone ir Monte Carlo, Monakas.

1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947 Augsburge liet. baleto spektaklyje L. Delibes *Coppélia* šoko Swanhildą. Persikėlusi į JAV, 1950 Bostone įsteigė baleto studiją. Čia surengė keletą baleto spektaklių-koncertų ir lituanistinės m-los mokinių pasirodymų. 1952–53 Plymoutho, MA, Meno centro baleto vadovė. 1959–67 dėstė baletą Cape Codo, MA, muz. konservatorijoje ir buvo baleto studijos direktorė Sharone, MA. Nuo 1968 dėstė baleto m-loje Cambridge, MA, ir vadovavo savo studijai Bostone.

BACEVIČIUS Sigitas (1922.V.27 Kybartuose – 1970.VI.10 Detroite, MI), sporto veikėjas, futbolininkas. Baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją; joje pradėjo žaisti futbolą. Už liet. veiklą sovietų suimtas ir kalintas Marijampolės kalėjime. Vok. okupacijos metais baigė Kauno kūno kultūros mokytojų kursus, mokytojavo Rygiškių Jono g-joje, vėliau – Marijampolės sporto apygardos instruktorius, Šešupės plaukimo baseino statybos organizatorius. 1944 pasitraukęs į Austriją, iš pradžių gyveno Vienoje, vėliau Innsbrucke, nuo 1945 Augsburgo Hochfeldo stovykloje. Organizavo sportinį gyvenimą (ypač pabaltijiečių sporto šventes), *Dainavos* veiklą, žaidė futbolą. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Frackville, PA. 1950 persikėlė į Detroitą. Aktyvus Detroito lietuvių sporto klubo *Kovas* veikėjas, futbolininkas.

BACEVIČIUS Vytautas (1905.IX.9 Lodzėje, Lenkija – 1970.I.15 Niujorke, NY), kompozitorius, pianistas, muzikos kritikas. Muziko Vinco Bacevičiaus sūnus. 1926 baigė H. Kijeńskos konservatoriją Lodzėje. Kaip pianistas 1923–39 koncertavo Europos šalių miestuose, surengė > 300 solinių koncertų. 1926–27 studijavo Kauno un-to Humanitarinių mokslų f-te, 1927–28 Paryžiaus un-te. 1928 eksternu baigė Rusų konservatoriją Paryžiuje (N. Čerepnino kompozicijos ir S. Riere fortepijono klases). 1929 grįžo į Lietuvą. 1931–35 dėstė Kauno muz. m-loje, 1933–1939 Kauno konservatorijoje. 1933 redagavo ir leido žrn. *Muzika ir teatras*. 1938 buvo tarpt. pianistų konkurso Briuselyje žiuri narys. 1938 dalyvavo Londono, 1939 – Varšuvos muz. festivaliuose. 1939–40 koncertavo P. Amerikoje (gavo Argentinos Švietimo m-jos diplomą). Nuo 1940 gyveno JAV, Niujorke. 1942–48 Niujorko ir Brooklyno, NY, konservatorijų profesorius. Nuo 1942 Niujorke laikė fortepijono studiją. Kasmet *Steinway Concert Hall* rengė savo studijos koncertus. 1948 įsteigė Bacevičiaus muz. klubą, rengė savo solinius koncertus. Sukūrė operą *Vaidilutė* (1931; į ją įeina ir baletas *Auštant*), baletą *Šokių sūkuryje* (past. 1933 Kaune; vienas pirmųjų šio žanro kūrinių Lietuvoje), 6 simfonijas (1925–60; VI *Kosminė*), kitų simfoninių kūrinių (*Elektrinė poema*, 1932; *Pavasario siuita*, 1958; *Grafika*, 1964), 4 koncertus fortepijonui ir orkestrui (1929–62; pirmieji šio žanro kūriniai Lietuvoje), koncertą smuikui ir orkestrui (1951), 4 styginių kvartetus, > 100 kūrinių fortepijonui: 4 sonatas, 3 siuitas, poemų (*Žvaigždžių poema*, 1927; *Kosminė poema*, 1959), pjesių, kūrinių vargonams (*Antras žodis*, 1934; *Kosminiai spinduliai*, 1963). Ankstyvojoje kūryboje ryšku vėlyvojo romantizmo, impresionizmo (C. Debussy) ir ekspresionizmo (A. Skriabino) įtaka. Rytų filosofijos ir estetikos paveiktas, kūryboje iškėlė vad.

Vytautas Bacevičius

kosminės muzikos idėją, vengė literatūrinių aspiracijų, žanriškumo. Vėlesnėje kūryboje atsirado konstruktyvizmo bruožų, dėmesio abstrakčioms, išgrynintoms struktūroms. Užsienyje propagavo liet. kompozitorių kūrybą. Lietuvoje ir kitų šalių spaudoje paskelbė straipsnių ir recenzijų apie liet. muziką, kitas meno šakas. 1969 išleido savo kūrinių plokštelę.

BACEVIČIUS Vladas (g. 1916.XI.3 Kaune), skautų veikėjas, fotografas. Baigė buhalterijos kursus Kaune. 1933 įsitraukė į skautų veiklą. Nuo 1938 dirbo fotokorespondentu ir reporteriu, 1939–43 ir *Ringuvos* knygų sandėlio Kaune vedėju. Po II pasaul. karo apsigyveno JAV. Dirbdamas sunkų fiz. darbą, bendradarbiavo JAV, Australijos, Europos (pastaraisiais metais ir Lietuvos) spaudoje kaip fotografas ir reporteris. Išleido liet. tematikos spalvotų atvirukų, sukaupė didelį fotografijų archyvą, Lietuvos pašto ženklų kolekciją. Ėjo įv. skauto pareigas (1957–93 Clevelando, OH, *Pilėnų* tunto ūkio vedėjas, 1976–93 Lietuviškosios skautijos fondo atstovas); nuo 1975 vyr. skautininkas, 1983–85 LSS

Vladas Bacevičius

tarybos narys. 1976–82 JAV LB Clevelando apyl. v-bos narys. Apdovanotas Lelijos (1972), Padėkos (1978), Geležinio vilko ordinais (1993), Tėvynės sūnaus žymeniu (1948).

BAČINSKAS Eleuterijus (1916.VII.4 Glasgowe, Škotija – 1978.IX.8 Čikagoje, IL), sportininkas. Lietuvoje žaidė futbolą ir ledo ritulį, dalyvavo lengvosios atletikos varžybose (šuolis į tolį). Pasitraukęs į Vokietiją, žaidė liet. futbolo rinktinėje. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Čikagoje. Sportavo, žaidė lauko tenisą.

BAČIULIS Jonas M. (**Bachulus;** 1899.V.6 New Britaine, CT – 1984.VI.3 Brunswicke, ME), gydytojas. JAV kariuomenės kapitonas. Mokėsi Middlebury, VT, ir Bowdoino, ME, koledžuose. 1924 Vermonto un-te Burlingtone, VT, gavo med. daktaro diplomą. Nuo 1924 tarnavo JAV karo laivyne. 1930 baigė JAV laivyno akademiją Annapolyje, MD. II pasaul. karo metais buvo karo laivų *Lexington* ir *Saratoga* gydytojas. 1948–50 laivyno atašė Londone, vadovavo JAV delegacijoms tarpt. konferencijose, palaikė ryšius su Europos šalimis. 1950–55 dirbo Pentagone Vašingtone, DC, dalyvavo Korėjos kare. 1953–54 Vašingtono liet. d-jos pirmininkas. Parašė moksl. straipsnių iš karo medicinos, parengė spec. programų laivyno ir aviacijos m-loms. 1966 Bowdoino koledže įsteigė stipendijų fondą liet. kilmės studentams remti. Priklausė įvairioms medikų d-joms. Apdovanotas 9 JAV medaliais ir Italijos Karūnos ordinu (1946).

BAČIŪNAS Juozas (**Bachunas;** 1893.V.24 Jurbarke – 1969.I.23 Benton Harbore, MI; palaidotas Čikagoje, IL), visuomenės veikėjas, knygų leidėjas. Į JAV atvyko 1897 su tėvais. Apsigyveno Čikagoje. 1907–12 dirbo laikr. *Lietuva* redakcijoje raidžių rinkėju. 1914–15 buvo laikr. *Draugas* administratorius. Vėliau vėl dirbo laikr. *Lietuva*, 1916 jį nupirko, padarė savaitraščiu ir leido iki 1918. Kurį laiką vertėsi kaip vasarviečių savininkas, aktyviai dalyvavo JAV ir Kanados turizmo org-jų veikloje. Priklausė įv. tautininkų org-joms. 1951–53 Amerikos lietuvių

Juozas Bačiūnas

spaudos ir radijo d-jos *Viltis* pirmininkas. Nuo 1963 PLB centro v-bos pirmininkas. Lankė liet. kolonijas įv. šalyse. Š. Amerikos liet. krepšininkų rinktinių išvykų į P. Ameriką (1959) ir Australiją (1964) vienas sumanytojų ir rėmėjų, Pasaulio lietuvių jaunimo I kongreso (1966) vienas organizatorių. Išleido dainų rinkinius *Vanago plunksna* (1927), *Vanago snapas* (1928), *Šaulių trimitai* (1932), kn. *A. Olšauskas ir Lietuva* (1934), V. Širvydo knygas *Vincas Ambrozevičius* (1942), *B. K. Balutis, jo gyvenimas ir darbai* (1951), kn. *Antanas Vanagaitis* (1954), V. Šliogerio atsiminimus apie A. Smetoną (1966), P. Alšėno monografiją apie M. Jankų (1967), V. Maciūno studiją apie A. Strazdą (1967), knygų anglų kalba. Parašė atsiminimus *Kelionė į Pacifiko kraštus* (1958), *Ko aš važiavau į Europą...* (1960).

BAČKAITIS Stasys (g. 1929.IX.10 Kaune), inžinierius. Ph. D. (1979). Kauno technologijos un-to garbės daktaras (1995). Apsigyvenęs JAV, 1953 įgijo mechaninės inžinerijos bakalauro, 1955 – automobilių inžinerijos magistro laipsnį. Nuo 1963 registruotas inžinierius. 1975 baigė Federalinį vadybos in-tą Fredericksburge, VA. 1979 Kalifornijos Westerno un-te Santa Anxoje, CA, apgynė biomechaninės inžinerijos doktoratą. 1953–68 dirbo Chryslerio korporacijoje kaip projektų vyriausiasis inžinierius. Nuo 1968 JAV Transporto dep-to vadovaujantis inžinierius (1982 apdovanotas to dep-to medaliu, 1983 – aukščiausiuoju apdovanojimu). Turi patentų už automobilių pakabų sistemų ir važiuoklės tobulinimo projektus.

Stasys Bačkaitis

Suorganizavo ir vadovavo 16 biomechanikos ir žmogaus apsaugos tarpt. simpoziumų. Yra JAV automobilių inžinierių s-gos Žmogaus eismo apsaugos k-to pirmininkas, JAV atstovas Tarpt. standartų org-joje, JAV Transporto dep-to Žmogaus ir gyvūnų naudojimo technologiniams eksperimentams etikos k-to narys. 1968–86 buvo Ekonominių studijų centro Vašingtone, DC, narys. Parašė 6 knygas iš biomechanikos ir eismo saugos, > 40 moksl. straipsnių, 10 technologinių konspektų. Redagavo LE, dalyvavo V (1985) ir VI (1989) MKS. Žrn. *Technikos žodis* redakcijos narys, *Lituanus, Draugo, Bridges* bendradarbis; bendradarbiauja ir Lietuvoje leidžiamuose žrn. *Mokslas ir Lietuva, Mokslas ir technika*. Nuo 1992 Kauno technologijos un-to Administravimo f-to Patariamosios tarybos JAV pirmininkas. Pri-

klauso JAV LB (1974 Pasaulio liet. kongreso organizacinio k-to narys), ALIAS (1972 ALIAS suvažiavimo rengimo pirmininkas, 1974–76 Vašingtono sk. pirmininkas), AABS.

BAČKIENĖ Ona (**Galvydaitė**; g. 1907.V.25 Užpaliuose, Utenos aps.), visuomenės veikėja. Diplomato S.A. Bačkio žmona. 1926 baigė Panevėžio mkt. seminariją. Nuo 1940 Paryžiuje studijavo Vok. kalbos in-te, 1944 jį baigė. Nuo 1920 dalyvavo Utenos gimnazistų, vėliau Panevėžio seminaristų ateitininkų veikloje. 1927 Žemaičių Naumiestyje įkūrė Lietuvių katalikių moterų d-jos skyrių ir 1927–30 jam vadovavo. 1933–38 gyveno Kaune, 1938 apsigyveno Paryžiuje. 1948–58 buvo Prancūzijos LB Krašto v-bos pirmininkė. 1947 atstovavo Lietuvos moterims Pasaulinės moterų santarvės d-jos kongrese, dalyvavo Pasaulinio motinų sąjūdžio kongrese (jame skaitė pranešimą apie SSRS okupuotą Lietuvą); 1953–60 to sąjūdžio tarybos narė. 1960 su vyru persikėlė į JAV. 1960–87 dirbo sekretore Lietuvos pasiuntinybėje Vašingtone, DC. Nuo 1977 dalyvaudavo diplomatų ofic. susitikimuose. Visuom. gyvenimo ir ped. klausimais paskelbė straipsnių liet. period. spaudoje (*Moteryje, Drauge, Darbininke*). 1993 grįžo į Lietuvą, gyvena Vilniuje. Lietuvių–prancūzų d-jos, Prancūzijos LB garbės narė.

Ona Bačkienė

BAČKIS Stasys Antanas (g. 1906.II.10 Pantakoniuose, Joniškėlio vls., Biržų aps.), politinis ir visuomenės veikėjas. diplomatas. Teisės daktaras (1943). Vilniaus arkivyskupo metropolito A.J. Bačkio tėvas. 1925 baigė Panevėžio g-ją. 1928 baigė Paryžiaus un-to Teisių f-tą, 1930 – Aukštųjų viešosios teisės mokslų in-tą. 1943 Paryžiaus un-te apgynė disertaciją *Lietuvos ir Šventojo Sosto konkordatas* ir įgijo daktaro laipsnį. 1931–38 Valančiaus liaudies un-to rektorius. 1930–91 diplomatinėje tarnyboje. 1930–34 Užs. reikalų m-jos Politikos dep-to sekretorius. 1934–38 užs. reikalų ministro asmeninis sekretorius; būdavo Lietuvos delegacijos gen. sekretorius Baltijos santarvės užs. reikalų ministrų konferencijose. 1935–37 Lietuvos delegacijos gen. sekretorius ir delegato pavaduotojas Tautų s-gos Pilnaties posėdžiuose Ženevoje. Nuo 1938 Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje I sekretorius, 1939–53 patarėjas, 1953–60 įgaliotas ministras, Lietuvos atstovas Tarpt. intelektualinio bendradarbiavimo in-te Paryžiuje. 1945–1960 BALFo įgaliotinis Prancūzijoje. Nuo 1950 su J. Brazaičiu Laisvės kovos sąjūdžio įgaliotinis Vakaruose. Nuo 1950 Europos sąjūdžio Centr. ir R. Europos k-jos (būstinė Londone) Lietuvos delegacijos narys. 1952 Europos sąjūdžio liet. tautinio k-to vicepirmininkas. 1960–76 Lietuvos pasiuntinybės Vašingtone, DC, patarėjas (įgalioto ministro range). 1976–77 laikinasis Lietuvos reikalų patikėtinis, 1977–87 – patikėtinis JAV. Mirus S. Lozoraičiui vyresniajam, 1983–1991 Lietuvos diplomatinės tarnybos šefas. Jo rūpesčiu 1981–84 buvo suremontuotas Lietuvos pasiuntinybės Vašingtone pastatas. 1993 grįžo į Lietuvą, gyvena Vilniuje. Dalyvavo visuom. veikloje. 1927–28 Paryžiaus liet. studentų d-jos pirmininkas; atstovavo Lietuvos studentams tarpt. studentų konfederacijos kongresuose (1929 ir 1930). 1931–32 Lietuvos studentų ateitininkų s-gos pirmininkas. Tarpt. teisės mokslų d-jos Kaune vienas steigėjų (1932). 1931–37 Katalikų veikimo centro Kauno rajono v-bos sekretorius. 1933–35 Naujosios romuvos bičiulių s-gos Kauno skyriaus v-bos sekretorius. 1935–37 Lietuvių ir prancūzų susiartinimo d-jos Kaune sekretorius. Nuo 1936 LKMA socialinių ir ek.

Stasys Antanas Bačkis

mokslų sekcijos vadovybės narys. Nuo 1951 Lietuvių federalistų s-gos vadovybės gen. delegatas. Nuo 1952 Lietuvių tautinio Europos sąjūdžio k-to pirmininko pavaduotojas. 1952–54 LKMA atkūrimo išeivijoje iniciatorius. Nuo 1953 Pavergtųjų kraštų intelektualų pabėgėlių Prancūzijoje s-gos lietuvių tautinės grupės atstovas ir tos s-gos v-bos narys. 1952–72 Ateitininkų federacijos išeivijoje garbės teismo narys. Parašė kn. *La Tragédie des États Baltes* (1952). 1945–50 rūpinosi leidinio *Questions Lithuaniennes. Documentation et Materiaux* (33 sąs.) leidyba ir platinimu. 1951–58 Paryžiuje leidžiamo *Bulletin Lithuanien* ats. redaktorius leidėjas. Politikos, teisės, visuom. klausimais rašė į liet. ir užs. spaudą. Apdovanojimai: Švedijos, Lietuvos (Lietuvos d. kun-ščio Gedimino III ir II laipsnio), Latvijos, Italijos ordinai (1935–37), Vatikano Šv. Grigaliaus Didžiojo IV laipsnio ordinas (1950), Garbės legiono karininko ordinas (1996; Prancūzijos aukšč. apdovanojimas), Lietuvos d. kun-ščio Gedimino I laipsnio ordinas (1996). 1995 suteiktas Klaipėdos un-to garbės daktaro, 1996 – Pasvalio kr. ir Joniškėlio miesto garbės piliečio vardas. 1996 Vilniuje išleista A. Vasiliauskienės kn. *Stasio Antano Bačkio gyvenimo ir veiklos bruožai.*

BAGDANAVIČIUS Vytautas Jonas (g. 1908. XII.26 Slavikuose, Naumiesčio aps.), kunigas marijonas, visuomenės veikėjas. Baigęs mokytojų kursus, 1926–30 mokytojavo. 1936 baigė Vilkaviškio kun. seminariją. Kunigavo Kalvarijoje, Veiveriuose, Kaune, kartu VDU studijavo teologiją ir humanitarinius mokslus; 1939 įgijo teologijos licenciatą. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, kunigavo Münchene, studijavo filosofiją Müncheno un-te, vadovavo Bavarijos, vėliau Müncheno lietuvių s-gai. 1945–48 leido rel. kultūros laikr. *Naujasis gyvenimas.* 1949 persikėlė į JAV. Čikagoje, IL, 1950 įstojo į marijonų vienuoliją, redagavo jos savaitraštį *Kristaus karaliaus laivas.* 1951–58 dienraščio *Draugas* vyr. redaktorius. 1952 vadovavo Loyolos un-to Čikagoje liet. žurnalistikos kursams. 1964–67 Lietuvių žurnalistų s-gos centro pirmininkas.

Vytautas Jonas Bagdanavičius

LKMA Čikagos židinio vienas iš steigėjų 1956 ir jo vadovas (iki šiol). 1951–58, 1970–95 Lietuviškos knygos klubo vedėjas. 1960–1969 Pedagoginio lituanistikos in-to rektorius. Dalyvauja Lietuvių istorijos d-jos, Ateitininkų federacijos, JAV LB veikloje. LF rėmėjas. Pasaulio liet. katalikų bendrijos v-bos narys. Bendradarbiavo LE. Parašė kn.: *Žmonijos likimas šv. Jono Apreiškimo knygoje* (1953), *Kultūrinės gelmės pasakose* (3 d., 1966–83; d. 1 anglų k. 1971), *Europos religija prieš atsikeliant indoeuropiečiams* (1967), *Indijos religinė išmintis* (1969), *Tautos samprata ir lietuvių tautos individualybė* (1977), *Vienuolinis gyvenimas palaimintojo J. Matulaičio supratimu* (2 d., 1975–1985). *Drauge* išspausdino romanus *Vilniaus vyskupo užrašai* (1970) ir *Laiškas Antijochijai* (1971). Per *Margučio* radiją 1979–82 skaitė sekmadienių mišių tekstų komentarus. Paskaitomis ir politinės bei socialinės teorijos studijiniais straipsniais *Tėvynės sarge, Aiduose, Ateityje, Laiškuose lietuviams* kėlė liet. visuomenės intelektualinį lygį, stiprino tautinę dvasią, aktyvino pasauliečių rel. gyvenimą.

BAGDANAVIČIUS Vladas (1879.VII.26 Ivoniškėse, Marijampolės aps. – 1960.IV.28 Elizabethe, NJ), vargonininkas. Muzikos mokėsi pas Balbieriškio vargonininką A. Česaitį. Nuo 16 metų vargonininkavo Slavikuose, mokėsi J. Naujalio vargonininkų kursuose Kaune. Per I pasaul. karą tarnavo rusų kariuomenėje ir metus išbuvo japonų nelaisvėje. Po karo vargonininkavo Kudirkos Naumiestyje, buvo miesto tarybos pirmininkas. Subūrė parapijos chorą. Pasitraukęs iš Lietuvos, kurį laiką gyveno Münchene, Vokietija, grojo vargonais liet. pamaldose. Vėliau apsigyveno JAV. Buvo vargonininkas Albany, NY, vargonininko padėjėjas Elizabethe.

BAGDAS Pranas (**Bagdanavičius**; 1912.VI.5 Slavikuose, Šakių aps. – 1991.III.21 Niujorke, NY), gydytojas, dramaturgas. Baigęs Marijampolės g-ją, studijavo mediciną VDU. Priklausė korp. *Gaja*. Po studijų un-te liko dirbti Medicinos f-te asistentu: iš pradžių Akių klinikoje, vėliau Chirurgijos klinikoje Vilniuje. Prieš antrąją sovietų okupaciją pasitraukė į Švediją. 1947 persikėlęs į JAV, vertėsi gydytojo praktika Elizabethe, NJ, vėliau Douglastone ir Brooklyne, abu NY. Dirbo anesteziologu. Priklausė ALGD Niujorko skyriui. Pradėjo reikštis kaip dramaturgas. Kūryboje parodė sov. okupacijos baisumus Lietuvoje. Slap. Pr. J. Naumiestiškis išleido pjesių rink. *Baisusis birželis* (1965).

BAGDONAS Albinas Algirdas (g. 1929 Brooklyne, NY), gydytojas chirurgas. 1955 baigė New Yorko un-to Downstate Med. koledžą Brooklyne. Yra šio un-to profesorius asistentas.

BAGDONAS Apolinaras Petras (g. 1912. VI.4, n. s. VI.17 Talainiuose, Užvenčio vls., Šiaulių aps.), poetas, pedagogas. 1934 baigė Kražių g-ją, 1943 – Vilniaus un-tą. 1941–44 mokytojavo Rokiškio ir Radviliškio g-jose. Kurį laiką dirbo Lietuvių k. žodyno redakcijoje. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945 Braunschweige, 1946 Blomberge įkūrė liet. m-las (Blombergo m-los direktorius). Persikėlęs į JAV, 1954–64 mokytojavo Čikagos, IL, lituanistinėje m-loje. 1964 Čikagos un-te gavo magistro laipsnį. 1964–67 dėstė lotynų k. Alabamoje, Ilinojaus un-te, vėliau Pedagoginiame lituanistikos in-te Čikagoje. Kurį laiką dirbo YMCA. Pirmoji eilėraščių

knyga *Sutemų ugnys* pasirodė 1956. Po ilgesnės pertraukos išleido rinkinių žemaičių tarme *Pruo gintara longa* (1978), *Medviegale pasaka* (1979), *Gyvenims – najūkaa: Žemaitiški apsakymaa* (1982). 1983 išėjo eil. rinkinys *Žodžiai į tolį*, 1988 – *Likimo antspaudas*. 1991 Lietuvoje išleista prozos rinktinė *Likėma laiptaas*. Yra

Apolinaras Petras Bagdonas

parašęs vadovėlį *Lietuvių kalbos sintaksė* (1960), suredagavęs knygų (*Lietuvių fondas*, 1984), paskelbęs straipsnių *Drauge*, *Laisvojoje Lietuvoje*, *Viltyje*. Dalyvavo JAV LB (kelių Čikagos apylinkių v-bos narys) ir VLIKo veikloje. Skautas. Priklauso Lietuvių mokytojų s-gai, Liet. rašytojų (1983–88 v-bos narys), Lietuvos istorijos d-joms. Už eilėraščius yra gavęs apdovanojimų.

BAGDONAS Jonas (1928.XII.31 Klaipėdoje – 1979.VII.3 Čikagoje, IL), sporto veikėjas. Čikagos un-te įgijo magistro laipsnį. Dirbo Čikagos švietimo įstaigose. Priklausė Š. Amerikos lietuvių fiz. auklėjimo ir sporto s-gai, aktyviai reiškėsi jos veikloje. Dalyvavo lengvosios atletikos varžybose (100 ir 200 m bėgimas). Rūpinosi fiz. lavinimu Čikagos lituanistinėse m-lose. 1980 Čikagoje įsteigta jo vardo pereinamoji taurė, dėl kurios varžosi lituanistinių m-lų krepšinio komandos.

BAGDONAS Juozas (g. 1911.XII.11 Antruosiuose Videikiuose, Plungės vls., Telšių aps.), dailininkas. Mokėsi Plungės ir Telšių g-jose. 1929 įstojo į Kauno meno m-lą. Vėliau tapybos mokėsi J. Vienožinskio studijoje. 1937 ir 1939 lankėsi V. Europoje. Nuo 1938 buvo Lietuvių dailininkų s-gos reikalų vedėjas ir v-bos sekretorius. 1941–44 dirbo Vilniaus dailės muziejuje ir dailiųjų amatų m-loje. 1944 pasitraukė į Austriją, iš ten į Vokietiją. Ravensburge, Vokietija, liet. g-jose dėstė piešimą ir meno istoriją. 1948 išvyko į Kolumbiją, apsigyveno Bogotoje. Dėstė dailės dalykus koledžuose, 1953–57 Nacionalinėje dailiųjų menų akademijoje, 1954–57 Apygardos meno mokykloje (šiose m-lose įkūrė keramikos skyrius). 1958 persikėlė į JAV, iš pradžių į Vašingtoną, DC, laikė keramikos ir skulptūros studijas. 1960–63 Vašingtone veikė jo įkurta meno galerija (joje eksponavo savo kūrinius amer. ir liet. dailininkai). 1964 apsigyveno Niujorke, NY. Nuo 1933 dalyvauja parodose. Surengė ~ 30 individualinių parodų Lietuvoje (1993–95 surengtos 5), Kolumbijoje, JAV (1996 Brooklyne jubiliejinė), Kanadoje. Ankstyvojoje tapyboje (daugiausia figūrinės kompozicijos ir peizažai) vyravo

Juozas Bagdonas

realistinė arba impresionistinė stilistika. Gyvendamas Kolumbijoje, ėmėsi keramikos ir skulptūros. Tai lėmė tolimesnį jo kūrybos polinkį į dekoratyvumą ir abstrakciją. Vėlesnioji kūryba (tapytos kompozicijos, skulptūros) priskirtina ekspresyviajam abstrakcionizmui; jai būdinga formų dinamika, sodrios spalvos, tekstūra. Už tapybą yra gavęs JAV LB Kultūros tarybos premiją (1979). Priklauso Niujorko Baltijos dailininkų s-gai *Baltia*.

BAGDONAS Jurgis (1910.VI.15 Maskvoje – 1992.VIII.2 Ormond Beache, FL), ekonomistas, visuomenininkas. Į Lietuvą grįžo 1921. Mokėsi *Aušros* g-joje Kaune. 1929 baigė Klaipėdos g-ją, 1930 – aspirantu Karo m-lą Kaune (leitenantas). VDU studijavo ekonomiką. 1937 baigė Klaipėdos prekybos in-tą. Buvo jūrų skautas. Dirbo *Pienocentre*, Prekybos, pramonės ir amatų rūmuose referentu prekybos reikalams. 1940 pasitraukė į Vokietiją. Į Lietuvą grįžo prasidėjus karui, vok. okupacijos metais veikė pogrindyje. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, dirbo liet. Raudonojo kryžiaus, BALFo, IRO įstaigose. Į JAV persikėlė 1950. Apsigyvenęs Elizabethe, NJ, dirbo *American Can* b-vėje metalo kokybės inspektoriumi. Veikė JAV LB, dainavo A. Mikulskio oktete.

Jurgis Bagdonas

BAGDONAS Leonardas (g. 1915 Padriečiuose, Veiverių vls., Marijampolės aps.), ekonomistas, visuomenės veikėjas. Baigęs Kauno *Aušros* g-ją, VDU studijavo teisę ir ekonomiką, žinias gilino dar Berlyno un-te. Dirbo ekonomistu Lietuvos geležinkelių v-boje Kaune ir Vilniuje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Iš Augsburgo 1949 persikėlė į JAV. Apsigyveno Niujorke, NY, dirbo *Bank of America* tarpt. skyriuje, po kelerių metų buvo paskirtas Kalifornijos valstijos vyriausiuoju mokesčių inspektoriumi San Franciske. Sukūrė kompiuterinę kontrolės sistemą, vėliau pritaikytą ir kitose valstijose. Kelerius metus buvo JAV LB San Francisko sk. pirmininkas, rinko duomenis apie trėmimus ir žudynes sov. okupuotoje Lietuvoje. 1955 minint JT dešimtmetį, Oaklande, CA, surengė demonstraciją prieš SSRS delegacijos vadovą V. Molotovą. Duomenis apie sov. okupantų represijas Baltijos šalyse įteikė Kubos ambasadoriui, kuris juos išdėstė jubiliejinėje sesijoje. Už tai L. Bagdonui buvo pareikšta JAV Valstybės sekretoriaus padėka, o SSRS žvalgybos agentai kelis kartus mėgino jį nužudyti. Buvo išrinktas JAV respublikonų partijos Kalifornijos asamblėjos pirmininku ir rinkiminėse kampanijose daug prisidėjo prie prezidento R. Nixono pergalės.

BAGDONAVIČIUS Klemensas (g. 1921. VI.4 Šaukėnuose, Šiaulių aps.), vargonininkas. Keturiolikos metų pradėjo groti vargonais įv. Lietuvos bažnyčiose. 1942 įstojo į Šiaulių muzikos m-los vargonų klasę ir pradėjo dainuoti Šiaulių teatro operetės chore. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Studijavo aukštesniojoje muzikos m-loje Stuttgarte, liet. studentus subūrė į bažnytinį chorą. 1948 persikėlė į Kanadą, dirbo aukso kasyklose. 1949 Hamiltono liet. parapijos vargonininkas, kurį laiką Londono, Kanada, bažnyčios vargonininkas ir choro vadovas. Nuo 1951 gyvena JAV. Dirbo cukraus f-ke Brooklyne, NY. 1955–87 Newarko, NJ, Švč. Trejybės liet. parapijos vargonininkas. Skatino parapijiečius burtis į bažnytinius chorus, kai kuriems jų pats vadovavo. Finansiškai rėmė konkursus liet. mišioms parašyti. Apdovanotas Vargonininkų ir muzikų s-gos auksiniu ženkleliu.

BAGDŽIŪNAS Jonas (**Borden**; 1882.VIII.30 Ramonaičiuose, Lygumų vls., Šiaulių aps. – 1965.IX.25 Mattesone, IL), advokatas. Nuo 1886 gyveno JAV. Mokėsi Čikagos, IL, vakarinėse m-lose, užsiėmė verslu. Nuo 1920 studijavo De Paulo un-te Čikagoje teisės mokslus. Baigęs un-tą, dirbo Cooko aps. prokuroro padėjėju. Iki 1958 vertėsi advokato praktika. Dalyvavo JAV lietuvių visuom. veikloje. 1919 vykusiame JAV liet. seimo posėdyje iškėlė Laisvės varpo idėją (nuliedinti ir dovanoti Lietuvai), buvo aukų rinkimo k-to vadovas. 1935 Čikagoje įkūrė k-tą, kuris rūpinosi JAV lietuvių dalyvavimu I tautinėje Lietuvos sporto olimpiadoje. Lankėsi Lietuvoje. Apdovanotas Vytauto Didžiojo ordinu.

BAGOČIUS Fortūnatas (1887.I.31 Pažvelsyje, Endriejavo vls., Kretingos aps. – 1951.XII.7 Bostone, MA), advokatas, visuomenės veikėjas. Mokėsi Rucavoje, Latvija, Pozingiuose, vienuolyne Saratove, Astrachanėje, Rusija. 1900–01 dirbo rusų konsulo raštininku Bremene, Vokietija. Nuo 1903 gyveno JAV. Dirbo *Spindulio* raidžių rinkėju Brooklyne, NY; vėliau mokytojavo presbiterionų m-loje Schoennville, PA. 1906 buvo Lietuvių seimo Philadelphijoje, PA, sekretorius, 1906–08 Centrinio revoliucijos šelpimo k-to finansų skyriaus raštininkas. 1908 baigė Pittsburgho akademiją, PA. 1913 dirbo *Keleivio* redaktoriaus padėjėju. 1914 Bostono un-te baigė teisės mokslus ir 1919 įgijo teisę verstis advokato praktika. 1919–51 dirbo notaru, teisėju. 1923 buvo atvykęs į Lietuvą. 1934–42 išrinktas JAV SLA prezidentu, veikė Lietuvių socialistų s-goje, ALTe, BALFe (direktorius). Bendradarbiavo liet. spaudoje, pasirašinėjo slap. Parcė iš Pažvelsio, Ferdinandas de Samogitia, Plotnus. Išvertė dvi R. Ingersollio knygas.

BAJERČIUS Pranas (1894.VI.2 Stanaičiuose, Šakių aps. – 1967 JAV), kunigas. Mokėsi g-joje ir kun. seminarijoje. 1919 įšventintas kunigu. 1928 baigė teologijos studijas Lietuvos un-te; teologijos licenciatas. 1929 Klaipėdoje įsteigė liet. katalikų jaunimo d-ją *Neringa* ir ligi 1935 buvo jos dvasios vadas. Rūpinosi katalikų teisėmis Klaipėdos krašte, įsteigė dramos būrelį, b-ką, bendradarbiavo dienraštyje *Rytas*. Persikėlęs į JAV, kunigavo įv. parapijose, rašė į laikr. *Naujasis gyvenimas.*

BAJORŪNAITĖ Daiva (**Bajorunas;** g. 1946. VI.6 Rottweile, Vokietija), gydytoja. 1949 su tėvais apsigyveno JAV. Studijavo Detroito un-te, MI, vėliau – Michigano un-to Med. m-loje, kurią 1971 baigė; M. D. Dalyvavo ateitininkų veikloje. 1971–74 stažavosi ir specializavosi Šv. Vincento ligoninėje Niujorke,

Daiva Bajorūnaitė

NY. Vėliau dirbo Stanfordo un-te, CA, gavo spec. stipendiją endokrinologijos ir metabolizmo tyrimams. 1977–92 dirbo Memorial Sloan–Kettering vėžio centre, NY, ir Cornello un-to Med. koledže, NY; 1980–87 buvo asistentė profesorė, 1987–92 asocijuotoji profesorė. Nuo 1992 vaistų firmoje *Rhone-Poulenc Rorer* vadovauja klinikiniams endokrinologijos tyrimams. Paskelbė keliasdešimt moksl. straipsnių. 1991–92 JAV LB Kultūros kom-jos narė. Priklauso Amerikos lietuvių med. asociacijai, talkininkauja Katalikų religinės šalpos med. pagalbos k-tui. 1990 rudenį padėjo parengti pasaul. konferenciją Prahoje apie R. Europos ir Baltijos šalių sveikatos apsaugos problemas; jos iniciatyva ten dalyvavo Lietuvos medikai. 1991

Baltųjų Rūmų gydytojo dr. Burton Lee pavedimu lankėsi Lietuvoje, kur susipažino su jos med. būkle. Apie tai padarė pranešimą senatoriaus S. Hoyerio parengtame Amerikos kongreso k-to posėdyje. Jos iniciatyva 1991 Kaune pradėta sergančių cukralige vaikų tyrimo ir gydymo programa, kurią finansavo amer. firmos; vaistų firma *Rhone-Poulenc Rorer* pradėjo finansuoti Lietuvoje klinikinį mokslinį naujų medikamentų bandymą. Skaitė paskaitas Lietuvoje.

BAJORŪNAS Leonas (1910.X.23 Buiviškiuose, Biržų aps. – 1994.III.9 Pompano Beache, FL; palaidotas Putname, CT), inžinierius. Inžinerijos daktaras (1943). 1927 baigė Biržų g-ją, 1930 Kėdainių aukštąją kultūrtechnikos, 1936 Vienos aukštąją ž. ū. m-lą (kultūrtechnikos inžinerija). VDU įgijo inžinerijos daktaro laipsnį. 1930–44 (su pertraukomis) dirbo Ž. ū. m-joje Kaune, 1939–42 dėstė Kėdainių aukštojoje kultūrtechnikos m-loje, 1942–44 Vilniaus un-te. Pasitraukęs iš Lietuvos, 1945–49 buvo Kufsteino, Austrija, Tuttlingeno ir Rottweilio, Vokietija, LB apylinkių pirmininkas. 1949 persikėlė į JAV, dirbo melioracijos srityje. 1953 Garrisono, MO, užtvankos statybos hidraulikos inžinierius, nuo 1966 Federalinio Didžiųjų ežerų tyrimo centro direktorius. Buvo Jūrų inžinerijos tyrimų tarybos narys, JT Maisto ir agrikultūros org-jos vandens problemų ekspertas. Dalyvavo tarpt. konferencijose, paskelbė moksl. darbų (*Littoral Transport in the Great Lakes*, 1960, *Natural Regulation of the Great Lakes*, 1961, *Shifting Offshore Bars and Harbor Shoaling*, 1966).

BAKAITIS Raimondas (g. 1949.IV.3 Clevelande, OH), psichologas. Ph. D. (1979). 1971 psichologijos bakalauru baigė Bostono, MA, koledžą. 1972–78 stažavo įv. ligoninėse ir klinikose. 1979 baigė Kalifornijos un-tą Los Angelese, CA, ir įgijo daktaro laipsnį. 1980–84 Loyolos Marymounto un-to Los Angelese profesorius asistentas. 1985–87 dėstė Loyolos un-to Teisės f-te Čikagoje, IL. Nuo 1989 Kalifornijos un-to Los Angelese Psichologijos dep-to klinikinis profesorius asistentas; nuo 1992 dar dėsto Kalifornijos psichologijos m-loje Los Angelese, užsiima priv. praktika. Priklauso amer. profesinėms org-joms, yra Los Angeleso rajono Psichologų asociacijos direktorių tarybos narys, nuo 1989 pirmininkas.

BAKERSKIENĖ Lelija (**Geležiūtė,** Lilian **G. Baker;** g. 1910.IX.25 Baltimorėje, MD), pedagogė, pianistė, dainininkė (sopranas). 1930 baigė Peabody konservatorijos Baltimorėje fortepijono skyrių, įgijo muz. mokytojos diplomą. 1934 baigė Johns Hopkinso un-tą Baltimorėje. Dainuoti mokėsi pas prof. L. Lehman. Dirbo muz. mokytoja m-loje (Francis Scott Key School) ir privačiai, laikė savo muz. studiją, buvo akompaniatorė. 1930–51 vadovavo *Dainos* d-jos chorui, 1947–49 vaikų chorui *Dainos žiedai*. Parašė *Dainos* himną, muziką komedijai *Karštos lūpos* (tekstas N. Rastenio), *Tyli naktis* ir kt. muz. kūrinių.

BAKŠYS Juozas Mauricijus (1892.III.8 Salovartėje, Perlojos vls., Varėnos aps. – 1976 JAV), kunigas. Mokėsi Varėnos g-joje, studijavo Vilniuje ir Maskvoje. Nuo 1913 gyveno JAV. 1920 įšventintas kunigu. Waterbury ir Hartfordo, abu CT, parapijų vikaras. Nuo 1930 klebonavo Rochesteryje, NY, Šv. Jurgio liet. parapijoje, kur įkūrė liet. m-lą ir 1935 pastatė bažnyčią. Aktyviai dalyvavo liet. veikloje.

BAKŠYS Vytas Jonas (g. 1959.IX.24 Bostone, MA), pianistas, kompozitorius. Muzikologijos daktaras (1991). 1982 bakalauro laipsniu baigė Naujosios Anglijos konservatoriją Bostone, MA, 1983 Niujorko valst. un-te Stony Brooke, NY, gavo magistro, vėliau tame pačiame un-te daktaro laipsnį. Besimokydamas griežė Naujosios Anglijos konservatorijos (1978–82) ir Niujorko valst. un-to (1982–86) simf. orkestruose. Stony Brooko *Anti-Musica* steigėjas ir 1983–90 direktorius. Yra Tanglewoodo muzikos festivalių (nuo 1989), Yale muzikos m-los New Havene, CT (nuo 1991), Arlingtono g-vės bažnyčios Bostone, MA (nuo 1992), Bostono simf. orkestro (nuo 1993), *Musica Viva* (nuo 1994) pianistas. Sukūrė modernios instrumentinės muzikos veikalų fortepijonui,

styginių kvartetui, smuikui. Koncertavo (solo ir su ansambliais) Š. Amerikoje, Europoje ir Azijoje. Kaip pianistas pelnė keleto konkursų apdovanojimų (Rytų muzikos festivalio 1979, 1980, 1982, jaunųjų atlikėjų konkurso Clevelande, OH, 1983, Amerikos koledžų studentų konkurso 1989 ir kt.; 1983 JAV LB Kultūros tarybos surengtame konkurse laimėjo I vietą).

BAKŠYTĖ Sandra A. (**Bakšys;** g. 1957.I.12 Springfielde, IL), filologė, žurnalistė. 1979 bakalauro laipsniu baigė Northwesterno un-tą Evanstone, IL. 1979–82 Norfolke, VA, dirbo laikraščio *The Ledger-Star* redakcijoje. Kalbas studijavo Kentucky un-te Lexingtone, KY; 1987 gavo bakalauro (italų k.), 1990 magistro laipsnį (anglų k.). Dirba nepriklausoma žurnaliste, verčia iš italų k., yra anglų k. kursų mokytoja. Laikraščio *Medical Business* North Miami, FL, asocijuotoji redaktorė. Dalyvauja Kentucky valstijos liet. veikloje: rašė reportažus apie Lietuvos išsilaisvinimą, telkė jį palaikančius žmones. Kentucky valstijos org-jos *Kingpin* (siekiančios pagal įstatymus norima linkme paveikti Kongreso narius) ryšių su visuomene atstovė. Veikia labdaros org-jos *Lithuanian Mercy Lift* Kentucky skyriuje. Už žurnalistinę veiklą 1980 pelnė Virginijos žurnalistų s-gos apdovanojimą.

BAKTYS Motiejus (1896.I.10 Liepkalniuose, Šiluvos vls., Raseinių aps. – 1966.IX.28 Čikagoje, IL), gydytojas. Mokėsi g-joje Šiauliuose ir Voroneže. Buvo veiklus ateitininkas, vadovavo moksleivių savišalpos d-jai *Vytis*, rūpinosi tremtinių grąžinimu į Lietuvą. 1916–21 studijavo mediciną Charkovo, Ukraina, un-te. Grįžęs į Lietuvą, tarnavo Lietuvos kariuomenėje pulko gydytoju. 1924–27 Lietuvos un-to Moterų ligų katedros asistentas, vėliau Šiauliuose – Raudonojo kryžiaus pirmininkas, miesto ligoninės moterų ligų sk. vedėjas. Jo iniciatyva Šiauliuose pastatyta ligoninė ir miesto centrinė poliklinika. 1944 pasitraukė į Vokietiją, nuo 1949 gyveno JAV. Dirbo Čikagoje Oak Foresto ligoninėje moterų ligų sk. administratoriumi.

BAKŪNAS Vytautas (g. 1916 Lukšių par., Šakių aps.), dainininkas (baritonas). Muzikos mokėsi pas tėvą vargonininką. Mokėsi Šakių ir Vilkaviškio g-jose. 1937–44 studijavo Kauno konservatorijoje (pas Vitingą ir

Vytautas Bakūnas

P. Oleką). 1944, būdamas VI kurso studentu, debiutavo Kauno didžiajame teatre (sukūrė Varlamo vaidmenį M. Musorgskio operoje *Borisas Godunovas*). Pasitraukęs į Vokietiją, koncertavo su J. Augaityte, A. Sprindžiu ir kt. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Clevelande, OH, koncertavo kaip solistas.

BAKŪNAS Vladas (1908.IX.3 Lukšiuose, Šakių aps. – 1992.VII Los Angelese, CA), žurnalistas, visuomenininkas. Mokėsi Vilkaviškyje ir Klaipėdoje. Nuo 1927 dirbo Klaipėdos šaulių rinktinės štabe, nuo 1935 Klaipėdos krašto gubernatūroje. Bendradarbiavo period. spaudoje, rašė į *Lietuvos aidą, Karį, Trimitą*. 1938–39 redagavo Jūrininkų s-gos žrn. *Jūra*. 1939–40 Lietuvos gen. konsulato Klaipėdoje sekretorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Ansbache įsteigė svetimšalių informacijos biurą, Saalfelde – Liet. tremtinių bendruomenės k-tą, buvo jo pirmininkas. Dirbo UNRRA ir IRO org-jose. 1949 persikėlė į JAV.

Dirbo Los Angeleso liet. radijo klube, rengė laidas. 1952 subūrė JAV Vakarų apygardos liet. bendruomenę. Priklausė Lietuvos žurnalistų s-gai.

BAKUTIS Fredas Edvardas (g. 1912.XI.4 Brocktone, MA), karo veikėjas. JAV karo laivyno admirolas (1963). 1935 baigė Annapolio, MD, karo laivyno akademiją, 1939 – karo laivyno aviacijos kursus. 1942 JAV karo laivyno lėktuvų nusileidimų įrangos Philadelphijoje, PA, inspektorius. Per karą kovėsi Ramiojo vandenyno fronte (sunaikino 11 priešo lėktuvų). 1949–52 studijavo ir dėstė Karo laivyno koledže Newporte, RI. 1952–53 dalyvavo Korėjos kare. 1953–55 Ramiojo vandenyno karo aviacijos v-bos narys ir Karo laivyno operacijų vado pavaduotojas. 1957–59 Ramiojo vandenyno karo laivyno vadovybės štabo narys. Nuo 1962 Aliaskos

Fredas Edvardas Bakutis

jūrų sienos apsaugos ir Karo laivyno 17-ojo dalinio vadas, 1964–65 kovos su povandeniniais laivais Long Beache, CA, pajėgų vadas. Nuo 1965 JAV karo laivyno užnugario pajėgų Antarktidoje vadas. 1967 Karo laivyno aviacijos Alamedoje, CA, vadas. 1968 jūrų sienos apsaugos ir Karo laivyno aviacijos Havajuose vadas. 1969 išgelbėjo Ramiajame vandenyne JAV erdvėlaivio *Apollo-10* astronautus. 1969 išėjo į pensiją. Nusipelniusiųjų legiono narys. Apdovanotas Karo laivyno kryžiumi, Aviacijos kryžiumi su auksine žvaigžde, Aviacijos medaliu su 6 auksinėmis žvaigždėmis, Bronzos medaliu su auksine žvaigžde.

BALAŠAITIENĖ Aurelija Marija (**Žitkuvienė;** g. 1923.IX.25 Radviliškyje), rašytoja, žurnalistė, visuomenės veikėja. 1940 baigusi Šiaulių mergaičių g-ją, studijavo Šiaulių prekybos in-te. 1944 pasitraukė į Vokietiją,

Aurelija Marija Balašaitienė

Memmingeno stovyklos liet. g-joje ir suaugusiųjų kursuose dėstė anglų kalbą, dirbo vertėja teismuose ir karo komendantūroje, vadovavo skautų s-gos Memmingeno skaučių *Kunigaikštienės Birutės* draugovei. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande, OH. Nuo 1951 dirbo banke, vakarais Western Reserve un-te studijavo retoriką, taikomąją psichologiją ir ekonomiką. 1959 baigė šio un-to Bankų in-tą. Baigusi kompiuterių kursus, nuo 1969 dirbo privačioje įmonėje kredito sk. viršininke. 1953–76 dėstė liet. lit-rą M. Valančiaus lituanistinėje m-loje (1973–76 buvo jos direktorė), 1976–79 Šv. Kazimiero aukštesniojoje lituanistinėje m-loje. 1961–63 buvo Clevelando skaučių *Neringos* tunto tuntininkė, vadovavo skautų vasaros stovykloms, kūrė švenčių ir minėjimų programas, skaitė paskaitas. Spaudos darbą pradėjusi 1946 Memmingeno stovyklos laikr. *Mintis*, aktyviai reiškiasi išeivijos period. leidiniuose (*Dirvoje, Drauge, Darbininke, Tėviškės*

žiburiuose, Pasaulio lietuvyje, Lietuvyje žurnaliste, Moteryje, Skautų aide ir kt.). Paskelbė kelionių įspūdžių, rašo knygų recenzijas, straipsnius literatūros, aktualiomis politikos ir visuom. gyvenimo temomis, spausdina eilėraščius. Bendradarbiauja ir Lietuvos bei JAV spaudoje. 1991 gavo Clevelando dienraščio *The Plain Dealer* apdovanojimą. Išleido novelių rink. *Susitikimas pamary* (1982), romanus *Skeveldros* (1987), *Praradimų ženkle, Žarijos ir pelenai* (abu 1995 Vilniuje). Period. spaudos atkarpose išspausdinti romanai *Užburtame rate, Vidurnakčio serenada*, daug novelių. 1971 pelnė *Dirvos* novelių konkurso premiją, 1995 *Darbininko* novelės konkurso I premiją. Parašė eiliuotą muz. dramos *Vilniaus pilies legenda* libretą (muz. A. Jurgučio, past. 1982). Priklauso PEN klubui, Tarpt. žurnalistų federacijai, JAV Liet. žurnalistų s-gai ir Lietuvos žurnalistų s-gai, LSS. 1991 apdovanota skautų ordinu *Už nuopelnus*, 1995 gavo Ohio LGD kultūros premiją.

Edvinas Balceris

BALCERIS Edvinas (1916.IV.1 Biržuose – 1989 Los Angelese, CA), teologas, teisininkas. 1933 baigė g-ją Biržuose. 1933–39 studijavo VDU teologiją bei teisės mokslus. Nuo 1933 įsijungė į korp. *Neo-Lithuania* veiklą. 1940–41 sovietų okupacijos metais buvo kalintas. Pabėgęs iš kalėjimo, 1941–44 įsijungė į rezistencinę veiklą, buvo Laisvės kovotojų s-gos Biržų aps. vadas. Pasitraukęs į Vokietiją, vadovavo Weideno, Ambergo liet. bendruomenėms. 1949–51 priklausė IRO, buvo LB vyr. ryšininkas. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Vėliau persikėlė į Los Angelesą. Dalyvavo ALTS (1977–79 v-bos narys), Lietuvių protestantų d-jos veikloje. Nuo 1972 tęsė veiklą korp. *Neo-Lithuania* (buvo Los Angeleso skyriaus pirmininkas, 1978 – v-bos narys). Bendradarbiavo liet. evangelikų spaudoje, *Dirvoje*. 1984 apdovanotas aukščiausiu korp. *Neo-Lithuania* žymeniu – Korporacijos žiedu.

BALČYS Kęstutis Robertas (1924.II.17 Dortmonde, PA – 1991.VII.26 Amsterdame, NY), kunigas, vargonininkas, dainininkas. 1933 grįžęs į Lietuvą, gyveno Panevėžyje. Muzikos mokėsi pas M. Karką ir muzikos mokykloje. Akompanavo solistams. 1941 baigęs Panevėžio g-ją, įstojo į Kauno kun. seminariją ir VDU Teologijos-filosofijos f-tą. Buvo seminarijos bažnyčios vargonininkas. Gavęs tik subdiakono šventimus, 1947 grįžo į JAV. Teologijos studijas baigė Šv. Bernardo seminarijoje Rochesteryje, NY, ir 1949 įšventintas kunigu. Dirbo Šv. Kazimiero liet. parapijoje Amsterdame, nuo 1967 klebonu. Buvo vyskupijos konsultorius. Dainuodavo lietuvių renginiuose. Paskelbė prisiminimų apie vysk. K. Paltaroką, Kauno kun. seminariją pokario metais. Amsterdame jo vardu pavadinta parapijos salė.

BALČIŪNAITĖ Birutė (g. 1949 Vokietijoje), gydytoja odontologė. Persikėlusi į JAV, 1970 bakalaurės laipsniu baigė Notre Dame koledžą Clevelande, OH. 1975 baigė Case Western Reserve un-tą Clevelande ir įgijo dantų gydytojos diplomą. 1979 baigė Indianos un-to Dantų gydymo m-lą Indianapolyje. Dvejus metus dirbo JAV karo laivyne. Yra Burnos ir veido skausmo klinikos direktorė ir Marylando un-to Dantų chirurgijos koledžo Baltimorėje profesorė asistentė. Parašė moksl. straipsnių.

BALČIŪNAITĖ Teklė Teresė **(sesuo Angelė;** g. 1915.XII.6 Philadelphijoje, PA), vienuolė kazimierietė, mokytoja. Philadelphijoje baigė Šv. Kazimiero pradinę, aukštesniąją

tarpdiecezinę m-lą ir bakalauro laipsniu Chestnut Hillo koledžą. 1944 įstojo į Šv. Kazimiero kongregaciją. Buvo mokytoja ir b-kos vedėja. 5 metus Čikagos aukštesniojoje lituanistinėje m-loje dėstė tikybą. Vienuolijos rėmėjų moderatorė. ALRK MS aktyvistė, *Žiniaraščio* redaktorė. Lietuvos krikšto 600 metų minėjimo k-to narė, už veiklą k-te apdovanota aukso medaliu.

Teresė Balčiūnaitė

BALČIŪNAS Algimantas Bronius (g. 1937. XI.27 Kaune), gydytojas radiologas, lakūnas. Rašytojos O. Balčiūnienės ir inžinieriaus, architekto B. Balčiūno sūnus. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją, mokėsi Tübingeno ir Felbacho liet. m-lose. Nuo 1949 gyvena JAV.

Algimantas Bronius Balčiūnas

Baigęs Sacred Hearto m-lą Newarke, NJ, studijavo Seton Hallo un-te South Orange, NJ, jį baigė 1959 bakalauro laipsniu. 1963 baigė Georgetowno un-tą Vašingtone, DC; M. D. Pensacoloje, FL, baigęs Aviacijos m-lą ir įgijęs piloto specialybę, atliko karinę tarnybą Vietname lėktuvnešyje *Ranger*. Specializavosi radiologijoje, nuo 1972 dirba gydytoju. Mokydamasis Newarke, priklausė J. Stuko *Rūtos* ansambliui. Buvo skautas, ateitininkas, bendradarbiavo *Karyje*.

BALČIŪNAS Bronius (1910.VI.7 Plikionyse, Alovės vls., Alytaus aps.), inžinierius, architektas. Rašytojos O. Balčiūnienės vyras. 1932 baigė *Pavasario* g-ją, 1934 – Karo m-lą Kaune. Bendradarbiavo *Karde, Karyje*. Pasižymėjo šaudymo sporte: 1939 su Lietuvos ekipa dalyvavo Pasaulinėse šaudymo varžybose Šveicarijoje. Lankė Dramos studiją Kaune, vėliau Vilniuje. Vaidino *Žvaigždikio* teatro trupėje Kaune, Jaunimo teatre Vilniuje.

Bronius Balčiūnas

Okupavus Lietuvą, dalyvavo pogr. veikloje. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, Stuttgarte studijavo archit-rą. 1949 persikėlęs į JAV, dirbo Singerio b-vėje Elizabethe, NJ, projektavo šios b-vės pastatus užsienyje. Studijavo Cooper Union Niujorke bei Newarko inžinerijos koledže, NJ. Aktyviai dalyvavo liet. kultūrinėje veikloje. Newarke pastatė *Ameriką pirtyje*, buvo radijo valandėlių, įv. renginių aktorius, skaitovas. Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino ordinu (1934).

BALČIŪNAS Jurgis (1906.IV.13 Rėčiūnuose, Vištyčio vls., Vilkaviškio aps. – 1980 Clevelande, OH), gydytojas, visuomenės veikėjas. 1925 baigė Biržų g-ją ir iki 1933 studijavo mediciną VDU. Korp. *Gaja* vienas steigėjų ir aktyvus narys, kurį laiką – pirmininkas. Po studijų iki 1944 vertėsi gydytojo praktika Kaune, buvo Čiobiškio vaikų prieglaudos ir Strėvininkų invalidų namų gydytojas, dirbo Kauno miesto savivaldybėje. Įsteigė akc. b-vę *Tauras*. Kelerius metus vyskupų buvo skiriamas į Katalikų veikimo centro vyr. v-bą. 1949–50 Vokietijos LB Krašto v-bos pirmininkas. Regensburge, vėliau Scheinfelde suorganizavo Lietuvos Raudonojo kryžiaus skyrius ir jiems vadovavo. 1950 persikėlė į JAV. Įgijo praktikos teisę Ohio valstijoje, 1952 apsigyveno Cambridge, OH. Vienas ALGD Ohio skyriaus steigėjų. 1975–77 PLGS pirmininkas.

Jurgis Balčiūnas

BALČIŪNAS Petras (1902.III.29 Rėčiūnuose, Vištyčio vls., Vilkaviškio aps. – 1997.I.30 Clevelande, OH), pedagogas, visuomenininkas. Prelato Vytauto Balčiūno brolis. 1925 baigęs Biržų g-ją, studijavo lituanistiką VDU. 1925–26 redagavo leidinį *Jėga ir grožis*. Aktyviai reiškėsi studentų ateitininkų (Vytauto klubo steigėjas), pavasarininkų, skautų, šaulių veikloje. Bendradarbiavo *Skautų aide, Trimite, Pavasaryje*, parašė humoreskų. 1928–36 mokytojavo Kražių *Žiburio* g-joje, vėliau Telšiuose, Panevėžyje, buvo Panevėžio g-jos inspektorius, Panevėžio suaugusiųjų in-to direktorius. Bolševikų 1940–41 kalintas. 1941 laikr. *Išlaisvintas panevėžietis* redaktorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Buvo Eichstätto liet. g-jos direktorius, Schwäbisch Gmünde liet. g-jos inspektorius, 1947–49 Scheinfeldo liet. pabėgėlių stovyklos pirmininkas. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande. Mokytojavo lituanistinėje m-loje, 1953 buvo jos vedėjas. Parašė atsiminimų (išsp. knygoje *Kražiai*, 1983).

BALČIŪNAS Rytis Tomas (g. 1954.IX.4 Newarke, NJ), chemikas. Ph. D. (1981). Rašytojos O. Balčiūnienės ir inžinieriaus, architekto B. Balčiūno sūnus. Baigė Newarko vidurinę ir Maironio lituanistinę Brooklyne, NY, m-las, 1976 – Seton Hallo katalikiškąjį un-tą South Orange, NJ, ir įgijo bakalauro laipsnį. Studijas gilino Lansino valst. un-te, MI, čia apgynė doktoratą. Dirba chem. pramonės srityje. 7 metus buvo *Lietuvos atsiminimų* radijo laidų, vadovaujamų J. Stuko, redaktorius ir pranešėjas. Dar būdamas moksleiviu, pradėjo bendradarbiauti liet. spaudoje (*Drauge*). Priklausė skautams, ateitininkams.

BALČIŪNAS Teresė (g. 1937), pedagogė. Mokėsi Gailestingųjų seserų m-loje Čikagoje, IL, ir Milwaukee, WI; magistrė (tikslieji mokslai). Gateway technikos in-to Kenoshoje, WI, dėstytoja. Domisi taikomąja daile, kuria dirbinius iš brangakmenių, gintaro (atrado naujų gintaro apdorojimo būdų).

BALČIŪNAS Valerijonas (1904.XI.27 Minske, Baltarusija – 1984.XII.18 Floridoje), sportininkas, ekonomistas, visuomenininkas. 1923–27 Lietuvos futbolo rinktinės vartininkas, Paryžiaus olimpiados (1924) dalyvis. Su S. Garbačiausku 1923 įkūrė Lietuvos futbolo lygą ir buvo pirmasis jos pirmininkas. 1926 įkūrė Lietuvos futbolo teisėjų kolegiją, ilgą laiką jai pirmininkavo. Teisėjavo tarpt. futbolo rungtynėse; Lietuvių olimpiados Kaune (1938) vyr. teisėjas. 1932 baigė VDU (ekonomiką). Dirbo Ž. ū. m-joje, buvo Statistikos v-bos Ž. ū. direkcijos viršininkas. Išleido kn. *Lietuvos kaimų žemės tvarkymas* (1938); aprašė žemės reformą SSRS okupuotoje Lietuvoje 1940–41. 1942 dėstė VDU Statybos f-te. Pasitraukęs į Vokietiją, buvo Göttingeno lietuvių tremtinių kultūros vadovas, kurį laiką vadovavo tarpt. pabėgėlių studentų stovyklai. 1949 persikėlė į JAV. 1958 baigęs Hartfordo, CT, Hillerio koledže inž. skyrių, šiame koledže 4 metus dėstė matematiką. 1962–72 dėstė Middletowno, CT, Technikos m-loje. Buvo JAV LB Hartfordo apyl. organizatorius ir pirmininkas, *Tėviškės garsų* radijo pagalbininkas. Nuo 1973 gyveno P. Floridoje; 1975–78 JAV LB Auksinio kranto apyl. pirmininkas.

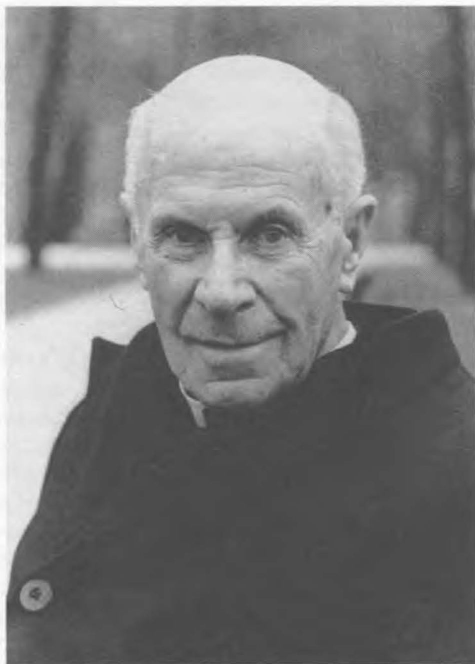

Valerijonas Balčiūnas

Rytis Tomas Balčiūnas

BALČIŪNAS Vytautas (g. 1910.XI.21 Rėčiūnuose, Vištyčio vls., Vilkaviškio aps.), kunigas. Prelatas. Teologijos daktaras (1952), LKMA narys. Mokėsi Biržų g-joje ir Kauno kunigų seminarijoje. 1933 įšventintas kunigu. Studijavo teologiją VDU. 1933–36 Panevėžio pr. m-lų ir kalėjimo kapelionas, Krikščionių darbininkų ir Katalikių moterų d-jų dvasios vadas. 1936–39 Pasvalio komercinės g-jos ir pr. m-los tikybos mokytojas kapelionas. 1939 paskirtas Kauno kunigų seminarijos dvasios tėvu ir VDU Teologijos f-to adjunktu. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945 nuvyko į Italiją. 17 metų buvo Lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos Romoje dvasios tėvas, dėstė dvasinę teologiją ir liturgiją. Kartu studijavo Popiežiniame Grigaliaus un-te Romoje, apgynė daktaro disertaciją. 1963 persikėlė į JAV. Daug metų buvo Putnamo, CT, seselių vienuolyno, seselių laikomų senelių namų Thompsone, CT, nuo 1988 J. Matulaičio slaugos namų Putname kapelionas. 1963 popiežiaus pakeltas monsinjoru. Daug kartų vedė rekolekcijas liet. parapijoms, vienuolijoms bei tikinčiųjų grupėms JAV, Kanadoje, Italijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, D. Britanijoje, Australijoje. Buvo ateitininkų kultūros savaičių Kennebunkporte, ME, kapelionas. 1972 įsijungė į charizmatinio atsinaujinimo sąjūdį,

Vytautas Balčiūnas

1978 – į Marijos kunigų sąjūdį. Nuo 1973 LKMA v-bos sekretorius, *Alkos* tarybos narys. Svarb. darbas – veikalų serijos *Krikščionis gyvenime* (28 t.) redagavimas ir leidimas. Suredagavo, parengė spaudai kn. *Šventoji Dvasia – Bažnyčios atnaujintoja* (1976), Šv. Rašto (Senojo Testamento) vertimą. Išvertė L.M.G. de Montforto kn. *Marijos paslaptis* (1979). Lietuviškai įkalbėjo į magnetofono juostą Naująjį Testamentą. Bendradarbiauja liet. spaudoje. PLB I, II ir VI seimų rinktas atstovas.

BALČIŪNAS Vytautas (1919.X.2 Karališkiuose, Kidulių vls., Šakių aps. – 1982.IV.17 Kenoshoje, WI), gydytojas. 1939 baigė Jurbarko g-ją ir įstojo į Karo m-lą Kaune. 1940 bolševikams okupavus Lietuvą, m-los nebaigė. Mokytojavo Šakių aps. pradžios m-lose. Vokiečių okupacijos metais tarnavo Svyriuose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1957 Züricho un-te, Šveicarija, baigė med. mokslus. Persikėlęs į JAV, dirbo ligoninėse Milwaukee, WI, ir Kenoshoje. Priklausė BALFui, ALTS, vadovavo jų skyriams.

BALČIŪNIENĖ Nijolė (g. 1936.V.9 Kaišiadoryse), visuomenininkė. Nuo 1981 dirba Clevelando, OH, ligoninės Clinic Foundation Dermatologinio sk. sekretore. 1995 baigė Šv. Pranciškaus m-lą (St. Frances High School) Clevelande. Ateitininkė: 1970–73 ateitininkų jaunučių, 1974–81 ateitininkų moksleivių globėja, 1988–94 Ateitininkų federacijos tarybos narė, nuo 1993 Ateitininkų sendraugių s-gos centro v-bos pirmininkė, nuo 1995 Ateitininkų Lietuvos–Amerikos federacijos Tarybos narė. Aktyviai dalyvauja JAV LB veikloje: dirbo vadove jaunimo kongreso stovyklose D. Britanijoje (1978), Oberline, OH

Nijolė Balčiūnienė

(1983), *Dainavos* ir *Neringos* stovyklose (1968–79); nuo 1982 *Dainavos* stovyklos globos k-to narė. *Grandinėlės* jaunųjų grupės šokių mokytoja (1975–79), Ohio apygardos v-bos narė (1986–89).

BALČIŪNIENĖ Ona (**Tamulevičiūtė;** slap. **O. B. Audronė;** g. 1913.VI.25, n. s. VII.8 Burokaraistėlėje, Merkinės vls., Alytaus aps.), rašytoja. Inžinieriaus, architekto B. Balčiūno

Ona Balčiūnienė

žmona. 1934 baigė suaugusiųjų g-ją Kaune. 1935–37 VDU studijavo lituanistiką, 1942–43 Vilniaus un-te – vieną semestrą mediciną, vėliau vėl lituanistiką. Dirbo Kauno, Vilniaus apyl. teismuose, *Kario* redakcijoje Vilniuje. 1938 Lietuvos olimpiadoje užėmė I vietą moterų mažojo kalibro šaudymo varžybose. 1944 pasitraukė į Vokietiją, studijavo lituanistiką Tübingeno un-te. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Newarke, NJ. Dirbo lituanistinėse m-lose, skautų, ateitininkų stovyklose, bibliotekoje, knygų leidyklose. Dalyvavo ateitininkų, skautų, šaulių (korp. *Saja*) veikloje. Kūrybą pradėjo spausdinti 1936. Išleido poezijos rinkinius *Beržų pasakos* (1952), *Žingsniai takeliu* (1966), *Tik Tau ir Man* (1969), eilėraščių vaikams rinkinėlį *Laužai ir kibirkštėlės* (1972). Kūrybai būdinga asmeninių išgyvenimų, gamtos, tėvynės ilgesio motyvai, lyrizmas, skaidri pasaulėjauta; pagal eilėraščius sukurta dainų. Period. leidiniuose paskelbė prozos kūrinėlių, straipsnių. Priklauso Liet. rašytojų d-jai.

BALČIUS Petras (g. 1905.VIII.2 Žiogeliuose, Marcinkonių vls., Gardino aps.), mokytojas. 1930 baigė Vilniaus Vytauto Didžiojo g-ją, 1939 – Vilniaus un-to Gamtos-matematikos f-tą. Mokytojavo Vilniaus g-jose. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, dirbo mokytoju Klein-Wittensee liet. g-joje. 1949 persikėlė į JAV. Philadelphijoje, PA, vadovavo lituanistinei m-lai. Reiškėsi visuom. veikloje.

BALELIŪNAS Bronius (1904.VII.27 Belazariškiuose, Siesikų vls., Ukmergės aps. – 1961.XI.29 Detroite, MI), teisininkas. Teisės daktaras (1947). 1927 baigė g-ją Ukmergėje, 1932 VDU Teisių f-tą. Dirbo advokatu Kaune bei Vilniuje, buvo juriskonsultu miesto savivaldybėje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Studijavo Heidelbergo un-te Vokietijoje, apgynė daktaro disertaciją. 1950 persikėlė į JAV. Bendradarbiavo spaudoje teisės klausimais.

Pranas Balevičius

BALEVIČIUS Pranas (**Balwood;** 1904.VII.10 Pittsburghe, PA – 1957.II.25 Niujorke, NY), kompozitorius. Muzikos mokėsi privačiai ir Pittsburgho un-te. Dalyvavo Lietuvių meno s-gos veikloje. Liet. renginiuose skambino fortepijonu. Nuo 1947 gyveno Niujorke. Sukūrė operetę *Sudrumsta širdis* (libretas J. Juškos), *Lietuviškąją rapsodiją* fortepijonui, solo ir choro dainų. 1957 Lietuvių meno s-ga išleido *Rinktines dainas*.

BALYS Jonas (g. 1909.VII.2, n. s. VII.15 Krasnavoje, Kupiškio vls., Panevėžio aps.), tautosakininkas, visuomenės veikėjas. Filosofijos daktaras (1933). 1928 baigė Panevėžio mkt. seminariją. Aktyviai dalyvavo jaunalie-

tuvių veikloje (1928–30 *Jaunosios Lietuvos* centro v-bos reikalų vedėjas, 1929–30 žrn. *Jaunoji Lietuva* redaktorius). 1928–30 studijavo VDU, vėliau Grazo ir Vienos un-tuose Austrijoje istoriją, etnologiją ir folklorą. 1933 Vienos un-te įgijo filosofijos daktaro laipsnį. 1933–34 studijavo Helsinkio un-te. 1934–35 dėstė VDU. 1935–44 Liet. tautosakos archyvo vedėjas, įsteigė ir redagavo tęst. leidinį *Tautosakos darbai* (7 t., 1936–40). 1941–44 Etnologijos in-to Vilniuje direktorius. 1942–44 Vilniaus un-to docentas, Tautotyros katedros vedėjas. Sudarė *Lietuvių pasakojamosios tautosakos katalogą* (1937), parašė studijas *Perkūnas lietuvių liaudies tikėjimuose* (1937), *Lietuvių liaudies baladės* (1938), *Griaustinis ir velnias Baltoskandijos kraštų tautosakoje* (1939). Parengė tautosakos rinkinius *Lietuvių sąmojus: liaudies anekdotai* (1937), *Lietuvių liaudies sakmės* (1940), *Šimtas liaudies baladžių* (1941), *Lietuviškos pasakos* (1941). 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1944–45 Freiburge dirbo Vokietijos liaudies dainų archyve (Deutsches Volksliedarchiv) asistentu, 1946–47 dėstė Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge. Parašė studijas *Litauische Hochzeitsbraeuche* (1946), *Fastnachtsbraeuche in Litauen* (1948), veikalą *Lietuvių tautosakos skaitymai* (2 d., 1948). 1948 persikėlė į JAV. 1948–52 dirbo Indianos un-te Bloomingtone (asistentas, dėstytojas). 1952–54 Š. Amerikos arktikos in-to (Arctic Institute of North America) Vašingtone moksl. darbuotojas. 1956–81 Kongreso b-kos Vašingtone Slavistikos ir R. Europos skyriaus Baltijos šalių specialistas, rengė bibliogr. leidinius anglų k. (tarp jų apie Lietuvą: *Lithuania and Lithuanians*, 1961, *Lithuanian periodicals in American libraries*, 1982), teikė bibliogr. informaciją įv. šalių moksl. žurnalams. Nuo 1951 redagavo ir leido tęst. leidinį *Lietuvių tautosakos lobynas* (iki 1989 išėjo 11 t.), kuriame publikavo iš Lietuvos išsivežtą ir JAV liet. kolonijose užrašytą tautosaką su paaiškinimais, moksl. straipsnius ir studijas, bibliogr. medžiagą. 1964–67 vadovavo Lituanistikos in-tui, įsteigė tęst. leidinį *Lituanistikos darbai* ir redagavo 2 pirmuosius jo tomus (1966–69), organizavo kursus, suvažiavimus, paskaitas. Parengė liet. liaudies baladžių katalogą *Lithuanian narrative folksongs* (1954), katalogą

Jonas Balys

The Oral Tales of India (su S. Thompsonu, 1958), parašė studijas *Baltische Mythologie* (su H. Biezaisu, 1965), *Lietuvių liaudies pasaulėjauta tikėjimų ir papročių šviesoje* (1966). Atskiromis knygomis išleido tautosakos rinkinius *Istoriniai padavimai* (1949), *Lietuvių mitologiškos sakmės* (1956), *Užburti lobiai* (1958) ir kt. 1970–80 tautininkų žrn. *Naujoji viltis* vyriausiasis redaktorius. Bendradarbiavo LE (buvo jos Tautosakos-tautotyros sk. vedėjas). Liet. period. spaudoje paskelbė >600 straipsnių apie nepriklausomos Lietuvos ir išeivijos mokslinį bei kultūrinį gyvenimą, tautosakos knygų recenzijų, rašė į JAV ir kitų šalių moksl. leidinius. *Alkos* muziejuje Putname, CT, įsteigė tautosakos kambarį (pavadintas jo vardu), kuriame saugoma jo sukaupta tautosakinė medžiaga. Aktyviai reiškėsi visuom. veikloje (1979–81 VLIKo vicepirmininkas informacijos ir spaudos reikalams).

BALYS Stasys (1908.VIII.1 Sankt Peterburge, Rusija – 1991.VIII.9 Grand Rapidse, MI), ekonomistas, visuomenininkas. Ekonomikos daktaras (1949). Baigęs Kauno S. Daukanto mkt. seminariją, mokytojavo Garliavoje. VDU studijavo ekonomiką, veikė korp. *Neo-Lithuania*. Dirbo referentu Prekybos departamente, Aukštesniojoje prekybos m-loje.

Stasys Balys

Rašė straipsnius *Tautos ūkyje, Ekonomikoje, Akademike, Jaunojoje Lietuvoje*. Radiofone vedė spaudos apžvalgą. 1944 pasitraukė į Austriją. Innsbrucko un-te studijavo ekonomiką, 1949 apgynė doktoratą. Į JAV persikėlė 1950, apsigyveno Grand Rapidse. 1951–53 dirbo Amerikos ekon. tyrimų in-te (American Institute for Economic Research) moksl. darbuotoju, 1954–58 Grand Rapidse *Standard* bendrovėje. Įsigijęs mokytojo teises, dirbo amer. m-lose. Kelias kadencijas buvo JAV LB Grand Rapidso apyl. pirmininkas. Talkino vietinio radijo liet. laidoms.

BALIŪNAITĖ Gražina (**Austin;** g. 1940 Vilniuje), gydytoja odontologė. Gyd. A. Baliūnienės duktė. 1944 kartu su tėvais pasitraukė į Austriją. 1947 persikėlė į JAV. 1963 bakalauro laipsniu baigė Čikagos un-tą, IL. 1967 baigė Northwesterno un-tą Čikagoje ir įgijo gydytojo odontologo diplomą. Specializavosi periodontikoje. 1967–69 Northwesterno un-to instruktorė ir asistentė profesorė. 1978–83 New Jersey med. m-los Newarke, NJ, klinikinė asistentė profesorė. 1968–77 vertėsi priv. praktika Čikagoje, nuo 1977 dirba Berkeley Heightse, NJ. Turi teisę praktikuoti New Jersey, Niujorko ir Ilinojaus valstijose. Kartu su kitais paskelbė ~ 20 moksl. straipsnių. Priklauso amer. profesinėms org-joms. 1986–90 New Jersey periodontų d-jos viceprezidentė ir prezidentė. 1982–86 priklausė *Journal of Dental Education* red. kolegijai.

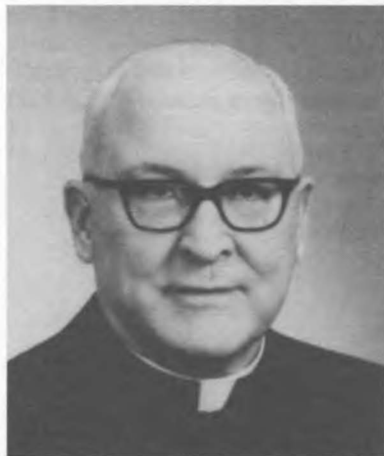
BALIŪNIENĖ Anna (Ona **Juškevičiūtė;** g. 1907.V.3 Pittstone, PA), akių gydytoja. Kartu su tėvais grįžusi į Lietuvą, 1927 baigė Prienų *Žiburio* g-ją. 1932 baigusi VDU Med. f-tą ir įgijusi gydytojo diplomą, specializavosi akių ligų srityje. Dirbo VDU Akių ligų klinikoje prof. P. Avižonio asistente. Parašė moksl. straipsnių apie akių ligas, daugiausia trachomą. 1939 Lietuvai atgavus Vilniaus kraštą, perėmė Stepono Batoro un-to klinikas Antakalnyje, reorganizavo jas į Lietuvos Raudonojo kryžiaus Vilniaus ligoninės Akių ligų skyrių, buvo jo vedėja. 1944 pasitraukė į Austriją, tobulinosi Vienos un-to Akių ligų klinikose, dirbo asistente Züricho un-to Akių ligų klinikoje. 1947 persikėlė į JAV. 1950 išlaikiusi egzaminus, įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus valstijoje ir iki 1982

Anna Baliūnienė

vertėsi priv. praktika Čikagoje, IL. Aktyvi ateitininkė, priklauso lietuvių katalikų gydytojų korp. *Gaja*.

BALKŪNAS Jonas (1902.X.21 Moltby, PA – 1989.V.31 Putname, CT, palaidotas Masphete, NY), kunigas, visuomenės veikėjas. Prelatas (1948). Apaštališkasis protonotaras (1972). LKMA garbės narys. Mokėsi Marijampolės g-joje, nuo 1919 Seinų kun. seminarijoje Gižuose ir Zypliuose. 1922 grįžęs į JAV, studijavo teologiją Niagaros un-te, NY, ir 1926 įšventintas kunigu. Kunigavo Brooklyno, NY, amer. parapijose, nuo 1933 Viešpaties Jėzaus Atsimainymo liet. parapijoje Masphete (čia 1958 baigė statyti bažnyčią). Lietuvos universalinio biuro vienas steigėjų, 1933–54 direktorius. 1933–35 redagavo savaitraštį

Jonas Balkūnas

Amerika. 1935–40 ALRKF informacinio centro vedėjas. 1936–53 *Motinėlės* d-jos iždininkas arba sekretorius. Sovietų s-gai okupavus Lietuvą, 1940 suorganizavo tarybą Lietuvai gelbėti, kuri vėliau virto ALTu. Nuo 1949 Brooklyno vyskupijos patarėjas, pamokslininkas. 1951–53 eidamas JAV LB Laikinojo org. k-to pirmininko pareigas, parengė LB statutą, įstatus, buvo pirmosios jos tarybos narys; už tai vėliau buvo vadinamas Bendruomenės tėvu, išrinktas JAV LB garbės pirmininku. Vienas iš BALFo direktorių nuo pat jo įsikūrimo. 1955–75 Tautos fondo v-bos pirmininkas. Baltijos tautų išeivijos informacinės tarnybos Jungtinėse Tautose (BATUN) vienas steigėjų, 1966–68 pirmasis jos pirmininkas. Prezidento L.B. Johnsono pakviestas, nuo 1964 dalyvavo Nacionalinio visuom. santykių k-to veikloje. Ateitininkų federacijos tarybos narys (tris kadencijas). Bendradarbiavo *Garse, Darbininke, Drauge, Vytyje*.

Kozmas Balkus

BALKUS Kozmas (**Balčiauskas**; g. 1920. VIII.13 Šilutės aps.), inžinierius, pedagogas. Ph. D. (1967). G-ją lankė Šilutėje, 1939 baigė Vilniuje. 1941 persikėlė į Kauną ir baigė VDU Statybos f-to 3 kursus. 1944 pasitraukė į Vakarus. Po karo kurį laiką dirbo Tarpt. pagalbos k-te. Vėliau persikėlė į JAV. Dirbo inžinieriumi, vakarais studijavo. 1952 Niujorko politechnikos in-te įgijo bakalauro (civilinė inžinerija), 1964 Niujorko un-te magistro (miestų ir regionų planavimas), vėliau filosofijos daktaro laipsnį (vadyba, finansai ir ekonomika). Tobulinosi Harvardo un-te, MA, vėliau (1972 ir 1974) aukštųjų studijų kursuose Karlsruhe un-te Vokietijoje. Dirbo Niujorko, New Jersey ir Connecticuto valstijų transporto k-jose, su kt. rengė Niujorko archit-ros ir transporto plėtotės, Manhattano, NY, socialinės raidos planus. 1968–91 dėstė Floridos un-te (iš pradžių asocijuotas profesorius, 1974 profesorius), vadovavo

projektų rengimui. 1970–72 Floridos un-to Transporto centro direktorius. 1973–80 Pasaulio ateities d-jos Tallahassee, FL, sk. valdančiojo k-to narys, 1974–80 Generalinių sistemų studijų d-jos JAV Pietryčių regiono Direktorių tarybos narys, 1979–83 Floridos un-to Senato narys. Skaitė pranešimus įv. tarpt. ir JAV moksl. konferencijose, po 1990 – paskaitas Vilniaus un-te ir Kauno technologijos un-te. Tarpt. ir JAV leidiniuose paskelbė ~ 30 moksl. straipsnių. Niujorko Mokslų Akademijos narys.

Meila Balkus

BALKUS Meila (**Kairiūkštytė, Balkuvienė;** g. 1922.VIII.22 Kaune), skulptorė. 1950–53 mokėsi dailės m-loje (The Art Students League) Niujorke, NY. 1972 Bostono un-te, MA, gavo bakalauro, 1974 Floridos un-te magistro laipsnį (dailė). 1970 dirbo meno instruktore Bostone, 1974 Floridos valstijoje. 1978–79 bendradarbiavo *Laisvosios Europos* (Niujorke), 1979–86 – *Amerikos balso* (Vašingtone) radijuje, liet. laidų tarnyboje (rengė savaitines meno apžvalgas). Sukūrė figūrinių skulptūrų (moterų figūrų serija). Nuo 1970 dalyvavo grupinėse parodose: Bostone (1970), Harvardo un-te Cambridge, MA (1972), Alexandrijos, VA, skulptūrų festivalyje (1983), Vašingtone (1991–95). 1984 už skulptūrą pelnė Nacionalinio meno dotacijų fondo (National Endowment for the Arts) 1993 žrn. *Sculpture* premijas.

Adelė Balsienė

BALSIENĖ Adelė (**Balsiukevičienė;** g. 1914. VII.15 Paukštynėje, Marijampolės aps.), mokytoja, visuomenininkė. Mokėsi Rygiškių Jono g-joje Marijampolėje. 1935 baigusi Marijampolės mkt. seminariją, mokytojavo Klepočių pr. m-loje. 1939–44 Senažiškių pr. m-los vedėja. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Iki 1947 dirbo Meerbecko liet. pr. m-los mokytoja, darželio vedėja. Persikėlusi į JAV, nuo 1953 ~ 30 metų dirbo Šv. Kazimiero m-loje Los Angelese, CA. Aktyviai dalyvauja liet. veikloje. Priklausė *Birutės* d-jai; v-bos narė, 1968 ir 1971 – pirmininkė. Buvo JAV LB, ALTo, Liet. moterų klubų federacijos, Ateitininkų sendraugių Los Angeleso skyrių v-bų narė. Dainavo chore. Už darbą liet. m-loje 1974 ir 1981 apdovanota PLB Padėkos raštais.

BALTAKIS Paulius Antanas (g. 1925.I.1 Latavėnuose, Troškūnų vls., Panevėžio aps.), vyskupas, visuomenės veikėjas. Mokėsi Kretingos ir Anykščių g-jose. 1944 Šeduvoje vokiečių suimtas, iki karo pabaigos taisė kelius, kirto mišką Suomijoje ir Norvegijoje. 1945 apsigyveno Belgijoje, baigė filosofijos ir teologijos studijas. 1946 įstojo į pranciškonų ordiną, 1952 įšventintas kunigu. Baigęs studijas, persikėlė į JAV atsikūrusią lietuvių pranciškonų

Paulius Antanas Baltakis

Šv. Kazimiero provinciją ir 1953 atvyko į Kanadą. 16 metų dirbo naujai įsteigtoje lietuvių Prisikėlimo parapijoje Toronte, buvo vikaras bei vienuolyno viršininkas. Ypač daug dirbo su jaunimu: rengė stovyklas, įkūrė vasaros stovyklavietę Wasagoje. 1969 pranciškonų vadovybės perkeltas į Brooklyną, NY, organizavo naujų vienuolyno pastatų, spaustuvės, Religinės šalpos ir lietuvių *Kultūros židinio* statybą, dėstė lituanistinėje mokykloje. Buvo *Kultūros židinio* administratorius, vienuolyno viršininkas ir LSS dvasios vadovas (1973–75 Seserijos ir 1979–82 Brolijos). 1964–67 ir 1970–79 Lietuvių pranciškonų Šv. Kazimiero provincijos patarėjas; 1979 išrinktas vyriausiuoju vadovu – provincijolu. 1984 Popiežiaus Jono Pauliaus II paskirtas tituliariniu Egaros vyskupu visai lietuvių išeivijai; vyskupo šventinimus suteikė apaštališkasis pronuncijus Amerikai arkivysk. Pio Laghis Portlando, ME, katedroje. 1986 Šv. Sostas suteikė ypatingas teises geresniam išeivijos lietuvių aptarnavimui. 1987 vadovavo Lietuvos krikšto jubiliejui. 1988 įsteigė Lietuvių Sielovados tarybą, kuri padeda vyskupui aptarnauti visame pasaulyje išsisklaidžiusius lietuvius. Nuo 1986 Lietuvių katalikų religinės šalpos ir lietuvių informacijos centro pirmininkas. 1990 pakviestas į specialų JAV vyskupų konferencijos k-tą, kuris rūpinasi padėti atsikuriančiai Rytų ir Centr. Europos Bažnyčiai; tais reikalais su kitais k-to nariais lankėsi Lietuvoje, Latvijoje, Ukrainoje ir Maskvoje. Nuo 1991 dar ir Pasaulio lietuvių katalikių moterų s-gos dvasios vadovas. Gyvena liet. pranciškonų vienuolyne Brooklyne, didžiąją laiko dalį praleidžia dalyvaudamas suvažiavimuose, konferencijose, bažnytinėse iškilmėse bei lankydamas 140 viso pasaulio liet. parapijų bei misijų.

Pranas Baltakis

BALTAKIS Pranas (g. 1926.V.16 Latavėnuose, Troškūnų vls., Panevėžio aps.), mechanikos inžinierius, visuomenininkas. Vyskupo P. A. Baltakio brolis. Pasitraukęs į Vakarus, 1946–49 studijavo mechaniką ir aeronautiką Karlsruhe aukštojoje technikos m-loje Vokietijoje. Persikėlęs į JAV, studijavo Pittsburgho (1950–53) ir Princetono un-tuose, PA ir NJ.

1954–58 dėstė aerodinamiką Pittsburgho un-te. Dirbo bendrovėse, tiriančiose raketas ir viršgarsinius vėjo tunelius. 1987 Silver Springe, MD, įkūrė aerodinaminių apskaičiavimų nuosavą konsultacinę b-vę. Su bendradarbiais sukūrė kompiuterinį metodą viršgarsinių lėktuvų bei taktinių sviedinių aerodinamikai apskaičiuoti, kuris naudojamas aviacijos pramonėje. Prisidėjo prie *Dainavos* stovyklos įkūrimo ir gerinimo. Rašė į LE. Dalyvauja ALIAS, ateitininkų ir JAV LB veikloje.

BALTINIS Andrius (1909.X.12 Leitiškiuose, Nemunėlio Radviliškio vls., Biržų aps. – 1975.IX.5 Čikagoje, IL), kunigas, filosofas. Filosofijos daktaras (1948). 1927 baigė vid. m-lą Nemunėlio Radviliškyje, 1929 komercinę g-ją Pasvalyje, 1936 kun. seminariją; tais pačiais metais įšventintas kunigu. Buvo vikaru Mosėdyje, Rietave, Sedoje, Švėkšnoje, Gaurėje. Vėliau pasitraukė į Vokietiją; Würzburgo un-te įgijo filosofijos daktaro laipsnį. 1948–50 Schwäbisch Gmündo liet. parapijos kapelionas, liet. g-jos mokytojas. 1950 persikėlė į JAV. Dirbo vikaru amer. parapijose, vėliau Šv. Jurgio liet. parapijoje Čikagoje. Išspausdino studijas *Modernusis žmogus ir tikėjimas į Dievą* (1964), *Parapija – tautinio individualizmo puoselėtoja* (1974), straipsnių periodikoje (*Religija ir mokslas, Atgaila ir prisikėlimas*), išleido monografiją *Vyskupo Vincento Borisevičiaus gyvenimas ir darbai* (1975). Kai kurios studijos (*Filosofinė mintis lietuvių liaudies kūryboje*, 1969; *Žmonijos likimas ir religija*, 1971; *Krikščionybė ir mokslas*, 1972) liko rankraščiuose. LE bendradarbis.

BALTRAMAITIS Kazys (g. 1906), bibliografas. Gyvendamas Lietuvoje, studijavo VDU, dirbo Eltoje, žrn. *Bibliografijos žinios*. 1940 išspausdino bibliografiją *Anglų periodinė spauda Klaipėdos klausimu*. 1945 parengė *New York Times* laikr. straipsnių apie Lietuvą bibliografiją. Sudarė lietuvių biografijų, paskelbtų įv. period. leidiniuose, iškarpų rinkinį. Reiškėsi BALFo veikloje, buvo jo atstovas Europoje.

BALTRAMONAS Kazys (1908.II.29 Vilkaviškyje – 1974.VII.20 Čikagoje, IL), futbolininkas. Žaisti pradėjo 1924 Lietuvos fiz. lavinimosi s-gos Vilkaviškio komandoje. Vėliau persikėlė į Kybartus, kur žaidė *Sveikatos* komandoje. Vėliau buvo Jaunalietuvių sporto org-jos komandos, 1939–40 šios org-jos Kauno centrinės komandos žaidėjas. 1941 sugrįžo į Kybartų *Sveikatos* komandą. Pasitraukęs į Vokietiją, žaidė Kasselio liet. stovyklos komandoje *Neris* ir Kasselio vokiečių komandoje, 1946–47 Vokietijos liet. futbolo rinktinės narys. Persikėlęs į JAV, nuo 1951 gyveno Čikagoje. Dalyvavo liet. futbolo klubo *Lituanica* veikloje.

BALTRUKĖNAS Adolfas (1917.VI.17 Paluolyje, Kamajų vls., Rokiškio aps. – 1995.III.8 Hollywoode, FL), gydytojas. 1938 baigęs Linkuvos g-ją, mokėsi Karo mokykloje Kaune. 1940–43 studijavo VDU, vėliau studijas tęsė Vienos ir Marburgo, Vokietija, un-tuose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1948 baigė Marburgo un-tą. 1949 apsigyveno JAV. Gydytojavo Niujorke, NY, Čikagoje, IL, 1956–81 vertėsi priv. praktika Akrone, OH. Buvo aktyvus ateitininkas.

Adolfas Baltrukėnas

BALTRUKONIS Jonas (g. 1922.VII.10), mechanikos inžinierius. Atvykęs į JAV, studijavo Amerikos katalikų un-te Vašingtone, DC; 1943 gavo inžinerijos bakalauro, 1948 – magistro laipsnį. Vėliau šio un-to dėstytojas, profesorius, inžinerijos katedros vedėjas. Paskelbė moksl. straipsnių, studijų.

BALTRUS Jonas P. (**Baltrušaitis**; g. 1958. X.16 Du Boise, PA), chemikas, visuomenininkas. Ph. D. (1987). 1980 baigė Šv. Pranciškaus koledžą, PA, bakalauro laipsniu (chemija). Nuo 1986 dirba JAV energetikos m-jos Pittsburgho, PA, energijos technologiniame centre. 1987 Pittsburgho un-te gavo filosofijos daktaro laipsnį (analizinė chemija). Su kitais paskelbė moksl. straipsnių chemijos

Jonas P. Baltrus

klausimais. Priklauso s-goms: Delta Upsilon Sigma, Phi Lambda Upsilon. Dalyvauja JAV LB (nuo 1992 V. Pennsylvanijos apylinkės vienas pirmininkų, 1992–93 v-bos narys), Lietuvos vyčių veikloje (1988–93 JAV vidurio centrinio rajono pirmininkas, nuo 1991 Pittsburgho tarybos pirmininkas, nuo 1993 patikėtinis).

BALTRUS Leonas (g. 1933.III.23 Klaipėdoje), dainininkas (tenoras). 1953–54 dainuoti mokėsi Manhattano muz. koledže Niujorke, 1954–55 Rochesterio, NY, Eastmano muz. m-loje, 1955–56 – Syracuse un-te, NY. 1956–60 Vienoje studijavo muzikologiją, koncertavo Vokietijoje ir D. Britanijoje. 1960 tęsė studijas Rochesterio Eastmano muz. m-loje. 1963 dainavo Čikagos liet. operos spektaklyje R. Leoncavallo *Pajacai*. 1965–67 dainavo Romoje (balsą lavino pas A. Lattaro). 1967–69 Rochesterio it. operos trupės *Verdi Opera Society* pagr. tenoras. 1962–72 vok. bažnyčios choro dirigentas. 1986 į plokštelę įdainavo F. Schuberto dainų ciklą *Gražioji malūnininkė*.

BALTRUŠAITIENĖ Elena (**Daumantaitė**; g. 1919 Plungėje), gydytoja odontologė. 1942 baigusi VDU, Marijampolėje vertėsi priv. praktika. Pasitraukusi į Vokietiją, gyveno Detmolde ir Oldenburge. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Nuo 1968 dirbo Ilinojaus un-to Histologijos sk. elektroninės mikroskopijos laboratorijoje.

BALTRUŠAITIENĖ Johanna (**Tamošauskaitė, Želvienė**; 1873.II.26 Niujorke, NY – 1950.XII.21 Blairsville, PA), gydytoja chirurgė, visuomenės veikėja. Pirmoji JAV gimusi lietuvaitė, tapusi gydytoja. Mokėsi Baltimorės, MD, m-loje, studijavo mediciną Baltimorės

Johanna Baltrušaitienė

moterų med. koledže ir Pittsburgho un-te, PA. Vertėsi gydytojos praktika Baltimorėje, Plymouthe, PA, Philadelphijoje, PA, Pittsburghe. 1898 Plymouthe suorganizavo Lietuvaičių d-ją. Nuo 1911 aktyviai dalyvavo SLA veikloje (1916–20 vicepirmininkė); rinko aukas Lietuvai ir parašus po peticija, reikalaujančia Lietuvai nepriklausomybės. Dar buvo Tėvynės mylėtojų bei *Aušros* d-jų aktyvistė. 1911–32 įsteigė keturias mokyklėles lietuvėms moterims, organizavo liet. skautų būrelius. Dalyvavo I Pasaulio lietuvių kongrese Kaune (1935). 1938 į Lietuvą parvežė urną su JAV mirusio poeto J. Mačio-Kėkšto palaikais. Nuo 1890 įv. slapyvardžiais bendradarbiavo JAV liet. spaudoje. Parengė spaudai kn. *Motina Lietuva ir jos vaikai, Mūsų pionierių atminčiai.*

BALTRUŠAITIS Vladas (1912.VII.14 Žindaičiuose, Jurbarko vls. ir aps. – 1975.VII.27 Čikagoje, IL), dainininkas (baritonas), choro dirigentas. 1936 baigė Kauno konservatoriją,

Vladas Baltrušaitis

įgijo operos solisto ir choro dirigento diplomus. Dar studijuodamas ėmė dainuoti baritono partijas Valstybės teatre. 1937–42 Valstybės teatro (Germontas, G. Verdi *La Traviata;* Valentinas, Ch. Gounod *Faustas*), 1942–44 Vilniaus operos (Rigoletto, G. Verdi *Rigoletto*) solistas. 1938–40 Kauno Jėzuitų bažnyčios choro dirigentas, 1939–40 Kauno VDU studentų ateitininkų choro vadovas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, kur vadovavo liet. chorams, vargonininkavo, dėstė muziką liet. g-jose, 1947 Detmolde pastatė G. Rossini *Sevilijos kirpėją* (atliko Figaro partiją). 1949 persikėlė į JAV. 1950–53 Los Angelese, CA, vadovavo S. Šimkaus vyrų chorui, surengė koncertų, kuriuose ir pats dainavo solo bei duetus su F. Korsakaite. Dirbo fabrike. 1953–57 Čikagoje Šv. Jurgio parapijos vargonininkas, 1954–58 vyrų choro *Vytis* vadovas. 1957 įkūrė Čikagos liet. operą; su vyrų choru ir operos trupe pastatė G. Verdi *Rigoletto* (1957; atliko Rigoletto partiją), Ch. Gounod *Faustą* (1958; atliko Valentino partiją). 1957–68 Apreiškimo parapijos Niujorke, NY, vargonininkas, 1958–66 vyrų choro vadovas. Nuo 1968 vargonininkavo Švč. Mergelės Marijos parapijoje Čikagoje. 1996 Vilniuje išleista J. Vyliūtės kn. *Vladas Baltrušaitis: Operos solistas.*

BALTRUŠAITYTĖ Elena (**Baltrush;** g. 1926. V.22 New Havene, CT), biochemikė. 1947 baigė Connecticuto un-tą Farmingtone, jame įgijo bakalauro, 1951 magistro laipsnį. Nuo 1947 šiame un-te dėstė chemiją, nuo 1952 dirba Yale un-to New Havene Biochemijos skyriuje. Tiria piktybinių navikų medžiagų apykaitos ypatybes.

BALTRUŠAITYTĖ-LIŪDŽIUVIENĖ Petronėlė (1895 Vaitiškiuose, Būblelių vls., Šakių aps. – 1967.I.5 Clevelande, OH), rašytoja. Teisininko J. Liūdžiaus žmona. Mokėsi Rygoje. Sukūrė eilėraščių, vaizdelių (1911–14 juos spausdino *Aušrinėje*). Pasirašinėjo Ašaros, Vergės ir kt. slapyvardžiais. 1944 pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV. Parašė kn. *Atsiminimai apie Juozą Liūdžių* (1961).

BALTRUŠŪNAS Antanas (**Baltrushunas;** g. 1909.VII.27 Middleboro, MA), kunigas. Studijavo Šv. Anzelmo koledže Manchesteryje, NH, ir Šv. Jono kunigų seminarijoje Brightone, MA. 1937 įšventintas kunigu. 13 metų buvo amer. parapijų bei Brocktono, MA, ir

Cambridge, MA, liet. parapijų vikaras; 1962–65 tos pačios Cambridge liet. parapijos klebonas. Nuo 1965 Bostono, MA, Šv. Petro liet. parapijos klebonas. Buvo Bostono provincijos *Kunigų vienybės* pirmininkas, vienas Liet. religinės šalpos direktorių. Remia Bostono lituanistinę m-lą.

Andrius Balukas

BALTŪSIS Saliamonas (1899.IV.23 Skučiškėje, Antanavo vls., Marijampolės aps. – 1972.XII.4 Kenoshoje, WI), teisininkas. 1915–18 mokėsi vaistininko darbo Pilviškiuose. 1921 baigė g-ją Marijampolėje, 1926 Lietuvos un-to Teisių f-tą. Besimokydamas g-joje, veikė aušrininkuose, studijuodamas – Valstiečių liaudininkų s-goje, Lietuvos teisininkų d-joje (revizijos komisijos narys). 1922–26 dirbo Švietimo m-joje knygų leidybos komisijoje: buvo korektorius, kalbos tvarkytojas, redaktorius. 1926–27 Kauno apygardos teismo sekretorius, 1927–31 taikos teisėjas Marijampolėje. 1931–34 teisėjavo Kauno apygardoje, buvo Žemės tvarkymo vyr. komisijos narys. 1934–38 Lietuvos apeliacinių rūmų, 1939–41 Vyriausiojo Lietuvos tribunolo teisėjas. 1941–44 Lietuvos apeliacinių rūmų bei teisėjų egzaminų k-jos pirmininkas. 1940–41 Vilniaus un-to Teisės f-to docentas. Pasitraukęs į Vokietiją, veikė VLIKe (buvo kontrolės k-jos narys, konferencijų dalyvis). Vokietijoje organizavo Lietuvių teisininkų d-ją, LB Vyriausiąjį teismą (d-jos bei teismo pirmasis pirmininkas). Buvo paskirtas LB apylinkės teisėju Würzburge, Schweinfurte, IRO teisės patarėju Schweinfurte. 1949 persikėlė į JAV.

BALTUTIS Vytautas (1918.IV.13 Kijeve, Ukraina – 1992.IV.4 Sunny Hillse, FL), visuomenininkas. 1937 baigė Kauno *Aušros* g-ją. Mokėsi Karo m-loje Kaune, 1940 ją baigė jaun. leitenanto laipsniu. Vok. okupacijos metais dirbo Ukmergėje. Sportavo, sėkmingai dalyvavo varžybose. 1944 pasitraukė į Vakarus. Į JAV persikėlė 1949. Gyveno New Jersey valstijoje, nuo 1981 Sunny Hillse. Veikė JAV LB. Rinko aukas ir pats rėmė BALFą, LF, laikr. *Darbininkas*. Rašė straipsnelius *Kariui*.

BALUKAS Andrius (g. 1950.IV.22 JAV), dailininkas. Gydytojo G.K. Baluko ir tapytojos V. Balukienės sūnus. 1969–70 studijavo Čikagos dailės in-te, IL, 1971 – San Francisko dailės in-te, CA, ir Vizualiųjų menų m-loje (School of Visual Arts) Niujorke, NY. Kurį laiką Čikagos dailės akademijoje mokėsi fotografijos meno. Gyvena Niujorke. Daugiausia kuria abstr. kompozicijas.

BALUKAS Gediminas Konstantinas (g. 1922.VI.25 Alytuje), gydytojas, visuomenės veikėjas. Medicinos daktaras (1947). Baigęs Alytaus g-ją, studijavo mediciną VDU; buvo akademinio sporto klubo krepšinio komandos kapitonas. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1947 baigė Innsbrucko, Austrija, un-tą. 1949 persikėlė į JAV, tarnavo JAV kariuomenėje (majoras). 1952 įgijo Ilinojaus valstijos praktikos teises. Specializavosi akušerijoje ir ginekologijoje; 1963 išlaikė specialybės egzaminus. 1958–80 Loyolos un-to, IL, akušerijos ir ginekologijos sk. klinikinis instruktorius. 1980–86 Raudonojo kryžiaus ligoninės Čikagoje, IL, akušerijos ir ginekologijos sk. vedėjas. Aktyviai dalyvauja visuom. veikloje. Vienas LF steigėjų, 1963–67 šio fondo tarybos, 1967–72 v-bos pirmininkas. 1971–72 JAV ir Kanados lietuvių IV dainų šventės rengimo k-to pirmininkas. PLGS sekretorius (1963–65) ir pirmininkas (1973–

Gediminas Konstantinas Balukas

75). Nuo 1986 dar ir Lietuvių dailės muziejaus Lemonte, IL, tarybos pirmininkas.

BALUKIENĖ Vanda (**Kanytė**; g. 1923.IV.1 Šiauliuose), tapytoja. Gydytojo, visuom. veikėjo G.K. Baluko žmona. 1941 baigė Kauno IV g-ją. Tapybą studijavo Vilniaus dailės akademijoje. 1949 baigė Freiburgo m-lą (École des Arts et Métiers) Vokietijoje (mokėsi pas V. Vizgirdą ir A. Valešką). Nuo 1956 dalyvauja parodose. 1969 baigė Čikagos dailės akademiją, IL. 1971–73 Čiurlionio galerijos Čikagoje direktorė. Viena Lietuvių moterų dailininkių d-jos steigėjų (1971–77 jos pirmininkė). 1972–77 kaip dailininkė bendradarbiavo žrn. *Lituanus*. Nuo 1979 dirbo Liet. dailės in-to patariamojoje komisijoje. Surengė > 10 individualinių parodų Čikagoje (daugiausia Čiurlionio galerijoje), Niujorke, NY (Kultūros židinyje), Toronte (J. Bakio galerijoje). Iš pradžių tapė figūr. grupes, portretus, peizažus (*Laimutė, Aš užaugsiu, Merginos rudens laukuose*), pasižyminčius nuosaikia stilizacija, spalvų raiška. Nuo 1971 pradėjo kurti geom. abstrakcijas, kuriose savitai interpretuoja liet. audinių raštų motyvus, suteikdama jiems dinamiškumo ir gilumo (kompozicijos Nr. 13, Nr. 7, Nr. 14).

Vanda Balukienė

BALVOČIUS Liudas (1905.VIII.25 Šatėse, Mosėdžio vls., Telšių aps. - 1984.III.28 Los Angelese, CA), žurnalistas, visuomenininkas. 1925 baigė Telšių g-ją. Studijavo VDU humanitarinius ir teisės mokslus. Dirbo *Spindulio* b-vės spaustuvėje, b-vėje *Pažanga, Lietuvos aido* redakcijoje. Rašė į *Vairą*. 1940–44 dirbo redaktoriumi Valst. leidykloje Kaune. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, gyveno Wiesbadene ir Kasselyje, redagavo liet. stovyklų spaudą. Persikėlęs į JAV, gyveno Detroite, MI, nuo 1955 – Los Angelese. Dalyvavo JAV LB veikloje, buvo Los Angeleso apylinkės v-bos pirmininkas. Bendradarbiavo *Draugo* humoro skiltyje *Spygliai ir dygliai* (slap. Dyguldagys). Parašė humoristinį eiliuotą kūrinį *Epopėja apie Los Angeles lietuvių gyvenimą* (1963).

BALZEKAS Stasys (Stanley **Balzekas;** g. 1924.X.8 Čikagoje, IL), prekybininkas, muziejininkas, visuomenės veikėjas. Studijavo prekybos mokslus De Paulo un-te Čikagoje. 1950 jį baigė, 1951 įgijo magistro laipsnį. Firmos *Balzekas Motor Sales* (įk. 1931) prezidentas. 1966 Čikagoje įkūrė Balzeko liet. kultūros muziejų, yra jo prezidentas; jo rūpesčiu ir lėšomis muziejus išsiplėtė, tapo žymiu liet.

Stasys Balzekas

išeivijos kultūros ir informacijos centru. Nuo 1989 vadovauja reklamos ir ryšių su visuomene agentūrai *Archer International*. 1990 įsteigė Čikagos–Vilniaus miestų draugystės k-tą, yra jo pirmininkas. Aktyviai dalyvauja visuomeniniame gyvenime, konsultuoja JAV pareigūnus tautinių kultūrų ir jų tarpusavio santykių klausimais, organizuoja ryšius tarp lietuvių ir amerikiečių mokslininkų bei menininkų. Vadovavo JAV 200 metų sukakties minėjimo Tautybių k-tui, Ilinojaus 150-mečio minėjimui. 12 metų buvo Čikagos visuomeninės b-kos tarybos narys. ALTo prezidiumo narys, viceprezidentas. LF narys. Priklauso Amerikos liet. demokratų partijai. Amerikos pramonės rūmų narys. Apdovanotas Pavergtųjų tautų Eisenhowerio ir Amerikos Revoliucijos dukterų medaliais, Amerikos žydų k-to, Ilinojaus Žmogaus teisių departamento ir kt. žymenimis, 1992 Lietuvos d. kun-ščio Gedimino III laipsnio ordinu.

BANAITIENĖ Irena (**Okinskaitė;** 1907.V.29 Dusetose, Zarasų aps. – 1996.VII.31 Brooklyne, NY), mokytoja, visuomenės veikėja. Per I pasaul. karą ir Spalio perversmą su šeima gyveno netoli Kijevo, Ukraina. 1927 Kaune baigė *Aušros* g-ją, 1942 – Vilniaus un-tą (istoriją). Iki 1935 dirbo Ž. ū. m-joje ekspeditore. Dirbdama studijavo istoriją VDU Humanitarinių mokslų f-te. 1944 pasitraukė į Vakarus. Vokietijoje nuo 1945 buvo liet. moterų atstovė. 1947–51 Liet. moterų klubų federacijos (LMKF) ir Pabaltijo moterų tarybos sekretorė. Liet. g-joje Schwäbisch Gmünde dėstė Lietuvos istoriją. 1951 su šeima persikėlė į JAV, apsigyveno Brooklyne. 1958–72 dirbo sveikatos draudos įstaigos sk. viršininke, 1974–77 – SLA centre. 1972–78 LMKF pirmininkė. Daugelio šios org-jos memorandumų, peticijų Lietuvos laisvinimo klausimais autorė. 1978–80 Tautos fondo viena direktorių, 1980–81 vicepirmininkė atstovybių reikalams, 1981

Irena Banaitienė

sekretorė, vėliau – korespondentė. 1955–65 mokytojavo Maironio lituanistinėje m-loje, 1955–56 buvo vedėja. Daug rašė į JAV liet. spaudą.

BANAITIS Kazimieras Viktoras (1896.III.5 Vaitiekupiuose, Sintautų vls., Šakių aps. – 1963.XII.25 Brooklyne, NY), kompozitorius. 1911–14 mokėsi Ipo ir Gechtmano muz. m-loje

Kazimieras Viktoras Banaitis

Kaune. 1915–16 vadovavo Kauno *Saulės* g-jos, 1919–21 Karo m-los IV laidos kariūnų chorui. 1921 Prahoje privačiai studijavo kompoziciją pas O. Šiną, 1922–25 Leipzigo un-te – filosofiją ir meno istoriją. 1928 baigė Leipzigo konservatoriją (S. Karg-Elerto klasę). 1928–33 dėstė Kauno muz. m-loje, nuo 1933 Kauno konservatorijoje; 1937–40 ir 1941–43 jos direktorius, profesorius (1938). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 vadovavo Mühldorfo internuotų lietuvių chorui. Nuo 1949 gyveno JAV. Vadovavo Brooklyno, NY, operetės chorui, *Aidų* oktetui. Turėjo privačią muz. studiją. Sukūrė operą *Jūratė ir Kastytis* (1955; 1972 pastatė Čikagos lietuvių opera, vėliau išleido plokštelę; 1995 past. Kauno muz. teatre), kantatas *Kunigaikštienės Birutės giesmė* (1937), *Sveika būk, tėvų šalie* (1939), simf. paveikslą *Vakarui artėjant*, sonatą rapsodiją violončelei ir fortepijonui (1927), sonatą smuikui ir fortepijonui (1935), variacijas fortepijonui *Sutemos giesmės ir vizijos* (1926), trio smuikui, klarnetui ir arfai (arba fortepijonui) *Lietuvos idilijos*, instr. pjesių, *Agnus Dei* mišriam chorui, dainų ciklą *Sugrįžusiam Vilniui*, solo ir choro dainų, harmonizavo ~ 500 liaudies dainų. Išleido kūrinių rinkinius: *Liaudies dainos chorui* (1934), *Sveika būk, tėvų šalie* (chorui ir fortepijonui, 1939), *Atsiminimai* (balsui ir fortepijonui, 1944). Kūryba turi impresionizmo bruožų, sąsajų su liaudies muzika. Paskelbė muz. straipsnių (nuo 1917; jų dalis paskelbta rink. *Liet. muzikos ir dainų reikalu*, 1919). Rūpinosi M. K. Čiurlionio ir kitų liet. kompozitorių kūrinių leidimu, dalyvavo tautosakos mokslo įstaigų, Lietuvių kanklininkų d-jos veikloje. 1996 Vilniuje išleista O. Narbutienės kn. *Kazimieras Viktoras Banaitis*.

BANDZEVIČIUS Eugenijus (g. 1907.XII.20 Ostrove, Rusija), baletmeisteris. Kaune baigė šešias g-jos klases, 1925 Valstybės teatro baleto m-lą. 1925–44 buvo Valstybės teatro baleto solistas ir baletmeisteris. Šoko 28 baletuose ir > 30 operų. Pasitraukęs į Vokietiją, 1947 Augsburge pastatė L. Delibes baletą *Coppélia*. 1949 apsigyveno JAV. Dirbo baleto mokytoju Lubbocke, TX. 1952 ten įsteigė savo baleto studiją.

BANĖNAS Antanas (1897.II.2 Užunevėžiuose, Kurklių vls., Ukmergės aps. – 1979.III.11 Putname, CT), inžinierius. Lietuvos kariuomenės pulkininkas. Studijavo elektrotechniką Sankt Peterburgo politechnikos in-te, 1923–24 Lietuvos un-te Kaune ir 1924–25 Paryžiaus École Supérieure d'Electricité. 1919–40 tarnavo Lietuvos kariuomenės inžinerijos daliniuose. 1926–32 dėstė Aukštuosiuose karo technikos kursuose, 1933–40 karo technikos daliniuose. Pastatė pirmąją Lietuvoje hidroelektrinę Kurklių valsčiuje. 1940 Rėkyvos elektros jėgainės prižiūrėtojas, 1941–44 Ukmergės elektros stoties viršininkas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Philadelphijoje, PA. 1950 persikėlė į Detroitą, MI. Dirbo įv. bendrovėse. Buvo ateitininkas, Liet. karių veteranų s-gos *Ramovė*, PLIAS narys.

BANIENĖ Nijolė (**Banys;** g. 1934.III.28 Kaune), tapytoja. Inžinieriaus, visuomenininko R. Banio žmona. 1952–53 studijavo Ilinojaus ir Roosevelto un-tuose, IL, 1953–57 Čikagos

Nijolė Banienė

Rimas Banys

meno in-te, IL (gavo drabužių dizainerės diplomą). 1973–91 dirbo Marshall Fieldo prekybos asociacijoje. Daugiausia kuria natiurmortus gėlių motyvais. Būdinga stilizacija, spalvingumas. Dalyvavo daugelyje grupinių parodų, surengė individualinių (Čiurlionio galerijoje Čikagoje, 1984, Balzeko muziejuje, 1988, Lietuvių dailės muziejuje Lemonte, IL, 1993), pelnė apdovanojimų. Priklauso kelioms kūrybinėms s-goms.

BANYS Rimas (g. 1934.VII.13 Kaune), statybos inžinierius, visuomenininkas. 1956 Ilinojaus technologijos in-te Čikagoje gavo bakalauro laipsnį. 1956–90 dirbo Čikagos projektavimo b-vėje *Harza* žuvų pramonės įrangos, hidraulinių sistemų, hidroelektrinių projektuotoju bei projektų vadybininku; nuo 1990 šios b-vės viceprezidentas ir direktorius.

1960–75 projektavo žuvų pramonės hidraulines sistemas Vernono užtvankoje, VT, Conowingo, PA, bei Mayfieldo ir Mossyrocko hidroelektrinėje, WA. Vadybininkas projektų: Guri (1975–89) ir Caruachi (nuo 1991) hidroelektrinių Venesueloje, Canaveralio (1982–83) ir Rio Lindo (1974–78) hidroelektrinių Hondūre. Paskelbė straipsnių apie žuvų pramonės hidroelektrinių įrangą. Vienas *Technikos vadovo* (1994) rengėjų. 1960–65 ALIAS v-bos, 1992–93 PLC tarybos narys. Amerikos statybos inžinierių d-jos narys.

BANIŪNAS Matas (**tėvas Petras;** g. 1912.IX.1 Vadonyse, Svėdasų vls., Rokiškio aps.), kunigas pranciškonas. Mokėsi Anykščių g-joje, 1937 baigė Kretingos pranciškonų g-ją. Teologiją studijavo Italijoje – Coleviti, Arezzo ir Florencijos kun. seminarijose (baigė 1941). Kunigu įšventintas 1940. Dirbo italų parapijose. Karui baigiantis, Milane globojo lietuvius, paimtus į vok. kariuomenę, padėdavo jiems pabėgti į Šveicariją. Į JAV persikėlė 1946. Iki 1949 Kennebunkporto, ME, vienuolyno ekonomas. Padėjo karo pabėgėliams iš Vokietijos persikelti į JAV. Nuo 1949 Greene vienuolyno, ME, viršininkas. Nuo 1952 dirbo Kanadoje, buvo St. Catharineso vienuolyno viršininkas. 1953 su kitais organizavo Prisikėlimo parapiją ir vienuolyną Toronte. 1958 grįžo į JAV ir Brooklyne, NY, iki 1990 dirbo *Darbininko* ir kitų laikraščių bei žurnalų administratoriumi. Prisidėjo prie Kultūros židinio statybos. 1995 grįžo į Lietuvą – Kretingos pranciškonų vienuolyną.

Matas Baniūnas

BANKAITIS Henrikas (g. 1932 Lietuvoje), chemikas. 1956 Detroito un-te, MI, gavo analitinės chemijos bakalauro laipsnį. 1956–58 Detroito un-to dėstytojas, Wyandotte, MI, chemijos korp. chemikas analitikas. Nuo 1958 dirba raketų variklių technologijos inžinieriumi įv. JAV federalinės valdžios tarnybose. Amerikos chemikų s-gos narys.

BANKAITYTĖ Mirga (g. 1961.XII.1 Edwardse, CA), kanklininkė. Kankliavimo mokėsi A. ir O. Mikulskių kanklių studijoje. Po to grojo Čiurlionio ansamblio orkestre, atliko ir solo partijas. Su orkestru ir viena koncertavo JAV (Čikagoje, IL, Bridgeporte, CT, Los Angelese, CA, Vašingtone, DC), Kanadoje (Toronte, Montrealyje), Venesueloje, dalyvavo įv. renginiuose (IV Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese, Pasaulio lietuvių dienose 1983 ir kt.).

BANKY Mary (**Pukšmytė;** g. 1923.VI.5 Čikagoje, IL), dainininkė (sopranas). Baigė Harrisono m-lą (Harrison High School) Čikagoje. Dainavo m-los chore, buvo solistė. Dainavimo mokėsi pas A. Stephens, groti fortepijonu ir bendrųjų muzikos dalykų – pas pianistą G. Lawnerį. Buvo Dievo Apvaizdos parapijos Čikagoje choro narė ir solistė. Nuo 1940 dainavo chore *Pirmyn*, daug metų – *A. Stephens Singers* grupėje (koncertavo Niujorke, Kanados miestuose). Operetėse atliko solo partijas, surengė solo koncertų salėse (1945 dainų rečitalį) ir per P. Šaltimiero radiją. Dainavo Čikagos liet. operos ir Lietuvos vyčių choruose. Nuo 1960 yra Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos choristė.

BARANAUSKAS Albinas (g. 1924.VI.3 Bartninkuose, Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.), rašytojas. 1944 baigė Vilkaviškio g-ją. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1948 persikėlė į JAV,

Albinas Baranauskas

gyvena Waterbury, CT. Studijavo Connecticuto un-te lit-rą ir istoriją, 1965 jį baigė. Dirbo bibliotekoje, mokytojavo. Novelėse (rink. *Sniego platumos*, 1955, *Aidų* premija; *Kalvos ir lankos*, 1959), romane *Karklupėnuose* (1965, *Draugo* premija) vaizduojama gimtojo krašto gamta, kaimo buitis. Romanų trilogijoje *Rudenys ir pavasariai, arba Užplynių Pultinevičius namie ir svetur* (3 d., 1975–78; LRD premija) ir romane *Vinco Mazurkevičiaus romanas* (1980) tragiškų ist. įvykių fone pasakojamos išeivių likimų istorijos, atskleidžiami jų išgyvenimai. Dar parašė rom. *Piliakalnio šešėlis* (1984, LRD premija), *Profesorius Rakūnas* (1988). Kūrybai būdinga epinis stilius, impresionistiniai gamtos vaizdai, raiškūs veikėjų paveikslai, santūrus humoras, lyrizmas. Išleido eilėraščių rink. *Pasaga ir vyšnios* (1969), *Poezija* (1994 Vilniuje). Išvertė į anglų k. V. Tamulaičio, A. Vienuolio, V. Krėvės, A. Vaičiulaičio, I. Šeiniaus ir S. Ylos kūrinių. Priklauso Liet. rašytojų d-jai, Lietuvos rašytojų s-gai.

BARANAUSKAS Mykolas (1902.VIII.30 Maskvoje, Rusija – 1995.XI.20 Los Angelese, CA), visuomenininkas. Šiauliuose baigė pašto, telefono ir telegrafo kursus. 1919 stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo kovose su bolševikais, kaip telegrafo-telefono specialistas tarnavo Panevėžio, Kupiškio, Rokiškio, Ilūkstės, Latvija, ruožuose. Nuo 1921 Šaulių s-gos narys; buvo būrio vadas, padalinio pirmininkas, sekretorius, iždininkas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Vėliau emigravo į JAV, apsigyveno Jersey City, NJ. Dirbo fabrike. Buvo JAV LB Jersey City apylinkės vienas steigėjų, v-bos narys, sekretorius. 1969 išėjo į pensiją ir persikėlė į Los Angelesą. Čia veikė Liet. karių veteranų s-gos *Ramovė* skyriuje, LB. Apdovanotas Šaulių žvaigždės ordinu, Lietuvos kariuomenės Savanorio kūrėjo ir Lietuvos nepriklausomybės 10-mečio medaliais. Lietuvių karių veteranų s-gos *Ramovė* Los Angeleso skyriaus garbės narys (1983).

BARANIKAS Rudolfas (g. 1920.VIII.10 Kremenčiuge, Ukraina), tapytojas, literatas. Augo Anykščiuose, Kaune, 1938 persikėlė į JAV, į Čikagą, IL. Nuo 1940 bendradarbiavo JAV liet. spaudoje (*Vilnyje, Laisvėje*). 1947 dailę studijavo Niujorke, NY, 1948–51 Paryžiuje. Kūryba (ciklai *Napalmo elegija*, 1966–73; *Nakties dangaus elegija*; *Juodoji tyla*, 1975) modernistinė; kai kurie kūriniai abstrakcionistiniai. Nuo 1950 dalyvauja parodose (1988 dalyvavo liet. išeivijos dailininkų kūrybos parodoje Vilniuje), pelnė apdovanojimų. JAV ir D. Britanijos spaudoje paskelbė straipsnių apie kultūrą, meną, lit-rą, parašė eilėraščių, apsakymų.

BARAS Stasys (**Baranauskas;** 1920.V.26 Mierčiuose, Žaliosios vls., Vilkaviškio aps.), dainininkas (dramatinis tenoras), visuomenės veikėjas. 1939 baigęs Šv. Antano kolegiją Kretingoje, studijavo VDU mediciną, vėliau Ž. ū. akademijoje Dotnuvoje. 1942 mokėsi dainavimo Kauno konservatorijoje, lankė J. Būtėno studiją. Kaip solistas debiutavo 1943 Kaune. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, čia studijavo dainavimą pas Jurenovą ir J. Būtėną. 1948 ir 1949 su kitais D. Britanijoje surengė ~ 60 koncertų. 1949 persikėlė į JAV. Surengė koncertų JAV ir Kanadoje. 1956–57 Italijoje studijavo dainavimą pas M. Cascili-

Stasys Baras

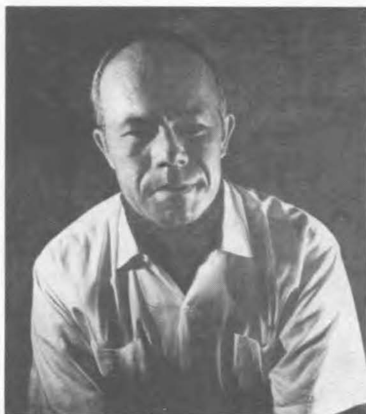
ni. 1958 *Chicago Tribune* muzikos festivalyje laimėjo I vietą. Koncertavo Italijoje, Vokietijoje, D. Britanijoje, Kolumbijoje (L. van Beethoveno IX simfonija, koncertinis G. Verdi *Aidos* variantas), Kanadoje, Australijoje, daugiausia – JAV (su Bostono un-to orkestru 1958 Bostone, MA, 1960 Niujorke, NY). Daugiau kaip metus dainavo *Remark trio* (su P. Bičkiene ir M. Bondonu). Dalyvavo daugelyje Čikagos liet. operos spektaklių: Faustas (Ch. Gounod *Faustas*), Don Jose (G. Bizet *Carmen*), Manrico (G. Verdi *Trubadūras*), Radamesas (G. Verdi *Aida*), Liutauras (J. Karnavičiaus *Gražina*), Florestanas (L. van Beethoveno *Fidelio*), Canio (R. Leoncavallo *Pajacai*), Cavaradosi (G. Puccini *Tosca*), Stanaitis (J. Gaidelio *Dana*), Švitrigaila (V. Marijošiaus *Priesaika*), Kastytis (K. Banaičio *Jūratė ir Kastytis*; 1972 įrašyta plokštelė), Meškys ir Kunigas pranciškonas (D. Lapinsko *Lokys* ir *Maras*). 1952 dainavo L. van Beethoveno oratorijoje *Kristus Alyvų kalne*, 1965 su Čikagos liet. operos choru ir simf. orkestru atliko G. Verdi *Requiem*, 1972 dalyvavo tarpt. muzikos festivalyje Austrijoje. 1966 įrašė 10 arijų plokštelę su Stuttgarto simf. orkestru. Nuo 1958 dirba *Standard Federal* banke; nuo 1983 banko tarybos direktorius. Nuo 1974 LF narys; 1982–85, 1988–91 jo tarybos pirmininkas, nuo 1993 v-bos pirmininkas. Suorganizavo Muzikos šventę (1991) ir kt. muzikinių renginių. Parašė straipsnių muzikos ir visuomeniniais klausimais. 1996 Vilniuje išleista A. Armino kn. *Stasys Baras-Baranauskas*.

BARAUSKAS Kazimieras (1904.III.28 Žudžiuose, Ramygalos vls., Panevėžio aps. – 1972.XI.5 Čikagoje, IL), kunigas, žurnalistas. Mokėsi Panevėžio g-joje, vėliau – Žemaičių kun. seminarijoje Kaune. 1929 įšventintas kunigu. 1930 VDU bažnytinės teisės licenciatas. Iki 1938 buvo įv. parapijų vikaras ir kapelionas. 1938 Katalikų spaudos biuro direktorius, suredagavo kn. *Krikščionybė Lietuvoje*. 1938–40 redagavo savaitraštį *Mūsų laikraštis*. Nuo 1940 gyveno JAV, dirbo *Draugo* redakcijoje Čikagoje, IL. Išleido kn. *Bolševizmo siaubas Lietuvoje* (1941) ir *Tremtinio pergyvenimai* (1943). 1974 išleistas str. rinkinys *Prisikėlimo žmonės*.

Kazimieras Barauskas

BARAUSKAS Leonas (1926.V.25 Želvaičiuose, Telšių vls. ir aps. – 1975.III.21 Čikagoje, IL), aktorius. 1941 baigė Telšių amatų m-lą. Vaidino Telšių Žemaičių teatre. Dvejus metus mokėsi Vilniaus aukštesniojoje amatų m-loje. Pasitraukęs į Vokietiją, Kasselyje 1948 baigė liet. g-ją, trejus metus lankė L. Tvirbuto dramos studiją. 1949 persikėlė į Kanadą. Montrealio liet. dramos sambūrio spektakliuose sukūrė vaidmenų: Gluosnis, Kazys (A. Škėmos *Živilė*, *Pabudimas*), Girdvainis (K. Borutos *Baltaragio malūnas*), Zbignevas (B. Sruogos *Milžino paunksmėje*). Pastarieji abu vaidmenys įrašyti Montrealio dramos teatro išleistose

Leonas Barauskas

plokštelėse. 1963 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Sukūrė vaidmenų: Selmas (K. Donelaičio *Metai*), Žilvinas (K. Jurašiūno *Eglė žalčių karalienė*), Karalius (B. Pūkelevičiūtės spektaklis ir filmas *Aukso žąsis*), Pasakotojas (D. Lapinsko kantata *Karalius Mindaugas* ir opera *Maras*; abi past. 1967). 1968 su A. Stempužiene ir D. Lapinsku koncertavo P. Amerikos lietuviams. Reiškėsi kaip skaitovas.

BARAUSKIENĖ Ona (**Ostrauskaitė;** g. 1913. III.24 Pakruojo dvare, Šiaulių aps.), mokytoja. 1931 baigusi Šiaulių mkt. seminariją, iki 1940 dirbo Bambininkų, Dapkiškių, Žagarių (Alytaus aps.) pr. m-lų vedėja, Seirijų pr. m-los mokytoja. 1940–44 mokytojavo Kudirkos Naumiesčio pr. m-loje. Dalyvavo ateitininkų, skautų, šaulių org-jų veikloje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1950 persikėlė į JAV. 1961–68 mokytojavo Maironio lituanistinėje m-loje, Apreiškimo parapijos katalikiškoje pr. m-loje (abi Brooklyne, NY).

Irena Bareikaitė

Ona Barauskienė

BARCUS Sofija (**Laurynavičiūtė;** 1898.II.15 Užventyje, Šiaulių aps. – 1961.X.9 Čikagoje, IL), visuomenės veikėja. JAV baigė vid. mokslą, vėliau Columbijos muzikos m-lą. 1916–21 dalyvavo liet. jaunimo dramos būrelio veikloje Čikagoje, 1919 buvo SLA kuopos pirmininkė, vėliau BALFo apskrities pirmininkė. Nuo 1972 Amerikos Raudonojo kryžiaus liet. skyriaus pirmininkė. Nuo 1932 Čikagos lietuvių radijo laidos vedėja.

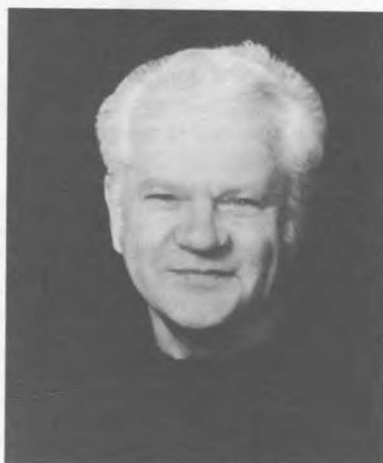
BAREIKAITĖ Irena (**sesuo Margarita;** g. 1932.VIII.28 Musninkuose, Ukmergės aps.), vienuolė, pedagogė. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, mokėsi Hanau g-joje. 1949 persikėlė į JAV. Putname, CT, įstojo į Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos seserų vienuoliją. Annhursto koledže, CT, studijavo pedagogiką ir socialinius mokslus. Studijas tęsė Kanadoje, Concordia un-te Montrealyje, 1986

įgijo ped. magistro (Religious Education MS) laipsnį. Nuo 1955 Montrealyje ir Toronte dirbo pedagoge ir vadove vienuolynuose ir liet. m-lose, vadovavo seserų ir ateitininkų stovykloms. Trejus metus dirbo Motinos Teresės namuose Lemonte, IL, socialinį darbą. 1972–80 buvo vienuolijos provincijolė, rūpinosi naujų centrinių vienuolyno namų Putname statyba. Toronte pastatydino vaikų darželį. Nuo 1988 gyvena Lemonte ir dirba PLC socialinėje srityje, kartu ir Maironio liet. m-los mokytoja. Ilgus metus dirbo Ateitininkų federacijos taryboje, 6 metus ir valdyboje. *Vaikų vilties* organizacijoje ateitininkų federacijos fondo sekretorė. JAV LB Rel. auklėjimo tarybos pirmininkė. Auklėjimo, rel. ir socialinėmis temomis skaito paskaitas ir rašo str. *Ateityje, Laiškuose lietuviams, Drauge.*

BARIUS Placidas (g. 1920.I.1 Kretingoje), kunigas pranciškonas. Į pranciškonų ordiną įstojo 1936. Metus pastudijavęs VDU, 1940–44 studijas tęsė Müncheno aukštojoje teologijos ir filosofijos m-loje. Kunigu įšventintas 1943. Iki 1947 dirbo sielovados darbą tarp lietuvių ir vokiečių Münchene, Bad Tölze ir

Violeta Barkauskaitė

Placidas Barius

Gautingene, Vokietija. 1947 persikėlė į JAV – čia ir Kanadoje (Winnipege) veikė kaip pamokslininkas. 1953 paskiriamas naujos Prisikėlimo parapijos Toronte vikaru, vėliau klebonu (iki 1973). Tuo pačiu metu ėjo ir pranciškonų viceprovincijolo pareigas. 1974–85 pranciškonų spaustuvės Brooklyne, NY, vicedirektorius. Nuo 1985 Lietuvos, Amerikos ir Kanados liet. pranciškonų vyresnysis (provincijolas) Kennebunkporte, ME.

BARKAUSKAITĖ Violeta (**Barkauskas;** g. 1940.VII.9 Waterbury, CT), slaugos mokslų specialistė. Ph. D. (1980). Amerikos gailestingųjų seserų akademijos narė (1986). 1962 baigė Šv. Juozapo koledžą Emmitsburge, MD, įgydama gamtos mokslų bakalauro laipsnį. 1968 Michigano un-te Ann Arbore, MI, gavo magistro laipsnį. 1969 gilino studijas Johns Hopkinso un-te Baltimorėje, MD. Doktoratą apgynė Ilinojaus un-to Med. centre Čikagoje, IL. 1962–67 bendrosios sveikatos (public health) gailestingoji sesuo ir jų vadovė Waterbury, CT, Olivijoje, MN. 1965–67 taikos korpuso savanorė Vašingtone, DC, Malaizijoje. 1969–71 gailestingųjų seserų koordinatorė asistentė Bostone, MA. 1971–80 Ilinojaus un-to instruktorė, asistentė profesorė, nuo 1980 Michigano un-to asocijuota profesorė. Buvo Michigano un-to Gailestingųjų seserų m-los dekanė, viešosios sveikatos priežiūros pirmininkė, gailestingųjų se-

serų patarnavimo įvertinimo direktorė Indianapolyje, IN. 1995 dėstė Vilniaus un-to Med. f-te. Paskelbė ~ 40 moksl. straipsnių. Skaitė pranešimus JAV ir tarpt. kongresuose. Priklauso daugeliui profesinių amer. org-jų. Apdovanota žymenimis.

BARKAUSKAS Virginijus (g. 1964.V.7 Varėnoje), vargonininkas, pianistas, pedagogas. 1979 baigė Varėnos vaikų muzikos, 1986 Kaune – J. Gruodžio muzikos m-lą. 1988–91 Lietuvos valst. konservatorijoje studijavo fortepijono (dėst. L. Baronaitė) ir vargonų (prof. L. Digrys) specialybes. Dar vargonininkavo Marijampolės bažnyčioje bei vadovavo jaunimo chorui, koncertavo su įv. chorais ir instrumentalistais. 1992–93 vargonų ir bažn. muzikos studijas tęsė Šv. Juozapo koledže Rensselaeryje, IN; menų magistras. Gyvena Niujorke, NY, yra Viešpaties Atsimainymo parapijos Maspethe vargonininkas ir Bronxo konservatorijoje dėsto fortepijono kursą. Surengė ~ 20 solinių vargonų muzikos koncertų JAV miestuose. 1992 parašė studiją apie vargonininką J. Žuką (išsp. JAV, Kanados ir Lietuvos periodikoje).

BARKUS Jonas (1885.VI.23 Salantuose – 1973.VII.2 Niujorke, NY), literatas. Lietuvoje dalyvavo 1905 rev. įvykiuose, buvo kalinamas. 1906 emigravo į JAV. Dirbo *Laisvės* redakcijoje. Paskelbė prozos kūrinių, straipsnių apie lit-rą.

BARMIENĖ Valerija (**Chrolauskaitė;** 1910. II.11 Šiauliuose – 1997.VII.25 Torrance, CA), dainininkė (sopranas), skautų veikėja. Mokėsi Šiaulių g-joje, 1927–28 dainavimo Klaipėdos konservatorijoje (pas prof. I. Volkovą). Dalyvavo skautų veikloje (nuo 1923; nuo 1928 skaučių seserijos vadovybėje). 1928 įstojo į Lietuvos un-to Humanitarinių mokslų f-tą Kaune (ten lankė ir B. Sruogos teatro seminarą), mokėsi ir Kauno konservatorijoje. Vėliau Vienoje mokėsi muzikos privačiai. 1933 baigė Aukštąją prekybos m-lą. Grįžusi į Lietuvą, nuo 1935 mokytojavo Kauno ir Vilniaus g-jose, dainavimą tobulino pas V. Karnavičienę. Pasitraukusi į Vokietiją, 1945 buvo skaučių tuntininkė Dillingeno liet. stovykloje. Dainavo įv. renginiuose, giedojo bažnyčioje. 1949 apsigyveno JAV. Bostone, MA, įsteigė skaučių vietininkiją ir jai vadovavo; vėliau gavo vyr. skautininkės laipsnį. Nuo 1951 dirbo *John Hancock* draudimo b-vėje, buvo perkelta į Los Angelesą. Dalyvavo Bostono radijo liet. laidose, paskelbė straipsnių muzikos klausimais. 1972 Los Angelese išleido J. Gaubo chorinių giesmių ir dainų rinkinį.

BARNIŠKIS Algimantas (g. 1958.III.31 Kaune), dainininkas (baritonas). 1983 baigė Lietuvos konservatoriją. Dainavimą studijavo pas prof. Z. Paulauską. 1983–91 Vilniaus J. Tallat-Kelpšos aukštesniojoje muzikos m-loje dėstė solinį dainavimą, 1984–89 buvo jaunimo kaimo kapelos *Vienkiemis* solistas. Nuo 1992 gyvena JAV. Aktyviai dalyvauja JAV lietuvių muz. gyvenime. Koncertavo daugelyje JAV miestų (Čikagos lietuviams surengė > 30 koncertų), Vokietijoje, Čekijoje, Bulgarijoje, Lenkijoje ir kt. Nuo 1992 dainuoja *Dainavos* ansamblyje. Yra Lietuvos–JAV aviacijos istorijos asociacijos v-bos vicepirmininkas. Pelnė apdovanojimų (Lietuvos kultūros ir švietimo m-jos 3 garbės raštai; III vieta A. Stephens vokalistų konkurse 1994).

BARONAS Aloyzas (1917.XII.12 Vabalninke, Biržų aps. – 1980.IX.7 Čikagoje, IL), rašytojas. 1941 baigė Kauno suaugusiųjų g-ją. 1941–43 studijavo VDU techniką, filosofiją. 1944 pasitraukė į Vokietiją, kur 1946–49 studijavo Frankfurto prie Maino un-te. 1949 persikėlė į JAV. Gyveno Čikagoje, dirbo fabrikuose. Nuo 1955 buvo vienas *Draugo* redaktorių. Kūrinius pradėjo spausdinti 1937. Parašė apsakymų (rink. *Žvaigždės ir vėjai,* 1951, *Antrasis krantas,* 1954, *Saulės grįžimas,* 1964, *Išdžiūvusi lanka,* 1970, *Šilko tinklai,* 1974, *Trisdešimt istorijų suaugusiems,* 1981), novelių romaną *Debesys plaukia pažemiu* (1951), romanus *Užgesęs sniegas* (1953), *Sodas už horizonto* (1955), *Mėnesiena* (1957, latvių k. 1974), *Vieniši medžiai* (1960), *Lieptai ir bedugnės* (1961, *Draugo* premija; anglų k. 1965), *Trečioji moteris* (1966, *Giedros* korp. premija; anglų k. 1968, latvių k. 1975), *Pavasario lietus* (1968), *Vėjas lekia lyguma* (1971), *Abraomas ir sūnus*

Aloyzas Baronas

(1973, *Draugo* premija), *Laivai ir uostai* (1979), *Mirti visada suspėsi* (1981). Kūryboje vaizduojamas prieškario Lietuvos gyvenimas, karo metų įvykiai ir pokario partizanų kovos, išeivių buities kasdienybė, atskleidžiamos sudėtingos veikėjų dvasinės kolizijos, skaudūs

Eugenijus Algimantas Bartkus

išgyvenimai. Stiliui būdinga metaforinis puošnumas, poetiškumas. Dar parašė humor. eilėraščių (S. Aliūno slap.; rink. *Valerijono lašai*, 1954, *Trejos devynerios*, 1961, *Alijošiaus lapai*, 1975), rel. pasakojimų ir legendų (rink. *Valandos ir amžiai*, 1958), kūrinių vaikams (apysakaičių rink. *Mėlyni karveliai*, 1958, poemėlė *Diena prie ežero*, 1969), humor. romaną *Antras pasaulis* (išsp. 1980 *Drauge*). Paskelbė lit-ros kritikos ir publicistikos straipsnių. Išvertė C. Sandburgo, P. S. Buck ir kt. kūrinių. Priklausė Liet. rašytojų d-jai (1966–70 pirmininkas). 1982 Čikagoje įsteigta A. Barono vardo novelės premija.

BARTKUS Aurelija (**Bartkaitė;** 1893 Lietuvoje – 1984 Santa Monicoje, CA), gydytoja. Per I pasaul. karą kartu su tėvais pasitraukusi į Rusiją, Voroneže baigė M. Yčo liet. g-ją. 2 metus Kijeve studijavo mediciną. Grįžusi į Lietuvą, 1928 Kaune baigė Lietuvos un-tą. Kelerius metus dirbo Raudonojo kryžiaus ligoninės Akušerijos ir ginekologijos skyriuje pas prof. P. Mažylį, vėliau Klaipėdos aps. ligoninėje. Kaip moterų ligų specialistė vertėsi ir priv. praktika. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, iš ten atvyko į Čikagą, IL. Dvejus metus stažavo American Norwegian ligoninėje. Išlaikiusi valst. egzaminus, dirbo psichiatrinėje ligoninėje Elgene, IL, po to – Medical Lake psichiatrinėje ligoninėje, WA; čia dirbo iki pensijos.

BARTKUS Eugenijus Algimantas (g. 1925. IV.4 Zubiškyje, Trakų aps.), statybos inžinierius, visuomenės veikėjas. Mokėsi Ukmergės, Šiaulių ir Joniškio g-jose. 1942–44 studijavo VDU Statybos f-te. 1944 pasitraukė į Vokietiją; čia tęsė studijas Darmstadto aukštojoje technikos m-loje. 1949 persikėlė į JAV. 1950 Ilinojaus technologijos in-te Čikagoje, IL, įgijo bakalauro, 1955 – magistro laipsnį. 1962 Čikagoje įsteigė inžinerijos b-vę *Bartkus and Associates*. Ilgametis šios b-vės prezidentas. Aktyviai dalyvauja liet. visuom. veikloje. ALTS tarybos narys, pirmininkas (1958–61), šios s-gos atstovas ALTe (nuo 1959). ALTo tarybos narys, pirmininkas (1968–71). Lietuvos tautinio sąjūdžio pirmininkas. Priklauso respublikonams.

Feliksas Bartkus

BARTKUS Feliksas (1894.VIII.28 Griškabūdyje, Šakių aps. – 1973.III.6 Dallase, TX), kunigas. Teologijos daktaras (1921). 1905 baigė pradinę m-lą Griškabūdyje, 1911 g-ją Marijampolėje, 1916 Seinų kun. seminariją. 1917 įšventintas kunigu Sankt Peterburge. Vėliau studijavo Popiežiniame Grigaliaus un-te Romoje, įgijo teologijos mokslų daktaro laipsnį. 1922–38 Vilkaviškio kunigų seminarijos profesorius, 1938–44 tos seminarijos rektorius. Išleido knygas: *Kasdien su Dievu ir šventaisiais* (3 t., 1936–37), *Su besimeldžiančia bažnyčia* (3 t., 1938–40). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1944–50 buvo moterų vienuolyno Röber Bad Kunzinge kapelionas. 1950 persikėlė į JAV. 1952 vikaravo Dallaso vyskupijos parapijose, 1953–60 klebonavo Šv. Juozapo parapijose Cleburne, TX, nuo 1960 buvo Dallaso pensininkų bendrabučio kapelionas. Parašė kn.: *Liturginės Šv. Mišios* (1948), *Dievas ir žmogus* (su P. Aleksa, 1953), *Pažvelkime į Mariją* (1954), *Skelbk žodį: Pamokslai...* (1957), *Mano kelias prie altoriaus* (1967), *Prie Viešpaties daigyno* (1968).

Juozas Bartkus

BARTKUS Juozas (1897.IX.18 Sodeikiuose, Šiluvos vls., Raseinių aps. – 1985.VI.29 Čikagoje, IL), gydytojas, visuomenininkas. Mokėsi Šiaulių g-joje, per I pasaul. karą ją baigė Vitebske, Baltarusija. Studijavo Maskvos un-to Med. f-te. Baigė Karo m-lą Kaune; leitenantas. 1920–22 Lietuvos kariuomenės 4-ojo ir 5-ojo pėstininkų pulkų gydytojas. 1923 įgijo med. gydytojo teises. 1928–39 Ukmergės aps., nuo 1939 Šiaulių aps. gydytojas. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, vertėsi priv. gydytojo praktika Thüringeno krašte, buvo Wiesbadeno, Kasselio pabėgėlių stovyklų vyr. gydytojas. 1946–48 Vokietijos Lietuvių švietimo tarybos narys. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. 1953 išlaikęs specialybės egzaminus, vertėsi priv. gydytojo praktika. Buvo Lietuvių tautininkų s-gos narys, išeivijoje – ALTS tarybos narys ir garbės narys, *Vilties* d-jos pirmininkas (1959–61), korp. *Neo-Lithuania* garbės filisteris. Lietuvoje apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino ordinu.

BARTNIKAITĖ-SPINDLER Milda (g. 1927. XII.19 Šiauliuose), grafikė, tapytoja. Vaikystę praleido Kaune. Apsigyvenusi JAV, dailę studijavo Munson-Williams-Proctor in-te Uticoje, NY, ir Naujojo Orleano un-te, LA; 1978 jame gavo bakalauro laipsnį. Aliejumi, oforto, akvatintos technika sukūrė peizažų (*Aliaskos vaizdas*, 1986), figūrinių kompozicijų (*Ilsėsis*, *Rūkorius*, abu 1985). Dalyvauja parodose (1988 liet. išeivijos dailininkų kū-

rybos parodoje Vilniuje eksponuotus darbus padovanojo Lietuvos dailės muziejui). Priklauso Naujojo Orleano ir Metairie, LA, dailės s-goms.

BARTULIS-MILLER Christine (g. 1925. III.13 Čikagoje, IL), dainininkė (sopranas). 1938 dainavimo mokėsi pas A. Stephens, 1939 – Šv. Kazimiero akademijoje pas seserį Bernardą. Vėliau tobulinosi De Paulo un-te Čikagoje. Dainavo A. Stephens chore *Pirmyn*, operetėse (*The Red Mill*, 1944, atliko pagr. vaidmenį; J. Strausso *Čigonų baronas*, 1973;

Christine Bartulis-Miller

R. Planquette *Kornevilio varpai*, 1974), nuolat dainavo A. Stephens dainininkių grupėje, surengė rečitalių (1944), koncertavo per radiją, įv. renginiuose.

BARTUSH-SWAGGART Helena (g. apie 1908 Čikagoje, IL), dainininkė (mecokontraltas). Dainavimo mokėsi pas A. Nakutiną ir E. Sacerdote. Surengė rečitalių, dainavo operose (G. Verdi *Aida* ir kt.), radijo programose (3 metus dainavo b-vių *People Furniture* ir *Progress* remiamose radijo laidose, Čikagoje turėjo sekmadieninę lietuvišką radijo valandėlę), daug koncertavo JAV miestuose, įdainavo plokštelių (ir liet. kompozitorių dainų). Dalyvavo konkursuose, laimėjo premijų (1934 laikr. *Chicago Tribune* muzikos festivalyje pelnė II vietą; 1935–36 Čikagos operos ir NBC radijo kompanijos surengtame konkurse – I vietą). Vėliau gyveno Los Angelese, CA.

Helena Bartush-Swaggart

BARTUŠIS Vincas (1908 Čikagoje, IL – 1962), sportininkas. Boksuotis pradėjo m-loje; Čikagos švedų klubo surengtų varžybų čempionas. Nuo 1929 tapo imtynininku profesionalu (treneris K. Požėla). Rungtyniavo ir treniravosi įv. Amerikos vietose, Europoje. Laimėjo Europos imtynininkų varžybas Antwerpene, Belgija. Nuo 1932 domėjosi amerikietiškuoju keču, europietiškomis klasikinėmis imtynėmis.

BARTUŠKA Romas (g. 1932.IV.15 Kaune), inžinierius, fotografas. 1958 baigė Ilinojaus un-tą bakalauru, 1971 – Roosevelto un-tą Čikagoje IL, įgydamas magistro laipsnį. 1961–88 dirbo *Western Electric* b-vėje industrinės inžinerijos ir informacijos sistemų srityje. Fotografijas eksponavo parodose Čikagoje, South Shieldse, D. Britanija, Springfielde, IL, Akrone, OH. 1981 surengė individualinę parodą Čiurlionio meno galerijoje Čikagoje, dalyvavo daugelyje grupinių parodų (penkiose jų laimėjo pirmąsias vietas). Laikraščio fotografijų konkurse Orlando Sentinelyje, FL, 1987

Romas Bartuška

laimėjo garbės žymenį. Lietuvių fotografų užsienyje klubo steigiamojo k-to narys. 1989 Vilniuje dalyvavo užsienio lietuvių fotografų darbų parodoje. Fotografijos publikuojamos lietuviškoje (*Drauge, Akiračiuose, Mūsų žiniose, Pasaulio lietuvyje, Metmenyse, Laiškuose lietuviams*) ir amer. spaudoje. Priklauso PLB, Floridos liet. klubui, Lietuvių fotoklubui.

BARTUŠKA Vincas (g. 1917.IX.21 Lietuvoje), kunigas. Prelatas (1983). Kanonų teisės daktaras (1948). 1924 baigė Vilkaviškio kunigų seminariją, 1948 – Popiežinį Grigaliaus un-tą Romoje. 1949 persikėlė į JAV. Ėjo įv. pareigas San Diego, CA, vyskupijos kurijoje. Nuo 1952 San Diego kunigų seminarijos vicerektorius, profesorius. Vėliau dėstė Manhattano koledže Niujorke, NY; profesorius (1968). Nuo 1979 dirbo Los Angelese, CA. 1992 grįžo į Lietuvą, paskirtas Vilkaviškio vyskupijos gen. vikaru.

BARTUŠKIENĖ Raimonda (g. 1935.VIII.5 Kaune), mokytoja. Inž., fotografo R. Bartuškos žmona. 1957 baigė Ilinojaus un-tą Urbanoje, IL, ir įgijo bakalauro laipsnį. 1958–84 mokytojavo, 1973–84 dirbo Midwest Montessori mokytojų rengimo centre Čikagoje, IL. Priklauso PLB, Floridos liet. klubui. Nuo 1947 aktyviai dalyvauja LSS, nuo 1972 Amerikos Montessori d-jos veikloje. Bendradarbiauja *Drauge, Mūsų vytyje* (1971 redaktoriaus pavaduotoja), *Skautų aide*. Išvertė iš anglų k. ir suredagavo knygų.

BARŪNAITĖ-WILLEKE Audronė (g. 1944. I.12 Šiauliuose), literatūros tyrinėtoja. Ph. D. (1972). 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. 1965 baigė Emmanuelio koledžą Bostone, MA. 1965–66 studijavo vok. k. ir lit-rą Mainzo un-te, Vokietija. Vėliau studijavo Stanfordo un-te, CA, 1968 jame įgijo magistro laipsnį, 1972 apgynė doktoratą. 1967–69 dėstė Stanfordo un-te, 1971–76 – Minnesotos un-te Minneapolyje (nuo 1974 profesorė asistentė). Nuo 1976 dirba Miami un-te, OH, nuo 1984 profesorė; 1978–83 vadovavo un-to Vok., rusų ir R. Azijos kalbų katedrai. Nuo 1972 Baltistikos studijų d-jos narė (1986–90 d-jos v-bos vicepirmininkė).

Raimonda Bartuškienė

Kazys Barūnas

Nuo 1982 Lituanistikos in-to narė, nuo 1989 jo prezidiumo narė. 1989–96 VDU Atkuriamojo senato narė. Nuo 1994 Pasaulio lituanistų bendrijos narė. Išleido kn. *Georg Kaiser and the Critics* (1995). Period. spaudoje (*World Literature Today, Journal of Baltic Studies, Slavic and East European Journal, Lituanus, Colloquia Germanica, Monatshefte, Metmenyse*) paskelbė straipsnių apie vok. lit-rą, vok. ir liet.

Audronė Barūnaitė-Willeke

kultūrų ryšius (*Senovės prūsai vokiečių literatūroje*), liet. rašytojų (A. Bieliausko, R. Granausko, I. Mero, S. T. Kondroto, Vydūno) kūrybą. Parašė studiją apie išeivijoje išaugusius beletristus (išsp. knygoje *Lietuvių egzodo literatūra 1945–1990*, 1992). Išvertė į liet. kalbą A. Gustas eilėraščių.

BARŪNAS Kazys (g. 1912.II.27 Žaunieriškiuose, Alytaus vls. ir aps.), inžinierius, aktorius. 1939 baigė Aukštesniąją technikos m-lą Kaune. 1941–44 Šiaulių rj. elektros tinklų skyriaus viršininkas. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945–49 mokytojavo amatų m-loje. Vėliau persikėlė į JAV. 1959 gavo Massachusettso valstijos registruoto inžinieriaus teises. 1955–77 dirbo projektuotoju įvairiose JAV firmose, rengė St. Lawrenco, Niagaros, Blenheim-Gilba bei kitų didelių užtvankų projektus. Nuo 1952 priklausė Bostono, MA, lietuvių dramos sambūriui (vadovai A. Gustaitienė ir H. Kačinskas), nuo 1966 – dar ir Moderniajam teatrui (vadovė B. Kleizaitė-Vasaris); čia vaidino daugelyje pastatymų. Dalyvauja liet. meno ansamblio *Sietynas* (Daytona Beache, FL) programoje. Priklausė ALIAS, JAV LB, Ateitininkų sendraugių, Lietuvos ūkininkų s-gai (1954 buvo jos centro v-bos narys). Nuo 1996 priklauso Tėvynės s-gai (Lietuvos konservatoriams). Už Niagaros užtvankos projektą apdovanotas žymeniu.

BARŪNAS Rimvydas (1945.X.8 Wiesbadene, Vokietija – 1994.I.23 Daytona Beache, FL), psichologas. Inžinieriaus ir aktoriaus K. Barūno sūnus. Savanoriu tarnavo JAV karo jūrininkų daliniuose, vėliau baigė lakūnų m-lą. Paskutiniuosius 10 metų dirbo alkoholikų ir narkomanų gelbėjimo org-jose, skaitė paskaitas. 1990 lankydamasis Lietuvoje, skaitė paskaitas apie alkoholikų ir narkomanų gelbėjimo metodus ir priemones, konsultavo psichologus ir gydytojus. Jo surengtuose seminaruose dalyvavo daug Lietuvos jaunuolių. Grįžęs į JAV, darbą Lietuvoje aprašė žrn. *Positive Alternatives* (1992).

BARZDUKAS Kazys Vytautas (g. 1908. VII.4), visuomenininkas. Kaune studijavo VDU Teologijos-filosofijos f-te, 1936 baigė

Karo m-lą Kaune. Buvo sporto klubo *Achilas* sekretorius, lengvosios atletikos teisėjų kolegijos narys. Per bolševikų ir nacių okupaciją dalyvavo pasipriešinimo kovoje. Po II pasaul. karo apsigyvenęs JAV, reiškėsi liet. org-jų veikloje. Mokytojavo lituanistinėje m-loje.

BARZDUKAS Stasys (1906.IV.23 Meškučiuose, Marijampolės vls. ir aps. – 1981.IX.13 Clevelande, OH), pedagogas, kalbininkas, visuomenės veikėjas. 1925 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. Studijavo lituanistiką Lietuvos un-te, 1929 jį baigė. Mokytojavo Tauragės mkt. seminarijoje, Prienų ir Alytaus g-jose. 1941–44 Alytaus g-jos direktorius. Nuo 1924 bendradarbiavo period. spaudoje (*Ateityje, XX amžiuje, Naujojoje romuvoje, Židinyje, Gimtojoje kalboje* ir kt.). 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1945–49 dėstė Eichstätto liet. g-joje. Išleido *Lietuvių kalbos gramatiką* (1946). Nuo 1946 Švietimo v-bos inspektorius amer. zonoje. 1949 persikėlė į JAV. Mokytojavo Clevelando lituanistinėje m-loje, 1950–51 buvo jos vedėjas. Parengė *Lietuvių kalbos vadovą* (su P. Skardžiumi ir J. M. Laurinaičiu, 1950). Įsteigė žrn. *Pasaulio lietuvis*, 1963–75 buvo jo redaktorius. *Drauge, Aiduose* ir kitur paskelbė straipsnių kalbos ir kultūros temomis. Suredagavo *Jaunimo metų kalendorių* (1966), *Lietuvių kalbos žodyną* (su A. Klimu, 1974), kn. *Ateitininkų keliu* (1977).

Stasys Barzdukas

Parašė kn. *Lietuvis savo tautoje, valstybėje ir bendruomenėje* (1974). Aktyviai reiškėsi JAV LB veikloje (1955–61 centro v-bos pirmininkas, 1961–64 tarybos pirmininkas). 1969–73 PLB centro v-bos pirmininkas. Priklausė Ateitininkų federacijai (buvo Ateitininkų sendraugių s-gos pirmininkas, tarybos narys), Liet. kalbos d-jai (centro v-bos narys).

Algirdas Basiulis

BASIULIS Algirdas (g. 1931.I.27 Alytuje), mechanikos inžinierius. 1958 baigė Massachusettso un-tą Amherste, MA, ir įgijo bakalauro laipsnį. 1962–67 dirbo Amerikos radijo b-vėje (Radio Corporation of America), nuo 1967 b-vėje *Hughes Aircraft* (1981–89 depto vadovas, nuo 1990 konsultantas). Svarb. darbai apie šilumos mainus. Turi 29 išradimų patentus. Paskelbė moksl. straipsnių, skaitė pranešimus moksl. konferencijose. Priklauso ALIAS, Amerikos mechanikos ir aeronautikos inžinierių d-joms.

BAŠKAUSKAITĖ Liucija (g. 1942.XI.7 Marijampolėje), antropologė, visuomenininkė. Ph. D. (1971). 1971 baigė Kalifornijos un-tą Los Angelese, CA, ir įgijo filosofijos daktaro

Liucija Baškauskaitė

laipsnį. 1971–72 dėstė Niujorko valstijos Oswego un-te. Nuo 1972 dirba Northridge un-te, CA; 1985–88 katedros vedėja. Įkūrė ir 1986–90 vadovavo šio un-to etnografiniam muziejui. 1988–89 Upsalos un-to Švedijoje moksl. bendradarbė. 1989 skaitė paskaitas D. Britanijoje. 1989–96 VDU Atkuriamojo senato narė. 1990–92 VDU prorektorė. 1992 Lietuvoje įkūrė nepriklausomą televizijos kanalą TELE-3. Moksl. darbo pagr. kryptys: visuomenės kultūros raida, tapatybė, miestų etninės struktūros, pabėgėliai, globalinės sistemos ir procesai, asmenybė ir kultūra. Parašė kelias monografijas. Priklauso įv. JAV profesinėms d-joms. Organizuoja tarpt. moksl. konferencijas, dalyvauja jose. 1990 Lietuvoje surengė tarpt. konferenciją *Baltų tautų šeima.*

BAŠKYS Bronius (1920.I.7 Junkiluose, Užvenčio vls., Šiaulių aps. – 1965.VI.15 Bostone, MA), biochemikas. Ph. D. (1959). 1944 eksternu baigė Jurbarko g-ją. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945–48 Hamburgo un-te studijavo mediciną. 1949 apsigyveno JAV. 1955 Bostono un-te gavo biochemijos magistro, vėliau daktaro laipsnį. 1957–60 tyrinėjo riebalus ir lipidus Harvardo un-te, MA, nuo 1960 Tuftso un-te, MA. 1960–63 Bostono un-to asistentas. Paskelbė moksl. straipsnių žrn. *Archives of Biochemistry and Biophysics*, bendradarbiavo LE ir *Aiduose*. 1963 buvo LKMA leidinio *Naujosios Anglijos židinys* vienas steigėjų ir sekretorius (iki mirties). Dalyvavo Bostono lietuvių visuom. gyvenime (buvo Kultūros klubo pirmininkas).

BAUBLYS Jurgis (1910.XI.16 Vileikoje, Baltarusija – 1980.VII.29 Detroite, MI), agronomas, visuomenininkas. Baigė Ž. ū. akademiją Dotnuvoje. Po to gyvulininkystės studijas gilino Wrocławo un-te, Lenkija, tobulinosi Kraftborno gyvulininkystės tyrimo stotyje Vokietijoje. Lietuvoje dirbo Ž. ū. akademijos Gyvulininkystės tyrimo sk. ir Simanėliškių stoties vedėju, Veterinarijos akademijos Zootechnikos in-to vyr. asistentu. Spaudoje paskelbė straipsnių ž. ū. klausimais. Pasitraukęs iš Lietuvos, 1949 apsigyveno JAV. Dirbo *General Motors* b-vėje automobilių mo-

Jurgis Baublys

deliuotoju. Sukūrė dailės darbų: Lietuvos herbų mozaikomis dekoravo Detroito lietuvių namus, padarė Lietuvos žemėlapio reljefinį modelį. Dalyvavo tautininkų, jūrų skautų (nuo 1927), BALFo, Lietuvių agronomų d-jos veikloje.

BAUKIENĖ Aldona (**Valantinaitė;** g. 1922. II.26 Mažeikiuose), mokytoja. 1943 baigė Šiaulių mkt. seminariją. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1945–49 pr. m-los mokytoja Austrijoje ir Vokietijoje. 1949 apsigyveno JAV. 1951–64

Aldona Baukienė

dėstė Cicero, IL, liet. g-joje. Priklauso skautams (nuo 1930), JAV LB (1972, 1991–93 v-bos narė), ALRK MS, Lietuvos dukterų d-jai. Aktyviai reiškėsi kultūrinėje veikloje, dalyvavo ansambliuose, liet. m-lose rengė šventines programas. Už darbą liet. m-lose apdovanota diplomu.

BAUŽIENĖ Ona (**Stankaitytė;** g. 1931.V.10 Byvainiuose, Joniškio vls., Šiaulių aps.), dailininkė. Su šeima pasitraukusi iš Lietuvos, kurį laiką gyveno Vokietijoje. 1949 baigė Hanau liet. g-ją. Vėliau persikėlė į JAV. Dailę studijavo Nazaretho koledže Kalamazoo, MI; 1954 gavo bakalauro laipsnį. Studijas gilino Čikagos, IL, dailės in-te ir Northwesterno unte Evanstone, IL. Baigusi dėstė dailės dalykus m-loje, dirbo komercinės dailės srityje. Sukūrė abstr. tapybos ir grafikos kūrinių. Dalyvavo keletoje grupinių parodų (Northwesterno un-te, Lietuvos nepriklausomybės jubiliejinėje ir kt.). Ateitininkė (1954–55 buvo Studentų ateitininkų s-gos centro v-bos sekretorė, ateitininkų meno d-jos *Šatrija* narė).

BAUŽINSKAITĖ-KAIRIENĖ Aldona (g. 1929.XII.14 Mažeikiuose), poetė. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1948 baigė Hanau liet. g-ją. Vėliau persikėlė į JAV. 1953 baigusi Maryville koledžą St. Louise, MO, studijavo Fordhamo un-te Niujorke, NY, socialinius mokslus. 1950 *Ateities* red. kolegijos narė. Period. spaudoje paskelbė eilėraščių, išleido jų rink. *Detalės* (1968).

BAUŽYS Juozas (g. 1920.XI.26 Skuode, Kretingos aps.), spaudos darbuotojas, visuomenės veikėjas. 1938 baigė Mažeikių g-ją. Dvejus metus studijavo VDU chem. technologiją. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, studijas tęsė Darmstadto aukštojoje technikos m-loje. 1949 apsigyveno JAV. Dirbo fabrike, vėliau *Electrolux* b-vės Čikagoje, IL, buhalterijos skyriaus vedėju. Nuo 1933 aktyviai dalyvauja ateitininkų veikloje: 1950–51 Pasaulio moksleivių ateitininkų s-gos pirmininkas, 1953–57, 1989–94 Ateitininkų federacijos tarybos narys, 1965–68 Ateitininkų sendraugių s-gos pirmininkas, 1989–96 Ateitininkų federacijos gen. sekretorius. Priklauso Lietuvių fronto bičiuliams (jų centro v-bos, vėliau tarybos narys). Nuo 1975 *Į laisvę* fondo v-bos vicepirmininkas. 1951–55 žrn. *Ateitis*, nuo 1986 žrn. *Į laisvę*

Ona Baužienė

Juozas Baužys

redaktorius. *Į laisvę* fondo leidyklos knygų leidimo k-jos vadovas. Suredagavo kn.: *Jubiliejinis ateitininkų kongresas* (1985), *600 Lietuvos krikšto jubiliejus* (1989), *Dainava 35* (1991), *Daumantas. Laiškai mylimosioms* (1993).

BAVARSKAS Medardas (1924.VI.8 Kėdainiuose – 1989.XII.18 Detroite, MI), rašytojas. 1940 baigė Kėdainių g-ją. 1941–43 studijavo VDU Filosofijos f-te. Moksleivių ir studentų period. spaudoje paskelbė eilėraščių. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, gyveno Schweinfurte. Bendradarbiavo period. spaudoje, 1945–48 redagavo laikr. *Tėviškės garsas*. Vėliau persikėlė į JAV. Novelėse (rink. *Klajūnas*, 1946) ir romane *Pilkieji namai* (1947) pavaizdavo lietuvių pabėgėlių stovyklos kasdienybę, sukūrė gyvenimu nusivylusių žmonių paveikslų. Eilėraščiuose (rink. *Sunkios valandos*, 1948) vyrauja asmeninių išgyvenimų motyvai, pesimistinė nuotaika.

BAZILIAUSKAS Sigitas (1922.VII.9 Kybartuose – 1975.VII.31 Detroite, MI), futbolininkas. Mokėsi Kybartų g-joje. Žaidė futbolą Kybartų Jaunalietuvių sporto org-jos komandoje, vadovaujamoje tėvo Prano Baziliausko. 1944 pasitraukęs į Vakarus, gyveno Vienoje, vėliau Innsbrucke, Austrija, nuo 1945 Augsburge, Vokietija, Hochfeldo stovykloje; čia žaidė *Dainavos* klubo futbolo komandoje, organizavo sportinį gyvenimą. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Detroite. Dalyvavo JAV LB veikloje, žaidė futbolą liet. sporto klubo *Kovas* komandoje.

BAZYS Kazys (1893.IV.23 – 1959.XI.8 Pittsburghe, PA), vargonininkas, chorvedys. Muzikos mokėsi pas vargonininkus Kėdainiuose, Šiauliuose, Gruzdžiuose ir kt. 1912 lankė vargonininkų vasaros kursus Kaune, vėliau Voroneže, Rusija. Ten gyvendamas, grojo kontrabosu, smuiku ir kornetu simfoniniame ir teatro orkestruose. Grįžęs į Lietuvą, vargonininkavo Kėdainiuose ir kt. Nuo 1923 gyveno JAV. Kurį laiką vargonininkavo Rochesteryje, NY, vadovavo chorui (jo koncertuose dalyvaudavo žymūs solistai – A. Kaskas, A. Brazis ir kt.). Vėliau persikėlė į Pittsburghą ir iki mirties vargonininkavo.

BEINORIS Bronius (1920.XII.11 Varsėdžiuose, Kaltinėnų vls., Tauragės aps. – 1984.V.18 Wood Dale, IL), gydytojas. Medicinos daktaras (1948). 1939 baigė Jurbarko g-ją, 1944 – VDU Medicinos f-tą. Dirbo gydytoju Kauno ir Tauragės ligoninėse. Pasitraukęs į Austriją, dirbo Vienos, Salzburgo ir Innsbrucko un-tų ligoninėse. 1948 Innsbrucko un-te apgynė doktoratą. 1949 apsigyveno Čikagoje, IL, 1953–55 tarnavo JAV kariuomenėje, dalyvavo Korėjos kare; kapitonas. Iki 1966 gydytojavo Wood Dale, 1966–83 – Alexian Brotherso ligoninėje Elk Grove, IL. Buvo veiklus ateitininkas, priklausė korp. *Gaja*. Už rūpinimąsi ligoniais 1984 apdovanotas Brother Theleno žymeniu (juo JAV buvo apdovanoti tik du gydytojai). Jo vardu pavadinta Elk Grovo miestelio gatvė.

BEINORIUS Jonas (g. 1919 Lietuvoje), vargonininkas, chorvedys. Lietuvoje muzikos mokėsi pas V. Romaną. Pasitraukęs į Vokietiją, dirbo vargonininku liet. stovykloje ir

muzikos mokytoju liet. g-joje Klein-Wittensee. Nuo 1950 gyvena JAV. Providence, RI, vargonininkavo (1949), vadovavo chorui, suorganizavo šokių orkestrą. Mokėsi Rhode Islando konservatorijoje. Persikėlęs į New Britainą, CT, vadovavo parapijos chorui; su juo koncertavo (Vašingtone, DC, Marianapolyje, CT, Waterbury, CT), dalyvavo dviejose Čikagos, IL, lietuvių dainų šventėse. Subūrė liet. ir kitataučių jaunimo chorą, su juo gastroliavo. Pastatė muz. vaidinimų liet. ir anglų k. (komedijoje *Viengungiai* ir vaidino). Turėjo savo muzikos studiją (iš jos mokinių sudarė orkestrą), mergaičių kvartetą *Ramunėlė* ir moterų sekstetą *Svajonė*.

BEKERIS Leonas Gediminas (g. 1947 Vokietijoje), gydytojas patologas. 1972 baigė Kolumbijos un-tą Bogotoje; M. D. Loyolos un-te Čikagoje, IL, specializavosi patologijoje; įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus valstijoje. Dirba Loyolos un-te klinikiniu asistentu profesoriumi ir MacNealo ligoninėje Berwyne, IL.

BELECKAS Juozas (g. 1905.I.26 Linkuvoje, Šiaulių aps.), kunigas jėzuitas, germanistas. Filosofijos daktaras (1942). 1924 įstojo į jėzuitų ordiną. 1924–29 Valkenburge, Olandija, studijavo filosofiją ir teologiją. 1935–38 Bonoje ir Heidelberge, Vokietija, po to Massimo in-te Romoje studijavo vokiečių kalbą ir lit-rą. 1938 įšventintas kunigu. 1938–39 Popiežiniame Grigaliaus un-te Romoje tęsė filosofijos ir teologijos studijas. Vėliau Massimo in-te gavo filosofijos daktaro laipsnį (germanistika). Šiame in-te kurį laiką dėstė vokiečių kalbą, buvo prorektorius. 1946 apsigyveno JAV. 1946–53 dėstė Scrantono un-te, PA, 1953–59 Loyolos un-te Čikagoje, IL. Parengė ir 1956 išleido vokiečių lit-ros vadovėlį *Deutsche Erzähler der Gegenwart*. 1959–62 dėstė Šv. Jono un-te Niujorke, NY, 1964–72 De Paulo un-te Čikagoje. 1970–71 dalyvavo tarpt. kongresuose Bonoje ir Heidelberge, paskelbė straipsnių JAV liet. ir amerikiečių, Italijos moksl. žurnaluose.

BELECKAS Vytautas (g. 1921.I.22 Niujorke, NY), kino dokumentalistas, visuomenininkas. Baigęs Kupiškio g-ją, studijavo VDU

Vytautas Beleckas

Teologijos ir filosofijos f-te. 1944 pasitraukęs iš Lietuvos, studijas tęsė Eichstätto un-te Vokietijoje. 1946 persikėlė į JAV. Paskatintas brolių K. ir M. Motuzų, 1946–48 filmuodamas apvažiavo visas liet. stovyklas Vokietijoje. Kartu demonstravo savo ir Motuzų sukurtus dok. filmus iš Nepriklausomos Lietuvos, Augsburgo liet. stovyklos gyvenimo, tragiškų okupacijos įvykių kroniką *Kodėl mes bėgome*. Grįžęs 1950 Niujorke, NY, įsteigė populiarią liet. svetainę *Winter Garden*. Rėmė JAV liet. org-jas ir laikraščius, skatino bendradarbiavimą su okupuotos Lietuvos kultūros veikėjais ir menininkais. Nuo 1978 gyvena Sunny Hillse, FL. Ten įkūrė JAV LB skyrių, aktyviai dalyvauja jo veikloje.

BELIAJUS Vytautas (1908.II.26 Pakumpryje, Prienų vls., Marijampolės aps. – 1994.IX.20 Denveryje, CO), šokėjas, tautinių šokių mokytojas. Mokėsi Prienuose ir Kaune. 1923 atvyko į JAV, mokėsi Čikagoje, IL. JAV, Kanados, Meksikos ir Japonijos un-tuose ir koledžuose įvairių tautų studentus mokė tautinių šokių. 1932–42 įkūrė ir vadovavo Lietuvių jaunimo d-jai, kuri rūpinosi lietuvių tautiniais šokiais ir sportu. 1935, 1936 ir 1937 Čikagoje surengė liet. dailės parodas. 1945 įsteigė ir vadovavo tautinių šokių grupei *Ateitis*. Iki 1948 priklausė Lietuvos vyčiams. Nuo 1930 bendradarbiavo spaudoje, nuo 1942 leido ir re-

Vytautas Beliajus

dagavo lituanistikos ir tautosakos žrn. *Viltis*. Parašė kn.: *Dance and Be Merry* (2 t., 1941–42), *Merrily Dance* (1947), *Let's Be Merry* (1951), *Dance of Lietuva first book of Lithuanian folk dances in English* (1951), *The Evening Song – first book of Lithuanian folk tales and legends in English* (1954, II leid. 1992), *Ona stories based on incidents in Lithuania* (1977). Apdovanotas Colorado valstijos gubernatoriaus, Tautinio šokių susivienijimo premijomis (abi 1994). Brighamo Youngo un-tas, UT, šokėjams įsteigė dvi jo vardo stipendijas.

BENDER Stanley (Stasys **Bendorius;** g. 1909.X.31 Carlisle, WV), kariškis. JAV kariuomenės štabo seržantas. Dalyvavo II pasaul. karo kovose Prancūzijoje. Už narsą apdovanotas JAV Kongreso garbės medaliu (1944), Prancūzijos Karo kryžiumi, už gerą tarnybą – West Virginijos valstijos medaliu (1963). Jo vardu pavadintas vienas aukščiausių West Virginijos tiltų. Nuo 1978 gyvena Fayetteville, WV.

BENDERIS Viktoras (g. 1911 Coaldele, PA), dainininkas (lyrinis tenoras). Mokėsi Čikagos, IL, muzikos ir dramos m-loje (Chicago Cosmopolitan School of Music and Dramatic Arts). Nuo 1935 kaip Billas Benderis dainavo amerikiečių operetėse *A Tale of a Hat* Čikagoje, *Bloomer Girl* Niujorke, NY, o su *Show Boat* važinėjo po JAV. Buvo choro *Pirmyn* solistas, dainavęs operose (P. Mascagni *Cavalleria rusticana* ir kt.). Dalyvavo lietuvių ir kitataučių renginiuose. 1938 su choru *Pirmyn* gastroliavo Lietuvoje. Gavęs stipendiją, 1939–40 studijavo Kauno konservatorijoje. Per II pasaul. karą su *United Service Organization* trupe gastroliavo N. Gvinėjoje, Maniloje ir kt. Grįžęs į Niujorką, režisavo operetes, įdainavo kelias plokšteles.

BENDIKAS George L. (g. 1944 Montrealyje, Kanada), gydytojas oftalmologas. 1974 baigė McGillo un-to Med. f-tą Montrealyje. 1981 dirbo Northwesterno un-te Čikagoje, IL, klinikiniu instruktoriumi, vėliau vertėsi priv. praktika.

BENDORIUS Antanas (1904.V.14 Giraitėliuose, Lazdijų vls. – 1969.V.19 Brooklyne, NY), geografas, visuomenės veikėjas. 1918–26 mokėsi *Žiburio* g-joje Seinuose. Mokydamasis g-joje, įstojo į ateitininkų ir skautų s-gas. 1922–28 priklausė pavasarininkams, 1922–40 šauliams (1922–23 dalyvavo kovose

Antanas Bendorius

su lenkų partizanais). 1926–27 Lietuvos miestų katalikų jaunimo s-gos *Vytis* pirmininkas. 1926–32 VDU studijavo geografiją. 1929 studijas gilino Karaliaučiaus, 1931 Berlyno untuose. 1930–35 dėstė geografiją g-jose Kaune ir Klaipėdoje, 1935–40 Ped. in-te Klaipėdoje. 1930 buvo vienas Lietuvos geografijos d-jos ir Lietuvos fotomėgėjų s-gos steigėjų. 1930–32 Akademinio turizmo klubo iniciatorius, pirmininkas. 1931–32 Vilniui vaduoti s-gos centro k-to pirmininkas. 1932 vykdė Prapunto ežero gylio matavimus, 1943–44 tyrė Lietuvos dirvožemius, parengė geografijos kurso programą g-joms, geografijos vadovėlių neakivaizdininkams. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–48 Wiesbadeno ir Hanau stovyklose dirbo liet. g-jų mokytoju. Išleido knygas: *Europos geografija* (1943), *Argentina* (1947), *Europa* (1948). 1945 inspiruotas VLIKo, parengė memorandumą – įrodymą, kodėl liet. tremtiniai negali grįžti į rusų okupuotą Lietuvą. 1946–48 Lietuvių tremtinių bendruomenės švietimo v-bos narys (1946 Wiesbadeno liet. tremtinių k-to vicepirmininkas). 1948 persikėlė į JAV. Vienas Brooklyno Lituanistinio in-to (1951) steigėjų. 1953–66 buvo LE redakcijos narys, geografijos sk. redaktorius. Parašė kn. *Lietuva: kraštas, gyventojai, kultūra* (1952). Dalyvavo Krikščionių demokratų s-gos (centro k-to narys), Niujorko liet. tremtinių d-jos veikloje (1951–52 pirmininkas).

BENDORIUS Vytautas (**Bendoravičius;** 1891.XI.12 Kučiūnuose, Beržininkų vls., Seinų aps. – 1958 Los Angelese, CA), gydytojas. 1911 baigęs Marijampolės g-ją, studijavo Kijevo un-te, Ukraina, kurį 1917 baigė. Lietuvos kariuomenės savanoris, 1919–20 dalyvavo Nepriklausomybės kare, buvo fronto gydytojas. 1927–40 Karo ligoninės Kaune Nervų sk. ordinatorius. VDU Nervų ir psichikos ligų klinikos asistentas. 1936 tobulinosi Vienos un-to Nervų ir psichikos ligų klinikoje. Priklausė korp. *Fraternitas Lithuanica.* 1939–41 dėstė VDU, skaitė neurologijos ir psichiatrijos įvadą. Vienas pirmųjų Lietuvoje populiarino psichinę higieną, skaitė paskaitas per radiją, rašė med. klausimais. Parašė kn. *Nervų sveikata* (1930), *Eugenika ir išsigimimas* (1932). Pasitraukęs į Vokietiją, dirbo Rostocko un-te, vėliau Hanau pabėgėlių stovykloje. 1948 persikėlė į JAV, pagal specialybę nedirbo.

BENDŽIŪTĖ Violeta, dainininkė. Mokytojavo V. Krėvės lituanistinėje m-loje. 1966 koncertavo Baltimorėje, MD, 1970 – Kanadoje (Hamiltone veikiančio šokių kolektyvo *Gyvataras* dešimtmečio proga). Sukūrė dainų. 1967 išleido įdainuotą plokštelę *Toks mūsų likimas* (dalis dainų pačios sukurtos). Dainavo *Vilties* chore Philadelphijoje, PA.

BERGAS Valdemaras (**Bergen;** g. 1922 Marijampolėje), gydytojas. Pasitraukęs į Vokietiją, 1951 Frankfurte prie Maino baigė Johanno Wolfgango Goethe un-tą; M. D. Vėliau persikėlė į JAV. Ohio un-to Med. koledžo klinikinis asistentas profesorius, verčiasi priv. praktika Columbuso mieste, OH. Aktyvus ALGS narys.

Bernarda Marija

BERNARDA Marija (**Venskutė, Venskus;** g. 1902.XII.9 Batakiuose, Tauragės aps.), dirigentė, kompozitorė. Vienuolė. 1903 su tėvais atvyko į JAV. Muzikos mokėsi Šv. Kazimiero akademijoje Čikagoje, IL (1928 gavo muz. mokytojos diplomą). Nuo 1928 šioje akade-

mijoje dėstė ir tęsė studijas. 1930 gavo kompozicijos bakalauro laipsnį. Subūrė studenčių simf. orkestrą, su kuriuo konkursuose laimėjo septynias I premijas. Nuo 1941 De Paulo un-to muz. m-loje Čikagoje studijavo kompoziciją (pas S. A. Liebersoną ir L. Steiną), dirigavimą (pas N. Malko), dainavimą (pas B. Borbot ir M. Kurenko). 1943 gavo muz. magistro laipsnį. Vėliau dar tobulinosi Ilinojaus un-to muz. m-loje, Pijaus X bažn. muzikos m-loje Niujorke, NY, ir kt. Su Šv. Kazimiero akademijos choru ir orkestru rengė koncertus, statė operetes, muz. vaidinimus. Sukūrė kūrinių simf. orkestrui (2 liet. šokių pynes, simfonijetę, rapsodiją), mišių, giesmių, solo ir choro dainų, variacijas styginių kvartetui. Už dainą *Vakaras tylus* 1956 JAV ir Kanados liet. dainų šventėje Čikagoje laimėjo I, už *Fantaziją liet. temomis* Niujorko liet. vargonininkų d-jos konkurse (1975) – III premiją. Keletas kūrinių buvo atlikta Čikagoje per viešus koncertus (1933 Pasaul. parodos Lietuvių dienoje, 1948 Grand Parko koncerte). Į anglų k. išvertė S. Šimkaus operą *Pagirėnai*.

BERNOTAS Adolfas (g. 1941.III.10 Kaune), žurnalistas. 1952 su tėvais persikėlė į JAV. 1964 Connecticuto un-te bakalauro laipsniu baigė anglų kalbą. Dirbo reporteriu įv. period. leidinių redakcijose. Nuo 1967 dirba *Associated Press* naujienų agentūroje Concorde, NH, rašo ir redaguoja radijo žinių pranešimus. 1970 už skęstančio žmogaus išgelbėjimą gavo laikr. *Manchester Union Leader* Piliečio didvyrio apdovanojimą.

BERNOTAVIČIUS Jonas Vincas (**Bernotawicz;** g. 1913.VI.24 Brocktone, MA), chemikas. Ph. D. (1941). 1935 baigė Providence, RI, koledžą. 1937 Massachusettso un-te įgijo magistro, vėliau daktaro laipsnį (maisto technologija). Baigęs studijas, ėjo įv. pareigas maisto b-vėse. Vėliau korp. *General Foods* Kankakee, IL, tyrimų sk. direktorius. LE bendradarbis.

BERNOTAVIČIUS Petras (g. 1922.IV.21 Lanauskuose, Šimonių vls., Panevėžio aps.), inžinierius. 1944 baigė VDU, 1947 – Stuttgarto aukštąją technikos m-lą Vokietijoje. 1960–93 Čikagoje, IL, dirbo vyresniuoju statybos inžinieriumi, kūrė chem. ir naftos perdirbimo įmonių kompleksus. Priklauso ALIAS, BALFui, PLB.

BERTAŠIUS Antanas (g. 1911.V.5 Žirnainiuose, Skaudvilės vls., Tauragės aps.), kunigas. Prelatas (1993). Baigęs Kražių *Žiburio* g-ją, 1932–37 mokėsi Kauno kun. seminarijoje. 1937 įšventintas kunigu, buvo Šv. Jurgio parapijos Šiauliuose, Prekybos m-los ir

Antanas Bertašius

suaugusiųjų g-jos kapelionas. 1944 pasitraukė į Vokietiją; Schwäbisch Gmündo liet. g-jos kapelionas. Į JAV persikėlė 1949. Kunigavo meksikiečių ir indėnų parapijose Peorijos, IL, ir El Paso, TX, vyskupijose: 1959–71 Kingstone, NM, Fort Davise, TX, 1972–82 San Elizario, TX. Nuo 1984 dirba Šv. Kazimiero liet. parapijoje Patersone, NJ.

BERTAŠIUS Jonas (1898.VII.18 Skuode, Kretingos aps. – 1975.X.20 Čikagoje, IL), agronomas. 1923 baigęs Dotnuvos ž. ū. technikumą, dirbo Šiaulių aps. v-boje, nuo 1924 Rokiškio ž. ū. draugijoje, nuo 1927 Salų, nuo 1935 Alytaus ž. ū. m-loje. 1938 Kėdainių žirgyno administratorius, 1939 *Lietūkio* Vilniaus

Jonas Bertašius

sk., 1942 saldainių f-ko *Birutė* direktorius. Rokiškio ir Zarasų apskrityse kūrė ž. ū. kredito d-jas, kooperatyvus, pienines. Bendradarbiavo period. spaudoje (*Lietuvos ūkininke, Lietuvos žiniose, Pieno ūkyje, Ūkininko patarėjuje, Žemės ūkyje*). Vok. okupacijos metu su kitais įkūrė ir leido pogr. laikraštį *Nepriklausoma Lietuva*. Per II pasaul. karą pasitraukė į Vakarus, vėliau apsigyveno JAV.

BERTULIS Aleksandras A. (g. 1939 Lietuvoje), architektas. Archit-rą studijavo Pietų Kalifornijos, Vašingtono valstijos ir Vašingtono un-tuose. Nuo 9 d-mečio pr. yra nuosavos firmos vadovas. Suprojektavo prekybinių, pramoninių ir gyv. pastatų daugiausia JAV, keletą Vokietijoje ir Saudo Arabijoje.

BERTULIS Juozas (1893.I.1 Paaudruvėje, Joniškio vls., Šiaulių aps. – 1969.IX.13 Čikagoje, IL), kompozitorius, pedagogas. 1914 baigė Žagarės vid. m-lą, 1918 Šiaulių g-ją. 1924–28 mokėsi Klaipėdos muz. m-loje. 1928–38 dirbo Klaipėdos muz. m-los mokytoju, inspektoriumi, vicedirektoriumi. Pasitraukęs į Vokietiją, studijavo kompoziciją Frankfurte prie Maino (pas Hessenbergą). 1945–50 mokytojavo Müncheno liet. g-joje, vadovavo chorui. UNRRA un-te įsteigė perkeltųjų asmenų konservatoriją (buvo jos direktorius), Meno akademiją ir Baleto studiją. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Los Angelese, CA. 1960 apsigyveno Čikagoje, mokytojavo lituanistinėse m-lose. Sukūrė operą *Sapnas sapne*, operetes *Abejotinas asmuo, Frau Osterhase, Špunka*, 7 baletus, simfoniją *Pavasaris*, simf. poemą *Dnipro*, kantatą *Mes išarsim aukso skrynią, Missa Requiem*, mišių, kūrinių fortepijonui, smuikui, ~ 100 dainelių vaikams, ~ 100 dainų solistams, chorams (išleista rinkinėlių Lietuvoje ir JAV), giesmių. Parašė *Muzikos metodikos vadovėlį* (1932), *Žaidimų rinkinėlį, Muzikos instrumentuotės vadovėlį, Solfedžio metodiką, Kišeninį enciklopedinį žodyną, Muzika žodyje, žodis muzikoje, Lietuvos*

Juozas Bertulis

skambučiai ir kt. Bendradarbiavo muz. spaudoje, pasirašinėdamas Dėdės Juozo slapyvardžiu. Surinko ~ 500 liaudies dainų. 1964 Čikagos dainų šventės konkurse laimėjo II premiją už kūrinį *Pabusk, pasauli.*

BERTULIS Karolis Albertas (g. 1907.XI.21 Pipiriuose, Akmenės vls., Mažeikių aps.), inžinierius architektas, visuomenininkas. 1932 baigė Aukštesniąją technikos m-lą Kaune. Mokydamasis dirbo Lietuvos karo aviacijos statybų vedėju. 1933–43 studijavo VDU Technikos f-te; 1940 gavo statybos inžinieriaus teises. 1934–44 Lietuvos Raudonojo kryžiaus

technikos sk. vedėjas. Be to, dirbdamas archit. V. Landsbergio-Žemkalnio biure, padėjo projektuoti Prekybos ir pramonės rūmus Kaune, bažnyčią Mažeikiuose, ligoninę Panevėžyje, civilinės aviacijos angarą Kaune; prižiūrėjo jų statybą. Parengė Birštono išplanavimo projektą. Vėliau pasitraukė į Vokietiją; čia buvo Lietuvos Raudonojo kryžiaus Augsburgo sk. pirmininkas, skautų tuntininkas. 1950 persikėlė į JAV. 1957 Scrantono, PA, archit-ros koledže gavo architekto teises. Iki 1961 dirbo Čikagos, IL, statybos b-vėse, 1961–77 (iki pensijos) – b-vėje *McDonald Engineering*; prisidėjo prie cemento fabriko projektavimo ir statybos. Priklauso ALIAS, BALFui, Filisterių skautų s-gai. Bendradarbiavo *Technikos žodyje*, *Mūsų vytyje*, *Technikas Apskats*. Talkino Balzeko liet. kultūros muziejui.

BETKERIS Juozas (scenos vardas **Norman Harris;** g. 1907 Shenandoahe, PA), šokėjas. Nuo 1926 profesionalus šokėjas. Šoko garsiausiuose JAV teatruose (Radio City Music Hall Niujorke, NY, ir kt.).

BYAN-BYANSKAS Robertas Jonas (g. 1926. II.14 Čikagoje, IL), kompozitorius. Muzikos mokėsi pas tėvą pianistą ir chorvedį J. Byanską, vėliau pas L. R. Mitchell. 1954 baigė Čikagos muz. m-lą (Cosmopolitan School of Music), gavo kompozicijos bakalauro laipsnį. 1969 De Paulo un-to Muz. m-loje Čikagoje gavo muz. magistro laipsnį (mokėsi pas L. Steiną). Persikėlęs į Kaliforniją, East Bay apylinkėje vadovavo muz. būreliui, stačiusiam muz. komedijas. 1962 apsigyveno Fremonte, CA. Čia įsteigė savo muz. studiją. Sukūrė muz. komediją *Seaside – 1930* (parašė ir libretą), simfoniją, siuitą styginių orkestrui, styginių kvartetą, pjesių fortepijonui (*Variacijos lietuvių liaudies dainos tema*), dainų (dažnai pagal savo žodžius). Daugelis kūrinių viešai atlikti, kai kurie premijuoti.

BYANSKAS Jonas (1894.XI.9 Čikagoje, IL – 1972.II.11 ten pat), pianistas, chorvedys, mechanikos inžinierius. 1916 bakalauro laipsniu baigė Armour in-tą (inžinerija). Nuo 1921 dirbo inž. mechaniku *Western Electric Co.* Čikagoje. Muzikos mokėsi privačiai, vėliau

Jonas Byanskas

Čikagos muz. koledže (pas A. Brune). 1912 gavo muz. mokytojo teises. Tobulinosi pas E. G. Peters ir H. Wellsą. Nuo 1907 liet. muz. gyvenime reiškėsi kaip pianistas ir akompaniatorius. Akompanavo į Čikagą atvykusiems solistams M. Petrauskui, M. Rakauskaitei, J. Babravičiui, A. Vanagaičiui ir kitiems. 1933–56 vadovavo *Birutės* chorui, koncertavo. Pastatė daug operečių (M. Petrausko *Eglė žalčių karalienė*, 1934, S. Šimkaus *Čigonai*, 1935, J. Offenbacho *La Périchole*, 1939, D. Andrulio *Viengungiai*, 1940, F. Leharo *Grafas Liuksemburgas*, 1948), parašė dainų (tarp jų *Kaimo prisiminimai*, 1938). Pasaulinės parodos Čikagoje Lietuvių dienos k-jos pirmininkas ir muz. programos direktorius. Turėjo pramoginės muzikos orkestrą.

BICHNEVIČIUS Liubomiras (g. 1920.I.16 Veiviržėnuose, Klaipėdos kr.), muzikas. Besimokydamas g-joje, griežė orkestre klarnetu. Pasitraukęs į Vokietiją, dainavo B. Pakšto vyrų chore, griežė orkestre akordeonu, vėliau priklausė Wiesbadeno lietuvių tautiniam ansambliui. Persikėlęs į Seligenstadtą, griežė orkestre bosine birbyne. Apsigyvenęs JAV, griežė akordeonu ir saksofonu įv. renginiuose ir naktiniuose klubuose. 1956 pradėjo vadovauti

Lietuvių auditorijos orkestrui, pavadindamas jį Bichnevičiaus orkestru. Griežė birbyne B. Pakšto liaudies instrumentų orkestre. Koncertavo lietuviams ir amerikiečiams.

BIČKAUSKAS Kazimieras (1888.III.27 Prazariškėse, Žaslių vls., Trakų aps. – 1957.IV.29 Indiana Harbore, IN), kunigas, visuomenininkas. Prelatas (1953). Mokėsi Vilniuje. Baigė Seinų kun. seminariją. 1913 įšventintas kunigu, dirbo Krosnoje, Simne, Marijampolėje. Karo metu pasitraukęs į Rusiją, Jaroslavlyje organizavo pabėgėlių d-ją, Kostromoje įsteigė m-lą pabėgėlių vaikams. 1918–21 kunigavo Sibire. Grįžęs į Lietuvą, 1922 įsteigė Kazlų Rūdos parapiją. Į JAV atvyko 1923. Kunigavo Schenectady, NJ, liet. parapijoje. 1925 persikėlė į Indiana Harborą ir kunigavo Šv. Pranciškaus liet. parapijoje. Pastatė parapijos namus. 1927 suorganizavo m-lą, pastatydino jai namą. Įsteigė katalikiškų orgjų, rėmė lietuvišką veiklą.

BIČKIENĖ Prudencija (**Navickaitė, Jokūbauskienė**; g. 1920.II.6 Lydekiuose, Meškuičių vls., Šiaulių aps. – 1993.VIII.28 Čikagoje, IL), dainininkė (lyrinis sopranas), visuomenininkė. Inžinieriaus, visuom. veikėjo S. Jokūbausko žmona. 1939 baigė Šiaulių mkt. seminariją. 1939–44 mokėsi Vilniaus konservatorijoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Čia tęsė dainavimo studijas, 1948 baigė Händelio konservatoriją Münchene. Vokietijoje dainavo P. Armono solistų grupėje, koncertavo liet. stovyklose. 1948 dalyvavo Pasaulio studentų koncerte Amsterdame. 1949 persikėlė į JAV. Dirbdama fiz. darbą, dainavo ir toliau, dalyvavo A. Kučiūno solistų kvartete. 1956 balsą lavino Romoje. 1957 grįžo į JAV. Dalyvavo Indianos solistų (pelnė geriausios Indianos dainininkės vardą) ir Čikagos lyrinės operos konkursuose. Dainavo Čikagos lyrinės operos chore (kartais ir nedideles solo partijas). 1958 dalyvavo Amerikos operos dainininkų konkurse. Dainavimo mokėsi pas A. Zeddą ir G. Confalonierį. 1958 pakviesta stažuoti Italijoje, čia Milano teatre debiutavo Toscos vaidmeniu. Italijoje surengė koncertą su A. Zeddos vadovaujamu simf. orkestru. Grįžusi į JAV, dainavo Toscą Cincinnačio, OH, operoje, t.p. įv. partijas Čikagos lyrinėje operoje. Čikagos liet. operoje atliko Neddos (1963) ir Toscos (1964) partijas. 1970 Toscos vaidmenį atliko ir Čikagos lenkų spektaklyje. Dainavo liet. liaudies dainas, įvairiai jas interpretuodama ir įterpdama į amerikiečių programas. Surengė rečitalių (Medelline, Kolumbija, 1964), solinių koncertų su simf. orkestrais (1959 ir 1965), chorais ir ansambliais (su *Vyčiais*, 1961, 1964, 1973 ir 1978; su JAV LB jungtiniu choru, atlikusiu B. Markaičio kantatą *Vilniaus varpai*, 1964; su *Dainava*, 1966), dalyvavo radijo ir televizijos laidose, dainų šventėse, minėjimuose. Koncertavo daugelyje JAV ir Kanados liet. kolonijų. Iš pradžių priklausė ateitininkams, vėliau šatrijietėms, nuo 1949 Lietuvos vyčiams. Aktyviai dalyvavo JAV LB veikloje.

Prudencija Bičkienė

BIELIAUSKAS Linas A. (g. 1948.VII.22 Münchene, Vokietija), psichologas. Ph. D. (1976). Filosofo, psichologo ir visuom. veikėjo Vytauto J. Bieliausko sūnus. 1970 Xaviero un-te Cincinnati, OH, gavo bakalauro, 1973 Ohio un-te Athense magistro (psichologija, lyginamoji fiziologija), vėliau tame pačiame un-te daktaro (klinikinė psichologija) laipsnius. 1976–89 dirbo Šv. Luko medicinos

Linas A. Bieliauskas

centre Čikagoje, IL (1976–77 dėstytojas, 1977–82 profesorius asistentas, 1982–89 asocijuotas profesorius, 1978–89 Psichologijos ir socialinių mokslų sk. klinikinio parengimo direktorius). Tarnavo JAV kariuomenėje; atsargos majoras. Nuo 1989 dirba psichologu Veteranų med. centre ir Michigano un-to med. centre (nuo 1989 asocijuotas profesorius, nuo 1990 dar ir mokymo koordinatorius; abu centrai Ann Arbore, MI). Nuo 1991 ir Windsoro un-to, Kanada, asocijuotas profesorius adjunktas. Svarb. darbai iš vaikų, senų žmonių psichologijos. Sveikatos apsaugos orgjų ir projektų konsultantas, moksl. žurnalų red. tarybų narys, daugelio leidinių bendradarbis. Paskelbė studijų, straipsnių, išleido knygų: *Stress and Its Relationship to Health and Illness* (1982), *The Influence of Individual Differences on Health and Illness* (1983). Kelių profesinių s-gų narys (dažnai ėjo atsakingas pareigas): Amerikos psichologų s-gos, Amerikos klinikinių neuropsichologų tarybos (nuo 1990 direktorius), Amerikos profesionalių psichologų tarybos, Tarpt. neuropsichologų s-gos (1992–93 pirmininkas).

BIELIAUSKAS Vytautas Juozas (g. 1920. XI.1 Plačkojuose, Višakio Rūdos vls., Marijampolės aps.), filosofas, psichologas, visuomenės veikėjas. Ph. D. (1943), JAV katalikų MA akademikas (1987). Mokėsi Rygiškių Jono g-joje Marijampolėje, Vilkaviškio kunigų seminarijoje. Studijavo VDU ir Tübingeno, Vokietija, un-te, kurį 1943 baigė. 1944–49 dėstė psichologiją Müncheno un-te. Čia ir kitur Bavarijoje, Vokietija, 1944 įsteigė Lietuvių s-gas (joms pirmininkavo), žrn. *Aidai* (1944–46 jo leidėjas ir vyr. redaktorius). 1949 persikėlė į JAV ir iki 1958 dėstė įv. koledžuose. 1958–88 Xaviero un-to Cincinnati, OH, profesorius, nuo 1959 psichologijos katedros vedėjas, nuo 1988 profesorius emeritas. Be to, konsultuoja klinikinės psichologijos, vedybų ir šeimos terapijos klausimais. 1968–72 Medicinos, psichologijos ir religijos studijų tarpt. s-gos prezidentas. 1988–92 PLB pirmininkas. Nuo 1990 vadovauja JAV katalikų MA Spaudos k-tui. Nuo 1994 JAV LB Krašto tarybos vicepirmininkas. 1989–96 VDU Atkuriamojo senato narys. 1995 Lietuvos Respublikos prezidento patarėjas spec. programoms. 1976, 1982 ir 1986 skaitė paskaitas Vilniaus un-te. Paskelbė moksl. straipsnių, parašė knygas: *Žmogus šių dienų problematikoje* (1946), *Interpersonal Relations Training Program for Police Supervisors* (1970), *The H-T-P Research Review* (1980), *Cognitive Style Scoring System for the H-T-P drawings* (1981).

Vytautas Juozas Bieliauskas

BIELIAUSKIENĖ Danutė Gražina (Širvydaitė; g. 1922.III.18 Kaune), gydytoja. Filosofo, psichologo, visuom. veikėjo V.J. Bieliausko žmona. Medicinos daktarė (1945). 1939 baigusi Kėdainių g-ją, studijavo VDU. Vokiečiams uždarius un-tą, studijavo Vienoje. Studijas baigė 1945 Leipcige, Vokietija. 1949 persikėlė į JAV, vertėsi med. praktika Virginijos ir Ohio valstijose. 1975 įgijo šeimos medicinos specialybę. Dėstė Cincinnati, OH, un-te Med. f-to šeimos medicinos skyriuje. 1990 priv. praktiką baigė, dirba Cincinnati un-te. Įv. Amerikos gydytojų org-jų, Amerikos šeimos medicinos akademijos narė. Paskelbė med. straipsnių. Bendradarbiauja liet. spaudoje, veikia ALGS.

Danutė Gražina Bieliauskienė

BIELINIS Kipras (1883.IX.26 Purviškiuose, Radviliškio vls., Biržų aps. – 1965.XII.7 Niujorke, NY; 1996 perlaidotas Kaune), visuomenės veikėjas. Nuo 1890 mokėsi ir dirbo knygnešiu Garšvių knygų platinimo org-joje. Vėliau mokėsi realinėje m-loje Mintaujoje, Rygos g-joje, Latvija. 1902 pašalintas iš g-jos už

Kipras Bielinis

liet. spaudos platinimą. Įstojęs į socialdemokratų partiją, buvo jos raštų platinimo, 1905 polit. mitingo, įv. demonstracijų organizatorius. 1906 persikėlė į Rygą, veikė su latvių socialdemokratais. 1907 suimtas ir iki 1912 kalėjo Rygos sunkiųjų darbų kalėjime. 1912 ištremtas į Sibirą. 1913 pabėgo, pakeitė pavardę. 1913–17 gyveno Chabarovske, Rusija, vėliau – Maskvoje. 1918 grįžo į Lietuvą. 1919 dalyvavo kovose su bermontininkais. 1920–22 Lietuvos Steigiamojo seimo, 1920–26 I–III seimų narys. Dirbo laikr. *Socialdemokratas* redakcijoje, Šiaulių ir Mažeikių apskričių tarybose, įv. komisijose, bendrovių v-bose. 1941–42 buvo įsitraukęs į rezistencinę veiklą. Nuo 1943 priklausė VLIKui. 1944 dirbo VLIKo delegacijoje Berlyne, 1945–49 Tautos fondo valdytojas. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo VLIKe, Lietuvių socialistų s-goje (centro k-to narys), Lietuvos laisvės komitete. Parašė atsiminimų: *Dėl ateities...* (1931), *Dienojant* (1958), *Penktieji metai* (1959), knygą *Teroro ir vergijos imperija Sovietų Rusija* (1963). 1971 Niujorke išleista atsiminimų knyga *Gana to jungo*. Bendradarbiavo laikr. *Keleivis*, žrn. *Darbas*.

BIELINIS Natalija (g. 1914.X.8 Krokialaukyje, Alytaus aps.), dantų gydytoja. 1933 baigė Alytaus g-ją, 1937 - VDU, 1938 įgijo dantų gydytojos diplomą. 1937–44 dantų gydytoja Lietuvoje, 1944–50 Vokietijoje. Persikėlusi į

JAV, 1958–85 Clevelande, OH, dirbo ligoninės Chemijos laboratorijoje. Priklauso JAV LB ir BALFui.

BIELIUKAS Bronius (1908–1992.III.10 Yonkerse, NY), teisininkas, visuomenininkas. Baigęs Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, VDU studijavo teisę. Dirbo Ž. ū. banke. Vok. okupacijos metais dalyvavo besikuriančio VLIKo veikloje, buvo pirmasis jo sekretorius – ryšininkas. 1944 gestapo suimtas ir įkalintas. Iš Bayreutho, Vokietija, kalėjimo išlaisvintas amer. kariuomenės. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Niujorke, NY. Tęsė veiklą VLIKe: buvo v-bos protokolo sekretorius, nuo 1964 Vykdomosios tarybos narys. Veikė BALFe (vienas direktorių). Lietuvių rezistencinės santarvės vienas organizatorių (1950), aktyvus jos veikėjas.

Ligija Bieliukienė

BIELIUKIENĖ Ligija (**Bezumavičiūtė;** 1923. VIII.21 Šiauliuose – 1966.VI.28 Niujorke, NY), visuomenės veikėja. 1941 baigusi Kauno VIII g-ją, 1941–43 studijavo VDU Filosofijos f-te. Per vok. okupaciją veikė pogrindyje. Pasitraukusi į Vokietiją, 1945–49 Müncheno un-te studijavo psichologiją. 1945–47 buvo liet. studentų atstovybės Münchene narė, 1946–47 tarpt. studentų tarybos Münchene pirmininkė. Persikėlusi į JAV, 1949–51 buvo *Šviesos* sambūrio vyr. v-bos narė. Nuo 1949 Pabaltijo moterų tarybos lietuvių atstovybės narė, nuo 1953 jos pirmininkė, nuo 1963 tarybos pirmininkė. Nuo 1951 Lietuvių rezistencinės santarvės vyriausiojo k-to narė. Vadovavo Liet. moterų klubų federacijai. Buvo Visuotinės moterų klubų federacijos tarybos narė, atstovavo joje liet. moterims, federacijos suvažiavimuose kėlė Lietuvos nepriklausomybės klausimą.

Jonas Julius Bielskis

BIELSKIS Jonas Julius (1891.I.6 Padeksnyje, Tytuvėnų vls., Raseinių aps. – 1976.XII.26 Santa Monicoje, CA), teisininkas, diplomatas. Lietuvoje mokėsi g-joje. 1908 apsigyveno JAV. Studijavo Blumer Naturopathico koledže Hartforde, CT, 1915 jį baigė daktaro laipsniu. 1916 buvo JAV lietuvių įgaliotinis Lietuvoje; dalyvavo Pavergtųjų tautų konferencijoje Lausanne, Šveicarija. Grįžęs į JAV, rinko aukas nuo karo nukentėjusiesiems Lietuvoje šelpti. Bendradarbiavo liet. spaudoje (nuo 1915; slap. J. Balčius ir kt.), išleido knygų: *Delegatų kelionė Lietuvon* (1916), *Raktas sveikaton ir laimėn*, *Lithuania* (abi 1918), *Do You Feel the Draft*. 1917 Vašingtone, DC, įsteigė liet. informacijos biurą ir iki 1919 jam vadovavo; rūpinosi Lietuvos valstybės pripažinimu. 1917–19

George Washingtono un-te studijavo bendrąją ir tarpt. teisę. Dalyvavo Lietuvos vyčių veikloje (1918 pirmininkas). 1919–20 Lietuvos karinės misijos JAV, vėliau finansų k-jos narys. Tuo pačiu metu buvo *Lietuvos sargų* gen. inspektorius ir ryšininkas tarp Amerikos lietuvių brigados štabo ir Lietuvos vyriausybės. 1921 Lietuvos finansų įgaliotinis JAV. 1921–23 studijas tęsė Fordhamo un-te Niujorke, NY, vėliau ekonomiką ir finansus studijavo Niujorko un-te, NY, o tarpt. santykius ir konsulinę tarnybą Georgetowno un-te Vašingtone. 1923 Lietuvos konsulinis agentas (įsteigė pirmąjį Lietuvos konsulatą JAV). 1924–26 Lietuvos konsulas JAV. 1926–56 dirbo draudimo b-vėje. 1932 baigė Amerikos un-tą, CA, teisės mokslų bakalauro laipsniu. Nuo 1939 Lietuvos garbės konsulas, nuo 1956 Lietuvos gen. konsulas JAV.

BIELSKUS Algirdas (g. Lietuvoje), chorvedys, inžinierius. Pasitraukęs iš Lietuvos, kurį laiką gyveno Vokietijoje. Aranžavo dainas Jarošeko kvartetui. Apsigyvenęs JAV, 1952–55 buvo Čiurlionio ansamblio Clevelande, OH, chormeisteris. Nuo 1953 vadovavo studenčių tercetui Clevelande (N. Bartuškaitė, R. Malcanaitė, I. Žilinskaitė). Nuo 1981 ten pat vadovavo dainininkų ir instrumentalistų ansambliui *Uždainuokim*, su juo 1985 koncertavo Toronte, Detroite, MI, 1986 Vašingtone, DC, ir Niujorke, NY.

BIELSKUS Donatas (1923.VIII.7 Kaune – 1994.VI.9 Vilniuje), inžinierius, žurnalistas, visuomenininkas. Baigęs Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, studijavo VDU elektrotechniką. II pasaul. karo pab. pasitraukė į Vokietiją, kur 1953 baigė Stuttgarto aukštąją technikos m-lą. 1956 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Aktyviai reiškėsi ateitininkų, Lietuvių fronto bičiulių, JAV LB veikloje, buvo jų v-bų narys. Period. spaudoje (*Vienybėje* ir kt.) paskelbė visuom. problematikos straipsnių. Buvo *Akiračių* redakcijos kolegijos narys. Nuo 1982 gyveno Lietuvoje, bendradarbiavo spaudoje.

BIELSKUS Mindaugas (g. 1952.XII.17 Čikagoje, IL), muzikas. 1978 Čikagoje baigė Amerikos muzikos konservatoriją (fortepijono specialybė). Spaudoje paskelbė muzikos kūrinių, koncertų recenzijų; bendradarbiauja *Draugo* dienraštyje.

BIELSKUS Pijus (1906.X.24 Balsupiuose, Marijampolės aps. – 1979.VII.14 Čikagoje, IL), statybos inžinierius. Baigęs Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, mokėsi VDU, kur 1934 gavo statybos inž. diplomą. Baigė Karo m-lą Kaune. Dirbo Karo aviacijos m-loje instruktoriumi, 1938–40 Marijampolės miesto inžinieriumi. 1941 buvo Panevėžio amatų m-los direktorius. 1944 pasitraukė į Vakarus, gyveno Linze, Austrija, 1950 persikėlė į Argentiną. 1959 apsigyveno JAV. Iki 1977 dirbo įv. statybos b-vėse. Buvo ALIAS v-bos narys, dalyvavo JAV LB veikloje.

Steponas Biežis

BIEŽIS Steponas (**Biezis**; 1889.III.18 Bliūdžiuose, Panevėžio aps. – 1973.IV.6 Čikagoje, IL), gydytojas chirurgas, visuomenės veikėjas. Panevėžyje baigė keturias klases. 1910 su tėvais atvyko į JAV. 1912 baigė Valparaiso un-tą, IN, bakalauro laipsniu. Un-te įkūrė ir nuo 1912 redagavo liet. studentų laikr. *Jaunimo sapnai*, dėstė liet. kalbą. 1916 baigė Čikagos medicinos ir chirurgijos koledžą; M. D.

1917–19 tarnavo JAV kariuomenėje; leitenantas. Dirbo Šv. Kryžiaus ligoninėje Čikagoje (1932–33 šios ligoninės gydytojų kolektyvo vadovas), 1951 buvo Čikagos sanitarijos regiono vyr. gydytojas. Dalyvavo Lietuvai gelbėti k-to veikloje, įstojo į SLA. Buvo ALDD (vėliau ALGS) pirmininkas, nuo 1962 garbės narys. Priklausė ALTui, ALTS, buvo korp. *Neo-Lithuania* garbės narys, Lietuvių skautų brolijos rėmėjų d-jos pirmininkas, Čikagos prekybos rūmų, Panevėžio klubo narys. 1935–69 *Margučio* radijo laidos patarėjas sveikatos klausimais. Bendradarbiavo žrn. *Gydytojas* (nuo 1922 jį redagavo), *Medicina*. 1960–64 *Lietuvių gydytojų biuletenio* titulinis redaktorius, nuo 1969 garbės redaktorius. Parašė kn. *Būkite sveiki* (1953, II leid. 1955). 1938 apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino III laipsnio ordinu.

BIGELIS Ramūnas (g. 1947.V.28 Wundsiedelyje, Vokietija), biochemikas. Ph. D. (1974). Grafikės J. Bigelytės-Silverman brolis. Biologijos ir chemijos studijas Ilinojaus un-te Čikagoje, IL, 1969 baigė bakalauro laipsniu. 1969–74 dirbo Purdue un-te West Lafayette, IN. Šiame un-te gavo filosofijos daktaro laipsnį (biologija). 1975–79 tobulinosi Cornellio un-te Ithacoje, NY. 1975–78 dirbo Cold Spring Harboro laboratorijoje, NY (darbus rėmė Cornellio un-tas), 1978–79 Cornellio un-te Ithacoje. 1979–83 profesorius asistentas Wake Foresto un-te Winston-Saleme, NC. 1983–89 dirbo moksl. darbą Mileso laboratorijoje Elkharte, IN, nuo 1989 – Amoco tyrimų centro Amoco technologijos b-vės biotechnologijų grupėje Naperville, IL (1992–95 ir to paties centro Alternatyvaus kuro sk. etanolio projekto konsultantas). Nuo 1996 moksl. tyrimų centro Wyeth-Ayerst Research Pearl Rivere, NY, vyr. mokslinis bendradarbis. Tyrinėjimai iš biotechnologijos, biochemijos, mikrobiologijos, įv. šių sričių metodų taikymas maisto produktų gamyboje, vaistų sintezė ir kt. Turi išradimų patentų. JAV spaudoje paskelbė moksl. straipsnių, skaitė pranešimus moksl. kongresuose, konferencijose JAV, Vokietijoje, Kinijoje, Filipinuose, Lietuvoje ir kt. Kelių moksl. žurnalų bendradarbis (1983–87 *Indiana Branch ASM Newsletter* redaktorius; 1983–85 *Miles Analecta* redakcinės tarybos narys, 1985–87 redaktorius; 1988–89 *Miles Science Journal* redaktorius ir kt.). Amerikos mikrobiologų s-gos, Pramoninės mikrobiologijos s-gos, Maisto technologijos in-to, Amerikos mokslo pažangos asociacijos, Sigma Xi, vietinių profesinių s-gų narys.

Ramūnas Bigelis

BIGELYTĖ-SILVERMAN Jūratė (**Bigelis-Silverman;** g. 1945.VI.24 Vokietijoje), grafikė. Biochemiko R. Bigelio sesuo. 1949 su tėvais persikėlė į JAV ir apsigyveno Cicero, IL. Matematiką studijavo Northwesterno un-te Evanstone, IL, ir Ilinojaus un-te Champaign–Urbanoje; 1967 gavo bakalauro, 1968 magistro laipsnį (matematika). 1969–80 *IBM* korp. Čikagoje, IL, vadybininkė. Nuo 1976 susidomėjo keramika, grafika, popieriaus gaminimu rankomis, knygų įrišimu (1976 mokėsi Lill Streeto keramikos studijoje Čikagoje; 1981–85 Wilson Creeko keramikos dirbtuvėje Spring Greene, WI; 1983–85 Madisono, WI, apylinkės Technikos koledžo estampo dirbtuvėje; 1990 metalo dekoravimo dirbtuvėje Madisono bendruomenės centre ir kt.). 1985

Jūratė Bigelytė-Silverman

Spring Greene atidarė galeriją *Jura Silverman gallery*, kurioje eksponuoja savo ir kitų dailininkų darbus. Madisone įsteigė Wisconsino popieriaus meno centrą, aktyviai dalyvauja jo veikloje (dėstytoja, 1985–90 sekretorė). Kūriniuose (ciklai *Laiko atspindžiai*, 1986–88, *Dievo vaikai*, 1989–94) derina rankomis pagamintą popierių su grafikos technikomis, tapyba, tekstilės, metalo elementais; sudėtinga forma alegoriška, daugiaprasmė. Dalyvavo daugelyje parodų JAV galerijose (Čikagoje, Clevelande, OH, Madisone ir kt.), surengė individualinių parodų (Menominee Fallse, WI, Waukeshoje, WI, Čikagoje, Madisone ir kt.), pelnė keletą apdovanojimų. Yra Wisconsino Mokslų Akademijos, Wisconsino popieriaus meno centro, Tarpt. popieriaus gamintojų asociacijos Durene, Vokietija, Wisconsino dailininkių s-gos narė, Dard Hunterio popieriaus muziejaus Atlantoje, GA, rėmėja, susigiminiavusių Madisono ir Vilniaus miestų tarybos narė.

BYLA Algis (g. 1951.IV.5 Čikagoje, IL), biologas, ichtiologas, smuikininkas. Gydytojo G.J. Bylos ir teatrologės, visuom. veikėjos D. Sruogaitės sūnus. 1972 baigė Wisconsino un-to Whitewaterio filialą, WI, bakalauro laipsniu, 1991 – Milwaukee un-tą, WI; jame įgijo magistro laipsnį. Dėsto anatomiją Milwaukee un-te. Dirba laboratorijoje, tiria Lietuvos pūgžlius ir Wisconsino vandenų ekologijos problemas. 1991 išvertė į anglų k. J. Virbicko kn. *Lietuvos žuvys*. Su savo amer. liaudies muzikos grupe *Piper Road Spring Band* (joje groja smuiku) koncertavo JAV, Europoje (1991 ir Lietuvoje). Ši grupė 1987 Wisconsino apylinkėje buvo pripažinta geriausiu *Blue Grass* muzikos ansambliu. Išleido šešias plokšteles, sukūrė keletą dainų. Wisconsino valstijos smuikininkų konkurse kelerius metus laimėjo pirmąsias vietas. 1967 Kanadoje burlaivių regatoje su V. Lauraityte laimėjo I vietą. Apdovanotas lietuvių jūrų skautijos Žuvėdros žymeniu.

BYLA Aušrinė (g. 1948.VI.30 Bonoje, Vokietija), anglistė. Gydytojo G.J. Bylos ir teatrologės, visuom. veikėjos D. Sruogaitės duktė.

Živilė Bernadeta Bilaišytė

1970 bakalauro laipsniu baigė Arizonos valstijos un-tą, 1972 tame pačiame un-te įgijo magistro laipsnį. Dėstė anglų lit-rą Čikagos, IL, vid. m-lose, anglų kalbą svetimtaučiams Niujorke, NY. Veda dailiojo rašymo seminarus Niujorko vyrų kalėjimuose. Į anglų k. išvertė B. Sruogos *Dievų mišką*, Liūnės Sutemos *Badmetį*, A.M. Sluckaitės-Jurašienės pjesę *Zekai* ir kt. Redaguoja kalinių žurnalus. 1956 ir 1957 JAV vaikų pianistų konkursuose laimėjo aukso medalius. Niujorke įsteigė pirmąją moterų *reggae* muzikos grupę, su kuria 8 metus koncertavo. Apdovanota jūrų skaučių Žuvėdros žymeniu (1967).

Gediminas Jonas Byla

BYLA Gediminas Jonas (**Bylaitis;** g. 1921 Bulakavo dvare, Rudaminos vls., Marijampolės aps.), gydytojas neurochirurgas. Filosofijos daktaras (1949). Baigęs Vilkaviškio g-ją, studijavo Paryžiuje, Derby un-te, D. Britanija. 1948 Reino Friedricho Wilhelmo un-te Bonoje magistro laipsniu baigė mediciną (įgijo gydytojo diplomą) ir psichologiją. 1949 apgynė doktoratą. Atvykęs į JAV, 1951 įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus valstijoje, buvo Ilinojaus un-to Neurologijos ir smegenų chirurgijos klinikinis asistentas, specializavosi Veteranų ligoninėje Hinese, IL, Lahey klinikose Bostone, MA, Wisconsino un-to ligoninėje Madisone, WI. Tarnavo JAV kariuomenėje, įgijo kapitono laipsnį. Nuo 1961 vertėsi privačia neurochirurgijos praktika. Yra Amerikos chirurgų ir Tarptautinės chirurgų kolegijų narys. Bendradarbiavo LE.

BILAIŠYTĖ Živilė Bernadeta (1951.V.16 St. Paule, MN – 1991.IX.23 San Franciske, CA), poetė, literatūros kritikė, matematikė. Ph. D. (1978). Ilinojaus un-te Čikagoje 1972 įgijo bakalauro laipsnį (matematika, anglų lit-ra). Northwesterno un-te Evanstone, IL, 1973 gavo magistro laipsnį, vėliau apgynė doktoratą (anglų lit-ra). Dar studijavo verslą Niujorko un-te, NY. 1971 baigė Ped. lituanistikos in-tą Čikagoje, IL. 1973 mokėsi Vilniaus un-to liet. kalbos kursuose. 1971–73 mokytojavo K. Donelaičio lituanistinėje m-loje Čikagoje. 1976–78 dėstė anglų lit-rą Ilinojaus un-te, 1978–79 Earlhamo koledže Richmonde, IN. Nuo 1979 dirbo *Xerox* b-vėje Rochesteryje, NY, vėliau *Cunningham Communication* b-vėje St. Claroje, CA, kompiuterių srityje. Pirmoji eilėraščių knyga *Žaiskim ieškojimą* pasirodė 1973. Parašė studijas apie Liūnės Sutemos (1973), M. Martinaičio (1975), K. Bradūno (1982) poeziją, A. Škėmos (1979), K. Ostrausko (1984) dramaturgiją. Išvertė į liet. k. angliškai rašiusių liet. kilmės poetų Algirdo Žolyno, A. Petrosky, R. Filipo eilėraščių. 1994 išleistas eilėraščių ir straipsnių rink. *Detalių reikšmė.* Priklausė jūrų skautams, *Santaros–Šviesos* federacijai, Liet. rašytojų d-jai. *Cunningham Communication* b-vė po jos mirties įsteigė Ž. Bilaišytės vardo premiją ir kasmet skiria ją už ypatingą pasižymėjimą darbe.

BILDUŠAS Jonas (1895.X.4 Pajūryje, Šilalės vls., Tauragės aps. – 1966.X.3 Čikagoje, IL), visuomenės veikėjas. 1917–19 Pajūrio pr. m-los mokytojas. 1918–19 Tauragės aps. suorganizavo partizanų būrį, kovojusį su Vokietijos kariuomene ir bermontininkais. Nuo

1919 Tauragės aps. v-bos narys, pirmininkas, karo nuostoliams nustatyti k-jos narys. Nuo 1919 Lietuvos valstiečių liaudininkų s-gos narys. 1920–22 Steigiamojo seimo narys. Studijavo Lietuvos un-to Teisių f-te. Su kitais dalyvavo organizuojant 1923 sukilimą Klaipėdos krašte. 1925–27 Tauragės miesto burmistras; 1927 Tauragės karo komendanto ištremtas iš apskrities, o netrukus ir iš Telšių (čia dirbo laikr. *Žemaitis* redakcijoje). Po 1927. IX. 8–9 maišto Tauragės ir Alytaus apskrityse suimtas ir įkalintas Tauragėje; buvo nepagrįstai apkaltintas maišto rengimu ir Karo lauko teismo nuteistas sušaudyti. Prezidentas A. Smetona bausmę pakeitė kalėjimu iki gyvos galvos. 1930 iš kalėjimo paleistas. 1934–38 *Lietūkio* Pagėgių sk. vedėjas. 1939 Klaipėdos akc. b-vės *Gerovė* direktorius. Nuo 1940 Tauragės aps. viršininkas, vėliau suimtas sov. saugumo, kalintas Tauragės kalėjime, 1941 iš jo pabėgo. 1941–43 *Lietūkio* Vilniaus elevatoriaus vedėjas. Dalyvavo pasipriešinimo judėjime, rėmė nelegalią liet. spaudą ir ją platino. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947 apsigyveno JAV. Rašė į liet. spaudą. *Naujienose* paskelbė atsiminimų apie Tauragės sukilimą.

Ionas Bildušas

Leonas Bildušas

BILDUŠAS Leonas (g. 1927.I.6 Tauragėje), chemikas, kultūros darbuotojas. Visuom. veikėjo J. Bildušo sūnus. 1944 baigė Tauragės g-ją. Per okupacijas platino pogrindžio spaudą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946 studijavo inžineriją Pabaltijo un-te Hamburge, žaidė un-to liet. studentų krepšinio rinktinėje. 1946–47 mokytojavo Bad Mergentheimo liet. g-joje. 1947 apsigyveno JAV. 1947–48 Elizabethe, NJ, dirbo f-ke. Muzikui J. Žilevičiui padėjo tvarkyti Liet. muzikologijos archyvo medžiagą; vėliau talkino šiam archyvui ir Čikagoje, IL. 1949–53 Grinnellio koledže, IA, studijavo chemiją ir įgijo bakalauro laipsnį. 1953–71 *Minnesota Mining and Manufacturing* b-vėje dirbo vyresniuoju tyrimų chemiku. Nuo 1971 *Reichhold Chemicals* tyrimų laboratorijų vyriausiasis tyrimų chemikas. Turi keliolika JAV patentų. 1957, būdamas Čikagos vyrų choro v-boje, aktyviai dalyvavo kuriant Čikagos lietuvių operą. Ilgametis tos operos v-bos narys ir vicepirmininkas. 1989 atvykęs į Lietuvą, suorganizavo Lietuvos operos solistų dalyvavimą

Čikagos liet. operos pastatyme; nuo to prasidėjo šių operų bendradarbiavimas. Rašė į liet. spaudą.

BILDUŠAS Vytautas (g. 1923.I.1 Tauragėje), chemikas, visuomenės veikėjas. Visuom. veikėjo J. Bildušo sūnus. 1941 baigė Tauragės g-ją. 1941–44 studijavo Vilniaus un-te mediciną ir teatrologiją. Buvo aktyvus B. Sruogos teatro seminaro dalyvis, lankė R. Juknevičiaus vadovaujamą Vilniaus teatro dramos studiją. Vok. okupacijos metais priklausė LLA, platino pogrindyje leidžiamą *Nepriklausomą Lietuvą*. 1943 slapstėsi Žemaitijoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–46 pabaltijiečių stovyklos Husume vedėjas. 1946 studijavo mediciną Pabaltijo un-te Hamburge, buvo pirmasis Lietuvių studentų ir Pabaltijiečių studentų atstovybių pirmininkas. 1946–47 mokytojavo Bad Mergentheimo liet. g-joje. 1947 persikėlė į JAV. Nuo 1948 tarnavo JAV kariuomenėje. 1952–54 studijavo chemiją Ilinojaus un-te, 1954–55 Roosevelto un-te Čikagoje, IL; jame gavo bakalauro laipsnį. 1955–87 dirbo Swifto Research and Development centre Čikagoje, Oak Brooke ir Downers Grove, IL, vyresniuoju tyrimų chemiku. Turi JAV ir Kanados patentų. Dalyvavo ALTo veikloje, nuo 1991 v-bos vicepirmininkas informacijai. 1952–56 Studentų varpininkų d-jos pirmininkas. 1956 buvo akad. jaunimo delegacijoje pas viceprezidentą R. Nixoną dėl liet. tremtinių grąžinimo iš Sibiro. Nuo 1989 Varpininkų filisterių d-jos v-bos sekretorius, nuo 1993 pirmininkas. Nuo 1992 A. Masionio varpininkų stipendijų fondo ir dr. K. Griniaus fondo v-bų narys. Priklauso LVLS, 1967–69 ir nuo 1991 jos sekretorius. Liet. spaudoje rašo teatro, Lietuvos istorijos, ypač M. Lietuvos ir Klaipėdos krašto, temomis. 1967–68 redagavo *Sėją*. Nuo 1992 *Sandaros* redaktoriaus pavaduotojas.

Vytautas Bildušas

BILĖNAS Jonas (g. 1928.XII.2 Kaune), mechanikos inžinierius, visuomenės veikėjas. Ph. D. (1969). 1955 baigė Niujorko City un-to koledžą (CUNY), NY, bakalauro laipsniu, 1959 įgijo magistro laipsnį. 1957 Oak Ridge branduolinių reaktorių technologijos m-loje gavo branduolinės energetikos inžinieriaus diplomą. Baigęs studijas Niujorko City un-te (CUNY), apgynė doktoratą. 1955–64 dirbo branduolinių reaktorių ir karo pramonėje šilumos mainų ir vibrotechnikos sk. viršininku.

Jonas Bilėnas

1964–93 *Grumman Aerospace* korp. Long Islande, NY, skyrių viršininkas, vėliau projektų vadovas. Daug metų dėsto un-tuose: 1969–83 CUNY adjunktas profesorius, nuo 1988 Niujorko State un-to Stony Brooke profesorius. Turi išradimų patentų. Paskelbė > 60 moksl. straipsnių JAV, Europos ir Japonijos spaudoje, suorganizavo ir dalyvavo daugelyje JAV ir tarpt. konferencijų. Amerikos mechanikos inžinierių (ir spec. k-to), Niujorko valstijos inžinierių d-jos, Amerikos aeronautikos ir astronautikos in-to, ALIAS narys, žrn. *Technikos žodis* sk. redaktorius. Organizavo MKS: sesijos (1977), tiksliųjų mokslų, technologijos ir archit-ros programos (1981) ir visos moksl. programos (1985) pirmininkas. Nuo 1993 Niujorko *Kultūros židinio* tarybos pirmininkas, JAV LB Niujorko apygardos vicepirmininkas. Su kitais įsteigė ir remia Ilinojaus un-to Čikagoje Lituanistikos katedrą. Rašė į LE. Bendradarbiauja liet. spaudoje.

BILMINIŪTĖ-ČIURLIENĖ Elena (g. 1892 Jurbarke), pianistė, pedagogė. Inž. Jurgio Čiurlio žmona. 1917 baigė Sankt Peterburgo, Rusija, imperatoriškąją konservatoriją (fortepijono klasę). Nuo 1918 gyveno Vilniuje, vertėsi privačiomis pamokomis, koncertavo bei akompanavo liet. vakarėliuose. 1920 dalyvavo I Meno šventėje Kaune. Nuo 1920 mokytojavo J. Naujalio, nuo 1922 Kauno muz. m-loje. 1940–42 dėstė Kauno konservatorijoje, vėliau, uždarius konservatoriją, su savo klase dirbo privačiai slaptai. Pasitraukusi į Vokietiją, 1946–47 mokytojavo UNRRA aukštojoje muz. m-loje Detmolde-Hidessene, vertėsi privačiomis pamokomis. 1947 persikėlė į JAV. Niujorke, NY, vertėsi privačiomis fortepijono pamokomis.

BIMBA Antanas (1894.I.22, n. s. II.3 Valeikiškyje, Panemunėlio vls., Rokiškio aps. – 1982.IX.30 Niujorke, NY; 1983 palaikai palaidoti Panemunėlyje), komunistų veikėjas, žurnalistas. 1913 emigravo į JAV. Dirbo fabrikuose. 1915–19 studijavo Valparaiso un-te, IN. Dalyvavo Liet. socialistų s-gos, Liet. komunistų s-gos veikloje. Nuo 1919 JAV KP narys. Bendradarbiavo socialistų ir komunistų leidiniuose, juos redagavo. Nuo 1922 dirbo *Laisvės* redakcijoje, nuo 1967 ats. redaktorius. 1936–80 žrn. *Šviesa* redaktorius. Publicistinėse brošiūrose propagavo marksistinę ideologiją, reiškė antireligines nuostatas. Po II pasaul. karo palaikė glaudžius ryšius su Lietuvos okup. valdžia, kelis kartus lankėsi Lietuvoje, parašė sovietinę santvarką liaupsinančių propagandinių knygų (*Prisikėlusi Lietuva*, 1946, *Klesti Nemuno kraštas*, 1967). 1963 Vilniuje išleista kn. *JAV darbininkų judėjimo istorija*. Buvo Amerikos liet. darbininkų lit-ros d-jos narys (1941–52 pirmininkas).

BINDOKIENĖ Danutė (**Brazytė**; g. 1932. V.14 Bartninkuose, Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.), rašytoja, žurnalistė. Baigė Veiverių pr. m-lą. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją, mokėsi liet. g-joje. Vėliau persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Baigė Šv. Kazimiero akademiją, mokėsi Ped. lituanistikos in-te. Nuo 1950 bendradarbiauja period. spaudoje. 1959–87 dėstė liet. k. ir lit-rą K. Donelaičio lituanistinėje m-loje. Redagavo žrn. *Švietimo gairės*, nuo 1989 *Ateities*, nuo 1992 *Draugo* vyriausioji redaktorė. Parašė apysakėlių vaikams (*Keturkojis ugniagesys*, 1964; *Baltosios pelytės kelionė į Mėnulį*, 1966), realistinių (*Mieste nesaugu*, 1970, JAV LB Kultūros fondo premija; *Parkas anapus gatvės*, 1973, JAV LB Švietimo tarybos premija) ir fantastinių (*Angelų sniegas*, 1981) apysakų paaugliams, kuriose gilinamasi į vaikų ir paauglių vidaus pasaulį, keliamos moralinės auklėjimo problemos, pabrėžiamas didmiesčio kontrastų poveikis jaunuomenei. Kūriniams būdinga dinamiška fabula, raiškūs veikėjų charakteriai, gyva kalba. Romane *Viena pasaulyje* (1971) keliami tėvų ir vaikų tarpusavio santykių, lietuvybės išlaikymo klausimai. Parengė mokomųjų knygų lituanistinėms m-loms (*Lietuvių kalbos pratimai*, 1971; *Lietuvių literatūros skaitymai*, 1976 ir 1988; *Lietuvių literatūros konspektai*, 4 d., 1976; *Lietuvių kalbos sinonimų žodynėlis*, 1982; *Lietuvių kalbos vadovėlis*, 1987). Parašė etnografinę kn. *Lietuvių papročiai ir tradicijos išeivijoje. Lithuanian Customs and Traditions* (1989, II leid. 1991 Vilniuje). Sukūrė scenos veikalų liet. liaudies papročių temomis, operetės *Pamario pasaka* libretą (1976, muz. A. Jurgučio), veikalėlių

Danutė Bindokienė

lituanistinės mokyklos scenai. Period. spaudoje paskelbė novelių, eilėraščių, straipsnių apie lit-rą, tautosaką, kraštotyrą, visuom. gyvenimo temomis. Dalyvauja ateitininkų (korp. *Šatrija*), skautų veikloje. Priklauso Liet. rašytojų d-jai, Liet. žurnalistų s-gai. Apdovanota LSS ordinu *Už nuopelnus* su rėmėjo kaspinu (1997).

BINTAKYS Fricas Martynas (1911.IV.20 Daubaruose, Pagėgių vls., Klaipėdos aps. – 1959.IX.3 Niujorke, NY), gydytojas. Medicinos daktaras (1948). Klaipėdoje baigė g-ją ir mkt. seminariją. Baigęs VDU, 1940–44 dirbo Higienos in-te Kaune. Pasitraukęs į Vokietiją, Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge įgijo daktaro laipsnį. 1946–49 šio un-to dėstytojas, asocijuotas profesorius, 1949 lietuvių rektorius. 1950 persikėlė į JAV. 1952 įgijo teisę verstis priv. praktika Niujorko valstijoje. Paskelbė moksl. straipsnių.

BIRULIS Nikalojus (1897.V.3 Zarasuose – 1976.IX.25 Philadelphijoje, PA), mechanikos inžinierius. 1915 baigė Panevėžio realinę g-ją. 1917 studijavo Sankt Peterburgo politechnikos in-te. 1929 baigė Lietuvos un-to Technikos f-tą. Iki 1942 buvo Plentų ir vandens kelių v-bos referentas, vėliau Mechanikos sk.

Nikalojus Birulis

viršininkas. Rengė šiluminių elektrinių katilų, visuom. pastatų šildymo įrenginių projektus. Pasitraukęs į Vakarus, 1945–49 gyveno Vokietijoje, dirbo vertėju IRO. Persikėlęs į JAV, 1952–67 dirbo Ballingerio b-vėje Philadelphijoje patalpų šildymo ir vėdinimo įrenginių inžinieriumi. Priklausė ALIAS. Lietuvoje buvo apdovanotas Lietuvos d. kunščio Gedimino ordinu.

BIRUTIS Stasys (**Birutavičius;** 1893.VIII.6 Šiauliuose – 1972.I.26 Brooklyne, NY), inžinierius. Lietuvos kariuomenės pulkininkas. 1911 baigęs Šiaulių g-ją, Sankt Peterburgo technologijos in-te studijavo chemiją. 1914 mobilizuotas į Rusijos kariuomenę, mokėsi Peterhofo elektrotechnikos m-loje. Ją baigęs, dirbo jūrų karinėje laboratorijoje. 1920 sugrįžo į Lietuvą ir buvo paskirtas į Lietuvos kariuomenės inžinerinį skyrių. Vėliau mokėsi Berlyno Charlottenburgo aukštojoje technikos m-loje, kurią 1927 baigęs, gavo inžinieriaus diplomą. Grįžęs dirbo Krašto apsaugos m-jos ginklavimo v-boje (važinėdavo į užsienį pirkti karinių medžiagų), gavo pulkininko laipsnį. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, buvo liet. stovyklų viršininkas. Persikėlęs į JAV, nuo 1949 gyveno Niujorke, NY. Buvo ALIAS narys. Lietuvoje apdovanotas Vytauto Didžiojo ir Lietuvos d. kun-ščio Gedimino ordinais.

BIRUTIS Vaclovas (1901.IV.1 Šiauliuose – 1995.II.19 Putname, CT), inžinierius. Mokėsi Maskvos (per I pasaul. karą) ir Šiaulių g-jose. 1926 baigė Berlyno Charlottenburgo aukštąją technikos m-lą. Nuo 1927 dirbo Lietuvos pašto v-boje: mechaniku, vėliau Kauno telefono stoties viršininku, nuo 1933 – technikos tarnybos viršininku, nuo 1936 – Pašto v-bos direktoriumi. Dar 1928–44 Kauno aukštesniosios technikos m-los telekomunikacijos dėstytojas, 1939–44 VDU docentas, Laidinių ryšių katedros ir laboratorijos vedėjas. 1936–39 akcinės b-vės *Elektra* v-bos pirmininkas. 1944 su šeima pasitraukė į Vokietiją. Iki 1948 dėstė liet. aukštesniojoje technikos m-loje Nürtingene ir Schwäbisch Gmünde, liet. g-joje Pfullingene. 1948 atvyko į D. Britaniją, dirbo automatinių telefonų

Vaclovas Birutis

b-vėje. 1949 Liet. paštininkų s-gos suvažiavime Hanau, Vokietija, išrinktas centro v-bos garbės pirmininku. 1952 su šeima persikėlęs į JAV, dirbo Niujorko, NY, elektros stočių projektavimo b-vėje. Dalyvavo šaulių, Vilniui vaduoti s-gos, tautininkų veikloje. LE bendradarbis.

BIRŽIŠKA Mykolas (1882.VIII.12, n. s. VIII.24 Viekšniuose – 1962.VIII.24 Los Angelese, CA), visuomenės ir kultūros veikėjas, literatūros istorikas. VDU (1932), Latvijos un-to (1934) garbės daktaras. Mokydamasis Šiaulių g-joje, dalyvavo pažangioje gimnazistų veikloje. 1901–07 studijavo Maskvos un-to Teisės f-te. Veikė liet. studentų d-joje (vicepirmininkas), 1904–05 – kuopelėje liet. lit-ros istorijai tirti. Nuo 1905 įsitraukė į LSDP veiklą. Baigęs un-tą, kurį laiką dirbo advokatūroje Vilniuje. Nuo 1908 Lietuvių mokslo d-jos v-bos narys. Redagavo period. leidinius *Žarija* (1907–08, su A. Janulaičiu), *Visuomenė* (1910–11), *Žvilgsnis* (1911), *Rygos Giedros kalendorius* (1913–14), 1908–09 buvo *Vilniaus žinių* redakcijos sekretorius. Skaitė paskaitas iš liet. lit-ros istorijos, bendradarbiavo enciklopedijose; išleido liet. lit-ros istorijos apžvalgą (1909), monografiją *Antanas Klementas* (1910; lenk. 1921). 1909–15 dirbo Vilniaus žemės banke. Nuo 1915 Vilniuje buvo liet. g-jos direktorius, mokytojavo ped. kur-

Mykolas Biržiška

suose, lenkų g-jose, lenkų liaudies un-te. Nuo 1917 dirbo Lietuvių mokslo d-jos vadovėliams rengti k-jose. Parengė vadovėlius: *Lietuvių dainos* (1916, III leid. 1925), *Lietuvos geografija* (1917, IV leid. 1921), *Donelaičio gyvenimas ir raštai* (1918, III leid. 1927). Dalyvavo Vilniaus lietuvių veikloje, atkuriant Lietuvos nepriklausomybę. 1917 išstojo iš LSDP. Nuo 1917 Lietuvos tarybos narys, Vasario 16 Nepriklausomybės akto signataras. Dirbo švietimo ministro patarėju ir m-lų vizitatoriumi, 1918–19 Švietimo ministru. 1919–22 Laikinojo Vilniaus liet. k-to pirmininkas. Redagavo liet. laikraščius lenkų, rusų k., rašė straipsnius (1920–22 juos išleido atskira kn. *Na posterunku Wileńskim*). 1919–22 vadovavo Liet. mokslo d-jos vadovėlių k-jai, daug dirbo (praktiškai vadovavo) šios d-jos Aukštuosiuose liet. mokslo kursuose. Parašė ir išleido knygas: *Lietuvių dainų literatūros istorija* (1919), *Lietuvos istorijos pradžiamokslis* (1919, II leid. 1923), *Iš Adomo Mickevičiaus raštų* (1919, II leid. 1927), *Dainos keliai* (1921). 1920 dalyvavo Suvalkų derybose su lenkais, organizavo Želigovskio seimo rinkimų boikotą; už tai 1922 lenkų valdžios buvo suimtas ir perduotas Lietuvos kariuomenei. Nuo 1922 dirbo Lietuvos un-te Kaune (ordinarinis profesorius, 1922–25 ir 1937–38 Hum. mokslų f-to dekanas, 1925–26 un-to prorektorius, 1926–27 rektorius), 1922–30 ir *Aušros* berniukų g-joje (direktorius). Daug nuveikė dėl Vilniaus krašto išvadavimo: nuo 1925 buvo Vilniaus vadavimo s-gos centro k-to pirmininkas, 1931 tuo reikalu keliavo po JAV. Išleido knygas: *Rinktiniai mūsų senovės raštai* (1927), *Vilniaus Golgota* (1930), *Iš mūsų kultūros ir literatūros istorijos* (2 t., 1931–38). Nuo 1932 *Lietuviškosios enciklopedijos* viceredaktorius. 1940–43 Vilniaus un-to rektorius. 1940 parašė kn. *Vilniaus reikalu Amerikos Lietuvoje* (bolševikų buvo konfiskuota ir sunaikinta). 1944 pasitraukė į Vakarus. 1946–49 Pabaltijo un-to Hamburge–Pinneberge, Vokietija, profesorius. Nuo 1949 gyveno JAV. Išleido knygas: *Vilniaus universitetas 1940–41* (1948), *Lietuvių tautos kelias* (1952–53), *Senasis Vilniaus universitetas* (1940, II leid. 1955), *Dėl mūsų sostinės* (2 t., 1960–62). Bendradarbiavo spaudoje, LE (red. k-jos narys).

BIRŽIŠKA Vaclovas (1884.XI.20, n. s. XII.2 Viekšniuose – 1956.I.2 Waterbury, CT), bibliografas, kultūros istorikas, teisininkas, visuomenės veikėjas. VDU filologijos garbės daktaras (1939). Visuom. ir kultūros veikėjų

Vaclovas Biržiška

Mykolo ir Viktoro Biržiškų brolis. Baigęs Šiaulių g-ją, 1903–09 studijavo Sankt Peterburgo un-te (iš pradžių Gamtos ir matematikos, nuo 1904 Teisės f-te). Priklausė slaptai liet. studentų d-jai, dalyvavo LSDP veikloje tarp liet. studentų. 1910–11 Vilniuje ir 1913–14 Šiauliuose

vertėsi advokatūra, dirbo bibliotekininko darbą. 1914–17 tarnavo Rusijos kariuomenėje. Po 1917 dirbo Maskvoje Lietuvos reikalų komisariato archyvų vedėju. 1919, grįžęs į Lietuvą, įėjo į bolševikų vyriausybę; buvo Lietuvos švietimo liaudies komisaras, Lietuvos ir Baltarusijos švietimo liaudies komisaro pavaduotojas (palaikė slaptą ryšį su Lietuvos vyriausybe Kaune). Lenkams okupavus Vilnių, 1 mėnesį kalintas. Vėliau mokytojavo Vilniaus liet. g-jose, mokytojų seminarijoje. 1920–23 tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Nuo 1922 Lietuvos un-te dėstė teisę, bibliografiją ir knygų istoriją; profesorius (1924). 1923–44 Lietuvos un-to ir VDU, 1940–41 ir Vilniaus un-to bibliotekos direktorius, Vilniaus un-to Teisių f-to dekanas, 1940 įkurtos Bibliologijos katedros vedėjas. 1931–41 Lietuvos bibliotekininkų d-jos pirmininkas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–49 Pabaltijo un-to Hamburge–Pinneberge profesorius. Nuo 1946 Lietuvių rašytojų d-jos garbės narys. 1949 persikėlė į JAV. 1951–53 JAV Kongreso bibliotekos Vašingtone, DC, garbės konsultantas. Nuo 1906 bendradarbiavo spaudoje (*Lietuvos ūkininke*, *Naujojoje gadynėje*, *Skarde*, *Žarijoje*, *Vilniaus žiniose*, *Lietuvos žiniose*, *Litwa*). Svarb. darbai: *Lietuvių bibliografija* (4 d., 1924–39), *Aleksandrynas* (3 d., 1960–65), *Lietuviškieji slapyvardžiai ir slapyraidės* (2 d., 1943), *Lietuviškųjų dainų literatūros bibliografija* (*Mūsų tautosaka*, t. 3, 1931). Parašė spaudos istorijos veikalų: *Lietuviškų knygų istorijos bruožai* (d. 1, 1930), *Iš mūsų laikraščių praeities* (1932), *Senųjų lietuviškų knygų istorija* (2 d., 1953–57). Išspausdino knygų: *Lietuvių rašytojų kalendorius* (1946), *Abraham Kulvietis: First Lithuanian Humanist* (1947), *Martin Mažvydas und seine Mitarbeiter* (1948), *Vyskupo M. Valančiaus biografijos bruožai* (1952), *Amerikos lietuvių 1875–1910 bibliografinė medžiaga* (1951–53, perduota JAV Kongreso bibliotekai). Paskelbė straipsnių (str. rink. *Praeities pabiros*, 1960), archyvinės medžiagos. Redagavo bibliografinius leidinius *Knygos* (1922–26) ir *Bibliografijos žinios* (1928–43); *Lietuviškąją enciklopediją* (1933–44), tęstinį leidinį *Mūsų senovė* (1937–40), LE (1951–53). Be moksl. veikalų ir straipsnių, yra parašęs eilėraščių, prozos vaizdelių (pasirašinėjo įv. slapyvardžiais).

Viktoras Biržiška

BIRŽIŠKA Viktoras (1886.II.23 Viekšniuose – 1964.I.27 Čikagoje, IL), matematikas, visuomenės veikėjas. Visuom. ir kultūros veikėjų Mykolo ir Vaclovo Biržiškų brolis. 1904 baigė g-ją Šiauliuose. 1905–06 vadovavo LSDP Šiaulių org-jai. Po to studijavo Sankt Peterburgo technologijos in-te; tuo pačiu metu dirbo el. stotyje, vadovavo tramvajaus tilto statybos darbams. Dalyvavo slaptoje liet. studentų d-joje. In-tą baigė 1914 (inžinerinė technologija). Dar studijuodamas pradėjo dirbti A. Baranovskio patrankų f-ke, 1917–18 jam vadovavo. Kelis kartus bolševikų areštuotas. Kaip įkaitas 1920 grįžo į Lietuvą, gyveno Vilniuje. Dirbo Vytauto Didžiojo g-joje ir mkt. seminarijoje mokytoju, Lietuvių mokslo d-joje aukštųjų kursų dėstytoju. Nuo 1920 buvo Vilniaus liet. k-to narys, liet. laikraščių lenkų ir rusų kalbomis bendradarbis, redaktorius, spaudoje reiškėsi kaip publicistas. 1922 lenkų suimtas (apkaltintas krašto išdavimu). Nuo 1922 gyveno Kaune. 1922–26 dirbo Krašto apsaugos m-joje. 1922–24 buvo *Aušros* g-jos, 1923 suaugusiųjų g-jos, 1923–25 Aukštųjų karininkų kursų mokytojas. 1922–39 dėstė VDU (nuo 1928 profesorius, nuo 1931 Matematinės analizės katedros vedėjas). Veikė visuom. org-jose: 1933 buvo Klaipėdos kult. bendradarbiavimo s-gos vienas steigėjų, nuo 1934 Gamtininkų d-jos matematikų sekcijos pirmininkas, Liet. ir uk-

rainiečių d-jos pirmininkas. Išleido matematikos veikalų: *Įvadas į analizę* (1927), *Integralinio skaičiavimo pagrindai* (1928), *Matematiškosios tikimybių teorijos pagrindai* (1930), *Matematinė funkcija* (1938), publicistikos kn. *Neužgijusios žaizdos* (1936, II leid. 1967), parengė kn. *Sveikųjų, racionaliųjų, kompleksinių, hiperkompleksinių ir algebrinių skaičių mokslas* (neišleista), spaudoje paskelbė moksl. straipsnių, bendradarbiavo *Lietuviškojoje enciklopedijoje*. 1940–44 Vilniaus un-to ordinarinis profesorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–49 Pabaltijo un-to Hamburge-Pinneberge ordinarinis profesorius, Matematikos ir gamtos f-to prodekanas, matematikos grupės vedėjas. Nuo 1950 gyveno JAV.

BIRŽIŠKIENĖ Bronislova (**Šėmytė**; 1879.X.1 Vilniuje – 1955.IX.15 Los Angelese, CA), visuomenės veikėja. Visuom. veikėjo, lit-ros istoriko Mykolo Biržiškos žmona. 1898 baigė g-ją Vilniuje. 1906–07 Sankt Peterburgo aukštuosiuose Leshafto kursuose studijavo gamtos mokslus. 1905–07 dalyvavo LSDP veikloje Vilniuje ir Sankt Peterburge. 1907 *Skardo* ats. redaktorė; už II Valstybės Dūmos liet. socialdemokratų atsišaukimo išspausdinimą buvo persekiojama. Vaidino Vilniaus *Rūtos* klubo spektakliuose. Bendradarbiavo period. leidiniuose *Echo, Litwa, Vilniaus žinios, Visuomenė, Žarija*. Į lenkų k. išvertė J. Biliūno apysaką *Liūdna pasaka*. 1915–22 Vilniaus liet. g-jos ir mokytojų kursų mokytoja. 1919–20 Vilniaus lietuvių k-to narė, 1921–22 vicepirmininkė. Vilniaus *Žiburėlio* prieglaudos globėja. Už liet. veiklą lenkų okup. valdžios persekiota, 1922 pab. priversta persikelti į Kauną. Apie 4 metus buvo Kūdikių gelbėjimo d-jos pirmininkė. Nuo 1932 Vilniui vaduoti s-gos centro Moterų sekcijos pirmininkė. Buvo Lietuvos moterų tarybos vicepirmininkė. Išleido kn. *Grammatika russkogo jazyka dlia litovcev* (Rusų kalbos gramatika lietuviams, 1921). Bendradarbiavo *Naujojoje romuvoje, Mūsų Vilniuje*. 1949 apsigyveno JAV.

BIRŽYTĖ Liucija (**Birzis**; g. 1919.VI.19 Subačiuje, Panevėžio aps.), fiziologė. Ph. D. (1955). 1923 persikėlė į JAV. 1936–40 Pennsylvanijos un-te studijavo chemiją, jį baigė bakalauro laipsniu. 1940–41 studijavo fiziką Bryn Mawro koledže, PA, 1942–43 Idaho un-te, įgijo magistro laipsnį. 1948–51 Kalifornijos un-te Los Angelese, CA, studijavo fiziologiją ir apgynė doktoratą. 1956–59 Floridos med. m-loje Gainsville dėstė farmakologiją. Nuo 1960 Stanfordo tyrimų in-to Menlo Parke, CA, neurofiziologė. Paskelbė moksl. straipsnių.

Birutė Biskienė

BISKIENĖ Birutė (**Ruškytė**; 1922.IX.1 Kaune), gydytoja patologė. Pasitraukusi į Vokietiją, 1949 baigė Düsseldorfo Medicinos akademiją. Vėliau persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1956–70 Argonno nac. laboratorijoje dirbo moksl. darbą. 1970–85 MacNealo memorialo ligoninės darbuotoja. 1972–80 Ilinojaus un-to Patologijos skyriaus klinikinė profesorė asistentė. Paskelbė moksl. straipsnių apie radioaktyviuosius izotopus ir piktybinių navikų virusus.

BISKIENĖ Meilutė (**Indreikaitė, Biskis**; g. 1923.II.5 Maskvoje), gydytoja. Medicinos daktarė (1949). 1940 baigė M. Pečkauskaitės g-ją Kaune. Pasitraukusi į Vokietiją, 1948 baigė Hamburgo un-to Med. f-tą, jame apgynė doktoratą. Persikėlusi į JAV, 1954 įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus valstijoje (fiz. medicinos ir reabilitacijos specialybė). Ilinojaus un-to klinikinė profesorė asistentė, Čikagos, IL,

med. m-los lektorė. Daugelio ligoninių Čikagoje konsultantė. Paskelbė moksl. straipsnių. Priklauso amer. profesinėms d-joms ir org-joms. Yra JAV LB, ALTo, PLGS ir LGD narė.

BIZINKAUSKAITĖ Marytė (**Bizinkauskas;** g. 1961.I.4 Bostone, MA), dainininkė (sopranas). Pedagogo P. Bizinkausko duktė. 1983 bakalauro laipsniu baigė Bostono konservatorijos operos klasę, 1985 įgijo magistro laipsnį Curtis muzikos in-te Philadelphijoje, PA.

Marytė Bizinkauskaitė

Vėliau tobulinosi Vilniaus muzikos akademijoje ir Temple un-to Boyerio koledže Philadelphijoje. 1985 laimėjo *Metropolitan Operos* jaunųjų dainininkų konkursą, koncertavo šiame teatre. Dvejus metus dirbo Kanados operos trupėje. Nuo 1994 Bostono bel canto operos solistė. Nuo 1995 Šv. Kazimiero m-los Brocktone, MA, muz. direktorė. Dėsto Bostono muz. konservatorijoje. Yra atlikusi šias partijas: Bostono konservatorijoje - La Bellezza (P. Cavalli *L'Egisto*), Rosalinda (J. Strausso *Šikšnosparnis*), Curtis muzikos in-te – Zaide (G. Rossini *Turkas Italijoje*), Lia (C. Debussy *Sūnus paklydėlis*), Angelica (G. Puccini *Sesuo Angelica*), Čikagos New operos trupėje – Elžbieta I (D. Lapinsko *Dux Magnus*), Santa Fe, NM, operoje – Pallas Athena (C. Monteverdi *Popėjos vainikavimas*), Latvių operos teatre Vokietijoje – Daikna (A. Kalninio *Saliniekai*), Burlingtono operoje Kanadoje – Hanna (F. Leháro *Linksmoji našlė*, taip pat Kauno muz. teatre), Vilniaus operos ir baleto teatre – Musetta (G. Puccini *La Bohème*), Cio Cio San (G. Puccini *Madame Butterfly*; taip pat Kauno muz. teatre), Desdemona (G. Verdi *Otello*), Boyerio koledže – Madame de Haltiere (J. Massenet *Cendrillon*), Lady Billow (B. Britteno *Albertas Herringas*), M. Marie (F. Poulenco *Karmeličių dialogai*), Lowellio, MA, operoje – Violetta (G. Verdi *La Traviata*). 1984 giedojo Bostono katedroje per iškilmingas mišias, skirtas šv. Kazimiero 500-osioms mirties metinėms. Surengė solinių koncertų JAV, Kanadoje ir Lietuvoje. Yra gavusi apdovanojimų. Priklauso Lietuvos vyčių org-jai. Dalyvauja Lietuvos vaikų globos veikloje.

BIZINKAUSKAS Petras (1926 – 1990.IX.19 Brocktone, MA), pedagogas. Pedagogikos daktaras (1970). Maryknollio, NY, ir Bostono, MA, koledžuose studijavo pedagogiką. 1970 Bostono un-te apgynė doktoratą. Dėstė Bridgewaterio koledže, MA, įvedė jame liet. kalbos pamokas. Buvo Brocktono liet. tarybos vicepirmininkas, Massachusettso valstijos mkt. s-gos pirmininkas. Suorganizavo Brocktono liet. jaunimo teatrą, pastatė W. S. Gilberto ir A. S. Sullivano operetes *The Mikado* ir *The Pirates of Penzance*. Grojo keliais instrumentais. Už katalikų jaunimo organizavimą apdovanotas medaliu *Pro Deo et Juventute*.

BLANDYTĖ Elena (g. 1930.V.5 Gudžiūnuose, Kėdainių aps.), dainininkė. Pasitraukusi į Vokietiją, dainavimo mokėsi G. F. Händelio konservatorijoje Münchene ir privačiai pas A. Dičiūtę, V. Jakubėną ir A. Leparską. Apsigyvenusi JAV, nuo 1947 su seserimis Stase, Ona ir Benigna dainavo Blandyčių kvartete, nuo 1952 trio, vėliau reiškėsi kaip solistė ir deklamatorė. Atliko liet. liaudies ir liet. kompozitorių dainas, operečių (M. Petrausko *Consilium facultatis*), operų (G. Verdi *Rigoletto*)

Ona, Benigna ir Elena Blandytės

partijas, dainavo įv. renginiuose (M. K. Čiurlionio 100 gimimo metinių spektakliuose). Koncertavo Čikagoje, IL, Detroite, MI, Clevelande, OH, ir kt.

BLANDYTĖ-JAMEIKIENĖ Ona (g. Lietuvoje), dainininkė (lyrinis sopranas). Dainininkės E. Blandytės sesuo. Pasitraukusi į Vokietiją, dainavimo mokėsi pas A. Dičiūtę, A. Leparską, R. Elkius. Vėliau apsigyveno JAV. Dainavo Blandyčių kvartete (koncertavo Čikagoje, IL, Detroite, MI, Clevelande, OH, ir kt.), duete su seserimi Elena (1976 koncertas Miami, FL), solo (1977 rečitalis Manchesteryje, MI), dalyvavo įv. renginiuose.

BLAZAS Henrikas Ernestas (1903.XII.29, n. s. 1904. I. 11 Rygoje, Latvija – 1969.XI.1 Niujorke, NY), žurnalistas, publicistas, visuomenės veikėjas. 1924 baigė g-ją Kaune. 1924–29 VDU studijavo liet. lit-rą ir filosofiją. Įsteigė laikr. *Studentas* ir 1928–30 jį redagavo. 1929–33 dirbo laikr. *Naujas žodis*, savaitraščio *Diena*, satyr. laikr. *Vapsva* redakcijose. 1933–37 su T. Tilvyčiu redagavo satyr. savaitraštį *Kuntaplis* (jame rašė H. Dautarto slap.). 1938–40 dienraščio *Laikas* redaktorius. 1943–44 buvo vokiečių kalinamas Stutthofo konc. stovykloje. 1944 pasitraukė į Vokietiją, kur 1945–46 Regensburge redagavo *Lietuvių balsą*, 1946 *Tremtinių žinias*. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke. 1950 laikr. *Lietuvių kelias* redaktorius. Nuo 1953 *Monthly Bulletin of the International Peasant Union* vienas redaktorių. Bendradarbiavo LE. Parašė satyr. publicist. kūrinių, straipsnių apie liet. liaudies kūrybą, teatrą, lit-rą ir rašytojus (Vaižgantą, J. Baltrušaitį, V. Mykolaitį-Putiną, K. Binkį), sov. Rusijos gyvenimo aprašymų (išsp. 1941–43), atsiminimų apie Stutthofo konc. stovyklą (straipsniai išeivijos periodikoje). Išleido knygeles apie žurnalistinį darbą *Poligrafija, Darbas redakcijoje, Reportažas ir korespondencija* (visos 1933), knygą apie sov. okupaciją *Raudonasis siaubas* (1941). Išvertė E. Wallace rom. *Aristokrato nuotykiai* (1930). Priklausė Lietuvos valstiečių liaudininkų s-gai (1946–48 jos centro k-to II vicepirmininkas, nuo 1951 s-gos gen. sekretorius).

Henrikas Ernestas Blazas

BLAŽYS Vladas (**Blazys;** 1911.XI.10 Giriniškėse, Švenčionių aps. – 1980.I.9 Čikagoje, IL; palaidotas Spinder Lake, WI), gydytojas. 1933 baigė Vytauto Didžiojo g-ją, 1938 – Vilniaus un-tą. Stažavo Kauno ligoninėse, po to 4 metus dirbo Raudonojo kryžiaus ligoninėje Vilniuje. Pasitraukęs į Vokietiją, buvo Ingolstadto

ir Bremeno pabėgėlių stovyklų gydytojas. 1949 persikėlė į JAV. Stažavo Šv. Bernardo ligoninėje, dirbo Oak Foresto ir Dixono ligoninėse Čikagoje. 1953 įgijęs teisę verstis priv. praktika, dirbo sanatorijoje. Priklausė Vilniaus krašto liet. s-gai. Bendradarbiavo *Vilniaus rytojuje, Lietuvių bare.*

BLEKAITIS Jurgis (g. 1917.VII.8 Kellomäkki, Suomija), režisierius, poetas, literatūros kritikas. 1935 Kaune baigė *Aušros* g-ją, 1935–39 studijavo VDU, mokėsi vaidybos A. Jakševičiaus vadovaujamoje un-to teatro studijoje. 1943 baigė Vilniaus un-tą, įgijo teatrologo diplomą. 1940–41 Vilniaus miesto teatro aktorius, 1942–44 Vilniaus *Vaidilos* teatro aktorius

Jurgis Blekaitis

ir režisierius. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Čia režisavo liet. išeivių teatrų *Aitvaras* ir *Atžalynas* spektaklius. 1949 persikėlė į JAV. Režisavo spektaklius Čikagos, IL, liet. teatre, Brooklyno, NY, liet. dramos studijoje, po vieną spektaklį pastatė Montrealio, Kanada, liet. teatre, su rusų ir amerikiečių grupėmis Niujorke, NY. Nuo 1952 bendradarbiavo *Amerikos balso* radijuje, 1956–87 dirbo jo liet. skyriuje. Nuo 1954 pab. gyvena Vašingtone, DC. Parašė intelektualinių modernistinės poetikos eilėraščių (rink. *Vardai vandenims ir dienoms*, 1954, *Rudens ritmu*, 1979). *Aiduose, Literatūros lankuose, Margutyje, Metmenyse* paskelbė straipsnių apie liet. lit-rą ir teatrą, išeivijos kultūrinį gyvenimą. Bendradarbiavo LE. Parašė atsiminimų apie prieškario Lietuvos teatrą, B. Sruogą, H. Radauską, H. Kačinską. Išvertė J. Brodskio, Cz. Miłoszo, I. Ivasko eilėraščių, suredagavo H. Radausko pomirtinį eilėraščių rinkinį (1978). Priklauso Liet. rašytojų d-jai.

BLYNAS Marijus (g. 1920.VIII Kaune), teisininkas, istorikas. 1939–43 studijavo teisę VDU ir Vilniaus un-te. Vokiečių okupacijos metais spausdino ir platino pogrindžio spaudą. Pasitraukęs į Vokietiją, vėliau į JAV, bendradarbiavo spaudoje. Išvertė iš lenkų k., papildė ir išsp. *Laisvojoje Lietuvoje* L. Žitkevičiaus *Ginamųjų Vilniaus sienų nugriovimas* (1974). Išleido kn.: *Lietuvos senovės paminklai* (1982), *Nostradamus ir pranašystės* (1984); 3 t. raštų: *Lietuvos reikalais* (t. 1, 1984), *Tikroji praeitis* (t. 2, 1985), *Lietuvos senovės palikimas* (t. 3, 1987). Priklausė skautams, neolituanams. Aktyvus Lietuvos sąjūdžio bei ALTo veikėjas.

BLINSTRUBAS Teodoras (g. 1906.XI.26 Požerūnuose, Tauragės vls. ir aps.), pedagogas, visuomenės veikėjas. 1920–23 mokėsi Tauragės g-joje, 1923–27 Tauragės mkt. seminarijoje. Studijavo VDU, kurį 1939 baigė. 1927–33 mokytojavo Švėkšnos *Saulės* ir Joniškio g-jose, 1933–44 Rietavo, Pilviškių, Šeduvos prog-jų, Kupiškio ir Vilkijos g-jų direktorius. Anksti įsijungė į visuom. veiklą. Veikė šauliuose, jaunalietuviuose, tautininkuose. 1944 pasitraukė į Vokietiją, kur 1945 Oldenburgo stovykloje įsteigė liet. g-ją, buvo jos pirmasis direktorius. 1948 pab. persikėlė į JAV. 1950–52 Ilinojaus technologijos in-te Čikagoje, IL, išklausė braižybos pagrindų kursą ir 1951–73 dirbo braižytoju, kai kur eidamas ir inžinieriaus pareigas. JAV taip pat aktyviai reiškėsi liet. visuom. veikloje. 1950–60 Čikagos lietuvių tarybos iždininkas, vicepirmininkas, 1956–57 pirmininkas. 1958–87 ALTo v-bos narys, vicepirmininkas, 1984–87 pirmininkas; nuo 1987 garbės narys. 1952–62 JAV LB Čikagos apyg. v-bos vicepirmininkas ir švietimo reikalų vadovas, JAV LB III–V ir VII tarybų narys. PLB keturių pirmųjų seimų atstovas. Pirmojo JAV ir Kanados lietuvių kultūros kongreso (1956) pirmininkas, JAV ir Kanados lietuvių II dainų šventės (1961) k-to vicepirminin-

Teodoras Blinstrubas

kas ir iždininkas. Nuo 1951 ėjo įv. pareigas ALTS taryboje ir v-boje; 1967–73 tos s-gos pirmininkas, 1988–90 Garbės teismo narys, nuo 1990 jo pirmininkas. 1980–92 Lietuvių tautinio sąjūdžio v-bos vicepirmininkas. Daug metų VLIKo narys ir seimų dalyvis. Aktyvus Lietuvos laisvinimo veiksnių konferencijų dalyvis. 1967, 1975 ir 1986 dalyvavo lietuvių delegacijose Lietuvos laisvinimo reikalais pas JAV prezidentus. Vienas LF steigėjų, 1962–65 pirmasis jo v-bos pirmininkas. 1960–62 BALFo direktorius. 1982–92 SLA švietimo k-jos narys, nuo 1992 kontrolės k-jos pirmininkas. Nuo 1990 pab. Lituanistikos tyrimo ir studijų centro tarybos narys. 1970–81 žrn. *Naujoji Viltis* leidėjų tarybos narys, pirmininkas. *Vilties* d-jos v-bos vicepirmininkas (1973–75), sekretorius (1975–77). Apdovanotas Nepriklausomybės medaliu (1928), Trijų Liepsnų žymeniu (1937), LŠS Žvaigždės ordinu (1986).

BLYSKIS Henrikas (g. 1937.II.20 Paantvardyje, Raseinių aps.), grafikas, tapytojas. 1942 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1957 baigė Vasario 16-osios g-ją ir persikėlė į JAV. Nuo 1960 tapybą ir grafiką studijavo Čikagos meno in-te, IL, grafiką – Ilinojaus technologijos in-te. Nuo 9 d-mečio pr. gyvena Vokietijoje. Oforto, litografijos technikomis sukūrė abstrakčių, figūratyvinių estampų, tapybos kūrinių. Dalyvavo grupinėse parodose (nuo 1962), pelnė apdovanojimų (I premija 1968 Čikagos dailininkų kūrybos parodoje Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 50-mečiui paminėti). Priklausė *Dailės* grupei.

BLOŽĖ Vladas (1914.IX. 30 Kemėruose, Baisogalos vls., Kėdainių aps. – 1995.VIII.7 Clevelande, OH), veterinarijos gydytojas, visuomenininkas. Veterinarijos daktaras (1949). 1936 baigė Šiaulių mkt. seminariją, 1939 – Karo m-lą Kaune, 1942–44 studijavo Vet. akademijoje. Pasitraukęs į Vokietiją, 1947 baigė Hannoverio aukštąją vet. m-lą, joje įgijo daktaro laipsnį. 1949 apsigyveno JAV. 1950–52 dirbo Dearborno, MI, vet. ligoninėje. 1952–55 vet. ligoninės Čikagoje, IL, vedėjas, 1955–60 vertėsi privačia praktika Spenserville, OH. Nuo 1960 iki pensijos (1985) dirbo savo smulkių gyvūnų ligoninėje Strongsville (netoli Clevelando). Nuo 1963 dalyvavo *Vilties* d-jos veikloje: 1985–87 jos vicepirmininkas, 1987–89

Henrikas Blyskis

Vladas Bložė

revizijos k-jos vicepirmininkas. Rėmė liet. spaudą ir radijo laidas, Clevelando lietuvių kultūrinius renginius, P. Klimo kn. *Iš mano atsiminimų* (1979) išleidimą. 1938 apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino medaliu.

BLOŽIS Jurgis (g. 1929.XI.3 Čikagoje, IL), gydytojas odontologas. 1955 baigė Ohio untą Columbuse ir įgijo gydytojo odontologo diplomą. Specializavosi Čikagos un-te ir įgijo patologijos magistro laipsnį. Kurį laiką buvo šio un-to dėstytojas, nuo 1964 asistentas profesorius. Nuo 1966 Ohio un-to Stomatologijos sk. vedėjas, nuo 1968 asocijuotas profesorius.

BOBELIS Antanas Arnoldas (g. 1931.V.3 Kaune), inžinierius, visuomenės veikėjas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. 1952–53 dalyvavo Korėjos kare. 1958 Niujorko koledže, NY, gavo inžinerijos bakalauro laipsnį. 1958–59 Niujorko transporto v-bos (New York City Transit Authority) įrengimų sk. elektrikas inžinierius. Nuo 1959 dirbo Brooklyno, NY, gamtinių dujų b-vėje (*Brooklyn Union Gas*). 1963 įgijo profesionalaus inžinieriaus teises. 1992–94 (iki pensijos) Brooklyno gamtinių dujų b-vės tyrimų sk. vyr. mokslininkas. Amerikos gamtinių dujų asociacijoje dirbo įv. pareigose (1979, 1980 ir 1986 gavo tos asociacijos apdovanojimus). Paskelbė straipsnių, daugiausia apie matavimo vienetus, gamtinių dujų įrengimų naudojimą. 1980 parengė matavimo vienetų vadovėlį *Metric Unit (SI) Application Guide*. Dalyvauja Niujorko liet. *Kultūros židinio* veikloje: 1992–94 tarybos narys, nuo 1994 iždininkas. Priklauso skautų org-jai: LSS Atlanto rajono vadas (1964–69), LSS tarybos pirmijos vicepirmininkas (1969–72), LSS suvažiavimo prezidiumo pirmininkas (1975–76); apdovanotas LSS Lelijos, *Padėkos* ordinu.

Antanas Arnoldas Bobelis

BOBELIS Jurgis (1895.IV.23 Kalvarijoje, Marijampolės aps. – 1954.III.28 Čikagoje, IL), karo veikėjas, visuomenininkas. Lietuvos kariuomenės pulkininkas (1926). Visuom. ir polit. veikėjo, gydytojo Kazio Bobelio tėvas. 1915 Sankt Peterburge baigė karo m-lą. Nuo 1915 kovėsi Galicijos, Austrija, fronte. Paties caro Nikolajaus II apdovanotas šv. Georgijaus ordinu. Iki caro nuvertimo 1917 buvo Žiemos rūmų sargybos viršininkas. 1917 baigė Peterhofo, Rusija, karo m-lą. Grįžęs į Lietuvą, 1918 stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. 1919–20 Kauno komendantūros mokomosios kuopos vadas. Jo sumanumo dėka buvo išaiškinta lenkų kar. org-jos (POW) veikla, sutrukdytas jos rengtas 1919 sukilimas. Jo vadovaujama

Kauno komendantūros mokomoji kuopa likvidavo vad. Babtų respubliką. 1921–24 Kariuomenės štabo rikiuotės sk. viršininkas, 1925–26 štabo viršininko padėjėjas. 1924 baigė Lietuvos un-to Teisių f-tą, 1930 – Ekonomikos f-tą. 1925 baigęs Aukštuosius karininkų kursus Kaune, 1926 paskirtas 8-ojo pėstininkų pulko vadu. 1927–35 ypatingų reikalų karininkas prie Krašto apsaugos ministro, Ekonominės karių b-vės v-bos pirmininkas. 1936–40 Kauno miesto ir apskrities komendantas ir Kauno apyg. šaulių rinktinės vadas. Karo m-loje, Aukštuosiuose karininkų kursuose, Aukštesnėje policijos m-loje dėstė Lietuvos valst. teisę, adm. pagrindus, visuom. mokslus. Parengė Kar. tarnybos įstatymo, Drausmės statuto, Šaulių s-gos įstatymo ir statuto projektus. SSRS okupavus Lietuvą, tarnavo Raud. armijos korpuse. 1940 pasiųstas į Frunzės karo akademiją Maskvoje. 1941 pr. ten suimtas, įkalintas Maskvos ir Rygos kalėjimuose. Kilus Vokietijos–SSRS karui, iš Rygos kalėjimo pabėgo. 1941 Lietuvos Laikinosios vyriausybės paskirtas Kauno komendantu, vėliau gestapo buvo suimtas, kurį laiką vadovavo Kauno apyg. partizanų kovoms. 1943 išlaikęs teisėjo egzaminus, 1943–44 Kaune vertėsi advokato praktika. 1944 su šeima pasitraukė į Vakarus. 1945 Fronteno, Vokietija, liet. k-to pirmininkas. 1947 JAV armijos

Jurgis Bobelis

štabo V. Vokietijoje vertimų sk. viršininkas. 1949–53 Lietuvos kariuomenės savanorių kūrėjų sąjungos (LKSKS) Čikagoje, IL, pirmininkas. 1953 JAV LB Marquette Parko apyl. pirmininkas, LKSKS centro v-bos pirmininkas. 1949–54 Lietuvių teisininkų d-jos Čikagos skyriaus, Lietuvių karių veteranų s-gos *Ramovė* narys. Lietuvoje apdovanotas dviem Vyčio kryžiaus (1919 jį gavo pirmasis; 1920 gavo antrąkart), Lietuvos d. kun-ščio Gedimino III laipsnio, Savanorio kūrėjo, Šaulių žvaigždės, Latvijos karo ordinais.

Jurgis Algirdas Bobelis

BOBELIS Jurgis Algirdas (g. 1924.V.22 Kaune), mechanikos inžinierius, visuomenininkas. Karo veikėjo J. Bobelio sūnus. 1941 baigė Kauno *Aušros* berniukų g-ją. Bolševikų okupacijos metais dalyvavo LAF veikloje, 1941 Birželio sukilime. 1941–43 mokėsi VDU Kaune. 1944 su tėvais pasitraukė į Austriją, vėliau – į Vokietiją. 1949 Stuttgarto aukštojoje technikos m-loje gavo mechanikos inžinieriaus diplomą. 1949 persikėlė į JAV. 1949–56

Čikagos, IL, ir Bostono, MA, braižymo įstaigų inžinierius projektuotojas. 1958 baigė Massachusettso technologijos in-to Sloano vadybos m-lą, įgydamas vadybos magistro laipsnį. 1958–71 dirbo branduolinių povandeninių laivų statybos bendrovėse gamybos direktoriumi, direktoriaus padėjėju, gamybos viceprezidentu. 1971–76 b-vės *Litton–Reed* prezidentas, 1976–80 b-vės *United Technologies–Otis Elevator* gamybos viceprezidentas, 1980–92 (iki pensijos) *Allied Bronze* b-vės prezidentas ir direktorių tarybos pirmininkas. Amerikos laivyno inžinierių, Laivų archit-ros ir jūrų inžinerijos, gamybos inžinierių d-jų ir Niujorko Union League klubo narys. 1982–93 Tautos fondo tarybos direktorius ir finansų komisijos pirmininkas. 1992 ir 1993 apdovanotas už darbą Lietuvai okupacijos metais.

BOBELIS Kazys (g. 1923.III.4 Kaune), gydytojas chirurgas urologas, visuomenės ir politikos veikėjas. Medicinos daktaras (1948), LKMA narys (1948). Karo veikėjo J. Bobelio sūnus. 1941 baigęs Kauno *Aušros* berniukų g-ją, pradėjo studijuoti VDU. 1944 pasitraukė į Vakarus. Studijavo Grazo un-te Austrijoje, vėliau Tübingeno un-te Vokietijoje, jį 1946 baigė. 1949 persikėlė į JAV. 1952 įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus, 1976 – Floridos valstijoje. Specializavosi Johno Hopkinso un-to ligoninėje Baltimorėje, MD. 1959–67 Loyolos un-to Med. m-los, IL, urologijos instruktorius, 1967–74 Čikagos med. m-los asocijuotas profesorius. Kurį laiką dar dirbo Elgine, IL: 1968–76 Šv. Juozapo ligoninės Chirurgijos sk. vedėjas, 1977–78 ligoninės prezidentas. 1986–90 Šv. Antano ligoninės St. Petersburge, FL, Urologijos sk. vedėjas. Priklauso įv. profesinėms ir JAV lietuvių visuom. org-joms. Aktyviai dalyvauja liet. visuom. veikloje. 1962–76 JAV LB tarybos narys. 1970–78 ALTo pirmininkas, vėliau garbės pirmininkas. 1979–92 VLIKo pirmininkas. Vadovavo lietuvių ir kitų baltų delegacijoms susitikimuose su JAV prezidentu G. Fordu (1975 ir 1976). Dalyvavo Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijose Belgrade (1978), Madride (1980–81), Berne (1984), Otavoje (1985), Vienoje (1986), Paryžiuje (1989), Kopenhagoje (1990), Krokuvoje, Berlyne ir Maskvoje (1991), jose gynė

Kazys Bobelis

Lietuvos laisvės reikalus. 1990 grįžo į Lietuvą. 1992 ir 1996 išrinktas į Lietuvos Respublikos Seimą; 1992–96 Užsienio reikalų k-to pirmininkas. Bendradarbiavo LE. Apdovanotas LŠS *Žvaigždės* ordinu (1978), Elliso salos garbės medaliu (Ellis Island Medal of Honor, 1986). 1975 Amerikos liet. respublikonų lyga suteikė metų žmogaus (Man of the Year) titulą. 1984 popiežius Jonas Paulius II apdovanojo Šv. Grigaliaus Didžiojo ordinu.

BOBELYTĖ-JASAITIENĖ Laima Marija (1927.VIII.14 Palangoje – 1983.I.22 Bostone, MA), filologė, pogrindininkė. Karo veikėjo J. Bobelio duktė. Mokėsi *Aušros* g-joje Kaune. 1940–44 buvo pogrindininkų ryšininke, vežiojo ginklus iš Vilniaus ir Šiaulių, 1942 – slaptą spaudą. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją, 1946–49 Tübingene studijavo pranc. kalbą ir lit-rą. 1949 persikėlė į JAV. 1953 baigė Bostono un-tą (lit-rą ir lingvistiką).

BOBINIENĖ Jonė (g. Kaune), dainininkė (mecosopranas). Lietuvoje dainavo J. Martinonio ir Kauno VI g-jos chore. Pasitraukusi iš Lietuvos, kurį laiką gyveno Vokietijoje. Dainavo įv. choruose. Apsigyvenusi JAV, Čikagoje, IL, balsą lavino pas A. Stephens. Dainavo jos vadovaujamame tercete, per P. Šaltimiero radiją. Nuo 1968 yra Čikagos liet. operos choristė, nuo 1991 operos v-bos vicepirmininkė.

BOGUŠIENĖ Teklė (**Juciūtė;** g. 1915.XII.10 Švėkšnoje, Tauragės aps.), lietuviškos veiklos

rėmėja. Sibiro kalinės rašytojos Elenos Juciūtės sesuo. 1936 Švėkšnoje baigė *Saulės* g-ją, 1939 Klaipėdos prekybos in-tą. Persikėlusi į JAV, Bostone, MA, baigė Verslo koledžą ir dirbo firmoje. Šelpia Lietuvos polit. kalinius, švietimo įstaigas (ypač Švėkšnos g-ją), gimines (vienai šeimai Lietuvoje padėjo išauginti 8 vaikus), remia LF.

BOGUTAITĖ Vitalija (**Keblienė**; g. 1934. IV.11 Krakėse, Kėdainių aps.), chemikė, pedagogė, poetė. Inž., lit-ros tyrinėtojo K. Keblio žmona. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Baltimorėje, MD. Čia baigė vid. mokslą, 1956 bakalauro laipsniu – chemiją Notre Dame un-te. 1966 Detroito, MI, Marygrove koledže įgijusi ped. magistro laipsnį, dėstė chemiją Redford Union m-loje, MI. Nuo 1983 gyvena Baton Rouge, LA, iki 1994 dėstė chemiją Scotlandville Magnet m-loje. Išleido poezijos rinkinius *Veidrodis jūros dugne* (1960), *Lietus ir laikas* (1969), *Po vasaros* (1976), rinktinę *Kelionė* (1989 Vilniuje). Kūryboje yra bežemių kartos pasaulėjautos ir poetikos bruožų, asmeniniai išgyvenimai siejami su laiko dvasia. Parašė libretą D. Lapinsko operai *Lokys* (past. 1966). Eilėraščių išversta į anglų, flamandų, isp. kalbas. Ateitininkė (1955–56 Baltimorės studentų draugovės pirmininkė).

Vitalija Bogutaitė

Joe Boley

BOLEY Joe (Juozas **Bulevičius**; 1904.V.6 Homesteade, PA – 1992.VI.24 Niujorke, NY), aktorius. 1926 baigė Duquesne un-tą Pittsburghe, PA, po to studijavo Loyolos un-te Čikagoje, IL. 1931–33 dirbo pranešėju Pittsburgho radijuje ir mokėsi Carnegie dramos m-loje. 1933 apsigyveno Niujorke. Kurį laiką buvo *WOV* radijo, nuo 1937 *Paramount* studijos kronikinių filmų diktorius. 1939 suorganizavo Mėnesio knygos (Book of the Month) klubą, jame propagavo liet. knygas. Per karą kartu su kt. aktoriais vaidino Amerikos ir sąjungininkų kariams. Po karo vėl dirbo *Paramount* studijoje. Aktyviai dalyvavo JAV LB veikloje (Aušros vartų parapijos, *Kultūros židinio* renginiuose skaitydavo liet. autorių kūrinius). M-lose rengdavo dailiojo skaitymo programas, vertė liet. kūrinius į anglų kalbą. Lietuvos vyčių garbės narys.

Sukaupė archyvą; palikimą paskyrė Lietuvių relig. šalpos (teikiančios pagalbą Lietuvai) ir kt. org-joms.

BOLL-BALTUSEVIČIUS Jonas (1907.III.20 Luzerne, PA – 1979.V.2 Wilkes Barre, PA), kunigas. Studijavo teologiją Šv. Bonaventūros koledže, NY, ir Amerikos katalikų un-te Vašingtone, DC, įgydamas bakalauro bei magistro laipsnius. 1933 įšventintas kunigu. Buvo Šv. Mykolo liet. parapijos klebonas Scrantone, PA. 1942 toje parapijoje pastatė bažnyčią, 1949 perstatė vienuolyną. Kunigų vienybės pirmininkas, LRK SA dvasios vadas. Reiškėsi ir amerikiečių veikloje: priklausė Scrantono diecezijos statybų k-jai (sekretorius) ir Scrantono miesto poilsio ir pramogų k-tui (pirmininkas).

Jonas Boll-Baltusevičius

Ignas Boreišis

BOREIŠIS Ignas (1887.XII.25 Ratkupyje, Panemunėlio vls., Rokiškio aps.– 1959.IX.11 Detroite, MI), kunigas. Mokėsi Kaune, Sankt Peterburge. 1913 emigravo į JAV. Dirbo vaistinėje Amsterdame, NY. Mokėsi Šv. Kirilo ir Metodijaus kun. seminarijoje Detroite. Įšventintas 1920. Dirbo Šv. Jurgio liet. parapijos Detroite vikaru, o vėliau įsteigė ten pat Šv. Antano parapiją ir nuo 1923 buvo jos klebonas; pastatydino bažnyčią ir m-lą. Liet. organizacijų steigėjas ir rėmėjas. Sukauptą didžiulę biblioteką padovanojo Čikagos, IL, lietuviams jėzuitams.

BOREVIČIUS Jonas (1906.XII.6 Alytuje – 1989.VIII.23 Čikagoje, IL), kunigas jėzuitas, visuomenės veikėjas. 1925 baigęs Alytaus g-ją, įstojo į jėzuitų ordiną.1932 baigė filosofijos studijas Valkenburge, Olandija. Dar studijavo socialinius mokslus Münsterio, Vokietija, ir Louvaino, Belgija, un-tuose. 1932 pasiųstas į Taliną arkivyskupo sekretoriaus pareigoms. Čia įsteigė jaunimo auklėjimo in-tą ir iki 1934 jam vadovavo. 1933 estų k. parašė dramą *Kalėdų garsai.* Dar mokytojavo rusų g-joje. 1934 grįžo į Valkenburgą ir iki 1938 unte studijavo teologiją. 1937 įšventintas kunigu. 1941–44 Šiaulių prekybos in-to kapelionas, nuo 1942 dar Šv. Ignaco bažnyčios rektorius. Vokiečių okupacijos metais įsijungė į liet. pogrindžio veiklą, gelbėjo žydus. 1944 pasitraukė į Vokietiją, vėliau į Šveicariją. 1945–46 Liet. tremtinių k-to Šveicarijoje pirmininkas, lietuvių kapelionas. Šveicarijoje įsijungė į tarpt. org-jos CARITAS ir tarpt. tremtinių

Jonas Borevičius

švietimo k-jos veiklą, atstovavo BALFui. Nuo 1946 gyveno JAV, iš pradžių Philadelphijoje, PA, vėliau Čikagoje. Rūpinosi išeivių dvasiniais reikalais, talkino liet. parapijų klebonams, vasaros atostogų metu rengė jaunimui stovyklas, ypač daug dėmesio skyrė nekatalikiškas m-las lankančio jaunimo rel. auklėjimui. Daug prisidėjo prie liet. jėzuitų įsikūrimo Amerikoje. 1946 Čikagoje įsteigė liet. jėzuitų namus, 1972–78 liet. jėzuitų vyresnysis. Nuo 1949 Čikagos studentų ateitininkų ir sendraugių, 1952–53 JAV studentų ateitininkų s-gos dvasios vadas, šaulių vyriausiasis kapelionas. 1957–63 Montrealio, Kanada, Aušros vartų parapijos klebonas. 1959–63 buvo Kanados LB Krašto v-bos vicepirmininkas ir Kultūros tarybos pirmininkas. Grįžęs į Čikagą, aktyviai įsijungė į liet. pastoracinę ir visuom. veiklą. Vedė liet. katalikų radijo valandėles, globojo Jaunimo centrą (direktorius 1963–69). Čikagos aukštesn. lituanist. m-los vienas steigėjų, ilgametis Dariaus ir Girėno pr. m-los tikybos mokytojas, M. K. Čiurlionio galerijos globos k-to pirmininkas. Kurį laiką JAV LB ir PLB vicepirmininkas. 1965 su misijomis vyko į Australiją, aplankė visas lietuvių gyvenamas vietas. Dirbdamas pastoracinį darbą, būdamas geras ir įtaigus pamokslininkas, rūpinosi jaunimo švietimu ir auklėjimu. Visa visuom. veikla buvo skirta išeivijos lietuvybei palaikyti ir Lietuvos laisvei atgauti. Bendradarbiavo leidiniuose *Rytas*, *XX amžius*, *Draugas*, *Misijos*, *Žvaigždė*, *Ateitis*, *Laiškai lietuviams*. Apdovanotas LSS ordinu (1985), LŠS medaliu ir Žvaigždės ordinu.

BORIS Robertas (**Borysas**; g. 1930.IV.19 Detroite, MI), verslo administratorius, visuomenės veikėjas. 1943 Detroite baigė Šv. Antano parapijos liet. m-lą, 1947 Holy Redeemerio g-ją. 1955 Detroito un-te įgijo bakalauro laipsnį (komercija ir finansai). 1960 baigė Transporto eismo ir transportavimo koledžą (College of Advanced Traffic and Transportation). Iki 1963 korp. *U.S. Cold Storage*, 1963–90 b-vės *Earl C. Smith* viceprezidentas. Nuo 1948 priklauso Lietuvos vyčių org-jai (1960–63 jos pirmininkas, nuo 1965 garbės narys). 1980–83 ALRKF v-bos narys. Lietuvių katalikų religinės šalpos v-bos narys. 1989 įsteigė k-tą *Pagalba Lietuvai*, nuo 1992 jo pirmininkas (atvežė med. pagalbos Lietuvos ligoninėms už 15 mln. JAV dolerių). Nuo 1990 Detroito Šv. Antano parapijos tarybos vicepirmininkas. Subūrė tautinių šokių grupę, rengė liet. kalbos užsiėmimus, *Dainavos* stovyklas jaunimui.

Robertas Boris

Padėjo įsikurti ir gauti darbą liet. šeimoms, atvykusioms į JAV. Pelnė LŠS Žvaigždės ordiną (1993), Lietuvio kataliko visuomenininko premiją (1996).

BORTKEVIČIUS Jonas (g. 1925.IX.23 Kretingoje), technikas projektuotojas. 1940–44 mokėsi Kauno VIII g-joje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Würzburgo stovykloje 1947 baigė liet. g-ją. Tais pačiais metais apsigyveno JAV. 1951 baigęs Columbuso technikos m-lą Niujorke, NY, iki 1973 dirbo įv. firmose techniku braižytoju, vėliau projektuotoju. 1973–88 dirbo *General Foods* b-vėje Cranbury, NJ. Už maisto ruošimo ir pakavimo mechanizmų tobulinimo projektus gavo 3 patentus. Priklauso LF (nuo 1967), Tautos fondui (nuo 1974), Mažosios Lietuvos fondui (nuo 1982), BALFui. Turi sukaupęs > 2000 knygų biblioteką; dalį knygų padovanojo Lietuvos istorijos in-tui. Remia liet. knygų ir laikraščių leidybą.

Jonas Bortkevičius

BOVINAS Vincas (tikr. **Pėstininkas;** 1890.IV.23 Dapkiškiuose, Vilkaviškio vls. – 1982.VIII.8 Miami, FL), literatas, komunistų veikėjas. 1911 atvyko į JAV. Dalyvavo Liet. socialistų s-gos veikloje. JAV KP narys (1919). Liet. meno s-gos vienas organizatorių, ilgą laiką buvo jos sekretorius. Dalyvavo Amerikos liet. darbininkų lit-ros d-jos veikloje (1925, 1931–32 centro k-to narys, buvo 75-osios kuopos Miami pirmininkas). Išeivijos ir okupuotos Lietuvos period. spaudoje paskelbė publicistikos, straipsnių apie lit-rą. Parašė pjesių.

Elena Bradūnaitė-Aglinskienė

BRADŪNAITĖ-AGLINSKIENĖ Elena (g. 1948.VII.5 Münchene, Vokietija), folklorininkė, dainininkė (koloratūrinis sopranas), etnologė, visuomenininkė. Poeto K. Bradūno duktė. Dainuoti mokėsi pas I. Motekaitienę. Studijavo Čikagos un-te, IL (1970 gavo antropologijos bakalauro laipsnį), 1970–71 jame dėstė liet. kalbą. 1972 liet. telkinyje Pensylvanijoje užrašė daug liaudies dainų. 1973 Kalifornijos un-te Los Angelese, CA, gavo tautosakos ir mitologijos magistro laipsnį. Mokytojavo Los Angeleso lituanistinėje m-loje. 1974–77 kaip doktorantė studijavo tautosaką Indianos un-te Bloomingtone; 1976 šio un-to Slavistikos f-te dėstė liet. kalbą. 1977–85 kaip etninių kultūrų specialistė dirbo JAV Kongreso b-kos Vašingtone, DC, *American Folklife* centre. Rengė etnografinių tyrimų projektus, konferencijas, leidinius. Viena žrn. *Folklife Center News* redaktorių. 1980 su Fulbrighto stipendija buvo tarpt. suvažiavime

Dubrovnike, Jugoslavija, skaitė pranešimą apie Amerikos etninių grupių buitį. Kn. *Pennsylvanijos angliakasių Lietuva* (1977) viena autorių. Liet. spaudoje ir žrn. *Lituanus, Folklore Forum, Indiana Folklore* paskelbė straipsnių. Skaitė pranešimus MKS. Buvo Čikagos, Los Angeleso, Vašingtono LB v-bų, JAV LB Tarybos narė. Dirbo Lituanistikos in-to Tautotyros ir kraštotyros sk. vedėja. Nuo 1985 gyvena Hawajuose, dirba etninių kultūrų konsultante.

BRADŪNAS Jurgis (g. 1949.IX.5 Baltimorėje, MD), žurnalistas. Poeto K. Bradūno sūnus. 1974 baigė De Paulo un-tą Čikagoje, IL; gavo bakalauro laipsnį (biologija ir gamtos apsauga). Studijuodamas buvo Studentų ateitininkų s-gos v-bos narys, priklausė studentų ateitininkų meno d-jai *Šatrija*. Nuo 1976 dirba *Amerikos balso* Vašingtone liet. skyriuje. Parašė eilėraščių (išsp. jaunųjų poetų antologijoje *Tiltai ir tuneliai*, 1969), prozos kūrinių (išsp. *Aiduose, Draugo* kult. priede, lit-ros almanache *Devintoji pradalgė*, 1976, leidinyje *Pennsylvanijos angliakasių Lietuva*, 1977). Išvertė į anglų kalbą liet. poetų (tarp jų ir K. Bradūno) kūrinių, į liet. kalbą – amerikiečių autorių poezijos.

BRADŪNAS Kazys (g. 1917.II.11 Kiršuose, Alvito vls., Vilkaviškio aps.), poetas. Baigęs Vilkaviškio g-ją, 1937 įstojo į VDU Teologijos–filosofijos f-tą. 1940 persikėlė studijuoti į Vilniaus un-to Hum. f-tą, kurį baigė 1943. Dar studijuodamas (1937–38) redagavo žrn. *Ateitis*, tarnavo kariuomenėje (1938–39), mokytojavo Alytaus g-joje (1941). 1944 pasitraukė į Vokietiją, mokytojavo Müncheno liet. g-joje, 1945–48 redagavo žrn. *Aidai*. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Baltimorėje, MD, kur dirbo ir fiz. darbą. 1952–59 žrn. *Literatūros lankai* redakcijos narys. Nuo 1961 gyveno Čikagoje, IL. 1961–82 redagavo laikr. *Draugas* kultūros priedą *Mokslas, menas, literatūra*. Nuo 1990 daugiausia gyvena Lietuvoje, Vilniuje. Pirmuosius eilėraščius išspausdino 1932 *Ateityje, Ateities spinduliuose, Pradalgėse*. Ankstyvieji eil. rinkiniai: *Vilniaus varpai* (1943, II leid. 1947, leidyklos *Patria* premija), *Pėdos arimuos* (1944), *Svetimoji duona* (1946, Lietuvos Raud. kryžiaus premija), *Maras* (1947), *Apeigos* (1948). Rinkiniai, išleisti JAV: *Devynios baladės* (1955, *Aidų* premija), *Morenų ugnys* (1958, LRD premija), *Sidabrinės kamanos* (1964, *Draugo* poezijos premija), triptikas *Sonatos ir fugos. Susitikimai su M. K. Čiurlioniu* (1967), *Donelaičio kapas* (1970, LRD premija), *Pokalbiai su karaliumi* (1973), *Alkana kelionė* (1976), *Užeigoje prie Vilniaus vieškelio* (1981, JAV LB premija), *Prierašai* (1983, Montrealio sambūrio V. Krėvės premija), *Krikšto vanduo Joninių naktį* (1987, LRD premija). Lietuvoje išspausdinti rinkiniai: *Jaugom Nemuno upyne, Prie vieno stalo* (abu 1990), *Duona ir druska* (1992), *Lietuviškoji trilogija* (1994), *Iš grumsto ir iš dvasios* (1994), *Grūdų valanda* (1997). Priklauso vad. žemininkų kartai. Ankstyvuosiuose eilėraščiuose vyrauja lyrizmas, romantika, kuri vėlesnėje poezijoje palaipsniui pereina į žemės ir laiko simboliką, atsiranda suabsoliutinto „amžinojo lietuvio" dvasinių išgyvenimų, liet. tautosakos ir mitologijos motyvų, liet. kultūros istorijos realijų apmąstymų. Plastiška santūri forma dažnai grindžiama

Kazys Bradūnas

individualizuota tautosakos poetika. Be poezijos, yra parašęs B. Markaičio kantatos *Vilniaus varpai* (1965), D. Lapinsko kantatos *Karalius Mindaugas* ir operos *Maras* (abi 1967), B. Budriūno kantatos *Tu Vilniuj pasilik, valdove* (1975) tekstus, D. Lapinsko operos *Dux Magnus* (past. 1984) libretą. Daugelio leidinių (antologija *Žemė*, 1951; V. Mačernio *Poezija*, 1961; straipsnių rink. *Lietuvių literatūra svetur*, 1968; *Lietuvių poezija III*, 1971; *Lietuvių egzodo literatūra 1945–1990*, 1992, su R. Šilbajoriu) redaktorius. 1992 apdovanotas Lietuvos nac. premija.

Ina Bray-Bertulytė

BRAY-BERTULYTĖ Ina (g. 1934.XII.25 Klaipėdoje), bibliotekininkė, visuomenės veikėja. Kompozitoriaus J. Bertulio duktė. 1957 baigė Kalifornijos un-tą Los Angelese, CA, ir įgijo bakalauro laipsnį, 1958 – Kalifornijos un-tą Berkeley, Ca, magistro laipsniu. Nuo 1958 dirba bibliotekininke. 1973–81 JAV LB Seattlo, WA, 1983–91 Vašingtono apyl. pirmininkė, 1991–93 Vašingtono tarybos, nuo 1992 JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos narė. Daug prisidėjo užmezgant ryšius tarp Vilniaus ir Madisono, WI, miestų (1987). Padėjo rengti Baltų studijų programą Vašingtono un-te. Apdovanota žymenimis. Organizuoja knygų siuntas Lietuvos bibliotekoms.

Martynas Brakas

BRAKAS Martynas (g. 1907.X. 30 Jankaičiuose, Klaipėdos aps.), teisininkas, istorikas, visuomenės veikėjas. Nuo 1911 gyveno Klaipėdoje. 1927 baigė Luizės g-ją. Dalyvavo Lietuvos jūrų skautų veikloje. 1929–34 studijavo teisę ir ekonomiką Londono Ek. ir polit. mokslų m-loje, teisę Berlyno, Kölno ir Kielio un-tuose Vokietijoje. 1938 įgijo teisėjo kvalifikaciją ir buvo paskirtas Klaipėdos apygardos teismo pagalbiniu teisėju. 1939 Lietuvos gubernatūros Klaipėdoje patarėjas teisės klausimais. 1939 su kitais dalyvavo Berlyno derybose dėl Lietuvos valstybės laisvos ek. zonos Klaipėdos uoste. 1940 Klaipėdos uosto b-vės direktorius. Pasirinko Lietuvos pilietybę. 1934–44 dar dėstė Prekybos in-te Klaipėdoje

ir Šiauliuose. 1940–41 dirbo Potsdame, Vokietija, Vandens kelių administravimo direkcijoje. Prasidėjus karui, grįžo į vokiečių okupuotą Lietuvą. 1942–44 advokatas Šiauliuose. 1944 per Vokietiją pasitraukė į Daniją. 1946–47 JAV kariuomenės Vokietijoje civ. cenzūros cenzorius. 1949–50 Danijos LB v-bos pirmininkas. 1951–52 VLIKo, įsikūrusio Vokietijoje, Vykd. tarybos narys (atstovavo M. Lietuvai). 1952 M. Lietuvos tarybos vicepirmininkas. 1952 persikėlė į JAV. Iki 1964 buvo Lietuvos laisvės k-to Niujorke narys ir vienas iš Lietuvos atstovų Pavergtųjų Europos tautų seime. 1954–83 M. Lietuvos rezistencinio sąjūdžio pirmininkas. 1954 su E. Simonaičiu ir J. Budriu JAV Valstybės departamentui įteikė M. Lietuvos tarybos memorandumą. 1964–73 dėstė vok. kalbą Augustanos koledže Sioux Fallse, SD. Parašė studijų, straipsnių M. Lietuvos temomis liet. spaudoje ir tarpt. teisės, Lietuvos statuso klausimais įv. žurnaluose. Parengė ir redagavo studijų rinkinį (anglų, vok. ir liet. k.) apie M. Lietuvą *Lithuania Minor* (1976). Nuo 1985 J. Užpurvio veikalo *Trys kalbinės studijos* red. k-jos pirmininkas. 1995 Vilniuje išleista monografija *Mažosios Lietuvos politinė ir diplomatinė istorija.*

BRAZAITIENĖ Regina (**Greičiūtė;** g. apie 1917 JAV), pianistė, vargonininkė. Baigė Clevelando, OH, Settlemento muz. m-lą (mokėsi skambinti fortepijonu ir muz. teorijos). Nuo 1942 vadovavo liet. parapijos chorui, vargonininkavo, pastatė M. Petrausko operetę *Šventoji naktis,* M. Grigonio *Katriutės gintarai* ir kt. Buvo nuolatinė Clevelande koncertavusių liet. atlikėjų akompaniatorė. Koncertavo per radiją, surengė solinių koncertų. Turėjo savo fortepijono studiją.

BRAZAITIS Henrikas (1911.IX.20 Vilniuje – 1992.III.13 Clevelande, OH), gydytojas. 1930 baigęs Kauno *Aušros* berniukų g-ją, įstojo į VDU Med. f-tą, kurį baigė 1936 ir įgijo gydytojo diplomą. Dirbo Med. f-to Anatomijos katedroje, vėliau Chirurgijos klinikoje. Pasitraukęs į Vokietiją, gydytojavo Dresdene, Forchheime, Augsburge. 1949 persikėlė į JAV. Nuo 1956 Willoughby, OH, vertėsi priv. praktika. Buvo Ohio valstijos LGD vienas organizatorių ir ilgametis pirmininkas. 1967–68 PLGS pirmininkas, 1968–73 viceprezidentas. Korp. *Fraternitas Lithuanica* narys. J. Meškausko knygoje *Lietuvių medicinos istorija* (1987) parašė skyrių apie Nepriklausomos Lietuvos ligonines.

BRAZAITIS Juozas (iki 1944 **Ambrazevičius;** 1903.XII.9 Trakiškiuose, Kvietiškių vls., Marijampolės aps. – 1974.XI.28 South Orange, NJ; palaidotas Putname, CT), literatūros istorikas, kritikas, politikos ir visuomenės veikėjas. LKMA narys (1939). 1922 baigė Marijampolės g-ją. 1922–27 studijavo lit-rą Lietuvos un-to Teologijos-filosofijos f-te. Studijas

Juozas Brazaitis

gilino 1931–32 Bonos un-te (pas prof. O. Walzelį). 1927–43 Kauno *Aušros* g-jos mokytojas. Nuo 1933 dėstė VDU Teologijos-filosofijos f-te; 1941–43 ekstraordinarinis profesorius. 1923–27 dirbo *Lietuvos* dienraščio redakcijoje, 1936–40 *XX amžiuje;* jo vedamieji (Servus slapyvardžiu) vidaus ir užsienio politikos klausimais sukeldavo daug dėmesio ir diskusijų. Dalyvavo ateitininkų veikloje; 1938–

40 Ateitininkų sendraugių s-gos, Liet. kalbos mokytojų s-gos pirmininkas. Nuo sovietų okupacijos pradžios veikė pogrindžio rezistencijoje. 1941 Birželio sukilimo organizatoriai jį paskyrė Lietuvos Laikinosios vyriausybės švietimo ministru; ėjo ir ministro pirmininko pareigas. Jo vadovaujama vyriausybė siekė atkurti Lietuvos nepriklausomybę, tačiau vok. valdžia nutraukė jos veiklą. Vėliau pogrindyje susiorganizavus VLIKui, buvo polit. k-jos pirmininkas (1943–44). Redagavo rezistencijos pogr. laikr. *Į laisvę*. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Čia vėl veikė VLIKe: 1945–51 (su pertrauka) buvo Lietuvių fronto atstovas, 1946–48 Vykdomosios tarybos informacijos tarnybos, 1949–51 užsienio tarnybos valdytojas. Atgaivino ir nuo 1948 redagavo (jau kaip žurnalą) *Į laisvę*. 1951 persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke. Nuo 1952 iki mirties buvo vienas *Darbininko* redaktorių, rašė vedamuosius ir polit. apžvalgas. 1953–60 redagavo žrn. *Į laisvę*. Kūrė Lietuvių fronto bičiulių (LFB) sąjūdį, rengė ir koordinavo jo programą. 1952 išrinktas Kanados ir JAV LFB centro v-bos pirmininku ir tose pareigose (vis perrenkamas) išbuvo 10 metų. 1958–64 LFB vyriausiosios tarybos pirmininkas, vėliau tarybos polit. k-jos narys. Parašė, suredagavo polit. memorandumų, knygų ir brošiūrų. N.E. Sūduvio slapyvardžiu išleido pasipriešinimo kovų Lietuvoje apžvalgą *Vienų vieni* (liet. ir vok. k. 1964; II leid. 1990 Vilniuje), apybraižą apie P. Padalį *Vienas iš rezistentų kartos* (1974). Suredagavo ir papildė J. Lukšos-Daumanto kn. *Partizanai* II leidimą (1960). Parašė monografiją *Vaižgantas* (1937), studiją apie Maironį (disertacija mokslo laipsniui gauti; traukiantis iš Lietuvos, rankraštis liko jo darbo kambaryje). Išleido kn. *Lietuvos rašytojai* (1938), kurioje tilpo daugelis jo *Židinyje* nuo 1932 spausdintų straipsnių. Parašė vadovėlius *Literatūros teorija. Poetika* (1930), *Visuotinės literatūros istorija* (d. 1 su J. Griniumi, 1931, d. 2 su J. Griniumi ir A. Vaičiulaičiu, 1932; III leid. 1991 Vilniuje), sudarė chrestomatiją *Naujieji skaitymai* (su A. Skrupskeliene ir A. Vaičiulaičiu, 3 d., 1936–39). Parengė K. Donelaičio *Metų* (1940, su komentarais), Maironio *Pavasario balsų* (1940), V. Pietario, Lazdynų Pelėdos kūrinių naujus leidimus. Suredagavo str. rinkinį apie J. Eretą *Jo didysis nuotykis* (1972). Po mirties fondas *Į laisvę* išleido JAV jo *Raštus* (6 t., 1980–85).

BRAZAITIS Tomas (g. 1940.VIII.8 Clevelande, OH), žurnalistas. 1962 bakalauro laipsniu baigęs Johno Carrollio un-tą, OH, tarnavo JAV kariuomenėje; leitenantas. Baigęs tarnybą, 1964–72 dirbo Collinwoodo leidykloje, 1972–79 Clevelando laikr. *The Plain Dealer* reporteris. Parengė reportažų iš buv. Sovietų Sąjungos, Baltijos ir Rytų Europos valstybių, Japonijos. Nuo 1979 yra *The Plain Dealer* Vašingtono sk. vadovas.

BRAZAUSKAS Jonas (1904.VI.26 Bartninkuose, Pilviškių vls., Marijampolės aps. – 1983.VII.24 Waterbury, CT), miškininkas, visuomenininkas. Baigęs Marijampolės g-ją,

Jonas Brazauskas

mokėsi Dotnuvos ž. ū. akademijos miškininkystės skyriuje, kurį baigė 1929. Dirbo Kėdainių girininkijoje, Panevėžio ir Jūros miškų urėdijose, Panemunėje vyriausiuoju miškų inspektoriumi. 1937–40 dėstė vidurinėje miškų m-loje. Bendradarbiavo *Mūsų giriose*. Pasitraukęs į Vakarus, 1944–45 Austrijoje dirbo miško įvertintoju (taksatoriumi). 1949 persikėlė į JAV. Buvo aktyvus JAV LB org-jų ir Šv. Juozapo liet. parapijos narys. 1951 su kitais Waterbury suorganizavo scenos mėgėjų sambūrį, vaidino jo spektakliuose, juos režisavo. Rašė į LE.

Pijus Brazauskas

BRAZAUSKAS Pijus (1905.XI.28 Bartninkuose, Pilviškių vls., Marijampolės aps. – 1990. III.1 North Bende, OR), kunigas, dailininkas. 1919–24 mokėsi Marijampolės Rygiškių Jono g-joje. Baigęs Seinų kunigų seminariją (Gižuose), kunigu įšventintas 1930. Kunigaudamas Aleksote mokėsi Kauno meno m-loje (baigė 1936). Kunigavo Kalvarijos, Pajevonio, Bartninkų, Šakių parapijose. Freskomis išdekoravo Pajevonio bažnyčią, nutapė paveikslą *Dariaus ir Girėno transatlantinis žygis*. Pasitraukęs į Vakarus, 1945–49 gyveno Glasenbache, Austrija, buvo pabėgėlių stovyklos kapelionas. Į JAV persikėlė 1950. Iki 1971 buvo Eugeno, MO, Švč. Širdies ligoninės, vėliau North Bendo, OR, Šv. Kotrynos poilsio namų kapelionas. Išeivijoje sukūrė triptiką *Lietuvos karaliaus Mindaugo krikštas*, palaimintojo vysk. J. Matulaičio ir kitų žymių dvasininkų portretų, šventųjų paveikslų, keturioms bažnyčioms nutapė skirtingas Kryžiaus kelio stotis. Šv. Kazimiero 500 m. mirties sukakties proga sukūrė keletą jo paveikslų. Jo kūrinių yra *Alkoje*, bažnyčiose. *Marquis Giuseppe Scichona* tarpt. un-to fondas už darbus bažnytinio meno srityje 1987 suteikė garbės daktaro

Ilona Teresė Brazdžionienė-Kerr

laipsnį. Padėjo B. Kvikliui rengti leidinį *Lietuvos bažnyčios* (iš Lietuvos parūpino Vilkaviškio vyskupijai reikalingų iliustracijų) ir parėmė jo leidimą.

BRAZAUSKIENĖ Janina (g. 1935.VII.12 Ariogaloje), dainininkė (sopranas). Dainuoti pradėjo g-jos chore Vokietijoje. Apsigyvenusi JAV, fortepijoną ir solinį dainavimą studijavo Catonsville Community koledže, MD (pas V. Blair). Dainavo *Dainavos* chore Baltimorėje, MD, kvartete *Aidas* (nuo 1984); giedojo Baltimorės Šv. Alfonso bažnyčioje; 1991 dalyvavo dainų šventėje Čikagoje, IL, 1994 Lietuvoje.

BRAZDŽIONIENĖ-KERR Ilona Teresė (**Balvočiūtė, Brazdžionis-Kerr;** 1934.VIII.17 Kaune – 1996.I.3 Los Angelese, CA), tapytoja, grafikė. Žurnalisto L. Balvočiaus duktė. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją, Kasselyje lankė g-ją. 1949 persikėlė į JAV, gyveno Los Angelese. Dailę studijavo koledže ir Otiso meno in-te Los Angelese. Sukūrė tapybos kūrinių (aliejumi, akrilu), mišrios technikos estampų (*Akys pašauto balandžio,* 1980; *Augo sode klevelis,* 1992), B. Brazdžionio, H. Nagio poezijos iliustracijų, kaukių. Kūriniai figūratyviniai, daugiausia mitologinių, folkloro motyvų. Nuo 1970 dalyvavo parodose Los Angelese, Niujorke, NY, Čikagoje, IL. 1981 *Brand Library Art* galerijoje Glendale, CA, vėliau kituose JAV miestuose surengė individualinių parodų. 1988 dalyvavo liet. išeivijos dailininkų kūrybos parodoje Vilniuje (joje eksponuotus kūrinius padovanojo Lietuvos dailės muziejui). Pelnė premijų (1979 ir 1980 Šaulių kuopos, 1980 dail. M. Šileikio). Dalyvavo JAV LB veikloje (rėmė org-ją *Lietuvos vaikų viltis*).

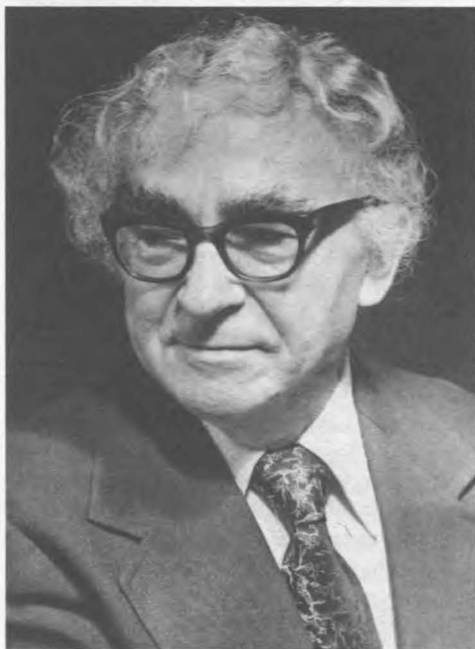
BRAZDŽIONIS Balys (1916.XI.20 Žaliojoje, Piniavos vls., Panevėžio aps. – 1996.X.6 Čikagoje, IL), žurnalistas. Mokėsi Pasvalio g-joje. Nuo 1932 bendradarbiavo spaudoje. Pasitraukęs į Vakarus, 1947–51 gyveno D. Britanijoje. Ten rašė į *Britanijos lietuvį, Išeivių draugą*. Buvo Bradfordo liet. s-gos pirmininkas. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Čikagoje. Tarnavo pašte. Nuo 1952 reiškėsi kaip radijo žurnalistas, buvo Čikagos radijo programos biulete-

Balys Brazdžionis

nio *Pasaulio lietuvių žinios* redaktorius, 38 metus radijo laidos *Lietuvos aidai* direktorius ir leidėjas, 21 metus liet. televizijos programos redaktorius ir pranešėjas. Yra parengęs filmą iš Čikagos lietuvių gyvenimo. Bendradarbiavo liet. spaudoje. Korespondentų konkurse laimėjo Lietuvių žurnalistų s-gos I premiją. Priklausė Liet. žurnalistų s-gai (nuo 1949), dalyvavo Lietuvių karių veteranų s-gos *Ramovė*, LŠS, Lietuvos vyčių veikloje.

BRAZDŽIONIS Bernardas (g. 1907.II. 2, n. s. II.15 Stebeikėliuose, Pumpėnų vls., Panevėžio aps.), poetas. VDU garbės daktaras (1994). Nuo 1908 su tėvais gyveno JAV, 1914 grįžo į Lietuvą. 1929 baigė Biržų g-ją. Studijavo liet. lit-rą ir pedagogiką VDU, 1934 jį baigė. Lankė B. Sruogos teatro seminarą. Dalyvavo studentų ateitininkų d-jos *Šatrija* veikloje, 1933 buvo laikr. *Lietuvos studentas* redaktorius. Dėstė liet. kalbą įv. kursuose ir m-lose, nuo 1937 dirbo *Sakalo* leidykloje. Redagavo laikr. *Ateities spinduliai* (1932–40), žrn. *Pradalgės* (1934–35), *Dienovidis* (1938–39). Nuo 1940 Maironio lit-ros muziejaus vedėjas. 1944 su šeima pasitraukė į Vokietiją, kur mokytojavo Ravensburgo liet. g-joje, dalyvavo liet. kultūrinėje veikloje. Suredagavo liet. rašytojų metraštį *Tremties metai* (1947). 1949 persikėlė į JAV. Gyveno Bostone, MA, dirbo LE visuotinės lit-ros skyriaus redaktoriumi. 1949–50 redagavo vaikų laikr. *Eglutė*. Nuo 1955 gyvena Los Angelese, CA. 1955–72 redagavo žrn. *Lietuvių dienos*. Vokietijoje, JAV ir kt. šalių liet. telkiniuose su kitais ir vienas surengė daug lit-ros vakarų. 1989 pirmą kartą atvykęs į Lietuvą, skaitė poeziją klausytojų minioms, kurių buvo sutiktas kaip Lietuvos laisvės pranašas. Eilėraščius spausdina nuo 1924, pirmąsias poezijos knygeles (eil. rink. *Baltosios dienos*, 1926, poema *Verkiantis vergas*, 1928) išleido dar mokydamasis g-joje. Kiti eilėraščių rinkiniai: *Amžinas žydas* (1931), *Krintančios žvaigždės* (1933), *Ženklai ir stebuklai* (1936, *Sakalo* leidyklos premija), *Kunigaikščių miestas* (1939, Valst. premija), *Šaukiu aš tautą* (1941), *Iš sudužusio laivo*, *Viešpaties žingsniai* (abu 1943), *Svetimi kalnai* (1945, Lietuvių švietimo v-bos premija), *Šiaurės pašvaistė* (1947), *Didžioji kryžkelė* (1953, LRD premija),

Bernardas Brazdžionis

Vidudienio sodai (1961), *Po aukštaisiais skliautais* (1989), *Tarp žemės ir dangaus* (1992), *Šiapus ir anapus mūsų laiko* (1997 Vilniuje); rinktinės *Per pasaulį keliauja žmogus* (1943), *Poezijos pilnatis* (1970, II papildytas leid. 1989 Vilniuje). Lyrikoje vyrauja religinės, filosofinės, pilietinės temos. Nepriklausomybės laikotarpio eilėraščiuose gausu Senojo Testamento ir Evangelijų vaizdinių, apokaliptinių regėjimų; moderni ekspresyvi poetika derinama su psalmės ar himno forma. Lietuvai praradus nepriklausomybę, poeto kūryboje įsivyravo pilietinė, patriotinė tematika, oratoriniu stiliumi, apibendrintomis sąvokomis vaizduojamos okupuotos tėvynės kančios, aukštinamas liet. tautos dvasinis gyvybingumas. Sov. okupacijos metais Brazdžionio poezija buvo nutylima arba menkinama, autorius šmeižiamas; už jos skaitymą ar platinimą žmonės buvo persekiojami. Nepaisant draudimų, poeto kūryba plito slapta, buvo labai populiari ir žadino išsivadavimo viltį. Taip pat reikšminga Vytės Nemunėlio slapyvardžiu spausdinta poezija vaikams (eil. rinkiniai *Mažųjų pasaulis*, 1931, *Drugeliai*, 1934, *Kiškio kopūstai*, 1936, Lietuvos Raudonojo kryžiaus jaunimo lit-ros premija, *Algirdukas pupuliukas ir Kazytė, jo sesytė*, 1936, *Laiško kelionė Argentinon*, *Vyrai ir pipirai*, abu 1938, *Purienos*, *Meškiukas Rudnosiukas*, abu 1939, *Dėdė Rudenėlis*, 1941, *Gintaro kregždutė*, *Mokykla miške*, abu 1943, *Pavasario upeliai*, *Kalėdų Senelis*, abu 1944, *Tėvų nameliai*, 1945, *Mažoji abėcėlė*, 1946, *Pietų vėjelis*, *Lietuvai Tėvynei*, *Po Tėvynės dangum*, visos 1952; rinktinės *Mažųjų dienos*, 1984, ir *Tėvų nameliai brangūs*, 1995 Vilniuje). J. Brazaičio, J. Stebeikio slapyvardžiais paskelbė lit-ros kritikos straipsnių. Išvertė poezijos kūrinių. Pagal eilėraščius yra sukurta dainų, kantatų. Priklauso Liet. rašytojų d-jai (1962–1965, 1979–82 pirmininkas), yra jos garbės narys. 1987 Popiežiaus Jono Pauliaus II apdovanotas ordinu *Pro Ecclesia et Pontifice*. 1989 jam suteiktas Pasvalio miesto, 1995 Kauno miesto garbės piliečio vardas. 1993 apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino III laipsnio ordinu.

BRAZDŽIONYTĖ Kazė (g. 1954.IV.24 Čikagoje, IL), vargonininkė. 1968–72 mokėsi Marijos m-loje (Maria High School) Čikagoje, studijavo fortepijoną (pas seserį Bernardą), vargonus (pas Clement), dainavimą (pas A. Stephens). Grojo bažnyčiose, įv. renginiuose, laidoje *Lietuviai televizijoje*.

BRAZDŽIŪNAITĖ Dana (**Brazdziunas;** g. 1958.VII.24 Čikagoje, IL), gydytoja pediatrė. Inž. A. Brazdžiūno duktė. 1980 baigė Čikagos un-tą, įgydama bakalauro laipsnį. 1984 baigė to paties un-to Pritzkerio med. m-lą; M. D. 1984–90 pediatrijos praktiką atliko Yale un-to New Haveno ligoninėje, CT, Čikagos un-to *La Rabida* vaikų ligoninėje. 1987 įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus valstijoje. 1990–93 *La Rabida* vaikų ligoninės Tyrimų centro, nuo 1993 Loyolos un-to Maywoode, IL, pediatrijos profesorė asistentė. Tiria vaikų ligas, AIDS užkrėstų vaikų psichologijos problemas. Paskelbė moksl. straipsnių. Priklauso amer. profesinėms org-joms, ALGD, korp. *Gaja*.

BRAZDŽIŪNAS Antanas (g. 1922.IV.20 Kvedaruose, Pakruojo vls., Šiaulių aps.), mechanikos inžinierius. 1965 baigė Ilinojaus technologijos in-tą Čikagoje, IL, įgydamas mechanikos inžinerijos bakalauro laipsnį. 1978–93 *Technikos žodžio* administratorius. ALIAS Čikagos sk. narys.

BRAZIENĖ Aldona (g. 1917.VII.10 Čikagoje, IL), pianistė. Dainininko A. Brazio žmona. Baigė Lindblomo m-lą (Lindblom High School) ir Wilsono koledžą Čikagoje. Muziką studijavo Muzikos m-loje (Fine Arts School of Music) Čikagoje pas prof. I. Buchhalter. Dirbo akompaniatore su įv. chorais ir orkestrais, vėliau su šokių grupe *Birutė*, su chorais *Kanklės* ir *Pirmyn* bei *Grenadierių* tercetu. Akompanavo daugeliui solistų (J. Babravičiui, P. Bičkienei, Z. Baltušiui, A. Braziui, R. Mastienei, A. Stempužienei, J. Vazneliui ir kt.).

BRAZINSKAS Jonas (**Brazinsky;** g. 1894. XII.2 Schenandoah, PA), gydytojas odontologas. Baigęs Georgetowno un-tą Vašingtone, DC, buvo šio un-to profesorius, kartu vertėsi priv. praktika. Priklausė amer. profesinėms org-joms. Buvo JAV LB Vašingtono sk. pirmininkas.

Algirdas Brazis

BRAZINSKAS Juozas (1891.III.19 Šilavote, Liudvinavo vls., Marijampolės aps. – 1966. IV.1 Niujorke, NY), teisininkas. Mokėsi g-joje Suvalkuose, 1928 baigė Lietuvos un-to Teisių f-tą. 1919–20 dirbo teismo tardytoju ir taikos teisėju Alytuje. 1920 Apygardos teismo valstybės gynėjo padėjėjas Kaune ir Vilniuje, 1920–22 Marijampolėje. 1922–33 Apygardos teismo valstybės gynėjas Šiauliuose, 1933–39 Kauno apygardos teismo prokuroras. 1937–39 dėstė Policijos m-loje Kaune. 1940 buvo Vilniaus apygardos teismo prokuroras, 1940–41 teisėjas. 1941 dirbo Degtukų ir popieriaus treste Vilniuje juriskonsultu. Tais pačiais metais Vilniaus lietuvių k-to įpareigotas atkūrė Vilniaus miesto bei srities teismo įstaigas ir buvo paskirtas Teisingumo žinybos valdytoju. 1941–44 Kauno apygardos teismo pirmininkas. Parengė ir išspausdino instrukcijų dėl kvotų bei bylų kėlimo. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. Priklausė Liet. teisininkų d-jai. Bendradarbiavo spaudoje baudžiamosios teisės klausimais.

BRAZIS Algirdas (g. 1915.II.9 Čikagoje, IL), dainininkas (baritonas), visuomenininkas. Baigęs Cicero, IL, koledžą, studijavo teisę De Paulo un-te Čikagoje, IL. 1924 pradėjo mokytis groti smuiku, akordeonu, bandžo. Dainavimo mokėsi pas B. Saroya, D. Onofrei, vaidybos – pas F. Cleva. Buvo Niujorko *Metropolitan Opera,* San Carlo operos trupės, Niujorko miesto operos, Čikagos lyrinės operos solistas, 30 metų dainavo Čikagos liet. operos spektakliuose. Vaidmenys: Rigoletto, Amonastras, Germontas (G. Verdi *Rigoletto, Aida, La Traviata*), Scarpia (G. Puccini *Tosca*), Escamillo (G. Bizet *Carmen*), Valentinas (Ch. Gounod *Faustas*), Rimvydas (J. Karnavičiaus *Gražina*), solo partijos P. Mascagni *Cavalleria rusticana,* Ch. Glucko *Orfeo ed Euridice.* 1938 koncertavo Lietuvoje su choru *Pirmyn.* 1939–40 su Metropolitan Concert trupe koncertavo didžiuosiuose JAV miestuose, 1951 surengė solinį koncertą Carnegie Hall Niujorke. Kaip solistas daug koncertavo su liet. chorais ir ansambliais. *Chicago Tribune* dainininkų konkurse laimėjo II vietą. Dalyvavo daugelyje liet. radijo programų, koncertavo per Niujorko televiziją. Solo partijų įrašyta į plokšteles (*Lietuviškos vestuvės* su *Vyčio* choru ir kt.). 1954 pradėjo verstis prekyba; yra Čikagos romo prekybos org-jos direktorius. Lietuvos vyčių narys, 27 metus buvo Vid. Amerikos sk. prezidentas, nuo 1993 – garbės narys. Nuo 1983 priklauso Amerikos liet. demokratų partijai.

BRAZYS Antanas Aleksandras (g. 1919 Pašvitinyje), gydytojas psichiatras. Pasitraukęs į Vokietiją, 1950 baigė Düsseldorfo med. akademiją Nordheime. Persikėlęs į JAV, įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus valstijoje. Buvo Ilinojaus un-to profesorius asistentas.

BRAZIULIENĖ Eleonora Stasė (**Žebrytė;** g. 1915.V.9 Kaune), dainininkė. 1933–36 dainuoti mokėsi Kaune (pas A. Likanderį, N. Karnavičienę, T. Pavlovskį). Dainavo Kauno radiofone, 1939–40 Darbo rūmų muz. teatre, 1943–44 Valstybės teatro operetėje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Dalyvavo įv. programose Ravensburge. 1945–46 Liet. tautinio ansamblio narė. 1945–47 UNRRA tarpt. muz. teatro

bendradarbė. 1949 su simf. orkestru koncertavo Offenburge. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande, OH. Buvo Čiurlionio ansamblio dainininkė. Dainavo Liet. radijo klubo transliacijose.

BRAZIULIS Alfonsas Vytautas (1900.II.25, n. s. III.8 Laumakiuose, Gruzdžių vls., Šiaulių aps. – 1982.IV.6 Clevelande, OH), žurnalistas, visuomenininkas. 1919–21 Lietuvos kariuomenės savanoris. 1920–24 lankė Tautos teatro studiją Kaune. 1923–25 dirbo reikalų vedėju knygų leidykloje *Vaiva*, 1926 redagavo *Šiaulių naujienas*. 1926–27 Eltos korespondentas. 1930–32 *7 meno dienų* redaktorius. 1936–38 Kauno miesto darbo inspekcijos, 1938–40 Draudimo kasos tarnautojas. Nuo 1940 dirbo Kauno radiofone redaktoriumi. Nuo 1918 bendradarbiavo period. spaudoje

Alfonsas Vytautas Braziulis

(*Darbo balse, Lietuvos žiniose, Ūkininke, Lietuvos aide, Naujojoje romuvoje, Karyje, Trimite* ir kt.). Paskelbė straipsnių apie meną, kultūrą, pokalbių su menininkais, visuom. veikėjais (slap. Alfonsas Gelmė, A. Laumakys, A. Vėjavaikis ir kt.), parengė radijo reportažų. Parašė studiją *1905 metų revoliucija lietuvių literatūroje* (1925), apybraižą *Jonas Šliūpas* (1926, Ed. Vingėlos slap.). Išvertė F. Šaliapino atsiminimus *Mano gyvenimas* (1938), J. Hašeko kūrinių. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1949 persikėlė į JAV. Period. spaudoje (*Dirvoje, Vienybėje, Drauge* ir kt.) paskelbė straipsnių visuom. ir kultūrinėmis temomis. Išleido beletristinę kn. *Aš laikiau pamaldas už Staliną* (1950). 1950 Liet. tremtinių d-jos Clevelando sk. pirmininkas, 1951–52 sekretorius, 1952–53 iždininkas. 1951 SLA 14-osios kuopos vicepirmininkas. ALTo, Liet. tautinės s-gos narys.

BRAZIULIS Vladas (iki 1939 **Braziulevičius;** 1894.XII.20 Sankt Peterburge, Rusija – 1972.III.2 Clevelande, OH), visuomenės ir kultūros veikėjas. Lietuvos kariuomenės pulkininkas. 1913 baigė Sankt Peterburgo Šv. Kotrynos g-ją. 1913–15 Sankt Peterburgo un-te studijavo germanistiką ir romanistiką. 1916 baigė Vladimiro, Rusija, karo m-lą. 1919–40 tarnavo Lietuvos kariuomenėje. 1922–26 Kauno miesto ir aps. komendantas, nuo 1928 karo padėties reikalų referentas, nuo 1929 krašto apsaugos ministro ypatingųjų reikalų karininkas. 1929, 1936–37 ir 1939 laikinasis kariuomenės teismo narys. 1936–40 Ekonominės karių b-vės pirmininkas. 1925–40 Lietuvai pagražinti d-jos pirmininkas. 1928–29 Vytauto Didžiojo k-to pirmininkas, iki 1938 šio k-to gen. sekretorius. 1933–39 studijavo VDU lituanistiką. 1940 sov. okupantų įkalintas. 1941–44 Savitarpio pagalbos sanatorijos Aukštojoje Panemunėje direktorius. 1920–39 buvo Karių teatro vadovas, režisierius ir artistas. Parašė operos *Lietuviškos vestuvės* libretą (1928), kino filmo *Mūsų kareivis* tekstą, komedijų (*Burtininkė*, 1931, *Augila nebrendila*, 1936). Išvertė operečių arijų, dainų. Bendradarbiavo period. spaudoje (*Karyje, Mūsų žinyne, Lietuvoje* ir kt.). 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1945–48 Memmingene vadovavo karo pabėgėlių trijų stovyklų chorams, vyrų kvartetui. Persikėlęs į JAV, mokytojavo Clevelando liet. m-loje. 1950 įsteigė dramos studiją ir jai vadovavo. 1960–68 buvo JAV LB centro v-bos narys, nuo 1963 SLA vadovas.

BRAŽĖNAITĖ Nijolė Virginija (**Bražėnas, Paronetto;** g. 1923.VIII.26 Utenoje), gydytoja patologė, visuomenininkė. Medicinos daktarė (1947). Vieno žymiausių partizanų vadų

Nijolė Virginija Bražėnaitė

Juozo Lukšos (Daumanto) žmona. 1947 baigė Leopoldo Franzeno un-to Innsbrucke, Austrija, Med. f-tą. 1948–53 Nacionalinio kraujo transfuzijos centro ir Vėžio in-to Paryžiuje asistentė. Persikėlusi į JAV, 1954–59 specializavosi ir stažavo Mount Vernono ligoninėje, NY, Metropolitano ir Mount Sinai ligoninėse (abi Niujorke). 1959 įgijo teisę praktikuoti Connecticuto, 1963 Niujorko ir 1974 New Jersey valstijose. 1961 išlaikė patologinės anatomijos, 1968 – klinikinės patologijos specialybės egzaminus. 1959–62 patologė asistentė Maimonideso ligoninėje Brooklyne, NY; 1962–71 Poliklinikos med. m-los ir sveikatos centro Niujorke patologė asistentė, vėliau patologė, 1971–73 laboratorijų direktorė. 1977–79 Spring Valley, NY, Rocklando ligoninės laboratorijų direktorė. 1980 Ligoninės (Shared Services) Poughkeepsie, NY, Patologijos tarnybos direktorė. 1980–89 Šv. Juozapo med. centro Yonkerse, NY, patologė, nuo 1989 – šio centro Patologijos ir klinikinės laboratorijų direktorė. Dėsto med. m-loje ir sveikatos centre (French and Polyclinic Postgraduate Medical School and Health Center); profesorė adjunktė. Paskelbė moksl. straipsnių. Priklauso įv. profesinėms org-joms. Yra Ateitininkų federacijos, PLGS, ALGD, Lietuvių fronto bičiulių org-jos, LKMA, Pasaulio lietuvių katalikų org-jų s-gos v-bos (nuo 1948), Lietuvių katalikų religinės šalpos direktorių tarybos (nuo 1992) narė.

BRAŽĖNAS Vilius (g. 1913.IV. 6 Rygoje, Latvija), inžinierius, feljetonistas, dainininkas (tenoras), visuomenės veikėjas. 1922 su tėvais grįžo į Lietuvą. Nuo 1926 veikė Skautų s-goje, buvo LSS tarybos narys. 1933 baigė jėzuitų g-ją Kaune. Studijavo elektrotechniką VDU. 1934 įstojo į korp. *Vytis*. 1936–37 mokėsi Karo m-loje Kaune; inž. leitenantas. Vėliau dirbo Energijos, Verslų ūkio v-bose. Spausdintis pradėjo 1936 Lietuvoje, rašė daugiausia polit. feljetonus (Viliaus Bražviliaus slap.). Jie buvo skaitomi per radiją, Jaunimo teatre, lit-ros vakaruose. 1944 pasitraukė į Vakarus. Vokietijoje kartu su kitais atkūrė korp. *Vytis*. Dainavo liet. operoje. 1949 persikėlė į

Vilius Bražėnas

JAV. Studijavo Bridgeporto inžinerijos in-te, CT. Iki 1976 dirbo elektronikos bendrovėse laboratorijos vedėju, projektų inžinieriumi. Anksti įsijungė į liet. visuom. veiklą. 1951–71 JAV LB Connecticuto apylinkės v-bos narys, pirmininkas, apygardos polit. k-to v-bos narys, apygardos pirmininkas. Kelis kartus išrinktas į JAV LB tarybą. 1974–90 Floridoje suorganizavo Lietuvos laisvės forumą, jam vadovavo. 1988–91 VLIKo v-bos vicepirmininkas informacijos reikalams. Dalyvavo įv. amer. org-jų veikloje. Nuo 1977 su antikomunistinėmis paskaitomis keletą kartų apvažiavo visas JAV valstijas, dalyvavo daugelyje radijo ir televizijos programų, garsindamas Lietuvos laisvės bylą. Dainavo kvartete *Aitvarai*. Išleido feljetonų rinkinius: *Normuotos šypsenos* (1949), *Kalorijos ir doleriai* (1952); polit. straipsnių rinkinį *Sąmokslas prieš žmoniją* (1975, 1978). Apdovanotas Lietuvos d. kunščio Gedimino II laipsnio ordinu (1937), Lelijos ordinu (1938).

BRAŽYS Vincas (g. 1912.XI.16 Dusetose, Zarasų aps.), technologijos inžinierius. 1944 baigęs VDU Kaune, pasitraukė į Vokietiją. Vėliau persikėlė į JAV. Dirbo b-vės *General Motors* techniniame centre Flinte, MI: 1952–69 vyresniuoju inžinieriumi, 1969–75 vyr. projektų inžinieriumi. JAV LB, BALFo narys, ALIAS Detroito sk. v-bos iždininkas (1957–60).

Vincas Bražys

Eglė Brėdikienė

BRAŽIŪNAS Vytautas (g. 1966 Kaune), elektronikos inžinierius. 1989 baigė Kauno politechnikos in-tą. 1989–90 dirbo šio in-to elektronikos katedros asistentu. 1990 emigravo į JAV. 1992 baigė Northerno Ilinojaus un-tą De Kalbe, įgydamas magistro laipsnį. Pastaruoju metu b-vės *Waukee Engineering* Milwaukee, WI, elektros inžinierius. Yra vieno elektronikos išradimo autorius, parašė straipsnių apie robotų kontrolę. 1992 tarpt. automatinių kontrolės sistemų konferencijoje paskelbta jo straipsnių.

BRĖDIKIENĖ Eglė (g. 1963.IX.3 Kaune), dailininkė. Mokėsi Kauno S. Žuko taikomosios dailės technikume (dailieji odos dirbiniai). Baigusi šešerius metus dirbo įmonėje *Žilvitis* Kaune. Sukūrė dekoratyvinių kompozicijų iš odos interjerui (pano poilsio namuose *Linas* Palangoje, 1980). 1984–90 Dailės in-te Vilniuje studijavo tekstilę. Nuo 1990 gyvena JAV, Brookfielde, IL. Tyrinėja liaudies audinių raštus ir spalvas, kūriniuose moderniai interpre-

tuoja liaudies meno tradicijas. Sukūrė tekstilinių dekoratyvinių kompozicijų (*Be pavadinimo*, 1990; *Paukščiai I*, 1991; *Gimimas*, 1993; *Moteris I, II*, 1995, 1996), nutapė portretų. Dalyvavo liet. dailės parodose Čiurlionio galerijoje Čikagoje, IL.

Kazimieras Brencius

BRENCIUS Kazimieras (1908.XII.11 Šaukliuose, Mosėdžio vls., Kretingos aps. – 1986. XII.31 Čikagoje, IL), agronomas. 1925 baigė Skuodo prog-ją, 1930 – Gruzdžių aukštesniąją gyvulininkystės m-lą. Atlikęs karo tarnybą, dirbo Klaipėdos krašte, nuo 1939 rudens – agronomo asistentu Vilniaus krašte. 1942–44 studijavo Ž. ū. akademijoje Dotnuvoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–49 studijavo agronomiją Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge, 1950 – Giesseno un-te. Apsigyvenęs JAV, vertėsi komercine veikla.

BRIEDIS Jokūbas (1880.III.30 Rubežninkuose, Gruzdžių vls., Šiaulių aps. – 1958 Čikagoje, IL), aktorius. Mokytojavo, siuvėjavo. Šiauliuose privačiai baigė 4 klases. Dirbo raštininku teismuose ir komisaro įstaigoje Ventspilio, Latvija, ūkininkų reikalams, 1905–07 *Vilniaus žinių* korektoriumi. Vaidino Vilniuje ir Liepojoje. 1907 atvyko į JAV, apsigyveno Philadelphijoje, PA. Nuo 1908 gyveno Čikagoje. Vaidino > 50 spektaklių. Garsėjo kaip žydo vaidmens interpretatorius (Keturakio *Amerika pirtyje* ir kt.). Vaidino Kęstutį, Margį ir Šventąjį (M. Šikšnio *Pilėnų kunigaikštis*). Priklausė A. Vitkausko ir J. Vaičkaus Čikagos trupėms.

BRIEDIS Juozas (1912.IX.10 Nausėdžiuose, Nemunėlio Radviliškio vls., Biržų aps. – 1991. II.2 Čikagoje, IL), agronomas, dainininkas (dramatinis tenoras). Agronomijos daktaras (1948). 1930 baigė *Saulės* g-ją Jurbarke, 1935 Ž. ū. akademiją Dotnuvoje. Dirbo agronomu Alytaus, Seinų, Ukmergės, Biržų apskrityse. 1937–38 mokėsi Karo m-loje Kaune. 1941–44 avininkystės inspektorius Ž. ū. v-boje Kaune. Dainuoti mokėsi Kaune pas J. Būtėną. Vadovavo chorams, Karo m-los kariūnų oktetui. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Bonos un-te gavo agronomijos daktaro laipsnį, mokėsi dainuoti pas E. Vassel. Atvykęs į Australiją, 1949–52

Juozas Briedis

vadovavo vyrų oktetui, buvo Lietuvių katalikų centro v-bos pirmininkas, rašė straipsnius į *Mūsų pastogę*. 1952 persikėlė į JAV. Čikagos konservatorijoje harmonijos mokėsi pas L. la Portą, vėliau pas A. Jurgutį. Sukūrė dainų pagal B. Brazdžionio tekstus (1978 Čikagoje surengė jo lyrinių dainų koncertą).

Stasys Briedis

BRIEDIS Stasys (g. 1923.VII.23 Nausėdžiuose, Nemunėlio Radviliškio vls., Biržų aps.), agronomas, visuomenės veikėjas. 1941 baigęs Biržų g-ją, studijavo Ž. ū. akademijoje Dotnuvoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Ten 1946 įstojo į Hohenheimo–Stuttgarto ž. ū. akademiją, ją 1948 baigė. 1948–49 Pasaulio liet. agronomų s-gos v-bos sekretorius. 1949 persikėlė į JAV ir įsikūrė netoli Čikagos, IL. Nuo 1953 dirbo centr. laboratorijoje chemiku, vyr. chemiku ir išradimų sk. vedėju. Vėliau paskirtas gamybos kontrolės direktoriumi. Priklausė amer. cheminės technologijos ir gamybos kontrolės prof. org-joms. Baigė daugelį prof. tobulinimosi kursų ir seminarų. Aktyviai dalyvauja liet. visuom. veikloje. 1958–59 Čikagos aukštesniosios lituanistinės m-los tėvų k-to pirmininkas. 1985–89 ALTS Čikagos sk. pirmininkas, nuo 1992 šios s-gos Centro v-bos vicepirmininkas. Nuo 1987 Liet. tautinių namų direktorių tarybos narys ir v-bos vicepirmininkas. 1989–92 Čikagos liet. tarybos vicepirmininkas. Nuo 1990 ALTo v-bos vicepirmininkas. 1991–92 ALTo suorganizuotos Genocido parodos perkėlimo iš Čikagos į Lietuvos tremtinių muziejų Vilniuje k-to narys. Nuo 1992 Lietuvių tautinio kultūros fondo direktorių tarybos narys ir v-bos pirmininkas.

BRIEDIS Steponas (**Bredes;** 1900.IX.20 Brooklyne, NY – 1994.II.13 Jamaica Estates, NY), teisininkas, visuomenininkas. 1922 mokėsi Niujorko teisės m-loje, joje įgijo bakalauro laipsnį. 1926 gavo advokato teises. Atgaivinęs Niujorko liet. kongrese A. Devenienės iškeltą sumanymą, 1952 pasiūlė ALTui kreiptis į JAV Kongresą su prašymu ištirti sovietų okup. valdžios smurtą Lietuvoje. Niujorko liet. tarybos vicepirmininkas, Lietuvių prekybos rūmų Brooklyne, Lietuvių spaudos klubo, BALFo sekretorius. Priklausė Socialdemokratų s-gai ir Liet. darbininkų d-jai.

BRINKA Alfas (1916.VII.29 Naujadvaryje, Ramygalos vls., Panevėžio aps. – 1979.VII.17 Čikagoje, IL), aktorius, režisierius. Mokėsi Ramygalos ir Kauno g-jose. Muzikos mokėsi pas

Alfas Brinka

R. Dovydėną. 1936 įstojo į Dramos teatro studiją Kaune, kurią baigė 1938. Tuo pačiu metu dar lankė Liaudies konservatorijos fortepijono ir dainavimo klases. Baigęs studiją, iki 1943–44 sezono vaidino Valstybės teatre, bendradarbiavo Kauno radiofone (vienas iš *Keturių linksmųjų brolių*). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 dirbo Augsburgo liet. dramos teatre, dalyvavo beveik visuose to teatro vaidinimuose (sukūrė Vinco Kudirkos vaidmenį). 1949 persikėlęs į JAV, pradėjo dirbti Čikagos liet. teatre. Kurį laiką filmavosi *Mažojo*

žmogaus gyvenime (pagal K. Binkio *Generalinę repeticiją*). Čikagoje atnaujino *Keturių linksmųjų brolių* vaidinimus, o jiems iširus, sukūrė *Tris laiminguosius*. Ilgą laiką vadovavo Čikagos ALVUDo vaikų teatrui. Režisavo vaidinimus: K. Kubilinsko *Mikis plikis – tinginys* (1963), E. Žalinkevičaitės *Aliutės sapnas* (1965), V. Frankienės *Karalaitė Teisutė* (1966), V. Siskėno *Džiaugsmas* (1968). Dalyvavo radijo valandėlėse ir įv. kult. renginiuose.

Nida Žibutė Brinkienė

BRINKIENĖ Nida Žibutė (**Balsytė, Brinkis**; g. 1940.IV.19 Kaune), inžinierė, teisininkė, visuomenininkė. 1956 baigė m-lą Hollywoode, CA. 1957–58 dirbo Lietuvių informacijos biure, buvo jo pirmininkė, dalyvavo ateitininkų (1954–56 sekretorė), skautų veikloje. 1959 Kalifornijos un-te gavo bakalauro laipsnį (buvo pirmoji šiame un-te mergina, baigusi inžineriją). 1959–60 dirbo *Pacific Bell*, 1960–62 – *Illinois Bell* telefono b-vių inžiniere. Priklausė ALIAS (1960 pirmininkė), Lietuvos vyčiams, Lietuvių fronto bičiuliams (nuo 1959). Čikagos un-te, IL, gavo verslo administracijos magistro laipsnį, Southwesterno un-te Los Angelese, CA, teisės daktaro laipsnį (J. D.). San Diego un-te, CA, studijavo tarpt. ir lyginamąją teisę. 1975–80 dirbo *Nida Brinkis*, nuo 1980 – *Alex and Brinkis* kontorose advokate. Nuo 1984 Pomonos ir Citruso, CA, municipalinių teismų ekspertė. 1987–93 Kalifornijos valstijos respublikonų partijos centr. k-to narė. 1992 dalyvavo I pasaul. teisininkų kongrese Vilniuje. Nuo 1994 Medicinos kokybės priežiūros tarybos narė. Aktyvi JAV Los Angeleso LB (sekretorė) ir ALTo (sekretorė, vėliau vicepirmininkė) veikėja. Dainavo Šv. Kazimiero draugijos chore, vaidino (dažnai buvo įvairių liet. renginių pranešėja) Los Angeleso dramos sambūryje, šoko tautinių šokių grupėje. 1958 išrinkta Kalifornijos gražuole. Apdovanota Sutarčių korporacijos ir konstitucinės teisės specialistės prizu (1975).

Zigmas Jurgis Brinkis

BRINKIS Zigmas Jurgis (g. 1925.V.22 Šilalėje, Tauragės aps.), gydytojas, visuomenės veikėjas. Medicinos daktaras (1952). Baigė Šilalės g-ją, o pasitraukęs į Vokietiją, – Eichstätto liet. g-ją. 1946–52 studijavo Tübingeno un-te, kurį 1952 baigė. 1953–56 Strasbourgo, Prancūzija,

ir Madrido un-tuose gilino socialinės ir teismo medicinos studijas. Madride dar dirbo liet. radijo valandėlių redakcijoje. 1957 persikėlė į JAV, išlaikė egzaminus ir praktikavo Čikagoje, IL. Vėliau apsigyveno Los Angelese, CA. Čia jo iniciatyva įsteigta Kalifornijos LGD; daug metų buvo šios d-jos pirmininkas. Priklausė PLGS direktorių tarybai. Dalyvauja ateitininkų veikloje, jiems atstovavo 1950 Pax Romana kongrese. Priklauso korp. *Gaja*, Lietuvių fronto bičiuliams. Aktyviai veikia JAV LB, buvo daugelio jos tarybų narys, Garbės teismo narys. Daugelio PLB seimų atstovas. Nuo 1994 JAV LB Kalifornijos apygardos pirmininkas. Priklauso Amerikos baltų laisvės lygos direktorių tarybai, yra šios lygos viceprezidentas. Bendradarbiauja liet. spaudoje (*Aiduose, Į laisvę, Drauge, Medicinoje*).

BRIŠKA Antanas (1884 Šiaulių aps. - 1953. IX.2 Čikagoje, IL), kunigas. Prelatas (1949). Baigęs Mintaujos, Latvija, g-jos 6 klases, dirbo Rygoje, Sankt Peterburge. 1906 įstojo į Vilniaus kun. seminariją. Po metų persikėlė į JAV. Teologijos studijas tęsė Šv. Kirilo ir Metodijaus kun. seminarijoje Detroite, MI, ir Elenoros, OH, kun. seminarijoje. Kunigu įšventintas 1911, dirbo vikaru Šv. Kryžiaus liet. parapijoje Čikagoje. 1914 Čikagoje suorganizavo Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo liet. parapiją ir įkūrė mokyklą. 1947 Romoje nupirko namą liet. Šv. Kazimiero kolegijai. Bendradarbiavo *Drauge*.

Bernardas Justinas Brizgys

Emilija Brizgienė

BRIZGIENĖ Emilija (**Baniukaitytė;** g. 1921. XI.6 Bičkuose, Kėdainių vls. ir aps.), gydytoja odontologė. Chemiko P. Brizgio žmona. Medicinos daktarė (1947). 1940 baigė Kėdainių g-ją. Studijavo VDU Med. f-te, 1944 jį baigė ir įgijo dantų gydytojos diplomą. 1944 pasitraukė į Vokietiją ir iki 1948 dirbo dantų gydytoja. 1947 Eberharto Karlo un-te Tübingene apgynė doktoratą. Persikėlusi į JAV, Holy Crosso ligoninėje Čikagoje, IL, padėjo įkurti Bakteriologijos laboratoriją ir 1966–87 joje dirbo. Priklauso ateitininkų medikų korp. *Gaja*, Ateitininkų sendraugių s-gai, JAV LB, BALFui.

BRIZGYS Bernardas Justinas (g. 1915.VI.16 Išdagėliuose, Sasnavos vls., Marijampolės aps.), inžinierius chemikas, visuomenininkas.

Niujorko, NY, MA narys. 1935 baigė Marijampolės marijonų g-ją, 1936 – Karo m-lą Kaune; jaunesnysis leitenantas. 1942 baigęs VDU Technikos f-tą, ten dirbo asistentu. Apsigyvenęs JAV, iki 1982 dirbo Clevelando, OH, ir Detroito, MI, chem. pramonės firmose. Turi 16 JAV, 5 Prancūzijos, 2 Japonijos patentus. Priklauso amer. profesinėms org-joms ir d-joms. 1951–52 ateitininkų klubo Clevelande, 1964–65 Ateitininkų sendraugių Detroite, 1970–71 Detroito liet. org-jų centro pirmininkas, nuo 1971 šio centro v-bos narys.

BRIZGYS Petras (g. 1917.XII.2 Plyniuose, Liudvinavo vls., Marijampolės aps.), chemikas. Vysk. V. Brizgio brolis. 1937 baigė Marijampolės marijonų g-ją. Veikė Ateitininkų s-goje. 1938–44 VDU studijavo chem. technologiją. 1938–39 korp. *Grandis* v-bos narys. 1941 tris mėnesius buvo tardomas sovietinio saugumo kalėjime, paleistas slapstėsi. 1944 pasitraukė į Vokietiją, gyveno Tübingene, studijavo Stuttgarto technologijos in-te, jį 1949 baigė. 1967 Roosevelto un-te Čikagoje, IL, studijavo polimerų chemiją. 1951–88 dirbo vaistų, kosmetikos ir sanitarijos gaminių, tirpiųjų polimerų laboratorijose. 1986 pasiųstas į Kiniją prižiūrėti JAV b-vės pastatytas polimerų g-las. Padarė 2 patentuotus išradimus. 1985 atgaivino *Grandies* korporaciją ir buvo jos pirmininkas. Veikė LB (Vokietijoje) ir BALFe (Čikagoje).

Petras Brizgys

Vincentas Brizgys

BRIZGYS Vincentas (1903.XI.10 Plyniuose, Padovinio vls., Kalvarijos aps. – 1992.IV.23 Čikagoje, IL), vyskupas, visuomenės veikėjas. Filosofijos ir kanonų teisės daktaras (1935). 1927 baigė Seinų kunigų seminariją (Gižuose) ir įšventintas kunigu. 1927–30 Suvalkų Kalvarijos vikaras. 1930–35 studijavo Popiežiniame Grigaliaus un-te Romoje ir ten įgijo sociologijos licenciatą, filosofijos ir kanonų teisės daktaro laipsnį. 1936–40 Vilkaviškio kun. seminarijos profesorius. 1940 įšventintas vyskupu ir paskirtas Kauno arkivyskupo pagalbininku (augziliaru). 1940–41 Kauno kun. seminarijos rektorius. 1941–44 VDU Teologijos-filosofijos f-to dekanas. 1944 gestapo internuotas ir išvežtas į Regensburgą (karmelitų vienuolyną). Karui pasibaigus, globojo į Eichstätto kun. seminariją persikėlusius lietuvius klierikus, siuntė juos studijuoti į Romą. Rūpinosi katalikų spauda. Parūpino lėšų 1947 prie Stuttgarto steigiamai *Lux* leidyklai. Lietuvos politinės situacijos aiškinimo reikalais (VLIKo prašomas) lankėsi Romoje, Paryžiuje, Lisabonoje, Madride. Popiežiaus paskirtas 1951 atvyko į Čikagą rūpintis lietuvių sielovada. Lankė liet. parapijas JAV, Kanadoje, P. Amerikoje, Australijoje. Organizavo liet. katalikų dalyvavimą pasaul. Eucharistiniuose kongresuose 1952–76. Nuo 1960 dalyvavo Vatikano II susirinkimo

parengiamuosiuose darbuose (vyskupų ir vyskupijų administravimo k-joje) ir susirinkimo svarstymuose 1962–65. Jo dalyviams įteikė savo knygą (it. ir anglų k.) apie Bažnyčios padėtį okupuotoje Lietuvoje. Vienas iš Lietuvių katalikų religinės šalpos org-jos steigėjų 1961 Brooklyne, NY, jos vadovas. Dalyvavo tarpt. org-jų *Pax Romana* ir *American Advancement of Science* veikloje. Jo iniciatyva ir rūpesčiu (tikinčiųjų aukomis) įrengtos liet. koplyčios: 1966 Vašingtone, DC, Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo tautinėje šventovėje – Šiluvos Švč. Marijos koplyčia ir 1970 Vatikane, Šv. Petro bazilikoje – Aušros vartų koplyčia. Išleido kn.: *Marija Danguje ir Žemėje* (1956), *Negesinkime aukurų* (1959), *Katalikų Bažnyčia Lietuvoje* (1977), *II Vatikano mintys ir lietuviai susirinkime, Kazimiera Kaupaitė – Motina Marija, Neišskiriami trys nežinomieji: Žmogus, pasaulis, Dievas* (visos 1982), *Žmogus realiame gyvenime* (1984). Parašė veikalų šeimos ir moterystės klausimais, ~100 straipsnių liet. ir amer. spaudoje.

BROWN Suzana L. T. (**Sližytė-Novakas;** g. 1947 JAV), dailininkė. 1979–81 dailę studijavo West Kentucky un-te. 1984 Arizonos un-te gavo bakalauro laipsnį. Kūrybai turėjo įtakos liet. tautodailės dirbiniai (senelės rankdarbiai), senasis ir modernusis indėnų menas, aktualios aplinkosaugos problemos. Iš pradžių tapė aliejumi (*Tetonso peizažas*, 1972), vėliau pasuko į grafiką – rašalu piešė totemines kompozicijas. Sukūrė mišrios technikos kompozicijų: tapyba akrilu derinama su kt. medžiagomis – popieriumi (kaukės), plunksnomis, kailiais (*Misterijos*, 1988–89; *Žmonės-debesėliai*, 1990; *Šeimos prisiminimai*, 1992). Kūryboje dažni indėnų meno motyvai, simboliai, vyrauja visuomeninės, aplinkosaugos temos; tapyba ryškių, sodrių spalvų.

BROŽAITIS Jurgis (1906.VI.8 Slengiuose, Sendvario vls., Klaipėdos kraštas – 1959. III.21 Čikagoje, IL), ekonomistas. Ekonomikos daktaras. Baigė Frankfurto prie Maino un-tą Vokietijoje, vėliau studijas gilino Londone. Grįžęs į Lietuvą, dėstė Vilniaus un-te įmonių ekonomiką. Per II pasaul. karą pasitraukė į Vakarus, 1949 persikėlė į JAV. Dėstė Buena Vistos koledže Storm Lake, IA, vėliau gyveno ir dirbo Čikagoje.

BRUNDZA Jonas (1889.VII.14 Piliakalniškiuose, Šunskų vls., Marijampolės aps. – 1969.I.10 Brooklyne, NY), vargonininkas, chorvedys. Muzikos mokėsi privačiai pas įvairius vargonininkus (Šunskuose, Marijampolėje, Varšuvoje). Vargonininkavo Kučiūnuose, Višakio Rūdoje ir kt. Prasidėjus I pasaul. karui, vadovavo pabėgėlių moksleivių chorui Vilniuje, vėliau pasitraukė į Voronežą, Rusija. Čia vadovavo chorui, mokytojavo, Imperatoriškojoje muz. m-loje mokėsi muz. teorijos, skambinti fortepijonu. 1918 grįžęs į Lietuvą, vadovavo Kauno įgulos kariuomenės chorui, mokėsi muz. m-loje. 1923 atvyko į JAV, apsigyveno Mt. Carmelyje,

Jonas Brundza

PA, vargonininkavo įv. parapijose. 3 metus mokėsi A. Guilmanto vargonininkų m-loje Niujorke, vėliau vargonininkavo, vadovavo chorui Šv. Jurgio parapijoje Brooklyne, NY. Surengė ~ 100 vaidinimų ir koncertų, dalyvavo visose Lietuvių dienose, koncertavo per radiją. Bendradarbiavo spaudoje (slap. J. Pabalinis, J. Piliakalnis, Šunskų Jonas, J. Kapsas). 1936 išleido J. Žilevičiaus parašytą

komp. Č. Sasnausko biografiją. Priklausė ALRK Vargonininkų s-gai, buvo centro v-bos narys.

BRUNDZIENĖ Bronislava (**Vencevičiūtė;** g. 1905.IV.28 Panevėžyje), dainininkė (dramatinis sopranas). Vargonininko ir chorvedžio

Bronislava Brundzienė

J. Brundzos žmona. 1913 atvyko į JAV. Dainuoti mokėsi Niujorke, NY, pas N. Aslanovą (1928–32), *School of Musicianship for Singers* (1932) ir pas Z. Mirskį. Koncertavo savo apylinkėje liaudies dainų festivaliuose, skaitė paskaitas apie liet. liaudies dainas ir tautodailę. 1939 subūrė jaunimo tautinių šokių grupę, jai vadovavo, dalyvavo daugelyje renginių. 1945 *Chase National* banko parodoje Niujorke parengė liet. tautodailės skyrių. 1945 Brooklyne, NY, subūrė Jaunųjų moterų d-ją, buvo jos pirmininkė.

BRUNO Gediminas (1915.VI.2 Čikagoje, IL – 1997.I.23 ten pat), visuomenininkas. 1921 su tėvais atvyko į Lietuvą. 1936 grįžęs į JAV, apsigyveno Čikagoje. Padėjo A. Vanagaičiui redaguoti žrn. *Margutis,* rengti liet. radijo laidas. Per II pasaul. karą tarnavo JAV kariuomenėje. Los Angelese, CA, 5 metus turėjo privatų restoraną, vėliau dirbo *United Airlines* b-vėje. 1953 Los Angelese įsteigė liet. radijo laidą, 17 metų ją vedė ir finansavo.

BRUOŽYTĖ-MULIOLIENĖ Virginija (g. 1964 Melbourne, Australija), dainininkė. Nuo 1983 studijavo Melbourne un-to Muzikos f-te; gavo dainininkės bakalauro laipsnį ir muz. pedagogės diplomą. Koncertavo australų renginiuose, laimėjo įv. premijų. *Dainos* sambūryje dainavo solo partijas. 1986–87 kaip vokalinio ansamblio *Svajonė* dainininkė gastroliavo Kanadoje, JAV, P. Amerikoje, Europoje. Dainavo Viktorijos valst. operos chore. 1989 studijas tęsė Clevelando, OH, muz. into operos klasėje; 1993 šį in-tą baigė magistro laipsniu. 1993 dainavo F. Poulenco vienaveiksmę operą *Žmogaus balsas.* Kaip aspirantė priimta į Clevelando lyrinę operą. 1993 laimėjo I premiją A. Stephens muz. stipendijų konkurse. 1994 Čikagoje, IL, su A. Voketaičiu dainavo W. A. Mozarto duetus. Koncertuoja liet. renginiuose, gieda įv. parapijų bažnyčiose.

Virginija Bruožytė-Muliolienė

BRUŽAS Antanas Pranciškus (g. 1897 Pajevonyje, Vilkaviškio aps.), kunigas saletietis. Teologijos daktaras (1923). 1910 apsigyveno JAV. 1916 įstojo į saletiečių kongregaciją. 1920 Švč. Marijos seminarijoje Baltimorėje, MD,

magistro laipsniu baigė filosofiją, vėliau Popiežiniame Grigaliaus un-te Romoje gavo teologijos daktaro laipsnį. Grįžęs į JAV, 1924–31 dėstė filosofiją La Salette seminarijoje Altamonte, NY. 1931–38 buvo Nashua, NH, liet. parapijos klebonas, 1938–41 La Salette seminarijos rektorius. 1941–43 vėl klebonavo Nashua liet. parapijoje, 1943–48 vedė misijas ir rekolekcijas liet. parapijose. Nuo 1948 dėstė filosofiją La Salette seminarijoje Ipswiche, MA.

BRUŽAS Kostas (g. 1916.III.24 Jurkaičiuose, Švėkšnos vls., Tauragės aps.), visuomenininkas. 1949 persikėlęs į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Nuo 1952 BALFo 57-ojo sk. pirmininkas, BALFo Čikagos apskrities v-bos, JAV LB Roselando apylinkės Čikagoje v-bos narys. Bendradarbiauja JAV liet. spaudoje.

BUBLIENĖ Birutė Virginija (**Bublys, Baltrušaitytė;** g. 1950.IV.23 Schwäbisch Gmünde, Vokietija), verslo administratorė, visuomenininkė. Architekto A. Bublio žmona. 1972 Oaklando un-te, MI, įgijo vokiečių lit-ros bakalauro laipsnį ir mokytojos diplomą. 1980 Central Michigano un-te gavo verslo administravimo magistro laipsnį. 1972–74 dirbo vokiečių k. mokytoja Bloomfieldo, MI, m-loje. 1974–78 *Snelling and Snelling Management* įdarbinimo agentūros apmokymo vadybininkė, 1979–93 *Brokerage Investment Group* marketingo direktorė, 1983–85 viešbučio *Book Cadillac* vykd. direktorė, nuo 1994 – kelionių agentūros *Skybird Travel and Tours* vadybos konsultantė. Aktyviai reiškiasi ateitininkų veikloje: 1969–72 Detroito, MI, Ateitininkų studentų s-gos v-bos pirmininkė, 1973–76 sendraugių v-bos sekretorė; 1981–88 Detroito jaunųjų ateitininkų globėja; 1981–84 Jaunųjų ateitininkų s-gos pirmininkė, 1981–94 centro v-bos narė; 1984–94 Ateitininkų federacijos tarybos narė; 1988–94 JAV ir Europos Ateitininkų federacijos tarybos pirmininkė (pirmoji moteris šiose pareigose). Organizavo ateitininkų stovyklas Dainavoje, MI (nuo 1981; 1981–86 stovyklos tarybos narė), Berčiūnuose (Lietuva; 1990–94). Parengė stovykloms studijų programų, organizavo lėšų rinkimą stovyklavietei Berčiūnuose įrengti. 1989 ir 1993 dalyvavo ateitininkų suvažiavimuose

Birutė Virginija Bublienė

(prezidiumų narė) ir X kongrese Lietuvoje. Pasaulio liet. jaunimo kongreso (1982) stovyklos organizacinio k-to pirmininkė. 1979–94 Detroito *Žiburio* lituanistinės m-los mokytoja ir tėvų k-to narė. Parašė kn.: *Jaunųjų ateitininkų papildomas vadovas* (1982), *Moksleivių ateitininkų vadovas* (1994), *Ateitininkų stovyklos vadovas* (1996). Bendradarbiauja *Drauge, Ateityje, Tėviškės žiburiuose.*

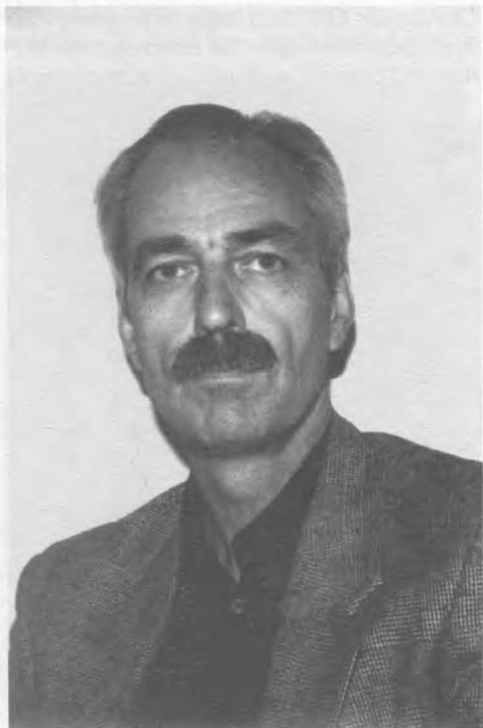
BUBLIENĖ Ingrida (**Stasaitė;** g. 1940.XI.23 Šiauliuose), verslininkė, visuomenės veikėja. Inžinieriaus, visuomenės veikėjo R. Bublio žmona. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją, 1950 persikėlė į JAV, gyvena Clevelande, OH. Čia 1958 baigė Villa Angelos m-lą, 1962 Uršuliečių koledžą (Ursuline College) ir įgijo bakalauro laipsnį (chemija ir matematika). 1962–66 dirbo chemike tyrinėtoja korp. *Republic Steel.* 1964 studijavo Case Western Reserve un-te Clevelande. Clevelando reklamos klube (Advertising Club) baigė kursus. 1980–82 b-vės *IB Consulting* prezidentė, 1982–88 reklamos

Ingrida Bublienė

b-vės *Jerome H. Schmelzer and Associates* marketingo ir finansų administratorė. Nuo 1988 b-vės *IB Communications* prezidentė. Lietuvos parodų rūmų Vilniuje atstovė JAV (užmezgė ryšius tarp Lietuvos parodų rūmų ir Clevelando prekybos centro); 15-kos Lietuvos privačių ir valst. korporacijų prekybos atstovė. 1992 suorganizavo 18-kos Lietuvos įmonių dalyvavimą *Business and Industry 2000* (Verslas ir pramonė 2000 m.) parodoje Clevelande. Aktyviai reiškiasi liet. visuom. ir kult. veikloje. Yra skautė, ateitininkė, buvo *Grandinėlės* taut. šokių ansamblio, Čiurlionio ansamblio dalyvė, vadovavo *Dainavos* jaunimo stovykloms, mokytojavo liet. m-loje. Dalyvauja JAV LB veikloje: 1979–88 Kultūros tarybos pirmininkė, nuo 1991 v-bos vicepirmininkė, Clevelando sk. v-bos narė. 1979–88 LF skirstymo komisijos k-to narė. Clevelando reklamos klubo (1980–89), Raudonojo kryžiaus Clevelando sk. (1980–89) ir kt. org-jų narė. Bendradarbiauja liet. spaudoje. 1964 paskelbta Clevelando garbės piliete, 1965 – Kultūros sodų karaliene (Queen of the Cultural Gardens), 1981 – Clevelando įdomiausia asmenybe. 1996 paskirta Lietuvos garbės konsule Ohio valstijoje.

BUBLYS Algimantas (g. 1941.VI.2 Tauragėje), architektas. Agronomo, visuom. veikėjo V. Bublio sūnus. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Nuo 1949 gyvena JAV. 1965 baigė Detroito un-tą, MI, bakalauro laipsniu. Dalyvavo ateitininkų veikloje, priklausė Lietuvos studentų sąjungai (centro v-boje 1964–65). 1965–67 tarnavo JAV kariuomenėje. 1968–72 dirbo archit. G. Birkertso Birminghame, MI, 1973–80 *Bidigare and Bublys* firmose; nuo 1980 – *Rossetti Associates* b-vės viceprezidentas. Dalyvavo 1973, 1981, 1985 ir 1993 MKS Čikagoje, IL, rengė archit-ros sekcijos programas. Reikšmingiausi projektai: Niujorko valstijos un-to Purchase koledžo šokių m-la, kompiuterių centras Sterling Foreste, NY (abu 1972);

Algimantas Bublys

federalinis bankas Minneapolyje, MN (1973); kompiuterių centras Camp Hille, PA (1981); *Fordo* kontorų centras Dearborne, MI (1984), *Liberty* centras Troy, MI (1987); sporto rūmai Auburn Hillse, MI (1988); JAV teniso asociacijos centras Flushing Meadowse, NY, Detroito, MI, aerouosto išplėtimas (abu 1990); Grand Rapidso, MI, sporto rūmai (1996). Nuo 1972 Amerikos archit-ros in-to (AIA), nuo 1992 Lietuvos architektų s-gos narys. Nuo 1994 Detroito Mercy un-to Archit-ros f-to absolventų asociacijos prezidentas. Išrinktas AIA College of Fellows nariu (1986). Apdovanotas Detroito architektų d-jos aukso medaliu (1995).

BUBLYS Romualdas (g. 1938.VII.21 Tauragėje), mechanikos inžinierius, visuomenės veikėjas. Agronomo, visuom. veikėjo V. Bublio sūnus. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją, 1949 persikėlė į JAV. 1961 baigė Detroito un-tą, MI, įgydamas aeronautikos inžinerijos bakalauro laipsnį. Nuo 1966 dirbo b-vėje *TRW* Clevelande, OH, inžinerijos ir projektų vykdymo administracijoje bei rinkos tyrimo skyriuje. 1972 baigė Clevelando un-tą mechaninės

Romualdas Bublys

inžinerijos magistro laipsniu. 1981 Baldwin-Wallace koledže, OH, įgijo vadybos magistro laipsnį. Nuo 1986 dirbo *Argo-Tech* b-vėje Clevelande; 1989–92 tos b-vės viceprezidentas, vienas iš jos valdytojų. Nuo 1993 dirba *Allied Signal* b-vėje South Bende, IN. Ateitininkas nuo 1951 (Detroito kuopos pirmininkas, Studentų ateitininkų s-gos v-bos narys). Dalyvauja liet. visuom. veikloje: nuo 1977 Clevelando liet. namų ir klubo direktorius, pirmininkas, nuo 1979 JAV LB tarybos narys, 1982–83 prezidiumo sekretorius, garbės teismo narys. ALIAS narys.

Vladas Bublys

BUBLYS Vladas (1903.X.12 Narbučiuose, Svėdasų vls., Rokiškio aps. – 1985.XII.28 Birminghame, MI), agronomas, visuomenės veikėjas. Agronomijos daktaras (1947). 1927 baigė Rokiškio g-ją, 1934 – Ž. ū. akademiją Dotnuvoje. Priklausė korp. *Agricola*, šaulių būriui. 1933–34 rajono agronomas Radviliškyje, 1935–41 žiemos ž. ū. m-los vedėjas, rajono (1941 – dar ir apskrities) agronomas Tauragėje. 1937–44 Tauragės ž. ū. kooperatyvo v-bos narys, pirmininkas. 1938–44 *Lietūkio* tarybos narys. 1938 suorganizavo mergaičių namų ruošos m-lą. 1940, sovietams okupavus Lietuvą, paskirtas Tauragės ž. ū. skyriaus viršininku ir Lietuvių repatriacijos iš Vokietijos k-jos pirmininku. 1941–44 *Pienocentro* direktorius. Ūkio klausimais rašė *Žemės ūkyje, Ūkininke, Darbininke*. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Bodenswerderyje su kitais suorganizavo liet. pabėgėlių stovyklą. 1947 baigė Bonos un-tą

ir apgynė doktoratą. 1949 persikėlė į JAV. Apsigyvenęs Detroite, MI, iki pensijos (1969) dirbo *Ford Motor* b-vėje. La Salle un-te Philadelphijoje, PA, baigė neakivaizdinį buhalterių kursą. Detroite priklausė Ateitininkų sendraugių kuopai, buvo jos v-bos narys, pirmininkas. Su kitais Southfielde (netoli Detroito) įkūrė šeštadieninę lituanistinę *Žiburio* m-lą. ALRKF Detroito sk. v-bos narys, iždininkas, BALFo narys. Krikščionių demokratų veikėjas; 4 metus buvo Leono XIII fondo v-bos pirmininkas. Vienas *Dainavos* jaunimo stovyklos steigėjų, jos v-bos ir tarybos narys, apie 20 metų tvarkęs sąskaitybą. Detroito liet. Dievo apvaizdos parapijos iždininkas. Kn. *Žemės ūkio gamybinė kooperacija nepriklausomoje Lietuvoje 1920–1940 metais* (1972) vienas autorių; 1974 išleido šios knygos santraukas vok. ir anglų k. Bendradarbiavo LE, *Drauge, Ateityje, Garse.*

BUČAS Petras (**Bučinskas, Buchas;** g. 1920. V.7 Ramygaloje, Panevėžio aps.), mokytojas, visuomenės veikėjas. 1941 baigė Vytauto Didžiojo g-ją Palangoje. 1942–44 Šiaulių aukštesniosios prekybos m-los vok. k. mokytojas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–49 studijavo J. W. Goethe un-te Frankfurte (prekybos mokslus). Persikėlęs į JAV, 1953–55 studijavo Čikagos un-to Verslo m-loje, IL, ją baigė magistro laipsniu. 1963 San Francisko un-te, CA, įgijo rusų k. dėstytojo diplomą. 1959–85 aukštesniosios m-los Flossmoore, IL, mokytojas ir Svetimų kalbų departamento direktorius. Dalyvauja skautų, tautininkų, ALTo, neolituanų veikloje. 1963–66 LSS Vidurio rj. vadovas, 1964 *Lituanicos* tunto jubiliejinės stovyklos viršininkas. 1968–72 ir 1992–94 ALTS v-bos vicepirmininkas. Korp. *Neo-Lithuania* filisteris, 1979–81 vyr. v-bos iždininkas. Čikagos lietuvių tarybos pirmininkas (1984), ALTo vicepirmininkas (1986–94).

BUČINSKAS Justinas (1885.XII.6 Panevėžyje – 1963.I.24 Binghamtone, NY), visuomenės veikėjas. Mokėsi Panevėžio realinėje m-loje (baigė dvi klases). Tautinio atgimimo sąjūdžio ir 1905 įvykių dalyvis. Rusijos valdžios persekiojamas išvyko į JAV, apsigyveno Binghamtone. Čia įkūrė b-vę, pastačiusią *Lietuvių*

Petras Bučas

svetainę. Buvo SLA 50-osios kuopos pirmininkas, liet. spaudos platintojas.

BUČMIENĖ Vida (**Augulytė;** g. 1941.II.1 Kaune), pedagogė. 1961 baigė Aukštesniuosius lituanistikos kursus Clevelande, OH. Studijavo Case Western Reserve un-te Clevelande, jame 1963 įgijo bakalauro, 1967 – magistro laipsnį (matematika). 1963–91 dėstė matematiką, fiziką ir chemiją East Clevelando, Bedfordo, Lyndhursto, OH, m-lose. Daug metų buvo Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės m-los mokytoja. 1970–82 dėstė liet. kalbą ir lit-rą aukštesniojoje lituanistinėje m-loje; 1975–82 šios m-los direktorė. 1982 suorganizavo neakivaizdinę *Židinio* lituanistinę m-lą, kuriai iki 1990 vadovavo. Parašė vaizdelių m-los scenai ir radijui. Bendradarbiavo *Darbininke, Dirvoje, Drauge, Švietimo gairėse*; daugiausia rašė švietimo klausimais. Išleido knygų: *Galvosūkiai* (1974), *Lietuvių kalbos gryninimo ir turtinimo pratimai* (1975), *Šimtas žaidimų dideliems ir mažiems* (1976, su J. Plaču), *Lietuvių kalbos pratimai 7-ajam pradžios mokyklos skyriui* (1977, 1985), *Lietuvių literatūra aukštesniosios mokyklos 8-ajai klasei* (1977, su R. Černiumi ir J. Masilioniu), *Lietuvių literatūra aukštesniosios mokyklos 5-ajai klasei* (1978, su J. Masilioniu), *Lyginamosios istorijos pratimai aukštesniosioms lituanistinėms mokykloms* (1986). Apdovanota Ohio LGD kultūros premija (1980).

Vida Bučmienė

Antanas Bučmys

BUČMYS Antanas (**tėvas Kornelijus;** g. 1927. IV.13 Kretingoje), kunigas pranciškonas, spaudos darbuotojas. Teisės daktaras (1954). 1943 baigęs Kretingos g-ją, mokėsi Telšių kun. seminarijoje. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, filosofijos studijas tęsė Eichstätto kun. seminarijoje. Nuo 1945 Romoje studijavo teologiją Popiežiniame Grigaliaus un-te, teisę – Laterano un-te, Sacra Romana Rota tribunole ir Diplomatinėje akademijoje. Žurnalistiką studijavo Romos Pro Deo tarpt. un-te. Kunigu įšventintas 1949. Į JAV persikėlė 1955, kunigavo Los Angeleso, CA, Šv. Kazimiero liet. parapijoje, vėliau amer. parapijose. 1961 įstojęs į pranciškonų vienuoliją, persikėlė į Kanadą,

kunigavo Prisikėlimo liet. parapijoje Toronte. Grįžęs į JAV, Brooklyne, NY, nuo 1965 pradėjo dirbti laikr. *Darbininkas* vyriausiuoju redaktoriumi. Sveikatai sušlubavus, jo prašymu 1996 atleistas iš vyr. redaktoriaus pareigų, persikėlė į Kennebunkportą, ME, ir liko redakcinės komisijos nariu. Jo vadovaujamas laikraštis palaikė pasipriešinimą Tėvynėje, demaskavo okupantų kėslus ir liko ištikimas Nepriklausomybės idėjai. Nuo 1979 redagavo ir laikr. *Garsas*. Religijos ir visuomenės gyvenimo klausimais rašė į *Tėviškės žiburius*, *Laiškus lietuviams*. Išleido kn. *Gegužės mėnuo* (1964).

Steponas Algirdas Bučmys

BUČMYS Steponas Algirdas (g. 1917.IV.3 Žemaitijoje), dainininkas, vargonininkas. 1938 Kauno konservatorijoje lankė vargonininkų ir muz. mokytojų kursus (pas K. Kavecką, A. Sodeiką, J. Švedą, J. Bendorių, A. Budriūną ir kt.). Pasitraukęs į Vokietiją, dainavo S. Sodeikos vyrų oktete, koncertavo. Priklausė Lietuvių tautiniam ansambliui (buvo S. Sodeikos padėjėjas). Vėliau vargonininkavo Seligenstadto stovykloje. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Daytone, OH. Mokėsi Andersono muz. m-loje (R. Collinso vargonų klasėje), nuo 1956 – Miami Valley konservatorijoje (T. Westfall fortepijono klasėje) ir Daytono un-te (T. Heimanno dainavimo klasėje). 1956 paskelbė naujos choro dainos su vyro balsu solo konkursą, paskirdamas piniginę premiją.

Stasius Būdavas

BŪDAVAS Stasius (1908.III.5, n. s. III.18 Papilėje, Šiaulių aps. – 1966.IX.9 North Palm Beache, FL; palaidotas Miami, FL), kunigas, rašytojas. 1929 baigė Kauno kun. seminariją. 1929–33 studijavo VDU. Kunigavo įv. parapijose, dirbo kapelionu Kauno m-lose. Bendradarbiavo period. spaudoje. Literatūrinį darbą pradėjo 1922. Parašė eilėraščių (rink. *Širdies stygoms virpant*, 1926), apysakų (rink. *Širdys ir gėlės*, 1932), romanus *Mokytojas Banaitis* (1935), *Loreta* (1936), *Sala* (1939), novelių rink. *Vidurnakčio svečiai* (1943), pjesę *Laukų berniukas* (past. 1944). 1944 pasitraukė į Vakarus, gyveno Austrijoje, vėliau Vokietijoje. Mokytojavo Wiesbadeno ir Kasselio liet. g-jose. 1946–47 redagavo žrn. *Pėdsakai*. 1947 persikėlė į JAV. Kunigavo amerikiečių parapijose. Aktyviai reiškėsi išeivijos visuom. ir kultūriniame gyvenime, rašė į spaudą, tęsė kūrybinį darbą. Išleido apysakas ir romanus *Varpai*

Pranas Budininkas

skamba (1952), *Uždraustas stebuklas* (1954), *Rūsti siena* (1959), *Rūkas ant vieškelio* (išsp. 1961 *Drauge*), *Europietė* (1976). Kūriniai realistiniai, juose daugiausia dėmesio skiriama moralinėms jaunimo problemoms, pabrėžiama gėrio ir blogio priešprieša, gausu patriotinių motyvų. Priklausė Liet. rašytojų d-jai (1948–50 v-bos sekretorius).

BUDĖJUS Stasys (g. 1919.II.21 Gatčinoje, Rusija), inžinierius. 1921 su tėvais apsigyveno Kaune. 1938 baigė *Aušros* berniukų g-ją, 1940 Karo m-lą Kaune; jaunesnysis leitenantas. 1941 pradėjo studijas VDU. Nuo 1946 studijavo ir 1949 baigė Stuttgarto, Vokietija, aukštąją technikos m-lą. Apsigyvenęs JAV, 1952–83 dirbo inžinieriumi; 1962–70 vyr. inžinierius. Priklausė Laisvės kovotojų s-gai. JAV LB, ALIAS narys.

BUDGINAS Bronius (1918.IX.4 Silvestruose, Laukuvos vls., Tauragės aps. – 1966.IX.12 Santa Monicoje, CA), inžinierius, antinacinio pasipriešinimo dalyvis. 1941 Kaune pradėjo studijuoti techniką. Per vokiečių okupaciją už dalyvavimą Laisvės kovotojų s-gos veikloje suimtas; kalėjo Vokietijos kalėjimuose, 1945 amerikiečių išlaisvintas. Stuttgarte, Vokietija, studijavo techniką. Persikėlęs į JAV, studijas tęsė Ilinojaus technologijos in-te Čikagoje. Dalyvavo išeivijos visuom. veikloje.

BUDININKAS Pranas (g. 1922.XII.17 Liaušiuose, Kidulių vls., Šakių aps.), chemikas, visuomenininkas. Ph. D. (1967). Per karą pasitraukė į Vokietiją. 1951 persikėlė į JAV. 1953 Indianos un-te gavo chemijos bakalauro, 1961 Ilinojaus technologijos in-te Čikagoje – magistro, vėliau – daktaro laipsnį. 1953–86 dirbo *GARD* tyrimų laboratorijose chemiku, chemijos ir aplinkosaugos sk. vedėju. Parengė vadovą *GATX Commodity Safety and Handling Handbook* apie skystas chemines medžiagas. Padarė 8 patentuotus išradimus: sukūrė astronautų išskyrų perdirbimo, nuodingų aplinkos medžiagų sunaikinimo ar perdirbimo metodus. Paskelbė 8 straipsnius apie gyvybės palaikymą erdvėlaiviuose ir cheminę termodinamiką. Dalyvauja BALFo veikloje (nuo 1975 direktorius; 1982–89 Cicero, IL, sk. pirmininkas, 1986–89 centro v-bos vicepirmininkas, 1989–94 centro v-bos generalinis sekretorius). Amerikos chemikų d-jos, Amerikos aeronautikos ir astronautikos in-to narys. Dalyvavo II, III ir IV Mokslo ir kūrybos simpoziumuose.

Algirdas Budreckas

BUDRECKAS Algirdas (1913.VII.20 Sorokoje, Moldavija – 1996.VI.3 Čikagoje, IL), teisininkas, rašytojas. LKMA narys. 1937 baigęs

VDU Teisių f-tą, dirbo teisėju. 1941 advokatas Kaune ir Vilniuje. II pasaul. karo pab. pasitraukė į Vokietiją ir studijavo Heidelbergo un-te. 1947–48 Kasselyje buvo IRO teisinis patarėjas. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Vertėsi nekilnojamojo turto pardavimu. Daug metų redagavo *Draugo, Naujienų* ir *Sandaros* nekilnojamojo turto skyrius. Išleido eil. rink. *Prie tėvynės aukuro*, satyrų rink. *Nuosmukio apraiškos* (abu 1980). Bendradarbiavo period. spaudoje. Priklausė Liet. teisininkų d-jai, Liet. žurnalistų s-gai, SLA, LŠS, ALTui, LF. Apdovanotas LŠS ordinu ir medaliu.

Vladas Budreckas

BUDRECKAS Vladas (1905.X.24 Gomelyje, Baltarusija – 1986.II.1 Providence, RI; palaidotas Brooklyne, NY), kunigas, muzikas, pedagogas. Baigęs *Saulės* g-jos 4 klases Kaune, 1921 įstojo į Kauno kunigų seminariją. 1928 įšventintas kunigu. 1928–33 buvo Joniškio vikaras ir prog-jos kapelionas, 1933 perkeltas Kauno bazilikos vikaru. Iki 1937 studijavo Kauno konservatorijoje. 1937–39 studijavo Popiežiniame bažn. muzikos in-te Romoje. Prasidėjus II pasaul. karui, 1939 grįžo į Lietuvą. VDU Teologijos f-te dėstė grigališkąjį choralą ir bažn. muzikos istoriją, vadovavo kunigų seminarijos ir bazilikos chorams. 1945–49 muzikos studijas tęsė Romoje, įsigijo kompozicijos licenciato ir grigališkojo choralo magistro laipsnius. 1949 persikėlė į JAV. Baltimorėje, MD, vadovavo Tremtinių d-jos chorui. Vėliau gyveno Brooklyne, nuo 1955 – Šv. Kazimiero liet. parapijoje Pittsburghe, PA. Sukūrė mišias Aušros vartų Marijos garbei (1969), daug giesmių, motetų, kantatų. Parašė studiją apie muzikos teoretiką kunigą T. Brazį (išsp. 1955 *Draugo* kult. priede). Rinko liet. giesmes apie šv. Kazimierą. Bendradarbiavo *Lux Christi, Muzikos žiniose* ir kt., nuo 1966 vadovavo Liet. religinės muzikos k-jai.

BUDRECKIS Algirdas Martynas (g. 1937. XI.13 Newarke, NJ), istorikas, visuomenės veikėjas. Ph. D. (1965). 1957 Elizabethe, NJ, baigė vid. mokslą. Studijavo istoriją Rutgerso un-te, NJ, kuriame 1960 įgijo bakalauro,

Algirdas Martynas Budreckis

1963 magistro, vėliau daktaro laipsnį. 1964–65 šiame un-te skaitė paskaitas. 1963–65 dirbo laikr. *Newark Star Ledger* redakcijoje. Nuo

1966 Pavergtųjų tautų seimo sekretoriato darbuotojas. Žrn. *Naujoji viltis* vyriausiasis redaktorius. Parašė veikalus *The Lithuanian National Revolt of 1941, The Soviet Occupation and Annexation of Lithuania* (abu 1968), *The Lithuanians in America, 1651–1975* (1976), *Algirdas – senovės Lietuvos valstybininkas, jo veikla ir laikai* (1981), *Vilniečių veikla išeivijoje* (1995), moksl. spaudoje paskelbė straipsnių. Kn. *Rytų Lietuva* (1980) redaktorius ir vienas autorių. Išvertė į anglų k. knygas: *Lithuanians in Canada* (1967), *A History of the Lithuanian Alliance in America* (1976), B. Novickienės *Lithuanian Women* (1968). Bendradarbiavo LE, išeivijos periodikoje (*Karyje, Aiduose, Dirvoje* ir kt.), *Laisvosios Europos* radijuje. Reiškėsi skautų, vyčių, studentų s-gos, korp. *Neo-Lithuania* veikloje. Liet. jaunimo federacijos vienas steigėjų. Dirbo SLA, ALTe, ALTS, VLIKe (buvo R. Lietuvos rezistencinio sąjūdžio atstovas, v-bos narys). 1976–79, 1982–83 JAV LB Krašto v-bos narys.

BUDREIKA Rimantas (g. 1943), smuikininkas. Muzikos mokėsi Bostono muzikos m-loje, MA, pas J. Silversteiną. Grojo su įv. grupėmis ir orkestrais, buvo Tuftso un-to, MA, orkestro koncertmeisteris ir smuikininkas-solistas. Su *Boston Pops* orkestru atliko W. A. Mozarto koncertą smuikui ir orkestrui, diriguojant A. Fiedleriui. Koncertavo Bostono bažnyčiose, įv. salėse, grojo liet. renginiuose.

BUDREIKA Romas (g. 1915.II.4 Sankt Peterburge, Rusija), statybos inžinierius. 1933 baigė Šiaulių g-ją, 1938 – Karo m-los aspirantų kursus Kaune, 1941 – VDU. 1941–44 dirbo Kauno statybos v-boje įžeminės statybos direktoriumi. 1947 persikėlė į JAV; išlaikęs egzaminus, gavo inžinieriaus teises. Projektuoja hidroelektrines. Kartu su kitais įkūrė ALIAS, buvo jos centro v-bos, Bostono, MA, sk. pirmininkas. Rašė į LE. Bendradarbiauja liet. spaudoje.

BUDREIKIENĖ Janė (**Budreika;** g. 1918.VI.1 Penzoje, Rusija), farmacininkė. Inž. R. Budreikos žmona. 1936 baigė Ukmergės g-ją. 1943 baigė VDU Med. f-tą ir įgijo chemikės vaistininkės diplomą. 1942–44 dirbo chemike

Janė Budreikienė

vaistininke Kaune. Priklausė Farmacininkų d-jai, buvo korp. *Romuvos vaidilutės* narė. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, dirbo farmacininke UNRRA ligoninėje Ecksberge, dėstė Raudonojo kryžiaus m-loje. 1947 persikėlė į JAV. 1948 dirbo farmacininke Vaikų ligoninėje Bostone, MA. 1956–60 dirbo Bostono Peter Bent Brighamo ligoninės Alergijos klinikoje. 1961 Simmonso koledže Bostone įgijo medicinos technologijos diplomą, 1967 Northeasterno un-te – sveikatos mokslų magistro laipsnį. 1974 studijavo Harvardo un-te Cambridge, MA. 1962–82 *Mount Ida* koledžo Newtone (arti Bostono) profesorė, 1974–82 Medicinos asistentų programos direktorė. Nuo 1994 profesorė emeritė. Priklauso įv. prof. org-joms, JAV LB.

BUDRIENĖ Jūratė (**Jasaitytė;** g. 1951.X.7 Čikagoje, IL), visuomenės veikėja. Mikrobiologės, visuom. veikėjos B. Jasaitienės duktė. 1965 baigė Čikagos aukštesniąją lituanistinę m-lą, 1968 Ped. lituanistikos in-tą (gavo teisę dėstyti lietuvių k. aukštesniosiose liet. m-lose). Priklausė Čikagos moksleivių ateitininkų

Milda Budrienė

kuopai, dirbo kuopos v-boje. Dalyvavo *Dainavos* stovyklos veikloje, dėstė lietuvių k. ir lit-rą Putnamo, CT, mergaičių stovykloje, mokytojavo K. Donelaičio lituanistinėje m-loje. Vėliau studijavo De Paulo un-te Čikagoje ir įgijo psichologės specialybę. Studijuodama dalyvavo II Pasaulio liet. jaunimo kongrese, vadovavo Pasaulio liet. jaunimo s-gos ryšių centrui, buvo Studentų ateitininkų s-gos centro v-bos pirmininkė, redagavo laikr. *Draugas Akademinių prošvaisčių* skyrių. Baigusi studijas, kurį laiką mokėsi verslo, dirbo marketingo srityje (rengė bendrovių reklamines programas, konferencijas, suvažiavimus). Aktyviai dalyvauja JAV LB veikloje. Nuo 1992 yra JAV LB Socialinių reikalų tarybos padalinio *Lietuvos vaikų viltis* vedėja. 1995 vadovavo šios tarybos konferencijos *Pagalba Lietuvai* rengimo k-tui. JAV LB XIV tarybos narė. Apie 20 metų dalyvavo *Grandies* ansamblyje, II–V liet. tautinių šokių šventėse, buvo IX ir X tautinių šokių švenčių org. k-to sekretorė, pirmininkė.

BUDRIENĖ Milda (**Kuršaitė, Budrys;** g. 1916.I.14 Lawrence, MA), gydytoja, visuomenės veikėja. Gydytojo, visuomenės veikėjo S. Budrio žmona. 1923 su tėvais išvyko į Lietuvą. Čia 1935 baigė Kauno *Aušros* g-ją, 1940 VDU Med. f-tą. Nuo 1929 priklausė skautų org-jai, 1935–38 buvo VDU studenčių skaučių draugovės pirmininkė. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Į JAV grįžo 1946. 1950 įgijo Ilinojaus, 1975 Floridos ir Indianos valstijų med. praktikos teises. 1958 pradėjo dirbti Ilinojaus un-to Alergijos klinikoje; nuo 1960 klinikinė instruktorė, 1971–84 klinikinė asistentė profesorė. 1974 išlaikė alergijos ir klinikinės imunologijos specialybės egzaminus. 1982 iš aktyvios med. praktikos pasitraukė. Aktyvi ALGS narė, 1965–70 *Lietuvių gydytojų biuletenio* redaktorė. Vadovavo Akademikų skautų sąjūdžiui. Nuo 1985 S. Budrio lietuvių fotoarchyvo v-bos pirmininkė, remia kult. renginius, fotografijų parodas. Nuo 1988 dar ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Lietuvių med. muziejaus Čikagoje, IL, įkurto jos iniciatyva ir pastangomis, direktorė. Viena žymiausiųjų lietuvių med. istorijos tyrinėtojų. Išleido *Amerikos lietuvių gydytojų vardyną* (1991), kn. *Amerikos lietuviai gydytojai* (1992), *Lietuviai gydytojai šešiuose kontinentuose* (1996). Paskelbė straipsnių JAV med. žurnaluose.

BUDRIKAS Juozapas Pranciškus (1893 Ylakiuose, Telšių aps. – 1962.VIII.12 Čikagoje, IL), muzikos propaguotojas. Nuo 1910 gyveno

Juozapas Pranciškus Budrikas

Jonas Budrys

JAV, Čikagoje. Prekiavo gramofonais, vėliau pianolomis (su liet. melodijų įranga), leido liet. plokšteles. 1929–56 Čikagoje turėjo pusvalandinę liet. radijo laidą (*J. F. Budrik, Inc.* pavadinimu). Jose dalyvaudavo vokalistai, instrumentalistai, ansambliai. Rengė įv. muzikantų radijo konkursus. Buvo subūręs radijo ansamblį *Budrik Radio Orchestra*, choristų grupę. Išleido liet. dainų rinkinių (S. Šimkaus *Dainos vienam balsui prie piano, Rinkinys lietuviškų liaudies dainelių ir šokių*, abu 1930).

BUDRYS Algirdas Jonas (g. 1931.I.9 Karaliaučiuje), rašytojas. Diplomato J. Budrio sūnus. 1936 su tėvais persikėlė į JAV. Columbijos un-te Niujorke, NY, studijavo anglų litrą. 1961–63 dirbo *Regency Books, Inc.*, 1963–65 *H.M.H. Publishing Co.* leidyklose, buvo redakcijų vadovas. Nuo 1965 *Commander Publishing Co.* prezidentas. Parašė (anglų k.) moksl. fantastinių apysakų (*The Falling Torch*, 1958, *The Iron Thorn*, 1968, ir kt.), apsakymų, straipsnių apie mokslo pažangą, mokslininkus. Bendradarbiauja JAV žurnaluose (*Esquire, Saturday Evening Post*), televizijoje. Skaito paskaitas JAV un-tuose. Kūrinių išversta į isp., jap., pranc., vok., hebrajų ir kt. kalbas.

BUDRYS Jonas (1889.V.10 Kaune – 1964.IX.1 Niujorke, NY), diplomatas. 1907 baigė g-ją Kaune. 1907–15 tarnavo valdžios įstaigose Lietuvoje ir Latvijoje. 1915 buvo mobilizuotas, tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1920–21 studijavo Vladivostoko, Rusija, Rytų kalbų inte. Grįžęs į Lietuvą, nuo 1921 buvo Lietuvos kariuomenės Gen. štabo kontržvalgybos viršininkas. Vienas 1923 Klaipėdos sukilimo organizatorių ir vyriausiasis vadas. Tais pačiais metais buvo paskirtas Klaipėdos krašto Lietuvos įgaliotinio padėjėju, po to įgaliotiniu. 1924–25 Klaipėdos gubernatorius, 1927–28 Lietuvos vidaus reikalų m-jos patarėjas, 1928–33 Lietuvos konsulas Karaliaučiuje, 1933–36 Lietuvos gen. konsulas R. Prūsijoje. Nuo 1936 gyveno JAV, buvo Lietuvos gen. konsulas. 1938 išleido kn. *Short Economic Outline of Lithuania*. 1940 gavo Niujorko garbės piliečio vardą. JAV liet. spaudoje paskelbė atsiminimų apie Klaipėdos sukilimą. 1967 Brooklyne, NY, išleista kn. *Atsiminimai*, Hartforde, CT, *Atsiminimai: Lietuvos kontržvalgyba 1922–23*.

BUDRYS Stasys (1916.VII.14 Vilkijoje – 1984.IV.10 Sarasotoje, FL; palaidotas Čikagoje, IL), gydytojas, visuomenės veikėjas. Gydytojos, visuom. veikėjos M. Budrienės vyras. 1935

Stasys Budrys

Gražina Budrytė

baigė Kauno *Aušros* g-ją, 1940 – VDU Med. f-tą. 1944 pasitraukė į Vokietiją, dirbo gydytoju liet. stovyklose. 1947 persikėlė į JAV. 1950 įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus valstijoje, dirbo Čikagoje. Daug laiko ir energijos skyrė liet. visuomeninei ir med. veiklai. 1937–40 Lietuvoje ir nuo 1950 JAV gydytojų korporacijos *Fraternitas Lituanica* v-bos narys, pirmininkas. 1956–57 Ilinojaus LGD pirmininkas, vėliau vicepirmininkas, 1965–67 PLGS pirmininkas. 1960–65 redagavo *Lietuvių gydytojų biuletenį*. Globojo fotomenininkus, buvo Lietuvių fotoarchyvo (1985 pavadinto jo vardu) tarybos pirmininkas. Dalyvavo ir kitų Amerikos med. d-jų veikloje. Jo pastangomis 1950 įkurta skautų stovykla *Rakas*; buvo tos stovyklos tarybos pirmininkas. Kn. *Dr. Alexander Cursius – Curtius* (1967) bendraautoris. Bendradarbiavo liet. spaudoje.

BUDRYTĖ Gražina (**Budrys;** g. 1943.III.14 Kaune), sociologė. Gydytojų, visuom. veikėjų M. Budrienės ir S. Budrio duktė. Ph. D. (1976). 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1947 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Baigė *Maria High School*, lituanistinę m-lą. Studijavo psichologiją Ilinojaus un-te Čikagoje, 1964 jį baigė bakalauro laipsniu. 1967 magistro laipsniu baigė Loyolos un-tą Čikagoje. Toliau studijas gilino Čikagos un-te, jame 1976 apgynė sociologijos doktoratą. Dirbo Čikagos širdies ligų asociacijoje programos vedėja, vėliau Vaikų memorialo ligoninės direktorės asistente. Nuo 1969 dirba De Paulo un-te Čikagoje, nuo 1988 Sociologijos dep-to profesorė. Parašė kn. *When Doctors Join Unions* (1996), paskelbė straipsnių, recenzijų, specialybės klausimais skaito paskaitas. Priklauso ASS, dalyvauja JAV LB veikloje.

Bronius Budriūnas

BUDRIŪNAS Bronius (1909.VII.29 Pabiržėje, Biržų aps. – 1994.X.11 Los Angelese, CA; 1996 perlaidotas Vilniuje), kompozitorius, dirigentas, pedagogas. Muzikų Antano ir Motiejaus Budriūnų brolis. Studijavo Kauno muz. m-loje ir konservatorijoje (1925–33 J. Naujalio vargonų klasėje, 1931–37 J. Gruodžio kompozicijos klasėje). 1938–40 Lietuvos ž. ū. akademijos choro vadovas. 1940–41 Lietuvos filh-jos choro meno vadovas ir dirigentas. 1942–44 Vilniaus operos trupės vyriausiasis chormeisteris. 1943–44 simf. dirigavimo mokėsi pas J. Kačinską Vilniaus muz. m-loje. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, bažn. muzikos žinias gilino Regensburge ir Stuttgarte, vargonininkavo, vadovavo liet. chorams,

koncertavo įv. miestuose ir per radiją. Scheinfelde vadovavo muz. kursams, mokytojavo. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Detroite, MI. Vadovavo vyrų chorui. 1951–53 subūrė vyrų kvartetą, su juo koncertavo, išleido 5 plokšteles. 1953 persikėlė į Los Angelesą. Vargonininkavo Šv. Kazimiero parapijoje, vadovavo chorui. Turėjo fortepijono ir dainavimo studiją. JAV liet. dainų švenčių dirigentas. Sukūrė operetę *Sidabrinė diena* (past. 1971 Čikagoje, IL), sonatą fortepijonui *Mano tėvynė*, *Raudą-lamento* smuikui (violončelei) ir fortepijonui, styginių kvartetą, mišių (už mišias *Šv. Kazimiero garbei*, išl. 1967, gavo *Laiškų lietuviams* premiją), kantatų (*Mano protėvių žemė*; *Tėviškės namai*, 1966; *Lietuvos šviesos keliu*, 1967; *Gintaro šalies baladė*, atlikta 1968), dainų, giesmių (chorui ir solo). 1985 gavo JAV LB Kultūros tarybos premiją.

BUDZEIKA Juozas (1908.II.14 Šlynakiemyje, Suvalkų aps. – 1983.I.4 Čikagoje, IL), kunigas marijonas. Baigęs Lazdijų *Žiburio* g-ją, įstojo į Vilkaviškio kunigų seminariją. Vėliau tarnavo Lietuvos kariuomenėje, 1936–40 studijavo VDU Teologijos-filosofijos f-te. Per vokiečių okupaciją vietos administracijos įgaliotinis Gardine, Baltarusija. 1944 pasitraukė į Vokietiją, teologijos studijas tęsė Eichstätte. 1946 įšventintas kunigu. 1949 apsigyveno JAV. 1950 įstojo į marijonų vienuoliją. 1951 paskirtas Marianapolio m-los Thompsone, CT, mokytoju ir dvasiniu vadovu. 1958–60 studijavo Angelicumo un-te Romoje. 1960–63 JAV liet. parapijų misionierius. 1963 Šv. Kazimiero liet. parapijos Londone klebonas. 1969 grįžęs į JAV, dirbo įv. liet. parapijose. Nuo 1981 gyveno Marijonų vienuolyne Čikagoje. Bendradarbiavo liet. spaudoje, parašė populiarią knygelę *Šiluvos Šv. Marija*. Priklausė ateitininkams.

BUDZEIKA Jurgis (g. 1921 Vilniuje), ekonomistas. Ekonomikos daktaras (1947). 1939 baigė Vytauto Didžiojo g-ją Vilniuje. 1939–43 Vilniaus un-te studijavo ekonomiką ir matematiką. 1944 pasitraukė į Vakarus. Studijavo Innsbrucko, Austrija, un-te; jame apgynė doktoratą. 1946–49 Innsbrucko liet. studentų sambūrio *Lithuanica* pirmininkas. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo mokslinį ir pedagoginį darbą. Ekonomikos klausimais rašė liet. ir amer. spaudoje. Knygos apie JAV ekonomiką *Where Are We Going?* vienas autorių.

BŪGA Juozas (1921.I.21 Pažiegėje, Dusetų vls., Zarasų aps. – 1957.XII.29 Čikagoje, IL), tautosakininkas. 1940 baigė Zarasų g-ją. 1940–44 studijavo Vilniaus un-te ir 1942–44 dirbo Lietuvių tautosakos archyve. Nuo 1949 gyveno JAV. Čia iš lietuvių surinko ir fonografu užrašė ~ 4000 liet. liaudies dainų ir ~ 50 000

Juozas Būga

kt. tautosakos dalykų. Bendradarbiavo *Naujienose, Drauge, Sandaroje, Žiburiuose, Keleivyje, Darbininke*. J. Kreivėnas rotatoriumi išspausdino 100 jo užrašytų sutartinių. Jo surinktą medžiagą sutvarkė K. Bradūnas ir E. Bradūnaitė.

BŪGNAITIS Steponas (**Būgnevičius;** 1888.VII.1 Laižuvoje, Mažeikių aps. – 1968.VII.1 Worcesteryje, MA), visuomenininkas. Mokėsi Laižuvos ir Žemalės pr. m-lose. 1910 atvykęs

Romas D. Buivydas

į JAV, dirbo Lewistono, ME, audykloje. Su Mykolu Norkūnu ir kun. Antanu Juraičiu parengė Lietuvos vyčių įstatus, 1913 steigiamajame susirinkime išrinktas org-jos sekretoriumi. Lewistone įkūrė Lietuvos vyčių skyrių, vėliau iš vyčių pasitraukė. 1924–26 dirbo *Darbininko* administracijoje. Nuo 1930 kirpyklos savininkas Cambridge, MA, nuo 1939 Worcesteryje. Bendradarbiavo liet. period. spaudoje (*Amerikos lietuvyje, Darbininke, Garse*).

BUIVYDAS Jonas (1894.VIII.10, n. s. VIII.22 Armeniškiuose, Seredžiaus vls. – 1968.VI.22 West Palm Beache, FL), literatas, visuomenininkas. 1911 apsigyvenęs JAV, dirbo siuvėju, dalyvavo drabužių siuvėjų profsąjungos veikloje. Įstojęs į Amerikos lietuvių socialistų s-gą, 1939–54 buvo jos centro k-to sekretorius. Bendradarbiavo liet. socialistų spaudoje, paskelbė grož. kūrinių, publicist. straipsnių. Vienas ALTo (Niujorko, NY, ir kt. skyrių) organizatorių.

BUIVYDAS Romas D. (g. 1963.II.25 Bostone, MA), psichologas. Ph. D. (1989). 1983 baigė Middlesex Community koledžą Bedforde, MA, 1985 Lowellio un-tą, MA, bakalauru, 1986 Bostono un-tą magistru. 1989 Columbijos un-te San Rafaele, CA, apgynė doktoratą. Dėstė Bostono un-to Psichologijos f-te, 1987–90 Salem State koledže, MA, bei Lowellio un-te, MA, buvo įv. d-jų ir firmų konsultantas. Priklauso daugeliui JAV psichologų draugijų. Aktyviai dalyvauja liet. veikloje. 1989–91 Bostono korp. *Vytis* pirmininkas, 1990–91 JAV LB Bostono apylinkės pirmininkas. 1990–92 Lietuvos AT Užsienio reikalų biuro patarėjas, AT Pirmininko V. Landsbergio konsultantas. Skaitė paskaitas Vilniaus un-to Psichologijos f-te, Policijos akademijoje. Svarb. publikacijos: *The stress-illness association among middle class Lithuanians living in the United States* (1989), *General Psychology, Lithuanian Middle Schools: A new beginning* (abi 1990, Vilniuje).

BUJANAUSKAS Pranas (1892.V.20 Gudeliuose, Marijampolės aps. – 1963.III.15 Waukegane, IL), vargonininkas, visuomenininkas. Muzikos mokėsi pas savo tėvą, vėliau Lazdijuose pas J. Venckūną. Tobulinosi pas J. Naujalį, T. Brazį, A. Kačanauską, J. Štarką ir kt. 1914 atvyko į JAV. Dirbo vargonininku Šv. Baltramiejaus parapijoje Waukegane, vėliau Kenoshoje, WI. Rengė koncertus, vaidinimus savo ir gretimose parapijose. Nuo 1946 vadovavo J. Naujalio vyrų chorui. Daugelio

Pranas Bujanauskas

visuomeninių ir kult. org-jų narys. Priklausė ALRK Vargonininkų s-gai.

BUKAUSKIENĖ Gintarė (**Jakelaitytė, Bukauskas;** g. 1965.I.5 Vilniuje), choro dirigentė, vargonininkė, dainininkė. 1982 baigė M. K. Čiurlionio meno m-lą (mokėsi fortepijono ir chorinio dirigavimo). 1982–87 Lietuvos konservatorijoje studijavo chorinį dirigavimą (pas L. Abarių). 1987–89 dirbo akompaniatore Lietuvos konservatorijoje ir Moksleivių rūmuose. Nuo 1989 gyvena JAV. 1989–93 buvo Apreiškimo parapijos Brooklyne, NY, vargonininkė ir choro vadovė. Su choru

Gintarė Bukauskienė

parengė L. Cherubini *Requiem*, F. Schuberto mišias G-dur, dalyvavo 1994 Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventėje Lietuvoje. 1993–95 studijavo Manneso muz. koledže Niujorke, NY, gavo magistro laipsnį. Nuo 1994 rudens dirba Šv. Pranciškaus iš Paolos parapijoje Niujorke. Dainavo įv. choruose; pastaruoju metu dainuoja Niujorko chorų s-gos chore (rengia V. Bellini operos *Norma* koncertinį atlikimą). Koncertavo daugelyje Niujorko bažnyčių ir koncertų salių.

Vladas Bukaveckas

BUKAVECKAS Vladas (1889.VII.17 Opšrūtuose, Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. – 1966.III.22 Čikagoje, IL), teisininkas, poetas. Aušrininko K. Bukavecko sūnus. 1911 baigė g-ją Marijampolėje, vėliau Maskvos un-to Teisės f-tą. Besimokydamas g-joje, su kitais leido moksleivių laikraštį *Mokinių draugas*, spausdino eilėraščius ir straipsnius (slap. Kadagys, V. Kadugys) žrn. *Aušrinė*, dienraštyje *Vilniaus žinios, Lietuvos žinios* ir kt. 1908 buvo suimtas. Per I pasaul. karą kovėsi Rumunijos fronte. Grįžęs į Lietuvą, buvo paskirtas Marijampolės apygardos teismo tardytoju, prokuroru. Iki 1944 dirbo apygardos teismo teisėju. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Vėliau persikėlė į JAV.

BUKOTA Juozapas Liudvikas (g. 1896.XI.8 Išlandžiuose, Krosnos vls., Marijampolės aps.), kalbininkas. 1917 baigė liet. g-ją Voroneže, Rusija. 1919 baigęs Karo m-lą Kaune, iki 1922 dirbo Karo mokslo v-boje, vėliau Didžiojo liet. k. žodyno redakcijoje. Paryžiaus un-te studijavo lyginamąją kalbotyrą (pas prof. A. Meillet). Parengė A. Scholzo *Vokiečių kalbos gramatikos* (1931) liet. tekstą. II pasaul. karo pab. pasitraukė į Vokietiją. Išvertė *Jungtinių Tautų chartą* (1946). Vėliau persikėlė į JAV.

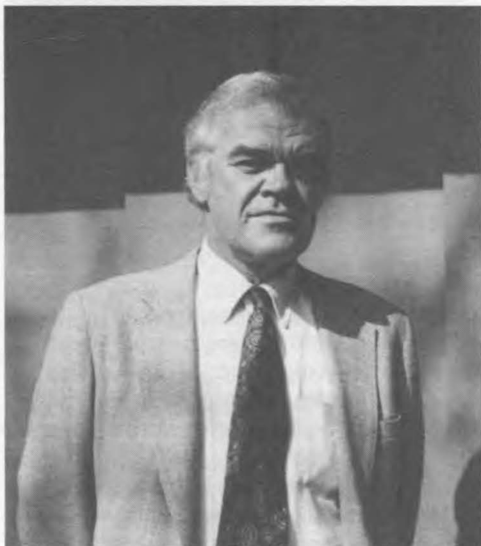

Pijus Bukšnaitis

BUKŠNAITIS Pijus (1881.X.9 Laukiniškėje, Šakių aps. – 1967.VIII.28 Niujorke, NY), muzikas, literatas. Mokėsi Veiverių (1896) ir Žitomyro, Ukraina, mkt. seminarijose. Muzikos mokėsi pas Griškabūdžio vargonininką B. Bendoraitį. 1899 dirbo Aleksandrijoje, Ukraina, vėliau lankė vargonininkų kursus Polocke, Baltarusija. 1904 vargonininkavo Skriaudžių parapijoje, būrė jaunimo chorus. 1905 atvyko į JAV, apsigyveno Brooklyne, NY. Su K. Strumskiu vadovavo įv. chorams (Brooklyno *Revoliucionierių, Tėvynės mylėtojų,* Maspetho, NY, *Lyros* ir kt.), rengė koncertus, statė operetes, pats jose dainavo. Į liet. kalbą išvertė R. Planquette *Kornevilio varpus,* I. Kálmáno *Silvą* ir kt. operečių. Parašė libretus M. Petrausko operetėms *Velnias išradėjas* ir *Šventoji naktis.* Sukūrė solo dainų su fortepijono pritarimu (*Razbaininkų daina, Vedu lankon bėrą žirgą*). Bendradarbiavo *Kovoje, Vienybėje lietuvininkų, Tėvynėje, Lietuvoje,* redagavo *Keleivį, Tarką.* Parašė eilėraščių. Dirbo LSS (1909), Amerikos liet. centrinio k-to (1918–20) sekretoriumi.

BUKŠNAITIS Vitalis (1901.V.2 Brooklyne, NY – 1960.III.19), dainininkas (baritonas). Režisavo, vaidino, dainavo liet. operečių pastatymuose. Priklausė *Trubadūrų* kvartetui, koncertavo per radiją.

BULOTA Kęstutis (g. 1942.V.25 Panevėžyje), mechanikos inžinierius. Agronomės K. Bulotienės sūnus. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1949 apsigyveno JAV, iš pradžių Connecticuto, 1961 Kalifornijos valstijoje. 1964 baigė P. Kalifornijos un-tą bakalauro laipsniu, 1966 ten pat įgijo magistro laipsnį. Svarb. darbai iš erdvės tyrimų. Tiria infraraudonųjų spindulių ir lazerio taikymo galimybes. Mokė besirengiančius skristi į mėnulį astronautus naudotis jo sukonstruotu aparatu; už tai gavo NASA apdovanojimą. Priklauso JAV LB.

Kęstutis Bulota

BULOTA Vytautas (1898.XII.9 Taline – 1991.II.7 Čikagoje, IL), teisininkas, visuomenininkas, sportininkas. 1916 baigęs Talino g-ją, buvo pašauktas į Rusijos kariuomenę; sužeistas pateko į vokiečių nelaisvę. 1918 grįžo į Lietuvą. 1922–26 studijavo teisę Karaliaučiaus un-te, 1928–29 Lietuvos un-te Kaune. Dalyvavo Klaipėdos krašto išvadavime Lauksargiuose 1923. Vienas Lietuvos fiz. lavinimo s-gos ir Lietuvos sporto lygos steigėjų, kelerius metus buvo jų vadovas. 1928 dalyvavo Lietuvos sportininkų rinktinėje olimpiadoje Amsterdame. 1930 dirbo lengvaatlečių treneriu. Nuo 1931 Ukmergės apylinkės tardytojas. 1934 siųstas į Klaipėdą tardyti vokiečių nacių teroristų

Kotryna Bulotienė

vadus E. Neumanną, Sassą, parengė kaltinamąjį aktą. Iki 1939 okupacijos dirbo Klaipėdos krašto teismo prokuratūroje. 1933–41 Šiaulių, Kauno apygardos teismo prokuroro padėjėjas, 1942–44 Apeliacinių rūmų prokuroras. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947–48 Flensburgo stovyklos jūrininkų m-los dėstytojas, 1949 IRO 918-ojo regiono juriskonsultas. 1950 persikėlęs į JAV, apsigyveno Čikagoje. Dalyvavo Lietuvių teisininkų d-jos veikloje. Už aktyvią sporto organizacinę veiklą 1989 apdovanotas Lietuvos sporto k-to medaliu.

BULOTIENĖ Eugenija (g. 1914.X.26 Čiobiškio parapija, Vilniaus aps.), visuomenininkė. 1944 pasitraukė iš Lietuvos. Apsigyvenusi JAV, įsitraukė į liet. veiklą. Nuo 1963 priklauso Vilniaus krašto lietuvių s-gai, buvo jos Centro v-bos vicepirmininkė, Detroito, MI, skyriaus v-bos narė; 1964 s-gai įsijungus į VLIKą, VLIKo v-boje buvo atsakinga už kultūros ir šalpos reikalus. Nuo 1965 yra ir TF įgaliotinė Detroite. Dalyvavo VLIKo baigiamajame seime 1991 Čikagoje, IL, 1992 Vilniuje. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, aktyviai dalyvauja Vilniaus krašto liet. s-gos veikloje, remia Vilniaus krašto liet. m-las, spaudą.

BULOTIENĖ Kotryna (**Skruzdytė**; g. 1908. V.22 Lepšiuose, Panevėžio aps.), agronomė. 1933 baigusi Ž. ū. akademiją Dotnuvoje, dirbo agronome Rokiškio ir Ukmergės apskrityse. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 apsigyveno JAV, iki 1970 dirbo elektronikos pramonėje. Priklauso JAV LB, ateitininkams, *Birutės* d-jai. Daug metų buvo Pasaulio liet. moterų s-gos Los Angeleso, CA, sk. sekretorė.

BULOVAS Pranas (g. 1916.IV.21 JAV), kunigas. Prelatas (1982). 1943 įšventintas kunigu. Apaštalavo su lietuviais marijonais, mokytojavo g-joje, buvo vikaras, vedė misijas. Nuo 1953 veikė Brooklyno, NY, vyskupijoje, nuo 1956 Atsimainymo liet. parapijoje Maspethe, NY; nuo 1972 šios parapijos klebonas. 1982 Popiežiaus Jono Pauliaus II pakeltas prelatu.

BULSIENĖ Kazimiera (**Gaidytė**; g. 1928.V.11 Panevėžyje), poetė. Mokėsi Panevėžio g-joje. 1944 pasitraukė į Vokietiją; čia baigė Memmingeno liet. g-ją. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Rochesteryje, NY. Bendradarbiavo *Ateityje*, *Aiduose* ir kt. period. leidiniuose. Nerimos Narutės slap. išleido poezijos rink. *Relikvijos* (1964), *Valandų upės* (1981).

BULVIČIŪTĖ Dalia (**Bulvičius**; g. 1937.IV.14 Kaune), filologė (anglistė). Vidurinį išsilavinimą įgijo Brooklyne, NY. Queenso koledže Flushinge, NY, studijavo anglų lit-rą ir gavo bakalauro laipsnį. Nuo 1959 yra laikraščio *Darbininkas* Brooklyne darbuotoja (renka tekstą, rašo straipsnius, verčia). Daug metų buvo *Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos* vertėja. Priklauso Lietuvos vyčiams (turi 4 laipsnį; 10 metų buvo Vid. Atlanto apygardos v-bos, 6 metus – centro v-bos narė, *Vyčio* redaktorė, vėliau redaktoriaus asistentė).

BUNTINAS Martynas (g. 1941.IX.1 Žardėje, Klaipėdos kr.), matematikas, visuomenininkas. Ph. D. (1970). Visuom. veikėjo R. A. Buntino brolis. 1964 Čikagos un-te, IL, gavo bakalauro, 1967 Ilinojaus technologijos in-te Čikagoje – magistro, vėliau daktaro laipsnį. 1967–70 šio in-to asistentas. 1970–75 Loyolos un-to Čikagoje profesorius asistentas, 1975–80

Martynas Buntinas

asocijuotasis profesorius, nuo 1980 profesorius, nuo 1992 Matematikos katedros vedėjas. 1971–72 studijas gilino Tübingeno, 1977–78 – Stuttgarto un-tuose Vokietijoje. 1988–91 dalyvavo bendruose moksl. projektuose Jugoslavijoje. 1982–91 liet. evangelikų liuteronų egzilinės bažnyčios vyr. tarybos narys, 1989–92 liet. evangelikų liuteronų Tėviškės parapijos

Ramūnas Arvidas Buntinas

Donatas Buračas

tarybos narys. Nuo 1990 M. Lietuvos fondo tarybos narys ir M. Lietuvos rezistencinio sąjūdžio v-bos narys. Parašė straipsnių, skaitė paskaitų (apie sekų erdves, integralumo klases ir sumavimo teorijas) konferencijose JAV, D. Britanijoje, Vokietijoje. 1981 dalyvavo MKS. Amerikos matematikų d-jos, Amerikos statistikų d-jos narys, APPLE dalyvis.

BUNTINAS Ramūnas Arvidas (g. 1930.VI.5 Žardėje, Klaipėdos kr.), visuomenės veikėjas. Matematiko M. Buntino brolis. Iki 1949 studijavo Vokietijoje. Persikėlęs į JAV, specializavosi vadyboje, dirbo Fordo įstaigose. Nuo 1951 *Royal Crown Cola* b-vės g-los vadybininkas. Nuo 1953 priklauso liet. evangelikų liuteronų Tėviškės parapijai, kurį laiką buvo jos tarybos pirmininkas. Nuo 1953 M. Lietuvos liet. d-jos narys, jos v-bos narys (nuo 1959), pirmininkas. Nuo 1956 dalyvauja M. Lietuvos rezistenciniame sąjūdyje (tarybos narys, vicepirmininkas). M. Lietuvos fondo iždininkas nuo pat jo įkūrimo (1985).

BURAČAS Donatas (g. 1923.V.5 Gražvyduose, Šiaulių aps.), skulptorius. 1949 apsigyveno JAV. Baigė Renehearto m-lą Baltimorėje, MD. Sukūrė relig. tematikos kūrinių (*Lozoriaus prisikėlimas*), antkapinių paminklų projektų, knygų ir žurnalų iliustracijų. Dalyvavo parodose.

BURANSKAS Karena (g. 1950.XI.8 Allen Parke, MI), violončelininkė. Muzikos pradėjo mokytis anksti, vėliau studijavo P. Kalifornijos un-te pas G. Piatigorsky. Baigė Yale un-tą, CT, magistro laipsniu. Grojo su daugeliu simf. orkestrų. Pelnė apdovanojimų (1977 Concert Artists Guild d-jos metinę premiją).

Kostas Burba

BURBA Kostas (g. 1916.X.10 Kazanėje, Rusija), elektrotechnikos inžinierius, visuomenės veikėjas. 1941–43, studijuodamas VDU, dirbo Elektrotechnikos katedros laborantu. 1943 baigė un-tą. 1944 su šeima pasitraukė į Vokietiją. 1946–48 Lietuvių aukštesniosios technikos m-los Nürtingene ir Schwäbisch Gmünde dėstytojas ir elektrotechnikos sk. vedėjas. 1948 persikėlė į JAV ir apsigyveno Čikagoje, IL. 1951 išlaikė egzaminus inžinieriaus teisėms gauti. 1957–80 elektros inžinierius ir moksl. bendradarbis Valst. tyrimų laboratorijoje Argonne, IL. 1958 ir 1967 dėstė elektrotechniką ir matematiką ALIAS organizuotuose braižytojų ir projektuotojų kursuose. 1977 kaip JAV moksl. delegacijos narys vyko į Maskvą (Maskvos magnetohidrodinaminėje jėgainėje padėjo įrengti ir išbandyti superlaidų magnetą). 1980–85 JAV Energijos dep-to programų vadybininkas ir inspektorius. 1985 išėjo į pensiją. Aktyviai dalyvauja liet. veikloje. Nuo 1951 ALTo v-bos narys. 1951 ALIAS Čikagos sk. vienas steigėjų, jo v-bos pirmininkas ir narys. Kartu su kitais 1951 įkūrė žrn. *Technikos žodis*; jo redaktorius, administratorius ir spaudos sekcijos vedėjas. 1985 Mokslo ir kūrybos simpoziumo Čikagoje org. k-to iždininkas, paskaitininkas. 1985–92 VLIKo narys, VLIKo seimo Montrealyje, Kanada, pirmininkas. Nuo 1987 laikr. *Lietuvių balsas* red. kolegijos narys ir b-vės viceprezidentas. Priklauso amer. prof. org-joms. Paskelbė moksl. darbų. Bendradarbiauja *Technikos žodyje, Lietuvių balse, Naujienose, Drauge,* nuo 1994 – Lietuvos spaudoje: *Moksle ir technikoje, Lietuvos moksle.*

BURBAITĖ Nora (**Burba-Trulson;** g. 1956. VI.9 Čikagoje, IL), žurnalistė. Inžinieriaus, visuom. veikėjo K. Burbos duktė. 1972 baigė Čikagos aukštesniąją lituanistinę m-lą. 1978 bakalauro laipsniu baigusi Arizonos un-tą, dirbo *Sun City Citizen*, iki 1980 – *Phoenix Magazine* redakcijose. Nuo 1980 dirba žrn. *Phoenix*

Nora Burbaitė

Rita Daiva Bureikaitė

Home and Garden, 1992 jo redaktorė. 1984–85 vedė Mesos, AZ, televizijos laidą. Nuo 1992 žrn. *Southwest Passages* redaktorė. Redaguoja ir rašo knygas. Išleido: *The Desert Southwest* (1987, su kitais), *The Desert Southwest Gardens* (1990, su kitais), *The Royal Palms Cookbook* (1996). Bendradarbiauja žurnaluose. Priklauso visuom. ir kūrybinėms d-joms. Aktyviai dalyvauja liet. veikloje. 1967–72 LLS Čikagos skaučių Kernavės tunto narė. 1975–85 Arizonos Baltų tarybos narė. Rašė į Los Angeleso, CA, *Lietuvį žurnalistą*.

BURBULIS Kostas (1903.III.25 Šimpeliškiuose, Biržų vls. ir aps.), kunigas. Mokėsi Biržų g-joje. 1927 studijavo Rygos, 1928–32 Frankfurto prie Maino, Vokietija, metodistų seminarijose. Paskirtas kunigu į Šiaulius. 1938 dar baigė amatų m-lą Hildesheime, Vokietija. Grįžęs į Šiaulius, kunigavo ir mokytojavo amatų m-loje. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1950 apsigyveno JAV. Buvo Liet. evangelikų tarybos pirmininkas ir nuo 1954 laikr. *Evangelijos šviesa* redaktorius.

BUREIKAITĖ Rita Daiva (**Bureika;** g. 1962. III.14 Los Angelese, CA), filologė (anglistė), visuomenininkė. 1982 studijavo Oxfordo un-te D. Britanijoje. 1984 Pomonos koledže Claremonte, CA, gavo bakalauro laipsnį (anglų lit-ra). 1984–85 dirbo *KCBS* televizijos naujienų skyriuje Los Angelese, 1985–86 *BBDO* reklamos agentūroje, 1986–89 Baltųjų Rūmų Vašingtone, DC, ryšių su visuomene ir informacijos priemonėmis tarnyboje, 1989–93 JAV Švietimo dep-te Vašingtone. Nuo 1993 dirba Federalinės valdžios projektų konsultante (tyrimų analitikė, konferencijų organizatorė). Dalyvauja liet. veikloje: JAV liet. jaunimo s-gos narė (nuo 1979; 1987–92 polit. seminarų organizatorė), Pasaulio liet. jaunimo s-gos narė (1983–87 vicepirmininkė, 1983–86 žrn. *Pasaulio lietuvis* jaunimo sk. redaktorė). JAV LB tarybos narė (1985–86). Ateitininkė (nuo 1967; Los Angeleso sk. iždininkė-sekretorė, *Dainavos* stovyklos vadovė), skautė. Priklauso Liet. žurnalistų s-gai. Šoko *Spindulio* liet. liaudies šokių ansamblyje (1967–86), dalyvavo *Viva Europa* spektakliuose (1978–80). 1982 už anglų lit-ros tyrinėjimus apdovanota Fredericko L. Mulhauserio, 1988 JAV Švietimo dep-to premijomis. 1979–86 gavo Liet. žurnalistų s-gos, laikr. *Ateitis*, žrn. *Pasaulio lietuvis* apdovanojimus.

BURKUS Jonas (g. 1913.XII.3 Barysuose, Linkuvos vls., Šiaulių aps.), kunigas, rašytojas. Baigęs Linkuvos g-ją, 1935 įstojo į Kauno kun. seminariją, ją ir VDU Teologijos-filosofijos f-tą baigęs, 1940 įšventintas kunigu Panevėžyje. Kunigavo Viešintų, Alantos, Obelių parapijose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Dillingeno stovykloje veikė lietuvių ir vokiečių sielovadoje. Parašė rel. knygelių. 1947–48 redagavo *Misionieriaus laiškus*. Į JAV persikėlė 1949. Kunigavo Pennsylvanijos, Michigano valstijų amer. parapijose, nuo 1955 dirbo El Paso, TX, vyskupijos parapijose, nuo 1967 buvo vyskupijos senato narys. Pastatydino 2 bažnyčias, trečią užbaigė, katechetinį centrą. 1975 persikėlė į Hot Springsą, AR. Dirbo meksikiečių ir lietuvių sielovadoje, nuo 1986 Kolumbo vyčių kapelionas. Parašė keliolika rel. švietimo knygų (išleistų Vokietijoje, JAV, o atgavus Nepriklausomybę ir Lietuvoje): *Eisiu pas*

Jonas Burkus

Tėvą (1946), *Mažųjų dienelės* (1948, III leid. 1995), *Teresė Neumannaitė* (1953, II leid. 1993), *Du dvasinių būtybių pasauliai* (1977, II leid. 1993), *Arti tikslo* (1979, III leid. 1993), *Gaila minios* (1983, II leid. 1993), *Sutaikinimas* (1988, II leid. 1992), *Dėkoju* (1990, II leid. 1992), *Mūsų dienos* (1994), maldynėlį *Pasitikiu* (1983, III leid. 1993), apybraižų knygą apie liet. kunigus misionierius JAV meksikiečių ir indėnų parapijose – *Pietvakariuose* (1986). Rėmė Tautos fondą, LF, lietuvių koplyčias Vašingtone ir Vatikane.

BUROKIENĖ Stefa (g. 1919.II.20 Didžiuosiuose Būdežeriuose, Vilkaviškio aps.), mokytoja. 1941 Vilniuje baigė Ped. in-tą. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, 1945–49 dėstė liet. m-loje. 1949 apsigyveno JAV. 1964–78 dėstė K. Donelaičio aukštesniojoje lituanistinėje m-loje Čikagoje, IL. Nuo 1984 dalyvauja Liet. moterų klubų federacijos veikloje, yra jos v-bos narė.

BUŠACKIS Brunonas (1909.VII.4 Raseiniuose – 1966.IX.3 Čikagoje, IL), teisininkas. 1928 baigė g-ją Raseiniuose, 1936 VDU Teisių f-tą. Nuo 1939 dirbo apylinkės teisėju Kaišiadoryse. 1941 išvyko į Vokietiją, studijavo Freiburgo un-te. Kurį laiką dirbo IRO. 1952 persikėlė į JAV. Parašė kn. *Martynas Mažvydas* (1963), *Radvila Juodasis* (1977), ist. tematikos straipsnių *Naujienose*, *Mūsų sparnuose*. Bendradarbiavo LE. Priklausė Studentų šelpimo d-jai, *Šviesos* sambūriui.

BŪTĖNAS Jonas (1892.III.27 Akmeniuose, Kražių vls., Raseinių aps. – 1968.XI.28 Čikagoje, IL), dainininkas (baritonas), pedagogas. 1907 baigė Kelmės dviklasę m-lą. 1909 išvyko į JAV, apsigyveno Mahanoy City, PA. Dainuoti mokėsi pas A. Sodeiką. Nuo 1919 būrė liet. chorus, koncertavo liet. telkiniuose. 1922–27 studijavo Italijoje, Neapolyje ir Milane (pas M. Sammarco). 1926 debiutavo Garibaldi teatre Palerme (Ch. Gounod *Faustas*), buvo priimtas į keliaujančią operos trupę. Dainavo Mantujoje, Turine, Veronoje, Milane ir kitur. 1928 grįžo į Lietuvą. 1928–44 Valstybės operos solistas (dainavo ~ 20 operų). Vaidmenys:

Jonas Būtėnas

Valentinas (Ch. Gounod *Faustas*), Rigoletto, Germontas (G. Verdi *Rigoletto*, *La Traviata*), Escamillo (G. Bizet *Carmen*). Koncertavo įv. Lietuvos miestuose, per radiją (su Vilniaus filh-jos orkestru), Rygoje, Taline, Hamburge,

Petras Būtėnas

Stokholme, Paryžiuje. Dėstė dainavimą Kauno konservatorijoje (1941), turėjo dainavimo studiją (mokiniai – S. Baras, J. Vaznelis, M. Kripkauskienė ir kt.). 1944 pasitraukė į Vokietiją. Stovyklose mokė dainuoti, rengė koncertus. 1947 persikėlė į JAV. Koncertavo Bostone, MA, Niujorke, NY, ir kt. Nuo 1950 gyveno Čikagoje, turėjo dainavimo studiją. Į plokšteles ir magn. juostas įdainavo ~ 100 liaudies dainų.

BŪTĖNAS Petras (1896.VI.27, n. s. VII.9 Dovyduose, Joniškėlio vls., Biržų aps. – 1980.X.4 Bostone, MA; perlaidotas Panevėžyje), kalbininkas, pedagogas, vertėjas. Žurnalisto, rezistento Julijono Būtėno brolis. Mokėsi Mintaujos ir Bauskės, Latvija, prog-jose, Voronežo, Rusija, Šiaulių g-jose. 1918 savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę, dalyvavo nepriklausomybės kovose. Nuo 1922 studijavo lituanistiką Lietuvos un-te Kaune. Rinko žodžius liet. kalbos žodynui, tautosaką, dirbo *Laisvės* redakcijoje. Nuo 1925 mokytojavo Panevėžio mkt. seminarijoje ir g-jose. Parašė kn. *Kirčio ir priegaidės žinios* (1926), *Trumpas linksnių mokslas* (1929), *Lietuvių kalbos prielinksnių mokslas* (1930), *Lietuvių kalbos akcentologijos vadovėlį* (1931), studiją *Aukštaičių tarmės okuojančios pašnektės sienos* (išsp. 1932), studiją apie A. Jakšto raštų stilių (ištrauka išsp. 1939). Parengė *Lietuvių tautotyros ir senienų rinkimo programą* (1925). Išvertė B. Kellermanno, A. Daudet, I. Turgenevo kūrinių. 1940 bolševikų suimtas, kalintas Panevėžio kalėjime. 1941–44 Panevėžio berniukų g-jos direktorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją, suorganizavo mkt. kursus ir dėstė juose, mokytojavo liet. g-jose, 1946–48 redagavo žrn. *Žingsniai*. Parengė vadovėlį *Lietuvių kalbos konspektas* (1946). 1949 persikėlęs į JAV, apsigyveno Bostone. Dirbo *Keleivio* redakcijoje. Bendradarbiavo LE, taisė jos kalbą. Period. leidiniuose, daugiausia *Karyje*, paskelbė straipsnių apie v. baltus. Nemaža rašinių (apie Sūduvą, M. Lietuvą) liko rankraščiuose. Surinko daug toponiminės medžiagos (ypač sen. Lietuvos vietovardžių), žemėlapių, knygų (visa medžiaga ir rankraščiai perduoti *Alkos* archyvui).

BŪTĖNAS Vladas (slap. **Ramojus**; 1923.XII.2 Vabalninke, Biržų aps. – 1993.XI.7 Čikagoje, IL), žurnalistas, rašytojas, visuomenininkas. 1939 baigė Panevėžio berniukų g-ją. 1940–44 dalyvavo antibolševikinėje ir antinacinėje pogr. veikloje. Vokiečių suimtas, vėliau pateko į anglų nelaisvę. 1945 apsigyveno liet. pabėgėlių stovykloje Flensburge, Vokietija, čia baigė mkt. kursus. 1946–49 mokytojavo liet. pr. m-lose. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Cicero, IL. Dirbo f-kuose, spaustuvėse. 1952 Čikagoje lankė Loyolos un-to žurnalistikos seminarą. 1978–91 *Amerikos balso* radijo liet. skyriaus darbuotojas Vašingtone, DC. 1956 JAV ir Kanados lietuvių I dainų šventės rengimo k-to narys spaudos reikalams. 1957–67 Čikagos liet. operos spaudos vadovas, suredagavo operos dešimtmečio sukaktuvinį leidinį (1967). Daug metų buvo *Dainavos* ansamblio spaudos k-to vadovas arba narys. Dalyvavo Lietuvių fronto bičiulių veikloje: 1962–63 Čikagos apyg. pirmininkas, 1965–67 centro v-bos vicepirmininkas. 1962–65 JAV LB Kultūros fondo vicepirmininkas. 1973–78 LF v-bos narys informacijai. Bendradarbiavo *Drauge* (rašė nuolatinę skiltį *Dviejuose horizontuose*,

Vladas Būtėnas

vėliau *Horizontai*), *Dirvoje*, *Tėviškės žiburiuose* ir kt., paskelbė daug straipsnių, proginių rašinių apie visuom. įvykius, kultūrinius renginius, žmones. Išleido eilėraščių rink. *Nuėję plotai* (1952), autobiogr. knygą apie II pasaul. karo pab. įvykius *Lenktynės su šėtonu* (1956), dok. publicistinę knygą apie pokario partizanų kovas *Kritusieji už laisvę* (2 t., 1967–69), Mato Raišupio slap. – dok. knygą *Dabarties kankiniai* (1972), kurioje aprašė bolševikų persekiotus, kankintus, nužudytus Lietuvos vyskupus, kunigus ir tikinčiuosius. Su E. Bradūnaite ir A. Keziu parašė kn. *Pennsylvanijos angliakasių Lietuva* (1977). 1973 gavo LKMA žurnalistikos premiją (mecenatas prel. J. Prunskis). Priklausė Liet. žurnalistų s-gai.

BUTIKIENĖ Liuda (**Kuzmaitė;** g. 1921.IV.27 Slavianske prie Kubanės, Rusija), dantų gydytoja. Atvykusi į Lietuvą, 1944 baigė VDU Med. f-tą ir įgijo dantų gydytojos diplomą. Dirbo dantų gydytoja Ligonių kasoje Kaune. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, dirbo Vaikų dantų klinikose. 1948 persikėlė į JAV. 1957–78 dirbo Ilinojaus un-te Čikagoje.

BUTKIENĖ Nina (**Zapolskaitė;** 1899.VIII.24, n. s. IX.5 Sankt Peterburge, Rusija – 1970.IX.13 Bethleheme, PA), rašytoja, žurnalistė, teatro veikėja. Baigė g-ją Sankt Peterburge. Studijavo ekonomiką Odesos un-te, Ukraina; 1921 jį baigė. Mokėsi teatro studijose Prahoje, Maskvos dailės teatre. Lankė Fröbelio ped. kursus Berlyne, Sorbonne un-te Paryžiuje studijavo žurnalistiką ir ekonomiką. 1927 Kaune suorganizavo Vaikų teatrą, režisavo jo spektaklius. Įsteigė *Vaikų namelio* d-ją (1930). 1930–33 leido ir redagavo laikr. *Vaikų žodis*. Parašė pjesių vaikams (*Kalėdų eglutė*, 1921, *Išdykėlis Petriukas*, 1928, *Galas žaislams*, 1929, ir kt.), pasakų (rink. *Velykų pasakos*, 1933). 1944 pasitraukė į Vakarus, 1951 persikėlė į JAV. Išleido *Velykų pasakų* II leidimą (1953), apysakėlių rink. *Dvynukės* (1956). Priklausė Lietuvos žurnalistų s-gai, Tarpt. žurnalistų s-gai.

BUTKIENĖ Sofija (**Stankūnaitė, Butkus;** g. 1926.V.15 Oželiuose, Pilviškių vls., Vilkaviškio aps.), dailininkė. Dailininkės M. B. Stankūnienės sesuo. Mokėsi Marijampolės g-joje ir mergaičių amatų m-loje. SSRS okupavus Lietuvą, pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Pas dail. V. Petravičių studijavo piešimą, tapybą, grafiką ir mozaiką, vėliau Jaunimo centre pas dail. P. Kaupą – piešimą, tapybą, pas M. Holičeką – keramiką; dailės studijas gilino Daley koledže ir Čikagos meno in-te. Sukūrė keramikos, mozaikos kūrinių. Dalyvavo daugelyje lietuvių ir amerikiečių grupinių parodų, surengė individualinių (1967, 1979). Pelnė apdovanojimų (I premiją už mozaikos kūrinį parodoje Marquette parko namuose Čikagoje, 1968; garbės pažymėjimus už keramikos kūrinius – Kankakee State koledže, IL, 1980, Čiurlionio galerijoje Čikagoje, 1984).

BUTKIENĖ Vladė (**Čekonytė;** 1917.I.19 Gruzdžiuose, Šiaulių aps. – 1989.V.19 Clevelande, OH; palaidota Karmėlavoje, Kauno rj.),

Sofija Butkienė

bibliotekininkė, rašytoja, visuomenininkė. Agronomo Antano Butkaus žmona. 1936 baigė Šiaulių mergaičių g-ją. Studijavo lituanistiką VDU, vėliau Vilniaus un-te, 1943 jį baigė. 1942–43 dirbo Lietuvos MA b-koje Vilniuje. 1944 pasitraukė į Vokietiją, kur 1946–47 studijavo Bonos Friedricho Wilhelmo un-te. 1949 persikėlė į N. Zelandiją. Čia reiškėsi liet. išeivių veikloje, rašė į liet. period. spaudą, ją redagavo, skaitė paskaitas. 1962 apsigyveno JAV. Studijavo bibliotekininkystę Case Western Reserve un-te Clevelande, 1967 jį baigė magistro laipsniu. 1964–71 dirbo šio un-to bibliotekoje. Parašė eilėraščių (rink. *Išmarginta drobulė*, 1975), novelių (rink. *Molinis arkliukas ir kiti apsakymai*, 1984). Dalyvavo skautų veikloje (1963–65 Clevelando skaučių tuntininkė), buvo korp. *Neo-Lithuania*, Liet. tautinės s-gos Clevelando skyrių v-bų narė.

BUTKYS Adolfas (g. 1935.III.5 Kaune), ekonomistas. Ph. D. (1964). Teisininko, rašytojo Č. Butkio sūnus. 1956 bakalauro laipsniu baigė ekonomiką Albrighto koledže Readinge, PA. 1959 Temple un-te Philadelphijoje, PA, įgijo verslo administravimo magistro, Pennsylvanijos un-te – ekonomikos daktaro laipsnį. 1965–69 dėstė verslą Lehigho un-te Bethleheme, PA; profesorius asistentas. Nuo 1969 Villanovos un-to, PA, verslo administravimo asocijuotasis profesorius. Buvo vartotojų interesų gynėjas federalinėse agentūrose, Pennsylvanijos legislatūroje ir senato k-tuose. Sukūrė unikalią jėginę transportavimo sistemą; jos modelį demonstravo 1972 PLIAS ir ALIAS suvažiavimuose. 1972 tarpt. transportavimo parodos Vašingtone, DC, eksponatų vedėjas. Amerikos vartotojų federacijos, Amerikos marketingo asociacijos narys.

BUTKYS Česlovas (1894.VII.29, n. s. VIII.10 Rygoje, Latvija – 1988.III.26 Bethleheme, PA), teisininkas, rašytojas. 1916 baigė Maskvos un-to Teisės f-tą. 1920–22 mokėsi Ž. ū. akademijoje Odesoje, Ukraina. Grįžęs į Lietuvą, 1922–25 paskirtas miesto, 1925–33 apygardos teismo teisėju Kaune. 1924–28 Kauno miesto tarybos, 1927–33 Žemės tvarkymo komisijos

Česlovas Butkys

nuolatinis narys. Nuo 1933 VDU, vėliau Vilniaus un-te dėstė civilinę teisę, Ž. ū. akademijoje Dotnuvoje – miškų teisę. 1933–40 buvo Vyriausiojo tribunolo teisėjas. Nuo 1940 kelerius metus vadovavo kooperatyvų s-gai; iki 1944 dirbo advokatu. Nuo 1931 Lietuvos fiz. lavinimo s-gos (Lietuvos sporto olimpiadų rengimo prezidiumo narys), 1938–44 Lietuvos teisininkų d-jos pirmininkas, Vaikų auklėjimo d-jos narys. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–50 mokytojavo liet. g-jose Braunschweige, vėliau Watenstedte, nuo 1949 buvo g-jos direktorius. 1946–50 dėstė Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge (civilinė bei darbo teisė). 1951 persikėlė į JAV. Bendradarbiavo spaudoje, priklausė Lietuvių rašytojų ir žurnalistų s-gai (nuo 1924). Išleido *Tarybinė Rusija satyroje* (1923), *Suvalkijos civiliniai įstatymai* (1935), *Civilinė teisė*, *Ipoteka* (abi 1937), *Ipotekos įstatymo aiškinimai* (1938), *Vokiečių civilinio proceso kursai* (vok. k.); redagavo *Civilinės teisės įstatymą* (1938). Parašė komediją *Trys draugai* (slap. S. Meilutis), apysakas *Milinis apdaras* (slap. A. Ninuta), *Seklio meilė*. 1982 Čikagoje išleista kn. *Teisėjo atsiminimai*.

BUTKYS Vaclovas (1905.I.27 Imbrado vls., Zarasų aps. – 1992.IV.13 Great Neake, NY), agronomas, visuomenininkas. Mokėsi Zarasų g-joje. 1927 baigė Dotnuvos ž. ū. technikumą, 1928 – Karo m-lą Kaune; jaun. leitenantas. Buvo Dusetų, vėliau Zarasų agrikultūrinio rajono agronomas. Vadovavo šaulių būriui. 1929 Dusetose ant Sartų ež. surengė pirmąsias žiemos arklių lenktynes, tapusias tradicinėmis. 1941 prasidėjus karui, buvo partizanas. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, gyveno Diepholzo stovykloje, vėliau išvyko į Kolumbiją. 1954 persikėlė į JAV. Gyveno Woodhavene, NY, 30 metų dirbo daržininkystėje. Veikė LŠS centro v-boje. 1971 Niujorke suorganizavo šaulių būrį, buvo jo v-bos vicepirmininkas. 1978 apdovanotas LŠS Žvaigždės ordinu. Išleido žmonos Marijos Karalevičiūtės eilėraščių rink. *Noriu grįžti prie Nevėžio* (1988).

BUTKŪNAS Andrius (iki 1933 **Butkevičius;** 1890.V.1 Gražioniuose, Radviliškio vls., Šiaulių aps. – 1975 St. Charlese, IL), kariškis. Lietuvos kariuomenės pulkininkas. Mokėsi Liepojos g-joje, Latvija. I pasaul. karo metu tarnavo Rusijos kariuomenėje; 1917 baigė Žitomiro, Ukraina, karo m-lą. 1919 pr. Lietuvoje įsijungė į partizanų kovą su bolševikais, 1919 įstojo į Lietuvos kariuomenę ir dalyvavo Nepriklausomybės kare. 1939–40 8-ojo pėstininkų pulko vadas. 1940 sov. valdžios iš kariuomenės atleistas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, nuo 1949 gyveno JAV. Apdovanotas IV ir V laipsnio Vyčio kryžiais.

BUTKUS Adolfas (1906.XII.11 Melninkuose, Kėdainių vls. ir aps. – 1996.XII.7 Mission Viejo, CA), baleto artistas. 1925 Kaune baigė g-ją ir baleto m-lą. Tais pačiais metais dalyvavo pirmajame profesionalaus baleto spektaklyje – L. Delibes *Coppélia*. 1933 baigė VDU Teisių f-to ekonomijos skyrių. Priklausė įvairiems sporto klubams. 1935 vadovavo liet. baleto trupės gastrolėms Monte Carlo, Monakas, ir Londone. 1935–44 Valstybės teatro režisieriaus padėjėjas, režisierius. Pasitraukęs į Vokietiją, 1947 suorganizavo *Coppélia* pastatymą Augsburge, baleto gastroles tremtinių stovyklose. 1949 persikėlė į JAV. Iki 1971 dirbo *People Gas* b-vėje, dalyvavo liet. veikloje.

BUTKUS Antanas (1918.VI.20 Pepaliuose, Baisogalos vls., Kėdainių aps. – 1997.X.6 Vil-

niuje), agronomas, biochemikas, visuomenės veikėjas. Agronomijos daktaras (1948). 1939–42 mokėsi Ž. ū. akademijoje Dotnuvoje. Pasitraukęs į Vokietiją, 1943 Halės un-te gavo bakalauro laipsnį. 1943–45 Lietuvos pabėgėlių globos įstaigos vedėjas. 1946–48 studijas Bonos un-te baigė agronomijos daktaro laipsniu. 1949 persikėlė į N. Zelandiją. 1951 įsteigė Dirvožemio tyrimo laboratoriją ir jai vadovavo. 1954–62 vyr. chemikas mėsos pramonėje. 1958 išrinktas N. Zelandijos Mėsos tyrimo in-to ir Vandens apsaugos tarybos nariu. Įsteigė N. Zelandijos LB ir jai kelerius metus vadovavo. Redagavo šios šalies liet. biuletenį. Nuo 1962 gyveno JAV. 1962–84 dirbo Clevelando, OH, klinikų lipidų tyrimo laboratorijos vedėju. Tyrinėjo riebalų ir prostaglandinų metabolizmą, riebalų įtaką kraujagyslių ligoms (už lipidų analizės grafinį pavaizdavimą Amerikos patologų d-ja apdovanojo aukso medaliu). Moksl. darbui gavo Nacionalinio sveikatos in-to stipendiją. Spaudoje paskelbė > 40 moksl. darbų. Amerikos širdies asociacijos moksl. tarybos, kelių moksl. d-jų narys. Aktyviai dalyvavo JAV LB veikloje (1967 tarybos narys, 1968 Ohio apyg. pirmininkas, 1979 v-bos pirmininkas socialiniams reikalams). 1980 įsteigė JAV LB Socialinių reikalų tarybą ir jai vadovavo. 1982 šokių šventės Clevelande rengimo k-to pirmininkas. Veikė PLB: nuo 1968 v-bos narys, nuo 1969 v-bos vykdomasis vicepirmininkas. 1997 grįžo į Lietuvą.

Antanas Butkus

Adolfas Butkus

BUTKUS Jonas (g. 1922.II.16 Girdaičiuose, Raseinių vls. ir aps.), mašinų gamybos inžinierius. 1949–50 dirbo batų f-ke Čikagoje, IL, vėliau virimo-kepimo krosnių ir šaldytuvų g-loje. 1956 baigė Čikagos technikos koledžą

Jonas Butkus

(projektuotojo ir braižytojo specialybė). Nuo tų metų dirbo Š. Amerikos aviacijos korporacijoje (vėliau Rockwello tarpt. korporacija) Los Angelese, CA, braižytoju. 1974 Los Angeleso Pierce koledžas suteikė Associate in Science laipsnį. 1974–89 inžinierius toje pačioje korporacijoje (dirbo *B-1* bombonešių ir erdvės variklių *H-1, J-2, Atlas, F-1, Apollo, Space Shuttle, Peace Keeper* programose). Amerikos lietuvių klubo narys.

Juozas Butkus

BUTKUS Juozas (**Butkevičius, tėvas Kęstutis Marija;** g. 1919.XII.24 Akmenaliuose, Darbėnų vls., Kretingos aps.), kunigas pranciškonas. 1940 baigęs Kretingos pranciškonų g-ją, pasitraukė į Vokietiją ruoštis kunigystei. Studijavo Pranciškonų filosofijos f-te Dorstene, Arkivyskupo akademijoje Paderborne (kartu ir meną), Pranciškonų teologijos f-te Warendorfe. 1946 įšventintas kunigu. 1947 baigęs studijas, dirbo kapelionu Seedorfo liet. stovykloje. Į JAV persikėlė 1948. Misionieriumi ir kunigu dirbo JAV ir Kanados liet. ir kitataučių parapijose. 1952 surengė tretininkų kongresą Čikagoje, IL. 1957–62 ėjo įvairias pareigas vienuolijos vadovybėje: brolių magistras, provincijos ekonomas ir sekretorius. 1963–67 šv. Pranciškaus III ordino Šv. Kazimiero provincijos direktorius. Parengė naują ordino regulos projektą, kuris apsvarstytas 1967 visuotiniame kongrese Philadelphijoje, PA, ir pasiųstas į Romą. 1976–79 centr. vienuolyno Kennebunkporte, ME, viršininkas. 1979–82 vienuolyno vyresnysis St. Petersburge, FL. Nuo 1982 dirba Kanadoje – Angelų Karalienės liet. misijos vedėjas ir St. Catharines vienuolyno viršininkas. LKMA narys. Centr. vienuolyne Kennebunkporte pastatydino Šv. Antano šventovę (1952), pagal J. Muloko projektą liet. architektūros stiliaus Liurdą (1953) ir Kryžiaus kelių šventovę (1958–59). Parengė šio vienuolyno ir jo Kryžiaus kelių istoriją *Paminklas nukryžiuotajai meilei* (1959). Sukūrė liturginių drabužių ir reikmenų projektų ir juos įgyvendino. Parašė pamokslų rinkinį *Dievo žodis* (3 t.), *Dievo atspindys*. Iš pranc. k. išvertė arkivysk. E. Guerry veikalą *Pilnutinis Kristus* (1967). Bendradarbiavo *Darbininke, Šv. Pranciškaus varpelyje*.

BUTKUS Stasys (1897.III.13 Kurtuvėnuose, Šiaulių aps. – 1961.XII.11 Brooklyne, NY), žurnalistas. 1918–20 Lietuvos kariuomenės savanoris. 1928 baigė suaugusiųjų g-ją Kaune. 1927–40 Lietuvos kariuomenės savanorių kūrėjų s-gos centro v-bos narys. Bendradarbiavo period. spaudoje, 1922–40 dirbo *Kario* redakcijoje Kaune, 1941–44 Vilniuje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1948 persikėlė į JAV. Išeivijoje redagavo įv. period. leidinius, rašė juose. Išleido atsiminimų kn. *Vyrai Gedimino kalne* (1957, II leid. 1984).

BUTRIMAS Edmundas (g. 1909.V.9 Kardimove, Baltarusija), gydytojas, rašytojas. 1930 baigė Šiaulių g-ją, 1935 – VDU Medicinos f-tą. Išleido knygelę *Kad augtum sveikas* (1930), period. spaudoje paskelbė med. straipsnių. II pasaul. karo pab. pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV. Parašė dramų (rink. *Tėvų kaltė*, 1947). Priklauso Liet. rašytojų d-jai.

BUTVILIENĖ Albina (**Sabaliauskaitė;** 1922.XI.18 Strielčiuose, Prienų vls., Marijampolės aps. – 1993.XII.22 Čikagoje, IL), dantų gydytoja. Baigusi Prienų *Žiburio* g-ją, 1940 VDU

pradėjo studijuoti odontologiją. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Regensburge dirbo ambulatorijoje, vėliau Freiburge Alberto Ludwigo un-te tęsė odontologijos studijas; jas baigė 1948. Dirbo dantų gydytoja Kempteno liet. pabėgėlių stovykloje. Persikėlusi į JAV, apsigyveno Čikagoje ir dirbo Cooko aps. ligoninės Histologijos skyriuje. Ateitininkė, priklausė LDGD ir Lietuvos dukterų d-jai.

C

CADZOVAS Jonas (**John Cadzow;** g. 1938. II.22 Niagara Fallse, NY), istorikas. Ph. D. (1972). Tėvai 1907 iš Lietuvos atvyko į JAV. 1962 bakalauro laipsniu baigė Buffalo un-tą, NY. 1968 Niagaros un–te, NY, įgijo magistro laipsnį. Kento valstijos un-te, OH, apgynė doktoratą ir 1972–82 jame dirbo, buvo Etninio paveldo programos direktorius, liet. programos koordinatorius. Išleido veikalus *The Lithuanian Question in the Third Russian Duma* (1972, disertacija), *The Lithuanian Americans and their Communities in Cleveland* (1977), *Transylvania – the Roots of Ethnic Conflict* (1983). Period. spaudoje paskelbė straipsnių apie Lietuvos istoriją, lituanistinius rinkinius JAV. Lituanistikos in-to narys, *Alkos* b-kos Putname, CT, konsultantas. Nuo 1982 gyvena Key Weste, FL.

CELIEŠIUS Petras (1906.VII.1 Apušote, Jiezno vls., Alytaus aps. – 1986.I.1 Los Angelese, CA), kunigas, visuomenės veikėjas. Filosofijos daktaras (1950). Prelatas (1972). Baigęs Kauno kun. seminariją, kunigu įšventintas 1933. Kunigavo Giedraičiuose, Aukštadvaryje (ir dėstė tikybą), Merkinėje. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, buvo kapelionu Willingene. Bonos un-te studijavo filosofiją, psichologiją, pedagogiką, meno filosofiją, jame įgijo daktaro laipsnį. Į JAV persikėlęs 1950, kunigavo Šv. Pranciškaus liet. parapijoje East Chicago, IN, dėstė lituanistinėje m-loje. 1962–64 *Dainavos* stovyklos administratorius ir kapelionas. 1964–68 kunigavo Los Angelese ir St. Louise, Šv. Juozapo liet. parapijoje. 1964–66 redagavo žrn. *Lux Christi.* 1968–78 dirbo vysk. A. Deksnio sekretoriumi V. Vokietijoje, buvo V. Europos liet. sielovados centro Bad Woerishofene vedėjas, žrn. *Krivūlė* redaktorius. Pablogėjus sveikatai, grįžo į Los Angelesą. Dalyvavo JAV LB, ALTo, BALFo veikloje. Buvo Studentų ateitininkų s-gos dvasios vadas. Teologijos ir filosofijos klausimais skaitė pranešimus LKMA suvažiavimuose. Bendradarbiavo LE. Knygų recenzijas bei kritikos straipsnius skelbė *Aiduose, Drauge, Tėviškės žiburiuose.* Parengė keletą rel. leidinių: *Eucharistijos esmė ir prasmė* (1978), *Tikėjimo tiesų santrauka jaunuoliams* (d. 1, 1972). Lietuvoje buvo žinomas juostų audėjas. Knygoje *Jono Muloko architektūra* (1983) iškėlė tautinio meno motyvus šio architekto kūriniuose.

CHOMSKIS Balys (1907.IX.9 Rietave – 1978. IV.13 Čikagoje, IL), muzikas, kunigas. 1927 buvo Kauno kunigų seminarijos choro vadovo T. Brazio asistentas, vargonininkas; 1930–36 šios seminarijos bažn. giedojimo dėstytojas, choro vadovas. 1936 baigė Kauno konservatorijos dainavimo klasę. Dirbo muz. mokytoju provincijos g-joje. Gyvendamas JAV, skaitė paskaitas apie muziką, bendradarbiavo liet. spaudoje.

CIBAS Mykolas (1922.X.28 Gudeniškiuose, Utenos aps. – 1980.XI.5 Great Necke, NY), chorvedys, vargonininkas. Muzikos mokėsi Vilniaus muzikos m-loje pas J. Nardevičių, J. Gaubą ir A. Motiekaitį. Vargonininkavo Varniuose, Utenoje, pasitraukęs į Vokietiją – Hanau stovykloje, vėliau JAV – Westfielde, MA. 1949 apsigyveno Great Necke, NY. 1953 suorganizavo vyrų chorą, koncertavo, dalyvavo įv. renginiuose (1956 Dainų šventėje Čikagoje, IL), daug metų buvo operetės choro Niujorke dirigentas, vadovavo Šv. Aloyzo parapijos chorui. Buvo ALRK Vargonininkų s-gos narys.

Mykolas Cibas

CIBAS Saulius Edmundas (g. 1955.IV.27 Bostone, MA), gydytojas citologas, pianistas. Baigė Harvardo koledžą ir Harvardo medicinos m-lą (abu MA). Mokėsi pas J. Gaidelį, vėliau N. Anglijos konservatorijoje Bostone pas R. Sherman. Profesoriauja Harvardo medicinos m-loje. Brigham moterų ligoninės laboratorijos direktorius Bostone. JAV gydytojų citologų vadovas. Skaito paskaitas kasmetiniuose JAV citologų suvažiavimuose Bostone. 1973 laimėjo *Arion* muz. premiją ir I vietą Wollastono, NE, dainininkų klubo bei pabaltijiečių instrumentininkų ir dainininkų konkurse Bostone. 1976 N. Anglijos konservatorijoje surengė pirmąjį solo koncertą. Koncertavo su *Boston Pops* orkestru. Koncertuose skambina ir liet. kompozitorių (M. K. Čiurlionio) kūrinius, akompanuoja solistams. 1988 Čikagoje su smuikininke L. Valeckyte atliko *Margučio* koncerto programą. Parašė kn. *Cytology: diagnostic principles and clinical correlates* (su B. Ducatmanu, išl. 1995). Rengė 1997 metų tarptautinę gydytojų citologų konvenciją Bostone.

Saulius Edmundas Cibas

Jeronimas Cicėnas

CICĖNAS Jeronimas (1909.VII.11, n. s. VII.24 Garšvinėje, Dūkšto vls., Švenčionių aps. – 1987.X.21 Sioux City, IA), žurnalistas, visuomenininkas. 1931 baigęs Vilniaus Vytauto Didžiojo g-ją, studijavo Vilniaus un-te. Aktyviai reiškėsi Vilniaus kr. lietuvių visuom. org-jų veikloje. Dirbo liet. period. leidinių (*Vilniaus šviesos, Vilniaus žodžio, Vilniaus balso* ir kt.) redakcijose. Paskelbė straipsnių kultūros, lit-ros, visuom. gyvenimo temomis (rašė ir į gudų, ukrainiečių, lenkų spaudą). Išleido tautosakos rink. *Vilniaus tautosaka. Daugėliškiniai burtai* (1934), dok. apybraižą *Dvaruos praėstos dienos* (1937). 1934–39 dėstė liet. kalbą Trakų ir Vilniaus mkt. seminarijose, Aukštojoje politinių mokslų m-loje Vilniuje. 1940–41 Vilniaus liaudies un-to inspektorius, 1941–44 Vilniaus radiofono lit-ros ir vaikų valandėlių redaktorius.

1944 pasitraukė į Vokietiją, redagavo savaitraščius *Kelyje tėvynėn, Akiratyje*. Vėliau persikėlė į JAV. Dirbo žrn. *Nemunas* redakcijoje, rašė *Naujienose* skiltį *Dienų skeveldros*. Išleido dokumentais pagrįstą ist. knygą apie Lenkijos okupuoto Vilniaus ir Vilniaus kr. gyvenimą *Vilnius tarp audrų* (1953, II leid. 1993 Vilniuje), kn. *Omahos lietuviai* (1954). Priklausė Liet. žurnalistų s-gai.

CIEMINIS Andrius Martynas (palaidotas 1984.V.29 Rochesteryje, NY), režisierius, visuomenininkas. Baigęs Panevėžio mokytojų seminariją, kurį laiką mokytojavo. Baigė Karo m-lą Kaune ir iki sovietų okupacijos tarnavo kariuomenėje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Rochesteryje. Iš pradžių dirbo fizinį darbą, vėliau mokytojavo. Nuo 1953 režisavo spektaklius, vadovavo liet. jaunimo teatro sambūriams (*Teatras Nr. 1*), rūpinosi liet. repertuaru, dalyvavo teatro festivaliuose, vaidino Rochesterio, Philadelphijos, PA, Niujorko, NY, Kanados ir kt. liet. kolonijose. Dainavo liet. chore (ir solo), vokaliniuose ansambliuose (*Sutartinė*), dalyvavo liet. radijo programose. Rinko liet. knygas ir plokšteles. Priklausė Liet. karių veteranų s-gai *Ramovė*.

CIPLIJAUSKAITĖ Birutė (g. 1929.IV.11 Kaune), literatūros tyrinėtoja. Ph. D. (1960). 1944 pasitraukė į Vokietiją ir Tübingene 1947 baigė liet. g-ją. Nuo 1949 gyveno Kanadoje, Montrealio un-te 1956 įgijo magistro laipsnį. Dalyvavo Montrealio LB, skautų veikloje. Nuo 1957 gyvena JAV. 1960 Bryn Mawro koledže, PA, įgijo filosofijos daktaro laipsnį. Nuo 1960 dėsto isp. kalbą ir lit-rą Wisconsino un-te Madisone, profesorė (1968), Humanitarinių mokslų in-to narė (1974). Skaitė paskaitas, vedė seminarus JAV ir kitų šalių un-tuose. Tyrinėja ispanų ir kitų tautų rašytojų (daugiausia XX a.) kūrybą. Išleido veikalus *La soledad y la poesia española contemporánea* (1962), *El poeta y la poesia* (1966), *Baroja, un estilo* (1972), *Deber de plenitud: la poesia de Jorge Guillén* (1973), *Los noventayochistas y la historia* (1983), *La mujer insatisfecha* (1984), *La novela femenina contemporánea* (1988), *Novisimos, postnovisimos, clásicos* (1991), suredagavo nemaža

Birutė Ciplijauskaitė

knygų, paskelbė esė, straipsnių įv. šalių moksl. lit. žurnaluose ir leidiniuose, išeivijos period. spaudoje (*Metmenyse, Aiduose*). Bendradarbiavo LE. Straipsniuose apie liet. rašytojų kūrybą (rink. *Literatūros eskizai*, 1992 Lietuvoje) gretino ją su kt. tautų lit-ra. Išvertė į isp. k. šiuolaikinių liet. poetų kūrinių (antologija *Voces en el silencio*, 1991), į liet. k. – isp. rašytojų kūrinių. 1992 už vertimus gavo LRD premiją. 1982–84 Baltistikos studijų d-jos vicepirmininkė. 1989–96 VDU Atkuriamojo senato narė.

CIRTAUTAS Kazimieras Klaudijus (1915.I.18 Sodalėje, Kvėdarnos vls., Tauragės aps. – 1963.VIII.27 Dallase, PA), pedagogas, filosofas. Filosofijos daktaras (1943). 1938–40 mokėsi Vilkaviškio kun. seminarijoje, 1940–42 Brunsbergos akademijoje, Latvija, 1942–43 Wrocławo un-te, Lenkija; pastarajame apgynė filos. doktoratą. 1943–44 dėstė Ukmergės mkt. seminarijoje. Pasitraukęs į Vokietiją, 1946–50 dėstė Erlangeno un-te, Bambergo kun. seminarijoje. 1950 persikėlė į JAV. 1951–52 dėstė King's koledže Wilkes-Barre, PA, ir Misericordia koledže Dallase, PA, 1952–53 Harvardo un-te, MA. 1953 Newtono Švč. Širdies koledžo, MA, vėliau Misericordia koledžo dėstytojas. Išleido kn. *Stasio Šalkauskio filosofinė pedagogika* (1943), *Moralinio auklėjimo problema* (1946), *Porträt der Heimatlosen* (1950),

Skausmo pergalė (1952), *The Refugee* (1957, II leid. 1963), *The American College Girl* (1962).

CITVARAS Stasys (g. 1909.VII.24 Radviliškyje), dainininkas (bosas-baritonas). Mokėsi Radviliškio g-joje, vėliau laikrodininko amato. 1927 emigravo į Braziliją, apsigyveno Pôrto Alegre. Dirbo laikrodininku. Penkerius metus laisvalaikiu mokėsi smuikuoti, dainavo

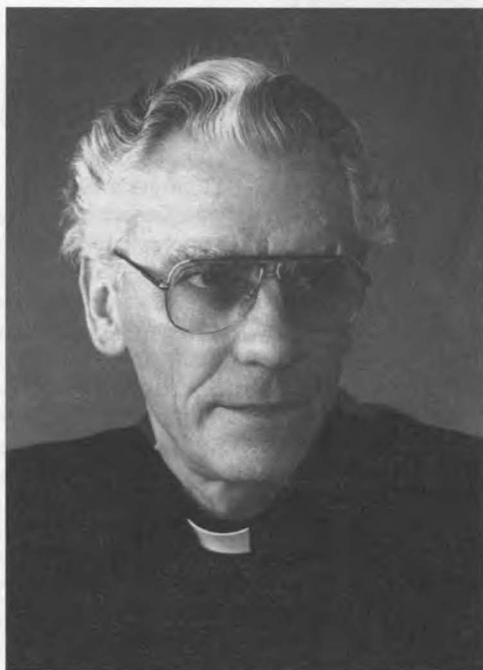

Stasys Citvaras

chore. Dainuoti mokėsi pas E. Temple, R. Talbą. 1945 kaip dainininkas debiutavo Brazilijoje per Rio de Janeiro radiją. Dainavo Internacionalinėje operoje. 1955 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1956 Clevelande, OH, Čikagoje surengė koncertų. 1956 laikr. *Chicago Tribune* dainininkų konkurse laimėjo I vietą ir aukso medalį. Vėliau šio dienraščio JAV dainininkų konkurse laimėjo IV vietą. Dainavo Čikagos muz. festivalyje. Su V. Jakubėnu parengė koncertinį liet. muzikos repertuarą. 1957 Čikagos liet. vyrų choro pastatytoje G. Verdi operoje *Rigoletto* sukūrė Monterone vaidmenį. Dainavo Žarovo kazokų chore. Išleido savo plokštelę.

CIVINSKAS Vladas (1913.X.9 Daukšiuose, Marijampolės vls. ir aps. – 1987.VI.10 Čikagoje, IL), žurnalistas, knygų leidėjas. 1931 baigė Marijampolės mkt. seminariją. Bendradarbiavo period. spaudoje (*Suvalkietyje, Lietuvos žiniose, Lietuvos ūkininke, Lietuvos aide* ir kt.). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1948 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. 1951 su V. Saulium įsteigė vieną didžiausių išeivijos grož. lit-ros leidyklų *Terra* (1951–63 joje išleista 69 t. leidinių bendru 91 500 egz. tiražu); nuo 1952 jai vadovavo. Parengė įv. tautų pasakų rink. *Sidabro lietus* (išl. 1990).

CUKURAS Valdemaras Mykolas (1915.IV.11 Barbelėje, Bauskės vls., Latvijoje – 1996.VII.17 Vilniuje), kunigas, filosofas. Filosofijos (1938) ir teologijos (1950) daktaras. 1933 baigė Biržų g-ją. Studijavo Kauno kun. seminarijoje ir VDU. 1938 baigė VDU Teologijos-filosofijos f-tą ir įšventintas kunigu. Filosofijos doktoratą 1938 apgynė Popiežiniame Grigaliaus unte Romoje. Kunigavo Šėtoje, Jurbarke, Ukmergėje, Šiauliuose, dirbo g-jų mokytoju ir kapelionu. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, buvo Thüringijos sr. liet. kapelionas ir Lietuvių s-gos Gothos sk. pirmininkas. Studijas Romos

Valdemaras Mykolas Cukuras

Angelicumo un-te 1950 baigė teologijos daktaro laipsniu. Studijuodamas Romoje įsteigė Ateitininkų draugovę ir 1947–49 jai vadovavo, buvo *Lietuvių balso* redakcijos narys. Į JAV persikėlė 1950, kunigavo Columbuse, OH. 1958–64 Wesleyano un-te, CT, dėstė kultūros filosofiją ir buvo katalikų studentų kapelionas. Annhursto koledže, CT, suorganizavo lituanistinius kursus ir 1955–67 juose dėstė. Nuo 1964 šiame koledže dėstė filosofiją ir teologiją; profesorius (1970). Kunigavo amer. parapijose Woluntowne, Pomfrete, CT. 1981–83 Šv. Kazimiero liet. parapijos klebonas Providence, RI. 1956–62 LSS vyriausiasis dvasios vadas. Nuo 1983 Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos seserų vienuolyno Putname, CT, kapelionas, Ateitininkų federacijos dvasios vadas. Su moksliniais pranešimais teologijos ir filosofijos klausimais dalyvavo LKMA, Lituanistikos in-to, Amerikos katalikų filosofų d-jos veikloje. *LKMA suvažiavimų darbuose* išsp. *Konkrečios gyvenimo tikrovės teologija* (VI, 1969), *Individualizmas* (VIII, 1974), *Lituanistikos instituto darbuose – Pagrindiniai dabarties teologijos klausimai* (1975). Religijos temomis rašė į *Aidus, Tiesos kelią, Lux Christi* ir kt. žurnalus.

Č

ČAMPĖ Adolfas (1910.VII.23 Žemaitijoje – 1992.X.6 Waterbury, CT), visuomenės veikėjas. Studijavo Kauno aukštesniojoje technikos m-loje. Dainavo Įgulos bažn. chore. Tarnaudamas Lietuvos kariuomenėje, Pionierių batalione, vadovavo karių chorui. Čekoslovakijoje baigęs tekstilės inžinerijos mokslus, Lietuvoje buvo Švietimo m-jos spec. m-lų departamento sekretorius ir amatų m-los mokytojas. 1939 atgavus Vilnių, buvo pasiųstas perimti ten esančias amatų m-las, įv. kursus. 1943–44 vadovavo Biržų tekstilės įmonei. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, Würzburge buvo tarpt. emigracijos org-jos vyr. pareigūnas. Persikėlęs į JAV, gyveno Waterbury, iki 1975 dirbo *Chase Brass and Cooper* b-vėje. Aktyviai dalyvavo liet. veikloje. Buvo ALTo sk. pirmininkas, Tautos fondo įgaliotinis, revizijos k-jos narys. 1977 ir 1991 vasario 16 dienomis buvo paskelbtas Waterbury miesto vienos dienos garbės burmistru. Rūpinosi Šv. Juozapo liet. parapijos veikla, giedojo bažnyčios chore, vargonavo.

ČAMPĖ Kazimieras (g. 1937 Brno, Čekija), inžinierius. Branduolinės energetikos daktaras (1966). Nuo 1949 gyveno JAV. 1950 baigė Waterbury, CT, liet. parapinę m-lą, 1954 – Watertowno, NY, m-lą. 1958 Connecticuto un-te Storrse įgijo mechaninės inžinerijos bakalauro, 1960 – branduolinės energetikos magistro laipsnį. Iki 1962 dirbo *Pratt and Whitney* b-vės fizikos skyriuje. 1962–66 studijas tęsė Purdue, IN, un-te; čia įgijo daktaro laipsnį. Nuo 1972 dirba JAV branduolinės energetikos komisijoje. Su kitais parengė knygą apie radijo izotopų technologiją. Priklauso ALIAS, LSS. Dalyvavo 1973 MKS.

ČAPLIKAS Aleksandras (**Chaplik;** g. 1907.I.1 Liepojoje, Latvija), inžinierius, visuomenininkas. 1921 emigravo į JAV. 1932 Massachusettso technologijos in-te Cambridge įgijo elektrotechnikos inžinerijos bakalauro laipsnį. 1935–43 ir 1946–52 dirbo b-vėje *Gillette* inžinieriumi. 1943–46 tarnavo JAV karo laivyne (vyr. leitenantas), nuo 1952 – JAV karo aviacijoje. Aktyviai dalyvavo liet. visuom. veikloje. Veikė SLA (nuo 1946 – 365-osios kuopos pirmininkas, nuo 1949 – II apskrities pirmininkas), Sandaroje (1948–52 – VII kuopos vicepirmininkas, vėliau pirmininkas; centro v-bos vicepirmininkas), ALTe (1950–51 Bostono sk. pirmininkas; P. Bostono liet. piliečių klubo iždininkas, 1952 vicepirmininkas; 1951–52 Massachusettso valstijos liet. suvienytųjų klubų vicepirmininkas; nuo 1951 – S. Dariaus posto vadas). Su kitais Bostone, MA, įkūrė liet. radijo programą *Lietuviškų melodijų valanda*, 3 metus buvo jos vedėjas, iždininkas. Nuo 1954 talkino liet. radijo programai *Laisvės varpas*.

ČAPLIKIENĖ Eleonora (**Norkūnaitė;** g. 1910. II.18 Bostone, MA), bibliotekininkė. 1933 bakalauro laipsniu baigė Simmonso koledžą Bostone. 1949 Bostono un-te įgijo magistro laipsnį. Dirbo įv. b-kose. 1953–54 Tėvynės mylėtojų d-jos Bostono sk. vicepirmininkė.

ČEGIS Vladas (1888.VIII.14 Obeliuose, Rokiškio aps. – 1953.III.14 Philadelphijoje, PA), kunigas. Mokėsi Sankt Peterburge, 1907 ten įstojo į kun. seminariją. 1912 įšventintas kunigu. Klebonavo Gatčine ir Sankt Peterburge. 1929 bolševikų nuteistas ir ištremtas į Krasno-Aiževsko, Rusija, konc. stovyklą. Pasikeitus polit. kaliniais, 1933 grįžo į Lietuvą. Nuo 1935 klebonavo Meškuičiuose, Šiaulių aps. Per karą pasitraukė iš Lietuvos. Nuo 1949 gyveno JAV. Buvo Šv. Andriejaus liet. parapijos Philadelphijoje vikaras.

Vytautas Čekanauskas

ČEKANAUSKAS Vytautas (g. 1929.III.7 Kaune), elektronikos inžinierius, visuomenės veikėjas. Mokėsi Kauno ir Ravensburgo, Vokietija, g-jose. Veikė skautuose; 1947 su liet. skautų grupe dalyvavo tarpt. skautų sąskrydyje Prancūzijoje. 1949 persikėlė į JAV. 1951–52 tarnavo JAV kariuomenėje; dalyvavo Korėjos kare, buvo sužeistas. 1957 baigė Ilinojaus un-tą Champaign–Urbanoje; įgijo elektronikos inžinieriaus bakalauro laipsnį. 1957–63 dirbo b-vėje *North American Aviation* Los Angelese, CA, 1963–91 b-vėje *Hughes Aircaft.* 1968–73 Los Angeleso lituanistinės m-los mokytojas, tėvų k-to pirmininkas. 1967–77 veikė BALFe, ALTe, Pavergtųjų tautų ir Pabaltijo tautų k-tuose, ALTS, Amerikos legione. Priklauso respublikonams. 1973 PLB IV seimo dalyvis. 1976 vadovavo Los Angeleso etninių grupių k-tui, rengusiam JAV 200 metų nepriklausomybės minėjimą. Nuo 1977 Lietuvos garbės generalinis konsulas Los Angelese.

ČEKANAUSKIENĖ Janina (**Budriūnaitė;** g. Pasvalio rj.), dainininkė (mecosopranas). Vokietijoje dainavo ir kankliavo Čiurlionio ansamblyje. Persikėlusi į JAV, dainavimo mokėsi pas komp. B. Budriūną ir prof. W. E. Petersoną. Koncertavo lietuviams ir amerikiečiams Los Angelese, CA, San Franciske, CA, Phoenixe, AZ, Čikagoje, IL, ir kt. 1971 Los Angelese priklausė Dramos sambūrio moterų ansambliui. Sukūrė vaidmenų su Kalifornijos liet. operetės ansambliu (1976 J. Strausso operetėje *Čigonų baronas,* 1978 O. Metrikienės muz. legendoje *Gilanda*), surengė koncertų (1977 su kt. atliko B. Markaičio siuitą solistams *Pilnatis,* 1988 solo dainų ir duetų rečitalį). Dažnai dalyvauja liet. ir amerikiečių renginiuose.

ČEKAVIČIUS Juozas (1909.VIII.28 Garliavoje, Kauno aps. – 1979.VI.26 JAV), kunigas. 1940 baigė Vilkaviškio kunigų seminariją. Tais pačiais metais bolševikų suimtas ir iki 1941 kalintas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, buvo Augsburgo liet. stovyklos kapelionas. 1946 persikėlė į JAV. Su kitais Niujorke, NY, įsteigė Liet. tremtinių d-ją ir iki 1951 buvo jos pirmininkas. Daug metų rūpinosi lietuvių įkurdinimu JAV. Ilgą laiką buvo Niujorko airių parapijos vikaras.

ČEKIENĖ Emilija (**Maironytė;** g. 1914.VII.16 Rozalime, Panevėžio aps.), visuomenės veikėja. 1932 baigė Tauragės mkt. seminariją. Dalyvavo jaunalietuvių veikloje. II pasaul. karo pabaigoje pasitraukė į Vokietiją, 1945–49 mokėsi Heidelbergo un-to psichologijos ir pedagogikos kursuose. Persikėlusi į JAV, nuo 1956 buvo Nepriklausomybės fondo vicepirmininkė, nuo 1959 pirmininkė. 1961–65 ALTS sekretorė. BALFo centro v-bos sekretorė, vicepir-

Emilija Čekienė

mininkė. Nuo 1957 kurį laiką *Dirvos* red. kolegijos narė. Bendradarbiavo liet. periodinėje spaudoje. Inicijavo liet. knygų leidimą. Parašė kn. *Kad ji būtų gyva* (1971).

ČELEDENAS Kazimieras (1899 Philadelphijoje, PA – 1990.V.10 ten pat), bankininkas, visuomenininkas. 1921 baigė Pennsylvanijos unte inžineriją, o vėliau Wharton m-loje – teisę. 1936 išlaikė advokato egzaminus. Dirbo tėvo amatininko įsteigtoje kredito įstaigoje sekretoriumi, vėliau ją išugdė į stambų liet. banką (nuo 1942 *Liberty Federal Savings*) ir buvo jo prezidentas. Padėjo kurtis iš Vokietijos į JAV atvykstantiems karo pabėgėliams. Banko rūpesčiu ir parama 1953 įsteigta Philadelphijos liet. radijo programa *Bendruomenės balsas.*

ČEPAS Vytautas Kostas (1911.IV.3 Rygiškiuose, Griškabūdžio vls., Šakių aps. – 1985. VIII.19 Elon College, NC), teisininkas, skautų veikėjas. Teisės daktaras (1938). Mokydamasis Kauno *Aušros* g-joje, 1924 įstojo į Skautų s-gą. 1929–33 studijavo VDU Teisių f-te. 1934–37 gilino studijas Züricho, Vienos, Prahos, Paryžiaus ir Berno un-tuose. 1935–39 dėstė VDU, 1941–43 – Vilniaus un-te, jame buvo Teisių f-to prodekanas ir un-to senato sekretorius. 1937–40 redagavo Lietuvos skautų vadovų žrn. *Skautybė*, buvo Lietuvos radiofono teisės komentatorius, Lietuvos valstybės tarybos referentas, redagavo *Lietuvos aido* teisės priedą, rašė į *Teisės* žurnalą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Ten dirbo liet. stovyklos amatų m-los direktoriumi, profesoriavo Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge, buvo to un-to Teisių f-to dekanas. Organizavo pabėgėlių stovyklose Lietuvių skautų broliją, buvo išrinktas jos vyriausiuoju skautininku. 1949 persikėlė į JAV. Iki 1954 dirbo f-kuose, 1954–60 tarnavo įstaigose. 1949–50 suorganizavo Bostone, MA, lituanistinę m-lą. 1953 išrinktas LSS tarybos pirmininku. 1963–66 dėstė graikų istoriją ir vok. k. Johnsono C. Smitho un-te Charlotte, NC. 1966–71 Elono koledžo, NC, asocijuotas profesorius, 1971–78 Svetimų kalbų katedros vedėjas. Apdovanotas Geležinio vilko ordinu, Estijos, Vengrijos ir Ukrainos skautų ordinais.

ČEPĖNAS Pranas (1899.IV.4 Veleikiuose, Daugailių vls., Utenos aps. – 1980.XII.3 Worcestery, MA), istorikas, visuomenininkas. 1920 baigė Šiaulių g-ją. 1920–22 tarnavo Lietuvos kariuomenėje. 1926 Lietuvos un-to Humanitarinių mokslų f-te baigė istoriją (istoriko

Pranas Čepėnas

diplomą gavo 1940 Vilniaus un-te). Iki 1933 mokytojavo Kauno pr. m-lose, suaugusiųjų g-joje. 1931–40 *Lietuviškosios enciklopedijos* redakcijos sekretorius, 1940–44 vienas redaktorių; kartu buvo Vilniaus un-to Humanitarinių mokslų f-to Visuot. istorijos katedros vyr. asistentas. Laikėsi socialistinių pažiūrų, rašė į socialistinę spaudą. Veikė Lietuvių studentų susišelpimo d-joje, Mokytojų prof. s-goje, Kultūros švietimo d-joje. 1924–26 steigė kultūros būrelius, *Draugo* jaunimo org-jas ir joms vadovavo, V. Kudirkos liaudies un-te skaitė paskaitas. 1931–33 *Aušrinės* red. kolegijos narys. Tuometinės valdžios buvo persekiojamas, atleidinėjamas iš darbo. Parengė *Tarptautinių žodžių žodyną* (su K. Boruta ir A. Sirutyte-Čepėniene, 1936). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–46 mokytojavo Uchte liet. g-joje, buvo Lietuvių s-gos pirmininkas. 1945–49 dėstė Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge. 1948–49 Liet. profesorių d-jos, Liet. tremtinių bendruomenės v-bų narys. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo Čikagos, IL, f-kuose. 1953–57 buvo LE vienas redaktorių. Priklausė Amerikos lietuvių istorijos d-jai. 1957–59 JAV LB Kultūros fondo tarybos narys. Svarb. veikalas – *Naujųjų laikų Lietuvos istorija* (2 t., 1977–86). Suredagavo knygas: K. Musteikio *Prisiminimų fragmentai* (1970), V. Poželos *Jaunystės atsiminimai* (1971), *Lietuvos universitetas. 1599–1803–1922* (1972), K. Ališausko *Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės* (1972).

ČEPUKAITĖ Valerija (**Chap;** g. apie 1919), smuikininkė. 1927 baigė Northwest Side konservatoriją Čikagoje, IL (smuiko specialybė). Studijas tęsė Čikagos muzikos koledže. 1933 Northwesterno un-te Čikagoje gavo magistro laipsnį. Koncertavo kaip smuikininkė solistė įv. renginiuose (Pasaulinėje parodoje Čikagoje), grojo koncertuose, per radiją, su Evanstono simf. orkestru. Aranžavo muzikos kūrinių simf. orkestrui. Rengė instrumentinių grupių radijo programas, vadovavo chorams, mokytojavo, skaitė paskaitas. Čikagoje turėjo savo muzikos studiją.

ČEPUKAITIS Juozapas (1895.V.2 William Penne, PA – 1966.XI.11 Philadelphijoje, PA), kunigas. Nuo 1911 mokėsi Šv. K. Boromėjaus kun. seminarijoje Overbrooke, PA. Kunigu įšventintas 1920, dirbo vikaru Šv. Kazimiero liet. parapijoje Philadelphijoje. 1924 šiame mieste suorganizavo Šv. Andriejaus liet. parapiją ir buvo jos klebonas, 1924–25 pastatė mokyklą ir koplyčią. 1942 nupirko parapijai bažnyčią. 1955–61 Kunigų vienybės pirmininkas.

ČEPULIS Algimantas (g. 1925.X.19 Marijampolėje), gydytojas chirurgas. Medicinos daktaras (1956). 1943 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945 Tübingeno un-te pradėjo studijuoti mediciną. 1949 persikėlė į JAV. 1953 Vokietijoje baigė Freiburgo un-tą, gavo gydytojo diplomą ir įgijo med. daktaro laipsnį (už citologinės diagnozės metodus). Grįžęs į JAV, 1953–58 stažavosi chirurgijoje Šv. Vincento labdaros ligoninėje Clevelande, OH. 1968 išlaikęs egzaminus, įgijo Amerikos chirurgijos specialisto diplomą. 1958–89 Willowicke ir Willoughby, OH, vertėsi bendrosios chirurgijos praktika. Dirbo Lake ligoninių sistemoje, 1968–89 buvo Chirurgijos skyriaus vicedirektorius, 1974–75 direktorius. Atliko daug sudėtingų operacijų. 1983 išrinktas ligoninės žymiausiuoju metų gydytoju. 1989 išėjęs į pensiją, šiaurinėse ir vakarinėse valstijose dirbo Amerikos indėnų rezervatuose. Med. klausimais liet. spaudoje paskelbė straipsnių. Priklauso Amerikos prof. org-joms, PLGS, Ohio LGD. Reiškiasi JAV LB veikloje (nuo 1994 tarybos narys). 1995–96 su JAV vaikų chirurgais dirbo Vilniuje ir Klaipėdoje.

ČEREKAS Nikodemas (**Čerėkas;** 1905.IV.12 Kaune – 1965.IV.22 Stamforde, CT), futbolininkas, sporto veikėjas. 1926 baigęs Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, Lietuvos un-te studijavo ekonomiką ir teisę. Dalyvavo tarpt. studentų žaidynėse. Dirbo Finansų m-joje. Nuo 1922 Lietuvos fiz. lavinimosi s-gos (LFLS) narys, nuo 1925 šios s-gos Kauno klubo sekretorius, nuo 1931 klubo pirmininkas ir s-gos centro v-bos gen. sekretorius. 1927–29 Lietuvos futbolo lygos v-bos narys, 1933–34 krepšinio k-to vadovas. Ilgą laiką vadovavo Lietuvos futbolo k-tui. 1934–37 laikr. *Lietuvos sportas* redaktorius. LFLS futbolo komandos žaidėjas, kapitonas, dalyvavo 26 tarpvalsty-

binėse futbolo rungtynėse, buvo Lietuvos futbolo komandos vadovas. Kamuolio žaidimų s-gos krepšinio ir futbolo k-tų pirmininkas, tarpt. futbolo ir krepšinio teisėjas. Parengė sporto taisyklių ir statutų. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, Rosenheime įkūrė LB apylinkę, 1945–49 buvo jos pirmininkas. 1946 Liet. tremtinių fiz. lavinimo ir sporto k-to narys, sekretorius, veikė *Žalgirio* sporto klube. 1949 persikėlęs į JAV, apsigyveno Stamforde. Reiškėsi liet. išeivių visuom. gyvenime, organizavo ir rėmė sportinę veiklą.

ČERIENĖ Salomėja (**Staniulytė, Mulks;** 1899.V.30 Londone, D. Britanija – 1970.V.6 Lindene, NJ), muzikė, visuomenininkė. 1908 su tėvais atvyko į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1916 baigė Čikagos komercijos koledžą. 1914–17 mokėsi Čikagos konservatorijoje, vėliau pas S. Šimkų. Vadovavo keturiems vaikų chorams, 1927–29 *Pirmyn* chorui. Dainavo *Birutės* choro pastatymuose, su O. Biežiene įdainavo į plokšteles 4 dainas. 1930–35 Lietuvoje dirbo anglų k. korespondente Finansų m-joje. Mokėsi Kauno konservatorijoje (fortepijono ir kompozicijos pas J. Karnavičių, V. Žadeiką, V. Bacevičių, privačiai – pas J. Naujalį ir A. Kačanauską). Su A. Kačanausko choru gastroliavo Rygoje, Taline. 1936–40 tarnavo Lietuvos pasiuntinybėje Londone. 1940 grįžo į Čikagą, vadovavo *Margučio* radijo vaikų ir *Suvalkiečių* chorams. 1942 persikėlė į Niujorką, NY, buvo viena BALFo organizatorių, dirbo Niujorko LB, 5 metus buvo liet. našlaičių skyriaus vedėja. Sukūrė daug solo dainų su fortepijono pritarimu (*O, Tėvyne manoji*, *Ramunė*, *Klajonės*), kurių dalis išsp. Lietuvoje (1932), Niujorke (1948), Čikagoje (1956). Išleido plokštelę *Dainos Lietuvai*. Savo muz. rankraščius padovanojo *Alkos* muziejui Putname, CT.

Salomėja Čerienė

Kęstutis Jonas Čerkeliūnas

ČERKELIŪNAS Kęstutis Jonas (g. 1921.V.14 Raseiniuose), architektas, žurnalistas, visuomenininkas. 1938 baigęs jėzuitų g-ją Kaune, studijavo VDU lit-rą, vėliau archit-rą. Nuo 1935 bendradarbiavo period. spaudoje. 1941–44 redagavo dienraščių *Į laisvę*, *Ateitis* ir kt. leidinių sporto skyrius. 1944 pasitraukęs į

Vokietiją, studijavo Tübingeno un-te ir Stuttgarto technikos aukštojoje m-loje. Buvo liet. akademinio jaunimo sambūrio *Šviesa* vienas organizatorių, su kitais redagavo žrn. *Šviesa*. 1947 persikėlęs į JAV, gyvena Niujorke, NY. 1952 baigęs archit-rą Pratto in-te Niujorke, iki 1976 dirbo archit-ros b-vėje *Skidmore, Owings and Merrill* ir privačiai. 1958–63 *Lituanus* red. kolegijos narys (parengė numerį, skirtą M. K. Čiurlioniui). 1959–69 redagavo *Sportą*, 1961 *Vienybę*. 1977–87 gyveno Münchene, Vokietija, dirbo *Laisvės* (nuo 1984 *Laisvosios Europos*) radijo liet. skyriuje redaktoriumi, pranešėju, nuo 1978 buvo skyriaus vyr. redaktoriaus pavaduotojas. Aktyviai bendradarbiavo liet. išeivijos period. leidiniuose, LE, EL, amerikiečių, vokiečių, latvių spaudoje (daugiausia rašė apie sportą). Su P. Mickevičiumi ir S. Krašausku parengė kn. *Išeivijos lietuvių sportas 1944–1984* (1986). Paskelbė kelionių po Europos miestus įspūdžių. Suredagavo ir parengė spaudai dailės, teatro, tautinių šokių, sporto leidinių, nupiešė knygų ir kt. spaudinių viršelių. 1972 apdovanotas *Darbininko* žymeniu už sportinės kultūros kėlimą spaudoje. Liet. žurnalistų s-gos narys.

ČERKELIŪNIENĖ Rima (**Pakalkaitė;** g. 1922.V.28 Kaune), visuomenininkė, meno istorikė. Architekto, žurnalisto K. J. Čerkeliūno žmona. 1941 baigė *Aušros* g-ją Kaune, VDU Kaune studijavo lit-rą. Kurį laiką dirbo Eltoje. Pasitraukusi į Vokietiją, studijavo Tübingeno un-te. 1946 viena iš akademinio jaunimo sambūrio *Šviesa* steigėjų, Lietuvių centrinės studentų atstovybės Vokietijoje pirmininkė. Nuo 1947 gyvena Niujorke, NY. 1977 Queenso koledže Niujorke bakalauro laipsniu baigė meno istorijos studijas. Dalyvavo VLIKo veikloje (buvo Tarybos narė, 1977–78 raštinės Niujorke vedėja), redagavo Eltos informacijas. Meno temomis paskelbė straipsnių žurnale *Aidai*, laikraščiuose *Draugas, Darbininkas*, per *Laisvosios Europos* radiją Niujorke ir Münchene.

ČERNIAUSKAS Viktoras (g. 1908.X.8 Sheboygane, WI), kunigas. Prelatas. Mokėsi Quigley paruošiamojoje ir St. Mary of the Lake seminarijose (abi Mundeleine, IL). 1931 įšventintas kunigu. Nuo 1964 Švč. Mergelės Marijos Gimimo liet. parapijos Marquette Parke Čikagoje, IL, klebonas.

ČERNIUS Jonas (1898.I.6 Kupiškyje – 1977. VII.3 Clarmonte, CA), karo ir politikos veikėjas. Lietuvos kariuomenės generolas majoras (1940). 1919 savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę, 1919 baigė Karo m-los Kaune I laidą. Dalyvavo Nepriklausomybės kare. 1929 Belgijoje baigė aukštąją Karo inžinerijos m-lą, 1932 – Paryžiaus karo akademiją (įgijo gen. štabo karininko vardą). 1929–32 Karo technikos štabo techn. dalies viršininkas, 1932–34 to štabo viršininkas. Aukštuosiuose gen. štabo kursuose dėstė inžineriją. 1934 Karo m-los Kaune viršininkas (pakeltas į pulkininkus). 1935–39 kariuomenės štabo viršininkas; brigados generolas (1937). 1939.III.30–XI.22 Lietuvos ministras pirmininkas. 1939–40 1-osios pėstininkų divizijos vadas. 1940–41 SSRS kariuomenės 29-ojo terit. korpuso štabo viršininkas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947 emigravo į D. Britaniją, 1948 persikėlė į JAV.

Rima Čerkeliūnienė

General Motors b-vėje Flinte, MI, dirbo inžinieriumi. Veikė BALFe.

ČERNIUS Rimas (g. 1951.IV.1 Čikagoje, IL), teisininkas, pedagogas. 1973 bakalauro laipsniu baigė Čikagos un-tą, 1976 jame įgijo teisės daktaro laipsnį; J. D. Nuo 1976 dirba Cook County apyg. Čikagoje prokuroro padėjėju. Aktyviai dalyvauja liet. veikloje. 1970–77, 1979–87 Čikagos aukštesniojoje lituanistinėje m-loje dėstė liet. k. ir lit-rą. Parašė vadovėlių: *Lietuvių kalbos pratimai* (5-ai kl., 1972, II leid. 1980), *Lietuvių kalbos pratimai* (6-ai kl., 1973), *Lietuvių literatūros pratimai* (6-ai kl., 1983); vadovėlio *Lietuvių literatūra* (8-ai kl., 1977) kelių skyrių autorius. Parengė *Namų ir artimiausios aplinkos žodynėlį* (1980).

ČERNIUS Vytautas J. (1926.IV.26 Mažeikiuose), psichologas, pedagogas. Ph. D. (1966). 1944 pasitraukė į Vokietiją. Čia 1948–51 studijavo gamtos mokslus Pabaltijo ir Münsterio un-tuose. Persikėlęs į JAV, mokėsi Bostono, MA, un-te ir įgijo bakalauro laipsnį (1953). Čikagos, IL, un-te gavo magistro laipsnį (1957). 1957–62 Čikagos un-to laboratorinių m-lų mokytojas, skyriaus vedėjas. 1962–66 Thortono, IL, miestų m-lų asociacijos psichologas. 1966 apgynė pedagogikos doktoratą, vadovavo Indianos valstijos un-to laboratorinei m-lai. Nuo 1967 dėstė Temple un-to Philadelphijoje, PA, Ped. f-te; profesorius, programų vadovas. 1981–86 Tarptautinio mokymo centro Ped. koledžo direktorius. Nuo 1991 vadovauja VDU Ped. centrui Kaune. 1989–96 VDU Atkuriamojo senato, nuo 1996 Senato narys. Daugelio JAV ir Europos un-tų suaugusiųjų mokymo centrų verslo konsultantas, Temple un-to organizuojamų Tavistocko darbo konferencijų ir seminarų vienas organizatorių ir vadovų. Paskelbė per 40 moksl. straipsnių ir studijų anglų, liet., vok. kalbomis. Dalyvavo konferencijose, seminaruose, kursuose JAV, Meksikoje, Austrijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje. Aktyviai dalyvauja JAV LB veikloje, vienas PLB Sausio 13-osios fondo steigėjų. 1977 jam suteiktas Philadelphijos Keturių kapelionų garbės legionieriaus vardas. Lietuvoje nuo 1991 organizuoja mokytojų, m-lų vadovų kursus. 1992 Kaune išleido kn. *Mokytojo pagalbininkas*.

Antanas Čerškus

ČERŠKUS Antanas (**Cerskus;** 1903.VIII.2 Pladiškiuose, Užpalių vls., Utenos aps. – 1989 Čikagoje, IL), gydytojas. 1932 baigė VDU Med. f-tą. Priklausė korp. *Gaja*. 1929–36 dirbo Utenos ir Panevėžio aps. ligoninėse, Kauno karo ligoninėje. 1936–44 Rokiškio aps. ligoninės Chirurgijos sk. vedėjas. Pasitraukęs į Vokietiją, dirbo Neuffeno ir Schwäbisch Gmündo liet. stovyklose. 1949 persikėlė į JAV. Išlaikęs med. egzaminus, dirbo Saint Louiso veteranų ligoninėje, MO. Bendradarbiavo liet. spaudoje.

ČESIENĖ Gerda (**Jonušaitytė;** g. 1921.VII.3 Šilutėje), pedagogė. 1940 baigusi Tauragės mkt. seminariją, mokytojavo. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1949 persikėlė į JAV. Nuo 1962 dirba mokytoja Dariaus ir Girėno lituanistinėje m-loje Čikagoje, IL. Parengė pr. m-los 2-os klasės vadovėlius *Lietuvių kalbos pratimai* (1966, V leid. 1990), *Rūtelė* (1968, II leid. 1987).

ČĖSNA Pijus (1889.I.15 Vilkaviškyje – 1981. I.14 Ashlande, PA), kunigas. Mokėsi Marijampolės g-joje ir Vilniaus kun. seminarijoje. 1910 atvyko į JAV ir tęsė teologijos studijas Šv. Kirilo ir Metodijaus seminarijoje Orchard Lake, MI. 1915 įšventintas kunigu. 1920–70 Šv. Juozapo liet. parapijos klebonas Mahanoy City, PA. Atnaujino bažnyčią, išplėtė mokyklą. Buvo kasmetinės Lietuvių dienos Lakewoodo

parke vienas rengėjų, už ilgametę veiklą išrinktas tos dienos garbės pirmininku.

ČESNAVIČIUS Vytautas (1902.IX.29 Būdelėje, Jankų vls., Šakių aps. – 1995.IV.4 Richmond Hille, NY), visuomenininkas. 1922–24 tarnavo Lietuvos kariuomenėje; puskarininkis. 1926 baigęs Policijos m-lą Rokiškyje, tarnavo Rokiškio, Pandėlio policijos nuovadose, nuo 1928 – glžk. policijoje Radviliškyje, Jonavoje, Alytuje ir Kazlų Rūdoje. Šaulių s-gos narys. 1940 iš tarnybos atleistas ir bolševikų persekiotas. Vok. okupacijos metais Šakiuose dirbo buhalteriu. 1944 su šeima pasitraukė į Vokietiją, apsistojo Lübecke. Kurį laiką dirbo Liet. k-te, vėliau Liet. atstovybėje. 1949 persikėlė į JAV, gyveno Brooklyne, NY, vėliau Richmond Hille. Rėmė Tautos fondą, BATUNą, liet. religines ir visuom. org-jas. Rašė reportažus į laikr. *Darbininkas* ir *Dirva*. Apdovanotas Gelbėjimo kryžiumi (1936) ir Vytauto Didžiojo medaliu (1937).

Margarita Česnavičiūtė

ČESNAVIČIŪTĖ Margarita (**Petrikienė;** g. 1906.III.5 Silvertowne, D. Britanija), dainininkė (sopranas). 1908 su tėvais apsigyveno JAV. Muzikos mokėsi pas įv. mokytojus. Būdama 15 metų, debiutavo I. Kalmano operetėje *Silva*. Po to toliau tobulino dainavimą; 1926 mokėsi pas prof. M. Serano, 1935 pas Ch. Macendo. Kartu 1926–35 daug koncertavo liet. kolonijose, dainavo solo partijas operetėse (J. R. Planquette *Kornevilio varpai*, I. Kalmano *Silva*, M. Petrausko *Pirmoji gegužės* ir kt.). Įdainavo plokštelių (12 dainų).

ČESNULIS Kazimieras (Charles **Chesnulis, Sčesnulevičius;** g. 1889 Valkininkų parapijoje), teisininkas. 1905 atvyko į JAV, apsigyveno Brocktone, MA. Mokėsi Šv. Kryžiaus m-loje, vėliau Šv. Kryžiaus koledže Worcesteryje, MA. Nuo 1915 studijavo teisės mokslus Bostono koledže, MA, bei Yale, CT, ir George Washingtono, DC, un-tuose. 1923 įgijo teisę advokato praktikai Vašingtone ir Ilinojaus valstijoje; dirbo Čikagoje, IL, buvo *Draugo* juriskonsultas bei tarybos direktorius. 1918–20 Lietuvių tautos tarybos biuro sekretorius. 1919 JAV liet. delegacijos narys, talkinęs Lietuvos delegacijai Versalio taikos konferencijoje. Reiškėsi Liet. darbininkų s-goje.

ČESNULIS Vytautas (**Ščesnulevičius;** g. 1909.I.19 Voroneže, Rusija), inžinierius. Mokėsi M. Yčo g-joje Voroneže. 1918 grįžo į Lietuvą. Mokėsi Vilniaus Vytauto Didžiojo g-joje, 1927 baigė Alytaus g-ją. VDU gavo statybos inžinieriaus diplomą. Vėliau dirbo Karo butų v-boje, buvo VDU Medžiagų atsparumo ir statybinės statikos katedros dėstytojas. Pasitraukęs į Vokietiją, Kempteno liet. stovykloje dėstė Aukštuosiuose technikos kursuose, UNRRA un-te, Augsburgo liet. technikos m-loje ir g-joje. Buvo Liet. inžinierių s-gos centro v-bos narys. 1948 persikėlė į JAV. Dirbo inžinieriumi Bostone, MA, prie elektrinių statybos. Priklausė Pasaulio liet. inžinierių s-gai (Bostono sk. pirmininkas). Bendradarbiavo *Technikos žodyje.*

ČESONIS Rimas (g. 1937.III.21 Kaune), administratorius, visuomenės veikėjas. 1959 bakalauro laipsniu baigė Marylando un-tą. 1962–89 *General Electric* b-vės administratorius ir reikalų vedėjas. Nuo 1989 *Thomson Consumer Electronics* b-vės Indianapolyje, IN, finansų administratorius. 1980 JAV prezidento J. Carterio paskirtas su JAV delegacija dalyva-

Rimas Česonis

vo Žmogaus teisių konferencijoje Madride. Aktyviai dalyvauja JAV LB veikloje: 1972–73 Grand Rapidso, MI, apyl. pirmininkas, 1973–79 Krašto v-bos vicepirmininkas ir VII, VIII ir IX kadencijų tarybos narys, 1988–90 Atlantos apyl. pirmininkas. Nuo 1992 PLB vicepirmininkas. Lietuvos ir užsienio lietuvių k-jos pirmininko pavaduotojas (1994).

ČIBAS Daumantas (1907.IX.20 Ančiškiuose, Vabalninko vls., Biržų aps. – 1982.V.15 Vistoje, CA), kraštotyrininkas, fotografas, tautodailininkas. Baigė Panevėžio berniukų g-ją, 1930–35 studijavo psichologiją ir pedagogiką VDU Humanitarinių mokslų f-te Kaune. Keliavo po Lietuvą, rinko senienas (daugiausia iš Kaišiadorių apylinkių), ypač susijusias su vaikų auginimu ir auklėjimu. Spaudoje skelbė kraštotyros straipsnius (nuo 1927), fotografijas. 1937–40 redagavo žrn. *Motina ir vaikas* ir laikr. *Vyturys*, 1940 – leidinį *Aklųjų dalia*. Buvo Lietuvos fotomėgėjų s-gos narys. Pasitraukęs iš Lietuvos, 1949 apsigyveno JAV. Tęsė kraštotyros darbą, rinko fotografijas apie Lietuvą (sukaupė jų >12 000). Jos buvo spausdintos liet. leidiniuose (LE, B. Kviklio knygose ir kt.). Buvo *Lietuvių dienų* fotoredaktorius. Sukūrė pasaką vaikams *Žaižaras* (1965). Išskobė drožinių, kryžių, jais papuošė savo sodybą Vistoje.

ČIGAS Jurgis (1891.I.29 Papilyje, Biržų aps. – 1959.V.16 Čikagoje, IL), kariškis. Lietuvos kariuomenės majoras. Baigė m-lą Bauskėje, Latvija, g-ją Rygoje. 1921–40 tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Čikagoje. Priklausė Lietuvių evangelikų reformatų parapijos v-bai (iždininkas, rėmėjas-kuratorius). Rašė straipsnius *Naujienose, Pelėdoje, Mūsų sparnuose* (buvo šio laikraščio administratorius) visuomeninėmis ir humoristinėmis temomis.

ČIKOTAS Kazimieras (1906.VI.16 Belevičiuose, Veiverių vls., Marijampolės aps. – 1992.X.5 Delrane, NJ), agronomas, visuomenininkas. Baigęs Veiverių g-ją, mokėsi Dotnuvos ž. ū. technikume, 1926 jį baigė. Nuo 1927 Ž. ū. rūmų vyr. instruktorius, vėliau Gyvulininkystės v-bos inspektorius Kaune. Rašė į žurnalus ž. ū. klausimais. Išleido kn. *Vištų auginimas ir priežiūra* (1930), *Paukštininkystė* (1939, su kitais). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947–49 Pabaltijiečių kooperatyvo vedėjas Münchene. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo agronomu Philadelphijoje, PA, vienuolyno ir Amerikos laivyno veteranų sodyboje. Įsteigė Liet. tremtinių d-ją, jai vadovavo. Vėliau buvo JAV LB Philadelphijos apyl. v-bos narys. Straipsniais ir fotografijomis bendradarbiavo *Drauge, Darbininke*.

ČINGA Jonas (g. 1914.XII.10 Meškalaukyje, Joniškėlio vls., Biržų aps.), agronomas, visuomenės veikėjas. Studijuodamas Ž. ū. akademijoje, priklausė ateitininkų klubui *Algimantas*, buvo jo v-bos narys. 1938 baigęs akademiją, dirbo Tauragės, Eržvilko, Skaudvilės, Raseinių aps. agronomu, mokytojavo Tauragės, vėliau Betygalos ž. ū. m-lose. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1948 persikėlė į Kanadą. Vadovavo cukrinių runkelių augintojų grupei, buvo *Siemens* b-vės telefonų montuotojas. 1950 Kanados liet. s-gos Winnipego sk. pirmininkas. 1951–63 Ateitininkų sendraugių sk., 1951–53 Kanados LB Winnipego

Jonas Činga

apyl. pirmininkas. 1963 atvyko į JAV, apsigyveno Los Angelese, CA. Dirbo savo maisto produktų parduotuvėje, vėliau administravo nuosavus daugiabučius namus. 1963–64 JAV LB Los Angeleso apyl. pirmininkas, vėliau Vakarų apyg. narys, pirmininkas. Buvo išrinktas JAV LB Krašto v-bos nariu. Kelerius metus Lietuvos vyčių kuopos, LF Los Angeleso k-to pirmininkas. Bendradarbiavo LE, rašė žemdirbystės ir augalininkystės klausimais.

ČINIKAS Petras Povilas (g. 1912.I.6 Čikagoje, IL – 1981.V.22 ten pat), kunigas marijonas. Čikagoje baigė vid. mokslą ir 1932 – Quigley parengiamąją seminariją. 1932 įstojo į marijonų ordiną. 1939 baigė kunigų seminariją Clarendon Hillse, IL, ir buvo įšventintas kunigu. Marquette un-te, WI, studijavo žurnalistiką. 1940–45 *Draugo* b-vės direktorius. 1945–47 klebonas liet. parapijoje Milwaukee, WI. Nuo 1947 gyveno Čikagoje, redagavo žrn.

Petras Povilas Činikas

Marian. 1952 paskirtas Čikagos marijonų namų vyresniuoju ir spaudos vedėju. Kurį laiką buvo ALRKF jaunimo sk. direktorius, katalikiškos vyrų org-jos *Kolumbo vyčiai* narys. Bendradarbiavo liet. spaudoje.

Birutė Čypienė

ČYPIENĖ Birutė (**Akstinaitė;** g. 1920.VI.7 Marcinkonių vls., Vilnijoje), dainininkė (sopranas). Mokėsi Kauno konservatorijoje (V. Grigaitienės klasėje) bei privačiai Vokietijoje. VDU studijavo ekonomiką. 1950–62 gyveno Kolumbijoje; čia 1955 baigė Medellino muz. in-tą. Dainavo per radiją, televiziją, kolumbiečių ir lietuvių renginiuose. 1962 persikėlė į JAV, apsigyveno Rochesteryje, NY. Koncertavo JAV ir Kanados liet. kolonijose, dainavo S. Šimkaus, B. Budriūno, A. Kačanausko kūrinius.

ČIUBERKIS Jonas (1914.I.20 Rygoje, Latvija - 1994.X.21 Clevelande, OH), žurnalistas, visuomenės veikėjas. Baigęs g-ją Rygoje, įstojo į VDU Teisių f-tą. Studijuodamas dirbo Vidaus reikalų m-joje, buvo kanceliarijos viršininkas. Priklausė korp. *Neo-Lithuania*. 1938–39 redagavo žrn. *Akademikas*, rašė į period. spaudą. Baigė Karo m-lą Kaune, gavo jaun. leitenanto-aspiranto laipsnį. 1940 bolševikams okupavus Lietuvą, pasitraukė į Vokietiją, įstojo

Jonas Čiuberkis

į K. Škirpos fronto apmokymo dalinį. Vok. okupacijos metais dirbo Vilniaus miesto administracijoje sekretoriumi. Už antinacinę rezistencinę veiklą 1943 gestapo suimtas ir išvežtas į Stutthofo koncentracijos stovyklą; čia kalėjo iki 1945. Vėliau gyveno Lenkijoje, palaikė ryšius su Lietuvos partizanais, Lenkijos pogrindininkais. 1946 pabėgo į Vokietiją, gyveno Tübingeno ir Reutlingeno liet. stovyklose, dalyvavo tautininkų veikloje. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande. Bendradarbiavo period. spaudoje. 1962–68 *Dirvos* vyriausiasis redaktorius. Aktyviai reiškėsi JAV LB, korp. *Neo-Lithuania*, ALTS Clevelando sk. veikloje, ėjo vadovaujančias pareigas.

Antanas Čiuris

ČIURIS Antanas (Anthony **Ciuris;** g. 1921 Levintuose), šeimos gydytojas. Medicinos daktaras (1948). Pasitraukęs į Vokietiją, 1948 baigė Reino Friedricho Wilhelmo un-to Bonoje Med. f-tą ir tais pačiais metais apgynė daktaro disertaciją. Persikėlęs į JAV, 1949–50 stažavo Šv. Kotrynos ligoninėje East Chicago, IN. 1950–53 neuropsichiatrijos rezidentūrą atliko Elgino ligoninėje. 1954 įgijo teisę verstis priv. praktika Ilinojaus valstijoje. 1954–56 atliko karinę tarnybą Ft. Belvoirio, VA, ligoninėje; kapitonas. Dirbo įv. ligoninėse. 1974–76 Čikagos med. m-los klinikinis instruktorius. Med. praktika vertėsi iki 1985. Paskelbė med. straipsnių. Priklauso ALGS, Ilinojaus ALGD.

ČIURLIONIS Balys (1919.XI.12 Leipalingyje, Seinų aps. – 1974), statybos inžinierius, visuomenininkas. 1939 baigė Alytaus g-ją, 1944 – VDU Statybos f-tą. Pasitraukęs į Vokietiją, 1947 Stuttgarto aukštojoje technikos m-loje gavo statybos inžinieriaus diplomą. Studijuodamas priklausė ateitininkų korp. *Grandis*, buvo Liet. studentų atstovybės Münchene pirmininkas, Tarpt. studentų atstovybės Stuttgarte vicepirmininkas. Persikėlęs į JAV, studijas gilino Kalifornijos un-te

Balys Čiurlionis

Los Angelese, CA, ir P. Kalifornijos un-te; specializavosi erdvės tyrimo ir okeanografijos srityje. Kurį laiką dirbo tolimųjų erdvių tyrimo programoje. Sukūrė metalo formavimo sprogdinant po vandeniu būdą. Šis būdas panaudotas kosminių skrydžių projektuose, El Toro, CA, jo pagrindu pastatyta metalo formavimo įmonė. Vėliau dirbo okeanografijos srityje: suprojektavo giliosios povandeninės statybos projekto naujoviškas konstrukcijas. Paskelbė studiją *Study of One-Atmosphere Manned Underwater Structures* (3 t.). Buvo ALTo P. Kalifornijos sk. pirmininkas, Liet. fronto bičiulių Los Angeleso sambūrio pirmininkas.

Jūris Čiurlionis

ČIURLIONIS Jūris (g. 1955.IV.8 Clevelande, OH), tapytojas. 1980 baigė Clevelando valst. un-tą (studijavo psichologiją). 1982 Lakelando, WI, koledže gavo bakalauro laipsnį (dailė). Studijas tęsė privačiai pas W. Swyderenką. Sukūrė piešinių anglimi, tapybos darbų akrilu (*Portalas*, 1988; *Žydėjimas* 1989; *Įėjimas į bičiulio namus*, 1991), mozaikų, drožinių (lazdos). Kūriniai realistiniai, vėliau abstraktūs, metaforiški.

ČIURLIONIS Rimas (g. 1959 Lietuvoje), tapytojas. Mokėsi J. Naujalio meno m-loje, 1976–80 S. Žuko dailės m-loje Kaune (tapyba ir grafika). 1980–91 dirbo Pažaislio vienuolyne restauratoriumi. Sukūrė tapybos kūrinių (*Prisikėlimas*, 1987; *Laiptai*, 1988; *Kompozicija*, 1991). Surengė individualinių parodų, dalyvavo grupinėse (1982, 1984, 1985 Kaune; 1989 Detmolde, Schwalenberge, Vokietija; pastarojoje laimėjo II premiją). Po 1991 apsigyveno JAV. Kuria tapybos darbus; jiems būdinga įv. faktūra, simboliai (indoeuropiečių, krikščioniški ir kt.), dramatizmas, kai kuriems lyriškumas, analitiškumas.

ČIURLYS Jurgis (1881.I.22, n. s. II.3 Itkonyse, Kupiškio vls., Panevėžio aps. – 1959.IX.14 Niujorke, NY), inžinierius. 1900 baigė Šiaulių

g-ją. 1901–04 studijavo Sankt Peterburgo un-te, 1904–13 (su pertraukomis, nes dalyvavo rev. sąjūdyje) technologijos in-te. Buvo Sankt Peterburgo Liet. studentų d-jos pirmininkas. Per I pasaul. karą dirbo Tulos, Rusija, ginklų dirbtuvėse; buvo Liet. tremtinių k-to pirmininkas. 1918 grįžęs į Lietuvą, iki 1919 dirbo Susisiekimo m-joje, Vilniaus g-joje dėstė fiziką. Nuo 1919 dirbo Kauno geležinkelyje (dirbtuvių viršininkas, 1927–29 Traukos mašinų tarnybos viršininko padėjėjas, viršininkas, 1930–33 Mašinų direkcijos vadovas, 1935–38 geležinkelių direktorius). 1934 Susisiekimo m-jos inžinierių tarybos pirmininkas, 1938–40 šios m-jos vyr. inspektorius. Be to, nuo 1922 VDU Technikos f-to vyr. asistentas, nuo 1925 docentas, profesorius (1942). Bendradarbiavo *Sąsiekoje*, *Technikoje*, *Technikoje ir ūkyje*. Parašė mokomųjų knygų: *Mašinų detalės* (1924–25, II leid. 1931), *Keliamosios mašinos* (1932), *Mašinų teorija* (2 d., 1940). Pasitraukęs į Vokietiją, 1946 su kitais įkūrė Pabaltijo un-tą Hamburge (vėliau perkeltas į Pinnebergą); 1946–47 šio un-to dėstytojas, 1947 Mechanikos f-to dekanas. 1947 persikėlė į JAV. 1948–50 dėstė Indianos technikos koledže (dabar technologijos in-te) Fort Wayne.

Rimas Čiurlionis

Regina Čiurlys

ČIURLYS Regina (**Salemonaitė, Saldaitis, Ciurlys;** g. 1925.II.15 Graužuose, Kelmės vls., Raseinių aps.), dantų gydytoja. Medicinos daktarė (1950). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1944–50 studijavo Tübingeno un-te, įgijo gydytojo diplomą ir apgynė doktoratą. Vėliau persikėlė į JAV, 1957 baigė Niujorko un-tą, NY, įgijo gydytojo odontologo diplomą. 1957–58 stažavo City Memorialo ligoninėje Niujorke. 1958–94 vertėsi priv. praktika. 1958–96 Amerikos odontologų d-jos narė, 1951–91 Lietuvių dantistų d-jos narė. Priklauso LDGD (1991–96 Niujorko sk. sekretorė), JAV LB, Tautos fondui.

ČYVAS Matas (g. 1916.IV.30 Leliūnuose, Pagirių vls., Ukmergės aps.), kunigas. Bažnytinės teisės daktaras (1947). Mokėsi Šėtos ir Ramygalos g-jose. Veikė ateitininkų org-joje. 1934 įstojo į Kauno kunigų seminariją, kurią 1941 baigė ir buvo įšventintas kunigu. Iki 1944 dirbo Šv. Kryžiaus parapijos vikaru ir V. Kudirkos m-los tikybos mokytoju Kaune. 1944 paskirtas arkivyskupo J. Skvirecko asmeniniu sekretoriumi ir kapelionu. Jį lydėdamas, pasitraukė į Vakarus. Romoje studijavo Popiežiniame Grigaliaus un-te, apgynė daktaro disertaciją. 1947–49 Šv. Kazimiero kolegijos Romoje klierikų prefektas. Nuo 1949 gyveno

Matas Čyvas

JAV. Dvejus metus dirbo Vyskupijos tribunole San Diego, CA. 1951 persikėlė į Albany, NY, vyskupiją; čia šalia darbo Vyskupijos tribunole dirbo pastoracinį darbą įv. parapijose. 1963–88 Šv. Jurgio liet. parapijos Albany klebonas. Nuo 1988 gyvena St. Petersburge, FL, padeda Šv. Kazimiero misijos lietuviams. Dalyvauja Ateitininkų sendraugių s-gos, Amerikos liet. kunigų vienybės, Amerikos liet. katalikų šalpos d-jos veikloje. Nuo 1990 JAV LB tarybos narys. 1954–62 bendradarbiavo LE (rašė straipsnius bažnytinės teisės klausimais).

ČYVAS Vladas (g. 1915.II. 16 Leliūnuose, Pagirių vls., Ukmergės aps.), inžinierius, visuomenininkas. 1937 baigė Kauno berniukų g-ją, 1940 – Karo m-lą. Nuo 1941 studijavo VDU. 1941–44 dalyvavo Liet. fronto veikloje. Pasitraukęs į Vokietiją, studijas tęsė Hannoverio aukštojoje technikos m-loje; 1947 gavo geodezijos inžinieriaus diplomą. Vėliau persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande, OH. Dalyvauja visuom. veikloje: BALFo 38 sk. vicepirmininkas (1951–52), pirmininkas (nuo 1952), LF sk. pirmininkas (1951–52), ALTo iždininkas (nuo 1954).

ČIŽAUSKAITĖ-BALČIŪNIENĖ Violeta (g. Detroite, MI), dainininkė (lyrinis-dramatinis sopranas). 1965 bakalauro laipsniu baigė Saint Mary-of-the-Woodso koledžą Terra Haute, IN. Laimėjusi kardinolo J. Spellmano stipendiją, muziką studijavo Pijaus XII in-te Florencijoje, Italija, pas dirigentą R. Rigacci; 1966 šį in-tą baigė magistro laipsniu. Florencijoje surengė koncertų. 1966–67 studijavo Bostono, MA, konservatorijoje, dainavo *Opera Workshop* spektakliuose. Bostono konservatorijos pastatytoje C. M. Weberio operoje *Laisvasis šaulys* sukūrė Agatos vaidmenį. 1967 laimėjusi N. Anglijos konservatorijos (Bostone) stipendiją, dainavimą studijavo šios konservatorijos Castle Hillo vasaros m-loje pas G. Ch. Miller. Vėliau studijas tęsė privačiai pas C. Shear Bostone. 1968 Clevelande, OH, laimėjo I vietą *Dirvos* jaunųjų dainininkų konkurse. Koncertavo amerikiečiams ir lietuviams.

Albertas Charles Čižauskas

ČIŽAUSKAS Albertas Charles (**Cizauskas;** g. 1920.III.1 Brooklyne, NY), ekonomistas, diplomatas. LKMA narys. 1942 bakalauro laipsniu baigęs Manhattano koledžą, NY, dėstė

Jonas Čižauskas

anglų k. Notre Dame un-te, IN, vėliau Vyskupo Loughlino m-loje Brooklyne. 1945 Notre Dame un-te įgijo magistro laipsnį. 1945–52 dirbo užsienio atstovybėse: vicekonsulas Karači (1945, Pakistanas), Batavijoje (dab. Džakarta; 1946–48, Indonezija), Surabajoje (1950, Indonezija). 1956–57 studijavo tarpt. finansus Yale un-te, CT; 1957 šio un-to magistras. 1957–60 Europos biuro ekonomikos pareigūnas, nuo 1960 JAV ambasados konsulas, tarpt. finansų pareigūnas Bonoje, Vokietija. 1966–71 Tarptautinės finansų ir plėtros įstaigos ekonomikos pareigūnas, dalyvavo Tarptautinėse skolos perplanavimo derybose Londone ir Paryžiuje; apdovanotas žymeniu. Nuo 1971 Pasaulinio banko tarpt. finansų ekonomistas, 1973–79 šio banko atstovas Berno unijoje. Nuo 1982 Pasaulinio banko konsultantas. Paskelbė studijų iš tarpt. bankininkystės. Dalyvauja JAV LB veikloje. Bendradarbiauja spaudoje, rašo Lietuvos istorijos bei ekonomikos temomis, yra paskelbęs atsiminimų.

ČIŽAUSKAS Jonas (1886.I.26 Seredžiuje – 1974 Elizabethe, NJ), vargonininkas, kompozitorius. Kun. ir muziko Juozo Čižausko brolis. Nuo 1903 muzikos mokėsi pas J. Naujalį Kaune. 1907 atvyko į JAV, apsigyveno Mt. Carmelyje, PA. Nuo 1917 studijavo Peabody konservatorijoje Baltimorėje, MD, pas Ch. Bockhau. Nuo 1923 Clevelande, OH, vargonuoti mokėsi pas E. Kreftą, dainuoti – pas F. Sandlerį. Vargonininkaudamas liet. parapijose, buvo subūręs didelius chorus ir orkestrus, su jais koncertavo. Kaip solistas vienas ir su žmona M. Paleckaite-Čižauskiene koncertavo liet. kolonijose. 1926 Philadelphijoje, PA, dirigavo 900 choristų jungtiniam chorui. 1944 grigališkąjį choralą studijavo pas L. Manzetti ir Pijaus X liturginės muzikos m-loje Niujorke, NY. Nuo 1945 vargonininkavo Šv. Mykolo parapijoje Elizabethe. Sukūrė 3 mišias chorui, > 60 motetų, kantatą *Vilniaus senelis*, preliudų vargonams, harmonizavo ~ 50 liaudies dainų. Surengė ~ 50 koncertų. Vienas ALRK Vargonininkų s-gos organizatorių, vyčių rėmėjas. 1940 apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino IV laipsnio ordinu.

ČIŽAUSKAS Juozas (1889.III.2 Kėdainiuose – 1955.X.21 Detroite, MI), kunigas, dainininkas (lyrinis tenoras), kompozitorius. Mokėsi kunigų seminarijoje Kaune ir vargonuoti pas J. Naujalį. 1911–12 mokėsi Sankt Peterburgo

Juozas Čižauskas

dvasinėje seminarijoje, vadovavo klierikų chorui. Tuo pačiu laiku lavino balsą pas Č. Sasnauską, mokėsi kompozicijos ir chorvedybos. Atvykęs į JAV, 1921 baigė kunigų seminariją Orchard Lake, MI, ir Detroito konservatorijos kompozicijos klasę. Dirbo klebonu Detroito Šv. Jurgio liet. parapijoje. Vargonininkavo Freelando ir Mahanoy City, PA, liet. parapijose. Vadovavo klierikų simf. orkestrui ir chorui, studentų chorui. 1923–41 Detroito seminarijos muzikos ir choro vedėjas. 1935 parapijų chorų dainų šventėje Čikagoje, IL, dirigavo jungtiniam chorui. Sukūrė dainų, giesmių. Išleido giesmių rink. mišriam chorui *Caecilia* (1915) ir *16 lietuviškų dainelių* chorui (1921). Daug dainų ir giesmių išspausdinta kaip *Muzikos žinių* priedai. ALRK Vargonininkų s-gos garbės narys.

Marijona Čižauskienė

ČIŽAUSKIENĖ Marijona (**Paleckaitė;** 1892. IX.26 Mt. Carmelyje, PA – 1966.II.9 Elizabethe, NJ), dainininkė (koloratūrinis sopranas). Muziko Jono Čižausko žmona. Dainuoti pradėjo nuo 14 metų. Pirmoji atliko S. Šimkaus *Kur bakūžė samanota* (1910, Mt. Carmelyje) ir *Oi greičiau, greičiau* (Baltimorėje, MD). Dainuoti mokėsi pas Tarumianz, 1914–16 N. Anglijos konservatorijoje Bostone, MA, 1918–23 Peabody konservatorijoje Baltimorėje. 1917 koncertavo su M. Petrausku ir J. Naujaliu, dainavo pirmajame liet. kongrese Madison Square Gardene, NY, 1926 Philadelphijoje, PA, JAV nepriklausomybės 150-ųjų metinių minėjime. Clevelande, OH, vadovavo keturiems moterų chorams. Dalyvavo daugelio operečių pastatymuose, dainavo > 500 koncertų. 1945 subūrė moterų chorą ir jam vadovavo. Paskelbė straipsnių apie muziką. Įdainavo plokštelių.

ČIŽIŪNAS Kęstutis (g. 1944.IX.1 Neumünsteryje, Vokietija), istorikas, žurnalistas, visuomenininkas. Pedagogo V. Čižiūno sūnus. 1966 baigė Šv. Jono un-tą Niujorke, NY, bakalauru, 1968 – Niujorko un-tą, įgydamas magistro laipsnį. 1969–72 Pavergtųjų Europos tautų org-jos Niujorke atstovas spaudai ir orgjos žurnalo redaktorius. 1972–74 Patersone, NJ, dienraščio *Paterson News* žurnalistas. Nuo 1974 dirba *Amerikos balso* radijuje: iš pradžių liet. skyriuje, vėliau centriniame žinių skyriuje. Dalyvauja liet. visuom. veikloje: 1960–62 Liet. studentų s-gos New Jersey skyriaus v-bos narys. 1966–69 *Ateities* žurnalo redakcijos narys. JAV LB New Jersey sk. pirmininkas. 1964–73 R. Lietuvos rezistencinio sąjūdžio atstovas VLIKe. Nuo 1970 Tautos fondo v-bos narys. Aktyviai dalyvauja ateitininkų

Kęstutis Čižiūnas

veikloje; 1988–93 Ateitininkų sendraugių s-gos centro v-bos iždininkas. 1972–80 išvertė į anglų k. daugelį *Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos* numerių, 1993 (su žmona Milda) į liet. k. – iliustruotą leidinį *Popiežiaus Jono Pauliaus II gyvenimas* (jis buvo platinamas Popiežiaus kelionės Lietuvoje metu).

ČIŽIŪNAS Vaclovas (1900.I.13, n. s. I.25 Kulniškiuose, Gelvonų vls., Ukmergės aps. – 1980.III.10 Wayne, NJ), pedagogas, visuomenininkas. Nuo 1917 dirbo mokytoju Kulniškių pradinėje m-loje, nuo 1923 mokytojavo Kaune. Priklausė Lietuvių mokytojų profesinei (1925 Kauno sk. pirmininkas, nuo 1927 sekretorius, 1933–39 centro v-bos sekretorius), LŠS, Vilniui vaduoti s-goms. 1927 baigė S. Daukanto mkt. seminariją. 1938–39 studijavo VDU Humanitarinių mokslų f-te. 1939 mokytojavo Ukmergės mkt. seminarijoje, buvo vienas Tėvynės s-gos iniciatorių. 1942 baigė Vilniaus un-tą (lituanistika). 1941–44 Švietimo m-jos pradinio mokslo departamento referentas, Švietimo v-bos vyr. referentas, viduriniojo mokslo departamento direktorius. Parengė vadovėlių pradinėms m-loms: *Lietuvos istorija* (1936, su P. Šležu), *Istorija* (1940). Išleido knygų: *Vadovas po Kauną ir apylinkes* (1935), *Aplinkos ir tėvynės pažinimo metodikos metmenys* (1938), *Liaudies kultūros problemos* (1939). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946 Neumünsteryje įkūrė liet. prog-ją, buvo jos direktorius, vėliau mokytojavo Klein-Wittensee, 1949 Pinnebergo liet. g-jose. 1949 persikėlė į JAV. 1950–54 priklausė Lietuvių mokytojų s-gai (rytinių pakraščių centro v-bos vicepirmininkas), nuo 1954 Lietuvių komisijos, sudarytos JAV LB laikinojo organizacinio k-to, narys. Bendradarbiavo liet. spaudoje, parašė kn.: *Tautinis auklėjimas šeimoje* (1953), *Šeima tautinėje bendruomenėje* (1971).

Jeronimas Vytautas Dabrila

D

DABRILA Jeronimas Vytautas (g. 1913.IX.27 Gudeliuose, Vilkaviškio vls. ir aps.), inžinierius. 1933 baigęs Vilkaviškio g-ją, mokėsi Karo m-loje Kaune; jaun. leitenantas. Nuo 1935 atsargos karininkų korp. *Ramovė* narys, LŠS būrio vadas. Pasižymėjo vandens ir šaudymo sporte. 1939 prasidėjus II pasaul. karui, mobilizuotas ir paskirtas į Radviliškio šarvuočių rinktinę. 1941 baigęs VDU Statybos f-tą, dirbo inžinieriumi Vilkaviškyje. Okupacijos metu dalyvavo pasipriešinimo judėjime, platino pogr. spaudą. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, aktyviai dalyvavo VLIKo veikloje. 1949 persikėlęs į JAV, Bostone, MA, dirbo projektuotoju. 1954–91 firmos *Zaldastani Associates* vyresnysis bendradarbis, statybos projektų vadovas. Už statyb. konstrukcijų projektus 1973, 1978 ir 1985 pelnė Amerikos plieno konstrukcijų in-to apdovanojimus, už Fizikos in-to pastato Hanoveryje, NH, 1975 projektą Concrete Gelžbetonio in-to premiją. Priklauso JAV inžinierių d-joms. Aktyviai dalyvauja liet. veikloje: ALIAS v-bos, Bostono lituanistinės m-los tėvų k-to narys; remia LSS veiklą.

DABŠYS Rimtautas (g. 1934.I.1 Marijampolėje), mechanikos inžinierius, dainininkas (baritonas). Pasitraukęs į Vokietiją, mokėsi Uchte liet. stovyklos g-joje. Persikėlęs į JAV, baigė Los Angeleso, CA, m-lą ir šeštadieninę lituanistinę m-lą. Los Angeleso un-te gavo mechanikos inžinerijos bakalauro laipsnį. Dirba *Litton* duomenų sistemos b-vės technikos sk. vedėju. Dainavo choruose. Vėliau dainavimo mokėsi pas B. Budriūną. Koncertavo Vašingtone, DC, Bostone, MA, Čikagos, IL, III tautiniame liet. festivalyje. Dainavo operose (G. Verdi *La Traviata,* Ch. Gounod *Faustas*), operetėse (J. D. Kerno *Pietų Ramusis,* F. Loewe *Mano puikioji ledi,* F. Leháro *Linksmoji našlė*), T. Dubois oratorijoje *Septyni paskutinieji Kristaus žodžiai.* Išleido 2 plokšteles su Šv. Kazimiero liet. choru. Dalyvauja JAV LB veikloje (Vakarų apygardos pirmininkas). Baltijos laisvės lygos narys.

Rimtautas Dabšys

DABULEVIČIUS Karolis (g. 1898.X.9 Gudiškiuose, Marijampolės aps.), kariškis. Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas. Mokėsi Jurbarko, Vilniaus, Voronežo ir Sankt Peterburgo, Rusija, m-lose. Nepriklausomybės kovų (1919–20) dalyvis. 1920 baigęs Karo m-lą Kaune, joje dirbo. 1937 Kaune baigė gen. štabo kursus. 1941–44 buvo Vilniaus miesto burmistras (paskirtas Laikinosios vyriausybės). II pasaul. karo pab. pasitraukė į Vakarus, vėliau apsigyveno JAV.

Viktoras Dabušis

DABUŠIS Viktoras (1910.XII.8 Graužuose, Girkalnio vls., Raseinių aps. – 1990.XI.9 St. Petersburge, FL; palaidotas Pattersone, NJ), kunigas, visuomenininkas. 1935 baigė VDU Teologijos-filosofijos f-tą ir įšventintas kunigu. Kunigavo Pagiriuose, Šiauliuose, Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–51 Schleswig-Holsteino srities dekanas. Į JAV persikėlė 1951. Apsigyvenęs Brooklyne, NY, kunigavo Angelų Karalienės amer. parapijoje. Čia padėjo įsteigti Liet. katalikų rel. šalpos d-ją. Dirbo *Darbininko* redakcijoje. 1952–60 žrn. *Ateitis* administratorius. 1951–53 Kunigų vienybės centro v-bos sekretorius. 1953–62 Ateitininkų federacijos v-bos gen. sekretorius. Kurį laiką dirbo ir ALRKF valdyboje. Nuo 1963 Šv. Kazimiero liet. parapijos vikaras, 1971–80 klebonas Pattersone, NJ. Buvo iškalbingas pamokslininkas. Rinko aukas *Dainavos* stovyklos statybai, rėmė ją. Bendradarbiavo *Ateityje, Darbininke, Lux Christi.* Padėjo rengti liet. mišiolą Lietuvoje.

DAČYS Juozas (**Dačinskas;** g. 1904.IX.10 Asmaluose, Kuktiškių vls., Utenos aps. – 1992.I.26 Norwoode, MA), statybos inžinie-

Juozas Dačys

rius. 1925 baigė Panevėžio berniukų g-ją. 1932 VDU Technikos f-te gavo statybos inžinieriaus diplomą. Nuo 1934 Kėdainių miesto ir apskrities inžinierius, nuo 1938 Žemės banko statybos sk. vedėjas Klaipėdoje, 1939–40 b-vės *Statyba* direktorius, nuo 1941 šios b-vės v-bos pirmininkas. Suprojektavo: Kėdainių aps. ligoninę, gyv. namų darbininkams ir tarnautojams Smeltėje, žvejams Šventojoje, g-jos bendrabutį Klaipėdoje, pradžios m-lų, įstaigų, tiltų. Vykdė statybas: Panevėžio cukraus fabriko ir elevatoriaus, fabriko *Drobė* Kaune. Priklausė pavasarininkams, šauliams, Lietuvos pagražinimo d-jai, Tautininkų s-gai, Lietuvos inžinierių ir architektų s-gai. Pasitraukęs į Vokietiją, 1947–49 dirbo VLIKe; buvo-Vykdomosios tarybos planavimo komisijos narys. 1949 persikėlė į JAV. Bostone, MA, suorganizavo Lietuvos ūkio atstatymo studijų komisiją, buvo prezidiumo vicepirmininkas, statybos sekcijos vadovas, komisijos leidžiamų *Darbų* redaktorius ir administratorius. 1954–56 studijas gilino Northeasterno un-te Bostone, 1960 – Massachusettso technologijos in-te Cambridge, 1968 – Worcesterio, MA, politechnikos in-te. 1950–75 dirbo b-vėje *Stone and Webster* Bostone vyr. konstruktoriumi. Svarbiausi projektai: Rocky Reacho hidroelektrinė, Shoreham Long Islando, Maine Yankee ir Connecticut Yankee atominės elektrinės. 1976–83 b-vės *Chas T. Main* Bostone statybos inžinierius. Suprojektavo šiluminių elektrinių konstrukcijas JAV (Floridoje, Arizonoje, Arkansase) ir Irake. Priklausė ALIAS (1953 Bostono sk. pirmininkas, 1965–68 centro v-bos pirmininkas, 1978–81 vicepirmininkas), ALTS (1961, 1964 ir 1971 Bostono sk. pirmininkas). Už nuopelnus Lietuvai apdovanotas Vytauto Didžiojo III laipsnio ordinu.

DAGILIS Bronius (1908.VII.29 Liepojoje, Latvija – 1968.VII.9 Detroite, MI), kunigas. Baigė Kauno kunigų seminariją. Kunigu įšventintas 1932. Vikaras Kaune ir Pašvitinyje, nuo 1936 Jurbarko, Kėdainių ir Joniškio g-jų kapelionas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, buvo Dillingeno liet. stovyklos kapelionas. 1948–50 dirbo *Lux* leidykloje Fellbache. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Detroite. Kartu su kitais organizavo pirmąją *Dainavos* stovyklą. 1962–65 Ateitininkų sendraugių dvasios vadas.

Bronius Dagilis

DAGYS Petras (1904.III.15 Peikštenyse, Biržų vls. ir aps. – 1977.XII.1 Woodhavene, NY), kunigas evangelikas liuteronas, spaudos darbuotojas. Mokėsi Biržų g-joje. 1930 baigė Lietuvos un-tą (teologija, filosofija, humanitariniai mokslai). 1931 paskirtas Būtingės

(Šventosios uosto) evangelikų liuteronų parapijos kunigu. Išrinktas pirmuoju žvejų kooperatyvo pirmininku, Klaipėdoje įsteigė *Žuvies* akcinę b-vę. 1933–40 Lietuvos kariuomenės evangelikų liuteronų kapelionas. 1934–39 dar ir Klaipėdos krašto gubernatūros referentas tikybos reikalams. Redagavo savaitraštį *Lietuvos evangelikų kelias.* 1941–44 gyveno Vilniuje, aptarnavo Vilniaus ir Kauno evangelikų parapijas ir m-las. 1944 iš Šventosios uosto žvejų laivu pabėgo į Švediją. 1946 persikėlė į JAV. 1951–77 Niujorko, NY, liet. evangelikų parapijos kunigas, aptarnavo Bostono, MA, Baltimorės, MD, Kanadoje – Toronto ir Hamiltono parapijas. Steigė M. Lietuvos bičiulių d-jos skyrius, daug metų buvo tos d-jos Niujorko sk. pirmininkas. Liet. protestantų s-gos Amerikoje sekretorius, redagavo s-gos laikr. *Gimtinės garsai.* 1947–67 (su pertraukomis) dirbo Susivienijimo lietuvių Amerikoje (SLA) centre, redagavo jo pastangomis pradėtą leisti laikr. *SLA atžalynas*, prisidėjo prie

Petras Dagys

Tėvynės redagavimo. 1959–63 radijo programoje *Bringing Christ to the Nations*, transliuojamoje Europoje, rengė religines laidas liet. kalba. 1954 su kitais įsteigė JAV ir Kanados liet. evangelikų liuteronų Sinodą, daug metų buvo jo narys. Išleido *Evangelikų giesmyną* (1943, su P. Jasinsku ir P. Kregžde).

Bronius Edmundas Dailidė

DAILIDĖ Bronius Edmundas (1892.XII.10 Tarpučiuose, Sintautų vls., Šakių aps. – 1981. X.20 Čikagoje, IL), pedagogas, diplomatas. 1912 baigė Marijampolės g-ją. 1917 mokytojavo Sankt Peterburgo liet. g-joje. 1918 baigė Sankt Peterburgo un-to Filologijos f-tą. 1918–21 mokytojavo *Saulės*, vėliau *Aušros* g-jose ir *Saulės* mkt. seminarijoje Kaune. 1919–20 dirbo Švietimo m-joje. Nuo 1921 Užsienio reikalų m-jos Europos centro dep-to direktorius, nuo 1923 Ministrų kabineto reikalų vedėjas, 1928–33 Lietuvos nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotinis Latvijoje ir 1929–30 Švedijoje, 1933–40 Estijoje ir 1934–40 Suomijoje. Po II pasaul. karo gyveno JAV, Čikagoje.

DAILIDĖ Pranas (1888.IX.29 Sintautuose, Šakių aps. – 1965.IX.1 Syracuse, NY), matematikas, teisininkas, žurnalistas. 1907 baigė g-ją Marijampolėje, 1911 – Matematikos f-tą Sankt Peterburgo un-te. 1911–19 Marijampolės, Częstochowos, Lenkija, Tbilisio, Gruzija, g-jų mokytojas. 1918–21 Lietuvos atstovas Kaukazo valstybėse. Grįžęs į Lietuvą, 1921–39 (su pertraukomis) dirbo Užsienio reikalų m-joje, buvo Eltos direktorius. 1926 *Lietuvos*, 1927–28 *Lietuvos žinių* redaktorius. 1935 baigė VDU Teisių f-tą. 1939–40 Lietuvos nepaprastasis pasiuntinys, įgaliotasis ministras Latvijoje. 1940–41 vertėsi advokato praktika. Dalyvavo Lietuvos valstiečių liaudininkų s-gos centro k-to

veikloje (nuo 1926). Išleido 3 matematikos vadovėlius, knygą *Lietuvos sutartys su svetimomis valstybėmis* (2 t., 1930–39). Vėliau pasitraukė į Švediją, dėstė Stokholmo un-te slavų kalbas. 1947 persikėlė į JAV. Nuo 1951 Syracuse un-te, NY, dėstė rusų k. Rašė straipsnius, komentavo pasaulio įvykius JAV liet. spaudoje, 1947–53 skelbė memuarus *Margutyje*. Priklausė Lietuvių tremtinių d-jai (1947 jos pirmininkas), BALFui (1948 Čikagos apylinkės vicepirmininkas).

DAILIDKA Zigmas (1920.VII.16 Lapatiškėse, Lydos aps. – 1978.VIII.12 Čikagoje, IL), teisininkas, visuomenės veikėjas. 1942 baigė g-ją Eišiškėse. Pasitraukęs į Vokietiją, 1949 baigė Pabaltijo un-to Teisės f-tą Hamburge-Pinneberge. Buvo vienas Studentų varpininkų d-jos steigėjų, 1948 Pabaltijo un-to liet. studentų v-bos pirmininkas. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Reiškėsi JAV LB veikloje: 1956–58 Čikagos apygardos v-bos narys, 1961–64 centro v-bos iždininkas, 1964–67 centro v-bos narys kultūros reikalams, Kultūros fondo pirmininkas. Priklausė Lietuvos valstiečių liaudininkų s-gai (centro k-to narys, gen. sekretorius). Bendradarbiavo *Naujienose*, *Metmenyse* ir kt.

Jonas Dainauskas

DAINAUSKAS Jonas (g. 1904.I.21 Kaune), teisininkas, istorikas, bibliografas, publicistas. Mokėsi Kaune *Saulės* ir *Aušros* g-jose. Nuo 1922 priklausė LŠS. 1924–26 ir 1927–29 studijavo Lietuvos un-te statybą ir architektūrą. 1929 perėjo į Teisių f-tą, kurį 1933 baigė. 1927–40 dirbo Vidaus reikalų m-joje, 1927–32 dar ir LŠS. 1937–39 dėstė Aukštesniojoje policijos m-loje. 1941–44 advokatas ir suaugusiųjų g-jos mokytojas Kaune. Nuo 1919 priklausė LSS; vienas Lietuvos un-to studentų skautų draugovės organizatorių, korp. *Vytis* filisterių s-gos steigėjas. 1923 dalyvavo Klaipėdos sukilime. Priklausė Lietuvos šaudymo s-gos centro v-bai, teisėjavo tarptautinėse šaudymo varžybose (1927 Helsinkyje). 1941 nacių 5 mėn. kalintas. 1944 besitraukiant iš Lietuvos, paimtas vok. kariuomenės pagalbiniams darbams. 1945 ties Poznane, Lenkija, pateko į sovietų nelaisvę. 9 mėn. kalintas, pabėgo ir iki 1957 gyveno Lenkijoje. 1957 atvyko į Paryžių; čia laukdamas vizos į JAV (pas šeimą), studijavo teisės istoriją, pranc. k. fonetiką ir bibliotekininkystę, buvo akredituotas žurnalistas. 1961 persikėlė į Čikagą, IL. Dirbo b-kos katalogo rengėju, 1968–83 Tarpt. santykių b-koje bibliotekininku ir kataloguotoju. Nuo 1968 dėsto Lietuvos ir liet. kultūros istoriją Ped. lituanistikos in-te Čikagoje. Spausdintis pradėjo 1918 Lietuvoje. Gyvendamas Prancūzijoje, daug rašė JAV liet. spaudoje. Tyrinėjo Lietuvos XIV–XVI a. teisės istorijos klausimus, Lietuvos–Lenkijos valstybės santykius, Žygimanto Augusto valakų žemės reformą, Lietuvos Statutus. Parengė ir išleido *Lietuvos istoriografijos* 11 sąs. 1983 parengė *Aušros* 1883–86 faksimilinę laidą, sudarė slapyvardžių vardyną, parašė studiją apie *Aušrą*. Parengė ir suredagavo *Lietuvių išeivijos spaudos bibliografiją* 1970–74 ir 1975–79 (2 t., 1977–84), keliolika knygų (poezijos rink. *Balsas iš laisvės kapo*, S. Raštikio *Lietuvos likimo keliu* ir kt.). Parašė Vilniaus vyskupijos istoriją (išsp. B. Kviklio *Lietuvos bažnyčios*, t. 5), Vilniaus

Alfonsas Dainius

katedros istoriją (išsp. *Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika*, t. 9). Apie 40 metų rinko medžiagą veikalui *Lietuvos bei lietuvių krikštas ir 1387-ji metai* (išl. 1991). Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Čikagoje vienas steigėjų, M. Lietuvos d-jos garbės narys. Rašo į *Draugą* Lietuvos istorijos ir polit. gyvenimo klausimais.

DAINAUSKAS Rimvydas Jonas (g. 1930 Kaune), gydytojas patologas. Teisininko, istoriko J. Dainausko sūnus. Vid. mokslą pradėjo Lietuvoje, tęsė Vokietijoje. Persikėlęs į JAV, 1956–58 studijavo biologiją. 1962 baigė Loyolos un-to Med. m-lą Maywoode, IL. 1963 įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus valstijoje, 1968 – Kalifornijos valstijoje. 1968–71 Ilinojaus un-to Čikagoje profesorius asistentas, 1971–73 asocijuotas profesorius. 1973 įgijo patologo specialybę. Nuo 1983 Rusho medicinos koledžo Čikagoje, IL, asocijuotas profesorius. Paskelbė med. straipsnių. Priklauso skautams, yra korp. *Vytis* narys (1957–58 sekretorius), laikr. *Mūsų vytis* redakcijos narys.

DAINIUS Alfonsas (g. 1921 Daubiškiuose, Viekšnių vls., Mažeikių aps.), gydytojas. Baigęs Viekšnių g-ją, studijavo Vilniaus un-to Med. f-te. Pasitraukęs į Vokietiją, metus studijavo Tübingeno, vėliau Müncheno un-te. Dėl žmonos ligos nutraukė studijas ir persikėlė į JAV. Vėliau grįžęs į Vokietiją, 1960 baigė Müncheno un-to Med. f-tą ir įgijo gydytojo diplomą. Dirbo įvairiose JAV ligoninėse. 1973 įgijo teisę praktikuoti Pennsylvanijos valstijoje, 1974–88 šios valstijos Sveikatos depto Medicinos skyriaus direktorius.

DAKINEVIČIUS Juozas (1894.XII.9 Trečionyse, Stakliškių vls., Alytaus aps. – 1969.II.3 Chehalise, WA), kunigas. 1911 Vilniuje baigė g-ją, 1918 – kunigų seminariją. Nuo 1921 vikaras Švėkšnoje ir Rietave. 1924 vyko į JAV rinkti aukų Lietuvos kultūrai. 1925–28 klebonas Niagara Fallso, NY, Šv. Jurgio liet. parapijoje. Čia pastatė bažnyčią ir kleboniją, leido mėnesinį laikr. *Tiesos aidai*. 1928 grįžo į Lietuvą ir metus vikaravo Akmenėje. Vėliau klebonaudamas Renave, pastatė bažnyčią ir kleboniją. 1936–44 Laukžemės ir Žemalės klebonas. Veikė daugelyje katalikų org-jų, bendradarbiavo spaudoje (daugiausia *Žemaičių prieteliuje*). Pasitraukęs į Vokietiją, buvo Nürtingeno ir Schwäbisch Gmündo liet. stovyklų kapelionas. 1949 persikėlęs į JAV, dirbo Seattle, WA, arkivyskupijos amer. parapijose. Nuo 1954 klebonas Ferndale, MI; čia pastatė katechetinį centrą, jo šventoriuje įrengė lietuviško stiliaus Kryžiaus kelią. Globojo vietos indėnų Šv. Jokimo misiją, 1961 išleido jos šimtmečio istoriją. Nuo 1964 klebonas Chehalise, WA.

DAMAS Jurgis (tikr. **Damijonaitis;** 1907.X.30 Katiliuose, Griškabūdžio vls., Šakių aps. – 1990.IV.1 Narperville, IL), inžinierius, visuomenininkas. Mokėsi Šakių *Žiburio* g-joje. 1937 baigė VDU. Dirbo Kauno glžk. dirbtuvių viršininko padėjėju ir Šiaulių glžk. ruožo dirbtuvių viršininku. 1944 pasitraukė į Vokietiją, apsigyveno Müldorfo stovykloje. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Omahoje, NE. Dirbo JAV kariuomenės inžineriniame korpuse. Suprojektavo ir pastatydino daug JAV Vakarų didžiųjų upių užtvankų ir elektros

jėgainių. 1977 persikėlė į Narperville. Veikė ateitininkų org-joje, korp. *Grandis*, ilgus metus buvo Omahos skautų sendraugių pirmininkas. Dalyvavo JAV LB, ALIAS, JAV karo inžinierių s-gos veikloje. Padėjo įsteigti Lietuvių centrą ir palaimintojo J. Matulaičio misiją Lemonte, IL.

DAMBRAUSKAITĖ Antanina (1905.III.7 Šiauliuose – 1994.V.18 Miami, FL; palaidota Kaune, Petrašiūnų kapinėse), dainininkė (sopranas). 1925–29 dainuoti mokėsi Klaipėdos muz. m-loje pas M. Čerkaskają ir I. Volkovą, 1929–30 Kauno muz. m-loje pas V. Grigaitienę. Klaipėdoje dainavo M. Petrausko operoje *Birutė* ir Ch. Gounod *Faustas*. 1929 debiutavo Valstybės operoje; 1929–44 šio teatro solistė. 1933 vasarą tobulinosi Šv. Cecilijos akademijoje Romoje pas E. Ghibaude. 1934 dainavo radijo koncertuose Prahoje, Vienoje, Budapešte, Liepojoje, Latvija. 1935–36 koncertavo Rygoje, Taline. Iki 1936 sukūrė 40 operų vaidmenų, tarp jų – Elvira (W. A. Mozarto *Don Giovanni*), Desdemona, Ines (G. Verdi *Otello*, *Trubadūras*), Margarita (Ch. Gounod *Faustas*), Elisabeth (R. Wagnerio *Tannhäuseris*), Tatjana (P. Čaikovskio *Eugenijus Oneginas*), Butterfly, Mimi (G. Puccini *Madame Butterfly*, *La Bohème*), Mařenka (B. Smetanos *Parduotoji nuotaka*), Tamara (A. Rubinšteino *Demonas*), Sofija (J. Karnavičiaus *Radvila Perkūnas*), Eglė (M. Petrausko–J. Dambrausko *Eglė žalčių karalienė*), Danutė (S. Šimkaus *Pagirėnai*). 1944 pasitraukė į Vokietiją, koncertavo liet. stovyklose ir kitataučiams. 1947 Augsburgo operoje dainavo pagrindinius vaidmenis G. Puccini *Madame Butterfly* ir B. Smetanos *Parduotojoje nuotakoje*, vėliau per Müncheno radiją (lietuviškai). 1949 su A. Kalvaityte, S. Baranausku, I. Nauragiu, V. Jakubėnu dalyvavo 28 koncertuose D. Britanijoje. 1949 persikėlė į JAV, koncertavo liet. kolonijose, vėliau apsigyveno Miami. Lietuvoje ir JAV įdainavo plokštelių. Apie muziką rašė estų žurnale *Eesti Noorus*. 1948 Münchene išleista kn. *Antanina Dambrauskaitė. Operos dainininkės meno kelias.*

Antanina Dambrauskaitė

DAMBRAUSKAS Juozas (1913.XI.15 Elizabethe, NJ – 1996.III.10 Milwaukee, WI; palaidotas Čikagoje, IL), kunigas marijonas. Mokydamasis Clarendon Hillso, IL, aukštesniojoje m-loje, 1929 įstojo į marijonų vienuoliją. Baigė Marian Hillso kun. seminariją Clarendon Hillse, IL. Kunigu įšventintas 1939. Kunigavo Čikagos Aušros vartų parapijoje, dirbo vienuolyne, vėliau paskirtas Milwaukee Šv. Gabrieliaus parapijos klebonu. 1946–50 Marianapolio aukštesniosios m-los Thompsone, CT, mokytojas. Studijavo istoriją Marquette un-te Milwaukee, 1955 jį baigė magistro laipsniu. 1969–81 JAV Šv. Kazimiero marijonų prov-jos vyresnysis. Nuo 1967 buvo arkivysk. J. Matulaičio paskelbimo palaimintuoju vicepostulatorius, dalyvavo paskelbimo iškilmėse 1987 Romoje. Nuo 1981 Milwaukee Šv. Gabrieliaus parapijos klebonas.

DAMBRAUSKAS Pijus (1892.IX.13 Ožkabaliuose, Vilkaviškio vls. ir aps. – 1987 Putname, CT), kunigas, pedagogas. Mokėsi Vilkaviškio g-joje, nuo 1909 Seinų kunigų seminarijoje. 1915 įšventintas kunigu. 1915–18

studijavo Sankt Peterburgo dvasinėje akademijoje. Dalyvavo Liet. tremtinių d-jos veikloje, kartu su kitais leido laikr. *Ateities spinduliai*, kurį laiką redagavo savaitraštį *Vadas*. Grįžęs į Lietuvą, visą laiką dirbo ped. darbą. 1919–21 Kudirkos Naumiestyje *Žiburio* prog-jos mokytojas ir direktorius, vėliau Marijampolės mkt. seminarijos kapelionas ir inspektorius, 1923–29 direktorius. Marijampolėje organizavo vasaros ped. kursus ir jiems vadovavo. 1929–38 Vilkaviškio kunigų seminarijos profesorius. Nuo 1931 dalyvavo *Maldos* b-vės veikloje. Išleido ~ 10 liet. maldaknygių (iš viso ~ 250 000 egz. tiražu), išvertė ped. veikalų. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1946–48 Nürtingeno, vėliau Schwäbisch Gmündo liet. g-jų mokytojas ir direktorius. 1948–49 kunigų seminarijos Kolumbijoje profesorius. Nuo 1949 Baltimorės, MD, liet. parapijos vikaras.

Tomas Dambrauskas

DAMBRAUSKAS Tomas (g. 1906.III.7 New Londone, WI), agronomas. 1927 baigė Dotnuvos ž. ū. technikumą. 1930–40 dirbo agronomu Utenos aps., vėliau jaunųjų ūkininkų instruktoriumi. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Buvo Lingeno liet. stovyklos k-to pirmininkas, 1945 čia įkūrė liet. g-ją. 1947 apsigyveno JAV, Detroite, MI. Vadovavo vietos liet. tremtinių d-jai, buvo BALFo Detroito sk. k-to pirmininkas. Rūpinosi liet. išeivių reikalais, daugeliui padėjo įsikurti.

DAMBRAVA Vytautas Antanas (g. 1920. VI.10 Babinavičiuose, Baltarusija), teisininkas, diplomatas, publicistas. Teisės daktaras (1946). LKMA narys (1986). Utenos miesto garbės pilietis (1996). 1939 baigė Utenos g-ją, 1943 – Vilniaus un-to Teisės f-tą. 1942–44 mokėsi Vilniaus muz. m-loje. 1941–42 Sveikatos m-jos gydymo ir profilaktikos įstaigų v-bos sekretorius, Vilniaus infekc. ligoninės vyr. gydytojo pavaduotojas adm. reikalams. 1942–44 Vilniaus un-to Teisės f-to dekanato vedėjas, Vilniaus apylinkės teismo teisėjas. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1946 Leopoldo Franzenso un-te Innsbrucke, Austrija, įgijo teisės daktaro laipsnį (disertacija *Grundzüge des Verwaltungsverfahrens*). V. Krėvės-Mickevičiaus g-jos Austrijoje vienas steigėjų (1945), mokytojas. Žrn. *Tėvynėn*, leisto Salzburge, Austrija, ats. redaktorius. Buvo UNRRA ir IRO stovyklos liet. ir estų bendruomenių komendantas, teisėjas, kult. ir šviet. reikalų vedėjas. 1948 apsigyveno JAV. 1949–50 LRK SA gen. organizatorius r. valstijose. 1950–51 akredituotas *Draugo* korespondentas JT posėdžiuose. 1952 Tarpt. laisvųjų žurnalistų federacijos gen. sekretorius, 1952–53 jos pirmininkas, R. ir Vid. Europos federacijos klubo Niujorke, NY, vienas steigėjų (1953), Polit. studijų klubo sekretorius. Nuo 1951 radijo stoties *Amerikos balsas* Niujorke ir Vašingtone, DC, tarnautojas; 1951–55 liet. tarnybos vertėjas, tekstų kūrėjas, prodiuseris ir komentatorius (į okupuotą Lietuvą kalbėjo Antano Aukštaičio vardu). 1955–57 radijo centro Münchene, Vokietija, *Amerikos balso* liet. tarnybos redaktorius; 1957–60 spec. įvykių tarnybos Europoje viršininkas. 1957 dalyvavo NATO viršūnių konferencijoje Paryžiuje. 1960–65 *Amerikos balso* Lotynų Amerikos divizijos programų kūrimo dep-to vadovas. 1965–67 JAV Jungtinio viešųjų reikalų dep-to Saigone, P. Vietnamas, radijo programų vedėjas. 1966–67 dėstė Saigono un-te. 1967 dalyvavo įv. valstybių prezidentų konferencijose Maniloje, Filipinai, ir Guame, Ramiojo vandenyno sala. 1967–69 JAV ambasados inform. reikalų atašė Sukrėje

(La Pase), Bolivija. 1969–71 JAV gen. konsulato Monterreye, Meksika, konsulas ir viešųjų reikalų direktorius. 1970 pakeltas į JAV karjeros diplomato rangą. 1971–74 JAV ambasados Buenos Airėse, Argentina, viešųjų reikalų krašto direktoriaus pavaduotojas, direktorius - I sekretorius, ambasados patarėjas. 1974–77 JAV komunikacijų agentūros krašto direktorius ir ambasados ofic. atstovas San Salvadore, Salvadoras. 1980 viešųjų reikalų krašto direktorius Tegusigalpoje, Hondūras. 1980 išėjo į pensiją. 1980 vadovavo JAV Valst. depto kultūros misijai Filipinuose, Malaizijoje, Singapūre. 1980–85 Venesuelos LB pirmininkas, nuo 1985 garbės pirmininkas. 1986–90 Lietuvos diplomatijos šefo asm. atstovas ir garbės gen. konsulas P. Amerikoje. 1988–90 PLB vicepirmininkas. Nuo 1992 Lietuvos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Venesueloje, nuo 1993 Spec. misijų ambasadorius Lotynų Amerikoje ir Karibų regione. Nuo 1995 ambasadorius Kolumbijai, nuo 1996 - Argentinai ir Brazilijai, nuo 1977 nepaprastasis ir įgaliotinis ambasadorius Urugvajui. Lietuvos vyriausybės pavestas vadovavo spec. misijoms P. Amerikos šalių prezidentų inauguracijose. Nuo 1993 Lietuvos savanoriškos krašto apsaugos savanoris. Parašė

Vytautas Antanas Dambrava

Leonardas Dambriūnas

knygas: *San Casimiro* (isp. k. 1979, II leid. 1983), *Širdies giesmė Petriukui* (isp. k. 1987; II ir III papild. leid. liet. k. 1984 ir 1988), *Kriminalinis psichiatrijos naudojimas Sovietų Sąjungoje* (isp. k. 1988; liet. k. 1990), *Historia de un Pacto Infame* (isp. k. 1989; liet. k. *Ribbentropo ir Molotovo pakto užkulisiai*, 1995), *Teisingumo principai* (1995), *Kelyje į laisvę* (1996). Apdovanojimai: JAV informacijos agentūros garbės medaliai (1962, 1967), medalis už nuopelnus Vietname (1967), Aukščiausias Bolivijos Andų Kondoro ordinas, Venesuelos Diego de Lozada II klasės ordinas (1983), Šv. Grigaliaus didysis ordinas ir riterio karininko laipsnis (1987), Lietuvos d. kun-ščio Gedimino III laipsnio ordinas (1995), Venesuelos Francisco de Mirandos I laipsnio ordinas (1995) ir kt.

DAMBRIŪNAS Leonardas (**Dambrauskas;** 1906.II.5 Žižmiuose, Pagirių vls., Ukmergės aps. - 1976.XI.24 Vašingtone, DC), kalbininkas, visuomenininkas. 1920–27 mokėsi Ramygalos, Ukmergės g-jose. Priklausė ateitinin-

kams (nuo 1920). 1934 baigęs VDU Hum. mokslų f-tą, mokytojavo Kaune. 1936–38 dirbo *Gimtosios kalbos* redakcijoje. 1941–44 VDU Filosofijos f-to vyresnysis asistentas. Su kitais parengė knygų nelietuvių m-loms: *Lietuvių kalbos gramatika* (3 d., 1937–38), *Lietuvių kalba* (skaitiniai, 1939), parašė kn. *Kalbos patarėjas* (1939), period. spaudoje paskelbė straipsnių kalbos kultūros klausimais. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1949 persikėlė į JAV. 1961–68 *Gimtosios kalbos* redaktorius. Išleido knygas: *Lietuvių kalbos sintaksė* (1946, III leid. 1963), *Lietuvių kalbos veiksmažodžių aspektai* (1960), *Lietuviškas auklėjimas šeimoje* (1964), *Introduction to Modern Lithuanian* (su A. Klimu ir W. R. Schmalstiegu, 1966). Bendradarbiavo LE, *Aiduose, Akiračiuose, Gimtojoje kalboje, Lituanus* ir kt. leidiniuose. Dalyvavo JAV LB (Vašingtono apylinkės steigėjas ir vicepirmininkas) ir PLB veikloje (Kultūros tarybos vicepirmininkas), buvo Ateitininkų federacijos tarybos narys.

Vytautas Damijonaitis

DAMIJONAITIS Vytautas (1913.I.3 Kaune - 1982.IV.21 Rivera Beache, FL), gydytojas. Medicinos daktaras (1940). Baigė *Aušros* berniukų g-ją Kaune, 1936 - VDU. Priklausė korp. *Fraternitas Lithuanica.* Kurį laiką dirbo VDU Stomatologijos ir dentiatrijos klinikos asistentu, čia apgynė doktoratą. Buvo Vyriausiosios sveikatos v-bos Dantų gydymo sk. vedėjas. 1944 pasitraukė į Austriją, dirbo Löbeno, vėliau Augsburgo, Vokietija, ligoninėse. 1949 persikėlė į JAV. 1953 įgijo teisę praktikuoti Niujorko valstijoje. Kelerius metus Niujorke, NY, vertėsi priv. praktika, nuo 1958 dirbo Niujorko valstijos ligoninėse. Priklausė ALGD ir amer. gydytojų d-joms. Paskelbė med. straipsnių.

DAMUŠIENĖ Jadvyga Aleksandra (**Pšibilskytė;** g. 1915.X.29 Jaroslavlyje, Rusija), pedagogė, visuomenininkė. Inž., visuom. veikėjo A. Damušio žmona. 1937 baigė Ped. in-tą Klaipėdoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Berlyne ir Frankfurte prie Maino lankė Goethės un-tą. 1947 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande, OH, dėstė liet. m-loje. 1957 su šeima persikėlė į Detroitą, MI, t. p. mokytojavo liet. m-lose. 1967 baigė Wayne valstijos un-tą Detroite, įgydama rusų ir vokiečių k. specialybę. Daugiausia dirbo su liet. jaunimu: rūpinosi jo socialiniais reikalais, rašė jiems eilėraščius, dainas, vaidinimų tekstus, pati juos režisavo, kūrė dekoracijas, kostiumus (*Eglės žalčių karalienės, Kalėdų pasakos* inscenizacijos), organizavo chorus, tautinių šokių kolektyvus, koncertus, išvykas. Su vyru A. Damušiu statė ir tvarkė *Dainavos* jaunimo stovyklą, daug metų (1971–1981) buvo jos administratorė. 1983 persikėlusi į Čikagą, IL, aktyviai dalyvauja JAV LB gyvenime, buvo įv. renginių organizatorė, rašė proginius eilėraščius, sveikinimo kalbas. Nuo 1926 priklauso ateitininkams (buvo jų jaunimo grupės vadovė, Tarybos prezidiumo narė, fondo reikalų vedėja). Už liet. veiklą apdovanota JAV LB žymeniu (1982), Popiežiaus Jono Pauliaus II medaliu *Pro Ecclesia et Pontifice* (1985). 1997 su vyru grįžo į Lietuvą.

DAMUŠIS Adolfas (g. 1908.VI.16 Toscicoje, Baltarusija), chemijos inžinierius, visuomenės veikėjas. Ph. D. (1940). 1920 su tėvais grįžo į Lietuvą. 1928 baigęs Panevėžio g-ją, įstojo į VDU Technikos f-tą, kurį 1934 baigė, įgydamas chem. technologo specialybę. Nuo 1930 įsijungė į visuom. veiklą; 1930–31 moksleivių,

Jadvyga ir Adolfas Damušiai

1933 Studentų ateitininkų s-gos pirmininkas. 1931 suimtas ir 6 mėn. kalintas Varnių konc. stovykloje. 1934 dirbo VDU Technikos f-to laborantu, 1935 asistentu. 1937–38 studijavo Vokietijoje. Vasaromis tyrinėjo (tyrinėjimų duomenys paskelbti Lietuvos energijos k-to leidiniuose) kreidos ir kalkinio akmens pritaikymą spec. cemento g-bai (1939 buvo parengęs Skirsnemunės cemento g-los preliminarinį projektą). VDU gavęs daktaro laipsnį, jame dėstė; docentas, Neorganinės chemijos katedros vedėjas, 1942 – Technologijos f-to dekanas. 1941 dalyvavo antisov. veikloje (vienas Birželio sukilimo organizatorių), buvo Laikinosios vyriausybės narys, antinacinės rezistencijos dalyvis, vienas VLIKo organizatorių (1943–44 vicepirmininkas). 1944 nacių suimtas ir iki 1945 kalintas Vokietijoje. 1947 persikėlė į JAV. 1948–57 dirbo Sherwino Williamso b-vėje Clevelande, OH. Tuo pačiu metu aktyviai dalyvavo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo veikloje. Iki 1952 vadovavo Ateitininkų federacijai. 1948–52 ALRKF vicepirmininkas, nuo 1954 – pirmininkas. Jo iniciatyva ir ALRKF pritarimu 1955 įsteigta jaunimo stovykla *Dainava* (buvo jos vadovas ir tvarkytojas). 1957–73 dirbo *BASF Wyandotte* b-vėje Detroite, MI, tyrinėjo polimerų sintezę. 1973–1982 Detroito un-to profesorius, Polimerų tyrimo in-to vicedirektorius. Nuo 1983 gyveno Čikagoje, IL. 1997 su žmona grįžo į Lietuvą. Parašė knygas: *Sealants* (1964), *Lietuvos gyventojų aukos ir nuostoliai antrojo pasaulinio karo ir pokario 1940–1959 metais* (1988, 1991 Lietuvoje), *Lietuvos rezistencija prieš sovietus ir nacius* (1994, anglų k.). JAV ir kt. šalyse paskelbė > 30 patentuotų išradimų, studijų iš polimerinės chemijos, straipsnių visuomenės ir politikos klausimais. JAV LB Kultūros fondo, LKMA narys, LF bendradarbis. 1981 apdovanotas prof. Stasio Šalkauskio premija, 1995 – III laipsnio Vyčio kryžiumi.

DAMUŠIS Saulius Jurgis (g. 1942.V.31 Kaune), matematikas. Inž., visuom. veikėjo A. Damušio ir pedagogės J. Damušienės sūnus. 1944 su motina pasitraukė į Vokietiją, 1947 persikėlė į JAV. Baigė Clevelando, OH, lituanistinę m-lą. 1966 Wayne valstijos un-te Detroite, MI, gavo fizikos ir matematikos bakalauro laipsnį. Dirbo elektrotechnikos firmose: navigaciniais kompiuteriais matavo Atlanto, Ramiojo bei Arkties vandenyno dugno reljefą. Buvo *Micro Data* b-vės atstovas Londone, Münchene, Vokietija, Japonijoje. Vėliau *Epson* mikrokompiuterių b-vės Los Angelese,

CA, programuotojas. Priklauso ateitininkams, dirbo ALRKF jaunimo stovykloje *Dainava*. Liet. fronto bičiulių narys, Baltų laisvės lygos vienas direktorių.

DAMUŠIS Vytenis (g. 1940.II.28 Kaune), psichologas, visuomenininkas. Ph. D. (1972). Inžinieriaus, visuomenės veikėjo A. Damušio ir pedagogės J. Damušienės sūnus. Baigė lituanistinę m-lą Clevelande, OH. Nuo 1956 vadovavo moksleiviams ateitininkams. Studijuodamas Wayne valstijos un-te Detroite, MI, 1959–61 buvo Studentų ateitininkų d-jos vicepirmininkas, jų stovyklų vadovas. 1964 baigė šį un-tą ir įgijo psichologijos bakalauro, 1970 magistro laipsnį, vėliau apgynė pramoninės psichologijos doktoratą. Nuo 1970 dėsto Purdue Calumeto un-te Hammonde, IN; profesorius. Jo pastangomis un-tas iš JAV

Vytenis Damušis

Sveikatos dep-to gavo paramą vaikų ir šeimos socialinės priežiūros kursams organizuoti; buvo šios mokymo programos direktorius. 1974–77 Otavos, Kanada, un-to tyrinėjimų bendradarbis. Dar buvo plieno b-vės darbininkų ir Ilinojaus valstijos m-lų mokymo programų konsultantas socialinės psichologijos klausimais. 1977–78 dirbo žrn. *Lituanus*. 1979–80 išrūpino Etninio paveldo (*Ethnic Heritage*) studijų subsidiją lituanistinių m-lų mokytojams, 1980–81 – Pedagoginiam lituanistikos in-tui Čikagoje, IL. 1983 Maironio lituanistinės m-los tėvų k-to pirmininkas. 1985 ALRKF *Dainavos* stovyklos tarybos pirmininkas. Bendradarbiauja JAV mokslo žurnaluose, išspausdino darbų Europos psichologų leidiniuose.

Gintė Bernadeta Damušytė

DAMUŠYTĖ Gintė Bernadeta (g. 1956.IV.25 Clevelande, OH), publicistė, politologė, visuomenės veikėja. Inžinieriaus, visuomenės veikėjo A. Damušio ir pedagogės J. Damušienės duktė. 1973 baigė lituanistinę m-lą Detroite, MI, 1975 Goethe in-tą (vok. k.) Vokietijoje. 1979 baigė Wayne valstijos un-te Detroite politologiją ir įgijo istorijos bakalauro laipsnį. 1979–91 Lietuvių katalikų religinės šalpos reikalų vedėjo pavaduotoja, nuo 1980 dar ir Lietuvių informacijos centro direktorė. Lietuvos okupacijos metais koordinavo šalpą Lietuvos katalikų bažnyčiai ir sąžinės kaliniams, kalbėjo daugelyje žmogaus teisių konferencijų apie Lietuvos padėtį, vertė pogrindžio spaudą. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, rašė ir redagavo spaudos biuletenius, vertė į anglų k. pareiškimus ir dokumentus iš Lietuvos, organizavo liet. veikėjų susitikimus su JAV valdžios atstovais, žurnalistais, visuom. org-jų atstovais. 1981 Kestono kole-

džo Londone bendradarbė. Nuo 1991, Lietuvai įstojus į JT, dirbo savanore Lietuvos misijoje. 1992–96 Lietuvos misijos prie JT nuolatinė patarėja humanitariniams, socialinio vystymosi ir informacijos klausimams; misijos spaudos atstovė. Dalyvauja ateitininkų veikloje. Nuo 1996 dirba patarėja Lietuvos Respublikos ambasadoje Vienoje. 1979–83 Pasaulio liet. jaunimo s-gos v-bos pirmininkė. 1983–88 PLB visuom. reikalų kom-jos v-bos pirmininkė. Pasaulio Bažnyčios tarybos ekumeninės delegacijos, 1984 vykusios į SSRS, narė. Už straipsnius apdovanota ALTo (1982) ir *Ateities* žurnalo (1981, 1983) premijomis. 1983 atžymėta kaip viena pasižymėjusių Amerikos jaunų moterų. JAV–Baltijos fondo (nuo 1991) ir Lietuvių katalikų religinės šalpos (nuo 1992) tarybų direktorė.

Zenonas Danilevičius

DANILEVIČIUS Zenonas (1915.V.13 Sankt Peterburge, Rusija – 1981.IV.15 Čikagoje, IL), gydytojas. 1931 baigė jėzuitų g-ją Kaune, 1938 – VDU. 1938–39 Karo m-los Kaune aspirantas, vėliau dirbo Karo ligoninėje. 1941–44 Kauno II poliklinikos direktorius, kartu vertėsi priv. praktika. Į liet. kalbą vertė straipsnius ir grožinės lit-ros veikalus. 1943 parašė kn. *Žmogus.* 1944 pasitraukė į Vokietiją, dirbo Breslau ligoninėje. 1946 Nürtingene įkūrė gailestingųjų seserų kursus ir jiems vadovavo. 1947 persikėlė į JAV. Išlaikęs specialybės egzaminus, nuo 1949 Čikagoje vertėsi priv. praktika. 1963–78 buvo *Journal of the American Medical Association* vienas vyr. redaktorių. Priklausė korp. *Gaja,* ALGD. Bendradarbiavo JAV liet. spaudoje, skaitė paskaitas (kai kurios jų išspausdintos LK MA suvažiavimų darbuose).

Vaclovas Algis Danta

DANTA Vaclovas Algis (**Vaičiūnas;** g. 1930. I.30 Vaiguvoje, Raseinių aps.), farmacininkas. 1950–53 Marylando un-te studijavo karo mokslus. 1954–58 studijas Temple un-te Philadelphijoje, PA, baigė bakalauro laipsniu (farmacija). 1958–59 studijas gilino Temple un-te, 1967–70 Philadelphijos farmacijos ir gamtos mokslų koledže. Dirbo farmacijos firmose *McNeil* (1967–70, 1976–87, 1990–93), *Pitman Moore* (1970–74), *Johnson and Johnson International* (1974–76), R. W. Johnson farmacijos tyrimų in-te (1978–89) vadybininku, direktoriumi, konsultantu. Dalyvauja JAV LB

veikloje (1971–73 Philadelphijos apylinkės pirmininkas, 1985–91 JAV LB tarybos narys).

Julija Dantienė

DANTIENĖ Julija (**Aleksiūnaitė, Cijūnėlienė;** 1929.V.3 Kaune), aktorė, režisierė, visuomenininkė. 1949 baigusi Kempteno, Vokietija, liet. gimnaziją, persikėlė į JAV. 1956–57 studijavo Northwesterno un-te Čikagoje, IL. Dalyvavo Scenos darbuotojų s-gos veikloje, 1958–68 vaidino daugelyje jos statytų veikalų. Įvairių liet. org-jų vakaruose skaitydavo savo kūrybą, rengdavo vakarų programas. 1970 persikėlė į Lemontą, IL, dėstė Maironio lituanistinėje m-loje; 1972–73 m-los direktorė. 1970 įkūrė dramos mėgėjų būrelį, rašė ir statė scenos veikalus (muz. pasaka *Nendrė*). 1975 V tautinių šokių šventės rengimo k-to narė, pranešėja. Kurį laiką gyveno Puerto Rico. Vėliau apsigyveno Philadelphijoje, PA. Priklauso JAV LB, 1982–95 v-bos narė kultūros reikalams, XIV tarybos narė. 1984 įkūrė LB dramos būrelį. Lietuvoje prasidėjus atgimimui, režisavo savo kūrybos montažus, kuriuos rodė Niujorke, NY, Vašingtone, DC, Clevelande, OH, Rochesteryje, NY. Kūrė ir režisavo moksleivių, skautų vaidinimus. Nuo 1986 vadovauja Philadelphijos *LB balso* radijo laidoms.

DAPKIENĖ Dana Kristina (**Didžbalytė;** g. 1967.II.14 Čikagoje, IL), farmacininkė. Farmacijos daktarė. Chemiko A. M. Dapkaus žmona. Baigė K. Donelaičio lituanistinę m-lą Čikagoje. Farmaciją studijavo Ilinojaus un-te, gavo daktaro laipsnį. Dirbo firmose *OSCO, CVS*. Dalyvavo tautinių šokių grupėje *Grandis*. ASS, Amerikos liet. farmacininkų s-gos narė.

DAPKUS Andrius Mindaugas (g. 1966.IX.21 Čikagoje, IL), chemikas. Chemiko K. Dapkaus brolis. 1989 Ilinojaus un-te Čikagoje gavo bakalauro laipsnį (chemijos inžinerija). 1989–95 dirbo *First Brands* korporacijoje tyrimų inži-

Dana Kristina Dapkienė

nieriumi, nuo 1995 vadybininkas. Baigė Marquette Parko ir Čikagos aukštesniąją lituanistines m-las, Ped. in-tą Čikagoje. Dalyvauja tautinių šokių gr. *Grandis*. Skautas (jūrų skautas, priklauso ASS, *Lituanikos* tuntui Čikagoje).

DAPKUS Kęstutis (g. 1957.XI.4 Čikagoje, IL), chemikas. Ph. D. (1985). 1980 Ilinojaus un-te gavo bakalauro laipsnį. 1980–85 studijas Carnegie Mellono un-te, PA, baigė filosofijos daktaro laipsniu (chemijos inžinerija). Nuo 1985 dirba tyrimų inžinieriumi *Amoco* korporacijoje. Baigė Marquette Parko ir Čikagos aukštesniąją lituanistines m-las. Paskelbė moksl. straipsnių chemijos klausimais. Pelnė s-gų *Tau Beta Pi, Phi Kappa Phi,* korp. *Amoco* apdovanojimų. Skautas (priklauso *Lituanikos* tuntui).

Kęstutis Dapkus

Andrius Mindaugas Dapkus

DAPKUTĖ Aušra Virginija (g. 1956.VI.20 Čikagoje, IL), verslininkė. Baigė Marquette Parko ir Čikagos aukštesniąją lituanistines m-las. Hinsdale, IL, baigė m-lą (Central High School). 1979 Mundeleino koledže Čikagoje bakalauro laipsniu baigusi verslo vadybą, dirbo vadybininke drabužių ir dovanų parduotuvėse. Nuo 1990 dirba *Petcare Superstores,* yra apygardos vadybininkė, nuo 1992 prekių užsakytoja. Dalyvauja jūrų skautų *Nerijos* tunto veikloje.

Aušra Virginija Dapkutė

DAPŠYS Viktoras (g. 1908.VI.26 Oriole, Rusija), violončelininkas. 1930 baigė Klaipėdos konservatoriją. Grojo Valstybės teatre Kaune, kameriniuose ansambliuose, koncertavo kaip solistas. Nuo 1941 koncertmeisteris ir Kauno konservatorijos dėstytojas. Pasitraukęs iš Lietuvos, kurį laiką gyveno Austrijoje. 1944 mokytojavo Wolfsburgo muz. m-loje, 1945–47 studijavo Salzburgo Mozarteumo konservatorijoje pas prof. Grummerį. Nuo 1947 gyveno Venesueloje. Grojo Venesuelos simf. orkestre, su juo koncertavo Peru, Kolumbijoje, Kuboje. Dalyvavo liet. tautinėse šventėse. 1955 subūrė liet. bažnytinį chorą. 1956 persikėlė į JAV, apsigyveno Kalifornijoje.

Viktoras Dapšys

DARGIS Alfonsas (1909.V.12 Reivyčiuose, Mažeikių aps. - 1996.I.13 Friedrichshafene, Vokietija), dailininkas. 1936 baigė Kauno meno m-lą (mokėsi pas S. Ušinską ir K. Sklėrių).

Alfonsas Dargis

Buvo dail. grupuotės *Forma* narys. 1936–40 Vienos dailės akademijoje Austrijoje studijavo scenografiją. 1940–51 gyveno Vokietijoje, dirbo dailininku Berlyne F. Schillerio, Teplitz-Schönau, Eisenacho, Gothos, Göttingeno, Hannoverio teatruose. 1946 išleido iliustracijų knygą *Lietuvių vestuvių papročiai*. Po to persikėlė į JAV. Ilgą laiką dirbo *Kodak* firmos g-loje, laisvalaikį skyrė kūrybai. 1951 Rochesteryje, NY, įsteigė studiją *Forma Art Studio* ir joje dėstė. Nuo 1985 gyveno Vokietijoje, Friedrichshafene. Sukūrė tapybos, grafikos (daugiausia spalv. medžio raižiniai), scenografijos darbų. Kūriniai turi kubizmo, primityvizmo bruožų, yra ekspresyvios, originalios formos. Surengė > 40 individualinių parodų (JAV, Vokietijoje, Kanadoje), dalyvavo daugelyje grupinių (Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, JAV, Kanadoje, Irane, Pakistane ir kt.). Pelnė apdovanojimų: Rochesterio un-to, Rochesterio memorialinės dailės galerijos, Grafikų asociacijos Dallase, TX (nac. premija), JAV LB Kultūros tarybos (1983) ir kt. Tapybos, grafikos kūrinių, archyvinės medžiagos, fotografijų padovanojo Lietuvos dailės bei Mažeikių muziejams. Liet. dailės in-to narys.

DARGIS Leonardas Algirdas (1909.I.30 Skriaudžiuose, Veiverių vls., Marijampolės aps. – 1986.X.26 Mequone, WI; palaidotas Čikagoje, IL), ekonomistas. 1927 baigė *Aušros* g-ją Kaune, 1930 aukštąją prekybos m-lą Vienoje. 1931–39 dirbo Žemės banke Kaune, nuo 1933 ir mokytojavo Prekybos m-loje (1934–38 direktorius). 1939–41 buvo Baltijos transporto b-vės Klaipėdoje direktorius. Bendradarbiavo *Tautos ūkyje*, išleido vadovėlį *Prekybos korespondencija* (1938) su 1000 terminų žodynėliu (liet., vok., dalis anglų k.). Po karo kurį laiką gyveno Vokietijoje. Ravensburge lietuviams suorganizavo vienerių metų prekybos m-lą ir jai vadovavo. Vėliau apsigyveno JAV, Wisconsino valstijoje. Bendradarbiavo liet. spaudoje (*Drauge, Aiduose, Technikos žodyje, Naujojoje viltyje*), LE, EL. Dalyvavo JAV LB veikloje: kelerius metus buvo Milwaukee, WI, apylinkės v-bos pirmininkas, liet. atstovas Milwaukee in-te. Buvo korp. *Neo-Lithuania* filisteris.

DARGIS Povilas (1905.IX.24 Viekšniuose, Mažeikių aps. – 1990.I.12 Pittsburghe, PA), teisininkas, visuomenės veikėjas. 1925 baigė Šiaulių g-ją ir pradėjo studijuoti teisę Lietuvos un-te Kaune. 1926 išvyko į JAV. Apsigyveno Pittsburghe. Čia baigė Duquesne un-to Teisės m-lą, dirbo šio miesto Allegheny apygardos kriminalinio teismo kontrolieriumi, vėliau apygardos teisme. 1933–66 Pittsburgho liet. radijo programų vedėjas (talkino ir žmona). 1943 surengė ALTo I kongresą Pittsburghe, buvo ALTo centro v-bos pirmininkas, nuo 1962 vicepirmininkas. Nuo 1956 SLA centro v-bos pirmininkas. Buvo Amerikos lietuvių tautinės sandaros centro v-bos vicepirmininkas. Veikė ir Tėvynės mylėtojų d-joje, buvo jos vicepirmininkas. Bendradarbiavo *Naujienose, Sandaroje, Keleivyje, Tėvynėje*.

Vytautas Povilas Dargis

DARGIS Vytautas Povilas (g. 1921.II.9 Alytuje), gydytojas. Baigęs Kauno *Aušros* berniukų g-ją, VDU pradėjo studijuoti mediciną. Pasitraukęs į Vokietiją, studijas tęsė Eberharto Karlo un-te Tübingene, kurį baigė 1947 ir įgijo med. gydytojo diplomą. Lietuvoje aktyviai dalyvavo skautų ir šaulių org-jose, Lietuvos laisvės kovotojų pogr. veikloje. Vokietijoje

prisidėjo prie *Šviesos* sambūrio organizavimo, dirbo Bambergo JAV kariuomenės klinikoje; leitenantas. Persikėlęs į JAV, 1952 įgijo teisę verstis priv. praktika. Čikagoje, IL, įkūrė Westchester Community kliniką, joje dirbo daugiau kaip 30 metų. Paskelbė med. straipsnių. Dalyvavo VLIKo veikloje. Priklauso ALTui, SLA (nuo 1990 pirmininkas), JAV LB, korp. *Neo-Lithuania*, ALGD, Lietuvių tremtinių s-gai. 1967–68 Ilinojaus valstijos LGD pirmininkas. Priklauso škotiškų apeigų masonų labdaros org-jai. Medinah šventyklos Medicinos skyriaus vyriausias gydytojas.

DARLYS Barbara (Bronė **Bernotaitė-Drangelienė**; 1908.XI.11 Glasgowe, D. Britanija – 1988.VI.18 Vašingtone, DC), dainininkė (dramatinis sopranas), visuomenininkė. Atvykusi į JAV, nuo 1926 muzikos mokėsi pas H. Butler. Laimėjusi stipendiją, nuo 1929 tobulinosi pas E. Sacerdote. 1933 dainavo Pasaulinės parodos Lietuvių dienoje Čikagoje, IL. 1934 debiutavo Čikagos Grand Operos

Barbara Darlys

trupėje (sukūrė Giocondos vaidmenį A. Ponchielli operoje *La Gioconda*), surengė pirmąjį solo koncertą Moterų klubo teatre. 1935 Čikagoje dalyvavo Europos tautų koncertuose per radiją. Buvo *Romancers* kvarteto narė. 1935–36 lankėsi Lietuvoje. Valstybės teatre dainavo G. Puccini operoje *Tosca*, koncertavo su Kauno radiofono simf. orkestru. 1937 koncertavo Stokholme, Briuselyje, Prahoje, Rygoje. 1938 dainavo Varšuvos radiofone ir operos teatre. 1939 grįžo į JAV. 1950 su M. Kižyte dainavo Niujorko, NY, televizijoje. Dirbo *Amerikos balso* liet. programos pranešėja Brooklyne (1951–54) ir Vašingtone (1954–65). 1954 su Polonia Opera trupe dainavo S. Moniuszkos operoje *Halka*. Dar sukūrė vaidmenų R. Wagnerio *Lohengrinas*, G. Verdi *Aida*, *La Traviata*, G. Puccini *Turandot* ir kt. operose. Išleido savo plokštelių. BALFo bendradarbė, Vašingtono liet. d-jos pirmininkė.

DAUBĖNAS Juozas (**Dubickas**; g. 1930. XII.16 Šelviuose, Vilkaviškio vls. ir aps.), aktorius, režisierius. Ph. D. (1982). 1949 persikėlė į JAV. 1955 Amerikos dramos meno akademijoje (American Academy of Dramatic Arts) Niujorke, NY, baigė vaidybos mokslus. 1955–60 vaidino Niujorko Broadway ir off-Broadway bei Niujorko ir Atlantos, GA, ir kt. vasaros teatruose (žymesni spektakliai: J. Genet *Balkonas*, S. Howardo ir W. Irwino *Liutnios giesmė*, A. Strindbergo *Sapnas*, H. R. Lenormando *Nevykėliai*, *Samson and Delilah*, G. Boltono *Anastasia*). Atliko vaidmenų televizijos pastatymuose: *I Spy*, *New York Confidential*, *Playhouse 90*, *U.S. Steel Hour*. 1960–67 Amerikos dramos meno akademijos dėstytojas ir režisierius. 1964–67 Haroldo Clurmano studijoje Niujorke mokėsi vaidybos ir režisūros. 1967–70 Phyllis Schuyler Thaxterio teatro South Portlande, ME, režisierius. 1972 Arizonos un-te įgijo bakalauro, 1974 – magistro laipsnį; Utah un-te apgynė doktoratą (teatro ir dramos menas). 1976–84 Avilos koledžo Kansas City, MO, nuo 1986 Long Islando un-to C. W. Post Center Brookville, NY, profesorius, režisierius. Išvertė į anglų k. G. Kaiserio knygų: *König Hahnrei*, *Hölle Weg Erde*, *Oktobertag*.

DAUGĖLA Jonas (g. 1915.VI.15 Medvilionyse, Kriukų vls., Šiaulių aps.), agronomas, žurnalistas, visuomenės veikėjas. 1933 baigė Šiaulių berniukų g-ją. Studijavo Ž. ū. akademijoje Dotnuvoje, 1937 ją baigė. Buvo Studentų ek. d-jos ir Studentų kooperatininkų d-jos pirmininkas, studentų atstovybės prezidiumo

Jonas Daugėla

narys. Dalyvavo varpininkų veikloje. Nuo 1937 dirbo *Pienocentre*, suorganizavo jo darbuotojų kooperatyvą ir jam vadovavo. 1938 su J. Skorubsku įsteigė kooperatyvą *Stalius*. Su kitais 1939 įkūrė *Sodybos* b-vę. Nuo 1939 vaisių perdirbimo fabriko *Gaiva* direktorius, nuo 1941 *Pienocentro* Vilniaus sk. direktorius. Bendradarbiavo ž. ū. period. spaudoje. 1944

Kazys Daugėla

pasitraukė į Vokietiją, gyveno Augsburgo pabėgėlių stovykloje, buvo Baltų tarybos vicepirmininkas, liet. k-to pirmininkas, LB Augsburgo apylinkės organizatorius ir pirmininkas, LB Bavarijos apygardos vicepirmininkas, Lietuvos Raudonojo kryžiaus vyr. v-bos gen. sekretorius. 1946–49 Valstiečių liaudininkų s-gos centro k-to narys, gen. sekretorius. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande, OH. Dirbo pieno prekybos įmonėje. 1950–60 ALTo Clevelando sk. pirmininkas. 1958–69 Valstiečių liaudininkų s-gos centro k-to pirmininkas, buvo jos atstovas VLIKe. 1974–83 VLIKo v-bos narys. Aktyviai bendradarbiauja išeivijos period. spaudoje (*Drauge, Sandaroje, Varpe, Tėviškės žiburiuose*), paskelbė straipsnių visuom. ir politikos klausimais. Nuo 1983 gyvena Daytona Beache, FL, vadovauja Lietuvių klubui. Priklauso Liet. žurnalistų s-gai, yra jos garbės teismo narys.

DAUGĖLA Kazys (g. 1912.II.23 Radviliškyje), inžinierius, fotografas. Dainininkės S. Daugėlienės vyras. 1930 baigė Šiaulių g-ją. 1936 Aukštojoje žemės kultūros m-loje Vienoje, Austrija, įgijo kultūrtechnikos inžinieriaus diplomą. 1937–43 dirbo Lietuvos ž. ū. m-jos Melioracijos dep-te. 1939–42 mokytojavo Aukštesniojoje kultūrtechnikos ir geodezijos m-loje Kėdainiuose. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1946–49 mokytojavo Kempteno liet. g-joje. 1949 apsigyveno JAV, dirbo inžinierium projektuotoju b-vėje Manchesteryje, NH. 1962 – registruotas inžinierius, 1970 – registruotas matininkas New Hampshire valstijoje. 1980 išėjo į pensiją. Nuo 1952 Amerikos fotografų d-jos narys. Dalyvavo 113 tarpt. fotografijos parodų, nuo 1966 – visose S. Budrio liet. fotoarchyvo parodose Čikagoje, IL. Surengė individualinių parodų Lietuvoje ir JAV. Išleido fotografijų albumus *Išeiviai iš Lietuvos* (1992), *Užjūrio lietuviai* (su kitais, 1995; abu Vilniuje). Baltijos šalių knygos meno 25-ajame konkurse Rygoje, Latvija, 1993 pelnė du diplomus. Priklauso ALIAS.

DAUGĖLA Stasys (g. 1901.IV.4 Šiauliuose), gydytojas. 1921 baigęs Šiaulių g-ją, studijavo VDU, jį 1926 baigė. 1926–28 VDU Anatomijos in-to asistentas. 1928–29 dirbo Sveikatos

Stasys Daugėla

dep-te. 1930–44 Raseinių aps. ligoninės Vidaus ligų ir Odos-venerinių ligų skyrių vedėjas. Pasitraukęs į Austriją, dirbo Riedo miesto ligoninėje ir pabėgėlių stovykloje. 1948 persikėlė į JAV. Išlaikęs specialybės egzaminus ir įgijęs teisę praktikuoti, gydytojavo Brooklyne, NY.

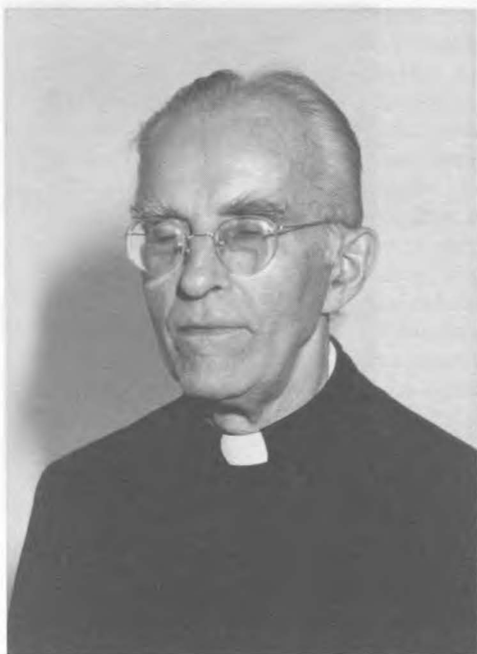
DAUGĖLAITĖ Marija Žibutė (**Daugėla;** g. 1930.XII.8 Kaune), gydytoja pediatrė. 1957 Vašingtone, DC, baigė Georgetowno un-to Med. m-lą. Turi teisę praktikuoti Columbijos federalinėje apygardoje, Marylando ir Virginijos valstijose. Stažavo Šv. Mykolo ligoninėje Newarke, NJ, specializavosi Vaikų ligoninėje Vašingtone. Dirba Georgetowno un-to Med. m-loje: klinikinė instruktorė (nuo 1962), profesorė asistentė (nuo 1967). Tiria paauglių sveikatos klausimus, rašo moksl. straipsnius. Ateitininkė (1951–53 Studentų ateitininkų s-gos Niujorko sk. sekretorė ir pirmininkė).

DAUGĖLIENĖ Stasė (**Vižinytė;** g. 1921. XII.17 Molėtuose, Utenos aps.), dainininkė (mecosopranas). Inž., fotografo K. Daugėlos žmona. 1941 baigė Ukmergės mkt. seminariją. 1941–44 studijavo Kauno konservatorijoje, dainuoti mokėsi pas A. Binkevičiūtę. 1944 baigė D. Nasvytytės ritminės gimnastikos studiją Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Dainavimo studijas tęsė pas prof. V. Zdraikovskį. Su P. Armono solistų trupe koncertavo liet. stovyklose (buvo parengusi duetų programą su P. Bičkiene). 1949 persikėlė į JAV. 1967–72 studijavo Notre Dame koledžo Muzikos f-te Manchesteryje, NH. Buvo J. Gaidelio choro Bostone, MA, solistė. Dainavo *Laisvės varpo* radijo programose, įv. renginiuose. Surengė koncertų JAV ir Kanadoje. 18 metų buvo kongregacijos ir kelių chorų Manchesteryje solistė.

DAUGINTIS Petras (1915.IV.5 Bajorėliuose, Salantų vls., Kretingos aps. – 1995.I.2 Čikagoje, IL), kunigas jėzuitas, visuomenininkas. Socialinių mokslų daktaras (1955). Mokėsi Kretingos prog-joje. 1934 baigęs Tauragės mkt. seminariją, mokytojavo. 1938 įstojo į jėzuitų ordiną. 1944–48 studijavo Pullacho (prie Müncheno) jėzuitų studijų namuose Vokietijoje. 1946 įšventintas kunigu, 4 metus dirbo pastoracinį darbą liet. pabėgėlių stovyklose.

Stasė Daugėlienė

Petras Daugintis

1951 išvyko studijuoti į Popiežinį Grigaliaus un-tą Romoje, 1953 įgijo filosofijos licenciato, vėliau – socialinių mokslų daktaro laipsnį. 1956–58 dėstė sociologiją ir etiką Montevidėjo, Urugvajus, tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje. Vėliau dirbo pastoracinį ir visuomeninį darbą Urugvajuje, San Paule, Brazilija, nuo 1978 – Čikagoje. Buvo žrn. *Misionieriaus laiškai* (vėliau – *Laiškai lietuviams*) vienas redaktorių. Nuo 1980 dar redagavo Jaunimo centro biuletenį *Mūsų žinios*. Parašė sociologinę ist. studiją *Urugvajaus lietuviai* (išsp. *LKMA metraščio* 6 t., 1985, ir 9 t., 1995). Bendradarbiavo liet. spaudoje (*Laike, Drauge, Laisvojoje Lietuvoje, Aiduose* ir kt.).

DAUGINTIS Vincentas (1910.III.16 Čikagoje, IL – 1990.IX.6 Hot Springse, AR), kunigas marijonas. Norėdamas padėti šeimai, pertraukė mokslą kun. seminarijoje ir 8 metus dirbo f-ke. 1940 įstojo į marijonų vienuoliją Čikagoje ir tęsė teologijos studijas St. Meinrade, IN. Kunigu įšventintas 1945, dirbo Amarillo ir San Angeleso, abu TX, vyskupijų meksikiečių ir indėnų parapijose kaip misionierius. 4 metus dirbo Amarillo vyskupijos katalikiškų ligoninių kapelionų direktoriumi ir redagavo vyskupijos savaitraštį. 7 metus buvo Carlsbado, NM, džiovininkų sanatorijos kapelionas. Pastatydino bažnyčias Muleshoe, TX, katechetinius centrus Milese ir Sandersone, TX. 1981 išėjęs į pensiją, talkino Čikagos kunigams, o nuo 1983 – Hot Springse. Parėmė kun. J. Burkaus kn. apie liet. misionierius JAV *Pietvakariuose* (1986) leidimą.

DAUGIRDAITĖ-SRUOGIENĖ Vanda (1899.VIII.16 Piatigorske, Rusija – 1997.II.10 Putname, CT), istorikė, pedagogė. Filosofijos daktarė (1948). Rašytojo B. Sruogos žmona. 1916 baigė Rostovo prie Dono, Rusija, g-ją. 1916–18 studijavo Maskvos komercijos in-te. 1918–19 Šiaulių g-jos mokytoja. 1919–21 dirbo Spaudos biure Kaune. 1921–23 Berlyno un-te studijavo filosofiją. 1929 Lietuvos un-to Hum. mokslų f-te baigė istoriją. 1928–39 istorijos mokytoja Kauno III g-joje; 1935–39 šios g-jos inspektorė. 1939–44 Vilniaus IV ir *Kunigaikštienės Birutės* g-jų direktorė. 1929–39 žrn. *Motina ir vaikas, Vyturys* red. kolegijų narė.

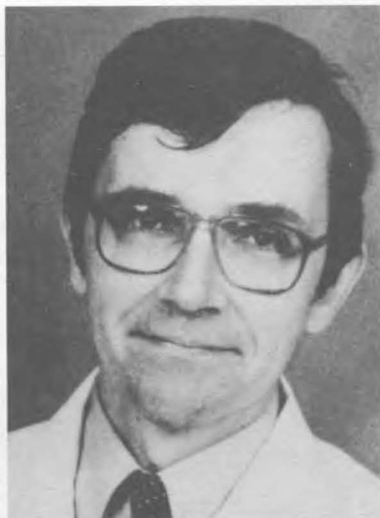
Vanda Daugirdaitė-Sruogienė

1944 pasitraukė į Vokietiją. Ist. žinias 1944–48 gilino Bonos un-te; įgijo filos. daktaro laipsnį. 1949 apsigyveno JAV, Čikagoje, IL. Nuo 1949 Aukštesniosios lituanistinės m-los istorijos mokytoja. Vėliau dėstė Ped. lituanistikos in-te (buvo viena šio in-to steigėjų). 1958–69 Auroros koledže, IL, dėstė rusų ir pranc. kalbas, Rusijos istoriją. Lituanistikos in-to, Tarpt. moterų federacijos narė; priklausė Lietuvos dukterų d-jai ir kt. liet. org-joms. Veikalai: *Lietuvos istorija* (1935; VIII leid. 1990 Vilniuje), *Žemaičių bajorų ūkis I pusėje XIX šimtmečio* (1938), *Lietuvos istorijos vaizdai ir raštai* (1939), *Lietuvos istorija: Lietuva amžių sūkury* (1956), *Lietuvos kultūros istorijos bruožai* (1962), *Lietuvos steigiamasis seimas* (1975), *Liudvika Malinauskaitė-Šliūpienė* (1985). Rašė į LE, buvo istorijos skyriaus redaktorė, *Margučio* bendradarbė.

DAUGIRDAS Andrius (g. 1902.XI.18 Bambininkuose, Simno vls., Alytaus aps.), teisininkas. 1923 baigė Rygiškių Jono g-ją Marijampolėje. 1923–28 studijavo Lietuvos un-to Teisių f-te. 1923 kartu su A. Katiliumi įkūrė tarpt. skelbimų biurą, kuris bendradarbiavo su katalikų dienraščiu *Rytas*, vėliau *XX amžius*. Buvo *Žaibo* b-vės vienas steigėjų, v-bos narys. 1940 pasitraukęs iš Lietuvos, 1942 apsigyveno JAV. Bendradarbiavo *Drauge*. Fondo *Į laisvę* v-bos narys, fondo leidžiamų leidinių administratorius.

Andrius Daugirdas

Jonas Daugirdas

DAUGIRDAS Jonas (g. 1949 Brocktone, MA), vidaus ligų gydytojas, nefrologas. 1973 baigė Northwesterno un-tą Evanstone, IL. Įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus valstijoje. Dirbo Bostono, MA, ir McGillo, Kanada, un-tuose. Yra Ilinojaus un-to Med. f-to asocijuotasis profesorius. Parašė kn. *Handbook of Dialysis* (1988, II leid. 1994). Paskelbė ~ 100 moksl. straipsnių. Aktyviai dalyvauja liet. veikloje. 1981 PLGS sekretorius ir med. programos vedėjas, 1985–87 pirmininkas. 1981, 1983 ir 1985 padėjo rengti ALGS žiemos seminarus. Nuo 1977 dalyvauja MKS darbe, 1985 buvo rengimo k-to narys ir med. programos vedėjas. Korp. *Fraternitas Lithuanica* narys.

DAUGVYDAS Kazimieras (g. 1898.II.24 Balninkuose, Ukmergės aps.), kariškis. Lietuvos kariuomenės majoras. Savanoris (1919). Baigęs Karo m-lą Kaune, tarnavo I pėstininkų pulke, dalyvavo kovose su lenkais. 1926 baigė Aukštuosius karininkų kursus. Dirbo intendantūroje. 1934–38 studijavo ekonomiką VDU. Bendradarbiavo spaudoje (*Karde, Karyje, Trimite*). Pasitraukęs į Vakarus, 1949 apsigyveno JAV.

DAUGVILA Jurgis (g. 1923.V.20 Jonavoje), dailininkas. 1942–44 studijavo Kauno taikomosios dailės in-te. Pasitraukęs į Vokietiją,

1944–45 mokėsi Westeno dailės m-loje Berlyne. 1949 baigė Taikomosios dailės m-lą Freiburge (tekstilės specialybė). 1952 persikėlė į JAV. Apsigyvenęs Čikagoje, IL, dirbo A. Valeškos studijoje, darė vitražus bažnyčioms ir kt. pastatams. Išrado savitą vitražų techniką – skaidrios plastmasės ir stiklo derinį. Persikėlęs į Beverly Shoresą, IN, ėmėsi medžio drožybos. Išdrožė liet. liaudies stiliaus kryžių, kraičio skrynių, verpsčių, koplytėlių, koplytstulpių, altorių, tabernakulių, durų ir kt. Kūriniai dekoratyvūs, plastiškų, dinamiškų formų. Sukūrė scenografijos darbų Čikagos liet. operos pastatymams (G. Verdi *Likimo galia*, 1970, *La Traviata*, 1971). Dalyvavo parodose; 1953–54 kilnojamojoje taikomosios dailės parodoje pelnė prizą. Lietuvos dailės in-to narys (1954).

Jurgis Daugvila

Vladas Daukša

DAUKŠA Vladas (1882.IX.21 Judrėnuose – 1975.XII.8 Čikagoje, IL), vargonininkas, chorvedys, dainininkas (tenoras). Muzikos mokėsi pas tėvą vargonininką, vėliau pas Vitartą. Vargonininkavo Batakiuose ir Pajūryje. 1902 atvyko į JAV. 1903 vargonininkavo Čikagos Šv. Juozapo, 1904–50 Šv. Kryžiaus parapijoje. Lankė Busho konservatoriją (mokėsi teorijos, harmonijos, skambinti fortepijonu, vargonuoti). Balsą lavino pas A. Karczewskį. 1905 subūrė Šv. Cecilijos bažnytinį chorą. Surengė daug koncertų, pastatė operečių, Č. Sasnausko kantatą *Broliai*, vaidinimų. Dalyvavo Čikagos dainų šventėse ir kt. renginiuose. 1914 įkūrė pučiamųjų orkestrą ir iki 1920 jam vadovavo. Dainavo per radiją (1931). Vienas ALRK Vargonininkų s-gos įkūrėjų, jos narys. Sukūrė mišių, giesmių, dainų (išsp. *Muzikos žiniose*). Dainavo Č. Sasnausko vyrų chore. Įdainavo plokštelių.

DAUKUS Ignas (1912.IV.10 Vilkaviškyje, Kamajų vls., Rokiškio aps. – 1967.VII.20 Čika-

Ignas Daukus

goje, IL), inžinierius, visuomenės veikėjas. 1931 Kaune baigė suaugusiųjų g-ją, 1934 Aukštesniąją technikos m-lą. Priklausė skautams. Dirbo Kauno miesto savivaldybėje, nuo 1937 Susisiekimo m-jos kelių v-boje. II pasaul. karo pab. pasitraukė į Vokietiją. Vėliau persikėlė į JAV, gyveno Čikagoje. Priklausė BALFui, apie 10 metų buvo jo Čikagos sk. iždininkas, t. p. BALFo centro vienas direktorių.

DAULIENĖ Salomėja (g. 1926.VI.19 Gulbiniškiuose, Liudvinavo vls., Marijampolės aps.), mokytoja, visuomenininkė. 1944 pasitraukė į Vakarus, vėliau persikėlė į JAV. 1959 bakalauro laipsniu baigė Marywoodo, PA, koledžą. Dirbo Čikagos, IL, katalikiškose m-lose. Dalyvauja Amerikos liet. Romos katalikių moterų s-gos, Lietuvos vyčių veikloje. Priklauso JAV LB: 1978 išrinkta į Brighton Parko, IL, apylinkės v-bą, nuo 1982 v-bos pirmininkė, nuo 1986 JAV LB tarybos narė. Dainuoja *Dainavos* (nuo 1977) ir Lietuvos vyčių choruose. Apdovanota Lietuvos vyčių IV laipsnio žymeniu.

Salomėja Daulienė

Vaclovas Daunoras

DAUMANTAS Mykolas (1894.XI.22 Ančiškyje, Ramygalos vls., Panevėžio aps. – 1965.XI.4 Detroite, MI), kunigas. Į JAV atvyko prieš I pasaul. karą. Mokėsi Amsterdame, NJ. 1924 baigė kun. seminariją Niagara Fallse, NY. Vikaru dirbo Šv. Kazimiero liet. parapijoje Philadelphijoje. PA, Šv. Pranciškaus liet. parapijos klebonu Minersville, PA. Dėstė marijonų kun. seminarijoje Hinsdalle, IL. 1933–55 Girardville, PA, Šv. Vincento Pauliečio parapijos klebonas. 1939 įsteigė m-lą, veikusią iki 1972. Keletą metų buvo *Kunigų vienybės* centro iždininkas.

DAUNORAS Vaclovas (g. 1937.II.1 Žagarėje), dainininkas (bosas). 1962 baigė Lietuvos konservatoriją (Z. Paulausko klasę). 1960–71, 1973–75, 1980–86 Lietuvos operos ir baleto teatro solistas. 1962 M. Glinkos vokalistų konkurso laureatas (III vieta; Maskva). 1966–68 stažavo Milano teatre *La Scala*. 1968–94 dėstė Lietuvos muzikos akademijoje; profesorius (1983). 1966 P. Čaikovskio vokalistų konkurse Maskvoje laimėjo IV premiją. 1971–73 Lietuvos filharmonijos, 1975–76 Kauno muzikinio

teatro solistas. 1971 gavo Toulouse, Prancūzija, vokalistų konkurso Didįjį prizą. Vaidmenys: Bžostovskis (A. Račiūno *Saulės miestas*), Margiris (V. Klovos *Pilėnai*), Borisas (M. Musorgskio *Borisas Godunovas*), Don Alfonso (W. A. Mozarto *Visos jos tokios*), Escamillo (G. Bizet *Carmen*), Don Basilio (G. Rossini *Sevilijos kirpėjas*), Mefistofelis (Ch. Gounod *Faustas*), Pilypas, Monterone (G. Verdi *Don Carlos*, *Rigoletto*), Greminas (P. Čaikovskio *Eugenijus Oneginas*) ir kt. Surengė solo koncertų. Gastroliavo Europoje, JAV, Kanadoje, Egipte. Nuo 1994 gyvena JAV, Houstone, TX. Privačiai moko dainuoti. 1996–97 sezoną boso partijas dainavo Niujorko *Metropolitan Opera* spektakliuose: Grenvilis (G. Verdi *La Traviata*), Kalėjimo sargas (G. Puccini *Tosca*), Samuelis (G. Verdi *Kaukių balius*), Greminas, Zareckis (P. Čaikovskio *Eugenijus Oneginas*), Bartolo (W. A. Mozarto *Figaro vedybos*). 1997 su *Metropolitan Opera* gastroliavo Japonijoje (dainavo Kalėjimo sargo partiją G. Puccini operoje *Tosca*). Tais pačiais metais dainavo Ramphiso partiją G. Verdi operoje *Aida*, pastatytoje Tulsos, OK, teatre.

DAUPARAS Juozas (1903.XII.17 Oniūnuose, Linkuvos vls., Šiaulių aps. – 1970.VIII.29 Čikagoje, IL), agronomas. Žemės ūkio mokslų daktaras (1939). 1923 baigęs Kauno *Saulės* mkt. seminariją, mokytojavo Kaune. Kartu 1924–28 studijavo Lietuvos un-to Humanitarinių mokslų f-te. Vėliau mokėsi Dotnuvos ž. ū. akademijoje, ją baigė 1931. Nuo 1931 Šeduvos rajono, nuo 1933 Kėdainių apskrities agronomas, nuo 1935 Joniškėlio ž. ū. m-los vedėjas. 1937–39 studijavo Austrijoje, Vienos aukštojoje ž. ū. m-loje; joje gavo daktaro laipsnį. Parašė knygelę *In Kürze über Litauen* (1939), knygą *Lietuvos žemės ūkio sutvarkymo planas* (1940), išvertė P. Lesgafto kn. *Trumpas fizinės geografijos kursas* (1925), kitų autorių kūrinių. Po II pasaul. karo persikėlė į JAV. Parašė kn. *Žemės ūkio švietimas* (1966). Rėmė liet. knygų leidybą.

DAUTARTAS Zigmas (g. 1920.II.2 Šilelyje, Raudondvario vls., Kauno aps.), miškininkas. Iki 1943 mokėsi Kauno suaugusiųjų g-joje, 1944 – Vilniaus miškų m-loje. Pasitraukęs į Vokietiją, 1946 baigė liet. g-ją Münchene. Iki 1950 Freiburgo un-te studijavo miškininkystę. 1950 apsigyveno JAV, Clevelande, OH. Įsteigė sodininkystės b-vę. LE bendradarbis.

DAUŽVARDIENĖ Juzefa (**Rauktytė**; 1904. VII.22 Worcesteryje, MA – 1990.I.29 Čikagoje, IL), teisininkė, visuomenininkė. Diplomato P. P. Daužvardžio žmona. 1921 baigė m-lą

Juzefa Daužvardienė

Worcesteryje. 1917–28 dirbo savaitraščio *Amerikos lietuvis* redaktore bei administratore. 1922–28 mokytojavo vakarinėse liet. m-lose Worcesteryje. 1924 studijavo psichologiją Massachusettso un-te. 1932 baigė Northeasterno un-te Bostone, MA, teisę, įgijo bakalauro laipsnį. 1928–33 buvo Š. Amerikos piliečių lygos Worcesteryje, vėliau miesto šalpos tarybos darbuotoja. 1937 apsigyveno Čikagoje. Muzikos mokėsi pas M. Petrauską ir kt. Akompanavo solistams, chorams, Northeasterno un-to dainininkų klubui. Sudarė trijų muzikantų liet. liaudies dainų ansamblį, jame pati dainavo; taip pat vaidino, deklamavo, skaitė paskaitas apie liet. papročius, tautosaką. Buvo Lietuvių dienų Čikagoje, pirmosios dainų šventės, kt. renginių organizatorė. Priklausė Čikagos moterų klubui; 1952 išrinkta metų moterimi. Parengė ir išleido

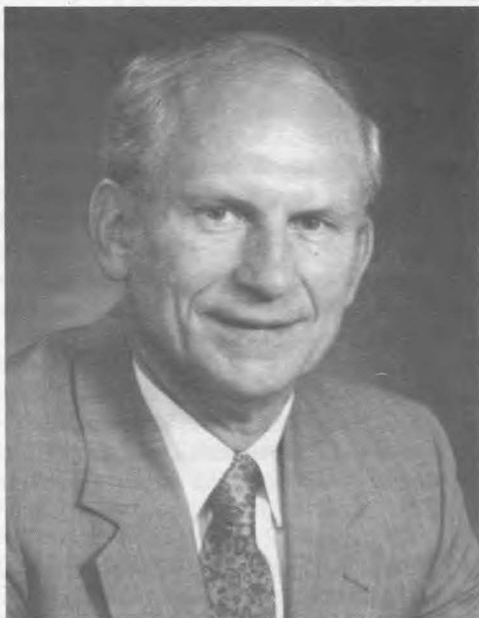
kn. *Popular Lithuanian Recipes* (1955). 1971 po vyro mirties paskirta Lietuvos generaline garbės konsule Čikagoje.

Petras Povilas Daužvardis

DAUŽVARDIS Petras Povilas (1895.XI.16 Pakamentyje, Latvija - 1971.IX.27 Čikagoje, IL), teisininkas, diplomatas, visuomenės veikėjas. 1914 atvyko į JAV. 1918–22 studijavo Valparaiso un-te, IN, vėliau dėstė jame liet. kalbą. Dalyvavo JAV liet. visuom. gyvenime (nuo 1915): buvo Katalikų moksleivių susivienijimo sekretorius ir pirmininkas (1920–23), Darbininkų s-gos sekretorius, *Darbininko* redakcijos narys, ALRKF ir Lietuvos vyčių vicepirmininkas (1924–25). 1922–24 studijavo Georgetowno un-te Vašingtone, DC; gavo bakalauro laipsnį (teisė). Nuo 1925 dirbo Lietuvos užsienio reikalų m-joje: 1925 teisių skyriuje, 1927–37 buvo Lietuvos vicekonsulas Niujorke, 1937–71 konsulas Čikagoje. 1940–43 studijas Johno Marshallo teisės m-loje Čikagoje baigė patentų teisės magistro ir teisės mokslų daktaro (J. D.) laipsniais. Lietuvos nepriklausomybės klausimais skaitė paskaitas liet. kolonijose, amer. un-tuose, klubuose, liet. ir amer. spaudoje paskelbė straipsnių (daug jų išspausdinta JAV Kongreso protokole *US Congressional Record, Encyclopedia Americana* 1949 metraštyje). Buvo Amerikos teisininkų s-gos, Užsienio ryšių tarybos, Prekybos ir pramonės asociacijos, daugelio liet. org-jų narys. Apdovanotas Lietuvos d. kunščio Gedimino ordinu, Petliūros kryžiumi, Loyolos konsulo medaliu ir kt.

DĖDINAS Jonas (**Dedinas**; g. 1929.VIII.22 Pariebiuose, Sintautų vls., Šakių aps.), chemikas. Ph. D. (1965). Mokėsi Šakių g-joje. 1949 Vokietijoje baigė Augsburgo liet. g-ją. Leido *Dienos žinias* Hochfeldo liet. stovykloje. 1949 apsigyveno JAV. 1954 Johnso Hopkinso un-te Baltimorėje, MD, gavo bakalauro, 1956 Delaware un-te Newarke, DE, magistro (chemijos inžinerija), vėliau Carnegie technologijos in-te Pittsburghe, PA, filosofijos daktaro (fizinė chemija) laipsnį. 1956–62 tyrimų inžinierius b-vėje *Gulf Research and Development Co.* Pittsburghe. 1965–88 b-vės *Eastman Kodak Co.* Rochesteryje, NY, fotochemikas ir masės spektrometrininkas. 1989–93 dirbo masės spektrometrininku b-vės *Sterling Drug* tyrimų

Jonas Dėdinas

laboratorijose West Chesteryje, PA. Nuo 1993 konsultantas. Tyrinėjo fotochemines ir biochemines reakcijas. Padarė išradimų naftos produktų gamyboje. Skaitė paskaitų, paskelbė > 40 moksl. straipsnių (1977 už moksl. straipsnį Toksikologų s-ga apdovanojo Franko R. Bloodo premija). Yra Amerikos chemikų s-gos narys. Liet. studentų s-gos Baltimorės sk. pirmininkas. Dalyvauja JAV LB veikloje (1967–68 Rochesterio apyl. pirmininkas, vienas Rochesterio kultūros sekcijos steigėjų ir 1967–87 jos v-bos narys). 1968, minint Lietuvos Nepriklausomybės 50 metų jubiliejų, Pabaltijo parodoje Rochesterio meno ir mokslo muziejuje suorganizavo liet. skyrių. Ateitininkas, Rochesterio moksleivių ir studentų ateitininkų dramos būrelio organizatorius ir moksleivių *Miško brolių* kuopos globėjas.

DĖDINAS Justinas (**Dedinas;** g. 1918.XI.10 Vaitiekupiuose, Sintautų vls., Šakių aps.), gydytojas, visuomenininkas. Nuo 1932 ateitininkas. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1956 baigė medicinos studijas Kölno un-te, Vokietija. Vienerius metus dirbo šio un-to Patologijos in-to asistentu. Nuo 1958 gyvena JAV, Ilinojaus valstijoje. Vertėsi gydytojo praktika, nuo 1986 pensijoje. Visuom. veikloje dalyvauja nuo 1950. JAV LB narys, LF, Liet. studentų ateitininkų s-gos rėmėjas.

DĖDINIENĖ Nijolė (**Bogutaitė, Dedinas;** g. 1936.VI.29 Krakėse, Kėdainių aps.), pianistė, pedagogė. Chemiko J. Dėdino žmona. 1950 persikėlė į JAV. 1958 baigė Peabody konservatoriją Baltimorėje, MD, gavo fortepijono mokytojos diplomą. 1960 Duquesne un-te Pittsburghe, PA, gavo muz. bakalauro laipsnį (kaip pianistė). 1964 Pittsburgho festivalio *Pianorama* dirigentė. 1959–65 dėstė I. Kaufman Settlement muz. m-loje, 1964–65 Carnegie Mellono un-to koledže Pittsburghe. 1969–87 Pittsforde, NY, turėjo fortepijono studiją. 1984–87 dėstė Nazaretho koledže Rochesteryje, NY, 1987–93 West Chesterio, PA, un-to Community muz. m-loje. 1989 West Chesterio un-te gavo fortepijono pedagogikos magistro laipsnį. Surengė solinių koncertų (ir su paskaitomis), koncertavo kaip akompaniatorė. Skaitė pranešimus VII (1991 Vilniuje) ir

Nijolė Dėdinienė

VIII (1993 Čikagoje) Mokslo ir kūrybos simpoziumuose. Parašė knygas *Žaidimai ir rateliai vaikams* (1984, su E. Bogutiene), *Šaltinėlis: 95 etiudai fortepijonui lietuviškų dainų motyvais* (išl. 1993 Vilniuje), *Piano Technique Concepts. Bk 1: 50 Lithuanian Folk Etudes to Develop Technique, Sight-Reading and Musicianship* (1994). Sukūrė dainas J. Jankaus vaidinimui *Trys Juzės šeštadieniai* ir J. Dantienės muz. pasakai *Nendrė*. Parašė ir parengė spaudai: *Lietuvių dainos, giesmės ir šokiai* (3 d.), *12 lietuvių dainų fortepijonui, 3 lietuvių dainos ir variacijos fortepijonui, 10 kanonų lietuvių dainų motyvais fortepijonui*. Muz. mokytojų asociacijų (MTNA, PMTA), konkursų k-jų narė. Dirbo Amerikos liet. studentų ir studentų ateitininkų s-gose. 3 golfo klubų (Canandagua, Durand Eastman, Radley Run) moterų golfo čempionė. 1978 Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse Toronte, Kanada, gavo aukso medalį.

DEGĖSYS Danielius (g. 1916.VI.1 Vėžionyse, Daugų vls., Alytaus aps.), gydytojas chirurgas, visuomenininkas. 1936 Alytuje baigė g-ją, 1937 Kaune – Karo m-lą. 1937 įstojo į VDU Med. f-tą. Priklausė studentų atsargos karininkų korp. *Ramovė* (1939 buvo jos

vicepirmininkas). 1940 bolševikų suimtas, kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. 1943 baigė VDU ir įgijo gydytojo diplomą. 1944 pasitraukė į Austriją. Dirbo Vienos un-to Chirurgijos klinikoje, vėliau Servatius fundacijos pabėgėlių ligoninėje Augsburge, Vokietija. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande, OH. 1950 išlaikęs Ohio valstijos specialybės egzaminus, vertėsi priv. praktika ir kartu dirbo teismo medicinos ekspertu. 1953–56 specializavosi chirurgijoje Šv. Vincento labdaros ir Liuteronų ligoninėse (abi Clevelande). 1956–87 vėl vertėsi priv. chirurgo praktika. Nuo 1959 Amerikos chirurgų kolegijos narys. Yra vienas Ohio valstijos LGD kūrėjų, keletą kartų buvo šios d-jos pirmininkas. 1973–82 SLA daktaras kvotėjas. 1987 išėjęs į pensiją, apsigyveno St. Petersburge, FL. 1977–79 žrn. *Medicina* redaktorius. Med. klausimais jame ir kt. leidiniuose (*Dirvoje, Drauge*) paskelbė straipsnių, skaitė paskaitas. Buvo Amerikos lietuvių spaudos ir radijo d-jos *Viltis* pirmininkas.

Danielius Degėsys

DEGUTIS Jurgis D. (g. 1910.XII.30 Minersville, PA), kunigas. Baigė Šv. Karolio Boromiečio seminariją Philadelphijoje, PA. 1939 įšventintas kunigu. Buvo Philadelphijos, Shenandoah, PA, ir Tamaqua, PA, liet. parapijų vikaras. Nuo 1966 Šv. Andriejaus parapijos Philadelphijoje klebonas. Priklauso JAV LB ir Lietuvių fondui.

Antanas Deksnys

DEKSNYS Antanas (g. 1906.V.9 Buteniškyje, Juodupės vls., Rokiškio aps.), vyskupas. Filosofijos daktaras (1940). 1926 baigė Rokiškio g-ją, 1931 Kauno kunigų seminariją. 1931–34 Panevėžio katedros, 1934–36 Biržų parapijos vikaras. Bendradarbiavo katalikiškoje spaudoje (*XX amžiuje, Panevėžio balse*). 1936–40 studijavo Fribourgo un-te Šveicarijoje; gavo filosofijos daktaro laipsnį. Nuo 1941 gyvena JAV. 1941 su J. Prunskiu įsteigė *Ateities* draugovę, vėliau tapusią tautinių šokių trupe. 1942 buvo Šv. Kryžiaus parapijos Mt. Carmelyje, PA, vikaras. Nuo 1943 liet. parapijos klebonas East St. Louise, IL. Čia buvo pakeltas prelatu. Statydino bažnyčią (nuo 1945). 1969 nominuotas ir konsekruotas Lavellumo, IL, vyskupu. Paskirtas rūpintis Europos lietuviais. Spaudoje rašė pedagogikos ir socialiniais klausimais.

DEMIKIS Vytautas (1906.VIII.4 Liepalotuose, Būblelių vls., Šakių aps. – 1963.III.4 Patersone, NJ), kunigas. 1930 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, 1934 – Vilkaviškio kun. seminariją. Vikaravo įv. parapijose, veikė katalikų org-jose. 1941–43 paties įsteigtos Mindaugų parapijos (Kalvarijos vls.) kunigas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Dirbo kapelionu Blombergo ir Diepholzo liet. stovyklose. Persikėlęs į JAV, nuo 1950 kunigavo Šv. Kazimiero liet. parapijoje Patersone, mo-

kytojavo lituanistinėje m-loje, tvarkė jos biblioteką.

DEVEIKIS Kazys (Casey **Deveikis;** g. 1918. XII.23 Čikagoje, IL), žurnalistas. Studijavo J. Sterling Mortono koledže žurnalistiką (1940), Northwesterno un-te Čikagoje lit-rą (1942). Nuo 1938 dirbo *Margučio* radijo laidoje. Išleido *The Eager Beaver Regiment.*

DEVEIKYTĖ Audra Apolonia (**Deveikis;** g. 1945 Gerdene, Vokietija), gydytoja pediatrė. Atvykusi į Argentiną, 1970 baigė Buenos Airių un-to Med. f-tą. Specializavosi Loyolos un-to Stritcho med. m-loje Maywoode. 1974 įgijo teisę verstis priv. praktika Ilinojaus, 1984 - Kalifornijos valstijose (tais pačiais metais išlaikė pediatrijos specialybės egzaminus). Dirba Los Angeleso un-to, CA, Med. m-los pediatrijos sk. profesore asistente.

DEVEIKYTĖ-LAURAITIENĖ Leona (g. 1919. XI.13 Hartshorne, OK), pianistė. Fortepijoną studijavo Amerikos konservatorijoje Čikagoje, IL, pas B. Fitzek. Akompanavo A. Pociaus vyrų chorui, dalyvavo *Sandaros, Draugo, Naujienų* rengiamuose koncertuose, įv. muzikos programose (*Paul Salinear,* 1937–40; NBC televizijos *Artist's Showcase,* Steinway Centennial Series, 1954, 1961, 1964 ir kt.), surengė rečitalių (1941 Čikagoje). 1969 gavo bakalauro, 1970 magistro laipsnį (fortepijonas). Dėstė Amerikos konservatorijoje, privačiai mokytojavo, koncertavo Čikagos apylinkėse.

DEVENIENĖ Alena (**Vileišytė, Grigaitienė;** g. 1904.X.1 Vilniuje), visuomenės veikėja. Visuom. veikėjo, teisininko Jono Vileišio duktė. Gydytojo, visuom. veikėjo M. Devenio žmona. 1924 baigė Vilniaus Vytauto Didžiojo g-ją. Už priešinimąsi lenkų okupacinei valdžiai iš Vilniaus ištremta, dirbo Ž. ū. rūmuose Kaune. 1924 pab. su vyru išvyko į JAV. 1928 grįžo į Lietuvą, apsigyveno Leonpolio dvare (Ukmergės aps.), dalyvavo visuom. veikloje, bendradarbiavo spaudoje. 1936 dalyvavo Tarpt. kongrese Dubrovnike, Jugoslavija. 1937–40 Lietuvos ūkininkių d-jos pirmininkė; 1940 su kitais suorganizavo šios d-jos I suvažiavimą. Nuo 1938 Ž. ū. rūmų narė. 1940 bolševikams suėmus vyrą, jai su vaikais pasisekė išvykti į JAV. 1942 jos rūpesčio dėka vyras buvo paleistas iš Vorkutos lagerio ir grįžo į JAV. 1943 dalyvavo Amerikos lietuvių I kongrese Pittsburghe, PA, buvo išrinkta ALTo nare. Priklausė SLA (nuo 1942); nuo 1952 jos iždo globėja. Daugelį metų dirbo BALFe: Centro v-bos vicepirmininkė (nuo 1944), Imigracijos ir įkurdinimo k-jos pirmininkė (1948–51), Centro v-bos pirmininkė (1957), Direktorių tarybos narė (nuo 1962). 1947 ir 1956 lankėsi liet. pabėgėlių stovyklose ir telkiniuose V. Europos šalyse, padėjo lietuviams persikelti į JAV. 1950–53 ALTo Sandaros centro v-bos vicepirmininkė, nuo 1953 tarybos narė. Nuo 1950 Tėvynės mylėtojų d-jos centro v-bos vicepirmininkė, nuo 1953 tarybos narė. Priklausė Valstiečių liaudininkų s-gai, nuo 1950 jos vicepirmininkė. Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios kuratorė (1951). Tarpt. valstiečių s-gos (Žaliojo internacionalo) centro v-bos, nuo 1954 jos vykd. k-to vicepirmininkė; 1953 atstovavo šiai s-gai Federacinės Europos kongrese Hagoje. 1954 dalyvavo Pavergtųjų Europos tautų seime Niujorke, NY. 1955–57 VLIKo Vykd. tarybos pirmininkė. Tautos fondo v-bos vicepirmininkė. 1958 JAV LB II tarybos prezidiumo vicepirmininkė. Nuo 1959 gyveno Santa Monicoje, CA, dalyvavo JAV LB veikloje. 1966 išrinkta Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios tremtyje XIX sinodo direktore (pirmoji moteris per visą šios bažnyčios istoriją). 1978 mirus M. Deveniui, 1982 susituokė su advokatu Kęstučiu Grigaičiu. 1986 kartu su juo Čikagoje, IL, įkūrė laikr. *Lietuvių balsas.* 1986 apsigyveno St. Petersburge, FL. 1989 išrinkta ALTo garbės nare. 1992 dalyvavo VLIKo paskutiniajame seime Vilniuje. Bendradarbiavo JAV liet. spaudoje.

DEVENIS Keistutis (g. 1928.III.25 Waterbury, CT), inžinierius, visuomenininkas. Gyd., visuom. veikėjo M. Devenio ir visuom. veikėjos A. Devenienės sūnus. 1928–40 gyveno Lietuvoje. Vėliau pasitraukė į Vakarus. 1948 baigė Yale un-tą, CT, civilinės inžinerijos bakalauro laipsniu, 1950 Massachusettso technologijos in-te Cambridge įgijo hidraulikos magistro laipsnį. 1948–50 šio in-to asistentas;

Keistutis Devenis

1956 čia dar įgijo civilinės inžinerijos magistro laipsnį. Buvo *Maguire* b-vės Bostone, MA, ekologijos sk. viršininkas, tos b-vės viceprezidentas. Nuo 1988 konsultantas. Parengė vandenų valymo ir hidrotechnikos projektų JAV, Venesueloje, Norvegijoje, Irake, Nikaragvoje, Nigerijoje, Taivane, Guamo ir Saipano salose. Sukūrė ir vadovavo potvynio vandens pumpavimo bei Charleso upės (Bostono apyl.) vandens valymo darbų projektui. Už šį darbą 1985 b-vei paskirta JAV prezidento premija. Skaitė paskaitas III, V–VII MKS. Nuo 1950 priklauso ALIAS; 1963 Bostono sk. pirmininkas, 1965–67 centro v-bos vicepirmininkas. 1991 Lietuvoje konsultavo vandenų valymo projektus, skaitė paskaitas. Amer. ir tarpt. profesinių org-jų narys. Priklauso Lietuvos evangelikų org-jai. Už profesinę veiklą apdovanotas medaliais ir žymenimis. Filatelistas, apdovanotas Lietuvos filatelistų d-jos sidabro medaliais (1992 ir 1994). Parašė kn. *Lietuvos pradžia ir Deltuvos istorija* (1996).

DEVENIS Mykolas (1891.V.1 Klausučiuose, Biržų aps. – 1978.V.28 Santa Monicoje, CA; palaidotas Čikagoje, IL), gydytojas, visuomenės veikėjas. Mokėsi Pärnu, Estija, g-joje. 1912 savanoriu tarnavo Rusijos kariuomenėje. Po dvejų metų eksternu išlaikęs g-jos egzaminus, įstojo į Maskvos un-to Med. f-tą. Atvykęs į JAV aplankyti tėvo, atgal negrįžo, nes prasidėjo I pasaul. karas. Studijavo Michigano un-to Technikos f-te Ann Arbore. Po metų įstojo į Yale un-to Med. f-tą, CT, kurį 1919 baigė; M. D. Vertėsi priv. praktika Waterbury, CT. Nuo 1923 JAV lietuvių protestantų s-gos pirmininkas ir Lietuvių evangelikų reformatų bažnyčios kuratorius. Nuo 1924 Valstiečių liaudininkų s-gos centro k-to narys. 1928 grįžo į Lietuvą, Ukmergės aps. nusipirko ūkį, ten įrengė ir gydytojo kabinetą. Sukaupė retų liet. knygų ir žemėlapių rinkinį. 1940 suimtas, kalintas Ukmergėje ir Vilniuje, išvežtas į Vorkutą. Žmonos (jai su vaikais pavyko išvažiuoti į JAV) pastangomis 1942 paleistas iš lagerio ir persikėlė į JAV. Vėl apsigyveno Waterbury, vertėsi priv. praktika. Davė parodymus Kersteno k-jai ir JT apie

Mykolas Devenis

Vorkutos lagerius. 1960 persikėlė į Santą Monicą, CA. Buvo vienas LGD Kalifornijos sk. steigėjų ir pirmasis pirmininkas. Jo lėšomis buvo leidžiami laikr. *Lietuvių kelias, Tėviškės garsai, Mūsų sparnai.*

Alodija Dičiūtė-Trečiokienė

DIČIŪTĖ-TREČIOKIENĖ Alodija (g. 1905.IX.28 Kamenskoje, Ukraina), dainininkė (mecosopranas). 1925 baigė *Aušros* g-ją Kaune, 1928 – Kauno muz. m-lą (V. Grigaitienės dainavimo klasę). 1929 studijavo Paryžiuje pas Gladkają. 1930–44 Valstybės teatro solistė. Sukūrė 48 vaidmenis, tarp jų – Dalila, Marta (E. d'Alberto *Pakalnė*), Carmen (G. Bizet *Carmen*), Končiakovna (A. Borodino *Kunigaikštis Igoris*). Dainavo su F. Šaliapinu ir kt. Koncertavo Lietuvos, Latvijos, Estijos, Vokietijos radijo programose. Tobulinosi pas E. Ghibaude Romoje. Pasitraukusi į Vokietiją, dainuoti mokėsi pas L. Jung. Dainavo liet. stovyklose Berlyne, Stuttgarte, Würzburge, Tübingene ir kitur. 1947 persikėlė į JAV. 1949 dainavo American Opera trupėje Čikagoje, IL, Studebackerio teatre (Carmen G. Bizet operoje *Carmen*). Koncertavo (1951 Kimball Hall surengė solinį koncertą), režisavo operas. 1950 Čikagoje įkūrė dainavimo ir operos studiją. 1957–58 vadovavo Amerikos konservatorijos operos klasei. Įdainavo 4 plokšteles. Lietuvių muzikologijos archyvo mecenatė.

DIČPETRIS Aleksandras Napoleonas (g. 1933.VI.13 Kaune), rašytojas, dailininkas. 1944 su tėvais pasitraukęs į Vokietiją, kurį laiką lankė Vasario 16-osios g-ją Hüttenfelde. Gyvendamas D. Britanijoje, dirbo prekybos laivyne mechaniku ir kt. darbus. Vėliau persikėlė į JAV, gyvena Floridoje. Rašo liet. ir anglų k. Kūrinius pradėjo publikuoti 1950. Bendradarbiavo *Žibinte, Europos lietuvyje, Pradalgėse, Metmenyse.* Apsakymams (rink. *Trys dienos pasauly*, 1980) būdinga egzistencinė problematika, siurrealistinė poetika. Dar parašė apysakų, pasakų, feljetonų, eilėraščių, publicistikos, anglų k. – satyrą *Something Else* (nespausdinta). Sukūrė medžio ir metalo skulptūrų, dalyvavo parodose.

DIČPINIGAITIS Petras (g. 1961.III.21 Brooklyne, NY), gydytojas. 1983 baigė Niujorko un-tą (biochemijos bakalauras), 1987 – to paties un-to Med. m-lą; M. D. 1987–93 stažavo ir specializavosi Niujorko ir Mount Sinai med. centruose. Nuo 1993 Yeshivos un-to Alberto Einšteino med. koledžo, NY, profesorius asistentas, kartu to paties koledžo Jacko D. Weilerio ligoninės Intensyviosios slaugos ir Kvėpavimo sutrikimų slaugos skyrių direktorius. Turi teisę praktikuoti Niujorko valstijoje. Paskelbė moksl. straipsnių, skaitė pranešimus konferencijose. Priklauso amer. profesinėms org-joms. Nuo 1993 PLGS Niujorko sk. vicepirmininkas.

DIDŽIULIENĖ Stasė (**Urbonaitė;** g. 1916 Maskvoje), gydytoja odontologė. Inžinieriaus A. A. Didžiulio žmona. Grįžusi į Lietuvą, 1943 baigė VDU Odontologijos f-tą. 1949 apsigyveno JAV. Dirbo Rush Presbyteriano Šv. Luko ligoninės Patologijos sk. laboratorijos vedėja Čikagoje, IL.

DIDŽIULIS Algirdas Antanas (g. 1915.VII.31 Moravska Ostravoje, Slovakija), mechanikos inžinierius, visuomenininkas. 1934 baigė Panevėžio vyrų g-ją. 1942–44 Vilniaus tabako fabriko *Patrimpas* vyr. inžinierius; 1943 ten įrengė vietinio tabako fermentavimo kamerą. Dirbdamas 1944 baigė VDU Kaune Technologijos f-tą; įgijo mechanikos inžinieriaus diplomą. 1944 pasitraukė į Austriją, vėliau į Vokietiją. 1946–48 Nürtingeno, vėliau Schwäbisch Gmündo liet. aukštesniosios technikos

m-los vienas steigėjų, mechanikos sekcijos vadovas. Schwäbisch Gmünde vedė metalo suvirinimo kursus, o IRO amatų m-loje Lüdwigsburge – metalo suvirinimo skyrių. 1948 liet. k. išleido vadovėlį apie metalų technologiją, 1949 vokiečių k. – apie metalų suvirinimą. 1949 persikėlęs į JAV, iki 1951 dirbo *Admiral* b-vės inžinieriumi. 1951–53 *International Harvester* b-vės jaun. projektų inžinierius, 1953–81 dyzelinių variklių projektų inžinierius, vyr. projektų inžinierius. 1952 sukūrė plūgo šlifavimo automatinį įrenginį. 1956 įgijo Ilinojaus valstijos profesionalaus inžinieriaus teises. 1958–59 parengė kompiuterio programą dyzelinio variklio suspaudimo laipsniui apskaičiuoti. Dalyvavo ALIAS veikloje: 1951–52 Čikagos sk. v-bos sekretorius, 1952–54 centro v-bos sekretorius. 1954–56 PLIAS centro v-bos sekretorius. 1956 Čikagoje, IL, su kitais atkūrė VDU studentų technikų vyriją *Plienas*, jai vadovavo. Nuo 1988 BALFo Cicero sk. iždininkas.

DIDŽIULIS Vytautas (1913 Kupiškio krašte - 1997.II.27 Fort Lauderdale, FL), inžinierius, verslininkas. Inžinerijos mokslus baigė Lietuvoje. Po II pasaul. karo persikėlė į Kolumbiją, dirbo inžinerijos b-vėje *Distral SA*. Vėliau įkūrė privačią inžinerijos b-vę. 1970 persikėlė į JAV. Čia įkūrė b-vę *Davy International*. Pastaraisiais metais su broliu Algiu (gyvenančiu Kolumbijoje) valdė *Lancaster Distral Group* b-ves ir dukterines įmones, atliekančias statybos darbus Š. ir P. Amerikoje, Karibų jūros baseino šalyse, Europoje. Δ iniciatyva Klaipėdos naftos terminalui rekonstruoti įkurta bendroji Lietuvos ir JAV įmonė *Klaipėdos nafta* (rekonstrukciją kreditavo Olandijos bankas *ABN AMRO*).

DIGRYTĖ Margarita (g. 1920 Great Necke, NY), smuikininkė, pedagogė. Anksti pradėjo mokytis smuikuoti. 1937–42 studijavo Niujorko un-te (baigė bakalauro laipsniu). 4 metus griežė šio un-to orkestre. Studijuodama koncertavo turtuoliams. Mokytojavo Hasbroucke, NY, vėliau buvo muz. vedėja Valley Streame, Long Islande, NY. 2 metus griežė Niujorko filharmonijos styginių ansamblyje.

Algirdas Antanas Didžiulis

DIKINIENĖ Marija (**Lemešytė;** g. 1912.VII.15 Švenčionyse), pedagogė, aktorė. Aktoriaus, režisieriaus A. Dikinio žmona. 1931 baigusi Švenčionių g-ją, studijavo liet. ir lenkų kalbas (kartu ir teatro meną) Vilniaus un-te; jį baigė 1942. Pertraukusi studijas, 1937–40 dėstė liet. k. Vytauto Didžiojo g-joje, Vilniaus vid. prekybos m-loje. 1940–44 Vilniaus *Vaidilos* teatro aktorė. Pasitraukusi į Vokietiją, 1946–47 vaidino Detmoldo, skrajojančiame *Aitvaro* teatre. 1947 persikėlė į D. Britaniją, 1949 į Kanadą. Nuo 1954 gyvena Čikagoje, IL. Dalyvavo *Pelkių žiburėlio* radijo programose. Sukūrė 18 vaidmenų (gatvės vaiką S. Nicodemi pjesėje *Gatvės vaikas*, Rosi – H. Sudermanno *Drugelių kova*, Marianną – A. de Musset *Mariannos kaprizai*, Paulę – V. Adomėno *Svetimos plunksnos*, Danutę – P. Vaičiūno *Sudrumstoji ramybė*, Agulę – A. Rūko *Bubulis ir Dundulis* ir kt.).

DIKINIS Algimantas (1922.VII.10 Raseiniuose – 1988.IX.16 Nashville, TN), aktorius, reži-

sierius. 1941 baigė *Aušros* g-ją Kaune. 1940–43 mokėsi B. Dauguviečio vaidybos m-loje ir Valstybės teatro studijoje Kaune. 1943–44 vaidino *Vaidilos* teatre Vilniuje. 1944 pasitraukė iš Lietuvos. 1946–47 gyvendamas Vokietijoje, Detmoldo pabėgėlių stovykloje, priklausė *Aitvaro* aktorių trupei. 1947 persikėlė į D. Britaniją, 1949 – į Kanadą; 1950–53 vaidino liet. teatre Montrealyje. Nuo 1954 gyveno JAV, Čikagoje, IL. Aktyviai reiškėsi liet. kult. gyvenime: vaidino, kaip skaitovas dalyvavo minėjimų, lit-ros vakarų programose. Pastatė S. Šimkaus ir A. Mackaus *Išeivius*, A. Landsbergio *Vėją gluosniuose; Gluosnius vėjuje*; pritaikė scenai K. Donelaičio *Metus*, A. Kairio *Viščiukų ūkį*, A. Rūko *Bubulį ir Dundulį*.

Algimantas Dikinis

DIKINIS Daumantas Vitalijus (g. 1923.XI.24 Raseiniuose), inžinierius. 1941 baigė Kauno *Aušros* berniukų g-ją. Pasitraukęs iš Lietuvos, 1946–48 Darmstadto, Vokietija, technologijos un-te studijavo mechanikos inžineriją. Vėliau persikėlė į JAV. 1955 Northeasterno un-te Bostone, MA, gavo elektronikos inžinerijos bakalauro, 1978 – Golden Gate un-te San Franciske, CA, – verslo administravimo magistro laipsnį. 1957–65 Borgo Warnerio b-vės Decature, IL, atominių elektrinių kontrolės vyr. inžinierius. Nuo 1965 dirbo Bechtelio b-vėje San Franciske. 1983–86 šios b-vės Saudo Arabijos padalinio direktorius (vadovavo telekomunikacijų įrengimo tarptautiniuose Riyadho ir Damano aerouostuose projektams). Padarė išradimų elektronikoje ir atominių elektrinių kontrolės sistemose. Dalyvauja JAV LB veikloje.

DILYS Povilas (1905.VIII.2 Vilniuje – 1995.VII.24 Čikagoje, IL), kunigas evangelikas reformatas. 1915–21 mokėsi Omsko, Rusija, 1921–24 Vilniaus g-jose. 1930 Varšuvos, Lenkija, un-te baigė Evangelikų teologijos f-tą. Tais pačiais metais paskirtas Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčios diakonu, 1931 – kunigu; ėjo ir Vilniaus evangelikų reformatų parapijos kunigo bei klebono pareigas. 1931–40 Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios konsistorijos narys. 1945 Kielio, Vokietija, un-te baigė ekonomikos mokslus. 1944–51 dirbo šio un-to Pasaulio ūkio in-to b-koje R. Europos sk. vedėju. Nuo 1949 Lietuvos evangelikų reformatų kolegijos narys. 1951 persikėlė į JAV. Nuo 1952 liet. evangelikų reformatų parapijos Čikagoje klebonas bei Čikagos un-to b-kos R. Europos sk. katalogų darbuotojas. Beveik 10 metų dirbo Išganytojo parapijoje Toronte, Kanada. 1967 paskirtas superintendentu. Reiškėsi tarpt. bažnytinėje veikloje. 1948 ir 1954 Pasaulio Bažnyčių tarybos suvažiavimuose atstovavo Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčiai. Dalyvavo ir Pasaulio presbiterionų susivienijimo suvažiavimuose Ženevoje, Šveicarija, ir Princetone, NJ. Vienas liet. ekumeninio ratelio Čikagoje organizatorių (1966). Bendradarbiavo *Mūsų sparnuose*.

DILYS Vladas (1895 Kapinėje, Naujamiesčio vls., Panevėžio aps. – 1969 Niujorke, NY), inžinierius, visuomenininkas. 1914 emigravo į JAV. Niujorke baigė vidurinį mokslą ir elektrotechnikos m-lą. 1922 grįžęs į Lietuvą, dirbo Panevėžio elektros stotyje, dėstė anglų kalbą g-joje. Nuo 1927 gyveno Kanadoje. Winnipege pirmininkavo Kultūros klubui. 1935 persikėlė į JAV, apsigyveno Newarke, NJ. Baigė

inžinerijos mokslus. Dalyvavo JAV LB veikloje: daug metų buvo New Jersey apygardos ir Newarko sk. pirmininkas, tarybos narys. Veikė New Jersey liet. taryboje. BALFo, ALTS narys.

DYMŠA Leopoldas (1893.II.15 Paupyje, Raseinių vls. ir aps. – 1959.III.25 Stamforde, CT), diplomatas. Baigė Londono un-tą, D. Britanija, bakalauro laipsniu (komercijos mokslai). 1919 grįžo į Lietuvą, buvo prancūzų, o vėliau britų karinės misijos Kaune karininkas, vėliau Krašto apsaugos m-jos, Lietuvos vyriausybės atstovas Klaipėdos krašte. 1929–35 dirbo Lietuvos pasiuntinybės sekretoriumi bei patarėju Berlyne, 1935–36 – Rygoje, 1936–40 generaliniu konsulu Karaliaučiuje. 1944 Lietuvos pasiuntinys Vokietijoje; nuo 1946 BALFo ir Amerikos katalikų vyskupų tarybos atstovas britų zonoje. 1950 persikėlė į JAV. Išvertė į liet. kalbą H. Beecher-Stowe *Dėdės Tomo trobelę*, J. Swifto *Guliverio keliones*, bendradarbiavo spaudoje.

DIRMANTAS Stasys (1887.XI.2 Raseiniuose – 1975.I.26 Čikagoje, IL), geodezijos inžinierius, visuomenės veikėjas. Lietuvos kariuomenės brigados generolas (1937). Mokėsi Skaudvilėje, Šilalėje, Varšuvoje. 1908 baigė Vilniaus realinę m-lą, 1914 – Maskvos geodezijos in-tą. 1914–18 dalyvavo I pasaul. kare. Nuo 1918 dirbo Lietuvos ž. ū. m-jos įgaliotiniu Ukmergėje ir miškų urėdu. 1919 įstojęs į Lietuvos kariuomenę, buvo Karo m-los Kaune inspektoriumi, dėstė Karo m-loje artileriją, inžineriją, topografiją, karo teisę (iki 1924). 1921–22 Aukštųjų kursų Kaune geodezijos lektorius. Nuo 1922 Lietuvos un-to Technikos f-to geodezijos katedros vedėjas; profesorius (1930). 1923–35 Kauno aukštesniojoje technikos m-loje dėstė geodeziją. 1924–26 Aukštųjų karo technikos kursų, 1926–27 Karo mokslo v-bos, 1927–29 Karo technikos sk., 1929–33 Aukštųjų karininkų kursų viršininkas. 1927–33 Lietuvos karininkų klubo *Ramovė* tarybos narys ir vicepirmininkas. 1933 išėjo į atsargą. 1935–38 Krašto apsaugos ministras. 1937 suteiktas brigados generolo laipsnis. 1938–42 VDU topometrijos katedros vedėjas, 1942–44 Statybos f-to

Stasys Dirmantas

dekanas. Dalyvavo Pabaltijo geodezinės komisijos konferencijose (1927, 1938). 1944 pasitraukė į Vokietiją, apsigyveno Reutlingene. Dirbo VLIKo vykdomosios tarybos finansų tarnyboje ir planavimo komisijoje, dėstė Liet. technikos m-loje Nürtingene ir Schwäbisch Gmünde. Nuo 1947 Liet. profesorių užsienyje s-gos pirmininkas. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Aktyviai dalyvavo visuom. veikloje: Ilinojaus tremtinių bendruomenės centro v-bos vicepirmininkas, Liet. karių veteranų s-gos *Ramovė* pirmininkas (1959–74), jos garbės narys, Liet. profesorių Amerikoje d-jos pirmininkas (nuo 1964), Liet. istorijos d-jos pirmininkas (1967–71). Priklausė ALIAS (Čikagos sk. pirmininkas), PLIAS (1959–68 inžinierių sk. pirmininkas); PLIAS ir ALIAS garbės narys (1968). Bendradarbiavo *Technikos žodyje*, LE.

DIRMEIKIS Bronius Tomas (slap. **Jonas Audrunas;** 1910.I.24 Kražiuose – 1961.III.13 Čikagoje, IL), teisininkas, žurnalistas. Teisės daktaras (1942). Baigė VDU Teisių f-tą. Studijas gilino Baselio, Šveicarija, Vienos, Paryžiaus un-tuose. Vilniaus un-te apgynė disertaciją, gavo teisės daktaro laipsnį. Dėstė prekybinę teisę Prekybos in-te Klaipėdoje. 1939–40 *Lietuvos aido* vyr. redaktorius. Sov. okupacijos metais pasitraukė į Vokietiją. 1941 grįžo

į Lietuvą; dirbo asistentu Vilniaus un-te, advokatu Kaune. Buvo vienas VLIKo steigėjų. 1944 emigravo į V. Europą; kurį laiką gyveno Prancūzijoje. 1947 su V. Rasteniu (slap. Petras Svyrius) parašė kn. *Lietuva tironų pančiuose*. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Vadovavo *Margučio* žrn. ir radijo programai, buvo redaktorius, pranešėjas.

DIRVELIS Jonas (**Derwallis;** g. 1892 Lietuvoje), chorvedys. 1905 atvyko į JAV, apsigyveno Worcesteryje, MA. Nuo 1919 vadovavo *Aušrelės* chorui. Subūrė šokių orkestrą. Su choru ir orkestru koncertavo, statė operetes. Vadovavo Bostono, MA, *Gabijos* chorui, nuo 1955 – Worcesterio *Aido* chorui. Sukūrė dainų chorui (*Pirmoji gegužės, Šešupėlė, Lietuvos kariuomenės daina*).

DIRVONIENĖ Danutė Marija (g. 1932.XI.12 Marijampolėje), pedagogė, visuomenininkė. Inž., visuom. veikėjo R. Dirvonio žmona. 1957 Mount St. Josepho koledže, OH, baigė verslo administravimą. 1967–79 dirbo Beverly Montessori m-lose Čikagoje, IL, mokytoja. 1971 baigė Montessori mokytojų kursus, vėliau studijavo Čikagos valst. un-te, IL, čia 1985 įgijo ped. magistro laipsnį. Nuo 1979 Kriaučeliūnų Montessori vaikų namelių vedėja ir

Danutė Marija Dirvonienė

Rimantas Dirvonis

mokytoja. 1983 Lemonte, IL, įsteigė Montessori liet. mokyklėlę *Žiburėlis*, yra jos vedėja ir mokytoja. Rašo straipsnius iš pedagogikos. Dalyvauja JAV pagalbos Lietuvos švietimui (APPLE) programoje. 1991 skaitė ikimokyklinio auklėjimo paskaitas Vilniaus ped. un-te. Aktyviai dalyvauja JAV LB veikloje: 1985–91 JAV LB Švietimo tarybos narė. Ilgametė LLS veikėja, skautininkė. 1983 parengė ir išleido vadovėlį skautėms *Sese, budėk*. Yra JAV liet. Montessori d-jos narė, 1964–68 d-jos tarybos vicepirmininkė. Apdovanota LSS Tėvynės dukters žymeniu, ordinu *Už nuopelnus*, Lelijos ordinu.

DIRVONIS Rimantas (**Dirvianskis;** g. 1929. VIII.6 Kaune), statybos inžinierius, krepšininkas, visuomenės veikėjas. JAV kariuomenės atsargos pulkininkas leitenantas. G-ją lankė Lietuvoje. Pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV. 1958 Ilinojaus un-te Urbanoje gavo bakalauro laipsnį (archit-ra). Nuo 1958 dirba tiltų inžinieriumi-projektuotoju. JAV akademinio sporto klubo *Lituanica* vienas steigėjų (1951). Žaidė Amerikos liet. krepšinio

rinktinėje, buvo jos kapitonas, treneris (1967 jo vadovaujama rinktinė atvyko į Lietuvą ir sužaidė 5 rungtynes). 1981–84 ir 1986–91 buvo Š. Amerikos liet. fizinio auklėjimo ir sporto s-gos vicepirmininkas, 1983 II Pasaulio liet. sporto žaidynių org. k-to vykdomasis vicepirmininkas. 1983–87 PLB v-bos ir 1988–92 JAV LB v-bos vicepirmininkas sporto reikalams. Priklauso LSS (nuo 1936; ilgametis Filisterių skautų s-gos Čikagos, IL, sk. pirmininkas, centro v-bos narys, 1969–72 – pirmininkas). ASS vadijos, Vydūno fondo tarybos narys. Vienas Akademinės skautijos leidyklos steigėjų ir jos pirmininkas (nuo 1972). Apdovanotas LSS Tėvynės sūnaus žymeniu, ordinu *Už nuopelnus*, 1983 Vydūno jaunimo fondo premija.

Antanas Diržys

DIRŽYS Antanas (1906.V.25 Audroje, Rokiškio vls. ir aps. – 1992.X.13 Woodhavene, NY), teisininkas, visuomenininkas. 1926 baigęs g-ją Rokiškyje, iki 1930 studijavo VDU Teologijos-filosofijos f-te; 1930 perėjo į Teisių f-tą ir 1934 jį baigė. Priklausė tautininkams jaunalietuviams. 1931–32 korp. *Neo-Lithuania* pirmininkas. 1935–38 Suvalkų Kalvarijos apyl. teisėjas, 1938–40 Teisingumo m-jos departamento direktorius. Sovietų okupacijos metais kalintas Kaune. Nuo 1941 dirbo advokatu Šakiuose ir Kybartuose. 1944 pasitraukė į Austriją, gyveno Vienoje, vėliau persikėlė į Vokietiją. 1948 emigravo į Venesuelą. Reiškėsi Liet. savišalpos veikloje (buvo centro v-bos sekretorius). 1958 persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke, NY. Ilgą laiką vadovavo korp. *Neo-Lithuania* filisterių s-gai, 1964 parengė šios korp. sukaktuvių leidinį. Priklausė SLA, ALTui ir Liet. teisininkų d-jai (Niujorko skyriaus pirmininkas). Buvo aktyvus spaudos bendradarbis.

Kostas Dočkus

DOBROVOLSKIS Jonas (1910.VI.23 Navasoduose, Jovaravo vls., Marijampolės aps. – 1967.VI.5 Clevelande, OH; palaidotas Toronte, Kanada), biologas. 1939 baigė VDU Gamtos-matematikos f-to Gamtos skyrių. Nuo 1940 Vilniaus un-to laborantas, nuo 1941 asistentas. Bendradarbiavo žrn. *Kosmos*. Per II pasaul. karą pasitraukė į Vokietiją, Markt Grafinge 1945 įsteigė liet. pradžios m-lą, o Traunsteine 1948 liet. prog-ją, buvo jų vadovas. 1949 persikėlė į JAV, gyveno Clevelande. Rašė į LE.

DOČKUS Kostas (g. 1916.IX.12 Pavartyčiuose, Šeduvos vls., Panevėžio aps.), metalurgijos ir chemijos inžinierius, visuomenės veikėjas. Mokėsi Raseinių, Kėdainių ir Kauno

jėzuitų g-jose. 1938–40 tarnavo Lietuvos kariuomenėje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Hanau, dirbo UNRRA sandėliuose. 1947–49 studijavo Frankfurto prie Maino un-te. 1949 persikėlė į JAV ir apsigyveno Cicero, IL. 1958 Čikagoje, IL, metalurgijos inžinieriaus bakalauro laipsniu baigė Ilinojaus technologijos institutą, 1959 – chem. inžinieriaus bakalauro laipsniu Roosevelto un-tą. 1959–88 dirbo metalurgijos pramonės ir chem. tyrimų srityje Borg-Warnerio tyrimų centre Des Plainese, IL. Tyrė metalų apsaugojimą nuo rūdijimo koncentruotu ličio bromido skiediniu. Apie tai (kartu su kitais) 1963 ir 1964 paskelbė straipsnių žrn. *Corrosion*. Turi 6 išradimų tarpt. patentus. 1985 dalyvavo VI MKS Čikagoje. JAV LB Vidurio Vakarų apygardos, JAV LB Krašto v-bos, PLB v-bos narys; dabar pastarosios vicepirmininkas. Yra LF v-bos ir tarybos, Lietuvių fronto bičiulių v-bos narys. Priklauso įv. Amerikos prof. org-joms ir d-joms, ALIAS. Už profesinę ir liet. veiklą apdovanotas žymenimis.

DOKALSKAITĖ-PAŠKEVIČIENĖ Ona (g. 1912.IV.23 Seinuose), tapytoja. Dailininko M. Paškevičiaus žmona. Mokėsi Panevėžio vyrų g-joje (piešimo pas skulpt. J. Zikarą). 1928 su motina persikėlė į Baltarusiją, apsigyveno Verecėjoje (netoli Vitebsko). 1932 baigė Vitebsko dailės technikumą. Iš pradžių dirbo (piešė karikatūras) Minsko laikr. *Čirvonaja zmena*, vėliau žrn. *Litaratura i mastactva*. 1938 dalyvavo Tretjakovo galerijos parodoje Maskvoje, privačiai mokėsi Maskvos dailės in-te pas I. Grabarį. 1942 grįžo į Lietuvą, apsigyveno Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947 dalyvavo tarpt. dailės parodoje Münchene. 1949 persikėlė į JAV. Kurį laiką gyveno Niujorke, NY, nuo 1982 Santa Monicoje, CA. Nuo 1958 dalyvavo grupinėse parodose Niujorke, Vašingtone, DC, Los Angelese, CA.

Ona Dokalskaitė-Paškevičienė

1971 Čikagoje, IL, surengė individualinę parodą. Tapo daugiausia natiurmortus (gėlės, vaisiai), peizažus ir portretus. Kūriniuose vyrauja jausminis pradas, optimizmas, realistinių ir romantinių elementų, spalvos ir linijos darna. Priklauso Niujorko dailininkų s-gai, Los Angeleso *Dailiųjų menų klubui*. Apdovanota parodos *Art League of Long Island*, NY, aukso medaliu (1963), už paveikslą *Čiurlioniada – Kultūros židinio* Niujorke parodos pirmąja premija (1975). 1993 JAV išleistas kūrinių albumas *Ona Dokalskaitė*.

DOMANSKIENĖ Pranutė (**Laučkaitė, Domanskis;** g. 1949.XI.8 Niujorke, NY), psichologė, visuomenininkė. Ph. D. (1980). Teisininko, visuom. veikėjo J. Laučkos duktė ir teisininko A. Domanskio žmona. 1971 Marylando un-te baigė psichologijos ir biologijos studijas (bakalauro laipsniu). 1974 Michigano un-te įgijo psichologijos magistro, vėliau daktaro laipsnį. Dėstė Michigano (1972–76), Loyolos, IL (1982) ir Northeasterno, IL (1982 ir 1984) un-tuose. 1983–85 Čikagos, IL, šeimos in-te išklausė šeimos terapijos kursą ir nuo 1984 verčiasi priv. praktika. Paskelbė moksl. darbų. 1979–81 dirbo m-lų psichologe Evanstone ir 1981–83 Wheatone, abu IL. 1980–83 Ateitininkų namų Čikagoje ir Maironio m-los

Aleksandras Rimas Domanskis

Pranutė Domanskienė

tarybų narė, Liet. mokytojų savaičių dalyvė ir paskaitininkė. Nuo 1993 Čikagos Jaunųjų ateitininkų s-gos viena direktorių. 1994 Jaunųjų ateitininkų stovyklos psichologijos programos direktorė, 1995 – direktorės pavaduotoja. Aktyvi ALRKF narė, Kultūros fondo veikėja. Mokinių auklėjimo ir šeimos klausimais rašo liet. spaudoje.

DOMANSKIS Aleksandras Rimas (g. 1952. VI.3 Čikagoje, IL), teisininkas, visuomenininkas. Inžinieriaus V. Domanskio ir gyd. A. Domanskis sūnus. 1973 baigė Michigano un-tą Ann Arbore bakalauro laipsniu (istorija). Šio un-to Teisės m-loje įgijo teisės mokslų daktaro (civilinė teisė) laipsnį; J. D. (1977). Studijų metais bendradarbiavo Michigano un-to žrn. *Journal of Law Reform*. Turi praktikos teises Ilinojaus valstijoje, JAV Aukščiausiajame ir Apeliaciniame teismuose. 1977–79 JAV Federalinio teismo teisėjo patarėjas. Nuo 1979 dirbo *Ross and Hardies* advokatų firmoje Čikagoje; 1985–87, 1993–94 buvo firmos partneris. Nuo 1994 dirba advokatų firmoje *Shaw Gussis and Domanskis* Čikagoje; firmos partneris. Dalyvauja JAV liet. veikloje. Nuo 1980

Montessori d-jos teisinis patarėjas, tarybos narys. 1981–88 ALTo tarybos narys. Vienas PLC Lemonte, IL, steigėjų (nuo 1988 šio centro tarybos narys, 1988–92 prezidentas, 1994–95 tarybos pirmininkas). Teisės klausimais parašė studijų. Dažnai dalyvauja liet. seminaruose, skaito paskaitas. Priklauso įvairioms amerikiečių ir lietuvių teisininkų d-joms.

DOMANSKIS Alina (**Tamašauskaitė;** g. 1922.VI.20 Posaduvkoje, Lenkija), akių gydytoja. Inž. V. Domanskio žmona. Grįžusi į Lietuvą, 1940 Kaune baigė Šv. Kazimiero g-ją. 1940–44 VDU studijavo mediciną. Pasitraukusi į Vokietiją, 1947 baigė Heidelbergo un-tą. 1949 persikėlė į JAV ir apsigyveno Čikagoje. Atlikusi stažuotę, 1952–57 dirbo Čikagos, IL, un-to ligoninės Tarnautojų skyriaus vyr. gydytoja. 1957–60 specializavosi oftalmologijoje ir akių chirurgijoje. Išlaikiusi specialybės egzaminus, Čikagoje vertėsi priv. praktika. Priklauso Lietuvos dukterų d-jai (kurį laiką buvo jos pirmininkė), Lietuvos našlaičių k-tui, ALGD, JAV LB.

Edvardas Jonas Domanskis

DOMANSKIS Edvardas Jonas (g. 1945.III.21 Uffenheime, Vokietija), gydytojas, chirurgas kosmetologas. 1967 bakalauro laipsniu baigė Loyolos un-tą, 1971 Ilinojaus un-to Med. koledže (abu Čikagoje) įgijo magistro laipsnį.

Alina ir Vandelinas Domanskiai

Dirbo Kalifornijos un-to (Irvine ir San Franciske) ligoninėse. 1976–78 atliko tarnybą JAV kariuomenėje (Vokietijoje), dirbo ligoninėje. Nuo 1978 Newport Beache, CA, verčiasi priv. praktika. 1990 įkūrė Lietuvos plastinės chirurgijos d-ją. Nuo 1993 turi leidimą praktikuoti Lietuvoje. Priklauso JAV profesinėms d-joms. Nuo 1991 priklauso Lietuvos tautiniam olimpiniam k-tui (gydytojas, atstovas JAV), Lietuvos olimpinės rinktinės Albertville (1992), Barcelonoje (1992), Lillehameryje (1994) narys. Nuo 1993 Los Angeleso, CA, apylinkės JAV LB vykd. k-to narys.

DOMANSKIS Vandelinas (g. 1919.X.17 Pavilkijyje, Lekėčių vls., Šakių aps.), inžinierius. 1941–44 dirbo Lietuvos durpių centre Kaune mechanikos sk. viršininku. Dirbdamas 1943 baigė VDU Technologijos f-tą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Schweinfurto pabėgėlių stovykloje suorganizavo automobilizmo kursus ir jiems vadovavo. 1944 persikėlė į JAV. 1951–84 *Sargent Lundy* inžinierių b-vės Čikagoje, IL, elektros jėgainių projektų vadovas. JAV LB, Liet. inžinierių draugijos narys.

DOMEIKA Juozas (1918.V.2 Lukšiuose, Šakių aps. – 1992.IV.18 Tucsone, AZ), kunigas, dailininkas. Baigė Šakių g-ją, po to Vilkaviškio kun. seminariją. 1944 įšventintas kunigu. Tais pačiais metais pasitraukė į Austriją, vėliau į Vokietiją. Buvo paskirtas vikaru į Sudetus, po metų persikėlė į Bavariją; ten liet. pabėgėlių stovyklose Amberge, Rothenburge, Dillingene, Kemptene dirbo kapelionu. 1950 apsigyveno JAV. 1950–54 kunigavo Michigano valstijos parapijose. Vėliau iki 1970 Šv. Kryžiaus parapijoje Čikagoje, IL, talkino vargonininkui (grojo vargonais). Vienerius metus kunigavo Šv. Agnietės parapijoje. Pablogėjus sveikatai, persikėlė į Tucsoną. Sukūrė > 400 dailės kūrinių (daugiausia aliejinės tapybos peizažai, portretai), 150 originalių atvirukų.

DOVYDAITIS Vincas (m. 1996.X.25 Los Angelese, CA), verslininkas, aktorius, visuomenininkas. Baigęs Pilviškių progimnaziją, mokėsi Vilniuje, vėliau dirbo linų gamykloje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Hanau, vėliau Freiburgo liet. stovykloje. Čia mokėsi bei dirbo Taikomosios dailės m-loje, buvo vienas Dailės in-to administratorių. Vėliau dail. V. K. Jonyno paskatintas mokėsi Namų ir baldų dažymo m-loje. 1950 persikėlė į JAV, Los Angelesą. Išlaikęs valstijos egzaminus, įsteigė b-vę *Vincas Datis, Painting and Decorating Contractor*. Aktyviai dalyvavo liet. kultūrinėje veikloje: ~ 40 metų vadovavo Los Angeleso dramos sambūriui. Jam vadovaujant, pastatyta > 50 spektaklių, suorganizuoti 4 liet. dramos veikalų konkursai (premijoms skyrė asmeninių lėšų), gastroliuota JAV, Australijoje, Lietuvoje. Su žmona Ema Lidija Vidrinskaite vaidino daugelyje pastatymų (1986 Liet. teatrų festivalyje Čikagoje, IL, pelnė geriausio aktoriaus žymenį už Krūšnos vaidmenį V. Mykolaičio-Putino *Valdove*). Kaip skaitovas su žmona dalyvavo Los Angeleso lit-ros vakaruose, minėjimuose. Išrinktas Los Angeleso dramos sambūrio garbės pirmininku. Veikė Šv. Kazimiero liet. parapijos komitetuose, giedojo bažnyčios chore.

DOVYDĖNAS Jonas (g. 1939.II.12 Kaune), fotografas. Rašytojo L. Dovydėno sūnus. 1944 su tėvais pasitraukė į Vakarus. 1949 apsigyveno JAV. 1965 baigė Browno un-tą, RI (anglų k. ir lit-ra). Susidomėjęs fotografija, toliau ją studijavo Rhode Islando dizaino m-loje Providence ir Ilinojaus technologijos in-te. Dirba meninės, reportažinės fotografijos ir fotoreklamos srityse. Sukūrė fotografijų ciklų: *Nevada* (1969–80; 1987 išl. albumas *Nevada*), *Čikagos etninis gyvenimas* (1977), *Fizionomijos* (1978) ir kt. Jiems būdinga didelis pastabumas, įtaigumas, preciziška technika. Dalyvavo grupinėse parodose, JAV ir užsienyje surengė keletą individualinių parodų (1982 – Vilniuje ir Kaune).

DOVYDĖNAS Liudas (g. 1906.I.1, n. s. I.14 Trumpiškyje, Panemunio vls., Rokiškio aps.), rašytojas. 1927 pašauktas į Lietuvos kariuomenę, kurį laiką dirbo husarų pulko b-kos vedėju. Išėjęs į atsargą, dirbo žurnalistu. 1940 Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, buvo marionetinio Liaudies seimo narys (jo veiklą ir pirmosios sov. okupacijos įvykius aprašė atsiminimų knygose *Užrašai*, 1943, *Mes valdysim*

Liudas Dovydėnas

Jurgis Dragūnevičius

pasaulį, 1970). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. Netoli Scrantono, PA, įsigijęs fermą, iki 1986 joje ūkininkavo. 1949–50 redagavo laikr. *Lietuvio kelias.* 1950–51 žrn. *Nemunas* vyr. redaktorius. 1939 dalyvavo Lietuvių kultūros fondo parengimo k-joje, 1947–49 fondo steigiamojo k-to pirmininkas. Išleido apsakymų rink. *Cenzūros leista* (1931), *Buvo žmogus be kojų* (1932), *Kortų namelis* (1937), *Pašiurpo mano velnias* (1974), *Vasaros vidudienis* (1979), apysakas *Per Klausučių ūlytėlę* (1952), *Naktys Karališkiuose* (1955), romanus *Ieškau gyvenimo draugo* (2 d., 1934–35), *Broliai Domeikos* (1936, Valst. premija; latv. 1938, angl. 1976), *Mes ieškom pavasario* (1948), *Žmonės ant vieškelio* (1949), *Tūkstantis ir viena vasara* (d. 1, 1954), kūrinių vaikams (*Kelionė per pievas,* 1936; *Jaujos pasakos,* 2 d., *Katino sodas,* abi knygos 1938; *Lapino vestuvės, Varpinės šuva,* abi 1939; *Pabėgėlis Rapsiukas,* 1946), literatūrinių pasakų rink. *Karaliai ir bulvės* (1973). Lietuvoje išleista novelių rinktinė *Sugrįžimas* (1989), prozos rink. *Naktys Karališkiuose* (1992), rom. *Broliai Domeikos* (1996). Kūrinių dar išversta į estų, suomių, rusų k. Geriausi kūriniai parašyti kaimo buities tematika; sklandus pasakojimas, nuspalvintas humoro, atskleidžia savitą liet. kaimiečio mąstyseną. Vertingi apsakymai iš pirmosios liet. išeivių kartos gyvenimo. Priklauso Liet. rašytojų d-jai, Lietuvos rašytojų s-gai.

DRAGŪNEVIČIUS Algimantas (1924.X.24 Panevėžyje — 1990.VIII.25 Hartforde, CT), žurnalistas, visuomenininkas. Karininko J. Dragūnevičiaus sūnus. Mokėsi Kaune ir Vilniuje. Per II pasaul. karą pasitraukė į Vokietiją. 1949 apsigyveno JAV, Hartforde. Nuo 1959 iki mirties dirbo *Tėvynės garsų* liet. radijuje: iš pradžių vedė kult. dalį, vėliau vadovavo radijui. Dainavo J. Petkaičio vadovaujamame bažnytiniame chore, vyrų oktete, vyrų chore ir mišriame chore *Aidas.* Įsteigė būrelį Vasario 16-osios g-jai Vokietijoje remti, jam vadovavo. Buvo LF įgaliotinis Hartforde, JAV LB Hartfordo apylinkės, vėliau Connecticuto apygardos v-bos pirmininkas, Liet. veteranų s-gos *Ramovė* narys.

DRAGŪNEVIČIUS Jurgis (1902.III.31 Sinica-Rozanajoje, Lenkija — 1985.VIII.9 Hartforde, CT), kariškis. Lietuvos kariuomenės kapitonas. Savanoris, Nepriklausomybės kovų dalyvis, antibolševikinis ir antinacinis rezistentas. 1919, būdamas moksleiviu, stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę — Panevėžio batalioną. Dalyvavo kovose prieš bolševikus ir lenkus. 1920 tapo karininku. 1926 baigė Lietuvos didžiojo kun-ščio Vytauto karininkų kursus. 1938 išėjo į atsargą. 1939 buvo demobilizuotas iš II pėstininkų divizijos. Dalyvavo antibolševikinėje ir antihitlerinėje rezistencinėje veikloje. 1944 su šeima pasitraukė į Vokietiją; čia su kitais atkūrė Lietuvos savanorių-kūrėjų s-gą, buvo jos centro v-bos narys. 1949 persikėlė į JAV. 17 metų dirbo *Spencer Turbin* b-vėje. Dalyvavo JAV LB, LRK VS *Ramovės* Hartfordo skyriaus, Švč. Trejybės liet. parapijos veikloje. Apdovanotas savanorio-kūrėjo, Lietuvos nepriklausomybės ir Latvijos nepriklausomybės medaliais.

DRANGELIS Kazys (1888.XII.24 Medvišiuose, Balbieriškio vls., Marijampolės aps. - 1965. VIII.25 Čikagoje, IL), odontologas chirurgas,

visuomenės veikėjas. Vid. mokslą ėjo Marijampolėje. 1905 atvykęs į JAV, studijavo Valparaiso un-te, IN, vėliau Čikagos dantų chirurgijos koledže ir čia įgijo daktaro laipsnį (D.D.S.). 1914 Visuotiniame Amerikos lietuvių seime Brooklyne, NY, pasiūlė įsteigti Lietuvių tautinę partiją *Sandara* (vėliau ALTS), 1914–15 ir 1925 buvo jos pirmininkas. Su kitais įkūrė Lietuvos gelbėjimo ir autonomijos fondą, 1914–19 jo narys. Vienas ALDD steigėjų, ilgą laiką buvo jos sekretorius, iždininkas, o 1915 ir pirmininkas. *Birutės* d-jos, Lietuvos nepriklausomybės fondo pirmininkas, šio fondo Kalėdų eglutės renginio iniciatorius ir vedėjas. Jo visuom. veiklos dėka Lietuvos reikalams surinkta ~ 200 000 dolerių. Lietuvos laisvės varpo k-jos sekretorius, Lietuvos nepriklausomybės minėjimų Čikagoje iniciatorius. Nuo 1937 Lietuvos pramonės ir prekybos namų vienas direktorių. ALTo Čikagos skyriaus pirmasis pirmininkas. Bendradarbiavo period. spaudoje (*Drauge, Naujienose, Sandaroje, Vienybėje*), radijuje. 1963 jam suteiktas ALDD ir ALGS garbės steigėjo vardas.

DRANGINIS Antanas (1917.X.8 Port Carbone, PA – 1991.VIII.27 Baltimorėje, MD; palaidotas New Philadelphijoje, PA), kunigas. 1939 baigė Marianapolio koledžą Thompsone, CT, istorijos bakalauro laipsniu. Istoriją ir tarpt. teisę studijavo Clarko un-te Worcesteryje, MA. 1943–46 tarnavo JAV kariuomenės jūrų pajėgose, buvo pasiųstas į Okinavą, Japonija. Grįžęs apsigyveno Baltimorėje, vadovavo Amerikos legiono liet. postui. 1951 įstojo į Mt. Mary kun. seminariją Emmitsburge, MD, 1956 ją baigė ir buvo įšventintas kunigu. Dirbo Baltimorės Šv. Alfonso liet. parapijoje vikaru, nuo 1979 klebonu. Bendradarbiavo liet. spaudoje (Obelinio slap.) ir amer. laikraščiuose.

DRĄSUTIS Pranas (1906.XI.17 Sankt Peterburge, Rusija – 1959.III.26 Clevelande, OH), elektrotechnikos inžinierius. 1924 baigė Panevėžio g-ją, 1933 – VDU Technikos f-tą. 1928–32 VDU elektrotechnikos laboratorijos laborantas. Nuo 1929 Petrašiūnų elektros stoties inžinierius, nuo 1935 Vidaus reikalų m-jos referentas, nuo 1936 Lietuvos energijos k-to nuolatinis narys, Elektros komisijos pirmininkas, nuo 1937 b-vės *Elektra* direktorius. 1941–44 vadovavo Lietuvos energijos v-bai, VDU Kaune dėstė garo katilų kursą. Parengė Rėkyvos, Kėdainių, Joniškio, Biržų elektros stočių projektus. Sudarė pagrindinius rodiklius Lietuvos elektros energijos poreikiui planuoti. Priklausė Lietuvos inžinierių s-gai (v-bos narys). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1944–48 Hanau liet. stovykloje vadovavo dirbtuvėms, tarpt. stovykloje – amatų m-lai. 1948 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande. Dirbo elektros

Pranas Drąsutis

Antanas Dranginis

stočių rajoninės b-vės statybos skyriuje. Parašė vadovėlius: *Garo katilų kursas* (Lietuvoje), *Elektroinstaliatoriaus vadovėlis* (1948, Vokietijoje).

DRAUGELIS Simanas Jonas (1893.XII.27 Šuluose, Bartninkų vls., Vilkaviškio aps. – 1960.VI.7 Niujorke, NY), kunigas, visuomenininkas. Nuo 1910 mokėsi Seinų kun. seminarijoje. Kunigu įšventintas 1916 Sankt Peterburge. 1916–18 Rusijoje veikė Lietuvių centriniame k-te nukentėjusiems nuo karo šelpti. Grįžęs į Lietuvą, dirbo vikaru Skriaudžiuose, pastatydino liaudies namus. Į JAV persikėlė 1925. 1927–28 ALRK MS dvasios vadas. 1927–35 Švč. Širdies intronizacijos direktorius. Rūpinosi JAV lietuvių statistika. 1938–39 Gary, IN, leido statistikos žrn. *Pasiuntinys*. Parengė JAV lietuvių visuom. įstaigų albumą. 1935 *Tiesos kelyje* išspausdino JAV liet. parapijų statistikos duomenų. 1940 Šv. Gabrieliaus liet. parapijos klebonas Milwaukee, WI. Organizavo liet. labdarybės in-tą, turėjusį padėti liet. statistikos darbui, bet karas sutrukdė. Nuo 1942 kūrė muzikines dramas iš Švč. Mergelės Marijos gyvenimo: *Nazaretho Madonna* (1949, skaidrės su Al d'Artego muzika 1954). Nuo 1946 Airijos brolių krikščionių ir mergaičių m-los pensionatų kapelionas Niujorke. Yra išleidęs keletą rel. knygų. Bendradarbiavo *Tėvynės sarge, Lietuvių balse, Drauge, Darbininke.*

DRUKTEINIS Albertas (g. 1945.X.1 Erlangene, Vokietija), gydytojas psichiatras, teisininkas. Gydytojo E. V. Drukteinio sūnus. Persikėlęs į JAV, 1967 baigė Daytono un-tą, OH, ir įgijo biologijos bakalauro laipsnį. 1971 baigė Louisville un-to Med. m-lą, KY; M. D. 1971–74 Texaso un-to Med. skyriuje Galvestone, TX, specializavosi psichiatrijoje. 1974–76 San Diego rajono, CA, Psichiatrijos centro psichiatras, kartu JAV karo laivyno regioninio med. centro Jūrų bazės psichiatrijos skyriaus vadovas. 1976–78 New Hampshire ligoninės Concorde Profesinių tarnybų skyriaus direktoriaus pavaduotojas. Nuo 1977 N. Anglijos Psichodiagnostikos centro, turinčio filialus Manchesteryje, NH, ir Woburne, MA, direktorius ir savininkas. 1978–89 vadovavo Ellioto ligoninės Manchesteryje, Psichiatrijos skyriui. 1980–84 studijavo ir *cum laude* baigė Suffolko un-to Teisės m-lą Bostone, MA, įgijo teisės daktaro laipsnį; J. D. (1984). 1989–95 dirbo New Hampshiro valstijos Med. registravimo komisijoje (1994–95 prezidentas). Nuo 1983 Dartmoutho med. m-los Hanoveryje, NH, klinikinės psichiatrijos profesorius. Verčiasi priv. praktika. Yra teismo medicinos advokatas patarėjas. Paskelbė moksl. straipsnių. Priklauso profesinėms org-joms. Ateitininkas.

Edmundas Vytautas Drukteinis

DRUKTEINIS Edmundas Vytautas (g. 1916. III.5 Detroite, MI), gydytojas. Persikėlęs į Lietuvą, 1937–42 VDU studijavo mediciną. Baigęs un-tą, 1942–43 buvo VDU Dermatologijos klinikos jaun. asistentas, vėliau Valst. venerologinio dispanserio gydytojas. 1943 buvo pasiųstas į Vienos un-tą studijuoti odos ligų gydymą naudojant rentgeno spindulius. 1944–49 Erlangeno un-to, Vokietija, Dermatologijos klinikos gydytojas ir ambulatorijos vedėjas; tuo pat metu ir civilinės medicinos gydytojas JAV Erlangeno-Nürnbergo karinėje bazėje. 1949 grįžo į JAV, dirbo *Peck Memorial* ligoninėje Brooklyne, NY, gydytoju. 1951 įgijo teisę praktikuoti Ohio valstijoje ir iki 1983 vertėsi priv. praktika Cincinnati, vėliau Daytone, abu OH.

DRUKTENYTĖ Adelė (g. 1926.VIII.14 Čikagoje, IL), dainininkė (koloratūrinis sopranas). Dainuoti mokėsi Šv. Kazimiero akademijoje (pas Bernardą), dainavo operetėse. Konkurse laimėjo I vietą. 1942 dainavo *Lyon and Healy* koncerto programoje. 1944 dainavo American Opera trupėje, G. Verdi *La Traviata* spektaklyje sukūrė Violetos vaidmenį. Nuo 1945 Čikagos konservatorijoje lavino balsą pas G. Atkins. Koncertavo Čikagoje ir jos apylinkėse. 1945–48 studijavo Juilliardo muz. in-te Niujorke, NY, sukūrė Antonijos vaidmenį J. Offenbacho *Hoffmanno pasakose*. 1949 solinį koncertą surengė Kimball Hall. 1950–55 studijavo Milane, Italija. 1950 Casalmaggiori mieste dainavo Marinos partiją G. Donizetti operoje *Don Pasquale*. 1955 grįžo į Čikagą. Kaip dainininkė reiškėsi nedaug. 1973 San Franciske, CA, giedojo G. Rossini *Petite messe solennelle*.

Adelė Druktenytė

DRUNGA Karolis (Jurgis Juozas **Valiulis;** 1919.III.19 Sankt Peterburge, Rusija – 1987 Čikagoje, IL; palaidotas Lietuvoje), chemikas, visuomenės veikėjas. 1928 įstojo į Kauno jėzuitų g-ją. 1935 ją baigęs, mokėsi VDU Matematikos-gamtos f-te. Vėliau studijavo Vilniaus un-te ir 1941 įgijo chemiko diplomą. Vienas Lietuvos laisvės kovotojų s-gos steigėjų, 1941 Birželio sukilimo dalyvis. Leido pogrindžio spaudą, organizavo radijo laidas, VLIKo Lietuvoje narys. 1941–44 ir 1945.VII–XI VDU Technologijos f-to Organinės chemijos katedros asistentas. Gestapo areštuotas, kalintas. 1945 prasibrovė iš sov. okupuotos Lietuvos dalies į Vokietiją. 1946–47 vėl VLIKo, Bendro demokratinio pasipriešinimo sąjūdžio užsienio delegatūros narys, vienas Lietuvių rezistencinės santarvės steigėjų, jos vykdomojo k-to narys. 1956–59 buvo Vokietijos LB krašto tarybos ir v-bos narys, 1958–59 pirmininkas. 1959 persikėlęs į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL, dirbo stambiamolekulinių junginių pramonėje, dalyvavo tyrimo darbuose. Buvo JAV LB Čikagos apygardos v-bos narys, pirmininkas. *Akiračių*, *Metmenų* redakcijų narys, *Santarvės*, *Vienybės* bendradarbis.

Karolis Drunga

DRUNGA Mykolas Jurgis (g. 1948.IV.20 Tübingene, Vokietija), žurnalistas, visuomenininkas. 1969 Čikagos, IL, un-te gavo bakalauro laipsnį. 1969–73 filosofiją studijavo Massachusettso technologijos in-te Cambridge, MA. 1972–73 buvo šio in-to filosofijos dėstytojas. Pas V. Jakubėną mokėsi skambinti fortepijonu. 1972 Bostone, MA, su kt. įsteigė *Garso bangų* radijo valandėlę, kurios metu

Mykolas Jurgis Drunga

transliavo savo paties parengtas laidas anglų k. apie liet. lit-rą, muziką, kultūrą (už programą apie M. K. Čiurlionio muziką pelnė C. Armstrongo premiją). Dirbo redakcinį darbą: EL redakcijos asistentas ir vertėjas (1974–76), Liet. studentų s-gos metraščių vyr. redaktorius (1976 ir 1977), 1978–79 *Keleivio*, 1980–82 *Vienybės*, 1982–86 *Draugo* redakcijų narys. Nuo 1990 *Laisvosios Europos* radijo bendradarbis. Dalyvavo *Santaros–Šviesos* (nuo 1960; buvo v-bos narys), JAV LB (1979, 1982 ir 1985 išrinktas tarybos nariu), PLB veikloje (1985–89 valdybos narys). 1984–89 LF tarybos narys. 1967–77 Čikagos ir Bostono šeštadieninių liet. m-lų mokytojas. Liet. spaudoje paskelbė straipsnių muzikos ir filosofijos klausimais (slap. M. Dr., M. Valiulaitis).

DŪDA Bronius (g. 1909.II.6 Maksvyčiuose, Subačiaus vls., Panevėžio aps.), agronomas, visuomenininkas. 1924 baigė Kupiškio vid. m-lą, 1928 – Panevėžio g-ją, 1932 – Ž. ū. akademiją Dotnuvoje. Persikėlęs į JAV, dalyvavo visuom. veikloje: ALTS centro v-bos sekretorius (1951–53), Waterbury, CT, liet. radijo valandėlės diktorius, kultūros programos rengėjas (1950–53), Los Angeleso, CA, liet. radijo programos vedėjas (nuo 1954).

DUDĖNAS Vytautas (g. 1937.VI.8 Dievonyse, Kelmės vls., Raseinių aps.), finansininkas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, gyveno Kempteno liet. stovykloje. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1955 baigė vid. mokslą. Studijavo Čikagos un-te, jame 1959 įgijo hum. mokslų bakalauro laipsnį, 1961 finansų magistro laipsnį. Priklausė Studentų ateitininkų s-gai, korp. *Kęstutis*. 1956 buvo išrinktas į Liet. studentų s-gos centro v-bą. 1962–64 kartu su kitais leido žrn. *Lituanus*. Dirbo investicinės bankininkystės srityje, Johno Nuveeno investicijų banke. 1971 Finansinių garantų korporacijos (*American Municipal Bond Assurance Corporation*) vienas steigėjų, vicepirmininkas ir direktorių tarybos narys. 1991 pr. grįžęs į Lietuvą, kurį laiką dirbo Finansų m-joje konsultantu. Jo iniciatyva 1991 įkurtas Lietuvos investicijų bankas; jam vadovavo iki banko panaikinimo 1993 pab. 1992 buvo Centr. privatizavimo k-jos narys, 1993 Nacionalinės

Vytautas Dudėnas

vertybinių popierių biržos tarybos pirmininkas. Nuo 1996 LR Seimo narys, Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcijos atstovas; dirba Seimo Finansų ir biudžeto k-te.

DULAITIS Devetas (g. 1922.IV.24 Kybartuose, Marijampolės aps.), inžinierius, aviacijos sportininkas. Baigęs Kauno *Aušros* berniukų g-ją, 1941 VDU studijavo architektūrą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Iš Hanau stovyklos 1949 persikėlė į JAV. Detroite, MI, studijavo inžineriją. Nuo 1955 Detroite dirbo *Michigan–Wisconsin Pipeline* b-vėje braižytoju, darbų vadovu (supervisor), konsultantu. Dar Lietuvoje įsijungė į oro skautų veiklą. Detroite ilgus metus buvo tuntininkas. Užsiiminėjo aviacijos sportu: skraidė dviviečiu lėktuvu, gilinosi į teorinę aviaciją, gamino modelius. Rašė į amer. ir liet. žurnalus apie Lietuvos aviacijos istoriją. Veikia JAV lėktuvų modelių kūrėjų org-joje, susirašinėja su daugelio šalių aviacijos sporto mėgėjais. Teisėjavo aviacijos modelių varžybose Detroite ir pasaulio pirmenybėse Muncie, IN. Nuo 1984 gyvena Sunny Hillse, FL.

DULSKIS Romas (1893 Starkuose, Marijampolės aps. – 1956.VII.11 Čikagoje, IL), teisininkas, finansininkas. 1913 baigė g-ją Marijampolėje. Nuo 1912 priklausė ateitininkams, buvo ateitininkų savišalpos fondo narys. 1913–15 Maskvos un-te studijavo fiziką bei matematiką, buvo *Rūtos* d-jos narys. 1919 stojo į Lietuvos kariuomenę savanoriu. 1925 baigė VDU Teisių f-tą. Dirbo Vidaus reikalų m-joje Piliečių apsaugos, vėliau Bendrųjų reikalų dep-tų direktoriumi. Buvo Žemės banko vicedirektorius ir direktorius Kaune, Lietuvos banko skyrių Biržuose bei Kybartuose direktorius. 1934–40 Lietuvos banko juriskonsultas. Pasitraukęs iš Lietuvos, persikėlė į JAV. Gyveno Čikagoje.

DUMBRIENĖ Albina (g. 1901.XII.10 Čedasuose, Rokiškio aps.), pedagogė. Gyd. A. Dumbrio žmona. 1929 baigusi istorijos studijas Lietuvos un-te Kaune, iki 1939 dėstė istoriją ir visuom. mokslus Ukmergės g-joje, vėliau mkt. seminarijoje. 1941 pasitraukė į Vokietiją. Nuo 1945 mokytojavo Detmoldo, Blombergo, Augustdorfo liet. g-jose. Persikėlusi į JAV, gyveno Niujorke, NY, 1951–66 dirbo draudimo b-vėje. Vėliau apsigyveno Čikagoje, IL, 1969–79 dėstė istoriją Pedagoginiame lituanistikos in-te. Veikė Ateitininkų d-joje, LRKMS.

Aleksandras Dumbrys

DUMBRYS Aleksandras (1900.X.29 Tukume, Latvija – 1954.XII.21 Brooklyne, NY), gydytojas chirurgas. 1917 baigė Mintaujos, Latvija, per karą perkeltos į Tartu, Estija, g-ją, 1926 baigęs Lietuvos un-tą, dirbo 1926–29 to un-to klinikose asistentu. 1929–40 Ukmergės aps. ir miesto ligoninės vedėjas ir chirurgas. 1941 išvyko į Vokietiją, gydytojavo Soldau mieste, vėliau Detmoldo ir Blombergo pabėgėlių stovyklose. 1951 apsigyveno JAV, dirbo Niujorko, NY, ligoninėse. Buvo vienas korp. *Neo-Lithuania* steigėjų, veikė tautininkų ir šaulių org-jose. ALGD Niujorko sk. pirmininkas (1951). Bendradarbiavo žrn. *Medicina.*

DUMPYS Hansas Jurgis (g. 1933.VII.7 Nibruose, Klaipėdos aps.), evangelikų liuteronų vyskupas. 1956 Minneapolyje, MN, baigė Augsburgo koledžą bakalauro laipsniu, 1960 Čikagoje, IL, Liuteronų teologijos m-lą magistro laipsniu. 1960 įšventintas kunigu. 1965 Cambridge, MA, baigė Harvardo teologijos m-lą ir įgijo teologijos magistro laipsnį. Nuo 1960 dirba evangelikų liuteronų parapijose Detroite, MI, Cape Code, MA, Winnipege Kanadoje, Davenporte, IA, Čikagoje, IL. 1965–66 dėstė teologiją Augsburgo koledže Minneapolyje. 1967–69 teologijos mokslus gilino Princetono un-te, NJ, 1970 Tübingeno un-te, Vokietija. Nuo 1987 lietuvių evangelikų liuteronų parapijos *Tėviškė* (Čikagoje) klebonas.

Veda *Margučio* radijo religijos valandėlę, redaguoja žrn. *Svečias* teologijos skyrių. Liet. protestantų tarybos Čikagoje narys, nuo 1989 iždininkas. Liet. evangelikų Naujojo giesmyno k-to narys, nuo 1990 pirmininko pavaduotojas, Liet. evangelikų biblijos vertimo k-to narys. Nuo 1987 Liet. evangelikų liuteronų išeivijos bažnyčios vyr. tarybos narys, 1989–91 pirmininkas. 1988–91 tos bažnyčios viceprezidentas. Nuo 1991 liet. evangelikų liuteronų išeivijos bažnyčios vyskupas. Nuo 1990 liet. evangelikų skautų dvasios vadovas ir LSS pirmijos narys. Lanko Š. Amerikos liet. evangelikų liuteronų kolonijas, laiko pamaldas, sako pamokslus, organizuoja šalpą Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčiai. Nuo 1990 beveik kasmet su evangelizacijos misija lankosi Lietuvoje. 1993 ir 1995 Klaipėdos un-to Evangeliškosios teologijos centre dėstė teologiją, jo bibliotekai atsiuntė > 1000 teologinės litros knygų. Bendradarbiauja liet. spaudoje, parengė liet. pamokslų rinkinį. Org. k-to pirmajai liet. knygai paminėti išeivijos narys: Amerikoje rinko lėšas M. Mažvydo paminklui Klaipėdoje. M. Lietuvos fondo ir M. Lietuvos d-jos Čikagoje narys. Apdovanotas LSS ordinu *Už nuopelnus* (1997).

Hansas Jurgis Dumpys

Jonas Vytautas Dunčia

DUNČIA Jonas Vytautas (g. 1954 Detroite, MI), chemikas. Ph. D. (1981). 1976 Michigano un-te Dearborne įgijo bakalauro, 1978 Princetono un-te, NJ, magistro, vėliau – daktaro laipsnį (organinė chemija). Dirba b-vėje *E. I. DuPont de Nemours* Wilmingtone, DE, medicininės chemijos srityje. Priklauso Amerikos chemikų d-jai (medicininės ir organinės chemijos sekcijų narys).

DUNDULIS Aleksandras (1910.V.5 Triluščiuose, Švenčionių aps. – 1994.VIII.23 Čikagoje, IL; palaidotas Tverečiuje, Ignalinos rj.), pedagogas. Mokėsi Švenčionių g-joje ir Slonimo, Lenkija, mkt. seminarijoje. 1937 ją baigęs, mokytojavo pr. m-lose. Nuo 1939 studijavo Vilniaus un-te lituanistiką. Rašė į *Vilniaus rytojų, Vilniaus žodį* ir kt. laikraščius. Už draudžiamą liet. veiklą ir ryšius su Lietuvos saugumu okupacinės lenkų valdžios tardytas ir kalintas. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, dirbo Augsburgo g-jos mokytoju ir direktoriumi. 1949 baigė Tübingeno un-tą. Vienas *Šviesos* steigėjų. Į JAV persikėlė 1950. Apsigyvenęs Čikagoje, prisidėjo prie D. Veličkos iniciatyvos 1958 steigti čia Pedagoginį lituanistikos in-tą, buvo jo sekretorius, tvarkė biblioteką. 1972–80 to in-to direktorius ir 22 metus jame dėstė. 1958–65 Čikagos aukštesniojoje lituanistinėje m-loje dėstė liet. k. ir lit-rą. Dirbo vadovėlių leidimo k-joje. Keliasdešimties liet. knygų redaktorius ir korektorius. Parengė P. Skardžiaus liet. k. rašybos žodyną, 2 dalių

liet. lit-ros vadovėlį. Spaudoje rašė apie liet. kalbotyros leidinius Lietuvoje. Slaptai siuntė į Lietuvą kalbos mokslo knygas. Vadovavo jaunimo teatrui. 1950 kartu su kitais įsteigė Vilniaus krašto liet. s-gą išeivijoje.

DUNDULIS Balys (1910.XII.21 Čekoniuose, Debeikių vls., Utenos aps. – 1994.XI.20 Čikagoje, IL), žurnalistas, visuomenininkas. 1930 baigė Ukmergės g-ją. 1930–36 studijavo Kauno VDU Humanitarinių mokslų f-te. Priklausė varpininkams (korp. *Žalgiris* narys), valstiečiams liaudininkams. 1935–36 redagavo žrn. *Moksleivis*. 1936–40 dirbo *Lietuvos žiniose*, jas uždarius, žrn. *Kultūra* redakcijoje. Period. spaudoje paskelbė straipsnių. Išvertė vok. ir anglų rašytojų knygų. Vok. okupacijos metais dirbo *Į laisvę*, *Savaitės* redakcijose, su kitais leido ir platino nelegalų laikr. *Nepriklausoma Lietuva*, buvo slapto k-to, kuris rūpinosi S. Dariaus ir S. Girėno portretų iškalimu Puntuke, narys. 1944 pasitraukė į Vokietiją, bendradarbiavo liet. period. spaudoje, įsteigė ir redagavo *Laisvės varpą*, nuo 1946 redagavo VLIKo leidžiamas Eltos žinias ir biuletenį, keletą *Varpo* numerių. 1949 persikėlė į JAV. Gyveno Čikagoje, dirbo Burlingtono glžk. b-vėje. Dalyvavo JAV LB veikloje, aktyviai reiškėsi spaudoje (*Naujienose*, *Varpe*, *Sandaroje*, *Sėjoje*, *Lietuvių balse* ir kt.). 1966–67 prezidento K. Griniaus antkapinio paminklo statymo k-to sekretorius. Suredagavo J. Audėno veikalą *Lietuvos valstiečiai liaudininkai* (1986). Priklausė Tautos fondui, Liet. žurnalistų s-gai.

DUNDZILA Antanas Vytautas (g. 1932.VII.13 Kaune), inžinierius informatikas, visuomenės veikėjas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1949 apsigyveno JAV. 1955 baigė inžineriją Ilinojaus un-te Čikagoje. 1958 magistro laipsniu – Kalifornijos technologijos institutą. Dirba informatikos srityje. 1965–90 matematikos ir informatikos kursų vizituojantis dėstytojas įv. JAV un-tuose. 1969–74 vadovavo un-tų kompiuterių centrams. Association for Computing Machinery (ACM) Čikagos, IL, skyriaus, dviejų centrinių ACM k-tų pirmininkas. Gavęs JAV Fulbrighto stipendiją, 1981 Lietuvoje skaitė paskaitas. Redagavo anglų k. žrn. *Lituanus*. Laimėjo 4 novelių konkursus; jų premijas skyrė Lietuvoje atsikuriantiems skautams, Lietuvos pasiuntinybei Vašingtone ir bolševizmo aukoms Lietuvoje. LSS tarybos pirmininkas (1960–63). 1974–76 dėstė lituanistinėje m-loje. JAV LB Vašingtono apylinkės v-bos pirmininkas (1986–87). Nuo 1955 bendradarbiauja liet. spaudoje, JAV ir Lietuvoje parašė 300 straipsnių.

Balys Dundulis

Antanas Vytautas Dundzila

DUOBA Jonas (g. 1922.III.8 Veršiuose, Sintautų vls., Šakių aps.), kunigas marijonas. LKMA narys. 1941 baigė Vilniaus Vytauto Didžiojo g-ją. Dalyvavo moksleivių ateitininkų veikloje. Mokėsi Kauno kunigų seminarijoje, Eichstätto aukštojoje filosofijos-teologijos m-loje Vokietijoje, Angelicumo un-te Romoje; čia įgijo teologijos licenciato laipsnį. 1946 Romoje įšventintas kunigu. 1949 Biblijos in-te Romoje įgijo Šv. Rašto licenciato laipsnį. 1950–54 dėstė Šv. Raštą Šv. Karolio Boromėjo seminarijoje Rosario, Argentina, buvo moterų kalėjimo kapelionas. Ten padėjo įkurti Šv. Kazimiero parapiją ir pastatyti bažnyčią. 1957–60 Avellanedos (Buenos Airių priemiestis) Aušros vartų parapijos klebonas. 1960 persikėlė į JAV ir iki 1966 dėstė kalbas Marianapolio aukštojoje m-loje Thompsone, CT. 1966–75 dirbo ir nuo 1978 dirba Marijonų generaliniame name Čikagoje, IL. Redagavo knygas: *Kelias į šventuosius*, *Zanavykija* (2 t.), *Arkivyskupas Jurgis Matulaitis*. Tvarkė marijonų archyvus Romoje, Marianapolyje, Čikagoje.

DURBINAS Ričardas (Richard **Durbin;** g. 1944.XI.21 East St. Louise, IL), teisininkas, valstybės veikėjas. JAV senatorius. Teisės daktaras (1969). Jo motina Ona Kutkaitė gimė Jurbarke ir 1911 su tėvais persikėlė į JAV. Baigęs East St. Louiso m-lą, studijavo Vašingtono, DC, Georgetowno un-te, diplomatinės tarnybos mokslus ir ekonomiką; 1966 įgijo bakalauro, 1969 daktaro laipsnį. 1944 Millikino un-tas, IL, jam suteikė garbės daktaro laipsnį. Baigęs mokslus, pradėjo polit. karjerą. 1982 Ilinojaus valstijoje išrinktas į JAV Kongreso Atstovų rūmus. Nuo 1997 senatorius; priklauso Demokratų partijai. Rūpinosi lietuvių ir Lietuvos reikalais – pateikė JAV Kongresui rezoliucijų. 1979–97 4 kartus lankėsi Lietuvoje. Savo motinos gimtajam miestui Jurbarkui 385 metų jubiliejaus proga, įteikė JAV vėliavą (anksčiau ji buvo iškelta virš Baltųjų rūmų JAV).

DVARANAUSKAITĖ Judita (**sesuo Immaculata;** 1880.II.24 Žėčkalniuose, Pilviškių vls., Vilkaviškio aps. – 1974 Čikagoje, IL), vienuolė, pedagogė. Viena iš Šv. Kazimiero seserų kongregacijos steigėjų. Mokėsi Pilviškiuose ir

Judita Dvaranauskaitė

Marijampolėje, o nuo 1903 – pas Šv. Kryžiaus gailestingąsias seseris Ingenbohlyje, Šveicarija. Į JAV atvyko 1905. Po noviciato Švč. Marijos Nekaltos Širdies tarnaičių vienuolyne Scrantone, PA, 1907 davė vienuolės įžadus ir išvyko į Šv. Kazimiero seserų liet. vienuolyną Mt. Carmelyje, PA. Čia mokytojavo pirmojoje kazimieriečių m-loje. Nuo 1911 dirbo Čikagoje, 1914 išrinkta trečiąja kongregacijos gen. vyresniosios patarėja. Nuo 1920 gyveno Lietuvoje, vadovavo Lietuvos kazimieriečių vienuolijai, tvarkė Pažaislio vienuolyną. 1923 įsteigė *Saulės* mergaičių g-ją. 1928 grįžo į Čikagą ir mokytojavo kazimieriečių vadovaujamose m-lose.

DVARIONAITĖ Eleonora (**Minukienė, Demikienė;** g. 1912.IX.26 Liepojoje, Latvija), pianistė, kompozitorė. Komp. Balio Dvariono dukterėčia. Baigė Liepojos g-ją. Skambinti fortepijonu mokėsi pas F. Egon. Rygoje studijavo Anglų in-te (pedagogiką) ir Latvijos konservatorijoje (A. Daugulio fortepijono klasėje). 1941 baigė Kauno konservatoriją (B. Dvariono fortepijono klasę). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Hartforde, CT. Nuo 1950 dirbo dainavimo mokytoja liet. parapijos m-loje. Nuo 1952 vargonininkavo Šv. Luko bažnyčioje, vadovavo bažn. chorui. 1954 kompozicijos bakalauro laipsniu baigė J. Hartto muz. m-lą Hartforde. Nuo 1956 vargonininkavo Švč. Trejybės liet. para-

pijoje. 1958 Hartfordo un-te gavo muz. magistro laipsnį. 1967–74 dirbo muz. mokytoja. Turėjo savo muz. studiją. 1993 kaip pianistė *Silver Goddess Pageant* konkurse laimėjo II vietą. Sukūrė > 30 kūrinių, tarp jų – 2 sonatas fortepijonui, styginių kvartetą, kvintetą, fantaziją vargonams, siuitą smuikui ir fortepijonui, elegiją violončelei ir fortepijonui ir kt. Nuo 1950 JAV LB narė. Dalyvauja visuom. org-jų veikloje.

Eleonora Dvarionaitė

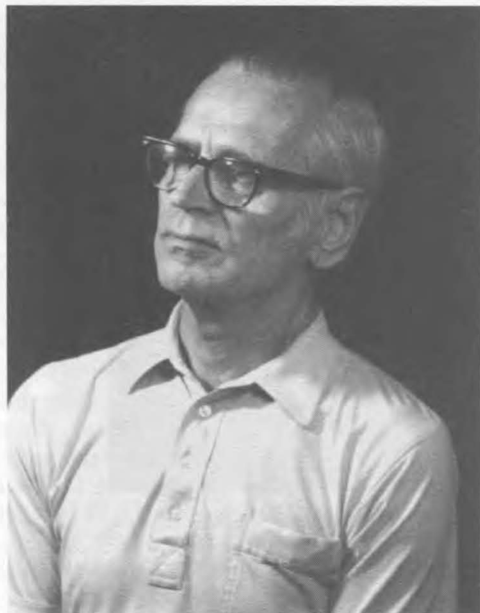

Alfonsas Dzikas

DZIKAS Alfonsas (g. 1938.VIII.2 Kaune), mechanikos inžinierius, visuomenės veikėjas. 1949 apsigyveno JAV. 1960 baigė Brooklyno, NY, politechnikos in-tą bakalauro laipsniu, 1967 – Connecticuto un-tą ir įgijo magistro laipsnį. 1961–62 tarnavo JAV kariuomenėje; kapitonas. Nuo 1963 dirba JAV firmose. 1963–88 Hartfordo, CT, liet. radijo valandėlės *Tėvynės garsai* pranešėjas, nuo 1989 programos vedėjas. Dėstė Hartfordo *Švyturio* lituanistinėje m-loje. 1967–95 JAV LB Hartfordo apylinkės v-bos narys, sekretorius, pirmininkas, vicepirmininkas, nuo 1972 JAV LB tarybos narys (vieną kadenciją prezidiumo vicepirmininkas). 1970 įkūrė Connecticuto liet. respublikonų klubą. Šiaurės rytinio pakraščio lietuvių tautinių šokių šventės rengimo k-to pirmininkas (1981), Hartfordo liet. piliečių klubo v-bos narys (1978–1983), Putnamo, CT, seselių rėmėjų v-bos narys (nuo 1991). Apdovanotas JAV LB Krašto v-bos žymeniu.

Dalia Dzikienė

Stasys Dzikas

DZIKAS Stasys (g. 1912.XI.18 Juodkaimyje, Josvainių vls., Kėdainių aps.), teisininkas, visuomenės veikėjas. 1932 baigė Kėdainių g-ją. 1933–34 studijavo teisę VDU Kaune. 1934–44 mokytojavo pr. m-lose. Pasitraukęs į Vokietiją, teisę studijavo Frankfurto un-te. 1946 teisės studijas baigė Pabaltijo un-te Hamburge. Vėliau apsigyveno JAV. Baigęs braižytojų kursus, 1953–75 dirbo mašinų projektavimo srityje. 1965–67 redagavo *Tėvynės sargą*. Išeivijos spaudoje (*Drauge, Tėviškės žiburiuose, Darbininke, Tėvynės sarge*) rašė kultūros, visuomenės, politikos klausimais. Dalyvavo JAV LB veikloje (1958–59 Elizabetho, NJ, apyl. pirmininkas; 1961–69 Tarybos ir garbės teismo narys; 1962–72 BALFo direktorius; 1969–73 VLIKo v-bos narys). Ateitininkas (1960–61 ateitininkų sendraugių Niujorko, NY, sk. pirmininkas).

DZIKIENĖ Dalia (**Minkūnaitė**; g. 1940.VI.21 Vilniuje), mokytoja, visuomenininkė. Mechanikos inž., visuom. veikėjo A. Dziko žmona. 1962 Niujorke, NY, baigė Hunterio koledžą. Mokytojavo pr. m-loje, nuo 1979 dirba West Hartfordo, CT, bibliotekoje. 1972 įkūrė ir vadovauja Hartfordo, CT, tautinių šokių grupei *Berželis*. 1969–80 Hartfordo *Švyturio* lituanistinės m-los mokytoja (1969–76 vedėja), nuo 1989 Connecticuto *Atgimimo* lituanistinės m-los tautinių šokių mokytoja. Šiaurės rytinio pakraščio lietuvių tautinių šokių šventės (1981) ir IX išeivijos lietuvių tautinių šokių šventės (1992) meno vadovė. Nuo 1991 Lietuvių tautinių šokių in-to pirmininkė. Įv. Connecticuto vietovėse surengė liet. liaudies meno parodas.

DŽIUGAS Stasys (g. 1919.XII.6 Juodkėnuose, Girkalnio vls., Raseinių aps.), rašytojas, visuomenės veikėjas. Mokėsi Kaune. Nuo 1938 moksleivių period. spaudoje spausdino eilėraščius, rašinėlius, bendradarbiavo su Lietuvių tautosakos archyvu (surinko ~ 4000 įv. pasakojimų, mįslių, dainų). 1940 bolševikų suimtas, kalintas. 1940–44 dirbo įv. įstaigose. 1943 baigė vid. mokslą Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Pabėgėlių stovykloje Hanau su kitais leido vaikų laikraštėlį *Gimtinės žiburėliai*. 1946–49 studijavo lit-rą Frankfurto prie

Stasys Džiugas

Maino un-te. 1948 redagavo Lietuvių tremtinių bendruomenės k-to informacinį biuletenį. 1949 persikėlė į JAV. 1957 La Salle un-te Philadelphijoje, PA, baigė komercijos mokslus, dirbo darbininku, inspektoriumi, sąskaitininku. Išleido knygų vaikams: eil. rink. *Kiškučio vardinės* (1953, II leid. 1976), pasaką *Keturi valdovai* (1955), eiliuotą pasaką *Neklaužados* (1958). Bendradarbiauja JAV liet. spaudoje; kai kurie eilėraščiai išspausdinti lituanistinių m-lų vadovėliuose. Kūryboje vyrauja tėvynės meilės jausmai, sielvartingi išgyvenimai jos netekus, yra darbo, gamtos, žaidimų, mokslo siekimo motyvų. Aktyviai dalyvauja JAV LB veikloje: 1967–70 Krašto v-bos narys, 1979–81 Tarybos narys. 1972 Lietuvių fondo v-bos narys. 1973 išrinktas į PLB v-bą, 1974–78 administravo žrn. *Pasaulio lietuvis.* 1975–93 buvo *Draugo* administracijos ir spaustuvės reikalų vedėjas, talkino redakcijai. Priklauso korp. *Šatrija,* Lietuvių fronto bičiuliams (nuo 1984 centro v-bos narys). Lietuvoje bendradarbiauja *Kregždutėje,* knygomis remia gimtųjų Raseinių b-ką (b-koje įsteigtas jo vardo fondas, turintis specialų antspaudą).

E

EIDRIGEVIČIŪTĖ-SPRINDIENĖ Irena (1916.IX.25 Maskvoje – 1995.XI.9 Daytona Beache, FL), balerina, choreografė. Dainininko A. Sprindžio žmona. Sugrįžusi su tėvais iš Rusijos į Lietuvą, 1932 baigė Kauno V g-ją. 1932–34 studijavo VDU Teisių f-te. 1932–35 lankė Valstybės teatro baleto studiją; 1935–44 šio teatro baleto artistė. 1935 su teatro baleto trupe gastroliavo Monte Carlo, Monakas, ir Londone. Lietuvoje šoko 26 baletuose ir 31 operoje. 1944 pasitraukė į Vakarus, kurį laiką gyveno Austrijoje, šoko Vienos teatre. Karui pasibaigus, gyveno Vokietijoje, Seligenstadto stovykloje, vadovavo tautinių šokių grupei. Šoko Berlyno operos teatre, Augsburgo liet. baleto trupės koncertuose ir spektakliuose (L. Delibes *Coppélia,* 1947). 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1952–55 buvo *Dainavos* ansamblio šokių vadovė, talkino vaikų teatro pastatymuose. Priklausė JAV LB, BALFui, Lietuvos dukterų d-jai, Lietuvių klubui.

Irena Eidrigevičiūtė-Sprindienė

EIDUKAITĖ-KUNSTMANN Gailė Regina (1965.III.3 Čikagoje, IL – 1997.VI.22 San Diego, CA), teisininkė. Pedagogės, skautų veikėjos D. Eidukienės duktė. Studijas Ilinojaus un-te Čikagoje baigė 1987 istorijos ir politologijos bakalauro laipsniu. 1990 Johno Marshallo teisės koledže Čikagoje įgijo teisės daktaro laipsnį. Baigusi Pedagoginį lituanistikos in-tą, mokytojavo Dariaus ir Girėno lituanistinėje m-loje. Vėliau persikėlė į San Diego, studijavo San Diego un-te. Išlaikiusi egzaminus, dirbo advokate. Veikė Akademiniame skautų sąjūdyje (filisterė), rinkta į jo v-bas. Buvo JAV LB tarybos, Tėvo B. Krištanavičiaus fondo v-bos narė. VI MKS (1989) organizacinio k-to sekretorė. Bendradarbiavo spaudoje. Aktyviai dalyvavo 1990 Lietuvos nepriklausomybės rėmimo veikloje.

EIDUKAITĖ-FANELLI Dalia (g. Čikagoje, IL), dainininkė (sopranas). Pedagogės, skautų veikėjos D. Eidukienės duktė. Dainavimą studijavo Amerikos konservatorijoje Čikagoje.

Dalyvavo daugelyje renginių (1992 istoriko J. Dainausko pagerbimo koncerte Jaunimo centre Čikagoje), koncertų; dainuoja su Lietuvos vyčių choru.

EIDUKIENĖ Danutė (**Jankauskaitė**; g. 1927. I.31 Kaune), pedagogė lituanistė, skautų veikėja. Pasitraukusi į Vokietiją, 1946 baigė liet. g-ją Dörwerdene. 1946–49 Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge studijavo lituanistiką. 1949 persikėlė į Čikagą, IL. 1967–92 Čikagos aukštesniosios lituanistinės m-los, 1992–94 Čikagos lituanistinės m-los mokytoja. Nuo 1947 dalyvauja skautų veikloje. Ėjo įv. pareigas Čikagos *Aušros vartų* tunte; 1973–76 JAV Vidurio rajono vadovė, 1979–81 LSS tarybos narė, 1982–84 seserijos vyriausioji skautininkė. 1984–88 PLB atstovavo LSS. 1987–90 ASS pirmininkė. 1981 ir 1982 surengė lituanistikos seminarus skautų vadovams. Daugelį metų vadovavo skautų stovykloms. Nuo 1970 Vydūno jaunimo fondo vicepirmininkė, pirmininkė, tarybos vicepirmininkė, 1976–80 pirmininkė, vėliau – tarybos narė. 1990 apdovanota Geležinio vilko ordinu.

Danutė Eidukienė

EIKINAS Vytautas (1930 Biržuose – 1991. IV.21 Bostone, MA), inžinierius. 1950 persikėlė į JAV. Tarnavo JAV kariuomenėje Vokietijoje. Bostone Northeasterno un-te studijavo statybos, Wentwortho technologijos in-te – mechanikos inžineriją. Dirbo b-vėse *Carrigan Engineering* ir *Stone and Webster* inžinieriumi. Priklausė ALIAS (v-bos narys). Dainavo Brocktono, MA, parapijos chore, Bostono vyrų sekstete ir oktete. Įsteigė Bostono sporto klubą. Su kitais rengė 1990 išeivijos liet. sporto šventę. Buvo Lietuvos piliečių d-jos pirmininkas, kredito unijos *Taupa* vicepirmininkas. Veikė skautų org-jose.

Aloyzas Eiva

EIMONTAS Mikas Jonas (Michael John **Eymont**; g. 1931.IV.7 Klaipėdoje), gydytojas radiologas. 1955 bakalauro laipsniu baigė Case Western Reserve un-tą Clevelande, OH. 1959 magistro laipsniu baigė Ohio valstijos un-to Med. koledžą Columbuse. 1959–65 specializavosi vidaus ligų ir endokrinologijos srityse, 1970–72 – branduolinės medicinos srityje. Nuo 1972 Pennsylvanijos un-to ligoninės radiologijos profesorius asistentas, nuo 1982 Bryn Mawro, PA, ligoninės Branduolinės medicinos skyriaus direktorius. Paskelbė moksl. straipsnių.

EIVA Aloyzas (g. 1915.IX.12 Bitinuose, Pagirio vls., Ukmergės aps.), inžinierius. 1940 baigė Kauno aukštesniąją technikos m-lą, 1944 –

VDU Statybos f-tą. 1940–44 dirbo Susisiekimo m-joje skyriaus viršininku. Pasitraukęs į Vokietiją, 1948 baigė Darmstadto technikos un-tą. 1949 apsigyveno Čikagoje, IL. 1950–84 dirbo projektavimo firmose inžinieriumi projektuotoju. 1952–53 inžinerijos studijas gilino Ilinojaus technologijos in-te Čikagoje. 1964 Ilinojaus valstijos statybos inžinierius (SE), 1966 profesinis inžinierius (PE). 1967 atominių slėptuvių statybos inžinierius, ekspertas, 1973 katastrofų skaičiavimo inžinierius. 1956–57 kartu su kitais lietuviams surengė braižybos kursus. 1950–94 ALIAS narys (1993–94 revizijos komisijos vicepirmininkas). Priklauso amer. inž. profesinėms org-joms.

EIVA Stasys (**Eitavičius;** g. 1918.XI.29 Kretingoje), farmacininkas. Pasitraukęs į Vokietiją, 1948 baigė Friedricho Wilhelmo un-tą Bonoje ir įgijo registruoto farmacininko diplomą. Vėliau persikėlė į JAV. 1956 bakalauro laipsniu baigė N. Anglijos farmacijos koledžą. 1959–94 vaistinės vadybininkas. Priklauso ateitininkams, JAV LB (1987–96 Brocktono, MA, apylinkės v-bos pirmininkas). Nuo 1994 liet. ir anglų k. redaguoja ir leidžia Šv. Kazimiero parapijos Brocktone savaitinį biuletenį.

Aleksandra Vilija Eivaitė

EIVAITĖ Aleksandra Vilija (**Eiva;** g. 1954.IX.7 Čikagoje, IL), dailininkė. Inž. A. Eivos ir mokytojos, visuomenininkės A. Eivienės duktė. 1972–76 studijas Ilinojaus un-te Čikagoje baigė bakalauro laipsniu. 1976–77 studijavo Čikagos meno in-te, 1978–80 Čikagos un-te; gavo magistro laipsnį (tapyba). 1975–76 buvo knygos *St. Casimir Cemetery* meninio redaktoriaus asistentė, 1976–78 V. Marko leidyklos Čikagoje dizainerė, žrn. *Ateitis*, 1978–80 žrn. *Laiškai lietuviams* meninė redaktorė. 1979–80 dėstytoja asistentė Čikagos un-te, buvo šio un-to *Midway Studios* galerijos direktorė. Nuo 1982 Čikagos transporto v-bos vizualinių komunikacijų dizainerė. Sukūrė tapybos kompozicijų. Kūryba sudaro 3 laikotarpius. Pirmojo laikotarpio kūriniams (*Transformacijos*, 1977; *Jie apsireiškia naktį*, 1978) būdinga plastiškų ir grafiškų formų deriniai. Antruoju kūrybos laikotarpiu dažnai derinama figūratyvinė ir abstr. tapyba; kūriniai (*Būti priklausoma nuo tavęs, Niekad nematytas, bet vis stebintis*, abu 1980) dažnai turi simbolinę prasmę, atskleidžia reiškinių dualizmą, yra monumentalūs, tapyba faktūriška. Vėlesniojo laikotarpio kūriniai figūriniai; tapyba faktūriška, ryškių spalvų (*Už vizijų alėjos*, 1983; *Tarp*, 1989). Dalyvavo grupinėse parodose (nuo 1968; Čikagos, Lemonto, IL, Niujorko, NY, Detroito, MI, ir kt. miestų galerijose), Čikagoje surengė 6 individualines parodas. Pelnė apdovanojimų (Čikagos un-to Pavasario premija ir stipendija, 1978–80; *Midway Studios* prizas, 1980). *Phi Kappa Phi* (nuo 1975) narė. Dalyvauja JAV LB, Čikagos akademinio skautų sąjūdžio veikloje, priklausė Čikagos liet. jūrų skautų draugovei. Tautinių šokių grupės *Grandis* ir Jaunimo centro ansamblio šokėja, dalyvavo Pasaulio lietuvių Jaunimo kongresuose, lietuvių šokių ir dainų šventėse JAV ir Kanadoje ir kt. Čikagos liet. moterų dailininkių d-jos narė.

EIVIENĖ Aleksandra (**Indriulytė, Eiva;** g. 1914.IX.12 Gegiedžiuose, Pašvitinio vls., Šiaulių aps.), mokytoja, visuomenininkė. Inž.

A. Eivos žmona. 1933 baigė Linkuvos g-ją. 1933–36 studijavo Ž. ū. akademijoje Dotnuvoje, buvo ateitininkų korp. *Gabija* narė. 1937–39 Rokiškio Vaižganto g-jos, 1939–42 Vilkaviškio J. Basanavičiaus g-jos mokytoja ir inspektorė. 1942–44 Vilniaus II vidurinės amatų m-los direktorė. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 Hanau liet. g-jos mokytoja. Nuo 1949 apsigyveno Čikagoje, IL. Priklauso ateitininkams ir skautams. Čikagos skautininkų *Ramovės* vicepirmininkė. Liet. mokytojų ir Ateitininkų sendraugių s-gų Čikagoje v-bos narė ir vicepirmininkė, Čikagos agronomų s-gos, ALIAS pagalbinio moterų vieneto narė. 1955–80 aktyviai bendradarbiavo liet. spaudoje. Kartu su kitais parengė monografiją *Linkuva* (1978). 1962 ir 1972 už *Laiškuose lietuviams* išspausdintas noveles apdovanota premijomis.

Aleksandra Eivienė

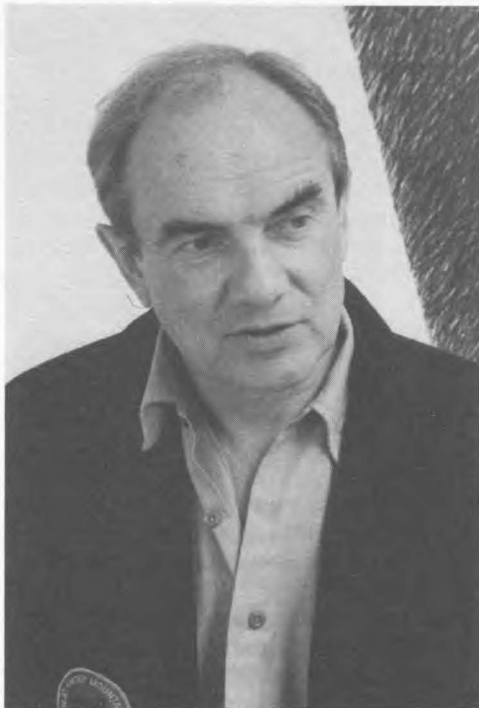
EIVIENĖ Irena (**Ladigaitė, Eiva;** g. 1925.VII.24 Vabalninke, Biržų aps.), visuomenininkė. 1942 baigė g-ją Vilniuje. 1946–49 studijavo Friedricho Wilhelmo un-te Bonoje, Vokietija. Persikėlusi į JAV, 1973 baigė Mados dizaino m-lą (The School of Fashion Design) Bostone, MA. JAV LB narė (1954 ir 1955 Brocktono, MA, apylinkės v-bos pirmininkė), ateitininkė.

Bronius Elsbergas

ELSBERGAS Bronius (g. 1901.VIII.20 Pasandruvyje, Šiluvos vls., Raseinių aps.), architektas. 1924 baigęs Šiaulių g-ją, pradėjo studijuoti Lietuvos un-to Technikos f-te. Nuo 1925 studijavo Toulouse, Prancūzija, un-te, 1927–31 – Briuselio taikomosios dailės ir amatų m-loje, ją 1931 baigė. Grįžęs į Lietuvą, iki 1935 dirbo *Pienocentro* technikos skyriuje (suprojektavo tipinių pieninių, *Pienocentro* šaldytuvus Kaune), 1935–41 Ginklavimosi v-boje (suprojektavo artilerijos dirbtuves Linkaičiuose). 1941–44 Kauno savivaldybės statybos sk. inžinierius. Turėjo privatų projektavimo biurą. Parengė ~ 120 pastatų projektų: Taupomųjų valstybės kasų rūmai (1939; su archit. A. Funku ir inž. A. Lukošaičiu), b-vės *Maistas* administracijos namai ir sandėliai Klaipėdoje, gyvenamųjų namų. Pasitraukęs iš Lietuvos, 1945–49 dirbo architektu Paryžiuje. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo New Jersey valstijos kelių dep-to tiltų projektavimo skyriuje.

ELSKUS Albinas (g. 1926.VIII.2 Kaune), dailininkas tapytojas, vitražistas. Baigęs g-ją, 1942–44 studijavo Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės in-te. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945–47 Darmstadto aukštojoje technikos m-loje studijavo archit-rą, 1947–49 Freiburgo Taikomosios dailės m-loje – tapybą. 1949 persikėlęs į JAV, Čikagoje, IL, mokėsi K. Hackerto vitražo studijoje, buvo *Atžalyno* teatro dailininkas. 1952–53 studijavo Paryžiaus dailės m-loje (École des Beaux Arts).

Albinas Elskus

1953–80 dirbo Niujorke, NY, G. Durhamo vitražų studijoje. 1973–92 dėstė Fordhamo un-te Bronxe, NY, bei Parsonso dizaino m-loje Niujorke, NY. Sukūrė vitražų ir mozaikų daugelyje Niujorko, Floridos, New Jersey bažnyčių. Svarbiausi: Niujorko Šv. Kotrynos Sienietės (1954) ir Kristaus Apreiškimo (1967) bažnyčiose, Vašingtono Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (1965), Douglastono katedros koledže, NY (1969), Rockefellerio un-te (1975 ir 1981), Dangaus vartų kapinių mauzoliejuje East Hanoveryje, NJ (1991). Vitražai primena akvareles; figūros neskaldomos, tarsi nutapytos, abstraktūs elementai jungiami su gamtos motyvais. Dalyvavo parodose JAV, Vatikane, Japonijoje. Individualines parodas surengė Niujorke (1976, 1983), South Hadley, MA (1977), Bloomfielde, CT (1983), Boothbay Harbore, NE (1992). Tapybos ir grafikos darbų yra Niujorko galerijose ir muziejuose, privačiose kolekcijose. Rašo straipsnius iš vitražo meno istorijos. Išleido kn. *The Art of Painting on Glass* (1980). Pasižymėjo buriavimo sporte: 1970 kartu su D. Fulleriu burlaiviu perplaukė Atlanto vandenyną. Dalyvauja liet. veikloje: Niujorko liet. dailininkų s-gos narys, pirmininkas (1972). Apdovanotas Nacionaline menų (1980), JAV LB Kultūros tarybos ir LF dailės (1986) premijomis.

ELVIKIS Jonas (1903.V.26 Čiuteikiuose, Batakių vls., Tauragės aps. – 1950.IX.26 Čikagoje, IL), gydytojas. Medicinos daktaras (1942). 1928 baigė Lietuvos un-tą, 1930 įgijo gydytojo diplomą. 1930–38 dirbo Rokiškio ir Joniškėlio ligoninėse. Nuo 1938 dirbo VDU Vidaus ligų klinikoje: iš pradžių asistentas, nuo 1941 adjunktas, nuo 1944 docentas. VDU apgynė doktoratą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1944–45 Beelitzo ligoninės (netoli Berlyno) gydytojas asistentas. 1946–49 Pabaltijo un-to Hamburge–Pinneberge ekstraordinarinis profesorius. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo Oak Parko ligoninėje Čikagoje. Med. žurnaluose paskelbė moksl. straipsnių.

EMPAKERIS Donatas (g. 1954 Toronte, Kanada), architektas. Waterloo un-te, Kanada, baigė archit-rą. Vėliau persikėlė į JAV. Firmose *Welton Becket Associates* (vėliau *Ellerbee Becket*) ir *Arthur Erickson Architects* Los Angelese, CA, projektavo viešbučius ir dangoraižius. Dirba architektų firmoje *REA*. Firmos *AIA* steigėjas ir vedėjas. Projektuoja prekybos ir rezidencinius pastatus Santa Monicoje, CA. Priklauso Amerikos architektų in-tui.

ENČERIS Juozas Kasparas (**Encheris**; 1889–1954), visuomenės veikėjas. Į JAV emigravo 1909. Mokėsi Ferriso in-te Big Rapidse, MI, Čikagos, IL, technikos koledže, JAV statybos ir paskolų in-te Čikagoje. 1914 įkūrė d-ją *Lietuvos vėliava Amerikoje*. Buvo lietuvių d-jų (ALRKF, ALTo, BALFo, LRK SA) sekretorius, pirmininkas. Prie ALRKF Čikagos aps. įkūrė Lietuvių muziejų, rinko jam eksponatus. Iš A. Račkaus, šv. Kazimiero seserų ir savo medžiagos surengė parodas (1945, 1947, 1950). Bendradarbiavo period. spaudoje (*Drauge*, *Garse* ir kt.).

ENDRIJONIENĖ Salomėja (**Tamošaitytė;** 1918.VII.18 Smukučiuose, Jurbarko vls., Raseinių aps. – 1995.I.20 Čikagoje, IL), gailestingoji sesuo, visuomenininkė. Mokėsi Jurbarko g-joje, nuo 1940 Vilniaus Šv. Jokūbo akušerijos m-loje, ją 1942 baigė. 1942–44 dirbo Jurbarko sveikatos punkte. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Dirbo Dörferdeno (netoli Bremeno), Stade ir Seedorfo stovyklų sveikatos punktuose. 1949 Britų karinės administracijos paskirta visos Britų zonos amatų m-lų

Salomėja Endrijonienė

inspektore. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Iki 1955 Šv. Kryžiaus ligoninės gailestingoji sesuo, 1955–80 operacinio sk. vyresnioji sesuo. 1974–93 lankė gailestingųjų seserų tobulinimosi kursus ir seminarus Čikagoje, Niujorke, NY, Vienoje, Austrija, Maskvoje, Rusija, dalyvavo med. seserų simpoziumuose Ženevoje, Šveicarija (1977), Maniloje, Filipinai, ir Tokijuje (1978), Hagoje, Nyderlandai (1985). Aktyviai veikė JAV LB. Buvo Lietuvių gailestingųjų seserų d-jos v-bos narė. Nuo 1983 buvo Jaunimo centro v-bos, Jaunimo centro moterų klubo pirmininkė. Priklausė skautų org-jai. Už aukas ir darbus 1982 ir 1991 gavo JAV LB Krašto v-bos apdovanojimų.

EŇDRIŪNAS Vincas (**Endriuškevičius;** 1909.X.18 Išdaguose, Sintautų vls., Šakių aps. – 1964.V.19 Čikagoje, IL), kunigas salezietis. 1925 tapo vienuoliu ir išvyko į Italiją. Parašė ir 1933 išleido italų k. gramatiką. 1936 įšventintas kunigu. Grįžęs į Lietuvą, 1936–38 dirbo saleziečių vienuolyne Vytėnuose. 1940–44 buvo Raseinių klebonas. Nuo 1950 gyveno JAV. Kunigavo Elizabethe, NJ. 1956 Cedar Lake, IN, įkūrė (su kun. A. Sabaliausku) saleziečių namus, mokytojavo saleziečių m-loje. Bendradarbiavo *Saleziečių balse.*

ENDZIULAITYTĖ-GYLIENĖ Marija (g. 1900.II.26 Marijampolėje), antropologė. Antropologijos daktarė (1925). 1919 baigė Marijampolės g-ją. Nuo 1921 studijavo Halle ir Müncheno un-tuose Vokietijoje. 1925 Müncheno un-te apgynė doktoratą (išsp. Kaune 1926). 1935–37 redagavo *Sargybą*, bendradarbiavo *Vaidilutėje, Ateityje.* Išleido kn.: *Kūdikio fizinė ir psichinė raida* (1927), *Alkoholis ir padermė, Kūdikio priežiūra* (abi 1928). 1944 pasitraukė į Vakarus. 1948 persikėlė į JAV, nuo 1953 dirbo technike asistente Loyolos un-to Čikagoje, IL, Odontologijos sk. Patologinės histologijos laboratorijoje.

EŽERSKIS Antanas (1880.VI.1 Stulgiuose, Raseinių aps. – 1968.IX.12 Wilkes-Barre, PA), kunigas. 1899 apsigyveno JAV. Mokėsi Šv. Stanislovo koledže Čikagoje, IL. 1908 baigė Švč. Marijos kunigų seminariją, buvo įšventintas kunigu. Šv. Kryžiaus parapijos Čikagoje vikaras. Persikėlęs į Cicero, IL, 1911 įsteigė Šv. Antano liet. parapiją, o 1914 m-lą. Savaitraščio *Draugas* leidėjų b-vės direktorius, iždininkas. 1918 paskirtas Švč. Marijos parapijos Eynone, PA, po pusės metų Šv. Antano parapijos Forest City, PA, klebonu. Nuo 1934 buvo Šv. Pranciškaus parapijos Miners Millse, PA, klebonas; įsteigė parapinę m-lą. Šelpė moksleivius ir studentus, rėmė ALTą, BALFą, kt. org-jas.

F

FABIJONAS Bronius (g. 1970.XI.23 Čikagoje, IL), pedagogas. Inž. R. Fabijono ir farmacininkės R. Fabijonienės sūnus. 1991 baigė Pedagoginį lituanistikos in-tą. Ilinojaus un-te Čikagoje studijavo fiziką ir matematiką, 1993 jame įgijo bendrosios matematikos magistro laipsnį ir dirbo asistentu. Nuo 1992 mokytojauja ir Maironio lituanistinėje m-loje Lemonte, IL. Veikia skautų s-goje.

FABIJONAS Romas (g. 1931.VI.11 Mažeikiuose), elektrotechnikos inžinierius. 1955 Ilinojaus technologijos in-te Čikagoje gavo bakalauro laipsnį. Iki 1974 b-vės *Continental Can* vadovaujantis inžinierius, 1982–89 b-vės *Process Design Associates* elektrotechnikos sk. vadybininkas, pastaruoju metu – b-vės *Brown and Root* vadybininkas. Turi profesionalaus inžinieriaus teises keliose valstijose. Priklauso LSS: 1973–78 skautų vyčių sk. vedėjas, 1978–83 skautų vadovų m-los *Ąžuolas* vedėjas. Apdovanotas LSS Padėkos ordinu (1997).

FABIJONIENĖ Rita (g. 1932.I.15 Kaune), farmacininkė. Inž. R. Fabijono žmona. 1951 baigė vid. mokslą Čikagoje, IL (Šv. Kazimiero akademijoje). 1953–58 dirbo Prudentialio draudimo b-vėje sekretore. 1976 baigė Southwesto dvimetį koledžą ir iki 1981 studijavo Ilinojaus un-to Farmacijos koledže Čikagoje; bakalaurė. Nuo 1980 dirba farmacininke Čikagos ligoninėje. Lietuvių skaučių s-gos ir Amerikos liet. farmacininkų d-jos narė.

FAINHAUZAS Dovydas (**Fajnhauz;** g. 1920.XII.22 Vilniuje), istorikas. Istorijos daktaras (1955). 1938 baigė Vilniaus A. Mickevičiaus g-ją. Prasidėjus karui, 1941 išvyko į Rusiją. 1941–44 dėstė istoriją įvairiose Rusijos m-lose. Grįžęs į Lietuvą, 1948 baigė Vilniaus un-tą, kuriame dėstė iki 1959; docentas. Leningrado un-te apgynė doktoratą. 1959–69 Lenkijos MA Istorijos in-to Varšuvoje docentas, vėliau profesorius. 1965–66 stažavo Sorbonne un-te Paryžiuje. 1969 išvykęs į Izraelį, iki 1975 dėstė Jeruzalės Hebrajų un-te; profesorius. 1975

Dovydas Fainhauzas

Vytautas Fledžinskas

Joana Francis

persikėlė į JAV, dirbo moksl. darbą Čikagoje, IL. Nuo 1986 Balzeko muziejaus Šaltinių ir moksl. tyrimų darbų centro direktorius. Parašė ~ 150 moksl. straipsnių, recenzijų. 1963–91 išleido (kai kurias su kitais) 8 knygas, kelios iš jų apie JAV lietuvius: *Lithuanians in Multi-Ethnic Chicago Before World War II* (1977), *Lithuanians in the USA. Aspects of Ethnic Identity* (1991). Yra Lituanistikos tyrimų in-to, Amerikos liet. b-kos narys.

FLEDŽINSKAS Vytautas (g. 1919.VI.10 Šiauliuose), teisininkas. 1937 baigė Šiaulių berniukų g-ją, 1938 – Karo m-lą Kaune; jaun. leitenantas. 1942 baigė Vilniaus un-tą. 1942–44 Ginkūnų dvaro ūkvedys. 1944 pasitraukė į Austriją, vėliau į Vokietiją. 1945–48 Münchene JAV karo administracijos teismo vyr. vertėjas. 1949 persikėlė į Australiją. Adelaide dirbo vertėju ir prekybos automobiliais patarėju. 1959 apsigyveno JAV. 1959–84 *Coast Savings* banko Los Angelese, CA, viceprezidentas. Lietuvių karių veteranų s-gos *Ramovė* narys.

FRANCIS Joana (**Borusaitė, Boris;** g. Čikagoje, IL), dainininkė (lyrinis koloratūrinis sopranas). Dainuoti mokėsi pas motiną dainininkę Sonią Boris-Borusienę. Vėliau vienerius metus tobulinosi Paryžiuje. Dainavo radijo programose Detroite, MI (1943), *Metropolitan Opera* radijo valandėlėje (1948), per *ABC* radijo stotį. Atliko Violetos partiją iš G. Verdi operos *La Traviata* (1950), dainavo operose: G. Bizet *Carmen* (1942), G. Puccini *La Bohème*, R. Leoncavallo *Pajacai* (abi 1951), P. Čaikovskio *Pikų dama* (1952, atliko pagr. vaidmenį). Koncertavo lietuviams Niujorko, NY, apylinkėse, 1955 gastroliavo Centr. ir P. Amerikoje.

FRANKIENĖ-VAITKEVIČIENĖ Vanda (**Tamošauskaitė;** g. 1909.I.20 Panevėžyje), pedagogė, rašytoja. 1928 baigė Panevėžio g-ją ir 1931 Švietimo m-joje įgijo pr. m-los mkt. cenzą. Mokytojavo Biržų apskrities pr. m-lose, Mažeikiuose ir Vilniaus aps. Grigaičių pr. m-loje. Parašė vaidinimų vaikams; mokykloms skirti *Trakų pilies pasakojimai* buvo sov. okupantų konfiskuoti. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Mokytojavo Rendsburgo, Lübecko stovyklose. 1951 persikėlė į JAV. Gyveno Čikagoje, IL, 1964–74 dirbo K. Donelaičio lituanistinėje m-loje. Nuo 1991 gyvena St. Petersburg Beache, FL. Priklauso Lietuvių mokytojų s-gai, ALRK MS, BALFui. Parašė pasakų, pjesių,

Vanda Frankienė-Vaitkevičienė

apsakymų knygas vaikams ir jaunimui: *Karalaitės Gintarės ilgesys* (1957), *Vaidinimai mažiems ir dideliems* (1965), *Karalaitė Teisutė* (1966), *Šokoladinis kiškelis* (1967), *Užburtos kanklės* (1971), *Du draugai* (1976, JAV LB Švietimo tarybos premija), *Pasakų pasaulis* (1980), *Ąžuolo mirtis* (1991), parengė skaitinius lituanistinių m-lų II skyriui *Spindulėlis* (1973). Bendradarbiavo *Moteryje, Laiškuose lietuviams.*

G

GABALIAUSKAS Stasys (1904.X.10 Lėteniuose, Tirkšlių vls., Mažeikių aps. – 1969.II.10; palaidotas Čikagoje, IL), teisininkas. Baigęs g-ją Telšiuose, studijavo VDU Teisių f-te ir jį baigė. Studijuodamas priklausė ateitininkams (*Vytauto* klubo pirmasis pirmininkas), krikščionims demokratams. Kurį laiką dirbo advokatu Šiauliuose, vėliau pradėjo savo verslą. 1940 persikėlė į JAV. *Lietuvių žinių* redaktorius. 1956 dalyvavo I Kultūros kongrese.

GABRYS Juozas (1897.V.25 Maskvoje, Rusija – 1963.VII.7 Ypsilanti, MI), statybos inžinierius. Inžinerijos daktaras (1938). 1914 baigė realinę g-ją Belove, Rusija. Tais pačiais metais pradėjo studijas Maskvos kelių inžinerijos in-te. 1917 baigė Karo inžinerijos m-lą Kijeve, Ukraina. 1919–25 Lietuvos kariuomenės karininkas. 1927 baigė Lietuvos un-to Technikos f-tą. Dirbo Susisiekimo m-jos plentų ir tiltų sk. viršininku (1927–36), Vyriausiosios kelių v-bos direktoriumi (1930–35). 1928–36 Lietuvos un-to, vėliau VDU Kaune vyr. asistentas, 1937–41 docentas, nuo 1941 profesorius. Be to, nuo 1928 mokytojavo Aukštesniojoje technikos m-loje Kaune. Rygos un-te gavo daktaro laipsnį. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1948 persikėlė į JAV. Massachusettso valst. un-to (1948) ir Daytono un-to, OH, profesorius (1953). Parašė knygas: *Užtaisų sprogdinimas su elektra* (1921), *Medinių sijinių tiltų tipai* (1923), *Sauskeliai* (d. 1 – *Plentai ir grįsti keliai*, 1930; d. 2, sk. 1 *Gruntkeliai*, 1930, sk. 2 *Gelžbetoniniai ir betoniniai tiltai*, 1931), *Moderniosios kelių konstrukcijos* (1938). Paskelbė straipsnių technikos klausimais *Mūsų žinyne, Sąsiekoje, Savivaldybėje.*

GAIDELIS Julius (1909.IV.5 Grigiškėje, Daugėliškio vls., Švenčionių aps. – 1983.I.6 Brocktone, MA), kompozitorius, dirigentas, chorvedys, vargonininkas. 1937 baigęs Kauno konservatoriją (J. Gruodžio klasę), mokytojavo Prienuose, Kaune, vadovavo chorams Kaune ir Šiauliuose, dėstė Šiaulių muzikos m-loje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Buvo Traunsteino liet. stovyklos vargonininkas, vadovavo Memmingeno chorui. 1950 persikėlė į JAV (Hartfordą, CT). Apsigyvenęs Bostone, MA, 1952–54 studijavo ir magistro laipsniu

Julius Gaidelis

baigė N. Anglijos konservatoriją. 1952 Bostone subūrė vyrų chorą, koncertavo Niujorke, NY, Čikagoje, IL, Clevelande, OH, Kanadoje ir kitur. Nuo 1970 vargonininkavo Šv. Kazimiero parapijoje Brocktone. 1977 išleido savo vadovaujamo choro plokštelę. Sukūrė operas *Dana* (1964), *Gintaro šaly* (1976), *Mindaugas* (1982), baletą *Čičinskas* (1941), 6 simfonijas (1937–61; IV 1955; 1980 Čikagos orkestrų asociacijos direkcija šią simf-ją pasiūlė J. Pu-

Henry L. Gaidis

litzerio premijai), simf. poemas *Šatrijos raganų karnavalas*, *Gedimino sapnas arba Vilniaus legenda* (abi 1940), *Aliarmas* (1945), *Jūratė ir Kastytis* (1947), simf. paveikslus *Balandžių turgus* ir *Karo muziejaus sodelyje* (abu 1937), koncertą smuikui (1947–48), 6 simf. šokius (1946–62), 5 kantatas (*Kantata apie Lietuvą*, 1961; *Kantata lietuviškam žodžiui*, 1975), oratoriją, mišias mišriam chorui (1971), 4 styginių kvartetus, kt. kamerinių kūrinių, dainų, giesmių. Ankstyvojoje kūryboje tęsė liet. klasikinės muzikos (ypač J. Gruodžio) tradicijas, vėlesnėje instrumentinėje muzikoje ryšku V. Europos moderniųjų stilistinių krypčių bruožai (polifoniškumas, atonalumas, serijinė technika, pabrėžiamos tembrinės išraiškos galimybės). Vokalinėje muzikoje vyrauja liet. romantizmo stilistika.

GAIDIS Henry L. (g. 1940.X.20 Baltimorėje, MD), karo istorikas, kolekcionierius. 1954 baigė Baltimorės Šv. Alfonso liet. m-lą, 1962 Marylando un-te College Parke, MD, įgijo verslo ir ekonomikos bakalauro laipsnį. 1962 baigė JAV karo aviacijos karininkų m-lą. 1963–65 Prancūzijoje buvo NATO aviacijos dalinių policininkas. 1966 baigė Federalinio tyrimo biuro (FTB) akademiją Quantice, VA. Detroite, MI, ir San Franciske, CA, buvo nusikaltimų, vėliau Baltimorėje pabėgėlių, padariusių nusikaltimus, FTB spec. agentas. Amerikos legionierių s-gos narys. Amerikos lietuvių namų muziejaus Baltimorėje kuratorius kar. klausimais. Surinko didelę Lietuvos kariuomenės istorijos kolekciją (nuo XIII a. iki Lietuvos kariuomenės atkūrimo 1991 m.; ginklai, uniformos, monetos ir kt.), eksponuoja ją parodose, per LB renginius. Parašė kn. *A History of Lithuanian Military Forces in World War II* (1995). Liet. ir amer. spaudoje rašo Lietuvos kariuomenės istorijos, Lietuvos numizmatikos, ginkluotės JAV piliet. kare klausimais. Priklauso Liet. numizmatikos d-jai, nuo 1979 yra jos biuletenio *The Knight* vienas redaktorių.

GAIDŽIŪNAS Balys (1911.XI.25, n. s. XII.8 Dauderiuose, Baisogalos vls., Kėdainių aps. – 1996.IV.7 Vilniuje; palaidotas Karmėlavoje, Kauno rj.), poetas, agronomas, visuomenės

Balys Gaidžiūnas

veikėjas. 1931 baigė Kėdainių g-ją, 1935 – Lietuvos ž. ū. akademiją Dotnuvoje, 1936 joje gavo agronomo ekonomisto diplomą. Akademijoje buvo korp. *Jaunoji Lietuva* pirmininkas. 1936–39 dirbo Kauno ž. ū. rūmų spaudos skyriuje, redagavo *Jaunąjį ūkininką*, *Žemės ūkį*, vadovavo radijo laidai ūkininkams. Suredaga-

vo Ž. ū. m-jos dvidešimtmečio metraštį (1938), almanachą *Nueiti žingsniai* (1939), knygelių apie ūkininkavimą. Klaipėdos krašte padėjo steigti jaunųjų ūkininkų ratelius, skleidė lietuvybę. Sovietinės ir vok. okupacijos metais organizavo pogrindžio veiklą, buvo VLIKo steigėjas ir vicepirmininkas. 1944 pr. vokiečių suimtas, kalintas Vokietijoje; baigiantis karui, amerikiečių karių išlaisvintas. 1945–49 VLIKo Vykdomosios tarybos narys, Liet. tautinio sąjūdžio pirmininkas, organizavo Vokietijoje tautininkų veiklą. 1949 persikėlęs į JAV, gyveno Clevelande, OH. Dirbo *Dirvos* redakcijoje (1951–63 ir 1991–94 vyriausiasis redaktorius). Suorganizavo *Vilties* d-ją, buvo jos reikalų vedėjas. 1994 grįžo į Lietuvą, gyveno Vilniuje. Išleido eilėraščių rink. *Jaunystė arimuose* (1936), *Žaliuojanti žemė* (1937), *Rūpesčių dienos* (1946), *Mano kartos likiminiai metai* (1980), *Ir saulėtos, ir rūsčios dienos* (1986), poemas *Septyni paskutiniai Kristaus žodžiai lietuvio maldose* (1980), *Bernelių mišios* (1983). Kūryboje apdainuojamas gimtosios žemės grožis, reiškiami skaudūs tėvynės netekties išgyvenimai, patriotinė tematika jungiama su rel. motyvais. Parašė atsiminimų knygas *Pakeliui į mirtį* (1948) ir *Vieneri metai ir viena savaitė* (1950), Clevelando Dievo Motinos parapijos istoriją (1979; 50 metų sukaktuvinis leidinys) ir jos bažnyčiai skirtą ist. apybraižų rinkinį *Lietuvos Madonų šventovė* (1988). Sukūrė dok. filmų apie lietuvių gyvenimą ir veiklą Vokietijos pabėgėlių stovyklose, JAV. Priklausė Liet. rašytojų d-jai, nuo 1994 Lietuvos rašytojų s-gai. Apdovanotas Vyčio kryžiaus IV laipsnio ordinu (1994).

GAIGALAITĖ Audronė (g. apie 1939 Lietuvoje), dainininkė (sopranas). Dainavimo mokėsi Philadelphijoje, PA, pas J. Augaitytę. Holy Family koledže Philadelphijoje studijavo sociologiją. Koncertavo (daugiausia 1957–59 ir vėliau) Niujorke, NY, Čikagoje, IL, kitose liet. kolonijose. Dainavo su Philadelphijos simf. orkestru; su juo dalyvavo konkurse, laimėjo vieną pirmųjų vietų.

GAIGALAS Adolfas (g. 1939.IX.7 Kaune), fizikas. Ph. D. (1967). 1949 su tėvais persikėlė į JAV. Vidurinį išsilavinimą įgijo Philadelphijoje, PA. 1962 Wesleyano un-te Middletowne, CT, gavo bakalauro, Carnegie–Mellon technologijos in-te Pittsburghe, PA – daktaro laipsnį. Nuo 1967 – Niujorko valstybinio un-to Binghamtone, NY, profesorius asistentas, nuo 1971 asocijuotasis profesorius. 1974 Stony Brooko un-te Long Islande, NY, tyrinėjo sunkiųjų jonų reakcijas. Nuo 1982 JAV Standartų biure tiria elektromagnetinių bangų ir skysčių sąveiką. Dalyvavo Liet. studentų s-gos ir ateitininkų veikloje. II ir III MKS skaitė pranešimus.

GAILA Juozas Vytautas (**Gailevičius;** g. 1930. VII.28 Virbalyje), chemikas, visuomenės veikėjas. 1950 Diepholze, Vokietija, baigė liet. g-ją. Joje vadovavo moksleivių ateitininkų kuopai ir sporto būreliui. Apsigyvenęs JAV, vadovavo Rytų Amerikos moksleivių ateitininkų apygardai, rengė jaunimo vasaros stovyklas, tobulinimosi kursus. Korėjos karo metu

Juozas Vytautas Gaila

tarnavo JAV kariuomenėje. 1959 baigė Loyolos koledžą Baltimorėje, MD, bakalauro laipsniu. 1959–92 dirbo įv. JAV ir D. Britanijos b-vėse ir įmonėse vyr. chemiku, techn. direktoriumi ir įmonių vadovu. Nuo 1961 aktyviai dalyvauja JAV LB veikloje: Baltimorės apylinkės, pietinės New Jersey apylinkės, Piet-

Antanas Gailiušis

ryčių apyg. pirmininkas, 1970–73 Krašto v-bos vicepirmininkas, 1973–76 pirmininkas, 1976–77 Kultūros tarybos pirmininkas. Nuo 1996 PLB vicepirmininkas, nuo 1993 PLB v-bos atstovas Lietuvoje. Bendradarbiauja liet. radijo valandėlėse ir liet. spaudoje.

GAILIŪNAS Petras (1917.I.1 Katiliuose, Griškabūdžio vls., Šakių aps. - 1971.IX.7 Greenporte, NY), veterinarijos gydytojas. 1943 daktaro laipsniu baigęs Lietuvos vet. akademiją, buvo jos Farmakologijos in-to asistentas. Pasitraukęs į Vokietiją, 1944–49 vertėsi priv. praktika, buvo mėsos priežiūros inspektorius. Persikėlęs į JAV, nuo 1949 dirbo JAV vet. žinyboje, 1961–71 - Gyvulių ligų tyrimo laboratorijoje Greenporte. Įrodė, kad snukio ir nagų ligą sukeliantis virusas išsilaiko plaukuotoje galvijų odoje ir joje sukelia mikroskopinių pažeidimų. Iš vet. virusologijos srities paskelbė moksl. darbų. Parašė studiją *The Veterinary Academy of Lithuania from 1936 to 1944.*

GAILIŪNAS Petras (g. 1946 Weussenhorne, Vokietijoje), gydytojas nefrologas. 1949 su tėvais persikėlė į JAV. 1972 Čikagoje, IL, baigė Loyolos un-to Med. m-lą. Vidaus ligų ir nefrologijos srityje specializavosi Bostono, MA, Naujosios Anglijos *Deaconess* ir Clevelando, OH, klinikose. Įgijo teisę praktikuoti Massachusettso, Ohio ir Texaso valstijose. Nuo 1975 dirbo Brighamo ligoninės Bostone Tyrimų skyriuje. 1978 persikėlė į Dallasą, TX, dirba šio miesto Parkland Memorialo ligoninės Nefrologijos skyriuje. Texaso un-to sveikatos mokslo centro Dallase profesorius asistentas. JAV žurnaluose paskelbė moksl. straipsnių ir referatų.

GAILIUŠIS Antanas (1906.V.28 Kalčiuose, Troškūnų vls., Panevėžio aps. - 1996.XII.8 Putname, CT), teisininkas, rašytojas, visuomenės veikėjas. 1925 baigęs Ukmergės g-ją, mokytojavo pr. m-loje. 1935 baigė Kauno VDU Teisių f-tą. Studijuodamas dalyvavo korp. *Justitia* veikloje, buvo studentų atstovybės prezidiumo narys, jos iždininkas. Rinko tautosaką, užrašė senų žmonių atsiminimų apie baudžiavą. Nuo 1939 dirbo teisėju Kretingoje, 1940 bolševikų atleistas iš darbo. 1941 vėl buvo teisėjas Kretingoje, 1942–44 Plungėje, dėstė Plungės aukštesniojoje prekybos m-loje. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande, OH. Vertėsi nekilnojamojo turto pardavimu. Dirbo lituanistinės m-los vedėju. Aktyviai reiškėsi išeivijos visuom. gyvenime. 1968–73 PLB v-bos sekretorius ir iždininkas, administravo *Pasaulio lietuvį*. 1973–79 JAV LB dviejų krašto v-bų sekretorius ir tarybų narys. Dalyvavo LŠS, *Ateities* klubo, Teisininkų d-jos, BALFo veikloje. *Ryte, Ūkininke, Dirvoje, Teisėje* paskelbė straipsnių visuomenės ir teisės klausimais. Parašė novelių (rink. *Visaip atsitinka,* 1983), rom. *Savanorio duktė* (1987), atsiminimų. Priklausė Liet. rašytojų d-jai.

GAILIUŠIS Jurgis Steponas (g. 1912.III.20 Umėnuose, Troškūnų vls., Panevėžio aps.), kunigas pranciškonas. Mokėsi privačiai, vėliau Kretingos g-joje. 1934 įstojo į pranciškonų vienuoliją. Studijavo Italijoje. Įšventintas kunigu 1940 Kretingoje. Mokėsi Kauno kunigų seminarijoje, vėliau Müncheno aukštojoje teologijos m-loje; ją baigė 1942. 1943–44 Kretingos parapijos vikaras, dėstė m-lose, buvo

Jurgis Steponas Gailiušis

Pajūrio vienuolyno viršininkas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945 paskirtas Fuesseno liet. stovyklos kapelionu. 1947 persikėlė į JAV, buvo paskirtas sielovados darbui (aplankė visas didžiąsias liet. kolonijas). 1949 Winnipego, Kanada, lietuvių kapelionas. Tais pačiais metais paskirtas Kennebunkporto, ME, vienuolyno viršininku (dirbo 16 metų). 20 metų buvo pranciškonų provincijolas, 23 metus – provincijolo patarėjas. Kennebunkporte įkūrė berniukų vasaros stovyklą, vasarvietę, 1956 – lietuvių Šv. Antano g-ją (7 metus buvo jos rektorius), 1964 – jos koplyčią (archit. A. Kulpavičius, dail. V. K. Jonynas). 1953 įsteigė Pranciškonų vienuolyną ir Prisikėlimo parapiją Toronte, 1958 – vienuolynus Rochesteryje, NY, ir Bridgeville, PA, 1975 – vienuolyną St. Petersburge, FL. 1976 Brooklyne, NY, pastatė A. Galdiko galeriją (čia sukaupta liet. dailininkų darbų), įkūrė pranciškonų kapines. Dalyvavo keturiose Ordino gen. kapitulose. Išleido knygų (svarbiausia jų – *Serafiškuoju keliu*), liet. dailininkų albumą *Art Collection*.

GAIŽAUSKAS Bronius (1919.I.17 Troškūnuose, Panevėžio aps. – 1994.VI.8 St. Petersburg Beache, FL), agronomas, inžinierius, visuomenininkas. 1938 baigęs Biržų g-ją, įstojo į Ž. ū. akademiją Dotnuvoje. Ją baigęs, nuo 1943 dirbo fabriko *Linas* direktoriumi Marijampolėje. 1944 pasitraukė į Austriją, vėliau persikėlė į Vokietiją, į Kempteno liet. stovyklą. Dirbo UNRRA ir IRO įstaigose. Dainavo P. Armono ansamblyje Kemptene. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Philadelphijoje, PA. 1951 persikėlė į Čikagą, IL. Dirbo fabrike, baigė vakarinę inžinerinę m-lą. Nuo 1952 *Pyle National* b-vės Čikagoje braižytojas, vėliau projektuotojas, 1966–81 – inžinerinio sk. vadybininkas. Padarė keliolika patentuotų išradimų. Kurį laiką vadovavo Lietuvių agronomų s-gai. Nuo 1981 gyveno St. Petersburg Beache. Buvo A. Mateikos okteto dainininkas, šoko tautinių šokių grupėje *Audra*. Priklausė Lietuvių klubui, buvo jo biuletenio *Lietuvių žinios* redakcinės k-jos narys. Dalyvavo JAV LB, LF ir BALFo St. Petersburg Beacho skyriaus veikloje.

GAIŽIŪNIENĖ Audronė (**Simonaitytė;** g. 1944.VI.8 Šiauliuose), chorvedė, dainininkė (lyrinis sopranas). 1963 baigusi Kauno J. Gruodžio muzikos m-lą, dėstė Kauno m-lose. 1965–69 studijavo Lietuvos konservatorijoje chorinį dirigavimą. Persikėlusi į JAV, 1974 bakalauro laipsniu baigė Čikagos, IL, Roosevelto un-tą, vėliau studijavo vokalą Northwesterno un-te (Evanstonas, IL). *Dainavos* ansamblio vadovė ir solistė, dalyvavo šio ansamblio koncertuose. Sukūrė vaidmenų muz. spektakliuose: Elytė (*Kūlgrinda*), Marija (*Emilija Pliaterytė*), Jadvyga (*Čičinskas*), Laima (*Vilniaus pilies legenda*). Sukūrė operos vaidmenų: Sesuo Angelica (G. Puccini *Sesuo Angelica*), Grafienė (V. A. Mozarto *Figaro vedybos*); Čikagos liet. operoje – Onelė (K. M. Weberio *Laisvasis šaulys*), Tebaldas (G. Verdi *Don Karlas*), Jemmy (G. Rossini *Vilius Telis*), Esmeralda (B. Smetanos *Parduotoji nuotaka*), Adina (G. Donizetti *Meilės eliksyras*). Su JAV simfoniniais ir kameriniais orkestrais bei chorais atliko M. Mendelssohno, J. S. Bacho, G. Fauré, A. Honeggerio kūrinių solo partijas. Čikagoje talkina *Grandies* šokių grupei, *Vyčių* ir Liet. operos chorams, aktyviai dalyvauja

Audronė Gaižiūnienė

korp. *Neo-Lithuania* veikloje. Jai suteikta Dumano stipendija, apdovanota Sue Cowan Hintz atminimo, Presserio fondo, Moterų muzikių klubo Farwelio premijomis.

GAIŽUTIENĖ Marija Aldona (**Meškauskaitė**; g. 1937.IV.28 Kaune), biochemikė, keramikė. Biochemijos daktarė (1973). Gyd. J. Meškausko duktė. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1960 baigė Mundeleino koledžą Čikagoje bakalauro laipsniu. 1963 Wayne valstijos un-te Detroite, MI, įgijo magistro laipsnį. 1961–62 šio un-to Chemijos dep-to, 1962–65 Ilinojaus un-to Medicinos centro Patologijos dep-to, 1966–73 Michael Reese ligoninės ir Medicinos tyrimų centro asistentė. Ilinojaus technologijos in-te Čikagoje apgynė daktaro disertaciją iš baltymų biochemijos. 1980–94 Morraine Valley koledžo chemijos instruktorė, nuo 1994 dirba De Paulo un-te. Parašė (su kitais) moksl. straipsnių iš biochemijos. Apie 1973 susidomėjo daile, ypač keramika. Keramikos kursus lankė Hyde Parko dailės centre, mokėsi Čikagos meno in-te pas G. Geismaną. Keramikos dalykų mokė vaikus Jaunimo centre Čikagoje, Balzeko liet. kultūros muziejaus keramikos kursuose, Montessori liet. m-loje, *Dainavos* vasaros stovyklose (1987 ir 1988 buvo stovyklų vyriausioji vadovė). Nuo 1976 dalyvauja parodose. Surengė individualines parodas Čikagoje

Marija Aldona Gaižutienė

(1977, 1980, 1983), Detroite (1979, 1990), Clevelande, OH (1983), Bostone, MA (1990), Toronte, Kanada, Niujorke, NY (1989). Ankstyvojoje kūryboje vyravo kameriniai, subtiliai dekoruoti utilitarinės paskirties dirbiniai. Vėliau pereita prie monumentalumo, skulptūrinės raiškos (vyrauja organinės, biomorfinės formos), grubesnės faktūros. Greta buičiai skirtos keramikos (vazelės, servizai) sukūrė interjerui skirtų vazų, dekoratyvinių plokščių, keraminių skulptūrų. Yra Tautodailės in-to (nuo 1985), Liet. moterų dailininkių d-jos (nuo 1979) narė. Priklauso ateitininkų org-jai (Jaunųjų ateitininkų s-gos centro v-bos narė), *Giedros* korporacijai.

GAIŽUTIS Kazys (g. 1907.II.3 Mykoliškyje, Linkmenų vls., Švenčionių aps.), visuomenininkas. 1920 mokėsi Vilniaus, vėliau Švenčionių g-joje. Lenkų okup. valdžios suimtas (apkaltintas sukilimo rengimu). Vėliau iš kalėjimo paleistas be teisės toliau mokytis. 1926 perėjo demarkacinę liniją, tęsė mokslą Šiaulių g-joje. Vėliau 3,5 metų mokėsi Kauno kunigų seminarijoje, VDU studijavo teisę. 1936 baigė Karo m-lą Kaune; leitenantas. Tarnavo Lietuvos kariuomenėje, vėliau – sovietų Pabaltijo korpuse. 1941.VI.22 pabėgo iš Pabradės poligone dislokuotos dalies. Prisijungęs prie Kirdeikiuose veikusio Lietuvos partizanų būrio, dalyvavo kautynėse su besitraukiančiais sovietų daliniais. Sužeistas. Vėliau buvo Švenčionių miesto burmistras. 1944 pasitraukė į Vakarus, gyveno Austrijoje. Po II pasaul. karo persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande, OH. Dirbo dujų b-vėje, vėliau alaus darykloje. Padėjo JAV įsikurti daugeliui tautiečių. 18 m. buvo Clevelando BALFo skyriaus pirmininkas. Karių org-jos *Ramovė* narys. Domisi bitininkyste.

GALDIKAITĖ Birutė (**Galdikas;** g. 1946.V.10 Wiesbadene, Vokietija), antropologė. Ph. D. (1978). Lankė Toronto, Kanada, lituanistinę m-lą, buvo ateitininkė. 1966 bakalauro laipsniu baigė Britų Kolumbijos un-tą Vancouveryje, Kanada, ir Kalifornijos un-tą Los Angelese; šio un-to magistrė (1969) ir antropologijos daktarė. 1967–79 dalyvavo archeol. kasinėjimuose Arizonos valstijoje (JAV), Kroatijoje,

Birutė Galdikaitė

Makedonijoje (vadovė M. Gimbutienė), Serbijoje. Dėstė Kalifornijos un-te, vėliau S. Fraserio un-te Burnaby, Kanada. Nuo 1971 dirba moksl. darbą Indonezijoje, Tanjungo nac. parke – tiria orangutangų elgesį, jų vystymąsi. Sukūrė orangutangų tyrimų ir išsaugojimo projektą (1971); jo direktorė. 1986 įkūrė Tarptautinį orangutangų fondą Los Angelese; jo prezidentė. Nuo 1971 Taivanio orangutangų fondo garbės pirmininkė. Nuo 1979 Džakartos nacionalinio un-to, nuo 1989 dar ir S. Fraserio un-to profesorė. Dalyvauja gamtosaugos projektuose, daugelio tarptautinių, JAV, Indonezijos moksl. d-jų narė. Parašė per 50 moksl. straipsnių, knygų recenzijų. Išleido veikalus: *Adaptasi Orang Utan di Tanjung Puting* (1984), *Guidebook to Tanjung Puting National Park* (su kitais, 1994), autobiografinę kn. *Reflections of Eden* (1995). Už nuopelnus gamtosaugos srityje apdovanota 1994 JT pasauline premija, 1993 Chevrono premija, 1997 J. ir A. Tylerių vardo aukso medaliu. Kiti apdovanojimai: Sierros klubo Chico Mendeso premija (1993), Eddie Bauerio Žemės didvyrės premija (1991), PETA humanitarine premija (1990). Apie ją sukurta dok. filmų JAV, Prancūzijoje, Italijoje, Japonijoje, Indonezijoje, Australijoje.

GALDIKAS Adomas (1893.X.18 Giršinuose, Mosėdžio vls., Kretingos aps. – 1969.XII.7 Niujorke, NY), tapytojas, grafikas, scenografas. 1917 baigė Sankt Peterburgo, Rusija, Štiglico techn. piešimo m-lą (grafika); tapybos mokėsi Sankt Peterburgo dailės akademijoje. 1921 ir 1923 tobulinosi Berlyne, vėliau Švedijoje, Italijoje ir Prancūzijoje. 1922–40 (su pertrauka) dėstė Kauno meno m-loje (nuo 1926 vadovavo grafikos studijai), 1940–44 Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės in-te. Buvo *Ars* grupės, Meno kūrėjų d-jos, M. K. Čiurlionio galerijos k-jos, Dailininkų s-gos narys. 1944–47 gyveno Vokietijoje, dėstė Taikomosios dailės m-loje Freiburge. 1947–52 gyveno Paryžiuje, nuo 1952 JAV, Niujorke. Priklausė Niujorko liet. dailininkų ir Amerikos dailininkų s-goms. Nutapė peizažų, natiurmortų, pano (1937 už triptiką *Lietuva* Paryžiaus pasaul. parodoje apdovanotas Didžiuoju prizu), portretų, kompozicijų, sukūrė estampų, knygų iliustracijų, plakatų, piešinių, apipavidalino 17 Valstybės teatro Kaune spektaklių (už V. Krėvės dramos *Šarūnas* dekoracijas 1937 Paryžiaus pasaul. parodoje apdovanotas aukso medaliu). Kūryboje savitai interpretuojama liet. liaudies menas, XX a. dailė; ankstyvieji kūriniai realistiški, vėlesnieji (ypač sukurti JAV) turi ryškių ekspresionizmo, fovizmo, kubizmo bruožų, dalis jų abstrakcionistiniai. Dalyvavo grupinėse parodose, surengė individualinių Kaune (1924, 1928), Paryžiuje (1931, 1948), Freiburge (1946), Niujorke (1954, 1956, 1957, 1960, 1961, 1963), Čikagoje, Philadelphijoje, PA, Clevelande, OH, Baltimorėje, MD (visos 1963), Bostone, MA (1963, 1965), Los Angelese, CA (1965); 1969, 1973, 1977, 1983 Lietuvoje surengtos retrospektyvinės parodos. 1976 Brooklyne, NY, atidaryta A. Galdiko galerija. Apie jo kūrybą išleista monografijų ir albumų (1931 Paryžiuje, 1973 Niujorke, 1975 Bostone).

Adomas Galdikas

Magdalena Galdikienė

GALDIKIENĖ Magdalena (**Draugelytė;** 1891. IX.26 Bardauskuose, Gižų vls., Vilkaviškio aps. – 1979.V.22 Putname, CT), visuomenės veikėja. Dailininko A. Galdiko žmona. 1910 baigė Marijampolės mergaičių g-ją. Mokydamasi g-joje, subūrė mergaičių lituanistinį būrelį, dainavo *Šviesos* ir *Žiburio* d-jų choruose, vaidino šių d-jų rengiamuose vakaruose. 1910 mokytojavo Liepojos, Latvija, liet. m-loje, 1911 Obelių mergaičių ž. ū. m-loje. 1912–15 mo-

kėsi Sankt Peterburgo Aukštuosiuose kursuose; čia 1912 subūrė studentų ateitininkų kuopelę ir pirmaisiais metais jai vadovavo. Baigusi kursus, Sankt Peterburge dėstė liet. kalbą. 1915 vasarą mokytojavo Trakų *Žiburio* prog-joje ir Siene, Baltarusija, 1915–16 mergaičių g-joje Kainske (Sibire), 1918 *Saulės* d-jos gimnazijoje ir Kauno mkt. seminarijoje. 1919 išrinkta į Kauno miesto tarybą. 1919–40 Lietuvių katalikių moterų d-jos pirmininkė. 1920 išrinkta į Steigiamąjį Seimą (kaip krikščionė demokratė į Seimą buvo renkama ir vėliau). 1923 subūrė Lietuvos moterų katalikių vyriausiąjį sekretoriatą (moterų katalikių org-jų s-gą); būdama jo pirmininkė, 1934 įkūrė s-gos inteligenčių sekciją *Moterų talka*. 1923–36 Švč. Jėzaus Širdies kongregacijos mergaičių mkt. seminarijos, 1936–40 šios kongregacijos g-jos direktorė, nuo 1936 Katalikų veikimo centro vyr. v-bos narė. 1941–44 Kauno taikomosios dailės in-to ir Aukštesniosios technikos m-los dėstytoja. SSRS okupavus Lietuvą, pasitraukė į Vokietiją, 1945–46 mokytojavo Buxtehude liet. prog-joje, 1946–47 Freiburgo dailės m-loje. 1947 persikėlė į Paryžių; čia buvo Lietuvių šalpos d-jos Prancūzijoje ir Pasaulinio motinų sąjūdžio liet. k-to narė. 1951 įkūrė Pasaulio liet. katalikių org-jų s-gą, buvo jos pirmininkė. 1952 persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke, NY. Buvo ALRK MS Niujorko ir New Jersey apskričių direktorė, Ateitininkų sendraugių s-gos Niujorko skyriaus pirmininkė, Ateitininkų federacijos vyriausiosios v-bos, Nekalto Prasidėjimo seserų gildijos Niujorko skyriaus v-bos ir Europos moterų tremtinių tarybos narė. Įv. slapyvardžiais bendradarbiavo period. spaudoje (*Ateityje, Dirvoje, XX amžiuje, Laisvėje, Lietuvaitėje, Moksleivių drauge, Moteryje, Naujojoje vaidilutėje, Ryte*).

GALINIS Bronius (1911.IV.12 Vilniuje – 1990.I.13 Norwellyje, MA), statybos inžinierius, visuomenininkas. 1915–21 gyveno Rusijoje. Grįžęs į Lietuvą, 1927 baigė Kaišiadorių prog-ją, 1932 Kauno aukštesniąją technikos m-lą, 1936 Kauno aukštosios karo m-los aspirantūrą (atsargos jaun. leitenantas), 1943 VDU Statybos f-tą. Parengė Mažeikių rotušės projektą (1938, konkurso I premija), prižiūrėjo Kauno amatų m-los statybą (1939–40), Perlojos ir Lentvario bažnyčių restauravimo darbus, vykdė kailių b-vės pram. pastato statybą (1944). Bendradarbiavo spaudoje (*Trimite, Studentų žiniose*). LŠS narys (nuo 1927), VDU studentų šaulių s-gos *Saja* vienas steigėjų (1937 pirmininkas). Vokiečių okupacijos metais rėmė liet. rezistenciją, padėjo žydams. Nuo sov. okupacijos pasitraukė į Vokietiją. Augsburge įkūrė Liet. inžinierių ir architektų d-ją, surengė 2 archit-ros konkursus, bendradarbiavo savaitraštyje *Žiburiai*. Nuo 1949 gyveno JAV. Cambridge, MA, įsteigė šeštadieninę liet. m-lą. Nuo 1952 turėjo inžinieriaus teises Massachusettso valstijoje. Kurį laiką dirbo inžinieriumi konsultantu, nuo 1964 *Stone and Webster* b-vėje inžinieriumi projektuotoju. 1966 Worcesterio politechnikos in-te, MA, gavo JAV gynybos dep-to slėptuvių analitiko teises. Priklausė *American Concrete* in-tui. Suprojektavo elektros jėgainių (Niagaros, Mohawko, Salemo, Duquesne) gelžbetonio ir plieno konstrukcijas, Cape Code, MA, gyv. rajoną ir kt. Aktyviai dalyvavo ALIAS (dirbo

Bronius Galinis

Bostono sk. v-boje, 1954–56 buvo centro v-bos pirmininkas, vėliau tos v-bos narys), ALTo, BALFo, karių veteranų *Ramovės* ir Vilniaus krašto lietuvių s-gos Bostono, MA, skyrių veikloje (ėjo pirmininko, kt. pareigas). Daug rašė žrn. *Technikos žodis*.

GALINIS Pranas Edmundas (1902.I.12 Mieżonyse, Kaišiadorių vls., Trakų aps. - 1988. X.16 Warehame, MA), chemikas, filologas, pedagogas. Filologijos daktaras (1940). 1913 su motina apsigyveno JAV. 1921 Bostone,

Pranas Edmundas Galinis

MA, baigė vid. mokslą, 1921–25 studijas Bostono koledže baigė bakalauro laipsniu. 1925–26 dirbo šiame koledže chemijos dėstytoju, 1926–27 dirbo ir studijavo Princetono un-te, NJ. 1927 Princetono un-te gavo magistro laipsnį (chemija). 1927–28 dirbo Marquette un-te Milwaukee, WI. 1928–31 studijavo filologiją Harvardo un-te Cambridge, MA; studijas baigė magistro laipsniu. 1929–39 dėstė liet. kalbą, istoriją ir geografiją liet. moksleivių vasaros kursuose. 1930, 1932, 1937 studijų tikslu lankėsi Europoje, rinko medžiagą disertacijai (keliavo po Mažąją Lietuvą, tyrinėjo tarmes Gilijos apylinkėse). Nuo 1931 Lotynų m-loje Bostone dėstė vokiečių kalbą. Harvardo un-te gavo filologijos daktaro laipsnį (disertacija apie baltų kalbų įtaką Rytprūsių vokiečių tarmėms). Aktyviai dalyvavo JAV LB veikloje. Buvo Bostono lietuvių atstovas Amerikos lietuvių seimuose Pittsburghe, PA, ir Čikagoje, IL. Įv. liet. s-gų narys: 1919–36 Liet. studentų s-gos, 1929–45 Lietuvos vyčių, 1930–40 Vilniui vaduoti s-gos, ALRKF (1931 jos iždininkas), 1945–47 Baltijos amerikiečių s-gos N. Anglijos sk. pirmininkas, nuo 1951 Vilniečių s-gos. Bendradarbiavo JAV liet. spaudoje.

GALMINAS Jonas (1919.XI.23 Tryškių vls., Telšių aps. – 1988.VIII.21 Woodhavene, NY), ekonomistas, knygų leidėjas. Baigęs Mažeikių g-ją, mokėsi Karo m-loje Kaune. VDU studijavo ekonomiką. 1944 pasitraukė į Vakarus. Kurį laiką gyveno Paryžiuje. 1947 persikėlęs į JAV, apsigyveno Niujorke, NY. Dirbo Lietuvos konsulate. Niujorko un-te magistro laipsniu baigė ekonomiką. 1961 įkūrė leidyklą *Romuva* ir knygyną (šis veikė iki 1989).

GALVA Gediminas (1905.III.3 Zizonyse, Vabalninko vls., Biržų aps. – 1979.IV.23 Čikagoje, IL), ekonomistas, visuomenininkas. Visuomenės veikėjo ir politiko Ernesto Galvanausko brolis. 1925 baigė Biržų g-ją, 1929

Gediminas Galva

VDU ekonomikos skyrių. 1929–31 tarpt. ūkį studijavo Kielyje, Vokietija, Berlyne, Paryžiuje, Romoje, Ženevoje. 1931 Ž. ū. m-jos patarėjas, 1931–34 Finansų m-jos ūkio konjunktūros sk. viršininkas, 1935–36 *Ryto* leidyklos direktorius. Buvo Statistikos tarybos narys. 1934–40 dėstė Prekybos in-te; docentas. Nuo 1925 bendradarbiavo *Keleivyje, Lietuvos aide, Naujojoje romuvoje, Ryte, Vakaruose, Židinyje* ir kt. period. leidiniuose, išleido Prekybos in-te dėstytą medžiagą. Dalyvavo visuom. ir kultūrinių org-jų veikloje. 1941 Biržų miesto burmistras, 1941–42 Valstybės taupomųjų kasų valdytojas. 1942 už polit. veiklą vokiečių okup. valdžios suimtas, kalėjo Kaune. Paleistas privalėjo nutraukti polit. veiklą ir po 2 savaičių išvykti į Vokietiją; iš Lietuvos išvyko 1944.X.9. Gyveno Vokietijoje, 1945–46 buvo Eltos biuletenio redaktorius Reutlingene, rašė į *Apžvalgą, Mintį, Mūsų kelius, Žiburius.* 1949 persikėlė į JAV. VLIKo vykdomojo k-to pirmininko pakviestas 1953 išvyko į Europą vadovauti Lietuviškajam radijo skyriui. Bendradarbiavo *Aiduose, Britanijos lietuvyje, Drauge, Tėviškės žiburiuose.* Parašė kn. apie brolį *Ernestas Galvanauskas* (1982).

Stasys Garliauskas

Vytautas Galvydis

GALVYDIS Vytautas (1922.VII.11 Svėdasuose, Rokiškio aps. – 1971.VII.30 Čikagoje, IL), inžinierius, visuomenininkas. Baigė Anykščių vid. m-lą, 1941 – Utenos g-ją. Mokydamasis veikė ateitininkuose. Studijavo Vilniaus un-to Matematikos ir gamtos f-te, VDU Kaune – Teologijos f-te. Sov. okupacijos metais dalyvavo rezistencinėje kovoje; veikė LAF ir Liet. fronte. 1940–41 bolševikų kalintas. Pasitraukęs į Vokietiją, studijavo Tübingeno un-te, persikėlęs į JAV – Čikagos Loyolos un-te. 1963 Čikagos technikos koledže baigė statybos inžineriją. Dalyvavo JAV LB veikloje: ėjo įv. pareigas Čikagos apylinkių v-bose, dirbo organizacinį darbą. JAV ir Kanados Liet. fronto bičiulių centro v-bos pirmininkas (1965–67). VLIKo narys (1966–67 jo seimo narys).

GARLIAUSKAS Stasys (g. 1913.XII.18 Dobiuose, Utenos aps.), žurnalistas, visuomenininkas. Mokėsi Utenos *Saulės* g-joje. 1931–35 dirbo Utenos miškų urėdijoje, Utenos ir Linkmenų vls. raštininku. 1937–40 *Geležinio vilko* pulko bibliotekininkas, švietimo vadovo padėjėjas. 1941–44 Utenos aps. savivaldybės sekretorius, elektros stoties vedėjas. Apsigyvenęs JAV, įsitraukė į liet. veiklą. 1954–61 *Draugo* Detroito, MI, žinių sk. vedėjas, nuo 1961 korespondentas. 1956–78 vadovavo Detroito liet. katalikų susivienijimo 265 kuopai. 1969, 1977–78 Liet. žurnalistų d-jos Detroito

sk. pirmininkas, Detroito *Lietuviško balso* (1961–78) ir *Lietuviškų melodijų* (1987–92) radijo valandėlės programų rengėjas ir pranešėjas. 1988–94 BALFo direktorius. Išleido eil. rinkinį *Neramus poilsis* (1988, II leid. 1993), parengė jubiliejinių leidinių. Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino ordinu (1939) ir Žūstančiųjų gelbėjimo kryžiumi.

GARMUS Antanas (1881.II.19 Tursone, Aukštosios Panemunės vls., Kauno aps. – 1955. VII.23 Čikagoje, IL), gydytojas, rašytojas, visuomenės veikėjas. Baigęs Liepojos, Latvija, g-ją, studijavo Kijevo ir Berno un-tuose. Nuo 1902 bendradarbiavo liet. spaudoje (slap. A. Švogeris, A. Š., O. Birmantaitė, Š-vis ir kt.), parašė apsakymų, išvertė J. Kwiatkovskio *Lietuvaitę* (1906). Priklausė Lietuvos socialdemokratų partijai. 1905–06 už Vilniaus Seimo

Antanas Garmus

nutarimų vykdymą kalintas Kalvarijos, 1914 už polit. veiklą – Lomžos, Lenkija, kalėjimuose. 1914 baigė Berno un-to Med. f-tą. I pasaul. karo metu gydytojavo fronte, vėliau Rusijoje. Grįžęs į Lietuvą, 1926–29 Lietuvos un-to Med. f-to asistentas, 1932–33 Lietuvos Raudonojo kryžiaus sanatorijos direktorius. Nuo 1934 Kauno miesto tarybos narys. 1934 redagavo *Sveikatą*. Priklausė Tarptautinei kovos su tuberkulioze s-gai, buvo jos centro v-bos narys, dalyvavo tarpt. kongresuose Varšuvoje (1934), Lisabonoje (1937), Paryžiuje (1938). 1940.VI.20–XI.20 Kauno miesto burmistras. 1940 išrinktas į Liaudies Seimą (1942 padarė pareiškimą apie rinkimų klastojimą). 1940–41 Lietuvos Raudonojo kryžiaus pirmininkas. 1940–44 VDU Biologijos katedros vedėjas, docentas. 1944 bandė bėgti į Švediją, bet vokiečių buvo sugautas, kalintas Rygos kalėjime, vėliau Mainleuso, Vokietija, darbo stovykloje. 1945 amer. kariuomenės išlaisvintas, 1949 persikėlė į JAV. Priklausė ALGD, 1954 išrinktas jos sk. garbės nariu. Parašė mokslo populiarinimo knygų, išleido atsiminimų kn. *Nemuno pakrantėmis* (1951).

GARMUS Antanas (g. 1906.VII.27 Patrakėnuose, Pakuonio vls., Kauno aps.), teisininkas, visuomenės veikėjas. Baigęs Prienų *Žiburio* g-ją, studijavo VDU Teisių f-te; 1934 jį baigė. 1934–36 teisėjavo. 1936–40 dirbo notaru Suvalkų Kalvarijoje. Per I bolševikų okupaciją kalėjo Marijampolėje. Dalyvavo *Jaunosios Lietuvos*, Šaulių s-gos, Vilniui vaduoti s-gos veikloje. 1941–44 tęsė notaro darbą Suvalkų Kalvarijoje. II pasaul. karo pab. pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. Buvo vienas Bolševikų kalintųjų lietuvių s-gos steigėjų, v-bos narys. *Lietuvos archyve* aprašė bolševikų kalėjimo režimą.

GARMUS Pranas (1888 Antakalnyje, Pakuonio vls., Kauno aps. – 1968.II.23 Miami, FL), kunigas, visuomenininkas. Mokėsi Veiverių mkt. seminarijoje, Kauno g-joje, Müncheno un-te, Vokietija, Seinų kunigų seminarijoje. 1914 įšventintas kunigu. 1914–17 buvo vikaras Lazdijuose. 1917 ten įsteigė pirmąją liet. pradžios m-lą. Nuo 1917 vikaras Alytuje. 1919 buvo Lietuvos kariuomenės savanoris kapelionas. Nuo 1924 gyveno JAV. Vadovavo ALRKF surengtam kultūros vajui, lankė liet. kolonijas. 1925–27 klebonavo Braddocke, PA, 1927–30 Sheboygane, WI, 1932–35 Readinge, PA, 1935–50 Eastone, PA, nuo 1950 Miami. Dalyvavo liet. veikloje (3 d-mečio pab. surengė Wisconsino liet. dienas, vėliau tapusias tradicinėmis).

GARSIENĖ Eglė (**Rimavičiūtė, Garsys;** g. JAV), architektė urbanistė. Karo veikėjo A. V. Garsio žmona. 1979 Ilinojaus un-te Champaign-Urbanoje gavo bakalauro, 1983 tame pačiame un-te magistro laipsnį (urbanistika). Dirbo priv. konsultacijos firmoje *Teska Associates* Evanstone, IL. Darbo sritis – apleistų rajonų statybos planavimas ir finansavimas. Vėliau perėjo dirbti į Fairfaxo rajono planavimo biurą Fairfaxe, VA; skyriaus viršininkė, grupės vadovė (sprendžia žemės naudmenų ir transporto balanso problemas). Urbanistiką dėstė kursuose, skaitė pranešimų moksl. renginiuose.

GARSYS Algimantas Vladas (g. 1942.V.10 Dusetose), karo veikėjas. JAV jūrų pėstininkų pulkininkas (1988). 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1949 apsigyveno JAV, Worcesteryje, MA. 1964 bakalauro, 1966 magistro laipsniu baigė Massachusettso un-tą ir įgijo fiz. lavinimo specialybę; 1966 papildomai gavo švietimo administratoriaus diplomą. 1967 jaun. leitenantu baigė jūrų pėstininkų kursus. 1968 per Vietnamo karą dalyvavo Khe Sanho apsupime. 1969 buvo Quantico, VA, jūrų bazės bataliono materialinio aprūpinimo sk. viršininkas. 1971 baigė Karinį kalbų in-tą Monterey, CA; išmoko tajų kalbą ir 1971–73 buvo JAV patarėjas Tailando karališkajame jūrų pėstininkų korpuse. 1974 tarnavo JAV aviacijos daliniuose Iwakuni bazėje, Japonija. 1975 JAV divizijos Quantico materialinio aprūpinimo sk. direktoriaus pavaduotojas. 1976 baigė desantininkų karo m-lą Quantico. 1976–79 dėstė jūrų pėstininkų korpuso m-loje Albany, GA. 1980 baigė jūrų pėstininkų štabo vadų koledžą; 1980–85 štabo karininkas ryšiams su JAV Kongresu, Pentagonu ir operatyviniais štabais. 1986 vadovavo operatyviniam daliniui Okinavoje, Japonija, P. Korėjoje. 1987 baigė Gynybos sistemų valdymo koledžą Fort Belvoire, VA. Dirbo jūrų korpuso štabe Vašingtone, DC, valdymo ir kontrolės sistemų vadovo pavaduotoju. 1989 baigė Nac. gynybos un-to Vašingtone Jungtinių pajėgų koledžą. Dirbo gen. Schwartzkopfo štabe; per 1991 Persų įlankos karą vadovavo kariuomenės aprūpinimo skyriui. 1991–93 jūrų pėstininkų korpuso materialinio tiekimo centro

Algimantas Vladas Garsys

Barstowe, CA, vadovas. 1993 savo kar. patirtį perteikė Lietuvos kariuomenei. Baltijos in-to Vašingtone v-bos narys. 1995 bakalauro laipsniu baigė P. Floridos un-tą ir įgijo verslo administravimo ir sąskaitybos specialybes. Priklauso LSS (filisteris paskautininkis), ėjo įv. pareigas Vašingtono draugovėje ir Atlanto rajono stovyklose. 1996–97 St. Petersburgo, FL, apylinkės LB pirmininkas. Nuo 1997 Lietuvos kariuomenės gen. inspektorius. Žaidė krepšinį ir užsiėmė lengvąja atletika Worcesterio *Vyčio* ir Waterbury, CT, liet. sporto klubuose (1960 išeivijos jaunių čempionas šuolyje į tolį). Apdovanotas 17 JAV medalių, tarp jų 5 už dalyvavimą Vietnamo kare.

GARŠVA Pranas (1915.I.18 Pasnietalyje, Veliuonos vls., Kauno aps. – 1993.I.24 Čikagoje, IL), kunigas marijonas, spaudos darbuotojas. 1937 baigė Marijampolės marijonų g-ją ir iki 1939 studijavo filosofiją Kauno marijonų seminarijoje. 1941–42 studijavo teologiją Tübingeno un-te Vokietijoje. Grįžęs į Kauną, 1942 įšventintas kunigu. Kunigavo Marijampolėje, buvo Aukštesniosios prekybos m-los kapelionas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, buvo

Pranas Garšva

Tübingeno stovyklos kapelionas. 1947–48 Romoje Popiežiniame Ateneo Angelicum un-te studijavo teologiją (įgijo licenciato laipsnį). 1948 persikėlė į Argentiną, iki 1952 buvo *Laiko* viceredaktorius. Nuo 1954 Avellanedos Buenos Airėse marijonų vienuolyno viršininkas ir Aušros vartų liet. parapijos klebonas. 1957 apsigyveno JAV. Nuo 1958 ir 1963–92 Čikagoje dirbo *Draugo* redakcijoje moderatoriumi, 1960–63 redaktoriumi. Sutelkė daug bendradarbių; jo vadovaujamas *Draugas* tapo pasaulio liet. dienraščiu, jame buvo skelbiami įv. straipsniai lietuvių gyvenimo reikalais. Rašė šeštadienių skilties *Rimties valandėlė* straipsnius. Bendradarbiavo dar *Laike, Darbininke, Tėviškės žiburiuose, Lux Christi.* Parašė JAV marijonų veiklos apžvalginę kn. *Negęstanti šviesa* (1964). Lietuviškos knygos klubo vedėjas 1958–72. Liet. skaučių seserijos (nuo 1964) ir LSS dvasios vadas.

GARŪNAS Albinas (iki 1950 **Garunkštis;** g. 1914.I.19 Kaniūkuose, Užpalių vls., Utenos aps.), gydytojas. 1939 baigė VDU Med. f-tą ir įgijo med. gydytojo diplomą. 1940 pašauktas į Lietuvos kariuomenę. 1941 vokiečių paimtas į nelaisvę, 3 mėn. kalintas Rytų Prūsijoje. Grįžęs iš nelaisvės, kurį laiką dirbo VDU Vaikų klinikoje asistentu. 1944 pasitraukė į Vokietiją, buvo Pabaltijo un-to Hamburge–Pinneberge ambulatorijos vedėjas. Specializavosi kaip pulmonologas, dirbo gydytoju Vokietijoje pabėgėlių stovyklose. 1950 persikėlė į JAV. 1954 išlaikęs egzaminus, iki 1987 gydytojavo Čikagoje, IL. Priklauso korp. *Fraternitas Lithuanica* (buvo jos centro v-bos narys, sekretorius, iždininkas), ALGD, JAV LB. 1964–74 *Lietuvių gydytojų biuletenio* redkolegijos narys. Bendradarbiavo *Medicinoje, The Journal of the American Medical Association,* paskelbė moksl. straipsnių.

GARŪNIENĖ Ona (**Prunskytė, Garūnas;** g. 1922.VI.8 Žvilbučių dvare, Daugailių vls., Utenos aps.), gydytoja odontologė. Prelato J. Prunskio sesuo. Nuo 1941 VDU studijavo odontologiją, baigė 3 kursus. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Tęsė studijas Westfälischen Landes un-te Münsteryje; jį baigė 1948 ir gavo dantų gydytojos diplomą. 1949 persikėlė į JAV. 1954 baigė Ilinojaus un-tą Čikagoje ir įgijo gydytojo odontologo diplomą ir teisę verstis JAV priv. praktika. 1955–90 Čikagoje, IL, vertėsi priv. praktika. Ateitininkė

Albinas Garūnas

Ona Garūnienė

(korp. *Gaja*). Priklauso JAV LB, LDGD (1950–53 v-bos narė), Čikagos dantų gydytojų d-jai, Amerikos dantų gydytojų s-gai.

GARUNKŠTIS Bronius (g. 1924.X.15 Kaune), statybos inžinierius. 1941–44 studijavo VDU Kaune. Pasitraukęs į Vokietiją, studijas tęsė Technikos un-te Münchene; 1947 gavo inžinieriaus diplomą. Persikėlęs į JAV, 1963 Niujorko un-te įgijo verslo administravimo magistro laipsnį. 1968–74 dirbo b-vėje *OLKO* vyr. inžinieriumi. Nuo 1974 – konsultacijų b-vės *Parsons, Brinckerhoff Inter'l* viceprezidentas. Vadovavo uostų Egipte, Somalyje, Havajuose, P. Amerikoje projektams.

GASIŪNAS Jonas (1893.VI.10, n. s. VI.22 Uvainiuose, Rokiškio aps. – 1974.VII.2 Niujorke, NY), komunistų veikėjas, publicistas. Į JAV emigravo 1913. Bendradarbiavo kairiojoje spaudoje. 1921–31 dirbo laikr. *Vilnis* redakcijoje Čikagoje, IL. 1931–37 pašalpinės org-jos Aukščiausiosios prieglaudos lietuvių Amerikoje centro Pittsburghe, PA, sekretorius. Org-jai susijungus su Liet. darbininkų susivienijimu, 1937–50 dirbo jo laikr. *Tiesa* redakcijoje. 1946–66 buvo susivienijimo pirmininkas. Nuo 1950 (su pertraukomis) dirbo *Laisvės* redakcijoje. 1958–60 važinėjo po P. Amerikos lietuvių kolonijas, telkė komunistus ir jų šalininkus. Lankėsi SSRS okupuotoje Lietuvoje, 1968 čia buvo išleista jo atsiminimų kn. *Mano dešimtmečiai Amerikoje.*

GASIŪNIENĖ N. (g. 1896 Sankt Peterburge, Rusija), pianistė, dainininkė (sopranas). Fortepijono ir dainavimo mokėsi pas motiną, kuri turėjo muzikos studiją Novgorode, Rusija. 1913–17 mokėsi Jacenskos muz. m-loje Sankt Peterburge, dainavimo – Tomsko m-loje, Rusija, vėliau toje m-loje mokytojavo. 1922 grįžo į Lietuvą, gyveno Kaune. Mokėsi dainavimo pas profesorių O. Marini. Buvo Valstybės teatro Šiaulių skyriaus solistė, dainavimo bei fortepijono mokytoja. Dainavo operose (G. Verdi *La Traviata, Rigoletto*), atliko F.C.T. Dubois oratoriją *Septyni paskutinieji Kristaus žodžiai* (su A. Sodeika, J. Babravičiumi). 1944 pasitraukė į Vokietiją; koncertavo lietuviams Detmolde, Hamburge ir kt. Vėliau persikėlė į JAV. Dėstė muziką Niujorko muzikos m-loje. 1958–59 dalyvavo Australijos lietuvių koncertuose. Muz. d-jos *Viktorija* narė.

GASPARĖNAS Kazys (1912.I.30 Plukiuose, Panevėžio aps. – 1979.XI.25 Delrane, NJ), inžinierius. G-ją baigė Panevėžyje. 1942 VDU Kaune gavo chemijos inžinieriaus diplomą. 1942–44 šio un-to Neorganinės technologijos katedros asistentas. Pasitraukęs į Vokietiją, mokytojavo Kempteno liet. g-joje, buvo g-jos direktorius. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Philadelphijoje, PA. Dirbo odų fabrike darbininku, chemijos laboratorijos vedėju, Federalinės valdžios laivų bazės chemiku. Veikė ateitininkuose. Priklausė ALIAS (centro v-bos sekretorius), Liet. fronto bičiuliams. Buvo *Vilties* choro pirmininkas.

GASPARONIENĖ Regina (**Nezabitauskaitė;** g. 1936.IV.4 Klaipėdoje), matematikė. Inžinieriaus, skulptoriaus P. Gasparonio žmona. 1954 baigė Pakruojo vid. m-lą, 1962 Vilniaus un-to Matematikos f-tą. 1962–87 dirbo spec. konstravimo biure *Sigma*. Nuo 1987 gyvena JAV. 1987–88 studijavo Kompiuterių

technologijos in-te Los Angelese, CA. Santa Monikos, CA, koledže įgijo buhalterinės apskaitos specialybę. Dirba Kalifornijos liet. kredito kooperatyve. Dalyvauja JAV liet. veikloje: yra Lietuvos dukterų d-jos Los Angeleso sk. pirmininkė (nuo 1989), Lietuvių žurnalistų d-jos narė, Los Angeleso liet. radijo laidų redaktorė ir pranešėja, lituanistinės m-los mokytoja.

GASPARONIS Pranas (g. 1910.IX.11 Juodiškėse, Utenos aps.), inžinierius, skulptorius. 1931 baigęs Kauno aukštesniąją technikos m-lą, dirbo Karo technikos v-boje Kaune, dėstė matematiką Utenos amatų m-loje. Okupacijos metu įstojo į Vietinę rinktinę. Pasitraukęs į Vokietiją, Stuttgarte studijavo archit-rą. 1949 persikėlė į JAV, iki 1964 dirbo inžinieriaus darbus Los Angelese, CA. 1964–72 studijavo skulptūrą ir keramiką Los Angeleso City koledže, Otiso dailės in-te, kompozicijos ir bronzos liejimo mokėsi pas R. Darricariere ir R. Boyce. Pirmoji individualinė skulptūros ir keramikos darbų paroda įvyko 1972 Los Angelese. Tais pat metais Čikagoje, IL, dalyvavo JAV ir Kanados liet. dailininkų darbų parodoje. Kitos parodos: Long Beache (1972), Čikagoje (1971–73). Jo plastiškuose ir elegantiškuose medžio, bronzos, molio darbuose yra liet. tautosakos motyvų. 1988 dalyvavo parodose Vilniuje, Klaipėdoje ir Kaune. *Ramovės* ir Ateitininkų sendraugių s-gos narys.

GAŠKA Remigijus (g. 1932.X.1 Molėtuose, Utenos aps.), chemikas, sportininkas. Chemijos daktaras (1959). Pasitraukęs iš Lietuvos, kurį laiką gyveno Vokietijoje. 1949 baigė Müncheno liet. g-ją. Po to apsigyveno JAV. 1951–55 studijavo Ilinojaus un-te, vėliau studijas tęsė Pennsylvanijos un-te ir gavo daktaro laipsnį. Nuo 1959 dirbo *Dow Chemical* b-vėje Midlande, MI. Spaudoje paskelbė moksl. straipsnių iš chemijos. Buvo krepšininkas (1956–58 Š. Amerikos liet. krepšinio rinktinės narys), krepšinio rungtynių teisėjas, parašė sporto reportažų. Skautas.

GAUBAS Juozas (1879.VI.20 Mickūnuose, Lygumų vls., Šiaulių aps. – 1962.VII.9 Los Angelese, CA), kompozitorius, vargonininkas,

Pranas Gasparonis

Juozas Gaubas

chorvedys, pedagogas. Būdamas 10 metų, vargonuoti pradėjo mokytis pas Šeduvos vargonininką Valavičių. Nuo 1891 vargonuoti mokėsi Šiauliuose, vėliau Rokiškio vargonininkų m-loje. Nuo 1893 vargonininkavo Stačiūnuose, vėliau Rusijoje (1895 Kurske, 1897 Mariupolyje, 1898 Stavropolyje), Kaukaze. Nuo 1899 muzikos mokėsi Maskvos filharmonijos muzikos m-loje, vėliau pas E. Konijų, R. Glierą, S. Kalinikovą ir kt. Maskvoje baigė ir 6 g-jos klases. Dirbo privačiose operų ir operečių trupėse repetitoriumi ir chormeisteriu, Didžiojo teatro operos chormeisterio asistentu, vėliau Narobrazos muz. m-los vedėju. 1920 grįžo į Lietuvą. Nuo 1922 Šiaulių g-jos muz. mokytojas ir Šv. Petro bažnyčios vargonininkas. 1924 ir 1930 dalyvavo dainų šventėse Kaune. Lietuvos chorvedžių, vėliau Lietuvos muzikų d-jos v-bos narys. Nuo 1926 dėstė Klaipėdos muz. m-loje, vadovavo orkestrui. 1928 dirbo muz. mokytoju Telšių mkt. seminarijoje ir g-joje (1929 su seminarija perkeltas į Plungę). 1931 dėstė muziką Šančių vid. m-loje ir Aukštuosiuose kūno kultūros kursuose Kaune. 1933 dėstė Klaipėdos ped. in-te, 1939 muz. kursuose ir 1941 muz. m-loje Vilniuje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Vargonininkavo Dillingeno liet. stovykloje. 1946 Regensburge išrinktas Lietuvių katalikų tremtinių muz. k-jos nariu. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Bostone, MA. Dirbo Seselių m-los mokytoju Putname, CT. Sukūrė 2 mišias, dainų (rink. *Mažųjų dainos*, išl. 1937), giesmių (*Mišių giesmės*, 1952). 1972 Los Angelese išleistas dainų ir giesmių rink. chorams.

GAUBIS Kostas (1902.VI.16 Leckavos par., Mažeikių aps. – 1980.II.10 Čikagoje, IL), vargonininkas. 1914 persikėlęs į JAV, muzikos mokėsi privačiai Rochesteryje, NY. Baigė L. van Beethoveno konservatoriją Čikagoje, vėliau šioje konservatorijoje buvo fortepijono mokytojas. Vargonininkavo Šv. Dovydo, Šv. Juozapo, Dievo Apvaizdos, nuo 1962 Šv. Jurgio parapijoje Čikagoje. Vadovavo chorams, dalyvavo liet. programose. Sukūrė dainelių vaikams.

Povilas Gaučys

GAUČYS Povilas (1901.XI.18, n. s. XII.1 Vyžuonose, Utenos aps. – 1991.XI.12 Kaune), vertėjas, diplomatas, visuomenės veikėjas. Per I pasaul. karą gyveno Sankt Peterburge, Rusija, studijavo Geodezijos in-te. 1918 grįžo į Lietuvą. Studijavo Lietuvos un-te Kaune. 1921 period. spaudoje pradėjo publikuoti straipsnius, vertimus. Išvertė A. Barine kn. *Šv. Pranciškus Asyžietis* (1921), A. Dubo lit-ros paskaitas (1923). Su V. Kamantausku parengė liet. lit-ros *Chrestomatiją prieš Aušros gadynės dai-*

nių (1924). 1924–26 Montpellier un-te, Prancūzija, studijavo isp. ir pranc. kalbas. Nuo 1926 dirbo Užsienio reikalų m-joje Kaune. 1927–29 Lietuvos vicekonsulas Daugpilyje, Latvija, 1930–35 konsulas Argentinoje, 1935–38 Brazilijoje; jo rūpesčiu tose šalyse įsteigta liet. m-lų. Grįžęs į Lietuvą, dirbo Užsienio reikalų m-jos spaudos biure Kaune. Išvertė M. Čiudovskio monografiją apie M. K. Čiurlionį (išsp. 1930 *Židinyje*), A. Arnoux epinę poemą *Sidas Kampeadoras* (1925), *Rolando giesmę* (1927), J. Ch. Bédier *Tristaną ir Izoldą* (1931), J. W. Goethe *Jaunojo Verterio kančias* (1932), isp. šelmių rom. *Lazarillo iš Tormeso* (1940), A. Dumas, Aristofano, Aischilo kūrinių. 1940 persikėlė į Vilnių, dirbo Meno akademijoje, geologijos tarnyboje. 1944 pasitraukė į Vokietiją, dalyvavo LB veikloje (1946–49 centro k-to narys, pirmininkas, švietimo v-bos narys). Hanau pabėgėlių stovykloje vadovavo isp. k. kursams, 1948 parengė isp. k. vadovėlį su žodynu. 1949 persikėlė į JAV, kurį laiką dirbo fabrike. Aktyviai veikė JAV LB. 1959–66 Liet. menininkų klubo Čikagoje, IL, pirmininkas. Bendradarbiavo LE. Lituanistikos in-te vedė išeivių spaudos bibliografiją, parengė 2 jos tomus (1977–79). Suredagavo *Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos* t. 2. Išvertė ir sudarė Lot. Amerikos (1951), anglų (1974), ispanų (1980), portugalų (1985) ir amerikiečių (1994 Vilniuje) novelių antologijas, Lot. Amerikos (1981), brazilų (1983), ispanų (1986), italų (1989) ir prancūzų (1991) poezijos, daugiausia naujųjų laikų, antologijas; už brazilų poezijos antologiją 1984 gavo Brazilijos meno kritikų premiją. Be to, išvertė J. I. Kraszewskio, Ch. E. Riveros, M. de Unamuno, A. Azorino, R. L. Stevensono, H. Melville kūrinių. Nemaža vertimų išspausdinta periodikoje, kai kas išleista atspaudais. Yra likę išverstų kūrinių ir sudarytų antologijų (brazilų novelių, portugalų naujosios poezijos) rankraščių. Parašė atsiminimų kn. *Tarp dviejų pasaulių* (1992 Vilniuje). Priklausė Liet. rašytojų d-jai (1966–69 vicepirmininkas), PEN klubui.

GAUDUŠAS Juozas (1904.III.24 Akmėnuose, Kražių vls., Raseinių aps. – 1963.XII.23 Detroite, MI; palaidotas Čikagoje, IL), miškininkas. Mokėsi Kražių g-joje, 1923–27 Dotnuvos ž. ū. akademijos miškininkystės skyriuje. Dirbo Raseinių miškų urėdijoje, nuo 1929 Baisogalos girininku. Miškininkų s-gos narys. 1934 paskirtas Kuršėnų miškų urėdo pavaduotoju, 1938 – Rietavo miškų urėdu. Tautininkų s-gos Kuršėnų apyl. pirmininkas. Sov. okupacijos pradžioje perkeltas į Šaukėnų urėdiją, kurį laiką slapstėsi nuo išvežimo. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Dirbo miško tvarkymo darbus Stollbergo urėdijoje, vėliau gyveno Hanau liet. stovykloje. 1949 apsigyveno JAV, Detroite, MI. Apie 10 metų dirbo automobilių g-loje *General Motors*.

Juozas Gaudušas

GAUDUŠIENĖ Jadvyga (**Žukaitė**; 1903.VII.5 Kaune – 1995.VI.24), teisininkė. Baigė *Aušros* g-ją Kaune, 1934 – VDU Teisių f-tą. Nuo 1936 dirbo apylinkės teisėja Seirijuose, Prienuose, Alytuje. Dalyvavo Aukštąjį mokslą baigusiųjų moterų s-gos (v-bos narė), Kalinių globos d-jos veikloje. Vėliau pasitraukė į JAV. Dirbo *Union Special* f-ke buhaltere. Priklausė Teisininkų d-jai (Čikagos sk. v-bos narė). Viena LF, vėliau ir Tautos fondo rėmėjų. Veikė Moterų federacijoje, Lietuvos dukterų d-joje, LB.

GAURILIUS Juozas (1902.X.29 Šiauliuose – 1963.VII.29 Čikagoje, IL), teisininkas. 1924 baigė g-ją Šiauliuose, 1927 Lille un-te, Prancūzija – sociologiją ir politologiją. Tarpt. teisės

žinias gilino Hagos tarpt. in-te. 1927–29 ir 1934–37 dirbo Užsienio reikalų m-joje. 1928 mokėsi tarpt. teisės kursuose Ženevoje. 1929 dirbo steigiamojo Lietuvos konsulato Brazilijoje sekretoriumi, dalyvavo Brazilijos lietuvių visuom. veikloje, buvo vienas savaitraščio *Brazilijos lietuvis* leidėjų. Grįžęs į Lietuvą, 1935 baigė VDU Teisių f-tą. 1938–46 Lietuvos pasiuntinybės Italijoje sekretorius. Priklausė *Jaunosios Lietuvos* s-gai (buvo vienas vadovų), korp. *Neo-Lithuania* (filisteris). Nuo 1946 gyveno JAV, Čikagoje.

GAURONSKAS Petras (g. 1925.I.15 Biržuvėnuose, Luokės vls., Telšių aps.), elektrotechnikos inžinierius. 1943 pasitraukė iš Lietuvos, 1949 persikėlė į JAV. 1956 baigė Ilinojaus technologijos in-tą Čikagoje bakalauro laipsniu. Iki pensijos dirbo elektrotechnikos b-vėje inžinieriumi. Amerikos elektrotechnikos inžinierių d-jos narys. Dalyvauja JAV LB veikloje. Priklauso Liet. karių veteranų s-gai *Ramovė*.

GAUŠAS Antanas (1901.XII.24 Odesoje, Ukraina – 1964.III.15 Čikagoje, IL), kariškis. Lietuvos kariuomenės pulkininkas. Mokėsi Kauno *Saulės* g-joje. 1919 įstojo į Lietuvos kariuomenę ir baigė Karo m-lą Kaune. Tarnavo 4 pėstininkų pulke. 1922 baigė Aukštuosius karininkų kursus Kaune, 1933 – Prahos karo akademiją. 1934 Lietuvos kariuomenės štabo 3 skyriaus viršininkas. 1936 9 pėstininkų pulko vadas Marijampolėje. 1940 SSRS okupavus Lietuvą, su pulku bandė trauktis į Prūsiją, bet nepavykus sugrįžo; buvo pašalintas iš pulko vado pareigų. 1944 pasitraukė į Vokietiją, o 1949 persikėlė į JAV. Gyveno Čikagoje.

GAVELIS Zigmas (g. 1914.V.26, n. s. VI.8 Kampų dvare, Merkinės vls., Alytaus aps.), inžinierius, poetas. 1942 baigė Kauno suaugusiųjų g-ją. 1940–42 mokėsi Kauno technikos m-loje, 1942–44 studijavo VDU Statybos f-te. Period. spaudoje (*Jaunajame ūkininke, Karyje*) nuo 1933 spausdino eilėraščius. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Bostone, MA. Reiškiasi visuom. ir kult. veikloje, buvo JAV LB Kultūros klubo pirmininkas. 1954 baigęs Lincolno technikos in-tą Bostone, dirbo inžinieriumi. *Darbininke, Dirvoje, Keleivyje, Tėviškėje,* lituanistinių m-lų vadovėliuose paskelbė eilėraščių vaikams. Lietuvoje išleido eilėraščių knygas *Mano žemė krauna žiedus, Voro tinklas* (abi 1991), *Snaigių pasaka* (1996). Priklauso ALIAS (buvo jos skyriaus pirmininkas, centro v-bos narys).

Zigmas Gavelis

GEČAS Alfonsas (g. 1923.II.8 Lapkasiuose, Vainuto vls., Tauragės aps.), muzikas. Studijavo filosofiją ir teologiją Telšių, Kauno ir Eichstätto seminarijose. 1944 pasitraukė į Vokietiją, vadovavo chorams. 1949 apsigyvenęs JAV, Čikagoje, IL, dirigavo Tremtinių vyrų chorui, bendradarbiavo su B. Jonušu ir V. Baltrušaičiu. Įkūrus Čikagos liet. operą, 1956–87 jos chormeisteris. Talkino *Dainavos* ansambliui. Vyrų chorui harmonizavo liet. liaudies dainų; iš jų populiariausia partizanų daina *Pražydo jazminai*, o daina *Aras* buvo atlikta 1994 Lietuvių dainų šventėje Vilniuje. Išėjęs į pensiją, apsigyveno Wisconsino

Alfonsas Gečas

valstijoje. Priklauso Madisono tautinių šokių grupei *Žaibas*.

GEČAS Stasys (g. 1908.I.9 Šyliuose, Žemaičių Naumiesčio vls., Tauragės aps.), žurnalistas, teisininkas. Mokėsi Žemaičių Naumiestyje ir Telšių suaugusiųjų g-joje. 1932–36 dirbo Valstybės saugumo dep-te. 1936–38 Klaipėdos dienraščio *Vakarai* bendradarbis. 1939–40 *Lietuvos aido* pajūrio sk., 1940–41 Eltos Telšių sk. korespondentas. 1941–43 darbo inspektorius Tauragėje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–46 *Tėviškės garso* Schweinfurte steigėjas ir redaktorius. 1948 baigė Erlangeno un-to Teisės f-tą. Tais pačiais metais persikėlė į JAV. Bendradarbiavo liet. period. spaudoje (*Dirvoje, Teisininkų žiniose, Drauge*), LE.

GEČIAUSKAS Justinas (1895.II.9 Piliakalniuose, Panoterių vls., Ukmergės aps. – 1983. X.26 Philadelphijoje, PA), teisininkas, visuomenės veikėjas. 1915 baigė Pašto, telefono ir telegrafo m-lą Rygoje. Per I pasaul. karą Rusijos kariuomenės karininkas. 1921 grįžo į Lietuvą. 1933 baigė VDU Teisių f-tą. Tarnavo Pašto v-boje, buvo Kauno centr. pašto viršininko padėjėjas. 1939 paskirtas Vilniaus centr. pašto viršininku, kur dirbo iki 1944 (per sovietų okupaciją buvo atleistas). 1944 pasitraukė į Vokietiją. Hanau liet. pabėgėlių stovykloje 1945 suorganizavo paštą. 1949 persikėlė į JAV. 1949–52 Liet. tremtinių s-gos, 1954 JAV LB, 1957–80 BALFo, 1957–83 Lietuvos paštininkų d-jos Philadelphijos v-bų narys. Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino III laipsnio ordinu (1936).

GEČIENĖ Teresė (**Masionytė**; g. 1938.II.13 Kretingoje), pedagogė, visuomenės veikėja. Pedagogo A. Masionio duktė, inž., visuom. veikėjo A. S. Gečio žmona. 1959 aukso medaliu baigė Seton Hallio un-tą (South Orange, NJ); įgijo pedagogikos ir socialinių mokslų bakalauro laipsnį. 1970 Temple un-te (Philadelphia, PA) įgijo magistro laipsnį iš ped. psichologijos. Dirba Philadelphijos švietimo įstaigose. Nuo jaunystės priklauso ateitininkams. 1969–74 lituanistinės V. Krėvės m-los mokytoja ir vedėja. 1977–81, 1983–88, 1991–94 JAV LB Philadelphijos apyl. v-bos pirmininkė. Išrinkta JAV LB XII–XIV tarybų nare. 1968–69 Philadelphijos baltų k-to narė. 1968–93 jos rūpesčiu buvo transliuojama WFLN liet. radijo programa, kuriai pati rengė tekstus, rinko muziką. Organizavo Philadelphijos poezijos festivaliuose liet. poezijos pristatymą. Nuo 1986 radijo programos *Bendruomenės balsas* red. kolektyvo narė.

GEČYS Algimantas Stanislovas (g. 1933. VII.16 Kaune), inžinierius, visuomenės veikėjas. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją, 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Philadelphijoje, PA. Čia 1952 baigė JAV katalikų m-lą. Ten pat 1957 baigė Drexelio technologijos in-tą (dabar un-tą) bakalauro laipsniu iš mech. inžinerijos. 1967 Drexelyje įgijo magistro laipsnį iš inžinerinės administracijos. 1957–88 automobilius ir traukinius gaminančios *The Budd Company* firmos vyr. inžinierius ir vadybininkas. Nuo 1989 dirba JAV Iždo dep-to JAV pinigų kalyklos skyriuje vyr. inžinieriumi. Paskelbė moksl. darbų. 1956–57 Studentų ateitininkų s-gos centro v-bos pirmininkas, 1958 Liet. studentų s-gos centro v-bos užsienio reikalų vedėjas. 1957–63 Philadelphijos baltų k-to pirmininkas. Aktyviai dalyvauja JAV LB veikloje: 1971–73 krašto v-bos vicepirmininkas polit. reikalams, 1974–76, 1979–81 ir 1991–94 visuom. reikalų tarybos,

Algimantas Stanislovas Gečys

1976–79 ir 1985–86 krašto v-bos pirmininkas, 1987–88 krašto v-bos administratorius. 1981–84 PLB v-bos vicepirmininkas visuom. reikalams. 1988–92 Pennsylvanijos gubernatoriaus skirtas tos valstijos liet. kilmės amerikiečių atstovas. Nuo 1994 Lietuvos ambasados JAV konsultacinės tarybos narys. Amerikos lietuvių delegacijų pas JAV valdžios pareigūnus dalyvis ir vadovas. Rūpinosi leidinių apie okupuotą Lietuvą įv. kalbomis rengimu. Bendradarbiauja liet. spaudoje.

GEČYS Kazys K. (1904.II.22 Miškiškėje, Utenos aps. – 1986.VII.15 Bialystoke, Lenkija), kunigas, istorikas. Teologijos (1935) ir filosofijos (1951) daktaras. 1913 baigė Vilniaus liet. dviklasę m-lą, vėliau Vilniaus kunigų seminariją. 1916–18 dirbo k-te nukentėjusiems nuo karo šelpti. 1925 įšventintas kunigu. Po to Liublino un-te, Lenkija, studijavo teisės mokslus ir baigė 1928. Nuo 1931 buvo lenkų kariuomenės kapelionas Volkovyske. 1935 Vilniaus un-to Teologijos f-te gavo teologijos daktaro laipsnį. 1938–39 kunigavo Mančesterio liet. telkinyje D. Britanijoje. Nuo 1949 gyveno JAV. 1951 Fordhamo un-te Niujorke, NY, baigė politologijos studijas, gavo filosofijos daktaro laipsnį. Išleido knygų: *Bractwa Trzeźwości w Diecezji Żmudzkiej w latach 1858–64*, *Seven Centuries of Lithuanian Resistance to Teutonic Agression*, *Katalikiškoji Lietuva* (1946), *The Fundamental Rights of the Soviet Citizen* ir kt. Priklausė Amerikos slavų ir R. Europos kalbų dėstytojų bei Pietų kraštų politologijos s-goms.

GEČYTĖ Gintarė T. (**Gecys;** g. 1961.III.15 Philadelphijoje, PA), gydytoja. 1975–79 studijavo Nazaretho akademijoje Philadelphijoje. 1982 ten pat baigė La Salle un-tą ir įgijo bakalauro laipsnį. 1986 baigė Philadelphijos osteopatinės medicinos koledžą; M. D. 1986–88

Danutė Gedeikienė

Geraldas Gedeikis

stažavo ir specializavosi Šv. Juozapo ligoninėje Philadelphijoje. Įgijo teisę praktikuoti Pennsylvanijos valstijoje. Priklauso amer. profesinėms org-joms, PLGS.

GEDEIKIENĖ Danutė (**Muraškaitė, Muraška–Gedeika;** g. 1947.II.13 Kemptene, Vokietija), bibliotekininkė. Bakalauro laipsniu baigusi Holy Family koledžą Philadelphijoje, PA, studijavo Villanovos un-te, PA, tapo šio un-to magistre. 1969–86 dirbo Pennsylvanijos, Vašingtono, DC, New Jersey b-kose, mokytojavo V. Krėvės lituanistinėje m-loje. JAV LB Philadelphijos sk. v-bos narė. Aktyviai dalyvauja Ateitininkų s-gos v-bos veikloje, yra Philadelphijos tautodailės in-to narė.

GEDEIKIS Geraldas (**Gedekes;** g. 1938.VI.6 Čikagoje, IL), keramikas. P. Ilinojaus un-te gavo magistro laipsnį, po to Iowos un-te studijavo kinematografiją. Dėstė P. Ilinojaus un-te, dirbo Menardo, IL, valst. pataisos darbų įstaigoje, Ilinojaus nusikaltėlių psichiatrinėje ligoninėje, Šv. Kotrynos ir Šv. Marko priv. m-loje Davenporte, IA, Iowos vakarinės m-los Meno skyriuje ir kt. Kuria dekoratyvines kompozicijas (reljefai, apvalios skulptūrėlės) iš porceliano. Kūrybai (*Šeši Pasaulio obuoliai; Kaip aukščiau, taip žemiau, kaip viduje, taip išorėje*, 1990) būdinga sparnuotų torsų, kaukių motyvai, simbolinė prasmė.

GEDGAUDAS Eugenijus (g. 1924.X.7 Skuode), gydytojas. D. Britanijos, JAV, Kanados, Vengrijos koledžų, Kauno med. akademijos (1992) garbės daktaras. 1941 baigė Kretingos g-ją. Studijavo mediciną Vilniaus, Tübingeno ir Müncheno un-tuose, kurių pastarąjį 1948 baigė. 1949 emigravo į Kanadą. 1958 įgijo radiologijos ir branduolinės medicinos specialybę. 1958–63 buvo Winnipego ligoninės rentgenologijos sk. vedėjas ir Manitobos un-to Med. f-to narys. 1963 atvykęs į JAV, dėstė Minnesotos un-to Med. m-loje Minneapolyje ir dirbo jo ligoninėje; nuo 1969 profesorius. 1968 paskirtas Diagnostinės radiologijos departamento (vieno didžiausių JAV) direktoriumi. 1972–83 vadovavo Minnesotos un-to Mokslo tarybai, 1989 – un-to Įgaliotinių tarybai. Skaitė paskaitas daugelyje JAV un-tų. Kaip vizituojantis profesorius lankėsi beveik visuose žymiausiuose Europos ir

Azijos un-tuose. 1984 išrinktas Amerikos rentgenologijos s-gos pirmininku. 1986 išėjo į pensiją; profesorius emeritas. 1991 apdovanotas Amerikos rentgeno d-jos aukso medaliu. Aktyvus PLGS narys. Parašė kn. *Cardiovascular rentgenology* (1984).

Eugenijus Gedgaudas

GEDGAUDAS Vytautas (g. 1912.IV.5 Taitse, Rusija), žurnalistas. 1922–30 mokėsi Viekšnių prog-joje ir Mažeikių g-joje. Vėliau gyveno Kaune. Nuo 1933 redagavo period. leidinius (*Laiko žodį, Telegramas, Iliustruotą pasaulį, Laiką*). Išleido novelių rink. *Aistrų kovos* (1935). Reiškėsi jūrų skautų ir jaunalietuvių veikloje. Priklausė Lietuvos buriuotojų s-gai. 1937 dalyvavo Tarpt. regatoje aplink Gotlando salą, su jachtos *Žalčių karalienė* įgula laimėjo I vietą. Nuo 1939 gyveno Prancūzijoje. Dalyvavo II pasaul. kare, apdovanotas dviem Prancūzijos Karo kryžiais ir Tuniso kautynių medaliu. 1946–48 Paryžiaus un-te studijavo lit-rą, Kinematografijos aukštojo mokslo in-te – kino režisūrą. Priklausė Prancūzų žurnalistų s-gai, Laisvųjų žurnalistų s-gai (buvo v-bos narys). 1945–50 *Draugo* korespondentas Paryžiuje, rašė polit. apžvalgas (slap. Vytautas Arūnas). 1950 persikėlęs į JAV, gyveno Brooklyne, NY, dirbo *Vienybės* redakcijoje. 1954–56 gyveno Prancūzijoje, dirbo dok. filmų gamybos srityje. Grįžęs į JAV, vėl dirbo *Vienybėje*. 1958 apsigyvenęs Clevelande, OH, pradėjo dirbti *Dirvos* redakcijoje techn. redaktoriumi, 1968–91 vyriausiasis redaktorius. Su žmona Stefa Gedgaudiene 1964–67 turėjo dailės galeriją. Priklauso ALTS, yra jos garbės narys. Nuo 1991 Lietuvos žurnalistų ir buriuotojų klubo *Marinus* garbės narys.

Vytautas Gedgaudas

GEDGAUDIENĖ Elena (**Gedgaudas;** g. 1912. VII.12 Sankt Peterburge, Rusija), visuomenininkė. Baigusi Kauno *Aušros* mergaičių g-ją, studijavo VDU Humanitarinių mokslų f-te. Dirbo Kauno miesto savivaldybėje sekretoriato raštvede, vėliau Kauno miesto sekretore. Persikėlusi į JAV, priklausė korp. *Neo-Lithua-*

nia (1972–75, 1978–84 Los Angeleso, CA, padalinio v-bos narė, sekretorė), ALTS.

GEDGAUDIENĖ Stefa (**Juodvalkytė;** g. 1927. I.5 Skaudvilėje, Tauragės aps.), skautų veikėja. Žurnalisto V. Gedgaudo žmona. Mokėsi Zarasų g-joje. 1947 baigusi Münchene, Vokietija, liet. g-ją, studijavo Müncheno UNRRA un-te. 1949 persikėlusi į JAV, dirbo braižytoja, vakarais mokėsi Clevelando, OH, Western Reserve un-te ir Dailės in-te. 1964–67 su vyru turėjo dailės galeriją Clevelande, kurioje buvo rengiamos liet. dailininkų, skulptorių parodos. 1975–91 dirbo *Dirvos* redakcijoje, talkino *Vilties* d-jos leidyklai. Skautė (nuo 1939), nuo 1949 vadovė. 1977 baigė tarpt. Gilwellio kursus. 1970–72 ASD Centro v-bos pirmininkė, 1973 ASS Vadijos pirmininkė, 1985–90 LSS vyriausioji skautininkė, 1991–93 LSS tarybos narė. 1987 Gilwellio kursų laidos instruktorė. Nuo 1988 dalyvavo LSS atkūrime Lietuvoje: 1992 ASS tarybos pirmininko pavaduotoja, 1992–94 Lietuvos skaučių seserijos vyriausioji skautininkė, 1995 LSS tarybos narė, 1996 LSS tarybos pirmininkė. Atstovavo Lietuvos skaučių seserijai D. Britanijoje, P. Korėjoje, Švedijoje, 1996 Pasaulinėje skaučių vadovių konferencijoje Halifaxe, Kanada. Buvo liet. sporto klubo *Žaibas* ir Čiurlionio ansamblio narė.

Stefa Gedgaudienė

GEDMINTAS Aleksandras (g. 1947.VI.30 Augsburge, Vokietija), antropologas. Ph. D. (1979). Niujorko valstijos un-te, Buffalo, įgijo antropologijos bakalauro (1969), Ballo valstijos un-te Muncie, IN – antropologijos ir sociologijos magistro (1972) laipsnį. 1979 Niujorko valstijos un-te Binghamtone apgynė doktoratą. Gyvena Oneontoje, NY. Nuo 1974 dėsto antropologiją ir sociologiją Niujorko valstijos un-te, Delhi; nuo 1991 profesorius. 1992 skaitė sociologijos paskaitas VDU Kaune. Dėstė įv. koledžuose. Paskelbė studiją *An Interesting Bit of Identity: Definitional Dynamics of Ethnic Identity in a Lithuanian–American Community* (1984). Dalyvavo ateitininkų, skautų veikloje.

GEDRAITIENĖ Genovaitė (**Mačytė;** g. 1928. II.23 Čikagoje, IL), dainininkė (sopranas). 1940 pradėjo lavinti balsą pas S. Čerienę, vėliau dainavimo mokėsi pas seserį Bernardą ir Čikagos konservatorijoje pas A. Stephens. Dalyvavo liet. radijo programose, 25 metus A. Stephens ansamblyje (su juo koncertavo JAV, Kanadoje). Ilgametė Čikagos liet. operos choristė, antraeilių vaidmenų atlikėja (G. Verdi operose *Aida* ir *La Traviata*). 1952–69 dainavo Čikagos Šv. Mykolo, Švč. Mergelės Marijos Gimimo, vėliau kitų parapijų choruose, atliko solo partijas. Buvo kelionių agentūros vadovė, po to *NBD* banko viceprezidento padėjėja. A. Stephens vardo dainininkų rėmimo org-jos (*Alice Stephens Memorial Vocal Scholarship*) viceprezidentė.

GEDVILA Izidorius (g. 1923.I.12 Kelmėje, Raseinių aps.), kunigas. Mokėsi Plungės ir Kelmės g-jose. Mokėsi Plungės ir Kelmės g-jose. 1941 įstojo į Kauno kun. seminariją. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Mokslus tęsė Eichstätto kun. seminarijoje, Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje. 1948 įšventintas kunigu. 1950 persikėlė į JAV. 33 metus dirbo Montanos

vyskupijos amer. parapijose. Nuo 1983 buvo Providence, RI, Šv. Kazimiero liet. parapijos klebonas. Nuo 1989 gyvena Sunny Hillse, FL, veikia liet. parapijose.

GEDVILIENĖ Birutė (**Vilkutaitytė**; g. 1917. III.9 Kazanėje, Rusija), dailininkė grafikė. 1934 baigusi Prienų *Žiburio* g-ją, mokėsi Aukštesniojoje meno m-loje Kaune (ją baigė 1939) ir dail. A. Galdiko grafikos studijoje. 1939–44 Šiaulių berniukų ir mergaičių g-jų ir Telšių amatų m-los piešimo mokytoja, Žemaičių teatro dekoratorė. Priklausė Lietuvių dailininkų s-gai. Dalyvavo žemaičių dailininkų parodoje 1943. Pasitraukusi į Vokietiją, apsistojo Augsburge. Į JAV persikėlė 1949. Sukūrė knygų iliustracijų (P. Orintaitės *Tafilė nuo Kražantės*, J. Jankaus *Po raganos kirviu*), N. Mazalaitės knygų viršelių, liet. atvirukų. Dalyvavo parodose Čikagoje, IL, Bostone, MA. Surengė parodas Niujorke, NY (1965), Clevelande, OH (1967). Padėjo surengti pomirtines

Birutė Gedvilienė

dail. A. Galdiko parodas Niujorke (1971) ir Clevelande (1975), suprojektavo jam antkapinį paminklą Brooklyne, NY, Cypress Hillo kapinėse. Parašė kn. *Tikrasis Keturakis ir jo raštai* (1981), kurioje teigia, jog komedijos *Amerika pirtyje* autorius yra jos tėvas Juozas Vilkutaitis.

GEGUŽIS Stasys (1885.V.9 Bartašiūnuose, Leipalingio vls., Seinų aps. – 1973 Mahanoy City, PA), visuomenės veikėjas. Į JAV emigravo 1900. Dirbo anglių kasyklose, mokėsi. Nuo 1905 aktyviai reiškėsi visuom. veikloje, lankėsi liet. telkiniuose, sakė kalbas. Rašė į spaudą. 1911–53 angliakasių profsąjungos tarybos narys, 1918–53 revizorius. 1916–34 SLA, 1934–36 ir nuo 1952 Amerikos lietuvių tautinės sandaros pirmininkas.

GEISČIŪNAS Pranas (1919.XI.12 Punioje, Alytaus aps. – 1974.X.15 Putname, CT), kunigas. 1941 baigė Prienų *Žiburio* g-ją ir pradėjo studijuoti Kauno kunigų seminarijoje, o nuo 1945 studijas tęsė Romoje. 1947 įšventintas kunigu. 1948 Milano katalikiškajame unte Italijoje studijavo psichologiją. 1949 apsigyveno JAV. Great Fallso, MT, vyskupijoje iš pradžių dirbo vikaru, nuo 1953 klebonu. Išrinktas vyskupijos senato nariu, vyskupo paskirtas liturginės k-jos vicepirmininku. Nuo 1968 BALFo reikalų vedėjas Niujorke, NY.

GELAŽIUS Zenonas (1903.VI.23 Joniškyje, Šiaulių aps. – 1977 IV.2 Čikagoje, IL), kunigas. Šiauliuose baigė šešias g-jos klases, po to studijavo Kauno kunigų seminarijoje. 1927 įšventintas kunigu. 1930 VDU Kaune gavo bažnytinės teisės licenciato laipsnį. Dirbo Girdžių parapijos klebonu. Pasitraukęs į Vokietiją, buvo Saksonijos liet. parapijų dekanas, Wundsiedelio bei Hanau liet. stovyklų klebonas. Nuo 1949 gyveno JAV. Kunigavo amerikiečių parapijose (Šv. Tomo Akviniečio St. Louise, MO, ir kt.).

GELŽINIS Martynas (1907.I.12 Vitėje, dab. Klaipėdos miesto dalis – 1990.X.14 Farmingdale, NY), M. Lietuvos tyrėjas, visuomenės veikėjas, pedagogas. 1928 baigęs Klaipėdos mokytojų seminariją, mokytojavo joje ir Vytauto Didžiojo g-joje. Liet. m-loms parašė vadovėlį *Mano gimtinė*. Nuo 1935 buvo Klaipėdos krašto liet. jaunimo d-jų s-gos *Santara* pirmininkas. Atkakliai gynė lietuvininkų interesus. 1938 baigė Klaipėdos prek. in-tą, studijas tęsė Paryžiuje. Prasidėjus II pasaul. karui, su šeima grįžo į Lietuvą. Buvo Šiaulių aukštesniosios prek. m-los direktorius. 1940

Martynas Gelžinis

suimtas sov. saugumo. 1941 paleistas, SSRS ir Vokietijai pasikeitus polit. kaliniais. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945 Lübecke tapo pirmuoju Liet. g-jos direktoriumi. Lietuvos rezistencinio sąjūdžio Vokietijoje atstovas, 1954–56 VLIKo tarybos narys informacijos reikalams. Apie SSRS okupuotą Lietuvą pasaul. kongresuose skaitė pranešimus, kalbėjo per *Amerikos balsą*. 1956 apsigyvenęs JAV, Niujorke, NY, buvo M. Lietuvos tarybos prezidiumo narys, Rezistencinio sąjūdžio atstovas VLIKe. Rengė veikalą *The Problems of Lithuania Minor* (nebaigtas). M. Lietuvos ist. ir polit. klausimais daug rašė į spaudą, ypač į *Naujienas* ir *Lietuvos pajūrį*. Iš jo studijų bei straipsnių V. Pėteraičio rūpesčiu Vilniuje parengta ir 1996 išleista kn. *Mūsų gimtinė Mažoji Lietuva* (įvykiai nuo XIII a. iki XX a. vidurio).

GENYS Jonas (g. 1923.VIII.12 Marijampolyje, Pakruojo vls.), dendrogenetikas, visuomenės veikėjas. Ph. D. (1960). 1942 baigė Linkuvos g-ją. 1944 pasitraukė į Vokietiją; 1949 baigė Georgo Augusto Göttingeno un-tą. Tais pačiais metais persikėlė į JAV. 1955–57 dirbo federalinėje miškų tyrimo įstaigoje Wisconsine, MI. 1957–60 Michigano valstijos un-to asistentas; čia apgynė daktaro disertaciją. 1960–61 studijas gilino Wisconsino un-te (du podoktorato kursai). Iš pradžių dirbo Wisconsino un-te, 1961–95 dėstė Marylando un-te: asistentas profesorius, asocijuotasis profesorius, nuo 1978 profesorius; nuo 1995 profesorius emeritas. 1986–89 Marylando un-to Aplinkos apsaugos centro senato narys. Ilgametis Amerikos augalų genetikos turtų k-to narys. 1991–92 skaitė paskaitas Vilniaus un-te ir VDU Kaune. Nuo 1993 LKMA mokslo tarybos narys. Svarb. darbai iš augalų genetikos ir ekologijos. Paskelbė ~ 100 moksl. straipsnių JAV ir kt. šalių spaudoje. Skaitė paskaitas tarpt. kongresuose Japonijoje, Vokietijoje, Jugoslavijoje, Kanadoje, Lietuvoje. Pirmininkavo Š. r. dendrogenetikos konferencijai Vašingtone (1978). Žrn. *Chesapeake Science* redakcijos narys (1962–68). Aktyviai dalyvauja liet. veikloje. Nuo 1971 ALTo atstovas Vašingtone, nuo 1972 – Jungtiniame Amerikos baltų k-te. Daug metų buvo šio k-to pirmininkas, 1975–79 ir pastaruoju metu garbės pirmininkas. Veikia JAV LB: 1971–74 Vašingtono, 1974–76 Pietryčių apyg. pirmininkas, 1974–75 Garbės teismo narys. Vadovavo IV LB pasaul. kongreso rengimo k-tui. 1971–74

Jonas Genys

Amerikos liet. respublikonų federacijos pirmininkas, 1974–78 Amerikos etninių grupių konfederacijos pirmininkas, pastaruoju metu garbės pirmininkas. Dalyvavo Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijose Suomijoje (1973), Ispanijoje (1980), Šveicarijoje (1991), Rusijoje (1991), jose gynė Lietuvos laisvės reikalus. Apdovanotas JAV žymenimis.

GENYS Kazys (slap. A. **Dagilis**; 1898.III.13 Skriaudžiuose, Veiverių vls., Marijampolės aps. – 1979.XI.1 Scrantone, PA), poetas. 1913 atvyko į JAV. Dirbo siuvimo įmonėse, žemės ūkyje, banke. Dalyvavo Liet. socialistų s-gos, kom. org-jų veikloje. Period. spaudoje (*Kovoje*, *Laisvėje*) ir antologijose išspausdino eilėraščių, išleido jų rink. *Džiaugsmai ir sielvartai* (1953).

GENYS Petras (1894 Gailioniuose, Joniškėlio vls., Biržų aps. – 1969 JAV), kariškis. Lietuvos kariuomenės pulkininkas. Mokėsi Panevėžyje. 1916 baigė Maskvos Aleksejevo karo m-lą. 1917–18 tarnavo liet. batalione Vitebske, Baltarusija. 1918 Vilniuje savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, tarnavo 1 pėstininkų pulke, kovėsi su bermontininkais, bolševikais, lenkais. Vadovaudamas kuopai, vėliau batalionui, 1919 nuo bolševikų vadavo Andrioniškį, Anykščius, Antalieptę, Bobriškį, Daugus, Kavarską ir kitas Lietuvos vietoves. Dalyvavo Zarasų operacijoje, Radviliškio kautynėse su bermontininkais. 1920 kovėsi su lenkais Nočios, Trakų, Varėnos apylinkėse. 1924–39 buvo 7 pėstininkų pulko, 1939–40 – 3 pėstininkų pulko vadas. Apdovanotas Vyčio kryžiaus ordinu su kardais. 1940 iš kariuomenės atleistas. Pasitraukė į Vakarus, 1949 persikėlė į JAV.

GERDVILIENĖ Anelė Janina (**Petruškevičiūtė**; g. 1920.V.2 Girininkuose, Pakruojo vls., Kauno aps.), visuomenės veikėja. Kaune baigė g-ją. 1941–43 studijavo VDU liet. k. ir lit-rą. Vokiečiams uždarius un-tą, dirbo *GerMaPo* akcinėje b-vėje buhaltere. 1944 su vyru pasitraukė į Vokietiją, gyveno Hanau liet. stovykloje. 1949 persikėlė į JAV. 1952–68 mokytojavo Maironio šeštadieninėje liet. m-loje

Anelė Janina Gerdvilienė

Niujorke, NY. Dirbdama siuvykloje, 1960 baigė Manhattano med. asistentų m-lą. Vėliau (iki 1982) dirbo ligoninių laboratorijose; 1968 Hamiltono ligoninės Monticello, NY, laboratorijos vedėja. Aktyviai dalyvauja liet. visuom. veikloje. 1972–82 BALFo direktorė, 100-ojo sk. pirmininkė. 12 metų buvo JAV LB Niujorko apygardos vicepirmininkė; Ateitininkų sendraugių v-bos ir ALTo narė, Liet. fronto bičiulių Niujorko sk. iždininkė, Liet. moterų klubų federacijos vicepirmininkė. 1982 persikėlė į Floridą, dainavo liet. chore. Nuo 1983 St. Petersburgo, FL, LB apyl. v-bos narė, LF įgaliotinė (iki 1996). 1991–94 Floridos apygardos LB v-bos pirmininkė. Nuo 1992 St. Petersburgo liet. konservatorių seniūnijos pirmininkė. 1993 apdovanota LF Trijų Lietuvos prezidentų medaliu, 1994 JAV LB Krašto v-bos žymeniu.

GERMANAS Juris (g. 1959.XII.16 Čikagoje, IL), chemikas. Architekto V. Germano sūnus. Chemijos daktaras (1987). 1982 Ilinojaus un-te Urbanoje gavo bakalauro laipsnį (chemija). Vėliau daktaro laipsniu baigė Kalifornijos un-tą, Berkeley. Tyrinėjimus tęsė Rockefellerio un-te Niujorke, NY, po to Kalifornijos technologijos in-te Pasadenoje, CA. Houstono, TX, un-to chemijos ir biochemijos profesorius. Dirba biologinės organinės ir baltymų chemijos tyrimų srityse. Parašė mokslinių straipsnių.

Vytautas Germanas

GERMANAS Kazys (1897.X.9 Svetošino dvare, Paežerių vls., Šakių aps. – 1980.IV.18 St. Charlese, IL), statybos inžinierius. I pasaul. karo metais baigė Panevėžio realinę g-ją. 1918 įstojo į Lietuvos kariuomenę. 1920 baigė Karo m-lą Kaune. 1922–29 studijavo Lietuvos un-to Technikos f-te; gavo statybos inžinieriaus diplomą. 1923 dalyvavo Klaipėdos sukilime. Baigęs studijas, dirbo Panevėžio aps. inžinieriumi, statė gelžbetoninius tiltus (tiltas per Lėvenį). 1937–38 Švietimo m-jos specialiojo mokslo direktorius, 1938–39 Susisiekimo ministras. 1940 Specialiųjų mokslų depto direktorius. 1940–41 kalintas Kauno kalėjime ir IX forte. Bendradarbiavo spaudoje (*Technikoje ir ūkyje*, *Savivaldybėje*). Po II pasaul. karo persikėlė į JAV, apsigyveno St. Charlese. Dalyvavo JAV LB veikloje (aktyvus Auroros, IL, apylinkės lektorius).

GERMANAS Vytautas (g. 1930.IX.9 Kaune), architektas. Statybos inž. K. Germano sūnus. 1949 baigė Schwäbisch Gmündo liet. g-ją. Atvykęs į JAV, 1950–57 studijavo architektūrinę inžineriją Ilinojaus un-te, Urbana, IL, jį baigė bakalauro laipsniu. Nuo 1957 dirba vienoje žymiausių JAV statybos firmų *Perkins and Will* projektuotoju, vyresniuoju inžinieriumi, projektų vadybininku; 1971–77 firmos viceprezidentas, nuo 1977 vyresnysis viceprezidentas. Pastarąjį dešimtmetį vadovauja firmos užsienio sk. projektų vykdymui. Suprojektavo ligoninių (Čikagoje, IL, Grand Rapidse, MI, Joliete, IL), aukštųjų m-lų (Indonezijoje, Malaizijoje) ir kitokių pastatų (Saudo Arabijoje, Kuveite ir kitur). Priklauso Amerikos statybos inžinierių s-gai ir ALIAS. Nuo 1946 veikia Skautų s-goje, nuo 1953 – Akademiniame skautų sąjūdyje. Korp. *Vytis* centro v-bos narys. JAV LB tarybos narys. 1962–65 redagavo *Mūsų vytį*.

GERULAITIS Vitas (1954.VII.26 Brooklyne, NY – 1994.IX.18 Southamptone, NY; palaidotas Farmingdale, NY), tenisininkas. Žaisti tenisą (lauko) mokėsi pas tėvą tenisininką V. Gerulaitį. Vėliau pradėjo sportuoti Amerikos liet. atletų klube. 1970 buvo Niujorko katalikų m-lų čempionas. 1971 JAV pirmenybėse vyrų dvejeto su G. Scottu čempionas. 1973 laimėjo su B. Teacheriu JAV jaunių, 1975 dvejeto varžybas turnyre Wimbledone, D. Britanija. 1977 laimėjo Italijos, 1978 Australijos vad. Open turnyrus. Nuo 1974 Vitas

Vitas Gerulaitis

buvo pasaulio tenisininkų pirmajame penketuke, 1977 trečias, 1978 ir 1982 penktas. Rūpinosi neturtingų vaikų mokymu, įkūrė jų rėmimo fondą, teniso m-lą Floridoje. Buvo sporto laidų televizijoje komentatorius.

Vytautas Gerulaitis

GERULAITIS Vytautas (1915 Galkiemyje, Vilkaviškio aps. – 1991.V.2 Niujorke, NY), tenisininkas. 1933 baigė Kybartų *Žiburio* g-ją. VDU studijavo ekonomiką. Veikė korp. *Neo-Lithuania*. Dirbo Švietimo m-joje Kaune, nuo 1939 Lituanistikos in-te ir Lietuvos MA Vilniuje. 1935 dalyvavo stalo teniso pasaul. pirmenybėse Londone, 1936 Prahoje, 1937 Badene, Austrija. 1938 pirmojoje Lietuvos tautinėje olimpiadoje Kaune lauko teniso varžybose laimėjo aukso medalį, 1938 Rygoje gavo Pabaltijo meistro titulą. 1944 pasitraukęs į Vakarus, gyveno Vienoje ir Augsburge. 1947 Oberleningene, Vokietija, nugalėjo 10 geriausių stalo tenisininkų varžybose. 1949 persikėlė į JAV. Treniravo tenisininkus, išugdė tenisininką sūnų Vitą. Spaudoje paskelbė straipsnių apie sportą.

GERULIS Eugenijus (g. 1922.IV.28 Alytuje), evangelikų reformatų kunigas, žurnalistas, visuomenės veikėjas. Teologijos daktaras (1983). 1941 baigęs Biržų g-ją, dirbo amatų ir prekybos m-lose. Vėliau studijavo mediciną VDU. 1944 pasitraukęs iš Lietuvos, med. studijas tęsė Vokietijoje, Pabaltijo un-te; buvo šio un-to estų, latvių ir lietuvių krepšinio rinktinės kapitonas. 1949 persikėlęs į JAV, baigė med. kursus, dirbo Čikagos, IL, f-kuose ir braižyklose. 1950 įsteigė liet. evangelikų žrn. *Mūsų sparnai*, ilgą laiką buvo jo redaktorius. Išlaikęs valst. egzaminus, 1958–85 Čikagos rotušės inžinerijos technikas. Dirbdamas 1952–84 studijavo: Loyolos un-te Čikagoje žurnalistiką, Čikagos Loopo koledže retoriką, Čikagos–Loredo Psichorientologijos in-te psichologiją, Moody Bible in-te (Čikagoje) teologinę pedagogiką, Christian International un-te (Phoenixe, AZ), Loyolos un-te ir Trinity teologijos seminarijoje Newburge, IN, filosofiją ir teologiją. 1978 įšventintas į kunigus ir iki 1985 Čikagos Liet. evangelikų reformatų kunigas. 1980 Vašingtone, DC, invokacine malda pradėjo JAV Kongreso atstovų rūmų sesiją. Trinity teologijos seminarijoje apgynė doktoratą *Maldos esmė*. Išrinktas evangelikų reformatų kuratoriumi. Buvo liet. evangelikų reformatų – presbiterionų Bažnyčios sinodo pirmininkas bei sekretorius. Vienas iš liet.

Eugenijus Gerulis

evangelikų tarybos steigėjų, sekretorius, Skautų brolijos evangelikų dvasios vadas. Rėmė liet. m-las; vienas Donelaičio m-los Čikagoje steigėjų ir pirmasis tėvų k-to pirmininkas. Ilgametis liet. tautinių kapinių prezidentas, ekumeninio būrelio įkūrėjas. Dainavo Čikagos operos chore, buvo operos v-bos sekretorius. 1985 persikėlęs gyventi į St. Petersburgą, FL, ten įsteigė ir globoja liet. evangelikų parapiją. 1987 Vatikane atstovavo pasaulio liet. evangelikams. 1991–92 studijavo tapybą St. Petersburgo dailės m-loje, iliustravo žurnalus. 1993 įteikė Popiežiui Jonui Pauliui II paties nutapytą Popiežiaus motinos portretą. Bendradarbiauja liet. spaudoje, rašo straipsnius teologijos, dailės, teatro, lit-ros temomis, dalyvavo *Amerikos balso* laidose. Apdovanotas Liet. protestantų s-gos Kristaus kryžiumi (1982), skautų ordinu.

Markas Gervelis

GERVELIS Markas (g. 1946.XII.3 Warrene, OH), teisininkas. 1972 Youngstowno valstijos un-te, OH, bakalauro laipsniu baigė politikos mokslus ir istoriją. 1976 daktaro laipsniu (J. D.) baigęs Cleveland-Marshallo teisės koledžą Clevelando valstijos un-te, OH, iki 1980 dirbo Ashtabulos rajono prokuroro padėjėju. 1976 gavo teisę dirbti advokatu Ohio, 1986 – Pennsylvanijos, 1989 – Vašingtono valstijose. 1979–84 b-vės *Liviola, Bobulsky and Gervelis*, nuo 1985 *Harshman and Gervelis* advokatas. Priklauso įv. teisininkų d-joms; 1990–92 Mahoning-Trumbullo teisininkų akademijos (Mahoning-Trumbull Academy of Trial Lawyers) prezidentas.

Vincas Gidžiūnas

GIDŽIŪNAS Vincas (**tėvas Viktoras, Didžiūnas;** 1912.X.5 Marinkoje, Simno vls., Alytaus aps. – 1984.I.30 Kearny, NJ; palaidotas Brooklyne, NY), kunigas pranciškonas, istorikas. Istorijos daktaras (1945). 1934 Kretingoje įstojo į pranciškonų ordiną ir studijavo teologiją Colevitti ir Sargianos kunigų seminarijose Italijoje. Kunigu įšventintas 1940. Studijas tęsė Romoje pranciškonų Šv. Antano un-te ir 1945 apgynė istorijos doktoratą iš pranciškonų veiklos Lietuvoje. 1946 persikėlė į JAV, buvo Kennebunkporto, ME, Bridgeville, PA, Brooklyno, NY, vienuolynų vyresnysis, provincijolo patarėjas ir 1958–59 provincijolas. 1952–59 Ateitininkų fed-jos dvasios vadas. 1959–61 dirbo Romoje Pranciškonų ordino ist. šaltinių redagavimo k-joje. 1962–84 redagavo žrn. *Šv. Pranciškaus varpelis*. Parašė

daug istorijos veikalų (ir lot. k.) bei studijų *Aiduose, Ateityje, Darbininke, Drauge* iš liet. vienuolijų istorijos. Išleido knygas: *De Fratribus Minoribus in Lituania (1245–1517)* (1950), *Legendariškieji pranciškonų kankiniai Vilniuje* (1954), *Šv. Kazimieras* (1958), *Trečiasis Šv. Pranciškaus Ordinas* (1971), *Šv. Pranciškaus dvasios spinduliavimas* (1981), *De vita et apostolatu Fratrum Minorum Observantium in Lituania saec. XV et XVI* (1976). LKMA narys. Bendradarbiavo LE. Surinko daug archyvinės medžiagos apie botaniką ir pamokslininką pranciškoną J. A. Pabrėžą ir paliko beveik baigtą monografijos pirmą dalį; veikalas spaudai parengtas I. Vaišvilaitės ir 1993 išleistas Romoje.

GIEDGAUDAS Pranciškus Petras (g. 1920. IV.29 Patersone, NJ), kunigas pranciškonas. Tėvų parvežtas į Lietuvą, gyveno Kretingoje, mokėsi Kretingos pranciškonų g-joje, 1938 įstojo į pranciškonų ordiną. 1940 pasitraukė į Vokietiją, tęsė studijas Bavarijos pranciškonų seminarijoje Münchene. 1942 persikėlė į JAV. Studijavo Duns Scotus koledže Detroite, MI, ir Teutopolio pranciškonų seminarijoje, IL. 1947 įšventintas į kunigus, dar studijavo teologiją Quincy koledže, IL, kunigavo

Pranciškus Petras Giedgaudas

Bridgeville, PA, Šv. Antano liet. parapijoje, dirbo liet. pranciškonų provincijos ekonomu. Nuo 1951 pranciškonų spaustuvės Brooklyne, NY, vedėjas, vėliau nuo 1991 *Darbininko* administratorius ir redakcinės komisijos moderatorius. Nuo 1994 Brooklyno pranciškonų vienuolyno viršininkas ir *Kultūros židinio* moderatorius. Buvo renkamas liet. pranciškonų viceprovincijolu, provincijolo patarėju. Dalyvauja JAV LB veikloje: buvo Niujorko apyg. vicepirmininkas, dabar Bushwicko, NY, apyl. pirmininkas.

Alvina Giedraitienė

GIEDRAITIENĖ Alvina (**Benaitytė, Giedraitis;** g. 1929.III.6 Čikagoje, IL), dainininkė (mecosopranas). Vargonininko, chorvedžio A. P. Giedraičio žmona. 1947–51 Lietuvos vyčių choro, 1954–61 A. Stephens moterų choro dainininkė. 1962–65 Čikagos liet. operos solistė. 1966 baigė MacCormacko vadybos koledžą Čikagoje (gavo ekspromto reporterės diplomą). 1966–91 dirbo Čikagos teismų reportere. 1948–67 ir 1982–90 Čikagos Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažn. choro giesmininkė ir solistė, 1971–76 Čikagos *Pirmyn* choro solistė. 1984–95 dirbo Balzeko muziejaus Lietuvos kultūros moterų sekcijoje. Nuo 1990 dirba *Lietuvos vyčių* taryboje. Operų vaidmenys: Amneris (G. Verdi *Aida*), Piemenėlis (G. Puccini *Tosca*), Mama Lucia (P. Mascagni

Cavalleria rusticana), Motina (D. Lapinsko *Dux Magnus*); operečių vaidmenys: Kun-štis Orlovskis, Czipra (J. Strausso *Šikšnosparnis, Čigonų baronas*), Kitsi (F. Schuberto *Meilės daina*), Grafienė Kokosova (F. Leháro *Grafas Liuksemburgas*). Atliko solo partijas F. C. T. Dubois oratorijoje *Septyni paskutinieji Kristaus žodžiai*, B. Markaičio kantatoje *Vilniaus varpai* ir *Šv. Kazimiero mišiose.*

GIEDRAITIENĖ Danutė (**Giedraitis;** g. 1941. IV.6 Vabalninke), gydytoja odontologė. Gydytojo R. Giedraičio žmona. Bostono, MA, un-te studijavo mediciną. 1966 baigė Tuftso un-to Bostone Odontologų m-lą; M. D. 1966–69 ligoninės Marlborough, CA, dantų gydytoja, Los Angeleso, CA, odontologų atestavimo k-jos narė. Nuo 1970 turi privačią dantų gydymo kliniką Los Angelese. Nuo 1994 dar gydytoja misionierė Centr. Amerikoje, Gvatemaloje (tarp vietos gyventojų dar atlieka pastoracinį darbą). Aktyvi LSS narė: 1985–87 Los Angeleso skautų Palangos tunto tuntininkė, 1990–93 Ramiojo vandenyno apygardos atstovė. Dainuoja Los Angeleso Šv. Kazimiero liet. parapijos chore; choro sekretorė.

Danutė Giedraitienė

Genovaitė Giedraitienė

GIEDRAITIENĖ Genovaitė (**Šidiškiūtė,** Genevieve **Getling;** g. 1912.I.5 Čikagoje, IL), dainininkė (koloratūrinis sopranas), vargonininkė, pedagogė, režisierė. Mokėsi L. van Beethoveno konservatorijoje Čikagoje (1929 gavo mokytojos diplomą). Studijas tęsė Čikagos konservatorijoje (baigė bakalauro laipsniu). Little Theatre Association mokėsi vaidybos, režisūros ir operos meno (pas Sacerdoti). Balsą lavino pas E. De Sallem, T. McBurney, H. Kurenko, N. Gardini. Nuo 1930 dėstė L. van Beethoveno konservatorijoje. 1931 laimėjusi I vietą Čikagos konservatorijų dainavimo mokytojų konkurse, dainavo su Čikagos simf. orkestru. Dainavo Pasaulinės parodos Lietuvių dienoje (1933), liet. ir kitataučių koncertuose, radijo programose. Režisavo ~ 20 operečių (daugiausia *Pirmyn* ir *Birutės* chorams), dainavo operetėse ir operose. Nuo 1929 Čikagos Šv. Dovydo airių bažnyčios vargo-

nininkė ir chorvedė. Turėjo fortepijono ir dainavimo studiją. 1952 su *Dainavos* ansambliu giedojo L. van Beethoveno oratorijoje *Kristus Alyvų kalne.* 1988.VIII.13 Šv. Dovydo parapijoje jos garbei ir atminimui dedikuoti nauji vargonai.

GIEDRAITIENĖ Iliuminata (**Vasiliauskaitė**; 1892.II.15 Narkūnuose, Gelgaudiškio vls., Šakių aps. – 1966.VI.12 Worcesteryje, MA), mokytoja, rašytoja. Rašytojo, pedagogo A. Giedraičio žmona. 1911–13 mokėsi *Saulės* mkt. kursuose Kaune, 1915–17 Voroneže, Rusija. 1919–44 mokytojavo Pašvenčio ir Jurbarko pr. m-lose, Jurbarko g-joje. Aktyviai dalyvavo skautų veikloje (1935–40 Jurbarko vietininkijos vietininkė). 1944 pasitraukė į

Iliuminata Giedraitienė

Vokietiją. 1956 persikėlė į JAV. *Žiburėlyje, Saulutėje* paskelbė pasakų, apsakymėlių vaikams. Išleido rink. *Mamos pasakos* (1923, II leid. 1936), *Vyturėlis* (1930). Pasirašinėjo Nemuno Bangelės slapyvardžiu. Išvertė 2 pasakų knygeles.

Irena Jadvyga Giedraitienė

GIEDRAITIENĖ Irena Jadvyga (**Gedris**; g. 1932.VII.19 Kaune), mokytoja. Inž. A. E. Giedraičio žmona. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1949–57 gyveno Kanadoje. 1957 persikėlė į JAV. 1973 baigė Clevelando valstijos un-tą, OH, bakalauro laipsniu, 1985 – Johno Carrollio un-tą, University Heights, OH (magistrė). Nuo 1973 dėsto Willoughby-Eastlake m-loje. Daug dėmesio skiria vaikams su fiz. negalia. Priklauso skautams. Aktyviai dalyvauja liet. veikloje, ypač APPLE programoje, yra direktorių tarybos narė. 1991 ir 1993 Vilniuje dėstė Mokytojų tobulinimosi in-te, 1994–96 vasarą – APPLE organizuotuose kursuose.

GIEDRAITIENĖ Jadvyga (**Černiauskaitė, Kuncaitis**; g. 1917.X.31 Maskvoje, Rusija), pedagogė, vertėja, bibliotekininkė, visuomenininkė. 1921 su tėvais grįžo į Lietuvą. 1937–40 studijavo pranc. k. ir lit-rą VDU. 1939 baigė VDU dramos studiją. 1940–41 *Vaidilos* teatro aktorė, lankė Vilniaus un-to dramos studiją.

Jadvyga Giedraitienė

1944 pasitraukusi į Vakarus, gyveno Šveicarijoje. 1947 baigė Kalbų in-tą (École polyglotte) Montreux, įgijo vertėjos specialybę. 1948 persikėlė į Argentiną. 1950–53 Córdobos lituanistinės m-los vedėja ir mokytoja. 1956 baigė anglų ir isp. kalbas Córdobos un-te. 1955–59 dirbo Córdobos un-te (buvo Medicinos f-to b-kos vedėja, vertėja, dėstė vok. ir anglų kalbas). Dalyvavo Argentinos lietuvių veikloje, su kitais įsteigė liet. teatrą *Garnys* ir laikr. *Laikas*. 1960 persikėlusi į JAV, studijavo bibliotekininkystę ir informatiką Western Reserve un-te Clevelande, OH, 1963 jį baigė magistro laipsniu. 1963–68 šio un-to moksl. b-kos direktorė. 1968–69 dėstė Puerto Rico un-te. 1969–85 Case Western Reserve un-to Centrinės b-kos Informacijos ir tyrimų skyriaus vadovė. Dirbo bibliotekų moksl. organizavimo ir kompiuterizavimo srityje. 1990 Lietuvos Tarpt. org-jų k-to pakviesta atvyko į Lietuvą ir čia vedė anglų k. kursus. 1991 dėstė APPLE mokytojų kvalifikacijos kėlimo kursuose Vilniuje. Padovanojo Vilniaus un-tui videoaparatūrą, kasečių, anglų k. vadovėlių. 1995–96 JAV LB Michianos apylinkės v-bos pirmininkė. Nuo 1996 gyvena St. Petersburge, FL.

GIEDRAITIS Alfonsas (1913.II.3 Harrisone, NJ – 1995.VI.19 Santa Monicoje, CA), žurnalistas, poetas. Mokėsi Marijampolės Rygiškių Jono g-joje, dr. J. Tumėno brandos kursuose Kaune. 1937–44 dirbo Valst. saugumo departamente. Bendradarbiavo *Lietuvos aide*, *Dienos naujienose*, *Dienoje*. *Jaunosios Lietuvos* org-jos narys. 1938 išleido eilėraščių rink. *Sielos nuorašas*. 1940.IX–1941.VI kalintas Ukmergės ir Kauno kalėjimuose. Pasitraukęs į Vokietiją, 1946–49 mokytojavo Bad Mergentheimo ir Rothenburgo liet. g-jose, vadovavo Bad Mergentheimo LB, bendradarbiavo *Mintyje* bei *Tėviškės garse*. 1946–48 Liet. rašytojų tremtinių d-jos narys. 1949 persikėlęs į JAV, buvo *Kalifornijos lietuvio* redaktorius. 1951 Los Angelese, CA, išleido patriotinių, daugiausia karo metu Lietuvoje parašytų eilėraščių rink. *Dainos apie laisvę*. Rengė Lietuvos asmenų ir įvykių žinyną.

Algis Eduardas Giedraitis

GIEDRAITIS Algis Eduardas (**Gedris;** g. 1925.III.29 Tauragėje), mechanikos inžinierius. Pasitraukęs į Vokietiją, baigė Augsburgo liet. g-ją. 1949 persikėlė į Kanadą, 1957 – į JAV. Baigęs Ohio un-tą Athense, įgijo mechanikos inžinieriaus diplomą. Dirbo įv.

įmonėse, gaminančiose karo pramonei torpedas. 1991 Clevelande, OH, įkūrė Algio Gedrio elektroninio pašto žinių agentūrą (AGEP); ši agentūra renka ir perduoda naujausias Lietuvos žinias užsienio periodinei spaudai, radijo stotims.

GIEDRAITIS Antanas (slap. **Giedrius;** 1892.IV.4 Lukšiuose, Jurbarko vls., Raseinių aps. – 1977.VIII.29 Worcesteryje, MA), rašytojas, pedagogas. Baigęs Jurbarko pr. m-lą, mokėsi privačiai. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1909–12 mokėsi Maskvoje, dirbo Maskvos meteorologijos observatorijoje, 1912–14 Kursko savivaldybėje Rusijoje. 1916 išlaikęs mokytojo cenzo egzaminus, mokytojavo Maskvos liet. m-loje. 1917–18 studijavo Voronežo liet. mokytojų in-te, dėstė liet. kalbą M. Yčo mergaičių g-joje. 1918 grįžęs į Lietuvą, Jurbarke įsteigė *Saulės* prog-ją, joje mokytojavo; 1920–24 direktorius. Vadovavo mkt. kursams. Leido pirmuosius Lietuvoje vaikų laikraščius: 1920–24 *Žiburėlį*, 1920–35 *Saulutę*. 1925 su kitais įkūrė knygų leidimo b-vę *Pasaka*. 1924–38 Raseinių aps., 1938–40 Šakių aps. pr. m-lų inspektorius. Parengė ir išleido elementorius *Vyturėlis* (1936) ir *Saulutė* (1938). 1940–41 dėstė rusų k. Jurbarko g-joje. 1941–44 Kauno aps. pr. m-lų vyr. inspektorius. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, mokytojavo Augustdorfo ir Oldenburgo liet. g-jose, 1946–48 leido laikraštėlį vaikams *Saulutė*. 1952–54 Vasario 16 g-jos direktorius. 1956 persikėlęs į JAV, dirbo liet. m-lose. Kūrinius vaikams pradėjo spausdinti 1909. Parašė literatūrinių pasakų (rink. *Trys pasakos*, 1917, *Devynios pasakos*, *Keturios pasakos vaikams*, abu 1920, *Sutemų šnekos*, 1925, *Pasakos*, 1930, *Kasdieninės pasakos*, 1942), apsakymų (rink. *Iš mokslo dienų*, 1917, *Apsakymėliai*, 1925, *Gamtoje pasidairius*, 1938), apysakų (*Doriukas*, 1930, *Šlubys*, 1934), scenos vaizdelių (rink. *Mažiesiems pasižiūrėti*, 1930), eilėraščių (rink. *Rausvas lapas*, *Šviesos rate*, abu 1930). > 30 knygų išleista A. Karčiausko, Kruslelio, A. Gargaliaus ir kt. slapyvardžiais. Kūriniuose vaizduojama gamta, kaimo buitis, subtiliai atskleidžiama vaiko pasaulėjauta; pasakos grindžiamos liet. tautosakos motyvais. Suaugusiesiems išleido apsakymų rink. *Nušviesti takai* (1930). Vokietijoje ir JAV išėjo knygos vaikams *Lekučio atsiminimai* (1951), *Tėvų pasakos* (2 kn., 1951–72), *Pasakėčios* (1959), *Užburti keliai* (1961), *Murklys* (1962), *Aišvydo pasakos* (1971), etnografinių pasakojimų apie gimtąjį kaimą kn. *Lukšiujai* (1959), apsakymų suaugusiesiems rink. *Smilgos* (1969), Jurbarko miesto istorija *Mūsų Jurbarkas* (išl. 1979). 1985 Vilniuje išleistas pasakų rink. *Sutemų šnekos*. Reiškėsi skautų veikloje. Priklausė Liet. rašytojų d-jai.

Rašytojas Antanas Giedraitis

GIEDRAITIS Antanas (1906.X.9 Paskynuose, Šimkaičių vls., Raseinių aps. – 1982.VI.4 Los Angelese, CA; palaidotas Hartforde, CT), ekonomistas. Mokėsi Jurbarko vid. m-loje, Raseinių g-joje. Baigė Galleno aukštąją prekybos m-lą Šveicarijoje. Dirbo Ekonominių studijų d-joje Kaune, žrn. *Tautos ūkis* redakcijoje, vėliau buvo *Spaudos fondo* fotografijos skyriaus vedėjas. Vok. okupacijos metu kurį laiką buvo Raseinių aps. viršininkas. 1944 su šeima pasitraukė į Vokietiją, gyveno Wiesbadeno ir Kasselio pabėgėlių stovyklose. Wiesbadene turėjo

leidyklą, rotatorių; išleido liet. autorių knygų, vadovėlių, period. leidinių. 1949 persikėlė į JAV, gyveno New Britaine ir Hartforde, CT.

Antanas Povilas Giedraitis

GIEDRAITIS Antanas Povilas (g. 1910.X.11 Čikagoje, IL), vargonininkas, chorvedys, mokytojas, dainininkas (tenoras), kompozitorius. Muzikos mokėsi Amerikos konservatorijoje ir De Paulo un-te (abu Čikagoje, IL). Baigė Popiežiaus Pijaus XI muz. m-lą. Studijavo harmoniją, kompoziciją ir dainavimą. 1935–38 ir 1940–42 vargonininkavo Šv. Kazimiero parapijoje Providence, RI, 1939–40 Švč. Trejybės parapijoje Newarke, NJ. 1942–46 tarnavo JAV kariuomenėje, buvo divizijos vargonininku, radijo valandėlės vedėju. Tarnaudamas kariuomenėje, studijavo muziką Duke un-te, NC, nuo 1946 vadovavo *Kęstučio* chorui. 1947–67 vargonininkavo Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje Čikagoje. 1949 ir 1951 su parapijos choru pastatė F. C. T. Dubois oratoriją *Septyni paskutinieji Kristaus žodžiai*. 1951–54 ALRK Vargonininkų s-gos pirmininkas. Nuo 1969 Chicago Parko apygardos muz. mokytojas, 1970 Šv. Pranciškaus parapijos vargonininkas ir chorvedys. Subūrė vyrų sekstetą. 1972 Šv. Povilo ir Aušros vartų parapijų m-lų muz. mokytojas. Sukūrė operetes *Žaislų dirbėjas* ir *Dainuok, nepasensi* (1941), kantatą *The Story of Christmas*, mišias *Šv. Antano garbei* (1937). Žrn. *Muzikos žinios* administratorius, Muzikos s-gos iždininkas.

GIEDRAITIS Dominikas (g. 1915.I.5 Raseiniuose), gydytojas. Baigė Šiaulių g-ją, 1937 – Karo m-lą Kaune, 1943 – VDU Medicinos f-tą. Kartu su kitais įsteigė korp. *Fraternitas Baltiensis*, buvo jos vicepirmininkas, 1938 – pirmininkas. Dirbo Kauno vaikų infekcinėje ligoninėje. 1943–44 vaikų prieglaudos *Lopšelis* Kaune direktorius. 1944 pasitraukė į Austriją, dirbo Stolzalpeno vaikų sanatorijoje; vėliau UNRRA jį paskyrė pabėgėlių stovyklų gydytoju. 1949 emigravo į Kolumbiją, gyveno Bogotoje. 1953 persikėlė į JAV. Stažavo Cooko rajono ligoninėje Čikagoje, IL. 1959 įgijęs praktikos teises Ilinojaus valstijoje, vertėsi priv. praktika South Elgine, IL. Dar dirbo Šv. Juozapo ir Shermano ligoninėse. 1980 buvo išrinktas Šv. Juozapo ligoninės gydytojų kolektyvo prezidentu. Priklauso profesinėms amer. org-joms. 1972–74 Ilinojaus LGD, 1979–81 PLGS pirmininkas.

Dominikas Giedraitis

GIEDRAITIS Izidorius (1902.VII.1 Lukšiuose, Jurbarko vls., Raseinių aps. – 1984.VIII.29 Bostone, MA), lituanistas. Baigė Raseinių g-ją. Nuo 1925 mokėsi Lietuvos un-to Humanitarinių

mokslų f-te. 1926 buvo prof. J. Jablonskio sekretorius. 1932 lankė J. Gerulio dialektologijos kursus. 1931–34 Ukmergės g-jos mokytojas, 1933–44 *Lietuvių kalbos žodyno* bendradarbis. 1943 baigė Vilniaus un-tą. Pasitraukęs iš Lietuvos, 1946–49 mokytojavo Vokietijos Bambergo, Garmischo, Mittenwaldo liet. g-jose. 1949 persikėlė į JAV. Nuo 1949 šeštadieninės lituanistinės m-los, 1951–53 Berlitzo kalbų m-los Bostone mokytojas. Bendradarbiavo spaudoje (nuo 1922). Rinko liet. žodžius, siuntė prof. J. Balčikoniui į Lietuvą. Surinko ist. medžiagą apie Pietų Bostono lietuvius, dalį jos perdavė ALKai.

Izidorius Giedraitis

GIEDRAITIS Juozas (g. 1910.XII.18 Paskynuose, Šimkaičių vls., Raseinių aps.), teisininkas, visuomenės veikėjas. Dalyvavo ateitininkų veikloje. 1930 baigė Raseinių g-ją, 1933 – Kariūnų aspirantų kursus, 1936 – VDU ir įgijo teisininko diplomą. Studijuodamas buvo *Vytauto* klubo vicepirmininkas ir pirmininkas, Studentų šaulių v-bos narys (abu 1935). 1937 baigęs karininkų kursus, 1937–41 dirbo Krašto apsaugos m-jos tyrimų laboratorijoje ir Ginklavimosi v-boje. 1941–44 dirbo statybinių medžiagų, muilo fabrikuose; direktorius ir vicedirektorius, vėliau teisėjas ir advokatas Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją, pabėgėlių stovyklose dirbo vadovaujantį darbą. 1949 apsigyveno JAV. 1949–61 dirbo darbininku Royalio rašomųjų mašinėlių f-ke Hartforde, CT. Parengė rašomosioms mašinėlėms liet. raidyną ir įkūrė jų prekybos firmą *Sparta*. 1961 persikėlė į East Northportą, NY; čia įsijungė į liet. veiklą. 1979 VLIKo tarybos narys, atstovavo Lietuvių ūkininkų s-gai. Daug

Juozas Giedraitis

Leonilda Giedraitis

nuveikė dirbdamas Tautos fonde: nuo 1978 priklauso jo tarybai, 1978–91 v-bos, nuo 1993 tarybos pirmininkas. Bendradarbiauja liet. spaudoje.

GIEDRAITIS Leonilda (**Svilaitė, Giedraitienė**; g. 1915.I.29 Drageliškėse, Dusetų vls., Zarasų aps.), gydytoja. Teisininko, visuom. veikėjo J. Giedraičio žmona. 1934 baigė Utenos g-ją, 1939 – VDU Med. f-tą ir įgijo gydytojo diplomą. 1941–44 dirbo Kauno miesto poliklinikoje ir kartu vertėsi priv. praktika. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, dirbo gydytoja liet. pabėgėlių stovyklose. 1949 persikėlė į JAV. 1949–61 dirbo Hartfordo, CT, ligoninėje. Išlaikiusi egzaminus, 1958 įgijo teisę praktikuoti Niujorko valstijoje. 1959–60 studijavo Connecticuto un-to Med. m-loje Farmingtone, CT. 25 metus Northporte, NY, dirbo Veteranų administracijos ligoninės Vidaus ligų skyriuje. Priklauso PLGS, Niujorko valstijos LGD (yra jos v-bos narė).

Rolandas Giedraitis

GIEDRAITIS Rolandas (g. 1938.I.1 Kaune), gydytojas odontologas. Biologijos bakalauro laipsniu baigė Connecticuto un-tą. 1966 baigė Dalhousie un-tą Kanadoje ir įgijo gydytojo odontologo specialybę. 1966–68 JAV kariuomenėje atliko bendrą dantų gydymo praktiką; kapitonas. 1969 įgijęs teisę praktikuoti Kalifornijos valstijoje, vertėsi priv. praktika Los Angelese, CA. Nuo 1985 yra Kalifornijos *Denti-Cal* programos konsultantas. Academy of General Dentistry (nuo 1993) ir Emergency Medical Technician (nuo 1995) narys. Priklauso JAV profesinėms org-joms. 1987–89 dėstė lituanistinėje m-loje. ALGD Kalifornijos sk. sekretorius. 1985–90 Tautos fondo Kalifornijos sk. vicepirmininkas. 1991–93 JAV Los Angeleso sk. LB vicepirmininkas ir pirmininkas. Ateitininkas. Nuo 1988 bažnyčios lektorius. Buvo Šv. Kazimiero parapijos v-boje (1988–91), choro narys.

Feliksas Giedrys

GIEDRIKIENĖ Irena (**Giedrikis, Tallat-Kelpšaitė**; g. 1916 Lietuvoje), gydytoja pediatrė. 1942 baigė VDU Med. f-tą. Persikėlusi į JAV ir išlaikiusi egzaminus, South Orange, NJ, vertėsi priv. praktika. Priklauso ALGD Niujorko skyriui.

GIEDRYS Feliksas (1909.XI.20 Kybartuose, Vilkaviškio aps. – 1970.I.30 Vašingtone, DC), inžinierius. 1927 baigė *Žiburio* komercijos g-ją Kybartuose. Vėliau studijavo Lietuvos un-to

Technologijos f-te. Nuo 1931 dirbo Finansų m-joje braižytoju, 1940–41 Tabako fabrike inžinieriumi. 1941–44 Ž. ū. mašinų gamyklos direktorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją; čia 4 mėnesius vokiečių kalintas koncentracijos stovykloje. Po karo dirbo UNRRA, vėliau IRO įstaigose. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Doveryje, NH. Dirbo Televizorių ir radijo detalių f-ko laboratorijos vyr. techniku. 1955 New Hampshire un-te Durhame gavo elektrotechnikos bakalauro laipsnį. Aktyviai sportavo (žaidė lauko tenisą): 1933 Lietuvos lauko teniso pirmenybėse laimėjo II vietą, 1934–40 atstovavo Lietuvai tarpt. lauko teniso varžybose. 1954 laimėjo Doverio lauko teniso pirmenybes.

Antanas Gylys

GYLYS Antanas (1894.III.14 Jurginiškiuose, Garliavos vls., Marijampolės aps. – 1966.XI.15 Tucsone, AZ), gydytojas psichiatras. 1914 baigęs Marijampolės g-ją, Maskvos un-te studijavo mediciną. 1915–17 mokytojavo *Ryto* g-joje Vilniuje. 1917 įstojo į Müncheno un-tą, Vokietija, jame 1921 įgijo filos. daktaro laipsnį, 1924 gavo med. gydytojo diplomą. 1924–34 VDU Teologijos ir filosofijos f-to dekanas. Dėstė eksperimentinę, vėliau med. psichologiją. 1935–42 vadovavo savo priv. klinikai Kaune. 1942 vėl dėstė VDU; profesorius. Bendradarbiavo spaudoje, parašė mokslo populiarinimo knygų. Kelerius metus buvo Lietuvių katalikų blaivybės d-jos pirmininkas. Pasitraukęs į Vokietiją, buvo Hanau liet. stovyklos pirmininkas, LB vyriausiojo k-to pirmininkas, Baltų vyriausiojo k-to narys ir pirmininkas. Persikėlęs į JAV, 1948–52 Loyolos un-to Med. m-los Čikagoje, IL, klinikinės psichiatrijos asistentas. 1960 įgijęs teisę verstis priv. praktika Niujorko valstijoje, dirbo psichiatrijos ligoninėse.

GYLYS Jonas (**Gillies;** g. Čikagoje, IL), bažnyčios veikėjas, rašytojas. 1937–40 gyveno Lietuvoje. Studijavo Wheatono koledže ir Northwesterno un-te Čikagoje, IL, Texaso un-te, Austino, TX, presbiterionų teol. seminarijoje. Buvo Presbiterionų bažnyčios seniūnas, misionierius Brazilijoje. Dirbo radijo ir televizijos srityje, > 8 metus buvo Nacionalinės Kristaus bažnyčių tarybos pasaul. ryšių tarnybos vadovas. Vadovavo Texaso Bažnyčių konferencijai. Yra išleidęs 9 rel. knygas (anglų k.). 1982 ir 1985 kaip neoficialus Biblijos d-jų atstovas lankėsi Lietuvoje. Gyvena Austine.

GYLYS Jonas A. (g. 1928.VI.27 Kaune), farmakologas. Su tėvais pasitraukęs į Vokietiją, 1946 baigė Hanau liet. g-ją. 1948 persikėlė į JAV. Čikagoje, IL, Roosevelto un-te studijavo biologiją ir chemiją; 1951 įgijo bakalauro laipsnį. Loyolos un-te Čikagoje studijavo farmakologiją, jame 1954 įgijo magistro laipsnį; M. D. (1957). 1956–66 dirbo farmacijos pramonės b-vėse Ilinojaus ir Niujorko valstijose. Nuo 1966 dirba moksl. darbą Bristolio laboratorijose Syracuse, NY. Moksl. tyrimų sritis – naujų psichoterapinių ir kitų vaistų kūrimas. Bendradarbiauja JAV profesiniuose žurnaluose, paskelbė ~ 20 moksl. straipsnių. Veikė ateitininkuose; pirmasis Studentų ateitininkų s-gos JAV pirmininkas.

GYLYS Julius Aloyzas (g. 1933.VII.2 Kaune), ekonomistas. Ph. D. (1968). 1952 baigė vid. mokslą Čikagoje, IL. Detroito un-te, MI, studijavo chemiją (1957 bakalauras) ir verslo administravimą (1963 magistras). Vėliau studijavo ekonomiką Wayne valstijos un-te Detroite; 1965 įgijo ekonomikos magistro laipsnį. Apgynė doktoratą, dėsto miestų ekonomiką Toledo un-te, OH; profesorius. Bendradarbiauja spaudoje, turi savo nuolatinę skiltį laikr. *West Toledo Herald.*

GYLYS Vytas (g. 1927.V.9 Kaune), matematikas. Matematikos daktaras (1963). Gydytojo A. Gylio sūnus. 1944 Kaune baigęs g-ją, pasitraukė į Vokietiją. 1946–48 Darmstadto aukštojoje technikos m-loje studijavo archit-rą. Vėliau persikėlė į JAV. 1951 Roosevelto un-te Čikagoje, IL, įgijo matematikos bakalauro, 1953 Northwesterno un-te Evanstone, IL – magistro, Ilinojaus un-te Čikagoje – daktaro laipsnį. Baigęs studijas, dirbo aviacijos ir komunikacijų pramonės įmonėse. Nuo 1966 Ilinojaus un-to profesorius asistentas; dėsto skaičiavimo mašinų kursą.

GILYS Vladas (g. 1928.I.2 Kaune), elektrotechnikas projektuotojas, visuomenininkas. 1941–44 Panevėžyje mokėsi g-joje. 1944 pasitraukė į Vokietiją ir Kemptene 1947 baigė liet. g-ją. 1948 pradėjo studijuoti Tübingeno un-te. 1949 apsigyveno JAV. 1950–52 tarnavo JAV kariuomenėje; Korėjos karo veteranas. 1953–54 studijavo Johno Carollio un-te Clevelande, OH, 1955–56 – City koledže Los Angelese, CA. Iki 1990 dirbo elektrotechniku projektuotoju JAV gynybos sistemoje. Nuo 1955 dalyvauja liet. radijo programose, nuo 1968 Kalifornijos liet. radijo klubo programų vedėjas, pranešėjas ir garso technikas. Priklauso J. Daumanto šaulių kuopai, Lietuvių karių veteranų s-gos *Ramovė* Los Angeleso skyriui (nuo 1985 v-bos sekretorius). 1955–74 vaidino Los Angeleso liet. dramos sambūriuose. Apdovanotas Lietuvių skautų brolijos ordinu su rėmėjo kaspinu (1968), Šaulių žvaigždės medaliu (1973).

Vladas Gilys

Alpas Gilvydis

GILVYDIS Alpas (g. 1895.IV.1 Kikonyse, Kupiškio vls., Panevėžio aps.), agronomas, visuomenininkas. 1917 Rusijoje baigė Maskvos žemdirbystės m-lą. 1918 grįžęs į Lietuvą, 1919 dalyvavo kovoje prieš bolševikus. 1919–27 dėstė Panevėžio mkt. seminarijoje. 1921–32 Panevėžio ž. ū. d-jos pirmininkas. 1923–36 Panevėžio apskrities agronomas. 1923–40 Panevėžio liaudies banko v-bos pirmininkas, Agronomų d-jos v-bos narys. 1934–36 Panevėžio miesto tarybos narys. 1937 lankė JAV lietuvių telkinius. 1937–40 *Lietūkio* direktorius, Prekybinės ž. ū. kooperacijos kursų vedėjas, Lietuvos seimo vicepirmininkas. 1940–41 Ukmergės rj., 1941–44 Vilkaviškio rj. agronomas.

Buvo sporto org-jos *Sveikata* vienas steigėjų, reiškėsi tautininkų ir Šaulių s-gos veikloje. Bendradarbiavo period. spaudoje: *Ateityje, Lietuvos aide, Lietuvos balse, Mūsų krašte, Mūsų ūkyje, Panevėžio balse, Talkoje, Ūkininko patarėjuje, Vaire, Viltyje, Žemės ūkyje.* 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–47 Hanau stovyklos Lietuvių k-to pirmininkas. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Detroite, MI. Buvo ALTS Detroito sk. v-bos narys, 1953–54 Kultūros klubo vicepirmininkas.

Jaunutis Gilvydis

GILVYDIS Jaunutis (g. 1933.II.14 Panevėžyje), inžinierius, karo technikos ekspertas. Agronomo A. Gilvydžio sūnus. 1949 su tėvais persikėlė į JAV, apsigyveno Detroite, MI. 1960 Detroito un-te įgijo elektrotechnikos bakalauro, 1966 – matematikos magistro, 1972 – mechanikos inžinerijos magistro laipsnį. Nuo 1960 dirbo JAV gynybos dep-te Kariuomenės tankų skyriuje (US Army Tank-Automotive Command) Detroite inžinieriumi, skyriaus viršininku. Pateikė > 440 įv. karo technikos (daugiausia tankų) ir jų elementų projektinių pasiūlymų, padarė ekspertizių. Nuo 1982 JAV ir Prancūzijos kariuomenių karo technikos moksl. tyrinėjimų bei techn. duomenų koordinacijos vadovas (Technical Project Officer). Nuo 1984 vienas JAV atstovų D. Britanijos, JAV, Prancūzijos ir Vokietijos grupėje, tiriančioje Rusijos tankų grėsmę. Nuo 1986 koordinavo karo technikos techn. duomenis ir moksl. tyrinėjimus JAV–Vokietijos ir JAV–Izraelio kariuomenėse. D. Britanijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Švedijoje, P. Korėjoje, Japonijoje ir Izraelyje nagrinėjo tankų naujus projektinius pasiūlymus bei gamybos technologijas. Padarė 4 patentuotus išradimus tankams tobulinti. Parašė 9 studijas apie tankus. Bendradarbiavo žrn. *Journal of Defense Research* ir *Armor*. Pelnė > 30 spec. apdovanojimų ir žymenų. Buvo Detroito liet. org-jų centro vicepirmininkas, JAV LB Detroito sk. pirmininkas.

GIMBUTAS Jurgis (g. 1918.I.18 Maskvoje, Rusija), statybos inžinierius, visuomenės veikėjas. Inžinerijos daktaras (1948). Lituanistikos in-to garbės narys (1989). 1935 baigė *Aušros* g-ją Kaune, 1941 – VDU Technikos f-tą. 1938 priklausė studentų skautų korp. *Vytis* (iždininkas). 1941–44 dėstė VDU. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–48 dėstė UNRRA un-to Statybos f-te Münchene. Stuttgarto technikos un-te apgynė doktoratą apie liet. senąją statybą. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Bostone, MA. 1949–83 dirbo inžinierių konsultantų firmoje *Fay, Spofford and Thorndike* (nuo 1967 jos dalininkas, grupės vadovas). Nuo 1949 priklausė ALIAS (1955 ir 1982 Bostono sk. pirmininkas), nuo 1953 Bostono liet. kul-

Jurgis Gimbutas

tūros klubo narys (steigėjas ir pirmininkas), nuo 1954 Lituanistikos in-to tikrasis narys (1973–78 pirmininkas). Nuo 1964 LSS Vydūno fondo tarybos narys, 1968–85 AABS narys-steigėjas. 1970–72 VLIKo tarpt. radijo tarnybos korespondentas. 1975–92 Lietuviškosios skautybės fondo v-bos vicepirmininkas. JAV civilių inžinierių d-jos veteranas (šis vardas suteikiamas 25 metus buvus d-jos nariu), Bostono inžinierių d-jos statybinių konstrukcijų sekcijos pirmininkas (1972). Pagal jo projektus pastatyta pramonės statinių: plačiaangis angaras Bedforde, MA, rezervuaras Warwicke, RI, koferdamas Tridento povandeninių laivų bazėje prie Ramiojo vandenyno, kanalizacijos įrenginių kompleksai Brocktone, MA, ir Worcesteryje, MA, gyv. pastatų – daugiaaukštis bendrabutis Labradore, Pranciškonų koplyčia Kennebunkporte, ME (1967, su archit. A. Kulpavičiumi) ir kt. Išleido kn. *Das Dach des litauischen Bauernhauses aus dem 19. Jahrhundert* (1948), *Lietuvių sodžiaus architektūra Mažojoje Lietuvoje* (1948), *Lietuvos bažnyčių chronologija ir statistika* (1970), *Steponas Kolupaila* (su J. V. Danu, 1974), *Rytų Lietuvos kaimų sodybos ir trobesiai* (1980; 1985 anglų k.), *Jonas Šimoliūnas* (1988) ir kt. Parengė kn. *Lietuvos kaimo trobesių puošmenys*, B. Kviklio kn. *Lietuvos bažnyčios* archit-ros aprašų tekstus. Bendradarbiavo LE: statybos sk. redaktorius ir 37 t. vyr. redaktorius. Paskelbė ~ 400 moksl. straipsnių. 1993 padovanojo savo b-ką VDU. Apdovanotas LSS medaliu *Už nuopelnus* ir Lelijos ordinu. 1992 Vilniuje išleista jo kūrinių bibliogr. rodyklė (sudarė I. Černiauskienė).

GIMBUTIENĖ Elena (**Karosaitė;** 1894.I.13 Šlavėnuose, Anykščių vls., Utenos aps. – 1982.I.15 Los Angelese, CA), agronomė. 1911–17 Maskvos Aukštuosiuose Golicyno ž. ū. kursuose ir P. Razumovo ž. ū. akademijoje studijavo agronomiją. 1928 baigė Dotnuvos ž. ū. akademiją (gavo jos pirmąjį diplomą). Swalefo, Švedija, ir Vilmorino, Prancūzija, sėklininkystės įstaigose studijavo genetiką. 1926–40 dėstė Aukštesniojoje sodininkystės ir daržininkystės m-loje Kaune, 1940–44 Vilniuje. 1930 Vienos ir 1931 Wellesley, MA, tarpt. kongresuose atstovavo Lietuvos moterų tarybai. Nuo 1934 Lietuvos skaučių s-gos narė. Parašė

Elena Gimbutienė

kn. *Augalų genetika* (1936), *Daržovių sėklininkystė* (1942). Bendradarbiavo periodinėje spaudoje: *Kosmos* (1935 išspausdino *Apie faktus ir teorijas šių dienų genetikoje*), *Moteryje ir pasaulyje*, *Naujojoje sodyboje*, *Skautybėje*, *Ūkininko patarėjuje*, *Žemės ūkyje*. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1949 persikėlė į JAV. Nuo 1957 Bostone, MA, organizavo Kaziuko muges. 1960–68 žurnale *Moteris* išspausdino atsiminimus, juose gausu etn. medžiagos. Reiškėsi išeivijos skautų veikloje, 1975 tapo vyr. skaute, 1978 apdovanota LSS Geležinio vilko ordinu. Rinko ir klasifikavo jūros kriaukles, jų rinkinį (801 kriauklė) 1979 padovanojo Vilniaus un-tui. Sukūrė ~ 300 paveikslų iš jūros kriauklių, dalyvavo mėgėjų parodose. Rašė į *Mūsų vytį*, *Skautų aidą*, LE.

GIMBUTIENĖ Marija Birutė (**Alseikaitė;** 1921.I.23 Vilniuje – 1994.II.4 Los Angelese, CA; palaidota Kaune), archeologė. Filos. daktarė (1946). Integralinių studijų in-to filos. garbės daktarė (1988). VDU etnologijos garbės daktarė (1993). Lietuvos MA užs. narė (1990). Gydytojų, visuom. veikėjų D. Alseikos ir V. Janulaitytės-Alseikienės duktė. 1938 baigė Kauno *Aušros* g-ją. Studijas pradėjo VDU, 1942 baigė Vilniaus un-te. 1944 pasitraukė į Vakarus. Austrijoje (Vienoje, Innsbrucke) ir

Vokietijoje (Tübingene, Heidelberge, Münchene) gilino Europos archeologijos, tautotyros ir rel. istorijos studijas. 1946 Tübingeno un-te apgynė filosofijos daktaro disertaciją *Die Bestattung in Litauen in der vorgeschichtlichen Zeit* (1946 išleista knyga). 1949 apsigyveno JAV. 1950–61 Harvardo un-to, MA, Peabody muziejaus Rytų archeologijos ir etnologijos in-to bendradarbė, 1962–63 un-to antropologijos dėstytoja. 1961–62 dirbo Stanfordo un-te, CA, 1963–89 Kalifornijos un-te Los Angelese dėstė Europos archeologiją; profesorė (1964), garbės profesorė (1975). Jame įvedė liet. kalbos, baltų kalbų ir kultūrų, baltų ir slavų mitologijos kursus. Šio un-to Kultūros muziejaus sen. pasaulio archeol. skyriaus steigėja, kuratorė; muziejuje įsteigė liet. liaudies meno skyrių, 1965–66 surengė liet. liaudies meno parodų. 1967–80, remiama JAV įv. fondų, JAV ir Europos mokslo įstaigų, vadovavo neolito gyvenviečių archeol. kasinėjimams Bosnijoje, Makedonijoje, Graikijoje, Italijoje. Studijas apie kasinėjimų rezultatus skelbė JAV ir Europos archeol. žurnaluose, Kalifornijos un-to leidinio *Monumenta archaeologica* tomuose. 1956–91 dalyvavo ~ 40 tarpt. kongresų, suvažiavimų, simpoziumų. 1979 Dubrovnike, Jugoslavija, surengė simpoziumą. 1973–91 žrn. *The Journal of Indo-European Studies* archeologijos sk. redaktorė, nuo 1976 *Monumenta Archaeologica* redaktoriaus pavaduotoja, nuo 1964 žrn. *Metmenys*, nuo 1979 *Ponto-Baltica*, nuo 1980 *Comparative Civilizations Journal* redakcinės kolegijos narė, nuo 1981 *The Quarterly Review of Archaeology* bendradarbė. Amerikos ir Europos priešistorės ir Lyg. religijos d-jų steigėja, narė, 1980–82 AABS pirmininkė. Dalyvavo *Santaros–Šviesos* federacijos, VLIKo, kitų liet. d-jų, klubų veikloje, buvo Lietuvos archeologų d-jos garbės narė. Bendradarbiavo LE, EL, *Encyclopedia Britannica, The Encyclopedia of Religion, Fischer Weltgeschichte*, buvo jų skyrių vedėja. Rašė į išeivijos ir Lietuvos period. spaudą. Parašė > 20 knygų, > 300 straipsnių apie Europos ir Lietuvos priešistorę. Svarb. knygos: *The Prehistory of Eastern Europe* (1956, II leid. 1958), *Ancient Symbolism in Lithuanian Folk Art* (1958), *Rytprūsių ir Vakarų Lietuvos priešistorinės kultūros apžvalga* (1958), *The Balts* (1963), *Bronze Age Cultures in Central and Eastern Europe* (1965), *The Slavs* (1971), *The Gods and Goddesses of Old Europe* (1974; papildytas leid. 1982, 1996), *Baltai priešistoriniais laikais* (1985 Vilniuje), *The Language of the Goddess* (1989), *The Civilization of the Goddess* (1991), *Senovinė simbolika lietuvių liaudies mene* (1994 Vilniuje), *Die Sprache der Göttin, Die Zivilisation der Göttin* (abi 1996 Vokietijoje), *Senoji Europa* (1996 Vilniuje). Veikalai išversti į vok., italų, rum., jap., isp., latvių, portugalų ir kt. kalbas. Knygose pateikta brėžinių, žemėlapių, lentelių, tūkstančiai deivių skulptūrėlių, šventyklų modelių ir atvaizdų. Naujos mokslo srities – archeomitologijos pradininkė. Sukūrė kurganų (pilkapių) teoriją apie indoeuropiečių genčių (V–III t-metis prieš Kr.) įsiveržimą į sen. Europą, matrilinearinės kultūros sugriovimą ir patrilinearinės įsigalėjimą.

Marija Birutė Gimbutienė

Iškėlė ikiindoeuropinės matristinės civilizacijos privalumus. Įrodė, kad Europai ir visam pasauliui greta archaiškos liet. kalbos ypač svarbios yra liet. mitologija bei baltų archeologija. Europos ir Lietuvos mitologijoje išskyrė sen. Europos indoeuropietiškąjį ir kitų kultūrų sąveikos klodus. Pabrėžė universalią Deivės-Motinos kūrėjos prigimtį. Dažnai lankydavosi Lietuvoje, skaitė paskaitas (paskutinį kartą 1993). JAV leidžiamas jos straipsnių rinkinys (iki 1997 išleista 4 t.). 1987 išleistas įv. šalių mokslininkų straipsnių rink. *Proto-Indo-European: The Archaeology of a Linguistic Problem* (1987) ir 1997 antologija *From the Realm of the Ancestors.*

Kazimieras Gimžauskas

GIMŽAUSKAS Kazimieras (g. 1908.I.9 Kupriuose, Linkmenų vls., Švenčionių aps.), policijos darbuotojas, visuomenininkas. Mokėsi Vytauto Didžiojo liet. g-joje Vilniuje, baigė 4 kursus *Ryto* mkt. seminarijoje; lenkų okup. valdžiai ją 1927 uždarius, mokėsi P. Skargos koedukaciniuose kursuose Vilniuje. Organizavo Šv. Kazimiero d-jos skyrius, rinko liet. tautosaką, rengė spektaklius. Vengdamas suėmimo, 1930 pabėgo į nepriklausomą Lietuvą. 1930–31 tarnavo Karo m-loje Kaune; atsargos leitenantas (1931). 1932 baigė Kriminalinės policijos kursus Kaune (I laidą). Priklausė Lietuvos šaulių ir Atsargos karininkų s-goms. 1931–40 dirbo Valst. saugumo policijoje, nuo 1933 – Alytaus rj. viršininkas. 1940–41 sov. valdžios kalintas kaip polit. kalinys, kankintas. Per vok. okupaciją buvo Antinacinės rezistencijos s-gos narys, Lietuvių fronto Vilniaus apyg. kar. štabo narys. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1945–47 Vokietijoje vykdė VLIKo įpareigojimus. 1956 apsigyveno JAV. 1975–82 JAV LB Floridos apyg. v-bos pirmininkas, vėliau v-bos narys. V ir VI PLB seimo narys. 1979 JAV LB 9-osios tarybos rinkimų vyr. k-jos pirmininkas. Su žmona Eugenija suorganizavo mėgėjų vaidintojų grupę, su ja 1976–81 gastroliavo keliose LB apylinkėse. Apie 20 metų dainavo liet. klubo chore. 1993 grįžo gyventi į Lietuvą.

GINEITIS Jadvyga (**Katarskytė;** g. 1922.IX.29 Pasvaigėje, Telšių aps.), gydytoja odontologė. Gydytojo R. Gineičio žmona. 1944 baigusi VDU odontologiją, dirbo Telšiuose. Pasitraukusi į Vokietiją, 1944–45 Plauene, 1946–48 Ingolstadto pabėgėlių stovykloje vertėsi priv. praktika. Vėliau persikėlė į JAV, gyvena Daytone, OH.

GINEITIS Kazys (1895.VIII.13 Tauragnuose, Utenos aps. – 1965.II.2 Čikagoje, IL), diplomatas. 1915 baigė realinę m-lą Panevėžyje. 1915–16 mokėsi politechnikume Rygoje. 1916 emigravo į JAV. 1917–19 *Draugo* redaktoriaus padėjėjas, 1919 *Lietuvos* redaktorius. Tais pačiais metais baigė Čikagos un-te gamtos mokslus. 1920–31 dirbo Londone Lietuvos pasiuntinybėje, nuo 1928 buvo gen. konsulas. 1923 mokėsi Ekonomikos ir politinių mokslų m-loje Londone. 1931 akcinių b-vių *Maistas* ir *Pienocentras* prekybos atstovas, nuo 1932 ž. ū. atašė Lietuvos pasiuntinybėje D. Britanijoje. Vienas *Jaunųjų ūkininkų* org-jos steigėjų, atstovavo Lietuvai tarpt. muitų konferencijoje D. Britanijoje. 1949 grįžo į JAV, gyveno Čikagoje. Parašė ir išleido knygas *Amerika ir Amerikos lietuviai* (1925), *Lithuanian Quality Products* (1938).

GINEITIS Romualdas (g. 1921.VIII.19 Utenoje), gydytojas. Medicinos daktaras (1948). 1944 baigė VDU Med. f-tą ir įgijo gydytojo

diplomą. Pasitraukęs į Vokietiją, 1944–45 dirbo Plaueno ligoninėje, 1946–49 buvo Ingolstadto pabėgėlių stovyklos gydytojas. 1948 Tübingene baigė Eberhardo Karlo un-tą ir įgijo med. daktaro laipsnį. Persikėlęs į JAV, Daytone, OH, 1952–84 vertėsi priv. praktika.

GINKUS Juozas (1891.VI.20 Joniškyje - 1962. V.1 Brooklyne, NY), visuomenės veikėjas. Į Ameriką atvyko 1908. 1928 įkūrė liet. radijo valandinę laidą ir jai vadovavo. Rėmė į JAV atvykstančius II pasaul. karo pabėgėlius, neolituanus. Dainavo Brooklyno *Harmonijos* chore, dalyvavo Simono Daukanto dramatinės d-jos veikloje. Buvo spaustuvės *Vienybė* direktorius ir b-vės prezidentas. Reiškėsi liet. org-jų veikloje, buvo ALTS vienas steigėjų ir iždininkas, I skyriaus garbės narys. SLA narys, BALFo, ALTo direktorius, Niujorko, NY, prekybos namų pirmininkas. S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio k-to pirmininkas, J. Vaitkaus skrydžio k-to narys. Buvo JAV LB Niujorko apygardos v-bos vicepirmininkas.

GINTAUTAS Romas (g. 1905.XI.22 Bendriniuose, Pandėlio vls., Rokiškio aps.), kariškis. Lietuvos kariuomenės majoras. 1926 baigęs Rokiškio g-ją, mokėsi Karo m-loje Kaune; ją 1928 baigė. 1933 mokėsi Aukštuosiuose karininkų kursuose. 1937 baigė Vytauto Didžiojo karo m-lą. 1937–38 dirbo Lietuvos kariuomenės gen. štabe. 1938–39 buvo Lietuvos karo atašė Vokietijoje padėjėjas. Sukonstravo artilerijos ugnies koregavimo prietaisą. Karybos temomis rašė į *Karį, Mūsų žinyną, Trimitą*. 1941 buvo bolševikų areštuotas, pabėgo. 1942 su J. Bagdonu redagavo žrn. *Darbas ir sveikata*. 1944 vokiečių areštuotas ir kalintas iki 1945. Į JAV persikėlė 1949.

GINTAUTIENĖ Irena (**Adomavičiūtė;** g. 1925.II.18 Berlyne, Vokietija), baleto artistė. Baigė Šv. Kazimiero g-ją Kaune. 1940 baigusi Lietuvos operos teatro baleto studiją, buvo Valstybės teatro baleto solistė (solo partijos P. Čaikovskio *Miegančiojoje gražuolėje* ir kt.). 1944 pasitraukusi į Vokietiją, dalyvavo baleto grupės *Tėvynės garsai* gastrolėse po Vokietijos miestus. 1949 persikėlė į JAV. Gyvena Caseyville, IL. 1951 *St. Louis Cosmopolitan* operos baleto solistė. Nuo 1960 vadovauja baleto m-lai, nuo 1974 - *Community Civic* baleto grupės vadovė. Kasmet parengdavo baleto spektaklių (*Jūratė ir Kastytis*, 1971, *Ledo mergina*, 1983, *Meilės rapsodija*, 1984). 1982 dirbo Ilinojaus un-to baleto skyriuje, vadovavo vyresniųjų klasei, pastatė *Polovieèių šokius*. 1970–86 tautinių šokių grupės vadovė. Apdovanota už specialų benefisą (1986). 1950–66 JAV LB East St. Louiso, IL, sk. narė, 1951 sekretorė.

Irena Gintautienė

GIRDŽIŪNAS Jonas (g. 1909.VII.23 Klebониškiuose, Šeduvos vls., Panevėžio aps.), mokytojas. 1942 Kaune baigė suaugusiųjų g-jos kursą. Dirbo raštininku Spaudos fonde ir VDU. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, 1945 Kempteno stovykloje su V. Daukantu ir kt. įsteigė V. Kudirkos pr. m-lą ir iki 1949 jai vadovavo. Atvykęs į Čikagą, IL, jos priemiestyje Roselande 1950 įsteigė lituanistinę m-lą ir metus joje dirbo. Veikė Mokytojų s-goje, Caritas org-joje, rašė straipsnelius į liet. spaudą.

GIRNIUS Antanas (g. 1921.V.26 Sudeikiuose, Daugailių vls., Utenos aps.), geodezijos inžinierius, visuomenininkas. Filosofo, visuom. veikėjo Juozo Girniaus brolis. Iki 1940 mokėsi Utenos g-joje. 1943 baigė Kėdainių aukštesniąją kultūrtechnikos ir geodezijos

m-lą. 1943–44 dirbo Žemės tvarkymo dep-te. Pasitraukęs iš Lietuvos, 1950 baigė Bonos, Vokietija, Rheinische Friedricho Wilhelmo un-te geodezinę inžineriją. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Bostone, MA. 1951–61 *Stone and Webster* projektavimo korporacijos Bostone braižytojas, 1980–87 projektuotojas (apdovanotas tos korporacijos Aukso emblema). 1961–77 Smithsonian Astrophysical observatorijos Cambridge, MA, matematikas geodezininkas; su prof. G. Veisu dirbo satelitų geodezijos srityje, su prof. P. Mohru – geologijos srityje. Paskelbė straipsnių apie

Antanas Girnius

satelitų geodeziją bei geodinamiką. Lituanistikos in-to narys nuo 1977. Priklauso ALIAS (1961 ir 1975 Bostono sk. sekretorius, 1969 ir 1988 iždininkas), Ateitininkų federacijai (1964 ir 1989 Bostono sk. pirmininkas). 1978–79 JAV LB Bostono kultūros klubo pirmininkas. LKMA suvažiavimų pranešėjas, Naujosios Anglijos židinio v-bos narys (1982). *Technikos žodžio, Aidų,* LE bendradarbis, Amerikos geofizikų s-gos, Amerikos topografų ir kartografų s-gos narys.

GIRNIUS Juozas (1915.V.23 Sudeikiuose, Utenos aps. – 1994.IX.13 Bostone, MA; palaidotas Utenoje), filosofas, kultūros ir visuomenės veikėjas. Ph. D. (1951). Laisvosios mokslo ir lit-ros tarpt. akademijos (1963) ir LKMA (1964) narys, Baltistikos tyrimo in-to narys korespondentas (1965). 1932 baigė Utenos g-ją. Studijavo VDU Teologijos-filosofijos f-te, 1937 jame įgijo filosofijos licenciato laipsnį. 1936–38 studijas gilino Louvaino, Belgija, Freiburgo, Vokietija, ir Paryžiaus Sorbonne un-tuose. Grįžęs dirbo VDU Technikos f-te bibliotekininku, vėliau mokytojavo Kauno aklųjų in-te. 1941–44 dėstė VDU Filosofijos f-te filosofiją, psichologiją ir bendrąją moksl. darbo metodiką. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1946–49 mokytojavo Nürtingeno ir Schwäbisch Gmündo liet. g-jose. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Bostone. Montrealio un-te, Kanada, įgijo daktaro laipsnį. Nuo 1947 buvo *Aidų,* nuo 1952 dar ir *Literatūros lankų* red. kolektyvų narys. 1953–69 redagavo LE. 1965–80 *Aidų* redaktorius. Daugiausia dėmesio skyrė egzistencinei filosofijai. VDU licenciato darbe analizavo M. Heideggerio filosofiją (pas jį Freiburge studijavo). Daktaro disertaciją skyrė vok. egzistencialisto K. Jasperso filosofijai; jos santrauka 1951–52 išsp. *Aiduose,* visa išleista pavadinimu *Laisvė ir būtis* (1953). 1961 išėjo kn. *Tauta ir tautinė ištikimybė* (J. Zarinis ją išvertė ir 1963 išleido latvių k.); joje nagrinėjama tautos filosofija ir tautinė pedagogika tremties sąlygomis. 1964 pasirodė kn. *Žmogus be Dievo,* filosofinė studija, skirta ateizmui, jo ist. apžvalgai ir kritinei analizei (už šios knygos rankraštį suteikta 1957 *Aidų* moksl. premija). J. Girnius buvo ateitininkų ideologijos filosofas ir propaguotojas tremties sąlygomis (kn. *Idealas ir laikas,* 1966, monografija *Pranas Dovydaitis,* 1975). Parašė biografines apybraižas P. Kuraičio raštų rinktinei (1990 išleista atskira kn. *Pranas Kuraitis*), J. Keliuočio atsiminimams. Dėl ligos nebaigė monografijos apie Juozą Brazaitį. Paskelbė straipsnių estetikos ir lit-ros klausimais: *Grožis ir tiesa* (*Aidai,* 1946), *Kūrybinio originalumo prasmė* (*Tremties metai,* 1947), *Žmogaus prasmės žemėje poezija* (antologijos *Žemė* įvadas, 1951). Rūpindamasis tautiniais klausimais tremtyje, bendradarbiavo liet. spaudoje (dažniausiai

Juozas Girnius

J. Alaušiaus slapyvardžiu), išleido kn. *Lietuviškojo charakterio problema* ir *Tautiniai mūsų uždaviniai tremtyje* (abi 1947). Suredagavo S. Šalkauskio *Rinktinių raštų* 2 tomus (1986–91). Lietuvoje išleisti jo *Raštai* (3 t., 1991–95), A. Vasiliauskienės kn. *Žvilgsnis į Juozą Girnių* (1995). Aktyviai dalyvavo visuom. veikloje. Studijų metais veikė Lietuvių darbo jaunimo s-goje ir ateitininkuose. 1935 suorganizavo Ateitininkų religinį susidraugavimą, 1935–36 buvo VDU Ateitininkų studentų s-gos sekretorius. 1947–51 Ateitininkų federacijos vyriausiosios tarybos, 1957–63 tarybos narys. 1963–67 Ateitininkų federacijos vadas. Lietuvių fronto bičiulių ideologas, 1959–64 dirbo jų taryboje. 1955–58 JAV LB tarybos narys. Dalyvavo daugelyje suvažiavimų, skaitė paskaitas didžiosiose JAV ir Kanados liet. kolonijose; svarbiausios paskaitos: I (1956) ir III (1967) Kultūros kongrese, VII Ateitininkų kongrese (Toronte, 1965), I, II ir IV MKS (Čikagoje, IL), Pasaulio liet. katalikų kongrese (Toronte, 1984). Svarbiausios premijos: Ateitininkų sendraugių s-gos S. Šalkauskio kūrybinė premija (1968), Ohio LGD premija (1972), LKMA premija (1975), JAV LB Kultūros tarybos premija (1984).

GIRNIUS Kęstutis Kazimieras (g. 1946.XI.25 Nürtingene, Vokietija), filosofas, politologas, žurnalistas, visuomenininkas. Ph. D. (1977). Filosofo, visuom. veikėjo J. Girniaus sūnus. 1968 bakalauro laipsniu baigė Harvardo un-tą Cambridge, MA. 1970 Čikagos un-te, IL, įgijo magistro laipsnį, vėliau šiame un-te apgynė daktaro disertaciją. 1978 dėstė filosofiją Roosevelto un-te Čikagoje. Nuo 1979 dirba radijuje *Laisvoji Europa* (iki 1984 *Laisvė*) Münchene, Vokietija, nuo 1995 Prahoje; nuo 1989 jo Liet. tarnybos direktorius. Išleido kn. *Partizanų kovos Lietuvoje* (1987, fotografuotinis leid. 1990 Lietuvoje). parašė knygų (*Religion and Nationalism in Soviet and East European Politics*, 1984, II leid. 1989; *Cristianesimo e Cultura in Europa: Memoria, Coscienza, Progetto; Toward Independence: The Baltic Popular Movements; Soviet Federalism: Nationalism and Economic Decentralisation*, visos 1991) skyrius. Paskelbė straipsnių užsienio ir Lietuvos spaudoje (*Soviet Studies, Zeitschrift fuer Ostforschung, Journal of Baltic Studies, Wall Street*

Kęstutis Kazimieras Girnius

Journal, Lituanus, Aidai, Metmenys, Naujasis židinys) filosofijos, istorijos ir politikos temomis. Skaitė paskaitas LKMA suvažiavime (1976), MKS (1977 ir 1981). Aktyviai dalyvauja ateitininkų (1974–78 Ateitininkų federacijos v-bos narys) ir Lietuvių fronto bičiulių veikloje.

GIRNIUS Ramūnas Juozas (g. 1945.IX.23 Mannheime, Vokietija), fizikas. Fizikos daktaras (1974). Filosofo, visuom. veikėjo J. Girniaus sūnus. 1948 persikėlęs į JAV, 1967 Tuftso un-te Medforde, MA, įgijo fizikos bakalauro laipsnį. Studijas gilino Pittsburgho valstijos un-te, PA; 1968 gavo magistro, vėliau daktaro laipsnį. 1968–74 šio un-to atominės fizikos, 1975–80 Wisconsino un-to Milwaukee, WI, atominės ir molekulinės fizikos tyrinėtojas. Nuo 1982 dirba kompiuterių gamybos b-vėje *AT and T*. Bendradarbiauja amer. profesinėje spaudoje: *Physics Review A, Nuclear Instruments and Methods, Journal of Chemical Physics*. Veikė ateitininkuose.

GIRNIUS Saulius Antanas (g. 1949.XII.23 Lewistone, ME), istorikas, visuomenininkas. Istorijos daktaras (1981). Clevelando, OH, Case Western Reserve un-te 1971 įgijo matematikos ir istorijos bakalauro laipsnį. Columbuso, OH, un-te 1973 tapo matematikos magistru. 1971–78 Studentų ateitininkų s-gos pirmininkas. 1976–80 dėstė Pedagoginiame lituanistikos in-te Čikagoje, IL. Čikagos un-te 1981 įgijo daktaro laipsnį (Rusijos istorija). 1981–84 dirbo Münchene, Vokietija, *Laisvės*, o nuo 1984 *Laisvosios Europos* radijo tyrimų skyriuje. Buvo PLB centro v-bos reikalų vedėjas, Amerikos liet. b-kos leidyklos v-bos narys. Parašė kn. *Lietuvių tautos ir valstybės istorija* (3 t., 1975) skyrių apie Lietuvos santykius su Rusija, parengė V. Pietario *Algimanto* V leidimą (1978). Bendradarbiavo *Aiduose, Ateityje, Drauge, Lituanus.*

Saulius Antanas Girnius

Mirga Girniuvienė

GIRNIUVIENĖ Mirga (**Pakalniškytė**; g. 1948.XII.17 Oldenburge, Vokietija), filosofė, rašytoja. Ph. D. (1976). Fiziko R. J. Girniaus žmona. 1949 su tėvais persikėlė į JAV. Čikagoje, IL, baigė aukštesniąją lituanistinę m-lą. Studijavo filosofiją Ilinojaus un-te, 1969 jį baigė bakalauro laipsniu. Pittsburgho un-te, PA, 1971 įgijo magistro laipsnį, vėliau apgynė daktaro disertaciją. 1973–75 dėstė filosofiją Hiramo koledže, OH, 1975–76 Wisconsino un-te Madisone. Bostono, MA, aukštesniojoje lituanistinėje m-loje dėsto istoriją ir literatūrą. Dalyvauja išeivijos visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje. *Aiduose, Ateityje, Drauge, Eglutėje, Laiškuose lietuviams* išspausdino eilėraščių, eiliuotų pasakų. Išleido detektyvinių siužetų apysakas vaikams *Senojo bokšto paslaptis*

(1978) ir *Dingusio gintaro paslaptis* (1983); abi knygas iliustravo pati. Kūriniuose realybė derinama su pasakų pasauliu, jiems būdinga gyvas veiksmas, humoristiniai epizodai, nesudėtinga kalba. Paskelbė lit-ros kritikos, filosofijos straipsnių. Išvertė į anglų k. liet. rašytojų (J. Apučio, R. Granausko) kūrinių. Priklauso Liet. rašytojų d-jai. Ateitininkė (nuo 1995 Bostono sk. pirmininkė).

GIRVILAS Kleopas Antanas (iki 1954 **Matusevičius;** 1899.XII.26 Kavoliuose, Eržvilko vls., Tauragės aps. – 1992.III.29 Čikagoje, IL), pedagogas, kalbininkas. 1924 baigęs Kauno *Aušros* g-ją, įstojo į Lietuvos un-to Hum. mokslų f-tą. 1925–28 mokytojavo Jurbarke, 1930–33 Aukštadvario, Rietavo ir Giedraičių g-jose. 1933–36 Valst. radiofono redaktorius.

Kleopas Antanas Girvilas

1936–37 kalbas tobulino Londono un-te, D. Britanija. 1938 Britų–lietuvių d-jos reikalų vedėjas. 1940 baigė Vilniaus un-te anglų k. ir lit-rą; 1940–44 šio un-to asistentas. 1944 pasitraukė į Švediją. 1945–48 Lundo un-to archyvaras, 1946–48 *Baltic Review* redakcijos narys. 1948 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. 1948–49 dėstė rusų k. Čikagos Lotynų Amerikos in-te. 1950–51 vedė kalbos valandėles *Margučio* programoje. 1952–55 *Mūsų mokyklos* (*Naujienų* priedas) redaktorius. Nuo 1955 dėstė Ped. lituanistikos in-te. 1961 Čikagos un-te gavo magistro laipsnį (rusų k. ir lit-ra). Surinko daug medžiagos apie senuosius liet. asmenvardžius (1986 išleista kn. *Lietuvių senųjų asmenvardžių etimologijos*), parašė studijų: *Juozas Švaistas* (*Naujienos*, 1952), *Lietuvių rašomosios kalbos žodynas* (*Literatūra*, 1954) ir kt. Ilgą laiką buvo JAV LF v-bos sekretorius; jame įkurtas jo vardo fondas lituanistikos studijoms remti.

GIRŽADAS Danielius Vincas (**Girzadas;** g. 1938 Čikagoje, IL), chirurgas ortopedas. 1963 baigė Loyolos un-tą Maywoode, IL. Stažavo Cook rajono ligoninėje Čikagoje, vėliau Suomijoje. Turi teisę praktikuoti Ilinojaus, Kalifornijos, Colorado, Wisconsino ir Arizonos valstijose. Čikagoje verčiasi priv. praktika; Ilinojaus un-to klinikinis asocijuotasis profesorius.

GIŽINSKAS Leonardas (1894.XII.17, n. s. XII.29 Mitošiūnuose, Subačiaus vls., Panevėžio aps. – 1967.VII.6 Detroite, MI), kunigas, pedagogas. Prelatas (1967). 1902–10 mokėsi Maskvoje. Grįžęs į Lietuvą, tais pačiais metais įstojo į Kauno kunigų seminariją. 1915–17 dirbo mokytoju Vašuokėnų pradžios m-loje. 1917 įšventintas kunigu. Naujamiesčio vikaras, nuo 1919 Jurbarko g-jos kapelionas, vėliau direktorius, 1922–24 Kupiškio vid. m-los kapelionas, 1924–26 S. Daukanto mkt. seminarijos Kaune kapelionas ir istorijos mokytojas. 1926 Lietuvos un-te gavo teologijos licenciato laipsnį. 1926–40 Rokiškio g-jos kapelionas. Bendradarbiavo spaudoje (nuo 1918), išleido kn. *Dievo tiesos krislai tautų religijoje* (1939), *Palyginamoji religijų istorija*. Pasitraukęs į Vokietiją, 1946–49 Müncheno liet. g-joje dirbo lotynų ir vokiečių k. mokytoju. Vėliau apsigyveno JAV. Klebonavo amerikiečių parapijose (ilgiausiai Farmingtone, WV); pakeltas prelatu. Pasitraukęs iš pareigų, apsigyveno Detroite, MI.

GLEVECKAS Algimantas (g. 1934.V.29 Šeduvoje), gydytojas oftalmologas. Studijavo Heidelbergo un-to Med. f-te, jį 1962 baigė; M. D. (1962). 1968–71 specializavosi oftalmologijoje Wayne valstijos un-te Detroite, MI. Nuo 1971 verčiasi priv. praktika. Priklauso JAV LB, LF (buvo tarybos narys), ALGS, Tautos fondui.

Jurgis Gliauda

GLIAUDA Jurgis (1906.VI.21, n. s. VII.4 Tobolske, Rusija – 1996.I.3 West Covinoje, CA; palaidotas Los Angelese, CA), teisininkas, rašytojas. Po I pasaul. karo su tėvais grįžo į Lietuvą. 1926 Kaune baigė *Aušros* g-ją, 1938 – VDU Teisių f-tą. Dirbo Pašto v-boje, nuo 1942 advokatu Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–47 gyveno Šveicarijoje. Suredagavo almanachą *Lietuviai Šveicarijoje* (1945). 1947 persikėlė į JAV, apsigyveno Detroite, MI. Aktyviai dalyvavo lietuvių visuom. veikloje. Detroite įsteigė Liet. tremtinių d-ją (1947–49 jos sekretorius). 1949 Detroito liet. org-jų centro v-bos narys. 1949–52 redagavo žrn. *Lietuvis teisininkas*. Nuo 1953 gyveno Los Angelese. 1954–55 Liet. mokslo in-to pirmininkas. Kūrybą pradėjo spausdinti 1945. Bendradarbiavo *Žiburiuose, Mūsų kelyje, Drauge, Dirvoje* ir kt. Parašė eilėraščių (rink. *Ave, America!*, 1950), vaizdelių (rink. *Gęstanti saulė*, 1954), romanus *Namai ant smėlio* (1952, *Draugo* premija; anglų k. 1963), *Ora pro nobis* (1953, *Draugo* premija), *Raidžių pasėliai* (1955), *Šikšnosparnių sostas* (1960, *Draugo* premija), *Ikaro sonata* (1961, anglų k. 1968), *Agonija* (1965, anglų k. 1984), *Delfino ženkle* (1966, *Draugo* premija), *Liepsnos ir apmaudo ąsočiai* (1969, *Draugo* premija), *Aitvarai ir giria* (1970, Lietuvos atgimimo sąjūdžio premija), *Brėkšmės našta* (1972), *Sunkiausiu keliu* (1973), *Pagairė* (1975, *Draugo* premija), *Narsa gyventi* (1978), *Perlojos Respublika* (1973, Dzūkų d-jos premija), *Baltos vėliavos* (1984), *Kovo ketvirtoji* (1984), *Ganytojas ir vilkai* (1986), *Atolas – koralų sala* (1986), novelių (rink. *Taikos rytas*, 1972, *Bausmė*, 1980), dramų (*Kaukių balius*, past. 1965; *Čiurlionis*, past. 1966, 1978; *Naktis*, past. 1974, išl. 1989). Parengė Los Angeleso Šv. Kazimiero parapijos istoriją (1966). 1971 liet. ir anglų k. išleido beletrizuotą apybraižą *Simas* (apie S. Kudirką). Kūryboje vyrauja Lietuvos istorijos temos (spaudos draudimas, bolševikų okupacija ir nepriklausomybės netekimas, partizanų pasipriešinimo kova), parodyti tragiški žmonių likimai per II pasaul. karą, atskleidžiama išeivių buities kasdienybė, gvildenami žmonių tarpusavio santykių ir moralės klausimai, keliama lietuvybės išlaikymo svetimame krašte problema. Kelios novelės yra pelniusios *Dirvos* konkursų premijas. Period. spaudoje paskelbė straipsnių apie lit-rą, recenzijų. Dalyvavo JAV LB, Lietuvių fronto bičiulių veikloje. Priklausė Liet. rašytojų d-jai, Liet. žurnalistų s-gai, Liet. teisininkų d-jai.

GLIAUDELIS Jonas (1912.IV.5 Anykščių apyl., Utenos aps. – 1978.XII.18 Čikagoje, IL), veterinarijos gydytojas. Karo m-lą Kaune

Jonas Gliaudelis

Rimvydas Glinskis

baigė jaun. leitenanto laipsniu. Be to, baigė mokytojų kursus ir kurį laiką mokytojavo. 1940–44 studijavo Kauno vet. akademijoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Vet. studijas tęsė Hannoverio un-te, kurį baigė 1947. 1950 apsigyveno JAV, Niujorke, NY. Dirbo inspektoriumi federalinės valdžios tarnybose Čikagoje, Auroroje, IL, South Hollande, IN, ir kt. Buvo ateitininkas, JAV LB narys, dalyvavo chore *Pirmyn* (ėjo įv. pareigas). Lėšomis rėmė laikr. *Draugas*, žrn. *Ateitis* lit-ros konkursus. Palikimą paskyrė LF.

GLIAUDYS Jurgis (**Gliauda;** g. 1944.VI.23 Kaune), advokatas. Teisės daktaras (1968). Teisininko, rašytojo Jurgio Gliaudos sūnus. 1947 su tėvais atvyko į JAV. 1965 baigė psichologiją Pietų Kalifornijos un-te, įgydamas bakalauro laipsnį. Loyolos un-te Los Angelese, CA, apgynė disertaciją, gavo teisės daktaro laipsnį. 1971–73 tarnavo Vietname, buvo JAV kariuomenės teismo advokatas, teisėjas. 1973 paskirtas Kalifornijos valstijos Los Angelese, nuo 1976 Los Angeleso rajono prokuroro padėjėju. Priklauso įv. teisininkų d-joms. Teisės klausimais rašo žrn. *California State Bar Journal* ir JAV liet. spaudoje.

GLINSKIS Rimvydas (g. 1957.X.31 Kaune), architektas. 1980 baigė Vilniaus inžinerinį statybos in-tą. 1980–87 dirbo Paminklų konservavimo in-te Vilniuje. Parengė Alantos, Molėtų rj., smuklės, Belvederio, Jurbarko rj., rūmų restauravimo, Panemunės pilies pritaikymo šiuolaikinėms reikmėms ir kt. projektų. Nuo 1987 gyvena JAV. 1987–89 firmos *Babusis, Sydor, Senesey Architects*, 1989–94 – *Robert E. Meadows P. C. Architects* architektas Niujorke, NY. Parengė Niujorko Manhattano pastatų restauracijos projektų. Nuo 1994 dirba *Tsang Architecture* kompanijoje San Franciske, CA. Dalyvauja JAV LB (nuo 1989; 1989–94 Niujorko Manhattano apyl. v-bos narys), *Santaros–Šviesos* veikloje. Paskelbė straipsnių *Akiračiuose*.

GLODENIS Adolfas (1883.IX.6 Patausalėje, Telšių vls. ir aps. – 1968.VI.30 Santa Barbaroje, CA), inžinierius. 1913 baigė Rygos politechnikos in-tą. Nuo 1923 Lietuvos un-to Neorganinės technologijos katedros vyr. asistentas, adjunktas. Kaune įkūrė degto gipso įmonę. 1944 pasitraukė iš Lietuvos. 1953 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Dirbo įv. org-jose inžinieriumi. Nuo 1963 (išėjęs į pensiją) gyveno Santa Barbaroje.

GOBIENĖ Galina (**Šakėnaitė;** g. 1923.X.27 Ukrainoje), choreografė. 1925 su tėvais grįžo į Lietuvą. 1939 baigė Panevėžio g-ją, 1942 – Vilniaus ped. in-tą ir Kūno kultūros kursus. Pasitraukusi į Vokietiją, mokytojavo Seligenstadto liet. g-joje, buvo Lietuvių tautinio ansamblio šokių vadovė. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Detroite, MI. Subūrė tautinių šokių grupę (nuo 1958 *Šilainė*). Su *Šilaine* koncertavo kitataučiams, dalyvavo tautinių šokių šventėse Čikagoje, IL, buvo II ir III šventės vadovų asistentė. Kelerius metus buvo Detroito lituanistinių m-lų mokytoja ir vedėja. JAV LB Detroito apylinkės v-bos narė (švietimo vadovė), PLB tautinių šokių kursų vadovė.

GOBIS Juozas (1895.I.25 Matelėnuose, Joniškio vls., Utenos aps. – 1970 Clevelande, OH), pedagogas, publicistas. Mokėsi g-joje Vilniuje. Savarankiškai mokėsi psichologijos, filosofijos ir literatūros. 1919–31 mokytojavo g-jose Linkuvoje, Rokiškyje, Ukmergėje. Parengė ir išsp. vadovėlių: *Trumpas visuomenės mokslo vadovėlis*, *Trumpas visuotinės istorijos kursas* (abu 1926), *Trumpas pedagogikos istorijos kursas* (1930). 1929 Kauno un-te gavo g-jų mokytojo pažymėjimą. Paskelbė straipsnių, parašė knygelių psichologijos ir filosofijos temomis: *Asmenybės kultūros pagrindai* (1921), *Pirmosios jaunystės psichologija*, *Karo psichologijos bruožai* (abi 1923), *Psichinė energija ir gyvenimas* (1924), *Poetinės kūrybos filosofija* (1925), *Poeto psichikos bruožai* (1926), *Moterų psichikos bruožai; Dechristianizuoto žmogaus siela dailiosios literatūros šviesoje, Meilė ir gyvenimas* (visos 1927), *Tautybė ir gyvenimas* (1929) ir kt. 1944 pasitraukė iš Lietuvos. 1946–50 gyveno Vokietijoje; 1950 įgijo vertėjo teises. 1951 persikėlė į JAV. Bendradarbiavo liet. spaudoje, ypač katalikiškoje.

GOGELIS Kazys (g. 1919.XI.23 Girlaukiuose, Žemaitkiemio vls., Ukmergės aps.), visuomenininkas. 1940 baigė g-ją ir pr. m-los mkt. kursus Ukmergėje. 1940–41 mokytojavo Mažionių pr. m-loje. Nuo 1941 ūkininkavo Girlaukiuose ir mokytojavo pr. m-lose Prausliuose, vėliau Žemaitkiemyje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–47 dirbo liet. pr. m-loje Augsburgo–Hochfeldo pabėgėlių stovykloje, 1947–49 – inž. b-vėje. 1949 persikėlė į JAV. 1950 apsigyveno Detroite, MI. 1950–80 dirbo automobilių pramonėje darbininku, vėliau tekintoju šaltkalviu. 1950–51 mokytojavo liet. m-loje. 1952–90 Amerikos *Lietuvių balso* radijo klubo sekretorius, vėliau pirmininkas, 1960–86 valandėlės *Lietuviškas balsas* redaktorius ir pranešėjas, nuo 1986 redaktorius. Dalyvavo VLIKo veikloje.

GORINAS Vytautas (g. 1916 Tuloje, Rusija), dainininkas (baritonas), kunigas. Baigė aukštesniąją komercijos m-lą Tauragėje. Mokėsi Telšių kunigų seminarijoje; ją baigęs, kunigu neįsišventino. 1939 baigė Lietuvos karo m-lą Kaune; mokydamasis joje, dainavo kariūnų oktete. Laimėjęs stipendiją, 1939 įstojo į Kauno konservatorijos dainavimo klasę (mokėsi pas A. Binkevičiūtę). 1944 pasitraukė į Vokietiją, studijavo dainavimą Stuttgarto konservatorijoje. Dalyvavo *Sietyno* ansamblyje, B. Jonušo vyrų chore. 1948 persikėlė į Čikagą, IL. Gavęs privačią stipendiją, 1949 įstojo į Alvernia konservatoriją, ją 1954 baigė. Dainavo solo partijas *Birutės* choro statytose operetėse, liet. radijo programose, įv. renginiuose. 1955 mirus žmonai, nustojo reikštis kaip dainininkas. Baigė Milwaukee kunigų seminariją, WI. 1970 įšventintas, kunigavo Šv. Patriko parapijoje St. Charlese, IL, vėliau Švč. Mergelės Marijos parapijoje Menominee, MI. Išleido plokštelę, savo ir kun. P. Butkaus sukurtų dainų rinkinį.

GOŠTAUTAS Stasys (g. 1939.I.3 Kaune), menotyrininkas, literatūros tyrinėtojas. Ph. D. (1972). 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į Kolumbiją. 1956 Medelline baigęs vid. mokslą, mokytojavo. 1958–59 *Revista Información* vyr. redaktorius. 1961–62 studijavo ir dėstė Bogotos un-te. Nuo 1962 gyvena JAV. 1964–66 *United Press International* agentūros prie JT meno ir kultūros korespondentas. Fordhamo un-te Niujorke, NY, studijavo isp. ir pranc. lit-ras, 1966 jį baigė bakalauro laipsniu. 1966–68 dirbo žrn. *Visión* redakcijos kultūros skyriuje. 1967 Niujorko un-te įgijo magistro laipsnį, vėliau filos. daktaro laipsnį. 1968–69 Harvardo un-te, MA, studijavo lit-ros kritiką. 1968–77 Wellesley koledžo, MA, dėstytojas, profesorius asistentas, nuo 1973 Isp. kalbos ir lit-ros katedros vedėjas. 1977–80 Bostono un-to, MA, 1980–82 Lafayette koledžo Eastone, PA, vizituojantis profesorius. 1983–85 Texaso un-to prie Dallaso (Richardsone, TX) f-to narys, Lit-ros vertėjų s-gos vykdomasis direktorius, žrn. *Translation Review* vienas redaktorių. Lituanistikos in-to narys, buvo jo Menotyros sk. vedėjas. Skaitė paskaitas JAV, Lot. Amerikos, Europos un-tuose. Nuo 1966 *Encyclopedia Britannica* isp. laidos kasmetinių avangardinio meno apžvalgų autorius. Tyrinėja ispanų ir Lot. Amerikos rašytojų kūrybą. Išleido knygas *Antologia del arte lituano* (1959), *Arte Colombiano* (1960), *Buenos Aires y Arlt* (1977), studiją

Stasys Goštautas

Antonio Agustin y Pedro Ruiz de Moros (1979). Moksl. leidiniuose anglų ir isp. k. (*World Literature Today, Eco, Zona Franca, Cuadernos Hispanoamericanos, Revista Iberoamericana, Bulletin Hispanique* ir kt.), liet. period. spaudoje paskelbė straipsnių apie meną, kultūrą ir litrą. Suredagavo kn. *Homenaje a Jorge Guillén* (1978) ir dvi P. Gaučio Lot. Amerikos ir isp. poezijos vertimų antologijas. Sudarė įv. šalių tyrinėtojų studijų apie M. K. Čiurlionį rink. *Čiurlionis: Painter and Composer* (1994 Lietuvoje). Lituanistikos in-to narys, buvo jo Menotyros sk. vedėjas. Priklauso PEN klubui (nuo 1972 jo išeivių centro JAV, nuo 1990 liet. PEN centro skyriaus v-bos narys), Tarpt. ispanistų bendrijai.

GOŠTAUTAS Vaclovas (1900.VI.4 Kretingoje – 1962.XII.29 Čikagoje, IL), visuomenininkas. Menotyrininko S. Goštauto tėvas. Mokėsi Kretingoje, Skuode. 1918 vokiečių kalintas nepilnamečių polit. kalinių stovykloje Šiauliuose. Vėliau stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Baigęs Karo m-lą Kaune, tarnavo kavalerijoje. Nuo 1925 dirbo policijoje, 1928–31 Vidaus reikalų m-jos policijos referentas. 1927–29 vienas *Geležinio vilko* org-jos vadovų, vėliau buvo tautininkų s-gos veikėjas. 1931–44 Raseinių, Vilkaviškio, Marijampolės aps. viršininkas (1940–41 bolševikų kalintas Marijampolės kalėjime). 1944 pasitraukė į Vokietiją, nuo 1949 gyveno Kolumbijoje. 1962 persikėlė į JAV.

GRABAU-GRABAUSKAS Juozas (1895 Daukšiuose, Padovinio vls., Marijampolės aps. – 1962.II.19 Niujorke, NY), pedagogas. Mokėsi Veiverių mkt. seminarijoje. Per I pasaul. karą dirbo liet. m-loje Rusijoje. Pedagogikos studijas tęsė kursuose Voroneže, Rusija, VDU Kaune. 1920–22 mokytojavo, po to dirbo darbo ir socialinės apsaugos srityje. 1941–44 buvo Vilniaus turto valdymo direkcijos vedėjas. Bendradarbiavo spaudoje, išleido kn.: *Pramonės įmonių darbininkų ir vedėjų teisių ir pareigų darbo srityje vadovėlis* (1930), *Socialinė globa ir vaikų teismai* (1932), *Darbo ir socialinės apsaugos teisė* (1934), *Darbininkų*

namų statyba (1935), *Pramonės darbininkų įstatymai* (1936), *Religijų tikrovė* (1939). Po II pasaul. karo gyveno JAV. 1954 baigė Nekilnojamojo turto in-tą Niujorke. Išleido kn. *Kelias į pasisekimą* (1953).

GRADECKAS Adolfas Edvardas (g. 1903. X.23 New Britaine, CT), kunigas. Rochesteryje, NY, baigė Šv. Bernardo kunigų seminariją; 1928 įšventintas kunigu. Kunigavo New Haveno, CT, kelerius metus Waterbury, CT, liet. parapijose, nuo 1968 New Britaino liet. parapijos klebonas.

GRAIČIŪNAS Andrius (**Greičiūnas;** 1870. X.31 Pajuodupėje, Kupiškio vls. – 1952.IX.9 Palatine, Čikagos, IL, priemiestyje), gydytojas, visuomenininkas. Mokėsi Liepojos g-joje, Latvija, Kauno kun. seminarijoje; iš jos buvo pašalintas. Kupiškio ir Vabalninko vls. platino liet. laikraščius ir maldaknyges. Baigęs Liepojos g-ją, kurį laiką mokėsi farmacijos ir dirbo vaistinėje Maskvoje. Priklausė Maskvos liet. studentų d-jai. 1889 persikėlė į JAV. Dirbo akmens anglies kasyklose. Su J. Šliūpu suorganizavo Lietuvių mokslo draugystę (1893 jos sekretorius), 1894 įkūrė savaitraštį *Naujoji gadynė*. 1894 persikėlė į Čikagą, dirbo vaistinėje. 1900 baigė Ilinojaus un-to Med. m-lą; M. D. Čikagoje su P. Bračiuliu surengė pirmąjį liet. vaidinimą. Buvo *Aušros* d-jos pirmininkas (1901–10). Skaitė paskaitas med. klausimais, rašė straipsnius, brošiūras, redagavo *Gydytoją* (1921–25). Priklausė SLA, ALDD (buvo jos pirmininkas), Tėvynės mylėtojų d-jai, Lietuvių socialistų s-gai, Lietuvių etninei d-jai. Čikagoje įkūrė Kupiškėnų klubą. Rėmė besimokantį Lietuvos jaunimą, Lietuvos Raudonąjį kryžių, žrn. *Medicina*, Laisvamanių etinės kultūros d-ją, Kupiškyje statė Liaudies namus.

Steponas Grauslys

GRAIČIŪNAS Andrius Algirdas (**Greičiūnas, Andy Gray;** g. 1901.VII.4 Čikagoje, IL), tapytojas. Studijavo Urbanoje, IL, įgijo vet. gydytojo specialybę. Po kelerių metų ją metęs, studijavo tapybą. Su tapybos darbais dalyvavo parodose.

GRAUSLYS Alfonsas (1902.IV.16 Telšiuose – 1988.IX.14 Toronte, Kanada), kunigas, visuomenininkas. Mokėsi Telšių *Saulės* g-joje ir 1920–25 – Kauno kun. seminarijoje. Kunigu įšventintas 1925. VDU studijavo bažnytinę teisę. Dirbo kapelionu Kauno g-jose, buvo populiarus Kauno Įgulos bažnyčios ir vyskupijos pamokslininkas. 1944 pasitraukė iš Lietuvos. Po karo iš Romos 1946 persikėlė į Argentiną, kunigavo Buenos Airėse, rengė meno ir lit-ros vakarus. Nuo 1950 gyveno JAV, kunigavo Čikagoje, IL. Bendradarbiavo katalikų spaudoje. Moralės ir rel. klausimais spausdino str. *Tiesos kelyje*, *Naujojoje romuvoje*, *Laike* (Argentina), *Laiškuose lietuviams*. Išleido rel. straipsnių rinkinius *Ieškau tavo veido* (1971) ir *Šviesa tamsoje* (1974).

GRAUSLYS Steponas (tėvas **Bernardinas;** 1918.I.1 Šukaičiuose, Veiviržėnų vls., Kretingos aps. – 1994.I.25 Kennebunkporte, ME; palaidotas Midle Village, NY), kunigas pranciškonas. Teologijos (1943) ir filosofijos (1946) daktaras. 1933 įstojo į pranciškonų ordiną. Mokėsi Kretingos pranciškonų g-joje. 1937–

41 Popiežiniame šv. Antano un-te Romoje studijavo teologiją, jame apgynė teologijos doktoratą. 1941 įšventintas kunigu, studijavo filosofiją Švč. Jėzaus Širdies un-te Milane, Italija. 1946 jame apgynė filosofijos doktoratą. Nuo 1946 Romoje dalyvavo Skotistų sekcijoje, rengė spaudai J. D. Scotus veikalus. Gyvendamas Italijoje, dalyvavo liet. veikloje, globojo karo pabėgėlius ir belaisvius. 1947 persikėlė į JAV ir įsijungė į pranciškonų veiklą. Buvo brolių magistras, provincijos sekretorius, 1950–53 *Darbininko* administratorius, vienuolyno Brooklyne, NY, viršininkas, provincijolo patarėjas (tris kadencijas). 1953–57 Toronte, Kanada, vienuolyno viršininkas ir Prisikėlimo parapijos, vėliau Rochesterio, NY, Šv. Jurgio parapijos klebonas. Pranciškonų Šv. Antano g-jos Kennebunkporte mokytojas, choro vadovas. Bendradarbiavo LE, *Aiduose, Darbininke, Tėviškės žiburiuose, Šv. Pranciškaus varpelyje.*

GRAUŽINIENĖ Palmira (1903.V.11 Naujamiestyje, Panevėžio aps. – 1984.X.4 Los Angelese, CA), pedagogė, visuomenininkė. Pedagogo B. Graužinio žmona. Gamtos mokslų studijas baigė Lietuvos un-te. Mokytojavo Užpalių, Raseinių, Panevėžio g-jose. Buvo veikli ateitininkė, šaulė. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, dirbo Kempteno liet. g-joje. 1949 persikėlė į JAV. Gyveno Clevelande, OH, San Diego, CA, Los Angelese, CA. Dalyvavo JAV LB, ateitininkų, katalikių moterų org-jų veikloje, buvo renkama į jų v-bas.

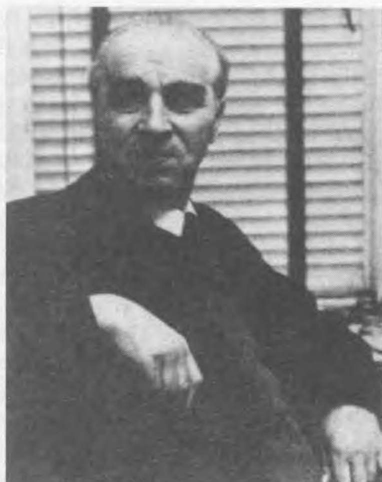
GRAUŽINIENĖ Ramona (**Žygaitė;** g. 1960. XII.11 Čikagoje, IL), verslo administratorė, visuomenininkė. Žurnalisto J. Žygo duktė. 1978 baigė K. Donelaičio lituanistinę, 1979 Marijos m-lą (Maria Haigh School). 1979–81 mokėsi Pedagoginiame lituanistikos in-te. 1983 baigė Ilinojaus un-tą Čikagoje bakalauro laipsniu (verslo administravimas). 1980–84 dirbo *Chicagoland Federal Savings* banko personalo vadybininke. 1984–92 *First Chicago* banko viceprezidento asistentė. 1990 Loyolos un-te, IL, gavo magistro laipsnį. 1992–93 *Delta Communications*, 1993–95 *First of America* banko korporacijos viceprezidentė, nuo 1995 *Firstar* banko viceprezidentė, personalo direktorė. Aktyviai dalyvauja visuom. ir kult. JAV LB veikloje: šoko ansamblyje *Grandis*, priklauso skautams akademikams (Čikagos sk. centro v-bos pirmininkė, *Aušros vartų* tunto draugininkė). 1986–89 Amerikos d-jos prieš vėžį Čikagos sk. iždininkė, yra *North Suburban* banko personalo asociacijos pirmininkė.

GRAUŽINIS Balys (1905.X.5 Droničėnuose, Utenos vls. ir aps. – 1993.IV.30 Los Angelese, CA), pedagogas. Nuo 1928 studijavo lituanistiką VDU Teologijos-filosofijos f-te. Buvo aktyvus ateitininkas; dėl to jam nebuvo leista laikyti egzaminų mokytojo cenzui gauti; jį įgijo tik vokiečių okupacijos metais. Mokytojavo Utenos aps. m-lose, Kalvarijoje, 1938–44 Panevėžyje. Sovietų okupacijos metu saugumo terorizuojamas atsisakė bendradarbiauti. 1944 pasitraukė į Vokietiją, mokytojavo Kemptene, buvo liet. g-jos vicedirektorius. 1949 apsigyveno JAV, Clevelande, OH, vėliau San Diego ir Santa Monicoje, CA, suorganizavo liet. m-las. Veikė JAV LB, buvo Santa Monicos apyl. pirmininkas. Bendradarbiavo *Drauge.*

GRAVROGKAS Julius (**Graurogkas;** 1885. II.5 Telšiuose – 1968.II.11 Clevelande, OH), mechanikos inžinierius. 1903 baigė Šiaulių

Ramona Graužinienė

Julius Gravrogkas

g-ją, 1915 Sankt Peterburgo technologijos in-tą. Mokydamasis buvo liet. studentų d-jos narys (priklausė d-jos kairiajam sparnui). 1915 su kitais įkūrė liet. studentų radikalų būrelį. Baigęs in-tą, dirbo Bologojės, Rusija, technikos m-loje (buvo pašalintas dėl neištikimybės valdžiai), vėliau inžinieriumi Omske. 1917 išrinktas Bologojės technikos m-los direktoriumi. 1920 sugrįžęs į Lietuvą, Vilniuje įkūrė Technikos m-lą. Vilnių okupavus lenkams, įkūrė Technikos m-lą Kaune ir iki 1940 buvo jos direktorius. Nuo 1922 dirbo ir Lietuvos un-te, 1941–44 VDU rektorius. Išleido kn. *Nuo nejudamo eterio iki reliatyvinės mechanikos* (1931). Žrn. *Naujoji romuva, Technika* ir kitur paskelbė moksl. straipsnių. Iki 1927 buvo socialdemokratų partijos narys. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–46 Detmoldo liet. g-jos mokytojas, 1946–49 Pabaltijo un-to Hamburge–Pinneberge profesorius. Vėliau persikėlė į JAV. JAV užpatentavo laivų siūbavimų tyrimo aparatą. Bendradarbiavo liet. išeivijos spaudoje.

GRAVROGKIENĖ Aldona L. (**Baltch-Gravrogkas;** g. 1926 Binghamtone, NY), gydytoja. Baigusi g-ją Lietuvoje, vėl grįžo į JAV. 1952 baigė Niujorko valstijos un-to Med. koledžą Syracuse; M. D. Įgijo teisę praktikuoti Niujorko ir Ilinojaus valstijose. 1959 išlaikė vidaus ligų specialybės egzaminus, specializavosi gydyti infekcines ligas. Stažavo ir specializavosi Blythedale vaikų ligoninėje Valhalloje, NY. Dirbo Ilinojaus un-te. Yra Uniono un-to Albany med. koledžo, NY, Farmakologijos ir eksperimentinės medicinos sk. profesorė. Parašė moksl. straipsnių. Priklauso ALGS.

GRAŽIENĖ Gražina (**Gečaitė;** g. Lietuvoje), farmakologė. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV. Baigė Ilinojaus un-tą Čikagoje ir įgijo farmakologės diplomą. Dirba Walgreeno vaistinių b-vėje. Dalyvauja labdaros Lietuvai k-to *Lithuanian Mercy Lift* veikloje; jo nariai už surinktus pinigus perka ir į Lietuvą siunčia vaistus. Priklauso skautams (1980–82 Čikagos sk. pirmininkė, turi paskautininkės laipsnį) ir korp. *Neo-Lithuania.*

GRAŽIŪNAS Albinas (**Graževičius;** 1906.X.13 Mankūnuose, Miroslavo vls., Alytaus aps. – 1971.VII.6 Niujorke, NY), pedagogas, žurnalistas, visuomenininkas. 1927 baigė Alytaus g-ją. 1927–32 studijavo VDU lituanistiką, 1934–38 teisę. Aktyviai reiškėsi skautų, pavasarininkų, ateitininkų org-jose, ėjo vadovaujančias pareigas. Redagavo įv. leidinius, rašė į spaudą. 1938–44 (su pertrauka sov. okupacijos laikotarpiu) mokytojavo Prienų g-joje. 1944 pasitraukė į Vokietiją; čia 1945–48 dėstė Würzburgo ir Augsburgo liet. g-jose. 1949 persikėlė į JAV. Period. spaudoje paskelbė straipsnių visuom. gyvenimo ir kultūros temomis, humoristinių kūrinėlių (kai kurie pasirašyti Miko Sidabrėlio slap.). Vilniuje išleistos jo kn. *Krikščioniškoji demokratija Lietuvoje* (1994), *Lietuva dviejų okupacijų replėse* (1996). Priklausė LKDP (buvo centro k-to narys), Liet. žurnalistų s-gai.

GRAŽULIENĖ Nijolė (**Beleškaitė, Gražulis;** g. 1941.I.22 Mikoliškiuose, Kretingos aps.), redaktorė, vertėja, rašytoja. 1962 De Paulo un-te Čikagoje, IL, gavo bakalauro, 1965 Ilinojaus technologijos in-te – magistro laipsnį (chemija). 1965–66 Lourdeso m-los Čikagoje mokytoja. 1966–70 redagavo techn. žurnalus, 1980–87 buvo Amerikos lietuvių b-kos leidyklos tarybos sekretorė (nuo 1996 narė). 1987–94 dirbo Ilinojaus un-te Čikagoje (1987–91 Chemijos katedros raštinės vedėja, 1991–94

Nijolė Gražulienė

dirbo Psichiatrijos katedroje). Redagavo P. Janicako (su kt.) vadovėlį *Principles and Practice of Psychopharmacotherapy* (išl. 1994, 1995) ir kt. leidinius. Nuo 1994 Ilinojaus un-to Psichiatrijos in-to Tyrimų paramos centro direktorė. Išvertė į anglų k. knygų: A. Kairio *Po Damoklo kardu* (*Under the Sword of Damocles*, 1980), *Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika* (*Chronicle of the Catholic Church in Lithuania*, t. 1, 1981), J. Prunskio *Lietuva bolševikų okupacijoje* (*Lithuania under Soviet Occupation*, 1982), M. Strimaitytės-Mėlienės *Kryželiai Arktyje* (*Crosses in the Arctic*, 1987). Redagavo kn.: A. Skrupskelienės *Lithuanian Writers in the West: An Anthology* (1979), *The Art of Viktoras Petravičius* (1991), *The Art of Ona Dokalskaitė-Paškevičienė* (1993), A. Kezio *Lithuanian Artists in North America* (1994) ir *Cityscapes II* (1996). Sukūrė eilėraščių, eiliuotų dramos veikalų vaikams; laimėjo *Laiškų lietuviams* rašinių konkursų 4 premijas.

GRAŽULIS Balys (1914.XII.10, n. s. XII.23 Antakalnyje, Varėnos aps. – 1994.IV.2 Flinte, MI), rašytojas, žurnalistas, visuomenės veikėjas. Per I pasaul. karą su tėvais gyveno Sibire. 1921 grįžo į Lietuvą. Nuo 1930 dalyvavo Šaulių org-jos veikloje. 1934–40 tarnavo Lietuvos kariuomenėje liktiniu puskarininkiu. *Karyje* paskelbė eilėraščių, apsakymų, apybraižų. 1939 Valst. egzaminų k-joje išlaikė brandos atestato egzaminus. Bolševikų okupacijos metu LAF narys. 1941.VI.22 vadovavo sukilėliams, užėmusiems Kauno radiofoną, sukilimo metu buvo jo viršininkas. 1941–43 dirbo radiofono lit-ros skyriuje, parašė radijo vaidinimų, daugiausia jaunimui. 1944 pasitraukė į Vokietiją, organizavo LB veiklą, su kitais steigė Liet. rašytojų tremtinių d-ją (pirmosios v-bos narys, iždininkas), Liet. žurnalistų s-gą. Persikėlęs į JAV, aktyviai dalyvavo visuom. darbe. Buvo LRD revizijos k-jos, Flinto BALFo sk., Liet. žurnalistų s-gos Detroito, MI, sk. pirmininkas, LŠS garbės teismo narys, JAV LB Michigano apyg.

Balys Gražulis

v-bos narys. Išleido novelių rink. *Brydė rugiuose* (1947), *Išdavimas* (1951), *Sudužęs vaizdas* (1958). Kūryboje vaizduojamas tėviškės kaimo ir pokario metų išeivių stovyklų gyvenimas, aprašomi įvairūs atsitikimai, meilės nuotykiai; vėlesniuosiuose kūriniuose žymu polinkis į psichologizmą. Period. spaudoje paskelbė apybraižų, atsiminimų, recenzijų, straipsnių lit-ros klausimais.

GREIČIUS Vincas (**Gray;** g. 1918.V.8 Clevelande, OH), smuikininkas. Smuikuoti mokėsi Clevelando muz. m-loje (Music School Settlement) pas E. Eyle. 1944 magistro laipsniu baigė Western Reserve un-tą Clevelande. 4 metus buvo šio un-to orkestro koncertmeisteris. 7 metus griežė Clevelando simf. orkestre. Kaip solistas griežė įv. koncertuose, radijo programose. Vertėsi privačiomis pamokomis. 1935 koncertavo Kaune ir kt. Lietuvos miestuose. Nuo 1948 Niujorko, NY, *Metropolitan Opera* orkestro smuikininkas, vėliau koncertmeisteris. Sukūrė kūrinių smuikui.

GRIAUZDĖ Aleksandras Petras (g. 1912.X.25 Rygoje, Latvija), ekonomistas, inžinierius. 1931–38 dirbo Kaune įv. įstaigose. Aktyviai sportavo, organizavo daug sporto varžybų. Eksternu baigė g-ją, nuo 1938 VDU studijavo ekonomiką. 1938–42 dirbo Pašto v-boje, vėliau iki 1944 vadovavo *Maisto* b-vės transporto skyriui. Vok. okupacijos metais dirbo *Žalgirio* (vėliau *Laisvos Lietuvos*) pogrindžio radijuje, leido pogrindžio spaudą. LŠS, Lietuvos laisvės kovotojų s-gos ir korp. *Neo-Lithuania* narys. 1949 apsigyveno JAV, Bostone, MA. Pasimokęs braižybos, nuo 1955 dirbo inžinerijos įstaigose. 1957–83 Northerno plieno b-vėje darė plieno konstrukcijų brėžinius, vėliau vadovavo tiltų skyriui. Už gelžbetonio armatūros pagerinimą 1983 apdovanotas Massachusettso valstijos senato premija. Dalyvauja ALTS Bostono sk. veikloje.

GRYBAUSKAS Vytautas (g. 1922.IV.3 Telšiuose), sportininkas, sporto veikėjas. 1940 baigė g-ją. 1940–43 studijavo Vilniaus un-te. Žaidė Telšių g-jos, Vilniaus un-to, vėliau Vilniaus LGSF rinktinėje, 1943–44 – Telšių *Džiugo* futbolo, krepšinio, tinklinio komandose. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, gyveno Schönfelde. Ten subūrė liet. krepšinio komandą *Kovas*. 1949 persikėlė į Prancūziją; Mulhouse treniravo krepšininkus. 1953 apsigyvenęs JAV, Rochesteryje, WA, įkūrė sporto klubą *Sakalas*. Sporto temomis rašė į *Ateitį, Draugą, Naujienas*.

GRYBINAS Zigmas (g. 1923.XII.25 Lukšiuose, Šakių aps.), pedagogas, visuomenininkas. 1941 išlaikęs mokytojo cenzo egzaminus, dirbo Būdviečių (Šakių aps.), Bernotų (Švenčionių aps.) pr. m-lų vedėju. 1942–43 VDU studijavo liet. k. ir lit-rą, vėliau dėstė Zyplių (Šakių aps.) ž. ū. m-loje. 1944 pasitraukęs iš Lietuvos, gyveno Austrijoje ir Vokietijoje pabėgėlių stovyklose, mokytojavo, buvo liet. pr. m-lų vedėjas, skautų vadovas. 1949 persikėlęs į JAV, iki 1970 (su pertraukomis) East St. Louiso, IL, lituanistinės m-los vedėjas. 1965–72 P. Ilinojaus un-to suaugusiųjų technikos m-los matematikos ir braižybos mokytojas. Studijavo inžineriją Vašingtono un-te St. Louise, MO, kurį laiką dirbo braižytoju, projektuotoju.

Zigmas Grybinas

1971 Vašingtono un-te bakalauru baigė psichologiją, 1974 P. Ilinojaus un-te įgijo pedagogikos magistro laipsnį. 1972–76 dėstė East St. Louiso valstijos Community koledže, IL, vėliau Assumptiono katalikų g-joje bei Kaskaskijos koledžo kalėjimo m-loje, Belleville koledže, IL. Nuo 1949 aktyviai dalyvauja JAV LB veikloje: daug metų East St. Louiso apyl. v-bos narys, pirmininkas. Per 20 metų vadovavo Vasario 16 g-jos rėmėjų būreliui. Bendradarbiauja spaudoje, parengė ir išleido liet. k. pratimų rinkinį JAV lituanistinėms m-loms, parašė JAV LB East St. Louiso apylinkės kroniką, atsiminimų. Kuria įvairius liaudiško stiliaus medžio drožinius, dalyvauja parodose. Apdovanotas LLS žymeniu.

GRICIUS Alfonsas (g. 1924.VI.1 Paežeryje, Telšių vls. ir aps.), poetas. 1941 baigė Telšių g-ją. 1941–43 studijavo Vilniaus un-te liet. lit-rą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Frankfurto prie Maino un-te studijavo filosofiją. 1949 persikėlė į Australiją. Nuo 1959 gyvena JAV, Los Angelese, CA. Kūrinius pradėjo spausdinti

Alfonsas Gricius

1942. Išleido eilėraščių rink. *Žemė ir žmogus* (1947), *Tropikų elegijos* (1953), *Pažadinti sfinksai* (1961). Kūrybai būdinga egzotiniai fantastiniai motyvai, abstrakčios sąvokos, klasikinis eiliavimas. Priklauso Liet. rašytojų d-jai (1980–83 v-bos narys).

Irena Dalia Griežė

GRIEŽĖ Irena Dalia (**Jurgelevičiūtė;** g. 1931 Kaune), tapytoja. Dailininko V. K. Jonyno žmona. 1949 apsigyveno JAV. Northeasterno un-te Bostone, MA, baigė anglų k. ir lit-rą. Po to dailę studijavo Bostono ir Niujorko, NY, Fordhamo un-tuose. Sukūrė vitražų Vašingtono, DC, Grieno, ME, Worcesterio, MA, ir kt. miestų bažnyčioms, aliejinės tapybos kūrinių, pastelių, akvarelių. Kūriniai dekoratyvūs, kai kurie abstraktūs. Dalyvavo parodose Čikagoje, IL, Niujorke, Bronxe, NY, Bostone, Vilniuje ir kt. (tapybos kūrinių padovanojo

Lietuvos dailės muziejui). 1972 už tapybos darbus Fordhamo meno klubas apdovanojo aukso medaliu.

Vladislava Grigaitienė

GRIGAITIENĖ Vladislava (**Polovinskaitė;** 1890.XI.20 Kaune – 1961.VII.23 Niujorke, NY), dainininkė (dramatinis sopranas), pedagogė. Būdama 10 metų, giedojo Švč. Trejybės bažnyčios chore, vėliau dainavo ir vaidino slaptame *Dainos* d-jos chore. Baigusi *Saulės* mokytojų seminariją Kaune, mokytojavo liet. pradinėje m-loje ir dirbo Liet. katalikių moterų d-joje. Persikėlusi į Vilnių, mokytojavo, buvo *Rūtos* klubo narė, dalyvavo Liet. mokslo d-jos koncertuose. 1914 baigusi Rusų muzikos m-lą Vilniuje, išvyko į Sankt Peterburgą. 1919 čia baigė konservatoriją (Izeckos klasę) ir buvo pakviesta dainuoti į Marijos teatrą, tačiau išvyko į Vitebską, Rusija. Trumpai dėstė Vitebsko konservatorijoje, dainavo Smolensko valst. operoje. 1920 grįžo į Lietuvą, koncertavo ir tais pačiais metais tobulinosi Paryžiuje pas F. Litvinne. 1921–44 Valstybės teatro operos solistė. 1921–33 Kauno muz. m-los, 1933–44 Kauno konservatorijos profesorė. Buvo Lietuvių meno kūrėjų muz. sekcijos narė, Filharmonijos d-jos, birutiečių pirmininkė. Koncertavo Latvijoje, Estijoje (dainavo ir operoje), Suomijoje, Vokietijoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Čia 1945–46 daug koncertavo. *Dainavos* ansamblio krikštamotė. 1946 persikėlė į JAV, apsigyveno Elizabethe, NJ. Surengė bažn. koncertų. Vaidmenys (iš viso ~ 30): Aida, Leonora, Amelija (G. Verdi *Aida, Trubadūras, Kaukių balius*), Tosca (G. Puccini *Tosca*), Santuzza (P. Mascagni *Cavalleria rusticana*), Gražina (J. Karnavičiaus *Gražina*) ir kt. Dainavo solo partiją S. Šimkaus baladėje *Nugrimzdęs dvaras*, daug A. Kačanausko, J. Gruodžio dainų. Įdainavo arijų ir dainų plokštelių.

GRIGAITIS Jonas (**Grigaliūnas;** 1872.I.16 Kapčiūnuose, Pakruojo vls., Šiaulių aps. – 1966.I.14 Niujorke, NY), visuomenininkas. 1888 baigęs Joniškėlio dviklasę m-lą, dirbo valsčiaus raštinėje. Nuo 1896 Rygos–Oriolo glžk. v-bos Rygoje tarnautojas. Buvo Rygos lietuvių pašalpos d-jos valdybos, revizijos k-jos narys. Su kitais 1903 įsteigė d-ją *Kanklės* (buvo jos v-bos narys, knygyno vedėjas), 1906 – lietuvių d-ją *Žvaigždė* (buvo jos revizijos k-jos narys). Aktyviai dalyvavo 1904–05 įvykiuose. Buvo Pašalpos d-jos taupomosios-skolinamosios kasos (įst. 1914) tarybos narys ir fin. reikalų vedėjas. 1919–30 Geležinkelių v-bos vyr. buhalteris. 1920–30 Susisiekimo

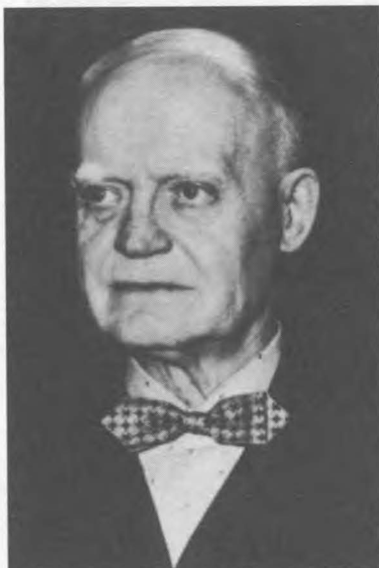

Jonas Grigaitis

m-jos kooperatyvo v-bos pirmininko pavaduotojas, 1923–28 Geležinkelių taupomosios-skolinamosios kasos v-bos pirmininkas. Rašė į *Rygos garsą*. Gyvendamas JAV, 1954 *Naujienose* paskelbė *Atsiminimus iš Rygos lietuvių gyvenimo*.

GRIGAITIS Justinas (1902.IV.28 Gudaičiuose, Būblelių vls., Šakių aps. – 1957.IX.17 Čikagoje, IL), kunigas. Filosofijos (1927) ir teologijos (1928) daktaras. 1921 baigė Marijampolės g-ją. Louvaino un-te Belgijoje gavo filosofijos daktaro, Innsbrucko un-te Austrijoje – teologijos daktaro laipsnį. Grįžęs į Lietuvą, 1928–44 buvo Vilkaviškio kunigų seminarijos profesorius, 1941–44 ir vicerektorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją, nuo 1950 gyveno JAV.

GRIGAITIS Pijus (1883.X.16 Gudaičiuose, Bublelių vls., Kudirkos Naumiesčio aps. – 1969.V.22 Čikagoje, IL), politikas, visuomenės veikėjas, žurnalistas. Mokėsi Marijampolės g-joje, vėliau Mintaujos g-joje, priklausė slaptai *Kūdikėlio* d-jai (vėliau Vinco Kudirkos d-ja). 1901 sugrįžęs į Marijampolės g-ją, įsteigė slaptą moksleivių būrelį, vadovavo slaptai *Artojų* d-jai. 1903 įstojo į Sankt Peterburgo un-tą. Vaidino lietuvių teatre, režisavo jo spektaklius. Po Kruvinojo sekmadienio (1905.I.22) sustreikavus Rusijos un-tams, sugrįžo į Marijampolę; čia padėjo Jonui ir Kaziui Griniams rengti spektaklį *Amerika pirtyje*. Dalyvavo 1905 įvykiuose, buvo Lietuvos socialdemokratų partijos veikėjas. 1905 suimtas, kalintas Suvalkų Kalvarijos (dabar Kalvarija), vėliau Suvalkų kalėjime; karo teismo buvo nuteistas mirties bausme; jį išgelbėjo Suvalkų Kalvarijos kaliniai, pasiuntę telegramą Rusijos ministrui pirmininkui S. Vittei (byla vėliau perduota civiliniam teismui). 1906 iš kalėjimo pabėgo ir emigravo į JAV. Čia rinko aukas revoliucijai. 1907–12 Berne, Šveicarija, studijavo teisę ir filosofiją. 1913 grįžęs į JAV, apsigyveno Baltimorėje, MD. Redagavo savaitraštį *Pirmyn*, nuo 1914 – laikr. *Naujienos*, vėliau žrn. *Naujoji gadynė*. 1914 dalyvavo Visuotiniame Amerikos lietuvių seime, pateikė Lietuvos apsisprendimo teisės rezoliuciją. Čikagos un-te baigė teisę ir įgijo daktaro laipsnį; J. D. Lankėsi didžiuosiuose JAV lietuvių telkiniuose, rėmė S. Dariaus ir S. Girėno skrydį per Atlantą, įkūrė F. Vaitkaus skrydžio rėmimo k-tą. Buvo aktyvus Lietuvos laisvinimo org-jų dalyvis, ALTo kūrėjas, jos vykd. k-to narys ir centro sekretorius, vienas BALFo kūrėjų. Priklausė SLA, dalyvavo jo seimuose, aktyviai priešinosi komunistų įtakai. Iki 1962 rudens Amerikos lietuvių socialistų s-gos centro sekretorius, vėliau vicepirmininkas, *Apšvietos* k-jos pirmininkas. Reikalavo, kad JAV Kongresas priimtų tremtinių imigracijos įstatymą. Buvo Lietuvos laisvinimo delegacijų į Baltuosius rūmus dalyvis, parašė daug Lietuvos laisvinimo rezoliucijų.

Pijus Grigaitis

GRIGAITYTĖ Kotryna (**Graudienė;** g. 1910.VII.26 Būdežeriuose, Vilkaviškio vls. ir aps.), rašytoja. 1932 Kaune baigė g-ją. 1934–36 studijavo VDU. Dirbo tarnautoja. Poeziją pradėjo publikuoti 1927. 1937 išleido eilėraščių rink. *Akys pro vėduoklę*. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. Išleido eilėraščių rinkinius *Paslaptis* (1950), *Širdis pergamente* (1956), *Rudens sapnai* (1963, *Draugo* premija), *Trapus vakaras* (1968), *Marių vėjui skambant* (1980, LRD premija), *Tylos dovana* (1983), rinktinę *Tylos dovana* (1991 Vilniuje). Poezijai būdinga

gamtos, intymių išgyvenimų, tremties ir tėvynės ilgesio motyvai, skaidri jaunatviška pasaulėjauta. Prozos kūriniuose (novelių ir apysakų rink. *Veidu prie žemės*, 1962; rom. *Auksinukai*, 1995 Vilniuje) gvildenamos meilės, šeimos problemos. Priklauso Liet. rašytojų d-jai (1958–62 v-bos narė), Lietuvos rašytojų s-gai.

GRIGAITYTĖ-NOVICKIENĖ Birutė (1898.XII.7 Kapčiūnuose, Pakruojo vls., Šiaulių aps. - 1973.XII.4 Niujorke, NY), teisininkė, visuomenės veikėja. 1915 baigė g-ją Rygoje. 1916 mokėsi pedagoginėje g-joje Vitebske, Baltarusija. Viena Lietuvių liaudies un-to Vitebske steigėjų; 1917–18 švietimo ir kultūros d-jos *Laisvė* sekretorė. 1917 Sankt Peterburgo liet. seimo atstovė. Nuo 1918 dirbo Valstybės taryboje: priklausė Moterų k-tui kariuomenei remti (sekretorė), 1917–23 Lietuvos socialistų liaudininkų partijai. 1919 Lietuvos skautų d-jos steigėja, v-bos narė. 1920–24 dirbo Steigiamojo seimo, I ir II seimų protokolų biuro vedėja. 1920–40 veikė Lietuvos moterų globos d-jos v-boje (sekretorė, pirmininkė, vicepirmininkė), 1922–32 Lietuvos moterų s-goje (vicepirmininkė). 1923 buvo viena Lietuvos studentų d-jos *Varpas* steigėjų, priklausė valstiečių liaudininkų s-gai. 1924 baigė Lietuvos un-to Teisių f-tą (pirmoji moteris, baigusi šį un-tą), 1925 Tarptautinių studijų in-tą (L'Institut des Hautes Études Internationales) Paryžiuje. 1926–39 dirbo Lietuvos kooperacijos banko juriskonsulte. 1928–29 su kitais organizavo Lietuvos moterų tarybą, 1929 Lietuvos motinoms ir vaikams globoti s-gą. Bendradarbiavo period. spaudoje. Nuo 1941 liga prikaustė prie invalido vežimėlio. Pasitraukusi į Vokietiją, 1945–49 aktyviai veikė tremtinių stovyklose: Greizo k-to vicepirmininkė, Tremtinių teisininkų d-jos Scheinfelde ir Valstiečių liaudininkų s-gos Schwäbisch Gmünde pirmininkė, 1948–52 Pabaltijo moterų tarybos narė, 1949–50 pirmininkė. 1949 persikėlė į JAV. Nuo 1950 priklausė Amerikos lietuvių tautinei sandarai.

Birutė Grigaitytė-Novickienė

Kotryna Grigaitytė

GRIGALIŪNAITĖ Irena (g. Lietuvoje), dainininkė (lyrinis sopranas). Vaikystėje mokėsi skambinti fortepijonu. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Kasselyje. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande, OH. 15 metų

giedojo Šv. Jurgio parapijos chore (ir kaip solistė). Nuo 1957 Čiurlionio ansamblio narė. Su šiuo ansambliu gastroliavo P. Amerikoje, Kanadoje, JAV liet. kolonijose. 10 metų dainavo su Clevelando vyrų oktetu. Įdainavo plokštelių su Čiurlionio ansambliu ir vyrų oktetu. 1984–85 koncertavo Australijoje.

GRIGALIŪNIENĖ Janina (Nina **Grigorjevaitė, Norris;** 1911.V Rygoje – 1994.XII.18 Čikagoje, IL; palaidota Vilniuje), skautų veikėja. Nuo 1928 mokytojavo Kalnujų, Marvos, Kauno pr. m-lose. 1933 įsijungė į skautų veiklą, vadovavo stovyklų aprūpinimui. 1938 pakelta į skautininkes. 1944 pasitraukė į Austriją. 1948 persikėlusi į JAV, apsigyveno Čikagoje. Čia telkė skautes, įkūrė *Aušros vartų* tuntą, jam vadovavo, organizavo stovyklas, tautinių šokių grupes, chorą. 1951 įsisteigus Čikagos skautininkių draugovei, buvo vadijos narė. 1985 pakelta į vyr. skautininkes. Apdovanota Lietuvos d. kun-ščio Gedimino V laipsnio ordinu (1938), Lelijos ordinu (1949).

GRIGAS Algis (g. 1935.VII.14 Kaune), dainininkas (baritonas), verslininkas. Nuo 16 metų balsą lavino pas A. Dičiūtę-Trečiokienę. Tobulinosi pas M. Sciappio De Paulo un-te Čikagoje, IL. Vėliau studijavo Roosevelto un-to muz. koledže Čikagoje ir pas D. Onofrei. Dainavo Čikagos lietuvių vyrų chore ir *Dainavos* ansamblyje (1971 B. Budriūno operetėje *Sidabrinė diena* dainavo Jovaro partiją), buvo Čiurlionio ansamblio solistas. Sukūrė vaidmenų Čikagos liet. operos spektakliuose: Baronas Douphol, Germontas (G. Verdi *La Traviata*), Jaunas bajoras (J. Karnavičiaus *Gražina*), Erdvilas (A. Ponchielli *Lietuviai*). Koncertavo JAV miestuose, radijo ir televizijos programose. 1973 įkūrė Čikagos operos trupę (Chicago Opera Co.) ir teatro studiją (Workshop Inc.), pastatė G. Puccini *La Bohème*. 1979 dainavo baritono partiją C. Orffo kantatoje *Carmina burana*. Naujosios Čikagos liet. operos pastatytoje D. Lapinsko operoje *Maras* dainavo dėdės Blindos partiją. 1982 Niujorke, 1983 Milwaukee, WI, 1984 Münsteryje, Vokietija, dainavo latvių komp. A. Kalninio operoje *Baniuta*. Nuo 1985 ne kartą dainavo Lietuvoje (Lietuvos operos ir baleto teatre – Germonto partiją G. Verdi operoje *La Traviata*). Su įv. ansambliais į plokšteles įrašė daug kūrinių. Įdainavo dainų ir arijų plokštelę su Vokietijos simf. orkestru *Filharmonica Hungarica* (dirigavo A. Vasaitis).

Algis Grigas

GRIMSKIS Juozas (g. 1918.V.22 Pakruojyje, Šiaulių aps.), vargonininkas. Mokėsi pas savo dėdę S. Grimskį, J. Stankūną ir J. Uogintą. 1936 vargonininkavo Skaistgiryje, subūrė chorą. Su šiuo choru 1938 dalyvavo Klaipėdos krašto dainų šventėje. 1940–44 mokėsi Šiaulių muz. m-loje. 1944 pasitraukė į Norvegiją. Čia su B. Pakštu 1945 subūrė chorą, koncertavo. 1945 persikėlė į Vokietiją. Priklausė Lietuvių tautiniam ansambliui. 1949 apsigyveno JAV. Vargonininkavo Šv. Kazimiero parapijoje Racine, WI, subūrė chorą ir su juo koncertavo įv. renginiuose ir televizijoje.

GRINA Antanas (g. 1931.VI.13 Vilkaviškyje), verslo administratorius. Teisininko K. Grinos sūnus. Pasitraukęs iš Lietuvos, 1949 Bregenze, Austrija, baigė g-ją. Vėliau persikėlė į JAV. 1951–53 studijavo Ilinojaus un-te Čikagoje. 1954–55 tarnavo JAV kariuomenėje. 1955–60 dirbo *City National Bank and Trust* b-vės Čikagoje užsienio skyriuje, 1960–75 – *Continental Illinois National Bank and Trust* b-vėje Čikagoje. 1960 De Paulo un-te Čikagoje įgijo verslo administravimo bakalauro, 1963 – verslo administravimo ir finansų magistro laipsnį; 1965–68 šio un-to dėstytojas. 1975–88

korp. *Kraft*, 1988–91 (iki pensijos) b-vės *Kraft General Foods* (abi Glenview, IL) iždininko pavaduotojas (Assistant Treasurer, International). 1992 dėstė Vilniaus un-te, dirbo Ekonomikos m-joje, konsultavo Lietuvos ir komercinius bankus. 1992–93 Tarpt. tarnybos, teikiančios pagalbą vyriausybėms (International Executive Service Corps), direktorius Lietuvai. Vadovavo monetarinės ir bankų reformos k-tui Lietuvos banke, buvo Lietuvos vyriausybės bankininkystės ir finansų patarėjas. 1980 apdovanotas *Kraft Merit* žymeniu.

GRINA Kazys (g. 1902.VI.15 Kreiveniuose, Kupiškio vls., Panevėžio aps.), teisininkas. 1923 baigė g-ją Panevėžyje, 1929 Lietuvos un-to Teisių f-tą. Nuo 1920 priklausė Šaulių s-gai, nuo 1926 studentams ateitininkams, buvo korp. *Kęstutis* steigėjas. 1926–44 Lietuvos banko Vilkaviškio, Pasvalio ir Marijampolės skyrių direktorius. Paskelbė straipsnių apie kreditą, kooperatyvus, bendroves žrn. *Lietuvos ūkis ir rinka*. Vėliau persikėlė į JAV. Dalyvavo ALRKF, BALFo veikloje. Nuo 1953 veikė korporacijoje *Kęstutis* Čikagoje, IL, buvo jos pirmininkas.

Česlovas Grincevičius

GRINCEVIČIUS Česlovas (1913.I.4, n. s. I.17 Vilkijoje – 1994.VI.28 Čikagoje, IL; palaidotas Vilniuje), rašytojas, bibliografas, visuomenės veikėjas. 1926–28 mokėsi Kėdainių, 1928–31 Kauno jėzuitų g-jose. 1933–38 studijavo VDU lit-rą, pedagogiką, teatrologiją. 1936–40 dirbo VDU Teologijos-filosofijos f-to bibliotekininku, 1941–44 VDU b-kos direktoriaus pavaduotoju. Dirbdamas 1943 baigė VDU (bibliologijos specialybė). 1944 pasitraukė į Austriją, gyveno Salzburge. 1945–46 vadovavo Liaudies un-tui, 1946–48 buvo V. Krėvės g-jos mokytojas, vicedirektorius. 1947–48 studijavo pedagogiką Salzburgo un-te. Dalyvavo Lietuvos Raudonojo kryžiaus veikloje, redagavo laikr. *Mūsų žinios*. 1949 persikėlė į JAV. Nuo 1950 gyveno Čikagoje. 1959–67 Cicero, IL, aukštesniosios lituanistinės m-los mokytojas, direktorius. Nuo 1963 (su pertraukomis) dėstė Ped. lituanistikos in-te. 1967–68 Cicero Lietuviškųjų studijų in-to vedėjas. 1969–93 vienas laikr. *Draugas* (iš pradžių pirmojo, vėliau humoristinio-satyrinio puslapio) redaktorių. 1972–94 Pasaulio liet. archyvo Čikagoje direktorius. Parašė ir išleido novelių ir legendų rink. *Vidurnakčio vargonai* (1953; kai kurios legendos buvo ekranizuotos Lietuvos televizijoje 1992 ir 1993), novelių romaną *Geroji vasara* (1970), apsakymų kn. jaunimui *Vyskupo katinas* (1972), *Vidudienio varpai* (1985, LRD premija 1985). Kūriniuose susipina realistiniai, etnografiniai ir fantastikos elementai, vyrauja giedra intonacija, subtilus humoras, lyrizmas. Be grož. lit-ros, yra suredagavęs žrn. *Tautos praeitis* (t. 1, kn. 1–4; 1959–62), su A. Skrupskeliene – J. Brazaičio-Ambrazevičiaus *Raštus* (6 t., 1980–85), sudaręs kn. *Lietuvių literatūra svetur 1945–67* (1968), knygų bibliografiją, parengęs spaudai kitų autorių knygų, parašęs straipsnių, atsiminimų. Nuo 1926 priklausė ateitininkams, nuo 1933 – korp. *Šatrija* (1952 ją atkūrė Čikagoje, buvo jos pirmininkas), Lietuvių fronto bičiuliams (Čikagos sk. pirmininkas, centro v-bos vicepirmininkas). Lietuvių rašytojų d-jos (1982–85 vicepirmininkas, 1985–88 pirmininkas), LKMA,

Lituanistikos in-to, Lietuvių istorijos d-jos (vienas steigėjų), Lituanistikos tyrimo ir studijų centro tarybos narys.

GRINIENĖ Aldona Aida (**Malcanaitė, Grinius;** g. 1937.VII.3 Kaune), psichologė, psichoterapeutė. Ph. D. (1978). 1964 bakalauro laipsniu baigė Loyolos un-tą Čikagoje, IL. 1971 baigė Duquesne un-tą Pittsburghe, PA, ir įgijo magistro laipsnį. 1978 baigusi Pittsburgho un-tą, įgijo daktarės laipsnį. Verčiasi priv. praktika, dirba konsultante ligoninėse ir įv. org-jose. 1947–60 aktyvi skautų veikėja. 1952–55 Čiurlionio ansamblio dalyvė, *Atžalyno* teatro aktorė. Nuo 1981 dalyvauja Pedagoginio lituanistinio in-to veikloje.

Aldona Aida Grinienė

GRINIS Gedas (g. 1922.VIII.4 Kirkiliave, Marijampolės aps.), gydytojas. Medicinos daktaras (1947). 1940 baigė Rygiškių Jono g-ją Marijampolėje. 1940–44 studijavo mediciną VDU. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Ten 1946 baigė Tübingeno Karlo Eberhardo un-tą ir dirbo to un-to Vidaus ligų klinikose. 1949 persikėlė į JAV. 1953 išlaikęs valst. egzaminus, privačiai praktikavo Monee, IL. 1956–58 tarnavo JAV kariuomenėje (majoras), vadovavo Vidaus ir odos ligų klinikai Ft. Lee, VA. 1958–87 vertėsi priv. praktika Harvey, IL.

Gedas Grinis

GRINIUS Alfonsas (1923.IV.8 Stolaukėliuose, Lankeliškių vls., Vilkaviškio aps. – 1968. III.27 Čikagoje, IL), gydytojas. Medicinos daktaras (1949). 1941 baigęs Kybartų g-ją, studijavo VDU. Nuo 1944 dirbo Vienos un-to klinikose. 1949 Vokietijoje Kölno un-te apgynė doktoratą. Dar Heidelberge, Münchene, Kölne, Bonoje, vėliau ir Čikagoje studijavo filosofiją, psichologiją, teisę, sociologiją, Vienos konservatorijoje – muziką. Domėjosi patologija, teismo medicina ir med. lingvistika. 1950 apsigyveno JAV. Specializavosi biochem. patologijoje, citologijoje. Tyrinėjo aviacinės ir kosminės med. problemas. Bendradarbiavo LE; med. klausimais parašė kelis šimtus straipsnių.

GRINIUS Antanas (1906.XI.6 Jačiūnuose, Pagirių vls., Kėdainių aps. – 1992.I.10 Detroite, MI), žurnalistas. 1927–41 tarnaudamas kariuomenėje mokėsi Kauno suaugusiųjų g-joje. Bendradarbiavo spaudoje, daugiausia *Karyje*. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Apsistojo Seligenstadte, dirbo UNRRA raštinėje, rašė į *Mūsų kelią*. Į JAV persikėlė 1949. Apsigyvenęs Detroite, dirbo Fordo automobilių f-ke. La Salle un-te, PA, įsigijo sąskaitybos diplomą.

Nuo 1964 Lietuvių žurnalistų s-gos narys, nuo 1968 Detroito sk. iždininkas. Bendradarbiavo *Drauge, Dirvoje, Laisvojoje Lietuvoje, Naujienose, Keleivyje*. Dalyvavo JAV LB, LF, TF, LŠS veikloje. Apdovanotas Lietuvos d. kunščio Gedimino, Vytauto Didžiojo, Šaulių žvaigždės ordinų medaliais.

GRINIUS Jonas (1877.II.27 Salemos Būdoje, Sasnavos vls., Marijampolės aps. – 1954.V.24 Philadelphijoje, PA; 1955 palaidotas Čikagoje, IL), visuomenininkas. Spaudos draudimo laikotarpiu Lietuvoje platino liet. spaudą, buvo d-jos *Artojas* narys. Suvalkijoje organizavo įvairius liet. renginius, pirmuosius liet. vaidinimus. 1905 steigė apsaugos nuo caro žandarų būrius, jiems vadovavo. Buvo caro valdžios persekiojamas, pabėgo į Vokietiją. Vėliau persikėlė į JAV, apsigyveno Philadelphijoje. 1909–11 laikr. *Kova* administratorius. JAV organizavo liet. visuom. veiklą, lankė išeivių kolonijas, sakė kalbas. Bendradarbiavo *Naujienose, Tėvynėje, Kovoje*. Lietuvai 1918 tapus nepriklausoma valstybe, rūpinosi lėšų rinkimu. Rėmė S. Dariaus ir S. Girėno, F. Vaitkaus skrydžius. Prieš II pasaul. karą padovanojo VDU savo biblioteką.

GRINIUS Kazys (1866.XII.17 Selemos Būdoje, Sasnavos vls., Marijampolės aps. – 1950.VI.4 Čikagoje, IL; 1994 perlaidotas Selemoje), gydytojas, visuomenės ir valstybės veikėjas. Lietuvos valstybės prezidentas, vienas Valstiečių liaudininkų s-gos vadovų. 1887 baigė Marijampolės g-ją; mokydamasis (nuo 1883) platino liet. spaudą. 1887–93 studijavo Maskvos un-to Medicinos f-te, priklausė slaptai Maskvos liet. studentų org-jai (1891–92 jos pirmininkas). 1888 dalyvavo I Lietuvių demokratų suvažiavime Marijampolėje. Nuo 1889 varpininkų org-jos veikėjas, nuo 1894 vienas vadovų. Baigęs studijas Maskvos un-te, tarnavo gydytoju Kaspijos laivyne. 1894–1908 dirbo gydytoju Marijampolėje, Virbalyje, Kudirkos Naumiestyje, Pilviškiuose. Palaikė ryšius su socialdemokratų veikėjais, dalyvavo LSDP I suvažiavime (atstovavo varpininkams); nuo 1897 redagavo *Lietuvos ūkininką*. Vienas Lietuvių demokratų partijos programos autorių. 1905 Marijampolėje su kitais suorganizavo liet. chorą, teatrą (suvaidinta Keturakio *Amerika pirtyje*), liet. m-lą, kult. d-ją *Šviesa*. 1905–10 gyveno Vilniuje, rašė polit. brošiūras; vienas *Lietuvos ūkininko* ir *Vilniaus žinių* redaktorių ir leidėjų (pasirašinėjo įv. slapyvardžiais). Caro valdžios kalintas 1906, 1908, 1910 ir 1911. 1911 Marijampolėje su kitais suorganizavo pirmąją Lietuvoje ž. ū. parodą. 1914–19 su šeima gyveno Rusijoje. 1917 Voroneže išrinktas į Vyr. lietuvių tarybą; Paryžiuje kaip Lietuvos delegacijos repatriacijos komisijos pirmininkas padėjo ~ 1000 liet. karo belaisvių grįžti į Lietuvą. 1919 grįžo

Visuomenės ir valstybės veikėjas, gyd. Kazys Grinius

į Lietuvą, buvo vienas Nepriklausomos Lietuvos valdžios organizatorių, Steigiamojo seimo ir vėliau kitų 3 seimų narys, 1920.VI–1922.II koalicinės krikščionių demokratų ir liaudininkų vyriausybės ministras pirmininkas. 1926.VI.7–XII.17 (iki perversmo) Lietuvos valstybės prezidentas. Atsistatydinęs grįžo į darbą Kauno savivaldybėje, iki 1935 buvo Medicinos ir sanitarijos skyriaus viršininkas. Be to, 1923–39 d-jos *Pieno lašas*, 1924–36 d-jos Kovai su tuberkulioze pirmininkas (redagavo d-jos metraštį *Kova su džiova*). 1939 parėmė amnestijos polit. kaliniams reikalavimą. Vok. okupacijos metais protestavo prieš Lietuvos žydų žudymą bei Lietuvos ūkių nusavinimą;

už tai buvo ištremtas iš Kauno. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–46 gyveno Hanau, 1946–47 Frankfurto prie Maino pabėgėlių stovyklose; dalyvavo liet. kultūriniame gyvenime, bendradarbiavo liet. spaudoje. 1947 persikėlęs į JAV, gyveno Philadelphijoje, PA, nuo 1948 – Čikagoje. Kurį laiką Tarpt. valstiečių s-goje atstovavo valstiečiams liaudininkams, buvo Lietuvos valstiečių liaudininkų s-gos garbės pirmininkas. Parašė kreipimąsi į pasaulio valstybių prezidentus dėl Lietuvos išlaisvinimo, per radijo stotį *Amerikos balsas* paskelbė 2 pirmuosius atsišaukimus į liet. tautą. Parašė kn. *Teisingas žemės valdymas* (1908), *Medicinos žinių populiarizacija ir Lietuvių medicinos knygų sąrašas* (1922), *Dr. V. Kudirkos raštų žodynas* (1924), *Varpo metų knygnešiai* (1924), atsiminimų knygą *Atsiminimai ir mintys* (2 d., 1947 Vokietijoje, II leid. 1962 JAV). Išleista knygų apie jį: P. Rusecko *Dr. K. Grinius* (1926), *Commemoration of Dr. Kazys Grinius* (1955), A. Eidinto *Kazys Grinius* (1993). Sukurtas dokumentinis filmas *Prezidentas sugrįžta* (1995).

GRINIUS Kazys (1899.IX.8 Pilviškiuose, Marijampolės aps. – 1965.V.29 Vašingtone, DC), kariškis, visuomenininkas. Lietuvos kariuomenės pulkininkas. Lietuvos prezidento Kazio Griniaus sūnus. Pradėjo mokytis Marijampolėje. Per I pasaul. karą atsidūręs Kislovodske, Rusija, baigė g-ją. Baltųjų kavalerijoje kovėsi Rusijos pilietiniame kare, už pasižymėjimą kautynėse gavo karininko I laipsnį. Demobilizuotas (per Prancūziją) grįžo į Lietuvą ir 1919 pab. stojo į Lietuvos kariuomenę, tarnavo I raitelių pulke Kaune. Po nepriklausomybės karo mokėsi Saint-Cyro karo m-loje Prancūzijoje; ją baigęs, dirbo instruktoriumi Aukštuosiuose karininkų kursuose Kaune. 1924–27 studijavo Belgijoje, Briuselio karo akademijoje; ją baigęs, toliau tarnavo Lietuvos kariuomenėje, dirbo jos štabe. Karo m-loje ir Aukštuosiuose karininkų kursuose dėstė taktiką, karybos istoriją, ryšius. Parašė kn. *Pagrindiniai sprendimo elementai. Kavalerijos lauko tarnybos pagrindai* (1930). 1937 buvo 3 divizijos štabo viršininkas Šiauliuose, vėliau karo atašė Vokietijoje (Lietuvos vyriausybei pranešė apie iš Vokietijos gresiantį pavojų). *Karde, Karyje, Mūsų žinyne* rašė karo taktikos,

Kazys Grinius

strategijos, karo istorijos, ryšių temomis. 1941 atvykęs į JAV ir apsigyvenęs Niujorke, NY, įsijungė į Lietuvos laisvinimo veiklą. Jo rūpesčiu Niujorke buvo įsteigtas Amerikos lietuvių informacinis centras. 1947–51 dėstė Syracuse un-te, NY. Nuo 1951 dirbo *Amerikos balso* radijuje Vašingtone.

GRINIUS Liūtas (1927.X.2 Kaune – 1989.I.18 Vašingtone, DC), inžinierius, visuomenės veikėjas. Lietuvos prezidento Kazio Griniaus sūnus. Pasitraukęs į Vokietiją, 1946 baigė Eichstätto liet. g-ją. Vėliau persikėlė į JAV; čia 1953 Ilinojaus technologijos in-te gavo bakalauro laipsnį. 1953–54 studijas tęsė Notre Dame un-te, IN. 1953–76 dirbo privačiose karo pramonės tyrinėjimų b-vėse inžinieriumi. 1954–56 tarnavo JAV kariuomenės balistikos laboratorijoje Aberdeene, MD. Nuo 1976 dirbo JAV laivyno ginklavimo skyriuje. Tyrinėjo lazerines sistemas; pelnė 6 žymenis. Parašė ~ 100 straipsnių iš lazerinių sistemų. Priklausė trims JAV inžinierių d-joms. Veikė skautuose: Skautų brolijos narys (nuo 1945); korp. *Vytis* narys (nuo 1949), jos v-bos narys (1953–55); ASS Los Angeleso, CA, sk. pirmininkas (1963), centro v-bos pirmininkas (1970–74); LSS tarybos narys (1967–75), *Mūsų vyčio* redaktorius (1974–76). Liet. studentų d-jos centro v-bos narys (1952–54). VLIKo v-bos vicepirmininkas (1979–89), v-bos narys (1982–89). TF direktorius (1982–89). Saugojo tėvo ir brolio plk. Kazio

Griniaus bei poeto Kleopo Jurgelionio archyvus. Su kitais parengė *Jaunimo metų kalendorių* (1972), parašė knygų (*Dainuok, linksma jaunyste*, 1968; *Skautų žaidimai*, 1971).

GRINIŪTĖ Laimutė Ona (g. 1911.V.14 Šiauliuose), gydytoja. Medicinos daktarė (1947). 1929 baigė Šiaulių g-ją, 1934 – VDU; 1935 įgijo gydytojos diplomą. 1935–44 dirbo VDU Akių klinikoje. Priklausė korp. *Ąžuolas*, *Varpo* d-jai. Med. klausimais paskelbė straipsnių. 1944 kartu su ligonine pasitraukė į Vokietiją, dirbo įv. ligoninėse. 1946–47 Tübingeno un-to Akių klinikoje parengė daktaro disertaciją. 1949 persikėlė į JAV. Išlaikiusi egzaminus, 1956–89 vertėsi priv. praktika. Priklauso LGD, Varpininkų filisterių d-jai, Liet. valstiečių liaudininkų s-gai.

Laimutė Ona Griniūtė

GRINIUVIENĖ Kristina (**Arsaitė;** g. 1896. IX.29 Saratove, Rusija), gailestingoji sesuo. Lietuvos prezidento Kazio Griniaus žmona. Mokėsi Kauno g-joje. Maskvos ir Kauno un-tuose studijavo teisę. Iki 1922 dirbo gailestingąja seserimi, vėliau globojo neturtingas motinas ir jų kūdikius. 1932–50 (su pertraukomis) prekiavo pašto ženklais. Bendradarbiavo *Pieno lašo* kalendoriuose, *Moteryje*, *Lietuvos žiniose*. Daug prisidėjo prie *Pieno lašo* namų pastatymo Kaune. Karo metais pasitraukė į Vokietiją. 1947 persikėlė į JAV ir apsigyveno Čikagoje, IL. Nuo 1950 dirbo gailestingąja seserimi Čikagoje, 1956–63 Kalifornijos ligoninėse.

GRINTALIS Algimantas (g. 1937.VIII.3 Panevėžyje), mokytojas, dailininkas, visuomenininkas. 1950–56 mokėsi Vasario 16 g-joje Vokietijoje. Nuo 1956 gyvena JAV. 1956–58 studijavo Baltimorės, MD, politechnikos in-te, 1958–59 Columbijos, SC, dailės in-te. 1959–62 tarnavo JAV kariuomenėje. 1962–65 Marylando un-te studijavo pramoninę dailę ir gavo bakalauro laipsnį (1984 tęsė studijas magistrantūroje). Nuo 1963 dirbo dailės konsultantu *Eastern Roper* b-vėje, vėliau ped. darbą (Baltimorės viešųjų m-lų dailės mokytojas, nuo 1973 Northerno m-los dailės sk. vedėjas, 1980–81 dvimečio koledžo drožybos dėstytojas ir kt.). 1977 Baltimorėje su kt. įsteigė liet. muziejų, buvo jo kuratorius, tautodailės kursų vedėjas. Sukūrė medžio drožybos, metalo (trijų kryžių skulptūra Baltimorės miesto parke) darbų, dekoravo Baltimorės liet. namus. Surengė individualinių parodų, dalyvavo grupinėse. Aktyviai dalyvauja JAV LB veikloje (yra vienas Baltimorės liet. festivalių rengėjų ir kt.). Pelnė apdovanojimų už ped. veiklą (1981 ir 1984 pripažintas geriausiu tų metų Baltimorės mokytoju) ir kūrybą. Yra viešųjų m-lų ir pramonės bendradarbiavimo k-to pirmininkas, Carrollio rajono dailės tarybos, Amerikos pramoninės dailės d-jos narys.

GRIŠIUS Juozas (**Grish;** 1893.VIII.18 Čikagoje, IL – 1953.IV.7 Los Angelese, CA), teisininkas. 1926 Kento teisės koledže Čikagoje įgijo bakalauro laipsnį, 1935 – magistro laipsnį. 1927–51 vertėsi advokato praktika Čikagoje. Dalyvavo SLA, LRKSA veikloje. Priklausė Lietuvos vyčiams, Amerikos liet. advokatų s-gai (1928–38 ir 1939–51 sekretorius; 1938–39 pirmininkas).

GRIŠKA Susan (Zuzana **Griškaitė, Griska;** g. 1920. VIII.11 New Britaine, CT), dainininkė (dramatinis sopranas). Baigusi vidurinį

Susan Griška

mokslą, pradėjo mokytis dainavimo pas A. Kaskas Hartforde, CT. Vėliau 3 metus mokėsi pas R. Jušką Bostone, MA, bei pas G. Leslie Niujorke, NY. Muzikos teorijos, skambinti fortepijonu, solfedžio ir kalbų mokėsi Juilliardo muz. m-loje, NY, Columbijos, NY, bei Niujorko un-tuose. Kelerius metus koncertavo su A. Kaskas Hartforde. 1942–43 dainavo Philadelphijos, PA, 1944–47 Niujorko City Center, nuo 1948 A. Sullivano ir F. Schuberto bei Connecticuto operos trupėse. Su Philadelphijos operos trupe koncertavo JAV didmiesčiuose. 1952 su Bostono simf. orkestru atliko G. Verdi operos *Aida* pagr. vaidmenį. 1954 tobulinosi Vokietijoje, koncertavo su Wiesbadeno simf. orkestru. Grįžusi į JAV, surengė koncertus Niujorke bei kituose JAV miestuose.

GRIŠKELIS Rimantas (g. Kaune), architektas. 1966 Detroito un-te, MI, gavo bakalauro laipsnį (archit-ra). Firmos *Griškelis and Smith Architects* Čikagoje, IL, prezidentas. 1993 išrinktas Amerikos architektų in-to Ilinojuje prezidentu. Dirba Čikagoje kaip planuotojas. Dalyvauja JAV LB, Akademinio skautų sąjūdžio veikloje.

GRIŠMANAUSKAS Juozas (1927.X.6 Medsėdžiuose, Platelių vls., Kretingos aps. – 1983.VII.16 Čikagoje, IL), antisovietinis rezistentas. 1948 baigė Kretingos ž. ū. m-lą. 1944–51 dalyvavo antisovietiniame pasipriešinime. Dirbo Klaipėdos žvejybos laivyne bocmanu. 1951.VII.17 su kapitonu L. Kublicku ir E. Paulausku laivu pabėgo į Švediją. 1952 persikėlė į JAV. Aplankė daug liet. telkinių, pasakojo apie SSRS okupuotos Lietuvos gyvenimą. Pagal J. Grišmanausko, L. Kublicko ir E. Paulausko pasakojimus išleistos kn. *Tolimieji kvadratai* (1952) ir *Voyage to Freedom* (1953).

GRUODIS Petras (g. 1909.VI.21 Bogužiškiuose, Pabaisko vls., Ukmergės aps.), botanikas, visuomenininkas. 1928 baigė Ukmergės g-ją, 1934 VDU. Dalyvavo ateitininkų ir skautų veikloje. 1934–36 mokytojavo Plungės kapucinų ir Kauno jėzuitų g-jose. 1937 baigė Karo m-lą Kaune; atsargos leitenantas. 1937–40 dirbo Ginklavimosi v-bos Tyrimų laboratorijoje, 1940–44 – VDU Botanikos sode, dėstė Medicinos ir Farmacijos f-tuose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–49 dėstė Tumo Vaižganto liet.

Petras Gruodis

g-joje Spakenberge ir Pabaltijo un-te. 1949 apsigyveno JAV. 1950 dirbo Harvardo un-to Botanikos sode (Cambridge, MA). 1952 Clevelande, OH, studijavo Case technologijos in-te, 1961–62 Roosevelto un-te Čikagoje, IL, tobulinosi bakteriologijos srityje. 1963–65 dirbo laboratorijoje (Čikagoje); 1965–75 Ilinojaus valstijos Viešosios sveikatos reikalų laboratorijoje. Nuo 1951 JAV LB Clevelando sk. ir v-bos sekretorius, ateitininkų s-gos *Ateities klubo* v-bos pirmininkas. 1962–70 Krikščionių demokratų s-gos skyriaus v-bos iždininkas. Priklausė BALFui, ALTui, VLIKui, LF.

GRUŠNYS Arnoldas (g. 1919.IV.25 Pskove, Rusija), gydytojas anesteziologas. 1937 baigė Alytaus g-ją. 1937–42 studijavo VDU Med. f-te. Pasitraukęs į Vokietiją, med. mokslus baigė Hamburgo un-te ir įgijo daktaro laipsnį. 1947–49 liet. pabėgėlių stovyklos Lübecke komendantas. Persikėlęs į JAV, Wichitoje, KS, vertėsi priv. praktika. 1970–88 Kansaso un-to Wichitoje Med. f-to klinikinis profesorius.

Arnoldas Grušnys

Juozapas Gruzdas

GRUZDAS Juozapas (g. 1911.V.13 Vaineikoniuose, Vaškų vls., Biržų aps.), teisininkas, visuomenininkas. 1936 baigęs VDU Teisių f-tą, dirbo Jurbarko apyl. teismo teisėju, 1943–44 advokatu. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, dalyvavo Hanau LB veikloje. Apsigyvenęs JAV, įsitraukė į liet. veiklą, yra Amerikos liet. Miami, FL, klubo narys, patikėtinių tarybos pirmininkas (1985, 1994).

GRUZDYS Vytautas (Vito **Grossi;** g. 1925. X.24 Kaune), dainininkas (tenoras), aktorius. Baigęs J. Jablonskio g-ją, mokytojavo Kauno g-jose, vaidino teatre ir radiofone, giedojo Įgulos bažnyčios chore, dainavo operos chore. Balsą lavino pas solistą A. Likanderį. Vokiečių okupacijos metais Kaune platino slaptą lit-rą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Dainuoti mokėsi Frankfurto prie Maino muz. m-loje. Dalyvavo *Dainavos* ansamblyje, vaidino *Atžalyno* dramos sambūryje. 1949 persikėlė į JAV. Iš pradžių dirbo Louisianos cukraus plantacijose. Vėliau Čikagoje, IL, dainuoti mokėsi pas A. Stephens. Dainavo *Pirmyn* chore, dalyvavo S. Barcus radijo programose. 3 metus tarnavo JAV kariuomenėje. Grįžęs į Čikagą, Northwesterno un-te (Evanstone, IL) studijavo vaidybą ir muziką. 1953 Morris B. Sachso televizijos programoje laimėjo II vietą. 1954 gastroliavo po Ameriką su įv. grupėmis: Niujorko muz. teatru, *Royal Scots* (New Orleans), *Starlight* (Kansas) ir kt. 1956 Los Angelese, CA, balsą lavino pas A. Grandą. 1965 studijas gilino Italijoje. Europos, Kanados, Amerikos teatruose sukūrė pagrindinių operų vaidmenų:

Rudolfas, Cavaradossi (G. Puccini *La Bohème*, *Tosca*), Alfredas (G. Verdi *La Traviata*), Germanas (P. Čaikovskio *Pikų dama*). Sukūrė operečių vaidmenų (F. Leháro *Linksmoji našlė*, *Šypsnių šalis*, L. Fallo *Studentas princas*, C. Porterio *Bučiuok mane, Keit*), surengė solinių koncertų.

GRUZDYS Vitoldas (g. 1918.VII.14 Graužikuose, Kelmės vls., Raseinių aps.), gydytojas. 1943 baigė VDU Med. f-tą. 1947 Tübingene baigė Eberhardo Karlo un-tą ir įgijo daktaro laipsnį. Atvykęs į JAV, verčiasi priv. praktika Ohio valstijoje.

GUDAITIS Algirdas Viktoras (g. 1924.VI.6 Kaune), biochemikas. 1942 baigė *Aušros* g-ją, 1943 studijavo VDU Kaune. Pasitraukęs į Vokietiją, 1946–49 Erlangeno un-te studijavo mediciną. 1949 apsigyveno JAV. Iš pradžių dirbo chemiku ligoninėje Brooklyne, NY, 1953–60 – ligoninėje Louisville, KY (vadovavo laboratorijai) ir dėstė Georgetowno koledže, KY. 1955–64 įvairiuose JAV un-tuose, koledžuose studijavo biologiją ir biochemiją; 1960 gavo magistro laipsnį. 1960–65 vadovavo Bryn Mawro, PA, ligoninės biochemijos laboratorijai, nuo 1965 – draudimo kompanijos *Prudential* tyrimų laboratorijai Newarke, NJ. Spaudoje paskelbė moksl. straipsnių biochemijos klausimais.

GUDAITIS Jurgis (g. 1908 Lietuvoje), miškininkas. 1933 baigė Aukštesniąją miškų m-lą Alytuje ir įstojo į Karo m-lą Kaune. Buvo girininkas Prienų ir Joniškio urėdijose. 1939 studijavo miškininkystę Dotnuvos ž. ū. akademijoje, vėliau – Vilniaus un-te. Ketvirtame kurse buvo paskirtas Naujosios Vilnios popieriaus f-ko direktoriumi. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Dirbo staliumi.

GUDAITIS Kristupas (1898.III.19 Žemaičių Naumiestyje, Tauragės aps. – 1972.VIII.26 Warrene, IL), gydytojas, visuomenininkas. Medicinos daktaras (1948). 1912–14 mokėsi Evangelikų misijos seminarijoje Sankt Peterburge. 1917–19 mokytojavo Naumiestyje ir Švėkšnoje. Savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę, 1920 baigė Karo m-lą Kaune. Dalyvavo kovose su lenkais, ties Širvintomis sunkiai sužeistas. 1922 eksternu įgijo brandos atestatą. Lietuvos un-te 3 semestrus studijavo humanitarinius mokslus, 1923 pradėjo studijuoti Med. f-te; 1930 įgijo gydytojo diplomą. 1928–30 VDU Patologijos katedros, 1930–34 to un-to Chirurgijos klinikos asistentas. 1934–38 dirbo Klaipėdos ligoninėje. 1936 jam suteiktas chirurgijos, 1938 akušerijos ir ginekologijos specialisto vardas. 1937 Berlyne tobulinosi plaučių chirurgijoje. Ilgus metus buvo Lietuvių evangelikų liuteronų s-gos pirmininkas, nuo 1938 Lietuvos evangelikų liuteronų konsistorijos prezidentas. 1939–40 chirurgas Kaune, Kauno kalėjimo ligoninės vyr. gydytojas.

Kristupas Gudaitis

Skaitė paskaitas VDU surengtuose gydytojų tobulinimosi kursuose. 1941 pasitraukė į Vokietiją, dirbo ligoninėse, nuo 1946 pabėgėlių stovyklose ir sanatorijose. 1948 Hamburgo un-tas jam suteikė daktaro laipsnį. 1948–49 dėstė Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge; asocijuotasis profesorius. 1949 persikėlė į JAV, dirbo ligoninėje, vėliau Čikagoje vertėsi priv. praktika. Bendradarbiavo spaudoje, surinko medžiagos lietuviškų med. terminų žodynui. Apdovanotas Savanorio medaliu, I laipsnio Vyčio kryžiumi.

GUDAS Povilas (g. 1946), dainininkas (tenoras). 1968 debiutavo Čikagos, IL, Lyrinėje operoje. Dainavo Ravinios ir Grant Parko kon-

certuose, operų spektakliuose (R. Leoncavallo *Pajacai*, G. C. Menotti *Amahl*, G. Puccini *Tosca*, G. Verdi *La Traviata* ir kt.). 1973 Čikagos Operos trupės pastatytoje G. Puccini operoje *La Bohème* sukūrė Rudolfo vaidmenį. 1983 dainavo Čikagos simfoninio orkestro atliktoje R. Wagnerio operoje *Niurnbergo meisterzingeriai* (dirigavo E. Leinsdorfas).

GUDAS Pranas (**Gudavičius;** 1885.I.30 Rudžiuose, Eržvilko vls., Tauragės aps. – 1966. XII.28 Čikagoje, IL), žurnalistas. 1900–04 mokėsi Liepojos, Latvija, g-joje, 1904–05 Žemaičių kunigų seminarijoje. 1906 emigravo į JAV. 1911 Valparaiso un-te, IN, įgijo bakalauro laipsnį. 1911 Čikagos un-te studijavo ispanų ir prancūzų lit-rą. 1913–15 dirbo *Kataliko* Čikagoje, 1915–27 *Darbininko* Bostone, MA, redakcijose. Bendradarbiavo *Drauge*, *Margutyje*. 1951 išrinktas studentų skautų korp. *Vytis* mecenatu.

Pranas Gudas

GUDAUSKAS Jonas (1890 Šauduvoje, Lankuvos vls., Telšių aps. – 1980.IV.4 Čikagoje, IL), teisininkas. Baigęs m-lą Telšiuose ir įgijęs pradžios m-los mokytojo cenzą, mokytojavo Švendriškiuose ir Skaudvilėje. 1914–18 dalyvavo I pasaul. kare. 1919 buvo Raseinių aps. viršininkas. 1922 Teisingumo m-jos darbuotojas, Panevėžio apygardos teismo narys, 1933–40 Apeliacinių rūmų pirmininkas, 1938–39 Teisingumo ministras. Priklausė teisininkų d-jai (1937–38 pirmininkas). Sov. okupacijos metais kalintas. Pasitraukęs į Vokietiją, dirbo Lietuvių tremtinių bendruomenėje, buvo jos teismo pirmininkas. Vėliau persikėlė į JAV, gyveno Čikagoje.

Juozas Gudauskas

GUDAUSKAS Juozas (g. 1912 Rensčiuose, Rietavo vls., Telšių aps.), gydytojas. Kompozitorės G. Gudauskienės vyras. 1931 baigė Plungės mkt. seminariją. Studijavo mediciną VDU, bendradarbiavo spaudoje. Priklausė varpininkams; 1936 buvo jų pirmininkas. Dėl ligos išvyko gydytis į užsienį. Kilus Italijos–Etiopijos karui, iš Šveicarijos, kaip *Lietuvos žinių* korespondentas, pranešinėdavo naujienas telefonu. 1940 baigė VDU, dirbo to un-to klinikose, vertėsi priv. praktika. 1944 pasitraukė į Vokietiją, dirbo Berlyno un-to klinikose. Vėliau gyveno Austrijoje ir Vokietijoje. 1946 persikėlė į JAV. Stažavo Loretto ligoninėje Čikagoje, IL. 1948 gavo praktikos teises Ilinojaus valstijoje, 1963 – Kalifornijoje. Iki 1987 vertėsi priv. praktika Santa Monicoje, CA. Buvo Kalifornijos LGD pirmininkas. Bendradarbiavo liet. spaudoje.

GUDAUSKIENĖ Giedra (**Nasvytytė;** g. 1923. VII.10 Kaune), kompozitorė, etnomuzikologė. 1935–42 studijavo Kauno konservatorijoje (fortepijono klasėje). 1940–43 akompanavo D. Nasvytytės modernaus šokio studijoje ir Kauno radiofone. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Dresdene kompozicijos mokėsi pas von Degeną. 1948 persikėlė į JAV. 1952 bakalauro laipsniu baigė Roosevelto un-tą Čikagoje, IL (studijavo muz. teoriją ir kompoziciją). 1961 apsigyveno Santa Monicoje, CA. 5 metus vadovavo lituanistinės m-los chorui, dėstė muziką. Kalifornijos un-te Los Angelese studijavo moderniąją muziką. Sukūrė > 70 kūrinių, tarp jų – sonata, variacijos *Pasvarstyk, antele, Suktinis, Šaltyšius* (visi išl. 1978 kaip *For Piano on Lithuanian Folk Themes*), siuita *Los Angeles vaizdai* fortepijonui (orkestruotą siuitą 1975 atliko Brentwoodo–Westwoodo simf.

Giedra Gudauskienė

orkestras; tais pačiais metais už šį kūrinį kompozitorė gavo Los Angeleso žymenį ir premijas; išl. 1984), siuita 2 violončelėms ir fortepijonui, *Trys lietuvių patarlių impresijos* fortepijonui ir mušamiesiems (*Impressions on Lithuanian Proverbs for Piano,* išl. 1980), ~ 50 dainų, tarp jų išspausdinta – *Dainos sopranui* (1969), *Norėčiau skristi* (dainos jaunimui; 1972), *Viešpaties pasaulis* (žemam balsui; žodžiai B. Brazdžionio; 1973), *Metų laikai* (dainų ciklas; žodžiai P. Lemberto; 1975), dramos spektaklių muzika (Alės Rūtos *Gyvulių pasaulis,* 1954; K. Ostrausko *Kanarėlė,* 1966; Vytės Nemunėlio *Meškiukas Rudnosiukas,* 1967). Kūrinių koncertai surengti Čikagoje (1957, 1975, 1985) ir Santa Monicoje (1974). Išleista plokštelių ir kasečių su > 30 dainų ir kūrinių fortepijonui. Užrašė liet. liaudies dainų, raudų, laidotuvių ir kt. giesmių. Parašė studijas apie liet. laidotuvių giesmes ir liet. vestuves. Parašė studiją (anglų k.) JAV m-loms apie liet. liaudies dainas. Priklauso JAV LB, Amerikos kompozitorių d-jai (nuo 1975). LGD moterų pagalbinio vieneto organizatorė ir pirmoji pirmininkė.

GUDAVIČIUS-GUDAS Pranas (1876 Užakmeniuose, Eržvilko vls., Tauragės aps. – 1956.XI.28 Niujorke, NY), gydytojas. 1895 baigęs Mintaujos, Latvija, g-ją, studijavo Sankt Peterburgo un-to Gamtos f-te. 1896–1901 Charkovo un-te, Ukraina, studijavo mediciną, bet už polit. veiklą iš jo pašalintas. 1905 daktaro laipsniu baigė Berlyno un-tą. Dirbo Eržvilke. Dalyvavo polit. veikloje. 1907 išrinktas į Rusijos valstybės dūmą (priklausė socialdemokratų frakcijai). 1910–11 kalintas už polit. veiklą. 1914 išlaikė valst. egzaminus. 1914–19 tarnavo Rusijos kariuomenėje, vėliau Kaune vertėsi priv. praktika. 1924 paskirtas Kauno miesto sanitarijos gydytoju. 1934–41 Lietuvos gydytojų s-gos, 1941 dar ir Gydytojų rūmų pirmininkas. 1935–41 VDU profesorius, nuo 1939 Vidaus ligų katedros ir klinikos vedėjas. Parašė moksl. darbų. 1944 pasitraukė į Vokietiją, dirbo gydytoju pabėgėlių stovyklose. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Brooklyne, NY. 1951–55 dirbo rezidentu priv. klinikoje.

GUDAVIČIŪTĖ Elena (**Gudaitė, sesuo Perpetua;** g. 1901.VI.25 Mahanoy City, PA), vienuolė, pedagogė. 1917 įstojo į Šv. Kazimiero seserų kongregaciją. Baigusi Šv. Kazimiero akademiją, studijavo De Paulo, Loyolos untuose Čikagoje, IL. Atvykusi į Lietuvą, 1936–38 VDU Teologijos-filosofijos f-te studijavo lituanistiką. Vašingtone, DC, Amerikos katalikų un-te įgijo ped. bakalauro laipsnį. Grįžusi į Čikagą, skaitė paskaitas ir kursus iš literatūros, tautosakos ir Lietuvos istorijos.

Elena Gudavičiūtė

Su seselėmis Rosarita ir Teofile (buv. VDU studentėmis) parengė keturioms pr. m-los klasėms liet. k. pratimų vadovėlius (1944–46). 1939–49 redagavo *Šv. Kazimiero akademijos aidus*, dėstė liet. kalbą Čikagos Šv. Kazimiero akademijoje ir Marijos m-loje (Maria High School). Ilgus metus buvo Marquette Parko ir Brighton Parko parapijų lituanistinių m-lų mokytoja. Nuo 1974 globoja Šv. Kazimiero seserų vienuolyno knygyną ir tautodailės muziejų. Parengė elementorių *Tėvų knygelė* (1949), skaitinių knygą *Tėvų dovanėlė* (1951), išvertė katekizmą *Dievas su mumis* (1948). Daug nusipelnė lietuvybės išlaikymui Čikagoje.

GUDELIS Martynas (1906.III.16, n. s. III.29 Gilučiuose, Trakų aps. – 1993 Čikagoje, IL), žurnalistas, rašytojas. Baigė Marijampolės g-ją. VDU ir Berlyno un-te Vokietijoje studijavo ekonomiką, žurnalistiką. Rašė į period. spaudą, ilgą laiką buvo *Lietuvos žinių* korespondentas Berlyne, Paryžiuje, Barcelonoje. 1935 Lietuvoje P. Šalnos slapyvardžiu išleido rom. *Skynimai dega*. Dalyvavo Ispanijos piliet. kare respublikonų pusėje. Nuo 1939 gyveno Prancūzijoje. 1941 persikėlė į JAV. Dirbo *Naujienų* redakcijoje (nuo 1951 administratorius). Bendradarbiavo liet. išeivijos period. spaudoje. Išleido kn. *Ispanų kovos dėl laisvės* (1941). Parašė rom. *Boliaus Šilinio nuotykiai* (išsp. 1943 *Naujienose*), *Lietuviai gynė savo miškus* (1950), *Povilas Mileris* (1973). Suredagavo *Literatūros metraštį* (2 kn., 1950–54). Buvo Čikagos liet. rašytojų d-jos pirmininkas, Liet. tautinių kapinių direktorius.

Martynas Gudelis

GUDIENĖ Uršulė (**Gurkliūtė;** 1899.V.22 Šarkiškėse, Subačiaus vls., Panevėžio aps. – 1962. IV.2 Čikagoje, IL), literatė, visuomenininkė. Gyvendama JAV, reiškėsi visuom. veikloje, bendradarbiavo *Darbininke*, *Šv. Kazimiero akademijos aiduose*, *Moterų dirvoje*, *Tautos ryte*, humoristiniuose laikraščiuose *Perkūnas*, *Žvirblis*. Išleido kn. *Komedijėlės* (1916), *Gurkliūtės eilės* (1916), eilėraščių rink. *Žaibai* (1955).

GUGIENĖ Nora (**Pricevičiūtė;** 1892.XII.4 Totorkiemyje, Vištyčio vls., Vilkaviškio aps. – 1966.XII.4 Čikagoje, IL), dainininkė (lyrinis sopranas), visuomenininkė. 1893 su tėvais

Nora Gugienė

atvyko į JAV, apsigyveno Waterbury, CT. 1909 baigė vidurinę, 1911 – komercijos m-lą. Skambinti fortepijonu ir dainuoti mokėsi pas Batelli, M. Petrauską, New Haveno, CT, Operos m-loje. Muzikos studijas tęsė pas Ruffo, De Vries, Amerikos konservatorijoje Čikagoje ir Čikagos išraiškos ir dramos meno m-loje (Chicago School of Expression and Dramatic Art). Viena pirmųjų dainininkių, koncertavusių lietuviams ir amerikiečiams. Debiutavo M. Petrausko operetėje *Kaminkrėtys ir malūnininkas*, vėliau dainavo jo operetėje *Adomas ir Ieva*, operoje *Birutė* ir kt. Koncertavo su O. Pociene (akompanavo A. Pocius). 1917 būrė moterų ir vaikų chorus. Nuo 1920 buvo *Birutės* choro solistė, dalyvavo *Pirmyn* choro operečių pastatymuose. 1924 dalyvavo A. Vanagaičio scenos veikalų spektakliuose. 1924 atvyko į Lietuvą (turėjo dainuoti Ch. Gounod operoje *Faustas*), bet dėl susidėjusių aplinkybių grįžo į JAV. 1928–44 dirbo *Naujienų* muz. žinių skyriaus redaktore. Parašė str. apie muziką. Nuo 1929 *Naujienų* b-vės, 1929–31 *Birutės* choro, nuo 1944 BALFo sekretorė, 1930–33 Lietuvių moterų klubo pirmininkė.

GUGIS Kazimieras Petras (1879.III.4 Pagynėvyje, Betygalos vls., Raseinių aps. – 1963.I.2 Čikagoje, IL), teisininkas. 1902 baigė g-ją Liepojoje, Latvija. 1912 Armouro in-te Čikagoje įgijo mech. inžinerijos, 1915 Kento koledže Čikagoje – teisės bakalauro laipsnius. Buvo *Naujienų* b-vės, per I pasaul. karą Lietuvos šalpos fondo pirmininkas. Nuo 1929 SLA vykdomosios tarybos iždininkas, vienas Taupomojo ir kredito banko steigėjų, nuo 1935 jo pirmininkas. Bendradarbiavo spaudoje.

GULBINAS Rimgaudas (g. 1944 Kaune), ekonomistas, visuomenininkas. Po II pasaul. karo su tėvais apsigyveno Clevelande, OH. Bakalauro laipsniu baigė politologijos ir ekonomikos studijas Baldwin-Wallace koledže, OH. Aktyvus korp. *Neo-Lithuania* narys: 1964–66 Clevelando sk. v-bos narys, 1973–74 Čikagos sk. tėvūnas, 1981–83 Vyriausiosios v-bos narys. 1990 Pagalbos Lietuvai k-to (*Lithuanian Mercy Lift*) Čikagoje vienas steigėjų ir med. labdaros organizatorių. 1990–91 aktyviai platino informaciją apie įvykius Lietuvoje (*Lithuanian Hotline*).

GULBINIENĖ Audronė (**Matutytė;** g. Čikagoje, IL), pedagogė, visuomenininkė. Ekonomisto R. Gulbino žmona. Ilinojaus un-te Čikagoje studijavo pedagogiką; bakalaurė. Aktyvi skautų veikėja. 1973–74 korp. *Neo-Lithuania* Čikagos sk., 1987–89 Vyriausiosios v-bos pirmininkė, 1989–91 vicepirmininkė. Kurį laiką Lietuvių tautinių namų Čikagoje direktorė. 1990 kartu su kitais Čikagoje įsteigė informacijos apie įvykius Lietuvoje telefono liniją (*Lithuanian Hotline*), organizavo demonstracijas dėl Lietuvos valstybės pripažinimo, įkūrė Pagalbos Lietuvai k-tą (*Lithuanian Mercy Lift*), kuris į Vilnių atsiuntė medikamentų labdaros siuntų.

GUMBELEVIČIUS Jonas (g. 1924.VII.28 Vepriuose, Ukmergės aps.), inžinierius, visuomenininkas. 1957 bakalauro laipsniu baigė Indianos technologijos in-tą Fort Wayne. Mc. Donnell Douglaso firmoje 25 metus dirbo karinių lėktuvų inžinieriumi. 1959 firma jį pasiuntė tobulintis į Massachusettso technologijos in-tą. Padarė išradimų, gavo 5 patentus. Aktyviai dalyvauja ALTS veikloje: 1959–82 St. Louiso, MO, apyl. skyriaus pirmininkas ir vicepirmininkas, 1986 garbės narys. Priklauso JAV LB St. Louiso apylinkei, remia šios apylinkės chorą.

Jonas P. Gumbelevičius

GUMBELEVIČIUS Jonas P. (g. 1944.VI.28 Vepriuose, Ukmergės aps.), gydytojas pediatras kardiologas. JAV kariuomenės pulkininkas. Persikėlęs į JAV, 1966 bakalauro laipsniu baigė Northwesterno un-tą Evanstone, IL. 1970 baigė Vašingtono un-to Med. m-lą St. Louise, MO, ir įgijo magistro laipsnį. Turi teisę praktikuoti Missouri ir Kalifornijos valstijose. 1975 įgijo pediatro specialybę. 1973–85 tarnavo JAV kariuomenėje, buvo Davido Granto med. centro Vaikų kardiologijos sk. vedėjas Travise, CA. Dėsto Kalifornijos un-to Med. f-tuose Davise ir San Franciske, vadovauja Kardiologijos pediatrijos sk. Kaiserio ligoninėje Sacramente, CA. Nuo 1982 klinikinis asocijuotasis profesorius, nuo 1988 – klinikinis profesorius. Priklauso amer. profesinėms org-joms ir d-joms. Paskelbė moksl. straipsnių. Remia Vilniaus un-tą ir liet. org-jas.

Jonas Gumbelevičius

GUMBINAITĖ Marija (**Gumbinas-Schwartz;** g. 1942 Zarasuose), gydytoja pediatrė, neurologė. 1966 baigė Čikagos un-to Pritzkerio med. m-lą, įgijo bakalauro, vėliau magistro laipsnį; M. D. Stažavo Čikagoje, IL, specializavosi pediatrijos ir neurologijos srityje New Haveno, CT, ir Los Angeleso, CA, universitetinėse ligoninėse. 1963–68 Pietų Kalifornijos un-to Pediatrijos sk. dėstytoja. 1971 išlaikė pediatrijos, 1975 – neurologijos specialybės egzaminus. 1972–75 Northwesterno un-to Evanstone, IL, pediatrijos ir neurologijos profesorė asistentė, 1975–80 Marylando un-to Baltimorėje, MD, profesorė asistentė, nuo 1980 – asocijuotoji profesorė.

GUNGA Jurgis (g. 1912.V.14 Smilgynuose, Klaipėdos aps.), kunigas. Baigęs g-ją Klaipėdoje, studijavo teologiją VDU Kaune. 1935 buvo studentų d-jos *Mažoji Lietuva* pirmininkas. Teologijos studijas tęsė Baselio un-te Šveicarijoje ir Göttingeno un-te Vokietijoje. Įšventintas kunigu, kunigavo Vestfalijoje, Vokietija. Vėliau apsigyveno JAV. Čikagos, IL, laikr. *Evangelikų žodis* paskelbė straipsnių teologijos klausimais.

GURA Zigmas (g. 1898.IV.4 Balabostėje, Rudaminos vls., Seinų aps.), teisininkas. 1914 baigė Veiverių mkt. seminariją, 1929 Lietuvos un-to Teisių f-tą. Dar mokydamasis seminarijoje, pradėjo bendradarbiauti spaudoje, spausdino publicistinius, poezijos ir prozos kūrinius. 1918–23 pr. m-los Alytuje vedėjas,

1923–44 Lietuvos un-to kanceliarijos viršininkas. 1929–44 priklausė Lietuvos teisininkų d-jai. Per II pasaul. karą pasitraukė iš Lietuvos. Vėliau apsigyveno JAV. Priklausė Tėvynės mylėtojų d-jai.

Algimantas Petras Gureckas

GURECKAS Algimantas Petras (g. 1923.VI.2 Tauragėje), teisininkas, ekonomistas, visuomenės veikėjas. 1941 baigė Panevėžio g-ją. 1941–43 Vilniaus un-te studijavo teisę. Dalyvavo pogr. veikloje, 1940–44 LLKS narys. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 baigė Tübingeno un-tą (teisės mokslus). Atvykęs į JAV, 1954 baigė Connecticuto un-tą Storrse (sąskaitybą) bakalauru, 1961 – Niujorko un-tą (ekonomiką), įgydamas verslo magistro laipsnį. Nuo 1968 dirbo JAV Vyriausiojoje pašto v-boje Vašingtone, DC, investicijų analizės vyriausiuoju specialistu. 1991–94 Lietuvos misijos prie JT Niujorke patarėjas. 1991.VI–VII mėn. dirbo Lietuvos AT (Vilniuje) patarėju politikos ir teisės klausimais. Nuo 1994 Lietuvos ambasados JAV patariamosios tarybos narys. Aktyviai dalyvauja PLB veikloje: 1965–67 ryšininko su VLIKu antrininkas, 1977–80 v-bos atstovas Vašingtone, 1979 atstovas prie VLIKo v-bos, 1988–90 v-bos vicepirmininkas tarpt. reikalams, 1990–92 – visuom. reikalams. VLIKo įgaliotinis palaikyti ryšiams su Kinija (1976–79). Veikia JAV LB: 1969–81 Krašto v-bos atstovas Vašingtone, 1981–87 Krašto v-bos atstovas tarpt. reikalams ir Visuom. reikalų tarybos pirmininko pavaduotojas, 1987–88 Krašto v-bos vicepirmininkas tarpt. reikalams. 1973–89 parengė ir išsiuntinėjo įv. valstybių vyriausybėms, Europos saugumo ir bendradarbiavimo Vienos konferencijos delegacijoms JAV LB, PLB memorandumus Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atkūrimo klausimu. Atstovavo PLB ir Š. Amerikos prūsų tarybai tarpt. simpoziume teritoriniais ir taikos klausimais (1981, Japonijoje). 1990 kaip PLB v-bos narys pirmasis aplankė Estijos, Gervėčių, Tilžės ir Ragainės lietuvius. Rašo spaudoje politikos ir kt. klausimais.

Feliksas Jonas Gureckas

GURECKAS Feliksas Jonas (1912.VI.18 Užpaliuose, Utenos aps. – 1977.II.4 Čikagoje, IL), kunigas. Ph. D. (1960). 1930 baigė Rokiškio g-ją, po to studijavo Telšių kunigų seminarijoje. 1935 įšventintas kunigu. 1936–39 kapelionas Tauragėje. Redagavo *Žemaičių prietelių*. Pasitraukęs iš Lietuvos, 1940–50 gyveno Austrijoje ir Vokietijoje, studijavo ir dirbo kunigu. Nuo 1950 gyveno Čikagoje. 1960 Šv. Tomo Akviniečio koledže River Foreste, IL, gavo filosofijos daktaro laipsnį. Tais pačiais metais Čikagoje įkūrė Lietuvos dukterų d-ją, kuri

rūpinosi vietos lietuvių šalpa. 1961–62 filosofijos žinias gilino Oxfordo un-te D. Britanijoje. Grįžęs į JAV, 1963 teologiją dėstė De Paulo un-te Čikagoje. Nuo 1964 atsidėjo labdaros darbui tarp išeivių. Buvo Šv. Šeimos liet. senelių prieglaudos kapelionas. Bendradarbiavo spaudoje (*Laive*, *Drauge*), dalyvavo BALFo veikloje.

GURECKAS Mykolas (1901.IX.1 Seirijuose, Alytaus aps. – 1986.I.19 Los Angelese, CA), miškininkas, pramonininkas. Mokėsi Alytaus g-joje. 1920 Lietuvos kariuomenės savanoris. Baigęs Karo m-lą Kaune, iki 1922 pab. tarnavo kariuomenės gen. štabe. Vėliau dirbo girininku Raudondvario miškų urėdijoje ir mokėsi Aukštesniojoje komercijos m-loje Kaune. Žaidė Lietuvos fizinio lavinimo s-gos krepšinio komandoje (1924 laimėjo Lietuvos pirmenybes). 1924–28 Dotnuvos ž. ū. akademijoje studijavo miškininkystę, buvo Krakių, vėliau Dotnuvos girininkas. Po studijų paskirtas Sudargo miškų urėdo pavaduotoju, 1929 – Taujėnų urėdu. Nuo 1931 Miškų dep-to inspektorius ir medienos gamybos instruktorius. 1934 Klaipėdoje įsigijo lentpjūvę ir ėmėsi apdoroti medieną eksportui. Dalyvavo Rotary klubo veikloje, daugelyje medienos pramonininkų tarpt. konferencijų. Klaipėdoje suorganizavo vandens sporto klubą. Buvo Klaipėdos medienos sindikato tarybos narys. Vokiečiams okupavus Klaipėdos kraštą, grįžo į Kauną, vertėsi medienos prekyba. Vėliau Vilniuje įsigijo lentpjūvę ir baldų f-ką *Vilnelė*, rengėsi statyti faneros f-ką. 1942 paskirtas Generalinės miškų ūkio direkcijos medienos pramonės direktoriumi, vėliau direkcijos vadovu. 1943 Vilniaus un-te dar skaitė miškininkystės paskaitas. Karo metais apsaugojo nuo iškirtimo daug Lietuvos miškų. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Įsikūrus VLIKui, kartu su kt. parengė Lietuvos miškų ūkio atkūrimo projektą. 1949 apsigyveno JAV. Įsteigė siuntinių persiuntimo b-vę. Aktyviai dalyvavo liet. veikloje: buvo Liet. miškininkų s-gos, JAV LB narys, BALFo ir ALTS Waterbury, CT, skyrių pirmininkas. Rašė miškininkystės žurnaluose. LE bendradarbis. Apdovanotas Vytauto Didžiojo ordinu.

Aleksandra Gustaitienė

GURECKAS Vytenis (g. 1958 Brooklyne, NY), architektas. 1981 baigė Marylando un-to, MD, Archit-ros m-lą bakalauro laipsniu, vėliau Columbijos un-to (Niujorke) Archit-ros m-lą magistro laipsniu. Dirbo *Cass and Pinnell Architects* įstaigoje Vašingtone, DC, ir *Ulrich Franzen and Associates* įstaigoje Niujorke, NY. Nuo 1987 verčiasi priv. praktika Vašingtone ir dėsto archit-rą Amerikos katalikų un-te.

GUSTAITIENĖ Aleksandra (**Zdanavičiūtė**; 1905.XI.9 Jurbarke – 1996.I.27 Bostone, MA), aktorė, režisierė, visuomenininkė. Rašytojo Antano Gustaičio žmona. 1929 baigė *Saulės* g-ją Kaune. Besimokydama g-joje, 1925 įstojo į A. Sutkaus vadovaujamą Tautos teatro vaidybos studiją, vėliau mokėsi A. Olekos-Žilinsko vadovaujamoje Valstybės teatro vaidybos studijoje; 1930 ją baigė. 1929–31 studijavo teisę VDU Kaune. 1932–34 Valstybės teatro, 1934–35 Jaunųjų teatro, 1936–39 Klaipėdos dramos teatro aktorė. Vaidino V. Krėvės *Šarūne*, B. Sruogos *Milžino paunksmėje*, H. Beecher-Stowe *Dėdės Tomo trobelėje*, Molière *Skapeno klastose*, Shakespeare *Hamlete*, M. Twaino *Prince*

ir elgetoje ir kt. Vaidyba subtili, psichologiška. Klaipėdos kraštą prijungus prie Vokietijos, kurį laiką nedalyvavo teatrinėje veikloje. Pasitraukusi iš Lietuvos, 1944–49 gyveno Vokietijoje, Ravensburge. Suorganizavo liet. vaidintojų mėgėjų būrelį. Pastatė K. Binkio *Atžalyną*, P. Vaičiūno *Nuodėmingą angelą* ir *Tuščias pastangas* ir kt., gastroliavo daugelyje lietuvių gyvenamų vietų Vokietijoje. Nuo 1949 gyveno JAV, Bostone, MA. Vietos lietuvius, daugiausia aktorius mėgėjus, sutelkė į Bostono lietuvių dramos sambūrį. Režisavo ir pastatė K. Binkio *Atžalyną*, P. Vaičiūno *Tuščias pastangas* ir kt. Gastroliavo keliuose JAV miestuose (Niujorke, NY, Čikagoje, IL, Hartforde, CT, Waterbury, CT). Dalyvavo JAV LB veikloje (įv. org-joms padėdavo parengti menines programas, pati jose dalyvaudavo kaip deklamatorė). Bendradarbiavo *Laisvės varpo* radijuje.

Algirdas Gustaitis

GUSTAITIS Algirdas (g. 1916.X.5 Pečerske, Baltarusija), rašytojas, žurnalistas, kartografas. Lietuvos geografų d-jos garbės narys (1993). 1918 su tėvais grįžo į Lietuvą. Baigė suaugusiųjų g-ją Kaune. Lituanistikos studijas pradėjo VDU. Nuo 1939 mokėsi Vilniaus un-te. Dalyvavo studentų veikloje: Studentų literatų d-jos v-bos narys, korp. *Jūra* vadas (1940–44). 1940 dirbo Vilniaus un-te bibliotekininku. Nuo 1941 vadovavo Vilniaus kelionių biurui (rengė ekskursijų vadovų po Vilnių kursus), rūpinosi liet. įstaigų steigimu Vilnijos krašte, vadovavo LLKS spaudos sk. Vilniuje. Nuo 1943 Vilniaus priešgaisrinės apsaugos tautinių šokių ir dainų ansamblio vadovas, 1943–44 Vilniaus savivaldybės kultūros sk. vedėjas. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, gyveno Hanau liet. stovykloje. Joje įsijungė į liet. kult. veiklą: buvo v-bos vicepirmininkas, kult. reikalų vadovas, lit-ros būrelio pirmininkas, redagavo sienlaikraštį *Hanau lietuviai.* Kurį laiką Frankfurte prie Maino studijavo vokiečių lit-rą J. W. Goethe un-te. 1947 persikėlė į JAV, gyveno Philadelphijoje, PA, vėliau Čikagoje, IL. 1954 Čikagoje buvo *Laisvosios Lietuvos* kultūros sk. redaktorius. Nuo 1955 gyvena Los Angelese, CA. Daug metų dirbo amer. spaustuvės korektoriumi. 1955 Amerikos kinematografijos, 1956 Hollywoodo, CA, užsienio spaudos asociacijų narys. 1956 buvo vienas *Dailiųjų menų klubo* steigėjų ir jo metraštininkas (parengė 5 knygas su fotografijomis, įv. asmenų įrašais). 1961 jo iniciatyva Los Angelese 2 gatvės pavadintos Lietuvos vardu (Lithuania Drive, Lithuania Place). 1963 Los Angelese su kitais įsteigė sporto klubą *Banga*. 1985, 1989 dalyvavo MKS Čikagoje, 1991 Lietuvoje. 1989 Vilniuje surengė Amerikos rašytojų knygų jaunimui parodą. Parašė 12 knygelių (išleista 6) jaunimui iš serijos *Algis Trakys ir Taksiukas Šleivys*: *Kova su gaidžiu* (1959, Lietuvoje 1992), *Užpuola bitės* (1961, Lietuvoje 1992), *Žuvininkai* (1981, Lietuvoje 1992), *Tvankstės pilyje* (1984, Lietuvoje 1993), *Sodininkai* (1988, Lietuvoje 1992), *Plaukia upėmis* (1991). Išleido gausiai iliustruotų knygų: *Tarp Šveicarijos ir Danijos* (1946), *Tikroji Lietuva* (1983), *Kelionės nežinomuose kraštuose* (1985), *Karas braukia kruviną ašarą* (1990), *Dniepro upė ir aplinka nuo prieš Kristų laikų* (1991), *Kunigaikščio Radvilos žemėlapis* (1992), *Potsdamas ir Lietuva dega* (1993), *Karibų jūra* (1995); brošiūrų (*Simas Kudirka Nobelio taikos*

premijai, 1971; *Taikos Lituanika*, 1974). Yra parengęs Lietuvos žemėlapį (1982), išleidęs ir parašęs liet. paaiškinimus ist. žemėlapiams: 1595 Lietuvos žemėlapis (1971), 1749 Lietuvos žemėlapis (1983), Lietuvių–švedų kautynių prie Salaspilio (1988), Sandomiro ir Pilypavo (abu 1984). Pagal jo tekstus pastatyti filmai: *Lietuva – Europos nugalėtoja* (1959), *Profesorius dailininkas Adomas Varnas* (1960), animaciniai filmai: *Kova su gaidžiu* (1959) ir *Užpuola bitės* (1961). Bendradarbiauja JAV ir Lietuvos spaudoje, rašė straipsnius į LE. Priklauso skautams, Lietuvos šauliams (nuo 1993 garbės šaulys), Lietuvių rašytojų d-jai.

Antanas Gustaitis

GUSTAITIS Antanas (1907.III.12 Gustaičiuose, Kvietiškio vls., Marijampolės aps. – 1990. V.19 Bostone, MA), rašytojas, visuomenininkas. 1927 baigė Marijampolės mkt. seminariją. Studijavo VDU lituanistiką ir germanistiką, lankė B. Sruogos teatro seminarą. 1932 baigęs un-tą, mokytojavo. 1936–39 Klaipėdos, 1939–40 Vilniaus radiofonų vadovas. 1940–41 Vilniaus dramos teatro direktorius, vėliau dirbo Kauno radiofone. Parašė radijo vaidinimų, eiliuotą pjesę *Silvestras Dūdelė* (past. 1934), komediją *Slogučiai* (past. 1937), period. spaudoje paskelbė straipsnių apie teatrą ir lit-rą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV, gyveno Bostone. Mokytojavo lituanistinėje m-loje (1961–82 jos vedėjas). Dirbo LE, *Keleivio* redakcijoje. Išleido satyrinės poezijos rinkinius *Anapus teisybės* (1956), *Ir atskrido juodas varnas* (1966, LRD premija), *Saulės šermenys* (1973), *Ko liūdi, putinėli?* (1982), *Pakelėje į pažadėtąją žemę* (1987), rinktinę *Pasiglostymo palaima* (1987 Vilniuje). Eilėraščiai parodijinio pobūdžio, pilni karčios ironijos ir nevilties, juose kritiškai vertinama ir išeivija, ir sovietinės Lietuvos visuomenė, kandžiai pašiepiamos žmonių moralinės ydos, išjuokiamas tamsumas ir buitinis susmulkėjimas. Dar parašė satyrinių ir humoristinių dramų (kai kurios jų pastatytos išeivių teatruose). Period. spaudoje paskelbė straipsnių apie humoristinę lit-rą, kultūros klausimais. Reiškėsi visuom. kultūrinėje veikloje, buvo skaitovas ir aktorius. Vadovavo Bostono dramos sambūriui. Vokietijos, JAV, Kanados liet. kolonijose su kitais rašytojais surengė daug lit-ros vakarų. 1964 vaidino R. Šležo sukurtame filme (pagal J. Jankaus novelę *Velnio bala*). 1964 drauge su S. Santvaru įrašė liet. poezijos plokštelę. Priklausė Liet. rašytojų d-jai.

GUSTAITYTĖ Rasa (g. 1934.V.19 Kaune), žurnalistė. Aviacijos inž., lakūno Antano Gustaičio duktė. 1956 bakalauro laipsniu baigė Oberlino koledžą, OH. Studijavo žurnalistiką Columbijos un-te, NY; 1960 jame įgijo magistro laipsnį. 1960–65 dirbo reportere dienraštyje *The Washington Post*, vėliau *The New York Herald Tribune* ir kt. laikraščiuose. Nuo 1975 *Pacific News Service* redaktorė. Skaitė paskaitas įv. JAV un-tuose. Išleido kn. *Mixed-Up Max* (1965), *Melissa Hayden* (1966), *Turning On* (1969), *Wholly Round* (1973).

GUTAUSKAS Vaclovas (g. 1913.VIII.15 Didžiojoje Trakiškėje, Antanavo vls., Marijampolės aps.), kunigas jėzuitas. 1939–42 studijavo filosofiją Aloyzo in-te Galarate, Italija. 1946 baigė teologijos studijas Popiežiniame Grigaliaus un-te Romoje. 1945 įšventintas kunigu, 1947–51 dirbo misionieriumi pabėgėlių stovyklose Vokietijoje. 1952 persikėlė į JAV ir iki 1955 buvo Nukryžiuotojo Jėzaus seserų vienuolijos

kapelionas Elmhurste, PA. Nuo 1955 dirbo Čikagos, IL, Jaunimo centre, rūpinosi jo finansiniais reikalais, rinko lėšas statybai ir išlaikymui. 1980 kartu su kitais įsteigė Tėvo B. Krištanavičiaus fondą kaupti lėšas jėzuitų provincijos atkūrimui Lietuvoje (fondas veikė iki 1993).

GUTAUSKAS Vytautas (g. 1921.IV.5 Leliūnuose, Utenos aps.), mokytojas, chormeisteris, visuomenininkas. Mokėsi Alytaus g-joje. 1940 baigė Marijampolės mkt. seminariją. 1941–44 dėstė Merkinės g-joje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Lübecke įkūrė chorų, jiems vadovavo, rengė koncertus. 1949 apsigyvenęs JAV, kurį laiką vadovavo skautų ansambliui (Čikagoje, IL). 1952 įstojo į Čikagos liet. vyrų chorą, buvo dirigento B. Jonušo padėjėjas. 1956 vyrų chorą perorganizavus į Čikagos liet. operos chorą, 8 metus buvo choro solistas, priklausė v-bai. Nuo 1958 dėstė lituanistinėse m-lose: 20 metų K. Donelaičio m-loje, 15 metų vadovavo Marquette Parko m-los ansambliui. Su vaikų chorais dalyvavo dainų šventėse, buvo IV dainų šventės vaikų chorų k-jos narys. Priklauso JAV LB.

Vytautas Gutauskas

GUTAUSKIENĖ Ona (g. 1924.X.21 Panevėžyje), gydytoja odontologė. 1941 baigė Panevėžio mergaičių g-ją. Čia įstojo į Skautų s-gą. 1942 studijavo VDU odontologiją. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945 įstojo į Hansos un-tą Hamburge. 1948 jį baigusi, pradėjo dirbti Pabaltijo un-to Pinneberge Odontologijos klinikos asistente. 1949 apsigyveno JAV. Dirbo ligoninių med. laboratorijose. Priklauso LDGD (buvo v-bos narė) ir Lietuvos dukterų d-jai.

Williamas Gutos

GUTOS Williamas J. (**Gutauskas**; g. 1924.I.20 Grand Rapidse, MI), karo lakūnas, saugos technikos specialistas. JAV kariuomenės papulkininkis (1968). Turi lakūno aukšč. laipsnį. 1943 baigė karo lėktuvų pilotų kursus; kaip karo lakūnas dalyvavo II pasaul. kare (bombardavo Japoniją). Po karo baigė Michigano valstijos un-tą ir įgijo ekonomikos bakalauro laipsnį. Dalyvavo Korėjos kare. 1960–64 Wurtsmitho oro pajėgų bazės Oscodoje, MI, bombonešio *B-52 H* kūrimo programos apsaugos pirmasis direktorius. Per Vietnamo karą, 1966–68 P. r. Azijos fronte buvo aviacijos apsaugos nuo avarijų direktorius; daug kartų skraidė virš Vietnamo, Kambodžos, Tailando. Niujorko ir P. Kalifornijos un-tuose baigė aviacijos apsaugos nuo avarijų kursus. 1968 išėjo į pensiją. 1969–73 Michigano Darbo departamento patarėjas apsaugos nuo avarijų klausimais. 1973–88 Michigano Gamtos išteklių departamento apsaugos sk. direktorius. Dirba Amerikos nac. standartų in-to k-te,

rengia avarijų statistikos registravimo ir apibendrinimo metodiką. Nac. apsaugos nuo avarijų s-gos narys (nuo 1979 s-gos Michigano valstijos padalinio vicepirmininkas), Amerikos apsaugos nuo avarijų inžinierių s-gos narys emeritas. JAV apsaugos nuo avarijų tarybos administratorių sekcijos (joje įsteigė apsaugos nuo avarijų k-tą ir iki 1987 buvo jo pirmininkas), Apsaugos darbuotojų veteranų s-gos narys (1989–90 šios s-gos biuletenio *VOS Newsletter* redkolegijos narys), Amerikos pensininkų d-jos Grand Rapidso padalinio pirmininkas. 1984–87 žrn. *The Professional Safety Magazine* redkolegijos narys. 1986 ir 1987 išrinktas geriausiu Michigano saugos nuo avarijų profesionalu.

GUŽAUSKAS Antanas (Anthony **Guzauskas;** g. 1915 Auroroje, IL), gydytojas chirurgas. 1943 baigė Loyolos un-to Stritcho med. m-lą Maywoode, IL; M. D. Stažavo Mercy ligoninėje Čikagoje; įgijo chirurgo specialybę. Dirbdamas South Pacifico ligoninėje, pelnė bronzos ir sidabro medalius. Įgijo teisę verstis priv. praktika Ilinojaus (1943), Kalifornijos, Kentucky (abu 1976) ir Arizonos (1977) valstijose. Buvo South Shore ligoninės gydytojų kolektyvo pirmininkas, kartu dirbo ir *White Sox* beisbolo komandos gydytoju. Čikagoje vertėsi priv. praktika. 1976 persikėlė į Arizoną; Arizonos un-to Tucsone Chirurgijos sk. profesorius asistentas.

H

HALABURDA Juozas (**Alaburda;** 1871.I.15 Nemajūnuose, Šventežerio vls., Seinų aps. – 1966.XI.17 Šv. Leono vienuolyne, FL), kunigas, visuomenininkas. 1884 emigravo į JAV. Gyveno Scrantone, PA, Newburge, NY, Pittsburghe, PA; dirbo fiz. darbą. 1899 Pittsburghe baigė koledžą. 1904 baigęs Baltimorės, MD, dvasinę seminariją, įšventintas kunigu. 1905 grįžo į Lietuvą. Caro valdžios suimtas ir kalintas Lazdijuose ir Seinuose; pabėgo ir vėl išvyko į JAV. 1907–19 Clevelando, OH, liet. parapijos klebonas; čia jo rūpesčiu įkurta liet. parapinė m-la, liet. namų b-vė, bankas, liet. org-jų. Newtowne, PA, įsteigė seserų kazimieriečių akademiją Villa Joseph Marie. Gyvendamas JAV, rūpinosi liet. imigrantais (padėjo įsikurti, susirasti darbą). Nuo 1945 gyveno Šv. Leono benediktinų vienuolyne Floridoje.

HARLANDAS Robertas (**Jurgaitis;** g. 1935. II.28 Chesteryje, PA), aktorius. Baigęs vidurinį mokslą, kurį laiką dirbo popieriaus fakrike. Vėliau studijavo Columbijos in-to Radijo laidų transliacijos m-loje, 1956–57 Amerikos aktorinio meno akademijoje Niujorke, NY. Vaidino Robin Hoodo teatre Ardene, DE, televizijos spektakliuose (*Omnibus, Naked City*), kino filme *As Young As You Are* (1958), nuo 1959 televizijos filmuose (*Zane Grey, The Millionaire, Black Saddle, Stagecoach West, The Outlaws, Brothers Branagan, Target: the Corruptors*).

HARMON Danutė (**Staknytė;** g. 1924.IV.17 Palangoje), filologė, vertėja. Ph. D. (1974).

Danutė Harmon

Mokėsi Šventosios Vytauto Didžiojo g-joje. Pasitraukusi iš Lietuvos, 1944–46 tarnavo JAV laivyno moterų rezerve. 1947–49 studijavo pranc. k. ir lit-rą Neuchatelio un-te, Šveicarija, Sorbonne un-te Paryžiuje. 1950–56 dirbo vertėja JAV užsienio tarnybose: nuolatinėje JAV delegacijoje JT ir spec. agentūrose Ženevoje, Šveicarija, JAV konsulate Melburne Australijoje. 1969 tapo Amerikos un-to Vašingtone, DC, magistre, 1974 George Washingtono un-te apgynė doktoratą. 1963–80 dėstė pranc. k. ir lit-rą George Washingtono, Amerikos bei George Masono Fairfaxe, VA, un-tuose. Nuo 1987 bendradarbiauja žrn. *Lituanus*. JAV LB Vašingtono sk. v-bos sekretorė (nuo 1992). Aktyviai dalyvauja BALFo Vašingtono sk. veikloje: nuo 1994 v-bos narė, pirmininkė. JAV liet. moterų klubo pirmininkė, dalyvauja JAV Valst. departamento diskusijose moterų klausimais.

Sabina Marian Henson

HENSON Sabina Marian (**Ručaitė;** g. 1931. III.25 Čikagoje, IL), visuomenininkė, katalikų org-jų veikėja. 1944 baigė Šv. Jurgio m-lą, 1948 – Šv. Kazimiero akademiją. Dirbo Čikagos dienraštyje *Tribune*, draudimo b-vėje *Metropolitan Life Insurance* sekretore, raštinės tarnautoja. Priklauso įvairioms Šv. Jurgio parapijos katalikiškoms org-joms: kazimieriečių, pranciškonių (nuo 1965 prezidentė), marijonų rėmėjų (dirba su jaunimu, dalyvauja labdaros veikloje). Veikia Lietuvos vyčių org-joje (1974–75 finansų sekretorė, 1975–78 Ilinojaus ir Indianos apskrities vicepirmininkė, 1976–78 tarybos pirmininkė, 1980–83 žrn. *Vytis* korespondentė, choro pirmininkė), ALRK MS (nuo 1991 centro tarybos vykd. sekretorė), Balzeko muziejaus moterų s-goje (kelerius metus buvo tarybos direktorė), Pavergtųjų tautų org-joje, klube *Lituanica*. Apdovanota Lietuvos vyčių (1975, 1976, 1992), ALRK MS garbės nario žymenimis, LŠS Žvaigždės ordinu (1993).

Emilijus Holenderis

HOLENDERIS Emilijus (g. 1938.II.7 Bernotiškėje, Tauragės aps.), ekonomistas, visuomenės veikėjas. 1962 De Paulo un-te Čikagoje, IL, gavo verslo administravimo bakalauro laipsnį. 1969–92 dirbo b-vėje *Rockwell International* ekonomistu. 1984–88 Čiurlionio ga-

lerijos Čikagoje tarybos narys. Su kitais įkūrė meno centrą Š. Indianoje, dailės muziejų Munsteryje, IN, Lietuvių dailės muziejų Lemonte, IL (surinko ~ 3000 darbų, 1989–92 buvo tarybos pirmininkas), Flynno teatrą Sawyere, MI, Vickerso dailės centrą Three Oakse, MI. Be to, surengė dailės parodų (Viktoro Petravičiaus), koncertų, suorganizavo kultūros mainų programų tarp JAV ir Lietuvos. Pastaruoju metu – Michigano ir Indianos muziejų konsultantas. Veikė Liet. studentų s-goje (nuo 1961). Dalyvauja *Santaros–Šviesos*, JAV LB veikloje (Kultūros tarybos narys 1988–92).

I, Y

YČAS Martynas (g. 1917.XII.10 Voroneže, Rusija), biologas, biochemikas. Ph. D. (1950). Vilniaus un-to garbės daktaras (1992). Polit. ir visuom. veikėjo M. Yčo sūnus. 1936 baigė *Aušros* berniukų g-ją Kaune. 1936–40 studijavo VDU ir Vilniaus un-te. 1939 baigė Karo m-los aspirantų kursus. 1940 persikėlė į JAV. 1943–46 tarnavo JAV kariuomenėje. 1947 baigė Wisconsino un-tą Madisone (bakalauro laipsniu), 1950 – Kalifornijos technologijos in-tą Pasadenoje. 1951–56 JAV kariuomenės intendantūros laboratorijos biochemikas. 1956–88 Niujorko un-to Gydymo centro ekstraordinarinis ir ordinarinis profesorius; nuo 1988 profesorius emeritas. Skaitė paskaitas Australijoje (1964), Lietuvoje (1975, 1979). Tiria genetinio kodo problemas. Su G. Gamovu suformulavo informacijos kodavimo baltymų sintezėje hipotezę, tyrė ryšį tarp informacijos, glūdinčios nukleino rūgštyse ir šių rūgščių susintetintame baltyme. Sukūrė nukleino rūgščių kodonų dažnio skaičiavimo metodą, ląstelių jungimosi į audinius embriogenezėje modelį. Parašė kn. *The Biological Code* (1969, rusų k. 1971), *Apie gyvybės prigimtį: mechanizmas ir prasmė* (1994, rus.), *Apie biologiją* (1995), paskelbė ~ 50 moksl. straipsnių. Įsteigė ir vadovauja J. Yčo ir savo tėvo knygų fondui; išleido M. Yčo *Atsiminimus* (1991), A. Voldemaro *Istorinį Kristų* (1993).

IDIKA Algirdas (1916.VII.2 Kybartuose, Vilkaviškio aps. – 1996.X.2 Springfielde, IL), elektrotechnikos inžinierius. Baigė Vilkaviškio g-ją. 1937 Karo m-loje Kaune gavo jaun. ltn. laipsnį. 1944 VDU Kaune įgijo elektrotechnikos inžinieriaus diplomą. Studijuodamas priklausė korp. *Plienas*. 1944 pasitraukė į Vokietiją; gyveno Bavarijoje, Müncheno liet. stovykloje, pabaltijiečių stovykloje Kemptene. 1946–47 UNRRA dėstė elektros instaliatorių kursuose, 1947–48 IRO Kemptene radijo technikų kursuose (buvo jų vedėjas). Priklausė Liet. inžinierių s-gai, bendradarbiavo *Technikos kelyje*, *Technikos žodyje*. 1948 persikėlė į Braziliją, apsigyveno São Paulo. Dirbo b-vėje *Telespark* automobilių radijų projektuotoju, kokybės kontrolės sk. vedėju, vėliau – b-vėje *General Electric* radijo laboratorijos vedėju, 1961–79 (iki pensijos) – b-vėje *Philips* grupės

Martynas Yčas

Algirdas Idika

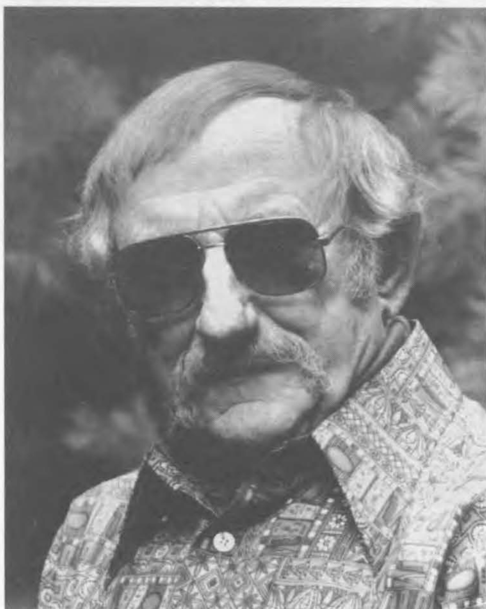
viršininku. Be to, Mackenzie un-te São Paulo dėstė tranzistorių kursą, fonde *Santos Dumont* vadovavo elektronikos aviacijoje studijų grupei. Paskelbė > 40 straipsnių iš elektronikos. Priklausė Brazilijos liet. s-gai (v-bos narys), LB. Pietų Amerikos liet. kongresų dalyvis, organizacinių komitetų narys, Kultūros d-jos vicepirmininkas. 1974 įsteigė PLIAS Brazilijos sk., buvo jo pirmininkas. 1990 persikėlė į JAV, apsigyveno St. Petersburg Beache, FL. Turėjo radijo mėgėjo teises, palaikė radijo ryšį su Lietuvos, JAV, Kanados, Vokietijos, D. Britanijos ir kt. kraštų mėgėjais.

IDZELIS Henrikas (**Idzelevičius;** 1908.VII.15 Kniaginine, Rusija – 1994.VI.26 Clevelande, OH), ekonomistas, visuomenininkas. 1929 baigęs Telšių M. Valančiaus g-ją, studijavo VDU Teisių f-te ekonomiką; baigė 1935. Dirbo Lietuvos ir Ūkio bankuose. Buvo aktyvus ateitininkas, Vytauto klubo filisteris. Atgavus Vilnių, įkūrė ir buvo Lietuvos banko Švenčionėlių, vėliau Švenčionių sk. direktorius. Dalyvavo 1941 Birželio sukilime, buvo aktyvistų štabo narys. 1943–44 dirbo Telšiuose. 1949 persikėlęs į JAV, dirbo įvairiose Clevelando g-lose. Aktyviai dalyvavo JAV LB veikloje. Buvo ALTo, BALFo veikėjas. 10 metų LKDS centro v-bos narys, Tautos fondo, LF rėmėjas, Popiežiaus Leono XIII fondo iždininkas ir įgaliotinis, Clevelando lituanistinės m-los tėvų k-to pirmininkas.

IGNAITIS Andrius (1908.I.5 Parausiuose, Keturvalakių vls., Vilkaviškio aps. – 1988.I.5 Woodhavene, NY), fizikas. 1926 Marijampolėje baigė Rygiškių Jono g-ją, 1933 VDU Matematikos-gamtos f-tą (fizikos specialybė). 1933–44 mokytojavo Telšių, Švėkšnos, Šiaulių, Kauno g-jose. Buvo aktyvus sportininkas, studentų ateitininkų sporto klubo *Achilas* steigėjas ir pirmininkas, Lietuvos gimnastikos ir sporto federacijos sekretorius. Bendradarbiavo žrn. *Lietuvos mokykla* ir kt. leidiniuose. Pasitraukęs į Vokietiją, kurį laiką gyveno Münchene. Buvo V. Gailiaus ir M. Šlažos *Vokiškai–lietuviško žodyno* II leid. organizatorius ir bendradarbis (1948 išl. Tübingene). Nuo 1949 gyveno JAV, Brooklyne, NY.

IGNAS Vytautas (iki 1958 **Ignatavičius;** g. 1924.V.16 Zacižo vienkiemyje, Kalnujų vls., Raseinių aps.), tapytojas, grafikas. Dalyvavo skautų veikloje. 1941 baigė Vytauto Didžiojo g-ją Vilniuje. 1941–43 studijavo Vilniaus dailės akademijoje (tapybą dėstė J. Vienožinskis, piešimą – A. Gudaitis). 1944 pasitraukė į Vokietiją, gyveno Hanau pabėgėlių stovykloje. 1946–48 studijavo Taikomosios dailės m-loje Freiburge (tapybą dėstė V. Vizgirda ir A. Valeška, piešimą – V. Kasiulis ir V. K. Jonynas); ją baigęs, gavo dailiųjų menų magistro laipsnį. 1949 Freiburge studijavo grafiką pas T. Valių. 1950 persikėlė į JAV. Gyveno Čikagoje, IL, dirbo fabrike. Po darbo mokėsi vitražo technikos pas A. Elskų, nuo 1951 dirbo vitražų studijoje. 1952 persikėlęs į Clevelandą, OH, kūrė vitražus, 1958–62 dirbo privačioje b-vėje braižytoju. Bendradarbiavo su A. Valeškos dekoratyvinės dailės studija Čikagoje. 1962–71 gyveno Niujorke, NY. Čia 3 metus dirbo V. K. Jonyno ir D. Shepherdo vitražų studijoje, be to, kūrė vitražų projektus Duko vitražų studijai. Vėliau dirbo Catan-Rose meno

in-te dizaino ir grafikos instruktoriumi. Nuo 1972 gyvena Ashforde, CT. Dalyvauja grupinėse parodose, yra surengęs ~ 20 individualinių parodų JAV, Lietuvoje (Vilniuje, 1971). Tapybos kompozicijose, estampuose (daugiausia medžio, linoraižiniai) vyrauja ekspresyvios apibendrintos formos, savitai interpretuojamos liaudies dailės tradicijos. Tėvynės ilgesys, vaikystės prisiminimai reiškiami skaidriomis ryškiomis spalvomis. Iliustravo knygas (Liūnės Sutemos *Tebūnie tarytum pasakoj*, L. Dovydėno *Naktys Karališkiuose*, abi 1955, ir kt.), žurnalus. 1982 gavo JAV LB Kultūros tarybos premiją. Yra Philadelphijos grafikų klubo (The Print Club) narys.

Vytautas Ignas

IGNATONIS Jeronimas (1902.III.1, n. s. III.14 Užraguvyje, Šimkaičių vls., Raseinių aps. – 1968.XI.12 Čikagoje, IL), pedagogas, rašytojas, visuomenininkas. 1926 baigė Panevėžio mkt. seminariją. 1930–33 mokėsi dainavimo Kauno konservatorijoje. Studijavo lituanistiką VDU, vėliau Vilniaus un-te, jį baigė 1943. Suorganizavo korp. *Ramovė* chorą ir 3 metus jam vadovavo; sukūrė *Ramovės* himną. Mokytojavo

Jeronimas Ignatonis

Liepojos liet. m-loje Latvijoje, Raguvoje, Kaune (buvo Aklųjų in-to direktorius), dirbo Alytaus aps. pradinių m-lų inspektoriumi. Nuo 1927 bendradarbiavo period. spaudoje. Parašė eilėraščių, radijo vaidinimų. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, dirbo inspektoriumi Müncheno liet. g-joje, buvo LB apygardos švietimo sk. vedėjas. 1949 persikėlė į JAV, gyveno Čikagoje. Nuo 1954 dirbo *Draugo* redakcijoje. Suorganizavo Čikagoje vyrų chorą, jam vadovavo. Talkino *Dainavos* ansambliui, suredagavo jo dešimtmečio jubiliejinį leidinį (1955). Parašė išeivių buities tematikos romanus *...Ir nevesk į pagundą* (1958, *Draugo* premija), *Lūžiai* (1963), muz. veikalą *Vestuvės* (past. 1960), pjesių (*Žentas per prievartą*), feljetonų. Aktyviai reiškėsi išeivių kultūrinėje veikloje, ypač švietimo srityje. 1956–59 JAV LB Čikagos apygardos v-bos narys švietimo reikalams, 1961–64 JAV LB tarybos, 1964–67 centro v-bos narys ir Švietimo tarybos pirmininkas. Rūpinosi lituanistinių m-lų programų pertvarkymu, organizavo mokytojų konferencijas. Priklausė Liet. rašytojų d-jai.

YLA Stasys (1908.I.5 Luciūnuose, Kurklių vls., Ukmergės aps. – 1983.III.24 Čikagoje, IL; palaidotas Putname, CT), kunigas, filosofas,

Stasys Yla

rašytojas, visuomenės veikėjas. 1920–25 mokėsi Ukmergėje, 1925–32 Kauno kunigų seminarijoje; 1932 įšventintas į kunigus. 1932–35 studijavo VDU Teologijos-filosofijos f-te (1933–34 šiame un-te mokėsi ir pedagogikos bei psichologijos), buvo Kauno M. Pečkauskaitės g-jos kapelionas. 1933–34 redagavo savaitraštį *Mūsų laikraštis*. 1934 studijas gilino Grenoble, Prancūzija, un-te. 1935 VDU įgijęs teologijos licenciato laipsnį, iki 1940 dėstė šiame un-te, dirbo su jaunimu, kėlė krikščioniškosios moralės privalumus, veikė Katalikų veikimo centre (1936–38 v-bos narys). 1936–40 dirbo *XX amžiaus* redakcijoje. Parašė daug straipsnių (slap. J. Daulius, J. Yluvis), pjesių (*Būk jo angelu sargu*, 1936, *Aš nenoriu Jurgio*, 1937), išleido knygų: *Mergaičių pasaulis* (1933, II leid. 1935), *Laisvamanybė Lietuvoje* (1936), *Komunizmas Lietuvoje*, *Laisvės problema* (abi 1937), *Siauroji ir pilnutinė katalikybė* (1939), *Dabarties žmogus* (1940). 1940–41 buvo pasitraukęs į Vokietiją, dirbo Berlyno liet. kolonijos kapelionu. 1942 grįžo į Lietuvą. 1942–43 VDU Teologijos f-to Pastoralinės teologijos katedros vedėjas. 1943 vokiečių suimtas ir iki 1945 kalintas Stutthofo konc. stovykloje. Išlaisvintas iki 1949 gyveno Vokietijoje. Veikė ateitininkuose (1946–50 tarybos narys), skautuose (1946–50 pirmijos tarybos narys), dalyvavo Lietuvių tautinės delegatūros darbe (pastoracinių reikalų patarėjas, spaudos sk. vedėjas), buvo Polit. kalinių s-gos pirmininkas (1946–47), žrn. *Auka* redaktorius (1947–49). 1947 išleido eilėraščių rinkinį *Sutryptame kelyje*. 1950 persikėlė į JAV, buvo Putnamo Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos seserų vienuolyno kapelionas. 1951 išleido atsiminimų ir apmąstymų apie Stutthofą kn. *Žmonės ir žvėrys*. 1951–53 *Lux Christi* redaktorius, nuo 1953 PLS seserijos, nuo 1963 Ateitininkų federacijos dvasios vadas. 1955 buvo išrinktas į JAV LB tarybą. Vienas leidinių serijos *Krikščionis gyvenime* redakcijos narių. Parašė knygas: *Ateitininkų vadovas* (1960, II leid. 1983), *Moderni mergaitė* (1964, III leid. 1967), *Dievas sutemose* (1964), *Šiluva žemaičių istorijoje* (1970), *Vardai ir veidai mūsų kultūros istorijoje* (1973), *Jurgis Matulaitis* (1977, II leid. 1993 Vilniuje), *Lietuvių šeimos tradicijos* (1978, II leid. 1985), *M. K. Čiurlionis – žmogus ir kūrėjas* (1984); parengė naujų maldaknygių, sukūrė maldų ir giesmių. Priklausė LRD, LKMA, Gyviems Amerikos katalikų autoriams (Living Catholic Authors of America).

Alfonsas Ilekis

ILEKIS Alfonsas (1917.X.28 Fermoje, Raguvos vls., Panevėžio aps. – 1994.V.16 Daytona Beache, FL), statybos inžinierius. 1939 baigė

Panevėžio g-ją. Bolševikų okupacijos metais aktyviai dalyvavo LAF, Liet. fronto org-jose, 1941 Birželio sukilime. 1944 baigė VDU Statybos f-tą, dirbo *Lietūkyje*. Tais pačiais metais pasitraukė iš Lietuvos. Bayreuthe, Vokietija, dirbo pieninių statybų inžinieriumi. Vėliau persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Dirbo *Epstein and Son* projektavimo b-vėje (projektavo fabrikus ir dangoraižius), vėliau (iki 1982) – *Sargent and Lundy* projektavimo b-vėje (projektavo elektros jėgaines). 1982–94 gyveno Floridoje. Priklausė ateitininkams ir pavasarininkams. Dainavo chore *Sietynas*, buvo Daytona Beacho liet. klubo v-bos narys.

Stasys Ilgūnas

ILGŪNAS Stasys (g. 1920.II.27 Mikšiškiuose, Žeimių vls., Kėdainių aps.), teatro darbuotojas, visuomenininkas. Pirmasis liet. teatro grimuotojas ir perukų meistras. Mokėsi pas I. Nachmaną Kauno valst. teatre. 1938–40 dirbo Kauno, 1940–43 Vilniaus teatruose, dalyvavo skautų veikloje. Pasitraukęs iš Lietuvos, 1945–48 šoko ir dainavo G. Veličkos ir S. Sodeikos liet. ansamblyje Wiesbadene, Seligenstadte, buvo jo grimuotojas, talkino liet. teatrų sambūriams Detmolde, Augsburge, Hanau. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Rochesteryje, NY. 1950–82 dirbo Gleasono gamykloje, studijavo ir 1959 baigė Rochesterio technologijos in-tą. Aktyviai dalyvavo liet. teatrų veikloje Rochesteryje, St. Petersburge, FL, Los Angelese, CA, Hamiltone, Kanada. Talkino Kanados liet. teatrų trupėms, grimavo ir sukūrė perukus D. Lapinsko operai *Dux Magnus* (1994 Toronte), B. Sruogos dramai *Milžino paunksmė* (Montrealyje), filmui *Auksinė žąsis*. Aktyviai dalyvauja LSS veikloje: skautų vadovas, skautų vietininkas (1957–64, 1970–88). 1949–63 vadovavo liet. šokių grupėms, dalyvavo tautinių šokių šventėse (1957 ir 1963). Nuo 1951 radijo liet. laidų pranešėjas. Apdovanotas LSS ordinais: *Už nuopelnus*, Padėkos, Geležinio vilko (1991).

IMPULEVIČIUS Antanas (g. 1907.I.28 Panevėžyje), kariškis. Lietuvos kariuomenės majoras (1937). 1925 baigė Karo m-lą Kaune. 1933 įgijo brandos atestatą. 1935–37 mokėsi gen. štabo karininkų kursuose; baigęs dirbo kariuomenės štabo II skyriuje. Nuo 1939 Lietuvos šaulių s-gos štabo karinio mokymo sk. viršininkas. 1938–40 bendradarbiavo *Trimite*. 1940 sov. okupantų suimtas; iki 1941.VI. kalėjo. 1944 pavasarį paskirtas Vietinės rinktinės Kauno pulko štabo viršininku; po 2 savaičių vokiečių suimtas. 1944 rudenį Žemaičių savanorių divizijos bataliono vadas. Po Sedos kautynių (1944.X.6) pasitraukė į Vokietiją, buvo Ingolstadto liet. stovyklos k-to pirmininkas, pirmininko pavaduotojas. 1949 persikėlęs į JAV, apsigyveno Philadelphijoje, PA. Dalyvavo JAV LB veikloje.

INDREIKA Petras (1907.VIII.30 Čepeliuose, Skapiškio vls., Rokiškio aps. – 1988 East Chicago, IN), ekonomistas, visuomenininkas. 1931 baigė Rokiškio g-ją, vėliau Karo m-lą Kaune. VDU Teisių f-te studijavo ekonomiką. 1936 jį baigęs, dirbo *Lietūkio* b-vės prekybos skyriuje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Merbecko pabėgėlių stovykloje su kitais įsteigė liet. g-ją, mokytojavo joje ir 1948–49 Oldenburgo liet. g-joje. Organizavo liet. renginius, rašė į spaudą, 1946–48 su J. Narbutu leido liet. knygas. 1949 persikėlė į JAV. Gyveno East Chicago, dirbo fabrike. Dalyvavo JAV LB, BALFo, ALTo, LF veikloje. Parengė kn. *Šv. Pranciškaus lietuvių parapija* (1963) ir JAV LB East Chicago apyl. veiklos apybraižą

Petras Indreika

(1964). Bendradarbiavo išeivijos period. spaudoje, padėjo leisti *Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką.*

INGAUNIS Stepas (1912.XI.9 Vilniuje – 1996. XI.24 Hot Springse, AR; palaidotas Čikagoje, IL), visuomenininkas. Dirbo geležinkelio policijoje Tauragėje, akc. b-vės *Maistas* buhalterijoje. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, gyveno Bamberge. Į JAV persikėlė 1949, apsigyveno Cicero, IL, dirbo *Hotpoint* ir *General Electric* b-vėse. Veikė JAV LB: buvo apylinkės ir apygardos pirmininkas. Su žmona Aldona organizavo demonstracijas dėl Lietuvos nepriklausomybės. 1975 persikėlė į Hot Springsą, vadovavo JAV LB apylinkei.

INGELEVIČIENĖ Regina (**Matuzonytė;** 1905. VIII.29 Vabalninke – 1980.III.30 Niujorke, NY), tapytoja. Gydytojo V. Ingelevičiaus žmona. Baigusi Rokiškio g-ją, 1925–31 studijavo Kauno meno m-loje. 1931–36 mokytojavo seserų kazimieriečių g-joje Kaune. 1936–37 studijas gilino Italijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje. 1938 buvo Lietuvos moterų dailininkių d-jos v-bos narė. 1944 pasitraukė į Vakarus, gyveno Vokietijoje ir Austrijoje, nuo 1949 JAV, Niujorke. Nutapė figūrinių kompozicijų (*Motina,* 1962; *Moterys,* 1963; *Taika,* 1978), portretų (tėvo, 1936; autoportretas, 1970; V. Ingelevičiaus, apie 1975), peizažų, sukūrė piešinių. Ankstyvieji kūriniai tikroviški, vėlesnieji – laisvesnės interpretacijos, muzikalios ritmikos, subtilios tapysenos. Dalyvavo (nuo 1937) daugelyje parodų Lietuvoje, Vokietijoje (Münchene), JAV (Niujorke, Čikagoje, IL). Pelnė apdovanojimų (1974 JAV LB v-bos I premija). 1988 liet. išeivijos dailininkų kūrybos parodoje Vilniuje eksponuotus darbus dailininkės dukterys padovanojo Lietuvos dailės muziejui.

INGELEVIČIUS Vladas (1889.XI.11 Beržuonyse, Rokiškio aps. – 1985.II.5 Niujorke, NY), gydytojas, visuomenininkas. Lietuvos kariuomenės med. tarnybos pulkininkas. 1908 Sankt Peterburge baigė g-ją, 1913 Karo med. akademiją; joje su kitais įkūrė korp. *Fraternitas Lithuanica.* 1913–17 Rusijos kariuomenėje tarnavo gydytoju. Grįžęs į Lietuvą, savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę. Daug prisidėjo prie kariuomenės sveikatos tarnybos organizavimo, iki pat 1940 buvo karo sanitarijos viršininko padėjėjas. Vertėsi ir priv. praktika. 1934–40 atstovavo Lietuvai tarpt. karo medicinos kongresų k-te. Buvo vienas Lietuvos Raudonojo kryžiaus steigėjų (1919), ilgą laiką dirbo jo vyriausiojoje v-boje. Karo medicinos ir chem. karo klausimais rašė *Mūsų žinyne* ir *Medicinoje.* 1944 pasitraukė į Vokietiją, vėliau į Austriją (Bregenzą), atnaujino ryšius su Raudonojo kryžiaus tarpt. k-tu Ženevoje. 1949 persikėlė į JAV. Išlaikęs specialybės egzaminus, dirbo gydytoju Brooklyno, NY, ligoninėje. Priklausė ALGD, 1969 išrinktas jos garbės nariu.

IŠGANAITIS Vladas (1899.IX.15 Jokūboniuose, Paežerėlių vls., Šakių aps. – 1993. VIII.2 Čikagoje, IL), šaulių veikėjas. Lietuvos šaulių s-gos tremtyje garbės narys. Įstojęs į Lietuvos kariuomenę, dalyvavo kovose su lenkais, gavo viršilos laipsnį. Vėliau mokėsi Policijos m-loje Kaune. Ją baigęs, dirbo policijoje. Pablogėjus sveikatai, pasitraukė iš policijos, apsigyveno Gelgaudiškyje. Čia įsijungė į Lietuvos šaulių s-gos veiklą, buvo Šakių rinktinės Gelgaudiškio būrio vadas. Jo iniciatyva Gelgaudiškyje pastatyti šaulių namai.

Regina Ingelevičienė

1944 pasitraukė su šeima į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. Nuo 1952 gyveno Čikagoje. Aktyviai veikė LŠS: 1965–70 s-gos centro v-bos pirmininkas, 1974–89 Čikagos rinktinės vadas. Čikagoje įkūrė šaulių namus.

IVANAUSKAS Boleslovas (g. 1910.XII.21 New Brightone, PA), kunigas. Mokėsi Marianapolio koledže Thompsone, CT. Hinsdale, IL, Clevelando Marijos, OH, ir Vilkaviškio kunigų seminarijose studijavo filosofiją ir teologiją. 1939 įšventintas kunigu, buvo Šv. Petro liet. parapijos Akrone, OH, vikaras. 1943–59 Šv. Jurgio liet. parapijos Clevelande vikaras, nuo 1961 klebonas.

IVANAUSKAS Bronius (1896.X.20 Vadokliuose, Panevėžio aps. – 1961.IV.9 Čikagoje, IL), teisininkas. Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas. 1907–14 mokėsi realinėje m-loje Panevėžyje. 1916 baigė Karo m-lą Odesoje, Ukraina. 1917–18 dalyvavo kovose su vokiečiais Rygos fronte. 1918 grįžo į Lietuvą. 1919 kovų prie Seinų su lenkais dalyvis (1920

Bronius Ivanauskas

pateko į nelaisvę, vėliau išsivadavo). 1922 baigė Aukštuosius karininkų kursus Kaune. 1922–28 tarnavo II pėstininkų pulke (1927–28 pulko vadas). 1928–33 dirbo Radviliškio apylinkės teisėju, 1933–41 teisėjas Šiaulių, Panevėžio ir Vilniaus apygardose. 1936 baigė VDU Teisių f-tą (1942 Vilniaus un-te gavo teisininko diplomą). Vok. okupacijos metais Vilniaus apygardos teismo pirmininkas. 1943 Teisingumo m-jos gen. tarėjas Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją, gyveno Bad Nauheime. Buvo vienas Teisininkų d-jos tremtyje organizatorių (1945). 1949 persikėlė į JAV. Toliau dirbo Teisininkų d-joje: iki 1951 garbės teismo, 1952–55 centro revizijos komisijos, nuo 1955 centro v-bos pirmininkas. Bendradarbiavo spaudoje. Apdovanotas Vyčio kryžiumi.

IVANAUSKAS Juozas (1885 Ramonaičiuose, Lygumų vls., Šiaulių aps. – 1955 Philadelphijoje, PA), visuomenininkas. Į JAV atvyko

Mikalojus Ivanauskas

1907. Apsigyvenęs Philadelphijoje, dalyvavo *Lietuvių muzikalinio namo* b-vės, Lietuvių savišalpos klubo, SLA 135 kuopos veikloje. Bendradarbiavo *Dirvoje, Lietuvoje, Vienybėje lietuvninkų.*

IVANAUSKAS Mikalojus (g. 1909.XII.1 Kaune), statybos inžinierius, dailininkas mėgėjas, išradėjas. 1931 baigė Kauno aukštesniąją technikos m-lą. Po to studijavo VDU Teologijos-filosofijos f-te. Dirbo inžinieriumi: suprojektavo Aleksoto keltuvo statybines konstrukcijas, prižiūrėjo darbus; laimėjo Panevėžio gamtos muziejaus ir Kauno kapinių projektų konkursus. Išleido kn.: *Nivelyrai, Betono darbai* (abi 1934), *Moterys ir cheminis karas* (1936), *Grybai, namų gadintojai* (1941). Bendradarbiavo spaudoje. Sukūrė grafikos ir vad. degintinės tapybos darbų (šia technika pradėjo dirbti 1936); 1938 surengė parodą. Pasitraukęs į Vokietiją, dalyvavo parodose Schongau ir Kempteno pabėgėlių stovyklose. Vėliau persikėlė į Braziliją. 1952 dalyvavo I liet. meno, 1955 liet. relig. meno parodose. 1957 São Paulo surengė liet. archit-ros parodą. 1958 apsigyveno JAV. Dirbo inžinieriumi. 1961 sukūrė vad. liepsnos tapybos techniką (spalva gaunama, liepsnai veikiant chemikalais išteptą paviršių), surengė 6 tokios tapybos parodas Čikagoje, IL, Clevelande, OH, ir kt. Parengė vadovėlį apie liepsnos tapybą (liet. ir anglų k.), išleido kn. *Arquitetura Lituana* (1965 Brazilijoje). 1969 išrado naują techniką, vad. šviesa iš šviesos (piešiama silpnomis rūgštimis ant neeksponuotų skaidrių emulsijos, po to fiksuojama; vaizdas gaunamas ekrane arba spausdinami paveikslai), surengė 3 tokių kūrinių parodas Čikagoje (1974, 1975), St. Petersburg Beache, FL (1981).

IVANAUSKAS Vladas (1902 Simne, Alytaus aps. - 1952.V.31 Brooklyne, NY), dainininkas (tenoras). Nuo 1912 mokėsi Seinų g-joje, vėliau persikėlė į Vilnių. 1915 evakuotas į Voronežą, Rusija. Voroneže baigė aukštesniąją technikos m-lą. Nuo 1919 Lietuvos kariuomenės savanoris. 1920 baigė Karo m-lą ir iki 1934 tarnavo autobatalione; kapitonas. 1924 dainuoti mokėsi Klaipėdos muz. m-loje pas K. Jozevskaitę, vėliau pas M. Čerkaskają ir

Vladas Ivanauskas

I. Volkovą. 1930–44 (su pertraukomis) Valstybės teatro operos solistas. 1931 baigė Kauno muz. m-lą (mokėsi pas O. Marini ir N. Karnavičienę). Sukūrė vaidmenų: Don José (G. Bizet *Carmen*), Geraldo (L. Delibes *Lakmé*), Turiddu (P. Mascagni *Cavalleria rusticana*) ir kt. Už dalyvavimą 1934.VI.7 sukilime atleistas iš kariuomenės, kurį laiką kalintas ir ištremtas iš Kauno. 1940 areštuotas ir kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. Vok. okupacijos metais buvo Kauno valst. teatro direktorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Dirbo Pabaltijo un-to Hamburge dainavimo mokytoju. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Brooklyne. Rengė solo koncertus JAV ir Kanados liet. kolonijose. Turėjo dainavimo studiją. Priklausė *Geležinio Vilko* org-jai, Liet. nacionalistų partijai (tremtyje buvo vienas šios partijos atkūrėjų). Vienas Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio steigėjų, vyr. v-bos ir garbės teismo narys.

IVANAUSKIENĖ Pranutė (**Janušauskaitė;** 1902.III.9 Džiugonyse, Šeduvos vls., Panevėžio aps. – 1995.II.26 Čikagoje, IL), prekybininkė, visuomenininkė. 1922 su vyru atvyko į JAV, apsigyveno Čikagoje. Apie 30 metų dirbo nuosavoje maisto produktų parduotuvėje. Aktyviai dalyvavo liet. veikloje (rengė liet. programas, skaitydavo savo kūrybos eilėraščius), veikė katalikiškose org-jose (aukojo vie-

nuolynams, parapijoms, vadovavo org-joms), rėmė liet. spaudą (laikr. *Draugas* ir kt.). Keliolikai šeimų iš Lietuvos padėjo atvykti ir įsikurti JAV. Buvo Lietuvos dukterų d-jos narė.

Antanas Ivas

IVAS Antanas (**Ivaškevičius;** 1886.IX.3 Tryškiuose, Šiaulių aps. – 1975 Bostone, MA), visuomenės veikėjas. Į JAV emigravo 1905. 1911 baigė Bostono vakarinę aukštesniąją m-lą. Savarankiškai studijavo istoriją, psichologiją, religijos filosofiją. Nuo 1911 Bostone turėjo nekilnojamojo turto agentūrą. Buvo 1914–18 Bostone ėjusio savaitraščio *Ateitis* (vėliau *Sandara*) vienas rėmėjų. 1919–28 Baltijos valstybių finansinio banko pirmininkas. Aktyviai veikė liet. org-jose, daugiausia SLA, Amerikos lietuvių tautinėje sandaroje, 1920–25 buvo jos centro v-bos iždininkas. Važinėjo po liet. telkinius ir pasakojo apie Lietuvos padėtį. Buvo Nuteriotos Lietuvos draugų k-to Bostono skyriaus pirmininkas. Bostone suorganizavo protesto prieš Lenkiją, užgrobusią Vilnių ir Rytų Lietuvos dalį, mitingą. 1922 atvykęs į Lietuvą, su kitais sukilėliais vadavo Klaipėdos kraštą, skaitė jame paskaitas. Klaipėdos gelbėjimo k-tui paaukojo ~ 2 mln. Vokietijos markių. Vėliau grįžo į JAV. Finansiškai rėmė liet. veiklą.

IVAŠKA Aleksandras (1900.VII.14 Žagarės vls., Šiaulių aps. – 1956.III.29 Bostone, MA), visuomenininkas. Į JAV emigravo 1914. Nuo 1920 gyveno Bostone (pas savo dėdę A. Ivą). Čia dirbo laikr. *Darbininkas,* nekilnojamojo turto agentu. Buvo Lietuvos vyčių org-jos pirmininkas. Vakarais baigė aukštesniąją m-lą ir 1923 – Wentwortho, MA, in-tą. Dirbo fabrike mašinistu, turėjo baldų parduotuvę. Buvo JAV LB Bostono skyriaus v-bos narys, talkino organizuojant liet. renginius.

IVAŠKIENĖ Irena Gintarė (**Banaitytė;** g. 1936. V.7 Kaune), socialinė darbuotoja, rašytoja, visuomenininkė. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Mokėsi Schwäbisch Gmündo liet. g-joje. 1951 persikėlė į JAV. Brooklyne, NY, baigė vid. mokslą ir Maironio lituanistinę

Irena Gintarė Ivaškienė

m-lą. Studijavo zoologiją Niujorko valst. un-to Hunterio koledže; 1957 jį baigė bakalauro laipsniu. 1957–59 dirbo asistente Rockefellerio med. tyrimų in-to laboratorijoje. Nuo 1967 mokytojavo New Haveno, CT, vėliau Maironio lituanistinėse m-lose, 1980–83 buvo šios m-los vedėja. Nuo 1979 Connecticuto tarpt. in-to Polit. pabėgėlių įkurdinimo ir

Katherine Anna Yvinskas

aprūpinimo skyriaus darbuotoja, vėliau jo vedėja. 1995 Connecticuto valstijos un-te įgijo socialinio darbo magistro laipsnį. Nuo 1996 dirba kaip klinikinė terapeutė (teikia psichol. pagalbą, konsultuoja). Bendradarbiavo išeivijos period. spaudoje (*Ateityje, Eglutėje, Laiškuose lietuviams, Aiduose*), žrn. *Ateitis* redakcijoje vadovavo moksleivių skyriui. Parašė ist. nuotykių apysaką jaunimui *Baltasis stumbras* (1966, JAV LB jaunimo lit-ros premija). Aktyviai reiškėsi ateitininkų, Lietuvos vyčių, BATUNo, JAV LB veikloje. 1958 PLB seimo Niujorke rengimo k-jos narė. Atstovavo lietuviams Tarpt. žmogaus teisių gynimo k-te Bridgeporte, CT. Dėstė liet. kalbą suaugusiųjų kursuose, Švč. Širdies un-te Fairfielde, CT. Yra Lietuvių katalikų religinės šalpos direktorių tarybos narė.

IVAŠKIENĖ Ona (**Pivoriūnaitė;** 1910.XII.24 Bostone, MA – 1991.VI.11 ten pat), choreografė, visuomenininkė. Visuomenininko Aleksandro Ivaškos žmona. 1914 su tėvais atvyko į Lietuvą. Mokėsi Užpaliuose ir Utenos g-joje. 1928 grįžo į JAV. Bostone 1937 įkūrė tautinių šokių sambūrį ir jam ilgus metus vadovavo. Sambūris atlikdavo programas Vasario 16 minėjimuose, 1939 šoko Pasaul. parodoje Niujorke, NY. Dalyvavo tautybių festivaliuose Philadelphijoje, PA, Clevelande, OH, Čikagoje, IL, nuo 1944 Naujosios Anglijos festivaliuose. Be to, šoko un-tuose, koledžuose, kariuomenės daliniuose, 1961 buvo pakviesta dalyvauti JAV Valstybės dep-to iškilmių programoje. Vadovavo ir šokėjų vaikų grupei. Dabar tam sambūriui vadovauja jos sūnus Gediminas.

YVINSKAS Katherine Anna (**Ivinskaitė;** g. 1955.III.26 Čikagoje, IL), tapytoja, grafikė. Dailę studijavo Šiaurės Ilinojaus un-te De Kalbe, IL; 1977 gavo bakalauro, 1981 magistro laipsnį. Knygų meno centre Niujorke, NY, studijavo netradicinių formų knygų kūrimą.

1984–87 dirbo Applemano keramikos studijoje Union City, NJ. Nuo 1986 dirba Metropolitano muziejuje Niujorke. Ankstyvojo laikotarpio (iki 1977) kūriniai dažnai abstraktūs, daugiausia mišrios technikos; naudojamos įv. medžiagos, tekstūra, raštai, formos (*Be pavadinimo*, 1977). 1980 sukūrė 30 piešinių seriją, atspindinčią vidinius išgyvenimus; jai būdinga spalvų ir technikos įvairovė (*Saitai*, 1980). 1987 pasuko gamtos formų studijų linkme; derinama piešinys, tapyba, koliažas (*Studija I*, 1990; *Ąžuolo siela*, 1992). Surengė parodų Čikagos, Niujorko, New Jersey miestų galerijose. Čikagos dailininkų s-gos narė. 1992 pelnė laikr. *The New York Times* apdovanojimą.

Vytautas Izbickas

IZBICKAS Vytautas (g. 1920.V.16 Latvijoje – 1988.I.28 Bostone, MA; palaidotas Putname, CT), statybos ir hidrotechnikos inžinierius, visuomenės veikėjas. 1938 baigė Rokiškio g-ją, 1944 – VDU Statybos f-tą. Vokiečių kalintas, deportuotas darbams į Vokietiją. Dirbo Hamburgo uoste, vėliau (1947–51) – D. Britanijos uosto v-boje. 1951 persikėlė į JAV, apsigyveno Bostone, MA. 1951–53 projektavimo b-vės *Stone and Webster* darbuotojas. Nuo 1953 dirbo b-vėje *Chas. T. Main*, buvo 1965–69 pramonės pastatų, 1978–84 šiluminių elektrinių ir hidroelektrinių skyrių vyr. inžinierius. Vadovavo projektams: Acari užtvankos ir elektrinės Paragvajuje, šiluminių elektrinių City of Lakelande Floridoje, Rābighe Saudo Arabijoje, Aqaboje Jordane. Turėjo profesionalaus inžinieriaus teises D. Britanijoje ir JAV. JAV energetikos specialistų komisijos Maroke narys (1978). Priklausė (nuo 1950) seniausiai pasaulio inžinierių org-jai *Institution of Civil Engineers* (D. Britanijoje), keturioms Amerikos inžinierių sąjungoms. 1977–81 ALIAS centro v-bos pirmininkas (1978 atstovavo ALIAS Baltuosiuose rūmuose, svarstant energijos konservavimo įstatymą). Dalyvavo JAV LB veikloje: II, IX ir X tarybos narys, IX tarybos prezidiumo pirmininkas (1979–82). PLB II ir VI seimo bei garbės teismo narys. Buvo Pabaltijiečių d-jos Naujojoje Anglijoje narys (nuo 1951), kelis kartus pirmininkas; *Alkos* direktorato ir statybos k-to narys. Priklausė LKMA, korp. *Neo-Lithuania*, ALTS, Lietuvos laisvės kovotojų s-gai. Dalyvavo JAV Energijos konferencijoje (1982), II ir IV MKS. Bendradarbiavo LE, *Technikos žodyje, Dirvoje, Mintyje, Civil Engineering*. Pelnė Lincolno elektrinio suvirinimo (Arc Welding) fondo spec. apdovanojimą (1983).

J

JABLONSKIS Konstantinas (g. 1919 Būdvietėje, Skuodo vls., Kretingos aps.), gydytojas. 1940 baigė Skuodo g-ją, studijavo mediciną VDU. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1948 baigė Düsseldorfo med. akademiją. Persikėlęs į JAV, stažavo Ravenswoodo ligoninėje Čikagoje, IL. 1952 įgijo praktikos teises Ilinojaus valstijoje. Vertėsi priv. praktika Melrose Parke, IL, ir dirbo ligoninėje. 1955 buvo pašauktas į JAV kariuomenę, gavo kapitono laipsnį. Grįžęs iš kariuomenės, tęsė pradėtą darbą. Veikė LGD (buvo Ilinojaus LGD pirmininkas) ir PLGS.

Vladas Jackūnas

JACIKEVIČIENĖ Bronė (**Jokubauskaitė;** g. ~ 1920 Lietuvoje), dainininkė (mecosopranas). Dainavimo mokėsi Vokietijoje. 1945–47 buvo Lietuvių taut. ansamblio Seligenstadte solistė. Įdainavo į plokštelę Č. Sasnausko *Skubink prie kryžiaus* ir J. Naujalio *Maldą*. Nuo 1949 gyvena JAV.

JACIKEVIČIUS-VARŪNAS Balys (1911. VII.26 Kaune, Tauragės aps. – 1982.XII.24

Konstantinas Jablonskis

Brooklyne, NY), knygų ir natų leidėjas. Mokėsi komercijos. 1928–40 tarnavo įv. įstaigose Kaune. Pasitraukęs į Vokietiją, 1948 įsteigė leidyklą *Pašvaistė*. Seligenstadte priklausė liet. tautiniam ansambliui. 1949 persikėlė į JAV, tęsė natų ir liet. plokštelių leidimą. Išleido K. V. Banaičio, B. Budriūno, V. Jakubėno, V. Kudirkos, A. Mirono, St. Sodeikos, J. Strolios, J. Štarkos, J. Žilevičiaus kūrinius. Brooklyne turėjo natų ir plokštelių parduotuvę.

JACKŪNAS Vladas (1909.XI.26 Laumekiuose, Pabiržės vls., Biržų aps. – 1995), istorikas. 1941–43 studijavo istoriją Vilniaus un-te. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, 1946–48 studijavo Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge, 1948–50 – Göttingeno un-te. Vėliau persikėlė į JAV. 1957 magistro laipsniu baigė Connecticuto un-tą. Nuo 1961 dirbo Kongreso bibliotekoje Vašingtone, DC. Bendradarbiavo LE (nuo XVII t., 1959), rašė straipsnius naujųjų laikų istorijos temomis.

JAGMINAS Liudvikas (g. 1959.X.5 Brocktone, MA), gydytojas traumatologas. 1981 bakalauro laipsniu baigė Stonehillo koledžą, MA. 1987 baigė Browno un-to, RI, Med. m-lą; M. D. Rhode Islando ligoninės Traumatologijos sk. gydytojas, vėliau Browno un-to Med. m-los dėstytojas. *Americares* labdaros org-jos projekto (pagal jį organizuojamas Lietuvos, Latvijos ir Ukrainos vaikų skiepijimas) direktorius. Priklauso amer. prof. org-joms, Lietuvos vyčiams.

JAKAITIS Jonas Jeronimas (1886.VI.24 Bridžiuose, Sintautų vls., Šakių aps. – 1965.III.4 Čikagoje, IL), kunigas marijonas, visuomenės veikėjas. Mokėsi Griškabūdžio pr. m-loje, Sankt Peterburgo prog-joje ir Mintaujos, Latvija, g-joje (čia buvo slaptos liet. bibliotekėlės knygininkas). Nuo 1903 studijavo Seinų kunigų seminarijoje, nuo 1906 – Montrealio, Kanada, sulpicijonų seminarijoje. 1909 įšventintas kunigu. Per I pasaul. karą priklausė Tautos tarybai, 1916–19 TF pirmininkas. 1915 įkūrė mėnraštį *Tautos rytas* ir iki 1917 jį redagavo. Propagavo blaivybę, nuo 1914 buvo Liet. blaivininkų susivienijimo centro v-bos narys, ilgą laiką – pirmininkas ir dvasios vadas.

Jonas Jeronimas Jakaitis

1913–29 Worcesterio, MA, Šv. Kazimiero liet. parapijos klebonas. Čia pastatė bažnyčią, m-lą, įrengė Maironio parką ir įsteigė naują liet. parapiją. 1914–16 dar ALRKS dvasios vadas, 1917–18 Kunigų vienybės pirmininkas. Rūpinosi Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo reikalais, dalyvavo liet. delegacijose pas JAV prezidentus. Lietuvos laisvės paskolos platinimo centr. k-to narys ir Worcesterio sk. pirmininkas. 1925–27 Lietuvoje pavadavo Pažaislio bažnyčios rektorių. 1930 įstojo į marijonų ordiną. 1931 Thompsone, CT, įkūrė liet. koledžą ir jam vadovavo. 1933 Čikagoje redagavo savaitraštį *Laivas*. 1933–39 marijonų vienuolyno Hinsdale, IL, viršininkas, provincijolas. Čia įkūrė kun. seminariją. 1939 išvyko į Argentiną kurti marijonų misijos. Buenos Airių priemiestyje Avellanedoje 1940 pastatė Aušros vartų bažnyčią ir m-lą. 1945–47 vadovavo misijoms JAV liet. kolonijose, 1947–49 marijonų generolo patarėjas ir sekretorius Romoje. Tuo pačiu metu dar rūpinosi marijonų misijos Londone steigimu. 1949–52 vėl vadovavo marijonų misijoms Argentinoje: iš pradžių Avellanedoje, 1952 – Rosario mieste. Čia pastatė Šv. Kazimiero bažnyčią. Įv. slapyvardžiais bendradarbiavo liet. spaudoje, parengė liet. katalikų metraštį (1918) ir maldaknygę (1919). Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino ordinu (1935).

JAKAVIČIUS Artūras (1914.IV.6 Rygoje – 1958.XII.11 Čikagoje, IL), violončelininkas, saksofonistas, kompozitorius. Mokėsi Šiaulių g-joje, Klaipėdos muz. m-loje. 1941 baigė Kauno konservatoriją (P. Berkavičiaus violončelės klasę). Griežė šokių orkestruose Klaipėdoje, Kaune, Kauno radiofone, Valstybės teatro simf. orkestre. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Augsburge subūrė šokių orkestrą. Griežė latvio Eichės diriguojamame mažajame simf. orkestre, Baltų trio (griežė estas, latvis ir jis pats), gastroliavo. 1950 persikėlė į JAV, įsitraukė į Čikagos liet. muz. veiklą, koncertavo kaip solistas. Garsėjo kaip pramoginės muzikos kūrėjas. Sukūrė tango *Tu pradingai kaip ryto saulė*, 1951, *Nebėra laimės man* (1958 gavo *Draugo* konkurso II premiją), valsą *Tai išgerkim*, giesmę *Ave Maria, tremtinių motina* (pirmąkart atlikta 1954 Šv. Kryžiaus bažnyčioje). Šokiams orkestravo kitų kompozitorių kūrinių.

JAKAVIČIUS Pranas (Frank **Jacoba;** 1909.VI.30 Čikagoje, IL – 1966.VII.15 ten pat), dainininkas (baritonas). Dainavo Čikagos Brighton Parko, IL, ir *Ateities žiedo* vaikų choruose, mokėsi smuikuoti pr. m-los orkestre. Griežė Čikagos liet. simf. orkestre (dirigavo K. Steponavičius). Balsą lavino pas M. Love ir A. Stephens. Dainavo *Birutės* choro pastatymuose (P. Mascagni *Cavalleria rusticana*), dalyvavo liet. renginiuose. 1934 Čikagos miesto operos konkurse laimėjo I premiją ir pasirašė sutartį su solistu L. Tibbettu dainuoti M. Musorgskio *Borisas Godunovas* ir P. Mascagni *Cavalleria rusticana* operose. 1937 kaip operos solistas lavinosi Berardinelli operos m-loje. Jos statomoje G. Verdi operoje *La Traviata* sukūrė Germonto vaidmenį. Atsisakęs pasiūlymo vykti į Niujorką, NY, ir Hollywoodą, CA, liko Čikagoje, dainavo K. Steponavičiaus *Pirmyn* choro statomose operetėse. Metęs operos sceną, dirbo Čikagos naktiniame klube *Kitty Davis Lounge*.

JAKAVONYTĖ Julija (**Yakavonis;** 1900.VIII.19 Brocktone, MA – 1980.XI.11 Brocktone, MA), visuomenininkė. 1918 Brocktone

Janina Jakševičienė

baigė aukštesniąją m-lą. Nuo 1935 Brocktono nekilnojamojo turto mokesčių apskaičiavimo tarybos (Board of Assessors) narė. 1938 bakalauro laipsniu baigė Portia teisės m-lą. 1941–47 BALFo skyriaus sekretorė, 1942–49 ALRK MS skyriaus pirmininkė, 1943–49 ALRKF skyriaus sekretorė, nuo 1945 Nukryžiuotojo Jėzaus seselių rėmėjų Bostono, MA, arkivyskupijos sekretorė. Nuo 1948 kurį laiką buvo Brocktono savivaldybės pirmininkė.

JAKIENĖ Dalia (g. Marijampolėje), chemikė. Pradžios mokslus ėjo Vokietijos pabėgėlių stovyklose ir JAV, Hartforde, CT. Connecticuto un-tą baigė bakalauro laipsniu (chemija). Studijas gilino Niujorko, NY, ir Villanovos, PA, un-tuose. Po to dirbo farmacijos b-vėje *Smith Kline Beecham Corporation* vyresniąja chemike, sintetino vaistus nuo virusinių, grybelinių, bakterinių, vėžinių, uždegiminių, kraujo krešėjimo ligų. Turi išradimų patentų, paskelbė (su kt.) moksl. straipsnių Amerikos žurnaluose. Priklauso d-joms: *Phi Beta Kappa, Phi Kappa Phi,* Amerikos chemikų s-gai, Amerikos mokslo pažangos asociacijai, Philadelphijos chemikų organikų klubui. Dalyvauja JAV LB veikloje (APPLE narė ir *Bendruomenės balso* radijo pranešėja).

JAKŠEVIČIENĖ Janina (**Bortkevičiūtė, Yoksa;** g. 1913.XII.16 Minske, Baltarusija), gydytoja pediatrė. 1937 baigė VDU Med. f-tą ir iki 1942 dirbo Kauno ir Šiaulių vaikų ligoninėse. Įgijo pediatrės specialybę ir 1943–44 buvo Šiaulių vaikų lopšelio vedėja. Pasitraukusi į Vokietiją, 1944–45 dirbo Breslau un-to Vaikų klinikoje. 1945–50 UNRRA ir IRO Kempteno, Vokietija, vaikų ligoninės Tuberkuliozės ir infekcinių ligų sk. vedėja. 1950–55 gyveno Pakistane, buvo karo ligoninės skyriaus vedėja (įgijo kapitono laipsnį). 1955 persikėlė į JAV. Nuo 1958 Čikagoje, IL, verčiasi priv. praktika. Priklauso Lietuvos dukterų d-jai, Amerikos liet. moterų org-jai, ALGD.

JAKŠTAS Alfredas (g. 1916.X.30 Bostone, MA), muziejininkas. Harvardo un-te Cambridge, MA, buvo pradėjęs mokytis medicinos; ją metęs, toliau studijavo dailę. Dirbo I. Stewarto Gardnerio muziejuje Bostone; nuo 1945 buvo vyr. konservatorius. Nuo 1961 Čikagos meno in-to, IL, konservavimo sk. vadovas.

JAKŠTAS Juozas (1900.IX.9 Slabadoje, Pabaisko vls., Ukmergės aps. – 1989.VII.31 Clevelande, OH), istorikas. Istorijos daktaras (1938). 1923 baigė Ukmergės g-ją, 1928 – Lietuvos un-to Hum. mokslų f-tą. Studijuodamas mokytojavo Jurbarke (1924–25), Tauragėje (1927–29). 1929–31 tobulinosi Berlyno, 1931–32 ir 1934–36 Vienos un-tuose. 1932–39 VDU Hum. mokslų f-to dėstytojas; šiame un-te apgynė ist. daktaro disertaciją. 1940–44 Vilniaus un-to docentas. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1944–45 Wolfo antikvariato Vienoje moksl. bendradarbis. 1947–49 Riedo, Austrija, liet. stovyklos vadovas. 1949 apsigyveno JAV, Clevelande, OH. Nuo 1953 LE vid. amžių istorijos skyriaus, 1971–82 leidinio *Lietuvių tautos praeitis* redaktorius. 1971–83 Lietuvių istorijos d-jos pirmininkas. Vienas žymiausių Lietuvos vid. amžių tyrėjų. Monografijos ir studijos: *Vokiečių ordinas ir Lietuva Vytenio ir Gedimino metu* (1935), *Vakarų krikščionių mintys apie Romos imperiją iki V a.* (1937), *Naujausi Gedimino dinastijos kilmės tyrinėjimai* (1940; pirmasis įrodinėja, kad Gediminaičiai kilę iš Aukštaitijos), *Žvilgsnis į Mažosios Lietuvos istoriografiją* (1968), *Mažosios*

Juozas Jakštas

Lietuvos apgyvendinimas iki XVII a. pabaigos (1970), *Lietuvos aušrinė istoriografija* (1974), *Žinios apie Lietuvą prancūzų XIV a. autoriaus Pilypo de Mézières traktate* (1976), *Dr. Jonas Šliūpas* (1979), *Jėzuitų ordino vaidmuo įtvirtinant katalikybę Lietuvoje* (1981). Bendraautoris veikalų *Jogaila* (1935), *Lietuvos istorija* (1936; parašė skyrius nuo sen. laikų iki krikščionybės įvedimo), *Lithuania* (1969). Straipsniai: *V. T. Pašutos naujoviškas Lietuvos valstybės pradžios aiškinimas* (1965), *Pavėluotas Lietuvos krikštas* (1969).

JAKŠTYS Pranas (Frank **Yakstis;** 1913 Brooklyne, NY – 1967), vertėjas. Baigęs Long Islando un-tą, NY, įgijo bakalauro laipsnį. Dirbo prekybos firmoje. Buvo Amerikos liet. darbininkų susivienijimo leidžiamo laikr. *Tiesa* redakcijos darbuotojas. Išvertė į anglų k. lietuvių poetų kūrinių. 1968 išėjo rink. *Translations by Frank Yakstis of Lithuanian Poetry*; jame įdėti Maironio, J. Mačio-Kėkšto, J. Janonio, E. Mieželaičio, V. Bložės, Just. Marcinkevičiaus, J. Vaičiūnaitės eilėraščiai (vertimas į anglų k. ir lietuviškas tekstas).

JAKUBAUSKAS Jonas (**Jakubs;** g. 1893. VI.15 Klenaukoje, Žiežmarių vls., Trakų aps.), sporto veikėjas. Į JAV emigravo 1911. Lankė Fiz. lavinimo koledžą Čikagoje, IL. 1924–45 rengė lietuvių ir amerikiečių imtynininkų varžybas, dalyvavo jose. Išleido kn. *Amerikos lietuvių sporto istorija* (1966).

JAKUBAUSKIENĖ Juzefa (**Dilytė;** 1893. VII.23 Saločiuose – 1993.IX.23 Čikagoje, IL), gailestingoji sesuo. 1914 mokėsi Orenburgo g-joje Rusijoje. Grįžusi į Lietuvą, 1918 mokytojavo Švėkšnos g-joje. Kaune baigė Raudonojo kryžiaus gailestingųjų seserų m-lą. Atvykusi į JAV, dirbo gailestingąja seserimi. Priklausė ALTS. Dalyvavo mėgėjų teatro pastatymuose.

Juzefa Jakubauskienė

JAKUBĖNAS Vladas (1904.V.15 Biržuose – 1976.XII.13 Čikagoje, IL), kompozitorius, pianistas, muz. kritikas, pedagogas. Su tėvais caro valdžios evakuotas, 1915–18 gyveno Rusijoje, netoli Maskvos. Čia baigė 3 g-jos klases. 1918 grįžo į Lietuvą. Nuo 1919 Kaune mokėsi *Aušros* g-joje, 1921–22 muz. m-loje (E. Bilminiūtės-Čiurlienės fortepijono klasėje). 1928 baigė Rygos konservatoriją (J. Vytuolio klasę). 1928 Kaune surengė savo kūrinių koncertą. 1928–32 studijavo kompoziciją Berlyno muz. akademijoje (pas. F. Schreckerį). Nuo 1928 kaip pianistas koncertavo su kamer. ansambliais, dainininkais ir instrumentininkais (1936 Suomijoje). 1932–33 dėstė Kauno muz.

m-loje, 1933–43 konservatorijoje. Nuo 1932 *Lietuvos aido, Naujosios romuvos, Vairo* muz. recenzentas. 1941 Lietuvos kompozitorių s-gos organizacinio k-to sekretorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Nuo 1944 liet. stovyklose rengė koncertus su I. Motekaitiene, A. Kalvaityte, P. Koveliu, 1948–49 akompanavo D. Britanijoje koncertavusiems liet. operos solistams. 1949 persikėlė į JAV. Čikagoje vargonininkavo liuteronų *Tėviškės* parapijoje, mokė skambinti fortepijonu savo muz. studijoje, akompanavo ir rengė repertuarą solistams, dirigavo amerikiečių operų studijų spektaklius. Buvo Lietuvių muzikologijos archyvo kuratorijos pirmininkas (nuo 1960). Sukūrė baletą *Vaivos juosta* (1944, klavyras), kantatą *De profundis* (1966, orkestruota 1973), poemą *Mano pasaulis* simf. orkestrui, mišriam chorui ir 4 solistams (1944–58; to paties pavadinimo daina 1944 laimėjo Lietuvių muzikų d-jos I premiją), 3 simfonijas (1932, 1939, 1942), rapsodiją (1937), siuitą *Miško šventė* simf. orkestrui (1952), preliudą ir fugą (1929), *Intermezzo rustico* styg. orkestrui (1962), styg. kvartetą (1930), sonatą ir 2 rapsodijas fortepijonui, serenadą violončelei ir fortepijonui (1936), instrumentinių pjesių, chorų, romansų. Harmonizavo liet. liaudies dainų, bažn. giesmių. Paskelbė str. apie liet. muzikos propagavimą, interpretaciją, tautų muz. bendradarbiavimą. JAV bendradarbiavo *Drauge, Aiduose*. Priklausė Tarpt. šiuolaikinės muzikos d-jos Čikagos skyriaus v-bai. Šios d-jos koncertuose buvo atliekami jo kūriniai; *Velniuko šokis* fortepijonui premijuotas 1962 festivalyje. 1973 Čikagoje surengtas jo kūrinių koncertas. 1981 Čikagoje įkurta V. Jakubėno d-ja; Vilniuje veikia šios d-jos Lietuvos skyrius. 1994 Vilniuje išleisti V. Jakubėno raštai (2 t.).

Vladas Jakubėnas

Marius Jakulis

JAKULIS Marius (**Jason**; g. 1946.II.15 Göttingene, Vokietija), teisininkas. 1949 su tėvais persikėlė į JAV. 1968 Case Western Reserve un-te Clevelande, OH, įgijo chemijos bakalauro laipsnį. 1974 teisės daktaro laipsniu baigė J. Marshallo teisės m-lą Clevelando valstijos un-te. Besimokydamas laimėjo pirmąją vietą autorinių teisių apsaugos konkurse. 1975 Niujorko un-te įgijo prekybos teisės magistro laipsnį. Dirbo advokatu Niujorke,

konsultavo verslo ir pramoninės nuosavybės teisės klausimais. Nuo 1992 gyvena Lietuvoje, Vilniuje. Čia įsteigė konsultacinę teisinę firmą *A.A.A. Baltic Service Company* (ir jos biurą Taline), yra jos direktorius. Konsultuoja ir atstovauja klientų interesams pramoninės ir autorinės nuosavybės apsaugos srityje. 1995 kartu su Valst. patentų biuru Vilniuje suorganizavo pirmąją Baltijos valstybių pramoninės nuosavybės konferenciją. Yra Tarpt. pramoninės nuosavybės apsaugos asociacijos (*International Association for the Protection of Industrial Property*) narys ir Lietuvos grupės prezidentas, Amerikos advokatų bei Tarpt. advokatų asociacijų narys, Lietuvos patentinių patikėtinių asociacijos steigėjas, kurį laiką prezidentas.

JAKUTIS Aleksandras (g. 1926 Lietuvoje), dainininkas (bosas). Dainavimo mokėsi Kauno konservatorijoje, vėliau Vilniaus muzikos m-loje. 1943 pasitraukęs į Vokietiją, dainavo operų choruose. 1948 baigė Müncheno muzikos akademiją. 1949 persikėlė į JAV. Dainavo San Francisko, CA, operos chore, Los Angeleso, CA, Grand operos trupėje. Lavino balsą pas solistą T. Gobbi.

Bronė Aleksandra Jameikienė

Robertas Kazys Jakutis

JAKUTIS Robertas Kazys (**Yakutis;** g. 1935 Worcesteryje, MA), dainininkas (baritonas). Dainuoti pradėjo Šv. Kazimiero liet. parapijos chore Worcesteryje. Baigė Clarko, GA, un-tą bakalauro laipsniu. Niujorko, NY, Dailiojo meno in-te studijavo dailės istoriją. Dainuoti ir vaidybos mokėsi N. Anglijos konservatorijoje Bostone, MA (pas G. Ch. Miller). Privačiai mokėsi pas E. Zayde. Atlikęs karo tarnybą, balsą lavino San Franciske, CA, pas M. Riegelmaną. Dainavo koncertuose, per radiją, televiziją. Su San Francisko simf. orkestru J. Offenbacho *Hoffmanno pasakose* dainavo Duppertutto partiją. Tobulinosi Stanfordo, CA, un-te pas B. Goldowsky. Su Goldowsky operos teatru gastroliavo įv. miestuose. Dainavo anglų k. San Francisko operos trupės spektakliuose (G. Verdi *La Traviata*, G. Donizetti *Don Pasquale* ir kt.). Seattle, WA, dainavo J. Strausso operetėje *Šikšnosparnis*. Dainuoja amerikiečių operose ir

koncertuose. Išleido savo įdainuotą plokštelę. Priklauso Lietuvos vyčiams.

JAMEIKIENĖ Bronė Aleksandra (**Jasiukevičiūtė**; g. 1919.II.16 Vilniuje), dailininkė. 1937 baigė *Aušros* mergaičių g-ją Kaune. Studijavo lituanistiką VDU Kaune ir Vilniaus un-te. Pasitraukusi į Vokietiją, Freiburge mokėsi Taikomosios dailės m-loje. Vėliau persikėlė į JAV, Čikagą, IL. 1956 Čikagos meno in-te gavo bakalauro, vėliau – magistro laipsnį. Meno istoriją studijavo Havajų un-te. 1971 apsigyveno Hawajuose; dirbo Honolulu, HI, meno akademijoje. Iš pradžių vitražus kūrė iš lakštinio, vėliau (nuo 1960) – iš skaldyto spalvoto stiklo. Tobulinosi A. Valeškos studijoje Čikagoje. Sukūrė vitražų bažnyčioms (15 vitražinių langų Šv. Petro bažnyčiai Honolulu) ir visuom. pastatams, mozaikų, kilimų. Kūriniams būdinga stilizuota, dažnai abstrakti forma. Nuo 1954 dalyvauja parodose (dalyvavo > 60 parodų, tarp jų nacionalinėse bienalėse ir metinėse relig. meno). Pelnė apdovanojimų (1955 relig. meno parodoje gavo premiją už vitražą *Trys karaliai*). Dalyvauja JAV LB veikloje (buvo Čikagos apygardos Kultūros tarybos narė, dalyvavo Čiurlionio ansamblyje, buvo tautinių šokių mokytoja). Propaguoja liet. tautodailę (skaitė paskaitų, surengė parodų).

Aldona Janačienė

JAMEIKIS Mečys (1902.VII.2 Alsėdžiuose, Telšių aps. – 1955.VIII.10 Rockforde, IL), miškininkas. 1924 baigė g-ją. 1924–28 Lietuvos un-te, vėliau Ž. ū. akademijoje studijavo miškininkystę. Studentų ateitininkų klubo *Algimantas* vienas steigėjų. Nuo 1929 dirbo Miškų dep-te, 1936–41 Miškų prekybos sk. referentas. 1930–40 (su 2 metų pertrauka) Lietuvos miškininkų s-gos v-bos, nuo 1938 Pabaltijo miškininkų vykd. k-to sekretorius. Nuo 1936 Lietuvos energijos k-to narys. 1941.VI–VII Laikinosios vyriausybės nurodymu vadovavo Miškų dep-tui, vėliau iki 1944 dirbo Miškų eksploatacijos dep-te. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Nuo 1945 čia veikusios Lietuvos ūkio ir technikinio atstatymo k-jos miškų ūkio sekcijos bendradarbis. 1946–47 Augsburgo ir Haunstetteno LB v-bos narys, pirmininkas. Nuo 1949 apsigyveno JAV. Bendradarbiavo liet. spaudoje ir LE.

JAMEIKIS Saulius (g. 1936.V.26 Kaune), inžinierius. Miškininko M. Jameikio sūnus. 1958 Ilinojaus un-to aviacijos in-te gavo aviacijos techniko diplomą ir civilinio lakūno teises. 1964–66 b-vės *Gratner Scientific* projektų inžinierius, 1966–68 korp. *Admiral* inžinierius. 1969 Ilinojaus un-te įgijo inžinerinės fizikos bakalauro laipsnį. 1969–91 korp. *United Technologies* optinių tyrinėjimų inžinierius. Nuo 1991 dirba Techninio konsultavimo b-vėje konsultantu; 1993–94 dar dirbo *XL Vision* b-vėje optikos inžinieriumi. Sukūrė apšvietimo prietaisą spalvotų televizorių ekranų gamybai (1967), įrenginį veidrodžių tikslių matmenų cilindriniams paviršiams formuoti (1981). Ateitininkas (nuo 1955).

JANAČIENĖ Aldona (**Šlepetytė**; g. 1927. VI.15 Kaune), romanistė, literatūros tyrinėtoja, visuomenės veikėja. Ph. D. (1958), LKMA narė, Prancūzų mokslo d-jos garbės narė (1972). Visuom. veikėjo J. Šlepečio duktė.

Baigė g-ją Kaune, vėliau Rygos nac. operos baleto studiją. Šoko Kauno teatre. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1950 baigė Sorbonne (Paryžiuje) un-tą bakalauro laipsniu. Tų pačių metų pabaigoje persikėlė į JAV. 1954 baigė Columbijos un-tą Niujorke, NY, įgydama magistro laipsnį. Baigusi Niujorko un-tą, apgynė daktaro disertaciją. Kaip baleto solistė šoko Vienos, Grazo, Austrija, Paryžiaus, Madrido teatruose, Niujorko televizijos pastatymuose, koncertavo daugelyje Vokietijos, Prancūzijos ir JAV miestų. Dėstė baletą savo priv. studijoje Niujorke. 1958–66 dėstė kalbas, lit-rą ir kultūrą Fordhamo, NY, ir Niujorko un-tuose. Nuo 1966 Pace un-to, NY, profesorė. Pasaulio lietuvių katalikių org-jų s-gos v-bos pirmininkė (nuo 1968). 1969–85 dar LKMA Niujorko Židinio pirmininkė. 1991 Pasaulio katalikių moterų org-jų unijos suvažiavime Meksikoje išrinkta į jos tarybą; dirba Šeimos ir Žmogaus teisių kom-jose. Paskelbė moksl. straipsnių apie O. V. Milašiaus kūrybą. Rengia XX a. pranc. moterų rašytojų kūrinių antologiją. Bendradarbiauja spaudoje ekologijos, šeimos ir kt. klausimais. Už moksl. ir ped. darbą pagerbta žymenimis (1958 Niujorko, 1986 Pace un-tų). 1993 Popiežius Jonas Paulius II už nuopelnus Bažnyčiai ir liet. tautai ją apdovanojo medaliu *Pro Ecclesia et Pontifice.*

JANAVIČIUS Povilas Arturas (1894.VIII.4 Šilingiškiuose, Linkuvos vls., Šiaulių aps. – 1984.XII.11 Henikere, NH), kariškis. Lietuvos kariuomenės kapitonas. Mokėsi Bauskėje, Latvija, Joniškėlio ž. ū. m-loje. Per I pasaul. karą paimtas į Rusijos kariuomenę, baigė Oranienbaumo karo m-lą. Už dalyvavimą mūšiuose apdovanotas Rusijos Šv. Jurgio kryžiumi. 1918 su Raudonąja armija pateko į Lietuvą; tarp Joniškėlio ir Šiaulių su kitais tautiečiais perėjo į lietuvių savanorių pusę. 1919 paskirtas į Joniškėlio komendantūrą, perkeltas į Pasvalį, vėliau paskirtas Širvintų komendantu. Buvo karių dalinio, kovojusio su prasiveržusiais lenkų kariais ir partizanais prie Alantos, Veprių, vadas. Širvintų krašte su P. Būtėnu rinko apleistų dvarų kultūrines vertybes (knygas, paveikslus) Kaune steigiamai centrinei valstybės b-kai ir Kauno miesto muziejui. II pasaul. karo pabaigoje pasitraukė į Vakarus. 1949 persikėlė į JAV. Dalyvavo JAV LB, Liet. karių veteranų s-gos *Ramovė* Bostono sk. veikloje. Apdovanotas medaliais ir ordinais.

JANAVIČIUS Stasys (g. 1921.II.22 Alytuje), pedagogas. Filologijos daktaras (1958). 1942 Vilniaus un-te baigė prancūzų k. ir lit-ros studijas. Mokytojavo Alytaus g-joje. Pasitraukęs į Vakarus, 1945–47 studijavo pranc. kalbą Paryžiaus un-te ir Fonetikos in-te. 1947 persikėlė į JAV, apsigyveno Omahoje, NE. 1947–51 dėstė vok. kalbą Hastingso koledže, NE. Michigano un-te apgynė doktoratą. 1956–69 asocijuotasis profesorius Denisono un-te Granville, OH, 1969–74 profesorius Edinboro un-te, PA. Parūpino daug garantinių įsikūrimo raštų (affidavits of support) norintiems į Omahą atvykti lietuviams iš pabėgėlių stovyklų. Rašė straipsnius į *Dirvą.*

JANČAUSKAS Raimundas Kazimieras (g. 1915.VI.10 Cicero, IL), kunigas jėzuitas, ekonomistas. Ph. D. (1955). 1938 Loyolos un-te Čikagoje, IL, įgijo ekonomikos bakalauro, 1940 Saint Louiso un-te, MO – magistro laipsnį. Daktaro laipsnį gavo Amerikos katalikų un-te Vašingtone, DC. 1951–53 Detroito un-to, MI, nuo 1955 Loyolos un-to dėstytojas. Bendradarbiauja amer. spaudoje (*The Thomist, America, Social Order*).

JANČIAUSKAS Povilas (g. 1916.II.20 Šiūpariuose, Švėkšnos vls., Tauragės aps.), inžinierius, visuomenės veikėjas. 1938 baigė Švėkšnos *Saulės* g-ją, 1940 – Vilniaus miškų m-lą. Veikė Skautų s-goje. 1940–44 Plungės urėdijos girininkas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–48 studijavo Karlsruhe aukštojoje m-loje, vėliau dirbo girininku Schwande (prie Nürnbergo). 1949 persikėlė į JAV. Čia studijavo statybos inžineriją Bostone, MA, baigė nekilnojamojo turto brokerių kursus. 24 metus dirbo *TRW* b-vėje; pradėjęs eiliniu braižytoju, tapo braižyklos vedėju ir standartų inžinieriumi. Aktyvus JAV LB narys: 1958–59 ir 1976–78 Bostono apyl. pirmininkas, 1968–86 Brocktono, MA, apyl. pirmininkas, v-bos narys, 1987–89 St. Petersburgo, FL, apyl. v-bos narys, 1988–91 Floridos apyg. v-bos

Povilas Jančiauskas su žmona

pirmininkas. 1973–75 buvo išrinktas į JAV LB IV seimą ir VII tarybą. 1963–86 SLA Bostono aps. v-bos narys. 1964–65 ALTS Bostono sk. finansų sekretorius. Nuo 1987 Liet. respublikonų St. Petersburgo klubo sekretorius. 1992 Lietuvių klubo vicepirmininkas ir *Lietuvių žinių* redaktorius; 1993 to biuletenio administratorius. Bendradarbiauja liet. spaudoje.

JANČYS Bronius (g. 1920.IV.25 Kaune), dainininkas (lyrinis baritonas), inžinierius. Smuikininko, komp. V. Jančio brolis. 1940 baigė *Aušros* g-ją Kaune. Būdamas gimnazistas, privačiai mokėsi skambinti fortepijonu. Giedojo Karmelitų bažnyčios chore. Dainuoti mokėsi pas Stasį Sodeiką, A. Likanderį. Studijavo statybą VDU, vėliau, 1944 pasitraukęs iš Lietuvos, studijas tęsė Braunschweigo, Vokietija, aukštojoje technikos m-loje. Vokietijoje balsą lavino pas O. Zubytį, dainavo solo partiją latvių operoje ir *Sietyno* ansamblyje. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1954–93 dirbo plieno firmų inžinieriumi. Dainavo solo partijas *Pirmyn* choro statytose operetėse (R. Planquette *Kornevilio varpai*, J. Strausso *Meilės daina*). Atliko solo partijas Čikagos liet. operos spektakliuose (G. Verdi *Rigoletto* ir V. Marijošiaus *Priesaika*). Dainavo *Dainavos* ansamblio pastatytoje A. Jurgučio muz. dramoje *Emilija Pliaterytė* (1979). Kaip solistas koncertavo minėjimuose, giedojo bažnyčiose. B. Pakšto orkestre skambino fortepijonu, griežė saksofonu, dainavo solo. Privačiai mokėsi harmonijos ir orkestruotės. Orkestravo pramogines ir kamerinės instrumentinės muzikos kūrinių.

JANČYS Vytautas (1923.I.2 Kaune - 1990. XII.1 Čikagoje, IL), smuikininkas, kompozitorius. 1935–38 mokėsi smuikuoti privačiai. 1938–43 lankė Kauno konservatorijos smuiko klasę, grojo šios konservatorijos styginių kvartete, simf. orkestre. 1941 baigė *Aušros* g-ją Kaune. 1941–44 grojo Valstybės teatre Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–48 *Sietyno* choro dirigentas, liet. m-lų mokytojas. 1949 baigė kompozicijos klasę Stuttgarto aukštojoje muz. m-loje. 1949 persikėlė į JAV, gyveno Bostone, MA, vėliau Čikagoje. 1951–55 ir 1964–69 grojo Lietuvių styginių kvartete. Parašė 3 simfonijas (1948, 1966 ir 1973), koncertą smuikui (1955), 3 styginių kvartetus (1948, 1966, 1968), styginių trio (1947), Mišias *d-moll* (1948), sonatų, kompozicijų smuikui, fortepijonui, vargonams, > 100 dainų. Sukūrė muziką operetei *Žiedai iš*

Bronius Jančys

Vytautas Jančys

anapus (1952), simf. baladę *Gintarų žvejai* (1988), harmonizavo liaudies dainų. Šalia kompozitoriaus darbo yra suprojektavęs kelias kompiuterio programines sistemas.

JANEVIČIUS Vincas (g. 1922 Vilniuje), gydytojas. Pasitraukęs į Vokietiją, 1949 baigė Hamburgo un-to Med. f-tą. Persikėlęs į JAV, specializavosi gydyti psichines ligas. 1956–58 stažavo Galesburgo ligoninėje, IL. 1959 įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus valstijoje. Kankakee, IL, vertėsi priv. praktika.

JANKAUSKAITĖ Jūratė A. (g. 1970.II.4 Vilniuje), mokytoja, žurnalistė. 1981 išvyko iš Lietuvos. 1986 baigė K. Donelaičio lituanistinę m-lą, 1989 - Oak Lawno, IL, m-lą, 1990 - Ped. lituanistikos in-tą Čikagoje, IL. Nuo 1990 Čikagos lituanistinės m-los mokytoja. 1989–91 dirbo LF, nuo 1991 dėsto Ped. lituanistikos in-te. 1991–93 šokių grupių *Grandis* ir *Viltis* šokėja, administratorė. 1994 žurnalistikos bakalauro laipsniu baigusi Ilinojaus un-tą Čikagoje, dirba *Fox* televizijoje. Nuo 1995 šios televizijos rytinės programos prodiuserė. Priklauso Ped. lituanistikos in-to etnografiniam ir *Dainavos* ansambliui, ASS. Parašė eilėraščių (apdovanota *Ateities* žrn. premija). Išspausdino eilėraščių ir Lietuvos spaudoje.

JANKAUSKAS Flavijus (g. 1926.VIII.21 Philadelphijoje, PA), dainininkas (bosas-baritonas). Muzikos mokėsi privačiai pas V. Grigaitį. Dainuoti mokėsi Stuttgarte, Vokietija, Philadelphijoje ir Niujorke, NY. Dainavo operose, koncertuose. 1960 dainavo Religinio meno teatre Tampoje, Fl, muz. veikale *Kalėdų giesmė* (pagal Ch. Dickensą), 1961 Velykų dramoje *Jis nuėjo tą kelią* (*He Passed this Way*). 1962 dainavo M. Musorgskio operoje *Borisas Godunovas*, pastatytoje Mobile Opera Guild teatre. Priklauso Saulės valstybės operos federacijai (Sun State Opera Federation). Dainavo G. Verdi *Aidoje*, G. Donizetti *Lucia di Lammermoor* ir kt. operose.

JANKAUSKAS Jurgis (g. 1907.XI.26 Sankt Peterburge, Rusija), inžinierius. Inžinerijos daktaras. Inžinieriaus P. Jankausko sūnus. 1930 baigė VDU Technikos f-tą; dirbo šio un-to Tai-

Jūratė A. Jankauskaitė

komosios mechanikos katedros laborantu. Įgijęs daktaro laipsnį, tapo šio un-to docentu (dėstė termodinamiką, braižomąją geometriją ir vidaus degimo variklių kursą). 1944 pasitraukė į Vokietiją; UNRRA amatų m-loje dėstė automechaniką ir vairavimą. 1948 persikėlė į JAV.

Saulius Jankauskas

JANKAUSKAS Saulius (g. 1956.II.13 Detroite, MI), gydytojas chirurgas. Visuomenininkės M. Jankauskienės sūnus. 1977 bakalauro laipsniu baigė biologijos studijas Wayne valstijos un-te Detroite ir 1981 – šio un-to Med. m-lą; M. D. Ateitininkas, vasaros stovyklų vadovas ir organizatorius. 1973–81 Detroite lituanistinės *Žiburio* m-los mokytojas. Tautinių šokių grupės *Šilainė* narys. 1978 dalyvavo Baltijos tautų žmogaus teisių demonstracijoje Vašingtone, DC. 1981–86 stažavo bendrojoje chirurgijoje Wayne valstijos un-to ligoninėje, 1986–88 plastinėje ir rekonstrukcinėje chirurgijoje – Virginijos Commonwealtho un-te Richmonde, 1988–89 – Los Angelese, CA. 1988 kaip gydytojas misionierius Gvatemaloje operavo vaikus su įgimtais lūpos defektais. 1989 įgijęs plastinės chirurgijos praktikos teisę, dirba Longwoode, FL. Korp. *Gaja*, Floridos gydytojų s-gos, Amerikos plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos d-jos ir kitų JAV gydytojų org-jų narys. Skaito paskaitas moksl. konferencijose, paskelbė straipsnių ir moksl. tyrinėjimų išvadų med. žurnaluose.

JANKAUSKAS Stasys (1899.I.25 Dvarviečiuose, Užvenčio vls., Šiaulių aps. – 1997.II.6 Clevelande, OH; palaidotas Čikagoje, IL), veterinarijos gydytojas. Veterinarijos garbės daktaras (1941). 1927 baigė veterinarijos studijas Müncheno un-te, Vokietija, ir metus čia dirbo asistentu. 1928–29 Lietuvos un-to Zootechnijos ir zoohigienos katedros asistentas. 1928–33 Ž. ū. m-jos inspektorius, 1933–44 (su pertrauka per pirmąją sov. okupaciją) Veterinarijos dep-to direktorius. 1936 Veterinarijos akademijos steigimo iniciatorius ir iki 1940 pirmasis rektorius. Parengė vet. praktikos taisyklių ir įstatymų projektų, subūrė akademijos mokslo personalą; už tai gavo veterinarijos garbės daktaro vardą. Bendradarbiavo žrn. *Veterinarija ir zootechnija*, *Žemės ūkis*, Vokietijos moksl. leidiniuose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1950 apsigyveno JAV. Nuo 1953 dirbo vet. inspektoriumi Toledo, OH. 1973 atsiminimų forma parašė veterinarijos Lietuvoje istoriją *Veterinarinė medicina Nepriklausomoje Lietuvoje*. Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino IV ir Vytauto Didžiojo III laipsnio ordinais.

Stasys Jankauskas

JANKAUSKAS Vincas (1875.V.27 Subatiškiuose, Marijampolės aps. – 1955.XI.22 Hobokene, NJ), visuomenės veikėjas. Baigęs Marijampolės g-jos 4 klases, 1892 atvyko į JAV. Trejus metus tarnavo JAV kariuomenėje, vėliau studijavo verslą Bostono koledže, MA. 1900–33 dirbo JAV imigracijos tarnyboje; 1910–11 tos tarnybos Elliso saloje Niujorke, NY, vyriausiasis pareigūnas. Per I pasaul. karą dalyvavo Lietuvos laisvinimo veikloje. 1914 Lietuvos autonomijos fondo, 1914–16 Lietuvos gelbėjimo fondo vicepirmininkas. 1915 įkūrė Mažųjų ir pavergtųjų tautų lygą, 1915–18 buvo jos sekretorius. 1917–22 – estų, latvių, lietuvių ir ukrainiečių lygos pirmininkas. Rėmė Amerikos lietuvių fondus, šelpusius nuo karo nukentėjusius Lietuvos gyventojus. Ieškojo etruskų ir liet. kalbų saitų. Bendradarbiavo *Vienybėje* ir kt. leidiniuose. Apdovanotas Vytauto Didžiojo ordinu.

JANKAUSKAS Zigmas (g. 1886.I.1 Pypliuose, Žaslių vls., Trakų aps.), visuomenininkas. Lietuvoje baigė pr. m-lą. 1904 emigravo į JAV. 1918 Bostone, MA, baigė Berkeley m-lą. Turėjo kelionių biurą ir draudimo agentūrą (nuo 1919 Lawrence, MA, nuo 1922 Philadelphijoje, PA). Reiškėsi Amerikos liet. tautinės sandaros, Vilniui vaduoti s-gos veikloje. Bendradarbiavo period. spaudoje (*Vienybėje, Dirvoje, Sandaroje* ir kt.).

JANKAUSKIENĖ Marija (g. 1920.IX.10 Kaune), visuomenininkė. 1944 VDU baigė odontologijos studijas. Persikėlusi į JAV, apsigyveno Detroite, MI. 30 metų dirbo lituanistinėje m-loje (V. Kudirkos, vėliau – sujungtoje *Žiburio*), 10 metų vadovavo Dievo Apvaizdos liet. parapijos švietimo k-tui. Dalyvavo ateitininkų sendraugių veikloje, dirbo su moksleiviais ateitininkais.

JANKIENĖ Ieva (**Valatkaitė, Stanienė;** 1894 Pittstone, PA – 1959 Brooklyne, NY), dainininkė (dramatinis sopranas). Vargonininko ir chorvedžio J. Jankaus žmona. Nuo vaikystės dainavo solo įv. renginiuose. 1923–31 lavino balsą Romoje, koncertavo. 1931 grįžo į JAV. Brooklyne vadovavo Apreiškimo parapijos vaikų chorui, talkino vyro vadovaujamam chorui. 1935 chorų varžybose Niujorke, NY, kaip šio choro solistė dainavo Č. Sasnausko *Karvelėli mėlynasai* (choras gavo pagyrimo lapą ir sidabro taurę). Vertėsi privačiomis dainavimo pamokomis.

JANKŪNAS Kazys (g. 1909.XII.5 Vindeikiuose, Musninkų vls., Ukmergės aps.), žurnalistas, vertėjas, visuomenininkas. 1929 baigė Ukmergės g-ją, 1931 atsargos karininkų

Kazys Jankūnas

kursus Kaune. 1931–36 VDU studijavo liet. filologiją. 1942 baigė Vilniaus un-tą. 1929–40 tarnavo Krašto apsaugos m-jos įstaigose. *Mūsų žinyne, Karyje, Karde, Naujojoje romuvoje* paskelbė straipsnių ir vertimų. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, gyveno Hiddeseno ir Augustdorfo stovyklose. Dirbo britų zonos centriniame liet. k-te. 1947–49 buvo Augustdorfo stovyklos vedėjas, mokytojavo liet. g-joje. Rašė į *Lietuvių žodį*. Į JAV persikėlė 1949, apsigyveno Elizabethe, NJ. Nuo 1967 JAV LB New Jersey apyg. v-bos pirmininkas, atstovavo lietuviams vietos valdžios įstaigose ir kt. org-jose. Nuo 1974 dirbo *Darbininko* redakcijoje, rašė polit. apžvalgas. Dar bendradarbiavo *Drauge, Pasaulio lietuvyje, Karyje*. Pateikė duomenų apie lietuvius New Jersey valstijoje B. Cunninghamo (1977) ir

Z. Kipelio (1978) etniniams žinynams. Išvertė H. Senkevičiaus rom. *Kryžiuočiai* (išleido *Kario* žurnalas 1956).

JANKUS Jurgis (g. 1906.VII.27, n. s. VIII.9 Biliūnuose, Skėmių vls., Šiaulių aps.), rašytojas. 1929 baigęs Šiaulių mkt. seminariją, iki 1941 mokytojavo pr. m-lose. VDU studijavo germanistiką ir pedagogiką. 1941–44 Kauno savivaldybės referentas kultūros reikalams. 1943–44 Jaunojo dramos teatro dramaturgas. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, mokytojavo liet. g-jose. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Rochesteryje, NY. Kūrybą pradėjo spausdinti 1923. Lyrinio impresionistinio stiliaus romanuose *Egzaminai* ir *Be krantų* (abu 1938) vaizduojami mokytojų ir mokinių santykiai. Romane *Naktis ant morų* (1948, Lietuvių švietimo v-bos premija) atskleidžiami karo siaubo išgyvenimai. Pasakojimuose (rink.: *Pirmasis rūpestis*, 1951; *Užkandis*, 1973; *Ir nebepasimatėm*, 1977; *Kol esu čia*, 1979; *Paparčio žiedas*, 1982, LB premija; *Klajojančios liepsnos*, 1984; *Tėvas Venancijus ir jo Matilda*, 1988, LRD premija) ir romanuose *Paklydę paukščiai* (2 d., 1952), *Namas geroj gatvėj* (1954, LRD premija; 1992 II leid. Vilniuje), *Anapus rytojaus* (1978) vaizduojamas prieškario Lietuvos ir išeivijos gyvenimas, gvildenami šių laikų žmogaus vidinio pasaulio paradoksai, yra erotinių motyvų, būties realijos kai kada jungiamos su sapno, haliucinacijų, fantastiniais vaizdiniais. Kūriniams būdinga gyvas veiksmas, paini intriga, įžvalgi psichologinė analizė, lakoniška moderni stilistika. Dar parašė dramą apie Lietuvos partizanų kovas *Peilio ašmenimis* (1967, LRD premija), tautosakos motyvų kūrinių (pasaka *Po raganos kirviu*, 1953, nuotykių apysaka *Senas kareivis Matatutis*, 1955; abiejų II leid. 1994 Vilniuje). 1990 Lietuvoje išleistas romanų (*Egzaminai, Be krantų* ir *Naktis ant morų*) rinkinys, 1996 – apysaka *Papelkių Skirpstūnas*. Kūrinių išversta į vok., anglų, latvių kalbas. Pagal jo aps. *Velnio bala* 1964 pastatytas filmas. Period. spaudoje paskelbė straipsnių apie lit-rą. Aktyviai reiškėsi išeivių visuom. ir kultūrinėje veikloje. Buvo JAV LB tarybos narys, garbės teismo narys, Rochesterio LB apyl. v-bos narys. Priklauso Liet. rašytojų d-jai (10 metų buvo jos v-bos narys).

Jurgis Jankus

JANKUS Lionginas (**Jankauskas;** 1912.I.27 Pagumerčiuose, Pašušvio vls., Kėdainių aps. – 1968.II.4 Brooklyne, NY), kunigas. Mokėsi Šiluvos g-joje. 1933 Kaune baigė aukštesniąją komercijos m-lą, 1939 – Telšių kun. seminariją. Vikaras Švėkšnoje, nuo 1940 kapelionas Skuodo, nuo 1943 – Kretingos g-jose. 1944 pasitraukė į Vokietiją ir iki 1945 buvo Lichtenfelso liet. kapelionas bei Mainfrankeno sr. dekanas. Rūpinosi liet. pabėgėlių šalpa ir globa. 1945–49 Hanau liet. g-jos kapelionas, skautų ir ateitininkų dvasios vadas, *Caritas* pirmininkas. 1950 apsigyveno JAV, Kalifornijoje. Nuo 1958 dirbo BALFo centre Niujorke. Jo iniciatyva imta rūpintis ir šelpti liet. tremtinius visame pasaulyje, ypač Sibire. 1959 iš Sibiro tremtinių gavo maldaknygės *Marija, gelbėk mus* rankraštį ir per kelerius metus išleido jį 9 kalbomis. Kurį laiką buvo ALRKF centro v-bos iždininkas, Kunigų vienybės v-bos narys. 1965 Pasaul. parodos Niujorke,

Lionginas Jankus

NY, liet. k-to vicepirmininkas. 1966 liet. bendruomenės religinio kongreso k-to iždininkas. Bendradarbiavo amer. spaudoje, dalyvavo radijo programose. Išleido atsiminimų kn. *Šiluva* (1966).

JANKUS Vytautas (**Jankevičius;** g. 1919.IX.6 Girvalakyje, Kupiškio vls., Panevėžio aps.), matematikas, fizikas. Ph. D. (1956). 1936 baigė Panevėžio berniukų g-ją, 1942 – Vilniaus un-te matematiką; 1940–43 šio un-to jaun. asistentas. 1944 vokiečių išvežtas darbams prie *Atlanto pylimo.* Po karo gyveno Prancūzijoje, vėliau persikėlė į JAV. 1948–51 Seattle, WA, un-to dėstytojas. Stanfordo, CA, un-te įgijo fizikos daktaro laipsnį. 1955–81 dirbo Argonne nac. laboratorijoje. Parašė straipsnių apie reaktorių saugumą, kuro elementų veikimą. Liet. Masonų klubo narys, 1971 jo pirmininkas. 1987–95 Liet. tautinių kapinių Justice, IL, direktorius.

JANKUTĖ-UŽUBALIENĖ Nijolė (**Jankevičiūtė;** g. 1929.VIII.6 Panevėžyje), rašytoja. 1941 baigė Kupiškio pradžios m-lą. 1944 su šeima pasitraukė į Vokietiją. 1949 baigė Diepholzo liet. g-ją. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Dirbo įv. fabrikuose, vakarais mokėsi mašinraščio ir stenografijos. Nuo 1950 pradėjo bendradarbiauti Čikagos liet. spaudoje: *Drauge* (laimėjo šio dienraščio novelės konkurso I premiją, 1950), *Eglutėje, Laiškuose lietuviams, Mūsų vytyje.* 1954 gavo skaučių seserijos laikr. *Kelionė į Lietuvą* konkurso I premiją. 1956–57 mokėsi verslo administravimo De Paulo un-te Čikagoje. 1957–60 dirbo draudimo bendrovėje, 1969–79 med. įstaigų raštinėse. 1963–65 mokytojavo Čikagos K. Donelaičio aukštesniojoje m-loje, 1966–78 Ped. lituanistikos in-te (jį baigė 1968). 1979–81 *Gabijos* redaktorė, nuo 1982 žrn. *Laiškai lietuviams* redakcijos narė. Nuo 1987 dirba *Draugo* skelbimų sk. vedėja. Parašė apsakymų knygas vaikams *Žebriuko nuotykiai miške* (1963), *Danutė stovyklauja* (1966), *Kaip Algiukas vėjo ieškojo* (1967), *Šamo ežero sekliai* (1972; Lietuvoje išleista 1991), *Kelionė į septintą stotį* (1973), *Karilė ir jos draugai* (1990), romaną *Nuo devynių iki pirmos* (1973), apsakymų rinkinį *Saulėgrąžų tvanas* (1990), muz. pjesę *Kūlgrinda* (past. 1977). Kūriniuose atsispindi vaikų ir

Nijolė Jankutė-Užubalienė

jaunimo gyvenimo problemos, dviejų kultūrų įtaka jų psichologijai; juose vyrauja realistinės tikrovės vaizdai, susipynę su pasakų ir fantastikos elementais. Priklauso skautams (aktyviai dalyvauja *Kernavės* skaučių tunte), Liet. rašytojų d-jai.

JANSONAS Eduardas (1911.VIII.4 Žemaitijoje – 1994.I.10 Bostone, MA; palaidotas Hyannise, MA), teisininkas, visuomenininkas. Mokėsi Mažeikių g-joje. Baigė Karo m-lą Kaune (įgijo jaun. ltn. laipsnį), VDU Teisių f-tą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 gyveno pabėgėlių stovykloje, dirbo IRO vyr. patarėju. 1948 baigė Tübingeno un-tą, Vokietija, įgijo teisės daktaro laipsnį; J. D. 1950 persikėlė į Australiją. Buvo Australijos Teisių dep-to pareigūnas. Dirbo teisme vertėju. Nuo 1956 apsigyveno JAV, Niujorke, NY. Čia dirbo ir mokėsi Niujorko un-to Verslo administravimo koledže. Nuo 1958 gyveno Bostone, dirbo draudimo b-vėje. 1971 persikėlė į Cape Codą, MA. 1974 su kitais įkūrė JAV LB Cape Codo apylinkę, buvo pirmosios v-bos sekretorius. Buvo LF narys, jo įgaliotinis Cape Code.

JANULAITIS Petras (1887.XI.16 Rūkliškyje, Panemunio vls., Rokiškio aps. – 1966.VIII.18 Michigane; palaidotas Čikagoje, IL), prekybininkas. Eksternu baigė g-ją Maskvoje ir ten pat A. Šaniavskio liaudies un-te išklausė komercijos kursus. 1911–19 Lietuvoje ž. ū. mašinų f-ko *Vilija* prekybos direktorius. 1919–22 Siaurųjų geležinkelių v-bos viršininkas. 1922 anglų ir lietuvių prekybos b-vės Kaune komercijos direktorius, 1923 *Lietūkio* vienas organizatorių ir iki 1930 prekybos sk. direktorius. Kurį laiką Lietuvių ir švedų d-jos pirmininkas. Nuo 1930 ūkininkavo savo ūkyje. Bendradarbiavo spaudoje. Nuo 1949 gyveno JAV.

JANUŠAITIS Jurgis (g. 1912.VIII.4 Džiugonyse, Šeduvos vls., Panevėžio aps.), žurnalistas, prekybininkas, visuomenininkas. Mokėsi Kaišiadorių prog-joje, pašto kursuose Kaune. 1934 baigė Kauno suaugusiųjų g-ją. Nuo 1930 tarnavo įvairiuose Lietuvos paštuose, pašto v-boje. 1927 pradėjo bendradarbiauti period. spaudoje. Buvo vienas Lietuvos paštininkų s-gos Vokietijoje steigėjų, Hanau liet. pašto organizatorių ir vadovų. 1949 persikėlęs į JAV, dirbo įv. f-kuose, vėliau ėmėsi prekybos. Čikagoje, IL, sukūrė didžiausią liet. maisto bendrovę *Parama*. Taip pat rašė straipsnius į *Draugą, Dirvą, Naujienas* bei Kanados ir Australijos liet. laikraščius. Aktyvus JAV LB, BALFo veikėjas, didžiųjų renginių (seimų, tautinių šokių, dainų švenčių) spaudos k-jų narys. 1971–77 Lietuvių žurnalistų s-gos centro v-bos narys, 1982–84 pirmininkas. Už žurnalistinę ir visuom. veiklą buvo apdovanotas JAV LB, LF, ALTo ir kt. org-jų. 1990 gavo JAV LB Kultūros tarybos žurnalistikos premiją.

Jurgis Janušaitis

JANUŠAS Česlovas (1907.VII.18 Kryme – 1993.X.30 Niujorke, NY), tapytojas. 1931 baigė Kauno meno m-lą. Nuo tų metų dirbo mokytoju: 1931–33 Pasvalio aukštesniojoje prekybos m-loje, 1933–36 Šiaulių berniukų g-joje, 1936–37 Kauno VI g-joje, nuo 1937 Kauno dailiųjų amatų m-loje (1940 m-los direktorius). Pasitraukęs į Vokietiją, 1946 Würzburge įsteigė dailiųjų amatų studiją (veikė 4 metus). Persikėlęs į JAV, gyveno

Česlovas Janušas

Niujorke. Nutapė peizažų (liet. kaimo, jūros ir pajūrio vaizdai), portretų (Lietuvos prezidentų), sukūrė scenografijos darbų (S. Santvaro dramai *Kaimynai* ir S. Šimkaus operai *Pagirėnai* Valstybės teatre, Würzburgo liet. teatro ir vaikų teatro pastatymams). Dalyvavo grupinėse parodose, buvo surengęs individualinių, laimėjo premijų (Art League of Long Island Nacionalinės pavasario parodos Niujorke I premija, 1959; Šv. Luko dailės d-jos Niujorke I premija, 1963; American Artists Professional League Didžiosios nacionalinės parodos premija, 1965, ir kt.). Dalyvavo Amerikos lietuvių dailininkų s-gos (vienas aktyviausių liet. dailininkų parodų rengimo puoselėtojų), JAV LB veikloje.

JANUŠKEVIČIUS Juozas (1862.VI.14 Ruponiuose, Linkuvos vls., Šiaulių aps. – 1960. IV.21 Riverside, PA), pedagogas, žurnalistas, vertėjas. 1886 Rygoje išlaikęs vid. mokslo egzaminus, studijavo Sankt Peterburgo un-te teisę, vėliau filologiją. 1909 Vokietijoje baigė Breslau un-tą, įgijo filos. daktaro laipsnį. Nuo 1911 Sankt Peterburgo Šv. Kotrynos g-jos mokytojas, vėliau liet. prog-jos vedėjas. Buvo Centrinio liet. k-to dėl karo nukentėjusiems šelpti iždininkas. Dalyvavo Sankt Peterburgo

Juozas Januškevičius

liet. veikloje, vaidino liet. spektakliuose. Rašė į period. spaudą vok. ir lenkų kalba, 1904–18 bendradarbiavo enciklopedijoje *Herder Lexikon* (tvarkė rusų ir lenkų skyrių, įtraukė į jį lietuvių asmenų). Su A. Maciejausku išvertė iš vok. kalbos kn. *Gramatyka litewska początkowa* (1902). 1918 grįžo į Lietuvą. 1919–22 Panevėžio ir Šiaulių g-jų mokytojas, 1923–25 Kėdainių g-jos direktorius, 1925–26 Veiverių prog-jos ir mkt. kursų vedėjas. Vėliau mokytojavo Raseiniuose. Išėjęs į pensiją, persikėlė į Kauną. Dalyvavo Katalikų veikimo centro, pavasarininkų, šaulių org-jų, Kalinių globos d-jos veikloje. Parašė kn. *Lotynų kalbos etimologija* (1924), *Geschichte des Dominikanerordens der litauischen Provinz* (1930). Išvertė F. Schillerio dramų. Bendradarbiavo *Ryte, XX amžiuje, Mūsų laikraštyje.* 1944 pasitraukė į Vokietiją, dėstė Bambergo kun. seminarijoje, liet. g-joje. 1949 persikėlė į JAV. Parašė straipsnių į liet. spaudą.

JANUŠKIS Jonas (1900.II.9 Čekuose, Viekšnių vls., Mažeikių aps. – 1963.VII.1 Bostone, MA), žurnalistas. Lietuvos kariuomenės savanoris. Mokėsi Viekšniuose. 1921 baigė Šiaulių g-ją, 1925 Leipzigo un-tą Vokietijoje (studijavo ekonomiką). Bendradarbiavo spaudoje (*Žiežirboje, Socialdemokrate, Profsąjungų vienybėje*). 1925–26 dirbo Šiaulių sr. kooperatyvų s-goje; 1927 tos s-gos instruktorius. 1926 Šiauliuose redagavo *Darbininkų balsą*, 1926–27 Kaune *Naująją gadynę;* rašė kituose laikraščiuose (*Talkoje, Proletare*). III Lietuvos seimo narys (socialdemokratų frakcija). 1928 buvo kalintas Varnių koncentracijos stovykloje, Bajorų kalėjime Kretingoje; iš jo pabėgo į Latviją. Vėliau gyveno Lenkijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje. Paskelbė straipsnių laikr. *Darbininkų balsas* (Rygoje) ir *Pirmyn* (Vilniuje). 1930–34 redagavo liet. socialdemokratų emigrantų laikr. *Kova* (Berlyne ir Paryžiuje), 1937–40 buvo *Lietuvos žinių* korespondentas (S. Daugirdo ir kt. slap.). Nuo 1941 gyveno JAV. 1942–43 redagavo laikr. *Naujoji gadynė* Brooklyne, NY, 1943–53 – *Keleivį* Bostone, MA (nuo 1954 reikalų vedėjas).

Antanas Jaras

JANUTA Kazys (g. 1912.II.14 Stripiniuose, Ylakių vls., Mažeikių aps.), teisininkas, spaudos darbuotojas, visuomenininkas. 1928 moksleivių šaulių būrio Mažeikiuose v-bos narys, 1929 pirmininkas. 1932–34 Žemaičių studentų korp. *Samogitia* pirmininkas. 1939 baigė VDU Teisių f-tą. 1941–42 Vilniuje, 1942–44 Vilkaviškyje dirbo teismo tardytoju. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1948 baigė Müncheno spaustuvininkų m-lą, įgijo linotipininko profesiją. 1949 Augsburgo liet. stovyklos biuletenio *Dienos žinios* leidėjas ir redaktorius. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1949–56 dirbo laikr. *Naujienos* rinkėju, 1949–86 buvo jo korespondentas (slap. J. Klauseikis). 1958 baigęs kursus, iki 1972 dirbo braižytoju. 1960–94 bendradarbiavo laikr. *Dirva.* 1960–64 SLA Los Angeleso, CA, kuopos finansų sekretorius, 1965 vicepirmininkas.

JARAS Antanas (g. 1909.IV.1 Šiauliuose), muzikas išradėjas, teisininkas. Mokydamasis g-joje Šiauliuose, pradėjo mokytis groti smuiku. 1930 baigė Klaipėdos konservatoriją (mokėsi pas E. Leichnerį, L. Hajosą, M. Echerį). Nuo 1930 grojo Valstybės teatro orkestre Kaune. Kartu studijavo VDU Teisių f-te; jį baigė 1936. Pasitraukęs į Vokietiją, Augsburge

griežė Baltijos simf. orkestre. 1949 apsigyveno JAV, Kenoshoje, WI. Kurį laiką dirbo automobilių įmonėje. 1966 baigė Fortepijono technologijos m-lą Čikagoje, IL. Įsigilinęs į fortepijono derinimo metodus, padarė 12 išradimų (3 iš jų turi JAV patentus); išradimai pavadinti jo vardu, dalis jų pritaikyta akliesiems.

JARAŠŪNAS Emanuelis (g. 1932.X.4 Darbėnuose, Kretingos aps.), mechanikos inžinierius. Ph. D. (1980). 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją; čia baigė pradžios m-lą. 1954 persikėlęs į JAV, dirbo ir mokėsi vakarinėje m-loje. Kalifornijos un-te Los Angelese baigė mechanikos inžineriją. 1966 gavo profesionalaus inžinieriaus teises. Kurį laiką dirbo b-vėje *Aerojet General.* Vėliau įkūrė privačią inžinerijos konsultacinę b-vę *EJ ir sūnūs;* yra jos prezidentas. Dar nuo 1975 Kalifornijos valstijos un-to Long Beache dėstytojas, nuo 1996 Taikomosios mechanikos katedros vedėjas, keletos moksl. tyrimo programų koordinatorius bei komitetų narys. 1980 Nova Southwesterno un-te, FL, apgynė daktaro disertaciją.

Emanuelis Jarašūnas

1989–96 VDU Atkuriamojo seimo narys; 1992–93 un-to prorektorius. Parašė 2 vadovėlius, keletą mokomųjų priemonių, 22 moksl. straipsnius. Dalyvauja JAV LB veikloje. Dainuoja Los Angeleso vyrų kvartete.

JARIENĖ Jadvyga (**Ancevičiūtė;** 1907.III.7 Šiauliuose – 1968.XI.29 Kenoshoje, WI), režisierė. Mokytojavo Šiauliuose, dirbo Šiaulių apygardos teisme. Baigusi Šiaulių dramos teatro J. Stanulio vadovaujamą vaidybos studiją, režisavo šaulių ir paštininkų dramos mėgėjų spektaklius. Nuo 1950 gyveno JAV. Kenoshoje subūrė dramos mėgėjus, su jais pastatė 16 veikalų.

JAROŠEKAS Liudas Vaclovas (1919.X.16 Kaune – 1976.VIII.28 Rockforde, IL), inžinierius, dainininkas. Baigęs Kauno *Aušros* berniukų g-ją, studijavo VDU Technikos f-te, nuo 1936 Kauno konservatorijoje (J. Švedo trombono klasėje). Dainuoti mokėsi pas J. Būtėną ir P. Oleką. 1936 subūrė vyrų vokalinį kvartetą (nuo 1938 *Darbo talkos* kvartetas, vėliau *Studentų kvartetas*), su juo koncertavo radiofone. Pasitraukęs į Vokietiją, apsigyveno Rosenheime. Priklausė *Žalgirio* klubui, žaidė krepšinį, tinklinį, vadovavo vyrų kvartetui. Balsą lavino pas V. Travallini. Atvykęs į JAV ir apsigyvenęs Rockforde, su tuo pačiu kvartetu koncertavo Kanadoje ir JAV liet. kolonijose. Kvartetui iširus, Rockforde subūrė chorą ir jam vadovavo.

JASAITIENĖ Birutė (**Užgirytė;** g. 1930.X.2 Tauragėje), mikrobiologė, visuomenės veikėja. Teisininko, visuom. veikėjo J. Jasaičio žmona. Kurį laiką mokėsi Joniškio g-joje. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1950 baigė liet. g-ją Diepholze. Tais pačiais metais atvyko į JAV, apsigyveno Springfielde, IL. Persikėlusi į Čikagą, IL, 1961 baigė biologiją Roosevelto un-te. Nuo 1962 dirbo Ilinojaus centr. ligoninės technologe, nuo 1964 Mikrobiologijos laboratorijos vedėja. Aktyviai veikė Lietuvių šaulių s-goje (1983–84 moterų šaulių vadovė, nuo 1985 tarybos narė), skautuose. Viena BALFo direktorių (1981). 1982–87 Jaunimo centro Čikagoje v-bos, nuo 1983 Lietuvių katalikų spaudos d-jos narė, 1983–88 PLB v-bos

Birutė Jasaitienė

Švietimo tarybos vicepirmininkė (rūpinosi P. Amerikos, Australijos, V. Europos liet. jaunimo švietimu), PLB VII ir VIII seimų narė. Nuo 1982 veikia JAV LB: 1981–93 X–XIV tarybų narė, 1989–91 Krašto v-bos vicepirmininkė, nuo 1990 Krašto v-bos Socialinių reikalų tarybos pirmininkė. Vadovauja *Seklyčios* veiklai (senelių ir atvykstančiųjų iš Lietuvos globa), 1991 įsteigtai *Lietuvos vaikų vilčiai* (sergančiųjų vaikų iš Lietuvos globa ir gydymas), Lietuvos našlaičių globos k-tui (įk. 1993), organizuoja lėšų rinkimą įvairiems liet. renginiams. Su kitais surengė *Pagalbos Lietuvai* konferencijas Vašingtone (1992) ir Čikagoje (1994). Nuo 1994 laikr. *Draugas* fondo tarybos narė, nuo 1995 sekretorė. 1995 Čikagoje įkūrė Lietuvos partizanų globos fondą, yra jo k-to narė. Viena radijo programos *Margutis II* atkūrėjų, jo tarybos narė. Priklauso Putnamo, CT, seselių rėmėjų org-jai (nuo 1995 v-bos pirmininkė), Amerikos mikrobiologų asociacijai, Čikagos socialinių reikalų patariamajam k-tui. 1993 apdovanota Čikagos miesto *Unsung Heroine* žymeniu. ALRK MS ir Čikagos lietuvių moterų klubas suteikė jai Iškiliosios lietuvės moters vardą (1993 ir 1995), korp. *Giedra* apdovanojo premija (1996).

JASAITIENĖ Sofija (**Lukauskaitė;** 1901.III.29 Šiauliuose – 1981.X.21 Bostone, MA), agronomė, visuomenininkė. Gydytojo, visuom. veikėjo Domo Jasaičio žmona. 1919 baigė Šiaulių g-ją, dirbo Šiaulių partizanų štabe. 1922–23 Lietuvių studentų socialistų d-jos pirmininkė. Studijavo Berlyno ž. ū. aukštojoje m-loje agronomiją, 1923 ją baigė. 1924 Danijoje studijavo gyvulininkystę ir kooperaciją. 1925–26 gyvulininkystės instruktorė Šiauliuose, 1926 pirmosios Lietuvos gyvulininkystės parodos Šiauliuose organizacinio k-to pirmininkė. Redagavo kalendorių *Ūkininko vadovas* (1926). 1926–40 *Lietuvos vaiko* d-jos Šiaulių skyriaus vicepirmininkė, centro v-bos narė. Ilgą laiką buvo Gyvulių globos d-jos Šiaulių skyriaus pirmininkė, centro v-bos narė. Šiaulių miesto ir apskrities ligoninių kasos v-bos narė. Per II pasaul. karą pasitraukė į Vokietiją. 1947–50 buvo Lietuvių Romos katalikių vyr. k-to pirmininkė. Nuo 1950 gyveno JAV.

JASAITIS Domas (1898.VIII.18 Stanaičiuose, Garliavos vls., Kauno aps. – 1977.VI.5 Mount Vernone, NY), gydytojas, visuomenės veikėjas. Medicinos daktaras (1923). 1917 baigęs Voroneže, Rusija, M. Yčo g-ją, Kijevo un-te studijavo mediciną. Studijas tęsė Berlyno un-te, jį 1920 baigė ir įgijo daktaro laipsnį. Dirbo Paryžiaus ligoninėse ir Pasteuro in-te. 1924–25 Liet. studentų d-jos Paryžiuje pirmininkas. 1925–40 Šiauliuose vertėsi priv. praktika, dėstė ir gydytojavo Šiaulių mkt. seminarijoje. 1927–40 Šiaulių med. d-jos, 1932–40 Draugijos kovai su džiova sk. pirmininkas (kartu tos d-jos centro v-bos narys). Įkūrė Šiaulių tuberkuliozės dispanserį ir 1930–40 jam vadovavo. 1930–40 Šiaulių miesto sveikatos sk. vedėjas. Jo pastangomis Šiauliuose pastatyta ligoninė; 1943–44 jos direktorius. Daug metų buvo Lietuvių gydytojų s-gos vicepirmininkas. Vienas Šiaulių kraštotyros d-jos steigėjų, jos v-bos narys. 1938–40 Šiaulių Rotary klubo pirmininkas, Šiaulių miesto tarybos narys. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Ten 1945–50 buvo

Domas Jasaitis

Lietuvos Raudonojo kryžiaus pirmininkas, 1946–47 VLIKo vykd. tarybos narys. 1950 persikėlė į JAV. 1951–53 dirbo Gaylord Farmo, CT, sanatorijoje, 1953–68 Tuberkuliozės ligoninėje Tampoje, FL. Priklausė ALGD; 1973 išrinktas jos garbės nariu. Vienas Ateitininkų org-jos kūrėjų. 1921–22 su A. Juška redagavo ateitininkų leid. *Mūsų idėjos*. Daug rašė spaudoje (slap. Sakalas, Dasaitis, Druidas ir kt.) medicinos, visuomeniniais bei istorijos klausimais. LE Med. skyriaus redaktorius.

JASAITIS Jonas (1926.VI.9 Mažučiuose, Vilkaviškio vls. ir aps. – 1981.III.17 Čikagoje, IL), teisininkas, visuomenės veikėjas. Mikrobiologės, visuom. veikėjos B. Jasaitienės vyras. Mokėsi Vilkaviškio g-joje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946 baigė liet. g-ją Dörverdene, 1949 – Pabaltijo un-to Teisės f-tą Hamburge–Pinneberge. 1948 Pabaltijo un-to studentų ateitininkų v-bos pirmininkas. 1950 persikėlė į JAV. Dalyvavo JAV LB veikloje: 1952–56 buvo Čikagos apylinkės v-bos narys, iždininkas, 1956–61 pirmininkas. Nuo 1961 JAV LB tarybos narys, 1961–67 centro v-bos pirmininkas (jam pirmininkaujant, padvigubėjo JAV LB narių skaičius). 1963–64 JAV LB Kultūros fondo pirmininkas. Veikė pirmųjų JAV bei Kanados liet. dainų ir tautinių šokių švenčių k-tuose. Nuo 1967 ALTo v-bos narys. Su kitais organizavo parodą apie liet. tautos genocidą, buvo prie ALTo veikiančios komisijos šiai parodai rengti pirmininkas. Rašė spaudoje apie LB ir kitas liet. problemas (pasirašinėjo pavarde ir J. Alksnės slapyvardžiu). Priklausė LŠS.

JASAITIS Viktoras (1901.XII.14 Stanaičiuose – 1968.VIII.18 Lewistone, Idaho), chemikas, visuomenės veikėjas. Nepriklausomybės kovų partizanas, kovėsi su lenkais, buvo jų nelaisvėje. 1921–22 moksleivių ateitininkų centro v-bos narys. 1922 baigė Kauno I g-ją. 1923 Münsterio un-te, Vokietija, pradėjo studijuoti chemiją, vėliau tęsė studijas Vienos un-te. Buvo Vienos liet. studentų d-jos steigėjas, 1926–28 pirmininkas. Un-tą baigė 1929, įgydamas filosofijos daktaro laipsnį. Grįžęs į Lietuvą, 1930–40 buvo Ginklavimo v-bos sprogstamųjų medžiagų skyriaus viršininkas; parengė sprogstamojo gyvsidabrio ir kapsulių sprogstamųjų mišinių gamybos metodus (buvo pritaikyti Linkaičių ginklų dirbtuvėse). 1931–40 Šaulių s-gos priešcheminės ir priešgaisrinės apsaugos centrinės k-jos narys; skaitė paskaitas

Jonas Jasaitis

Viktoras Jasaitis

kursuose ir per radiją. 1934 išleido kn. *Nuodingos karo medžiagos*, 1935–36 – neorganinės chemijos kursą Aukštųjų karininkų kursų klausytojams. 1940–44 dėstė VDU; docentas, Neorganinės ir analizinės chemijos katedros vedėjas. Bendradarbiavo žrn. *Kosmos, Mūsų žinynas, Trimitas, Židinys* ir kt. II pasaul. karo pab. pasitraukė į Vokietiją, 1945–48 mokytojavo Hanau liet. g-joje, 1946–48 buvo Vokietijos LB vyriausiosios v-bos ir Tremtinių švietimo tarybos narys. 1948 persikėlė į JAV. 1949–50 Waterbury, CT, liet. tremtinių d-jos pirmininkas. Su kitais suorganizavo lituanistinius kursus. Nuo 1951 tyrinėjo chemines, sprogstamąsias ir padegamąsias medžiagas. Dirbo chemiku *Speer Cartridge Works*, vėliau vyr. chemiku *Cascade Cartridge Works* b-vėje; už nuopelnus b-vės laboratorija pavadinta jo vardu. Išspausdino daug mokslinių ir populiarių straipsnių. Bendradarbiavo LE.

JASAS Adomas Petras (g. 1908.I.28 East St. Louise, IL), pedagogas, poetas. Su tėvais grįžęs į Lietuvą, 1931 Švėkšnoje baigė *Saulės* g-ją. 1933 išlaikęs mokytojo cenzo egzaminus, mokytojavo Kaišiadorių prog-joje, 1937–43 Kaišiadorių g-joje. 1943 baigė Vilniaus un-tą (liet. kalbą ir lit-rą). 1943–44 Švėkšnos g-jos mokytojas. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, mokytojavo Lübecko liet. g-joje, Gunzenhauseno ir Dornstadto liet. prog-jose. 1948 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Dirbo metalo fabrikuose. Eilėraščius spausdinti pradėjo 1926. Bendradarbiavo *Jaunojoje kartoje, Jaunojoje Lietuvoje*, vėliau *Šviesos keliuose, Akademike, Trimite* (kartais Aušrūno slap.). 1934 Kaune išleido eilėraščių rink. *Širdis žody*. Vokietijoje bendradarbiavo laikraščiuose *Mintis, Mūsų kelias, Laisvės varpas*, JAV – *Naujienose*. 1963 Čikagoje išleido poezijos rinkinį *Būk palaimintas!*. Aktyviai dalyvavo JAV LB, LF, korp. *Neo-Lithuania* veikloje; BALFo rėmėjas.

JASELSKIS Bronius (g. 1924 Lietuvoje), chemikas. Ph. D. (1955). Studijavo VDU Kaune. Po karo apsigyveno JAV. 1952 Uniono koledže Schenectady, NY, gavo bakalauro, 1954 magistro (analizinė chemija), vėliau Iowos un-te filosofijos daktaro laipsnį. 1956–62 dėstytojas ir prof. asistentas Michigano un-te. Nuo 1962 dėstė Loyolos un-te Čikagoje, IL; nuo 1969 profesorius. Mokslo tyrimų rėmimo fondų (National Science Foundation, Petroleum Research ir Research Corporation) stipendiatas. Daugiau kaip 75 moksl. darbų autorius; žurnaluose ir knygose paskelbė

Adomas Petras Jasas

straipsnių. V MKS (1985) k-to narys. Priklauso mokslo d-joms: Amerikos chemikų s-gai, *Sigma Xi*, Amerikos mokslo pažangos asociacijai ir kt.

JASĖNAS Mykolas (g. 1912.VI.1 Velžiuose, Biržų aps.), filosofas, teisininkas, bibliotekininkas. Bibliotekininkystės daktaras (1967). 1931 baigęs Panevėžio vyrų g-ją, studijavo filosofiją ir teisę VDU. Dalyvavo korp. *Neo-Lithuania* veikloje, 1934–36 redagavo žrn. *Akademikas.* 1934–37 dirbo Vidaus reikalų m-joje Kaune. 1937–39 studijavo Paryžiuje Sorbonne un-to Tarpt. aukštųjų mokslų in-te, įgijo teisininko diplomą. 1939 baigė filosofiją VDU. 1939–41 dirbo Eltoje redaktoriumi. Bendradarbiavo period. spaudoje (*Lietuvos aide, Vaire*). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947–49 buvo UNRRA pranc. okupacinės zonos adm. tarnybos vadovas. 1949 persikėlė į JAV. 1951–54 dirbo Niujorko, NY, viešojoje b-koje. Studijavo bibliotekininkystę Columbijos un-te Niujorke, 1953 jį baigė magistro laipsniu, vėliau šiame un-te įgijo daktaro laipsnį. 1954–64 dirbo Rutgerso un-to New Brunswicke, NJ, ir Cornellio un-to Ithacoje, NY, b-kose. 1964–82 Niujorko un-to Binghamtone, NY, dėstytojas, profesorius asistentas, nuo 1967 asocijuotasis profesorius ir bibliografas. Be to, skaitė paskaitas Syracuse un-te, NY. Gyvena Floridoje. Nuo 1988 Tavareso, FL, viešosios b-kos tarybos narys. Nuo 1990 Lake County komisijos b-kų tarybos narys, nuo 1995 tarybos pirmininkas. Parašė kn. *A History of the Bibliography of Philosophy* (1973), *Petrarch in America* (1974), paskelbė straipsnių. Bendradarbiavo *Vienybėje.* Yra įvairių JAV moksl. d-jų narys. Apdovanotas *F. Petrarcos, pasaulio piliečio* medaliu (1974).

Mykolas Jasėnas

JASENAUSKAITĖ-PRIŽGINTIENĖ Teresė (g. 1918 Kijeve), chorvedė, pianistė, vargonininkė. Muzikos mokėsi pas savo tėvą vargonininką A. Jasenauską. Studijavo Kauno konservatorijoje (B. Dvariono fortepijono klasėje). 1943 pasitraukė į Vokietiją. Coburgo miestelyje subūrė chorą, su juo giedojo bažnyčioje, įv. renginiuose, koncertavo. 1945 apsigyveno Seligenstadto stovykloje. Vadovavo *Dainavos* ansamblio chorui (po M. Liuberskio). 1947 keturių stovyklų varžybose choras laimėjo I vietą. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Bound-Brooke, NJ.

JASILIONIS Stasys (1892.III.25, n. s. IV.6 Gailiūnuose, Pušaloto vls., Panevėžio aps. – 1950.VII.30 Binghamtone, NY; palaidotas Vilniuje), rašytojas. Nuo 1909 gyveno JAV, dirbo fabrikuose. Dalyvavo Liet. socialistų s-gos, Amerikos liet. darbininkų lit-ros d-jos, Liet. darbininkų susivienijimo veikloje. Bendradarbiavo *Kovoje, Laisvėje, Keleivyje* ir kt. Išleido eil. rink. *Bešvintantis rytas* (1936), *Pavasarių godos* (1948), paskelbė apsakymų, feljetonų, recenzijų. 1961 Vilniuje išleistas poezijos rink. *Žodžiai iš širdies.*

JASINEVIČIUS Vytautas (g. 1925.XI.24 Rokiškyje), inžinierius, visuomenininkas. Mokėsi Rokiškio g-joje. 1943 išvežtas darbams į Vokietiją. Po karo gyveno Austrijoje, Italijoje, Vokietijoje. Apsigyvenęs Wattenstedte, mokėsi liet. g-joje. 1947 Clausthal–Zellerfelde karo pabėgėlių stovykloje įkūrė liet. pradžios m-lą, jai vadovavo ir mokytojavo. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1951–53 dalyvavo Korėjos kare. Dirbdamas Hallicrafterso elektronikos gamykloje, studijavo pramonės

Vytautas Jasinevičius

inžineriją. Baigęs mokslus, dirbo gamyklos kokybės kontrolės viršininku. 1961 Gage Parke (Čikagos priemiestis) su Jonu Kavaliūnu įsteigė *Dariaus ir Girėno* lituanistinę m-lą. Dainavo ansamblyje *Dainava* (1961–86); buvo v-bos pirmininkas (1981–84). Jaunimo kongreso (1972), I Teatro festivalio, 1976, 1980 ir 1984 dainų ir šokių švenčių vienas organizatorių. Priklauso respublikonams: respublikonų tautinių grupių tarybos narys, nuo 1978 Amerikos liet. respublikonų Ilinojaus lygos v-bos narys, 1987–94 pirmininkas. Nuo 1992 Lemonto, IL, liet. misijos finansų tarybos pirmininkas; dainuoja misijos chore. Pasaulio liet. centro fotokorespondentas. Dalyvauja JAV LB (Gage Parko sk. v-bos narys), LF, *Draugo* fondo veikloje. Priklauso Amerikos karo veteranams. 1996 pelnė Amerikos liet. respublikonų lygos žymenį.

JASYS Antanas (**Jasevičius;** g. 1907.VI.15 Gerkiškiuose, Troškūnų vls., Panevėžio aps.), ekonomistas. Ekonomikos daktaras (1934). 1928 baigė Panevėžio g-ją. Iki 1934 studijavo ekonomiką Vienos un-te, apgynė doktoratą. Lietuvių studentų d-jos Vienoje sekretorius, Lietuvių ir ukrainiečių d-jos pirmininkas. 1936–40 Užsienio reikalų m-jos vyr. referentas prekybos reikalams. 1942–44 Lietuvos ūkio rūmų Prekybos sk. vedėjas. Bendradarbiavo žrn. *Tautos ūkis, Akademikas*. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947–49 LB Žemutinės Saksonijos apygardos v-bos sekretorius ir reikalų vedėjas. 1949 apsigyveno JAV. 1953 Blisso koledže Columbuse, OH, įgijo sąskaitybos diplomą.

JASYS Jonas (**Jasiukevičius;** g. 1909 Jurgežeriuose, Kalvarijų vls., Marijampolės aps. – 1983.VII.1 New Londone, CT), teisininkas, žurnalistas. 1927 baigė g-ją Marijampolėje, 1934 VDU Teisių f-tą. Studijų metais su kitais įkūrė VDU studentų korp. *Justitia*, priklausė ateitininkams, pavasarininkams. 1938 dirbo apylinkės teisėju, 1942–44 Vilniaus, Marijampolės apygardų teismo prokuroro padėjėju. Vėliau išvyko į Vokietiją, pateko į Hanau liet. stovyklą, dirbo stovyklos administracijoje. 1946 buvo Liet. tremtinių teisininkų d-jos centro v-bos narys, 1946–49 tremtinių vyriausiojo teismo prokuroras. 1946–47 Frankfurto un-te studijavo teisės mokslus. 1949 persikėlė į JAV. Yra parašęs feljetonų (slap. Jurgis Ežerietis), straipsnių *Drauge*.

JASIUKAITIS Jonas (1894.XI.7 Kaune – 1976.I.2 Čikagoje, IL), inžinierius. 1912 Kaune baigė vid. mokslą. Studijas pradėjo Saratove, Rusija. 1929 baigė Lietuvos un-tą, įgydamas statybos inžinieriaus diplomą. 1922–27 dirbo Krašto apsaugos m-jos Karo butų v-boje, 1927–44 – Ž. ū. m-joje. Su kitais suprojektavo Veterinarijos akademijos ir jos klinikų kompleksą bei prižiūrėjo statybą Kaune (1935–38); 1937–40 prižiūrėjo VDU klinikų statybą. Dar dėstė Aukštesniojoje technikos m-loje Kaune, Aukštesniojoje kultūrtechnikų m-loje Kėdainiuose. Nuo 1938 VDU Technikos f-te skaitė ž. ū. archit-ros kursą. Vėliau pasitraukė į Vokietiją; aktyviai dalyvavo Hanau liet. stovyklos gyvenime. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Buvo korp. *Neo-Lithuania* narys (filisteris).

JASIUKONIS Paulius (g. 1932.VII.9 Kaune), kinematografininkas. Su tėvais pasitraukęs į Vokietiją, mokėsi vidurinėje m-loje ir Vasario 16 liet. g-joje Diepholze. 1951 persikėlė į JAV, apsigyveno Los Angelese, CA. 1952–53 ir 1955–58 P. Kalifornijos un-te studijavo kinematografiją (studijų metais su kitais sukurtas trumpametražinis filmas *Escape to Nowhere* pelnė Screen Producers Guildo ir žrn. *Look* festivalio sidabro medalį). 1956 su kitais įsteigė liet. filmų b-vę *Litu–Filmas*; nuo 1966 jos padalinys *Independent Production Service* redagavo amer. filmus. 1958–64 dirbo Yale un-te New Havene, CT. Sukūrė 2 filmus: *Lietuva – Europos nugalėtoja* ir *Tremties mokykla.* 1959 įsteigė liet. plokštelių gamybos b-vę *Litu–Garsas;* pastaroji, 1973 susijungusi su b-ve *Litu–Filmas*, pavadinta *Gintaru*. Svarb. darbai: filmas *Grandinėlė* (1974), plokštelės *Tėviškės namai, Broniaus Budriūno vyrų kvartetas Detroite, The Grimm Family Choir*. Nuo 1975 bendradarbiauja su Liet. fotoarchyvu Čikagoje, IL: redagavo filmus *Brazaitis, Jonas Aistis, Lietuvių enciklopedijos darbus baigiant*. 1978 dirbo kino studijoje *Metro Goldwyn Mayer* televizijos laidų redaktoriumi, vėliau – Hollywoodo filmų garso režisieriumi. Pastaruoju metu vadovauja b-vei *Independent Producers Service*. Sukaupė liet. filmų archyvą. Priklauso Filmų redaktorių s-gai (nuo 1978).

Paulius Jasiukonis

JASIŪNAS Edmundas (g. 1923.II.10 Pandėlyje, Rokiškio aps.), inžinierius, lakūnas, visuomenės veikėjas. 1942 Aukštesniojoje technikos m-loje Kaune baigė elektrotechniką. Studijas tęsė VDU Kaune; kartu dirbo *Tilmanso* gamykloje elektrotechnikos inžinieriumi. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–50 studijavo Karlsruhe aukštojoje technikos m-loje. 1950 su šeima persikėlė į JAV. Studijas gilino Ilinojaus un-te Čikagoje. 1963 įgijo komercinių lėktuvų piloto licenciją, 1969 profesionalaus inžinieriaus teises. 1951–86 dirbo elektros stočių, pastočių ir sunkiosios pramonės įmonių projektavimo įstaigose vyr. elektrotechnikos inžinieriumi. 1967 su kitais įkūrė Amerikos liet. aeroklubą, vadovavo skraidymo grupei. Nuo 1986 Liet. spaudos b-vės prezidentas, 1987–96 *Lietuvių balso* vyr. redaktorius. Bendradarbiavo *Technikos žodyje, Karyje, Naujienose, Varpe, Laisvojoje Lietuvoje, Dirvoje.* 1970–73 redagavo metraštį *Plieno sparnai*. Išleido kn. *Civilinė aviacija Jungtinėse Amerikos Valstijose* (1969). Surengė parodų: apie Darių ir Girėną (1968), apie F. Vaitkų (1975), apie aviacijos inžinierių A. Gustaitį (1977). Parengė albumų: *Darius ir Girėnas 1933–83* (1984, Lietuvoje 1993), *Antrasis transatlantinis skridimas* (1986, Lietuvoje 1995), suredagavo atsiminimų knygų. Sukaupė didelę lituanistinę b-ką ir archyvą. Priklauso ALIAS (1955–57 Čikagos sk. v-bos narys), TF (1981–

Edmundas Jasiūnas

89 Čikagos komiteto vicepirmininkas), ALTui (1984–85 Čikagos sk. tarybos pirmininkas). Filatelistų d-jos *Lietuva* v-bos narys (1952–57), pirmininkas (1963), jos biuletenio (1953–64) ir apžvalginių leidinių (1981 ir 1996) redaktorius; šios d-jos ir Lietuvos aeroklubo garbės narys. Lietuvos aviacijos muziejaus rėmėjas ir bendradarbis. Apdovanotas Dariaus ir Girėno medaliu. 1993.VII.5–17 su Vladu Kensgaila lėktuvo *Lituanica* kopija skrisdami maršrutu Kaunas–Soldinas–Kaunas simboliškai baigė Dariaus ir Girėno skrydį.

Vladas Kazimieras Jaskevičius

JASKEVIČIUS Vladas Kazimieras (Walter Charles **Jaskiewicz;** 1916.I.27 Bostone, MA – 1996.VII.6 Bronxe, NY; palaidotas Westone, MA), kunigas jėzuitas. Ph. D. (1951). 1933 baigęs Bostono koledžo aukštesniąją m-lą, įstojo į jėzuitų ordiną. 1939 Bostono koledže įgijo filosofijos bakalauro, 1940 magistro laipsnį; filosofijos ir teologijos dar mokėsi Westono teologijos m-loje Cambridge, MA. Kurį laiką dėstė Bostono koledže. 1945 įšventintas kunigu. 1947–50 Pennsylvanijos un-te, PA, studijavo baltistiką ir slavistiką; įgijo daktaro laipsnį. 1951–52 studijas gilino Sorbonne un-te ir Nacionalinėje Rytų kalbų m-loje (L'École nationale des langues vivantes orientales) Paryžiuje. Nuo 1952 Fordhamo un-to Bronxe, NY, profesorius, šio un-to Dabartinės Rusijos studijų in-to (Institute of Contemporary Russian Studies) direktorius; 1957 jo rūpesčiu šiame un-te įsteigtas Lituanistikos in-tas. Bendradarbiavo liet. katalikiškoje spaudoje (*Žvaigždėje, Misijose, Darbininke*). Išsp. lituanistinę studiją *A Study in Lithuanian Mythology* (1952). Buvo LKMA narys.

JASULEVIČIUS Juozas (**Jasiulevičius;** 1877.XI.12 Marijampolės aps. – 1958.III.22 Čikagoje, IL), laikraščių leidėjas. Dėl polit. veiklos Rusijos valdžios persekiotas, 1898 emigravo į JAV. 1908 Minersville, PA, su angliakasių pagalba pradėjo leisti laikr. *Pirmyn,* bet greitai bankrutavo. 1913 su spaustuve persikėlęs į Baltimorę, MD, iki 1914 pab. vėl leido laikraštį. Vėliau apsigyveno Čikagoje, dirbo *Naujienose.* Dalyvavo Amerikos liet. socialdemokratų s-gos, kitų org-jų veikloje.

JAŠINSKAS Jurgis (1907.III.16 Kilučiuose, Biržų vls. ir aps. – 1990.VII.30 Bostone, MA), pedagogas, žurnalistas. 1929 baigė Biržų g-ją, 1930 Kaune – Karo m-lą. 1932–34 lankė Eksperimentinio dramos teatro vaidybos studiją. 1936 baigęs Aukštuosius kūno kultūros kursus Kaune, iki 1942 mokytojavo Tauragės mkt. seminarijoje, Kauno aukštesniojoje technikos m-loje ir *Aušros* berniukų g-joje. 1942–44 mokyklų inspektorius Kūno kultūros rūmuose Kaune. Veikė Lietuvos šaulių s-goje. Bendradarbiavo *Lietuvos žiniose, Socialdemokrate, Karyje, Lietuvos mokykloje.* 1944 pasitraukė į Vokietiją. Čia rašė į *Mintį, Mūsų kelią, Žiburius.* 1949 persikėlė į JAV, vaidino Bostono liet. dramos sambūryje, buvo *Ramovės* Bostono skyriaus pirmininkas. Bendradarbiavo LE, *Drauge, Naujienose, Sporte, Mūsų sparnuose, Keleivyje.* Išleido kn. *Melagingas Mikasės laiškas* (1971), *Julius Janonis: poetas ir revoliucionierius* (1975).

JATKAUSKAS Matas (**Yatkauskas;** g. JAV), vargonininkas, pianistas. Baigė Manhattano, NY, muzikos m-lą. Elizabethe, NJ, vargonininkavo Šv. Petro ir Povilo parapijoje. Fortepijonu ir vargonais akompanuodavo mišriam

kvartetui *Harmonija* (vadovas V. Ralys); kvartetas koncertavo JAV miestuose (1984 giedojo Niujorko, NY, Šv. Patriko katedroje).

JATULIS Edvardas Vytautas (g. 1926.IV.28 Kaune), gydytojas. Medicinos daktaras (1961). 1944 baigė Švėkšnos g-ją. Karui baigiantis, pasitraukė į Vokietiją. 1949 baigė Müncheno un-te ekonomiką. Persikėlė į JAV. Tarnavo JAV kariuomenėje, yra Korėjos karo veteranas. 1955 magistro laipsniu baigė De Paulo un-tą Čikagoje, IL, tapo verslo administratoriumi. 1961 Berno un-te, Šveicarija, baigė mediciną, apgynė daktaro disertaciją. Nuo 1963 dirba gydytoju. 1979 išlaikė šeimos medicinos gydytojo egzaminus.

JAUNIŠKIS Rūta (g. 1917 Rusijoje), gydytoja psichiatrė. Grįžusi į Lietuvą, 1942 baigė VDU Med. f-tą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Apsigyvenusi JAV, įgijo teisę praktikuoti Minnesotos ir Niujorko valstijose. Eastporte, NY, vertėsi priv. praktika.

JAUNIUS Aloyzas (1895.VI.4 Lembe, Kvėdarnos vls., Tauragės aps. – 1976 Čikagoje, IL), kunigas. 1912 baigė Palangos prog-ją, 1921 – Kauno kun. seminariją. Aktyvus pavasarininkas, LKDP narys. 1922–23 Kauno aukštesniosios technikos m-los kapelionas; kartu studijavo dogmatiką Lietuvos un-te. 1924–29 Šiaulių suaugusiųjų g-jos kapelionas, 1930–42 Kėdainių Šv. Juozapo parapijos klebonas. Bendradarbiavo spaudoje, rašė feljetonus. Baigiantis II pasaul. karui, emigravo į Vakarus. Išleido kn. *Audrose* (1954).

JAUTOKAITĖ Regina (g. 1931.IX.17 Rietave), dailininkė. 1945–50 Vokietijoje mokėsi g-joje. Apsigyvenusi JAV, 1952 Čikagoje, IL, baigė Šv. Kazimiero akademiją. Dailę studijavo Čikagos miesto koledže ir Ilinojaus technologijos in-te. Northwesterno un-te, IL, gavo bakalauro laipsnį. Sukūrė grafikos, skulptūros, tapybos kūrinių (kompozicijos pagal R. Wagnerio operas ir kt.). Nuo 1963 dalyvavo *Dailės* grupės, 1966 Pasaulio liet. jaunimo kongreso parodose. 1968 surengė individualinę parodą. Ateitininkė nuo g-jos laikų; 1974 korp. *Šatrija*, 1975 Čikagos ateitininkų sendraugių pirmininkė. 1976 Čiurlionio galerijos direktorė. 1988 Vilniuje dalyvavo liet. išeivijos, Plungėje – Pasaulio žemaičių dailės parodose.

Regina Jautokaitė

JAUTOKAITĖ Saulė Kristina (g. 1935.X.23 Rietave), menotyrininkė. Dailininkės R. Jautokaitės sesuo. Schwäbisch Gmünde, Vokietija,

Saulė Kristina Jautokaitė

lankė lietuvių g-ją. 1954 Čikagoje, IL, baigė Marijos m-lą (Maria High School), Čikagos miesto koledžą. Studijavo Roosevelto un-te, IL. Northwesterno un-te, IL, gavo bakalauro laipsnį (meno ir muzikos istorija). Nuo 1966 meno klausimais rašo *Drauge*, *Lituanus*, *Aiduose*, *Mūsų žiniose*, *Laiškuose lietuviams*, *Technikos žodyje*. 1970 buvo Lietuvių muzikologijos archyvo vicekuratorė. Talkino prof. J. Žilevičiui – išvertė į anglų k. nemažai muzikų biografijų Riemanno muzikos žodynui. Bendradarbiavo LE.

Viktoras Jautokas

JAUTOKAS Viktoras (g. 1929.XI.29 Rietave), ryšių inžinierius, visuomenininkas. Pasitraukęs iš Lietuvos, mokėsi Würzburgo ir Schwäbisch Gmündo g-jose. Persikėlęs į JAV, Ilinojaus technologijos in-te Čikagoje gavo elektronikos ir radijo inžinerijos bakalauro laipsnį. Studijas gilino ryšių ir kompiuterių srityje, įgijo profesionalaus inžinieriaus teises. Nuo 1974 *Technikos žodžio* vyr. redaktorius. Dirba Čikagos policijos departamente ryšių sk. inžinieriumi, konsultantu. Paskelbė straipsnių (anglų ir liet. k.), padarė 1 išradimą. Priklauso ALIAS (Čikagos sk. narys, 1970–72 pirmininkas), Liet. žurnalistų s-gai. 1969 JAV LB Čikagos sk. v-bos narys. Dalyvavo V, VI ir VII MKS (skaitė pranešimus, buvo elektrotechnikos sekcijos vadovas).

JAZBUTIENĖ Juzė (**Dzendzeliauskaitė**; g. 1908.X.31 Tbilisyje, Gruzija), sporto veikėja. 1930 baigė Kauno *Aušros* mergaičių g-ją. 1930–34 VDU studijavo ekonomiką. 1938 baigusi Aukštuosius kūno kultūros kursus, paskirta Kauno apyg. kūno kultūros instruktore. Buvo Vyriausiosios valst. kūno kultūros ženklo komisijos narė (1938), tautinių šokių vyr. vadovė. Rengiantis Europos krepšinio pirmenybėms Kaune, paskirta Europos krepšinio k-to nare. Lietuvos fizinio lavinimo s-gos (LFLS) v-bos narė. Pasaulio lietuvių olimpiadoje iškovojo aukso medalį, žaidė LFLS krepšinio komandoje, buvo jos vadovė. Jos vadovaujama Lietuvos moterų krepšinio komanda Europos moterų krepšinio pirmenybėse Romoje (1939) iškovojo II vietą. Atvykusi į Kolumbiją, vadovavo tautinių šokių grupei, dėstė koledže kūno kultūrą. Nuo 1958 apsigyveno JAV, Floridoje.

JEČIUS Kazimieras (**Jacevičius**; 1898.IX.10 Jasiuliškiuose, Vabalninko vls., Biržų aps. – 1961.XII.26 Cicero, IL), agronomas. 1924 baigė Dotnuvos ž. ū. technikumą. Iki 1930 buvo ž. ū. kooperatyvų instruktorius Ukmergėje, vėliau Ukmergės apskrities agronomas. 1930–40 *Pienocentro* v-bos vicepirmininkas, direktorius, vartotojų kooperatyvo *Parama* ir Kauno biržos v-bų narys. Buvo *Valgio* akcinės b-vės pirmininkas. 1931–37 Vilniui vaduoti s-gos Kauno apygardos pirmininkas. SSRS okupuotoje Lietuvoje buvo *Valgio* tresto valdytojo pavaduotojas, 1941–43 *Pienocentro* v-bos pirmininkas, direktorius. 1943–44 Kooperatyvų s-gos pieninių skyriaus vedėjas. II pasaul. karo pabaigoje pasitraukė į Vakarus. 1949 persikėlė į JAV. Parašė kn. *Sodininkystė*, rašė į *Ūkininko patarėją*, *Žemės ūkį* ir kt. periodl. leidinius.

JĖČIUS Kęstutis (g. 1933.VI.7 Kaune), architektas, inžinierius, visuomenės veikėjas. 1944 su tėvais pasitraukė į Vakarus. Persikėlęs į JAV, 1957 baigė Ilinojaus un-tą. Dirbo trąšų f-kuose, gamtosaugos įstaigose, maisto pramonės įmonėse inžinieriumi projektuotoju, architektu. Laimėjo III premiją PLIAS organizuotame Lietuvos ambasados pastato Brazilijoje konkurse. Nuo 1979 maisto parduotuvių

Kęstutis Jėčius

ir sandėlių vyriausiasis architektas. Dalyvauja Lietuvos skautų s-gos, JAV LB veikloje. 1953–57 Liet. studentų s-gos centro v-bos narys. 1985–87 Akademinio skautų sąjūdžio centro v-bos pirmininkas. Filisterių skautų s-gos centro v-bos Čikagos sk. pirmininkas. Korp. *Vytis* centro ir skyriaus v-bų narys. LSS tunto lavinimo sk. vedėjas, jubiliejinės stovyklos iždininkas, nuo 1994 tarybos ir pirmijos pirmininkas. LSS vyriausiasis skautininkas. Vadovavo daugeliui Amerikos skautų renginių. 1991–94 JAV LB apygardos iždininkas. Amer. jaunimo sporto vadovas.

JELIONIENĖ Sofija (**Rimavičiūtė;** g. 1928.III.3 Ukmergėje), skautų veikėja, spaudos darbuotoja. Lietuvoje mokėsi g-joje. Pasitraukusi į Vokietiją, g-ją baigė Seligenstadto liet. stovykloje. Arolsene, Vokietija, baigė buhalterijos ir mašinraščio kursus. Persikėlusi į JAV, mokėsi Ped. lituanistikos in-te Čikagoje, IL, dėstė K. Donelaičio lituanistinėje m-loje. Nuo 1945 skautė. 1956–58 dirbo Lietuvių skaučių seserijos vadijoje, 1982 LSS tarybos narė; vyr. skautininkė. Lietuvos dukterų d-jos centro v-bos narė. Bendradarbiauja liet. spaudoje. 1976–79 *Skautų aido* redaktorė. Kartu su kitais parengė vadovėlį lituanistinėms m-loms *Lietuva, tėvyne mūsų*. Apdovanota Lelijos ordinu.

JENKUS Kazimieras (**Jankus;** 1905.IV.15 Gudeliukuose, Ramygalos vls., Panevėžio aps. – 1958.IV.11 Portlande, ME), kunigas. JAV kariuomenės kapitonas (1946). 1910 su tėvais emigravo į JAV. Baigė Brightono, MA, Šv. Jono kunigų seminariją; 1931 įšventintas kunigu. 1932–33 buvo Amerikos liet. katalikų studentų ir profesionalų s-gos v-bos dvasios vadas. Iki 1944 liet. parapijos Pietų Bostone, MA, vikaras. 1944–48 kapelionas JAV kariuomenėje. Tais pačiais metais buvo *Kunigų vienybės* dvasios vadas. Nuo 1948 liet. parapijos Lowellyje, MA, nuo 1956 airių parapijos Roxbury, MA, vikaras. Bendradarbiavo *Darbininke, Studentų žodyje.*

JESAITIS Kęstutis Juozas (**Jasaitis;** 1909.XI.16 Varšuvoje – 1962.XI.13 Niujorke, NY), inžinierius, visuomenininkas. Chemiko M. A. Jesaičio brolis. 1927 baigė Kauno *Aušros* g-ją. Studijavo Prancūzijoje: 1931 Grenoble un-te baigė elektrotechniką, 1932 Paryžiaus aukštojoje elektrotechnikos m-loje – radiotechniką. 1933–40 Pašto v-bos radijo sk. viršininkas. Rūpinosi Klaipėdos radiofono stoties, Kauno radijo stočių centro (prie Babtų) statyba. 1940 įkūrė elektrotechnikos įmonę Vilniuje ir iki 1944 jai vadovavo. 1941–44 dar vadovavo Vilniaus miesto bei rajono elektros stotims. Vėliau pasitraukė į Vokietiją, čia buvo Liet. Romos katalikų Vokietijos sk. pirmininkas. 1950 persikėlė į JAV. Veikė Šaulių s-goje (paštininkų sk. vadas). Priklausė ALIAS (centro v-bos ir Niujorko sk. v-bos narys).

JESAITIS Margeris Adomas (**Jasaitis;** g. 1919.IX.16 Smolenske, Rusija), chemikas. Gamtos mokslų daktaras (1947). 1936 baigė Kauno jėzuitų g-ją. VDU Matematikos ir gamtos f-te ir Vilniaus un-te studijavo chemiją. Studijuodamas 1938 su kitais įsteigė liet. studentų korp. *Jūra,* buvo jos v-bos narys. 1941–44 Vilniaus un-to Organinės chemijos katedros

Margeris Adomas Jesaitis

jaunesnysis asistentas. Pasitraukęs į Vokietiją, studijas gilino Kaiserio Wilhelmo biochemijos in-te; įgijo daktaro laipsnį. 1946 su kitais įkūrė akademinio jaunimo sambūrį *Šviesa*, buvo centro v-bos pirmasis pirmininkas. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo Rockefellerio med. tyrimų in-te Niujorke, NY, biochemijos ir virusologijos srityje. *Journal of Experimental Medicine* paskelbė 2 studijas apie bakterijų antigenus ir jų poveikį bakteriofagams.

JESAITIS Raimondas Gediminas (g. 1943.I.21 Vilniuje), chemikas. Ph. D. (1967). Inž., visuomenininko K. J. Jesaičio sūnus. 1959 Niujorke, NY, baigė vid. mokslą. 1963 Cooper Uniono un-te, NY, gavo bakalauro, vėliau Cornellio un-te, NY, filosofijos daktaro laipsnį (organinė chemija). 1967–68 Kalifornijos un-te Berkeley gilino teorinės chemijos studijas. Nuo 1968 profesorius asistentas Niujorko valstijos un-te.

JESULAITIS Jonas (John Francis **Yesulaitis;** 1916.IX.21 Coaldale, PA), dirigentas, kapelmeisteris. Muzikos teorijos ir griežti valtorna mokėsi privačiai. 1933–36 studijavo Niujorko un-to E. Williamso konservatorijoje Brooklyne. Studijuodamas grojo un-to orkestre, vasaros operečių ir operų pastatymuose. Laimėjo premiją konkurse už uvertiūrą *Šaltinių sala* (ji buvo atlikta Carnegie Hall Niujorke, NY). 1939–40 tęsė studijas George Washingtono un-te, DC. Vėliau griežė JAV kariuomenės orkestre Vašingtone. 1942, baigęs karinio orkestro m-lą, paskirtas divizijos orkestro dirigentu. 1947–48 bei 1951–52 tobulinosi Marylando un-te. 1947 reprezentacinio aviacijos orkestro (U.S.A. Air Force Band) dirigento padėjėjas, nuo 1953 vyriausiasis dirigentas. Su orkestru dalyvavo koncertuose Baltuosiuose rūmuose Vašingtone, koncertavo Europos bei Azijos šalyse. 1964 pasitraukęs iš karo tarnybos, dėstė North Carolinos un-to Muzikos f-te.

JOČYS Petras (g. 1894.IX.14 Jusiškyje, Šešuolių vls., Ukmergės aps.), teisininkas. 1915 baigė *Saulės* kursus Vilniuje, 1918 Vilkaviškio g-ją Voroneže, Rusija. 1920–27 Steigiamojo seimo, II ir III seimų narys, II ir III seimo prezidiumo antrasis sekretorius, darbo ir socialinės apsaugos k-jos narys. Seime atstovavo Lietuvos darbo federacijai, 1920–34 šios federacijos vyriausiojo sekretoriato narys. 1927–28 *Darbininko* redaktorius. 1929 kalintas Varnių konc. stovykloje. 1933 baigė VDU Teisių f-tą. Nuo 1933 Alytaus, 1936–44 Utenos apylinkės teisėjas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947 liet. tremtinių stovyklos k-to pirmininkas Schwäbisch Gmünde. 1949 persikėlė į JAV.

JODELĖ Julius (g. 1927.IX.30 Kaune), mechanikos inžinierius. Inž., prof. Pr. Jodelės sūnus. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 studijavo Italijoje. 1950 persikėlė į JAV. Dalyvavo Korėjos kare; seržantas. 1956 baigė Ilinojaus un-tą. Dirbdamas Kalifornijos technologijos in-to Reaktyvinių variklių laboratorijoje, parengė *Sergeant* raketos, *Ranger* ir *Mariner* kosminių laivų į Mėnulį, Marsą ir Venerą elektroninės aparatūros dizaino projektus. Sukūrė Marso videokameros, Veneros radiometro, Saulės plazmos ir kosminių dulkių tyrimo aparatūros projektus. Lazerio interferometrinės gravitacijos bangų observatorijai parengė projekto, skirto kosminėms traukos bangoms tirti, mechanikos dizainą. Studijuodamas buvo ateitininkų draugovės

Julius Jodelė

Urbanoje, IL, ir sendraugių skyriaus Los Angelese, CA, pirmininkas. Dalyvavo ALTo veikloje (1960–63 Los Angeleso sk. pirmininkas).

JOGA Pranas (g. 1924.II.4 Monkaičiuose, Skaudvilės vls., Tauragės aps.), ekonomistas, visuomenininkas. Lankė Šilalės g-ją, 1944 baigė g-jos kursą Telšių kunigų seminarijoje. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, studijavo filosofiją Eichstätto aukštojoje filosofijos-teologijos m-loje, dirbo mokytoju Eichstätto, Ingolstadto liet. g-jose. 1949 persikėlė į JAV. 1957 Western Reserve un-te Clevelande, OH, įgijo bakalauro laipsnį (pramonės statistika). 1957–85 dirbo įmonėje *General Tire* Akrone, OH. Dalyvauja amerikiečių prof. org-jose. Dirbo lituanistinėse m-lose Akrone ir Clevelande, buvo m-lų vedėjas. 1972–91 Kento valst. un-te, OH, dėstė liet. kalbą. Talkino tvarkant šio un-to bibliotekos lituanistinius rinkinius. Redagavo keletą leidinių. Dalyvavo ateitininkų, Liet. studentų s-gos veikloje. Aktyviai reiškiasi JAV LB darbe. Bendradarbiauja liet. spaudoje.

JOKŪBAITIS Algis (1925.III.11 - 1971.XII.21 Niujorke, NY), sportininkas. Lietuvoje žaidė futbolą Kauno Šančių *Kovo* komandoje, Lietuvos jaunučių futbolo rinktinėje. II pasaul. karo pabaigoje pasitraukė į Vokietiją, žaidė Scheinfeldo *Kovo* komandoje, Freiburgo liet. sporto klubo krepšinio ir futbolo komandose, Freiburgo *Fortunos* komandoje. Vėliau persikėlė į JAV. Buvo Niujorko Lietuvių atletų klubo krepšinio ir futbolo komandų žaidėjas.

JOKUBAITIS Ronaldas Baronas (**Yokubaitis**; g. 1943.XII.7 Lubbocke, TX), teisininkas. Teisės daktaras (1968). 1965 bakalauru baigęs Houstono un-tą, TX, ten pat apgynė doktoratą. Dirbo savanoriu Taikos korpuse Brazilijoje. Vertėsi privačia advokato praktika Houstone. Kelerius metus keliavęs po JAV, Kanadą ir Meksiką, nuo 1988 dirba advokatu Austine, TX, redaguoja *Bulletín del Grupo Internacional de Austin*. Dalyvauja įvairių JAV advokatų d-jų veikloje. Yra JAV liet. advokatų d-jos narys, 1992 dalyvavo Lietuvių teisininkų kongrese Vilniuje. Domisi radijo mėgėjų ryšiais: yra Lietuvos radijo mėgėjų klubo Vilniuje narys, turi Lietuvoje išduotą radijo mėgėjo licenciją.

JOKŪBAUSKAS Stasys (g. 1914.IV.22 Puškoriškėje, Kelmės vls., Raseinių aps.), inžinierius, visuomenės veikėjas. 1933 baigė Jėzuitų g-ją Kaune. 1935–36, atlikęs Karo m-loje aspiranto tarnybą, įgijo atsargos jaun. leitenanto laipsnį. Studijuodamas VDU Technikos f-te, priklausė profesinei Lietuvių studentų technikų vyrijai *Plienas*. 1941–44 dirbo Petrašiūnų popieriaus f-ke gamybos vedėjo pavaduotoju. 1943 baigė VDU. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 emigravo į Australiją, dirbo gyvulininkystės pašarų formavimo ir tyrinėjimo laboratorijos vedėju. 1953 persikėlė į JAV, dirbo spec. lydinių gamybos liejykloje chemijos laboratorijos chemiku, vėliau laboratorijos vedėju. Aktyviai dalyvavo visuom. veikloje. 1977 ALIAS centro v-bos vicepirmininkas. 1979 JAV LB Vidurio apyg. v-bos vicepirmininkas. PLB dienų (1982) finansų k-to narys. 1983–86 PLB v-bos vicepirmininkas finansų reikalams. 1984–86 Lituanistikos katedros Čikagoje, IL, direktorius finansų reikalams (suorganizavo lėšas, reikalingas katedrai įsteigti). Daug prisidėjo

Stasys Jokūbauskas

organizuojant III ir IV MKS; IV MKS org. k-to vicepirmininkas. Priklauso JAV LB, Lietuvos vyčiams, ALIAS, Amerikos chemikų d-jai.

JOKŪBAUSKIENĖ Valė Marija (**Žilinskaitė, Žiliutė;** 1922.VIII.4 Kaune – 1975.VIII.5 Čikagoje, IL), visuomenininkė. Inž. S. Jokūbausko žmona. 1940 baigusi M. Pečkauskaitės g-ją, pradėjo studijuoti mediciną VDU; dar mokėsi Kauno meno m-loje. Uždarius un-tą, med. studijas tęsė Vienos un-te. 1943 grįžo į Lietuvą. 1944 pasitraukė į Vieną, vėliau į Eppendorfą, Vokietija. 1945 atsidūrė Hanau liet. stovykloje; čia ėmėsi organizacinių darbų, dirbo vertėja (mokėjo anglų, vokiečių ir prancūzų kalbas), buvo *Dainavos* ansamblio pranešėja ir komentatorė. 1949 su šeima išvyko į Australiją, dirbo emigracijos dep-te. 1953 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. 1956–73 dirbo *Talman* banko vadybininko asistente, vėliau vadybininke. Priklausė Lietuvos dukterų d-jai.

JOKŪBYNAS Vincas S. (1873.IX.29 Klinave, Liubavo vls., Marijampolės aps. – 1958.II.15 Čikagoje, IL), publicistas, visuomenininkas. Mokėsi Suvalkų Kalvarijos dviklasėje m-loje. Platino draudžiamą liet. spaudą, daraktoriavo. Caro žandarų suimtas, kalintas. 1895 emigravo į JAV. 1903 *Kataliko*, 1908–10 *Tėvynės*, 1916–17 *Dirvos*, 1921–25 *Amerikos lietuvio* redaktorius. Parašė publicist. straipsnių, išvertė grož. lit-ros kūrinių, parengė liet. kalendorių. 1907–08 SLA centro v-bos pirmininkas (jo pastangomis 1910 JAV gyventojų surašyme lietuviams pirmą kartą buvo skirta atskira rubrika). Reiškėsi Tėvynės mylėtojų d-jos, Amerikos liet. tautinės sandaros veikloje. Nuo 1934 gyveno Čikagoje, padėjo A. Vanagaičiui vesti *Margučio* radijo laidą. 1941–43 Lietuvai vaduoti s-gos reikalų vedėjas. Apie jį išleista J. Bachuno knygelė *V. S. Jokūbynas* (1954).

JOKUBKA Jonas (1907.VI.1 Nemeiriuose, Viešintų vls., Panevėžio aps. – 1991.VI.3 Čikagoje, IL), ekonomistas, visuomenininkas. Teisininko, visuom. veikėjo Petro Jokubkos brolis. Mokėsi Anykščių g-joje, Panevėžio mkt. seminarijoje. Dirbo Viešintų pr. m-loje. Baigęs VDU Ekonomikos f-tą, dirbo Lietuvos finansų m-joje, Žemės banke, vėliau Kauno

Valė Marija Jokūbauskienė

aukštesniojoje prekybos m-loje. Nuo jaunų dienų aktyviai dalyvavo skautų, ateitininkų, pavasarininkų ir krikščionių demokratų veikloje. 1944 pasitraukė į Vokietiją, dirbo Detmoldo liet. g-joje, vėliau Greveno stovyklos liet. m-lose. 1947 atvyko į D. Britaniją, aktyviai dalyvavo liet. visuom. veikloje (įsteigė liet. m-lą, suorganizavo liet. pamaldas, rengė vakarus ir bendrojo lavinimosi kursus). 1953 persikėlė į JAV, į Čikagą, dalyvavo įv. liet. org-jų veikloje, dirbo Čikagos liet. m-lose.

JOKUBKA Petras (**Ironis;** g. 1915.II.4 Nemeiriuose, Viešintų vls., Panevėžio aps.), teisininkas, politologas, visuomenės veikėjas. Teisės daktaras (1949). 1937 baigęs Kauno jėzuitų g-ją, įstojo į Karo m-lą. Ją baigęs, 1938 pradėjo studijuoti VDU Teisių f-te (1939 f-tas perkeltas į Vilnių). 1942 baigė Vilniaus un-tą. Nuo 1943 dirbo Ašmenoje tardytoju. 1944 pasitraukė į Vokietiją, Münsterio un-te gilino teisės mokslus. 1949 persikėlė į JAV. 1952–58 dirbo *Teisininkų žinių* redakcijoje. 1960 su kitais atkūrė Lietuvių demokratų lygą (kurį laiką buvo jos pirmininkas). Jo iniciatyva įkurta Amerikos tautinė org-ja (American National Organization, ANO); nuo 1988 šios org-jos pirmininkas. Išleido anglų k. veikalą *American Nacionality and ANO* (3 d., 1989, II leid. 1994). Jame rašoma apie partijų kūrimo principus, valstybės valdymo formas, įstatymų leidybą ir vykdomųjų organų bei teismų funkcijas, ANO veiklą. Parašė apysaką *Uolėtas kelias į tobulybę* (išl. 1993 Lietuvoje; joje nagrinėjamos visuomenės ir žmogaus moralinio tobulėjimo problemos), straipsnių visuom. ir polit. klausimais, knygų recenzijų. Priklauso Lietuvių teisininkų d-jai (1970 Čikagos sk. pirmininkas, vėliau centro v-bos iždininkas), Lietuvių krikščionių demokratų s-gai (1989–92 Čikagos sk. pirmininkas). 1993 išrinktas ALTo Čikagos sk. sekretoriumi.

Petras Jokubka

JOKUBKA Stasys Jonas (g. 1909.V.8 Bridgeporte, CT), rašytojas, žurnalistas, komunistų veikėjas. 1913 su tėvais atvyko į Lietuvą. Mokėsi Panevėžio mkt. seminarijoje, už polit. veiklą iš jos buvo pašalintas. 1927 emigravo į Braziliją. Dirbo kavos plantacijose, įv. darbus São Paule. Nuo 1928 rašė į period. spaudą. 1947 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Dirbo laikr. *Vilnis* redakcijoje, nuo 1972 buvo jo redaktorius. Priklausė Amerikos liet. darbininkų lit-ros d-jai. Po II pasaul. karo daug kartų lankėsi sovietų okupuotoje Lietuvoje, bendradarbiavo su sovietine valdžia. Parašė propagandines kelionių įspūdžių knygas *Lietuva šiandien* (su A. Margeriu, 1960) ir *Tėvų žemė* (1971), apsakymų ir apybraižų (rink. *Brazilijos plantacijose,* 1962).

JONAITIENĖ Domicėlė (**Genaitytė,** Demie **Jonaitis;** g. 1912.XI.4 Brooklyne, NY), vertėja, poetė. Baigė bakalauro laipsniu Barnardo ir Queens koledžus, vėliau Socialinių tyrimų m-lą (New School for Social Research) Niujorke, NY. 1935–45 redagavo žrn. *The Voyager* ir *The American Traveler.* Vėliau mokytojavo amer. m-loje Niujorke. Nuo 1983 laikr. *Bridges* viena redaktorių. Išvertė į anglų k. liet. liaudies dainų, liet. poetų eilėraščių (išsp. period. leidiniuose, antologijose *Green Oak, Green Linden, Lithuanian Writers in the West*),

L. Andriekaus poezijos kn. *Amens in Amber* (1968). Parašė eilėraščių anglų k.

JONAITIENĖ Izabelė (**Barniškaitė;** g. 1905. XII.12 Išlandžiuose, Gižų vls., Vilkaviškio aps.), mokytoja, visuomenininkė. Kariškio A. Jonaičio žmona. Nuo 1922 skautė (draugininkė, tuntininkė, seserijos vadijos narė, stovyklos viršininkė). 1925 baigusi mkt. seminariją, iki 1944 mokytojavo Vilkaviškio aps., Panevėžyje, Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 dėstė Scheinfeldo g-joje. 1944 Scheinfelde dalyvavo tautinių rūbų parodoje; 1945–49 jų išaudė 50. Apsigyvenusi JAV, dėstė Clevelando, OH, lituanistinėje m-loje. 1930–80 *Birutės* d-jos v-boje (pirmininkė, vicepirmininkė, sekretorė). Nuo 1971 vadovauja Vasario 16 g-jai (Vokietijoje) remti būreliui. 1965–94 iš JAV prezidentų R. Nixono, R. Reagano ir G. Busho gavo Respublikonų partijos garbės nario pažymėjimus. 1976 apdovanota skaučių seserijos Lelijos ordinu, garbės žymenimis.

Izabelė Jonaitienė

Antanas Jonaitis

JONAITIS Antanas (1899.XI.19 Norvaišuose, Bublelių vls., Šakių aps. – 1971.III.25 Clevelande, OH), kariškis. Lietuvos kariuomenės majoras. Dalyvavo Klaipėdos sukilime. 1925 baigė Karo m-lą, 1928 – Karo technikos aukštąją m-lą, 1932 – Karo akademiją Kaune. Tarnavo Marijampolėje, vėliau dėstė Karo technikos aukštojoje m-loje, Karo akademijoje. 1932–40 dirbo Generaliniame štabe. Rašė straipsnius į *Karį*, *Kardą*. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 liet. pabėgėlių stovyklos Scheinfelde viršininkas. 1949 persikėlė į JAV. 1951–71 (su pertraukomis) karių veteranų *Ramovės* pirmininkas. Įkūrė Vasario 16 g-jai (Vokietijoje) remti būrelį ir jam vadovavo. Dalyvavo LSS, JAV LB, ALTo veikloje.

JONAITIS Jonas (Johnny **UNITAS;** g. 1933. V.7 Pittsburghe, PA), futbolininkas. Mokėsi Pittsburgho Šv. Justino vid. m-loje. 2 metus buvo katalikiškųjų m-lų futbolo rinktinės narys. Louisville un-te, KY, studijavo fiz. lavinimą ir ekonomiką; ten įgijo bakalauro laipsnį. Nuo 1957 Baltimorės, MD, futbolo klubo *Colts* žaidėjas; žaidėjų išrinktas geriausiu klubo futbolininku. Žrn. *Sport* jį išrinko geriausiu 1958–59 futbolininku, o 1964 *United Press International* išrinko geriausiu Nacionalinės futbolo lygos žaidėju. Išleido kn. *Pro Quarterback: My Own Story* (1965).

JONAITIS Jurgis (1880.IV.23 Kuršėnuose, Šiaulių aps. – 1963.XII.26 Omahoje, NE), kunigas. JAV kariuomenės majoras. Nuo 1896

gyveno JAV. Mokėsi Šv. Bonaventūros koledže Allegheny, NY, studijavo Leuveno un-te, Belgija, ir Šv. Povilo seminarijoje, MN. 1910 įšventintas kunigu. Iki 1917 Omahos liet. parapijos klebonas (pirmasis liet. misijų kunigas JAV vakarų valstijose). 1917–19 JAV kariuomenės kapelionas Prancūzijoje. Buvo sunkiai sužeistas. 1919–27 Detroite, MI, įkūrė Šv. Petro liet. parapiją ir pastatė bažnyčią. 1927–31 gyveno Lietuvoje. Nuo 1931 klebonas Nebraskoje, 1937–48 – Arizonoje. 1920–44 dar buvo daugelio JAV karo veteranų org-jų kapelionas. Rinko aukas TF, rašė amer. spaudoje apie Lietuvą. Išleido kn. *Mano patyrimai Didžiojoj karėj 1918 ir 1919 m.* (1920) ir *Keturi angelai* (1927).

JONAITIS Kazys (slap. **Žilvitis;** 1892.XII.20 Vilkaviškio aps. – 1972.I.5 Čikagoje, IL), poetas, visuomenininkas. Vilkaviškyje baigė pr. m-lą. 1913 emigravo į JAV. Baigė farmacijos mokslus. Dirbo *Darbininko* redakcijoje ir spaustuvėje Bostone, MA. 1922–23 Lietuvos vyčių centro v-bos pirmininkas, kurį laiką buvo *Vyčio* redaktorius. Period. spaudoje paskelbė eilėraščių, išleido jų rink. *Sielos balsai* (1967).

JONAITIS Kazys Vytautas (**Janavičius;** g. 1918.IV.14 Singilėjuje, Rusija), teisininkas, lakūnas. 1940 baigė Karo m-lą Kaune. 1935–40 Lietuvos aeroklubo narys, sportinės eskadrilės lakūnas. Skautas (nuo 1936; 1936–37 brolijos vadijos narys, korp. *Vytis* sekretorius, filisteris). 1942 baigė Vilniaus un-to Teisės f-tą. 1941–44 dirbo Profesinių sąjungų Socialinio sk. vedėju; 1943–44 apygardos teismo kandidatas – sekretorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją; 1946 *Lituanikos* tuntininkas Memmingene. 1947 persikėlė į JAV. 1951 baigė Nebraskos un-tą Lincolne magistro laipsniu (germanų kalbos). 1951–63 dirbo ginklų fabrike Worcesteryje, MA, inspekcijos skyriaus vedėju. 1964–85 plieno fabrike kokybės inspekcijos vedėju. Nuo 1987 – *Colt's Firearms Division* inspekcijos atstovas Čikagoje, IL. JAV kokybės kontrolės asociacijos narys. BALFo (nuo 1947) narys. Apdovanotas LSS Lelijos ordinu.

Vytautas Jonaitis

JONAITIS Petras Povilas (**Jonitis;** g. 1914. IV.23 Fitchburge, MA), sociologas. Ph. D. (1951). 1939 baigė Clarko un-tą Worcesteryje, MA. 1939–42 studijavo Columbijos un-te, NY; magistras. 1944–50 dėstė sociologiją Pensylvanijos un-te; jame apgynė doktoratą. 1950–52 dirbo Vašingtono koledže Chestertowne, MD; vienerius metus – Harvardo rusų studijų centre. Nuo 1953 Bateso koledžo Lewistone, ME, profesorius.

JONAITIS Vytautas (g. 1930.V.15 Vasiliave, Pajevonio vls., Vilkaviškio aps.), pedagogas, visuomenininkas. Mokėsi Schwäbisch Gmündo liet. g-joje. 1950 persikėlęs į JAV, 1951–55 tarnavo karinėse oro pajėgose; Korėjos karo veteranas. 1961 magistro laipsniu baigė Michigano un-tą Ann Arbore. Gyvendamas Grand Rapidse, MI, 1958–92 mokytojavo amer. m-loje. 1963–83 Grand Rapidso liet. m-los mokytojas, vėliau vedėjas. 1977– 87 ir nuo 1991 liet. k. kursų suaugusiesiems vedėjas. Nuo 1992 dėsto Grand Rapidso dvimečiame koledže. 1965–73 JAV LB Grand Rapidso apyl. sekretorius, 1973–85 (su pertraukomis) pirmininkas, nuo 1990 vicepirmininkas. Nuo 1984 JAV LB Michigano apyg. vicepirmininkas. Dalyvauja Lietuvos vyčių veikloje. Bendradarbiauja liet. spaudoje. Remia LF. 1982 apdovanotas JAV LB Krašto v-bos žymeniu.

JONIKAS Leonas (1891.IV.10, n. s. IV.22 Apvaršuvoje, Tauragės aps. – 1969.XI.3 Čikagoje, IL; 1975 palaidotas Laukuvoje), komunistų veikėjas, žurnalistas. Į JAV emigravo 1911. Dirbo anglių kasyklose, pramonės įmonėse. Dalyvavo Liet. socialistų s-gos veikloje. Nuo 1919 JAV KP narys. 1931–69 dirbo laikr. *Vilnis* redakcijoje, sudarinėjo ir redagavo *Vilnies* kalendorius. 1950–51 redagavo žrn. *Liaudies menas*. Nuo 1946 Lietuvių meno s-gos sekretorius. Po II pasaul. karo palaikė glaudžius ryšius su Lietuvos sov. okupacine valdžia, lankėsi Lietuvoje. JAV komunistų period. spaudoje paskelbė straipsnių. 1975 Vilniuje išleista jo propagandinės publicistikos knyga *Mes – už naują pasaulį*.

JONIKAS Petras (1906.III.25 Antringyje, Tauragės vls. ir aps. – 1996.II.3 Riverside, IL; palaidotas Čikagoje, IL), kalbininkas. Filologijos daktaras (1942). 1927 baigė Tauragės mkt. seminariją. 1927–34 studijavo VDU Humanitarinių mokslų f-te ir kartu dėstė liet. kalbą aukštesniosiose m-lose. Baigęs un-tą, 1935–37 kalbotyros studijas gilino Rygos, Vienos ir Karaliaučiaus un-tuose. Nuo 1937 dėstė VDU ir Vilniaus un-te, nuo 1942 docentas. 1942 Vilniaus un-te apgynė filologijos doktoratą. 1940–44 Lietuvos MA Lietuvių kalbos in-to Terminologijos sekcijos vedėjas, didžiojo *Lietuvių kalbos žodyno* redakcijos ir Rašybos k-jos sekretorius. 1935–40 Lietuvių kalbos d-jos v-bos narys, 1938–40 redagavo šios d-jos žrn. *Gimtoji kalba*. Paskelbė straipsnių apie lietuvių k. norminimą. Remdamasis Prahos lingvistinės m-los nuostatomis, skelbė funkcinę kalbos kultūros teoriją. Filologijos ir kultūros klausimais rašė *Švietimo darbe, Kultūroje, Židinyje, Mūsų senovėje*. Išleido gimtosios tarmės aprašą *Pagramančio tarmė* (1939). 1944 pasitraukęs į Vokietiją, mokytojavo Hanau stovyklos g-joje, 1946–49 dėstė Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge. 1949 persikėlė į JAV. Apsigyvenęs Čikagoje, iš pradžių dirbo spaudos darbą, vedė kalbos skyrelį *Naujienose*. Čikagos un-te studijavo bibliotekininkystę, 1958 apgynė magistro disertaciją apie lingvistinės lit-ros klasifikavimą. 1957–73 dirbo Čikagos un-to b-koje. 1970–73 šio un-to ekstraordinarinis profesorius, dėstė lietuvių k. ir baltistiką. 1952 suorganizavo

Petras Jonikas

Lituanistikos in-tą ir iki 1964 buvo jo prezidentas. Buvo Amerikos liet. profesorių d-jos v-bos sekretorius, kurį laiką pirmininkas. Nuo 1958 dėstė Pedagoginiame lituanistikos in-te, 1969–78 buvo jo rektorius. Išleido papildytą disertaciją *Lietuvių bendrinės rašomosios kalbos kūrimasis antrojoje XIX a. pusėje* (1972), monografiją *Lietuvių kalba ir tauta amžių būvyje* (1987), populiarias kn. *Gimtojo žodžio baruose* (1951), *Lietuvių kalbos istorija* (1952). 1958–60 redagavo *Gimtąją kalbą. Aiduose, Lituanistikos darbuose, Varpe* paskelbė straipsnių apie bendrinę kalbą, rašybą, liet. studentų pavardes vid. amžių Europos un-tuose, kalbininkų A. Salio, P. Skardžiaus mokslinę veiklą ir kt. Bendradarbiavo LE. Padėjo V. Biržiškai leisti *Aleksandryną*. Parengė spaudai ir suredagavo A. Salio *Raštus* (4 t., 1979–92 Romoje).

JONIKAS Vincas (g. 1918.V.30 Mantvyduose, Luokės vls., Telšių aps.), poetas. 1937 baigė Plinkšių ž. ū. m-lą. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1949 persikėlė į JAV. Bendradarbiauja period. spaudoje. Išleido eilėraščių rink. *Trys margi laiškeliai* (1947), *Pakeleiviai* (1949), *Brangmens* (1951), *Sielvarto raudos* (1951), rinktinę *Lydėjau viešnią vėtroje* (1968). Kūrybai būdinga asmeninių išgyvenimų, tėvynės ilgesio motyvai, tradicinis eiliavimas.

Malvina Jonikienė

JONIKIENĖ Malvina (1912.XII.28 Velžyje, Panevėžio aps. – 1997.V.23 Čikagoje, IL), mokytoja, visuomenininkė. 1933 baigė Panevėžio mkt. seminariją. Iki 1941 dirbo Bukonių, Siesikų (Ukmergės aps.) ir Šeduvos (Panevėžio aps.) pr. m-lose. Nuo 1926 skautė, veikė šaulių ir jaunalietuvių s-gose. 1931–33 vyresniųjų skaučių draugovės Panevėžyje draugininkė, Siesikuose įsteigė skaučių draugovę. Apsigyvenusi JAV, 1961–63 buvo Seserijos vadijos sekretorė, 1963–66 vyriausiosios skautininkės pavaduotoja, 1966–69 vyriausioji skautininkė, vėliau LSS tarybos narė, *Skautų aido* administratorė. Dainavo *Dainavos* ansamblyje, parapijų choruose. Aštuonerius metus dėstė liet. k. lituanistinėse m-lose. Už veiklą skautuose ir LŠS apdovanota ordinais ir medaliu.

JONYNAS Vytautas Kazimieras (1907.III.16 Ūdrijoje, Alytaus vls. – 1997.XII.4 Vilniuje), dailininkas. Amerikos Nacionalinės Akademijos narys. 1923–29 mokėsi Kauno meno m-loje. Po to studijas gilino Paryžiuje: 1931–34 Aukštojoje taikomosios ir dekoratyvinės dailės m-loje (Conservatoire Nationale des Arts et Métiers; medžio raižiniai ir knygos menas), 1935 Boulle dailės m-loje (skulptūra ir baldų konstravimas). Grįžęs į Lietuvą, 1935–40 Kauno meno m-loje dėstė grafiką ir medžio skulptūrą. Dalyvavo Nepriklausomųjų dailininkų d-jos ir *Ars* grupuotės veikloje. Karo metais buvo Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės in-to direktorius. Sukūrė estampų, iliustravo knygų (K. Donelaičio *Metai*, P. Cvirkos *Žemė maitintoja*, abi 1940). 1937 Paryžiaus pasaul. parodoje už medžio raižinius ir plakatus apdovanotas aukso medaliais, už baldų projektus – garbės diplomu. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946 Freiburge įkūrė Taikomosios dailės m-lą, iki 1950 buvo jos dėstytojas ir direktorius. 1950–51 dėstė Mainzo dailės m-loje. Sukūrė kn. iliustracijų (W. Goethe *Jaunojo Verterio kančios*, 1943–47; W. Shakespeare *Hamletas*, 1946–48). 1951 persikėlė į JAV, Niujorką, NY. 1952–56 dėstė dailę Catan Rose in-te, 1957–73 Fordhamo un-te. 1955 Niujorke įkūrė vitražų studiją (su D. Shepardu). Sukūrė estampų, plakatų, ekslibrisų, pašto ženklų, akvarelių,

Vytautas Kazimieras Jonynas

Vytenis Jonynas

pastelių, aliejinės tapybos paveikslų, skulptūromis, vitražais, taikomosios dailės darbais išpuošė ~ 60 sakralinių ir pasaulietinių pastatų (Wiltono, CT, Dievo Motinos seserų koplyčia, 1961; Maspetho, NY, liet. parapijos bažnyčia, 1962; Šv. Petro bazilikos liet. kankinių koplyčia Romoje, 1968; liet. *Kultūros židinys* Brooklyne, NY, ir kt.). Kūrybai būdinga liaudies raižinių įtaka (ankstyvajai), realizmo ir modernistinės dailės bruožai, ekspresyvumas. Dalyvavo daugelyje parodų Europoje, JAV ir kitur, surengė individualinių (1954, 1971 Niujorke, 1958 Čikagoje, IL, 1979, 1987 Vilniuje ir kt.). Prancūzijos Garbės legiono ordino kavalierius (1945). 1995 savo biblioteką padovanojo Vilniaus dailės akademijai. Apie jo kūrybą išleista monografijų (Rannit A. *V. K. Jonynas: Un xylographe Lithuanien*, 1947; Sakalauskas T. *Kelionė*, 1991), paskelbta straipsnių. Druskininkuose veikia jo kūrinių galerija.

JONYNAS Vytenis (g. 1923.II.13 Piečiškiuose, Žvirgždaičių vls., Šakių aps.), inžinierius. Agronomo, visuom. veikėjo Z. Jonyno sūnus. Baigęs g-ją, 1941–44 studijavo VDU. Okupacijų metu dalyvavo pasipriešinimo veikloje: 1941 atkurtos Skautų brolijos vadijos vadas, skautininkas. 1944 pasitraukęs iš Lietuvos, Berlyne studijavo vok. ir pranc. kalbas, 1945–48 mokėsi Darmstadto aukštojoje technikos m-loje, ją baigęs, studijavo Darmstadto un-te. Kartu mokėsi Darmstadto muzikos m-loje (smuiko klasėje). Persikėlęs į JAV, 1950–88 dirbo Čikagos, IL, firmose inžinieriumi, vėliau konstruktoriumi, vyriausiuoju projektų inžinieriumi. Rengė ir vadovavo g-lų įv. įrangų, aukštakrosnių ir liejyklų, tiltų, tunelių, pramonės pastatų atskirų darbų projektams. Su kitais rengė Kansas City aerouosto įrangos, Šiaurės–Pietų kelio, Pietų–Vakarų pervežimų, Guri hidroelektrinės Venesueloje projektus. Nuo 1989 inžinerinių projektų konsultantas Chestertone, IN. Kolekcionuoja dailės dirbinius. 1960 pirmojoje JAV liet. dailės kolekcionierių parodoje Čiurlionio galerijoje Čikagoje apdovanotas I premija.

Zigmas Jonynas

JONYNAS Zigmas (1890.V.1 Ūdrijoje, Kalvarijos aps. – 1970.IX.30 Čikagoje, IL), agronomas, visuomenės veikėjas. Baigęs 4 Marijampolės g-jos klases, dirbo raštinėse, vėliau kun-ščio Oginskio administracijoje Rietave. Tarnavo caro kariuomenėje Suvalkų Kalvarijoje, Suomijoje, Lenkijoje. Dalyvavo I pasauliniame kare; apdovanotas Šv. Jurgio ordinu

(1916). Ėmus organizuoti liet. dalinį, buvo išrinktas jo vykdomojo k-to sekretoriumi, vėliau Sankt Peterburgo visų liet. karininkų centr. k-to sekretoriumi. Įsteigė ir leido karių laikr. *Laisvas žodis*. Išformavus pulką, iki 1918 dirbo Sankt Peterburgo centr. pabėgėlių k-te, studijavo agronomiją. Grįžęs į Lietuvą, 1919 išrinktas Kybartų vls. viršaičiu, vėliau Vilkaviškio aps. sekretoriumi. Studijavo Dotnuvos ž. ū. akademijoje. 1922 paskirtas Žaliosios girios girininku. Nuo 1930 Putinų dvaro (Šakių aps.) valdytojas. Aktyviai dalyvavo visuom. veikloje, bendradarbiavo spaudoje. Priklausė Valstiečių liaudininkų partijai, profesinės Ūkininkų vienybės s-gos Šakių aps. pirmininkas. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, buvo Heslerio dvaro Saksonijoje ūkvedys. 1949 persikėlęs į JAV, įsikūrė netoli Čikagos, dirbo dailide, vėliau apsigyveno Chestertone, IN. Aktyviai dalyvavo JAV liet. veikloje. Liet. ūkininkų s-gos Čikagoje ir Liet. klubo (Beverly Shores) įkūrėjas, v-bų narys ir pirmininkas. Aktyviai rėmė Lietuvos laisvinimo org-jas. Bendradarbiavo laikr. *Naujienos, Sėja, Dirva, Naujoji Lietuva.*

JONYNIENĖ Antanina (1905 Norvaišiuose, Būbelių vls., Šakių aps. – 1994.XI.11 Detroite, MI), tautodailininkė. Per II pasaul. karą pasitraukė į Vokietiją, gyveno Hanau stovykloje. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Detroite. Sukūrė keraminių dirbinių (daugiausia vazų), iš šiaudelių sukomponuotų paveikslų. Dalyvavo Tarpt. in-to, Michigano valstijos mugėje ir kt. parodose bei mugėse. Birutietė. Aktyvi Detroito liet. kultūros klubo, Amerikos liet. tautininkų s-gos, BALFo, S. Butkaus šaulių kuopos, Šv. Antano parapijos narė.

JONYNIENĖ Sofija (g. 1916.XII.3 Tauragėje), pedagogė, visuomenininkė. 1937 baigusi Mažeikių g-ją, studijavo filologiją VDU ir Vilniaus un-te; jį baigė 1943. Studijuodama mokytojavo Vilniaus suaugusiųjų g-joje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 mokytojavo Hanau liet. g-joje. 1949 persikėlė į JAV. Apsigyveno Čikagoje, IL. 1950–88 buvo Brighton Parko lituanistinės m-los vedėja ir mokytoja. 1990–93 Dariaus ir Girėno m-los mokytoja. Parengė vadovėlių lituanistinėms m-loms: *Lietuvių kalbos pratimai* (IV skyriui, 1958), *Lietuvos laukai* (IV sk., 1959), *Tėvų šalis* (VII sk., 1964), *Tėvų nameliai brangūs* (V sk., 1973). 1955–90 JAV LB Švietimo tarybos sekretorė ir pr. m-lų švietimo reikalų direktorė. 1960–85 JAV LB apygardos v-bos sekretorė ir atstovė švietimo reikalams. 1985–90 Lietuvių mkt. s-gos pirmininkė. Dalyvauja ateitininkų veikloje. Apdovanota JAV LB, Švietimo tarybos ir LSS žymenimis.

JONUŠAS Bronius (1899.II.27 Pašilėje, Ylakių vls., Mažeikių aps. – 1976.II.12 Omahoje, NE), kapelmeisteris, dirigentas, kompozitorius. 1919–20 studijavo Rygos konservatorijoje. 1921–37 buvo Lietuvos kariuomenės kapelmeisteris. 1924–32 dirbo Šiaulių g-jos muz. mokytoju. 1937–44 Lietuvos policijos orkestro dirigentas Kaune. 1938–42 studijavo Kauno konservatorijoje (baigė trimito ir kapelmeisterio klases). 1939 buvo Šaulių s-gos orkestro instruktorius, 8 vasaros sezonus dirigavo ka-

Sofija Jonynienė

riuomenės, vėliau policijos orkestrų koncertams Palangoje. Koncertavo Vilniuje, Kaune. Pasitraukęs į Vokietiją, 1946–48 vadovavo *Dainavos* ansambliui Hanau stovykloje. 1949 persikėlė į JAV. Baltimorėje, MD, subūrė chorą ir jam vadovavo. 1952–54 vadovavo Čikagos,

Bronius Jonušas

IL, liet. vyrų chorui. Dirbo Čikagos aukštesniosios lituanistinės, nuo 1955 Marijos m-los (Maria High School) muzikos mokytoju. 1959 persikėlė į Omahą, vadovavo *Rambyno* chorui. Sukūrė maršų (*Gaudžia trimitai, Leiskit į Tėvynę, Ei, pasauli, Prabočių keliai*), valsų (*Sunku gyventi*), choro dainų. Įgrojo savo maršų plokštelę *Gaudžia trimitai* (1958). Išleido *Lietuviškus maršus* (1930), *Lietuvišką muziką pučiamųjų orkestrui* (su E. Gailevičiumi), liaudies dainų mišriam chorui (1955, 1960). Už karinius maršus laimėjo 9 premijas. Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino ordinu.

JONUŠAS Zenonas (1917.II.1 Gedrimuose, Ylakių vls., Mažeikių aps. – 1986.II.3 Miami, FL), dirigentas, fagotininkas. Dirigento, komp. B. Jonušo brolis. 1929–32 mokėsi Šiaulių muz. m-loje, nuo 1932 Kauno konservatorijoje. Privačiai mokėsi instrumentuotės ir dirigavimo pas J. Karnavičių ir B. Dvarioną. 1940 Vilniaus filharmonijos simf. orkestro I fagotininkas, vėliau Kauno operos orkestro muzikantas ir policijos orkestro kapelmeisterio padėjėjas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, buvo Gubeno miesto teatro operetės dirigentas, Rebdorfo liet. stovyklos choro vadovas. 1947 Kasselio–Mattenbergo stovykloje subūrė ansamblį *Lituanica* (jį sudarė pučiamųjų orkestras, džiazbandas, vyrų choras, tautinių šokių grupė). 1950 išvyko į Kolumbiją. Laimėjęs konkursą, buvo Cali konservatorijos simf. orkestro dirigentas; šioje konservatorijoje dėstė instrumentuotės ir fagoto klasėse. 1956 persikėlė į Cartageną. Buvo Kolumbijos karo laivyno pučiamųjų ir simf. orkestro dirigentas, vėliau inspektorius. Buvo Cartagenos muz. in-to orkestro, choro, pučiamųjų instrumentų, dainavimo, instrumentuotės mokytojas. Instrumentavo ~ 470 muz. kūrinių. 1972 persikėlė į JAV, apsigyveno Miami.

JONUŠIENĖ Vida (**Kriaučeliūnaitė;** g. 1953. XII.29 Čikagoje, IL), sociologė, visuomenės veikėja. Vet. daktaro, visuom. veikėjo L. Kriaučeliūno duktė. Baigė K. Donelaičio žemesniąją ir aukštesniąją lituanistinę m-lą. Lankė Pedagoginį lituanistikos in-tą Čikagoje. 1976 baigė Elmhursto koledžą, IL, įgydama bakalauro laipsnį iš psichologijos ir sociologijos. Nuo 1980 vadovauja nuosavam kelionių biurui *Amber Travel Service* (Palos Heights, IL). Priklauso Skautų s-gai. Ilgametė *Grandies* tautinių šokių ansamblio šokėja. Dalyvauja korp. *Neo-Lithuania* veikloje: 1977–79 Čikagos padalinio pirmininkė, 1981–83, 1987–91 vyriausios v-bos sekretorė, 1991–95 pirmininkė. 1986–90 ALTS vicepirmininkė jaunimo reikalams. Nuo 1991 Pasaulio liet. centro Lemonte, IL, v-bos sekretorė.

JONUŠKAITĖ Vincė (**Zaunienė, Leskaitienė;** 1901.I.22 Subačiuje, Panevėžio aps. – 1997. V.18 Santa Barbaroje, CA; palaidota Kaune, Petrašiūnų kapinėse), dainininkė (mecosopranas), visuomenininkė. Diplomato, Lietuvos užs. reikalų ministro D. Zauniaus, rašytojo S. Leskaičio žmona. 1915 su Panevėžio g-ja pasitraukė į Voronežą, Rusija. 1917–18 dainuoti mokėsi Voronežo muz. m-loje pas Zubit. 1918 grįžo į Lietuvą ir tų pačių metų rudenį dainavo M. Petrausko operoje *Birutė*. Baigė mokytojų kursus, mokytojavo, dirbo Ž. ū. ministerijoje Kaune. 1920–23 studijavo Berlyno aukštojoje muz. m-loje (dainuoti mokėsi pas A. Fischerį ir kt.), 1923–25 – Romoje (pas

Vincė Jonuškaitė

E. Feyringą). 1925 surengė pirmąjį koncertą, debiutavo Valstybės teatre. 1925–44 Valstybės teatro solistė. 1928 stažavo Milane (dainuoti mokė M. Sammarco, operos meno – V. Bellezza). 1937 Paryžiaus *Opera Comique* teatre dainavo Carmen G. Bizet operoje *Carmen*. Surengė solo koncertų. Gastroliavo daugelyje Europos ir P. Amerikos valstybių, atliko liet. kompozitorių kūrinius. Vaidmenys (~ 50): Carmen (G. Bizet *Carmen*), Amneris, Azucena, Ulrica (G. Verdi *Aida, Trubadūras, Kaukių balius*), Dalila (C. Saint-Saënso *Samsonas ir Dalila*), Laura (A. Ponchielli *Gioconda*), Marta (E. d'Albert *Pakalnė*), Marina (M. Musorgskio *Borisas Godunovas*) ir kt. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1948 persikėlė į JAV. Daug koncertavo, daugelyje JAV koledžų skaitė paskaitas apie liet. liaudies dainas. Į plokštelę įdainavo liet. dainų.

JUCAITIS Pranas (1896.XII.5 Kiaulupiuose, Sintautų vls., Šakių aps. – 1986 JAV), chemikas, visuomenininkas. Chemijos daktaras (1928). 1915 baigė Suvalkų g-ją Varšuvoje. Tais pačiais metais grįžo į Lietuvą. Dirbo Vilniaus liet. k-te nuo karo nukentėjusiems šelpti, vėliau Šiaulių g-joje, 1917–18 Lietuvos taryboje Vilniuje, 1918 Vidaus reikalų m-jos kanceliarijoje. 1919 Lietuvos pasiuntinybės Šveicarijoje sekretorius. Berno, Fribourgo, Šveicarija, ir Münsterio, Vokietija, un-tuose studijavo chemiją ir gamtos mokslus. 1923 Fribourgo un-te gavo gamtos filosofijos licenciato laipsnį. Münsterio un-te gavo chemijos daktaro laipsnį. Nuo 1924 dėstė Ž. ū. akademijoje Dotnuvoje, kurį laiką VDU Kaune (buvo Technologijos f-to dekanas). Buvo šaulių, Vilniui vaduoti s-gų, *Žinijos* b-vės v-bos narys. Po II pasaul. karo apsigyveno JAV. 1948–51 asocijuotasis profesorius Gannono un-te Erie, PA, 1951–58 Ilinojaus technologijos in-to Čikagoje Biochemijos ir maisto technologijos sk. projekto vedėjas. 1958–61 dirbo chemiku firmoje *TENCO* Lindene, NJ. 1961–70 *Owens-Illinois Co.* Toledo, OH, Moksl. tyrimų centro organinės chemijos laboratorijos patarėjas. Padarė išradimų (turi ~ 20 patentų). Paskelbė moksl. straipsnių, bendradarbiavo LE (chemijos sk. redaktorius), skaitė paskaitų MKS, LKMA suvažiavimuose. Priklausė mokslo d-joms:

Pranas Jucaitis

Amerikos mokslininkų federacijai, Mokslo pažangos asociacijai, Niujorko mokslų akademijai, Amerikos liet. profesorių d-jai (1952–54 pirmininkas). Ateitininkas (nuo 1954 buvo Ateitininkų sendraugių s-gos pirmininkas). 1955 apdovanotas *Award of Scientific Merit*.

JUCEVIČIŪTĖ Diana (**Jucas;** g. 1945.XII.10 Ravensburge, Vokietija), gydytoja radiologė.

1962–64 mokėsi Ilinojaus un-te Čikagoje, 1964–65 Hendrixo koledže Conway, AR. 1969 baigė Arkansaso un-to Med. m-lą. 1969–74 stažavo Los Angeleso, CA, med. centre. 1974–75 dirbo Austrijoje, vėliau – Los Angeleso ligoninėse, nuo 1983 – P. Arkansaso med. centro Radiologijos departamento vyr. radiologė. Amerikos radiologų kolegijos narė, 1995–96 Arkansaso sk. pirmininkė. Arkansaso gydytojų s-gos ir kitų gydytojų org-jų narė. Dalyvauja skautų veikloje (1956–60 jūrų skautė).

Janina Juknevičienė

JUKNEVIČIENĖ Janina (**Vaičaitytė;** g. 1920. VIII.6 Raseiniuose), pedagogė, visuomenininkė. 1941 baigusi mkt. seminariją, mokytojavo Purviškių m-loje (Seredžiaus vls.). 1944 pasitraukusi į Vokietiją, dirbo Mützelburgo liet. m-los mokytoja. 1951–55 gyveno Kanadoje, dirbo Montrealio Aušros vartų parapijos liet. m-loje. 1955 persikėlusi į JAV, įsitraukė į Montessori d-jos veiklą. 1963 kartu su S. Vaišvilienе Čikagoje, IL, L. Kriaučeliūno nupirktuose namuose įsteigė liet. vaikų darželį – Vaikų namelius, 1972 pavadintus Kriaučeliūnų Montessori vaikų namais. Baigusi Montessori mokytojų kursus, 1965–79 šių namų vedėja. Buvo JAV LB Švietimo tarybos narė. Nuo 1976 JAV Liet. mokytojų s-gos pirmininkė. Daugelio kultūrinių ir ped. renginių organizatorė, kasmetinės Madų parodos (nuo 1961) iniciatorė ir rengėja. Dalyvavo JAV ir Kanados lituanistinių m-lų mokytojų suvažiavimuose, Dainavoje rengiamų ateitininkų ir Lietuvių fronto bičiulių stovyklose. Išleido kn. *Patarimai dirbantiems su ikimokyklinio amžiaus vaikais* (1993).

JUKNEVIČIUS Antanas (1903.VIII.8 Karužalaukyje, Giedraičių vls., Ukmergės aps. – 1995.X.5 Vilniuje), teisininkas, visuomenės veikėjas. 1915 baigė Giedraičių pradžios m-lą, 1925 Vytauto Didžiojo g-ją Vilniuje. Besimokydamas g-joje, vadovavo ateitininkų kuopai. 1923, g-ją uždarius, įsteigė d-ją *Atžala*. 1925–29 studijavo Vilniaus un-te Teisės f-te; un-tą baigė 1929. Studijų metais buvo vienas Vilniaus lietuvių studentų s-gos steigėjų, 1926–29 jos pirmininkas, Vilniaus lietuvių laikinojo k-to prezidiumo sekretorius, vienas Lenkijos tautinių mažumų centrinio informacijos biuro Varšuvoje ir leidinio *Natio* (anglų, prancūzų ir vok. kalbomis) organizatorių. 1926 *Jaunimo draugo* steigėjas, iki 1936 jo redaktorius bei leidėjas. 1931–44 vertėsi advokato praktika Vilniuje, buvo Vilniaus lietuvių laikinojo (nuo 1935 tautinio) k-to juriskonsultas (lenkų teismuose gynė lietuvių polit. bylas). Už liet. veiklą lenkų valdžios baustas. Veikė Lietuvių švietimo d-jos *Rytas,* Lietuvių labdarybės, Šv. Kazimiero jaunimui globoti, Lietuvių mokslo d-jų v-bose. 1939–40 Lietuvos vyriausybės įgaliotinio Vilniaus krašte, Vilniaus miesto savivaldybės ir Lietuvos banko juriskonsultas. Bendradarbiavo period. spaudoje. Išleido maldaknygę *Pasigailėk mūsų, Viešpatie,* kalendorių, monologų rinkinį; studiją apie Bažnyčios padėtį Vilniaus krašte (lenkų konfiskuota). Nuo 1949 gyveno JAV, Bostone, MA. Vertėsi nekilnojamojo turto pardavimu. Veikė ALTe (v-bos narys), BALFe (nuo 1949 sekretorius). 1952 paskirtas Vilniaus krašto lietuvių s-gos centro v-bos pirmininku; nuo 1956 šiai s-gai atstovavo VLIKe. Persikėlęs į Floridą, gyveno Miami, buvo

lietuvių klubo v-bos sekretorius. Atstovavo LRKF ALTe. Parašė atsiminimų apie Vilniaus lietuvių veikėją E. Palevičienę, Miami lietuvių klubo istoriją, bendradarbiavo spaudoje. 1994 grįžo į Lietuvą, dalyvavo Vilniaus krašto lietuvių visuom. org-jų veikloje; bendradarbiavo *Vorutoje*.

Paulius Juknevičius

JUKNEVIČIUS Paulius (1904.II.11 Glemzinuose, Latvijoje – 1977.X.29 Čikagoje, IL), kunigas. Kanauninkas (1948). Baigė Panevėžio berniukų g-ją ir Kauno kun. seminariją. Kunigu įšventintas 1930. Buvo vikaras Ukmergėje ir Vandžiogaloje, 1933–40 Kaune Šv. Luko ligoninės ir III g-jos kapelionas. Įkūrė Kurčių ir nebylių globos d-ją ir jai vadovavo, įsteigė šios d-jos m-lą. 1940–44 buvo Kauno kunigų seminarijos prokuratorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Berlyne vadovavo *Caritas* liet. org-jai, Münchene buvo Lietuvos Raudonojo kryžiaus kasininkas, skaučių seserų dvasios vadas. 1946–49 Fellbacho liet. stovyklos kapelionas ir knygų leidyklos *Lux* vedėjas. Nuo 1949 gyveno JAV.

JUKNEVIČIŪTĖ Dalia (**Mackienė, Mackus, Šimoliūnienė;** 1935.III.1 Kaune – 1975.II.25 Detroite, MI; palaidota Čikagoje, IL), aktorė,

Dalia Juknevičiūtė

režisierė, dailininkė. Čikagoje baigė Šv. Kazimiero akademiją. Tapybos mokėsi A. Elskaus studijoje. Nuo 1952 studijavo Čikagos dailės in-te (baigė bakalauro laipsniu). Dailės studijas gilino Italijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje. Kaip dailininkė daugiausia sukūrė vitražų, mozaikų, knygų iliustracijų (A. Mackaus ir L. Sutemos poezija). Kurį laiką dirbo A. Valeškos studijoje. 1960–65 studijavo Čikagos Goodmano teatro studijoje, ją baigė bakalauro laipsniu. Studijuodama vaidino Goodmano teatre. Žymesnieji vaidmenys: Dolly (L. Tolstojaus *Ana Karenina*), Kaimietė (B. Brechto *Motušė Courage ir jos vaikai*), Motina (R. Akutagawos *Rashomonas*). Atliko pagrindinių vaidmenų Playhouse teatre, tarp jų – Eugenija (S. Mrožeko *Tango*). Vaidino ir režisavo liet. dramos sambūriuose, lit-ros vakaruose, radijo programose. Vaidmenys: Jauna moteris (K. Ostrausko *Duobkasiai*), Onytė (A. Landsbergio *Barzda*), Ona Duonutė (V. Krėvės *Skirgaila*), Inga, Ponia (A. Škėmos *Šventoji Inga, Ataraxia*). Žymesnieji režisūros darbai: A. Škėmos *Ataraxia, Šventoji Inga, Žilvilė*, K. Ostrausko *Kvartetas, Pypkė*, A. Landsbergio *Meilės mokykla*, G. Bizet *Carmen*.

JUKNIS Antanas (**Yuknis;** g. 1917.X.9 Čikagoje, IL), dailininkas, žurnalistas. Čikagos

meno akademijoje studijavo dailę, Northwesterno un-te, IL, žurnalistiką ir televizijos programų režisūrą. Sukūrė laikraščių ir žurnalų iliustracijų (piešiniai), piešiniais iliustravo ir išleido Lietuvos istoriją *The Lithuanians* (1941). Paskelbė straipsnių iš Lietuvos istorijos *Vytyje* (1951–53), išleido knygelę *Thaddeus Kosciusko* (1966). Skautas vytis; redagavo šios orgjos skyrių *Drauge*.

JUODEIKA Jonas (1902.IX.5 Grinkiškyje, Kėdainių aps. - 1969.X.11 Deminge, NM), kunigas. Ekonomisto V. Juodeikos brolis. Mokėsi Panevėžio g-joje ir Kauno kun. seminarijoje. Kunigu įšventintas 1927, dirbo vikaru Švč. Trejybės parapijoje Kaune, Lapėse, klebonu Rumšiškėse. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Kunigavo liet. stovyklose. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo kaip misionierius indėnų ir meksikiečių parapijose: 1950–66 Šv. Patriko parapijoje Canutillo, TX, ir misijoje La Union, NM, vėliau - Šv. Onos - Deminge, NM (čia meniškai atnaujino bažnyčią).

JUODEIKA Vladas (1900.VIII.25 Grinkiškyje, Kėdainių aps. - 1977.IX.11 Los Angelese, CA), ekonomistas. Ekonomikos daktaras (1927). LKMA narys. 1919 baigė pirmąją Karo m-los laidą Kaune. Savanoriu dalyvavo Lietuvos Nepriklausomybės kovose. 1923 baigė *Aušros* g-ją Kaune ir iki 1927 studijavo socialinius mokslus Grazo, Austrija, un-te. 1928–32 Finansų m-jos, 1932–35 Valstybės tarybos referentas, 1935–40 kainų tvarkytojas, 1940 Pramonės departamento direktorius. Su kitais 1933 įsteigė Socialinių ir polit. mokslų in-tą Kaune, 1933–40 jo v-bos narys. Parengė Lietuvos ūkio tvarkymo įstatymų (akcizo ir valstybinių monopolių) ir projektų (mūrinės statybos, alaus, tabako pramonės pertvarkymo). Daug nusipelnė saugant Lietuvos ūkį nuo ek. krizės II pasaul. karo išvakarėse. Bendradarbiavo spaudoje. 1936–40 žrn. *Tautos ūkis* vyr. redaktorius. 1942–44 VDU Filosofijos f-to vyr. asistentas. Vok. okupacijos metais dalyvavo pasipriešinimo kovoje. Nuo 1946 gyveno JAV. Dėstė koledžuose Kansaso ir Iowos valstijose. 1949–74 Portlando, OR, un-to profesorius. Rašė į liet. laikraščius. Svarb. veikale *Didžioji iliuzija – marksizmas teorijoje ir tikrovėje* (2 t., 1977–79) kritikavo K. Markso ekonominę sistemą.

JUODELIS Bronius (g. 1924.XI.16 Dusetose, Zarasų aps.), pedagogas, žurnalistas, visuomenės veikėjas. Mokėsi Dusetų prog-joje ir Utenos g-joje. 1947 baigė Kempteno, Vokietija, liet. g-ją. 1948 studijavo ekonomiką Tübingeno un-te. Vokietijoje redagavo *Geležinio vilko balsą* (1947), *Baltijos bangą* (1948). 1949 persikėlė į JAV. 1950–51 *Mūsų vyčio* red. pavaduotojas, bendradarbiavo *Drauge*, *Skautų aide*. 1955 baigė Ilinojaus un-tą (ekonomikos mokslai), vėliau studijas gilino De Paulo un-te Čikagoje, IL. 1965 baigė JAV aukštąją skautų vadovų m-lą. 1969–72 dirbo Čikagos Švietimo tarybos koordinatoriumi, asistentu. 1972 Northeasterno un-te, IL, gavo pedagogikos magistro laipsnį. 1972–74 Lemonto, IL, lituanistinės m-los mokytojas. V liet. tautinių šokių šventės pirmininkas. 1973–92 dėstė komercijos mokslus Čikagos aukštesniojoje komercijos m-loje. Nuo 1974 Ped. lituanistikos in-to dėstytojas

Bronius Juodelis

(ped. sk. vedėjas). 1976–80 JAV LB Švietimo tarybos pirmininkas, Krašto tarybos narys. 1976–91 Lietuvių tautinių šokių festivalių korporacijos steigėjas ir direktorių tarybos pirmininkas. 1981–84 Liet. žurnalistų s-gos centro v-bos narys, vicepirmininkas. 1983 II

Pasaulio lietuvių dienų pirmininko pavaduotojas. 1984–85 *Aušros* liet. kultūros d-jos pirmininkas. 1985–89 JAV LB Krašto v-bos vicepirmininkas, 1990–91 sekretorius. 1990–94 Lituanistikos tyrimų ir studijų centro vicepirmininkas. Nuo 1993 *Draugo* direktorių tarybos pirmininkas. Laikr. *Lietuvos aidas* įgaliotinis JAV (nuo 1990). Priklauso skautams (nuo 1938): 1962 buvo pakeltas jūrų skautininku, 1963–67 Skautų brolijos vyriausiasis skautininkas, 1967–1970 jūrų skautų sk. vedėjas, pakeltas vyresniuoju jūrų skautininku. Išleido kn. *Kelionė į nežinią* (1993 Lietuvoje). Apdovanotas *Geležinio vilko* ordinu (1977).

JUODIS Jurgis (1911.X.22 Kėbliškiuose, Pakuonio vls., Kauno aps. – 1986 Floridoje), dailininkas. Mokėsi Prienų g-joje. Eksternu baigė Alytaus g-ją. Kaune mokėsi Karo m-loje, kurią baigė 1938. Dailę studijavo Kauno meno m-loje ir J. Vienožinskio studijoje. Pasitraukęs iš Lietuvos, apsigyveno JAV. Westporte, CT, baigė *Famous Artists* m-lą. Sukūrė Lietuvos istorijos tematikos tapybos kompozicijų; kūriniai romantiški, jiems būdinga vaizdų simbolika, stilizuotos formos. 1967 Brooklyne išleido savo 50 paveikslų aplanką *Tautos keliu*.

Jurgis Juodis

Eglė Juodvalkė

JUODYTĖ-MOTIEČIUVIENĖ Lionė (**Mathews;** g. ~ 1928 Jasonyse, Utenos vls. ir aps.), dainininkė (kontraltas). 1939 atvyko gyventi į Kanadą. 1942 persikėlė į JAV, apsigyveno Brooklyne, NY. Dainavo liet. liaudies dainas, pritardama gitara. Nuo 1949 balsą lavino pas Miglavio ir E. Liblling. 1951 dainavo Roxy teatre Niujorke, NY. Koncertavo italams, dainavo radijo ir televizijos laidose. 1954 sukūrė Filipovnos vaidmenį P. Čaikovskio operoje *Eugenijus Oneginas* (Therese Kaufmann auditorijoje Niujorke). 1963 ir 1966 surengė solo koncertus Niujorke (Town Hall). Koncertavo JAV ir Kanados liet. kolonijose. 1959–63 išleido 3 plokšteles.

JUODVALKĖ Eglė (g. 1950.I.28 Čikagoje, IL), žurnalistė, poetė. Ekonomisto, žurnalisto, visuom. veikėjo A. Juodvalkio duktė. 1967 baigė Čikagos aukštesniąją lituanistinę m-lą. Studijavo slavistiką Čikagos un-te, jį 1973 baigė

bakalauro laipsniu. Vėliau Pietų Ilinojaus un-te Carbondale studijavo teatro meną. Vaidino *Antro kaimo* teatro trupėje. Nuo 1976 dirba *Laisvosios Europos* radijuje liet. skyriaus redaktore. Išleido eilėraščių rink. *Jei tu paliesi mane* (1973), *Pas ką žiedas žydi* (1983), *Mnemosinės vėrinys* (1996 Vilniuje). Poezijai būdinga santūrumas, sugestyvus intymumas ir netikėti sugretinimai; žymu tautinės aspiracijos. Dalyvauja korp. *Neo-Lithuania* ir *Santaros–Šviesos* federacijos veikloje, bendradarbiauja liet. spaudoje, rašo visuomenės, lit-ros ir teatro temomis.

Antanas Juodvalkis

JUODVALKIS Antanas (g. 1912.VIII.6 Jurgiškiuose, Salako vls., Zarasų aps.), ekonomistas, žurnalistas, visuomenės veikėjas. 1932 baigė Zarasų aukštesniąją komercijos m-lą. 1934–38 studijavo VDU Teisių f-te ekonomikos mokslus. 1936–40 Taupomųjų kasų vertybinių popierių sk. vedėjas. Priklausė *Jaunosios Lietuvos* s-gai, vadovavo jos skyriui. 1936–60 korp. *Neo-Lithuania* v-bos pirmininkas. 1940–44 Panevėžio cukraus f-ko buhalteris. Per okupacijas dalyvavo pogr. veikloje. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1949 persikėlė į JAV, dirbo plieno liejykloje East Chicago, IN. Priklauso JAV LB, buvo jos East Chicago apyl. v-bos narys, pirmininkas. Aktyvus ALTS narys, ilgus metus dirbo jos skyriaus v-boje, buvo pirmininkas. 1978–83 PLB sekretorius. 1981–83 korp. *Neo-Lithuania* vyriausiosios v-bos pirmininkas. LF tarybos ir v-bos informacijos vadovas. Liet. žurnalistų P. Daužvardžio fondo v-bos vicepirmininkas. Dalyvavo ALTo veikloje. Rašo *Darbininke, Dirvoje, Drauge, Naujojoje viltyje, Tėviškės žiburiuose*. Redagavo daugelį LF ir kt. leidinių. Už žurnalistinę veiklą apdovanotas ALTS, LF, JAV LB Kultūros tarybos premijomis.

JUODVALKIS Uosis (g. 1947.III.3 Landshute, Vokietija), fotografas. Ekonomisto, žurnalisto, visuom. veikėjo A. Juodvalkio sūnus. 1949 su tėvais apsigyveno JAV. 1964–67 studijavo chemiją Čikagos un-te, IL, vėliau Bryanto koledže, RI. Čikagoje baigė Ped. lituanistikos in-tą. 1971–72 dirbo fotografu Browno un-te Providence, RI. Įsteigė fotolaboratoriją *Colorlab* Newporte, RI, atidarė informacijos centrą turistams. Sukūrė meninių fotografijų, dalyvavo parodose. 1980 išleido fotografijų albumą *A Pictorial Album*. Dalyvauja korp. *Neo-Lithuania* veikloje (1965 vyr. v-bos narys).

JUODVALKIS Vincas (g. 1926.III.11 Gaurėje, Tauragės aps.), verslo administratorius, visuomenininkas. Iki 1944 gyveno ir mokėsi Zarasuose. 1944 su Tėvynės apsaugos rinktinės I pulku dalyvavo Sedos mūšyje. Iki karo pab. kovojo prieš bolševikus Rytprūsiuose. Buvo sužeistas ir pateko į Daniją. Iki 1947 gyveno Danijoje, vėliau Vokietijoje. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande, OH. 1950–52 tarnavo JAV kariuomenėje, dalyvavo Korėjos kare (pelnė 4 JAV kariuomenės medalius). 1958 Case Western Reserve un-te Clevelande įgijo verslo administravimo ir buhalterijos bakalauro laipsnį. Studijuodamas priklausė studentų garbės korp. *Delta Sigma Pi, Beta Alpha Psi*. 1962 išlaikė valstijos buhalterių atestacijos egzaminus. 1964 baigė verslo vadovų A. Hamiltono in-tą. Dirbo įv. b-vėse buhalteriu ir revizoriumi. 1970 persikėlė į Los Angelesą,

Vincas Juodvalkis

CA. Čia dirbo įv. b-vėse finansų valdytoju bei verslo administratoriumi. 1980 įsteigė nuosavą verslo ir buhalterijos konsultavimo b-vę ir dirba joje. Nuo 1986 Liet. kredito kooperatyvo Los Angelese vedėjas, nuo 1996 prezidentas. Aktyviai reiškiasi liet. visuom. veikloje. Yra įv. org-jų iždininkas: Los Angeleso Tautinių namų (nuo 1977), ALTS (1979–81), Kalifornijos respublikonų tautybių grupės (1984–89), Amerikos liet. respublikonų s-gos (nuo 1985). Amerikos legiono veteranų vicekomodoras. Priklauso atestuotų buhalterių org-joms: Ohio ir Kalifornijos d-joms bei Amerikos in-tui. Apdovanotas LSS medaliu, yra LSS garbės narys.

JUOZAITIS Jonas (**Jatis;** 1907.X.10 Westville, IL - 1967.XI.16 Čikagoje, IL), visuomenininkas. 1949–50 Čikagos *Vyčių* centro v-bos pirmininkas. Reiškėsi liet. demokratų veikloje. Redagavo laikr. *Jaunimas* sporto skyrių.

JUOZEVIČIENĖ Aldona (**Stulginskaitė;** g. 1921.IV.28 Kaune), gydytoja. Lietuvos prezidento A. Stulginskio duktė. Gyd. J. Juozevičiaus žmona. 1939 baigė Šv. Kazimiero seserų g-ją Kaune. 1944 baigusi VDU Med. f-tą, pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo Sinai ligoninės kraujo banke ir Šv. Kryžiaus ligoninės laboratorijoje Čikagoje, IL. Nuo 1935 priklauso ateitininkams, nuo 1994 Ateitininkų federacijos fondo iždininkė.

JUOZEVIČIUS Jonas (1916.IV.28 Smilgiuose, Kupiškio vls., Panevėžio aps. - 1980.VI.4 Čikagoje, IL), gydytojas. 1936 baigė Panevėžio g-ją, 1944 - VDU. 1941–42 Studentų ateitininkų s-gos pirmininkas. Vok. okupacijos metais aktyviai dalyvavo pasipriešinimo kovoje. Pasitraukęs į Vokietiją, gydytojavo Bavarijoje. Po karo gyveno Augsburge, dirbo ligoninėje. 1949 persikėlė į JAV. Stažavo Šv. Antano ligoninėje Čikagoje, kelerius metus dirbo Jamestowno, ND, ir Mt. Pleasanto, MI, psichiatrijos ligoninėse. 1954 grįžo į Čikagą ir vertėsi priv. praktika. 1957–77 Čikagos Alkoholikų centro med. direktorius. Buvo aktyvus ateitininkas, bendradarbiavo liet. spaudoje. Priklausė korp. *Gaja*, ALGD.

JUOZEVIČIUS Jonas Linas (g. 1955.IV.2 Čikagoje, IL), gydytojas reumatologas. Gydytojų A. Juozevičienės ir J. Juozevičiaus sūnus.

Jonas Linas Juozevičius

1977 psichologijos bakalauro laipsniu baigė Northwesterno un-tą Evanstone, IL, 1981 – Ilinojaus un-to Abrahamo Lincolno med. m-lą; M. D. Vidaus ligų srityje stažavo (1981–84) Ilinojaus un-to Čikagos ligoninėje, reumatologijos srityje (1984–86) – Albany med. koledže, NY. Nuo 1988 verčiasi priv. praktika Kalamazoo, MI, kartu yra Michigano un-to Kalamazoo med. centro klinikinis dėstytojas. Tiria osteoporozę ir antiartritinių vaistų poveikį skrandžio opai. Paskelbė moksl. straipsnių. Priklauso amer. prof. org-joms, ateitininkams, ALTS (1974–76 vicepirmininkas), ALGS.

JURAITIS Pijus (1884.XII.2 Ožkabaliuose, Gižų vls., Vilkaviškio aps. – 1963.VII.31 Athole, MA), kunigas. Kunigu įšventintas 1907. Naugarduko, Baltarusija, ir Sankt Peterburgo parapijų vikaras, 1910–16 klebonas Ufoje, Rusija. Per I pasaul. karą liet. pabėgėlių šelpimo k-to narys. 1916–18 karo kapelionas, vėliau pabėgėlių kapelionas Maskvoje, 1919–20 Pskovo klebonas. 1920–21 bolševikų kalintas. Grįžęs į Lietuvą, 1922–25 studijavo Lietuvos un-to Teologijos-filosofijos f-te, vėliau buvo Marijampolės mkt. seminarijos ir Rygiškių Jono g-jos kapelionas. Nuo 1927 gyveno JAV. Vikaras New Jersey ir Pennsylvanijos valstijose, nuo 1930 Šv. Pranciškaus liet. parapijos klebonas Athole.

JURAS Edvardas Patrikas (g. 1939 Detroite, MI), gydytojas anesteziologas. 1964 baigė Wayne un-to Med. m-lą. Turi teisę praktikuoti Michigano ir Marylando valstijose. Yra Georgetowno un-to Med. m-los Vašingtone, DC, profesorius asistentas.

JURAS Pranciškus Mykolas (1891.VI.16 Briduose, Šiaulių vls. ir aps. – 1980.XI.21 Putname, CT; palaidotas Čikagoje, IL), kunigas, visuomenės veikėjas. Prelatas (1951), apaštališkasis protonotaras (1966). LKMA garbės narys. Vengdamas tarnybos caro kariuomenėje, 1912 emigravo į JAV. Nuo 1913 studijavo Šv. Karolio koledže Catonsville, MD. 1916–17 De Paulo un-te Čikagoje, vėliau Kenricko seminarijoje St. Louise, MO, ir Brightono seminarijoje, MA. 1922 įšventintas kunigu. Iki 1967 kunigavo Šv. Pranciškaus liet. parapijoje

Pranciškus Mykolas Juras

Lawrence, MA, čia baigė įrengti naują bažnyčią, 1956 atidarė parapinę m-lą. Po 43 metų darbuotės šioje parapijoje persikėlė į Putnamą, CT. 1975 įstojo į pranciškonus. 1945–51 dėstė liet. kalbą Šv. Jono seminarijoje Brightone, MA. Nuo 1922 veikė ALRKF: 1935–45 centro v-bos vicepirmininkas ir *Darbininko* generalinis vedėjas, 1939–46 ir 1951–54 iždininkas, 1945–52 – pirmininkas. 1932–39 Kunigų vienybės sekretorius, 1940–42, 1946–48 ir 1961–65 pirmininkas. 1961–66 Lietuvių katalikų religinės šalpos vienas direktorių. Nuo 1949 Ateitininkų sendraugių s-gos dvasios vadas. Ilgus metus buvo ALTo centro v-bos narys, JAV LB tarybos narys. Nuo 1943 vadovavo Lietuvių kultūros in-tui. Bostone, MA, įsteigė *Alkos* muziejų ir ilgą laiką jam vadovavo, 1965 pastatydino jam naujas patalpas Putname. Su B. Brazdžioniu 1949 įsteigė vaikų laikr. *Eglutė*. Bendradarbiavo katalikų spaudoje, ją rėmė, ypač *Darbininką*, o pranciškonams Kretingoje įtaisė spaustuvę. Parengė maldaknyges *Ramybės šaltinis* (1943), *Didysis ramybės šaltinis* (1945) ir *Pranašystės apie pasaulio pabaigą* (1947, II leid. 1995). Kaip mecenatas leido katalikų filosofų ir mokslininkų S. Šalkauskio, A. Maceinos, Z. Ivinskio,

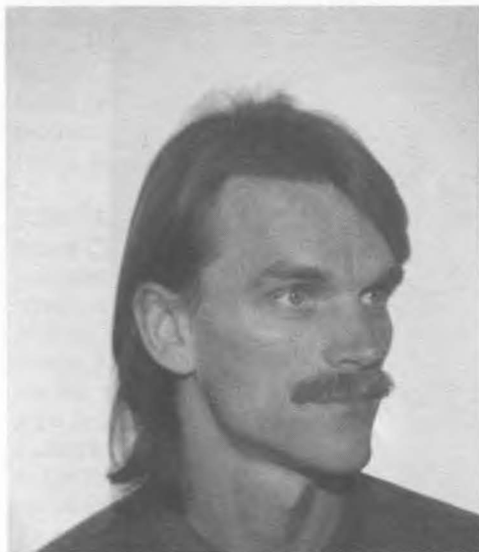
J. Vaišnoros veikalus, rašytojų J. Baltrušaičio, F. Kiršos, A. Vaičiulaičio, J. Aisčio knygas, M. Vaitkaus atsiminimus, muzikų K. V. Banaičio, J. Kačinsko, S. Šimkaus kūrinius. Organizavo aukų rinkimą Prisikėlimo bažnyčiai Kaune, rėmė Šv. Kazimiero kolegiją Romoje ir kitas mokslo įstaigas. Lituanistikos in-to garbės narys. Jo veikla aprašyta J. Ereto knygoje *Valančiaus šviesa už marių* (Roma, 1980).

Jonas Jurašas

JURAŠAS Jonas (g. 1936.VI.19 Panevėžyje), režisierius. Rašytojos, žurnalistės, literatūros tyrinėtojos A. M. Sluckaitės vyras. 1964 baigė A. Lunačiarskio teatro meno in-tą Maskvoje. Statė spektaklius Lietuvos akademiniame dramos teatre (L. Zorino *Varšuvos melodija*, S. Mrožeko *Tango*; pastarasis 1967 uždraustas), Lietuvos rusų dramos teatre, Šiaulių dramos teatre. 1967–72 Kauno dramos teatro vyriausiasis režisierius. Žymesnieji spektakliai: K. Sajos *Mamutų medžioklė* (1968; po 80 spektaklių uždraustas), J. Glinskio *Grasos namai* (1971–72 suvaidintas > 80 kartų; uždraustas), J. Grušo *Barbora Radvilaitė* (1972 uždraustas per peržiūrą). Protestuodamas prieš kūrybinės laisvės suvaržymą, 1974 emigravo į Vakarus. Statė spektaklius įvairiuose JAV teatruose, Kanadoje, Vokietijoje, Belgijoje, Japonijoje. Reikšmingiausi spektakliai: W. Shakespeare *Makbetas* (past. 1977 La Mama teatre Niujorke, NY), N. Erdmano *Savižudis* (past. 1980 Broadway Anta teatre Niujorke), A. Čechovo *Trys seserys* (past. 1983–84 tarpt. festivalyje Japonijoje), *Idiotas* (pagal M. Dostojevskio romaną; past. 1989 Trinity repertuaro trupės Providence, RI, ir Dallaso, TX, teatruose), A. M. Sluckaitės *Smėlio klavyrai* (pagal J. Bobrowskio romaną *Lietuviški fortepijonai*; past. 1990 Kaune, 1991–93 vaidintas tarpt. festivaliuose Taline, Hamburge, Toronte, Danijoje), A. Dorfmano *Mirtis ir Mergelė* (past. 1992 Kaune ir 1993 Toronte; 1994 Toronte šis spektaklis buvo pristatytas *Dora* premijai). Lietuvai atgavus nepriklausomybę, 1990, 1991, 1992 Kauno dramos teatre pastatė 3 spektaklius. Dalyvavo įvairiuose išeivijos kultūros ir mokslo simpoziumuose, suvažiavimuose, liet. studijų savaitėse Europoje, rašė straipsnius, spausdino interviu išeivijos spaudoje. Bendradarbiavo *Laisvosios Europos* radijo laidose, rengė poezijos ir radijo teatro laidas apie išeivijos ir Lietuvos kultūros veikėjus, poetus ir kt. Stamfordo, CT, Providence miestų garbės pilietis. 1993 gavo JAV LB teatro premiją. 1997 Lietuvos operos ir baleto teatre režisavo G. Verdi operą *Aida*. Apie jį Vilniuje išleista A. M. Sluckaitės kn. *Po Dvynių ženklu* (1994) ir A. Girdzijauskaitės kn. *Jonas Jurašas* (1995).

JURČYS Edvardas (g. 1957.IX.4 Klaipėdoje), fotografas. Baigė vid. m-lą Klaipėdoje, vėliau Maskvos kinematografijos in-tą. 1982–89 dirbo operatoriumi Maskvos centr. televizijoje. Nuo 1989 gyvena JAV; dvejus metus gyveno Santa Monicoje, CA, vėliau Portlande, OR. Savo galerijoje *Amber* eksponavo Baltijos šalių fotografų darbus. Kuria menines fotografijas, daugiausia socialinėmis temomis; ciklai: apie benamius su šunimis, benamių gyvenimą gatvėje, sergančiuosius AIDS, invalidų ir sveikųjų bendravimą per šokį. Surengė > 10 individualinių parodų Oregono ir Vašingtono valstijose, Lietuvoje – Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje (1996). 1992–

Edvardas Jurčys

96 pelnė parodų *Photo Forum Contest* apdovanojimų; fotografijos publikuotos kn. *Best Photos of the Year*.

JURĖNAS Algirdas (g. 1919.III.1 Puikiuose, Žagarės vls., Šiaulių aps.), pedagogas, vertėjas. Teologijos daktaras (1967). 1938 baigęs Biržų g-ją, studijavo filosofiją ir kalbas VDU ir Vilniaus un-te. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Tübingeno un-te studijavo evangelikų teologiją. 1949 persikėlė į JAV. Teologijos ir filosofijos studijas tęsė Čikagos, IL, ir Harvardo un-tuose, pastarajame įgijo doktoratą. Kartu kunigavo įvairiose liet. evangelikų ir amer. baptistų parapijose. Senąjį ir Naująjį Testamentą dėstė Mercerio un-te Macone, GA, filosofiją ir vokiečių kalbą – Unity koledže, ME; Maine un-to asocijuotasis profesorius, 17 metų dėstė filosofiją ir biblinę lit-rą. 1984 pasitraukęs iš un-to, atsidėjo vien Šv. Rašto vertimui iš hebrajų ir graikų k. Jo išverstas *Naujasis Testamentas* ir *Psalmės* išleistos 1961 Londone. Pranešimus skaitė keliuose MKS. Lituanistikos in-to narys nuo 1974. Bendradarbiavo LE.

JURĖNAS Povilas (g. 1908.X.9 Plundakuose, Kupiškio vls., Panevėžio aps.), inžinierius, žurnalistas. 1926 baigė Kupiškio prog-ją, 1931 – Kauno aukštesniąją technikos m-lą. 1931–33 Zarasų aps., 1933–38 Ukmergės aps. inžinierius. 1938–42 vadovavo *Pienocentro* statybos skyriui. 1941–43 VDU Filosofijos f-te studijavo sociologiją ir žurnalistiką. Suprojektavo 25 pr. m-las, Zarasų šaulių namus; jo projektas Marijampolės šaulių rinktinės namų konkurse 1940 laimėjo I vietą. 1940 Lietuvos technikų d-jos pirmininkas. 1944 pasitraukė į Vakarus, 1948 persikėlė į JAV. 1950 ir 1954–55 redagavo laikr. *Technikos žodis*.

JUREVIČIUS Juozas (g. 1904.I.30 Meškalaukyje, Joniškėlio vls., Biržų aps.), ekonomistas. Nuo 1930 Finansų m-jos referentas, vėliau skyriaus vedėjas. Iki 1938 VDU studijavo ekonomiką. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–49 buvo Würzburgo liet. g-jos mokytojas ir inspektorius. Vėliau apsigyveno JAV, Čikagoje, IL. Bendradarbiavo liet. spaudoje.

Juozas Jurevičius

JUREVIČIŪTĖ Emilija (1937.I.19 Kaune – 1992.IV.6 Lindene, NJ; palaidota Putname, CT), chemikė, tautodailininkė, visuomenininkė. Iš Vokietijos stovyklų su tėvais į JAV persikėlė 1950. Apsigyveno Elizabethe, NJ. Studijavo Syracuse ir Šv. Jono un-tuose, NY. 1958

baigė chemijos mokslus. Dirbo Rockefellerio tyrimų laboratorijoje ir *McGraw Hill* b-vėje Manhattane, NY. Bendradarbiavo *Darbininke* ir amer. spaudoje. Aktyvi ateitininkė. Jos iniciatyva *New York Times* radijo stotis liet. tautinių švenčių dienomis pradėjo teikti žinias apie Lietuvą ir transliuoti liet. muziką, vėliau ši stotis ėmė transliuoti pastovias liet. laidas. Susirašinėjo su B. Gajausku, kalinamu sov. konc. lageriuose, rėmė polit. kalinius. Kaip liet. juostų audėja dalyvavo Lietuvių tautodailės in-to Niujorko sk. veikloje, rankdarbių parodose. Jos išaustų juostų yra Baltuosiuose rūmuose, Vatikane.

JURGĖLA Julius (**Gale;** 1906.I.9 Elizabethe, NJ – 1986 Lindenhurste, NY), gydytojas. 1914 su tėvais atvyko į Lietuvą, mokėsi Vilniuje. 1923 baigė Kauno *Aušros* berniukų g-ją. Nuo 1918 veikė skautuose (buvo pirmosios liet. skautų Vytauto draugovės skiltininkas). 1922 įkūrė pirmąją Lietuvoje jūrų skautų draugovę. 1923 dalyvavo Klaipėdos sukilime ir tais pačiais metais grįžo į JAV. 1926 Niujorke, NY, su kt. įsteigė Liet. studentų klubą, buvo jo sekretorius. 1932 baigė Columbijos un-to Gydytojų ir chirurgų koledžą, NY. Nuo 1935 vertėsi priv. praktika. 1942–45 tarnavo JAV karo aviacijoje; kapitonas. Vėliau vertėsi priv. praktika Niujorko priemiestyje. Priklausė Lietuvos vyčiams, Amerikos legionui.

JURGĖLA Juozas (1911.VIII.11 – 1961.V.2 Čikagoje, IL), sportininkas. Žaidė krepšinį Kauno *Grandies* klube; su šia komanda 1938 I Lietuvių tautinėje olimpiadoje Kaune laimėjo bronzos medalį. Europos krepšinio pirmenybėse (1937 Rygoje ir 1939 Kaune) buvo Lietuvos rinktinės žaidėjas (tose pirmenybėse Lietuvos rinktinė tapo Europos čempione). II pasaul. karo pab. pasitraukė į Vakarus, vėliau apsigyveno JAV. Rėmė liet. sportą.

JURGĖLA Konstantinas Rudaminas (1904.VI.22 Elizabethe, NJ – 1988.II.29 Bethesdoje, MD), teisininkas, istorikas, visuomenės veikėjas. Ph. D. (1954). Nuo 1914 gyveno Lietuvoje, per I pasaul. karą – Rusijoje. 1919 buvo Lietuvos kariuomenės savanoris, dalyvavo Klaipėdos sukilime. Priklausė skautams; 1922

Konstantinas Rudaminas Jurgėla

buvo pirmojo skautų žrn. *Skautas* steigėjas ir redaktorius. 1922–23 dirbo Užsienio reikalų m-joje. Vienas *Litwa* redaktorių. 1924 grįžo į JAV. 1925–29 buvo Niujorko–New Jersey apygardų Lietuvos vyčių pirmininkas. 1927–28 studijavo Kolumbijos un-te, NY. 1931 St. Lawrence un-to Brooklyno teisės m-loje, NY, įgijo bakalauro laipsnį, 1934 – magistro laipsnį. 1929–36 Lietuvos gen. konsulato sekretorius Niujorke, NY. 1934–45 Baltijos valstybių Amerikoje asociacijos pirmininkas bei vykdomosios tarybos direktorius. 1936–51 dirbo advokatu, vertėju teismuose. 1941–42 TF sekretorius, nuo 1943 Lietuvių kultūros in-to tarybos narys, 1942–50 Niujorko liet. tarybos pirmininkas. 1944–51 vadovavo Amerikos lietuvių informacijos centrui Niujorke; buvo *Lithuanian Bulletin* redaktorius, JT korespondentas. LKMA narys. 1951–54 studijavo istoriją Fordhamo un-te, NY; apgynė filosofijos daktaro disertaciją. 1951–74 *Amerikos balso* lietuvių sk. direktorius. Nuo 1975 VLIKo polit. reikalų pirmininkas. Parašė knygų: *History of the Lithuanian Nation* (1948), *Genocide in Lithuania* (1950), *Tannenberg* (1961), *Lietuvos sukilimas 1862–1864 metais* (1970), *Lithuania: The Outpost of Freedom* (1976), *Lithuania and the United States* (1985); studiją *Lietuviai Amerikoje prieš masinę imigraciją ir tautinį atgimimą* (1964). Parašė, išvertė į anglų kalbą

K. Gečio ir S. Sužiedėlio straipsnių knygai *Lithuania in a Twin Teutonic Clutch* (1945). Išvertė W. T. Scanlono *Dieve, pasigailėk mūsų* (1932; su broliu Petru), *Pilietybės vadovėlis* (1938), P. Klimo monografiją apie Ghillebertą de Lannoy (1945). Bendradarbiavo liet. spaudoje, LE, EL.

JURGĖLA Petras (**Jurgelevičius;** 1901.IX.30 Jersey City, NY – 1992.II.19 Ellensville, NY), publicistas, skautų veikėjas. Teisininko, istoriko, visuom. veikėjo K. R. Jurgėlos brolis. Mokėsi Taganroge, Rusija, vėliau Voronežo, Rusija, M. Yčo lietuvių g-joje; čia 1915 tapo skautu. 1918 prie Vilniaus Vytauto Didžiojo g-jos jo įkurta *Vytauto* ir *Birutės* draugovės sudarė Lietuvos skautų I tuntą. Baigęs Vytauto Didžiojo g-jos 6 klases, 1919 stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Baigė Karo m-lą Kaune. Kariuomenėje tarnavo iki 1930; kapitonas (nuo 1925 dirbo kariuomenės gen. štabo spaudos ir švietimo skyriuje). Padedamas J. Jablonskio, sukūrė skautų lietuviškus terminus, įstatus ir programas, rengė skautų vadų kursus, apie skautus rašė spaudoje. 1923 redagavo žrn. *Skautas*, skautų org-jose užėmė įv. pareigas: 1924 buvo pirmojo skautų jūrų laivo *Algimantas*, 1925–27 Lietuvos jūrų skautų vadas. 1925 ir 1927–28 žrn. *Kardas* techninis redaktorius. 1931 emigravo į JAV. 1931–32 dirbo laikr. *Draugas* redakcijoje. 1932–35 S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą k-to sekretorius ir propaguotojas. 1933–35 liet. m-los Čikagoje, IL, vedėjas, 1933–36 Amerikos lietuvių s-gos centro v-bos sekretorius. 1936 leido ir redagavo žrn. *Tauta*. 1936–39 ALTo sekretorius, vėliau vicepirmininkas. 1933–37 Amerikos lietuvių legiono vado padėjėjas, inspektorius. 1936 ir 1940 priešrinkiminio demokratų vyr. k-to lietuvių sekcijos vedėjas, 1937–38 dirbo laikr. *Vienybė* redakcijoje. 1941 TF sekretorius. Buvo *Lietuvos aido* specialusis korespondentas. Parašė kn. *Pirmieji skauto žingsneliai* (1920), *Piliečių auklėjimo mokykla – skautybė* (1920), *Lietuvos ateitis* (1935), *Skautystė* (1927), *Skautų tarnavimas Tėvynei* (1927), *Skautų vadovas* (1 d., 1929), *Sparnuoti lietuviai Darius ir Girėnas* (1935), *Lietuviškoji skautija* (1975), *Generolas Povilas Plechavičius* (su Pauliumi Jurkumi, 1978). Išvertė P. Bytauto kn. *Artilerijos šaudymo vadovėlis* (1930), H. Mniszek rom. *Raupsuotoji*, su broliu Kostu – W. T. Scanlono apys. *Dieve, pasigailėk mūsų* (abi 1932), suredagavo keletą knygų. 80-mečio proga Popiežius Jonas Paulius II jį apdovanojo Šv. Silvestro ordinu, įšventino į Šv. Silvestro ordino riterius.

Petras Jurgėla

JURGELAITIS Antanas Antoninas (1917.VI.9 Bostone, MA – 1971.VI.20 D. Britanijoje), kunigas dominikonas. Filologijos daktaras (1948). 1935 baigė Bostono Lotynų m-lą (Latin School). 1935–37 studijavo Providence koledže, RI, vėliau – Šv. Tomo koledže St. Paule, MN; 1939 įgijo bakalauro laipsnį. 1938 įstojo į dominikonų ordiną, 1944 įšventintas kunigu. 1945 Nekalto prasidėjimo pontifikaliniame f-te Vašingtone, DC, baigė teologiją. Limos, Peru, katalikų un-te studijavo ispanų lit-rą; įgijo daktaro laipsnį. Dar studijavo San Marcoso un-te Limoje ir Santo Domingo un-te Dominikoje. Nuo 1949 Providence koledže dėstė ispanų kalbą ir lit-rą; nuo 1956 rekolekcijų vedėjas, nuo 1959 užsienio kalbų katedros vedėjas. Buvo Lietuvos vyčių veikėjas, bendradarbiavo *Darbininke*, *Vytyje*.

JURGELIONIS Kleopas (slap. **Kalėdų Kaukė**; 1886.I.5, n. s. I. 17 Virbališkiuose, Kupiškio vls. – 1963.XII.24 Riverside, CA; palaidotas Čikagoje, IL), teisininkas, poetas, vertėjas, visuomenininkas. Nuo 1896 gyveno Sankt Peterburge. 1903 čia baigė prog-ją, dalyvavo liet. teatro veikloje. 1907–08 gyveno Škotijoje, redagavo laikr. *Rankpelnis*. 1908 studijavo kalbotyrą Krokuvos Jogailos un-te, Lenkija. Nuo 1909 gyveno JAV. 1919 Čikagos De Paulo un-te baigė teisę. Dirbo advokatu. 1919–23 laikr. *Naujienos* administratorius. 1938–41 redagavo laikr. *Tėvynė*. Buvo JAV liet. saviveiklos teatrų režisierius, aktorius. Parašė kn. *Panemunėlio tarmės fonetika* (1911), *Kun. A. Vienožinskis ir jo dainos* (1911), sudarė liet. tautosakos rink. *Mįslių knyga* (1913). Sukūrė radijo vaidinimų ciklą *Makalų šeimyna* (1930–40); juose vaidino ir pats. Išvertė W. Shakespeare *Makbetą* (1915), A. Mickevičiaus, R. Tagore, Omaro Chajamo, D. R. Kiplingo poezijos. Poezijai (rink. *Glūdi liūdi*, 1916) būdinga individualistiniai meilės išgyvenimų motyvai, žmogaus likimo, gamtos temos, grakšti estetinė forma. Po II pasaul. karo išspausdino eilėraščių žrn. *Aidai*; 1959 sudarė poezijos rinktinę (liko rankraštis). 1971 Vilniuje išleista kūrinių rinktinė *Glūdi liūdi*.

Kleopas Jurgelionis

Danguolė Jurgutienė

JURGUTIENĖ Danguolė (**Šeputaitė;** g. 1935. I.26 Akmenėje), dailininkė, farmacininkė. Mokėsi Šiauliuose. Per II pasaul. karą su tėvais pasitraukė į Vokietiją, gyveno Münchene. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Detroite, MI. 1956 Wayne valstijos un-te Detroite gavo bakalauro laipsnį. 1956–57 dirbo farmacininke Henry Fordo ligoninėje Detroite, vėliau kaip chemikė *Park Davis ir Co.* vaistų b-vėje. Taip pat mokytojavo *Žiburio* lituanistinėje m-loje. Nuo 1972 studijavo dailę Oaklando un-te, MI, Birminghamo–Bloomfieldo, MI, dailės studijoje. Nuo 1975 tęsė dailės studijas Londono un-te D. Britanijoje. Nuo 1977 dalyvauja liet. ir amerikiečių parodose. Surengė individualinių parodų Southfielde, MI, Čikagoje, IL, Detroite, Rochesteryje, MI, Toronte. Sukūrė tapybos kompozicijų (peizažų ciklas, 1977–88; ciklas *Michigano impresijos,* 1991–93), paveikslų mišria technika (ciklai *Atspindžiai,* 1989–94, ir *Odisėja,* 1992–94), apipavidalino knygų, jas iliustravo (V. Alanto *Paversmiai,* 1982, *Gelmių balsai,* 1984). Kūriniuose vyrauja vidaus išgyvenimų nuotaikos, žemės ir erdvės motyvai, realistinių ir abstrakčių formų sąsaja, formų dinamika. Aktyviai dalyvauja visuom. veikloje: viena iš Detroito ASS steigėjų, jo pirmininkė; JAV LB Detroito sk. vicepirmininkė (1958–59), JAV LB centro v-bos sekretorė (1979–82); *Gabijos* Detroito tuntininkė (1983–85). Priklauso Farmingtono, MI, dailininkų d-jai, Birminghamo–Bloomfieldo dailės d-jai, Michigano akvarelistų asociacijai.

JURGUTIS Aloyzas (g. 1939.VI.9 Laukuvoje, Tauragės aps.), dirigentas, kompozitorius. 1963 baigė Lietuvos konservatoriją (dirigento ir muz. mokytojo specialybę). 1963–66 dėstė Kazachijos konservatorijoje Alma Atoje. 1967 stažavo P. Čaikovskio konservatorijoje Maskvoje. 1967–74 dėstė Lietuvos konservatorijoje, buvo vienas šios konservatorijos choro vadovų. 1974 iš Jugoslavijos slapta perėjo sieną į Italiją ir paprašė politinio prieglobsčio. Tais pačiais metais persikėlė į JAV. Dėstė Čikagos, IL, konservatorijoje (1974–81), dirbo choro vadovo asistentu, vadovavo *Dainavos* ansambliui. 1975–76 Čikagos liet. operos dirigento asistentas. Dirigavo J. Kačinsko *Juodą laivą,* J. Gaidelio *Gintaro šaly,* V. Marijošiaus *Priesaiką.* 1976 dirigavo liet. taut. šokių šventės simf. orkestrui. Vienas JAV ir Kanados liet. dainų švenčių dirigentų (1978, 1983). 1981 Čikagos konservatorijai nustojus veikti, vertėsi privačiomis pamokomis. Nuo 1983 gyveno Los Angelese, CA. Kurį laiką vargonininkavo Šv. Kazimiero parapijoje, dėstė Eubanks konservatorijoje. Sukūrė muzikinių scenos veikalų *Dainavos* ansambliui: D. Bindokienės *Pamario pasaka* (1976), *Kūlgrinda* (1977, pagal N. Jankutės-Užubalienės libretą); *Emilija Pliaterytė* (1979, pagal A. Kairio libretą); *Čičinskas* (1980, pagal A. Kairio libretą), *Vilniaus pilies legenda* (1982, pagal A. Balašaitienės libretą), fantaziją styg. orkestrui, vokalinių kūrinių, kūrinių fortepijonui. Aranžavo ir orkestravo muz. kūrinių liet. kultūriniams renginiams. Gyvena Floridoje.

Aloyzas Jurgutis

JURGUTIS Jonas Augustinas (g. 1937.XI.11 Lietuvoje), gydytojas chirurgas. 1960 bakalauro laipsniu baigė Wayne valstijos un-tą, MI, 1963 to paties un-to Med. koledžą; M. D. 1963–64 stažavo Santa Monicos, CA, ligoninėje. 1966–70 specializavosi bendrosios chirurgijos ir ortopedinės chirurgijos srityje. 1964 įgijo teisę praktikuoti Michigano ir Kalifornijos valstijose. Dirba Santa Monicos ligoninėse. Kartu yra Pietų Kalifornijos un-to Med. m-los Los Angelese asocijuotasis profesorius. Priklauso amer. profesinėms s-goms ir org-joms. Turi 4 išradimus, iš jų 3 patentuoti.

JURGUTYTĖ Ona (**motina Aloyza;** 1898.XII.7 Westville, IL – 1959.XI.30 Pittsburghe, PA), vienuolė, pedagogė. 1912 buvo įstojusi į lenkų Šv. Šeimos nazaretiečių vienuoliją. 1922 su grupe lietuvaičių atsiskyrė iš šios vienuolijos ir Pittsburghe įkūrė III Šv. Pranciškaus ordino Dievo Apvaizdos seserų vienuoliją. 12 metų buvo Pittsburgho vienuolyno viršininkė, 6 metus gen. sekretorė ir m-lų inspektorė. Viena Lietuvaičių seserų in-to steigėjų (1953) ir jo sekretorė. JAV LB Švietimo tarybos vicepirmininkė. Amer. spaudoje yra paskelbusi liet. tautosakos vertimų.

JURKĖNAS Juozas (1906.III.16 Vilniuje – 1988.IV.26 Čikagoje, IL), miškininkas. 1927 baigė Ukmergės g-ją, 1929 – Aukštesniąją miškų m-lą Alytuje. Čia suorganizavo styginių orkestrą, koncertavo miesto visuomenei. Vėliau mokėsi Karo m-loje Kaune. 1930 girininkas Marijampolės miškų urėdijoje, nuo 1931 – Jūrės girininkijoje. Jūrėje vadovavo šaulių būriui; jo pastangomis 1935 čia pastatyti Šaulių namai. Vėliau paskirtas Alytaus mokomosios miškų urėdijos urėdo pavaduotoju. Eigulių kursuose dėstė geodeziją, vadovavo Alytaus kuopos šauliams. 1939 mobilizuotas, paskirtas Daugų pasienio bataliono adjutantu. Vėliau slapstėsi Vilniuje. 1942–44 Generalinės miškų direkcijos referentas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, gyveno Augsburgo ir Haunstetteno stovyklose. 1949 apsigyveno JAV, Worcesteryje, MA. Dirbo f-ke, vakarais mokėsi braižybos. Gavęs diplomą, ~ 15 metų dirbo braižytoju. Buvo šaulių kuopos garbės narys. Apdovanotas Šaulių žvaigždės ordinu (1935).

JURKEVIČIUS Konstantinas (1908.X.11 Lavidės dvare, Latvija – 1957 pab. Niujorke, NY), dainininkas (tenoras). Nuo 1930 tarnavo Latvijos kariuomenėje. Grįžęs iš kariuomenės, apsigyveno Rygoje, giedojo katedros chore. Gavęs stipendiją, dainuoti mokėsi Rygos liaudies konservatorijoje pas M. Vetrą. 1937 pirmąkart dainavo Rygos radiofone, buvo priimtas į Dono kazokų chorą. Kaip tenorų grupės solistas su šiuo choru koncertavo daugelyje šalių. Su choru įdainavo solo partijų, tarp jų – Ch. Gounod *Ave Maria, Indų pirklio daina* (N. Rimskio–Korsakovo opera *Sadko*), R. Gliero *Serenada*. Solo dainavo filme *The Cossack Story* (1942). Kurį laiką tarnavo JAV kariuomenėje. Vėliau taisė ir derino fortepijonus, dirbo pašte.

Jonas Jurkūnas

JURKŪNAS Jonas (g. 1915.VI.28 Vindeikiuose, Musninkų vls., Ukmergės aps.), statybos inžinierius, visuomenės veikėjas. 1937 baigė Karo m-lą Kaune (jaun. leitenantas), 1942 – VDU Statybos f-tą. 1939–40 un-to Studentų atstovybės v-bos sekretorius, korp. *Neo-Lithuania* v-bos vicepirmininkas. Per okupacijas dalyvavo pogr. veikloje: 1941–44 LLKS vyriausiosios vadovybės organizacinio sk. vedėjas, 1943–44 prezidiumo pirmininkas. 1942–44 dirbo *Lietūkyje* turto ir statybos sk. vedėju. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1946–49 buvo Lietuvių aukštesniosios technikos m-los Augsburge direktorius. 1949 persikėlė į JAV. 1956–61 b-vės *Venta Engineering Inc.* prezidentas, 1963–87 b-vės *Bartkus and Associates Inc.* Čikagoje, IL, direktorius, iždininkas, viceprezidentas. 1952–54 ALIAS pirmininkas. 1955–61 ALTS v-bos narys, 1965–67 pirmininkas, nuo 1986 tos s-gos garbės narys. 1955 Kultūros fondo Čikagoje v-bos narys. 1961–64 JAV LB centro v-bos narys. 1967–84 Liet. tautinių namų Čikagoje direktorius ir v-bos pirmininkas,

nuo 1985 tų namų direktorių tarybos garbės pirmininkas. 1978–92 VLIKo tarybos narys, kurį laiką tos tarybos polit. kom-jos pirmininkas. 1989–92 Lietuvių tautinio kultūros fondo v-bos pirmininkas, vėliau to fondo tarybos narys. V. Banaičio operos *Jūratė ir Kastytis* klavyro, A. Rannito monografijos *Čiurlionis* (anglų k.) išleidimo kom-jų narys. Kn. *Korporacija Neo-Lithuania* red. kolegijos pirmininkas. Apdovanotas Vytauto Didžiojo ordino III laipsnio medaliu (1937), LSS medaliu *Už nuopelnus* (1962), korp. *Neo-Lithuania* aukso žiedu (1966).

JURKŪNAS Juozas (1904.I.16 Paseiviuose, Seivių vls., Seinų aps. – 1973.XII.17 Los Angelese, CA), teisininkas, visuomenės veikėjas. Jūros teisių daktaras (1931). 1926 baigė Kauno suaugusiųjų g-ją. Besimokydamas g-joje, buvo vienas Seinams vaduoti s-gos (ji vėliau įsijungė į Vilniui vaduoti s-gą), Lietuvos moksleivių tautininkų org-jos (1926) steigėjų. 1926–28 studijavo VDU Teisių f-te, 1928–31 Briuselio un-te; gavo daktaro laipsnį. 1933 baigė Klaipėdos karo m-lą. 1933–36 Klaipėdos uosto juriskonsultas, 1935–37 I jūrininkystės inspektorius. Jo iniciatyva 1934, įteikus vyriausybei memorandumą dėl jūrininkystės, surengta pirmoji Jūros diena Klaipėdoje, 1935 įsteigta jūrininkystės inspekcija ir Lietuvos buriuotojų s-ga (abiejų vadovas), 1936 atidaryta buriavimo m-la Klaipėdoje, parengtas Jūrų prekybos laivų vadovybės įstatymas (pirmasis lietuviškas jūrų įstatymas Lietuvoje). Vienas Prekybos in-to (1935) steigėjų, Lietuvos tautininkų s-gos skyriaus pirmininkas Klaipėdoje. Nuo 1938 dirbo Užsienio reikalų m-joje: 1940 pasiuntinybės sekretorius Taline, sovietams okupavus Lietuvą, – Berlyne. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke, NY, nuo 1955 Los Angelese, CA. Dalyvavo JAV LB, Los Angeleso ALTS veikloje, bendradarbiavo *Vaire, Lietuvos aide* ir kt.

JURKŠTAS Petras Gediminas (1916.X.15 Charkove, Ukraina – 1990.X.21 Čikagoje, IL), teisininkas. 1938 baigęs g-ją, 1939 įstojo į VDU Teisių f-tą. 1940 sovietams okupavus Lietuvą ir 1941 prasidėjus karui, buvo aktyvus pasipriešinimo kovotojas, VLIKo narys. Vėliau vokiečių areštuotas, ištremtas į Vokietiją. 1945 išvaduotas Amerikos kariuomenės. 1945–49 studijavo ekonomikos mokslus Tübingeno un-te, Vokietija. 1946 vienas akademinio *Šviesos* sambūrio steigėjų. Vėliau persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Baigė Transporto vadybos koledžą Čikagoje. Dirbo *Glendenning Motorways* asociacijos transporto tyrėju. Priklausė LLKS, Lietuvių politinių kalinių s-gai. Literatūrinės valandėlės *Pelkių žiburėlis* (1953–1978) *Margučio* radijuje Čikagoje iniciatorius ir vedėjas.

Juozas Jurkus

JURKUS Juozas (g. 1918.II.2 Birštone, Alytaus aps.), visuomenininkas. 1938 baigė Prienų *Žiburio* g-ją, 1940 – Karo m-lą Kaune. 1946–48 Müncheno, Vokietija, UNRRA un-te studijavo ekonomiką. 1949 persikėlęs į JAV, apsigyveno Rochesteryje, NY. 1956–58 buvo JAV LB apylinkės pirmininkas. 1958–63 dramos mėgėjų būrelio pirmininkas. Bendradarbiavo *Drauge, Dirvoje.*

JURKUS Martynas (**Eurkoos;** 1879.IX.10 Raudėnuose, Telšių aps. – 1955.VII.25 Vašingtone, DC), dirigentas. Muzikos pradėjo mokytis Rucavoje, Latvija. 1892 su tėvais apsigyveno JAV. Bostone, MA, mokėsi groti fleita ir klarnetu. ~ 30 metų buvo JAV karo laivyno orkestro dirigentas.

Paulius Jurkus

JURKUS Paulius (g. 1916.VII.29 Žemaičių Kalvarijoje, Alsėdžių vls., Telšių aps.), rašytojas, dailininkas, visuomenininkas. 1932 baigė Sedos prog-ją, 1936 – Telšių g-ją. Studijavo filosofiją VDU Teologijos-filosofijos f-te, vėliau liet. k. ir lit-rą Vilniaus un-te, 1943 jį baigė. Mokytojavo Kauno VI g-joje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Dėstė liet. m-lose, redagavo *Aidus, Ateitį*. 1946–48 Popiežiaus misijos tautinio liet. delegato įstaigos sekretorius. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke, NY. 1949–50 *Aidų*, 1951–55 ir 1958–60 *Ateities* redaktorius. 1951–93 dirbo *Darbininko* redakcijoje. Kūrybą (eilėraščius, apsakymus) pradėjo publikuoti 1937. Novelėse (rink. *Pavasaris prie Varduvos*, 1954) vyrauja romantiniai Lietuvos praeities ir tautinio atgimimo laikų prisiminimai, pasakų ir legendų motyvai. Romane *Smilgaičių akvarelė* (1957, *Draugo* premija) spalvingai vaizduojama Žemaitijos bažnytkaimio kasdienybė, jaunimo pramogos, įvairūs nuotykiai, meilės ir pavydo intrigos. Parašė padavimų apie Vilniaus praeitį (rink. *Ant Vilnelės tilto*, 1968, *Kai Vilniaus liepos žydi*, 1985), tautosakinę poemą *Juodvarniai* (1975), eilėraščių (rink. *Namų ugnis*, 1945, *Klevai prie vartų*, 1993). Kūrybai būdinga realistinių ir romantinių bei fantastinių elementų jungimas, intymi lyrinė pasakojimo intonacija, poet. pakilumas, švelnus humoras. Apipavidalino ir iliustravo ~ 100 knygų, sukūrė tapybos ir grafikos kompozicijų. Period. spaudoje paskelbė dailės ir lit-ros kritikos straipsnių, recenzijų. Parengė vadovėlių lituanistinėms m-loms (*Lituanika*, 1979). Dalyvauja JAV LB, ateitininkų veikloje. Priklauso Liet. rašytojų d-jai (nuo 1989 jos pirmininkas).

JURKUS Pranas (g. 1927.IV.15 Kretingoje), teisininkas, ekonomistas, visuomenės veikėjas. Mokėsi Kretingos g-joje. Pasitraukęs į Vokietiją, 1948 baigė Lübecko liet. g-ją. Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge studijavo ekonomiką ir teisę. Jį uždarius, studijas tęsė Hamburgo, vėliau Bonos un-te, jį 1956 baigė. 1957 apsigyveno JAV. 1960 baigė La Salle un-tą Čikagoje, IL, ir įgijo komercinės teisės bakalauro laipsnį. Nuo 1969 dirbo bankuose; 1985 *International Banking Consultant* viceprezidentas. Dalyvavo skautų veikloje. 1960–64 priklausė Lietuvių kultūros fondui. 1984–88

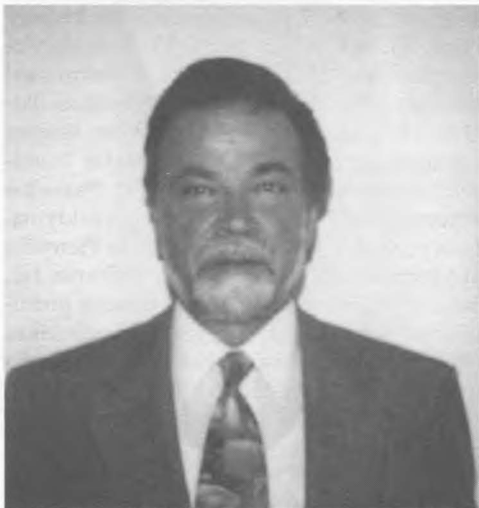

Pranas Jurkus

Alfonsas Jurskis

Amerikos liet. respublikonų lygos pirmininkas, 1989–92 Lietuvių verslo puoselėjimo d-jos vicepirmininkas, 1989–96 *Dantų sveikatos talkos Lietuvai* organizatorius ir direktorius. VIII MKS (1993) Ekonomikos sekcijos pirmininkas. Priklauso amer. prof. org-joms ir d-joms, turi profesinių apdovanojimų. Parengė vadovėlį *Tarptautinės prekybos dokumentacija*, paskelbė straipsnių. Bankininkystės klausimais skaitė paskaitas.

JURSKIS Alfonsas (1894.VIII.4 Akmenytėje, Pumpėnų vls., Panevėžio aps. – 1966.VII.31 Philadelphijoje, PA), radiotechnikos inžinierius. Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas. 1912 baigė Jelgavos, Latvija, realinę m-lą; čia veikė slaptoje liet. moksleivių kuopelėje. 1912–16 studijavo Sankt Peterburgo politechnikos in-te. Studijuodamas dalyvavo liet. techninės terminologijos kūrime, suorganizavo šio in-to liet. studentų būrelį. 1916 baigęs spec. radiomechanikų kursus, iki 1919 tarnavo radistu ledlaužiuose. 1924 baigė Aukštąją elektrotechnikos m-lą Paryžiuje. Mokydamasis dirbo Eiffelio bokšto radijo stotyje. 1924 įsteigė Aukštųjų karo technikos kursų Kaune radijo laboratoriją, iki 1940 jai vadovavo. 1926 suorganizavo Lietuvos radiofoną, 1927–29 buvo radijo tarybos sekretorius. Nuo 1927 Lietuvos un-to (nuo 1930 VDU) Kaune dėstytojas, docentas, radiotechnikos katedros vedėjas, Technologijos f-to prodekanas. Įkūrė Lietuvos karių ir civilių radijo mėgėjų d-jas, joms vadovavo. Buvo Lietuvos jūrininkų s-gos v-bos sekretorius. Parašė vadovėlį *Radiotechnika* (1927), studijų (*Kreipiamoji radiotelegrafija ir radiogoniometrija; Akustika ir patalpų įgarsinimas; Mūsų galingoji radijo stotis*, 1926). Bendradarbiavo *Bangose*, *Išeivių drauge* (D. Britanijoje). 1944 pasitraukęs į Vokietiją, pateko į Haunstetteno stovyklą Augsburge. 1946–48 Augsburgo aukštesniosios technikos m-los direktorius ir dėstytojas, Nürtingeno aukštesniosios technikos m-los dėstytojas. Buvo Inžinierių tremtinių d-jos centro v-bos pirmininkas, 1946–49 Augsburgo liet. kultūrininkų sambūrio *Alka* vadovas. 1949 persikėlė į JAV, dėstė Temple un-to Philadelphijoje, PA, Technikos in-te. 1950 įsteigė ALIAS Philadelphijos skyrių ir jam vadovavo. Buvo Liet. karių veteranų s-gos *Ramovė* sk. vicepirmininkas, D. Britanijos, Prancūzijos ir JAV radijo org-jų narys. LE bendradarbis.

Liūtas Kazys Jurskis

JURSKIS Liūtas Kazys (g. 1930.IX.15 Kaune), inžinierius, visuomenės veikėjas. Inž. A. Jurskio sūnus. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. 1953 baigė Philadelphijos, PA, Temple un-to Technikos in-tą.

Kazimieras Juršėnas

1960 Drexelio un-te Philadelphijoje įgijo bakalauro, 1966 Temple un-te – magistro laipsnį. 1960–72 dirbo Amerikos radijo korporacijos Rivertone, NJ, vyr. inžinieriumi. 1972–76 Pennsylvanijos un-to Inžinerijos m-los viršininkas, 1976–87 Bellio laboratorijos Murray Hille, NJ, vyr. inžinierius, inžinerijos sk. viršininkas. Nuo 1987 Mechaninės ir elektros inžinerijos projektavimo b-vės savininkas. Turi profesionalaus inžinieriaus teises keliose valstijose. Parengė vadovėlį *Mokyklų ir universitetų patalpų planavimas* (1978). Paskelbė straipsnių apie kompiuterių patalpų šaldymą. Dalyvavo JAV LB veikloje (1965–66 Pietryčių apygardos vicepirmininkas). Delrano, NJ, miesto tarybos narys, 1972–74 tarybos pirmininkas. Tarpt. Rotary org-jos sk. pirmininkas (1982), apygardos sekretorius (1994). Prisidėjo prie Kauno Rotary klubo atkūrimo. Priklauso ALIAS (Philadelphijos sk. pirmininkas), skautams vyčiams.

JURSKYTĖ Snieguolė (**Jurskis;** g. 1932.VIII.5 A. Panemunėje, Kaune), inžinierė, visuomenės veikėja. Inž. A. Jurskio duktė. 1944 su tėvais pasitraukė į Vakarus. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Philadelphijoje, PA. Ten 1954 baigė Temple un-to Technikos in-tą. 1960–86 dirbo projektuotoja pram. architektūros srityje. Aktyviai dalyvauja liet. visuom. veikloje. Priklausė skautėms, Liet. studentų s-gai (1952–54 jos sk. sekretorė). 1959–62 mokytojavo V. Krėvės lituanistinėje m-loje. Liet. moterų klubų federacijos Philadelphijos klubo iždininkė (1962–80), vicepirmininkė (1976–82); Žmogaus teisių k-to vadovė (1978–82), pirmininkė (nuo 1982). 1970–74 ir 1978–81 ALIAS sk. sekretorė. Veikia JAV LB: Philadelphijos v-bos narė informacijai (1969–71), Krašto v-bos sekretorė (1970–72). 1969–73 Amerikos liet. respublikonų Philadelphijos tarybos sekretorė. 1976–92 jos iniciatyva suorganizuoto Vasario 16-osios g-jos Vokietijoje rėmėjų būrelio vadovė. Surengė liet. tautodailės ir spaudos parodų. Nuo 1966 bendradarbiauja liet. spaudoje.

JURŠĖNAS Kazimieras (1889.X.7 Lietuvoje – 1974 Čikagoje, IL), kunigas. 1912 įšventintas kunigu, buvo kapelionas ir vikaras Naugarduke, Baltarusija. Bolševikų iš ten išvarytas

Snieguolė Jurskytė

klebonavo Babinavičiuose, Baltarusija. Buvo suimtas už liet. veiklą, 8 metus kalėjo Sibire. 1933 rudenį per keitimąsi polit. kaliniais grąžintas į Lietuvą. Antalieptėje buvo seselių širdiečių kapelionas. Pasitraukęs iš okupuotos Lietuvos į Vokietiją, buvo Blombergo liet. stovyklos ir liet. g-jos kapelionas. Gyvendamas JAV, Čikagoje, dirbo pastoracinį darbą Šv. Kryžiaus liet. parapijoje. Nuo 1952 priklausė Ateitininkų federacijos vyr. tarybai.

Juozas Jusevičius

JUSEVIČIUS Juozas (1899.XI.12 Kalesninkuose, Alytaus aps. – 1959.III.5 Omahoje, NE), kunigas, visuomenininkas. 1913 emigravo į JAV. 1922 baigė La Salette koledžą Hartforde, CT. Marijos seminarijoje Orchard Lake, MI, studijavo filosofiją, Marijos seminarijoje Baltimorėje, MD – teologiją. 1927 įšventintas kunigu. Hinsdale, IL, marijonų seminarijoje 2 metus dėstė lotynų ir anglų kalbas. Vėliau – Švč. Mergelės Marijos Gimimo liet. parapijos vikaras, Šv. Kryžiaus ligoninės Čikagoje kapelionas, nuo 1932 Šv. Antano liet. parapijos Omahoje, NE, klebonas. 1936 Omahoje jo rūpesčiu pastatyta mūrinė bažnyčia, 1945 – mokytojų namai, rekonstruota m-la. Bendradarbiavo katalikų spaudoje: *Tiesos kelyje* (Lietuvoje), *Drauge, Darbininke* (JAV). Parašė rel. turinio knygų: *Mūsų kelias* (1929), *Mūsų vaikų laimė* (1930), *Dievo ir artimo meilė* (1931), *Paguodos žodis ligoje* (1932), *Geras parapijietis* (1955). Padėjo liet. pabėgėliams atvykti ir įsikurti JAV.

JUSIONIS Jonas (1900.II.16 Sklodoniuose, Rodunės vls., Lydos aps. – 1991.XII.6 Santa Monicoje, CA), gydytojas. Baigė Vilniaus mkt. seminariją, Vytauto Didžiojo g-ją, 1929 – Lietuvos un-tą Kaune. Už pasipriešinimą V. Kapsuko vyriausybei buvo persekiojamas. 1929–31 dirbo Kauno Šv. Luko ligoninėje, 1931–34 vadovavo Joniškėlio ligoninei, 1934–39 Valstybinio higienos in-to Kaune sk. vedėjas. 1939–44 Vilniaus aps. gydytojas; be to, kurį laiką vadovavo Vilniaus higienos in-tui, buvo Šv. Juozapo ligoninės kuratorius, Vilniaus un-to poliklinikos ordinatorius ir miesto Ligonių kasos gydytojas. Vok. okupacijos metais kartu su motina iš geto išgelbėjo keliolika žydų. Pasitraukęs į Vokietiją, dirbo Plaueno konsultacinėje vidaus ligų klinikoje, vertėsi priv. praktika, gydytojavo pabėgėlių stovykloje

Jonas Jusionis

netoli Stuttgarto. 1946 persikėlęs į JAV, gydytojavo įvairiose Ilinojaus ligoninėse. Nuo 1953 iki pensijos dirbo Jeffersono Barrackso veteranų administracijos ligoninėje prie St. Louiso, MO. Buvo vienas korp. *Gaja* steigėjų, veikė Vilniui vaduoti ir šaulių s-gose.

JUŠKA Alfonsas (g. 1911.I.21 Naujadvaryje, Ramygalos vls., Panevėžio aps.), agronomas. 1930 baigė g-ją Kaune. Iki 1939 studijavo Ž. ū. akademijoje Dotnuvoje. 1932–34 Studentų ateitininkų klubo *Algimantas* ir 1933–34 Studentų ateitininkų s-gos pirmininkas. 1935–36 vadovavo kooperacinei s-gai *Sodyba.* Baigė Karo m-lą Kaune, 1937–40 dirbo Ginklų v-bos tyrimų laboratorijoje. 1940–44 kooperacinės s-gos *Linas* Prekybos sk. vedėjas. Pasitraukęs į Vokietiją, 1947–49 dirbo Ravensburgo liet. bendruomenės v-boje. 1949 apsigyveno JAV, Detroite, MI. Dalyvavo liet. veikloje.

Antanas Juška

JUŠKA Antanas (1913.V.13 Gelažiuose, Vadoklių vls., Panevėžio aps. – 1979.I.23 Čikagoje, IL), kunigas, istorikas, visuomenės veikėjas. Istorijos daktaras (1948). Mokėsi Panevėžio berniukų g-joje, studijavo Kauno kun. seminarijoje. 1940 baigė teologijos studijas VDU ir įšventintas kunigu. 4 metus buvo Šeduvos prog-jos kapelionas. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, buvo Ravensburgo liet. stovyklos kapelionas. 1945 išvyko į Italiją ir iki 1948 mokėsi Popiežiniame Grigaliaus un-te Romoje. Apgynė disertaciją apie Mindaugo santykius su Šv. Sostu. Nuo 1948 gyveno JAV, buvo Čikagos Šv. Mykolo liet. parapijos vikaras. Aktyviai reiškėsi liet. veikloje: 1953–55 BALFo direktorius ir vicedirektorius, 1953–55 *Kunigų vienybės* sekretorius, nuo 1953 ALRKF gen. sekretorius, nuo 1954 JAV Ateitininkų sendraugių s-gos vicepirmininkas, nuo 1955 JAV LB tarybos narys. Rašė liet. katalikiškoje spaudoje. Nuolatinis laikr. *Draugas* bendradarbis; jo paskatinta redakcija organizavo liet. romano konkursą. Nuo 1950 *Draugo* bendradarbių klubo pirmininkas. Rašė į LE.

JUŠKA Jonas (1886.XII.15, n. s. XII.27 Būtėnuose, Anykščių vls. – 1982.V.3 Niujorke, NY), literatas, visuomenininkas. 1906 emigravo į JAV. Dalyvavo liet. kultūrinėje veikloje, mėgėjų teatro vaidinimuose. Priklausė Liet. meno s-gai. Parašė pjesių (*Rusijos darbininkų darbo biuras,* 1921, J. Juškučio slap.; *Dvaro bernas, Trilypė pora*), period. spaudoje (daugiausia *Laisvėje* ir *Vilnyje*) paskelbė eilėraščių.

JUŠKA Jonas (1913.III.30 Kretingos aps. – 1994.IX.25 Čikagoje, IL), žurnalistas, visuomenininkas. Mokėsi Kretingoje, Klaipėdoje, Plungėje, Kaune. Atlikęs karinę prievolę Lietuvos kariuomenėje, dirbo Vidaus reikalų m-joje Kaune. Sov. okupacijos metais buvo atleistas iš darbo, slapstėsi, mokytojavo. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Bridgeporte, CT, turėjo savo maisto produktų parduotuvę, vėliau

Jonas Juška

dirbo b-vėje *Parama*. Su kitais įsteigė sporto klubą *Lituanica* (buvo pirmininkas, v-bos narys), rūpinosi futbolo komandų ugdymu ir išlaikymu. *Drauge, Pasaulio lietuvyje* paskelbė straipsnių apie sportą, klubo veiklą, futbolo rungtynių aprašymų. Priklausė Liet. žurnalistų s-gai.

Rapolas Juška

JUŠKA Rapolas (**Juško;** 1905.III.5 Brocktone, MA – 1982.VII.24 Kansas City, MO), dainininkas (bosas), natų leidėjas. Muzikos mokėsi iš tėvo vargonininko. Mirus tėvui, vargonininkavo liet. parapijose Providence, RI (nuo 1918) ir New Havene, CT (nuo 1921). Mokėsi N. Anglijos konservatorijoje Bostone, MA, Yale un-to, CT, Muz. m-loje. 1924–26 vargonininkavo liet. parapijoje Elizabethe, NJ. 1926–29 studijavo Curtis muz. in-te Philadelphijoje, PA, ir pas buvusį Paryžiaus konservatorijos prof. Gregorzą. Baigęs dainavimo studijas, 1929–31 dainavo Philadelphijos operoje (sukūrė 26 vaidmenis). Nuo 1930 dar ir vargonininkavo Baltimorėje, MD, buvo liet. radijo valandėlės vadovas. 1934–44 Bostono liet. parapijos vargonininkas, vadovavo chorui, su juo koncertavo. Bostone 14 metų vadovavo *McLaughlin and Reilly* natų leidyklai. Koncertavo kaip solistas. Nuo 1950 Grigališkojo Amerikos in-to (Toledo, OH) bažn. muzikos plokštelių leidimo ir natų spausdinimo vedėjas. Įv. vyskupijose surengė bažn. muzikos kursų. Žurnalų *The Gregorian Review* ir *Caecilia* redakcijos narys. 1945 su Niujorko, NY, Muz. centru atliko J. S. Bacho pasiją pagal Matą (dirigavo L. Stokowskis), gastroliavo JAV didmiesčiuose.

JUŠKAITIS Pranciškus (1883.XI.15 Gegužiuose, Šakių aps. – 1961.XII.1 Cambridge, MA), kunigas, visuomenininkas. Prelatas. Mokėsi Šakiuose. 1905 emigravo į JAV. 1907–12 studijavo Valparaiso, IN, un-te; įgijo bakalauro laipsnį. Baigęs Šv. Jono seminariją Brightone, MA, 1917 įšventintas kunigu. Nuo 1917 Nekalto prasidėjimo liet. parapijos Cambridge vikaras, nuo 1922 klebonas. 1926 čia įsteigė parapinę aštuonmetę m-lą. 1950 buvo ALRK MS dvasios vadas. Veikė ALRK moksleivių susivienijime, Liet. Romos katalikų pilnųjų blaivininkų susivienijime (pirmininkas), Liet. darbininkų s-goje (kontrolės komisijos narys). 1918 *Moterų dirvos*, 1920 blaivybės laikr. *Tautos rytas* redaktorius. Bendradarbiavo katalikiškoje spaudoje. Parengė maldaknygę *Maldų šaltinis, Mažą katekizmą, Eucharistines stacijas*. Materialiai parėmė J. Vaitkevičiaus kn. *Gyvoji dvasia* (4 t., 1950–52) išleidimą.

JUŠKĖNAS Gerardas (**Juskenas;** g. 1917. XI.17 Saratove, Rusija), skautų veikėjas, fotografas. 1937 baigė Alytaus g-ją. Studijavo VDU ir Vilniaus un-te. Nuo 1931 priklauso Skautų s-gai. 1938 korp. *Vytis* v-bos sekretorius. 1940 su kitais įsteigė šią korporaciją Vilniaus un-te. Bendradarbiavo *Skautų aide, Lietuvos aide*. Per okupacijas dalyvavo pogr. veikloje, platino neleg. spaudą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Ten baltų pabėgėlių stovyklose organizavo skautus; 1948 pakeltas skautininku. 1949 persikėlė į JAV. Apsigyveno Bostone, MA. Iš pradžių dirbo g-loje, 1957–82 draudimo įstaigos Hudsone, OH, kompiuterininkas. Kartu aktyviai dalyvavo skautų veikloje; pakeltas vyriausiuoju skautininku. Nuo 1953 gyveno Clevelande, OH, įsitraukė į *Pilėnų* skautų tunto veiklą (buvo iždininkas, vėliau skautininkų ramovės seniūnas). Nuo 1963 priklauso Clevelando fotografijos d-jai, nuo 1968

Gerardas Juškėnas

Amerikos fotografijos d-jai. Dalyvauja pasaul. parodose (eksponuoja gamtos ir kelionių vaizdų skaidres). JAV LB narys. Bendradarbiauja *Dirvoje, Tėvynės garsų* radijo stotyje.

JUŠKĖNIENĖ Anelė (**Juskenas, Kazlauskaitė**; g. 1919 Rochesteryje, NY), gydytoja, visuomenininkė. Skautų veikėjo, fotografo G. Juškėno žmona. 1920 su tėvais atvyko į Lietuvą. 1929 įstojo į Skautų s-gą, ėjo įv. pareigas. Baigė Alytaus g-ją, 1942 – VDU; po metų išlaikė valst. egzaminus. 1944 pasitraukė į Vokietiją, dirbo gydytoja Britų Raudonojo kryžiaus globojamose vaikų prieglaudose. Grįžusi į JAV, dirbo Marymounto ligoninėje Garfield Heightse, OH. Čia stažavo, specializavosi ginekologijos ir anesteziologijos srityje, 1961 išlaikė specialybės egzaminus. Aktyviai veikė LGD, buvo Ohio v-bos sekretorė, iždininkė, vicepirmininkė. Skautų veikėja; Clevelando *Neringos* tunte pakelta skautininke.

JUŠKEVIČIENĖ Zuzana (**Pautienytė**; g. 1914. V.26 Suvalkijoje), skautų veikėja. Lietuvos kariuomenės kapitono A. Juškevičiaus žmona. Mokėsi Marijampolės Rygiškių Jono ir Kauno *Saulės* g-jose; pastarąją 1933 baigė. Studijavo Vilniaus un-te gamtos mokslus. 1944 su šeima pasitraukė į Vokietiją. Ten liet. pabėgėlių stovyklose organizavo skautes. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Cicero, IL. 1953–54 mokėsi Loyolos un-to Žurnalistikos in-te Čikagoje, IL. Aktyviai dalyvavo LSS veikloje: skyrių vadovė, Lietuvos jūrų skautijos vyriausioji skautininkė. ALVUDo viena steigėjų ir pirmoji pirmininkė (1985), Lietuvos didžiosios kunigaikštienės Birutės d-jos pirmininkė.

Zuzana Juškevičienė

Suorganizavo tautodailės parodų. Bendradarbiauja liet. spaudoje. Apdovanota LSS Lelijos ir Gintaro ordinais.

JUŠKEVIČIUS Andrius (1903.XII.4 Dvylikiuose, Pakuonio vls., Kauno aps. – 1993.II.23 Čikagoje, IL), kariškis. Lietuvos kariuomenės

Andrius Juškevičius

kapitonas. Mokėsi Prienų g-joje, vėliau J. Tumo suaugusiųjų g-joje Kaune. Ją baigęs, studijavo VDU Teisių f-te. 1930 baigė Karo m-lą Kaune. Dėstė Rygiškių Jono ir Marijonų g-jose Marijampolėje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Cicero, IL. Dalyvavo ALTo veikloje (buvo Cicero sk. pirmininkas), priklausė JAV LB, buvo jos apylinkės ir apygardos pirmininkas. Daug metų buvo Čikagos ramovėnų sk. pirmininkas. Vėliau vadovavo JAV LB, buvo jos centro v-bos ir tarybos prezidiumo pirmininkas. Liet. karių veteranų s-gos *Ramovė* garbės narys. Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino IV laipsnio, Šaulių žvaigždės, Tautinės Ukrainos laisvės ordinais.

JUŠKUS Albertas Juozas (**Juškevičius;** 1920. VI.25 Baltimorėje, MD – 1994.III.4 ten pat), inžinierius, visuomenininkas. 1938 baigęs Baltimorės politechnikos in-tą, įstojo į JAV karo laivyną. II pasaul. karo metu tarnavo karo laivo įguloje Ramiajame vandenyne. Nuo 1945 dirbo Marylando valstijos laivų remonto įmonėje, 1949–79 Baltimorės gaisrinėje, buvo jos remonto ir priežiūros skyriaus viršininkas.

Albertas Juozas Juškus

Aktyviai reiškėsi liet. išeivių visuom. gyvenime. 1948 su J. Ruzga įkūrė liet. radijo valandėlę, iki 1990 ją rengė ir vedė. Dainavo Baltimorės *Dainos* chore, šoko tautinius šokius *Aro* vyresniųjų grupėje. Priklausė Šv. Alfonso parapijos Šv. Vardo vyrų d-jai, parapijos visuom. klubui. Buvo Lietuvių namų b-vės direktorių tarybos narys, garbės direktorius. Suorganizavo ekskursijų į Lietuvą.

Antanas Juzaitis

JUTKEVIČIUS Jonas (**Jutt;** 1914.IX.9 Westfielde, MA – m. JAV), kunigas, visuomenės veikėjas. Mokėsi Westfielde, 1932–34 Šv. Karolio koledže Catonsville, MD. 1934–40 studijavo teologiją Montrealio, Kanada, kun. seminarijoje. 1940 įšventintas kunigu. Vikaras Worcesterio, MA, Aušros vartų, nuo 1955 – Šv. Kazimiero parapijose. Nuo 1928 priklausė Lietuvos vyčiams: 1940–55 116 kuopos dvasios vadas, 1946–51 Lietuvos vyčių vyr. dvasios vadas, nuo 1946 vadovavo jo paties šioje org-joje įkurtai Lietuvos reikalų k-jai. Nuo 1951 dar dirbo Worcesterio vyskupijos tribunole ir buvo vyskupijos jaunimo direktoriaus padėjėjas. Nuo 1961 Atholo, MA, nuo 1965 –

Jonas Jutkevičius

Worcesterio Šv. Kazimiero liet. parapijos klebonas. JAV LB tarybos narys. Katalikiškais ir jaunimo klausimais rašė amer. spaudoje, laikr. *Vytis*.

JUZAITIS Antanas (**Juozapavičius;** g. 1916. XI.16 Kirmėliuose, Raguvos vls., Panevėžio aps.), inžinierius, visuomenininkas. Inžinerijos daktaras (1947). Mokydamasis Panevėžio g-joje, 1930 įstojo į ateitininkus. 1935 šią g-ją baigė. 1940 baigęs VDU Technikos f-tą, iki 1944 dirbo jame asistentu. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1945–47 gilino studijas Aukštojoje technikos m-loje, Karlsruhe, Vokietija. 1948 persikėlė į Kanadą, projektavo įmonių, ligoninių ir kitų pastatų sistemas, prižiūrėjo jų statybą. 1952–55 Kanados LB pirmosios Krašto tarybos narys ir v-bos sekretorius. Kartu su kitais įkūrė Kanados liet. katalikų kultūros d-ją ir laikr. *Tėviškės žiburiai*. 1957 perkeltas dirbti į firmos centrą JAV, Philadelphijoje, PA; vėliau tapo pagrindiniu firmos inžinieriumi. 1982 išėjęs į pensiją, kurį laiką dar dirbo priv. konsultantu. Reiškėsi ateitininkų veikloje. Philadelphijos Sendraugių ateitininkų org-jos pirmininkas. 1970 Ateitininkų federacijos tarybos narys.

JUZĖNAS Ignas (g. 1925 Panevėžio aps.), statybos inžinierius. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Gyvendamas Augsburgo pabėgėlių stovyk-

loje, baigė g-ją. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1950–52 tarnavo JAV kariuomenėje. 1956 Ilinojaus un-te Urbanoje įgijo statybos inžinerijos bakalauro laipsnį. 1956–80 dirbo JAV kariuomenės inžinierių korpuse. 1980 įsteigė privačią statybos b-vę, iki 1992 jai vadovavo. 1993 su partneriu Lietuvoje įkūrė betono blokelių gamyklą *ALBA Corporation*. 1995 vienas Amerikos liet. kultūros namų Vilniuje steigėjų, v-bos narys.

K

KAČANAUSKAS Algirdas (1917.I.3 Sankt Peterburge, Rusija – 1977.V.9; palaidotas N. Arlingtone, NY), muzikas. Komp. Aleksandro Kačanausko sūnus. 1920 su tėvais grįžo į Lietuvą. 1929–34 muzikos mokėsi pas tėvą. 1939 baigė VDU Teisių f-tą Kaune. Studijuodamas un-te, vadovavo korp. *Neo-Lithuania* vyrų chorui ir kvartetui. 1940 baigė Karo m-lą Kaune, vadovavo kariūnų chorui. 1940–41 mokėsi Kauno konservatorijoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945 Würzburge liet. stovykloje įkūrė meno kolektyvą *Sietynas* ir jam vadovavo iki 1948. 1946–47 muzikos žinias gilino Stuttgarto aukštojoje muz. m-loje pas G. Albrechtą. 1949–50 mokytojavo Schwäbisch Gmündo g-joje. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Harrisone, NJ. 1951 įkūrė vyrų kvartetą *Aitvaras*, vadovavo *Rūtos* ansambliui. 1952 ir 1953 dirigavo New Jersey dainų ir giesmių šventės jungtiniam chorui. Nuo 1953 JAV LB Kearny–Harrisono, NJ, apylinkės k-to pirmininkas, nuo 1955 Newarko, NJ, apygardos sekretorius. 1964 Pasaul. parodos Niujorke, NY, liet. muzikų k-to pirmininkas, jungtinio choro dirigentas. Kurį laiką buvo ALRK Vargonininkų s-gos centro v-bos sekretorius, 1974 Lietuvių vargonininkų d-jos pirmininkas. Yra harmonizavęs keletą liet. liaudies dainų, išleidęs populiarių liet. dainų plokštelių.

Algirdas Kačanauskas

Aktyviai dalyvavo *Lietuvių atsiminimų* radijo laidose, televizijoje, bendradarbiavo *Muzikos žiniose*, *Darbininke*, *Vienybėje* ir kt. spaudoje.

KAČINSKAS Henrikas (1903.I.23 Viduklėje, Raseinių aps. – 1986.IX.28 Sunny Hillse, FL), aktorius. Komp., dirigento J. Kačinsko brolis. 1911–14 mokėsi Šiauliuose, 1914–18 – Rusijoje. Grįžęs į Lietuvą, mokytojavo Papilėje, Degimuose, Šiaulėnuose ir Mažeikiuose. 1922–25 studijavo A. Sutkaus vaidybos studijoje Kaune. 1923–25 *Vilkolakio* ir Tautos teatro, 1926–1936 ir 1938–40 Valstybės teatro Kaune, 1936–38 Klaipėdos, 1940–44 Vilniaus dramos teatrų aktorius. Reiškėsi kaip deklamatorius, dalyvavo *Linksmųjų brolių* ansamblyje. Dėstė vaidybos studijose, Vilniaus un-te. 1944 pasitraukė į Vokietiją; Augsburge, Detmolde vaidino liet. tremtinių dramos kolektyvuose. 1949 persikėlė į JAV. 1949–51 Bostone, MA, dėstė lituanistinėje m-loje, vadovavo dramos studijai. Vėliau persikėlė į Niujorką, NY. Čia vaidino ir režisavo liet. bei rusų aktorių trupėse, dėstė dramos studijoje, kurį laiką dirbo radijo stotyje *Amerikos balsas*

Henrikas Kačinskas

Vašingtone, DC. Nuo 1979 gyveno Sunny Hillse. Vaidmenys: Chlestakovas (V. Bičiūno *Chlestakovas Lietuvoje*, 1924; N. Gogolio *Revizorius*, 1933), Gydytojas (Ch. Dickenso *Varpai*, 1930), Rainys, Kalvaitis (V. Krėvės *Šarūnas*, 1924, 1929, *Žentas*, 1931), Malvolijus (W. Shakespeare *Dvyliktoji naktis*, 1933), Strazdelis (J. Petrulio *Prieš srovę*), Kobijus (H. Heijermanso *Viltis*, 1936), Topazas (M. Pagnolio *Topazas*, 1940), Helmeris (H. Ibseno *Nora*, 1942).

KAČINSKAS Jeronimas (g. 1907.IV.17 Vidukléje, Raseinių aps.), kompozitorius, dirigentas, pedagogas. 1923–29 mokėsi Klaipėdos muz. m-loje, 1929–31 studijavo Prahos konservatorijoje (1930 baigė J. Křižkos kompozicijos klasę, 1931– P. Dedečeko dirigavimo klasę). Pas prof. A. Hábą dar studijavo ketvirtatonių muziką. 1931–32 dirbo Valstybės teatre akompaniatoriumi. Jo iniciatyva 1932 Lietuvoje įkurta Muzikininkų progresistų d-ja, 1937 Lietuva priimta į Tarpt. šiuolaikinės muzikos d-ją. 1932–38 dėstė Klaipėdos muz. m-loje. 1933 Klaipėdoje subūrė simf. orkestrą ir iki 1936 jam dirigavo. 1934–35 statė operas Klaipėdos operos teatre. 1938–41 Kauno ir Vilniaus radiofono simf. orkestro, 1941–43 Vilniaus filh-jos orkestro, 1942–44 dar ir Vilniaus operos trupės dirigentas. 1940–44 vadovavo Vilniaus muzikos m-los simf. orkestrui, kamerinės muzikos ir dirigavimo klasėms. 1944 pasitraukė į Čekoslovakiją, vėliau į Vokietiją. 1945 Augsburgo stovykloje subūrė mišrų liet. chorą ir iki 1949 jam vadovavo, akompanavo solistams, dirigavo Augsburgo simf. orkestrui. Nuo 1949 gyvena JAV, Bostone, MA. Vargonininkavo Šv. Petro bažnyčioje (1949–94), dirigavo Melrose simf. orkestrui (1960–69), *Polymnia* chorui (1965–68). 1968–86 dėstė kompoziciją ir dirigavimą Berklee muz. koledže Bostone. Sukūrė vienaveiksmę operą *Juodas laivas* (1976 pastatė Čikagos liet. opera), kantatas *Saulės giesmė* (1983) ir *Ateities giesmė* (1985–86), 2 simf. fantazijas (1938–40, 1960), poemą *Giesmė į šviesą* (1947), *Lento* (1957), *Vilniaus siuitą* (1960), *Atpirkimo misteriją* (1948–57), koncertą ketvirtatonių trimitui ir orkestrui (1930–31), koncertą fleitai ir orkestrui (1962), *Triptiką* sopranui

Jeronimas Kačinskas

ir simf. orkestrui (1968), *Transcendentines išraiškas* vargonams ir pučiamųjų orkestrui (1965), 2 styg. kvartetus (1930, 1931), pučiamųjų kvintetą (1968), instr. nonetą (1931–32), 2 kvartetus saksofonams (1969, 1976), *Mažąją fantaziją* vargonams (1968), 4 miniatiūras fleitai, klarnetui ir violončelei (1957), *Atspindžius* fortepijonui solo (1966), mišių (*Missa in honorem immaculati cordis beatae Mariae virginis*, skirtos Mindaugo karūnavimo 700-osioms metinėms, 1951), giesmių, dainų, motetų ir kt. Kūryboje naudoja atematinį muzikos plėtojimo principą, dodekafonijos, modernaus tonalumo, politonalumo elementus, siekia XX a. muz. krypčių sintezės. Apdovanotas JAV LB Kultūros tarybos premija (1983), Lietuvos nacionaline premija (1991). Lietuvos kompozitorių s-gos garbės narys (nuo 1990), Klaipėdos miesto garbės pilietis (1991). 1997 Vilniuje išleista muzikologės D. Petrauskaitės sudaryta ir parengta monografija *Jeronimas Kačinskas.* Gyvenimas ir muzikinė veikla. Straipsniai. Laiškai. Atsiminimai.

KAČINSKAS Leonas (1908.IX.9 Puniuose, Taujėnų vls., Ukmergės aps. – 1997.IV.23 Putname, CT), matematikas. 1928 Ukmergėje baigė g-ją, 1933 VDU Matematikos ir gamtos f-tą. 1934–40 tos pačios Ukmergės g-jos mokytojas, 1940–44 VDU Technologijos f-to asistentas, 1941–44 ir Kauno X g-jos mokytojas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–49 Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge dėstė matematiką, reiškėsi liet. sekcijos veikloje. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Worcesteryje, MA. Vėliau persikėlė į Vašingtoną, DC, dirbo kongreso bibliotekoje. Nuo 1974 gyveno St. Petersburge, Fl. Bendradarbiavo LE. Priklausė ALIAS, LF, TF, buvo Lietuvių klubo St. Petersburge garbės narys.

KAČINSKAS Pranas (**Kačionis;** 1890.X.5 Jusiškyje, Taujėnų vls., Ukmergės aps. – 1971. XII.3 Philadelphijoje, PA), geodezijos inžinierius. 1910 baigė Liepojos, Latvija, realinę g-ją. 1917 Maskvos matavimo in-te gavo geodezijos inžinieriaus diplomą. Dalyvavo Maskvos liet. veikloje. Kurį laiką dirbo Lietuvos atstovybėje Maskvoje. 1920 grįžęs į Lietuvą, dirbo Žemės tvarkymo dep-te Kaune, Ukmergėje, Kėdainiuose. Veikė Šaulių ir Vilniui vaduoti s-gose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Philadelphijoje, PA. Dirbo žemės matavimo b-vėse. Priklausė ALIAS. Dalyvavo JAV LB veikloje, rėmė LF, buvo Rezoliucijoms remti k-to narys.

KAIRIENĖ Aldona (g. 1929.XII.14 Mažeikiuose), medicinos socialinė darbuotoja, visuomenininkė. 1953 baigusi Maryville koledžą St. Louise, MO, dirba med. socialinį darbą įv. ligoninėse. Dalyvauja JAV LB veikloje: keletą kartų išrinkta Providenco, RI, apyl. iždininke, pirmininke. 1968 išleido eil. knygelę *Detalės.*

KAIRYS Anatolijus (g. 1914.VIII.28 Sankt Peterburge, Rusija), rašytojas, pedagogas, visuomenės veikėjas. Švietimo m-jos k-joje išlaikė g-jos baigimo egzaminus. Studijavo VDU, nuo 1940 Vilniaus un-te, jame 1942 baigė pedagogiką ir psichologiją. 1942–44 Šiaulių suaugusiųjų vid. m-los direktorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją, buvo švietimo vadovas Kempteno stovykloje. 1945–47 Nürtingeno liet. g-jos mokytojas, vicedirektorius, redagavo žrn. *Tremtinių mokykla.* 1947 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1947–49 redagavo žrn. *Naujoji aušra.* Bendradarbiavo periodo. spaudoje, LE. Aktyviai reiškėsi JAV LB veikloje (1968–70 Kultūros fondo pirmininkas, 1970–75 Kultūros tarybos pirmininkas). Suorganizavo LB Jaunimo teatrą, dramos studiją, 5 išeivijos teatrų festivalius, jiems vadovavo. Priklauso Liet. rašytojų d-jai (1983–86 jos pirmininkas), Scenos darbuotojų s-gai, Šaulių s-gai, Liet. žurnalistų d-jai. PEN klubo liet. skyriaus narys. Parašė per 70 įv. žanrų kūrinių (išleista > 50 kn.). Ypač gausi dramaturgija: dramos *Laisvės medis* (1955), *Eldorado* (1968), *Palikimas* (1969), trilogija *Karūna* (1974), *Ugnies daina* (1985), *Krikšto vanduo* (1989), *Žmogus ir tiltas* (1978), *Kryžkelė* (1980), *Vyskupo sodas* (1980), *Šventasis princas* (1984); komedijos *Diagnozė* (1956), *Viščiukų ūkis* (1965), *Curriculum vitae* (1966), *Ku-kū, Didysis penktadienis, Rūtos ir bijūnai* (visos 1975); vienaveiksmės pjesės (rink. *Dvylika,* 1985); pjesės vaikams (*Mūsų vaikai*); operų libretai (*Sidabrinė diena, Emilija Pliaterytė, Čičinskas,*

Anatolijus Kairys

Gintaro šaly). Daug veikalų pastatyta liet. išeivijos teatruose, premijuoti. Išleido romanus *Ištikimoji žolė* (1971, Lietuvos atgimimo sąjūdžio premija 1970), *Po Damoklo kardu* (d. 1 1978, *Draugo* premija, d. 2 1981; II leid. 1993 Kaune), *Pažadų dvaras* (1982, LRD premija), *Kelionė į Vilnių* (1983, *Draugo* premija), *Dulkių atspindžiai* (1985, II leid. 1992 Kaune), *Viena širdis* (1988, PLB Švietimo k-jos premija; II leid. 1992 Kaune), *Nemarioji giesmė* (1988, II leid. 1992 Kaune), *Epigonai* (1989, II leid. 1994 Kaune), *Pusbroliai* (1994 Vilniuje). Parašė novelių, feljetonų (rink. *Žalčio sapnas*, 1988, II leid. 1992 Kaune), eilėraščių (rink. *Blaškomi lapai*, 1946, *Auksinė sėja*, 1954, *Lotofagų šaly*, 1982, *Aukurai ir altoriai*, 1987, *Šimtas meilės sonetų*, 1993 Kaune, *Gyvųjų poezija*, 1996 Kaune), poemą *Laisvės sonata* (1979). Kūryboje vaizduojama įv. laikotarpių Lietuvos gyvenimas (senovė, nepriklausomybės ir okupacijos laikai), išeivių buitis, apmąstomas liet. tautos ist. likimas, vyrauja patriotiniai motyvai. Kūrinių išversta į anglų, latvių k.

KAIRYS Steponas (**Tumasonis;** 1879.I.3 Užunevėžiuose, Kurklių vls., Ukmergės aps. – 1964.XII.16 Niujorke, NY; 1996 perlaidotas Kaune), inžinierius technologas, politinis ir visuomenės veikėjas, publicistas. Vasario 16-osios akto signataras. VDU garbės daktaras (1940). Baltarusių rašytojos Aloizos Paškevič (slap. Ciotka) vyras. 1898 baigė Šiaulių g-ją, 1908 – Sankt Peterburgo technologijos in-tą. Buvo vienas žymiausių LSDP vadovų. 1901–44 LSDP CK narys. 1903–07 LSDP CK ir Vilniaus org-jos vardu parašė daug atsišaukimų, išleido keliolika knygelių. Aktyviai veikė 1905 Didžiajame Vilniaus seime (Lietuvių suvažiavime); pirmąją dieną buvo posėdžio pirmininkas, įėjo į seimo prezidiumą. 1907 dalyvavo Rusijos II Valstybės dūmos rinkimų kampanijoje, 1907 buvo LSDP frakcijos Dūmoje sekretorius. 1907 Rusijos socialdemokratų partijos III suvažiavimo Londone dalyvis. 1908–11 su inž. Petru Vileišiu Rusijoje statydino glžk. tiltus. 1911 rudenį grįžo į Lietuvą. 1912–16 Vilniuje vadovavo pirmiesiems kanalizacijos ir vandentiekio projektavimo bei tiesimo darbams. 1923–38 Kauno miesto savivaldybės kanalizacijos ir vandentiekio skyriaus vedėjas; įrengė kanalizaciją, vandentiekį. Parengė Šiaulių miesto vandentiekio projektą, buvo Marijampolės, Vilkaviškio ir Panevėžio kanalizacijos projektų ekspertas. 1923–30 dėstė Lietuvos un-to, 1930–43 VDU Technikos f-te; ordinarinis profesorius (1939), 1941–43 f-to dekanas. Parašė veikalą *Miestų kanalizacija. Kanalizacijos įrengimų projektavimas, statyba ir kanalų priežiūra* (1939). 1943 su keliais VDU senato nariais gestapo kalintas. 1916 su P. Klimu, A. Smetona, kun. J. Stankevičiumi ir J. Šauliu sudarė polit. grupuotę, rengusią Lietuvių (Vilniaus) konferenciją, su kitais parašė 2 memorandumus dėl liet. tautos padėties ir ateities, su A. Smetona ir J. Šauliu dalyvavo Rusijos pavergtųjų tautų konferencijoje ir liet. veikėjų pasitarime Šveicarijoje (čia nutarta siekti Lietuvos nepriklausomybės). Lietuvių konferencijoje (1917) buvo išrinktas į Lietuvos tarybą. 1917 su keliais Tarybos nariais dalyvavo Liet. konferencijoje Berne, su Vokietijos užs. reikalų m-jos atstovais pasirašė protokolą dėl nepriklausomos Lietuvos atkūrimo sąlygų. Nepritarė Lietu-

Steponas Kairys

vos tarybos daugumos ketinimui notifikuoti 1917.XII.11 Tarybos nutarimą sudaryti su Vokietija karinio, susisiekimo, muitų ir valiutos bendrumo konvencijas. 1918.I.26 iš Tarybos laikinai pasitraukė. Tarybos daugumai atsisakius konvencijų, į ją grįžo ir 1918.II.16 pasirašė Lietuvos nepriklausomybės aktą. Tarybos prezidiumui nutarus Württembergo, Vokietija, grafą Wilhelmą von Urachą kviesti Lietuvos karaliumi Mindaugu II, iš Tarybos išėjo. 1917–18 Vilniuje redagavo socialdemokratų laikr. *Darbo balsas*. 1918 įsteigė Utenos aps. savivaldybę, buvo jos v-bos pirmininkas. Bolševikų kariuomenei veržiantis į Lietuvą, 1918 pab. persikėlė į Kauną. 1919 Lietuvos vyriausybės tiekimo ir maitinimo ministras. 1919–28 laikr. *Socialdemokratas* redaktorius. 1920 išrinktas į Steigiamąjį seimą, buvo polit. k-jos narys. Vėlesniuose 3 seimuose (iki 1927) buvo socialdemokratų frakcijos pirmininkas, nuo 1926 seimo vicepirmininkas. Kaip LSDP atstovas 1923 dalyvavo Socialistų internacionalo kongrese Hamburge, Vokietija, 1930 – Vienoje. Per 1926.XII.17 perversmą buvo suimtas. 1931 su A. Žironu parengė LSDP naujosios programos projektą (priimtas 1932). Aktyviai bendradarbiavo LSDP spaudoje. Paulo Kemeklio slapyvardžiu paskelbė polit. feljetonų (*Vyrai, sukiaulinkime Lietuvą*, 1927). 1943–45 pirmasis VLIKo (jame veikė J. Kaminsko pavarde) pirmininkas; ragino Lietuvos gyventojus priešintis SSRS kariuomenei. 1944 pasitraukė į Vokietiją, buvo VLIKo Vykd. tarybos narys. Vėliau apsigyveno JAV. Dalyvavo Lietuvos laisvinimo veikloje. Parašė atsiminimų kn. *Lietuva budo* (1957) ir *Tau, Lietuva* (1964).

KAIRIŪKŠTIS Jurgis Povilas (g. 1907.IX.15 Smolenske, Rusija), diplomatas. 1927 baigė Aukštesniąją komercijos m-lą Kaune, 1930 komercijos mokslus Liège, Belgija. 1931–40 dirbo Užsienio reikalų m-joje: ekonomikos dep-to sekretorius, 1932–35 buvo Lietuvos pasiuntinybės atašė Briuselyje, 1936–38 pasiuntinybės sekretorius ir 1937–38 laikinasis reikalų patikėtinis Latvijoje, 1938 pasiuntinybės antrasis sekretorius Varšuvoje. Kurį laiką redagavo Užsienio reikalų m-jos ekonomikos dep-to biuletenį, išvertė (su kitais) į pranc. k.

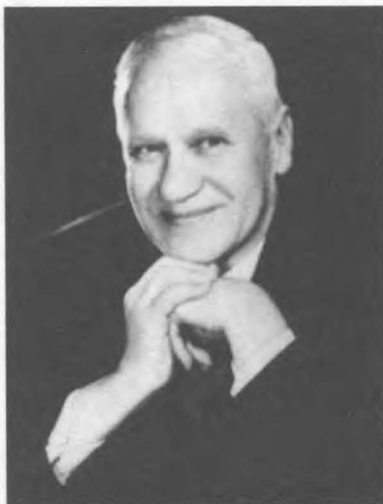

Jurgis Povilas Kairiūkštis

Vokiečių propaganda prieš Lietuvą (1936), bendradarbiavo liet. spaudoje (*Lietuvos aide, Tautos ūkyje*), Antwerpeno laikr. *La Metropole*. Vok. okupacijos metais dirbo Tiekimo ir paskirstymo įstaigoje. 1944 pasitraukė į Austriją, dirbo prancūzų zonos įstaigų sekretoriumi bei vertėju. Nuo 1949 IRO atstovas emigracijos

reikalams tremtinių stovykloje Kufsteine, Austrija. 1952 persikėlė į JAV. Apdovanotas Belgijos, Suomijos, Latvijos ordinais.

KAIRIŪKŠTYTĖ Stefanija (**Paltanavičienė;** 1880.XII.2 Aukštojoje Panemunėje, Kauno aps. – 1954.III.12 Bostone, MA), spaudos darbuotoja. Šeimai persikėlus į Garliavą, mokėsi vok. m-loje. 1900 išvyko pas dėdę, vaistinės vedėją V. Juozaitį į Šują, Rusija. Įgijusi vaistininkės mokinės teises, dirbo Kromų, Rusija, vaistinėje. 1905 Maskvoje išlaikė vaistininko padėjėjos egzaminus. 1905 apsigyveno JAV. Susirgus vyrui M. Paltanavičiui, kelerius metus redagavo *Amerikos lietuvį*. ~ 20 metų dirbo *Kuryer Codzienny* antrąja redaktore. > 15 metų S. ir V. Minkų liet. radijo programoje Bostone skaitė Magdutės pasakas. Rašė į *Amerikos lietuvį*. Parašė kn. *Magdutės jaunystė Lietuvoje* (1955), išvertė G. Petrovo kn. *Pėdom Kristaus* (1905).

Juozas Kajeckas

KAJECKAS Juozas (1897.VI.17 Shenandoah, PA – 1978.III.2 Vašingtone, DC), diplomatas, teisininkas. 1909 atvyko į Lietuvą. 1918–19 mokėsi kunigų seminarijoje Seinuose. 1923 baigė g-ją Marijampolėje. 1924–25 studijavo Lietuvos un-to Teologijos-filosofijos f-te. 1927 Montpellier un-te, Prancūzija, baigė finansus bei administracinius mokslus; 1928 įgijo teisės licenciato laipsnį. 1929 baigė diplomatinius mokslus Polit. mokslų m-loje Paryžiuje. 1928–29 Paryžiaus in-te išklausė teisės doktorantūros kursą. 1929–30 ir 1935–39 Užsienio reikalų m-jos referentas, patarėjas. 1930–35 Lietuvos pasiuntinybės D. Britanijoje sekretorius, t. p. Olandijoje ir Šveicarijoje. 1933 ir 1934 dalyvavo tarpt. konferencijose Londone. Lietuvos Raudonojo kryžiaus gen. sekretorius. 1936, 1937, 1938 Lietuvos delegacijos narys Raudonojo kryžiaus konferencijose Paryžiuje ir Londone. 1938 buvo vieno Lietuvos–Vokietijos ruožo sienai nustatyti derybų delegacijos pirmininkas. 1939–40 Lietuvos pasiuntinybės patarėjas Berlyne, nuo 1940 Vašingtone. Lietuvos pasiuntinybės leidžiamo biuletenio redaktorius. 1949–51 Lietuvos pasiuntinybės neoficialusis stebėtojas JT posėdžiuose Niujorke, NY. Nuo 1957 Lietuvos laikinasis reikalų patikėtinis, nuo 1958 – patikėtinis Vašingtone. Rašė Lietuvos aneksijos klausimais žrn. *Social Science, Baltic Review*, leidinyje *Annexation of the Baltic States*.

Petras Kaladė

KALADĖ Petras (g. 1910.I.1 Rokiškio aps.), agronomas, chemikas. Agronomijos daktaras (1949). 1930 baigė Rokiškio g-ją, 1936 – Ž. ū. akademiją Dotnuvoje. 1936–38 dirbo *Pienocentre*, 1938–44 *Sodyboje* Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 Göttingeno un-te gilino

maisto pramonės studijas ir gavo daktaro laipsnį. 1949 apsigyveno JAV. Nuo 1950 buvo Lietuvos ūkio atstatymo studijų k-jos narys ir maisto pramonės sk. vadovas. 1952–56 Northeastern Ilinojaus un-to Lincolno technikos in-te studijavo chemiją. Dirbo chemijos tyrimo laboratorijoje Bostone, MA. 1976 Bostone įsteigė k-tą Lietuvos istorijai anglų k. išleisti. Bendradarbiavo spaudoje, skaitė paskaitų sveikatos ir maisto klausimais LKMA suvažiavimuose, išleido kn. *Maistas ir ligos* (1982). Amerikos chemikų s-gos narys (nuo 1956).

KALINAUSKAS Kazys (1904.II.29 Bostone, MA – 1956.IX.5 ten pat), teisininkas, visuomenės veikėjas. 1921 baigė Bostono Lotynų m-lą, 1924 Harvardo, MA, koledžą (humanitariniai mokslai) ir 1927 Harvardo un-to Teisės m-lą bakalauro laipsniu. Nuo 1927 vertėsi advokato praktika Bostone (vedė draudimo b-vės bylas, nuo 1939 tvarkė nekilnojamojo turto dokumentus Žemės teisme). 1945–53 Massachusettso valstijos prokuroro padėjėjas. Dar studijų metais įsijungė į liet. visuomenės gyvenimą: priklausė Bostono lietuvių katalikų moksleivių org-jai, įvairiems lietuvių klubams, Dorchesterio ir Pietų Bostono lietuvių piliečių d-joms, buvo ALRKF Bostono sk. pirmininkas. 1944–47 BALFo kuopos sekretorius, 1952–56 SLA prezidentas, nuo 1952 ALTo narys. Priklausė įvairioms amerikiečių d-joms. Bendradarbiavo liet. spaudoje.

Mykolas Kalmantas

KALMANTAS Mykolas (**Kalmantavičius;** 1895.X.5 Mielagėnuose, Švenčionių aps. – 1976 JAV), kariškis. Lietuvos kariuomenės pulkininkas. 1912 Sankt Peterburge baigė vid. technikos m-lą, iki 1915 mokėsi g-joje. 1916 baigė Peterhofo karo m-lą. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. Po 1917 perversmo įstojo į lietuvių Smolensko batalioną; jį išformavus, sugrįžo į Lietuvą. Įstojo į 8 pėstininkų pulko Ukmergės batalioną. Būdamas karininku, kovėsi su bolševikais (iki Kaukonių–Dauguvos ruožo), su lenkais (prie Augustavo ir Vilniaus). 1922 baigė Aukštuosius karininkų kursus Kaune. 1923 Klaipėdos krašto sukilėlis savanoris; Mažosios Lietuvos gelbėjimo k-tas jį paskyrė II sukilėlių grupės vadu (slap. M. Bajoras). 1923.I.9 jo vadovaujamiems sukilėliams užėmus Pagėgių miestą ir apskritį, tapo šios teritorijos administratoriumi. 1923.I.15 su trimis kuopomis prasiveržė pro prancūzų gynybos liniją, sumušė ją gynusį dalinį ir užėmė Klaipėdą. 1923–25 buvo 8 pėstininkų pulko bataliono vadas. 1924 studijavo Lietuvos un-to Teisių f-te. Buvo skautų Šiaulių tunto organizatorius ir vadovas, 1924 dalyvavo skautų tarpt. sąskrydyje Danijoje. 1925–27 vyriausiasis skautininkas. 1925–35 Šaulių s-gos viršininkas (pulko vado teisėmis). 1929–40 skautų garbės gynėjas. 1935–36 dirbo Lietuvos kariuomenės gen. štabe, 1936–40 buvo Ginklavimo v-bos viršininko padėjėjas. 1941 sov. okupantų suimtas, kankintas, vėliau liet. partizanų išlaisvintas. Lietuvos laikinosios vyriausybės paskirtas Lietuvos kariuomenės ginklavimo v-bos skyriaus viršininko padėjėju. 1941–43 Kauno miesto ir apskrities pensijų skyriaus viršininkas. Bendradarbiavo spaudoje (*Skautų aide, Trimite, Lietuvių archyve*). II pasaul. karo pab. pasitraukė į Vakarus, vėliau apsigyveno JAV. Reiškėsi skautų veikloje, 1945–50 buvo skautų garbės gynėjas.

KALVAITIS Antanas (1895.VII.3 Rietave, Telšių aps. – 1991.VIII.4 Čikagoje, IL), pianistas, diplomatas. 12 metų išvyko į Italiją,

mokėsi muzikos Florencijoje, San Remo, koncertavo su orkestrais Italijoje, Ispanijoje. Komercijos in-te Barcelonoje studijavo ekonomiką, vėliau De Paulo un-te Čikagoje – teisę. Dirbo Kauno savivaldybės vyr. buhalteriu. 1926–28 Lietuvos Respublikos konsulas Karaliaučiuje, 1928–36 Čikagoje. Vadovavo k-tui Dariaus ir Girėno skrydžiui remti. 1936–38 dirbo Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje. 1939–40 generalinis konsulas Klaipėdoje. Bendradarbiavo *Naujojoje romuvoje*. 1944 pasitraukė į Austriją, po karo apsigyveno Münchene. 1945–49 buvo Müncheno apyg. LB pirmininkas. 1949 persikėlė į Čikagą. Dalyvavo korp. *Neo-Lithuania* veikloje. SLA garbės narys. Vargonininkavo Švč. Mergelės Marijos Gimimo liet. parapijos bažnyčioje.

KALVAITIS Brunonas (1902.XI.26 Pajevonyje, Vilkaviškio aps. – 1960.IX.30 Bostone, MA), teisininkas. Teisės daktaras (1930). Pianisto, diplomato A. Kalvaičio brolis. 1924–28 Lietuvos un-te studijavo teisę; priklausė korp. *Neo-Lithuania*. 1929 baigė Taikomąją kriminalistikos m-lą Romoje. Romos un-te gavo teisės daktaro laipsnį. 1931 baigęs Karo m-lą Kaune, 1932 dėstė kriminalinę psichologiją policijos m-loje Kaune. 1932–44 (su pertrauka) dirbo advokatu, 1932–40 saugumo dep-to juriskonsultu Vidaus reikalų m-joje. 1931–40 priklausė Lietuvių teisininkų d-jai. 1933 atstovavo Lietuvai tarpt. kongrese Berlyne, 1939 – Romoje. 1934–39 žrn. *Kriminalistikos žinynas* steigėjas ir redaktorius. 1935–39 prekybos atstovybės Prancūzijoje bei Lietuvos pasiuntinybės Italijoje teisinis patarėjas. 1944 pasitraukė iš Lietuvos. 1944–45 veikė Vienos lietuvių k-te. 1945 buvo Augsburgo, Vokietija, tremtinių stovyklos pirmininkas, 1946–49 UNRRA teisinio skyriaus steigėjas ir vadovas, advokatas, 1947–48 Augsburgo liet. g-jos mokytojas, 1947–49 Lietuvių tautinio sąjūdžio Augsburgo skyriaus, 1948–49 Liet. teisininkų d-jos centro v-bos pirmininkas. 1949 persikėlė į JAV. Vertėsi nekilnojamojo turto pardavimu. Nuo 1950 ALTS, nuo 1952 jos tarybos narys. Bendradarbiavo liet. spaudoje.

KALVAITIS Stasys (1890.III.17 Svėdasuose, Rokiškio aps. – 1976.II.23 Long Beache, CA), pianistas. Pianisto ir diplomato A. Kalvaičio brolis. Mokėsi Pajevonyje ir Kybartuose. 1908–14 studijavo Sankt Peterburgo, Rusija, konservatorijoje (vargonų klasėje). Baigęs konservatoriją, dirbo pianistu ir akompaniatoriumi Rusijos teatruose. 1925–36 gyveno Kinijoje, dirbo Pekino Dailiųjų menų in-te muz. mokytoju ir *Grand Hotel* pianistu. 1936–44 Valstybės teatro pianistas akompaniatorius ir baleto koncertmeisteris. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1944–49 koncertavo tremtinių stovyklose, buvo *Sietyno* ansamblio muz. vedėjas. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Long Beache, koncertavo.

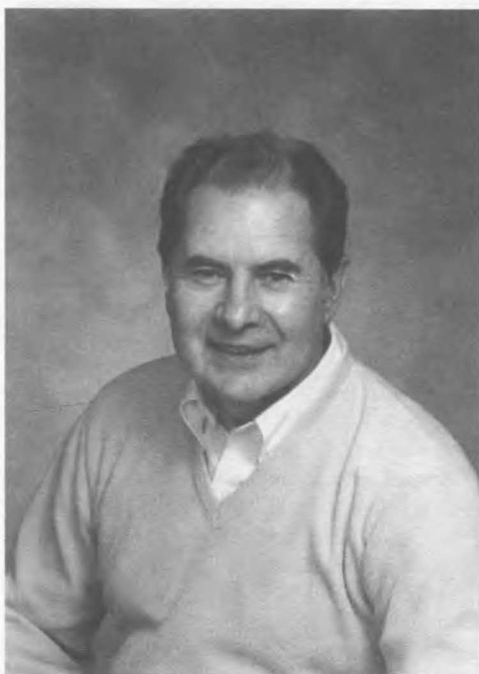

Alė Kalvaitytė-Velbasienė

KALVAITYTĖ-VELBASIENĖ Alė (g. 1908.IV.13 Pajevonyje, Vilkaviškio aps.), dainininkė (mecosopranas). Pianisto ir diplomato A. Kalvaičio sesuo. Baleto artisto S. Velbasio žmona. 1934 baigė Kauno konservatoriją (mokėsi pas V. Grigaitienę ir O. Marini). 1935 tobulinosi Milane, Italija. 1934–44 Valstybės teatro solistė. Dainavo Carmen (G. Bizet *Carmen*), Azucenos, Emilijos (G. Verdi *Trubadūras, Otello*), Olgos (P. Čaikovskio *Pikų dama*) ir kt. partijas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Koncertavo (~ 290 kartų) įv. stovyklose. 1948–49 su operos solistų grupe gastroliavo

D. Britanijoje. 1949 persikėlė į JAV, koncertavo liet. kolonijose. 1960 su Čikagos liet. vyrų choru *Vytis* dainavo Azucenos partiją G. Verdi operoje *Trubadūras*. Įdainavo plokštelę su I. Motekaitiene.

KAMANTAS Vytautas (g. 1930.III.25 Macikuose, Šilutės vls. ir aps.), mechanikos inžinierius, visuomenės veikėjas. Iki 1944 mokėsi Šakių g-joje. Su tėvais pasitraukęs į Vokietiją, 1949 baigė Eichstätto liet. g-ją. Mokydamasis veikė skautuose (buvo skiltininkas, draugininkas, paskautininkis, skautas vytis; 1947 dalyvavo tarpt. pasaulio skautų suvažiavime Prancūzijoje, 1949 baigė tarpt. Gilwell Parko skautų vadovų m-lą), priklausė Moksleivių ateitininkų s-gai. 1949 persikėlė į JAV. 1951–53 dalyvavo Korėjos kare. 1954–59 studijavo Clevelando un-te, OH; gavo mechanikos inžinerijos bakalauro laipsnį. Studijas gilino Michigano un-te, Michigano valstijos un-te. 1955–68 archit-ros ir inžinerijos b-vėse projektavo mechanines sistemas ligoninėms, mokykloms bei un-tams. 1963 įgijo profesionalaus inžinieriaus teises 3 valstijose. 1968–82 tarpt. archit-ros ir statybos b-vių Čikagoje, IL, projektų inžinierius, vyr. mechanikos inžinierius, vyr. projektų vadovas (vadovavo ligoninių projektavimui ir statybai). Nuo 1982 Michigano valstijos vakarų srities ligoninės ir sveikatos korporacijos (Butterworth Health Corporation) Grand Rapidse direktorius; jam vadovaujant, modernizuota Butterwortho ligoninė, pastatyta moterų ir vaikų ligoninė, specialios klinikos. Veikia skautuose: brolijos vadijos narys, LSS tarybos narys, korp. *Vytis* Clevelando sk. pirmininkas, ASS Clevelando sk. pirmininkas, Filisterių skautų s-gos centro v-bos narys, Čikagos sk. v-bos narys. Pelnė skautų ordinus *Už nuopelnus*, Lelijos, *Padėkos*. Liet. studentų s-gos narys (1954–59), jos garbės narys. Dalyvauja JAV LB veikloje: 1958 centro v-bos narys; III, V–VIII, XIII ir XIV tarybų narys; 1961–64 prezidiumo sekretorius; 1970–73 ir 1991–94 prezidiumo pirmininkas; 1970–78 Lemonto apylinkės v-bos sekretorius, pirmininkas; nuo 1987 Grand Rapidso apylinkės v-bos sekretorius. Aktyvus PLB veikloje: 1963–68 v-bos narys, vicepirmininkas; 1978 seimo

Vytautas Kamantas

pirmininkas; 1978–83, 1983–88, ir nuo 1997 v-bos pirmininkas; 1992–96 seimo pirmininkas, v-bos vicepirmininkas. Su kitais Ilinojuje įkūrė PLB fondą (1979), jam pirmininkavo (nuo 1980); fondo rūpesčiu Ilinojaus un-te įsteigta Lituanistikos katedra. Vienas LF steigėjų: suvažiavimų sekretorius, pirmininkas, 1969–71 kontrolės komisijos pirmininkas, nuo 1971 tarybos narys, 1972–78 ir 1991–92 pelno skirstymo komisijos narys, sekretorius, nuo 1996 tarybos pirmininkas. Priklauso BALFui, ALTui (1957–58 Clevelando sk. v-bos narys). Maironio lituanistinės m-los Lemonte, IL, direktorius (1973–76). Dirbo amer. profesinėse org-jose: Nacionalinėje profesionalių inžinierių d-joje, Amerikos sveikatos apsaugos administracijos kolegijoje, Amerikos sveikatos apsaugos objektų statybos d-joje, Amerikos ligoninių asociacijoje, Amerikos šildymo, šaldymo ir oro kondicionavimo inžinierių d-joje, Michigano ligoninių asociacijoje, Nacionalinėje priešgaisrinės apsaugos asociacijoje. Lietuvių respublikonų federacijos narys (nuo 1975).

KAMANTAUSKAS Viktoras (1899.X.16 Rumšiškėse, Kauno aps. – 1951.XI.1 Norwoode, MA), kalbininkas, vertėjas. 1906 išvyko į JAV pas tėvą vargonininką P. Kamantauską. 1919–21 studijavo Yale un-te, CT, klasikinę filologiją. 1921 grįžęs į Lietuvą, kurį laiką mokėsi kalbotyros Lietuvos un-te, nuo 1923 studijavo pranc. kalbą Montpelliero un-te Prancūzijoje. 1924–27 mokytojavo Telšiuose, 1927–29 Plungėje. Nuo 1931 Eltos vyr. redaktorius, 1933 dar ir *Gimtosios kalbos* redaktorius. Nuo 1938 konsulas Liepojoje, Latvija. 1941–44 dėstė VDU. Veikė Lietuvos žurnalistų s-goje, LSS. 1944 pasitraukė į Vokietiją, dirbo VLIKe, Raudonajame kryžiuje. 1950 persikėlė į JAV, dalyvavo liet. veikloje. Parengė vadovėlių (*Trumpas lietuvių kalbos kirčio mokslas,* 1929; *Anglų kalbos gramatika,* 1931, III leid. 1947; *Praktiškas etiketo vadovėlis,* 1935; *Ispanų kalbos vadovėlis,* 1947), žodynėlių (*Trumpas kalbos netaisyklingumų ir barbarizmų žodynėlis,* 1928, *Kalbėkime lietuviškai,* 1933), mokomųjų leidinių (*Ir aš esu vyras,* 1935; *Jaunam moksleiviui,* 1936), sudarė chrestomatijų (*Kirčiuota lietuvių literatūros chrestomatija aukštesniajai mokyklai,* 1932). Iš anglų, pranc. ir kt. kalbų išvertė > 40 knygų (Molière, V. Hugo, Ch. Dickenso, S. Zweigo kūriniai).

KAMANTIENĖ Gražina (**Lukoševičiūtė, Lukaitė;** g. 1946.III.24 Ansbache, Vokietija), pedagogė, visuomenininkė. Inž., visuom. veikėjo V. Kamanto žmona. 1949 su šeima apsigyveno JAV, Waterbury, CT. 1950 persikėlė į Grand Rapidsą, MI. Čia 1964 baigė katalikišką m-lą (West Catholic High School). Mokėsi muzikos. 1964–68 studijavo socialinius mokslus, pedagogiką. 1969 Aquinaso koledžą, MI, baigė bakalauro laipsniu. Nuo 1969 mokytojavo Grand Rapidse, nuo 1970 Grante (prie Grand Rapidso). Psichologijos, mokymo metodikos ir kt. studijas gilino Michigano un-tų kursuose ir seminaruose. 1973 gavo Michigano valstijos mokytojos pažymėjimą. Aktyviai dalyvauja JAV LB veikloje: 1985–86 Grand Rapidso apylinkės v-bos sekretorė, nuo 1987 pirmininkė; 1986–91 ir nuo 1994 JAV LB tarybos narė, 1988–91 ir Garbės teismo narė, 1991–94 tarybos prezidiumo sekretorė. Nuo 1988 PLB seimo, 1988–92 kontrolės k-jos narė, LF narė (nuo 1968). Grand Rapidso *Lietuvių ainių* radijo programų pranešėja. Priklausė amerikiečių profesinėms org-joms (buvo jų sekretorė ar pirmininkė): Nac. švietimo asociacijai, Michigano švietimo asociacijai, dirbo Granto mokyklų k-tuose. Ateitininkė; kelis kartus buvo Grand Rapidso K. Pakšto ateitininkų kuopos sekretorė, iždininkė, pirmininkė. ALRK MS narė. Talkina Lietuvos vaikų gydymui, organizuoja Grand Rapidso apyl. lietuvių paramą Utenos gyventojams.

Gražina Kamantienė

KAMINSKAS Arūnas Robertas (g. 1957. VIII.24 Čikagoje, IL), dirigentas. Nuo 1977 dirbo su Čikagos liet. opera. Muzikos mokėsi Ilinojaus un-te, 1980 gavo bakalauro laipsnį. 1981 baigęs Northwesterno un-tą, įgijo magistro laipsnį. Debiutavo 1982 (dirigavo C. M. Weberio *Laisvąjį šaulį*). Kaip svečias dirigavo Grant Parko simf. orkestrui Čikagoje. 1984 dirigavo Čikagos liet. operos Ch. Gounod *Fausto* spektakliams. Vadovavo *Tėviškės* evangelikų parapijos chorui, talkino *Dainavos* ansambliui. Ilinojaus orkestro dirigento padėjėjas.

KAMINSKAS Edvardas (g. 1935.IX.12 Kaune), gydytojas, visuomenės veikėjas. Vidurinį mokslą ėjo Kempteno liet. g-joje ir m-loje Elizabethe, NJ. Studijavo chemiją Seton Hallio, NJ, un-te (1955 bakalauras) ir mediciną Yale un-to Med. m-loje New Havene, CT (1959 M. D.). 1959–61 stažavo Čikagoje, IL, Michaelio Reese ligoninėje, 1961–63 – Veteranų sveikatos tyrimų ligoninėje (*Veterans Administration Research Hospital*). Gavęs stipendiją, 1965–68 tobulinosi Massachusettso technologijos in-te Cambridge, MA, studijavo molekulinę biologiją. 1968–70 Harvardo un-to, MA, dėstytojas, 1971–74 profesorius asistentas, nuo 1981 asocijuotasis profesorius. 1974–79 buvo Wisconsino un-to Med. m-los Madisone asocijuotasis profesorius; 1979–81 šio un-to med. m-los Milwaukee, WI, profesorius. Dar dirbo gydytoju Bostono, MA, ir Milwaukee ligoninėse, 1963–65 JAV karinių oro pajėgų ligoninėje. Nuo 1981 – Žydų reabilitacijos centro (*Hebrew Rehabilitation Center for the Aged*) Bostone vyr. gydytojas. Svarb. darbai iš gerontologijos, onkologijos, hematologijos. Skaitė pranešimus tarpt. konferencijose, paskelbė straipsnių, moksl. tezių ir išvadų med. žurnaluose ir kt. leidiniuose. 1989–96 VDU Atkuriamojo senato, nuo 1996 senato narys. JAV mokslo ir studijų asociacijos, JAV gydytojų s-gos ir kitų moksl. org-jų narys. Aktyvus PLGS narys, suvažiavimų organizatorius ir dalyvis. Priklauso ASS, *Santaros–Šviesos* federacijai.

Edvardas Kaminskas

Algirdas Vincas Kanauka

KANAUKA Algirdas Vincas (g. 1931.III.10 Kaune), inžinierius, vadybininkas. JAV kariuomenės majoras. Chirurgo V. Kanaukos sūnus. Valstybės administravimo daktaras (1988). 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją, gyveno Kemptene. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke, NY. 1954 P. Karolinos karo koledže *The Citadel* Charlestone, SC, gavo elektrotechnikos bakalauro ir JAV karo aviacijos ltn. laipsnį. 1955–76 tarnavo JAV karinėse oro pajėgose: meteorologinėje žvalgyboje, elektroninio karo strateginių bombonešių junginiuose, lėktuvų pramonės įmonėse. Dalyvavo Vietnamo kare, dirbo Vokietijoje (apdovanotas *Bronzos žvaigžde*, medaliu *Už gerą tarnybą*). 1971 Daytono un-te, OH, gavo verslo administravimo magistro, 1981 P. Kalifornijos un-te Los Angelese – sistemų vadybos magistro, 1988 – daktaro laipsnį. 1977–90 dirbo

korporacijose *Hughes, Resdel* ir *Aerospace* inžinieriumi, programų direktoriumi; dalyvavo nacionalinėje gynybos programoje. 1990–96 tarpt. verslo konsultantas (per b-vę *AKC* padėjo užmegzti ryšius tarp JAV valstybės ir pramonės org-jų ir Baltijos šalių verslininkų). Nuo 1992 Lietuvos Krašto apsaugos m-jos, Generalinio štabo, Karo akademijos ir Strateginio vystymo centro patarėjas. Dalyvauja JAV LB Los Angeleso sk. veikloje. Kosmoso darbuotojų asociacijos humanitarinio vystymo s-gos Los Angelese prezidentas, Hickamo aeroklubo Havajuose prezidentas.

KANAUKA Kostas (1898.III.19 Butrimiškiuose, Alytaus vls. ir aps. – 1976.XI.7 Longmeadowe, MA), veterinarijos gydytojas. Lietuvos kariuomenės atsargos majoras. Chirurgo V. Kanaukos brolis. Veterinarijos daktaras (1927). Nuo 1908 mokėsi Suvalkų g-joje. Dalyvavo aušrininkų veikloje, priklausė Šaulių s-gai. 1917 baigė Martyno Yčo g-ją Voroneže, Rusija. 1917–18 studijavo agronomiją Maskvoje, 1921–22 veterinariją Tartu un-te, Estija, 1922–27 Müncheno un-te, Vokietija; gavo vet. daktaro laipsnį. 1928–30 tarnavo Lietuvos kariuomenėje (3 artilerijos pulko

Vincas Kanauka

Kostas Kanauka

veterinaras); 1930–36 Veterinarinės bakteriologijos in-to tuberkuliozės sk. vedėjas, 1936–38 to in-to direktorius. 1938–42 Vet. akademijos docentas, 1938–40 ir 1941–44 prorektorius, nuo 1942 ėjo ordinarinio profesoriaus pareigas. Bendradarbiavo spaudoje (*Aušrinėje, Kultūroje, Žemės ūkyje, Ūkininko patarėjuje* ir kt.), redagavo žrn. *Veterinarija ir zootechnija.* Gamtos mokslų, mikrobiologijos ir veterinarijos klausimais paskelbė studijų (*Kova su galvijų tuberkulioze Skandinavijos valstybėse, Darbo gyvuliai smulkiame ūkyje, Juodligės diferencialinės diagnozės klausimu* ir kt.). Skaitė paskaitų per radiją (vet. patarėjo valandėlė). Priklausė Lietuvos gamtininkų d-jai, Gyvulių globos d-jai, Lietuvos veterinarijos gydytojų s-gai (buvo v-bos narys). 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1949 apsigyveno JAV. Bendradarbiavo LE.

KANAUKA Vincas (1893.IX. 9 Butrimiškiuose, Alytaus vls. ir aps. – 1968.III.22 Niujorke, NY), gydytojas chirurgas. Lietuvos kariuomenės med. tarnybos majoras. Medicinos daktaras (1929). Baigęs Suvalkų g-ją, studijavo Kijevo un-te, jį 1917 baigė. Mobilizuotas į Rusijos kariuomenę, gydytojavo Karpatų ir Rumunų fronte. 1917 dalyvavo Lietuvių seime

Aldona Kanaukaitė-Naudžiuvienė

Sankt Peterburge. Grįžęs į Lietuvą, organizavo Alytaus aps. savivaldybę ir dirbo apskrities ligoninėje. 1919 stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, dirbo chirurgu; apdovanotas Vyčio kryžiumi ir Savanorio medaliu. Nuo 1924 dėstė Lietuvos un-te; privatdocentas (1930), ekstraordinarinis profesorius (1939). 1940–44 vadovavo Lietuvos Raudonojo kryžiaus ligoninės Chirurgijos sk., kartu buvo VDU Med. f-to prodekanas. Ypač daug nuveikė urologijos srityje. Padarė šimtus sudėtingų operacijų, parengė kvalifikuotų chirurgų. Prisidėjo prie un-to klinikų įrengimo, perorganizavo ir praplėtė Raudonojo kryžiaus ligoninę. Daug metų buvo Kauno medicinos d-jos pirmininkas, Lietuvos chirurgų d-jos sekretorius, vicepirmininkas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, dirbo chirurgu Breslau ir IRO ligoninėje Eichstätte. 1949 persikėlė į JAV. Įgijęs teisę verstis priv. praktika, dirbo gydytoju Niujorke. Parašė moksl. darbų, bendradarbiavo LE (kai kuriuos straipsnius pasirašė Butrimo slap.).

KANAUKAITĖ-NAUDŽIUVIENĖ Aldona (g. 1933.IX.18 Kaune), pianistė, pedagogė. Muzikos pedagogikos daktarė (1983). Chirurgo V. Kanaukos duktė. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. 1955 bakalauro laipsniu baigė Benningtono koledžą, VT (studijavo istoriją, politinius mokslus ir muziką), 1957 Columbijos un-tą Niujorke, NY (gavo muzikos magistro laipsnį). Skambinti fortepijonu mokėsi pas S. Vainiūną (Lietuvoje), V. Bacevičių, C. Franką, S. Stravinsky ir kt. garsius pianistus. 1958–61 dėstė muziką Niujorko, nuo 1975 (su pertraukomis) Čikagos, IL, m-lose. 1983 Ilinojaus un-te Urbanoje apgynė muz. pedagogikos daktaro disertaciją. Dalyvavo tarpt. fortepijono seminaruose, skambindama *Master* klasėse Graze, Austrija (1992), Lyone, Prancūzija (1994). Priklauso skautams filisteriams (studijuodama priklausė skautams akademikams).

KANEB Genovaitė (g. 1915.XII.22 Worcesteryje, MA), mokytoja, smuikininkė. 1938 bakalauro laipsniu baigė Worcesterio valstijos koledžą. Po to m-lose dėstė prancūzų, anglų kalbas ir muziką (iki 1943), vadovavo moterų chorams. Koncertavo kaip smuikininkė. Įsteigė Worcesterio orkestrų s-gą. Veikė moterų ir kt. org-jose: nuo 1935 ėjo įv. pareigas ALRK MS, 1957–64 buvo Pasaulio liet. katalikių moterų org-jų s-gos vicepirmininkė, 1964 ALTo direktorė. Žurnale *Moterų dirva* rašė muzikos ir lit-ros klausimais.

KAPAČINSKAS Juozas (1907.X.20 Mažučiuose, Kybartų vls., Vilkaviškio aps. – 1992.I.13 Čikagoje, IL), inžinierius. 1934 Kauno amatininkų kursuose įgijo elektriko specialybę. Dirbo Kauno autobusų, nuo 1939 glžk. elektros stotyse. Pasitraukęs į Vokietiją, 1948 Augsburge baigė Aukštesniąją technikos m-lą. 1949 persikėlė į JAV. 1951–72 dirbo *Burlington Northern* geležinkelio b-vėje elektriku. 1960 Čikagoje, IL, baigė technologijos in-tą (Allied Institute of Technology); įgijo inžinerijos bakalauro laipsnį. Parašė knygų: *Siaubingos dienos* (1965), *Išeivio dalia* (1974), *Spaudos baruose* (1979). Bendradarbiavo *Sandaroje* (1973–76 redaktoriaus padėjėjas), *Naujienose,*

Mūsų vytyje (redkolegijos narys). Priklauso Amerikos įrankių ir gamybos inžinierių d-jai ir Tarpt. platformos asociacijai. ALIAS, Lietuvių žurnalistų s-gos sekretorius.

KAPOČIUS Antanas (**Kapochy**; 1895.VI.13 Shenandoah, PA – 1975.X.12 Bostone, MA), gydytojas odontologas. 1917 baigęs Tuftso un-to Dantistų m-lą Medforde, MA, vertėsi priv. praktika. Priklausė prof. org-joms. Reiškėsi Bostono lietuvių visuom. veikloje: buvo pirmasis BALFo ir Lietuvai gelbėti s-gos iždininkas, Amerikos legiono Stepono Dariaus posto narys, South Bostono, MA, liet. piliečių d-jos v-bos narys.

KAPOČIUS Feliksas (1895.V.31 Voltūnuose, Žemaitkiemio vls., Ukmergės aps. – 1971.VII.21 Čikagoje, IL), kunigas, visuomenės veikėjas. Kanauninkas (1944). 1911 baigęs Ukmergės g-ją, iki 1918 studijavo Kauno kun. seminarijoje. Tais pačiais metais įšventintas kunigu ir paskirtas vikaru į Šėtos parapiją. Dar mokytojavo Šėtos g-joje. 1920–27 Kauno katedros vikaras ir kurį laiką suaugusiųjų g-jos kapelionas. Aktyviai dalyvavo *Pavasario* org-jos (kurį laiką pirmininkas), Katalikų veikimo centro (v-bos narys), Liet. katalikių tarnaičių Šv. Zitos d-jos (sekretorius) veikloje. 1920–21 redagavo laikr. *Pavasaris*. 1922–24 Lietuvos un-te dar studijavo filosofiją ir teologiją. 1927–44 Kauno Prisikėlimo bažnyčios klebonas, 1927 pradėjo bažnyčios statybos darbus. Nuo 1929 dar Kauno dekanato dekanas. Statybos reikalais 1937–38 lankėsi JAV. 1944 pakeltas Kauno arkivyskupijos kapitulos kanauninku. Artėjant frontui, pasitraukė į Vakarus. 1946–48 Vokietijoje ir Austrijoje buvo popiežiaus misijos delegatas, 1949–50 – liet. sielovados vyr. administratorius. 1950 pab. persikėlė į JAV. Nuo 1953 amer. Apaštalų Karalienės parapijos asistentas Ivanhoe, IL. Religiniais klausimais rašė liet. spaudoje. Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino ordinu.

KAPOČIUS Juozas (1907.X.19 Antatilčiuose, Žemaitkiemio vls., Ukmergės aps. – 1996.V.22 Cape Code, MA), spaustuvininkas, leidėjas. Baigęs Ukmergės g-jos 4 klases, 1926 įstojo į

Feliksas Kapočius

Kauno aukštesniąją technikos m-lą. 1927 išvyko į P. Ameriką, Urugvajų. 1930 Montevidėjuje baigė spaustuvininkų m-lą. 1933 grįžo į Lietuvą, dirbo Klaipėdos *Ryto* bendrovės spaustuvės techniniu vėdėju; šioje spaustuvėje pirmą kartą Lietuvoje pritaikė monotipo rinkimo mašiną. 1935 persikėlė į Šiaulius, dirbo *Vilties* spaustuvės vedėju. Spaustuvę perkėlus į Kauną, iki 1937 kūrė šios spaustuvės techninę bazę: įvedė reljefinę spaudą (pirmą-

Juozas Kapočius

kart Lietuvoje), pritaikė rotacinę ir renkamąją mašinas. 1937 Kaune įsteigė savo cinkografiją *Vaizdas*, 1939 – to paties vardo spaustuvę, kurią netrukus perkėlė į Vilnių. 1940 bolševikai spaustuvę nacionalizavo. 1941–44 dirbo Vilniuje spaustuvių įgaliotiniu, nacionalizuotos *Vaizdo* spaustuvės direktoriumi. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Detmolde leido *Skautų aidą* ir *Saulutę*. 1949 persikėlė į JAV. 1951–53 Brooklyno, NY, pranciškonų spaustuvės techn. vedėjas. 1953 Bostone, MA, įsteigė savo spaustuvę ir leidyklą. Išleido: *Lietuvių enciklopediją* (37 t., 1953–85), Lietuvos žemėlapį (1956), B. Kviklio *Mūsų Lietuva* (4 t., 1964–68), *Encyclopedia Lituanica* (6 t., 1970–78), lit-ros leidinių (tarp jų V. Krėvės *Raštus*, F. Kiršos, S. Santvaro ir kt. rašytojų knygas). Veikė JAV LB taryboje (1958–63 sekretorius, 1967–69 pirmininkas, nuo 1973 narys). 1995 apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino III laipsnio ordinu.

KARAITIS Algirdas (1921.III.6 Kybartuose, Vilkaviškio aps. – 1995.XII.25 Union Piere, IN), visuomenininkas. Baigė Kybartų g-ją. 1944 pasitraukė į Vokietiją, mokytojavo V. Kudirkos g-joje Ingolstadte. 1950 persikėlė į JAV, gyveno Čikagoje, IL. Nuo 1960 JAV LB Union Piero apyl. pirmininkas; šioje apylinkėje įkūrė Lietuvių d-ją ir jai vadovavo. Prie Michigano ež. įrengė vasarvietę *Gintaras*. Rėmė LF, BALFą.

KARALIENĖ Audronė M. (**Pavilčiūtė, Karalius;** g. 1952.X.8 St. Catharinese, Kanada), chemikė, teisininkė, visuomenininkė. Teisės daktarė (1981). De Paulo un-te Čikagoje, IL, 1974 gavo bakalauro, 1975 magistro laipsnį (chemija). 1973–75 dėstė šiame un-te. 1975–79 *Nalco Chemical* b-vės chemikė, projektų vadovė, 1979–81 šios b-vės teisinio sk. darbuotoja. Loyolos un-te Čikagoje studijavo teisę ir gavo daktaro laipsnį. Nuo 1981 b-vės *Nalco Chemical* advokatė. Paskelbė straipsnių chemijos klausimais, turi išradimų patentų. Aktyviai dalyvauja JAV LB veikloje: 1968–72 Dariaus ir Girėno liet. m-los mokytoja; nuo 1968 korp. *Neo-Lithuania* narė (1971–77 v-bos vicepirmininkė, 1971–78 tautinių šokių gr. vadovė; nuo 1981 korp. garbės teismo narė; 1985–86 Čikagos padalinio pirmininkė). Priklauso PLIAS (1976–78 centro v-bos narė jaunimo reikalams), skautams (nuo 1959; 1968–72 *Kernavės* tunto draugininkė).

KARALIUS Juozapas Antanas (1889.II.4 Jeseniaukoje, Lazdijų vls., Seinų aps. – 1982.X.7 Holande, PA), kunigas, visuomenės veikėjas. Prelatas (1966), LKMA garbės narys. Nuo 1901 gyveno JAV. 1910 kartu su kitais įkūrė Liet. moksleivių susivienijimą. Bendradarbiavo liet. spaudoje (nuo 1914). 1918 baigė Šv. Karolio Baromėjo kunigų seminariją Overbrooke, PA, 1919–20 dar studijavo teologiją Amerikos katalikų un-te Vašingtone, DC.

Juozapas Antanas Karalius

1919 įšventintas kunigu. Vikaras, vėliau klebonas Pennsylvanijoje. Rūpinosi Lietuvos Nepriklausomybės reikalais, aktyvus TF veikėjas ir Lietuvos laisvės paskolos platintojas Amerikoje. 1923–24 LRKSA dvasios vadas ir vykd. tarybos narys (nuo 1946 – garbės narys). 1923–29 klebonaudamas Šv. Pranciškaus parapijoje Minersville pastatė m-lą ir vienuolyną. 1930–71 Šv. Jurgio parapijos Shenandoah klebonas. 1935 čia įsteigė liet. m-lą, įkūrė liet. jaunimo vasaros stovyklą, suremontavo ir taut. ornamentais išpuošė bažnyčią. Aktyviai

dalyvavo religinės bendruomenės gyvenime, gynė ir stiprino bažnyčios teises. 1933–34 ALRKF tarybos narys, vienas BALFo organizatorių. 1930, 1932 ir 1939–40 *Kunigų vienybės* sekretorius, 1943–45 pirmininkas, vėliau – garbės pirmininkas. 1945–46 Liet. kultūros in-to, nuo 1946 *Motinėlės* d-jos pirmininkas ir kitų org-jų veikėjas. Apie Lietuvos valstybės reikalus daug rašė amer. ir liet. spaudoje. Parašė ir 1954 išleido kn. *Jaunuomenės auklėjimas*. Kn. *Pennsylvanijos angliakasių Lietuva* (1977) vienas sumanytojų ir pagrindinis rėmėjas. Didelėmis aukomis parėmė EL, *Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos* leidimą, Jaunimo centrą Čikagoje, Pasaulio lietuvių archyvą ir kitas liet. org-jas bei renginius. Skatino religinių veikalų vertimą į liet. kalbą, leido juos savo lėšomis (1960 išleido J. Ereto monografiją apie S. Šalkauskį).

Pijus Karalius

KARALIUS Pijus (1887.XII.11 Lankupėnuose, Gražiškių vls., Vilkaviškio aps. – 1955. VII.31 Čikagoje, IL), kunigas, visuomenės veikėjas. Mokėsi Seinų vid. m-loje ir kunigų seminarijoje. 1914 įšventintas kunigu. Buvo Plokščių, Kudirkos Naumiesčio, Pilviškių vikaras. Pilviškiuose įsteigė vid. m-lą, *Žiburio* d-jos kursus mokytojams rengti (su Z. Kuzma ir J. Bliūdžiumi), jiems vadovavo. Suorganizavo valsčiaus savivaldybę ir policiją, įkūrė *Pavasario*, Ūkininkų s-gų ir Darbo federacijos skyrius, įsteigė m-lų kaimuose. Telkė savanorius į Lietuvos kariuomenę. 1920–22 Popiežiniame Grigaliaus un-te Romoje studijavo filosofiją, įgijo bakalauro laipsnį. 1922–28 *Žiburio* g-jos Kybartuose direktorius. Veikė Ateitininkų s-goje: 1929–31 šelpimo fondo įgaliojimu lankėsi JAV, rinko aukas ateitininkų namų Kaune statybai; nuo 1932 Ateitininkų s-gos garbės narys. 1932–40 Vilkaviškio kunigų seminarijos prokuratorius. 1940–41 Sudargo parapijos, 1941–44 Lankeliškių klebonas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947–50 liet. pabėgėlių klebonas Schwäbisch Gmünde. 1950 persikėlė į JAV. Cicero, IL, buvo prelato I. Albavičiaus vikaras. Parašė Čikagos Šv. Kazimiero kapinių istoriją.

KARALIUS Pranas (g. 1909.VII.18 Vastapuose, Alantos vls., Utenos aps.), pedagogas. 1928 baigė S. Daukanto mkt. seminariją Kaune. 1939 VDU Humanitarinių mokslų f-te Kaune išklausė visuotinės istorijos ir pedagogikos kursą. Mokytojavo pr. m-lose Kaune. Bendradarbiavo spaudoje, daugiausia rašė pedagoginėmis temomis. 1941 pasitraukė į Vokietiją. Dirbo liet. pr. m-los vedėju ir g-jos inspektoriumi Oldenburge. Be to, buvo liet. bendruomenės Vokietijoje švietimo inspektorius. Veikė skautų org-joje (nuo 1925), Oldenburge buvo tuntininkas. Vėliau apsigyveno JAV. Dalyvavo liet. veikloje, 1950 buvo JAV LB v-bos narys, Liet. skautų brolijos vyr. vadijos narys skautų vyčių reikalams.

KARAŠA Motiejus (g. 1895.IX.10 Paberžiuose, Biržų vls. – 1979.IX.2 Baltimorėje, MD), karo ir visuomenės veikėjas. Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas. 1915 pašauktas į Rusijos kariuomenę. 1916 baigė Vilniaus karo m-lą (vėliau perkelta į Poltavą, Ukraina). Fronte 2 kartus sužeistas. 1918–19 Sibire admirolo A. Kolčiako kariuomenėje kovėsi su bolševikais; 1920 jų suimtas ir kalintas Omsko, Rusija, kalėjime. 1921 grįžęs Lietuvon, savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę. Lietuvos d. kun-ščio Gedimino I pėstininkų pulko

Motiejus Karaša

kuopos, vėliau bataliono vadas. 1924 baigė Aukštuosius karininkų kursus Kaune. Nuo 1926 LŠS apygardos, rinktinės vadas, kar. parengimo ir šaulių ugniagesių inspektorius; pulkininkas leitenantas. Nuo 1939 pab. Kėdainių apskrities karo komendantas. Nuo 1932 Lietuvos ugniagesių org-jų s-gos vicepirmininkas, 1942–43 pirmininkas, 1936 Baltijos šalių ugniagesių s-gų gen. sekretorius, iki 1939 biuro narys. Kaip Lietuvos šaudymo s-gos vadovas 1937 su Lietuvos komanda dalyvavo pasaulio šaudymo pirmenybėse (komanda laimėjo III vietą). Parengė sporto vadovėlį *Šaulių ritmiški judesiai*.1940 sov. valdžios iš karo tarnybos atleistas, buvo persekiojamas. Per vok. okupaciją 1942–44 tvarkė Raseinių aps. savitarpio pagalbos reikalus, buvo Vietinės rinktinės Raseinių aps. komendantas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 Gross Hesspės ir Diepholzo liet. stovyklų k-tų narys, sekretorius, reikalų vedėjas; kartu Gross Hesspės YMCA skyriaus pirmininkas. 1951 persikėlė į JAV, apsigyveno Baltimorėje. Aktyviai dalyvavo visuom. veikloje. Apdovanotas Vytauto Didžiojo V laipsnio ordinu, Šaulių žvaigžde ir Šaulių žvaigždės medaliu, Baltijos ugniagesių s-gos žvaigžde, Latvijos, Estijos, Suomijos ugniagesių kryžiais ir medaliais, Rusijos Šv. Stanislovo ordinu su kardais.

KARAŠAUSKAS Petras (1897.VIII.7 Mahanoy City, PA – 1968.V.14 Wilkes-Barre, PA), vargonininkas. Baigęs Mahanoy m-lą, studijavo Niagaros un-to Virgilo konservatorijoje Niujorke. Baigęs konservatoriją, kelerius metus dirbo muz. instruktoriumi Mahanoy. 1924 vargonininkavo ir vadovavo chorui Šv. Petro ir Povilo parapijoje Hazletone, vėliau Šv. Juozapo parapijoje Duryea, PA. Nuo 1925 vargonininkavo Šv. Kazimiero parapijoje Plymouthe, PA. Čia subūrė vyresniųjų ir jaunuolių chorus, berniukų chorą (85 dainininkai; giedodavo per mišias). 1927 surengė *Muzikos ir juokų* vakarėlį. 1929 atliko operetę. 1930 dalyvavo jungtinių chorų koncerte per Vytauto Didžiojo 500-ųjų mirties metinių minėjimą. 1934 dalyvavo pirmajame Wyoming Valley Lietuvių dienos festivalyje, dirigavo jungtiniam chorui. Dalyvavo liet. renginiuose, radijo valandėlėse. 1939 su savo choru dalyvavo Pasaulio parodos Lietuvių dienose. 1938 LRKSA seime Pittsburghe, PA, išrinktas susivienijimo viceprezidentu, 1942 seime Hartforde, CT, iždo globėju, 1948 – iždininku.

KARAVECKAS Vladas (g. 1920.X.10 Mount Carmelyje, PA), kunigas. 1938 baigė m-lą Mount Carmelyje. Atvykęs į Lietuvą, 1938–40 mokėsi Kauno kunigų seminarijoje. Vėliau grįžo į JAV. Baigė Šv. Vincento kunigų seminariją Latrobe, PA. 1945 įšventintas kunigu. Buvo Šv. Kazimiero liet. parapijos Pittsburghe, PA, klebono padėjėjas, nuo 1961 klebonas.

KARAZIJA Justinas (g. 1892 Mazgeliškiuose, Kupiškio vls., Panevėžio aps.), visuomenininkas. 1910 emigravo į JAV. 1911–30 Petro Armino teatrališkos d-jos narys. Dalyvavo SLA, Lietuvių socialistų s-gos, Tėvynės mylėtojų d-jos, Lietuvos sūnų d-jos veikloje. Kolekcionavo liet. knygas, period. leidinius. *Lietuvos ūkininko, Keleivio, Kovos, Tėvynės* bendradarbis.

KARDAUSKAS Antanas (**Kardas;** 1912 Pentiškiuose, Griškabūdžio vls., Šakių aps. – 1987 Sunny Hillse, FL), kunigas. 1933 Marijampolėje baigė marijonų g-ją ir vienerius metus studijavo mediciną Kaune. 1939 baigęs Vilkaviškio kun. seminariją, dirbo vikaru Liudvinave ir Šakiuose. Pasitraukęs į Austriją, gyveno Tirolyje, vėliau Bavarijoje, Vokietija. Pirmasis Memmingeno liet. k-to pirmininkas. Po karo studijavo Romoje. 1947–52 dirbo apaštalinį darbą Čilėje. Vėliau gyveno JAV, kurį laiką kunigavo Grand Rapidso, MI, vyskupijoje, nuo 1963 – Aušros vartų liet. parapijoje Niujorke, NY. 1974–82 vikaras Šv. Kryžiaus parapijoje.

KARDOKAS Jonas (g. 1920.XII.30 Vieštartuose, Lazdijų vls., Seinų aps.), visuomenininkas. 1942 baigė Ž. ū. akademiją Dotnuvoje (diplomą gavo 1943) ir iki 1944 dirbo Dotnuvos bandymų stotyje. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Baltimorėje, MD. 1953–82 dirbo konservų g-loje (iš pradžių kokybės kontrolės inspektoriumi, nuo 1974 – inspektorių kontrolieriumi). Aktyviai dalyvauja JAV LB, BALFo veikloje (nuo 1983 iždininkas). Baltimorės liet. muziejaus sekretorius, Liet. dienų rengimo k-to patarėjas ir sekretorius, Liet. namų v-bos pirmininkas (nuo 1993). Priklauso Baltimorės ateitininkų sendraugių kuopai, buvo jos pirmininkas, sekretorius. Sukūrė medžio skulptūrų.

KAREČKAITĖ Vilmanta (**Prekerienė;** 1934. I.29 Kaune – 1988.XII.16 Putname, CT), literatė. 1944 pasitraukė į Vokietiją, gyveno Augsburge. Į JAV persikėlė 1949, apsigyveno Niujorke, NY. Ten baigė Richmond Hillo m-lą ir Queenso koledže studijavo psichologiją ir socialinės globos mokslus. Dalyvavo skautų ir ateitininkų veikloje. Eilėraščius spausdino *Ateityje, Darbininke*. Paliko poezijos rink. *Širdies gintarėliai* (rankraštis).

KARIBUTAS Juozas (g. 1909.XII.16 Kinderiuose, Šimonių vls., Panevėžio aps.), aktorius, režisierius, žurnalistas. 1926–27 mokėsi Anykščiuose, vėliau baigė Kauno suaugusiųjų g-ją. 1937 lankė J. Miltinio dramos studiją, vėliau perėjo į Dramos studiją (vadovas

Juozas Kaributas

B. Dauguvietis). 1940 Valstybės teatro aktorius. 1942–43 studijavo VDU žurnalistiką. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945 Fischbecko liet. stovykloje subūrė dramos trupę ir jai vadovavo (režisavo daugiausia montažus). 1949 persikėlė į JAV. Rochesteryje, NY, sutelkė vaidintojų grupę, pastatė dvi S. Čiurlionienės komedijas. 1950–53 vadovavo ateitininkų suburtiems vaidintojams (pastatė ir vaidino: P. Bagdo (Naumiestiškio) *Baisusis birželis*, 1951; L. Fuldos *Mokyklos draugai*, 1952). 1954 persikėlė į Los Angelesą, CA, įkūrė Dramos sambūrį (pastatė ir vaidino: B. Zdanavičiaus *Šv. Kazimieras – Lietuvos karalaitis*, 1954; J. Gliaudos *Tėviškėlė už kalnų*, 1955, ir *Meilės pinaklis;* P. Vaičiūno *Tuščios pastangos*, 1958, ir *Naujieji žmonės*, 1960). Nuo 1955 dirbo Hollywoode, CA, kaip korespondentas, rašė straipsnius, filmų recenzijas, ėmė interviu, bendradarbiavo *Drauge, Naujienose, Tėviškės žiburiuose* ir kt. 1964 palikęs Dramos sambūrį, įkūrė Scenos darbuotojų būrelį (pastatė ir vaidino: A. Kairio *Diagnozė*, 1964; V. Karklinio *Raudonas vynas*, 1965; J. Grušo *Nenuorama žmona*,

1968). Pastatė spektaklių vaikams (J. Švaisto *Vakaras taigoje*, 1962; K. Kubilinsko *Stebuklingoji lazdelė*, 1965; V. Frankienės *Rūstusis karalius*, 1968), parašė scenos vaizdelių (*Tėvynė šaukia*, 1955; *Rugiapjūtės pabaigtuvės*, 1967), montažų, inscenizacijų, surengė dainos ir poezijos koncertų, lit-ros vakarų. Parašė kelionių įspūdžių, atsiminimų, publicistikos knygų: *Kelionė aplink pasaulį* (1974), *Teatrinio vargo keliais* (1977), *Pro geležinę uždangą* (1993), *Kur lietuviai verkė ir dainavo* (1994). Dalyvavo JAV LB TF (1965 pirmininkas) veikloje, talkino ALTui, BALFui, ateitininkams. Priklausė Lietuvių žurnalistų s-gai, Hollywoodo *Motion Pictures* spaudos klubui. 1978 išrinktas į Pasaulio liet. žurnalistų s-gos v-bą.

Jonas K. Karys

KARYS Jonas K. (**Kareckas;** 1903.III.4 Skėriuose, Žaslių vls., Trakų aps. – 1984.III.26 Bridgeporte, CT), ekonomistas, numizmatas, žurnalistas. 1919 savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę, dalyvavo Nepriklausomybės kovose, buvo sužeistas. Nuo 1930 dirbo Finansų m-joje, 1936 paskirtas Monetų kalyklos vedėju. 1934 baigė suaugusiųjų g-ją Kaune. 1939 baigęs VDU Teisių f-te ekonomiką, dirbo Vilniaus savivaldybėje (buvo jos direktorius, vyriausiasis inspektorius), dėstė Prekybos m-loje. Nuo 1921 bendradarbiavo period. spaudoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Buvo Rosenheimo LB vicepirmininkas, Lietuvos Raudonojo kryžiaus pirmininkas, UNRRA pareigūnas, mokytojavo liet. proggjoje. 1948 persikėlė į JAV. Gyveno Bridgeporte. Dirbo metalo fabrike. Reiškėsi JAV LB veikloje, bendradarbiavo period. spaudoje, LE, EL. Išleido knygas *Nepriklausomos Lietuvos pinigai* (1953), *Senovės lietuvių pinigai* (1959, *Aidų* mokslo premija 1961), *Numizmatika* (1970). Parašė atsiminimus *Išvietinto žmogaus ataskaita*. Priklausė Liet. žurnalistų s-gai, Liet. istorijos d-jai, Amerikos numizmatų d-joms. Apdovanotas Lietuvos kariuomenės Savanorio kūrėjo medaliu, JAV LB žymeniu.

KARNĖNAS Edvardas (1906.I.15 Vyšniavoje, Švenčionių aps. – 1966.VIII.28 Clevelande, OH), žurnalistas, visuomenininkas. 1923 baigęs paštininkų telefonistų kursus, dirbo Klaipėdos, Kudirkos Naumiesčio, Telšių, Vilniaus pašto įstaigose. Nuo 1925 pradėjo rašyti į spaudą. 1929 Klaipėdos Vytauto Didžiojo g-joje išlaikė baigiamuosius egzaminus. 1933–35 leido ir redagavo humoristinį laikr. *Plėkštė*. 1941–44 Vilniaus centr. pašto inspektorius. II pasaul. karo pab. pasitraukė į Vakarus. 1949 persikėlė į JAV. Aktyviai dalyvavo Šaulių s-gos, *Santaros*, tautininkų ir kt. org-jų veikloje. Nuo 1963 PLB v-bos reikalų vedėjas. Bendradarbiavo *Darbininke, Dirvoje, Drauge, Karyje, Mintyje, Tėviškės žiburiuose* ir kt. period. leidiniuose.

KAROBLIS Vytautas (g. 1911 Lietuvoje), gydytojas. 1935 baigė VDU. Karo metais pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV. Nuo 1951 Ripley, OH, vertėsi priv. praktika. Rėmė liet. knygų leidybą, Lietuvių medicinos muziejų Čikagoje, IL (išrinktas jo amžinuoju nariu).

KAROSAITĖ Violeta (g. Utenoje – m. 1989. IV.24 Lemonte, IL), balerina, choreografė. Poeto Vytauto Karoso duktė. Baleto studijas pradėjo pas S. Velbasį Čikagoje, IL, vėliau tęsė pas B. Holmes. Los Angelese, CA, šokti mokėsi pas L. Varkas ir Nijinską. Šoko daugelio JAV ir Kanados miestų baleto scenose. Nuo 1964 Čikagos Lyrinės operos baleto ansamblio šokėja. Daugelį metų gastroliavo su *Ruth Page International Ballet Co.* Čikagoje *Arie*

Violeta Karosaitė

Crown teatre kasmet šokdavo P. Čaikovskio balete *Spragtukas*. Buvo *International Dancers* ir *Richard Arve* trio narė, viena Crestwoodo šokio studijos vadovų. Daugelį metų buvo Čikagos liet. operos baleto primabalerina ir operos spektaklių choreografė.

KAROSAS Viktoras (1909.X.16 Vilniuje – 1982.VII.28 Cicero, IL), agronomas, reformatų veikėjas. Mokėsi Slucko, Baltarusija, Biržų ir Vilniaus g-jose. Vilniaus un-te baigęs agronomiją, jame dirbo asistentu. Per II pasaul. karą įv. vietose dirbo agronomu, kurį laiką gyveno Baltarusijoje, vėliau sugrįžo į Lietuvą. II pasaul. karo pabaigoje pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV. Čia buvo reformatų kolegijos reikalų vedėjas, parapijos pirmininkas, Lietuvių evangelikų tarybos narys. Domėjosi Lietuvos, Lenkijos, Europos istorija. Bendradarbiavo žrn. *Mūsų sparnai*, dienraštyje *Naujienos*. Parašė kn. *Lietuvos ryšys su Amerika* (1977).

KAROSAS Vytautas (1899.II.25 Spraguityje, Leliūnų vls., Utenos aps. – 1967.V.25 Čikagoje, IL), poetas. Komp. J. Karoso brolis. Dirbo Utenos g-joje sekretoriumi. 1944 pasitraukė į Vokietiją, vėliau apsigyveno JAV. Po mirties išėjo eilėraščių rink. *Poilsis ant laiptų* (1969). Kūryboje žmogaus likimas, jo kasdieniai rūpesčiai, XX a. tragiški ist. įvykiai yra siejami su amžinybe ir įgauna egzistencinę prasmę.

KARPIUS Kazys (**Karpavičius**; 1895.VII.20, n. s. VIII.1 Babtyne, Babtų vls., Kauno aps. – 1971.X.20 Clevelande, OH), rašytojas, žurnalistas, visuomenės veikėjas. 1909 emigravo į JAV. Baigė Westerno un-tą Clevelande. Nuo 1910 bendradarbiavo period. spaudoje (*Keleivyje, Drauge, Vienybėje lietuvninkų, Tėvynėje*). 1918–48 *Dirvos* redaktorius. Per I pasaul. karą dalyvavo Lietuvos gelbėjimo fondo veikloje, rūpinosi nukentėjusiųjų nuo karo šelpimu. Priklausė SLA, Tėvynės mylėtojų d-jai (1924–26 centro pirmininkas), *Sandarai*. 1940–42 ALTo v-bos sekretorius; buvo tarybos delegacijoje pas JAV prez. F. D. Rooseveltą Lietuvos nepriklausomybės klausimu. Lietuvai vaduoti s-gos vienas kūrėjų, 1942–48 centro v-bos sekretorius. Parašė apysakų bei romanų (*Juodas karžygys*, 1927; *Baltijos aras*, 1928; *Kryžeivis*, 1929; *Du broliai*, 1930; *Klajūnas*, 1932; *Merūnas*, 1934; *Dvi seserys*, 1937; *Alpis*, 1942, II leid. 1971), pjesių (*Žentai iš Amerikos*, 1931), eilėraščių, mokslo populiarinimo darbų. Prozos kūriniuose daugiausia vaizduojama Lietuvos senovė, didvyriška lietuvių kova prieš kryžiuočius, nepaprasti veikėjų nuoty-

Kazys Karpius

kiai ir likimai. Priklausė Liet. rašytojų d-jai (1948–50 v-bos narys, iždininkas).

KARPUŠKA Vladas (1906.XII.10 - 1976. III.27), šachmatininkas. Gyvendamas Lietuvoje, buvo Šaulių s-gos narys. Dalyvavo antinacinėje pogr. veikloje, platino laikr. *Nepriklausoma Lietuva*. II pasaul. karo pab. pasitraukė į Vokietiją, gyveno Augsburge, buvo liet. šachmatininkų organizatorius. Vėliau persikėlė į JAV, gyveno Čikagoje, IL. Priklausė sporto klubui *Neris*.

KARUŽA Kazys (g. D. Britanijoje), visuomenininkas. Poeto Petro Karužos brolis. 1912 su tėvais grįžo į Lietuvą. Bendradarbiavo žrn. *Naujoji romuva*, buvo jo platintojas. 1944 su šeima pasitraukė į Vakarus. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Los Angelese, CA. Bendradarbiauja amer. ir liet. spaudoje, remia knygų leidybą. Jo rūpesčiu ir lėšomis išleista: A. Vaičiulaičio novelių rinkinys anglų k. *Noon at a Country Inn* (1965), brolio kūrybos rinktinė (1984 Čikagoje, II leid. 1990 Vilniuje), Grigo Valančiaus kn. *Žemaičių Didysis* (2 d., 1977–78). Finansiškai parėmė Lietuvos spaudos leidinius (žrn. *Kardas* ir kt.).

KARUŽAITĖ Daiva Valerija (**Karuža;** g. 1954. I.24 Čikagoje, IL), dailininkė, psichologė. 1971–73 Columbijos koledže Čikagoje studijavo fotografiją ir dailę. 1973–78 nuosavos firmos *Distinctive Designs* vadybininkė. 1978–79 Mereditho koledže Raleighe, NC, studijavo meną, po to dirbo teatro kostiumų dizainere Village Dinnerio teatre Morrisville, NC (1979–80), buvo pluoštinių skulptūrų kūrėjo asistentė. 1982–83 Northeastern Ilinojaus un-te Čikagoje gavo bakalauro laipsnį. 1984–86 Governorso valstijos un-te University Parke, IL, studijavo meno istoriją. Tuo pačiu metu šiame un-te dirbo asistente, 1986–87 ir 1989–96 - draudimo kompanijose draudimo agente. 1992–95 studijavo Northeastern Ilinojaus un-te ir gavo psichologijos magistro laipsnį. Sukūrė meninių fotografijų, tapybos kūrinių (*Sielos išsiliejimas*, 1990), pastelių (serija *Metamorfozės*, 1988), asambliažų (*Kryžius*, 1985). Jiems būdinga šviesos efektai, dažnai simbolinė prasmė. Surengė kelias individualines pa-

Daiva Valerija Karužaitė

rodas (1979 Raleighe, 1980, 1982, 1990 Čikagoje), dalyvavo daugelyje grupinių parodų. Kuria eilėraščius, rašo, skaito paskaitas apie liet. dailę ir dailininkų kūrybą. Dalyvauja Liet. liaudies meno in-to, Lietuvių moterų dailininkių s-gos, Liet. dailės muziejaus veikloje (1989–91 v-bos narė), priklauso Čikagos dailininkų s-gai.

KARVELIENĖ Paulina (**Kalvaitytė;** 1886. X.21 Žemguliuose, Endriejavo vls., Kretingos aps. - 1967.XI.15 Čikagoje, IL), gydytoja rentgenologė. Baigusi Tartu, Estija, g-ją, mediciną studijavo 1914–18 Moterų med. in-te Sankt Peterburge ir 1920–22 – Berlyno un-te. 1922 grįžo į Lietuvą. Išlaikiusi egzaminus praktikos teisėms gauti, dirbo Kauno miesto ligoninės rentgeno skyriuje; 1925–38 vedėja. 1939–40 vadovavo Kauno karo ligoninės Rentgeno kabinetui, dėstė VDU Med. f-te. 1941–44 vadovavo Kauno I poliklinikos rentgeno skyriui. Buvo aktyvi Kauno med. d-jos narė. Priklausė Lietuvos moterų tarybai. Med. klausimais parašė straipsnių. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, Kempteno pabėgėlių stovyklos ligoninės vyriausioji rentgenologė. 1947 persikėlė į JAV ir apsigyveno Čikagoje. Parašė atsiminimų kn. *Gyvenimo vingiais* (2 t., 1963–68).

KARVELIS Albertas (g. 1945 m. Vokietijoje), mechanikos ir akustikos inžinierius. Akustinės inžinerijos daktaras. 1967 Michigano un-te gavo bakalauro ir magistro laipsnį. Daktaro laipsnį įgijo Pennsylvanijos valstijos un-te. *Trane* ir *Babcock and Wilcox* b-vėse tyrinėjo mechanikos ir akustikos reiškinius. Vėliau dirbo Borgo Warnerio tyrinėjimų laboratorijoje mechanikos sk. vedėju. Pastaruoju metu Packerio projektavimo b-vės viceprezidentas.

Albertas Karvelis

KARVELIS Donaldas (g. 1934.IX.19 Rockforde, IL), tapytojas. Baigęs g-ją, mokėsi karo laivyno koledže. Aplankė Rytų šalis ir P. Kaliforniją, vėliau kurį laiką gyveno Europoje, susipažino su jos kultūra. Grįžęs baigė Kalifornijos un-tą. Dėsto Azijos meno istoriją Kalifornijos un-te Irvine ir Kalifornijos valstijos un-te Fullertone. Iš pradžių daugiausia tapė peizažus, natiurmortus, vėliau figūrines kompozicijas; sukūrė skulptūrų. Impulsų kūrybai (ypač serijai *Be pavadinimo*) teikia baltų paveldas. Dalyvavo daugelyje parodų Niujorke, NY, Los Angelese, CA, San Franciske, CA, ir kt.

Donaldas Karvelis

KARVELIS Kazys (g. 1918.III.30 Laičiuose, Alantos vls., Utenos aps.), teisininkas. Teisės daktaras (1948). 1938 baigė *Aušros* g-ją Kaune, 1943 Vilniaus un-to Teisių f-tą. 1944 pasitraukė iš Lietuvos; Tübingeno un-te, Vokietija, gavo teisės daktaro laipsnį. 1949 persikėlė į JAV. 1952–55 Troy, MI, studijavo Walsho sąskaitybos in-te. Dalyvavo Detroito, MI, LB gyvenime, bendradarbiavo LE.

KASAITIS Edmundas (g. 1920.V.22 Sankt Peterburge, Rusija), gydytojas terapeutas. Medicinos daktaras (1960). 1939 baigė Kauno jėzuitų g-ją. Pasitraukęs į Vokietiją, 1948 baigė Karlsruhe aukštąją technikos m-lą ir įgijo chem. inžinieriaus diplomą. 1947–48 tos m-los Liet. studentų d-jos pirmininkas. 1960 baigė Heidelbergo un-te mediciną ir apgynė doktoratą. 1960–64 stažavo ir praktikavo Marylando un-to ir Baltimorės, MD, ligoninėse. 1964–69 Marylando un-to, 1965–67 Johnso Hopkinso un-to Baltimorės ligoninės gydytojas konsultantas.

KASAKAITIENĖ Birutė Antanina (**Škėmaitė, Kasakaitis;** g. 1914.II.18 Girninkuose, Pakuonio vls., Kauno aps.), gydytoja anesteziologė. 1935 baigė Kauno *Aušros* mergaičių g-ją, 1941 VDU. 1941–42 dirbo Vaikų ligoninėje,

Birutė Antanina Kasakaitienė

1942–44 – Greitosios pagalbos ligoninėje Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 Hanau liet. pabėgėlių stovyklos vaikų gydytoja. Persikėlusi į JAV, 1950–51 dirbo Waltherio memorialo ligoninėje Čikagoje, IL. 1955–57 Šv. Luko ligoninės Čikagoje rezidentė. 1957–87 Čikagos Loretto ligoninės Anesteziologijos departamento direktorė. Priklauso ateitininkams.

KASAKAITIS Antanas (1870.VI.13 Subačiškėse, Gudelių vls., Marijampolės aps. – 1960.XII.21 Čikagoje, IL), pedagogas. 1889 baigė Veiverių mokytojų seminariją. Negalėdamas gauti darbo Lietuvoje (rusų valdžios buvo įtariamas platinęs draudžiamus liet. raštus), persikėlė į Lenkiją, į Nurą. Ten 1906 su kt. įsteigė Lietuvių mokytojų s-gą. Tais pačiais metais grįžo į Lietuvą. Mokytojavo Surviliškio pr. m-loje. Su kun. K. Paltaroku čia įsteigė Blaivybės d-jos skyrių. 1913 vėl išsikėlė į Lenkiją. Varšuvoje mokytojavo pr. m-loje, veikė tarp lietuvių: buvo Varšuvos liet. savišalpos d-jos ir Nepriklausomos Lietuvos s-gos pirmininkas. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, buvo Lietuvos konsulinis atstovas Varšuvoje. 1923 grįžo į Lietuvą. 1923–36 dirbo Švietimo m-jos vid. m-lų inspektoriumi, 1926–36 buvo ir Knygų leidimo k-jos, 1929–32 ir Liet. kalbos rašybos k-jos narys. 1925–30 redagavo žrn. *Švietimo darbas*. Bendradarbiavo spaudoje (nuo 1904), parašė ir išleido kn. *Alkoholis vaikų dvasios ir proto žudytojas* (1924), *L'instruzione publica in Lituania* (su Vaclovu Biržiška, 1928), išvertė į liet. kalbą V. Smoleńskio *Lenkų tautos istoriją* (1925), H. Spencerio kn. *Proto doros ir kūno auklėjimas* (1927). Buvo Užsienio lietuviams remti d-jos narys (Kauno sk. pirmininkas iki 1940). 1928 apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino III laipsnio ordinu. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1950 apsigyveno JAV. Bendradarbiavo JAV liet. spaudoje (*Drauge*, *Naujienose*, *Karyje*).

KASAKAITIS Jonas (1879.VIII.6 Butkiškėse, Griškabūdžio vls., Šakių aps. – 1967.II.26 Scrantone, PA), kunigas, muzikas. Mokėsi Barzduose, Pilviškiuose, Marijampolės g-joje. Įstojo į Seinų kunigų seminariją, bet po 3 metų dėl čia vyravusių antilietuviškų nuotaikų studijas nutraukė ir išvyko į JAV. Studijavo teologiją Baltimorės, MD, Švč. Marijos seminarijoje. 1905 įšventintas kunigu. Kurį laiką klebonavo Pennsylvanijos parapijose. 1909 prisidėjo prie laikr. *Draugas* pirmojo numerio išleidimo. 1912–66 Pittstono, PA, Šv. Kazimiero liet. parapijos klebonas. 1916

Antanas Kasakaitis

Jonas Kasakaitis

jo iniciatyva gautas leidimas visoje Amerikoje rinkti aukas nuo karo nukentėjusiems lietuviams šelpti. Liet. tautos tarybos narys, kurį laiką *Kunigų vienybės* ir LRKSA vadovas. Įkūrė keletą liet. parapijų, 1934 Pittstone įsteigė Vilniui vaduoti s-gos skyrių. 1935 išleido Pittstono lietuvių istoriją. Butkiškių Jono slap. rašė liet. spaudoje, sukūrė liet. dainelių, sulietuvino operetę *Klaipėdos Julė*, parašė nedidelių muz. veikalų (*Palangos gražuolė, Girėnų kunigaikštis*). Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino ordinu.

KASAKAITIS Jurgis (1900.I.6 Nure, Lenkija – 1995.VII.17 Čikagoje, IL), teisininkas, visuomenininkas. Pedagogo A. Kasakaičio sūnus. 1920 baigė g-ją Varšuvoje. 1921 grįžo į Lietuvą. 1921–23 redagavo dienraštį *Litwa*, 1923–25 – savaitraštį *Nowiny*. Nuo 1922 mokėsi Lietuvos un-to Teisių f-te; 1927 jį baigė. Vienas *Varpo* d-jos steigėjų (1923). 1926–40 dirbo apylinkės teisėju Semeliškėse, Kaišiadoryse ir Kaune. 1940–44 Apygardos teismo teisėjas Marijampolėje, Kaune ir Vilniuje. 1944 pasitraukė į Austriją, į Glasenbachą (prie Salzburgo). 1946–48 mokytojavo V. Krėvės g-joje. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Kurį laiką dirbo Balzeko kultūros muziejuje bibliotekininku. Dalyvavo JAV liet. teisininkų, istorijos d-jų veikloje. Skautas (1921 LSS laikinojo štabo narys, 1922 I suvažiavimo sekretorius, 1931–34 Trakų tunto tuntininkas).

KASAKAITIS Kazys (1903. II.17 Nure, Lenkija – 1977.IV.11 Čikagoje, IL), teisininkas. Pedagogo A. Kasakaičio sūnus. 1922 baigė g-ją Varšuvoje. Nuo 1923 studijavo Lietuvos un-to Teisių f-te, jį 1927 baigė. Priklausė studentų korp. *Neo-Lithuania* (v-bos sekretorius). 1924–27 dirbo Centr. b-koje Kaune, 1927–35 Vidaus reikalų m-joje referentu. 1933–35 Kauno ligonių kasų valdytojas, 1935–40 socialinės apsaugos inspektorius, 1941–44 socialinio aprūpinimo sk. viršininkas. 1929 parengė emigracijos įstatymų, 1931 socialinės globos įstatymo projektą. Emigracijos reikalais dalyvavo tarpt. konferencijose. Vienas Užsienio lietuviams remti d-jos steigėjų (1931; iki 1939 centro v-bos narys). 1944 pasitraukė į Austriją, 1949 persikėlė į JAV. Priklausė Čikagos lietuvių studentų tautinių korporacijų sambūriui (1954–55 sambūrio pirmininkas), teisininkų d-jai (1956 Čikagos v-bos pirmininkas).

KASAKAITIS Vaclovas (1898.IV.5 Subačiškėse, Gudelių vls., Marijampolės aps. – 1985.IV.1 Clevelande, OH), pedagogas, visuomenininkas. 1907–15 mokėsi aukštesniosiose m-lose Seinuose, Veiveriuose bei Vilniuje, 1922–26 Lietuvos un-to Humanitarinių mokslų f-te. 1918–23 mokytojavo Marijampolės g-joje, mokytojų kursuose bei seminarijoje, 1923–24 komercinėje m-loje Kaune. 1922–26 buvo Seimo narys (dirbo įv. komisijose), 1927 radijo tarybos pirmininkas. Dalyvavo visuom. veikloje: 1923–27 Lietuvos katalikų mokytojų s-gos pirmininkas; 1925 Mažažemių ir naujakurių s-gos steigėjas, 1926 sekretorius bei iždininkas; 1925–26 Darbo federacijos narys. 1927 įgijo teisę dėstyti aukštesniosiose m-lose. 1927–36 dėstė buhalterijos ir prekybos kursuose Kaune. 1927–40 dirbo Švietimo m-joje referentu bei Valstybės egzaminų tikrinimo k-jos sekretoriumi, 1933–35 Valstybės teatro direktoriumi, 1935–36 Švietimo m-jos švietimo ministro tarybos sekretoriumi. 1941–43 Kauno sk. vadybos vicedirektorius, vėliau direktorius.

1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–47 Augsburgo–Hochfeldo liet. stovyklos k-to narys, švietimo ir kultūros komisijos pirmininkas. 1949 persikėlė į JAV. Aktyviai dalyvavo JAV LB veikloje, bendradarbiavo spaudoje.

KASAKAITYTĖ Marija (1898.V.15 Nure, Lenkija – 1979 Čikagoje, IL), pedagogė. Pedagogo A. Kasakaičio duktė. 1916 Varšuvoje baigė g-ją, 1920 aukštuosius ped. kursus. Tais pačiais metais įstojo į Varšuvos un-tą, o grįžusi į Lietuvą, 1922 – į Lietuvos un-to Humanitarinių mokslų f-tą Kaune. 1921–44 mokytojavo Kaune. Dalyvavo korp. *Neo-Lithuania* (1926–27 mergaičių ratelio pirmininkė) ir *Filiae Lithuaniae* (1929–30 pirmininkė) veikloje. Bendradarbiavo spaudoje, 1922 išvertė į lenkų kalbą A. Aleknos *Lietuvos istoriją*, sudarė chrestomatiją *Wypisy dla szkół polskich w Litwie* (1923). 1944 pasitraukė į Austriją, 1949 apsigyveno JAV.

KASINSKAS Juozas, kompozitorius, gitaristas. Muzikos daktaras. Gitara skambina nuo septynerių metų. Danbury, CT, valstijos koledže baigė muz. pedagogiką. Colorado un-te Boulderyje studijavo kompoziciją (gavo magistro, vėliau daktaro laipsnius). Sukūrė muzikos meniniams ir dokumentiniams filmams, orkestrui, kameriniams ansambliams, elektroninės muzikos kompozicijų. *Relache* grupės muz. patarėjas (Philadelphijoje, PA). Kaip gitaristas grojo kamerinės ir šokių muzikos ansambliuose ir įgarsinant kino filmus.

KASINSKIENĖ Brigita (**Pumpolytė**), smuikininkė. Nuo 5 metų smuikuoti mokėsi Vokietijoje. 1970 Philadelphijos, PA, muz. akademijoje gavo bakalauro laipsnį. Muziką dėstė Glassboro, NJ, valstijos koledže, Episkopalų akademijoje, Cabrini koledže, PA, Rutgerso un-te, NJ, ir kt. m-lose. Dirba Cherry Hillo m-lų muz. mokytoja, kamer. ansamblio vadove, orkestro dirigente. Griežia miesto operos teatre ir Pennsylvanijos baleto trupėje.

KASKAS Anna (Ona **Katkauskaitė**; g. 1909. I.4 Bridgeporte, CT), dainininkė (lyrinis kontraltas). Besimokydama m-loje, giedojo Švč. Trejybės parapijos chore Hartforde, CT. Dainuoti ir skambinti fortepijonu mokėsi Hartfordo konservatorijoje, ją baigė 1926. Tais pačiais metais išvyko į Kauną, buvo priimta Valstybės teatro soliste. 1927 debiutavo G. Verdi operoje *Kaukių balius* (sukūrė Ulricos vaidmenį). Vėliau dainavo Siebelį Ch. Gounod operoje *Faustas* ir Azuceną G. Verdi operoje *Trubadūras*. Gavusi Lietuvos stipendiją, dvejus metus tobulinosi Milane, Italija, pas F. Ferraro. Pavijoje, Italija, dainavo R. Zandonai operoje, vėliau Milane ir kitur. 1929 grįžo į JAV. 1929–36 giedojo Šv. Juozapo katedroje Hartforde, turėjo savo muz. studiją. Balsą lavino pas E. Rosati Niujorke, NY. 1936–46 *Metropolitan Opera* solistė Niujorke. Debiutavo G. Verdi operoje *Rigoletto* (sukūrė Madalenos vaidmenį). Sukūrė vaidmenų P. Mascagni *Cavalleria rusticana*, C. W. Glucko *Orfėjas ir Euridikė* ir kt. operose. Gastroliavo su *Metropolitan Opera*, solistų grupėmis ir simf. orkestrais (Bostone, MA, Niujorke, Clevelande, OH, ir kitur). Surengė koncertų liet. kolonijose. 1946–57 dėstė Indianos, 1957–59 Floridos un-tuose, nuo 1959 Rochesterio, NY, un-to Eastmano muz. m-los profesorė. Įdainavo plokštelių anglų ir liet. kalbomis.

Anna Kaskas

KASLAS Bronis J. (**Kazlauskas;** 1910.III.27 Maišymuose, Rudaminos vls., Seinų aps. – 1996.I.19 Wyominge, PA), teisininkas. Teisės daktaras (1939). 1930 baigė g-ją Marijampolėje, 1935 – VDU Teisių f-tą Kaune. Priklausė studentų korp. *Justitia* (1937 jos pirmininkas). 1935–37 Strasbourgo un-te, Prancūzija, studijavo tarpt. teisę ir politinius mokslus, gavo teisės daktaro laipsnį. 1940–41 Eltos redaktorius Kaune. 1942–43 VDU dėstytojas. 1946 Amerikos teisės mokslų m-los Litchfielde, CT, 1947–49 Detroito un-to, MI, socialinių mokslų dėstytojas. 1949–55 Wilkeso koledžo Wilkes–Barre, PA, dėstytojas, nuo 1955 profesorius asistentas, vėliau – asocijuotasis profesorius, profesorius; 1965–70 Istorijos katedros vedėjas. Parašė knygų ir straipsnių prancūzų ir anglų kalbomis. Knygos: *L'Entente Baltique* (1939), *The USSR – German Agression Against Lithuania* (1973), *The Baltic Nations – The Quest for Regional Integration and Political Liberty* (1976), *Three Secret Protocols* (1980), *La Lithuanie et la Seconde Guerre Mondiale* (1981); straipsniai *Židinyje, Naujojoje romuvoje, XX amžiuje* ir kt. Katalikų un-to komiteto Lietuvoje, Lituanistikos in-to narys. Apdovanotas Amerikos legiono *Monroe Doctrine* prizu.

Bronis J. Kaslas

KASMAUSKAS Jonas L. (1883.V.15 Beržėnuose, Šaukėnų vls., Šiaulių aps. – 1983.I.22 Pembroke, MA), visuomenininkas. Kražių skerdynių metu (1893) Rusijos kazokų buvo sužeistas kardu į galvą. 1901 atvykęs į JAV, apsigyveno Bostone, MA. Lankė vakarinę m-lą. Su kitais 1916 įkūrė laikr. *Ateitis*. 1920 įrengė švirkštų dirbtuvę *Boston Instrument*; tobulino švirkštus, turėjo 8 patentus. 1929 buvo k-to Lietuvai šelpti pirmininkas. Įsteigė Bostone Lietuvių piliečių klubą. Buvo Lietuvai vaduoti s-gos skyriaus pirmininkas. Nuo 1949 ALTS Bostono sk. pirmininkas, nuo 1956 garbės pirmininkas; įkūrė Bostone ALTS namus. ALTo Bostono sk. pirmininkas, vicepirmininkas, kasininkas. Rėmė BALFą, buvo jo tarybos narys.

KASNIŪNAS Vytautas (iki 1938 **Kasnickas;** g. 1914.IV.10 Joniškyje), žurnalistas, visuomenės veikėjas. Baigė Šiaulių mkt. seminariją, mokytojavo. Studijavo VDU ir Vilniaus un-te liet. k. ir lit-rą. Nuo 1930 bendradarbiavo period. spaudoje. 1937–40 dirbo *Lietuvos aide* reporteriu. 1941–43 redagavo *Panevėžio apygardos balsą*. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Persikėlęs į JAV, gyveno Čikagoje, IL. Bendradarbiavo *Drauge, Dirvoje,* redagavo *Lietuvį žurnalistą, Tėvynę*. 1950–52 *Margučio* radijo bendradarbis 1967–77 vadovavo Liet. forumo radijo programoms. Nuo 1976 *Laiškų lietuviams* redakcijos narys. Parašė autobiogr. pobūdžio pasakojimų apie Lietuvą, skaitė juos liet. radijo laidose. Aktyviai dalyvavo visuom. veikloje: BALFo direktorius ir v-bos vicepirmininkas, SLA tarybos ir v-bos narys, JAV LB tarybos narys, korp. *Neo-Lithuania* tarybos narys. Priklauso Liet. žurnalistų s-gai (1972–76 jos centro v-bos vicepirmininkas, 1982–84 sekretorius). Apdovanotas Amerikos revoliucijos dukterų medaliu.

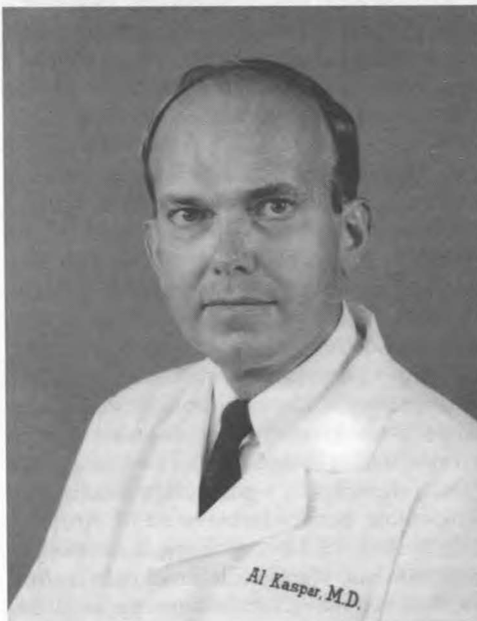
KASPARAS Algirdas (**Kaspar;** g. 1956.I.30 Čikagoje, IL), gydytojas. 1977 bakalauro laipsniu baigė Ilinojaus un-tą Čikagoje. 1981 Guadalajaros un-te Meksikoje (*Universidad Autonoma de Guadalajara*) įgijo gydytojo diplomą; M.D. Gyvena ir verčiasi priv. praktika Floridoje.

KASPARAS Romas (g. 1933.X.27 Klaipėdoje), inžinierius, visuomenės veikėjas. Mokėsi

Palangoje. Pasitraukęs į Vokietiją, baigė Oldenburgo liet. g-ją. 1948–58 gyveno Brazilijoje. Belo Horizonte baigė Technikos in-tą, kartu lankė ir Amilcar Agretti dailės m-lą. Dalyvavo pirmoje Brazilijos liet. dailininkų parodoje (São Paule). Įsijungė į liet. veiklą. Buvo *Mūsų Lietuvos* jaunimo sk. redaktorius. 1958 apsigyvenęs JAV, studijavo Ilinojaus technologijos in-te Čikagoje. 1967–82 dirbo to in-to mech. sistemų ir įrenginių projektavimo skyriuje. Turi patentuotų išradimų. 1971–72 padėjo rengti II Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Čikagoje, jaunimo peticiją JT (jam vadovaujant, JAV, Kanadoje, Kolumbijoje ir kituose kraštuose surinkta 150 000 parašų). 1973 išrinktas į PLB v-bą (1973–78 jaunimo, vėliau kultūros reikalų vicepirmininkas). Nuo 1976 *Pasaulio lietuvio* bendradarbis, 1978–80 vienas redaktorių. Nuo 1982 bendradarbiauja *Amerikos balso* radijo liet. valandėlėse. Ketverius metus vedė Lietuvos istorijos laidas, parengė reportažų apie pirmųjų Lietuvos vadovų apsilankymą Vašingtone, DC, ir Baltuosiuose rūmuose, Lietuvos priėmimą į JT org-ją. Apdovanotas JAV NASA premija.

Romas Kasparas

Algirdas Kasparas

KASPERAVIČIENĖ Birutė Ona (**Miniataitė**; g. 1930.IX.14 Sendirviuose, Eržvilko vls., Tauragės aps.), chemikė, visuomenės veikėja. Ph. D. (1970). 1944 baigė Eržvilko prog-ją. Pasitraukusi į Vokietiją, 1948 baigė Gross Hessepės liet. g-ją, 1948–49 studijavo Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge. 1949 persikėlė į JAV. 1955 bakalauro laipsniu baigė Websterio koledžą, MO (chemija). 1955–63 dėstė įv. koledžuose. 1959 magistro laipsniu baigė St. Louiso un-tą, MO (neorganinė chemija). 1967–77 dėstė Čikagos Mundeleino koledže; profesorė asistentė, nuo 1970 profesorė adjunktė. 1970 baigė Ilinojaus technologijos in-tą; gavo daktaro laipsnį. 1980–95 Cuyahoga dvimečio koledžo Clevelande, OH, dėstytoja. Parašė moksl. straipsnių. Ateitininkė (nuo 1943; 1961–63 Moksleivių ateitininkų s-gos centro v-bos vicepirmininkė, 1965 Ateitininkų federacijos tarybos narė). 1960 JAV LB Vidurio apygardos v-bos narė. 1970–73

Lietuvių katalikų bendrijos v-bos sekretorė. Gyvena Seven Hillse, OH.

KASPONIS Kęstutis (**Kasperavičius;** 1921 Orenburge, Rusija – 1956.III.6 Green Bay, WI), veterinarijos gydytojas. Mokėsi Šakių g-joje, 1938–42 studijavo Lietuvos veterinarijos akademijoje, vėliau dirbo Kazlų Rūdoje vet. gydytoju. 1944 pasitraukė į Vokietiją, nuo 1949 gyveno JAV. Dirbo vet. inspektoriumi Čikagoje, IL, nuo 1954 – Green Bay, WI. Aktyvus LSS ir Liet. vet. gydytojų d-jos narys.

Romanas Kasponis

KASPONIS Romanas (**Kasperavičius;** 1939. IV.23 Vaitiekupiuose, Sintautų vls., Šakių aps. – 1972.XII.3 Los Angelese, CA; palaidotas Clevelande, OH), kunigas. 1944 kartu su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Mokėsi Diepholzo liet. g-joje. 1950 persikėlė į JAV. 1956 baigęs benediktinų m-lą Clevelande, išvyko į Romą studijuoti teologijos. 1964 įšventintas kunigu. Iki 1966 dirbo lietuvių Šv. Jurgio parapijoje Shenandoah, PA, vėliau išvyko į Romą gilinti teologijos studijų. 1969 paskirtas į Los Angeleso lietuvių Šv. Kazimiero parapiją. Vadovavo lituanistinei m-lai, globojo skautus ir ateitininkus. Žuvo autokatastrofoje.

KASPUTIS Rimantas (g. 1954 Detroite, MI), muzikas. 1972 baigė m-lą ir East Detroito, MI, konservatoriją. 1977 vasarą mokėsi pas trimitininką Carmine Caruso Niujorke, NY. Studijavo Oaklando un-te Rochesteryje, MI; 1978 gavo bakalauro laipsnį. Nuo 1978 moko griežti ir dainuoti. 3 metus vargonininkavo Šv. Antano bažnyčioje Detroite. ~ 9 metus buvo *Šilainės* ir *Audinio* tautinių šokių grupių akordeonistas. Vadovauja pramoginės muzikos orkestrui *Romantika,* Detroito Dievo Apvaizdos parapijos chorui (nuo 1981). Išleido lengvosios muzikos plokštelę *Tarp tostų ir dainų.*

KASTAUTAS Jonas (**Kaškauskas;** 1895.III.18 Ažukapėje, Utenos aps. – 1958.VI.3 Čikagoje, IL), miškininkas. 1923 baigė miškininkų kursus Panevėžyje. Paskirtas girininku į Kretingos miškų urėdiją, organizavo pajūrio smiltynų apželdinimą. Vėliau Šaukėnų, nuo 1939 Vilniaus krašto miškų urėdas. LŠS, Vilniui vaduoti s-gos, Lietuvos miškininkų d-jos narys. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Ėjo girininko pareigas Bavarijoje, vėliau gyveno Ulmo pabėgėlių stovykloje, buvo lietuvių atstovas stovyklos k-te. 1951 apsigyveno JAV, Čikagoje, IL. Daug metų buvo Liet. miškininkų s-gos v-bos narys, iždininkas. Prisidėjo prie Jaunimo centro Čikagoje statybos, dalyvavo liet. renginiuose.

KASULAITIS Algirdas Jonas (1928.VI.28 Kybartuose, Vilkaviškio aps. – 1992.I.15 Clevelande, OH), spaudos darbuotojas, visuomenės veikėjas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Augsburge baigė g-ją, vadovavo ateitininkams, redagavo jų laikraštėlį *Žiburiai.* 1949 persikėlė į JAV. Apsigyvenęs Pittsburghe, PA, dirbo *Lietuvių žinių* redakcijoje. Atlikęs karinę tarnybą Korėjoje, apsigyveno Clevelande ir ten Western Reserve un-te studijavo ekonomiką (baigė 1960). Į Lietuvių krikščionių demokratų s-gos veiklą įsijungė jau Vokietijoje, bendradarbiavo su M. Krupavičiumi. 1964–73 buvo šios s-gos centro k-to pirmininkas, s-gos biuletenio redaktorius. 1955–61 redagavo žrn. *Jaunimo žygiai,* 1984–92 *Tėvynės sargas.* Buvo Popiežiaus Leono XIII fondo v-bos pirmininkas. Veikė ALTe,

Algirdas Jonas Kasulaitis

BALFe, Lietuvos vyčiuose, VLIKe. Krikščionių demokratų ideologijos ir Lietuvos laisvinimo klausimais rašė dar *Ateityje, Drauge, Darbininke, Tėviškės žiburiuose* (dažnai A. Erdvilo slap.). Parengė kn. *Lithuanian Christian Democracy* (1976).

KAŠELIONIS Simas (1911.IV.5 Mociškėnuose, Miroslavo vls., Alytaus aps. – 1986 St. Petersburg Beache, FL; palaidotas Čikagoje, IL), mecenatas. Dėl pablogėjusios sveikatos nebaigė g-jos. Persikėlęs į Kauną, dirbo *Pažangos* b-vėje. Vėliau apsigyveno JAV. Dirbo darbininku. 1962 iš savo santaupų paskyrė premiją savaitraščio *Dirva* novelės konkursą laimėjusiam rašytojui. Vėliau premiją padarė kasmetine. 1983 *Aušros* išleidimo 100 metų sukakties proga paskelbė romano konkursą. 1983 testamentu savo palikimą paskyrė Lietuvoje atsikuriančiai *Neo-Lithuania* korporacijai.

KAŠIUBA Pranas (g. 1911.X.6 Giniūnuose, Prienų vls., Marijampolės aps.), elektrotechnikas, visuomenininkas. 1934 baigė Kauno suaugusiųjų g-ją. Vėliau studijavo ekonomiką VDU Teisių f-te. Nuo 1936 priklausė liet. studentų tautininkų korporacijai *Neo-Lithuania*. Iki 1940 dirbo Finansų m-jos užsienio prekybos departamente. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1949 persikėlė į JAV. Gyveno Readinge, PA, nuo 1964 – Cicero, IL. Iki 1982 dirbo įv. įmonėse elektrotechniku. Priklauso ALTS: Cicero sk. v-bos sekretorius (1964–71), pirmininkas (1972–82), atstovas ALTe (1977–85). 1973 su kitais atkūrė ALTo Cicero skyrių, buvo jo v-bos vicepirmininkas (1973–77). Liet. tautinio sąjūdžio v-bos sekretorius (1980–83). Priklauso TF, LF, BALFui, *Vilties* d-jai. Nuo 1997 su žmona gyvena Lietuvoje, Vilniuje.

KAŠIUBIENĖ Albina (g. 1910.IX.3 Ražiškėse, Garliavos vls., Kauno aps.), pedagogė, poetė. Elektrotechniko P. Kašiubos žmona. 1931 baigusi Kauno *Saulės* mkt. seminariją, mokytojavo Išlauže, Kaune. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, dirbo Augsburgo liet. m-loje. 1949 persikėlė į JAV. 14 metų mokytojavo Cicero, IL, bei Melrose Parko, IL, lituanistinėse m-lose,

Pranas Kašiuba

Albina Kašiubienė

4 metus dėstė Lemonto, IL, aukštesniojoje lituanistinėje m-loje. Eilėraščius pradėjo rašyti Lietuvoje. JAV juos publikavo *Eglutėje, Tėviškėlėje, Drauge, Žvaigždutėje, Laisvojoje Lietuvoje*. Išleido rink. *Žirgeliai* (1980). Poezijai būdinga patriotiniai ir gamtos motyvai, dainingumas, tradicinis eiliavimas. Dalyvauja BALFo, LŠS veikloje. Apdovanota žymenimis.

KAŠKEVIČIUS Jonas (**Kaškaitis, Kaškiaučius, Kashkevich;** 1885.I.6 Vėdariuose, Zarasų aps. - 1963.XII.30 Vilniuje), gydytojas. G-ją baigė Mintaujoje, Latvija. 1904 įstojo į Dorpato, Estija, un-tą, bet prasidėjus Rusijoje 1905 revoliucijai, 1906 atvyko į JAV. 1911 įstojo į Texaso un-to med. filialą Galvestone, TX. Stokodamas pinigų, studijų metais dirbo akmens skaldykloje, skerdyklose. 1911 baigęs un-tą, vertėsi priv. praktika Newarke, NJ. 1923 už nelegalią praktiką buvo nubaustas, priv. praktikos teises atgavo 1936. Aktyviai bendradarbiavo komunistiniuose laikraščiuose (*Vilnis, Laisvė, Šviesa, Liaudies balsas*). Medicinos ir kitais klausimais parašė knygelių. 1959 grįžo į Lietuvą, apsigyveno Vilniuje.

KAŠUBA Antanas (1911.VIII.17 Marijampolės aps. - 1997.II.13 St. Petersburg Beache, FL, palaidotas Čikagoje, IL), ekonomistas, visuomenininkas. Baigęs Marijampolės mkt. seminariją, vienerius metus mokytojavo pr. mokykloje. Po to VDU Kaune studijavo teisę ir ekonomiką. Dalyvavo korp. *Neo-Lithuania* veikloje, dainavo korporacijos ir kituose choruose. Per karą pasitraukė į Vokietiją. Gyveno stovykloje Münchene; ėjo atsakingas pareigas Raudonajame kryžiuje, dalyvavo stovyklos liet. k-to veikloje. 1947 apsigyveno JAV, iš pradžių Milwaukee, WI, vėliau Čikagoje, IL. Milwaukee įsteigė liet. klubą, buvo jo pirmininkas. Čikagoje su žmona Angele buvo K. Donelaičio lituanistinės m-los sumanytojai ir steigėjai. Neakivaizdiniu būdu baigęs La Salle un-tą Philadelphijoje, PA, dirbo federaliniu revizoriumi, nuo 1959 banko *Standard Federal Savings and Loan Association* kontrolieriumi, po to iki 1975 viceprezidentu. Kurį laiką gyveno Daytona Beache, FL; buvo liet. klubo pirmininkas. Apsigyvenęs St. Petersburge, FL, dalyvavo Liet. tautinės s-gos veikloje, dvi kadencijas buvo šios s-gos St. Petersburgo skyriaus pirmininkas.

Antanas Kašuba

KAŠUBA Jonas (g. 1938.III.31 Kaune), mechanikos inžinierius. JAV kariuomenės kapitonas. Ph. D. (1964). Kariškio J. Kašubos sūnus. 1960 Rutgerso un-te New Brunswicke, NJ, gavo mechanikos inžinerijos bakalauro,

Jonas Kašuba

1961 Ilinojaus un-te Urbanoje – teorinės ir taikomosios mechanikos magistro, vėliau daktaro laipsnį; 1960–64 šio un-to dėstytojas, tyrimų asistentas. 1964–66 tarnavo JAV kariuomenės artilerijos korpuse. 1966–70 Battelle memorialo in-to Columbuse, OH, vyresnysis mechanikos inžinierius, 1970–78 *True Temper* b-vės Genevoje, OH, vadybininkas, mechanikos ir gamybos inžinierius, 1978–85 *True Temper* sporto b-vės Memphise, TN, inžinerijos viceprezidentas, 1986–94 *Ferranti Sciaky* b-vės Čikagoje prezidentas. Nuo 1994 *Newcor* b-vės Bay City, MI, prezidentas. Turi profesionalaus inžinieriaus teises. Amerikos mechanikos inžinierių d-jos, Amerikos gamybos inžinierių d-jos, Amerikos suvirintojų d-jos narys. Akademinių s-gų (*Tau Beta Pi, Pi Tau Sigma, Pi Mu Epsilon*) narys. Paskelbė straipsnių, padarė kelis išradimus.

KAŠUBA Juozas (1895.IV.30 Liubave, Marijampolės aps. – 1973 Clevelande, OH), kariškis. Tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1919 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę. Nuo 1919 artilerijos pulko IV baterijos raštvedys, 1920–24 ūkio vedėjas. 1919 dalyvavo mūšiuose su lenkų interventais ties Suvalkais, Alytumi, Varėna, Anykščiais, Antaliepte, Turmantu, Daugpiliu, 1920 ties Valkininkais, Perloja, Trakais, su bermontininkais ties Varėna, Šiauliais ir kitur. 1924–30 tarnavo pasienio policijoje (buvo ir rajono viršininkas), muitinėse. Nuo 1930 Krašto apsaugos m-jos tarnautojas; leitenantas (1937). Iki 1940 tarnavo Ginklavimosi v-boje, buvo pulko vado padėjėjas. Apdovanotas Lietuvos kariuomenės Savanorio kūrėjo ir Lietuvos Nepriklausomybės 10-mečio medaliais. 1944 pasitraukė į Vokietiją, vėliau emigravo į JAV.

KAŠUBA Romualdas (g. 1931.III.23 Kaune), mechanikos inžinierius. Ph. D. (1962). Kariškio J. Kašubos sūnus. 1941–44 mokėsi g-joje Kaune. Pasitraukęs į Vokietiją, 1948 baigė liet. g-ją Münchene. Persikėlęs į JAV, Ilinojaus un-te studijavo mechaninę inžineriją; 1954 gavo bakalauro, 1957 magistro, vėliau daktaro laipsnį. 1962–68 buvo *TRW* korp. Clevelande, OH, kosmoso tyrinėjimo sistemų

Romualdas Kašuba

modeliavimo, medžiagų atsparumo ir dinamikos sk. vedėjas, tos korp. projektų priėmimo k-jos narys. 1964–86 dėstė Clevelando un-te (asistentas, 1968 asocijuotasis profesorius, 1972 profesorius); 1978–85 Mechaninės inžinerijos katedros vedėjas, 1985–86 inžinerijos aspirantūros programų direktorius. Nuo 1986 dirba Northern Ilinojaus un-to Inžinerijos ir inžinerinės technologijos koledže De Kalbe, IL, yra jo kūrėjas, dekanas. 1989–96 VDU Atkuriamojo senato narys, nuo 1990 Kauno technologijos un-to senato narys, nuo 1992 Kauno technologijos un-to konsultantas. 1993 baigė *ISO–9000* inspektorių m-lą. Turi inžinieriaus teises Ilinojaus ir Ohio valstijose. Pagr. projektai ir moksl. darbai iš kosmoso tyrinėjimo, jėgų perdavimo, didžiųjų vėjo elektros generatorių tobulinimo, konstrukcijų projektavimo metodikos sričių. Įv. technikos žurnaluose paskelbė ~ 30 moksl. straipsnių, > 40 tiriamojo darbo ataskaitų (NASA, JAV Energijos dep-tui, Kongresui). Paskaitas skaitė Japonijoje, Lietuvoje, Kinijoje, Australijoje, Vokietijoje, buvo kelių JAV ir tarpt. moksl. konferencijų rengėjas. Priklauso kelioms mokslo garbės org-joms, yra Amerikos mechanikos inžinierių s-gos, ALIAS narys (1966–69 Clevelando sk. pirmininkas), Tokijo technologijos in-to nusipelnęs vizituojantis mokslininkas. Už nuopelnus apdovanotas Clevelando un-to, NASA, Amerikos mechanikos inžinierių s-gos žymenimis. Dalyvauja JAV LB (1976–78 Clevelando lituanistinės m-los tėvų k-to pirmininkas), skautų veikloje.

KAŠUBA Vytautas (1915.VIII.15 Minske, Baltarusija – 1997.IV.14 Niujorke, NY), skulptorius. Vilniaus dailės akademijos garbės daktaras (1994). 1918 su tėvais grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Marijampolėje. 1939 baigė Kauno meno m-lą. 1941–43 šios m-los Skulptūros studijos vedėjas. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1947 apsigyveno Niujorke. Nuo 1952 daugiausia kūrė archit-rai skirtas relig. tematikos skulptūras iš medžio, akmens, plakto švino plokščių, bronzos (Kryžiaus kelio stočių reljefai, 1958, 1961, 1962; *Prisikėlimas*, 1965; *Pranašas*, 1966). Apie 30 kūrinių yra JAV ir Kanados bažnyčiose, vienuolynuose,

Vytautas Kašuba

įstaigose. Nuo 1976 kūrė studijinius darbus: portretus, aktus, figūrines kompozicijas, medalius (Lietuvos d. kun-ščių, 1976; Vilniaus un-to 400 metų sukakties, 1979; Lietuvos krikščionybės jubiliejaus, 1987), monumentalių reljefų (*Būties kelionė, Svetimi krantai, Diena iš dienos*, 1984–87), paminklų (*Paminklas Lietuvai* Druskininkuose, past. 1995; Gedimino Vilniuje, past. 1996). Kūriniai pasižymi giliu dvasingumu, archaizuotų formų rimtimi, atlikimo meistriškumu. Niujorko lietuvių dailininkų s-gos narys (nuo 1954). Dalyvavo pasaul. parodose Paryžiuje (1937), Niujorke (1939, 1965), Tokijuje (1973), FIDEM tarpt. medalių parodoje Florencijoje (1983), surengė parodų Lietuvoje. Už medžio drožinius 1937 Pasaul. parodoje Paryžiuje apdovanotas aukso ir dviem sidabro medaliais, 1942 – Lietuvos valst. premija. 1993 suteikta Lietuvos nac. premija. Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino III laipsnio ordinu (1994). 84 skulptūrų ir 40 piešinių kolekciją 1991 padovanojo Lietuvai.

KAŠUBAITĖ Vida Regina (**Kašub;** g. 1964. IX.5 Clevelande, OH), gydytoja. Inžinieriaus R. Kašubos duktė. 1984 baigė Akrono, OH, un-tą gamtos mokslų bakalauro laipsniu. 1988 baigė Northeastern Ohio un-to Med. koledžą Rootstowne; M. D. Stažavo šv. Pranciškaus ligoninėje, Evanstone, IL, ir Mercy ligoninėje Pittsburghe, PA. Nuo 1993 priklauso Pittsburgho anesteziologų asociacijai. Dirba ligoninėse (kartu ir dėsto). Priklauso skautams, ateitininkams, PLGS, Clevelando sporto klubui *Žaibas*.

Vida Regina Kašubaitė

KAŠUBAITĖ-MATRANGA Viktorija Birutė (g. 1950.III.30 Čikagoje, IL), menotyrininkė. Ekonomisto, visuomenininko A. Kašubos duktė. 1971 Ilinojaus un-te Čikagoje gavo bakalauro laipsnį (archit-ros ir dailės istorija). 1975–78 vadovavo pačios įsteigtai archit-ros parodų ir švietimo org-jai *Archicenter*. 1978 Northwesterno un-te Evanstone, IL, gavo magistro laipsnį (vadyba). Vėliau dirbo menotyrininkės ir vadybininkės darbą įv. įstaigose: Nekilnojamojo turto tyrimų korporacijoje (1978–80), A. Kezio galerijoje (1980–84), Etninės kultūros išsaugojimo taryboje (1983), Anconos, IL, m-loje (1984–88), Amerikos architektų in-te (1988–90), *The Chicago Athenaeum* (1990–92) ir kt. Nuo 1993 yra *Joss Design Group, National Housewares Manufacturers Association* ir Čikagos dailės in-to konsultantė dizaino klausimais. Tyrinėja pramonės gaminių dizainą (rašo namų apyvokos dirbinių dizaino istoriją), rengia parodas ir jų apžvalgas (paroda ir katalogo įvadas *Lithuanian Refugee Artists in Germany*, 1984), bendradarbiauja spaudoje (*Drauge, Lituanus, Bridges, Historical Encyclopedia of Chicago Women*), televizijoje. Parašė kn. *America at Home: A Celebration of 20th Century Housewares* (1996). Skautė (nuo 1959; buvo skiltininkė, draugininkė, būrelio vadovė, 1980–82 tunto iždininkė). Dalyvauja JAV LB veikloje: kelis kartus buvo lituanistinių m-lų v-bos narė, talkininkauja Lietuvių dailės muziejuje Lemonte, IL.

Viktorija Birutė Kašubaitė-Matranga

KAŠUBIENĖ Aleksandra (**Fledžinskaitė, Kašuba;** g. 1923.I.10 Ginkūnuose, Šiaulių vls. ir aps.), dailininkė. Skulptoriaus V. Kašubos

Aleksandra Kašubienė

žmona. 1941–43 studijavo Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės in-te ir Vilniaus dailės akademijoje. Nuo 1947 gyvena Niujorke, NY. Sukūrė instaliacijų iš plytų, marmuro, granito (Rochesterio, NY, technologijos in-to, 1967–71, Bronxo, NY, Lincolno ligoninės, 1973, World Trade Center Niujorke, 1986, sienos; Senojo pašto aikštė Vašingtone, DC, 1981). Nuo 1970 iš aptakių medžiaginių paviršių pradėjo kurti instaliacijas (vad. buveines; techn. parodai *XX amžius*, 1973, Riiso nacionaliniame parke, 1978; Tarpt. baldų parodai Paryžiuje, 1980 ir kt.). Dalyvavo grupinėse parodose (nuo 1950; *Transformacijos moderniojoje archit-roje* Moderniojo meno muziejuje Niujorke, 1979, *Amerikos moterys dailininkės: XX amžius* Knoxville dailės muziejuje, TN, 1990, ir kt.), surengė 7 individualines parodas Niujorke, San Franciske, CA, Philadelphijoje, PA, Atlantoje, GA. 1971–83 už kūrybą pelnė 4 apdovanojimus. Niujorko liet. dailininkų s-gos narė (nuo 1954). Dalyvauja JAV LB veikloje (1992–94 Kultūros tarybos narė).

KATELĖ Vincas (1902.X.3 Pagiriuose, Ukmergės aps. – 1967.XII.17 Čikagoje, IL), veterinarijos gydytojas. 1924 baigė Panevėžio berniukų g-ją. 1925–26 studijavo Lietuvos un-te. 1932 baigė Latvijos un-tą Rygoje. 1933–34 vet. gydytojas Kalvarijoje, 1934–35 Marijampolės apskrityje. Nuo 1933 bendradarbiavo *Veterinarijoje ir zootechnijoje*. 1935–38 Ž. ū. m-jos vet. inspektorius ir vet. tarybos sekretorius. Organizavo Lietuvoje kovą su snukio ir nagų liga. Dalyvavo rengiant vet. įstatymus, padėjo įkurti Lietuvos vet. akademiją. 1937–38 Lietuvos vet. gydytojų s-gos vicepirmininkas. 1938–43 dėstė Ž. ū. akademijoje Dotnuvoje; docentas, 1943–44 ekstraordinarinis profesorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–47 Pabaltijo un-to Hamburge–Pinneberge profesorius. 1947 persikėlė į JAV. Bendradarbiavo *Journal of the American–Ukrainian Veterinary Medical Association.*

KATILIŠKIS Marius (tikr. Albinas **Vaitkus;** 1914.IX.13, n. s. IX.26 Gruzdžiuose, Šiaulių aps. – 1980.XII.17 Čikagoje, IL), rašytojas. Mokėsi Žagarėje. Dirbo įv. fiz. darbus, buvo Pasvalio b-kos vedėjas. Apsakymus period.

Marius Katiliškis

spaudoje pradėjo publikuoti 1932. Bendradarbiavo *Trimite, Naujojoje romuvoje* ir kt. Parengė spaudai prozos rink. *Seno kareivio grįžimas* (rankraštis dingo). 1944 pasitraukė į Vakarus.

Kazys Aleksandras Katilius

Karui baigiantis, buvo vok. kariuomenės statybos daliniuose, pateko į anglų nelaisvę. Vėliau Vokietijoje studijavo Freiburgo Taikomosios dailės m-loje. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo fabrikuose. Apsakymuose (rink.: *Prasilenkimo valanda*, 1948; *Paskendusi vasara*, 1951; *Šventadienis už miesto*, 1963, LRD premija; *Apsakymai*, 1975) ir novelių romane *Užuovėja* (1952) vyrauja prieškario Lietuvos kaimo buities vaizdai, parodytas valstiečio ryšys su gamta, gimtąja žeme; kūriniuose apie išeivių gyvenimą atskleidžiama svetimame krašte nepritapusių žmonių dvasinė būsena. Real. psichol. romane *Miškais ateina ruduo* (1957, LE premija; II leid. 1969 Vilniuje) pasakojama tragiškos meilės istorija, plėtojama instinktų ir aplinkybių valdomo žmogaus likimo tema. Romane *Išėjusiems negrįžti* (1958) parodytas karo pabėgėlių traukimasis į Vakarus, apmąstoma tėvynės ir namų netektis. Romano *Pirmadienis Emerald gatvėje* (1992) centre – amerikiečių gyvenimo kasdienybė ir moralinės problemos. Kūrybai būdinga įžvalgi psichol. analizė, poetiški kaimo gamtos vaizdai, turtinga, raiški kalba. *Naujienose* Albino Švėtelos slap. išspausdino kelionių po Kanadą ir Kaliforniją apybraižų. 1986 Čikagoje išleista kn. *Išėjęs negrįžti. Marius Katiliškis gyvenime ir kūryboje* (sudarė V. Kelertienė).

KATILIUS Kazys Aleksandras (1907.XI.13 Lozorkuose, Ukraina – 1996.V.19 Villa Parke, IL), inžinierius. 1943 baigė VDU, dirbo Energetikos k-joje Kaune. 1944 pasitraukęs į Vakarus, gyveno Šveicarijoje, Austrijoje, 1946–48 – Hanau liet. pabėgėlių stovykloje Vokietijoje. Vėliau persikėlė į JAV. Iš pradžių gyveno Bostone, MA, vėliau – Melrose Parke, IL. 1958–68 elektrotechnikos inžinierius Argonne, IL, nac. laboratorijoje, nuo 1968 iki pensijos (1977) – elektrikas projektuotojas ir konstruktorius *Graley and Hansen Co.* Čikagoje, IL. Buvo LF narys. Apdovanotas žymenimis.

KATILIŪTĖ-BOYDSTUN Dalia (g. 1943.X.9 Marijampolėje), psichologė. Ph. D. (1980). Omahoje, NE, 1957 baigė Šv. Antano m-lą, 1961 Notre Dame akademiją. Studijavo psichologiją Creightono un-te Omahoje, 1965 jį baigė bakalauro laipsniu. 1972 Nebraskos un-te Omahoje įgijo magistro laipsnį (industrinė psichologija). 1972–80 dirbo Nebraskos un-te Lincolne, jame įgijo daktaro laipsnį (socialinė ir asmenybės psichologija). 1980–82 Ilinojaus technologijos in-to Čikagoje, IL, profesorė asistentė. Nuo 1981 privačių ir valst.

Dalia Katiliūtė-Boydstun

įstaigų konsultantė. Nuo 1982 St. Xaviero un-te Čikagoje dėsto psichologiją ir vadybą; profesorė. Paskelbė moksl. straipsnių, skaitė paskaitas JAV ir Kanadoje. Lituanistikos in-to narė. *Aidų, Naujojo židinio* bendradarbė. Dalyvavo VI MKS (humanitarinių ir socialinių mokslų sk. pirmininkė). 1989–96 VDU Atkuriamojo senato narė. 1990–91 ir 1993–95 skaitė paskaitas Vilniaus un-te ir VDU. Ateitininkė (1983–87 Moksleivių ateitininkų s-gos pirmininkė).

KATILIŪTĖ-JANUS Albina (**Janukevičienė;** g. Lietuvoje), aktorė, verslo administratorė. II pasaul. karo metais buvo Vilniaus miesto teatro aktorė. 1944 pasitraukė į Vakarus; gyveno Lenkijoje, Austrijoje, Italijoje (čia filmavosi televizijos reklamose, buvo kelių filmų statistė). 1952 persikėlė į JAV, Hartfordą, CT. Vadovavo liet. tautinių šokių grupei, vaidino liet. spektakliuose, amer. teatruose. Nuo 1956 dirbo įv. pareigose Heubleino gėrimų ir maisto gaminių įmonėje, vėliau (iki 1990) – šios įmonės kompiuterių ir informacijos sistemų sk. viršininkė. Dirbdama studijavo: Hartfordo un-te 1961 gavo verslo mokslų bakalauro, 1971 – verslo administravimo magistro laipsnį; kompiuterius ir informacijos sistemas studijavo Rensselaero politechnikos in-te, NY. Nuo 1991 Tarpt. tarnybos, teikiančios pagalbą vyriausybėms ir b-vėms (International Executive Service Corps), savanorė Lietuvoje; 1993 dirbo gamykloje *Utenos gėrimai* ir Mažeikių šaldytuvų kompresorių g-loje *Oruva*, 1994 – porceliano f-ke *Jiesia* Kaune ir šaldytuvų f-ke *Snaigė* Alytuje, 1995 ir 1996 – f-ke *Klaipėdos kartonas.* Darbų sritis: įmonių sąskaitybos pertvarkymas į vakarietišką sistemą, sąskaitybos ir buhalterinės apskaitos kompiuterizavimas.

Albina Katiliūtė-Janus

KATKEVIČIENĖ Kotryna (**Jusaitė;** 1882. XI.25 Gavaltavoje, Marijampolės aps. – 1963. VI.13 Čikagoje, IL), visuomenininkė. 1903 atvyko į JAV ir apsigyveno Čikagoje. Nuo 1907 bendradarbiavo spaudoje. 1907 Lietuvių moterų d-jos *Apšvieta* viena steigėjų, 1908–15 pirmininkė. Reiškėsi Amerikos liet. tautinės sandaros, SLA veikloje. 1909–12 mokėsi taikomosios dailės m-loje. 1922–32 Čikagos k-to Lietuvos našlaičiams šelpti pirmininkė.

KAULAKIS Alfonsas Domininkas (g. 1898. V.28 Sausiuose, Endriejavo vls., Kretingos aps.), spaudos darbuotojas, visuomenininkas. 1912 emigravo į JAV. 1922–33 b-vės *Bell Press* (Čikaga, IL) pirmininkas. 1925–30 leido laikr. *Telegrama* (kitais duomenimis tik 1923) ir *Community Newspaper*. 1937 Čikagoje įrengė vieną didžiausių liet. spaustuvių – *Progress Printing Company*. 1947 buvo Čikagos apygardos BALFo pirmininkas. 1950 subūrė Miami, FL, Lietuvių tarybą, SLA kuopą.

KAULĖNAS Algirdas Jonas (1912.III.27, n. s. IV.9 Subačiuje, Panevėžio aps. – 1965.VI.22 Čikagoje, IL), rašytojas, visuomenininkas. Baigė jėzuitų g-ją Kaune. Studijavo teisę VDU, 1939 ją baigė. 1940–41 mokytojavo Krekenavos ir Subačiaus pr. m-lose. 1941–43 redagavo *Panevėžio apygardos balsą*. Nuo 1942 Panevėžio dramos teatro direktorius. Nuo 1930 bendradarbiavo period. spaudoje (*Mūsų krašte, Jaunojoje kartoje, Karyje* ir kt.), išspausdino dramos veikalų (*Audra, Sielos rauda*), straipsnių. Aktyviai reiškėsi Vilniui vaduoti s-gos, šaulių, jaunalietuvių veikloje. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1947 persikėlė į D. Britaniją.

Algirdas Jonas Kaulėnas

1947–49 D. Britanijos lietuvių s-gos centro v-bos narys, *Britanijos lietuvio* redaktorius. Su kitais 1950 Londone įkūrė liet. dramos mėgėjų teatrą, parašė jam dramas *Milžinai*, *Sapnas*, *Žiedai*, komediją *Maharadža*. Buvo Lietuvos atgimimo sąjūdžio D. Britanijoje vienas steigėjų, vietininkijos v-bos pirmininkas, 1955–58 leido ir redagavo *Tėvų žemę*. 1958 atvykęs į JAV, gyveno Čikagoje, buvo *Laisvosios Lietuvos* redaktorius.

KAULĖNAS Mindaugas Steponas (g. 1938.III.10 Panevėžyje), zoologas, biochemikas. Gamtos mokslų daktaras (1964). 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją, nuo 1948 gyveno D. Britanijoje. 1958–64 Londono un-te studijavo zoologiją; gavo daktaro laipsnį. Persikėlęs į JAV, 1964–67 studijas gilino Massachusettso un-te Amherste. 1967–71 šio un-to zoologijos profesorius asistentas, nuo 1971 asocijuotasis profesorius. Paskelbė > 15 moksl. straipsnių iš biochemijos ir embriologijos.

KAULINIS Leonas (1917.I.16 Sankt Peterbuge, Rusija – 1987.VII.22 Philadelphijoje, PA), chorvedys. Baigęs Utenos g-ją, 1937–40 mokėsi Karo m-loje Kaune. 1941–44 studijavo Vilniaus muz. m-loje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–47 Dillingeno liet. stovykloje dirbo muz. mokytoju, vadovavo mokinių chorui. 1947 studijavo Augsburgo konservatorijoje. 1949 persikėlė į JAV. 1950 Philadelphijoje subūrė vyrų oktetą, 1951 moterų oktetą, vėliau mišrų chorą, tautinių šokių grupę ir dramos būrelį. Iki 1956 jo vadovaujamas meno ansamblis Philadelphijoje ir kt. liet. kolonijose surengė ~ 80 koncertų. Su choru dalyvavo visose dainų šventėse. Išleido 3 plokšteles.

KAULINYTĖ Anelė (Anella **Kaulinis;** g. 1944.IX.14 Žalpiuose, Raseinių aps.), pianistė, pedagogė. Chorvedžio L. Kaulinio duktė. Mokėsi Settlemento muz. m-loje Philadelphijoje, PA. Nuo 1950 *Vilties* choro koncertmeisterė, nuo 1992 vadovė. Su *Vilties* choru nuo 1961 dalyvavo JAV ir Kanados liet. dainų šventėse. 1962 baigė North East m-lą Philadelphijoje. 1967–76 mokytojavo Philadelphijos m-lose. 1967 baigė Temple un-to muz. koledžą Philadelphijoje (gavo muz. mokytojos bakalauro laipsnį). 1972 Philadelphijos Mokyklų švietimo taryboje gavo magistro laipsnį. Dėstė Šv. Andriejaus parapijos V. Krėvės lituanistinėje m-loje. 1985–90 buvo

Leonas Kaulinis

Anelė Kaulinytė

vyrų okteto koncertmeisterė, šio ansamblio vadovo V. Maciūno padėjėja. Nuo 1992 Philadelphijos Šv. Andriejaus bažnyčios vargonininkė ir giesmininkė. Kaip pianistė koncertavo su Philadelphijos simf. orkestru (dirigavo E. Ormandy) ir Niujorko, NY, filharmonijos orkestru (dirigavo L. Bernsteinas). Nuo 1994 dainuoti mokėsi pas R. Wallace Philadelphijoje. Sukūrė dainų: *Mano Tėvynė, Garbė būti amerikiečiu, Viltis, Meilė, Viena širdim, Rudenio svaja, Atsiminimai, Šv. Kalėdos, Kalėdų naktį* ir kt. 1992 išleista kn. *Dainos Lietuvai.* JAV (Hollywoode, CA) išleista 12 dainų albumuose *Music of America, America Sings* ir *America* (visi 1993), *Peace on Earth* (1994), *Sound of Christmas* (1995).

KAUNAS Ferdinandas Vytautas (**Kaunackis;** g. 1921.V.9 Kivyliuose, Skuodo vls., Kretingos aps.), gydytojas, visuomenės veikėjas. JAV kariuomenės majoras (1957). 1939 baigė Mažeikių g-ją. 1944, baigęs VDU Med. f-tą, pasitraukė į Vakarus. Dirbo Linze, Austrija, amerikiečių karo ligoninės civilinio skyriaus vyr. gydytoju. 1946–48 buvo Lietuvos Raudonojo kryžiaus Linzo sk. pirmininkas. 1949 persikėlė į JAV. 1950 įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus valstijoje, specializavosi šeimos medicinoje. 1955–57 tarnavo JAV kariuomenėje (majoras). Nuo 1957 dirbo Loretto ligoninėje; 1973–75 buvo jos gydytojų kolektyvo pirmininkas. Nuo 1971 - Cicero, IL, sveikatos komisijos narys, vadovavo Šeimos gydytojų ir Vėžio d-jų vietiniams skyriams. Cicero Prekybos ir pramonės rūmai suteikė jam iškilaus piliečio žymenį. Vienas LF įkūrėjų, jo tarybos narys. Priklauso JAV LB tarybai. 1963–64 LGS Ilinojaus sk. pirmininkas, 1971–73 PLGS pirmininkas. Vienas Lietuvių medicinos muziejaus kuratorių. Remia liet. kultūrą ir jos renginius, Balzeko muziejaus veiklą. Bendradarbiauja liet. spaudoje.

KAUNAS Gedas (**Kačanauskas;** g. 1921.X.26 Kaune), inžinierius, visuomenininkas. 1940 baigė Kauno *Aušros* berniukų g-ją. Apsigyvenęs JAV, 1963 baigė Valparaiso un-tą, IN, ir įgijo bakalauro laipsnį. 1964–83 dirbo įvairiose JAV b-vėse projektų inžinieriumi, vyr. inžinieriumi. 1965 Amerikos lietuvių klubo

Ferdinandas Vytautas Kaunas

Gedas Kaunas

Beverly Shorese, IN, pirmininkas. Los Angeleso, CA, jūrų skautų vietininkijos vadas, skautų *Ramovės* seniūnas (1995).

KAUNAS Jonas (1899.IX.24 Murinuose, Bublelių vls., Šakių aps. - 1981.XII.7 Čikagoje, IL), pedagogas, visuomenininkas. 1918 baigė mokytojų kursus Kaune. Kurį laiką mokytojavo kaimo pr. m-lose. 1925–27 vėl lankė mokytojų kursus, dirbo Kybartuose. Aktyviai reiškėsi visuom. gyvenime: dalyvavo Šaulių s-gos, jaunalietuvių veikloje, steigė jaunųjų ūkininkų ratelius, suaugusiųjų kursus, rengė jaunimo vakarus, rašė straipsnius *Tautos mokykloje, Trimite*. 1944 su sūnumi pasitraukė į Vokietiją, buvo Seligenstadto liet. g-jos mokytojas. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Dalyvavo JAV LB, Šaulių s-gos, BALFo veikloje, tęsė darbą su skautais. Bendradarbiavo liet. spaudoje pedagogikos klausimais.

KAUNAS Ksaveras (1915.VII.29 Balseliškiuose, Sintautų vls., Šakių aps. - 1972.X.10 Evanstone, IL; palaidotas Čikagoje, IL), statybos inžinierius. 1933 baigė Šakių *Žiburio* g-ją. 1941 VDU Kaune įgijo statybos inžinieriaus diplomą. 1941–44 Šiaulių akcinės b-vės *Statyba* darbuotojas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–48 Aukštesniosios technikos m-los Schwäbisch Gmünde dėstytojas, statybos sk. vedėjas. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo Čikagos Transporto dep-te statybos inžinieriumi. Priklausė ALIAS (nuo 1951), Lietuvos valstiečių liaudininkų s-gai, Lietuvos istorijos d-jai. Buvo varpininkų filisteris, talkino Balzeko liet. kultūros muziejui. Sukaupė gausų liet. veiklos fotoarchyvą. Bendradarbiavo *Lietuvos žiniose* (Lietuvoje), *Inžinieriaus kelyje, Lietuvių kelyje, Nepriklausomoje Lietuvoje, Sėjoje, Technikos žodyje*, LE. Žuvo po traukiniu, eidamas tarnybines pareigas.

KAUNELIENĖ Stefanija, visuomenininkė. Tarpt. in-to Detroite, MI, Detroito liet. kultūros klubo veikėja (į klubo veiklą įsijungė neilgai trukus po jo įsteigimo 1953), pirmininkė (1994). Tarpt. mugėse įrengdavo liet. tautodailės skyrių, skleidė žinias apie Lietuvos praeitį, nepriklausomybės laikotarpį, sov. okupaciją, tremtį. Prisidėjo prie liet. kambario įsteigimo Wayne valstijos un-te Detroite. Kelerius metus redagavo *Tremties trimitą*, mokytojavo lituanistinėje m-loje, buvo Šv. Antano parapijos choro seniūnė. 1994 už aktyvią liet. veiklą pelnė Tarpt. in-to apdovanojimą.

KAUPAS Algis (g. 1945.XI.29 Tübingene, Vokietija), kinematografininkas. 1950 su tėvais persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1963 pradėjo psichologijos bei lit-ros studijas Michigano un-te Ann Arbore, MI. Vėliau Wayne valstijos un-te Detroite, MI, studijavo meno istoriją, fotografiją bei kinematografiją. 1968 Niujorko un-te gavo kino režisūros bakalauro, vėliau – magistro laipsnį. Studijuodamas redagavo filmus *Henry*

(pelnė *Auksinio erelio* žymenį), *The Children's School, August T.* 1971–72 Niujorko un-to dėstytojo padėjėjas bei filmų laboratorijos *Du–Art* garso įrašų prižiūrėtojas. 1972–74 dirbo filmų redaktoriumi bei garso operatoriumi. 1974–77 Niujorko 13-ojo tinklo televizijos komiteto operatorius, 1977–78 Japonijos b-vės *Kobi Enterprises* vadybininkas. Sukūrė dokumentinių, reklaminių filmų.

Julius Viktoras Kaupas

KAUPAS Julius Viktoras (1920.III.6 Kaune – 1964.III.1 Čikagoje, IL; palaidotas Detroite, MI), gydytojas, rašytojas, literatūros kritikas. Medicinos daktaras (1946). Finansininko, visuom. veikėjo Juliaus Kaupo sūnus. 1938 baigė jėzuitų g-ją Kaune. Studijavo VDU Medicinos f-te, 1944 jį baigė. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Tübingeno un-te apgynė medicinos doktoratą. 1947 mokėsi tapybos Freiburgo Taikomosios dailės m-loje, 1947–49 Freiburgo un-te studijavo filosofiją ir lit-rą. 1949 persikėlė į JAV. Gyveno Detroite, vertėsi gydytojo psichiatro praktika. 1951–53 dėstė gailestingųjų seserų kursuose Altone, IL. Priklauso žemininkų-lankininkų literatūrinei generacijai. Parašė literatūrinių pasakų (rink. *Daktaras Kripštukas pragare,* 1948, Lietuvos Raudonojo kryžiaus premija); joms būdinga realybės ir fantazijos jungimas, filosofiškumas, gėrio ir blogio priešpriešos išryškinimas, žaismingumas, humoras. Period. spaudoje paskelbė apsakymų, kuriuose vaizduojama vad. mažųjų žmonių buitis ir likimai. *Aiduose, Drauge, Naujienose, Dirvoje, Literatūros lankuose, Metmenyse* išspausdino lit-ros kritikos straipsnių, esė (dažniausiai juos pasirašydavo slap. Coppelius); propagavo liet. lit-ros modernistinį atsinaujinimą, pabrėžė kūrinių estetinę vertę. Vilniuje 1984 išleistas kūrinių rink. *Daktaras Kripštukas pragare.*

Povilas Kaupas

KAUPAS Povilas (**Kaufmanas;** 1898.XII.16 Kaune – 1978.X.10 Čikagoje, IL), tapytojas. 1932 baigė Kauno meno m-lą. Studijas gilino Vokietijoje ir Prancūzijoje. Nuo 1935 aktyviai dalyvavo Lietuvos dailės gyvenime (Lietuvos dailininkų s-gos v-bos narys). 1940 pasitraukė į Vokietiją, dirbo ped. darbą. Nuo 1949 gyveno JAV, Čikagoje. Ped. darbą tęsė dailės studijoje *69.* Kaupė informaciją apie liet. dailininkus ir dailės parodas, prisidėjo prie Čiurlionio galerijos įkūrimo (1957) Čikagoje, buvo jos direkcijos ir dailės parodų žiuri narys, tvarkė Jaunimo centro dailės archyvą. Lietuvių dailės in-to narys (nuo 1947). Nutapė peizažų (*Ruduo,* 1954, *Medžiai prie upelio*), por-

tretų, nuliejo akvarelių. Kūryba turi impresionizmo, postimpresionizmo, abstrakcionizmo bruožų. Dalyvavo daugelyje grupinių parodų Lietuvoje (iki emigracijos), vėliau Vokietijoje – Freiburge, JAV – Čikagoje, Kanadoje ir kt.; 1979 Čikagoje surengta pomirtinė paroda, išleistas B. Murino parengtas jo kūrinių albumas.

KAUPAS Vladas (g. 1923.I.28 Gailiūnų vnk., Šiaulių vls. ir aps.), gydytojas. 1941–44 VDU studijavo mediciną. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945–49 medicinos studijas tęsė Georgo Augusto un-te Göttingene, 1950 jį baigė. Persikėlęs į JAV, 1952–53 dirbo Čikagos, IL, un-to Studentų sveikatos tarnybos gydytoju. 1955–57 tarnavo JAV karo laivyne. 1959–60 Cooko rajono priemiesčių Tuberkuliozės sanitarijos apylinkės vyr. gydytojas Forest Parke, IL. 1962–66 vertėsi priv. praktika, dirbo Tuberkuliozės klinikų Čikagoje vyr. gydytoju. 1966–67 studijavo Michigano un-to Viešosios sveikatos m-loje (Public Health School) Ann Arbore, MI, ir įgijo magistro laipsnį (1967). 1967–69 Niujorke, NY, dėstė Niujorko med. koledže, buvo *Bird S. Coler* lėtinių ligų ligoninės gydytojas asistentas. 1969–81 vadovavo New Hampshire valstijos Užkrečiamųjų ligų kontrolės biurui Concorde, buvo New Hampshire valstijos epidemiologas. 1983–88 New Hampshire ligoninės Concorde, NH, vyr. gydytojas. Priklauso AABS ir *Santaros–Šviesos* federacijai. 1964–65 buvo *Liet. gydytojų biuletenio* redkolegijos narys. Paskelbė moksl. straipsnių apie tuberkuliozės ir gonorėjos gydymą.

KAVALIAUSKAITĖ Marytė (g. 1943.X.19 Kaune), kinematografininkė. 1966 Barnardo koledže Niujorke, NY, gavo vokiečių lit-ros bakalauro laipsnį. Tais pačiais metais dirbo redaktoriaus padėjėja filme *Hard Charger*. 1967 redagavo b-vės *Fotosonic* filmus. 1968–70 b-vės *Mike Shea Productions* dokumentinių filmų garso operatorė, 1971–72 b-vės *Blackwood Productions* dokumentinių filmų redaktorė. Vėliau dirbo garso režisiere filmuose: *The Waiting Room, Catamount Killing* (rež. K. Zanussi; abu 1973), *Menstruation* (1974), *Pleasantville, To America* (abu 1975), *Local Color, Woman Alive* (abu 1976), *The American Friend* (rež. W. Wendersas; 1977), *Saint Jack* (1978), *Heartland, Nick's Movie* (rež. W. Wendersas), *Martha Clarke Film* (visi 1979).

Pranutė Kavaliauskaitė

KAVALIAUSKAITĖ Pranutė (Frances **Covalesky**), pianistė. Rutgerso, NJ, un-te gavo bakalauro, Manhattano muz. koledže Niujorke, NY – magistro laipsnį. Studijavo Miami un-to, Fl, doktorantūroje (disertacija apie M. K. Čiurlionį). Studijas gilino Salzburge, Austrija. Surengė solo koncertų New Jersey, Niujorko valstijose. Niujorke akompanavo *Harmonijos* ansambliui (vadovas V. Ralys). Laimėjusi Miami premiją, buvo pakviesta koncertuoti į *Manuel Artime* teatrą Floridoje. Dėsto Newtono, NJ, Don Bosco koledže ir Šv. Onos m-loje.

KAVALIŪNAITĖ Jolita Elijana Jūratė (g. 1942.VIII.9 Tauragėje), literatūros tyrinėtoja, rašytoja. Ph. D. (1972). Pedagogo, rašytojo, lit-ros tyrinėtojo V. Kavaliūno duktė. Clevelande, OH, baigė Šv. Pranciškaus m-lą, lituanistinę m-lą, liet. ped. kursus. Case Western Reserve un-te Clevelande studijavo pranc. k. ir lit-rą; jame 1963 įgijo bakalauro, 1966 magistro laipsnį, vėliau apgynė doktoratą. 1964–68 šiame un-te dėstė pranc. kalbą. Tobulinosi Sorbonne un-te Paryžiuje, Strasbourgo un-te, Prancūzija, ir kitur. Nuo 1970 dirba Akrono un-te, OH, nuo 1981 asocijuotoji profesorė;

1971–73 jame dėstė liet. kalbą. Lituanistikos in-to narė. Skaitė paskaitas įv. šalyse. *Aiduose, Drauge, Lituanus* ir kt. leidiniuose paskelbė straipsnių. Parašė novelių, humoreskų. Reiškiasi liet. išeivijos kultūrinėje veikloje: 8 metus mokytojavo Šv. Kazimiero lituanistinėje m-loje, vadovavo taut. šokių grupėms.

KAVALIŪNAS Jonas (g. 1913.VIII.1 Drąseikiuose, Biržų vls. ir aps.), pedagogas, visuomenės veikėjas. 1931 baigė Biržų g-ją. 1931–35 studijavo germanistiką ir pedagogiką VDU. 1937–44 dėstė vok. kalbą Marijampolėje, Giedraičiuose, Kaune, Biržuose. Nuo 1941 studijavo Vilniaus un-te, 1942 jį baigė. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–46 buvo LB švietimo įgaliotinis pranc. zonoje (jo rūpesčiu perspausdinta keletas Lietuvoje išleistų vadovėlių). Persikėlęs į JAV, 1955–56 dėstė liet. kalbą Defense Language in-te Monterey, CA, 1968 Ilinojaus un-te Urbanoje. 1958–80 ir 1982–86 Dyer ir Michigan City, IN, m-lose dėstė vok. kalbą. Gavęs valst. stipendijas, gilino vok. kalbos ir metodikos žinias JAV ir Vokietijos un-tuose. Aktyviai reiškėsi išeivijos visuom. veikloje, ypač švietimo srityje. 1962 įsteigė (su kitais) Dariaus ir Girėno lituanistinę m-lą Čikagoje, IL, iki 1966 buvo jos vedėjas. 1964–67 JAV LB Švietimo tarybos narys, 1967–73, 1979–80 ir 1982–85 pirmininkas. 1967 suorganizavo pirmąsias liet. mokytojų vasaros savaitines studijas. Būdamas 1973–78 PLB v-bos vicepirmininku, padėjo organizuoti liet. švietimą Lot. Amerikos šalyse. 1980–82 Vasario 16-osios g-jos direktorius Vokietijoje. 1982 įsteigė neakivaizdinę pr. m-lą ir aukštesniąją lituanistinę m-lą Clevelande, OH. Rūpinosi liet. mokomųjų knygų leidimu, parengė liet. k. vadovėlį kalbantiems angliškai *Lithuanian* (2 d.). Prisidėjo prie lituanistikos studijų programos įvedimo JAV un-tuose ir Lituanistikos katedros Ilinojaus un-te Čikagoje įsteigimo (1983–85 vadovavo lėšų šiai katedrai steigti rinkimui). 1987 Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus vykdomojo k-to pirmininkas. 1992–93 dėstė vokiečių kalbą VDU ir Kauno technologijos un-te. Bendradarbiavo liet. spaudoje (*Aiduose, Ateityje, Drauge, Darbininke* ir kt.). Ateitininkas (nuo 1928), yra buvęs ateitininkų sendraugių pirmininku.

Jonas Kavaliūnas

Priklauso Liet. mokytojų s-gai (1953–55 ir 1957 jos pirmininkas).

KAVALIŪNAS Pranas (1892.X.6 Keragalviškėse, Panemunėlio vls., Rokiškio aps. – 1976 JAV), teisininkas. Vidurinį mokslą baigė Sankt Peterburge, Rusija. Grįžęs į Lietuvą, 1920 dirbo apskrities viršininko padėjėju. Nuo 1921 studijavo teisę Lietuvos un-te, 1925 jį baigė. 1921–25 Respublikos prezidento kanceliarijos vedėjas. 1925–34 teisėjavo Kauno apylinkės, 1934–41 Kauno apygardos teisme, 1941–44 tos apygardos teismo skyriaus pirmininkas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. Bendradarbiavo *Drauge, Naujienose.*

KAVALIŪNAS Vacys (1907.VI.28 Kriauniuose, Alytaus vls. ir aps. – 1994.V.15 Clevelande, OH), pedagogas, rašytojas, literatūros tyrinėtojas. 1928 baigė Alytaus g-ją. VDU studijavo pranc. ir liet. k. ir lit-rą, pedagogiką, 1935 jį baigė. 1937 studijavo Nancy un-te Prancūzijoje. Nuo 1936 mokytojavo Tauragės, 1942–44 – Vilkaviškio g-joje (buvo jos inspektorius, direktorius). 1944 pasitraukė į Vokietiją, dėstė liet. g-jose (1946–49 J. Tumo-Vaižganto liet. g-jos Spakenberge direktorius), studijavo

Vacys Kavaliūnas

Hamburgo Hanzos un-te. 1949 persikėlęs į JAV, apsigyveno Clevelande, 20 metų mokytojavo lituanistinėse m-lose. Su J. Žilioniu įsteigė ped. lituanistinius kursus, 10 metų jiems vadovavo. Western Reserve un-te 1956 įgijo pranc. lit-ros magistro laipsnį. Parašė romantinių siužetų romanus *Kalnų giesmė* (1963), *Aidai ir šešėliai* (1972, abu pelnė *Draugo* premiją), *Hestera* (1974; anglų k. 1993 Vilniuje), *Dalia* (1983), monografijas apie J. Tumo-Vaižganto g-ją *Lietuviškasis šviesos židinys Šiaurės Vokietijoje 1946–1950* (1984) ir apie Čiurlionio ansamblį *Gimtosios žemės giesmė* (1991). Period. spaudoje (*Ateityje, Aiduose, Jaunimo žygiuose, Dirvoje, Drauge*) paskelbė novelių, straipsnių lit-ros ir pedagogikos klausimais. Priklausė Liet. mokytojų d-jai (buvo jos pirmininkas), Liet. rašytojų d-jai. 1986 gavo Amerikos liet. piliečių klubo apdovanojimą.

KAVOLIS Vytautas (1930.IX.8 Kaune – 1996.VI.24 Vilniuje), sociologas, literatūros tyrinėtojas, visuomenės veikėjas. Ph. D. (1960). 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1949 baigė Hanau liet. g-ją. 1949 persikėlė į JAV. Studijavo filosofiją Wisconsino ir Čikagos, IL, un-tuose; 1952 Wisconsino un-te gavo bakalauro laipsnį. Harvardo un-te, MA, 1956 įgijo sociologijos magistro laipsnį, vėliau apgynė daktaro disertaciją. 1954–58 dėstė Harvardo un-te, 1958–59 Tuftso un-te, MA, 1960–64 Defiance koledže, OH. Nuo 1964 Dickinsono koledžo Carlisle, PA, Sociologijos ir antropologijos, vėliau Sociologijos sk. vedėjas, nuo 1970 profesorius. Nuo 1959 žrn. *Metmenys* redaktorius. 1971–77 Tarptautinės lyginamųjų civilizacijos studijų d-jos pirmininkas, 1977–83 tarybos narys. Nuo 1978 leidinio *Comparative Civilizations Review* vienas redaktorių, *Encyclopaedia Britannica* bendradarbis. Nuo 1991 žrn. *Baltos lankos* vienas redaktorių, žrn. *Kultūros barai* redakcinės kolegijos narys. Išleistos kn. *Žmogaus genezė* (1963), *Artistic Expression – A Sociological Analysis* (1968; išversta į švedų ir isp. k.), *Nužemintųjų generacija* (1968), *Sąmoningumo trajektorijos* (1986), *Epochų signatūros* (1991), *Moralizing Cultures* (1993), Vilniuje – *Moterys ir vyrai lietuvių kultūroje* (1993),

Vytautas Kavolis

Žmogus istorijoje (1994), *Kultūrinė psichologija* (1995), *Kultūros dirbtuvė* (1996). Suredagavo kn. *Lietuviškasis liberalizmas* (1959), moksl. veikalų anglų k. Bendradarbiavo JAV moksl.

žurnaluose, LE, išeivijos lietuvių (*Akiračiuose, Metmenyse, Dirvoje* ir kt.) ir Lietuvos period. spaudoje. Aktyviai reiškėsi visuom. veikloje. 1954–55 Liet. studentų s-gos, 1952–54 *Santaros* pirmininkas. Su kitais įkūrė *Santaros–Šviesos* federaciją, buvo vienas jos vadovų. Lituanistikos in-to narys. 1982 gavo JAV LB Kultūros tarybos premiją, 1993 Lietuvos nac. premiją.

KAZAKEVIČIUS Juozas (1894.IV.15 Rusijoje – 1994.V.23 Glendale, CA), agronomas. Mokėsi Kalvarijoje ir Varšuvos agronomų m-loje. Po I pasaul. karo buvo valdiškų ūkių administratorius Suvalkijoje. 1926–44 ūkininkavo Aukštadvaryje, vėliau, nusipirkęs ūkį su malūnu ir lentpjūve, – Onuškyje. Trakų aps. statė m-las. 1944 pasitraukė į Austriją, vėliau į Vokietiją. 1945–50 praleido liet. stovyklose Würzburge ir Schweinfurte. Nuo 1949 gyveno JAV, Baltimorėje, MD, dirbo baldų f-ke. Išėjęs į pensiją, persikėlė į Kaliforniją, Los Angelesą. Priklausė JAV LB, LŠS, liet. karių veteranų s-gai *Ramovė*.

KAZAKEVIČIUS Juozas (g. 1905.III.6 Lietuvoje), gydytojas oftalmologas. Medicinos daktaras (1947). 1924 baigė Kauno *Aušros* g-ją, 1929 – Lietuvos un-tą. 1931 įgijo gydytojo diplomą. 1932–40 Karo m-los jaunesnysis sanitarijos karininkas. 1935–39 J. Basanavičiaus karo ligoninės Akių sk. vedėjo padėjėjas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 Hanau pabėgėlių ligoninės Akių sk. vedėjas. 1947 Johanno Wolfgango Goethe un-te Frankfurte prie Maino apgynė doktoratą. 1949 persikėlė į JAV. 1949–53 dirbo Marcy, NY, ligoninėje. 1952 įgijo teisę praktikuoti Niujorko valstijoje. Priklausė skautams.

KAZANAUSKAS Jonas (1890.VIII.13 Panevėžyje – 1968.X.31 Čikagoje, IL), bankininkas, visuomenininkas. Mokėsi Mintaujos, Latvija, g-joje. 1910 apsigyveno JAV. 1914 dalyvavo Lietuvių seime Čikagoje. Valparaiso un-te, IN, baigė buhalterijos kursus. Nuo 1917 dirbo banke. 1919 išrinktas Čikagos *Mutual Federal* taupymo ir kredito b-vės direktoriumi, nuo 1932 prezidentas. Aktyviai dalyvavo liet. veikloje: Klaipėdos kraštui atgauti k-to narys, 1935–44 Amerikos karo veteranų legiono Dariaus ir Girėno skyriaus direktorius ir pirmininkas. Dalyvavo ALTo veikloje, finansiškai rėmė liet. renginius.

KAZĖNAS Bronius (g. 1954.VI.7 Clevelande, OH), dirigentas, dainininkas (tenoras). Muziko J. Kazėno sūnus. Muzikologijos daktaras (1985). Baigęs Šv. Juozapo m-lą ir Šv. Kazimiero aukštesniąją lituanistinę m-lą, 1972–76 studijavo Clevelando un-te muz. pedagogiką (1976 gavo bakalauro laipsnį). 1975 mokytojavo Šv. Rožės m-loje, 1978–80 – Fort Thomaso, KY, m-loje. 1976–78 Cincinnati, OH, un-te studijavo chorvedybą ir dainavimą (1978 gavo magistro laipsnį). 1981–82 Cincinnati, Denisono, OH, ir Kento, OH, un-tų chorų direktorius. 1984 liet. tautinių šokių šventės Clevelande choro dirigentas, aranžuotojas, orkestruotojas. Cincinnati un-te gavo daktaro laipsnį. Nuo 1986 Youngstowno, OH, un-to muz. dėstytojas, Youngstowno simf. orkestro choro dirigentas ir Boardmano jungtinės metodistų bažnyčios muz. direktorius. 1986 Čikagos liet. operoje sukūrė Leutholdo vaidmenį (G. Rossini operoje *Wilhelmas Tellis*). 1987–89 Čiurlionio meno ansamblio dirigentas ir meno vadovas. 1988–89 Čikagos, IL, liet. operos dirigentas. Su

Bronius Kazėnas

Julius Kazėnas

kitais sukūrė muz. komediją *The Creators.* Kaip solistas dainavo su Cincinnati simf. orkestru, įv. chorais, koncertavo Šveicarijoje, Prancūzijoje, Sov. Sąjungoje, Lenkijoje, D. Britanijoje, Belgijoje, Portugalijoje. Sukūrė vaidmenų operetėse (J. Kerno *Pietų Ramusis,* J. Hermano *Mame,* J. Gilberto *Mano puikioji ledi* ir kt.). Priklauso amerikiečių profesionalų org-joms.

KAZĖNAS Julius (g. 1913.IV.12 Pasvalyje), muzikas. Baigė Panevėžio kurijos vargonininkų kursus. 1941–44 mokėsi dainuoti Vilniaus muz. m-loje. 1942–44 Vilniaus operos solistas. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, 2 metus mokėsi aukštojoje Stuttgarto muz. m-loje. 1947–48 Čiurlionio ansamblio chormeisteris. Buvo gavęs pasiūlymą dainuoti Stuttgarto operoje, bet 1948 persikėlė į JAV. Muz. studijas tęsė muz. m-loje Clevelande, OH. 1949–50 Bostono, MA, vyrų kvarteto vadovas, nuo 1950 Clevelando *Ąžuolų* okteto įkūrėjas ir vadovas. Clevelando vysk. M. Valančiaus, vėliau Šv. Juozapo lituanistinės m-los muz. mokytojas, choro vadovas. Clevelando *Ramovėnų* vyrų choro įkūrėjas ir vadovas (1972–79). Koncertavo liet. kolonijose. Sukūrė dainų (kai kurias pagal savo žodžius), kūrinių akordeonui, harmonizavo liet. liaudies dainų. Išleido karinių dainų plokštelę *Kur dangus ugnimi liepsnoja.* Dirbo ALTo ir JAV LB v-bose.

KAZĖNAS Magnus (1885.VII.2 Parvalkuose, Pasvalio vls., Biržų aps. – 1961.XII.21 Pittsburghe, PA), kunigas. Mokėsi Panevėžio g-joje. Nuo 1904 gyveno JAV. 1908 baigė lenkų koledžą, vėliau kunigų seminariją Detroite, MI. 1913 įšventintas kunigu. Kunigavo Pennsylvanijos liet. parapijose. Nuo 1920 Pittsburgho Šv. Kazimiero parapijos klebonas. Čia subūrė Lietuvos vyčių, ALRKF ir ALRK MS skyrius, suorganizavo sekmadienines liet. radijo valandėles. Šv. Pranciškaus liet. seserų vienuolyno Pittsburghe vienas steigėjų (1925). Pastatė parapijos pr. m-lą, 1934 įsteigė pirmąją JAV liet. aukštesniąją m-lą, įrengė naują kleboniją, Šv. Kazimiero kapines. 1942 parapijai beveik vien savo lėšomis nupirko spaustuvę ir ėmė redaguoti bei leisti savaitraštį *Lietuvių žinios* (iki 1951). Magnaus Parvalkiečio slap. bendradarbiavo liet. spaudoje. Išvertė grož. lit-ros kūrinių.

KAZ GARAS (Kazimieras **Gaižutis;** g. 1940 Kaune), aktorius. Architekto Prano Gaižučio sūnus. Su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Watertowne, CT.

Kaz Garas

1962 Connecticuto un-te gavo aktorinio meistriškumo ir anglų lit-ros bakalauro laipsnius. Studijų metų vaidmenys: Stanley Kowalski (T. Williamso *Geismų tramvajus*), Anglijos karalius Henrikas IV (*Henrikas IV*). Aktorinio meistriškumo dar mokėsi pas S. Weisnerį, H. Berghofą ir H. Clurmaną. Vėliau vaidino

su Niujorko, NY, aktorių trupe. Turėjo vaidmenų televizijos filmuose (*The City, The Sheriff*, abu 1971; *Shaft*, 1973; *Wonder Woman*, 1974) bei televizijos programose (*Streets of San Francisco, Cannon, Barnaby Jones, Banyon, Dan August, F. B. I., Marcus Welby*). Vaidino kino filmuose: *The Last Safari* (1967), *Love is a Funny Thing* (1969, rež. C. Le Louch), *Ben* (1972, detektyvo Joe Greero vaidmuo).

KAZICKAITĖ Jūratė (**Kazickas, Altman;** g. 1943.II.18 Vilniuje), žurnalistė. Ekonomisto, verslininko, visuom. veikėjo J. Kazicko duktė. 1947 su tėvais persikėlė į JAV. Trinity koledže Vašingtone, DC, studijavo anglų k. ir filosofiją, 1964 jį baigė bakalauro laipsniu. Nuo 1964 kaip savanorė dėstė Šv. Cecilijos koledže Nyeri, Kenija. 1965 dalyvavo moterų žygyje į Kenijos viršukalnę. Nuo 1966 dirbo žrn. *Look*, buvo fotokorespondentė P. Korėjoje (1968 sužeista). Reportažus spausdino period. leidiniuose *Time, Newsweek, Paris-Match, Mademoiselle*. Dirba spaudos agentūrose (*Associated Press, North American Newspaper Alliance*). Daugiausia rašo apie jaunimo ir moterų gyvenimo problemas. Dalyvavo amerikiečių žygyje į Everestą (1976). Sukūrė dok. filmą apie ilgų nuotolių bėgikus *Running High* (1984). Su kitais parengė leidinius *The Liberated Woman's Calendar* (1970–77), *The American Woman's Gazetteer* (1976), *The Women's Calendar* (1978). Aktyviai reiškėsi ateitininkų veikloje. Dalyvavo Baltijos šalių žmogaus teisių gynimo žygiuose Vašingtone, JAV spaudoje kėlė Lietuvos laisvės klausimą.

KAZICKAS Juozas (g. 1918.IV.16 Čiornaja Padinoje, Rusija), ekonomistas, verslininkas, visuomenės veikėjas. Ph. D. (1951). 1936 Pasvalyje baigė P. Vileišio komercijos m-lą, 1936–37 mokėsi Karo m-loje Kaune. 1937–40 studijavo ekonomiką VDU, 1941–42 – Vilniaus un-te. 1941–44 Vilniaus savivaldybės Įmonių sk. viršininkas. Dalyvavo liet. pasipriešinimo pogrindžio veikloje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–47 studijavo Tübingeno un-te. 1947 apsigyveno JAV. 1947–51 studijavo Yale un-to aspirantūroje New Havene, CT; apgynė disertaciją *Čekoslovakijos ekonomikos sovietizacija*. 1965–72 Yale un-to Aspirantūros

Juozas Kazickas

asociacijos vykd. k-to narys. Nuo 1951 daugelio tarpt. b-vių (*Exxon, El Paso Natural Gas Co., Columbia Gas, Rockwell International, Philip Morris, Coca Cola, Kawasaki Heavy Industries* ir kt.) ekonominės politikos konsultantas, vyriausybių vadovų (ypač Indijos) asmeninis patarėjas. Kelių tarpt. prekybos b-vių, investicijų fondų, komerc. bankų direktorius ir akcininkas. Turi daug asmeninių ir dalykinių ryšių su žymiausiais politikais ir verslininkais. Visuose susitikimuose su JAV prezidentais ir V. Europos vadovais keldavo Lietuvos nepriklausomybės klausimą. Per 1962 JAV ir SSRS konfliktą dėl sov. karinių bazių steigimo Kuboje konsultavo JAV derybininkus. 1966 buvo atsakingas už specialią JAV politikų misiją Vokietijoje dėl NATO plėtimo. 1990 aktyvia veikla skatino eksprezidentą J. Carterį paremti Lietuvos nepriklausomybės siekius. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, suorganizavo didžiųjų JAV fin. fondų (*Rockefeller Brothers Fund, Pew Charitable Trusts, Soroso Atviros visuomenės fondo, Heritage Foundation*) vadovų ir jų atstovų vizitus į Baltijos kraštus. Rūpinosi Lietuvos nepriklausomybės tarpt. pripažinimu, jos vadovų ir politikų susitikimais su JAV ir didžiausių V. Europos valstybių vadovais. Lankėsi Vatikano užs. reikalų sekretoriate dėl specialios Vatikano diplomatinės paramos Lietuvai. Buvo Lietuvos

Respublikos vadovų ir Tarpt. Baltijos valstybių k-jos konsultantas. 1991 Vilniuje įkūrė pirmąją Baltijos valstybėse privataus kapitalo telekomunikacijos ryšių įmonę *Litcom* (vėliau *Omnitel*); yra jos tarybos pirmininkas. Kartu su kitais Vilniuje įsteigė palydovinę antžeminę ryšių stotį (ji užtikrino tiesioginius telefono ryšius su visu pasauliu). 1992 jo iniciatyva atsiųsta didžiulė fondo *Kartu už taiką* (*Together for Peace*) pagalbos siunta Lietuvos našlaičių namams, prieglaudoms, ligoninėms, Raudonajam kryžiui ir *Caritas* org-jai. Jo prašymu Harvardo un-to prof. L. Summersas parengė Lietuvos ūkio laisvos rinkos plėtros planą. JAV LB, Lietuvių fronto bičiulių centro v-bos ir LF tarybos narys, nuolatinis daugelio liet. org-jų išeivijoje rėmėjas. Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino medaliu (1937) ir III laipsnio ordinu (1995), Šaulių s-gos ordinu (1973), Sausio 13-osios atminimo medaliu (1992), *Ellis Island* garbės medaliu (1996 JAV).

KAZLAUSKAITĖ Rita (g. 1971.IX.4 Waukegane, IL), smuikininkė, pedagogė. Smuikuoti pradėjo 8 metų. 1984–89 griežė Waukegano, 1987–89 Čikagos, IL, jaunimo simf. orkestre. Su Čikagos jaunimo simf. orkestru koncertavo Čikagos Orchestra Hall, Niujorko, NY, Carnegie Hall, Austrijoje ir Vokietijoje. 1989 baigė Carmelio m-lą. 1991–92 Čikagos orkestro smuikininkė. Baigė De Paulo un-tą Čikagoje (1993 bakalauro, 1995 – magistro laipsniu; studijavo pas M. Zingerį). 6 metus griežė De Paulo simf. orkestre. 1993–95 lankė Suzuki smuikavimo m-lą Čikagoje. Griežia operų pastatymuose, kameriniuose ansambliuose ir kaip solistė įv. renginiuose. Rockfordo, IL, simf. orkestro smuikininkė, direktorė. Dėsto muziką m-loje. Priklausė Auksinės klaviatūros nac. d-jai, Muz. pedagogų nac. konferencijai, Ilinojaus muz. pedagogų d-jai, Amerikos Suzuki asociacijai. 1994 gavo De Paulo muz. pedagogikos Įžymaus dėstytojo žymenį.

KAZLAUSKAITĖ-JEPSEN Ivona Dalia (**Kazlauskas-Jepsen, Kaz-Jepsen;** g. 1933 Kaune), dailininkė. Su tėvais pasitraukusi iš Lietuvos, po II pasaul. karo gyveno Vokietijoje. 1950 persikėlė į JAV, Bostoną, MA. Dailės mokėsi Bostono dailės muziejaus m-loje; 1976 Tuftso un-te Medforde, MA, gavo bakalauro laipsnį. Aplankė Graikiją, Italiją, Egiptą, Indiją, Japoniją, Iraną, Šri Lanką. 3 metus gyveno Teherane: Tarpt. m-loje dėstė dailę, 1976–79 buvo Teherano amerikiečių m-los v-bos narė. Grįžusi į JAV, studijavo dailę Š. Karolinos un-te Chapel Hille, jį 1982 baigė magistro laipsniu. Dailę dėstė įv. mokymo įstaigose: Elono koledže, NC, Š. Karolinos un-te Chapel Hille, Caratereto dvimečiame

Ivona Dalia Kazlauskaitė-Jepsen

koledže Morehead City, NC, Šv. Teresės koledže Winonoje, MN, George Masono un-te Fairfaxe, VA, ir kt. Sukūrė skulptūrų, monotipijų (*Giesmė apie vandenyną*, 1982), koliažų (*Pabaigos pradžia*, 1989), mišrios technikos kūrinių (*Agnes Martin atminimui*, 1990; *Prisikėlimas. Pirmas žingsnis*, 1991), iš organinių ir neorganinių medžiagų komponavo įv. daiktus. Kūriniai metaforiški, perteikiantys gyvenimo reiškinių trumpaamžiškumą. Dalyvavo (nuo 1960) daugelyje parodų Bostone,

Brocktone, MA, Danville, VA, Vašingtone, DC, Kokėje, Japonija, Teherane, Vilniuje.

KAZLAUSKAS Algimantas (g. 1939.XII.13 Raseiniuose), mechanikos inžinierius, visuomenininkas. 1949 su tėvais pasitraukė į Australiją. 1959 Royal technologijos in-te Melburne gavo mechanikos inžinieriaus diplomą, 1963 Melburno un-te – bakalauro laipsnį. 1964–66 dirbo *Ford Motor* b-vės vadovų kursuose. Dalyvavo skautų (paskautininkas, Melburno skautų tuntininko pavaduotojas) ir jaunimo (1966 Jaunimo komiteto Melburne pirmininkas, jo atstovas Jaunimo kongrese) veikloje. 1966 persikėlė į JAV. 1968–72 *Stewart Warner* b-vės projektų inžinierius. 1971 Northwesterno un-te Čikagoje, IL, įgijo verslo administravimo magistro laipsnį. 1973–78 *Universal Lockport* b-vės vyresnysis inžinierius, 1978–82 *Bepex* b-vės vadybininkas, nuo 1985 *Hi-Cone* b-vės projektų inžinierius. Suprojektavo didelio našumo siurblį (1972), vėjui atsparų alyvos perdirbimo bokštą (1977), skirstymo įrenginį (1986). Aktyvus Amerikos LB narys (1976–77 Čikagos Lemonto LB pirmininkas). Priklauso ALRKF (Čikagos apskrities pirmininkas, 1985 vyskupo P. Baltakio pastoracijos komiteto pirmininkas, 1992 Palaimintojo Jurgio Matulaičio pastoracijos tarybos pirmininkas, Labdaros s-gos v-bos pirmininkas).

KAZLAUSKAS Andrius (g. 1959.X.7 Clevelande, OH), chemikas, biologas. Ph. D. (1986). 1981 Clevelando valstijos un-te įgijo chemijos ir biologijos bakalauro laipsnį. 1983–86 doktorantas Clevelando klinikos moksl. tyrinėjimų skyriuje; 1986 Clevelando valstijos un-te apgynė chemijos doktoratą. 1986–90 dirbo Fred Hutchinsono vėžio ligų tyrimų centre Seattle, WA. 1991–96 Colorado un-to medicinos centro Farmakologijos f-to prof. asistentas ir Nac. žydų imunologijos ir kvėpavimo takų ligų tyrimo centro mokslininkas. Nuo 1996 Harvardo un-to, MA, Medicinos m-los Oftalmologijos f-to asocijuotasis profesorius ir Schepenso akių tyrimo in-to Bostone, MA, mokslininkas. Paskelbė > 30 moksl. straipsnių. Su J. A. Cooperiu parašė studiją *Signal Transduction via the PDGF β-receptor. The Biology of PDGF, Cytokines 5.* (1993). Priklauso Amerikos d-jai gamtos mokslams puoselėti (nuo 1984), Amerikos mikrobiologijos d-jai (nuo 1990). 1991–94 buvo Colorado mokslo tarybos vėžio ligų s-gos narys. 1984 pelnė Amerikos vėžio ligų d-jos, 1994 – Amerikos širdies ligų asociacijos apdovanojimų. Veikia ateitininkuose.

Andrius Kazlauskas

KAZLAUSKAS Ignas (1903.VII.31 Trakšeliuose, Kražių vls., Raseinių aps. – 1995.V.26 Great Necke, NY), mokytojas, inžinierius, visuomenininkas. 1927 baigė Kražių *Žiburio* g-ją, 1931 – VDU Gamtos-matematikos f-tą. 1932–44 mokytojavo Kaune; 1941–44 Kauno III g-jos direktorius. Bendradarbiavo spaudoje. Su kitais 1938 įsteigė Kurčių nebylių globos d-ją. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945–47 buvo Müncheno liet. g-jos direktorius, 1945–49 liet. g-jų inspektorius Bavarijoje. 1949 apsigyveno JAV, įsteigė Great Necko, NY, liet. m-lą, 1951–53 jai vadovavo. 1953 Columbijos un-te, NY, gilino matematikos studijas ir įgijo inžinieriaus specialybę. Priklausė ateitininkų, šaulių org-joms, Matematikų ir fizikų d-jai. 1953 įkūrė Great Necko LB ir iki 1993 jai vadovavo.

KAZLAUSKAS Jonas (1916.II.8 Kūčgalyje, Papilio vls., Biržų aps. – 1984.XI.21 Baltimorėje, MD), aktorius, visuomenininkas. Mokėsi Rokiškio g-joje ir J. Miltinio dramos studijoje Kaune. 1940–44 Panevėžio dramos teatro aktorius. Vaidino J. Miltinio režisuotuose spektakliuose: K. Binkio *Atžalynas*, A. Vaičiūno *Nuodėmingas angelas, Prisikėlimas*, L. Pirandello *Henrikas IV* ir kt. Pasitraukęs į Vokietiją, Lübecke su E. Dauguvietyte-Kudabiene vadovavo nedidelei dramos studijai, mokytojavo prad. m-loje Neustadte. 1947 persikėlė į D. Britaniją. Dirbo Coventry miesto pramonės įmonėse. Buvo D. Britanijos Liet. s-gos skyriaus pirmininkas. 1961 apsigyveno JAV. Dirbo Kopperso b-vėje Baltimorėje. Baltimorėje įkūrė dramos būrelį *Svaja*, su juo pastatė S. Čiurlionienės *Pinigėlius*, V. Alanto *Buhalterijos klaidą*, A. Rūko *Bubulį ir Dundulį* ir kt., atliko montažų. Talkino Baltimorės liet. radijo programai, dainavo *Dainos* chore. Buvo Baltimorės LB v-bos vicepirmininkas kult. reikalams, kultūrinių-meninių programų vedėjas. Padėjo atgaivinti atletų sporto klubą, dirbo šio klubo v-boje. Priklausė Lietuvių namų b-vei. Mokytojavo Karaliaus Mindaugo lituanistinėje m-loje.

KAZLAUSKAS Petras (**Kazlas;** 1903.X.22 Maišymuose, Rudaminos vls., Seinų aps. – 1983.III.11 Hot Springse, AR), gydytojas oftalmologas. Medicinos daktaras (1939). 1924

Ignas Kazlauskas

baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, 1932 – VDU. Vertėsi priv. praktika, gydytojavo Klaipėdos, Telšių, Kauno ir Vilniaus ligoninėse. Nuo 1941 dirbo VDU Med. f-te; docentas (1942). Nuo 1942 to un-to Med. f-to dekanas, Oftalmologijos katedros vedėjas ir Akių klinikos direktorius; ekstraordinarinis profesorius (1944). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947 persikėlė į JAV. 1954 įgijo teisę praktikuoti, dirbo Veteranų administracijos ligoninėje Marione, IN. Buvo aktyvus ateitininkas, pavasarininkas, šaulys, vienas korp. *Gaja* steigėjų. Lietuvos ir Pabaltijo akių gydytojų d-jų narys. Bendradarbiavo katalikiškoje spaudoje. Paskelbė moksl. straipsnių.

KAZLAUSKAS Romas (g. JAV), chemikas. Chemijos daktaras (1982). Clevelando un-te, OH, gavo bakalauro laipsnį. Studijas Massachusettso technologijos in-te baigė daktaro laipsniu. Toliau Harvardo un-te Cambridge, MA, studijavo organinę chemiją ir biochemiją. 1985–88 dirbo *General Electric* b-vės tyrimų skyriuje Schenectady, NY. Dėsto McGillio un-te Montrealyje, Kanada. Tyrinėja enzimų taikymą organinių junginių sintezėje.

KAZLAUSKAS Vincas (1907.IV.5 Paviekiuose, Kurtuvėnų vls., Šiaulių aps. – 1992.IV.26 Los Angelese, CA), teisininkas. Baigęs Šiaulių g-ją, Lietuvos un-te studijavo filologiją, vėliau teisę. Veikė Ateitininkų federacijoje, Vilniui vaduoti s-goje, buvo jos skyriaus pirmininkas. Dirbo tardytoju, teisėju, o Telšiuose – advokatu. 1944 pasitraukė į Švediją, o iš ten 1948 persikėlė į JAV. Gyveno Los Angelese. Veikė Lietuvių teisininkų d-joje, buvo ALRKF sk. v-bos pirmininkas.

KEBLAITIENĖ Barbora (**Sabockaitė;** 1894.III.4 Dungeriuose, Kaltinėnų vls., Tauragės aps. – 1961.VI.30 Detroite, MI), visuomenininkė. Į JAV atvyko 1913. 1920 apsigyvenusi Detroite, įsijungė į liet. veiklą. Nuo 1935 Lietuvių socialistų s-gos 116 kuopos narė, SLA labdaros k-jos narė ir organizatorė (jos veiklos dėka į SLA įsirašė ~ 200 žmonių). 1940–45 SLA 352 kuopos vicepirmininkė, nuo 1944 SLA atstovė Detroito liet. org-jų centre. 1946–48 BALFo centro direktorė, 76 skyriaus vice-

pirmininkė. Nuo 1948 *Žiburėlio* d-jos iždininkė Detroite. Buvo aktyvi *Naujienų, Tėvynės, Keleivio* bendradarbė.

KEBLYS Kęstutis (g. 1933.I.20 Šakiuose), chemikas, literatūros tyrinėtojas, visuomenininkas. Chemijos daktaras (1962). 1944 su tėvais pasitraukęs į Vokietiją, Grevene baigė liet. g-ją. 1949 persikėlė į JAV. Studijavo chemiją Bostono, MA, Northeasterno un-te, 1955 jį baigė bakalauro laipsniu. 1957 Purdue un-te Lafayette, IN, įgijo magistro laipsnį, apgynė doktoratą. Nuo 1962 dirba *Ethyl* b-vėje Detroite, MI (nuo 1971 chem. tyrimų skyriaus vadovas, nuo 1982 skyriaus vicedirektorius). Nuo 1983 gyvena Baton Rouge, LA. Paskelbė moksl. straipsnių, turi > 20 patentų. 1971–83 *Ateities* leidyklos vedėjas-administratorius. 1976–78 AABS tarybos sekretorius. 1981–84 Lituanistikos in-to lit-ros sk. vedėjas. Bendradarbiavo *Ateityje, Literatūros lankuose, Aiduose, Drauge,* paskelbė lit-ros kritikos straipsnių, recenzijų, beletristinių kūrinių. Parašė kn. *Lietuvių literatūra svetur 1945–1967* (1968) skyrių apie romaną, studiją apie V. Ramono kūrybą (išsp. kn. *Lietuvių egzodo literatūra 1945–1990,* 1992). Dalyvauja ateitininkų (1954–55 Studentų ateitininkų s-gos pirmininkas, 1962–65 Sendraugių ateitininkų s-gos sekretorius, 1967–73 Ateitininkų federacijos v-bos narys), JAV LB (1965 Detroito apyl. pirmininkas, 1967–73 JAV LB tarybos narys) veikloje. Priklauso Liet. rašytojų d-jai.

KELEČIENĖ Stasė (**Kielaitė;** g. 1921.X.28 Kaune), aktorė, visuomenininkė. Aktoriaus, dail. J. Kelečiaus žmona. 1941 baigė Kauno IV g-ją, 1944 – Kauno teatro dramos studiją. 1942 debiutavo G. Hauptmanno veikale *Rosa Bernd* Martel vaidmenyje. 1942 įstojo į VDU, studijavo lituanistiką. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, iki 1945 Berlyno Unter den Linden un-te studijavo vok. lit-rą, Potsdame gilino vaidybos meno studijas. 1946–49 dirbo H. Kačinsko ir J. Palubinsko įsteigtame dramos teatre Augsburge. Su teatro trupe lankė liet. stovyklas Bavarijoje. 1949 apsigyvenusi Čikagoje, IL, įsijungė į S. Pilkos įkurtą Čikagos lietuvių teatrą. Su vaidinimais ir koncertais lankėsi Bostone, MA, Clevelande, OH, Niujorke, NY, Philadelphijoje, PA, Rockforde, IL, Toronte. 1963–73 dirbo administracinį darbą Bridgeporto, CT, Šv. Jurgio parapijos lituanistinėje m-loje, 1974–78 – Čikagos aukštesniojoje lituanistinėje m-loje. Buvo m-los tėvų k-to pirmininkė, režisavo mokinių vaidinimus. Priklausė Čikagos scenos darbuotojų s-gai.

Kęstutis Keblys

KELEČIUS Jonas (g. 1918.I.1 Rygoje, Latvija), aktorius, dailininkas. Mokėsi Tumo Vaižganto g-joje Rokiškyje, buvo aktyvus skautų ir šaulių jaunimo org-jų veikėjas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, gyveno Hanau liet. stovykloje. 1945 su S. Petkumi šioje stovykloje įkūrė liet. teatrą *Atžalynas,* jame vaidino. Vaidmenys: Petras (K. Binkio *Atžalynas*), Argonas (Molière *Tariamasis ligonis*) ir kt. Be to, kūrė dekoracijas, su teatru gastroliavo po liet. stovyklas Vokietijoje. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1955 baigė in-tą Čikagoje (Institute of Lettering Design), dirbo paties įkurtoje reklamos ir iškabų studijoje. Toliau tęsė aktoriaus darbą, įsijungė į Čikagos liet. teatro (vadovas S. Pilka) veiklą. Sukūrė pagr. vaidmenis spektakliuose: P. Vaičiūno *Naujieji žmonės,* A. Rūko *Bubulis ir Dundulis,* K. Ostrausko *Gyveno senelis ir senelė,* S. Beketo

Krapo paskutinis įrašas (pastaruosiuose vaidino su N. Martinaityte) ir kt. Vaidino kai kuriuose Čikagos liet. operos spektakliuose, režisavo K. Ostrausko *Žaliojoj lankelėj*, V. Krėvės *Raganių*, sukūrė scenovaizdžių (V. Krėvės *Raganius*, A. Gustaičio *Mėnulio užtemimas*). 1979 Čikagoje kaip skaitovas surengė rečitalį (skaitė liet. rašytojų kūrinius), gavo JAV LB Kultūros tarybos premiją. Tapybą studijavo Čikagos dailės in-te. Nuo 1965 dalyvavo grupinėse parodose. Surengė individualines parodas Čikagoje (1965 ir 1969), Bostone, MA, ir Clevelande, OH (1970). Tapo daugiausia poetiškas, ekspresyvias, sodrių spalvų kompozicijas. Priklauso Lietuvių dailės in-tui, grupuotei *Dailė*, Scenos darbuotojų s-gai, Čikagos meno in-to auklėtinių asociacijai.

KELERAS Julius (g. 1961.III.3 Vilniuje), poetas. 1987 baigė Vilniaus un-tą. 1989 atvykęs į JAV, dirbo Ilinojaus un-to Čikagoje Lituanistikos katedroje asistentu. Nuo 1995 *Darbininko* redaktorius. Vilniuje išleido eilėraščių rink. *Žiemos valtys* (1988), *Sauja medaus* (1995, LRD premija 1997), Čikagoje – *Baltas kalėdaitis* (1990). Poezijoje žmogaus būties ir tautos istorijos dramatizmas atskleidžiamas asociatyviai gretinamais konkrečiais įvaizdžiais, realistinėmis metaforomis.

Jonas Kelečius

Julius Keleras

KELERTAS Algimantas (g. 1930 Lietuvoje), gydytojas oftalmologas. Su tėvais pasitraukęs į Vokietiją, 1949 Hanau liet. pabėgėlių stovykloje baigė g-ją. Persikėlęs į JAV, 1953 Centr. Iowos un-te Pelloje, LA, įgijo bakalauro laipsnį. 1962 Šveicarijoje baigė Züricho un-to Med. f-tą ir įgijo gydytojo diplomą. 1963–64 stažavo Cooko rajono ligoninėje, 1964–67 oftalmologijos rezidentūrą atliko Hineso veteranų ligoninėje (abi Čikagoje, IL). Nuo 1967 dirba Hineso veteranų ligoninės oftalmologijos skyriuje. Kartu yra Čikagos Loyolos un-to profesorius asistentas. 1973 skaitė paskaitą PLGS suvažiavime, 1977 dalyvavo MKS.

KELERTIENĖ Violeta (g. 1942.V.7 Kaune), literatūros tyrinėtoja. Ph. D. (1984). 1962 bakalauro laipsniu baigė anglų lit-rą ir kalbą Toronto un-te, Kanada. 1976–79 dirbo Wisconsino un-te Madisone; jame apgynė daktaro disertaciją. Nuo 1984 dėsto liet. kalbą ir lit-rą Ilinojaus un-te Čikagoje, IL, nuo 1993 Lituanistikos katedros vedėja. *Aiduose, Akiračiuose, Metmenyse, Lituanus, Metuose* (Lietuvoje), *World Literature Today, Journal of Baltic Studies* ir kitur paskelbė straipsnių apie liet. rašytojų (daugiausia prozininkų) kūrybą, recenzijų. Sudarė

straipsnių rinkinį apie M. Katiliškį *Išėjęs negrįžti* (1986), liet. prozos vertimų antologiją *Come into My Time: Lithuania in Prose Fiction* (1992). Knygos *Lietuvių egzodo literatūra 1945–1990* (1992) viena autorių. Nuo 1988 Lituanistikos in-to pirmininkė. AABS narė, 1994–96 viceprezidentė, nuo 1996 prezidentė. Pasaulio lituanistų bendrijos vicepirmininkė (nuo 1995). Nuo 1988 *Lituanus*, nuo 1997 *Metmenų* viena redaktorių, nuo 1990 *Metų* redkolegijos narė. Priklauso Liet. rašytojų d-jai, Liet. rašytojų s-gai, PEN klubui ir kt. org-joms. 1997 Vilniaus ped. un-tas suteikė garbės daktaro laipsnį.

Violeta Kelertienė

KELMELIS Ignotas Juozas (1882.VII.30 Navikuose, Kapčiamiesčio vls., Lazdijų aps. – 1969 Newarke, NJ), kunigas. Prelatas (1949). Mokėsi Seinų g-joje. Nuo 1901 gyveno JAV. Dirbo ir mokėsi vakariniuose kursuose. Vėliau studijavo Valparaiso, IN, ir Orchard Lake, MI, Šv. Marijos koledžuose. 1911 įstojo į Šv. Kirilo ir Metodijaus kun. seminariją Orchard Lake. 1916 įšventintas kunigu. Kunigavo Michigano valstijoje, kurį laiką – vikaras Elizabethe, NJ, nuo 1922 – klebonas Newarke. Aktyviai dalyvavo liet. veikloje, parapijose subūrė Lietuvos vyčių ir LRKSA kuopas.

KEMĖŽAITĖ Birutė (g. 1929.V.29 Varteliuose, Vištyčio vls., Vilkaviškio aps.), dainininkė (sopranas). Dainavimo pradėjo mokytis pas V. Ivanauską Vokietijoje. Atvykusi į JAV, dainavimo pamokas tęsė pas J. Būtėną. 1958 studijavo Amerikos muz. konservatorijoje Čikagoje, IL. 1962 surengė pirmąjį solinį koncertą Jaunimo centre Čikagoje. 1964 dainavo North Central koledže Naperville, IL. 1967 laimėjo I vietą klasikinės muzikos konkurse, gavo stipendiją studijoms Italijoje. Studijuodama Italijoje bei Vokietijoje, surengė koncertų. 1972 išleido liet. kompozitorių dainų, 1977 operų arijų su Romos operos simf. orkestru plokšteles.

KEMĖŽYS Mykolas Jurgis (1907.IX.28 Newarke, NJ – 1969.I.3 Elizabethe, NJ), kunigas. Baigė m-lą Kearny, NJ. 1925–29 studijavo Seton Hallo koledže, NJ; įgijo bakalauro laipsnį. 1933 magistro laipsniu baigė Akademinę kunigų seminariją Darlingtone, NJ, buvo įšventintas kunigu. 1933–35 Švč. Mergelės Marijos liet. parapijos Patersone, NJ, 1935–39 Šv. Petro ir Povilo liet. parapijos Elizabethe, NJ, vikaras, nuo 1953 šios parapijos klebonas. 1939–41 Šv. Onos liet. parapijos Jersey City, NJ, administratorius, 1941–53 Šv. Mykolo liet. parapijos Bayanne, NJ, klebonas. Dalyvavo liet. visuom. veikloje: buvo Lietuvos vyčių dvasios vadas, *Kunigų vienybės* Niujorko ir New Jersey skyriaus pirmininkas (1952). Skyrė metines stipendijas moksleiviams, aukojo labdarai.

KENTER Gražina (**Knystautaitė;** g. 1922.IX.9 Kaune), gydytoja anesteziologė. 1947 baigė Erlangeno, Vokietija, un-tą ir gavo gydytojo diplomą. Persikėlusi į JAV, 1956 Clevelande, OH, įgijo anesteziologės specialybę. 1956–58 dirbo anesteziologe Bostone, MA. 1960–91 savo vyro (gydytojo) biure.

KEPALAITĖ Aldona (g. 1929.XI.1 Kaune), pianistė. 1947 baigė Müncheno, Vokietija, liet. g-ją. 1947–49 studijavo Müncheno aukštojoje muz. m-loje. 1951 bakalauro laipsniu baigė koledžą (Manhattanville College of the Sacred Heart) Niujorko valstijoje. Nuo 1954 skambinti fortepijonu privačiai mokėsi pas A. Kuprevičių. Kaip pianistė dalyvauja liet. ir amerikiečių renginiuose, rengia solo koncertus. 1958–63 koncertuose pirmoji atliko 7

Aldona Kepalaitė

JAV kompozitorių kūrinius. 1962 koncertavo Carnegie Hall ir 1963 Town Hall Niujorke, NY, 1964 Jordan Hall Bostone, MA. 1955–66 dalyvavo D. Lapinsko koncertuose Niujorke, Čikagoje, IL, Bostone, su simf. orkestru atliko jo koncertą fortepijonui, styginiams ir mušamiesiems instrumentams. Nuo 1983 vargonininkauja Aušros vartų liet. parapijoje. Moko skambinti fortepijonu m-lose ir privačiai.

KEPALAITĖ Elena (**Kepalas;** g. 1927 Vilniuje), skulptorė. Iš Lietuvos pasitraukė į Vokietiją, 1948 – į Australiją. Ten studijavo tapybą. Nuo 1957 gyveno Kanadoje. Toronto dailės koledže studijavo skulptūrą. 1961 apsigyveno JAV, Niujorke, NY. Skulptūros studijas tęsė Brooklyno, NY, muziejaus dailės m-loje. Kurį laiką šoko išraiškos šokius. Sukūrė skulptūrų (daugiausia iš bronzos, aliuminio, gipso). 1961–70 kūriniai asocijuojasi su dinamiškomis šokio figūromis. 1971–81 kūriniuose vyrauja geom. formos (*Intervalas B,* 1972). Abstrakčiosios skulptūros metaforiškos, kai kurios siurrealistinės. Sukūrė pastelių, piešinių, akrilo tapybos, mišrios technikos darbų (jie dažnai yra skulptūrų eskizai). Dalyvavo daugelyje parodų (JAV, Kanadoje), pelnė apdovanojimų (1968–83 – 4 premijas). Parašė eilėraščių, poemą *Unlock the Door* (už ją 1989 gavo V metinio poezijos konkurso Vašingtone, DC, prizą). Yra Amerikos šiuolaikinių menininkų d-jos narė.

KEPALAS Kazys (1891.II.16 Petraukoje, Kamajų vls., Rokiškio aps. – 1966.VI.12 Niujorke, NY), pedagogas, kalbininkas. Baigęs g-ją Vilniuje, 1912–15 studijavo Sankt Peterburgo un-to Istorijos-filologijos f-te. 1915 grįžęs į Lietuvą, iki 1918 mokytojavo Vilniuje. 1919 stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, mokėsi Karo m-loje Kaune, dirbo gen. štabe. 1921–22 *Kario* redaktorius. 1923–44 (su pertraukomis) mokytojavo Kaune. 1926 baigė Lietuvos un-tą. 1926–32 dėstė VDU. 1944 pasitraukė į Vokietiją, iki 1948 mokytojavo Müncheno liet. g-joje. Nuo 1949 gyveno JAV. Parengė ir išleido *Chrestomatia latina* (2 d.; vertimas iš rusų k., 1918), N. Sančurskio *Trumpą lotynų kalbos sintaksę* (1919), K. Ivanovo *Senovės istoriją* (1920, III leid. 1922), parengė Horacijaus odžių tekstus ir parašė jų komentarus (*Parinktos Kvinto Horacijaus Flako giesmės,*

Elena Kepalaitė

Kazys Kepalas

1928). Priklausė Lietuvos savanorių kūrėjų, Lietuvos atsargos karininkų, Lietuvos mokytojų s-gai, JAV–Lietuvių karių s-gai. Ilgą laiką dirbo JAV LB Niujorko apylinkėje.

KEPENIS Jaroslavas (1920.VII.23 Lietuvoje –1978.II.9 JAV), sportininkas, sporto veikėjas. Sportuoti pradėjo Lietuvoje. II pasaul. karo pab. pasitraukęs į Vokietiją, 1946–48 gyveno Traunsteino pabėgėlių stovykloje, čia žaidė krepšinį, stalo tenisą, futbolą. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Niujorke, NY. Reiškėsi Lietuvių atletų klubo veikloje. Ilgą laiką buvo Fizinio auklėjimo ir sporto k-to gen. sekretorius, vėliau buvo Š. Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto s-gos garbės teismo pirmininkas.

KERAMINIENĖ Ona (**Mikaitė, Keraminas;** g. 1929.II.16 Gintališkėje, Platelių vls., Kretingos aps.), visuomenininkė, tautodailininkė. Karo metais vokiečių 2 metus kalinta Dachau konc. stovykloje Vokietijoje. Vėliau dirbo gailestingąja seserimi Raudonajame kryžiuje. 1948 apsigyveno JAV. Huntingtone, NY, baigė medicinos seserų m-lą. Dirbo Carileono senų žmonių globos namuose Huntingtone. Sukūrė tautodailės dirbinių: šiaudinukų, skulptūrėlių, figūrinių kompozicijų iš vaško (*Šventoji šeima*). Dalyvavo grupinėse parodose. Įsitraukė į kultūrinę, visuomeninę veiklą. Savo namuose įrengė lietuvišką kambarį-muziejų. Įv. renginiuose ir m-lose skaito paskaitas apie Lietuvos kultūrą, papročius, supažindina su liet. liaudies menu, moko rankdarbių. Dalyvauja labdaringoje veikloje (šelpia Šv. Elžbietos centrą, Amerikos vėžio ligų d-ją, Širdies ligų asociaciją ir kt.). Jaunimo centro, Lietuvos dukterų d-jos, LŠS, Respublikonų klubo narė. Už aktyvią visuom. veiklą, nuopelnus Lietuvai ir Šaulių s-gai apdovanota Šaulių žvaigždės ordinu, Amerikos revoliucijos dukterų medaliu (ji pirmoji ne Amerikoje gimusi moteris, gavusi šį medalį).

KERBELIS Vytautas (1921.V.1 Kaune – 1995. XI.5 Seminole, FL; palaidotas Kaune), kompozitorius, dailininkas. 1940 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1940–43 studijavo kompoziciją Kauno konservatorijoje; ją uždarius, studijas tęsė privačiai pas J. Gruodį. 1949 Romoje baigė Šv. Cecilijos muzikos akademiją. 1948 atvyko į Argentiną. 1955 persikėlė į Kanadą. 1955–60 dirbo vargonininku Montrealio Aušros vartų bažnyčioje.

Ona Keraminienė

Vytautas Kerbelis

Vėliau persikėlė į JAV, 1967–88 vargonininkavo liet. parapijoje Niujorke, NY. Nuo 1988 St. Petersburgo, FL, liet. parapijos vargonininkas, vadovavo liet. klubo chorui. Parašė apie 150 kūrinių vargonams, fortepijonui, balsui, kantatą *Jūratė ir Kastytis*. Išleido kn. *Lietuvių liaudies dainos: Jauniesiems pianistams* (1950). Nutapė ~ 70 paveikslų, dalyvavo penkiose parodose. 1977–81 ALRK Vargonininkų s-gos pirmininkas ir *Muzikos žinių* redaktorius. Muzikos konkursuose apdovanotas premijomis.

KERELIENĖ Irena (**Kerelis;** g. 1932.IV.22 Kaune), skautų veikėja, visuomenininkė. 1950 Schwäbisch Gmünde, Vokietija, baigė g-ją. Apsigyvenusi JAV, 1954 baigė Sacred Heart koledžą Wichitoje, KS. Toliau studijas gilino Loyolos un-te Čikagoje, IL. Nuo 1955 dirbo Bennett Bros. b-vėje Čikagoje, nuo 1983 jos prezidentė. Aktyvi skautininkė. 1967–70 Čikagos *Kernavės* tunto tuntininkė, 1970–73 Vidurio rajono vadeivė, 1973–76 vyriausiosios skautininkės pavaduotoja, 1976–81 Lietuvių skaučių seserijos vyriausioji skautininkė. 1985–90 LSS tarybos vicepirmininkė, nuo 1991 tarybos narė. Lietuvių skautų fondo atstovė Čikagoje (1986–93). Rengia skautų suvažiavimus, kursus, daug prisidėjo prie kn. *Tau, vadove* (1977), *Skautų pasaulėžiūra, Sese, budėk* (1983) leidimo. Nuo 1981 yra MKS org. k-to narė (1985 vicepirmininkė). 1985–91 *Draugo* renginių k-to narė. Apdovanota *Geležinio vilko* ordinu.

KERELIS Albertas Jonas (g. 1928.IV.22 Joniškėlyje), architektas, visuomenės veikėjas. 1958 Ilinojaus un-tą Champaign-Urbanoje, IL, baigė bakalauro laipsniu (archit-ra). 1958–60 dirbo archit-ros b-vėse dizaineriu Čikagoje, IL. 1960 įsteigė archit-ros firmą *Kerelis and Associates, Architects*, iki 1968 buvo jos partneris, vadovas. 1962–70 įgijo teisę verstis archit. praktika Ilinojaus, Wisconsino, Indianos, Michigano ir Ohio valstijose. 1968–90 Cooko rajono, IL, vyr. architektas. 1968–96 firmos *Facilities Design* Hickory Hillse, IL, partneris, v-bos pirmininkas, vadovas. Suprojektavo > 1000 gyvenamųjų, prekybos, pramonės, mo-

Albertas Jonas Kerelis

kymo pastatų, suplanavo gyv. rajonų: kontorų kompleksas Schaumburge, IL (1980); Moraine Valley koledžas Palos Hillse, IL (1982), jo pagr. pastatas (1984); *High Tech Center* pastatas (1985); Amber Shireso mikrorajono Lemonte, IL, plėtotės planas (1985); Muravos, Kauno rj., projektas (1991). Priklauso Ilinojaus architektų, Amerikos architektų, Lietuvos architektų ir Lietuvos inžinierių s-goms, Nacionalinei architektų registracijos tarybai, ALIAS (1972 Čikagos sk. pirmininkas, 1976–79 ir

1989–97 s-gos pirmininkas), MKS tarybai (1973, 1977, 1981, 1985, 1989, 1993 pirmininkas), Amerikos veteranų legionui, Kolumbo vyčiams, skautams. JAV LB narys (1968 Marquette Parko sk. pirmininkas). Dalyvauja *Santaros–Šviesos* veikloje (1956 Urbanos sk. pirmininkas). Medininkų pilies atstatymo k-to viceprezidentas (nuo 1992), Vilniuje leidžiamo žrn. *Mokslas ir technika* redkolegijos narys.

KERELIS Albertas J. (g. 1968.XI.15 Čikagoje, IL), architektas. Archit. Alberto J. Kerelio sūnus. 1986 baigė Marijos m-lą (Maria High School) Čikagoje. Tais pačiais metais pradėjo dirbti firmoje *Facilities Design*. 1990 Ilinojaus un-te Urbanoje, IL, įgijo bakalauro, 1992 – magistro laipsnį (archit-ra). Mokydamasis šiame un-te, parengė Palaimintojo Jurgio Matulaičio bažnyčios Vilniuje projektą, dalyvavo (parengė 15 projektų) parodose Urbanoje, Lemonte, IL (1990), Vilniuje, Šiauliuose (1991).

Albertas J. Kerelis

1991 skaitė MKS Vilniuje pranešimą *Amerikos liaudies architektūra: grūdų elevatoriai.* 1995 gavo teisę verstis archit. praktika Ilinojaus valstijoje, 1996 – kitose JAV valstijose. Firmos *Facilities Design* viceprezidentas. Prižiūrėjo sporto pastato Joliete, IL (1989), psichiatrinės ligoninės pastato Elgine, IL (1992–93) statybą. Suprojektavo ir pastatė gyv. namų, rezidencijų Union Piere, MI, Beverly Shorese, IN (1993–94), Orland Parke, IL (1994–95). Priklauso PLIAS, ALIAS, LSS (1991–92 Akademikų skautų s-gos Champaign-Urbanos sk. pirmininkas). Dalyvavo tautinių šokių grupėse *Malūnas* ir *Vėjas*.

KERELYTĖ Vilija (g. 1955.VI.15 Čikagoje, IL), pedagogė, psichologė. 1973 baigė Marijos m-lą (Maria High School). St. Xaviero un-te studijavo biologiją ir chemiją (baigė 1973).

Vilija Kerelytė

Ped. psichologijos studijas Loyolos un-te Čikagoje baigė 1981 magistro laipsniu. Studijas gilino Chiropraktikos (stuburo masažo) koledže Lombarde, IL. 1975 baigusi Pedagoginį lituanistikos in-tą, jame dėsto, mokytojauja taip pat Čikagos aukštesniojoje bei Maironio lituanistinėje m-loje Lemonte, IL. Nuo 1987 chiropraktikos gydytoja Amber sveikatos centre. Dalyvauja Amerikos liet. mkt. s-gos veikloje (pirmininkė 1977–78), LSS (Filisterių skautų s-gos Čikagos sk. pirmininkė 1993–94, centro v-bos pirmininkė 1995–96), JAV LB Lemonto apyl. sekretorė 1978–79, Vid. vakarų apyg. vicepirmininkė 1979–81, IX Tarybos narė. ALTS narė nuo 1978. Apdovanota Vėliavos žymeniu.

KERPYTĖ-ŽADEIKIENĖ Stasė (**Kerpė, Žadeikis;** g. 1925 Kaune), gydytoja patologė. 1941 baigė Vytauto Didžiojo g-ją Vilniuje. Medicinos daktarė (1949). Med. studijas pradėjo Vilniaus un-te. Pasitraukusi į Vokietiją, 1949

Münchene baigė Ludwigo Maximiliano un-to Med. f-tą; M. D. Atvykusi į JAV, 1956 įgijo patologės specialybę. Turi teisę praktikuoti Ohio, Niujorko ir Ilinojaus valstijose. Buvo Niujorko med. koledžo Patologijos sk. dėstytoja (1950), profesorė asistentė (1960–69) ir Rusho med. m-los profesorė asistentė (1976–86). Paskelbė moksl. straipsnių. Sukūrė naujų reagentų tepinėliams fiksuoti (už tai 1968 ir 1982 gavo patentus).

KERULIS Leonardas (1909.VI.28 Vilniuje – 1990.X.10 Čikagoje, IL), archyvaras. 1935–44 pašto viršininkas Višakio Rūdoje, Eišiškėse, Trakuose. 1944 pasitraukė į Vokietiją, gyveno Mittelstadteno, Bad Wörishofeno ir Neuburgo prie Dunojaus pabėgėlių stovyklose. Veikė Lietuvių s-goje, buvo Lietuvių tremtinių bendruomenės apylinkės v-bos sekretorius. Stovyklų laikraščiuose *Tėviškės aidas* ir

Leonardas Kerulis

Kelias į Tėvynę 1945–46 aprašė pabėgėlių gyvenimą. Persikėlęs į JAV, 1951 apsigyveno Čikagoje, IL. Nuo 1973 dirbo Pasaulio lietuvių archyve, komplektavo period. spaudą. Tyrė Lietuvos gyventojų trėmimus į Sibirą per sov. okupaciją. Papildė ir suredagavo 1940–41 *Išvežtųjų lietuvių sąrašą* (1981; jame yra > 19 000 pavardžių, nurodytos tremties vietos); knygos pagrindą sudaro per karą Savitarpinės pagalbos d-jos (vėliau Lietuvos Raudonojo kryžiaus) sudaryti tremtinių sąrašai. Suregistravo > 6200 išvežtųjų tremtin nuo 1945. Bendradarbiavo period. spaudoje (*Drauge*), skelbė joje tremtinių sąrašus. Parengė kn. *Pokario Lietuvos laisvės kovotojai* (1988), su kitais – biografijų rink. *Ateitininkai komunistų ir nacių kankiniai* (1991), *Tautininkai kankiniai.*

KESIŪNAITĖ Dominika (**Kesiunas;** 1903.VIII.17 Orenburge, Rusija – 1964.VII.24 Clevelande, OH), gydytoja, skautų veikėja. 1921 atvyko į Lietuvą. 1922–27 studijavo Lietuvos un-to Med. f-te, jį 1932 baigė. Į skaučių org-ją įstojo 1916 Rusijoje. 1924 kartu su kitais įkūrė Lietuvos un-to studenčių skaučių draugovę, vadovavo skaučių ir jų vadovių stovykloms, įkūrė skaučių vadovių laikraštį, skautininkų klubą, dalyvavo tarpt. skaučių stovyklose ir konferencijose. Nuo 1932 dirbo Lietuvos un-to Moterų ligų klinikoje, tobulinosi Berlyno, Berno ir Paryžiaus un-tuose. Vėliau dirbo Babtuose, Vandžiogaloje, Zarasuose. Nuo 1939 Vilniaus akušerijos m-los lektorė ir Vilniaus un-to akušerijos dėstytoja. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1945 Hanau liet. pabėgėlių stovyklos ligoninės moterų ir vaikų ligų sk. vedėja. Kartu su kitais įkūrė Hanau skaučių tuntą, vadovavo Akademikių skaučių draugovei, buvo vyr. skautininkės pavaduotoja. 1949 persikėlė į JAV. 1952 įgijo teisę verstis praktika. Gydytojavo Clevelande. Buvo Akademinio skautų sąjūdžio centro v-bos vicepirmininkė, 1952–54 vyriausioji skautininkė, Pasaulio lietuvių skautų sąjūdžio tarybos narė. Bendradarbiavo skautų spaudoje.

KESIŪNAS Povilas (1893.I.8, n. s. I.20 Stenionyse, Pandėlio vls., Rokiškio aps. – 1981.VII.4 Čikagoje, IL), teisininkas, rašytojas. 1920 baigė Panevėžio g-ją. Mokydamasis g-joje, buvo aktyvus visuomenininkas, aušrininkų būrelio iniciatorius. 1920–22 mokytojavo Rokiškyje, 1923–41 Kaune. Priklausė Lietuvos mokytojų profesinei s-gai. 1923–24 laikr. *Jaunimas* redaktorius. 1926 baigė hum. mokslus Lietuvos un-te, 1930 VDU Teisių f-tą. 1941–44 dirbo advokatu Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1945–49 dirbo Hanau stovyklos liet. g-jos mo-

kytoju, įkūrė teatrą *Atžalynas* ir jam vadovavo. 1949 persikėlė į JAV. 1952 įsteigė sąskaitybos m-lą. Parašė dramą *Vergijos griuvėsiuose* (1924), apysaką *Liūdna gegužinė* (1927), romaną *Tarp žalsvų palapinių* (1953).

KETARAUSKAS Bronislovas (1905.VII.17 Karklėnaliuose, Kražių vls., Raseinių aps. – 1978.V.13 Los Angelese, CA), pedagogas. 1926 baigė g-ją Telšiuose, 1932 VDU Matematikos–gamtos f-tą. Studijų metais priklausė Matematikų–fizikų d-jai, Akademinei ligonių kasai. 1930–34 dėstė matematiką ir fiziką Linkuvos g-joje, 1936–44 Raseiniuose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–46 mokytojavo liet. g-joje (buvo direktorius) Buxtehude, 1946–47 Seedorfe, 1947–48 Dedelsdorfe, 1948–49 Diepholze. Parašė vadovėlį *Diferencialinio ir integralinio skaičiavimo pagrindai* (1934, II leid. 1947), redagavo kn. *Svajonės apie žemę ir dangų* (1948), išspausdino daug straipsnių matematikos, fizikos, astronomijos temomis. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Los Angelese. Dirbo *Firestone* gumos b-vėje. Bendradarbiavo *Dirvoje, Darbininke,* LE.

KETURAKIS Andrius (1908.X.3 Grabavoje, Garliavos vls., Kauno aps. – 1982.IV.12 Bostone, MA), teisininkas, sporto veikėjas. 1927

Andrius Keturakis

Bronius Keturakis

baigė komercinę g-ją Kaune, 1934 VDU Teisių f-tą. Studijų metais aktyviai dalyvavo ateitininkų veikloje. 1927–43 priklausė įvairioms sporto org-joms: Lietuvos gimnastikos ir sporto federacijai (centro v-bos narys, 1941–43 gen. sekretorius), 1929–32 Lietuvos futbolo lygai (sekretorius), 1940 Vilniaus apygardos futbolo k-tui (pirmininkas). 1936–40 laikr. *XX amžius* sporto redaktorius. 1941 paskirtas Kūno kultūros rūmų Kaune direktoriumi. Tais pačiais metais suteiktos advokato teisės. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1944–48 dirbo Lietuvių pabėgėlių bendruomenėje Württemberge (apylinkės v-bos narys) ir Tübingene (apylinkės v-bos pirmininkas). 1946 dalyvavo k-to, besirūpinančio liet. pabėgėlių teise dalyvauti Europos krepšinio pirmenybėse Šveicarijoje, veikloje. 1949 persikėlė į JAV. Reiškėsi kaip šachmatininkas, sporto žurnalistas (slap. Argus), buvo LE sporto sk. redaktorius.

KETURAKIS Bronius (g. 1908.IX.26 Jonučiuose, Garliavos vls., Kauno aps.), sporto veikėjas. 1928 baigė Kauno *Aušros* g-ją, 1930 – Karo m-lą. 1922–32 priklausė Lietuvos fizinio lavinimosi s-gai, vėliau Lietuvos šaulių

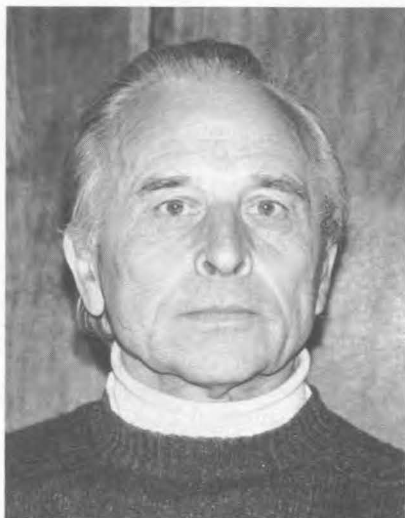
s-gos sporto klubui *Grandis* ir Vilkaviškio VIII šaulių rinktinės sporto klubui *Sūdavija*. 1930–37 5-ojo pėstininkų DLK Kęstučio pulko būrio vadas, 1937–40 VIII Lietuvos šaulių s-gos rinktinės (Vilkaviškyje) vado padėjėjas, 1940–41 297 pėstininkų pulko (Vilniuje) fiz. lavinimo vadovas. 1935–37 Lengvosios atletikos s-gos k-to vadovas. Gyvendamas JAV, priklausė LŠS, Lietuvos žurnalistų s-gai (1980–93). 1983–89 JAV LB Švietimo tarybos narys, 1990–93 konsultantas. Jo iniciatyva MKS įkurtos Fiz. lavinimo ir Sporto sekcijos, nuolatiniai sporto skyriai *Drauge, Naujienose, Lietuvių balse*.

KĖVALAITYTĖ Zita (**Visockienė;** g. 1922. II.1 Kaune), aktorė, režisierė. 1940 baigusi Kauno IV gimnaziją, studijavo žurnalistiką VDU. Kartu dirbo ir Kauno Jaunimo teatro aktore. Sukūrė ~ 20 vaidmenų: Meilutė (S. Čiurlionienės *Dvylika brolių juodvarniais lakstčiusių*), Saulutė (M. Venclausko *Saulutė*), Čigonė (K. Binkio *Atžalynas*), Rūta (S. Būdavo *Laukų berniukas*). Vėliau dainavo ir Kauno varjetės teatre. 1944 pasitraukė į Vokietiją, Augsburge dalyvavo liet. dramos teatro vaidinimuose. Sukurti vaidmenys: Moterėlė iš Kražių (K. Inčiūros *Vincas Kudirka*), Lizbeth (L. Fuldos *Mokyklos draugai*), Susanne (*Pirmasis skambutis*), koncertinėse išvykose ir lit. vakaruose. 1949 persikėlusi į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Čia įsijungė į Scenos darbuotojų s-gos veiklą: vaidino, kūrė vaidinimus jaunimui, režisavo, liet. m-lose dėstė meninį skaitymą, rengė švenčių programas. Jos pjeses *Kalėdos miške, Susitikimas mėnulyje* spausdino žrn. *Eglutė*, jie buvo vaidinami m-lose. Inscenizavo B. Brazdžionio *Meškiuką Rudnosiuką*. Režisavo veikalus jaunimui: D. Augienės *Kalėdos, Velykos, Užburti vaikai*, S. Čiurlionienės *Dvylika brolių juodvarniais lakstčiusių* (1962, gastrolės Clevelande, OH), K. Jurašūno *Eglė žalčių karalienė* (1965). Yra dirbusi ir su muzikais: režisavo B. Budriūno operetę *Sidabrinė diena* (1971, gastrolės Detroite, MI), Čikagos liet. operoje, J. Banaičio operą *Jūratė ir Kastytis* (1972). Taip pat *Dainavos* ansamblio vaidinimus: D. Bindokienės *Pamario pasaka* (1976), *Lietuviškos užgavėnės* (1988), A. Jurgučio *Kūlgrinda* (1977). Rašytojai B. Pūkelevičiūtei padėjo kurti filmus *Auksinė žąsis* (1972, jame ir vaidino), muz. filmą *Kalėdų sapnas* (1975, anglų k.). Vaidino lietuvę močiutę amer. filme *Back Draft* (*Didysis gaisras*, 1990). Būdama veikli organizatorė, daug prisidėjo prie liet. tautinės kultūros populiarinimo ir išlaikymo išeivijoje.

Zita Kėvalaitytė

KEZYS Algimantas Jurgis (g. 1928.X.28 Vištytyje, Vilkaviškio aps.), fotografas, kultūros veikėjas. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1949 baigė liet. g-ją Diepholze. 1950 apsigyveno JAV. Tais pačiais metais įstojo į jėzuitų vienuolyną. 1954–62 studijavo West Badeno, IN, koledže ir Loyolos un-te Čikagoje, IL; gavo magistro laipsnį (filosofija). 1961 įšventintas kunigu. Redagavo *Žvaigždę* (1963–67), dėstė Čikagos aukštesniojoje lituanistinėje m-loje, dirbo su liet. jaunimu, rūpinosi jaunimo spauda. 1966 įsteigė Lietuvių fotoarchyvą (nuo 1985 vad. S. Budrio lietuvių fotoarchyvu) ir jam vadovavo. 1974–77 buvo Jaunimo centro Čikagoje direktorius. 1976 su kt. Čikagoje įsteigė Lietuvių b-kos leidyklą ir jai

Algimantas Jurgis Kezys

vadovauja. 1980 atidarė savo *Galeriją* (joje rengia įv. menininkų parodas). Apie 9 d-mečio vid. paliko kunigystę. Sukūrė meninių fotografijų (Čikagos, pasaulinių ekspozicijų, Niagaros krioklių, medžių, kaimo, miesto vaizdų ir kt. ciklai), plakatų. Kūrybai būdinga dėmesingumas žmogui, formų žaismas, metaforiškumas. Dalyvavo parodose, surengė individualinių (nuo 1963; JAV, Kanadoje, Lietuvoje – 1982 Vilniuje ir Kaune, 1995, 1996, 1997 Vilniuje ir kt.). Išleido fotografijų albumų: *Pennsylvanijos angliakasių Lietuva* (1977), *Nature: Forms and Forces, Variations on a Theme: World's Fairs of the Eighties* (abu 1986), *Cityscapes* (1988), *Caged-In* (1992), *Chicago* (1994) ir kt. Parašė kn. *Taisykime Viešpačiui kelius* (1994), parengė katalogų (individualinių, grupinių liet. dailininkų išeivių parodų), monografijų. Paskelbė straipsnių (*Drauge, Lituanus* ir kt.) apie dailininkų, fotografų kūrybą, parodas.

KEZYS Romas (g. 1930.I.16 Vištytyje, Vilkaviškio aps.), visuomenės veikėjas. 1948 baigė Uchte liet. g-ją. JAV 1952 įsteigė skautų vyčių oktetą, jame dainavo, buvo jo pirmininkas. 1953 baigė Brooklyno, NY, koledžą; 1965 įgijo statistikos magistro laipsnį. 1952–58 Niujorko skautų tuntininkas, 1952–54 Liet. studentų s-gos, 1954–55 jos centro v-bos narys. 1961 įkūrė Niujorko vyrų oktetą ir skautų filisterių sk.; buvo jo pirmininkas. 1962–64 *Mūsų vyčio* vienas redaktorių. 1963 su kitais įkūrė Jaunimo org-jų federaciją. Nuo 1963 JAV LB tarybos narys, SLA narys. 1963–64 skautų Atlanto rajono vadas. Vienas 1965.XI.13 manifestacijos Niujorke, NY, organizatorių. 1966 Niujorke suorganizavo radijo valandėlę *Laisvės žiburys;* buvo jos vadovas. Niujorke surengė Čikagos, IL, liet. operos, *Čiurlionio* ansamblio gastroles. Nuo 1966 pab. VLIKo v-bos sekretorius. 1977 subūrė vyrų dainininkų grupę *Vytis,* išleido jos dainų plokštelę. 1974–82 Niujorko lietuvių atletų klubo v-bos narys, vėliau pirmininkas. Nuo 1977 kelionių agentūros *Vytis* savininkas (organizavo lietuvių keliones). Nuo 1980 Kasos kredito unijos direktorius. Bendradarbiauja *Darbininke, Drauge, Dirvoje, Skautų aide, Vienybėje.*

KĖŽELIENĖ Elena (**Baleišytė;** g. 1936.X.9 Panevėžyje), visuomenininkė. Teisininko A. Kėželio žmona. 1946 persikėlė į JAV. Ilinojaus un-te ir Čikagos dailės in-te, IL, studijavo dailės

Elena Kėželienė

istoriją. Dirbo komercinės fotografijos srityje. Veikė JAV LB (rengė įv. demonstracijas, rašė peticijas), vaidino Čikagos scenos darbuotojų grupėje. JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė. Čikagos miesto mero paskirta dirbti į Imigrantų ir pabėgėlių reikalų tarybą (Advisory Council for Immigrant and Refugee Affairs).

KĖŽELIENĖ Rita (**Radzevičiūtė**; g. 1962. XII.20 Vilniuje), ekonomistė. 1986 baigė Vilniaus un-to Pramonės ekonomikos f-tą. 1980–89 šoko šio un-to Dainų ir šokių ansamblyje. 1986–89 dirbo Maisto pramonės vyriausiojoje valdyboje ekonomiste, nuo 1989 Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos informacijos biure. Vėliau apsigyveno JAV. Dirba Lietuvos gen. konsulate Čikagoje, IL. 1990 Čikagoje subūrė liet. tautinių šokių grupę *Vijūnas*; su ja dalyvavo dainų ir šokių šventėse Čikagoje (1992) ir Vilniuje (1994).

Rita Kėželienė

KĖŽELIS Algimantas (g. 1933.VII.8 Krakėse), teisininkas, visuomenininkas. Studijavo Ilinojaus un-te, De Paulo un-to Teisės m-loje Čikagoje, IL. Studijas gilino Johno Marshallo teisės m-loje Čikagoje. Verčiasi teisininko praktika *French, Kezelis and Kominiarek P.C.* firmoje; šios firmos prezidentas. Vienas Lietuvių fondo steigėjų, *Santaros* steigimo grupės narių. Buvo JAV LB centro v-bos narys. Priklauso įvairioms liet. ir amerikiečių teisininkų d-joms. Yra Ilinojaus Aukščiausiojo teismo k-to instrukcijų prisiekusiesiems rengimo k-to narys.

Algimantas Kėželis

KIAULĖNAS Petras (1909.I.10 Naniškiuose, Pandėlio vls., Rokiškio aps. – 1955.VIII.15 Niujorke, NY), tapytojas, architektas. 1928–34 mokėsi Kauno meno m-loje, 1934–37 Romos karališkojoje dailės akademijoje. Persikėlęs į Paryžių, 1937–42 su pertraukomis studijavo archit-rą Valstybinėje aukštojoje dekoratyvinio meno m-loje ir urbanistiką Paryžiaus un-to Urbanistikos in-te. 1939 keliavo po Portugaliją, Ispaniją, Graikiją. 1946 persikėlė į JAV, iš pradžių gyveno Čikagoje, IL, nuo 1952 Niujorke. Sukūrė portretų (*Moteris raudonu švarku*, 1950; A. Varno portretas,

Petras Kiaulėnas

1955), peizažų (*Pavasaris kaimynystėje*, 1952; *Nebaigta simfonija*, 1955), figūrinių kompozicijų (*Mergaitė ir šuo*, 1954), natiurmortų (ypač mėgo tapyti gėles). Ankstyvieji kūriniai impresionistiniai, vėlesniesiems labiau būdinga postimpresionizmo bruožai. Dalyvavo parodose (nuo 1942), surengė individualinių (1943, 1944, 1946; vėliau surengtos Paryžiuje 1957, Niujorke 1985). Parengė gyv. namų, vilų, bažnyčių Čikagoje, Kalifornijoje, Niujorke projektų (kai kuriuos su žmona V. Kiaulėniene); dalis jų nerealizuota. 1973 Niujorke šeimos rūpesčiu atidaryta jo kūrinių galerija.

KIAUNĖ Jurgis (1896.XI.13 Bučioniuose, Surviliškio vls., Kėdainių aps. – 1983.II.4 Niujorke, NY), pedagogas, teisininkas, visuomenininkas. 1915 baigė pradžios m-lą Panevėžyje bei *Ryto* d-jos ped. kursus Vilniuje. 1916–18 mokytojavo Jonavoje, Žeimiuose, Kapliuose. 1919 stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, į Panevėžio partizanų būrį. Su husarų pulku dalyvavo kovose su bolševikais, bermontininkais, lenkais, buvo sužeistas. Tais pačiais metais baigė Karo m-lą, 1924 Kauno suaugusiųjų g-ją. 1925 išėjo į atsargą (1937 gavo kavalerijos kapitono laipsnį). Buvo aktyvus visuomenininkas. Vienas Savanorių s-gos (1926–40 v-bos narys), Lietuvos J. Basanavičiaus mkt. s-gos steigėjų. Priklausė Lietuvos laisvės kovų invalidų d-jai (nuo 1924), Lietuvos šaulių s-gai, korp. *Neo-Lithuania* (1926–27 pirmininkas). 1926–36 dirbo Specialiųjų mokslų referentu Švietimo m-joje. 1936–38 Kauno amatų m-los, 1938–40 Kauno aukštesniosios prekybos m-los direktorius. 1940 mokytojavo Panevėžio ir Vilkaviškio g-jose. 1942 baigė VDU Teisių f-tą. 1942–44 atliko teisininko praktiką Kauno apygardos teisme. 1944 pasitraukė iš Lietuvos. 1949 persikėlė į JAV. Tęsė darbą Liet. laisvės kovų invalidų d-joje (v-bos narys), bendradarbiavo liet. spaudoje.

KIAUŠAITĖ Angelė (g. Lenkijoje), dainininkė. 1960 persikėlė į JAV. Rutgerso un-te, NJ, gavo muzikologijos bakalauro laipsnį. Vėliau dainuoti mokėsi Julliardo, Hunterio koledžuose Niujorke, NY, Curtis muz. in-te Philadelphijoje, PA (gavo dainininkės diplomą). Dainuoti mokėsi pas Z. Milanovą, A. Moffo, R. Hundley. Dainavo Amato, Curtis in-to ir Garden valstijos operų trupėse, sukūrė pagr. vaidmenis G. Bizet *Carmen*, G. Puccini *La Bohème*, R. Leoncavallo *Pajacai* ir kt. operų spektakliuose. Dainavo Bergen-Hudsono choro d-jos, Rutgerso un-to choro ir Apreiškimo bažnyčios choro atliktose oratorijose. Koncertavo Newarke, NJ, Bostone, MA, Baltimorėje, MD, Vašingtone, DC, Čikagoje, IL, ir kitur. Konkursuose 2 kartus laimėjo I vietą. Dalyvauja liet. veikloje: dainuoja susirinkimuose, renginiuose, gieda bažnyčioje.

KIAUŠAS Jonas (g. 1905.X.23 Naujuosiuose Elmininkuose, Anykščių vls., Utenos aps.), miškų inžinierius. 1927 baigė g-ją Ukmergėje, 1929 Aukštesniąją miškų m-lą Alytuje. Mokydamasis g-joje, veikė skautuose. 1929–36 dirbo girininku Alytaus ir Seinų apskrityse. 1936–38 Aukštosios Panemunės miškų urėdo pavaduotojas. 1939 studijavo VDU. 1939–44 Valkininkų, Šiaulių, Ašmenos ir Rietavo miškų urėdas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1957 baigė Varšuvos un-tą. Dirbo urėdu, miškų inspektoriumi. 1960 persikėlė į JAV ir ap-

Jonas Kiaušas

sigyveno Harrisone, NJ. Iki 1970 dirbo elektros, kelių ir tiltų statybos b-vėse. Bendradarbiavo *Mūsų giriose*. Priklauso ateitininkų org-jai, JAV LB.

KIELA Edisonas (**Kilikonis;** g. 1953.X.10 Adelaidėje, Australija), architektas. Gyd. V. Kilikonio sūnus. 1956 su tėvais persikėlė į JAV. 1972–73 mokėsi Loyolos un-to medicinos m-loje Čikagoje, IL. 1976 Ilinojaus un-te Čikagoje gavo bakalauro laipsnį (archit-ra). Po to dirbo projektų vadybininku (kai kur ir vyr. dizaineriu): 1977–80 firmoje *Interior Space Technomics* Čikagoje, 1980–82 – *Neville Lewis Associates*, 1982–84 – *Stewart's Office Systems* (abi Dallase, TX). 1985 Dallase įsteigė savo firmą *Edison Kiela Design Associates*. Suprojektavo įstaigų, prekybos centrų, universalinių parduotuvių, bankų, tyrimų centrų (JAV gamtos apsaugos agentūros Dallase, 1987; už šį projektą apdovanotas agentūros ir JAV vyriausybės prizais). 1990 persikėlė į P. Afriką. Johannesburge įsteigė firmą *Edison Kiela Design Associates*. Suprojektavo centrinį aerouostą Mitrande. 1992–93 dėstė Boston House koledže Johannesburge. Nuo 1993 vadovauja Soweto sporto ir kultūros fondui bei projektuoja sporto ir kultūros statinių kompleksą. P. Afrikos dizainerių s-gos narys (nuo 1991; 1991–92 Transvaalio sk. sekretorius, 1992–93 vicepirmininkas).

Edisonas Kiela

Gediminas Kijauskas

KIJAUSKAS Gediminas (g. 1930.VI.29 Galioriškėje, Vilkaviškio vls. ir aps.), kunigas jėzuitas. LKMA narys. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1950 Neustadte baigė g-ją. 1950 persikėlė į JAV ir įstojo į jėzuitų vienuoliją. Iki 1953 klasikinę lit-rą studijavo St. Isaac Jogues noviciate Wernersville, PA. 1953–61 studijavo

jėzuitų koledže Westone ir Bostone, abu MA, ten 1959 įgijo filosofijos magistro, o 1960 teologijos licenciato laipsnį. 1960 įšventintas kunigu. 1961–62 studijas gilino Drongene, Belgija; studijavo asketinę teologiją. 1966–67 religinę sociologiją studijavo Montrealio un-te, Kanada. Nuo 1963 buvo Ateitininkų s-gos dvasios vadas, parengė veiklos programą, globojo jaunimo stovyklas. 1965–67 Montréalyje Aušros vartų liet. parapijos vikaras. 1967–76 Lietuvos jėzuitų provincijolas, 1972–74 Jaunimo centro direktorius Čikagoje, IL. Nuo 1974 Dievo Motinos nuolatinės pagalbos liet. parapijos klebonas Clevelande, OH. Čia 1986–87 pagal archit. E. Kersnausko projektą Lietuvos šventovių Madonų ir kitų šventųjų bareljefinėmis skulptūromis (R. Mozoliauskas) atnaujino bažnyčią. Apie šią bažnyčią su B. Gaidžiūnu parengė kn. *Lietuvos madonų šventovė* (1988). Parašė knygas *Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos 50 metų auksinė sukaktis* (1979), *Kryžiaus kelias skautiškame gyvenime* (1988). Dalyvauja liet. organizacijų veikloje. Religinėmis ir socialinėmis temomis rašo *Ateityje, Žvaigždėje, Laiškuose lietuviams*. Parėmė B. Kviklio *Lietuvos bažnyčių* leidimą.

KIKUTIS Kristupas (**Kitkevičius;** g. 1909.I.2 Klaipėdoje), teisininkas. Baigė Vytauto Didžiojo g-ją Klaipėdoje. 1930 įstojo į Karo m-lą Kaune, įgijo atsargos jaun. ltn. laipsnį. 1933–39 Lietuvos vyr. tribunolo sekretorius. 1939 baigė VDU Teisių f-tą. Vėliau dirbo Teisingumo v-bos referentu. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1944–45 Lebenstedto Lietuvių tremtinių k-to pirmininkas, 1945–46 pabėgėlių stovyklos komendantas, britų zonos Lietuvių evangelikų bažnytinės tarybos vicepirmininkas. 1946–48 Buxtehude apylinkės, Vokietija, Mažosios Lietuvos tarybos įgaliotinis. 1949 persikėlė į JAV. Nuo 1955 priklausė Lietuvių evangelikų liuteronų bažnyčios vyr. tarybai.

KILIKAUSKAS Romas (g. 1936.III.16 Jurbarke), kariškis. JAV aviacijos pulkininkas (1987). 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1954 apsigyveno JAV. Baigė Omahos, NE, un-tą ek. mokslų ir vok. k. bakalauro, Michigano un-tą – vadybos magistro laipsniu. 1967 baigė Aviacijos karininkų koledžą San Antonio, TX, 1968

Romas Kilikauskas

– Karo žvalgybos koledžą Vašingtone, DC, 1976 – Oro pajėgų valdymo ir štabo koledžą Montgomery, AL, 1980 – Jungtinių pajėgų bendrojo štabo koledžą Norfolke, VA, 1984 – Aviacijos karo koledžą Montgomeryje. 1967–92 tarnavo JAV aviacijos žvalgyboje (1969–70 Vietname, 1984–89 Vokietijoje). 1980–83 dirbo analitiku Pentagone. 1989–92 Pasaulinės įspėjimo sistemos centro direktorius Pentagone. 1992 išėjo į atsargą. 1992–94 JAV ambasados Lietuvos Respublikoje konsultantas. Grįžęs į JAV gyveno Fairtaxe, VA. Bendradarbiavo su Baltijos in-tu Vašingtone (jis rūpinasi Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių reikalais). 1997 paskirtas LR Vidaus reikalų viceministru.

KILIKONIS Vytautas Aleksandras (1924.VI.20 Kybartuose – 1976.VIII.25 Des Plainese, IL; palaidotas Čikagoje, IL), gydytojas oftalmologas. Medicinos daktaras (1949). Baigęs Jurbarko g-ją, pradėjo studijuoti Vilniaus un-to Med. f-te. Karo metais pasitraukė į Vokietiją. 1949 baigė med. studijas Eberhardo Karlo un-te Tübingene, Vokietija, apgindamas daktaro disertaciją. 1956 apsigyveno JAV. 1958 įgijo teisę verstis praktika Ilinojaus, vėliau – Rhode Islando, New Jersey ir

Vytautas Aleksandras Kilikonis

Georgijos valstijose. Gydytojavo Meadowdale, IL. Northwesterno un-te įgijęs oftalmologo specialybę, nuo 1968 dirbo Mount Prospecte, IL. Paskelbė moksl. straipsnių.

KINTA Jonas (1902.III.11 Liverpoolyje, D. Britanija – 1984.I.4 Niujorke, NY), kunigas. 1927 baigė Seton Hallio un-tą ir 1931 kunigų seminariją Darlingtone, abu NJ. Įšventintas kunigu, vikaravo Šv. Petro ir Povilo parapijoje Elizabethe, vėliau Motinos Sopulingosios parapijoje Harrisone, abu NJ. Nuo 1936 Šv. Kazimiero liet. parapijos klebonas Patersone, NJ. Aktyviai dalyvavo liet. veikloje: 1932–34 *Kunigų vienybės* rytinėse JAV valstijose sekretorius, kurį laiką iždininkas, 1950–52 pirmininkas. 1936–38 Niujorko ir New Jersey Lietuvos vyčių dvasios vadas.

KIREILIS Fabijonas (g. 1912.IV.6 Kupriuose, Vabalninko vls., Biržų aps.), kunigas. Mokėsi Biržų g-joje. Baigęs Kauno kunigų seminariją ir VDU Teologijos-filosofijos f-tą, 1939 įšventintas kunigu. Kunigavo Panevėžyje, Krekenavoje ir Svėdasuose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1948–51 Hamburgo stovyklos kapelionas. 1951 persikėlė į JAV. Apsigyveno Bostone, MA. Vėliau kunigavo amer. ir liet. parapijose New Yorko valstijoje. Nuo 1973, persikėlęs į Čikagą, IL, kunigauja Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos liet. parapijoje Brighton Parke. Šv. Teresės d-jos, Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės, Lietuvos vyčių 36 kuopos, ALRK MS 20 kuopos dvasios vadas.

KIREILIS Ramonas (g. 1940.VI.25 Urbanoje, IL), klarnetininkas, pedagogas. Muzikos daktaras (1967). 1964 baigė Š. Texaso valstijos un-tą Dentone, gaudamas muz. pedagogikos bakalauro ir klarneto specialybės magistro laipsnius. 1964–65 Owendale–Gagetowno m-los Michigane muz. direktorius, 1965–67 R. Michigano un-to Ypsilanti muz. dėstytojas. 1967 Michigano un-te Ann Arbore gavo muz. daktaro laipsnį. Nuo 1967 dėsto Denverio, CO, un-te; profesorius (1982). 1972–94 Colorado Springso simfoninio, 1974–77 Central City operos, 1983–93 Colorado operos festivalio orkestrų pagr. klarnetininkas. 1973 įkūrė Tarptautinę

Ramonas Kireilis

klarneto asociaciją ir iki 1978 buvo jos prezidentas. 1973–85 Tarpt. klarneto kongreso direktorius, kasmetinių tarpt. klarnetininkų konkursų steigėjas ir direktorius. Koncertavo JAV, Kanadoje, Austrijoje, Belgijoje, Čekoslovakijoje, D. Britanijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Lietuvoje (1985). Daugelio muz. org-jų narys. Bendradarbiauja muz. spaudoje. Koncertai įrašyti *Owl* ir *Spectrum* b-vių plokštelėse.

KYRIENĖ Irena (**Šemiotaitė, Kyras;** 1922 Žarėnuose, Telšių aps. – 1988 Čikagoje, IL), gydytoja odontologė. Baigusi Telšių g-ją, pasitraukė į Vokietiją. 1942 Breslau un-te pradėjo stu-

dijuoti odontologiją, bet, artėjant frontui, persikėlė į Würzburgą. 1947 baigė Phillippso un-tą Marburge Vokietijoje ir įgijo gydytojos odontologės diplomą. 1949 persikėlė į JAV. 1977 baigė Loyolos un-tą Maywoode, IL; D.D.S. Čikagoje vertėsi priv. praktika. Priklausė amer. profesinėms org-joms, korp. *Gaja.*

KIRKILAS Mykolas (g. 1911.VI.18 Sereikoniuose, Pumpėnų vls., Panevėžio aps.), vet. gydytojas, kunigas. Veterinarijos daktaras (1948). 1933 baigė Biržų g-ją, 1936 VDU Teologijos-filosofijos f-tą. 1936 įšventintas kunigu, vikaravo Debeikiuose ir Vabalninke. 1944 pasitraukė į Austriją. 1948 Vienoje baigė Veterinarijos akademiją, apgynė daktaro disertaciją. 1947–49 vadovavo liet. pabėgėlių grupei Vienoje. 1949 persikėlė į JAV. Buvo Čikagos, IL, ir Grand Rapidso, MI, liet. parapijų vikaras. Materialiai rėmė liet. vienuolynus, spaudos leidinius, kult. ir rel. org-jas. Pastaruoju metu gyvena St. Petersburge, FL.

KIRŠA Faustas (1891.II.13, n. s. II. 25 Senadvaryje, Antalieptės vls., Zarasų aps. – 1964.I.5 Bostone, MA), poetas, kultūros veikėjas, visuomenininkas. Mokėsi g-joje Maskvoje. 1914 Oriole, Rusija, išlaikė g-jos baigiamuosius egzaminus. 1915 Vilniuje baigęs ped. kursus, mokytojavo pr. m-lose. 1921–25 studijavo Vokietijoje: Berlyno un-te – vok. kalbą ir lit-rą, estetiką, Rusų un-te – filosofiją, Indijos meną ir archit-rą. Yra vienas liet. simbolistinės poezijos pradininkų. Eilėraščius pradėjo skelbti 1912. Poezijai (rink.: *Verpetai,* 1918; *Aidų aidužiai,* 1921; *Suverstos vagos,* 1926; *Giesmės,* 1934; *Maldos ant akmens,* 1937; *Piligrimai,* 1939) būdinga abstraktūs simboliniai vaizdai, filosofiniai būties apmąstymai, vienatvės, liūdesio nuotaikos. Satyrinėje poemoje *Pelenai* (2 d., 1930–38) atskleidė gyvenamojo laikotarpio socialines ir moralines ydas. Aktyviai reiškėsi kultūriniame gyvenime. Su kitais 1920 įsteigė Lietuvių meno kūrėjų d-ją, 1927–29 buvo jos pirmininkas. Redagavo lit-ros žrn. *Baras* (1925), *Pradai ir žygiai* (1926–27). Bendradarbiavo period. spaudoje (*Naujojoje romuvoje, Klaipėdos žiniose, Vaire, Lietuvos aide* ir kt.). Paskelbė straipsnių visuomenės gyvenimo klausimais, apie kultūrą ir lit-rą, knygų recenzijų, eiliuotų feljetonų ir kt. grožinės lit-ros kūrinių. Pasirašinėjo įv. slapyvardžiais (Ed. Bukelskis ir kt.). Išvertė J. I. Kraszewskio *Vitolio raudą* (1924), Z. Krasinskio, L. Tolstojaus ir kt. rašytojų kūrinių, operų libretų. Priklausė Liet. rašytojų ir žurnalistų s-gai (1925 pirmininkas), Liet. rašytojų d-jai (1941–44 pirmininkas). 1941 Eltos atstovas Maskvoje. 1941–42 dirbo Valstybės b-koje Kaune. 1943–44 Šiaulių miesto teatro direktorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją, gyveno Lübecke, 1945–49 buvo liet. k-to pirmininkas. Rašė į spaudą, redagavo laikr. *Laisvės varpas.* Dalyvavo skautų veikloje. 1949 persikėlė į JAV, gyveno Bostone. Bendradarbiavo *Aiduose, Drauge* ir kt. period. leidiniuose. Išeivijoje išleido eilėraščių rink. *Tolumos* (1947, JAV LB Švietimo v-bos premija) ir *Šventieji akmenys* (1951). Išvertė į liet. k. Maironio poemą *Znad Biruty* (*Nuo Birutės kalno,* išl. 1982). Bostone po mirties išėjo S. Santvaro parengtas eilėraščių rink. *Palikimas* (1972). Lietuvoje išleista poema *Pelenai* (1969). Priklausė Liet. rašytojų d-jai (1950 v-bos narys).

Faustas Kirša

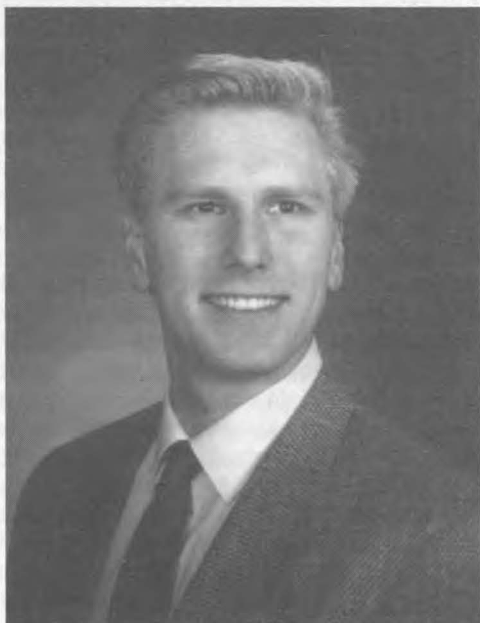
Vilija Kirvelaitienė

KIRVAITIENĖ Joana (**Skeivytė, Kirvaitis;** g. 1937.I.15 Alytuje), chemikė. Ph. D. (1965). Inžinieriaus K. Kirvaičio žmona. 1955 Čikagoje, IL, baigė vid. mokslą. Ilinojaus un-te 1958 gavo bakalauro, 1960 magistro laipsnį, vėliau Purdue un-te, IN, filosofijos daktaro laipsnį. 1960–61 dirbo Čikagos un-to Amerikos maisto in-te, 1965–66 Swifto tyrimų in-te Čikagoje, 1966–68 Čikagos valstijos koledže. Nuo 1968 chemijos profesorė Moraine Valley, IL, koledže. Parašė knygą *Selected Experiments in General Chemistry and Qualitative Analysis* (su E. Rodriguez, 1976), paskelbė moksl. straipsnių. Už gerą darbą pelnė apdovanojimų (metų profesorės titulą, 1992, Ilinojaus dvimečių koledžų v-bų asociacijos, dvimečių koledžų s-gos, f-to ir kt.). Yra Amerikos chemikų, Amerikos biochemikų, *Sigma Xi* s-gų narė. Dalyvavo Liet. studentų s-gos ir ateitininkų veikloje.

KIRVAITIS Kęstutis (g. 1931.II.14 Klaipėdoje), elektrotechnikos inžinierius. Ph. D. (1965). Pasitraukė į Vokietiją, mokėsi Augsburgo liet. g-joje. Persikėlęs į JAV, 1958 Ilinojaus un-te įgijo bakalauro, 1959 – magistro laipsnį. Nuo 1961 Purdue un-to, IN, dėstytojas; šiame un-te gavo ir daktaro laipsnį. 1969–74 *International Harvester* b-vės informacinių sistemų analitikas, 1974–90 *AT and T Bell* telefonų laboratorijos technikos darbuotojas. Paskelbė studijų: *Identification of Nonlinear Systems by Stochastic Approximation, On the Stochastic Approximation Coefficients*. 1963, 1964 ir 1965 pelnė *Tau Beta Pi*, 1964 – *Eta Kappa Nu* akademinių s-gų apdovanojimus. Liet. studentų tautininkų korporacijos *Neo-Lithuania* narys.

KIRVELAITIENĖ Vilija (**Smalinskaitė;** g. 1965.III.24 Detroite, MI), chemikė. 1983 baigusi *Žiburio* aukštesniąją lituanistinę m-lą Detroite, studijavo chemiją Vakarų Michigano un-te Kalamazoo, jį 1990 baigė bakalauro laipsniu. Dirbo chemike Ilinojaus, nuo 1994 Georgijos valstijose. Dalyvauja ateitininkų veikloje. Šoko tautinių šokių grupėse: *Audinyje* (1980–86 Detroite), *Sietyne* (1987–88, Grand Rapidse, MI), *Vėjyje* (grupės vedėja, 1991–92, Champaign–Urbanoje, IL).

KIRVELAITIS Audrius Justinas (g. 1964. IX.17 Čikagoje, IL), teisininkas. Teisės daktaras (1992). JAV kariuomenės kapitonas (1993).

Audrius Justinas Kirvelaitis

1983 baigęs Čikagos ped. lituanistikos in-tą, dėstė istoriją K. Donelaičio aukštesniojoje lituanistinėje m-loje Čikagoje. Studijavo Roosevelto un-te Čikagoje, jį 1987 baigė bakalauro laipsniu. 1992 Ilinojaus un-te Champaign–Urbanoje įgijo magistro laipsnį, tais pačiais metais apgynė ir doktoratą. 1991–92 dirbo tarpt. teisės patarėju Lietuvos ambasadoje Vašingtone, DC, vėliau teisininku Urbanoje, IL. Nuo 1993 JAV kariuomenės juridinio sk. viršininkas; specializuojasi tarpt. ir humanitarinėje teisėje. Aktyviai dalyvauja LSS veikloje: nuo 1989 Akadem. skautų sąjūdžio, nuo 1994 brolijos vadijos narys.

KIRVELAITIS Pijus (1896.X.3 Šakmušyje, Vilkaviškio aps. – 1953.X.25 Čikagoje, IL), kunigas. Kunigu įšventintas 1919. 1923 Vilkaviškio *Žiburio* g-jos mokytojas, nuo 1923 pab. kariuomenės kapelionas Alytuje bei M. Pečkauskaitės g-joje Kaune. 1926 baigė filosofijos studijas Lietuvos un-te. Parašė ir išleido vadovėlių pradžios ir aukštesniosioms m-loms: *Katalikų dorovės mokslas* (1929), *Šviesa ir gyvenimas* (2 d., 1932–33), *Kristaus bažnyčia* (1933), *Liturgika* (1938). Parašė maldų knygelę jaunimui *Jėzau, pas mane ateiki* (1936), sudarė ir išleido maldaknygę moterims *Dangaus karalienė* (1939) bei vyrams *Vyrai broliai* (su kun. P. Dambrausku, 1940), išvertė į liet. k. teologijos veikalų. Daug savo pamokslų išspausdino žrn. *Židinys* ir *Tiesos kelias*. 1944 pasitraukė į Vokietiją, vėliau apsigyveno JAV.

KISIELIUS Alfonsas (g. 1920.V.27 Likočiuose, Baltarusija), gydytojas chirurgas. 1938 Vilniuje baigęs Vytauto Didžiojo g-ją, pradėjo studijuoti Vilniaus un-to Med. f-te. 1939 persikėlė į Kauną, įstojo į VDU Med. f-tą; jį baigė 1943. 1943–44 Druskininkų ir Gardino ligoninių gydytojas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–49 IRO ligoninės Regensburge Chirurgijos sk. asistentas. 1949 persikėlė į JAV. 1949–51 stažavo Šv. Elžbietos ligoninėje, NJ. Po metų įgijo teisę praktikuoti Ohio valstijoje. 1951–54 Piqua mieste, OH, vertėsi priv. praktika. 1954–56 Šv. Tomo ligoninėje Akrone, OH, specializavosi chirurgijoje. 1956–58 atliko karo tarnybą. 1960–88 Sydney, OH, vertėsi priv. praktika, buvo Wilsono memorialo ligoninės Chirurgijos sk. vedėjas. Priklauso ALGD (buvo Ohio sk. vicepirmininkas), PLGS, amer. prof. d-joms.

Alfonsas Kisielius

KISIELIUS Petras (g. 1917.VIII.17 Marijampolėje), gydytojas, visuomenės veikėjas. Medicinos daktaras (1949). Veikė skautų org-joje. 1937 baigė Marijampolės marijonų g-ją, 1939 – Karo m-lą Kaune, 1943 – VDU Med. f-tą. 1941–43 studentų atstovybės narys. 1944 Vilniaus un-to Med. f-to vidaus ligų katedros asistentas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, ten dirbo Tübingeno un-to Med. f-to vidaus ligų katedros asistentu. 1949 persikėlė į JAV. 1952, įgijęs Ilinojaus valstijos praktikos teises, gydytojavo Cicero, IL. Priklausė ateitininkams, buvo Ateitininkų federacijos tarybos narys, 1974–79 Ateitininkų federacijos vadas. Ateitininkų kongreso (1970) rengimo k-to pirmininkas. Visų PLB seimų išeivijoje rinktas narys. PLB VI seimo (1983) k-to pirmininkas. IX liet. išeivijos tautinių šokių šventės rengimo k-to pirmininkas. Lietuvių katalikų spaudos d-jos pirmininkas, vicepirmininkas. Apie 20 metų dainavo liet. choruose. Priklauso Lie-

tuvių fronto bičiuliams, buvo jų v-bos pirmininkas, tarybos narys. Remia liet. kultūros renginius. *Draugo* laikraščio romano premijos mecenatas. 1996 Popiežiaus Jono Pauliaus II apdovanotas Šv. Silvestro riterio ordinu.

KISIELIUS Petras Vytenis (g. 1956.XII.21 Cicero, IL), gydytojas chirurgas, urologas. Baigė Cicero aukštesniąją lituanistinę m-lą ir Pedagoginį lituanistikos in-tą Čikagoje, IL. Studijavo Northwesterno un-te, IL; 1978 baigė istoriją ir biologiją, 1982 gavo gydytojo diplomą. 1978 Vilniaus un-te lankė liet. kalbos kursus. 1982 su žrn. *Reader's Digest* tarpt. stipendija dirbo Misijų ligoninėse Kenijoje. Stažavo pilvo chirurgijoje Georgetowno un-te Vašingtone, DC, 1984–88 specializavosi urologijoje Northwesterno un-te, 1986–89 to paties un-to Mikrobiologijos f-te. Paskelbė moksl. straipsnių. Dalyvauja liet. veikloje, aktyvus ateitininkas. Fenwicko m-loje ir Northwesterno un-te įsteigė liet. studentų org-jas. Buvo IV Jaunimo kongreso prezidiumo pirmininkas. Bendradarbiauja liet. spaudoje (už straipsnius kelis kartus laimėjo pirmąsias

Petras Kisielius

Petras Vytenis Kisielius

premijas). Buvo Čikagos arkivyskupijos pasauliečių tarybos liet. atstovas ir Tarptautinio žmogaus teisių k-to narys. JAV lietuvių jaunimo s-gos v-bos narys, JAV LB vicepirmininkas. 1989 Tarpt. amnestijos org-jos suvažiavime (JAV) skaitė pranešimą apie žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje. 1989 vyko į Lietuvos gydytojų suvažiavimą; Maskvoje buvo sulaikytas ir išsiųstas iš SSRS. Ateitininkų federacijos tarybos, Čikagos Balzeko liet. muziejaus tarybos narys, Čikagos–Vilniaus miestų draugystės k-to med. k-jos pirmininkas, JAV ir Baltų fundacijos med. tarybos, Lietuvių Šv. Šeimos senelių prieglaudos tarybos narys.

KISIELIUS Romualdas (g. 1932.II.7 Kybartuose), poetas, fotografas, visuomenininkas. Mokėsi Kybartuose, pasitraukęs į Vokietiją, – Ingolstadto liet. g-joje, vėliau Niujorke, NY. 1957–59 Niujorko un-te studijavo prekybos administraciją, Pace un-te – literatūrą ir kompoziciją. 1958–88 dirbo *Olate* ir *RCA* b-vėse, buvo skyriaus vedėjas. 1956–64 Brooklyno, NY, Maironio lituanistinės m-los mokytojas. 1947–57 skautų vyčių narys. Ilgus metus buvo J. Matulaitienės tautinių šokių grupės akordeonistas. Bendradarbiauja liet. spaudoje, rašo eilėraščius, fotografuoja. 1960 Niujorke

Romualdas Kisielius

išleido eil. rinkinį *Pirmoji sėja*, 1994 Vilniuje – *Žiedlapiai*. Už parodose eksponuotas fotografijas gavo apdovanojimų.

KISIELIUS Tomas Andrius (g. 1946 Regensburge, Vokietija), vidaus ligų gydytojas, onkologas. 1949 su tėvais persikėlė į JAV. 1968 bakalauro laipsniu baigė Notre Dame un-tą, IN. 1971 Čikagoje, IL, baigė Northwesterno un-to Med. m-lą; M. D. Įgijo teisę praktikuoti Georgijos, Ilinojaus ir Kalifornijos valstijose. Northwesterno un-to profesorius asistentas (1980), Loyolos un-to Stritcho med. m-los klinikinis profesorius asistentas. Priklauso PLGS. 1977 šios s-gos suvažiavime ir 1981 MKS skaitė paskaitas.

KIZEVIČIUS Kęstutis (g. 1952 Clevelande, OH), grafikas. Clevelando dailės in-tą baigė bakalauro laipsniu. Cranbrooko dailės akademijoje Bloomfield Hillse, MI, gavo magistro laipsnį. Nuo 1981 dėsto Cuyahoga, OH, dvimečiame koledže. Sukūrė medžio raižinių, linoraižinių, aliejinės tapybos darbų. Kūrybai būdinga raiški forma, gėrio ir blogio, gyvenimo ir mirties, civilizacijos ir barbarizmo dualizmas, dažna ironija (*Arklys ir raitelis*, 1987; *Marlboro žmogus*, 1990). Dalyvavo parodose JAV, Vokietijoje, Olandijoje, Švedijoje ir kitur.

KIZIS Jessis (g. 1901.V.22 Pittstone, PA), kino operatorius. Nuo 1923 dirbo filmų b-vės *Fox* laboratorijoje filmų prižiūrėtoju, vėliau (43 metus) – šios b-vės žinių bei sporto įvykių operatoriumi. 1927 nufilmavo Ch. Lindbergo išskridimą iš Niujorko, NY, į Paryžių, 1932 Lake Placido, CA, olimpines žaidynes, 1933 S. Dariaus ir S. Girėno išskridimą iš Niujorko į Kauną, JAV prezidentų (W. Hardingo, L. Johnsono) keliones, 1959 Kubos revoliucijos įvykius. Priklauso Amerikos kinematografininkų d-jai, Niujorko spaudos fotografų bei Tarpt. teatro darbuotojų profsąjungai. Pelnė Hollywoodo akademijos žymenį už atominės bombos sprogdinimo Nevadoje filmavimą, *Apollo Achievement Award* žymenį už nufilmuotus erdvėlaivio *Apollo* satelitus.

Kęstutis Kizevičius

KIZLAUSKAS Antanas (g. 1948 m. Vokietijoje), inžinierius. 1970 Ilinojaus un-te gavo bakalauro, 1972 – magistro laipsnį. Nuo 1973 dirba JAV Gamtos apsaugos agentūroje; specializuojasi uostų kasybos ir teršalų srityje. Priklauso tarpt. komisijos padaliniui (jis analizuoja JAV ir Kanados uostų užteršimą). Konsultuoja įv. agentūras Amerikos uostų ir upių valymo klausimais.

Antanas Kizlauskas

KIZNIS Jonas (g. 1909.VIII.1 Mesteliškėse, Daujėnų vls., Biržų aps.), spaudos darbuotojas. 1927 baigęs *Aušros* g-ją Kaune, VDU studijavo liet. ir pranc. lit-rą. Lankė B. Sruogos vedamą teatro seminarą. Sovietams okupavus Lietuvą, dirbo *Tiesos* redakcijoje kultūros sk. redaktoriumi, 1941 Vilniaus radiofono rytinių žinių redaktoriumi, vėliau perėjo į Liaudies meno departamentą. Vokiečių okupacijos metais buvo *Vaidilos* teatro aktorius. 1944 pasitraukė į Vakarus. Gyveno Vienoje, vėliau Münchene, ten 1946 įsteigė *Šviesos* skyrių. 1951 persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke, NY. Dirbo žrn. *Darbas* redakcijoje, veikė *Santaros–Šviesos* federacijoje. Bendradarbiavo *Vienybėje, Akiračiuose, Drauge, Dirvoje.*

Jonas Kiznis

KIŽIENĖ Agnė (**Jasaitytė;** 1928.V.27 Mažučiuose, Vilkaviškio aps. – 1995.II.20 Čikagoje, IL), visuomenininkė. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1948 baigė Dedelstorfo liet. g-ją ir pradėjo studijuoti lituanistiką Pabaltijo un-te Pinneberge. 1949 apsigyveno JAV. 1958 Marygrove koledžą Detroite, MI, baigė bakalauro laipsniu (socialiniai mokslai). Čikagos katalikų *Caritas* org-joje dirbo socialine darbuotoja, vėliau kurį laiką *Draugo* redakcijoje korektore. Aktyviai dalyvavo Čikagos LB veikloje. Priklausė ateitininkų, Lietuvos fronto bičiulių, Putnamo, CT, seselių rėmėjų, Katalikų bendrijos, Lietuvos dukterų ir kt. org-joms, dažnai ėjo atsakingas pareigas. Dalyvavo įv. švenčių rengimo k-tuose, dirbo su moksleiviais ateitininkais. Rašė spaudoje. Dirbo įv. rankdarbius (siuvo, siuvinėjo, audė juostas, darė šiaudinukus). Jos rūpesčiu, jos ir artimųjų lėšomis 1995 Lietuvoje suremontuota Mažučių koplytėlė, pastatyta koplytstulpių.

KIŽYTĖ Marija (1896.X.6 Pittstone, PA – 1986.VIII.1 Putname, CT), dainininkė (mecosopranas), visuomenės veikėja. Vidurinį mokslą baigė Pittstone. Dainavimo bei vai-

dybos mokėsi Niujorke, NY. Dainavo muz. komedijose, gastroliavo su Niujorko opera (New York Civic Opera). Atliko vaidmenis operose: G. Verdi *Aida, Rigoletto,* P. Mascagni *Cavalleria rusticana,* A. Ponchielli *La Gioconda.* Aktyvi visuomenės veikėja: 1918 įsijungė į lietuvišką veiklą. Buvo ALTo sekretorė Vašingtone, DC, 1944–65 dirbo ALTo informacijos biure, nuo 1951 biuro vadovė. Kaip ALTo atstovė bendradarbiavo su JAV Kongresu bei vyriausybės nariais (teikė žinias apie sov. okupantų veiklą Lietuvoje), rinko medžiagą apie Baltijos šalių okupaciją, dalyvavo k-to komunistų agresijai tirti veikloje.

KLEIVA Kazimieras (1908.I.4 Ažytėnuose, Krakių vls., Kėdainių aps. – 1991.IV.29 Floridoje), ekonomistas, visuomenės veikėjas. 1927 baigė Kėdainių g-ją, 1932 – VDU. 1927–29 Moksleivių ateitininkų centro v-bos narys. 1929–41 dirbo Lietuvos banke. 1941–44 *Valgio* tresto valdytojas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–46 liet. pabėgėlių stovyklos Seligenstadte mokytojas, 1947–49 Schweinfurte dirbo UNRRA. 1949 apsigyveno JAV. 1951–73 dirbo *Automatic Electric* telefonų bendrovėje Čikagoje, IL. 1953 įkūrė Mokyklos bičiulių sambūrį, Moksleivių tautinį ansamblį. Suorganizavo pirmąją vaikų šventę, akordeonistų m-lą, vaikų vasaros darželį. 1957–59 Ateitininkų sendraugių s-gos centro v-bos pirmininkas, 1960 sušaukė jubiliejinį Ateitininkų kongresą. 1958–60 Liet. katalikų susivienijimo vykdomosios tarybos direktorius, 1964–68 ALRKF pirmininkas. Surengė du kongresus, religinio meno parodą. ALRKF įgaliotas, 1970 Romoje sušaukė visų žemynų lietuvių katalikų atstovų suvažiavimą. 1973 skaitė paskaitas Eucharistiniame kongrese Australijoje. 1971–74 išrinktas ALTo tarybos ir v-bos nariu, redagavo ALTo biuletenį. Straipsnius apie ALTo veiklą skelbė liet. spaudoje. Redagavo katalikų biuletenį *Lietuvių šeima.* Organizavo Lietuvių katalikų religinės šalpos rėmėjų s-gą, vadovavo pirmajam šios s-gos suvažiavimui Čikagoje. 1973 persikėlė į St. Petersburgą, FL. 1976 įkūrė Lietuvos vyčių 147 kuopą ir iki mirties buvo jos v-bos narys. Jo pastangomis 1978 St. Petersburge įkurta Šv. Kazimiero misija, laikomos liet. pamaldos. 1979–87 vadovavo K. Brazdžionytės įkurtai liet. radijo valandėlei. Apdovanotas Pasaulio lietuvių katalikų bendrijos premija (1977).

Kazimieras Kleiva

KLEIVIENĖ Viktorija (g. 1910.XII.29 Skriaudžiuose, Marijampolės aps.), farmacininkė, visuomenininkė. Ekonomisto, visuom. veikėjo K. Kleivos žmona. 1929 baigusi *Saulės* mergaičių g-ją Kaune, įstojo į VDU Med. f-to farmacijos skyrių. 1929–33 studijuodama ir vėliau priklausė korp. *Giedra,* buvo jos v-boje. Talkino *Motinos ir vaiko* centre, vadovavo namų ruošos kursams. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, kelerius metus mokytojavo liet. pabėgėlių g-joje, atkūrė korp. *Giedra.* 1949 persikėlė į JAV ir apsigyveno Čikagoje, IL. Dirbo *Automatic Electric* telefonų b-vėje. Išėjusi į pensiją, apsigyveno St. Petersburge, FL. Buvo Liet. klubo moterų sekcijos v-bos narė (1976–79 pirmininkė). Padėjo savo vyrui rengti liet. radijo valandėles. Dalyvavo Lietuvos vyčių veikloje (buvo kuopos sekretorė). 1975 kartu su kitais įsteigė St. Petersburgo BALFo skyrių, buvo jo v-bos narė (nuo 1983 pirmininkė).

Vaclovas Kleiza

KLEIZA Vaclovas (g. 1933.II.18 Kaune), psichologas, sociologas, diplomatas, visuomenės veikėjas. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Nuo 1949 gyvena JAV. 1951 baigė Šv. Pranciškaus m-lą Lowellyje, MA. 1951–53 studijavo Šv. Prokopijaus koledže Lisle, IL, 1953–55 Loyolos un-te Čikagoje, IL, ir 1956 Ilinojaus un-te Urbanoje; įgijo bakalauro laipsnį. 1964 Loyolos un-te Čikagoje gavo magistro laipsnį. Dirbo Cooko rajono ir Čikagos socialinės pagalbos departamentuose įv. adm. pareigose. Aktyviai reiškiasi visuom. veikloje. 1957–58 Lietuvių studentų s-gos JAV pirmininkas. 1964 *Lituanus* fundacijos vicepirmininkas. Veikė JAV LB, 1964–67 centro v-bos narys jaunimo reikalams, I Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengimo k-to vicepirmininkas, 1970–73 tarybos prezidiumo sekretorius, PLB I, II, IV ir V seimo narys, 1978–83 PLB v-bos vykdomasis vicepirmininkas ir kultūros k-jos pirmininkas, 1983–88 PLB garbės teismo sekretorius. Priklauso ateitininkų org-jai: 1955–56 Studentų ateitininkų, 1958–61 Moksleivių ateitininkų s-gos pirmininkas, 1969–74 Ateitininkų šalpos fondo v-bos sekretorius, 1974–79 Ateitininkų federacijos gen. sekretorius, 1981–85 *Ateities* lit-ros fondo reikalų vedėjas. Kurį laiką redagavo ateitininkų skyrių *Drauge*. Bendradarbiauja spaudoje (*Ateityje, Drauge, Darbininke, Laiškuose lietuviams, Pasaulio lietuvyje*). *Akademinių prošvaisčių* skyriaus *Drauge* vienas kūrėjų ir ilgametis *Draugo* redakcijos narys. Nuo 1985 Lietuvos garbės generalinis konsulas Čikagoje.

KLEIZAITĖ-VASARIS Beatričė (iki 1972 **Kerbelienė**; g. 1925.I.3 Kaune), teatralė, režisierė, pedagogė, bibliotekininkė, visuomenininkė. 1941–44 studijavo Kauno valstybės teatro Dramos studijoje, 1945–48 Romos un-te (meno istoriją) ir Dramos meno akademijoje Italijoje. Tuo pačiu metu dirbo Lietuvos pasiuntinybėje Romoje (ministro S. Lozoraičio asmeninė sekretorė). 1948 išvyko į Argentiną. 1958 persikėlė į Kanadą, vėliau į JAV. Dirbo bibliotekininke ir mokėsi Browno un-te, RI, po to perėjo į Rhode Islando un-tą; jį baigė bakalauro laipsniu (dramaturgija). Tame pačiame un-te įgijo magistro laipsnius iš anglų kalbos ir lit-ros bei bibliotekininkystės.

Beatričė Kleizaitė-Vasaris

1965–70 dirbo bibliotekininke ir mokėsi Bostono koledže, MA; ispanų kalbos ir lit-ros studijas baigė magistro laipsniu. 1970–72 Tuftso un-te, MA, gilinosi į dramaturgijos mokslus. 1971–85 buvo bibliotekų direktorė ir dramos bei ispanų kalbos mokytoja Rocklando, MA, m-lose. Daug dirbo su lietuvių ir amerikiečių jaunimu. Subūrė liet. teatro grupes Buenos Airėse, Montrealyje, Bostone ir joms vadovavo. Rašo teatro, meno temomis liet. spaudoje.

Reiškėsi kaip fotografė (Beatričės Kerbelienės vardu). Buvo Kultūros klubo Bostone pirmininkė. Priklauso *Šviesos* sambūriui (nuo 1946), AABS. Daug laiko praleidžia Lietuvoje, dirba kultūrinį darbą. Yra Lietuvos d. kun-ščio Gedimino paminklo šalpos fondo pirmininkė; fondo pastangomis 1996 Vilniuje pastatytas paminklas sostinės įkūrėjui.

KLEMAS Andrius, inžinierius. JAV kariuomenės kapitonas. 1985 Harvardo un-te, MA, gavo taikomosios fizikos bakalauro, 1986 Kalifornijos un-te San Diego – elektrotechnikos inžinerijos magistro laipsnį. Dirba JAV karinių oro pajėgų optikos laboratorijoje Albuquerque, NM.

Vytautas Klemas

KLEMAS Vytautas (g. 1934.XI.29 Klaipėdoje), elektrotechnikos inžinierius, fizikas. Optikos daktaras (1965). 1953 baigė Bostono lotynų m-lą. 1957 Massachusettso technologijos in-te gavo elektrotechnikos inžinerijos bakalauro, 1959 – magistro laipsnį. 1959–70 *General Electric* b-vės inžinierius, optikos sk. vedėjas. Kartu Pennsylvanijos valstijos un-te dėstė optiką. 1963–65 su b-vės stipendija studijas gilino Braunschweigo, Vokietija, technikos un-te; čia įgijo daktaro laipsnį. Delaware un-to Newarke jūros mokslų profesorius, Palydovinės okeanografijos centro direktorius. Tyrinėjo JAV, P. Amerikos, Europos ir Azijos pajūrius. Konsultuoja JT, JAV ir kitų valstybių valdžios įstaigas ir privačias b-ves jūros tyrinėjimo bei gamtosaugos klausimais. Priklauso Nac. mokslo akademijos kelioms komisijoms. Paskelbė ~70 straipsnių apie lazerius ir kt., organizavo moksl. seminarus; knygų apie palydovų pagalbą gamtai tyrinėti redaktorius. 1989–96 VDU Atkuriamojo senato narys. Priklauso ALIAS, skautams (nuo 1946). Dalyvauja JAV LB veikloje (Philadelphijos, PA, apylinkės v-bos narys).

KLEVAITIS Juozas (**Klivečka;** 1901.III.13 Daukniūnuose, Naujamiesčio vls., Panevėžio aps. – 1971.VII.8 Čikagoje, IL), agronomas. 1921 baigė Panevėžio g-ją, 1923 – Dotnuvos ž. ū. technikumą. 1923–24 dirbo Dotnuvos selekcijos stotyje, 1925–27 Ž. ū. akademijos Žemdirbystės katedroje laborantu. 1927 mokėsi Ž. ū. akademijoje. 1928–30 Dotnuvos selekcijos stoties vedėjo padėjėjas, nuo 1930 pašarinių augalų skyriaus vedėjas. 1942–44 Valinavos pašarinių augalų selekcijos ir bandomosios stoties direktorius. Išvedė pašarinių žolių veislių, sudarė pašarinių žolių vardyną. Parašė kn. *Pašarinės žolės ir suglaustos žinios apie jas* (1930), *Mano darželis* (1939) ir kt. Išspausdino straipsnių *Žemės ūkyje, Žemės ūkio akademijos metraštyje.* 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1945–49 mokytojavo Oldenburgo lietuvių g-joje. 1949 persikėlė į JAV.

KLYBAS Povilas (1874.V.15 Biržuose – 1966.XII.19 Niujorke, NY), visuomenės veikėjas. 1918–38 Biržų burmistras ir įv. visuomeninių bei ekonominių org-jų narys. 1943–44 ketvirtasis Lietuvos Evangelikų reformatų kolegijos prezidentas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1945 persikėlė į Švediją. Nuo 1947 gyveno JAV.

KLIMAITĖ-PAUTIENIENĖ Stasė (g. Lietuvoje), dainininkė (dramatinis sopranas). Dainavimo mokėsi pas S. Sodeiką Vokietijoje, pas A. Dičiūtę, J. Jakubėną ir V. Grigaitienę JAV. Buvo *Dainavos* bei A. Stephens vadovaujamo choro solistė. Dainuoja ir vaidina amerikiečių teatre (Morgan Theatre) Santa Monicoje, CA. Rengia solinius koncertus lietuvių ir amerikiečių renginiuose. Įdainavo dvi plokšteles.

Adolfas Klimas

KLIMAS Adolfas (1889.VI.16 Kušliškiuose, Kalvarijos vls., Marijampolės aps. – 1985.X.9 Clevelande, OH), žurnalistas, visuomenės veikėjas. Išlaikęs pr. m-los mokytojo egzaminus, 1913–14 dirbo Marijampolės aps. Navasodų pr. m-loje. 1912–16 (su pertraukomis) studijavo Maskvos Šaniavskio un-te teisę ir pedagogiką. 1915–16 Maskvoje, vėliau Sankt Peterburge dirbo Lietuvių k-te pabėgėliams šelpti, rūpinosi jų švietimu. 1918 grįžęs į Lietuvą, dirbo Lietuvių mokslo d-jos knygų leidimo komisijoje, *Lietuvos aido* redakcijoje, Švietimo m-joje Vilniuje. Persikėlęs į Kauną, dirbo įv. period. leidinių redakcijose. 1920–21 *Lietuvos ūkininko*, 1921 *Trimito* redaktorius. Redagavo Steigiamojo seimo (1920) ir kitų seimų stenogramas. Nuo liet. spaudos draudimo panaikinimo aktyviai bendradarbiavo period. spaudoje (*Naujojoje gadynėje, Vilniaus žiniose, Lietuvos žiniose, Lietuvos ūkininke, Lietuvių balse, Sėjos bare*), pasirašinėjo Pelagiaus, A. Kelmučio ir kt. slapyvardžiais. Teikė informacines žinias apie Lietuvą esperanto k. suomių ir flamandų period. leidiniams. Buvo Liet. rašytojų ir žurnalistų s-gos, Liet. rašytojų s-gos vienas steigėjų. Išleido vadovėlius *Europos geografija* (1920, II leid. 1925), *Geografija* (1925), *Užeuropių geografija* (1925, II leid. 1935), *Lietuvos geografija* (1922, IV leid. 1937), esperanto k. vadovėlį *Tarptautinės kalbos vadovėlis* (1921). Period. spaudoje paskelbė grož. prozos kūrinėlių. Išvertė knygų. 1944 pasitraukė į Vakarus, vėliau persikėlė į JAV. Bendradarbiavo *Naujienose*, LE.

KLIMAS Antanas (g. 1924.IV.17 Pelekonyse, Jiezno vls., Alytaus aps.), kalbininkas, visuomenininkas. Kalbotyros daktaras (1956). 1941 baigė Prienų g-ją, 1942 – Kauno mkt. seminariją. 1941–43 studijavo VDU lituanistiką. Pasitraukęs į Vokietiją, 1946–47 Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge studijavo kalbotyrą ir germanistiką. 1948 persikėlė į JAV. Kalbos studijas tęsė Pennsylvanijos un-te Philadelphijoje; 1950–57 jame ir dėstė. 1950 gavo magistro, 1956 daktaro laipsnį. 1957–90 dėstė Rochesterio un-te, NY, nuo 1970 ordinarinis profesorius. Su L. Dambriūnu ir W. R. Schmalstiegu parengė lietuvių k. vadovėlį *Introduction to Modern Lithuanian* (1966, IV leid. 1990), su W. R. Schmalstiegu išleido vadovėlį savamoksliams *Lithuanian Reader for Self – Instruction* (1967) ir kalbotyros terminų žodynėlį *Lithuanian – English Glossary of Linguistic Terminology* (1971), su S. Barzduku – iliustruotą *Lietuvių kalbos žodyną mokyklai ir namams* (1974), knygą *Lietuvių kalbos dalyvių vartosena* (1993 Vilniuje). Nuo 1969 redaguoja žrn. *Lituanus* (nuo 1972 tik atskirus jo numerius), nuo 1987 žrn. *Pasaulio lietuvis* kalbos skyrių. Paskelbė ~ 250 straipsnių lyginamosios kalbotyros klausimais, dalyvavo 8 kalbininkų

Antanas Klimas

tarpt. suvažiavimuose, MKS, skaitė paskaitas Urugvajaus ir Brazilijos un-tuose. Yra LKMA, Lituanistikos in-to, AATG, LSA, AABS narys, dalyvauja JAV LB veikloje (1964 tarybos narys).

KLINGA Domas (1891.XI.13 Vabalninke – 1976 Brooklyne, NY), visuomenininkas. Į JAV atvyko 1907. Bostone, MA, baigė vid. mokslą. 1928–33 dirbo laikr. *Vienybė*. Dalyvavo SLA (nuo 1930 250-osios kuopos sekretorius), tautininkų org-jų veikloje. Buvo Amerikos legiono liet. posto adjutantas.

KLIORĖ Arvydas (g. 1935.VIII.5 Kaune), radiotechnikos inžinierius, visuomenininkas. Ph. D. (1962). 1952 Čikagoje, IL, baigė vid. mokslą. 1956 Ilinojaus un-te gavo bakalauro, 1957 Michigano un-te Ann Arbore – magistro, Michigano valstijos un-te East Lansinge – daktaro laipsnį. Nuo 1962 gyvena Pasadenoje, CA, dirba Kalifornijos technologijos in-to Reaktyvinių variklių laboratorijoje vyresniuoju tyrimų mokslininku. Vadovavo Marso (1965, 1969, 1971), Veneros (1967, 1978–93), Jupiterio (1970–76), jo palydovo Ijo (1974) ir Saturno (1977) atmosferos tyrimams su kosminiais laivais *Mariner* bei *Pioneer*. Nuo 1981 Tarpt. kosmosui tirti komiteto (COSPAR) narys. 1989–96 VDU

Arvydas Kliorė

Atkuriamojo senato narys. Priklauso Tarpt. astronautikos akademijai, Lietuvos MA, Amerikos astronomų d-jai, Amerikos geofizikų s-gai, Amerikos d-jai gamtos mokslui puoselėti. Paskelbė ~ 100 moksl. straipsnių. 1972 pelnė NASA medalį *Už reikšmingus pasiekimus moksle*. Priklauso skautams (1955–56 korp. *Vytis* centro sekretorius, 1958–59 ASS Čikagos sk. pirmininkas). Bendradarbiauja *Technikos žodyje*. Dalyvavo I, III, IV MKS.

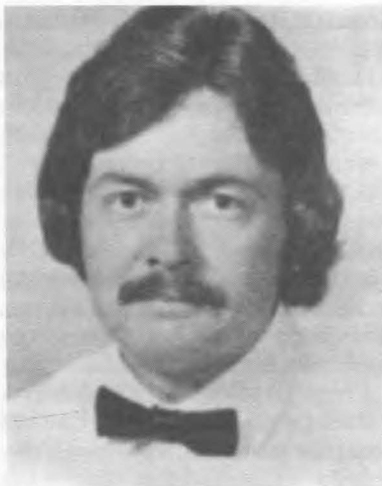

Rita Lina Kliorienė

KLIORĖ Bronius (1910.XI.27 Panevėžyje – 1983.II.1 St. Petersburge, FL), pedagogas. 1929 baigęs S. Daukanto mokytojų seminariją Kaune, 1929–34 mokytojavo. 1934–38 dirbdamas pradinių m-lų inspektoriumi Kaišiadoryse, studijavo VDU Humanitarinių mokslų f-te lituanistiką, slavistiką, pedagogiką. 1938–41 Švietimo m-jos specialiųjų m-lų referentas, 1941–44 specialiųjų m-lų dep-to direktorius. Nuo 1949 gyveno JAV. Aktyvus skautų org-jos narys (nuo 1925; 1946–56 PLSS tarybos pirmijos narys – iždininkas). Bendradarbiavo liet. spaudoje.

KLIORIENĖ Rita Lina (**Čyvaitė;** g. 1955.V.16 Clevelande, OH), pianistė, choro dirigentė, pedagogė, sportininkė (lengvaatletė, tinklininkė). 1977 bakalauro laipsniu baigė Clevelando un-tą (muz. pedagogika ir fortepijonas). Buvo Š. Amerikos lietuvių moterų tinklinio rinktinės

komandos narė, 1973 žaidė V. Europoje. Kaip JAV rytinių valstijų moterų tinklinio komandos žaidėja 1974 dalyvavo tarpvalstybinėse varžybose. Garsėjo kaip viena pagrindinių Clevelando un-to tinklinio komandos žaidėjų. 1974 ir 1975 išrinkta geriausia šio un-to tinklininke. 1974 subūrė Clevelando studenčių vokalinį ansamblį *Nerija* ir iki 1982 jam vadovavo. Su šiuo ansambliu koncertavo Š. ir P. Amerikos liet. kolonijose, išleido 2 plokšteles. 1976 gavusi Nellie E. Hinds stipendiją, mokėsi skambinti fortepijonu (pas A. Kuprevičių). Vargonininkavo Clevelando Dievo Motinos parapijoje, vadovavo moksleivių ateitininkų stovyklos chorui. 1981–90 buvo tautinių šokių ansamblio *Grandinėlė* muz. vadovė ir dirigentė. Nuo 1982 vadovauja Clevelando Dievo Motinos parapijos chorui. Su šiuo choru koncertavo Toronte, Čikagoje, IL, Rochesteryje, NY, Detroite, MI, ir kitur, 1987 dalyvavo Lietuvos krikšto 600 metinių minėjime Romoje. 1992 išleista šio choro kalėdinių giesmių kompaktinis diskas ir kasetė, 1993 – II kasetės laida, 1995 – velykinių giesmių kasetė. Lietuvių muzikos s-gos Muzikinės k-jos pirmininkė (1985, 1987). Dirigavo VII JAV ir Kanados lietuvių dainų šventėje Čikagoje (1991) ir Pasaulio lietuvių dainų šventėje Vilniuje (1994). Aranžavo muz. kūrinių. 1995 gavo JAV LB Kultūros tarybos Muzikos premiją. Apdovanota Ohio LGD premija.

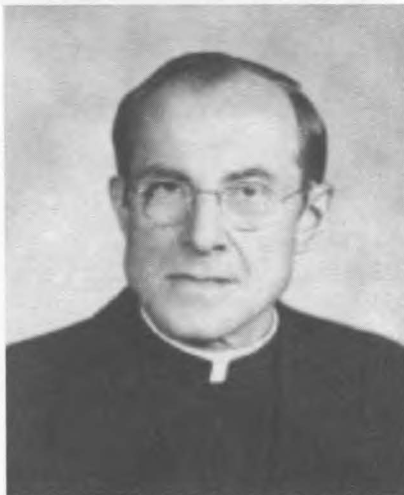
KLIORYS Konstantinas Kęstutis (g. 1947.I.29 Bad Mergentheime, Vokietija), matematikas. Ph. D. (1978). 1970 bakalauru baigė Detroito un-tą, MI (inžinerija). 1971–75 dirbo Ilinojaus technologijos in-te Čikagoje; 1973 jame įgijo magistro laipsnį. 1975–78 dėstė Kento valstijos un-te, OH, jame 1978 apgynė matematikos doktoratą. 1978–81 Pennsylvanijos valstijos un-to matematikos profesorius asistentas. Nuo 1981 dėsto Gannono un-te Erie, PA: 1981–84 vadybos mokslo profesorius asistentas, nuo 1984 asocijuotasis profesorius. 1980 skaitė paskaitas Vilniaus un-te, 1985 Kauno technologijos un-te. Bendradarbiauja žrn. *Mathematical Review*, rašo straipsnius, recenzijas. JAV ir Lietuvos moksl. žurnaluose paskelbė publikacijų iš skaičių tikimybių teorijos, matematinės statistikos. Rašė į LE. Dalyvavo matematikų

Konstantinas Kęstutis Kliorys

konferencijose, kongresuose JAV, Lietuvoje, Lenkijoje. Yra JAV matematikų ir kt. d-jų narys. Dalyvauja JAV liet. veikloje: ateitininkas, nuo 1962 *Žaibo* sporto klubo narys. Lietuvos filatelistų d-jos narys (nuo 1993).

KLUMBIS Justinas (1912.III.2 Čikagoje, IL – 1977.VI.16 Albuquerque, NM), kunigas misionierius. 1921 su tėvu ir broliu grįžo į Lietuvą, mokėsi Švėkšnos prog-joje. Vėliau lankė g-ją Italijoje, išklausė pranciškonų saleziečių

Justinas Klumbis

filosofijos kursą. Lietuvos un-te studijavo teologiją; 1940 įgijo teologijos licenciatą. 1939 įšventintas kunigu. Šėtos prog-jos, Ukmergės mkt. seminarijos ir Šiaulių amatų m-los kapelionas. Kurį laiką dirbo Kauno arkivyskupijos dvisavaitiniame žrn. *Draugija*, bendradarbiavo kt. period. leidiniuose. Parašė ir išvertė keletą rel. turinio knygelių. 1944 pasitraukė į Vokietiją ir su broliu Romanu 1945 Fuldoje įkūrė Liet. s-gos skyrių, kurį laiką jam vadovavo. Ėjo direktoriaus ir kapeliono pareigas Fuldos liet. prog-joje. Nuo 1946 gyveno JAV, kunigavo Steubenville, OH, ir San Diego, CA, vyskupijose. 1955–68 buvo Šv. Pranciškaus Saleziečio parapijos Hatche, NM, klebonas; čia pastatė Gailestingojo Viešpaties bažnyčią. Vėliau dirbo su Navajo indėnais Pinehavene, NM. Pastatydino Gerojo Ganytojo ir Šv. Jeronimo bažnyčias. Bendradarbiavo *Darbininke, Drauge.*

Romanas Klumbis

KLUMBIS Romanas (1914.IX.19 Čikagoje, IL – 1991.X.11 Phoenixe, AZ; palaidotas Sun City, AZ), kunigas misionierius. Kunigo J. Klumbio brolis. 1921 atvykęs į Lietuvą, mokėsi Švėkšnos prog-joje. Teologiją studijavo Italijoje pas saleziečius. Baigęs Kauno kun. seminariją ir VDU teologijos magistro laipsniu, 1937 įšventintas kunigu. Kunigavo Šiauliuose, Ukmergėje, Kelmėje, Pagiriuose, Lygumose. Bendradarbiavo spaudoje, iš italų k. išvertė C. Viglietti *Ne tuo keliu* (1934), R. de Navery *Ispanų Mykolas Angelas* (1935). 1941 ištrūko nuo besitraukiančių bolševikų sušaudymo. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, apsistojo Fuldoje; buvo liet. kapelionas, 1945 suorganizavo ir redagavo savaitraštį *Mūsų viltis*. Susirgęs 1946 persikėlė į JAV, gydėsi Colorado sanatorijose. 1948 buvo paskirtas į Palm Springsą, CA; čia suorganizavo indėnų katalikų bendruomenę ir pastatydino bažnyčią. 1953–72 dirbo Fatimos Švč. Mergelės Marijos meksikiečių parapijoje Van Horne, TX. Čia atstatė bažnyčią, veikė su skautais, 1967 dalyvavo pasaul. skautų sueigoje. Nuo 1972 kunigavo Arizonos valstijos indėnų misijose Fultone, McAllene. Wendene suorganizavo parapiją, pastatydino bažnyčią. Nuo 1988 vadovavo liet. katalikų misijai Phoenixe. Bendradarbiavo *Drauge, Darbininke.*

KNEIŽYS Antanas Pranas (1894.VI.12 Medininkuose, Rozalimo vls., Panevėžio aps. – 1970.XI.11 Nashua, NH), žurnalistas, visuomenininkas. 1909–11 dirbo Panevėžyje teisme. 1911 emigravo į JAV. Gyveno Bostone, MA. 1915–22 buvo laikr. *Darbininkas* sekretorius ir administratorius. 1922–26 mokėsi Suffolko teisės m-loje, MA. 1926–51 *Darbininko* redaktorius. Nuo 1934 Bostone vadovavo liet. radijo valandai. Buvo Šv. Juozapo liet. darbininkų s-gos sekretorius, dalyvavo Lietuvos vyčių, Amerikos darbo federacijos veikloje.

KODATIENĖ Kunigunda (g. 1910.VIII.28 Virbalyje, Vilkaviškio aps.), ekonomistė, šaulių ir skautų veikėja. 1934 baigė VDU (ekonomikos skyrių). 1930–34 VDU studenčių skaučių draugovės pirmininkė, skaučių radijo valandėlės vedėja Kauno radiofone (1935). 1930–38 dirbo Ž. ū. m-joje Kaune; čia vadovavo moterų šaulių būriui. 1938–40 Moterų šaulių centro tarybos švietimo vadovė ir žrn. *Šaulė* redaktorė. 1941 Kauno miesto soc. rūpybos įstaigos vedėja. 1942–44 Savitarpio pagalbos vyr. k-to motinos ir vaiko globos vyr. referentė. Bendradarbiavo *Lietuvos aide, Trimite.* 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–47 Nürtingeno vaikų darželio vedėja. 1945–49 *Gabijos* tunto skaučių tuntininkė. Apsigyvenusi JAV, aktyviai dalyvavo LSS ir šaulių

Kunigunda Kodatienė

veikloje. 1950–54 Detroite, MI, *Gabijos* skaučių tuntininkė. Nuo 1954 skaučių seserijos vadijos socialinio sk. vedėja, vėliau vyriausios skautininkės pavaduotoja. 1955 JAV LB Detroito kultūrinių renginių pirmininkė. 1955–56 mokytojavo lituanistinėje m-loje Detroite. 1958–72 Amerikos ir Kanados moterų šaulių vadovė. Žrn. *Karys* moterų šaulių skyriaus *Šaulė tremtyje* redaktorė. 1975–80 Miami, FL, liet. klubo kultūrinių renginių vadovė. 1991–93 Miami *Aušros* šaulių kuopos pirmininkė. Bendradarbiavo *Drauge, Laisvojoje Lietuvoje, Skautų aide, Trimite, Laiškuose lietuviams*. Apdovanota Lietuvos d. kun-ščio Gedimino, Šaulių žvaigždės ir Lelijos ordinais.

KODATIS Bernardas Otonas Liudvikas (**Kuodaitis;** 1879.VII.18 Berlyne – 1957.VII.5 Čikagoje, IL), astronomas. Astronomijos daktaras (1936). 1899 baigė g-ją Potsdame, 1904 – mkt. seminariją Oranienburge, Vokietija. Tais pačiais metais pirmą kartą atvyko į Lietuvą. 1906–10 Berlyno un-te studijavo astronomiją ir matematiką. Palaikė ryšius su čia veikiančia Lietuvių d-ja. Nuo 1910 bendradarbiavo *Lietuvos ūkininke* ir kt. liet. leidiniuose. I pasaul. karo metais tarnavo vok. kariuomenėje. 1916–18 Kaune dirbo vok. valdžios laikr. *Dabartis* redakcijoje. Vėliau persikėlė į Vilnių ir tarnavo vok. karinės valdžios įstaigose. Čia dirbdamas svarbiausias žinias perduodavo Lietuvos politikams. Už tai 1918 vokiečių suimtas ir kalintas Tilžės kalėjime. Lietuvos vyriausybės pastangomis išlaisvintas, 1919 atsisakė Vokietijos pilietybės ir persikėlė gyventi į Lietuvą. 1919–22 Švietimo m-jos generalinis inspektorius ir Knygų leidimo k-jos narys, 1920–22 Aukštųjų kursų lektorius. Nuo 1922 Lietuvos un-te dėstė matematiką ir astronomiją. LŠS narys. 1923 dalyvavo žygyje Klaipėdos kr. vaduoti. 1926 išleido vadovėlį *Astronomija* (2 d.). 1927–33 Krašto apsaugos m-jos užsakymu atliko daug geodezijos matavimų, dalyvavo tarpt. astronomijos ir geodezijos k-jose. 1929 Kaune įkūrė astronomijos observatoriją ir iki 1940 jai vadovavo. 1929 organizavo Andrioniškio meteorito paieškas ir apskaičiavo jo orbitą. 1936 Berlyno un-te apgynė doktoratą. 1940–44 Vilniaus un-to profesorius ir M. Počobuto astronomijos observatorijos direktorius. Parašė Lietuvos observatorijų istoriją (1937 ir 1939), daug moksl. straipsnių. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1951 persikėlė į JAV.

Bernardas Otonas Liudvikas Kodatis

KOJELIENĖ Valentina (**Cinkaitė**; g. Kazlų Rūdoje), dainininkė (koloratūrinis sopranas). Muzikos mokėsi iš pradžių Vilniaus, vėliau Kauno konservatorijose. Pasitraukusi į Vokietiją, studijas tęsė UNRRA un-to Muzikos f-te Münchene, dalyvavo liet. renginiuose, dainavo radijo laidose. 1951 persikėlė į JAV. 1952–59 tobulinosi pas D. Bigalli, kartu parengė operos vaidmenų, koncertų Čikagoje, IL. 1960, 1961 dainavo Town Hall Niujorke, NY, 1963 Studebakerio teatre Čikagoje, 1964 Jordano salėje Bostone, MA, 1967 Corcorano galerijos salėje Vašingtone, DC, 1969 Orkestro salėje Čikagoje. Koncertavo kituose JAV miestuose (1962 Wheelinge, WV, 1965 Los Angelese, CA), dalyvavo įvairiuose liet. ir amerikiečių renginiuose.

KOJELIS Juozas (g. 1916.XII.2 Viekšneliuose, Telšių aps.), filologas, žurnalistas, visuomenės veikėjas. 1935 baigęs Kražių *Žiburio* g-ją, įstojo į VDU Humanitarinių mokslų f-tą, vėliau studijavo Vilniaus un-te, jį 1940 baigė (klasikinė filologija). Nuo 1928 priklauso ateitininkų org-jai. 1939 vadovavo k-jai Vilniaus un-to studentų ateitininkų s-gai organizuoti: ši s-ga įregistruota pirmąja studentų org-ja. Nuo 1941 Šventosios g-jos Kretingoje mokytojas, nuo 1942 rudens direktoriaus pavaduotojas. Vok. okupacijos metais Kretingoje globojo slaptą gausią moksleivių ateitininkų kuopą. 1942 įstojo į Lietuvos laisvės armiją, vežiojo ir platino pogrindžio lit-rą. 1943 už antinacinės rezistencijos organizavimą gestapo suimtas, kalintas Klaipėdos, Ragainės, Kauno kalėjimuose. Artėjant frontui, 1944 paleistas gestapo priežiūron. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945–48 dėstė Müncheno liet. g-joje ir kurį laiką buvo jos direktorius. 1949 persikėlė į JAV. Mokytojavo lituanistinėse m-lose: 1950 Čikagoje, IL, vėliau 6 metus (su pertraukomis) Los Angelese, CA; 1953–54 buvo m-los vedėjas. 1956–57 liet. kalbos instruktorius Amerikos kariuomenės kalbų m-loje Monterey, CA. Aktyviai dalyvavo JAV LB veikloje: buvo Tarybos, Krašto v-bos, Vakarų apyg. v-bos narys ir Santa Monicos–Vakarų Los Angeleso apylinkės pirmininkas. Taip pat veikia Lietuvių fronto bičiuliuose, ALTe, Respublikonų partijoje. 1947–52 Antinacinės rezistencijos liet. politinių kalinių s-gos centro v-bos sekretorius. 1961 Rezoliucijoms remti k-to vienas kūrėjų ir to k-to vadovybės narys. Nuo 1966 kasmetinių Los Angeleso Lietuvių fronto bičiulių rengiamų lit-ros vakarų pradininkas, nuo 1968 polit. studijų savaitgalių vienas organizatorių. 1981 Amerikos baltų laisvės lygos steigėjas. Nuo 1935 bendradarbiauja liet. spaudoje. 1945 Münchene priklausė *Aidų* leidėjų kolektyvui. Suredagavo (su J. Vitėnu) *Amerikos lietuvių vardyną* (1953). 1952–61 *Lietuvių dienų* redakcijos narys. 1970–73 ir 1978–80 *Į laisvę* redaktorius. Bendradarbiauja *Darbininke, Drauge,* Lietuvoje – *Lietuvos aide, Dienovidyje* ir kt. laikraščiuose. Rašo ir amerikiečių spaudoje. Iš viso paskelbė per tūkstantį straipsnių. Lietuvoje išleido savo publicistikos kn. *Iš nakties į rytą* (1996).

Juozas Kojelis

KOJELIS Linas Juozas (g. 1955.IX.30 Los Angelese, CA), politikas, visuomenės veikėjas, karikatūristas. Filologo, žurnalisto, visuom. veikėjo J. Kojelio sūnus. 1976 su pasižymėjimu (gavo aukščiausią JAV akademinį žymenį *Outstanding Senior*) baigė Kalifornijos un-tą (istoriją ir ekonomiką), įgydamas bakalauro laipsnį. Tarpt. mokslus studijavo Princetono un-te, NJ, ir 1978 gavo magistro laipsnį. Studijų metais įsijungė į liet. visuom. veiklą. 1976–79 JAV liet. jaunimo s-gos polit. veiklos koordinatorius ir 1979–82 jos atstovas Vašingtone, DC. Dalyvavo III ir IV Pasaulio liet. jaunimo kongresuose, vadovavo moksleivių ateitininkų stovykloms JAV, Kolumbijoje ir Brazilijoje. JAV LB Kalifornijos apyl. v-bos narys, Vašingtono apyl. pirmininkas, JAV LB Tarybos narys ir PLB seimo 1982 atstovas. 1979–84 Ateitininkų federacijos gen. sekretorius. 1979–81 Lietuvių fronto bičiulių tarybos narys. Baigęs un-tą, kurį laiką dirbo prezidento R. Reagano polit. reikalų patarėjo Lyn Nofzingerio kabinete, 1979–81 senatoriaus R. Schweikerio štabe, 1981–83 JAV Gynybos departamente. 1983–88 prezidento R. Reagano štabo Baltuosiuose Rūmuose ryšių su visuomene sk. specialusis asistentas. Organizavo amerikiečius remti prezidento gynybos ir užsienio politiką, santykius su Sovietų Sąjunga, R. Europos valstybėmis. 1988–89 JAV Valstybės sekretoriaus asistento pavaduotojas, vadovavo pabėgėlių atvykimo į JAV programai (jo žinioje buvo 225 mln. JAV dolerių biudžetas). Dirbdamas Vašingtone, padėjo liet. org-jų atstovams užmegzti ryšius su JAV Kongresu, vyriausybe; jo iniciatyva 1983 prezidentas R. Reaganas į Baltuosius Rūmus pakvietė 200 Amerikos baltų org-jų atstovų, pasirašė *Baltų laisvės dienos* proklamaciją ir nusiuntė laišką JT nariams (jame aiškinta, kodėl JAV nepripažįsta Baltijos valstybių aneksijos). JAV–Baltijos fondo (US–Baltic Foundation) vienas steigėjų (1990) ir jo prezidentas, padeda Baltijos šalims vykdyti demokratijos ugdymo programą, kurios didžiąją dalį finansuoja JAV valdžia ir amer. fondai. Piešia polit. karikatūras. Surengė jų parodas Kalifornijos un-te (1976), Lietuvių fronto bičiulių stovykloje Dainavoje (1977), IV Pasaulio liet. jaunimo kongrese Königsteine (1979, Vokietija).

Linas Juozas Kojelis

Bendradarbiauja liet. spaudoje (*Ateityje, Darbininke, Drauge, Į laisvę, Pasaulio lietuvyje*). Jo straipsnius skelbė didieji JAV dienraščiai. Už tarpt. veiklą apdovanotas Detroito, MI, teisių kolegijos ir *Journal of International Law and Practice* (1993), žmogaus teisių, etninių ir kt. org-jų žymenimis.

KOJELYTĖ Daina (g. 1953.I.17 Los Angelese, CA), teisininkė, visuomenininkė. Filologo, žurnalisto J. Kojelio duktė. 1973 Rochesterio, NY, un-te įgijo lingvistikos bakalauro, 1975 Ilinojaus technologijos in-te Čikagoje – mokslinės informatikos, 1977 Kento, OH, valstijos un-te – bibliotekininkystės magistro laipsnį. Teisės daktaro laipsnį (J. D.) gavo Loyolos un-te Čikagoje. 1985 įgijo teisę privačiai praktikai. Nuo 1987 dirba Züricho-Amerikos draudos b-vėje (Zürich-American Insurance Group); pastaruoju metu – teisinio skyriaus direktorė. Nuo 1988 dalyvauja Draudos konferencijų (Claims Conference) k-tetuose (pirmininkė ir lektorė). Nuo 1991 – Draudos bylų gynimo tyrimo in-to (Defense Research

Daina Kojelytė

Institute) konferencijų lektorė. 1995 išrinkta Draudos ir korporacijų juriskonsultų federacijos (Federation of Insurance and Corporate Counsel) nare bei šios federacijos Draudos bylų koledžo (Litigation Management College) f-to nare. 1992 draudos klausimais konsultavo Lietuvos Respublikos finansų ministeriją. Dalyvauja ateitininkų veikloje: buvo ateitininkų federacijos v-bos narė, vadovavo moksleivių ir studentų stovykloms JAV ir Brazilijoje. Veikia JAV LB (Rochesterio ir Marquette Parko Čikagoje apylinkių v-bų narė, 5 kadencijas LB tarybos narė, Religinių reikalų komisijos pirmininkė, Garbės teismo narė), PLB (v-bos ir Garbės teismo narė), LF (nuo 1979 Direktorių tarybos narė, sekretorė, pelno skirstymo, įstatų ir palikimų komisijų pirmininkė). Priklauso Lietuvių fronto bičiuliams (buvo atstovė VLIKe). Bendradarbiauja *Ateityje, Drauge, Į laisvę.*

KOLBA Zenonas (1909.X.4 Širvintose, Ukmergės aps. – 1972.III.26 Čikagoje, IL), dailininkas monumentalistas. 1928 baigė Širvintų prog-ją, 1935 Kauno meno m-lą. 1936–39 dailę studijavo Aukštojoje taikomosios ir dekoratyvinės dailės m-loje (Conservatoire Nationale des Arts et Métiers) Paryžiuje, studijas gilino 1937 Italijoje ir 1939 D. Britanijoje. Mokytojavo įv. Lietuvos m-lose, 1940–42 dėstė Kauno meno m-loje. Sukūrė freskų (1937 Pasaul. parodos Paryžiuje Baltijos paviljone; *Laisvoji Lietuva* ir *Šv. Jurgis* husarų kareivinėse Kaune, 1938), mozaikų (*Kova už laisvę, Suvienyta Lietuva, Į kovą, Pergalė* tose pačiose kareivinėse, 1938; *Kristaus prisikėlimas* savo šeimos koplyčioje Naujapilyje, Ukmergės aps., 1942), vitražų (*Šv. Kazimieras* toje pačioje koplyčioje, 1942). Dalyvavo parodose (1938 Paryžiuje, 1939 Kaune). Parengė kn. *Monumentalioji tapyba* (neišleista). Aktyviai dalyvavo skautų ir šaulių veikloje. 1944 pasitraukė iš Lietuvos. Iki 1948 gyveno Vokietijoje, Augustdorfe. 1945–46 mokytojavo Detmoldo liet. g-joje, dirbo vaikų darželio auklėtojų kursuose. Dalyvavo parodoje Oldenburge (1947). 1948–51 gyveno Prancūzijoje. 1949 Normandijoje sutelkė liet. koloniją, buvo Liet. šalpos d-jos sk. pirmininkas. Dirbo bažnyčių dekoratoriumi. 1951 persikėlė į JAV, Čikagą. Iki 1954 dirbo vitražų dirbtuvėje. Vienas Čiurlionio galerijos Čikagoje steigėjų (1957). Su-

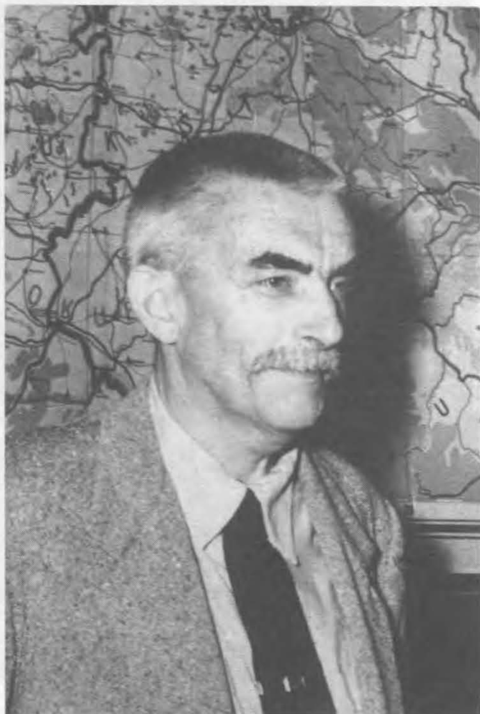

Zenonas Kolba

kūrė vitražų Kennebunkporto, ME, pranciškonų koplyčioje (*Malda už tėvynę, Šv. Jurgis, Šv. Kazimieras, Aušros vartai* ir kt., 1952). Dalyvavo parodose (1955 Rio de Janeiro, Brazilija, 1956 Čikagoje). Buvo Amerikos liet. dailininkų s-gos narys (nuo 1956 pirmininkas), Lietuvių amerikiečių menininkų klubo Čikagoje steigėjas (1956), pirmininkas (1957).

KOLBAITĖ Dalia Viktorija (g. 1941.VI.1 Kaune), romanistė, dailininkė. Dail. Z. Kolbos duktė. Su tėvais pasitraukusi iš Lietuvos, 1948–51 gyveno Prancūzijoje. 1951 persikėlė į JAV. 1958 Čikagoje, IL, baigė aukštesniąją lituanistinę m-lą, 1959 – Marijos m-lą (Maria High School). Studijavo Loyolos un-te, IL, ir Čikagos dailės in-te. 1964 Čikagos un-te gavo magistro laipsnį (prancūzų kalba). 1965–67 prancūzų kalbą dėstė Šiaurės Ilinojaus un-te. 1967–69 studijas gilino Sorbonne un-te Paryžiuje. Sukūrė tapybos (daugiausia abstrakčios) kūrinių. Dalyvavo grupinėse parodose (nuo 1962), surengė individualinių (Šiaurės Ilinojaus un-te). Ateitininkė.

KOLUPAILA Steponas (1892.IX.14 Tuminiškėse, Daugpilio aps., Latvija – 1964.IV.9 South Bende, IN; palaidotas Čikagoje, IL), hidrologas, Lietuvos upių hidrologijos pradininkas. Inžinerijos daktaras (1940), Lietuvos MA akademikas (1941). 1911 aukso medaliu baigė Mintaujos g-ją, Latvija. 1915 baigęs Maskvos matavimo in-tą, nuo 1917 jame dėstė. Iki 1918 dar studijavo Maskvos ž. ū. akademijos inžinerijos skyriuje. 1921 atvykęs į Lietuvą, dėstė Dotnuvos ž. ū. m-loje, Kauno aukštesniojoje technikos m-loje. 1922–44 dėstė VDU; nuo 1926 ekstraordinarinis, nuo 1940 ordinarinis profesorius; Statybos fakulteto dekanas. 1923–30 Plentų ir vandens kelių v-bos Hidrometrinio biuro vedėjas ir vyriausiasis inžinierius. 1924–28 žrn. *Technika* vienas redaktorių. Su kitais parengė almanachą *Dotnuva 1919–1927* (1937). 1935–40 Lietuvos energijos k-to vandens jėgų skyriaus vedėjas. Nuo 1933 priklausė skautams, nuo 1935 buvo LSS tarybos narys. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1944–48 Kemptene dėstė liet. g-joje, hidrotechnikos ir aukštesniuosiuose technikos kursuose, UNRRA un-te Münchene. Apsigyvenęs JAV,

Steponas Kolupaila

1948–62 buvo Notre Dame un-to, IN, profesorius, jame įkūrė Hidraulikos laboratoriją. Sudarė formulę maksimaliems upių debitams ir naują metodą upių žiemos debitams skaičiuoti (šis metodas naudojamas JAV ir vadinamas lietuvišku metodu). Parengė hidrometrinio metraščio 2 t. (1929 ir 1930), parašė monografijas apie Nevėžį (1936), Nemuną (1940 ir 1950), kn. *Hidrometrija* (rus. 1918, liet. 2 t. 1939–40), *Mūsų vandens keliai* (1933 ir 1938), *Hidraulika* (1947). 1961 sudarė hidrometrijos bibliografiją, parengė ~ 200 kitų leidinių liet. ir kitomis kalbomis, paskelbė > 600 straipsnių. Buvo LE hidrologijos ir hidrografijos skyriaus redaktorius. Skaitė pranešimus tarpt. konferencijose. Lietuvos geografų d-jos vicepirmininkas, Lietuvos technikų d-jos korp. *Plienas*, Lietuvos matininkų ir kultūrtechnikų s-gos garbės narys, Lietuvių–švedų, Lietuvių–amerikiečių d-jų iždininkas, Lietuvos fotomėgėjų s-gos pirmininkas, Kalinių globos Soterija d-jos v-bos narys, Lietuvių inžinierių tremtinių d-jos pirmininkas (1946).

JAV LB tarybos narys (1955), PLIAS v-bos narys, Vydūno šalpos fondo pirmininkas. Apdovanotas Skautų svastikos ordinu (1933), Geležinio vilko ordinu, Lietuvos d. kun-ščio Gedimino II laipsnio ordinu, Švedijos Karališkuoju Vazos II kl. ordinu (1939), Skautų padėkos ordinu (1952). Už Lietuvos gamtovaizdžių fotografijas Pasaul. parodoje Paryžiuje (1937) gavo aukso medalį. Apie jį 1974 išleista J. Gimbuto ir J. V. Dario kn. *Steponas Kolupaila.*

KONCĖ Alfonsas (g. 1901.X.17 Rėkliuose, Piniavos vls., Panevėžio aps.), filologas, istorikas. Savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę, dalyvavo mūšiuose. Baigė Panevėžio berniukų g-ją. 1924–28 studijavo Lietuvos un-te Kaune humanitarinius mokslus, vėliau Berlyno ir Leipzigo un-tuose – istoriją ir ekonomiką. Studijuodamas Kaune, buvo korp. *Neo-Lithuania* v-bos sekretorius. Didžiajam *Lietuvių kalbos žodynui* užrašinėjo žodžius. Mokytojavo Kauno II g-joje, vėliau iki 1940 dirbo Lietuvos pasiuntinybėje Berlyne. *Tautoje ir žodyje, Židinyje, Karde* paskelbė straipsnių apie aisčių gentis. Į JAV persikėlė 1950. Bendradarbiavo *Dirvoje, Naujojoje viltyje.* Išleido atsiminimų ir eilėraščių knygelę *Laikynas* (1992). Gyvena Woodhavene, NJ.

KONCĖ Antanas (1902.XII.23 Rėkliuose, Piniavos vls., Panevėžio aps. – 1981.II.26 Čikagoje, IL), visuomenininkas. Atlikęs karo tarnybą, dirbo Panevėžio ž. ū. d-joje, vėliau *Lietūkyje.* Bolševikų okupacijos metais dalyvavo pasipriešinimo kovoje; suimtas, kalėjo Panevėžio kalėjime. Artėjant vokiečiams, iš kalėjimo pabėgo. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. Nuo 1957 gyveno Marquette Parko mikrorajone Čikagoje. Dirbo geležinkelių b-vėje. Priklausė JAV LB Marquette Parko apyl., LF, Panevėžiečių klubui (1960–71 ir 1979–81 revizijos k-jos narys, 1971–79 vicepirmininkas), Marquette Parko liet. namų savininkų d-jai.

KONČIENĖ Giedrė Teresė (**Kizlauskaitė;** g. 1938.III.10 Kaune), dainininkė, mokytoja. Ped., visuomenininko J. Korčiaus žmona. 1955–57 studijavo Ilinojaus un-te Čikagoje,

Giedrė Teresė Končienė

nuo 1957 Ilinojaus un-te Champaign–Urbanoje isp. ir pranc. kalbas; 1959 un-tą baigė bakalauro laipsniu. 1959–60 dirbo *Sunbeam* b-vės Čikagoje užs. skyriuje. 1973–78 dėstė liet. k. ir lit-rą Šv. Antano pr. m-loje Čikagoje. Nuo 1961 Čikagos lietuvių operos choro dainininkė (2 metus buvo choro v-bos narė), dalyvavo jo koncertuose, pasirodymuose (tarp jų Šv. Petro bazilikoje Romoje per Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejų), dainų šventėse. 1960–80 giedojo Šv. Antano parapijos chore. Nuo 1981 dirba *American International Adjustment* draudimo b-vėje. Nuo 1991 gieda Palaimintojo Jurgio Matulaičio liet. misijos chore Lemonte, IL. Yra ateitininkė (korp. *Giedra* narė).

KONČIUS Ignas (1886.VII.31, n. s. VIII.13 Purvaičiuose, Žarėnų vls., Telšių aps. – 1975.II.19 Putname, CT; 1996 perlaidotas Vilniuje), fizikas, kraštotyrininkas, visuomenės veikėjas. 1907 baigė Liepojos, Latvija, g-ją. Iki

1913 studijavo Sankt Peterburgo un-to Fizikos ir matematikos f-te. Buvo Sankt Peterburgo aukštųjų m-lų liet. studentų d-jos v-bos pirmininkas. Baigęs un-tą, mokytojavo Palangos g-joje, per I pasaul. karą evakuotoje g-joje Võru, Estija, ir Stavropolyje, Rusija. Dar ėjo asistento pareigas Stavropolio ž. ū. in-te. Suorganizavo d-ją nuo karo nukentėjusiems lietuviams šelpti, buvo jos pirmininkas. 1921 grįžo į Lietuvą. Dirbo Ž. ū. technikumo Dotnuvoje dėstytoju, vėliau (iki 1926) – technikumo vietoje įkurtos Ž. ū. akademijos docentas, nuo 1925 profesorių tarybos sekretorius. Dotnuvoje įsteigė Etnografijos muziejų. Dirbo kaip etnografas: rinko, registravo ir fotografavo Žemaitijos kryžius ir koplytėles. Surinktą medžiagą perdavė Šiaulių *Aušros*, Telšių *Alkos* muziejams. Nuo 1926 Lietuvos un-to (vėliau VDU) Gamtos ir matematikos f-to Fizikos katedros docentas, nuo 1931 vedėjas, profesorius (1932), 1930–40 Gamtos ir matematikos f-to sekretorius. Aukštuosiuose karininkų kursuose dėstė fiziką, buvo mokyklų reformos komisijos, Valstybinės archeologijos komisijos narys (1931). Veikė Lietuvos gamtininkų (v-bos narys) ir kt. draugijose. Jo rūpesčiu įkurtas *Tėviškės* muziejus, Zoologijos sodas Kaune. 1939–40 Vilniaus un-to valdytojas. 1941 bolševikų suimtas, vežtas prie Červenės sušaudyti; išliko gyvas. Vok. okupacijos metais dėstė Vilniaus un-te, buvo Savitarpio pagalbos k-to pirmininkas. Išleido vadovėlių: *Meteorologija* (1924), *Ūkininko dangus* (1925), *50 fizikos praktikos darbų* (1928), *Elektros kursas* (1941); kraštotyros studijų: *Palangos kraštas* (su V. Ruokiu, 1925), *Žemaičių padangės kryžių ir koplytėlių statistika* (1931–38), *20 kelionių po Kauno apskritį* (su K. Avižoniu ir S. Kolupaila, 1937). Parengė fizikos terminų žodyną (išsp. 1923–24), parašė pirmąjį fizikos vadovėlį (neišspausdintas). Bendradarbiavo *Švietimo darbe, Gimtajame krašte, Kosmos, Žemėtvarkoje ir melioracijoje, Skautų aide, Soter, Lietuviškojoje enciklopedijoje.* 1944 pasitraukęs į Vokietiją, Berlyne buvo Liet. s-gos v-bos narys, Bayreuthe – tremtinių stovyklos Savitarpio pagalbos k-to pirmininkas, Vyriausiojo tremtinių bendruomenės k-to pirmininkas. Kurį laiką gyveno Wiesbadeno, Offenbacho stovyklose, mokytojavo amatų m-lose. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Bostone, MA. Iki 1961 dirbo Tuftso un-to Medforde, MA, fizikos tyrimų laboratorijoje. Be to, drožinėjo kryžius. Sūnus Liudas sudarė I. Končiaus drožinių albumą *Medžio drožiniai gimtajam kraštui atsiminti* (1954). Išleido kn. *Žemaičių šnekos* (2 d., 1961; II leid. 1996 Vilniuje), *Žemaičių kryžiai ir koplytėlės* (1965). Rašė į LE. Priklausė Amerikos liet. profesorių, Tėvynės mylėtojų d-joms, Amerikos mokslininkų federacijai. ALIAS Bostono sk. garbės narys. Veikė skautuose: ASS v-bos pirmininkas (1947–54), LSS tarybos nuolatinis narys; studentų skautų korporacijos ir studenčių skaučių draugovės garbės narys. 1960 apdovanotas *Geležinio vilko* ordinu.

Ignas Končius

KONČIUS Juozas (1891.VI.16 Stulgiuose, Skaudvilės vls., Tauragės aps. – 1975.I.4 Romoje), kunigas, visuomenės veikėjas. Teologijos daktaras (1930). Kanauninkas (1951). 1908 baigė vid. mokslą Raseiniuose, 1912 – g-ją Sankt Peterburge. Mokėsi Kauno kunigų seminarijoje, 1917 įšventintas kunigu.

Juozas Končius

1917–18 Breslau, dab. Lenkija, un-te studijavo ekonomiką ir buvo liet. karo belaisvių kapelionas. 1919 Lietuvos vyriausybės įgaliotinis Berlyne liet. karo belaisviams ir išvežtiesiems grąžinti. 1920–23 Šiaulių g-jos, mkt. seminarijos ir suaugusiųjų kursų kapelionas; dar dėstė visuomenės mokslą ir vok. kalbą. 1921 su diplomatine misija lankėsi Maskvoje ir Sankt Peterburge, rūpinosi po I pasaul. karo Rusijoje likusių lietuvių grąžinimu. Šiauliuose prisidėjo prie d-jos *Viltis* įkūrimo, kurį laiką jai vadovavo. Įsteigė du *Vilties* knygynus; jų pelnas buvo skiriamas neturtingiems mokiniams ir gabiems studentams šelpti, bendrabučiui išlaikyti. 1923 Katalikų veikimo centro pasiųstas dalyvavo ALRKF seime, lankėsi JAV liet. kolonijose, rinko aukas *Vilties* d-jos namams. 1924–25 studijavo pedagogiką Amerikos katalikų un-te Vašingtone, DC. Nuo 1926 šio un-to prefektas, kartu iki 1930 studijavo bažnyčios istoriją, apgynė doktoratą. 1927–45 Mount Carmelio, PA, klebonas. 1945 lankė liet. pabėgėlių stovyklas Europoje, vėliau rūpinosi jų šalpos org-jų reikalais. 1949–51 dėstė apologetiką ir Rusijos istoriją Fordhamo un-te Niujorke, NY; profesorius. 1944–64 BALFo pirmininkas. *Kunigų vienybės*, Kunigų savišalpos d-jos, studentų šalpos d-jos *Motinėlė*, Amerikos katalikų istorijos ir daugelio kitų liet. ir amer. mokslo bei kultūros d-jų narys. Aktyviai bendradarbiavo Lietuvos ir JAV katalikų spaudoje, 1942 redagavo *Amerikos lietuvių katalikų darbus*. Išleido daug teologijos ir ist. veikalų, maldynų, vadovėlių, kn. *Vytautas the Great* (1964), *Atsiminimai iš BALFo veiklos 1944–64* (1966), *History of Lithuania* (1971).

KONČIUS Juozas (g. 1924.VII.18 Šliužuose, Kaltinėnų vls., Tauragės aps.), pedagogas, visuomenininkas. Mokėsi Šilalės g-joje. 1944 pasitraukė į Vokietiją, čia tęsė mokslą Eichstätto liet. g-joje. 1946 ją baigęs, studijavo pedagogiką ir filosofiją Eichstätto koledže. Redagavo (su kitais) g-jos metraštį *Ūkanos*, period. spaudoje paskelbė apysakų, novelių. 1949 persikėlė į JAV. 1956 baigė Ilinojaus un-tą Champaign–Urbanoje, įgijo ped. magistro laipsnį su teise dėstyti pranc. ir vok. kalbas vid. m-lose. Tobulinosi įvairiuose JAV un-tuose, įgijo teisę dėstyti rusų kalbą. 1956–87 dėstė pranc., vok. ir rusų kalbas m-loje Čikagos, IL, priemiestyje, vadovavo m-los užs. kalbų skyriui. Dalyvavo steigiant lituanistinę m-lą Springfielde, IL, buvo jos vedėjas ir mokytojas. Aktyviai reiškėsi JAV LB veikloje (1958–61 buvo Kultūros fondo v-bos narys).

Pedagogas Juozas Končius

Nuo 1989 Liet. operos Čikagoje atstovas spaudai. Nuo 1991 LF v-bos narys. Prasidėjus Lietuvos atgimimui, 1989 pradėjo organizuoti šalpą Kaltinėnų bažnyčios atstatymui, neturtingiems žmonėms, nuo 1991 dalyvauja org-jos *Dantų sveikatos talka Lietuvai* veikloje. Šalpos klausimais paskelbė straipsnių period. spaudoje (daugiausia *Drauge*). Priklauso ateitininkams (nuo 1956 korp. *Kęstutis* narys), ėjo įvairias pareigas valdybose.

KONČIUS Liudas (g. Palangoje – 1996.IV.13 Hyannise, MA; 1996 palaidotas Vilniuje), vadybininkas, skautų veikėjas. Fiziko, kraštotyrininko, visuom. veikėjo I. Končiaus sūnus. Mokydamasis g-joje, 1940 veikė pogrindyje prieš bolševikus, buvo kalintas Kauno kalėjime. Prasidėjus karui, išlaisvintas. 1944 su tėvu pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Bostone, MA. 1952 Tuftso un-te Medforde, MA, baigė vadybą; veikė skautuose. Iki 1985 (iki pensijos) dirbo JAV skautuose, buvo skautų vadovų JAV rengimo direktorius. Nuo 1985 gyveno Cape Code, MA; susidomėjęs žūklės sportu, tapo žuvininkystės tyrinėjimo org-jos konsultantu.

KONČIŪTĖ Jūratė Marija Gražina (**Koncius;** g. 1953.IX.6 Brocktone, MA), žurnalistė. 1975 baigusi Georgetowno un-to Vašingtone, DC, Užs. reikalų m-lą (Walsh School of Foreign Service), dirbo Kennedy centre. Redagavo leidinius *Georgetown Voice, Georgetown Today*, juose paskelbė apysakėlių. 1976 dirbo *Macy's* prekybos centro Niujorke, NY, madų skyriuje, vėliau buvo *Washington Post* madų skyriaus redaktorė. Bendradarbiauja žrn. *Ladycom Magazine* (nuo 1979), Baltimorės *WJZ* televizijoje.

KONDRATAS Ramūnas (g. 1948.VII.27 Rottache prie Weilerio, Vokietija), istorikas, visuomenininkas. Ph. D. (1977). 1970 bakalauro laipsniu baigė Harvardo koledžą, MA. 1971 Harvardo un-te įgijo magistro laipsnį; 1974–77 dėstė gamtotyros istoriją; šiame un-te apgynė daktaro disertaciją (apie Vilniaus un-to prof. J. Franką). Nuo 1977 dirba Smithsoniano in-to Amerikos nacionaliniame istorijos muziejuje Vašingtone, DC: Med.

Ramūnas Kondratas

mokslų skyriaus kuratorius, nuo 1984 skyriaus viršininkas, nuo 1992 Mokslo ir technologijos istorijos skyriaus vedėjas, nuo 1996 Istorijos dep-to vyr. kuratorius ir naujai įkurto Mokslo, medicinos ir visuomenės skyriaus vedėjas. Paskelbė straipsnių apie Vilniaus gydytojų s-gą, medicinos mokslo ir gydymo reformą Vilniaus un-te XIX a. pr., visuomenės sveikatos tarnybą. Parašė biogr. straipsnių į *Dictionary of American Medical Biography* (1984). 1984–87 *Journal of the History of Medicine and Allied Sciences* redaktorius konsultantas. Nuo 1992 žrn. *Caduceus* redakcijos patarėjas. Sukūrė 12 dok. videojuostų apie med. instrumentus ir jų technologijos tobulinimą. 1988 gavo prizą už ist. darbą apie ultragarso panaudojimą medicinoje ir biologijoje. Priklauso > 10 JAV moksl. d-jų. Yra Lituanistikos in-to narys. Aktyviai dalyvauja liet. visuom. veikloje. Priklauso LSS, Bostono, MA, kultūros klubui (1973–75 pirmininkas), BALFui (dirbo Vašingtono, DC, skyriaus v-boje), *Santaros–Šviesos* federacijai. Ėjo įv. pareigas JAV LB (Bostono ir Vašingtono apylinkėse, Krašto visuom. reikalų ir jaunimo reikalų tarybose), nuo 1994 tarybos narys. Apdovanotas JAV Sveikatos, švietimo ir šalpos m-jos diplomu (1989), Š. Amerikos radiologų s-gos diplomu (1990).

Skirma Anna Kondratas

KONDRATAS Skirma Anna (**Makaitytė;** g. 1944.I.26 Vilkaviškyje), istorikė, ekonomistė. Istoriko R. Kondrato žmona. 1965 bakalauro laipsniu baigė Harvardo un-to, MA, Radcliffe koledžą (Rusijos istorija). 1965–66 stažavo Poznanės un-te, Lenkija. 1966–67 mokėsi Columbijos un-to, NY, Tarpt. reikalų m-loje (School of International Affairs). 1969 Bostono un-te, MA, įgijo magistro laipsnį (R. Europos istorija). Čia studijuodama dirbo Istorijos f-te asistente. Vėliau dėstė visuom. mokslus, rusų ir lietuvių k. vid. m-lose bei suaugusiųjų kursuose. 1981 magistro laipsniu George Masono un-te Fairfaxe, VA, baigė ekonomikos vadybą. 1981–84 dirbo JAV Respublikonų partijos nac. k-te, 1984–86 – Paveldo fonde (abu Vašingtone). 1986–89 JAV Ž. ū. dep-to Maisto produktų ir mitybos tarnybos viršininkė, 1989–92 JAV Namų statybos ir urbanistikos dep-to viceministrė, 1992 JAV Sveikatos ir socialinės pagalbos dep-to komisijos vykd. direktorė, 1992–96 Hudsono in-to Vašingtono sk. vyresnioji moksl. bendradarbė, nuo 1996 Urbanistikos in-to Vašingtone vyr. bendradarbė ir projektų vykdytoja. Paskelbė straipsnių valstybės socialinės ir ekonominės politikos klausimais. Su S. Butleriu parašė kn. *Out of the Poverty Trap* (1987). Dalyvavo skautų, *Santaros–Šviesos* veikloje. 1992 apdovanota JAV Namų statybos ir urbanistikos dep-to žymeniu *The Secretary's Golden Eagle*.

KONDROŠKA Jonas (g. 1887.III.17 Kuokšiuose, Kamajų vls., Rokiškio aps.), visuomenės veikėjas. 1910 atvykęs į JAV, apsigyveno Indiana Harbore, IN. Buvo Šv. Jono d-jos finansų sekretorius, 1914 – Lietuvos socialistų s-gos 217 kuopos narys, pirmininkas. 1915 įstojo į SLA, buvo Indiana Harboro kuopos pirmininkas. 1919 persikėlė į Čikagą, IL. Priklausė *International Molders* prof. s-gai. Nuo 1920 lietuvių Kęstučio pašalpos klubo narys, buvo jo pirmininkas, kontrolės k-jos narys. Nukentėjusiems nuo karo lietuviams ir Vilniaus krašto tremtiniams šelpti k-tų narys. 1937 įstojo į Pramonės org-jų kongresą (CIO). Nuo 1945 Lietuvos socialistų s-gos 4 kuopos pirmininkas, ALTo Čikagos sk. v-bos narys. Spaudoje kėlė Lietuvos laisvės klausimą. *Naujienų* bendradarbis.

KONTAUTAS Albertas (**Contons;** g. 1924. V.11 Bostone, MA), kunigas, pedagogas, visuomenininkas. 1941 baigė Bostono Lotynų m-lą. Šv. Jono seminarijoje Brightone, MA, studijavo filosofiją ir teologiją. 1948 įšventintas kunigu, buvo Šv. Petro liet. parapijos Pietų Bostone, MA, klebono padėjėjas. 1950–53 studijas gilino Bostono koledže; įgijo ekonomikos magistro laipsnį. Nuo 1953 Šv. Sebastijono m-los Newtone, MA, mokytojas. 1960 paskirtas Nukryžiuotojo Jėzaus seserų rėmėjų d-jos pirmininku; padėjo kaupti lėšas koplyčios ir Šv. Juozapo slaugos namų Brocktone, MA, statybai. Nuo 1962 Brightono Cenacle vienuolyno kapelionas. 1962–64 studijavo Lavalio un-te Kvebeke, Kanada; įgijo prancūzų kalbos mokytojo diplomą. 1967 ir 1971 dar studijavo Prancūzijoje: Touraine un-te Tourse ir Grenoble un-te. Aktyvus liet. visuom. veikloje. 1952–61 ir 1968–73 Lietuvos vyčių dvasios vadas; 1960 vedė vyčius maldininkus į Eucharistinį kongresą Münchene, Vokietija. Nuo 1971 ALRKF pirmininkas. Bendradarbiauja *The Pilot, Soul, Vytyje, Darbininke*.

Florentina Korsakaitė

KONTRIMAS Ričardas (g. 1934.VII.12 Telšiuose), chemikas, pramonininkas. Metalurgijos daktaras (1961). Atvykęs į JAV, 1950–59 veikė ateitininkuose. Fordhamo un-te Niujorke, NY, studijavo chemiją; 1956 įgijo bakalauro laipsnį. Studijuodamas 1952 subūrė orkestrą, iki 1956 jam vadovavo; sukūrė muziką operetei (1956 šiame un-te pastatyta). 1954–56 Baltų studentų federacijos sekretorius. 1959 Iowos valstijos un-te įgijo fizikinės chemijos magistro, vėliau – metalurgijos daktaro laipsnį. Nuo 1961 b-vės *IBM* laboratorijos vadovas. Nuo 1966 administravo kompiuterių naudojimą Rhode Islando, iš dalies Connecticuto ir Massachusettso un-tuose bei koledžuose. 1969–72 b-vės *Cogar* Wappingers Fallse, NY, viceprezidentas, 1973–76 kompiuterių ir jų dalių gamybos b-vės *Pertec* El Segundo, CA, realizavimo direktorius. 1976 įkūrė privačią konsultavimo b-vę *Bridge Associates*, padedančią mažoms b-vėms eksportuoti elektronikos gaminius. 1981 įkūrė gamybos b-vę *Bricon*; b-vėje gaminami kompiuterių veikimą tikrinantys kompiuteriai (Automatic Test Equipment). Padarė keletą patentuotų išradimų. Skaitė pranešimus moksl. suvažiavimuose, bendradarbiauja moksl. spaudoje.

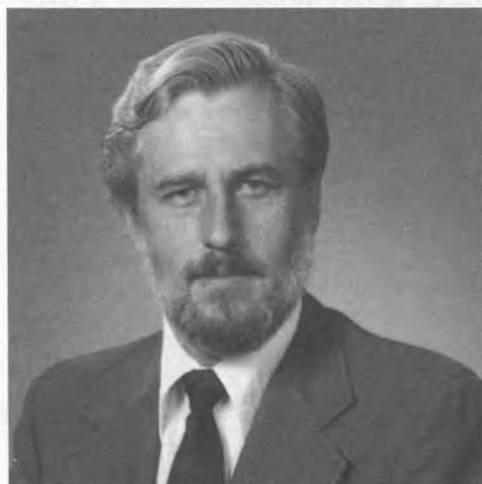
KORSAKAITĖ Florentina (Florence **Korsak**; 1921 Čikagoje, IL – 1997.IV.16 Los Angelese, CA), dainininkė (dramatinis sopranas). Studijavo teisę Northwesterno un-te Čikagoje (gavo bakalauro laipsnį). Muzikos mokėsi P. Kalifornijos un-te. Balsą lavino pas įv. muz. mokytojus Niujorke ir Kalifornijoje. Pirmą kartą dainavo Labor Lyceumo salėje Niujorke, NY. 1945 ir 1946 surengė solo koncertus Kimball Hall Čikagoje. 1948 dalyvavo Lietuvių dienų koncerte Los Angelese. 1949 dainavo Leonoros partiją G. Verdi operoje *Trubadūras* ir Santuzzos partiją P. Mascagni operoje *Cavalleria rusticana*. 1950–51 Hunterio koledže Niujorke studijavo operos vaidybą. 1952 su *Metropolitan Opera* solistu E. Pinza dalyvavo Hollywoodo, CA, filme *Borisas Godunovas*. Koncertavo liet. ir amerikiečių renginiuose.

KORSAKAS Julijonas (1895.II.25 Kraukliuose, Nem. Radviliškio vls., Biržų aps. – 1957. I.18 Grand Rapidse, MI), kunigas. 1913 baigė Biržų g-ją, 1914–18 mokėsi Kauno ir Sankt Peterburgo kunigų seminarijose. 1921 įšventintas kunigu ir iki 1925 buvo vikaras Jurbarke. Čia suorganizavo raštininkų kursus ir juose dėstė, vadovavo *Pavasario* s-gos, Katalikų veikimo centro ir Šv. Juozapo darbininkų d-jos skyriams. 1925–31 *Saulės* g-jos Kaune kapelionas, vicedirektorius, direktorius. Kurį laiką Švietimo d-jos *Saulė* vicepirmininkas. 1931–35 vikaras bei amatų m-los ir g-jų kapelionas Šiauliuose. 1932 baustas už laikr. *Laisvės kovotojas* leidimą bei redagavimą. 1935–41 Kairių parapijos administratorius, 1941–44 Lygumų parapijos klebonas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, kunigavo liet. stovyklose, buvo Bad Mergentheimo liet. g-jos direktorius. Liet. Raudonojo kryžiaus pirmininkas Hechingeno ir Schwäbisch Gmündo stovyklose, kurį laiką Liet. tremtinių bendruomenės vicepirmininkas ir švietimo vadovas. Nuo 1950 gyveno JAV, dirbo Grand Rapidso, MI, vyskupijoje.

KORZONAS Edmundas (g. 1909.VII.1 Veliuonoje, Kauno aps.), , teisininkas, skautų veikėjas. Baigė Telšių vyskupo M. Valančiaus g-ją (1927), VDU Teisių f-tą (1931). Priklausė studentų skautų draugovei *Vytis*. Nuo 1934

teisėjas Jurbarke, vėliau Kaune, 1939 (iki sovietų okupacijos) Vilniuje; įsteigė Vilniaus apylinkės teismą. 1937–39 skautų Jurbarko vietininkijos vadas. Per vokiečių okupaciją dirbo advokatu. Pasitraukęs į Vokietiją, Landshute 1945 įkūrė skautų vietininkiją. 1949 persikėlė į JAV. Nuo 1955 ASS šalpos reikalų vedėjas, 1962–63 ASS centro v-bos pirmininkas, 1964–66 Lietuvių skautų s-gos tarybos pirmininkas.

KORZONAS Raimundas (g. 1934.VII.20 Kaune), inžinierius. Teisininko, skautų veikėjo E. Korzono sūnus. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją, 1949 persikėlė į JAV. 1956 Ilinojaus un-te Champaign-Urbanoje gavo bakalauro laipsnį. Dirba *Chicago Bridge and Iron* b-vėje Plainfielde, IL, valdymo sistemų ir matavimo įrankių sk. vyresniuoju inžinieriumi. Turi profesionalaus inžinieriaus teises Ilinojuje, valdymo sistemų inžinieriaus teises Kalifornijoje. Suprojektavo valdymo sistemų suskystintų dujų saugykloms, vandens valymo

Raimundas Korzonas

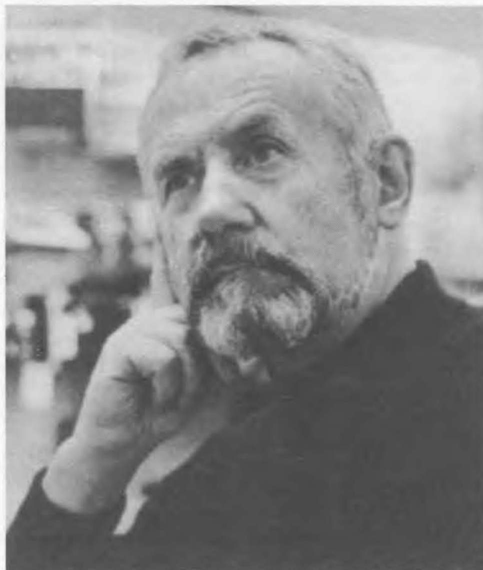
įrenginiams, kosminėms kameroms. 1972 Vakarų Virginijos un-te, 1974 Ilinojaus technologijos in-te, 1978 Vilniaus technikos un-te ir Kauno technologijos un-te skaitė paskaitas apie gamtinių dujų suskystinimą. Čikagos liet. operos pirmininkas (1989–90). ASS, Š. Amerikos liet. fizinio auklėjimo ir sporto s-goje (ŠALFAS) ėjo įv. pareigas.

Danutė Korzonienė

KORZONIENĖ Danutė (g. 1934.II.3 Kaune), visuomenininkė. Inžinieriaus R. Korzono žmona. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1949 atvyko į JAV. 1953–56 De Paulo un-te Čikagoje, IL, studijavo komerciją. 1956–60 firmos viceprezidentė. Ėjo įv. pareigas ASS, LSS, Vydūno fonde. 1978–87 PLB, 1988–91 - JAV LB v-bos reikalų vedėja. Rengė ir redagavo ASS ir LSS leidinius, buvo kn. *Akademinis skautų sąjūdis* (1979) redaktorės pavaduotoja. Apdovanota LSS ordinu.

KOVALSKIS-KOVA Jonas (1906.VI. 27 Garniuose, Daugailių vls., Utenos aps. - 1977.IV.7 Londone, D. Britanija; palaidotas Čikagoje, IL), architektas. 1926 baigęs Ukmergės g-ją, nuo 1927 studijavo Grenoble archit-ros m-loje (École Regionale d'Architecture), nuo 1930 Paryžiuje dailės m-loje (École Regionale Supérieure des Beaux-Arts); ją 1935 baigė. Tais pačiais metais sugrįžo į Lietuvą. 1937–40 dirbo Kauno miesto savivaldybėje. 1937–41 dėstė Kauno aukštesniojoje technikos m-loje, 1940–44 Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės in-te (vedė dekoratyvinės dailės studiją) ir VDU (vadovavo Archit-ros ir meno istorijos katedrai). Pagal jo projektus 1937–44 pastatyta: turistų namai Klaipėdoje ir Nidoje, radijo stotis Babtuose, *Pienocentro* sandėliai

Jonas Kovalskis-Kova

ir gyv. namai Kaune, kapinių koplyčia Biržuose; parengti kraštotyros muziejaus Panevėžyje, Motinos ir vaiko muziejaus Kaune projektai; išplanuota Kauno Ąžuolynas, Kulautuvos kurortas, Kauno svarb. magistralės. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947–48 dėstė UNRRA un-te Münchene. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1950 su architekte (vėliau žmona) B. Lukštaite įkūrė privačią archit-ros firmą. Gyvendamas JAV, suprojektavo ir pastatė Čikagoje: Šv. Kryžiaus vienuolyną (1954), Marijonų vienuolyną ir laikr. *Draugas* pastatą (1956), Jėzuitų koplyčią, vienuolyną ir Jaunimo centrą (1958); sukūrė taikomosios dailės dirbinių projektų (Šv. Kryžiaus bažnyčios monstrancija, 1952, pagaminta Italijoje). Pastatams būdinga modernizuotos klasikinės archit-ros formos, juose gausu liet. liaudies archit-ros ir dailės motyvų. Aktyviai bendradarbiavo liet. spaudoje, yra laimėjęs ne vieną archit. konkurso premiją.

KOVAS Pranas (**Kavaliauskas;** 1908.VI.15 Genčiuose, Kėdainių aps. – 1982.VIII.19 Omahoje, NE), policijos darbuotojas, visuomenininkas. 1928–33 tarnavo 9-ajame pėstininkų pulke Marijampolėje; viršila (1933). Nuo 1933 dirbo Lietuvos pasienio policijos Klaipėdoje pasų kontrolės skyriuje. SSRS 1940 okupavus Lietuvą, iš tarnybos atleistas. Per II pasaul. karą dirbo policininku Radviliškio ir Vilniaus glžk. stotyse. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 su šeima apsigyveno JAV, Omahoje. Kelerius metus dirbo skerdykloje, vėliau įsigijo barą (pavadino *Kaunas*); jis vėliau tapo vietos lietuvių sueigų vieta. Dainavo *Rambyno* chore, buvo JAV LB Omahos apyl., *Ramovės* sk. narys.

KOŽICA Vincas (1902 Andriškiuose, Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. – 1970 Libertyville, IL; palaidotas Čikagoje, IL), gydytojas. Baigęs Vilkaviškio g-ją, studijavo VDU, jį 1937 baigė. Po stažuotės dirbo Birštono sanatorijoje, vėliau buvo VDU Chirurgijos klinikos asistentas. 1939 paskirtas į Vilniaus Raudonojo kryžiaus ligoninės chirurgijos skyrių. Vokiečių okupacijos metais Lukiškių kalėjimo Vilniuje vyr. gydytojas, kartu dirbo Šv. Jokūbo ligoninėje. 1942–44 gydytojavo Vilniaus un-to klinikose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Dirbo Magdeburgo ligoninėje, per bombardavimą buvo sužeistas. Po karo vadovavo Heidelsheimo (netoli Hannoverio) pabėgėlių ligoninei. 1946 persikėlė į Hanau, tobulinosi Frankfurto prie Maino Goethe un-te. 1949 apsigyveno JAV. Stažavo Oak Parko ligoninėje

Pranas Kovas

Čikagoje. 1954 įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus ir Ohio valstijose. Windsoro ligoninėje Chagrin Fallse, OH, specializavosi psichiatrijoje. 1956 persikėlė į Libertyville, IL, dirbo Downey veteranų ligoninėje. Priklausė skautams, ateitininkams (korp. *Gaja*).

KRANCUS Jonas, šokėjas. Nuo 1925 su Pavley Ukrainski baleto trupe gastroliavo įvairiuose JAV miestuose. 1927 subūrė šokėjų trupę *Karre le Baron Dancers* (su žmona I. Potter ir E. Tautkumi); koncertavo Buenos Airėse, Rio de Janeiro, Paryžiuje, Londone, Nicoje, Berlyne, Kaune ir Palangoje (1938). 1943–46 šoko kino studijos *Paramount* filmuose: *Lady in the Dark* (su Ginger Rodgers), *Frenchman's Creek, Love Thy Neighbor, A Class in a Swing, Pardon My Sarong*.

KRASAUSKAITĖ Elena Gražina (g. 1931. VI.18 Kaune), grafikė. Nuo 1949 gyvena JAV. 1951–56 studijavo Hartfordo, CT, dailės m-loje ir gavo bakalauro laipsnį. 1952–54 mokėsi ir Hillyerio koledže Hartforde. 1955–56 dirbo Atheneumo muziejuje Hartforde, nuo 1957 komercinės dailės srityje. Sukūrė lakštinės grafikos kūrinių, dalyvavo parodose (1955 ir 1956 Connecticuto dailės akademijos metinėse parodose ir kt.). Dalyvauja liet. veikloje (1955–56 Liet. studentų s-gos Hartfordo sk. sekretorė), skautė (nuo g-jos laikų).

KRASAUSKAITĖ Marija Kristina (1902. III.13 Plokščiuose, Šakių aps. – 1981.VI.20 Čikagoje, IL), istorikė. Istorijos daktarė (1927). 1920 baigė Marijampolės g-ją. Istoriją studijavo 1922–23 Halle ir 1923–26 Züricho un-tuose, apgynė doktoratą *Litauische Adelsprivilegien*. 1926–39 Marijampolės mkt. seminarijos, vėliau mergaičių g-jos mokytoja, nuo 1930 direktoriaus pavaduotoja. 1939–41 Vilniaus VI g-jos direktorė. 1941–44 dirbo Švietimo valdyboje. Nuo 1938 Lietuvos istorijos d-jos mkt. sekcijos v-bos narė. Ped. ir ist. klausimais rašė į spaudą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 mokytojavo liet. g-joje Münchene, nuo 1947 direktorė. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo Haverfordo, PA, koledžo bibliotekoje.

KRASAUSKAS Edvardas (1911.V.26 Sankt Peterburge, Rusija – 1970.IV. 5 Waterbury, CT), dailininkas. 1929–36 dailės mokėsi Kauno meno m-loje. Ją baigęs, 1937–40 dirbo dailininku Lietuvos susisiekimo m-joje. Po II pasaul. karo gyveno Vokietijoje. 1947 buvo Bavarijos dailininkų s-gos narys. 1949 apsigyveno JAV. Nuo 1950 dirbo dailininku spaudos b-vėje. Sukūrė portretų, peizažų, religinės tematikos paveikslų (Kryžiaus kelio stotys ir kt.), uniformų, vėliavų, org-jų ženklų projektų, pašto ženklų (1943 konkurse laimėjo I premiją), iliustravo knygų. Dalyvavo parodose (Niujorke, NY, Waterbury ir kt.).

KRASAUSKAS Mečys (g. 1913.III.1 Saulynėje, Troškūnų vls., Panevėžio aps.), inžinierius, visuomenininkas. 1938 baigė Aukštesniąją kultūrtechnikų m-lą Kėdainiuose, dirbo Žemės tvarkymo dep-te, Kretingos aps. melioracijos sk. vedėju. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Hanau stovykloje kartu su kitais įkūrė *Dainavos* ansamblį; jo vicepirmininkas. 1950 persikėlė į Čikagą, IL, dirbo inžinieriumi. Nuo 1978 gyvena St. Petersburge, FL, vadovauja JAV LB apylinkei. Remia LF, Religinę šalpą, Lietuvos vaikų namus, Vasario 16-osios g-ją Vokietijoje.

KRASAUSKAS Rapolas (g. 1913.XI.1 Džiuguose, Kurklių vls., Ukmergės aps.), kunigas. 1924–31 mokėsi Ukmergės g-joje, 1931–33 Kauno kunigų seminarijoje. 1937 baigė VDU Teologijos-filosofijos f-tą. 1937–42 vikaras Šiaulėnuose, 1942–44 Šv. Jurgio parapijos vikaras Šiauliuose. 1944 pasitraukęs iš Lietuvos, gyveno Austrijoje, Vokietijoje. 1947–50 Pabaltijo un-to Hamburge–Pinneberge kapelionas. 1950–52 Popiežiniame Grigaliaus un-te Romoje studijavo Bažnyčios istoriją; gavo licenciato laipsnį. Persikėlęs į JAV, yra Matulaičio slaugos namų Putname, CT, kapelionas. Tvarko *Alkos* b-ką, bendradarbiauja spaudoje.

KRAUČIŪNAS Kazys (1898.X.10 Preidžiuose, Velžio vls., Panevėžio aps. – 1975.VIII.8 Čikagoje, IL), dainininkas (dramatinis tenoras). 1913 emigravo į JAV. 1914–16 dainavo *Laisvos jaunuomenės* chore Čikagoje. 1920 Clevelande, OH, subūrė *Liuosybės* chorą. 1920

Kazys Kraučiūnas

persikėlė į Brooklyną, NY. Dainavo Operetės choro pastatymuose. Balsą lavino pas O. Peschą, 1921–24 pas De Serano. 1926–29 studijavo Milane, Italija. 1928 debiutavo San Angelo miesto operoje (G. Verdi operoje *Rigoletto* sukūrė Hercogo vaidmenį). 1929 grįžo į Lietuvą. 1929–30 Valstybės teatre Kaune sukūrė Manrico vaidmenį G. Verdi operoje *Trubadūras*. Surengė koncertų Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje. 1930 persikėlęs į JAV, vėl dalyvavo liet. muz. gyvenime, rengė koncertus. Įdainavo keletą plokštelių.

KRAUNAITIS Izidorius Edvardas (**Kriaunaitis;** 1900 Širvintose, Ukmergės aps. – 1964. VI.30 Andese, NY), karo veikėjas. Lietuvos kariuomenės pulkininkas. Vilniaus Vytauto Didžiojo g-joje baigė 6 klases. Nuo 1916 skautas. 1919 stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, 1920 baigė Karo m-lą Kaune. 1919–20 dalyvavo Nepriklausomybės kovose, 1923 Klaipėdos krašto sukilime. 1923 baigė Aukštuosius karininkų kursus Kaune. Prancūzijoje 1926 baigė Saint Cyro karo m-lą, 1927 – Aukštąją karininkų kavalerijos m-lą, 1937 – Paryžiaus karo akademiją. 1927–34 ir 1937–39 Kavalerijos štabo viršininkas, 1934–37 ulonų 2 pulko, 1939–40 husarų pulko vadas. Dėstė Karo m-loje, Vytauto Didžiojo aukštojoje karininkų m-loje. Parengė kavalerijos mokymo programų, su kitais – kavalerijos statutą. Parašė vadovėlį *Mūsų kavalerijos organizavimas ir jos veikimas pirmame dešimtmetyje* (išsp. šapirografu 1938). Rašė į *Karį, Trimitą, Kardą, Mūsų žinyną*. Apdovanotas Vyčio kryžiumi. II pasaul. karo pab. pasitraukė į Vakarus. Nuo 1949 gyveno JAV.

KREGŽDĖ Jonas (g. 1920.I.9 Kašeliškiuose, Biržų aps.), gydytojas, muzikas. 1938 baigė evangelikų liuteronų bažnyčios g-ją Latvijoje. Rygos konservatorijoje mokėsi groti fleita ir violončele. 1948 baigė J. W. Goethe un-to Medicinos f-tą Frankfurte, Vokietija. Vėliau Friedricho Wilhelmo un-to Bonoje asistentas. Vidaus ligų docentas Kalifornijos un-te Los Angelese. Verčiasi privačia praktika Niujorke, NY, Arcadijoje, CA. Veteranų ligoninės Long Beache, CA, gydytojas, vedėjas. Grojo Niujorko bei Bostono, MA, simf. orkestruose. Kalifornijoje įkūrė Long Beacho gydytojų simf. orkestrą. Parašė medicinos straipsnių (anglų, liet. k.). Amerikos, Kalifornijos ir Los Angeleso vidaus ligų asociacijų narys. Priklausė Amerikos gydytojų kolegijai, Branduolinės medicinos tarybai, Medikų s-gai, P. Kalifornijos protestantų s-gai.

KRĖVĖ Vincas (tikr. **Mickevičius;** 1882.X.7, n. s. X.19 Subartonyse, Merkinės vls., Varėnos aps. – 1954.VII.7 Marple Townshipe, PA; 1992 palaidotas tėviškėje), rašytojas, visuomenės veikėjas. Filosofijos daktaras (1908). Lietuvos MA akademikas (1941). Studijavo filologiją Kijevo un-te, vėliau Lvovo un-te, Ukraina. 1908 daktaro laipsniu baigė Lvovo un-tą, išlaikė baigiamuosius egzaminus Kijevo un-te. 1913 Kijevo un-te įgijo magistro laipsnį. 1909–20 gyveno Baku, Azerbaidžanas, mokytojavo g-joje. 1919–20 buvo Lietuvos konsulas Azerbaidžane. 1920 grįžęs į Lietuvą, dirbo Švietimo m-jos Knygų leidimo k-jos sekretoriumi. 1922–40 VDU dėstytojas, profesorius, 1925–37 Humanitarinių mokslų f-to dekanas. 1940–43 Vilniaus un-to profesorius. Redagavo moksl. leidinius ir žurnalus: 1920–22 *Švietimo darbą,* 1920–23 *Skaitymus,* 1924–31 *Tautą ir žodį,* 1930–31 *Gaisus,* 1930–35 *Mūsų tautosaką,* 1940 *Dienovidį.* Aktyviai

Vincas Krėvė

reiškėsi Šaulių s-gos veikloje (1922–24 centro v-bos pirmininkas). Iki 1926 priklausė Lietuvių tautininkų s-gai. 1940 Sov. Sąjungai okupavus Lietuvą, įėjo į marionetinę Liaudies vyriausybę (buvo ministro pirmininko pavaduotojas ir užs. reikalų ministras, vėliau ministras pirmininkas); supratęs, kad Lietuva neteko nepriklausomybės ir inkorporuojama į Sovietų Sąjungą, atsistatydino. 1941 Lietuvos MA prezidentas. 1940–43 dėstė Vilniaus un-te. 1944 pasitraukęs į Austriją, gyveno Glasenbacho pabėgėlių stovykloje, mokytojavo liet. g-joje. 1947 persikėlė į JAV. Gyveno Philadelphijoje, PA. Dėstė Pennsylvanijos un-te rusų bei lenkų k. ir lit-rą; profesorius asistentas. 1953 išėjo į pensiją. Parašė romantinio, folklorinio, realistinio, orientalinio stiliaus kūrinių. *Dainavos šalies senų žmonių padavimuose* (1912) poetizavo senovės Lietuvos laikus, aukštino žmonių papročius ir dorovę; padavimų stilius ornamentuotas liet. liaudies dainų poetikos priemonėmis. Draminiuose kūriniuose *Šarūnas* (1911), *Skirgaila* (1925) nagrinėjo Lietuvos valstybės kūrimosi, jos išsaugojimo problemas, parodė gamtmeldystės ir krikščionybės susidūrimą; jų pagr. veikėjai – išdidžios, maištingos, tragiškos asmenybės. Novelių rinkinyje *Šiaudinėj pastogėj* (2 d., 1921–22), apysakoje *Raganius* (1939) realistiškai pavaizdavo kaimo buitį, atskleidė paprasto žmogaus dvasios turtingumą, santykį su gamta, Dievu. Dramoje *Žentas* (1922) kėlė socialines ir moralines kaimo problemas. Parašė misteriją *Likimo keliais* (2 d., 1926–29), indų ir persų mitologijos motyvais pagrįstų kūrinių (rink. *Rytų pasakos*, 1930). Romano *Miglose* (d. 1, 1944; 2 d., 1989) centre – gyvenamojo meto politinė ir visuomeninė situacija. Apysakoje *Pagunda* (1953) satyriškai vaizduojama pokarinė Maskva, saugumiečių intrigos. Epiniame kūrinyje *Dangaus ir žemės sūnūs* (3 d., 1949–61; d. 3 nebaigta) originaliai interpretuojami Biblijos siužetai, sukurti dramatiški Erodo ir Judo paveikslai. Kūryba turėjo įtakos liet. prozos ir dramaturgijos raidai. Surinko ir paskelbė liet. tautosakos (rinkiniai: *Dainavos krašto liaudies dainos*, 1924; *Aitvaras liaudies padavimuose*, 1933; *Dzūkų poringės*, 1934; *Patarlės ir priežodžiai*, 3 t., 1934–37), parašė folkloristikos studijų. Išleisti *Raštai* (10 t., 1921–30 Kaune), *Raštai* (6 t., 1960–61 Bostone, MA), *Rinktiniai raštai* (3 t., 1982 Vilniuje).

KREIVĖNAS Juozas (1912.III.3 Padovinyje, Marijampolės aps. – 1987.V.24 Cicero, IL), muzikas, pedagogas. Iki 1927 mokėsi Marijampolės Rygiškių Jono g-joje. Nuo 1929 su pertraukomis vadovavo chorams. 1931 baigė Marijampolės mkt. seminariją. Muzikos mokėsi seminarijoje pas J. Kamaitį, vėliau įv. kursuose. 1931–33 vargonininkavo Rudaminoje ir Plutiškėse. Nuo 1935 mokytojavo Seinų, nuo 1939 Vilniaus apskrityje. 1941–44 Vilniaus aps. pradinių m-lų inspektorius. 1942 baigė Vilniaus ped. in-tą. 1942–43 Vilniaus un-te studijavo istoriją. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Mokytojavo liet. m-lose, buvo Müncheno apygardos liet. pradinių m-lų inspektoriumi. Rotatoriumi išspausdino dainų rinkinį pradinei m-lai (1948), I. Vasyliūno liaudies dainas (1949), J. Zdanavičiaus 6 liet. liaudies dainas, J. Gaubo kompozicijų (3 sąs.). 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Cicero. Multiplikavo daugybę natų chorams, solo balsams ir orkestrams. Nuo 1950 daugelį metų vadovavo Cicero Šv. Antano parapijos lituanistikos

Juozas Kreivėnas

klasei ir Cicero liet. chorui. Buvo *Muzikos žinių*, J. Žilevičiaus *Lietuvių muzikų vardyno* redaktorius. 1955 buvo išrinktas JAV LB Kultūros fondo pirmininku. 1956 ir 1957 Dainų ir tautinių šokių švenčių pirmininkas ir sekretorius. Bendradarbiavo *Drauge, Vienybėje* ir kt. laikraščiuose. 1984 Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Lietuvių muzikologijos archyvui padovanojo liet. muzikos b-ką; vadovavo šiam archyvui (po jo mirties archyvas pavadintas Žilevičiaus–Kreivėno muzikologijos archyvu).

KRIAUČELIŪNAITĖ Nina (**Kraucel;** 1922. IV.30 Žyniuose, Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. – 1975.IV.25 Čikagoje, IL), gydytoja. Vet. gydytojo, visuom. veikėjo L. Kriaučeliūno sesuo. Medicinos daktarė (1948). Baigusi Vilkaviškio g-ją, 1941 pradėjo med. studijas VDU. Pasitraukusi į Vokietiją, 1948 baigė Hamburgo un-tą. 1949 persikėlė į JAV. Stažavo Rochesterio, NY, ir *Evangelical* (Čikagoje) ligoninėse. 1953, išlaikiusi Ilinojaus valstijos egzaminus, įgijo teisę verstis priv. praktika. Čikagoje specializavosi Granto ir Augustanos ligoninių akušerijos ir ginekologijos skyriuose. Išlaikiusi specialybės egzaminus, vertėsi priv. praktika. Domėjosi citopatologija.

KRIAUČELIŪNAS Leonas (1919.XI.28 Žyniuose, Žaliosios vls., Vilkaviškio aps. – 1997. XI.25 Lemonte, IL), veterinarijos gydytojas, visuomenės veikėjas. Veterinarijos daktaras (1947). Lietuvos vet. akademijos garbės daktaras (1995). 1940 baigęs Vilkaviškio g-ją, įstojo į Lietuvos vet. akademiją. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946 baigė Hannoverio aukštąją vet. m-lą. 1949 persikėlė į JAV. Išlaikęs valst. egzaminus, 1953 Čikagos, IL, priemiestyje atidarė nuosavą mažųjų naminių gyvūnų ligoninę. Be profesinio darbo, aktyviai dalyvavo visuom. veikloje, puoselėjo lietuvybę. 1963 kartu su žmona Irena įkūrė Montessori liet. vaikų namus Čikagoje, vėliau pavadintus jų vardu. Montessori d-jos ir *Dainavos* ansamblio garbės narys. 1968 Amerikos ir Kanados lietuvių, 1972 Laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės rengimo k-tų pirmininkas. Nuo 1961 keturių JAV LB tarybų narys, 1967–71 korporacijos *Neo-Lithuania* vyriausiosios v-bos vicepirmininkas. 1970 vadovavo ALTo rengiamai sovietų vykdomo liet. tautos genocido parodai; ją atidarė Geraldas Fordas, vėliau tapęs JAV prezidentu. Už antikomunistinę veiklą 1970 apdovanotas Bulgarijos tautinio fronto k-to medaliu. Priklauso Lietuvos

Nina Kriaučeliūnaitė

Leonas Kriaučeliūnas

vyčiams, daug metų buvo jų atstovas Amerikos lietuvių taryboje; tos tarybos centro v-bos vicepirmininkas. Ilgametis Lietuvių tautinės s-gos veikėjas, nuo 1984 trijų tos s-gos centro v-bų pirmininkas. Lietuvių tautinio kultūros fondo steigėjas, jo tarybos narys. JAV LB Kultūros fondo, BALFo, *Dirvos* laikraščio vajų ir *Amerikos balso* liet. skyriaus 30 metų sukakties minėjimo k-tų pirmininkas. Nuo 1992 ALTS v-bos pirmininkas, žrn. *Naujoji viltis* (atgaivinto jo iniciatyva ir pastangomis) red. kolegijos narys. 1977, mirus sūnui Eugenijui, įsteigė kasmetinę jo vardo jaunimo premiją. Savo iniciatyva ir lėšomis įkūrė Lietuvos vet. akademijos mažųjų naminių gyvūnų kliniką. 1996 apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino ordinu.

KRIAUČELIŪNIENĖ Irena (**Parulytė;** g. 1927.II.23 Panevėžyje), visuomenės veikėja. Veterinarijos gydytojo, visuomenės veikėjo L. Kriaučeliūno žmona. Mokėsi Panevėžyje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Įvairių išeivijos lietuvių renginių organizatorė, talkininkė ir kultūrinės veiklos mecenatė. 1963 su vyru įsteigė vienintelę JAV m-lą, kurioje visi dalykai dėstomi lietuviškai; ši m-la pavadinta Kriaučeliūnų vardo Montessori vaikų namais. 1964–70 Amerikos lietuvių Montessori d-jos pirmininkė, vėliau garbės narė. 1968–78 tautinių šokių ansamblio *Grandis* globos k-to pirmininkė, garbės narė. 1980–85 vadovavo lietuvių jėzuitų įkurtam Jaunimo centrui (buvo jo direktorė), organizavo įvairius renginius; už tai apdovanota Jėzuitų IHS Fundatoriaus ordinu. 1986–89 BALFo centro v-bos vicepirmininkė, direktorė. 1989–92 Tautos fondo direktorių tarybos narė. 1989 pirmininkavo Lietuvių tautinių namų Čikagoje v-bai, buvo jų tarybos narė. Vadovavo *Dirvos* laikraščiui remti, Lietuvos tautininkų veiklai plėsti ir kt. vajų k-tams.

Irena Kriaučeliūnienė

KRIAUČIŪNAITĖ Lina Bernadeta (**Kriauciunas, Tharp;** g. 1950.VII.28 Tübingene, Vokietija), gydytoja odontologė. Inžinieriaus K. Kriaučiūno duktė. 1972 bakalauro laipsniu baigė Ilinojaus un-to Dantų gydymo koledžą, 1974 ten pat įgijo gydytojos odontologės diplomą, 1980 – magistro laipsnį. Nuo 1974 verčiasi priv. praktika. Nuo 1992 Ilinojaus un-to Restauracinės odontologijos sk. profesorė asistentė. Skaitė paskaitas, parašė moksl. straipsnių. Parengė (kartu su D. Tira ir M. Beard) kn. *Index to Computer-Based Application in Dental Education* (1985, II leid.). Priklauso

Lina Bernadeta Kriaučiūnaitė

amer. profesinėms org-joms ir d-joms, LDGD, korp. *Gaja*. IV ir V MKS moksl. programos moderatorė.

KRIAUČIŪNAS Edvardas (**Krause**; g. 1913 Čikagoje, IL), sporto pedagogas. Krepšininko F. Kriaučiūno brolis. 1934 bakalauro laipsniu baigė Notre Dame un-tą, IN. 1934–39 Švč. Marijos koledže Winonoje, MN, buvo sporto mokytojas, 1939–42 Šv. Kryžiaus koledže Worcesteryje, MA, futbolo komandos kapitonas ir beisbolo treneris. Nuo 1942 dirbo Notre Dame un-te (nuo 1949 atletikos reikalų direktorius).

KRIAUČIŪNAS Feliksas (1911.VIII.18 Čikagoje, IL – 1977.X.28 ten pat), krepšininkas. Krepšinį pradėjo žaisti Čikagos De La Salle m-loje. Studijavo Notre Dame un-te, IN, vėliau De Paulo un-te, IL, buvo pastarojo rinktinės žaidėjas. 1935 atvykęs į Lietuvą, treniravo jaunuosius krepšininkus. 1937 ir 1939 žaidė (kapitonas, gynėjas) Lietuvos krepšinio rinktinėje (ji Europos krepšinio pirmenybėse tapo Europos čempione). 1938 Lietuvos moterų krepšinio rinktinės vadovas Europos pirmenybėse Italijoje (rinktinė iškovojo II vietą). Vėliau grįžo į JAV.

KRIAUČIŪNAS Juozas (g. 1910.IV.30 Nosieduose, Lekėčių vls., Šakių aps.), gydytojas, visuomenės veikėjas. LKMA narys. 1931 baigė Kauno *Aušros* berniukų g-ją. 1932 įstojo į korp. *Fraternitas Lithuania*, 1936–37 jos v-bos iždininkas. 1938 baigė VDU, dirbo Kudirkos Naumiesčio sveikatos punkto gydytoju. 1944 pasitraukė į Vokietiją, gydytojavo Standsdorfe (prie Berlyno), Graslebene, vėliau pabėgėlių stovyklose. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Detroite, MI. Stažavo Deaconess ligoninėje. Vėliau gyveno Cincinnati, OH, buvo Šv. Pranciškaus ligoninės gydytojas. 1953 įgijo praktikos teises. 1955–59 vertėsi priv. praktika Fairborne, OH, 1959–77 Toledo, OH. 1977 apsigyveno Putname, CT. Dalyvauja Lietuvos vyčių, BALFo, ALGD veikloje. LKMA finansų k-jos (Amerikoje) narys, Alkos direktorato narys ir pirmininkas, JAV LB Putnamo apyl. pirmininkas, vėliau narys. Padėjo

Juozas Kriaučiūnas

rengti LE 37 tomą. Parengė ir 1983 išleido kn. *Fraternitas Lithuanica in Patria, 1908–83*. Nuo 1951 bendradarbiauja liet. spaudoje.

KRIAUČIŪNAS Kazimieras (**Kraučiūnas;** 1882.IX.28, n. s. X.10 Griniūnuose, Ramygalos vls., Panevėžio aps. – 1970.XII.2 Hialeah Miami), artistas, literatas. 1907 atvykęs į JAV, aktyviai reiškėsi liet. kultūrinėje veikloje. Vaidino dramose, operetėse; atlikdavo ir pagr. vaidmenis. Parašė satyr. eilėraščių (rink. *Iš dūminės lūšnelės*, 1951), atsiminimų kn. *Siauruoju takeliu* (1956). Bendradarbiavo *Dirvoje, Margutyje, Vienybėje.*

KRIAUČIŪNAS Kazimieras (g. 1922.XII.10 Degeniuose, Vadoklių vls., Panevėžio aps.), inžinierius. 1941 baigęs Panevėžio berniukų g-ją, įstojo į VDU Technologijos f-tą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1950 baigė Karlsruhe aukštąją technikos m-lą ir įgijo inžinieriaus diplomą. Persikėlęs į JAV, iki 1988 dirbo priv. b-vėje, vadovavo statybos skyriui. Priklauso JAV LB, korp. *Grandis.*

Romualdas Kriaučiūnas

KRIAUČIŪNAS Romualdas (g. 1936.I.21 Panevėžyje), psichologas, visuomenininkas. Ph. D. (1967). 1958 Roosevelto un-te Čikagoje, IL, gavo bakalauro laipsnį (psichologija). 1958–60 JAV kariuomenės ligoninės Ft. Gordone, GA, Psichinės sveikatos klinikos administratorius. 1961–69 klinikinis psichologas Ilinojaus psichinės sveikatos dep-to Manteno, Annos ir Kankakee valst. ligoninėse. 1962 Roosevelto un-te įgijo magistro laipsnį, vėliau Vašingtono un-te St. Louise, MO, filosofijos daktaro laipsnį (klinikinė psichologija). Nuo 1969 Psichinės sveikatos centro Lansinge, MI, vyriausiasis psichologas, psichologijos internatūros direktorius, nuo 1971 dar ir Michigano un-to East Lansinge klinikinis profesorius. Verčiasi priv. praktika. Paskelbė moksl. straipsnių įvairiais psichinės sveikatos klausimais (atminties distrakcijos ir amžiaus santykis, psichinės ligos ir jų gydymas, vyresnio amžiaus žmonių depresija ir savižudybės, pusamžio krizės ir jų įveikimo galimybės ir kt.), knygų recenzijų. Priklauso kelioms prof. org-joms ir d-joms, ėjo vadovaujančias pareigas jų tarybose. Ateitininkas (nuo 1956); 1967–70 Ateitininkų federacijos gen. sekretorius. 1981–84 jaunimo stovyklos *Dainava* tarybos pirmininkas. Komisijų, parengusių Jaunųjų ateitininkų s-gos ir Moksleivių ateitininkų s-gos programas, vadovas. Jubiliejinio leidinio, skirto *Dainavos* 30-mečiui (1986), redaktorius. JAV LB Tarybos narys, nuo 1985 Lansingo apylinkės pirmininkas. Priklauso Lietuvių žurnalistų s-gai. Laimėjo *Laiškų lietuviams* premiją.

KRIAUČIŪNIENĖ Eugenija (**Kraucunas;** g. 1924.X.16 Paklaniuose, Raseinių aps.), gydytoja odontologė. Inžinieriaus K. Kriaučiūno žmona. Medicinos daktarė (1950). Pasitraukusi į Vokietiją, 1949 Tübingene baigė Eberhardo Karlo un-tą, vėliau jame apgynė daktaro disertaciją. Persikėlusi į JAV, 1965–90 dirbo moksl. asistente Ilinojaus un-to Čikagoje Elektroninės mikroskopijos skyriuje. Paskelbė moksl. straipsnių. Priklauso amer. profesinėms d-joms, LDGD, korp. *Gaja.*

KRIAUČIŪNIENĖ Marija (**Januškaitė, Krauchunienė**; g. 1921.IX.17 Janonyse, Kurklių vls., Ukmergės aps.), pedagogė, visuomenės veikėja. Mokėsi Kauno ir Panevėžio g-jose. 1942 baigusi Kauno mkt. seminariją, mokytojavo Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–47 studijavo Müncheno un-te filosofiją ir filologiją, buvo liet. studentų atstovybės sekretorė. 1947 persikėlė į JAV. 1964 baigė humanitarinius mokslus Wrighto dvimečiame koledže Čikagoje, IL. 1967–92 dirbo JAV Teisingumo dep-to imigracijos skyriuje, vertėja teismuose ir vizituojančia mokytoja Čikagos priemiesčių m-lose. Aktyviai dalyvavo liet. visuom. veikloje, daug kartų viešai kalbėjo apie Lietuvą m-lų, un-tų auditorijose ir daugelyje TV laidų, su P. Vaitaitiene rengė liet. tautodailės parodas JAV b-kose, bankuose, ligoninėse, Loyolos, Northwesterno ir Čikagos un-tuose. Buvo Liet. moterų federacijos Čikagos klubo pirmininkė, Čikagos liet. moterų klubo sekretorė (vėliau – garbės narė), Balzeko liet. kultūros muziejaus direktorė ir Moterų gildijos steigėja, pirmininkė (vėliau – garbės narė). Liet. tautodailės in-to garbės narė, SLA 134-osios kuopos sekretorė. Nuo 1983 Lietuvos garbės vicekonsulė Čikagoje. 1975 apdovanota JAV pasižymėjusių imigrantų lygos žymeniu.

Marija Kriaučiūnienė

Eugenija Kriaučiūnienė

KRYGERIS Juozas (1899.XII.20 Jecunskuose, Alytaus vls. ir aps. – 1978 Clevelande, OH), teisininkas, lakūnas. Mokėsi Suvalkų, Lenkija, ir Voronežo, Rusija, M. Yčo g-joje. 1919 buvo Alytaus būrio partizanas. 1920 baigė Marijampolės realinę g-ją. Mokydamasis g-joje, dalyvavo moksleivių aušrininkų veikloje. 1927 baigė VDU Teisių f-tą. Dirbo Seinų ir Mažeikių apyl. tardytoju, 1925–30 Šiaulių apygardos, nuo 1930 Kauno apygardos teismo prokuroro padėjėju, 1940 Kauno apygardos teismo teisėju. Nuo 1930 Kauno aeroklubo narys. 1932 baigė Kauno lakūnų m-lą (įgijo piloto teises). 1935–38 žrn. *Lietuvos sparnai* ats. redaktorius. Buvo Lietuvos aviacijos sporto atstovas Estijoje, Latvijoje, Suomijoje. II pasaul. karo pab. pasitraukė į

Vakarus. JAV apsigyveno 1951. Lietuvių teisininkų d-jos Clevelando sk. v-bos narys.

KRIKŠČIŪNAS Jonas (1908.VII.29 Pilviškiuose, Vilkaviškio aps. – 1992.II.24 Detroite, MI), pedagogas, visuomenininkas. Mokėsi S. Daukanto mkt. seminarijoje Kaune, Klaipėdos ped. in-te. 1940 baigė Vilniaus ped. in-tą. Dirbo mokyklų inspektoriumi Rokiškyje, Kaune. Vok. okupacijos metais Kauno mkt. seminarijos pavyzdinės m-los mokytojas ir liet. kalbos metodikos dėstytojas. Buvo paskirtas Visuomenės ir kultūros reikalų dep-to direktoriumi. Rūpinosi teatrais, spauda ir Baltarusijos bei Lenkijos liet. m-lomis. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Bambergo stovyklos g-joje dėstė liet. kalbą. Erlangeno un-te studijavo filosofiją, pedagogiką ir meno istoriją. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Detroite. Dirbo Fordo f-ke. Dainavo B. Budriūno radijo klubo chore. Nuo 1958 *Lietuviško balso* radijo programos pirmasis vedėjas ir pranešėjas. Parengė programų apie Lietuvą ir anglų kalba. Bendradarbiavo *Drauge, Naujienose, Lietuvių balse*. Yra parašęs eilėraščių.

KRIKŠČIŪNAS Matas (1886.XII.31 Ašmintoje, Marijampolės aps. – 1964.II.7 Čikagoje, IL), pedagogas, visuomenės veikėjas. Mokydamasis Marijampolės g-joje, slapta platino draudžiamas knygas, 1905 revoliucijos metu rašė atsišaukimus. Pašalintas iš g-jos, 1906 išlaikė baigiamuosius egzaminus. 1907–13 Sankt Peterburgo un-te studijavo fiziką, matematiką ir astronomiją (diplominius egzaminus išlaikė 1915). Iki 1920 dirbo mokytoju Bogorodicko (Tulos gub., Rusija) berniukų g-joje ir karo metu čia atkeltoje Dotnuvos ž. ū. m-loje. 1921 grįžęs į Lietuvą, dirbo Marijampolės g-jos mokytoju, Biržų, Vilkaviškio, Kauno *Aušros* berniukų ir Jurbarko g-jos direktoriumi. 1938–40 Kaune vadovavo Matematikos ir fizikos mokytojų d-jai. Su K. Baršausku ir K. Rindzevičiumi parašė fizikos vadovėlį g-joms (1940). Nuo 1941 dirbo Vilniuje Švietimo vadyboje. 1942–44 Vilniaus ped. in-to dėstytojas ir direktoriaus pavaduotojas. J. Basanavičiaus mokytojų s-gos v-bos narys, vienas iš *Tautos mokyklos* redaktorių ir leidėjų. Pasitraukęs į Vokietiją, gyveno Detmolde. Nuo 1945 Lietuvių

Matas Krikščiūnas

s-gos švietimo įgaliotinis britų okupac. zonoje. 1946–50 Baltų centrinės tarybos vyriausiasis liet. m-lų inspektorius. Parūpino išleisti V. Sruogienės Lietuvos istorijos, J. Damijonaičio aritmetikos uždavinyno ir kt. vadovėlių naujas laidas. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Veikė Liet. mokytojų s-goje, Liet. matematikų ir Liet. profesorių d-jose (vadovavo jų v-boms). Nuo 1953 dirbo JAV LB Čikagos apyg. švietimo k-joje, padėjo rengti programas, statutą aukštesniajai lituanistinei m-lai. Bendradarbiavo LE.

KRIKŠČIŪNIENĖ Ona (**Petrauskaitė;** 1895. IV.29 – 1965.VI.21 Čikagoje, IL), pedagogė, visuomenininkė. 1916 baigė g-ją Voroneže, Rusija. Bestuževo aukštuosiuose kursuose Sankt Peterburge studijavo istoriją ir pedagogiką. 1918–22 studijas tęsė Fribourgo un-te, Šveicarija. 1922–26 mokytojavo Šiauliuose, 1929–39 Kauno meno m-loje. 1927–39 veikė *Lietuvos vaiko* d-jos centro v-boje (vicepirmininkė, nuo 1929 pirmininkė), buvo aktyvi ateitininkė, korp. *Giedra* narė, vaikų darželių kursų iniciatorė (dėstė juose), Aukštojo mokslo moterų s-gos pirmininkė (1931–32). Vėliau pasitraukė į Vokietiją, mokytojavo liet. g-joje

Ona Krikščiūnienė

Detmolde, 1947–48 Pinneberge. Persikėlusi į JAV, tęsė mokytojos darbą. Nuo 1953 dėstė Čikagos aukštesniojoje lituanistikos m-loje. Dalyvavo JAV LB, BALFo (nuo 1955 Čikagos sk. pirmininkė bei apskrities v-bos vicepirmininkė) veikloje. Pedagogikos klausimais rašė liet. spaudoje.

KRIPKAUSKIENĖ Monika (**Jurčiūtė**; g. 1927 Notėnuose, Kretingos aps.), dainininkė (koloratūrinis sopranas). Dainuoti mokėsi Šiaulių muz. m-loje pas S. Sodeiką. 1944 pasitraukė į Vokietiją, koncertavo. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Balsą lavino pas B. Saroya. Koncertavo Čikagoje ir Niujorke, NY. 1956 laikr. *Chicago Tribune* dainininkų konkurse laimėjo III premiją. 1957 Čikagos liet. operoje dainavo Gildą (G. Verdi *Rigoletto*), 1959 – Frasquitą (G. Bizet *Carmen*). Filme apie A. Vanagaitį solo dainavo šio kompozitoriaus kūrinius.

KRIŠČIOKAITIS Rimvydas Jonas (**Krisst**; g. 1937.V.29 Barzduose, Šakių aps.), fizikas. Fizikos daktaras (1965). Persikėlęs į JAV, 1954 Hartforde, CT, baigė vid. mokslą. 1958 Connecticuto un-te Storrse gavo fizikos bakalauro, Michigano valstijos un-te East Lansinge – daktaro laipsnį. Nuo 1965 dirbo Harvardo un-to ir Massachusettso technologijos in-to (abu Cambridge, MA) atominių tyrimų laboratorijose. Suprojektavo ir įrengė elektronų greitintuvo laboratoriją. 1969 su Wu-yang Tsai parašė studiją *Theoretical Considerations* (apie elektronų susidūrimus). Kurį laiką dirbo Vokietijoje, vėliau – Connecticuto un-te (prof. padėjėju), b-vėje *C–E* (atominės fizikos srityje). 1967–69 Harvardo un-to fizikos seminarų dėstytojas. Paskelbė moksl. straipsnių. 1983–86 West Hartfordo Švietimo tarybos narys. West Hartfordo televizijoje veda programą *Viewpoint*.

KRIŠČIUKAITIS Jonas (1897 Tichvine, Rusija – 1984.III.23 Avone, MA; palaidotas Brocktone, MA), inžinierius. Teisininko, rašytojo A. Kriščiukaičio sūnus, inž. K. Kriščiukaičio brolis. 1915 baigė Novgorodo, Rusija, realinę m-lą. 1916 studijavo Sankt Peterburgo politechnikos in-te laivų statybą. Studijas tęsė Lietuvos un-te; 1927 gavo statybos inžinieriaus diplomą. 1927–28 Ž. ū. m-jos, 1929–31 Pašto

Monika Kripkauskienė

v-bos darbuotojas. 1931–40 dirbo Karo butų v-bos statybos dalies vedėju; buvo Statybos kainoraščių rengimo komisijos pirmininkas. Sov. okupacijos metais dirbo b-vėje *Maistas*, vok. okupacijos metais – Valstybės draudimo įstaigoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją; gyveno Kemptene. 1947 persikėlė į JAV.

KRIŠČIUKAITIS Kazys (1901 Tichvine, Rusija – 1965.VIII.25 Bostone, MA), inžinierius. Teisininko, rašytojo A. Kriščiukaičio sūnus. 1918 baigęs Novgorodo, Rusija, realinę m-lą, grįžo į Lietuvą. 1920–22 tarnavo Lietuvos kariuomenėje. 1927 Lietuvos un-te gavo inžinieriaus diplomą. 1927–31 dirbo Geležinkelių v-boje. 1928–29 studijas gilino Paryžiuje. Nuo 1931 VDU Technikos f-to Archit-ros katedros asistentas, nuo 1936 dėstytojas, docentas (1940); 1941–44 vadovavo šio f-to Tipologijos

Kazys Kriščiukaitis

katedrai. Nuo 1935 Teisingumo m-jos technikos patarėjas. Su kitais suprojektavo ir prižiūrėjo statybas: Vytauto Didžiojo karo muziejaus (1931, su V. Dubeneckiu ir K. Reisonu), VDU Medicinos f-to rūmų (su V. Dubeneckiu), Karininkų ramovės rūmų (1937, su S. Kudoku). Su A. Funku parengė Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo projektą. Parengė Teismo ir VDU Statybos f-to rūmų eskizinius projektus, suprojektavo ir prižiūrėjo statybas: VDU Technikos f-to dirbtuvių ir mechanikos laboratorijos (1937), Raseinių kalėjimo, Šiaulių apygardos teismo rūmų, Alytaus arešto namų, Kalnaberžės nepilnamečių kolonijos tarnautojų namų. Nuo 1938 Raudonojo kryžiaus vyr. valdybos narys. Bendradarbiavo spaudoje (*Savivaldybėje, Technikoje ir ūkyje*). 1944 pasitraukė į Vokietiją. Kemptene dėstė technikos kursuose (1946), buvo liet. stovyklos Raudonojo kryžiaus v-bos narys. Dalyvavo Lietuvos atstatymo studijų komisijoje; su kitais sudarė statybos įstatymo projektą. 1949 persikėlė į JAV. 1953 parengė Putnamo, CT, Nekalto prasidėjimo seselių koplyčios projektą. Buvo *Aidų* ir *Alguvos barų* (Vokietijoje), LE bendradarbis.

KRIŠČIŪNAS Jonas (g. 1904.VI.11 Pakalniškiuose, Gelgaudiškio vls., Šakių aps.), miškininkas, agronomas. Jurbarke baigė 5 g-jos klases, 1927 – Dotnuvos ž. ū. akademijos miškininkystės skyrių. Dirbo eiguliu Balbieriškio, vėliau Kleboniškio girininkijose. Nuo 1929 Kėdainių miškų urėdijos girininkas. 1939 Dotnuvos ž. ū. akademijoje dar įgijo agronomo specialybę. 1941–44 Baisogalos miškų urėdo pavaduotojas. Pasitraukęs į Vokietiją, gyveno Seedorfo, vėliau Diepholzo liet. stovyklose. Buvo stovyklos k-to ir Raudonojo kryžiaus skyriaus pirmininkas, organizavo ž. ū. mokslų kursus. 1949 persikėlė į JAV, iš pradžių gyveno Evansville, IN, vėliau Čikagoje, IL. Dirbo *Layout Man Automatic Electric* b-vėje.

KRIŠČIUNEVIČIUS Viktoras (g. 1922.IX.22 Vilkaviškyje), kunigas. Baigęs Vilkaviškio g-ją, studijavo Vilkaviškio, Eichstätto, Vokietija, Brassono, Italija, kunigų seminarijose ir Popiežiniame Grigaliaus un-te Romoje. 1949 įšventintas kunigu. Italijoje kurį laiką buvo vienuolyno kapelionas ir tikybos mokytojas. 1952 apsigyveno JAV, Detroite, MI. Kunigavo Šv. Petro parapijoje, vėliau iki 1974 buvo jos vikaras. Nuo 1975 Dievo Apvaizdos liet. parapijos klebonas.

KRIŠTANAVIČIUS Bronius (1910.I.28 Truskavoje, Panevėžio aps. – 1977.II.11 Čikagoje,

Bronius Krištanavičius

IL), kunigas jėzuitas. Filosofijos ir socialinių mokslų daktaras (1941). Filosofiją ir teologiją studijavo Valkenburgo kolegijoje Olandijoje. 1932–36 mokytojavo Kauno jėzuitų g-joje, įsteigė moksleivių socialinės veiklos būrelį, rūpinosi neturtingaisiais. Organizavo moksleivių judėjimą *Eucharistijos karžygiai*, parašė jiems dvi knygeles (1933 ir 1934). Redagavo žrn. *Žvaigždutė*, bendradarbiavo *Tiesos kelyje, Misijose*. 1937–41 studijavo socialinius mokslus Innsbrucko un-te Austrijoje ir Romoje. 1939 įšventintas kunigu. Po studijų dėl karo negalėjęs grįžti į Lietuvą, 7 metus dirbo Popiežinėje šalpos k-joje (Commissione Pontificia d'Assistenza), buvo vienas iš jos direktorių. P. Italijoje rūpinosi neturtingųjų ir našlaičių šalpa, atstatė ir steigė prieglaudas, rengė vaikų vasaros stovyklas. Globojo ir karo pabėgėlius lietuvius, rėmė jų kuriamą kolegiją. 1952 persikėlė į JAV. Iki 1961 Čikagoje buvo liet. jėzuitų provincijolas. Rūpinosi jėzuitų vienuolynų statybomis Montrealyje, Kanada, ir Montevidėjuje, Urugvajus, Čikagoje – Jėzuitų namų ir Jaunimo centro statyba (1956–57). 1952–63 redagavo žrn. *Žvaigždė*. Padėjo versti *Mišiolą* (1968). 1980–93 veikė Tėvo B. Krištanavičiaus fondas kaupti lėšas jėzuitų provincijos atkūrimui Lietuvoje.

KRIŠTOLAITYTĖ Vida (**Krištolaitis**; g. 1939. I.26 Kaune), tapytoja. 1949 su šeima atvyko į JAV ir apsigyveno Čikagoje, IL. 1957 baigė Marijos m-lą (Maria High School) Čikagoje. Ilinojaus un-te studijavo dailės pedagogiką, 1961 įgijo bakalauro laipsnį. 1961–64 Čikagos m-lose dėstė dailę, vakarais Čikagos dailės in-te studijavo tapybą ir grafiką. 1964 apsigyvenusi Niujorke, NY, dailės studijas tęsė Pratto in-te, jį 1967 baigė magistro laipsniu. Sukūrė tapybos darbų (*Figūra peizaže*, 1966; *Bangos*, 1988); jie daugiausia abstraktūs, ekspresionistiniai, ryškių spalvų. Dalyvavo grupinėse parodose (nuo 1962 JAV galerijose, 1988 Vilniuje), surengė kelias individualines (1983 – septintoji Čikagoje). Pelnė apdovanojimų (1963 ir 1966 pirmosios premijos Kultūros kongreso ir Jaunųjų dailininkų parodose). Liet. spaudoje paskelbė straipsnių apie kitų dailininkų kūrybą.

Vida Krištolaitytė

KRIŠTOLAITYTĖ-DAUGĖLIENĖ Juzė (g. 1917.XI.16 Vaitiškiuose, Būblelių vls., Šakių aps.), dainininkė (lyrinis sopranas). 1939–43 dainuoti mokėsi privačiai, Valstybės teatre ir Kauno konservatorijoje. 1939–43 dainuodama Valstybės operos chore, sukūrė nedidelių operų vaidmenų. Nuo 1942 koncertavo Lietuvoje, dainavo per Kauno radiją. 1943–44 Vilniaus operos solistė. Vaidmenys: Marta (F. Flotowo *Marta*), Gilda, Violeta (G. Verdi *Rigoletto, La Traviata*), Frasquita (G. Bizet *Carmen*). Filharmonijos *Sekmadienio popiečių*, bažn. koncertų solistė. Pasitraukusi iš Lietuvos, 1945–49 koncertavo Vokietijoje su J. Kačinsko solistų grupe, 1946–49 dar ir su klarnetininku A. Ambrozaičiu. 1946 vasarą tobulinosi Mozarteume Salzburge, Austrija. Nuo 1949 gyvena JAV. 1951 dainuoti mokėsi Clevelande, OH, pas C. Cafarelli, 1952–53 pas M. Goldmaną. Dainavo tik laisvalaikiu (dirbo raštinėje, siuvyklose ir kitur). 1957 sukūrė Gildos vaidmenį (G. Verdi *Rigoletto*) Čikagos, IL, liet. operoje. Surengė solo koncertų Clevelande, Detroite, MI, Toronte ir kitur, koncertavo su Čiurlionio ansambliu ir simf. orkestru. 1968–70 įrašė dainų ir arijų plokštelę *Skambėkite, dainos.* Čiurlionio ansamblio garbės narė. Palm Beacho, FL, liet. klubo pirmininkė (1981–82), *Sietyno* dainos ansamblio organizatorė, pirmininkė (1983). Apdovanota Vytauto Didžiojo medaliu (studijų metais).

Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė

KRIŠTOPAITIS Bronius (g. 1902.XII.14 Alančiuose, Vadoklių vls., Panevėžio aps.), jūrininkas. Vienas Lietuvos jūrų laivininkystės pradininkų. Mokėsi Panevėžio g-joje, Kauno aukštesniojoje technikos m-loje. 1925 nuvyko į Suomiją; plaukiojo mokomuoju burlaiviu, vėliau studijavo Turku navigacijos in-te. 1930 jį baigė, įgydamas kapitono diplomą. Dirbo Lietuvos pirmųjų prekybos laivų parinkimo ir priėmimo k-joje, 1936 – pirmajame Lietuvos tolimojo plaukiojimo laive *Maistas*. Gyvendamas Klaipėdoje, buvo žrn. *Jūra* ats. redaktorius. II pasaul. karo pradžioje buvo *Kauno* laive, iš kurio pasisekė išsigelbėti (laivas vėliau Šiaurės jūroje vokiečių torpeduotas). Per karą gyveno Palangoje. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1950 persikėlęs į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Parašė atsiminimų kn. *Jūrų keliais* (1979).

KRIVICKAS Domas (g. 1905.XII.22 Šeduvoje), teisininkas, visuomenės veikėjas. Teisės daktaras (1932). 1929 baigė Lietuvos un-to Teisių f-tą. 1929–32 teisės studijas gilino Caeno, Paryžiaus Prancūzijoje, Kölno ir Berlyno Vokietijoje un-tuose ir Tarpt. teisės akademijoje Hagoje. Teisės daktaro laipsnį gavo VDU. Nuo 1932 dėstė VDU ir Aukštuosiuose karininkų kursuose. 1934–40 Užsienio reikalų m-jos juriskonsultas, Valstybės tarybos, 1934–39 Lietuvos–Vokietijos komisijos pilietybės klausimams spręsti narys. Dalyvavo tarpt. bylose, polit. konferencijose. 1941–44 Vilniaus un-to prorektorius, 1942 Lietuvos MA narys bendradarbis. 1944 pasitraukė į Vokietiją, apsigyveno Freiburge. 1946 dėstė Pabaltijo un-te Hamburge. 1950 persikėlė į JAV. 1951–74 dirbo vyr. teisės specialistu JAV Kongreso b-koje. Buvo Lituanistikos in-to teisės ir sociologijos sk. vedėjas. Priklausė Ūkininkų s-gai (jai atstovavo VLIKe). 1982–85 VLIKo pirmininko pavaduotojas. Parašė knygų: *Soviet–*

Domas Krivickas

German Pact of 1939 and Lithuania (1963), *Divorce Laws in Lithuania in 1941 and 1942* (1959); studijų tarpt. teisės ir politikos klausimais (daugelis jų išspausdintos JAV senato k-tų leidiniuose), bendradarbiavo period. spaudoje, buvo įv. leidinių redaktorius.

KRIVICKIENĖ Gražina Elžbieta (**Gustaitytė**; g. 1908.VI.23 Marijampolėje), tautosakininkė, žurnalistė, visuomenininkė. Teisininko, visuomenės veikėjo D. Krivicko žmona. 1927 baigė *Aušros* mergaičių g-ją Kaune. Studijavo Grenoble un-to, Prancūzija, Teisės f-to komercijos skyriuje, 1931 jį baigė. 1931–34 buvo Finansų m-jos korespondentė, biuletenio *Les informations economiques de Lithuanie* techninė redaktorė. 1940–41 dėstė Liaudies un-te Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją, gyveno Freiburge. 1945–48 dėstė pranc. kalbą kursuose, 1948–50 buvo pranc. okupacinės zonos socialinio sk. vedėja. 1949 Paryžiuje baigė kursus ir įgijo pranc. kalbos mokytojos diplomą. 1950 persikėlė į JAV. 1965–80 buvo *Draugo* korespondentė JAV Valstybės dep-te, Kongrese ir Baltuosiuose Rūmuose. Liet. išeivijos ir JAV spaudoje paskelbė polit. ir visuom. problematikos straipsnių. Nuo jaunystės rinko liet. tautosaką, užrašė kelis šimtus liaudies dainų. ~ 150 dainų išvertė į pranc. kalbą. Parengė rinkinius *Dainos. Vieux chants lithuaniens* (1949), *Dainos* (1950; dainos, užrašytos iš savo motinos), *Vilnius lietuvių liaudies dainose* (1970, II leid. 1989). 1980 į kasetes įdainavo 25 liaudies dainas. Suredagavo plokštelę *Motulės dainos* (1981, įdainavo ansamblis *Sodauto*). Yra Lituanistikos in-to narė.

KROKYS Bronius (g. 1917.VIII.17 Mockavoje, Būdviečio vls., Seinų aps.), chemikas, visuomenės veikėjas. 1938–41 dirbo Vytenio 9-ojo pėstininkų pulko štabe. 1944 Vietinės rinktinės savanoris. Vokiečių nuginkluotas, pateko į Vokietiją, dirbo UNRRA vairuotoju. 1946 baigęs Nürtingeno liet. g-ją, studijavo Mainzo un-to Med. f-te. 1949 persikėlė į JAV. 1960 baigė Rochesterio, NY, un-to Chem. f-tą (bakalauro laipsniu). 1949–82 dirbo chemiku analitiku Eastman-Kodako b-vėje. Rocheste-

Bronius Krokys

ryje atkūrė Lietuvos vyčių 103-iąją kuopą. Priklausė JAV LB v-bai, Ateitininkų federacijos v-bai (buvo v-bos pirmininkas). Rochesterio liet. radijo programų pranešėjas. 1960–72 moksleivių ateitininkų globėjas ir vadovas. 1960–82 M. Tomonio lituanistinės m-los direktorius ir mokytojas. Įkūrė Rochesteryje LF skyrių. 1983 persikėlė į Philadelphiją, PA. 1984–87 Ateitininkų sendraugių sk. v-bos pirmininkas. 1984–86 vadovavo Philadelphijos lituanistinei m-lai ir joje dėstė. 1987–90 JAV LB Krašto v-bos sekretorius. Nuo 1987 organizuoja liet. kalbos kursus. Jo pastangomis 1989 įkurtas Liet. liaudies dainų kvartetas, kuris rengia koncertines keliones po JAV, koncertavo JAV Tautinio meno dienose. Išleista kvarteto dvi dainų juostos. 1993 Lietuvoje užmezgė ryšius tarp Pelesos, Gervėčių ir Rytų Lietuvos m-lų, jas remia. Organizuoja šių m-lų mokinių rašinių konkursus, stalo teniso varžybas. Parašė vadovėlį *Gintarinės šaknys* (1989). Apdovanotas JAV LB, Pennsylvanijos gubernatoriaus, Philadelphijos mero žymenimis.

Jonas Kronkaitis

KRONKAITIS Jonas (g. 1935.II.1 Širvintose), kariškis. JAV kariuomenės pulkininkas (1979). 1944 su tėvais pasitraukė į Vakarus. 1958 Connecticuto un-te baigė pramoninę vadybą bakalauro laipsniu. Nuo 1958 tarnavo JAV kariuomenėje (> 6 metus Vokietijoje, kelerius metus Vietname). 1968 baigė JAV kariuomenės vadovavimo ir Gen. štabo koledžą, 1969 Syracuse, NY, un-te – verslo administravimą (magistro laipsniu). 1971–74 buvo JAV kariuomenės štabo gen. inspektorius. 1978 baigė JAV kariuomenės karo koledžą. 1979–81 ginklų įmonės *Rock Island Arsenal* gen. direktorius. 1981 baigęs Gynybos sistemų valdymo koledžą, iki 1985 buvo JAV kariuomenės ir laivyno artilerijos valdomųjų sviedinių programos direktorius. Išėjęs į pensiją, nuo 1986 korporacijos *Atlantic Research* gynybos programų skyriaus direktorius. Yra Amerikos gynybos parengimo asociacijos, Amerikos aeronautikos ir astronautikos in-to, Nacionalinės pramonės apsaugos asociacijos, Karinio jūrų laivyno s-gos, JAV kariuomenės karinių koledžų absolventų s-gos narys. Vienas Baltijos in-to steigėjų ir nuo 1991 jo tarybos Vašingtone, DC, pirmininkas. 1991–94 JAV LB visuomeninių reikalų k-jos narys. Nuo 1997 Lietuvos krašto apsaugos viceministras. Apdovanotas *Legion of Merit*, 3 Bronzos žvaigždės ir kitais medaliais bei žymenimis.

KRUKONIS Jonas (1894.VI.5 Kibyšiuose, Merkinės vls., Alytaus aps. – 1974.III.18 JAV), verslininkas. 1913 emigravo į JAV. Dirbo įv. darbus. 1935 apsigyveno Patersone, NJ, dirbo mėsinėje. Įsitraukė į akcijų verslą. Nuo 1956 suartėjo su liet. bendruomene, aukojo lėšų Lietuvos laisvinimo reikalams, Šv. Kazimiero parapijai Čikagoje, IL, Lietuvių klubui ir kt. org-joms. Nuo 1970 LF garbės k-to narys; apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu. Palikimą paskyrė LF; jame įsteigtas jo vardo stipendijų fondas liet. kilmės krikščionims studentams remti.

KRUKONIS Perkūnas (g. 1950.I.12 Bostone, MA), kinematografininkas. 1971 Bostono

un-te įgijo operatoriaus specialybę. Nuo 1970 dirbo garso inžinieriumi (filmai *Children, Come Back*, 1971; *Application Training*, 1972; *Resource Sharing*, 1972; *Nakedness is Our Business*, 1973), operatoriumi bei redaktoriumi (filmai *Newton College*, 1972; *One on One*, 1973; *Proud and Proven*, 1973; *Gintaro-Ąžuolo mokykla*, 1975; *Investment to Protect*, 1976; *SSI Makes a Difference*, 1976).

KRUKOVSKIS Eugenijus (g. 1958.VIII.8 Vilniuje), rezistentas, dizaineris, fotografas. Jaunystėje buvo persekiojamas KGB už antikomunistines pažiūras, daug kartų suimtas ir tardytas (pirmą kartą 14 metų amžiaus). Dėl politinių įsitikinimų buvo priverstas pakeisti daug m-lų. 1980 dezertyravo iš sovietinės armijos, protestuodamas prieš agresiją Afganistane. 1985 viešai atsisakė sovietinės pilietybės. Nuo 1985 slapta rinko informaciją apie padėtį SSRS ir perdavinėjo ją užsienio žinių agentūroms. Skaitė savo pranešimus per BBC radiją. Nuo 1987 Lietuvos laisvės lygos Tarybos narys, šios lygos žrn. *Vytis* techninis redaktorius; Tarpt. žmogaus teisių federacijos narys. 1988 pirmojo viešo bado streiko polit. kaliniams išlaisvinti Katedros aikštėje Vilniuje dalyvis. Vienas 1988.IX.28 demonstracijos Vilniuje organizatorių. 1989 pasitraukė iš Lietuvos. Gyvena Čikagoje, IL. Dirba siuvimo pramonės b-vėje kompiuterinės grafikos, dizaino ir fotografijos skyriaus vadybininku. Turi privačią mados-komercinės fotografijos ir dizaino studiją.

Eugenijus Krukovskis

KRULIKAS Kazys (1911.I.11 Antupiuose, Gižų vls., Vilkaviškio aps. – 1977.XII.5 St. Petersburge, FL), inžinierius, visuomenininkas. 1929 baigė Vilkaviškio *Žiburio* g-ją. 1935 VDU Technikos f-te įgijo statybos inžinieriaus diplomą. 1936 baigė Karo m-los Kaune aspirantūrą. 1936–37 Kauno apskrities savivaldybės viešųjų darbų vedėjas. 1938–41 dirbo Susisiekimo m-joje; 1937–38 prie Žemaičių plento tiesimo. 1938–41 Marijampolės kelių rajono viršininkas, 1941–44 Kelių v-bos kelių ir statybų direkcijos vedėjas, tyrinėjimo ir projektavimo direkcijos vedėjas. Dar 1941–44 dėstė Suaugusiųjų švietimo in-te. Pasitraukęs į Vokietiją, Würzburge 1945–48 buvo liet. stovyklos inžinierius; 1946 su kitais įsteigė Suaugusiųjų in-tą, buvo 1946–48 šio in-to vedėjas. 1947–49 Liet. tremtinių bendruomenės Švietimo v-bos specialiųjų mokslų inspektorius amerikiečių zonoje. 1950 persikėlė į JAV, dirbo įv. įstaigose braižytoju bei konstruktoriumi. 1952–53 dėstė Niujorko liet. statybos braižytojų kursuose; šių kursų vedėjas. Veikė skautuose (nuo 1922), priklausė korp. *Neo-Lithuania*. Buvo Šaulių s-gos narys. Su kitais įsteigė ALIAS (1951 v-bos sekretorius, 1953–54 Niujorko sk. sekretorius). Bendradarbiavo *Studentų balse*, *Svetimoje padangėje*, *Inžinieriaus kelyje*, *Technikos pasaulyje*, *Inžinierių metraštyje*. Išleido studiją *Akmens anglys – Belgijos auksas* (1947).

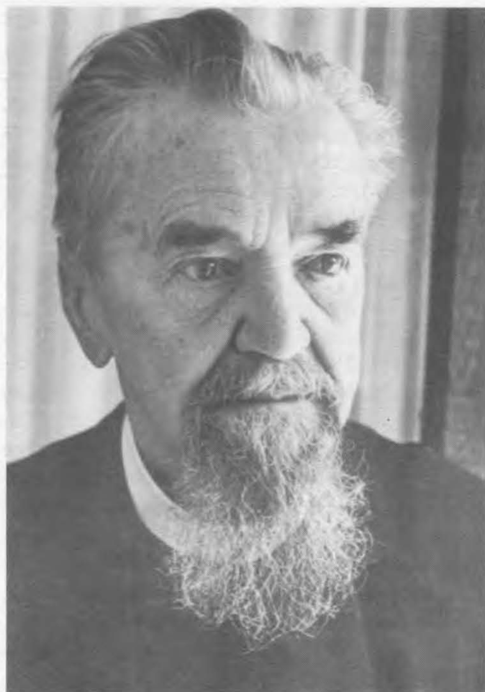
KRUMPLIS Valentinas (g. 1941.VI.22 Kaune), verslininkas, visuomenininkas. 1963 baigė Ilinojaus un-tą Urbanoje bakalauro laipsniu (marketingas ir reklamavimas). Dirbo b-vėse: 1963–64 *Insurance Company of North America*, 1964–65 *Tatham and Laird Advertising*,

Valentinas Krumplis

1965–68 *Procter and Gamble*, 1968–70 *Itek*. Nuo 1970 spaustuvės *Questar Printing* savininkas. Priklauso korp. *Neo-Lithuania*, 1964–65 Čikagos padalinio pirmininkas. Yra *Lithuanian Hotline* vienas steigėjų.

KRUPAVIČIUS Mykolas (1885.X.1 Balbieriškyje, Marijampolės aps. – 1970.XII.4 Čikagoje, IL), kunigas, valstybės ir visuomenės veikėjas. Prelatas (1948). Mokėsi Igliškėlių pr. m-loje, Veiverių mkt. seminarijoje. 1905–07 mokytojavo Łomżos gub., Lenkija, vėliau Papilėje. Už dalyvavimą polit. veikloje buvo du kartus suimtas, vėliau atleistas iš tarnybos. 1908–13 mokėsi Seinų kun. seminarijoje; priklausė slaptam liet. klierikų sąjūdžiui. Nuo 1910 bendradarbiavo liet. spaudoje. Ateitininkų sąjūdžio vienas kūrėjų ir visą laiką aktyvus jo rėmėjas. 1914 įšventintas kunigu. Vėliau iki 1917 studijavo Sankt Peterburgo dvasinėje akademijoje. Dalyvavo liet. darbininkų d-jos veikloje, buvo žrn. *Ateities spinduliai* redakcijos narys, kurį laiką vadovavo nuo karo nukentėjusių lietuvių šelpimo d-jai Taline. 1917 paskirtas kapelionu į M. Yčo liet. berniukų g-ją Voroneže, Rusija. 1917 Rusijoje įkūrė Lietuvių krikščionių demokratų partiją (LKDP), buvo jos pirmininkas. 1917–19 redagavo laikr. *Laisvoji Lietuva*. 1918 su vysk. J. Matulaičiu parengė ir suredagavo partijos programą. Dalyvavo liet. seime Sankt Peterburge. Reiškėsi kaip aktyvus, siekiantis Lietuvos nepriklausomybės politikas. 1918 pavasarį bolševikų persekiojamas grįžo į Lietuvą, buvo vokiečių suimtas, kurį laiką kalintas. Vėliau dalyvavo Lietuvos tarybos veikloje Vilniuje, o nuo 1919 pr. – Kaune. Dirbo Vidaus reikalų m-joje, vėliau buvo Ž. ū. m-jos žemės reformos k-jos sekretorius. 1919–23 LKDP pirmininkas, steigė partijos skyrius, organizavo Steigiamojo seimo rinkimus. 1920 išrinktas į seimą (LKDP atstovas ir lyderis jame iki 1927), įvairių k-jų (žemės reformos, darbo ir socialinės apsaugos) narys. 1922 su kitais sumanė ir vykdė Lietuvos žemės reformą. Daug prisidėjo prie tuometinės ūkio ir kultūros pažangos. 1922 Kaune įkūrė popiežiaus Leono XIII fondą ir šio fondo spaustuvę. 1923–26 Ž. ū. ministras. 1926–27 vėl išrinktas LKDP pirmininku. Už socialiniu teisingumu pagrįstą veiklą konservatyviųjų veikėjų skųstas Vatikanui. Po 1927 perversmo iš pradžių bendradarbiavo su vyriausybe, bet vėliau, tautininkams nesutikus skelbti naujų Seimo rinkimų, perėjo į opoziciją. 1927–29 Prancūzijos katalikų un-tuose Lille ir Toulouse studijavo sociologiją, ekonomiką, teisę ir žurnalistiką; redagavo žrn. *Krikščionis demokratas*. 1930–31 už tautininkų kritiką Kauno karo komendanto internuotas Garliavoje; vikaras. 1931–33 Vilkaviškio dvasinės seminarijos profesorius. 1933–35 klebonas Veiveriuose, 1935–42 klebonas ir dekanas Kalvarijoje. Pirmosios bolševikų okupacijos pradžioje, vyskupų pavestas, memorandumu bandė apsaugoti Katalikų Bažnyčią nuo kom. valdžios persekiojimo. 1941 buvo numatyta jį suimti, bet perspėtas spėjo pasislėpti. 1942 įteikė vok. okupacinei valdžiai du memorandumus (vieną kartu su J. Aleksa ir K. Griniumi) dėl Lietuvos kolonizavimo, žydų ir lenkų persekiojimo bei nacionalizuoto turto negrąžinimo. Už tai gestapo suimtas, kalintas Eitkūnuose ir Tilžėje, 1943 internuotas vienuolyne Regensburge, Vokietija. 1945 amerikiečių išlaisvintas persikėlė į Würzburgą, Vokietija. Čia išrinktas VLIKo pirmininku (buvo juo iki 1955).

Mykolas Krupavičius

1946–50 Vokietijoje atkurtos LKDP (pavadintos Liet. krikščionių demokratų s-ga) pirmininkas; 1950 išrinktas pirmininku iki gyvos galvos. 1947–50 dar redagavo *Tėvynės sargą*. 1951–56 Centr. Europos Krikščionių demokratų unijos įgaliotinis Vokietijoje. Lietuvos laisvinimo reikalais važinėjo po Europą ir JAV. Nuo 1957 apsigyveno JAV. Reiškėsi kaip pažangus sociologas, demokratinių pažiūrų politikas ir idealistas visuomenininkas. Rūpinosi lietuvybės išlaikymu ir lietuvių vienybe, iškėlė PLB idėją, padėjo ją įgyvendinti. G. Taučiaus, Keršio, Kručiaus, Juodišiaus, Jonikos, M. Kruopelės, M. M., K. M. slapyvardžiais bendradarbiavo liet. spaudoje. Paskelbė daug moksl. straipsnių ir veikalų apie bažnyčios mokymą, žemės reformą, partijų, valstybės ir visuomenės gyvenimą. Parašė kn. *Krikščioniškoji demokratija* (1948), *Lietuviškoji išeivija* (1959), *Kunigas Dievo ir žmogaus tarnyboje* (1961). Po mirties išleista *Atsiminimai* (1972), straipsnių rinkinys *Visuomeniniai klausimai* (1983). 1975 JAV išleista P. Maldeikio monografija *Mykolas Krupavičius*.

KRUŠINSKAS Kazimieras (1880.IV.20 Krušinskuose, Zapyškio vls., Kauno aps. – 1977.III.21 Brooklyne, NY), visuomenės veikėjas. 1899 atvykęs į JAV, 5 metus buvo Šv. Kazimiero d-jos pirmininkas. 1906–12 LRKSA centro v-bos sekretorius, skyrių organizatorius, spaudos platintojas, vėliau v-bos narys, vicepirmininkas. Buvo ALRKF vienas steigėjų ir veikėjų. 1916 Lietuvos dienos rinkliavos k-to narys. Niujorko lietuvių seimo (1918) vienas organizatorių. 1919 TF sekretorius. 1923–35 Lietuvos konsulato sekretorius. Su kitais įsteigė savaitraštį *Garsas*. Materialiai rėmė Lietuvos krikščionis demokratus; apdovanotas garbės rėmėjo diplomu.

KRUZAS Antanas T. (g. 1914.VII.23 Brooklyne, NY), redaktorius, bibliotekininkas. Ph. D. (1960). 1930–37 studijavo Brooklyno politechnikos in-te, NY (chemijos inžinerija). 1932–42 dirbo Amerikos cukraus rafinavimo b-vėje. Buvo Katalikų jaunimo s-gos narys (1939–50), redagavo s-gos mėnesinį žrn. *Annunciator* (1939–43). 1942–46 tarnavo JAV ka-

Antanas T. Kruzas

riuomenėje, 1946 grįžo dirbti į b-vę. 1947–50 studijas Niujorko miesto koledže baigė bakalauro laipsniu (statistika, ekonomika). 1950–51 bibliotekininkystę studijavo Michigano un-te Ann Arbore ir gavo magistro laipsnį. 1951–52 dirbo asocijuotuoju bibliotekininku Kansaso un-to Medicinos centre Kansas City, 1952–56 – bibliotekininku asistentu Niujorko un-to Keramikos koledže Alfrede, nuo 1956 – Michigano un-te Ann Arbore. Šiame un-te gavo filosofijos daktaro laipsnį (bibliotekininkystė). 1960–64 buvo šio un-to profesorius asistentas, 1964–68 asocijuotasis profesorius, 1968–78 profesorius (nuo 1978 profesorius emeritas). Nuo 1974 nepriklausomas redaktorius ir konsultantas. Parašė kn. *Business and Industrial Libraries in the United States, 1820–1940* (1965), *Special Libraries and Information Centers; a statistical report on special library resources in the United States* (1966), sudarė ir redagavo žinynų ir enciklopedijų. Už savo veiklą 1986 pelnė Bibliotekininkystės m-los absolventų apdovanojimą, 1988 išrinktas vienu iš daugiausia nusipelniusių Michigano un-to filosofijos daktarų.

KRUZAS Bruno (1913.III.11 Brooklyne, NY – 1994.II.2 Middle Village, NY), kunigas. Kunigu įšventintas 1938. Buvo Švč. Mergelės Marijos Apreiškimo liet. parapijos Brooklyne vikaras. Nuo 1967 Šv. Jurgio liet. parapijos Brooklyne klebonas.

KRŪZĖ Jonas (**Kružintaitis;** g. 1901.XI.22 Wishawe, Škotija), žurnalistas, visuomenininkas. D. Britanijoje, Kanadoje ir JAV studijavo komerciją ir žurnalistiką. Nuo 1922 bendradarbiavo spaudoje. 1925–27 Škotijoje dirbo laikr. *Išeivių draugas*. 1929–30 Toronte su kitais įkūrė, leido ir redagavo *Kanados lietuvį*. 1930–32 dirbo *Vienybės* redakcijoje Brooklyne, NY. 1938–39 *Lietuvos aido* redakcijos Kaune darbuotojas, Amerikos lietuvių spaudos atstovas. Aktyviai reiškėsi BALFo, ALTo, SLA, Sandaros veikloje.

KUBAITIS Edvardas J. (g. 1914.IV.24 Wadsworthe, IL), žurnalistas. Mokėsi Marianapolio koledže, CT, Šv. Tomo teologijos seminarijoje Denvery, CO. 1930–40 dirbo *Draugo* redakcijoje. 1934–35 *Catholic Daily Tribune* lit-ros skyriaus Dubuque, IA, direktorius. 1936–40 dirbo *Jaunimo* redakcijoje Čikagoje, IL. 1941–42 redagavo *Vytį*, dirbo vertėju Liet. kultūros in-te. Nuo 1942 dirbo žrn. *Leaves* redaktoriumi Detroite, MI. 1946–47 žrn. *Laivas* redaktoriaus padėjėjas. 1947–50 žrn. *Marian* bendradarbis. Paskelbė straipsnių, grožinės lit-ros kūrinių.

KUBILIENĖ Ona Birutė (**Krasauskaitė;** g. 1907.II.24 Gargasų dvare, Tauragės aps.), dainininkė. 1914 emigravo į JAV. Vid. mokslą baigė Valparaise, IN. Studijavo Bostono, MA, un-te (it. ir vok. kalbas). 1927–29 Bostone vaikus mokė liet. kalbos. 1931 baigė N. Anglijos konservatoriją Bostone. Dainavo liet. ir amerikiečių koncertuose. Debiutavo Niujorko, NY, operoje. 1938–40 Summerville simf. orkestro solistė. Išleido savo įdainuotą plokštelę. Bendradarbiavo *Keleivyje, Naujienose, Vienybėje*.

KUBILIUS Jonas (1906.VI.25 Šerkšniuose, Mosėdžio vls., Telšių aps. – 1991.III.3 Verdune, Kanada; palaidotas Čikagoje, IL), kunigas jėzuitas, visuomenės veikėjas. Filosofijos daktaras (1933). 1925 baigė Telšių g-ją. Įstojęs į jėzuitus, Falkenberge, Olandija, studijavo filosofiją. Studijas baigęs daktaro laipsniu, 1933 grįžo į Lietuvą. Iki 1937 Kauno jėzuitų g-joje dėstė graikų ir lot. kalbas ir jas studijavo VDU. 1937–40 Lyono un-te Prancūzijoje studijavo teologiją. 1940 įšventintas kunigu. Dėstė tikybą m-lose, buvo skaučių kapelionas, prisidėjo prie žrn. *Reneveaux* leidimo. Parūpindavo žydams krikščionių metrikus, už tai nacių suimtas, kalintas (grėsė mirties bausmė). Rezistentų išlaisvintas iš kalėjimo, išėjo pas partizanus. Karui pasibaigus, studijavo Sorbonne un-te Paryžiuje ir apgynė antrą filosofijos doktoratą. Buvo Prancūzijos liet. katalikų misijos direktorius, rūpinosi Vatikano pagalba liet. pabėgėliams. 1950 persikėlė į Kanadą. Montrealyje rūpinosi įsteigti antrą liet. parapiją, 1951–57 buvo pirmasis jos klebonas. 1955 pastatydino Aušros vartų bažnyčią (archit. A. Kulpavičius). Apsigyvenęs JAV, 1957–67 Čikagoje, IL, buvo Jaunimo centro direktorius. Su kun. V. Gutausku rinko

Jonas Kubilius

aukas ir 1972 pastatydino papildomus šio Centro rūmus (archit. J. Mulokas). 1972 grįžo į Montrealį. Buvo skautų dvasios vadas, Velykų savaitėmis atvykdavo į Čikagą vesti rekolekcijų.

KUBILIUS Valteris (g. 1918.XI.22 Wilkes-Barre, PA), žurnalistas, rašytojas. Studijavo Niujorko un-te, NY, Northwesterno un-te, IL. Bendradarbiavo period. leidiniuose *Chicago Herald American, New York Sun.* JAV spaudoje paskelbė novelių, apysakų. Dirbo knygų leidybos srityje. Išleido kn. *Lietuva* (1939).

KUBILIUS Viktoras (g. 1916.V.14 Zovodoje, Punsko vls., Seinų aps.), inžinierius, visuomenininkas. 1936 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1939 Karo m-loje Kaune įgijo artilerijos jaun. ltn. laipsnį. 1941–44 studijavo VDU Technologijos f-te ir dirbo darbo inspektoriumi. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945 Seligenstadto, 1946–49 Scheinfeldo liet. g-joje dėstė matematiką. 1949 persikėlė į JAV. Iki 1959 dirbo Bostono, MA, cukraus fabrike. 1956 Northeasterno un-te Bostone įgijo mechanikos inžinerijos ir įmonių administravimo bakalauro laipsnį. 1961 baigė magistro laipsnio programą. 1960–71 Massachusettso technologijos in-to Cambridge, MA, Instrumentų laboratorijos, 1971–81 Cambridge Charles Stark Draperio laboratorijos projektuotojas ir projektų inžinierius. Iki 1986 *Northropo* korp. konsultantas. Turi profesionalaus inžinieriaus teises Massachusettso valstijoje. Priklauso Amerikos inžinierių s-gai, Northeasterno un-to *Sigma Epsilon Rho* garbės d-jai, ALIAS Bostono skyriui (1980 v-bos pirmininkas). Lietuvos karių veteranų s-gos *Ramovė* narys (nuo 1952; 1960 Bostono sk. v-bos pirmininkas). Bostono liet. kultūros klubo pirmininkas (1970). Dalyvauja JAV LB veikloje: 1981–84 Bostono apygardos v-bos vicepirmininkas. 1987 Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus minėjimo N. Anglijos r. pakraštyje vykdomojo k-to pirmininkas.

KUBILIŪTĖ Ramunė (**Kubilius;** g. 1956. VII.23 Montrealyje, Kanada), bibliotekininkė, visuomenės veikėja. 1970 dalyvavo Pasaulio liet. jaunimo IV kongrese. 1976 baigė Pedagoginį lituanistikos in-tą Čikagoje, IL. 1977 lankė užsienio studentų liet. k. kursus Vilniaus un-te. 1976–77 dėstė K. Donelaičio ir Maironio lituanistinėse m-lose Čikagoje. 1977 baigė med. archyvų administravimo (*Medical Records Administration*) studijas Ilinojaus un-te (bakalauro laipsniu), 1981 – Rosary koledžą River Foreste, IL, ir įgijo magistro laipsnį. Dirbo Čikagos med. m-lose, ligoninėse, med. b-kose. Nuo 1985 Northwesterno un-to Čikagoje Galterio med. b-kos vyresnioji bibliotekininkė, med. žinynų, vėliau – klientų aptarnavimo sk. vadovė. Buvo JAV LB Krašto v-bos vicepirmininkė, Švietimo tarybos narė. Aktyvi ateitininkų veikėja: buvo išrinkta į Ateitininkų federacijos v-bą bei tarybą. 1977 ir 1989 MKS, 1992 dainų ir 1993 šokių švenčių org. k-tų narė. Med. b-kų ir Specializuotų b-kų asociacijų, Liet. b-kų Amerikoje d-jos narė. Tarpt. konferencijose (ir 1993 Vilniuje) skaitė pranešimus apie med. b-kų ir med. informacijos tvarkymą bei kompiuterizavimą. Nuo 1993 *Draugo* fondo sekretorė. Bendradarbiauja period. spaudoje.

KUBILIŪTĖ-DAULIENĖ Audra Monika (g. 1960.III.26 Montrealyje, Kanada), rašytoja, vadybininkė, visuomenininkė. Baigė Marquette Parko lituanistinę m-lą, Čikagos, IL, aukštesniąją lituanistinę m-lą, Ped. lituanistikos in-tą. 1982 bakalauro laipsniu baigė Ilinojaus

un-tą Čikagoje (inžinerijos vadyba), 1985 jame įgijo magistro laipsnį (verslo administravimas). Dirba verslo organizavimo srityje. Dalyvauja ateitininkų, skautų, Liet. jaunimo s-gos veikloje, taut. šokių grupėse. 1977 lankė Vilniaus un-to liet. kalbos vasaros kursus. Parašė apysakas paaugliams *Nepaprasti įvykiai aštuonioliktoje gatvėje* (1986), *Mįslingos kaladėlės* (1993). Su R. Kaminskaite (Avižieniene) parengė mokomąją kn. *Pradinis lietuvių kalbos kursas*. Period. spaudoje (*Drauge*, *Tėviškės žiburiuose*, *Ateityje*, *Pasaulio lietuvyje* ir kt.) paskelbė lit-ros straipsnių, knygų recenzijų. 1990 Lietuvoje skaitė paskaitas, konsultavo verslo klausimais. Priklauso Liet. rašytojų d-jai.

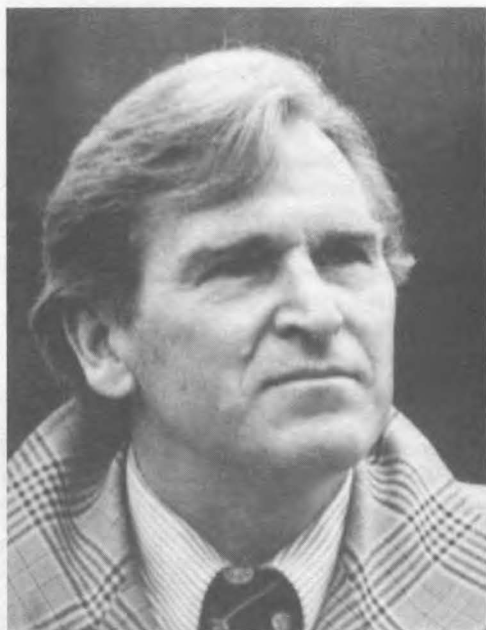
KUBLICKAS Lionginas (1929.III.15 Budrėnuose, Antalieptės vls., Zarasų aps. – 1994. VIII.4 Wheatone, IL), jūrininkas. Jūrų žvejybos kapitonas (1950). 1951.VII.17 su J. Grišmanausku ir E. Paulausku laivu pabėgo iš SSRS okupuotos Lietuvos į Švediją. Už tai sov. teismo už akių buvo nuteistas mirties bausme. 1952 persikėlė į JAV. Liet. telkiniuose pasakojo apie padėtį sov. Lietuvoje. Išleido kn. *Voyage to Freedom*. Bendraautoris kn. *Tolimieji kvadratai* (1952, II leid. 1994). Lietuvai atgavus nepriklausomybę, norėjo grįžti į tėvynę, bet negalėjo dėl ligos.

KUČAS Antanas (iki 1947 **Kučinskas;** 1900. X.14 Juškuose, Lekėčių vls., Šakių aps. – 1988.IV.30 Putname, CT), istorikas, pedagogas. Istorijos daktaras (1938). Baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją, 1927 – Lietuvos un-to Teologijos-filosofijos f-tą (istorija). Studijavo Grenoble ir Nancy un-tuose Prancūzijoje, įgijo teisę dėstyti pranc. kalbą. 1927–39 Marijampolės marijonų g-jos ir mkt. seminarijos mokytojas. VDU įgijo daktaro laipsnį. 1939–40 Šiaulių berniukų, Kauno 4-osios g-jų direktorius ir 5-osios g-jos mokytojas. 1943 gestapo suimtas ir su kt. liet. inteligentais išvežtas į Stutthofo konc. stovyklą. 1945 išlaisvintas. Kurį laiką gyveno Lenkijoje, vėliau išvyko į Paryžių. 1946 persikėlė į JAV. 1947–70 Scrantono un-te, PA, dėstė istoriją ir kalbas; profesorius emeritas (1967). Knygos: *Kęstutis* (1938; II leid. 1988 Vilniuje), *Prancūzų kalbos gramatika* (1939), *Už spygliuotų vielų* (slap. A. Gervydas, 1950), *Šv. Petro lietuvių parapija Bostone* (1956), *Lietuvių Romos katalikų susivienijimas Amerikoje 1886–1956* (1956), *Shenandoah lietuvių Šv. Jurgio parapija* (1968), *Amerikos lietuvių istorija* (1971), *Arkivyskupas Jurgis Matulaitis-Matulevičius* (1979; angl. 1981). Kolektyvinių veikalų *Vytautas Didysis* (1930; II leid. 1989 Vilniuje) ir *Krikščionybė Lietuvoje* (1938) bendraautoris. Rašė į LE ir *Naująją katalikų enciklopediją*.

KUČAS Viktoras (g. 1929.IV.8 Stanaičiuose, Kybartų vls. ir aps.), radiografas, visuomenininkas. Mokėsi Kybartų g-joje. Pasitraukęs į Vokietiją, baigė Hanau liet. g-ją. 1947–56 gyveno Australijoje. 1952 Hobarte, Australija, įgijo radiografo, Čikagoje, IL – branduolinės medicinos technologo diplomą. 34 metus vadovavo F. Cuneo memorialo ligoninės Čikagoje radiologijos skyriui. Priklauso skautams (nuo 1939): 1960 *Lituanikos* tunto tuntininkas, 1960–63 LSS tarybos narys. Nuo 1994 JAV LB Švietimo tarybos narys. Nuo 1994 žrn. *Eglutė* administratorius. Išspausdino meninių fotografijų *Drauge*, *Ateityje*,

Antanas Kučas

Viktoras Kučas

JAV LB leidžiamuose liet. vadovėliuose. Išleido Lietuvos vaizdų skaidrių rinkinį lituanistinėms m-loms.

KUČĖNIENĖ Dalia Marija Bernadeta (**Noreikaitė;** 1939.III.10 Kaune), dainininkė (koloratūrinis sopranas), literatūros tyrinėtoja, visuomenininkė. Ph. D. (1994). Lietuvos kariuomenės kapitono rezistento J. Noreikos (generolo Vėtros) duktė. Gyveno Šveicarijoje, Argentinoje, vėliau persikėlė į JAV. 1961 bakalauro laipsniu baigė Loyolos un-tą Čikagoje, IL (vok. ir pranc. lit-ra). 1969 Roosevelto un-te Čikagoje įgijo magistro laipsnį (isp. lit-ra). Baigė Lituanistikos in-tą. 1994 Ilinojaus un-to Lituanistikos katedroje apgynė daktarinę disertaciją *Žemaitė Amerikoje* (išl. 1994). Dainavimą studijavo Argentinoje, Amerikos konservatorijoje Čikagoje. Mokėsi pas seserį Bernardą, A. Dičiūtę, I. Motekaitienę, D. Lapinską. Tobulinosi Madride. Nuo 1969 surengė ~ 400 solinių koncertų. Koncertavo išvykose Kinijoje, Honkonge, Argentinoje, Kolumbijoje, Brazilijoje, Urugvajuje, JAV liet. telkiniuose. Dalyvavo Čikagos liet. operos spektakliuose (B. Budriūno *Sidabrinė diena*, F. Schuberto *Meilės daina*, G. Puccini *La Bohème*, J. Planquette *Kornevilio varpai* ir kt.), koncertiniuose G. Verdi, V. Bellini operų pastatymuose. Šalia klasikinio repertuaro atlieka šiuol. kompozitorių (tarp jų ir lietuvių – D. Lapinsko, P. Aglinsko) kūrybą; buvo pirmoji kai kurių kūrinių atlikėja. Įdainavo 2 plokšteles ir kasetę *Žemyna šaukia*, joje įskaitė ir savo poezijos. Period. spaudoje paskelbė straipsnių apie lit-rą, teatrą ir muziką, eilėraščių. Su N. Martinaityte sukūrė dok. filmus apie ped. A. Rugytę ir *On Wings of Fame* (apie žymias liet. moteris). Dalyvauja JAV LB veikloje (1989–91 Kultūros tarybos pirmininkė). Veikė skautų, ateitininkų (buvo korp. *Giedra* pirmininkė) org-jose. Dėstė Dariaus ir Girėno lituanistinėje m-loje, dirbo meno vadove *Dainavos* jaunimo stovyklose. Apdovanota Lietuvos d. kun-ščio Gedimino IV laipsnio ordinu (1996).

KUČIENĖ Regina (**Parulytė;** g. 1929.I.24 Kaltinėnuose, Tauragės aps.), visuomenės veikėja. Omahos un-te, NE, studijavo verslo administravimą. Nuo 1950 dirba skautuose. Omahoje įkūrė skautų org-ją ir jai vadovavo.

Dalia Marija Bernadeta Kučėnienė

Regina Kučienė

Nuo 1958 Čikagoje, IL, *Aušros vartų* skaučių tunte, Seserijos vadijoje ir LSS taryboje ėjo įv. pareigas. 1978 suorganizavo skautų kelionę į VI tautinę stovyklą Australijoje. Būdama JAV LB Kultūros kom-joje, rūpinosi Urugvajaus tautinių šokių grupės *Ąžuolynas* ir Argentinos choro *Žibutė* koncertais Š. Amerikoje. 1973–91 mokytojavo K. Donelaičio aukštesniojoje lituanistinėje m-loje; buvo tos m-los inspektorė, redagavo šios m-los metraščius. 1986–88 JAV LB Švietimo tarybos narė, nuo 1988 Švietimo tarybos pirmininkė. Nuo 1988 dar dirba JAV LB Krašto v-boje. Yra vaikų žrn. *Eglutė* redaktorė. Apdovanota LSS ordinais.

KUČINGIS Jonas (**Kučinskas;** 1908.XII.23 Šnypšliuose, Švėkšnos vls., Tauragės aps.), kunigas, visuomenės veikėjas. Garbės prelatas (1965). 1927 baigė Švėkšnos *Saulės* prog-ją. 1927–29 mokėsi Saleziečių koledže Torino, Italija. 1929 įstojo į Telšių kunigų seminariją; 1937 įšventintas kunigu. 1937–38 Šilalės vid. m-los kapelionas. 1938–39 mokėsi Milano Švč. Jėzaus Širdies un-te. 1939–40 6-ojo pulko Lietuvos kunigaikščio Margirio 2-ojo bataliono ir Telšių amatų m-los kapelionas. 1941–44 Telšių g-jos kapelionas. 1942 išleido giesmyną. Pasitraukęs į Vokietiją, 1944–46 Rottenburgo vyskupijos lietuvių išeivių kapelionas. 1946 apsigyveno JAV Los Angelese, CA. Los Angelese 1947 įkūrė Lietuvos vyčių kuopą, Katalikių moterų s-gą, Šv. Vardo d-ją, Lietuvių susivienijimo kuopą, 1949 lituanistinę m-lą. Organizavo lietuvių emigraciją į JAV. Jo rūpesčiu ir pastangomis 1951 Los Angelese pastatyta liet. bažnyčia, vėliau – liet. parapinė m-la, namai seselėms kazimierietėms. Nuo 1954 Los Angelese organizuoja *Lietuvių dienas.* Iki 1984 buvo Los Angeleso, CA, Šv. Kazimiero liet. parapijos klebonas; nuo 1984 klebonas emeritas. 1949 parašė kn. *Telšių kankiniai,* 1951 – parapijos metraštį *Dešimtmetis.* 1966, minint parapijos 25-ąsias metines, išleido J. Gliaudos *Šv. Kazimiero parapija Los Angeles mieste,* 1983 – R. Vidžiūnienės sudarytą metraštį *Trisdešimt dienų,* skirtą *Lietuvių dienų* trisdešimtmečiui paminėti. Bendradarbiavo liet. spaudoje (Padaubiečio slap.). Išvertė giesmių, pagal Maironio ir Lacrimos eiléraš-

Jonas Kučingis

čius sukūrė giesmių melodiją. 1996 Vilniuje išleido kn. *Mano gyvenimo takais*. Organizuoja labdarą Lietuvai, ypač Telšių vyskupystei. 1965 Popiežius Paulius VI jam suteikė garbės prelato (Right Reverend) titulą. 1993 organizavo prel. J. Maciejausko perlaidojimą Švėkšnoje ir sukūrė dok. filmą apie jį. Apdovanotas LSS, Šaulių s-gos ir Liet. karių veteranų s-gos ordinais ir žymenimis, Kalifornijos gubernatoriaus ir Los Angeleso v-bos pagyrimo raštais. 1997 apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino IV laipsnio ordinu.

Teodoras Kučinskas

KUČINSKAS Teodoras (1885.I.5 Prūsokuose, Višakio Rūdos parapijoje – 1966.IV.28 Čikagoje, IL), istorikas, visuomenės veikėjas. Baigė Višakio Rūdos pr. m-lą. 1905 emigravo į JAV. 1920 baigė Ohio Northerno un-tą bakalauro laipsniu. Vėliau baigė Čikagos Teisės m-lą, gavo teisės bakalauro ir J. D. laipsnius. Buvo Lietuvių socialistų s-gos, Amerikos lietuvių laisvamanių etinės kultūros d-jos narys. 1915–17 aplankė visas JAV lietuvių kolonijas, sakė kalbas, skaitė paskaitas apie socialines problemas, astronomiją, geologiją. Dėstė liet. kalbą *Aušros* m-loje. Aktyviai propagavo laisvamanybę. Parašė kn. *16 Kristų* (1919), *Keturi revoliucionieriai* (1931), *Mitai apie Kristų* (1937), *Lyties garbinimas* (1955), *Šventraščio tikrovė* (1957), *Kunigų kova už daugpatystę* (1959), *Čikagos lietuvių istorija: 1869–1959* (su Aleksu Ambrose; rankraštis).

Antanas Kučys

KUČYS Antanas (g. 1916.VIII.23 Panevėžyje), teisininkas, visuomenininkas. 1935 baigė Šiaulių g-ją. Studijavo teisę Vilniaus un-te, 1943 jį baigė. Buvo Vilniaus un-to studentų atstovybės narys, varpininkų korp. *Žalgiris* pirmininkas. Dirbo Vilniaus apygardos teisme. Pasitraukė į Vakarus, vėliau persikėlė į JAV. Aktyviai reiškiasi varpininkų veikloje (Varpininkų filisterių d-jos pirmininkas), nuo 1965 redaguoja žrn. *Varpas*. A. Masionio vardo varpininkų stipendijų fondo vienas steigėjų, pirmininkas. Rūpinasi jaunųjų varpininkų judėjimo Lietuvoje organizavimu. Priklauso Lietuvos valstiečių liaudininkų s-gai, yra jos centro k-to narys. Parašė kn. *Vileišiai – trijų brolių darbai tautai* (1993).

KUČIŪNAS Aleksandras (**Kučinskas;** g. 1914. IV.15 Suvalkuose), dirigentas, pianistas. Muzikos pradėjo mokytis nuo 1925. Dar būdamas gimnazistas, 1929 akompanavo koncertuose. 1932 baigęs Rygiškių Jono g-ją Marijampolėje,

studijavo Kauno konservatorijoje (V. Ružickio fortepijono klasėje). Nuo 1933 Valstybės teatro repetitorius ir akompaniatorius. 1940 išvyko į Vokietiją. Dirbo Dresdeno miesto teatre korepetitoriumi, vėliau operų ir operečių dirigentu. Dresdene diriguoti mokėsi pas K. Stieglerį, skambinti fortepijonu – pas Schaufoss-Bonin. Po II pasaul. karo apsigyveno Tübingene. Kaip akompaniatorius su liet. operos solistais koncertavo V. Vokietijoje. 1947 Detmolde dirigavo liet. tremtinių operos (G. Rossini *Sevilijos kirpėjas*) ir Augsburge baleto (L. Delibes *Coppélia*) premjeroms. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Dalyvavo liet. ir amerikiečių muz. gyvenime, dirigavo simf. orkestrams, akompanavo solistams. 1956–77 Čikagos liet. operoje dirigavo 14 operų (52 spektaklius). 1957–58 dėstė muz. m-loje (Cosmopolitain School of Music). Nuo 1960 dirbo Čikagos Lyrinės operos dirigento padėjėju. 1966–70 vadovavo Vašingtono valstijos un-to Muz. m-los operos klasei. 1972 dirigavo K. V. Banaičio operos *Jūratė ir Kastytis* įrašui į plokštelę. Bendradarbiauja spaudoje. Parašė apybraižų apie liet. kompozitorius, atsiminimų.

Aleksandras Kučiūnas

Algirdas Jurgis Kudirka

KUDIRKA Algirdas Jurgis (g. 1923.IV.29 Alytuje), šeimos gydytojas. Medicinos daktaras (1948). 1941 baigė Kauno *Aušros* berniukų g-ją. 1941–44 studijavo VDU Med. f-te. Pasitraukęs į Vokietiją, 1948 baigė Tübingeno Eberhardo Karlo un-to Med. f-tą ir apgynė daktaro disertaciją. 1948–49 stažavo ir praktikavo Tübingeno un-te ir IRO ligoninėje. 1949 persikėlęs į JAV, iki 1953 med. žinias gilino įv. ligoninėse. 1953–55 tarnavo JAV kariuomenėje; kapitonas. 1955–87 šeimos gydytojas Mason City, IL.

KUDIRKA Feliksas (1901.VIII.28 Ramoniškiuose, Šakių aps. – 1967.V.7 Los Angelese, CA; palaidotas Čikagoje, IL), pedagogas. Mokėsi Marijampolės bei Vilkaviškio g-jose. Vėliau VDU studijavo lituanistiką. 1927–40 Telšių g-jos ir kunigų seminarijos liet. kalbos mokytojas. 1942–44 Raseinių g-jos direktorius. Nuo 1949 gyveno JAV, Los Angelese. Redagavo lietuviškus leidinius (žurnalą *Lietuvių dienos*) ir knygas (B. Kviklio *Mūsų Lietuva*), taisė jų kalbą. Dalyvavo ateitininkų veikloje.

KUDIRKA Justinas (1893–1983.IX.15 Bay Heade, NJ), dainininkas (lyrinis tenoras), vargonininkas. Mokėsi Marijampolės g-joje. Nuo 1907 vargonuoti mokėsi pas J. Naujalį Kaune. 1909 vargonininkavo Vilniaus kunigų seminarijoje, 1915–17 – Vladivostoke, Rusija.

Simas Kudirka

1917 atvyko į JAV. Vargonininkavo, dainavimą studijavo L. van Beethoveno konservatorijoje Čikagoje, IL. 1919 studijas tęsė Šv. Cecilijos muz. akademijoje Romoje. 1921 grįžo į Lietuvą, dainavo G. Verdi *La Traviata, Rigoletto* ir kt. operose. Koncertavo Vokietijoje, Latvijoje, Estijoje. 1923 išvyko į JAV. 1926 įsteigė savo dainavimo studiją Pittstone, PA. 1927–75 vargonininkavo Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos parapijos bažnyčioje Čikagoje. Su parapijos choru koncertavo, atliko operečių ir kantatų. 1932 parapijų chorų konkurse jo vadovaujamas choras laimėjo I vietą. 1922 į plokšteles įdainavo 22 kūrinius. ALRK Vargonininkų s-gos centro pirmininkas (kelerius metus). 1956 JAV ir Kanados liet. dainų šventės vykdomojo k-to vicepirmininkas. 1957 JAV ir Kanados liet. tautinių šokių šventės vykdomojo k-to narys.

KUDIRKA Justinas (g. 1917.VIII.18 Žaltynuose, Sintautų vls., Šakių aps.), gydytojas. 1943 baigė VDU. Pasitraukė į Vakarus. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Baltimorėje, MD. Ten 1954–87 dirbo šeimos gydytoju.

KUDIRKA Simas (g. 1930.IV.9 Griškabūdyje, Šakių aps.), jūrininkas. 1959 Vilniuje baigęs radijo m-lą, dirbo radistu žuvų perdirbimo laivuose. Iš laivo *Sovetskaja Litva* 1969. XI.23 peršoko į JAV pakrančių apsaugos katerį *Vigilant*; amerikiečių buvo išduotas sovietams, sumuštas. 1971 sovietinio Lietuvos Aukščiausiojo teismo nuteistas 10 metų kalėti; kalėjo Mordovijoje, vėliau (už dalyvavimą bado streike) perkeltas į Vladimiro kalėjimą. Gavęs JAV pilietybę (motina buvo gimusi JAV), paleistas iš kalėjimo, 1974 su šeima atvyko į JAV. Apsigyveno Niujorke, NY, nuo 1982 gyvena Santa Monicoje, CA. Remiamas liet. org-jų, keliavo po JAV lietuvių telkinius (1976 lankėsi Australijoje, 1979 – P. Amerikoje, pasakojo apie sovietų okupuotą Lietuvą). Su L. Eicheliu parašė kn. *For Those Still at Sea* (1978). Apie jį daug rašė pasaulio spauda, rodė televizija. JAV Paramounto filmų b-vė sukūrė televizijos filmą. J. Gliauda apie jį parašė apybraižą *Simas* (1971, ir anglų k.).

KUDOKAS Stasys (1898.IX.29 Kapinėje, Naujamiesčio vls., Panevėžio aps. – 1988.X.6 Los Angelese, CA), architektas. Architektūros daktaras (1930). 1916 baigęs realinę m-lą, iki 1918 studijavo kelių inžineriją Inžinerijos in-te Sankt Peterburge. 1919 grįžo į Lietuvą.

Stasys Kudokas

1920–24 dirbo Susisiekimo m-jos kelių v-boje. 1924 baigė Kauno meno m-lą, 1930 Romos karališkąją aukštąją archit-ros m-lą, gavo archit-ros daktaro laipsnį. Milane, Italija, išlaikė tarpt. architekto egzaminus. Nuo 1930 Kauno miesto savivaldybės architektas. 1934–44 Aukštesniosios technikos m-los, 1938–44 VDU dėstytojas (1941–44 Archit-ros katedros vedėjas); docentas (1940). Lietuvoje suprojektavo ir pastatė: Kaune – butų koloniją (1934), kino teatrą *Daina* (1936), Aklųjų in-tą (1937), Karininkų ramovę (1937, su K. Kriščiukaičiu), Aukštesniąją technikos m-lą, Šančių g-ją (abi 1938); bažnyčias Pažėruose, Pilviškiuose, marijonų vienuolyną Panevėžyje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947–49 dėstė archit-rą Kirchheim unter Tecko technikos m-loje. 1949 persikėlęs į JAV, apsigyveno Niujorke, NY, vėliau Clevelande, OH. Išlaikė architekto egzaminus, suteikiančius teisę praktikuoti Ohio, Ilinojaus ir kt. valstijose. Dirbo įv. firmose, suprojektavo ir pastatė bažnyčių, m-lų, ligoninių, visuom. pastatų: pranciškonų bažnyčios salę ir vienuolyną Toronte, Kanada; Visų Šventųjų bažnyčią Čikagoje, IL; Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos bažnyčios, m-los, klebonijos, salių ir vienuolyno kompleksą Clevelande. Pastatams būdingas monumentalumas, modernizuotas, savitas klasikinių formų interpretavimas; vėlesniuosiuose darbuose atsispindi tautinės išraiškos ieškojimai.

KUDOKIENĖ Sofija (**Veselauskaitė;** 1915.VII.15 Skuode, Kretingos aps. – 1989.III.7 Santa Monicoje, CA), dainininkė (mecosopranas). Archit. S. Kudoko žmona. Pradinį ir vidurinį mokslą baigė Skuode. 1932–37 mokėsi Kauno konservatorijoje (lankė O. Marini ir V. Grigaitienės dainavimo ir P. Olekos operos klases). Baigusi koncertavo Kaune, įvairiuose Lietuvos miesteliuose. 1940 dainavo Kauno muz. teatre, 1941 Valstybės operos teatre. Atliko vaidmenis operetėse: F. Leháro *Linksmoji našlė* (1941) ir *Grafas Liuksemburgas*, F. von Suppé *Lengvoji kavalerija* (abu 1942). 1944 pasitraukė į V. Europą. 1949 su šeima persikėlė į JAV. Clevelande, OH, bendradarbiavo su komp. P. Maželiu (statė įv. operečių fragmentus), parengė muzikinį liet. liaudies dainų montažą *Subatos vakarėlį*, dainavo lengvosios muzikos kūrinius bei liet. liaudies dainas įv. koncertuose.

KUDUKIS Petras (g. 1905.III.1 Ruskiškiuose, Panemunėlio vls., Rokiškio aps.), ekonomistas. 1926 baigė Rokiškio g-ją, studijavo komerciją Leuveno un-te Belgijoje. Nuo 1931 Finansų m-jos revizorius, referentas, vėliau Finansų dep-to direktorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją, gyveno Regensburgo ir Scheinfeldo liet. stovyklose. 1949 persikėlė į JAV. Clevelande dirbo fabriko darbininku, vėliau chemiku inžinieriumi. Dalyvavo Čiurlionio ansamblyje, kartu su J. Nasvyčiu subūrė vyrų oktetą, buvo jo administratorius ir dainininkas. Parašė ir išvertė dainų.

Raimundas Kudukis

KUDUKIS Raimundas (1939.VI.26 Kaune – 1992.IV.11 Clevelande, OH), inžinierius, administratorius, visuomenės veikėjas. Su tėvu nuo karo pasitraukė į Vokietiją, 1949 persikėlė į JAV. Clevelande baigė Šv. Jurgio lietuvių pr. m-lą, Benediktinų m-lą. Priklausė LSS. 1962 Fenno koledže įgijo bakalauro, vėliau Akrono un-te – magistro laipsnį. Studijas tęsė Case technologijos in-te Clevelande. 1962–70 dirbo plieno b-vėje, dėstė Clevelando valstijos un-te. 1961–68 liet. inžinierių d-jos *Plienas,*

1964–68 ALTo Clevelando sk. pirmininkas. 1965–71 *Baltijos aidų* radijo laidų organizatorius ir pranešėjas. 1969–71 senatoriaus W. Saxbe patarėjas inžinerijos reikalams. Nuo 1971 Clevelando miesto Viešųjų poreikių dep-to direktorius. Vėliau vadovavo savo įkurtai inžinerijos konsultacijos firmai. 1973–75 prezidento R. Nixono paskirtas dirbo Nacionaliniame k-te vandens švaros įstatymams rengti. Dalyvavo seminaruose, skaitė pranešimus vandens ir žemės taršos klausimais. Aktyviai veikė JAV LB: ilgą laiką buvo tarybos narys, 1976 pirmininkas. PLB vicepirmininkas, Lietuvių namų projekto vykdytojas. Amerikos tautybių sąjūdžio veikėjas, jo sekretorius. Dalyvavo respublikonų partijos darbuose. Rėmė liet. org-jas. Daug laiko ir pastangų skyrė Lietuvos laisvinimo, nepriklausomybės atkūrimo reikalams. 1971 Ilinojaus valstijos Amerikos liet. respublikonų lyga suteikė jam *Metų žmogaus* (*Man of the Year*) titulą. Žuvo autokatastrofoje.

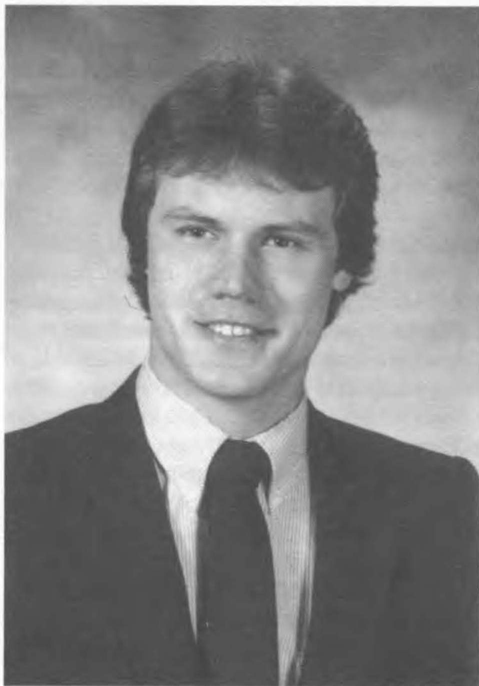
KUDŽMA Linas V. (g. 1958 Brooklyne, NY), chemikas. 1980 Fordhamo un-te Niujorke gavo bakalauro (biologija), 1982 magistro laipsnį (organinė chemija). Po to doktorantūros studijas tęsė Rutgerso un-te, NJ. Farmacinės chemijos tyrinėtojas firmoje *The BOC Group Technical Center* Murray Hille, NJ. Niujorko mokslų akademijos, *Sigma Xi*, Amerikos chemikų s-gos narys.

KUHLMANN Marija Rima (**Tūbelytė, Tūbelis;** g. 1923.XI.2 Kaune), tapytoja, rašytoja. Lietuvos ministro pirmininko J. Tūbelio duktė. 1940 su šeima pasitraukė į Vokietiją, po to tais pačiais metais persikėlė į JAV ir apsigyveno Niujorke, NY. 1944 baigė Woosterio koledžą, OH. Čikagos un-te, IL, studijavo dailės istoriją, Dailės studentų s-gos m-loje (Art Students League) Niujorke – tapybą. 1958 persikėlė į Portlandą, OR. 1968 su vyru išvyko į Taivanį, 1971 į Japoniją. Kūrė tapybos darbus, surengė individualinių parodų. 1980–85 daugiausia kūrė apsakymus, noveles; juos skelbė amerikiečių spaudoje. 1985 apsigyveno St. Petersburg Beache, FL. Išleido novelių rinkinį *Įsibrovėlė* (1986 Čikagoje), apysaką *Amalas* ir romaną *Svaigulys* (abu 1994 Vilniuje), parašė kn. *Vaikystės atsiminimai*. 1988 vėl ėmė tapyti. Aliejumi, akrilu nutapė portretų, natiurmortų, peizažų (*Vaizdas iš studijos Portlande*, 1967; *Hydros sala Graikijoje*, 1989; *Ežeras kalnuose*, 1990). Kūrybai būdinga apibendrintos formos, primityvizmo bruožai. Dalyvavo daugelyje konkursinių parodų.

KŪJUS Mykolas Kristupas (1906.IV.5 Užpelkiuose, Pagėgių aps. –*1984.IX.15 Čikagoje, IL), pedagogas. 1928 baigė mokytojų seminariją Tauragėje, 1936 VDU. Studijų metais dalyvavo visuom. veikloje. 1936–39 dėstė liet. kalbą Klaipėdos ped. in-te, 1939–41 vokiečių kalbą Tauragės g-joje. 1941–44 Vilniaus un-to ir Vilniaus ped. in-to dėstytojas. Pasitraukęs į Vokietiją, studijavo Erlangeno un-te ekonomiką. 1951 persikėlė į JAV. Priklausė Mažosios Lietuvos liet. d-jai (pirmininkas). Išspausdino monografiją *Jurgis Sauerveinas, jo veikla ir raštai* (1937, II leid. 1984), parašė straipsnių M. Lietuvos temomis.

KULBER Helen (Elena **Vyžiūtė, Kulbokienė;** g. 1911.X.25 Brooklyne, NY), aktorė, žurnalistė. Pratto in-te, NY, Metropolitano dailės m-loje, Dizaino in-te (Institute of Design and Construction) studijavo dailę, Niujorko un-te, NY – humanitarinius mokslus. Dalyvavo liet. visuom. veikloje. 1931–34 vadovavo Dailės rateliui, 1939 ir 1964 Pasaulinių parodų Niujorke liet. k-tų narė. Surengė liet. menininkų koncertų, dailės parodų. Veikė Lietuvos vyčiuose, BALFe. Rašė į amer. spaudą apie liet. reikalus.

KULBIS Antanas (1962.VI.6 Stoughtone, MA – 1994.IX.27 Sauguse, MA), kino režisierius, visuomenininkas. 1979 baigė Bostono, MA, aukštesniąją lituanistinę m-lą. Dalyvavo skautų veikloje (nuo 1968 priklausė *Žalgirio* tuntui, 1979–87 stovyklų pastovyklės vadovas), priklausė Bostono tautinių šokių grupei (1975–84), *Sodauto* etnografiniam ansambliui (1979–81), ateitininkų org-jai, vadovavo *Neringos* (1978–84 ir 1992–94) ir *Aušros* (1984–86) liet. jaunimo stovykloms. 1984 Providence, RI, koledže bakalauro laipsniu baigė marketingo specialybę. Nuo 1986 studijavo Bostono un-te, režisavo ir prižiūrėjo

Antanas Kulbis

filmų gamybą; 1986–88 šio un-to dėstytojas asistentas, 1988–90 prodiuseris asistentas. 1989 Bostono un-te magistro laipsniu baigė kino filmų prodiuserio specialybę. Nuo 1990 kūrė videofilmus ir kino filmus, su kitais turėjo *Syntage* studiją. Režisavo filmus *Welcome to Our Team* (1986; 1987 gavo *Witcom Merit* prizą už geriausią filmą apie pramonę), *Legenda apie Geležinį vilką* (1990; studentų akademijos prizas), sukūrė reklaminį filmą *Chevy Monster* (1986; Amerikos televizijos prizas už geriausią reklamą automobiliui), filmą *It Musta Been the Music* (1986; kinematografijos prizas), videofilmą *Viltis* (1993). Aktyviai dalyvavo Bostono LB gyvenime, kūrė filmų, video ir skaidrių montažus bei dokumentinius filmus apie JAV lietuvius. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, lankėsi Lietuvoje kaip *Lithuanian Children's Relief* atstovas (prižiūrėjo vaistų ir maisto dalinimą prieglaudose). 1994 jo Lietuvos vaizdų fotografijos buvo išspausdintos žrn. *Newsweek International, Lithuania*.

KULBOKAS Vladas (1908.IV.6 Našiškiuose, Vilkaviškio vls. ir aps.), pedagogas, literatūros tyrinėtojas. 1926 baigė Vilkaviškio *Žiburio* g-ją. Nuo 1927 studijavo VDU liet. k. ir lit-rą, pranc. k., pedagogiką; 1931 jį baigė. Dalyvavo šaulių, ateitininkų, Vilniui vaduoti s-gos veikloje. Rinko tautosaką, žodžius *Lietuvių kalbos žodynui* (užrašė apie 10 tūkst. žodžių). Nuo 1932 mokytojavo Plungės g-joje, mkt. seminarijoje, 1934–39 Pasvalio aukštesniojoje komercijos m-loje. 1939 pab.–1942 Vilniaus III g-joje dėstė liet. kalbą. 1942–44 dirbo Švietimo vadyboje. 1944 pasitraukė į Vieną, vėliau į Vokietiją. Mokytojavo Tübingeno–Pfulingeno liet. g-joje, 1945–47 studijavo romanistiką Tübingeno un-te. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Bostone, MA. 1949–56 dėstė lituanistinėje m-loje, buvo jos vedėjas. 1953–70 dirbo Bostono koledžo b-koje. Taisė LE, ped. leidinių, vadovėlių kalbą. Period. spaudoje (*Aiduose, Ateityje, Darbininke, Drauge*) ir mokslo darbuose paskelbė straipsnių apie liet. lit-ros kritiką, estetikos, švietimo ir kt. klau-

Vladas Kulbokas

simais, kelionių įspūdžių, recenzijų. Parašė monografijas *Lietuvių literatūrinė kritika tremtyje* (2 t., 1982–87), *Lietuvių religinė poezija* (1982), *Antanas Tulys* (1984), knygų *Lietuvių literatūra svetur 1945–1967* (1968) ir *Lietuvių egzodo literatūra 1945–1990* (1992) skyrius apie išeivijos literatūrinę kritiką. Parengė A. Tulio novelių pomirtinį rinkinį (1980). Išleido atsiminimų kn. *Laiko pagrėbstai* (1991). Dalyvavo ateitininkų veikloje. Yra Lituanistikos in-to narys. Priklauso LKMA, Liet. rašytojų d-jai.

KULBOKIENĖ Veronika (**Maminskaitė;** g. 1911.II.8 Lygumuose, Švenčionių vls. ir aps.), pedagogė, visuomenės veikėja. Ped., literatūros tyrinėtojo V. Kulboko žmona. Mokėsi Švenčionių g-joje. 1933 Vytauto Didžiojo g-joje Vilniuje išlaikė brandos atestato egzaminus. Studijavo Vilniaus un-te geografiją, 1939 jį baigė magistro laipsniu (parašė darbą apie Vilniaus krašto piliakalnių geogr. išsidėstymą). 1936–38 dirbo Liet. mokslo d-jos muziejuje. 1939–44 dėstė Vytauto Didžiojo ir Kunigaikštienės Birutės g-jose. Aktyviai dalyvavo Vilniaus krašto liet. org-jų veikloje. Priklausė Vilniaus un-to liet. studentų s-gai, studentų ateitininkų org-jai *Viltis*, klubui *Romuva* (buvo jų v-bų narė), Liet. katalikių moterų d-jai (1937–39 rūpinosi lenkų kalėjimuose kalinamų lietuvių šelpimu). Skaitė paskaitas, redagavo *Jaunimo draugo* skyrių *Sesių talka*. Jos pastangomis buvo išleistas ir lenkų okupuotame Vilniaus krašte išplatintas liet. elementorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1945–49 mokytojavo Tübingeno–Pfulingeno liet. g-joje. 1946 buvo Ateitininkų s-gos tarybos narė, atstovė federacijos taryboje. 1949 persikėlusi į JAV, iki 1956 dirbo Bostono, MA, lituanistinėje m-loje. 1977 St. Petersburge, FL, įsteigė lituanistinę *Saulės* m-lą ir ilgai jai vadovavo. Bendradarbiavo period. spaudoje (*Darbininke, Drauge, Moteryje ir pasaulyje, Vytyje*), kurį laiką redagavo žrn. *Vytis* mergaičių skyrių. LE parašė per 300 straipsnių apie Vilniaus krašto vietoves, liet. org-jas, asmenis. Surinko komp. J. Siniaus rankraštinį palikimą, parengė ir išleido jo kompozicijų kn. *Dainos ir giesmės broliams lietuviams* (1976). Parašė atsiminimų kn. *Gyvenimo vingiuos* (1992). Aktyviai reiškėsi ateitininkų, Vilniaus krašto lietuvių s-gos (buvo jos atstovė VLIKe), įvairių moterų org-jų veikloje. LKMA narė, dalyvavo rengiant jos suvažiavimus. Remia Nekaltai pradėtosios Švč. Mergelės Marijos seserų vienuolijos veiklą, prisidėjo prie vysk. J. Matulaičio senelių namų Putname, CT, įsteigimo.

Veronika Kulbokienė

KULIENĖ Regina (**Mickevičiūtė, Kulys;** g. 1933 Lietuvoje), sociologė. Ph. D. (1976). Studijavo Toronto un-te; 1956 bakalaurė, 1959 magistrė. Čikagos, IL, un-te apgynė doktoratą. 1974–76 buvo valstijos senų žmonių problemų sprendimo programos direktorė. Dėsto Ilinojaus un-to J. Addams koledže. 1981 dalyvavo ir skaitė pranešimą IV MKS Čikagoje. 1983 išrinkta Ilinojaus valstijos Senimo tarybos vicepirmininke. Išspausdino moksl. straipsnių apie senų žmonių socialines ir psichologines problemas.

KULIKAUSKAS Andrius (g. 1964), matematikas. Matematikos daktaras (1993). 1986 Čikagos, IL, un-te gavo fizikos ir matematikos

bakalauro, Kalifornijos un-te San Diego – matematikos daktaro laipsnį. Dirba *Ivy League Tutoring* b-vėje Čikagoje.

KULIKAUSKAS Edmundas (g. 1938 Lietuvoje), elektrotechnikos inžinierius. 1963 Ilinojaus un-te gavo bakalauro laipsnį. Studijas tęsė Kalifornijos un-te Los Angelese. Dirbo *Hughes Aircraft* b-vėje Fullertone, CA, vyresniuoju mokslininku tyrinėtoju; dalyvavo projektuojant, diegiant į gamybą ir išbandant oro erdvės gynybinius radiolokatorius, kosminį altimetrą. Priklauso Elektrotechnikos inžinierių s-gai. Dalyvauja ASS, JAV LB veikloje (tarybos ir ekonominių reikalų tarybos narys). Bendradarbiauja *Drauge*.

KULYS Bronius (1915.X.6 Rokiškio aps. – 1988.VIII.9 Woodhavene, NY), pedagogas, visuomenininkas. Mokėsi Rokiškio g-joje. 1942 baigęs Vilniaus un-tą, dirbo Trakų mkt. seminarijos direktoriumi. 1944 vokiečių okupantų kalintas konc. lageryje. Atsiminimus iš jo paskelbė *Tėvynės šešėlyje* (1946) ir *Žiburiuose* (1947). Po karo Vokietijoje dirbo Greveno stovykloje g-jos mokytoju, direktoriumi. 1946–49 studijavo Münsterio un-te. Persikėlęs į JAV, gyveno Brooklyne, NY. Buvo Amerikos liet. mokytojų s-gos narys, 1953 pirmininkas. Dalyvavo JAV LB veikloje. Bendradarbiavo JAV liet. laikraščiuose, yra išspausdinęs novelių.

KULYS Jokūbas (1876.VII.7 Kupiškyje – 1952. VIII.28 Čikagoje, IL), gydytojas, visuomenininkas. Kupiškyje baigė pradžios m-lą. 1894 emigravo į JAV, apsigyveno Baltimorėje, MD. Studijavo Valparaiso, IN, un-te. 1905 baigęs Čikagos medicinos ir chirurgijos koledžą, vertėsi priv. praktika. 1909–10 žinias gilino Vienoje. Redagavo *Kardą*, bendradarbiavo *Lietuvoje*. Dalyvavo liet. veikloje: priklausė SLA, *Sandarai*, Tėvynės mylėtojų d-jai. 1915 su K. Drangeliu atgaivino ALDD, buvo šios d-jos pirmininkas. 1907 išleido dvi populiarias med. knygeles.

KULYS Nikodemas (1897.IX.22 Kukiškėje, Jiezno vls., Alytaus aps. – 1982.V.2 Čikagoje, IL), vargonininkas, chorvedys, muz. mokytojas. 1914 emigravo į JAV. 1918–27 studijavo A. Pociaus vadovaujamoje L. van Beethoveno konservatorijoje Čikagoje. Vargonininkavo Waukegane, IL, nuo 1925 Čikagoje. 1933 Čikagoje turėjo muz. m-lą. 1934–42 ALRK Vargonininkų s-gos sekretorius, 1938–42 *Muzikos žinių* redaktorius. Su Šv. Mykolo parapijos choru (vadovavo 40 metų) dalyvavo liet. programose.

KULNYS Aleksas (g. 1923.X.7 Radviliuose, Šiaulių vls. ir aps.), chemikas, visuomenininkas. 1944 baigė Šiaulių g-ją. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945 studijavo Tübingeno un-te, nuo 1946 chemiją Karlsruhe Technikos aukštojoje m-loje, ją baigė 1950. 1951 dirbo šios m-los Chemijos f-te asistentu. 1951 persikėlė į Kolumbiją. Nuo 1953 Kolumbijos nac. un-to Bogotoje profesorius. Dalyvavo Kolumbijos LB veikloje: 1953 Bogotos LB v-bos narys iždininkas, 1953–55 Kolumbijos krašto v-bos sekretorius. Priklausė korp. *Grandis* (buvo v-bos narys). Persikėlęs į JAV, gyvena Palos Verdese, CA. Parašė autobiografinę kn. *Reaching for Freedom* (1994).

KULPAVIČIUS Vladas (1896.VII.16 Raukštonyse, Šimonių vls., Panevėžio aps. – 1991. II.12 Palm Beach Shorese, FL), tautodailininkas. Tarnaudamas Rusijos kariuomenėje, baigė karo m-lą. 1918 grįžo į Lietuvą, savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę. 1920–32 Baisogalos pr. m-los vedėjas. 1932–39 buvo Šėtos vls. viršaitis, vėliau dirbo Kėdainių aps. v-boje. Veikė Šaulių s-goje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Rebdorfo stovykloje, čia įsteigė *Tautodailės* dirbtuvę, mokytojavo liet. g-joje. Į JAV persikėlė 1949. Iki 1960 dirbo BALFo sandėliuose Brooklyne, NY. 1974 apsigyveno Floridoje. Drožinėti išmokęs iš tėvo dievdirbio, išdrožė ~ 3000 stalo ir sienų papuošalų: nedidelių medžio koplytėlių, koplytstulpių, šventųjų statulėlių, rūpintojėlių ir kt. drožinių (Aušros vartų Marijos bareljefą, šv. Kazimierą, Lietuvos vytį, *Vargo mokyklą*). Dirbiniai techniškai išbaigti, dažnai kelių spalvų medžio, kai kurie su gintaro inkrustacijomis. Daug jų dovanota: 1975 JAV prezidentui G. Fordui; 1981 Šveicarijos lietuviai Popiežiui padovanojo jo rūpintojėlį. Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne yra jo išdrož-

tas kryžius. Liet. tautiniams ansambliams padarė kelias dešimtis kanklių. Dalyvavo parodose Manhattane, NY, ir kitur.

KUMPA Peteris J. (g. 1926.VIII.1 Marcinkonyse, Varėnos aps.), žurnalistas. Nuo 1932 gyvena JAV. 1944–46 tarnavo JAV laivyne. 1949 baigė Georgetowno un-tą Vašingtone, DC. Vėliau Niujorko un-te, NY, 1957–58 Harvardo un-te, MA, studijavo tarpt. ekonomiką. Nuo 1950 laikr. *Baltimore Sun* reporteris, užs. korespondentas ir skyriaus vadovas (1959–61 Maskvoje, 1965 Saigone, Vietnamas, 1966–70 Honkonge). Dirbo reporteriu Artimuosiuose Rytuose, Afrikoje, Europoje. 1972 buvo *Sun* skyriaus Vašingtone, vėliau Londone, vadovas.

KUMSKIS Aleksandras (1910.X.16 Čikagoje, IL – 1984.I.21 ten pat), sporto veikėjas. Čikagoje baigė Tildeno technikos m-lą, Elmhursto, Crane ir Kūno kultūros koledžus. 1938 I lietuvių tautinėje olimpiadoje Kaune buvo JAV liet. sportininkų delegacijos vadovas. Lietuvos laisvinimo reikalų delegacijų pas JAV prezidentą F. D. Rooseveltą ir H. Trumaną narys. 25 metus dirbo Čikagos parkų apygardoje. Buvo Čikagos lietuvių demokratų k-to pirmininkas, SLA, ALTo, ALRK narys. Kurį laiką *Drauge* redagavo sporto skyrių.

KUNCAITIS Justas (1910.XI.17 Paežeriuose, Vilkaviškio aps. – 1983.VIII.20), veterinarijos gydytojas, bakteriologas. Veterinarijos daktaras (1937). 1929 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. 1931–34 studijavo veterinariją Vienos un-te, 1934–37 Berno un-te; jame apgynė daktaro disertaciją. 1937–38 bakteriologijos studijas gilino Pasteuro in-te Paryžiuje ir 1938–39 Hannoverio un-te Vokietijoje. 1939 grįžo į Lietuvą ir iki 1944 buvo husarų pulko vet. gydytojas ir bakteriologas. Pasitraukęs į Vokietiją, 1944–45 dirbo Landsberge (prie Oderio) antibiotikų g-kloje. 1945–47 Berno un-to Bakteriologijos in-to vedėjas. 1948 persikėlė į Argentiną. Dirbo Sveikatos m-jos centr. laboratorijos bakteriologijos skyriaus vedėju. 1953 Cordoboje vadovavo savo įkurtam *Misericordia* ligoninės bakteriologijos skyriui, kurį laiką – dar ir Cordobos un-to Tuberkuliozės katedrai. Apsigyvenęs JAV, 1960–83 vadovavo *Sunny Acres* ligoninės Clevelande, OH, mikrobiologijos laboratorijai. 1967–68 vizituojantis profesorius Argentinoje. 1982 skaitė paskaitas Lietuvoje. Parašė moksl. darbą iš mikologijos, straipsnių apie bruceliozę, tuberkuliozę.

Justas Kuncaitis

KUNGIENĖ Sofija (**Anuskevičiūtė**, **Kungys;** g. 1913.XII.3 Kėdainiuose), gydytoja odontologė. 1942 baigė VDU ir iki 1944 vertėsi priv. praktika Kaune. Pasitraukusi į Vokietiją, 1945–48 dirbo dantų gydytoja Württemberge, Tübingeno aps. Persikėlusi į JAV, 1955 baigė Niujorko un-to, NY, Dantų gydymo koledžą. 1957 įgijo teisę praktikuoti New Yorko ir New Jersey valstijose. Nuo 1957 Newarke ir Cliftone, abu NJ, verčiasi priv. praktika.

KUODIS Jonas (1903.X.15 Naujarodžiuose, Krekenavos vls., Panevėžio aps. – 1983.III.17 Bostone, MA), inžinierius. Statybos inžinerijos daktaras (1936). 1923 baigė Panevėžio g-ją.

1932 VDU Kaune gavo statybos inžinieriaus diplomą. 1934–36 studijas gilino Aukštesniojoje technikos m-loje Vienoje; šioje m-loje įgijo daktaro laipsnį. Nuo 1933 VDU asistentas, nuo 1938 docentas, nuo 1941 profesorius. 1937–40 dirbo Kauno miesto statybos skyriuje. 1940–44 VDU Tiltų konstrukcijų katedros vedėjas. Pasitraukęs į Vokietiją, 1946–47 dėstė UNRRA un-te Münchene. 1947 persikėlė į JAV. 1947–74 b-vės *Stone and Webster* Bostone, MA, inžinierius projektuotojas. Su kitais suprojektavo Rocky Reacho, WA, užtvankos ant Kolumbijos upės statinius. Priklausė krikščionims demokratams, buvo Ateitininkų sendraugių s-gos narys.

KUOLAS Almis (g. 1951 Toronte, Kanada), inžinierius. 1974 Toronto un-te įgijo bakalauro, 1984 Anna Marijos koledže – magistro laipsnį. 1978–80 George Browno koledže dėstė kabelinės televizijos inžineriją. Vėliau apsigyveno JAV. Yra Amerikos kabelinių sistemų korp. Ossininge, NY, vicedirektorius. Priklauso Elektrotechnikos ir elektronikos inžinierių in-tui, Kabelinės televizijos inžinierių d-jai.

Danguolė Kuolienė

Almis Kuolas

KUOLIENĖ Danguolė (**Stončiūtė, Kuolas;** g. 1952.IV.3 Čikagoje, IL), grafikė. Inžinieriaus A. Kuolo žmona. 1970 baigė Marijos m-lą (Maria High School) ir Čikagos aukštesniąją lituanistinę m-lą, 1971 – Ped. lituanistikos in-tą Čikagoje. 1973–74 asistentė A. Valeškos vitražo studijoje Čikagoje. 1974 Mundeleino koledže Čikagoje gavo bakalauro laipsnį. 1974–76 dirbo dailininke Charles A. Stevenso b-vėje Čikagoje, 1976–78 iliustratore *Canadian Foods* korporacijoje Toronte. 1976–95 dėstė lituanistinėse m-lose Toronte, Bostone, MA, Niujorke, NY, Los Angelese, CA, 1993–95 – Palos Verdeso, CA, dailės centre. Nuo 1995 Palos Verdeso *Artists Studio* galerijos direktorė. Individualinių parodų surengė Čikagoje, Clevelande, OH, Bostone, Los Angelese, Palos Verdese, Toronte, dalyvavo grupinėse parodose. Sukūrė ofortų, litografijų liet. poezijos ir tautosakos motyvais, mišrios technikos abstrahuotų peizažų (*Prie jūros*, 1974; *Varis ir akmuo Vilniuje*, 1989; *Du pasauliai*), monotipijų. Iliustravo išeivijos rašytojų (J. Švabaitės-Gylienės, J. Girniaus, E. Cinzo, K. Barėno ir kt.) knygų, žrn. *Eglutė*. Yra Los Angeleso grafikų s-gos, *Paletteers Artists Group*, Palos Verdeso dailės parodų centro k-to narė. Dalyvauja ateitininkų (korp. *Šatrija*) veikloje, bendradarbiauja *Ateities* žurnale.

KUPČINSKIENĖ Gita Ona (**Merkevičiūtė;** g. 1951.VII.6 Brooklyne, NY), pedagogė. 1973 Connecticuto koledžą New Londone, CT, baigė bakalauro laipsniu (pranc. k.); po to vienerius metus studijas gilino Paryžiuje. 1973–74 studijavo Vilniaus un-te (liaudies dainos ir etnografija). Grįžusi į JAV, 1974 su kt. subūrė etn. ansamblį *Sodauto*. Su juo koncertavo daugelyje JAV ir Europos miestų. Nuo 1980 dėstė Fontbonne akademijoje Miltone, MA. 1982–83 buvo Bostono, MA, lituanistinės m-los tėvų k-to pirmininkė. Ateitininkė (kelis kartus v-bų narė, kursų, stovyklų instruktorė). Priklausė Bostono dramos mėgėjų, šokių grupėms, dainavo choruose.

KUPREVIČIUS Andrius (1921.IX.30 Poltavoje, Ukraina – 1997.II.27 Clevelande, OH), pianistas. 1939 baigė Kauno *Aušros* g-ją ir Kauno konservatoriją (V. Ružickio fortepijono klasę). Koncertavo Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje. Tobulinosi Berlyne pas W. Horbowskį. 1940 dėstė Vilniaus muz. m-loje. 1941–42 Kauno radiofono muz. skyriaus redaktorius. 1942 studijuoti išvyko į Vokietiją, vėliau persikėlė į Čekoslovakiją ir Austriją. Gyvendamas Austrijoje, koncertavo su Čiurlionio ansambliu. 1945 buvo nacių priverčiamojo darbo stovykloje. 1946–48 V. Vokietijoje, Austrijoje,

Andrius Kuprevičius

Šveicarijoje koncertavo kaip solistas ir su simf. orkestrais. 1946 tarpt. dainininkų ir pianistų konkurse Ženevoje, Šveicarija, gavo garbės diplomą. 1948 persikėlė į Argentiną. Dėstė m-lose muziką, koncertavo P. Amerikoje, dalyvavo liet. muzikiniame gyvenime. 1951–53 Buenos Airėse vadovavo *Dainos* chorui, su juo daug koncertavo. Nuo 1953 gyveno JAV. 1954–78 dėstė Settlemento konservatorijoje Clevelande, 1968–78 buvo fortepijono skyriaus vedėjas. 1971–96 buvo ir Clevelando valstijos un-to Muz. fakulteto dėstytojas; profesorius (1978). Koncertavo JAV ir Kanadoje. 1980 išleido savo įgrotą plokštelę.

KUPREVIČIŪTĖ-BERGEN Elena (g. 1927. VII.2 Kaune), smuikininkė. Pianisto A. Kuprevičiaus sesuo. Mokėsi konservatorijoje Kaune pas B. Metz, I. Vosyliūną ir K. Matiuką. 1941 pasitraukė iš Lietuvos. 1945 studijavo Prahos muzikos akademijoje pas profesorių R. Schweydą, 1947 Münchene, Vokietija, pas R. Hindemithą. Nuo 1946 pradėjo koncertuoti. 1949 persikėlė į Argentiną. Ten gyvendama tobulinosi pas M. Perediaz, įgrojo B. Budriūno *Raudą* į plokštelę. 1952–54 gastroliavo Paryžiuje, Romoje ir kituose Europos miestuose. 1955 persikėlė į JAV, gyvena Columbuse, OH. 1956 grojo *Civic* operoje su Čikagos simf. orkestru, su broliu koncertavo Kanadoje.

KUPRIENĖ Marija (**Sabaliauskaitė;** g. 1922 Lietuvoje), gydytoja. Medicinos daktarė (1949). Karo metais pasitraukusi į Vokietiją, studijavo odontologiją. 1948 Tübingene baigė Eberhardo Karlo un-tą, jame apgynė doktoratą. Persikėlusi į JAV, Čikagoje, IL, dirbo Rush-Presbyteriano–Šv. Luko med. centro histologijos skyriuje; 1951–82 šio skyriaus vedėja.

KUPRIONIS Jonas (1901.VIII.3 Kiaušuose, Anykščių vls., Utenos aps. – 1982.VII.8 Van Nuyse, CA), miškininkas, pedagogas, žurnalistas. Mokėsi Vilniaus ir Panevėžio g-jose, 1924–28 studijavo miškininkystę Dotnuvos ž. ū. akademijoje, buvo seniūnų tarybos ir studentų pirmininkas, Studentų ek. d-jos pirmininkas, Šaulių s-gos narys. Dalyvavo

Jonas Kuprionis

ateitininkų ir skautų veikloje. 1924 ir 1929 pasaul. skautų sąskrydžių dalyvis, 1930 išrinktas vyriausiuoju skautininku. 1929–31 dirbo Miškų dep-te Kaune ir dėstė matininkų kursuose. Lietuvos miškininkų d-jos vienas steigėjų (1929) ir jos v-bos narys. 1929–40 žrn. *Mūsų girios* redaktorius. 1931–34 dirbdamas Panemunės miškų urėdo pavaduotoju, įkūrė ir sutvarkė Panemunės parką. 1934–36 Dzūkų miškų urėdas Alytuje, 1936–39 Miškų dep-to referentas. Daug prisidėjo prie Lietuvos miškų atželdinimo, medelynų steigimo, medžių sodinimo švenčių organizavimo. 1940–41 dėstė Lietuvos ž. ū. akademijoje, 1941–44 Vilniaus un-to docentas ir Miškininkystės katedros vedėjas. 1941 vadovavo Miškų ūkio komisariatui Vilniuje. Įsteigė miškų želdinimo kabinetą, mokomąjį medelyną ir sėklų tyrimo laboratoriją, diegė Lietuvoje naujas augalų veisles, atliko moksl. tyrimų (nustatė sėklingų metų periodiškumą ir kt.). Dar dėstė Vilniaus miškų m-loje. 1943–44 Utenos miškų urėdas Anykščiuose, norėjo Anykščių šilelį paversti tautos parku. Žrn. *Tautos ūkis, Žemės ūkis* ir kt. leidinių bendradarbis, parašė keletą brošiūrų ir perskaitė ~ 100 radijo paskaitų miškininkystės klausimais, suredagavo tris *Miškininko kalendoriaus* leidimus, buvo *Lietuviškosios enciklopedijos* miškų sk. redaktorius. 1944 pasitraukęs į Vakarus, iš pradžių dirbo valst.

miškų tarnyboje Graze, Austrija, vėliau Bavarijoje, Vokietija. Dėstė Hanau liet. stovyklos miškininkų kursuose. Nuo 1946 gyveno JAV, kurį laiką dirbo skerdykloje. 1947 Čikagos, IL, apyg. parkų sodininkas, 1948–50 Michigano valstijos un-to miško ir dekoratyvinių medelynų sodininkas. Šiame un-te įgijo magistro laipsnį. 1951–52 Texaso medelyno vedėjas. Nuo 1952 Louisianos politechn. in-to Rustone profesorius; čia įsteigė miškininkystės kabinetą, medelyną, egzotinių medžių dendrariumą, miškų tyrimo plantaciją. Rustono priemiestyje įkūrė retų ir egzotinių augalų parką, medelyną ir daigyną. Lietuvių miškininkų s-gos išeivijoje, JAV miškininkų ir Louisianos miškininkų s-gų narys. Redagavo žrn. *Girios aidas*, bendradarbiavo LE.

Saulius V. Kuprys

KUPRYS Saulius V. (g. 1952.VI.15 Čikagoje, IL), teisininkas, visuomenės veikėjas. 1974 Loyolos un-te Čikagoje įgijo bakalauro laipsnį, 1979 Ilinojaus technologijos in-to Čikagos–Kento teisės koledže – teisės daktaro laipsnį, J. D. Dirba dėstytoju Ilinojaus technologijos in-to Stuarto vadybos ir finansų m-loje. Verčiasi teisės praktika *Henehan Donowan and Isaacson* firmoje Čikagoje. Dalyvauja Federalinių bylų teismuose. Amerikos, Ilinojaus valstijos, Čikagos teisininkų draugijų, *Omicron Delta Epsilon* studentų draugijos narys. Vienas laikr. *The Observer* leidėjų. Priklauso ALRKF (nuo 1980 pirmininkas), LF (vicepirmininkas), Lietuvių katalikų susivienijimui (direktorius), ALTui.

Nijolė Kupstaitė

KUPSTAITĖ Nijolė (g. 1949.XI.11 Kaune), pianistė. 1976 baigė Lietuvos konservatoriją (gavo fortepijono dėstytojos ir koncertmeisterės diplomą). Dėstė Kauno J. Gruodžio aukštesniojoje muz. m-loje. Su Kauno muz. teatro ir filharmonijos solistais koncertavo daugelyje Lietuvos miestų. Priklausė Kauno Jaunųjų menininkų org-jai, buvo muz. sekcijos vadovė. Dainavo su Lietuvos radijo ir televizijos estradiniu orkestru, pučiamųjų orkestru *Trimitas*. Kauno Jaunimo muz. studijos pastatymuose dainavo solo partijas. Nuo 1982 gyvena JAV. Studijavo Columbijos koledžo magistrantūroje Čikagoje, IL. Dirbo su *Dainavos* ansambliu. Kaip pianistė ir akompaniatorė koncertavo liet. renginiuose. Buvo V MKS muz. sekcijos vadovė. Verčiasi privačiomis fortepijono pamokomis, akompanuoja solistams. Parašė muz. kritikos straipsnių.

KURAITĖ Irena (**Kuras;** g. 1924 Kybartuose, Vilkaviškio aps.), gydytoja pediatrė. Pasitraukusi į Vokietiją, 1948 baigė Eberhardo Karlo un-tą Tübingene. Persikėlusi į JAV, specializavosi pediatrijoje; pirmoji lietuvė, išlaikiusi specialybės egzaminą. Čikagoje, IL, verčiasi priv. praktika.

Algirdas Kurauskas

KURAITIS Domininkas (1894.VII.12 Šaukutoje, Šiluvos vls., Raseinių aps. – 1977.VIII.22 Čikagoje, IL), visuomenininkas. Į JAV emigravo 1913. Turėjo automobilių prekybos įmonę. Buvo Ilinojaus valstijos Lietuvių prekybos rūmų direktorių tarybos narys, spaudos ir reklamos k-jos narys. 1955–56 Čikagos lietuvių tarybos pirmininkas. Bendradarbiavo laikr. *Naujienos*. Parašė kn. *Atsiminimai* (1953), *Daug kraštų, daug žmonių* (1955), *Kelionė į anapus geležinės uždangos* (1959), *Magiškuoju kilimu į Vilnių* (1962).

KURAUSKAS Algirdas (1923.VII.13 Kaune – 1986.IX.30 Čikagoje, IL), grafikas, dizaineris. 1941 dailę pradėjo studijuoti Kauno taikomosios dailės in-te, mokėsi ir Jaunimo teatro studijoje. Po II pasaul. karo kurį laiką gyveno Vokietijoje. 1946–50 grafiką studijavo Taikomosios dailės m-loje Freiburge. 1950–51 studijas gilino Paryžiaus nac. dailės m-loje ir Julienne akademijoje. Apsigyvenęs JAV, 1951–55 studijavo Ilinojaus technologijos in-to Dizaino in-te. Kelerius metus stažavo *Irving Titel Studios* ir *Tannenbaum Design Associates* firmose Čikagoje, po to Čikagos dailės centre atidarė savo grafikos studiją. Dirbo taikomosios grafikos srityje komercinėse dailės firmose (nuo 1953 *Palma-Knapp*, nuo 1963 *Deschamps-Mills Associates* firmų meno direktorius, nuo 1968 *Montgomery Ward* firmos vyr. projektuotojas). YMCA centre dėstė pramoninę grafiką. Sukūrė daugiausia estampų (litografijų, linoraižinių, medžio raižinių, mišrios technikos lakštų), scenovaizdžių (L. van Beethoveno *Fidelio*, J. Gaidelio *Dana*, P. Vaičiūno *Naujieji žmonės* ir kt.), ekslibrisų, plakatų, molbertinės ir sienų tapybos kūrinių, vitražų, apipavidalino ir iliustravo žurnalų, liet. ir amerikiečių knygų. Grafika figūratyvinė ir abstrakti, kontrastingų, raiškių formų. Dalyvavo liet. ir amerikiečių grupinėse parodose JAV, Vokietijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, Kanadoje, surengė individualinių parodų (1964 Čikagoje); 1991 Čikagoje surengta jo kūrybos apžvalginė paroda. 1990, 1991, 1992 kūriniai eksponuoti Lietuvoje. Už kūrybą pelnė apdovanojimų (National Offset-Lithographic Awards, 1957 ir 1958; Graphic Arts Award, 1965, ir kt.). Paskelbė straipsnių apie

dailininkų kūrybą (monografijos apie P. Augių įžanga), parodų recenzijų (slap. Andrius Ašmena). Dalyvavo liet. veikloje. 4 metus dėstė dailę Cicero, IL, aukštesniojoje lituanistinėje m-loje, skaitė paskaitas Ped. lituanistikos in-te, įv. org-jų renginiuose, dirbo Lietuvių fotoarchyve. Buvo Lietuvių dailės in-to (nuo 1953), Tipografinių menų d-jos tikrasis narys (nuo 1955), Amerikos teatro dailininkų s-gos (nuo 1955), Čikagos dailininkų gildijos narys. Kūrybinį palikimą dailininko žmona I. Bukaveckaitė-Kurauskienė 1991 padovanojo Lietuvos dailės muziejui.

KURDINAITIS Ričardas (g. 1909.IX.15 Brooklyne, NY), kompozitorius. Nuo 13 metų griežė Long Islando simf. orkestre, NY. Nuo 1927 smuikuoti mokėsi Niujorko muz. in-te, vėliau studijavo kompoziciją. Sukūrė operetę *Kanklininkas* (pagal J. Steponavičiaus žodžius, išl. 1940), 29 fugas, 30 liet. dainų, tarp jų – *Rauda, Svetur, Disonansas, Į tėvynę grįžt norėčiau*. 1936–38 leido mėnesinį žrn. *Nauja muzika* su natų priedu.

KURKULIENĖ Dana G. (**Parokaitė**; 1937 Kaune – 1996.X.24 Lemonte, IL), pedagogė, visuomenininkė. 1949 atvyko iš V. Europos į JAV ir apsigyveno Čikagoje, IL. 1957 baigė Northwesterno un-tą ir įgijo politologijos bakalauro laipsnį. Studijas tęsė Paryžiuje ir Barcelonoje. Grįžusi į JAV, dirbo Prancūzijos ambasadoje JAV. Vėliau > 20 metų Wheaton North m-loje dėstė ispanų kalbą (mokėjo 4 kalbas). Buvo našlaičių rėmimo būrelio *Saulutė* narė, APPLE org-jos savanorė ir rėmėja. Dirbo JAV LB Kultūros taryboje. Po mirties šeima įsteigė jos vardo studentų rėmimo fondą.

KUŠLEIKA Vytautas (1916.IV.14 Bridgewateryje, MA – 1993.VI.25 Clevelande, OH), smuikininkas, koncertmeisteris. 1935–36 muziką studijavo Bostono, MA, un-te. 1943 Rochesterio, NY, un-to Eastmano muz. m-loje gavo bakalauro, 1951 Western Reserve un-te Clevelande – magistro laipsnį. Griežė įv. un-tų orkestruose, nuo 1945 Clevelando simf. orkestre; su šiuo orkestru gastroliavo Europoje. Dalyvavo lietuvių rengiamuose koncertuose, minėjimuose.

KUŠLIKIS Benius (g. 1954.II.12 Grand Rapidse, MI), chemikas. Baigęs vid. mokslą Grand Rapidse, Michigano un-te Ann Arbore studijavo chemiją ir 1976 gavo bakalauro laipsnį. Nuo 1977 dirbo chemiku ligoninės laboratorijoje, toksikologijos skyriuje. Michigano un-te studijavo farmakologiją ir toksikologiją ir gavo daktaro laipsnį. Vėliau tęsė studijas Wisconsino un-to toksikologijos skyriuje.

KUTKA Petras (1897.I.26 Ramualdavoje, Debeikių vls., Utenos aps. – 1965.XII.22 St. Charlese, IL; palaidotas Čikagoje, IL), inžinierius. Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas (1933). 1918 baigė vokiečių matininkų m-lą Vilniuje, 1919 – Karo m-lą Kaune, 1926 – Aukštuosius karo technikos kursus. Dalyvavo kovose už nepriklausomybę, gavo plk. ltn. laipsnį. 1934–40 Karo technikos štabo viršininkas ir Generalinio štabo karininkų kursų lektorius. Parašė studijų: *Geležinkelio atstatymo darbai Lietuvoje 1914–18* (1931), *Rusų fronto geležinkelių atstatymo ypatumai* (1932); vadovėlį geležinkelių kariuomenei. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945–48 mokytojavo Hassendorfo, Dörverdeno ir Seedorfo stovyklų g-jose. 1948–49 Amatų m-los Diepholze direktorius. 1949 persikėlė į JAV. Bendradarbiavo *Mūsų žinyne*.

KUTKUS Aleksandras (1889.IV.6 Šlapiašilyje, Svėdasų vls., Rokiškio aps. – 1969.IX.6 Čikagoje, IL), dainininkas (tenoras). Baigė Sankt Peterburgo un-to Teisių f-tą. 1913–16 dainuoti mokėsi Sankt Peterburgo liaudies konservatorijoje. Koncertavo Rusijoje (ir Sankt Peterburgo liet. renginiuose). 1919–22 dainavo Sevastopolio operoje (Kryme). 1922 grįžo į Lietuvą. 1922–44 Valstybės teatro operos solistas. Nuo 1922 dėstė Kauno muz. m-loje, 1933–43 (su pertraukomis) Kauno konservatorijoje. 1944 persikėlė į Vilnių. Dainavo Kauno ir Vilniaus operos teatrų spektakliuose, dėstė Vilniaus muz. m-loje. Sukūrė > 40 vaidmenų: Alfredas, Hercogas (G. Verdi *La Traviata, Rigoletto*), Faustas (Ch. Gounod *Faustas*), Don José (G. Bizet *Carmen*), Lenskis, Germanas (P. Čaikovskio *Eugenijus Oneginas, Pikų dama*), Liutauras, Jonušas (J. Karnavičiaus *Gražina, Radvila Perkūnas*). Bendradarbiavo spau-

Aleksandras Kutkus

doje (kartais pasirašydavo Al. K.). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946 Uchte vadovavo chorui. 1947 Detmolde dainavo Almavivos partiją G. Rossini operoje *Sevilijos kirpėjas.* 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Parašė atsiminimų kn. *Dainininko dalia* (1960), įdainavo plokštelę.

KUTKUS Vytautas (g. 1916.XII.21 Jekaterinoslave, Rusija), inžinierius, visuomenės veikėjas. 1918 su tėvais grįžo į Lietuvą. 1937 baigė Kėdainių g-ją, 1939 Karo m-lą Kaune. 1940–44 studijavo VDU Statybos f-te; buvo Akademinio sporto klubo pirmininkas, Šachmatų sekcijos vadovas. 1944 baigęs un-tą, pasitraukė į Vokietiją. Dirbo Berlyno lietuvių s-goje, buvo Lietuvių tremtinių s-gos Schwabacho, Nürnbergo ir Ansbacho sk. pirmininkas. 1949 apsigyveno JAV, Dearborne (Detroito priemiestis, MI). Dirbo *Ford Motor* b-vės plieno g-lose mech. inžinerijos skyriaus vedėju. Liet. spaudoje bendradarbiauja nuo 1933. 1955 JAV LB Detroito apyl. v-bos narys, 1956–57 ir 1959–60 v-bos pirmininkas. 1956–58 BALFo direktorius. 1962–63 ir nuo 1984 Lietuvos žurnalistų s-gos Detroito skyriaus pirmininkas. LF Tarybos narys (1966–88). 1967–69 aktyviai dalyvavo Detroito arkivyskupijos sinode. Nuo 1973 JAV LB Tarybos narys. 1978–88 PLB seimų narys, 1978–83 PLB Kontrolės k-jos pirmininkas, PLB IV ir V Seimo rezoliucijų k-jų pirmininkas. ALTo tarybos ir centro v-bos narys (1979). 1979–82 JAV LB Krašto v-bos pirmininkas. Nuo 1981 JAV LB Michigano apygardos v-bos pirmininkas. 1986–87 Lietuvių karių veteranų s-gos *Ramovė* Detroito sk. pirmininkas. 1988–91 JAV LB Garbės teismo pirmininkas.

KUTKUVIENĖ Jadvyga (**Vencevičaitė;** 1898.I.25 Žiogų dvare, Skapiškio vls., Rokiškio aps. - 1984.IV.27 Čikagoje, IL), dainininkė (mecosopranas). Dainininko A. Kutkaus žmona. G-ją baigė Šiauliuose. Dainuoti mokėsi Kauno muz. m-loje ir privačiai pas O. Pavlovą Kaune. 1920–44 Valstybės teatro operos solistė. 1929–30 tobulinosi Paryžiuje pas Gladkają-Kedrovą. 1941–43 dėstė Kauno konservatorijoje. 1944 dainavo Vilniaus operoje, dėstė muz. m-loje. Sukūrė ~ 50 vaidmenų: Amneris, Azucena, Ulrica (G. Verdi *Aida, Trubadūras, Kaukių balius*), Laura (A. Ponchielli *Gioconda*), Marta (D. Albert'o *Pakalnė*) ir kt. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947 Detmolde dainavo liet. pabėgėlių pastatytoje

Vytautas Kutkus

Jadvyga Kutkuvienė

G. Rossini operoje *Sevilijos kirpėjas.* 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Dėstė dainavimą muz. studijoje. Įdainavo plokštelę.

KUZIENĖ Teodora (**Stočkutė, Kuzas;** g. 1911. V.9 Kauksnujuose, Stačiūnų vls., Šiaulių aps.), visuomenininkė. Baigė Radviliškio prog-ją. 1932 atvyko į JAV. Baigusi Engelwoodo vakarinę m-lą, iki 1938 dirbo *Continental National* banke Čikagoje, IL. Yra Balzeko muziejaus ir jo Moterų gildijos narė. Amerikos liet. prekybos rūmų pirmininkė (1980 ir 1989), garbės direktorė. Dalyvavo Čikagos liet. moterų klubo, Lietuvos vyčių veikloje, buvo ALTo Čikagos sk. vicepirmininkė. Bendradarbiavo *Sandaroje, Drauge,* parašė straipsnių apie liet. išeivių gyvenimą. 1990 persikėlė į Orland Parką, IL.

KUZINSKAS Jonas (g. 1926.VI.3 Waukegane, IL), kunigas. Baigęs Švč. Marijos kunigų seminariją Mundeleine, IL, 1952 įšventintas kunigu. Kunigavo Čikagoje, IL: Šv. Tomo Apaštalo, Šv. Jurgio parapijose. Klebonavo Šv. Baltramiejaus, Waukegane, Marijos pergalės, Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo liet. parapijose. 1988–97 Švč. Mergelės Marijos Gimimo liet. parapijos klebonas Marquette Parke, IL. Organizavo demonstracijas už Lietuvos laisvę. Kardinolo J. Bernardino patarėjas ir Kunigų senato narys. Šv. šeimos vilos direktorių pirmininkas, arkivyskupijos katalikų kapinių direktorius. Šv. Kazimiero seserų vienuolyno kapelionas. Rūpinasi Motinos Marijos (K. Kaupaitės) beatifikacijos byla, yra jos postulatorius.

KUZMINSKAS Kazimieras (g. 1906.X.26 Panevėžyje), kunigas, visuomenės veikėjas. 1927 baigė Panevėžio g-ją. 1928–32 mokėsi Kauno kunigų seminarijoje ir VDU studijavo teologiją. 1932 įšventintas kunigu. Vikaru dirbo įv. parapijose, ilgiausiai Vabalninke; daug veikė su pavasarininkais, surengė regiono kongresą, įsteigė Katalikų veikimo centro biblioteką. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Innsbrucko un-te, Austrija, studijavo filosofiją, 1953 gavo filosofijos licenciato laipsnį. 1960 persikėlė į JAV, dirbo vikaru New Philadelphijoje, PA. Nuo 1965 Čikagoje, IL, įsijungė į Lietuvių katalikų religinės šalpos veiklą, rinko aukas. 1972 įsteigė jos rėmėjų org-ją, kuri pasivadinusi Lietuvos kronikos s-ga, leido ir vertė į kitas kalbas *Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką* (LKBK). Lankydamasis liet. telkiniuose JAV, D. Britanijoje ir Australijoje, įsteigė 70 šios s-gos skyrių aukoms rinkti. 1974–92 ši jo

Teodora Kuzienė

Kazimieras Kuzminskas

vadovaujama s-ga bendru 75 000 egz. tiražu Čikagoje išleido visus LKBK sąsiuvinius (10 t.), 1979–84 išleido t. 1, 2 ir 6 ispanų k., 1981–84 t. 1 ir 4 – anglų k. Organizavo LKBK siuntimą un-tų bibliotekoms, radijo ir TV stotims, žinių agentūroms, diplomatams ir tarpt. org-joms. Prikalbino kun. K. Gulbiną versti LKBK į vok. k. ir leisti Vokietijoje, o kun. V. Mincevičių – italų k. Romoje. 1993 grįžo į Lietuvą, gyvena Vilniuje.

KVEČAS Simas (1921.IX.8 Telšiuose – 1992. VII.5 Los Angelese, CA; palaidotas Čikagoje, IL), visuomenininkas. Mokėsi Telšių amatų m-loje. 1950 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, po kelerių metų – Kalifornijoje. Dirbo lėktuvų gamykloje. Vėliau turėjo savo verslą. Išėjęs į pensiją, aktyviai dalyvavo liet. visuom. veikloje. Veikė BALFo ir ALTo v-boje, buvo Kalifornijos kooperatyvo v-bos narys. Priklausė respublikonams, šauliams. Dalyvavo JAV LB veikloje (Santa Monicos sk. v-bos narys).

KVEČINSKAS Jonas Pranas (**Kwinn;** g. 1941 El Paso, TX), gydytojas oftalmologas. Baigęs Notre Dame un-tą, IN, įgijo bakalauro laipsnį. 1966 Čikagoje, IL, baigė Ilinojaus un-tą ir

įgijo gydytojo oftalmologo diplomą. Praktikuoja Čikagoje, kartu yra Ilinojaus un-to klinikinis profesorius asistentas.

KVEDARIENĖ Elena (**Červydaitė, Kvedaras;** g. 1915 Daugpilyje, Latvija), gydytoja odontologė. Baigė Kauno *Aušros* mergaičių g-ją, 1940 – VDU. Studijų metais priklausė korp. *Patria*. 1940–44 dirbo Kauno I poliklinikoje, Kaune ir Jiezne vertėsi priv. praktika. Pasitraukusi į Vokietiją, 1945–50 gydytojavo pabėgėlių stovyklose. Persikėlusi į JAV, 1953–55 dirbo Detroite, MI, Fordo ir Harperio ligoninių laboratorijų tyrimų skyriuose.

KVETKAS Vincas (g. 1894.I.27 Wilkes-Barre, PA), visuomenės veikėjas. 1924–34 Lietuvių Romos katalikų s-gos iždo globėjas (4 metus buvo iždininkas), nuo 1938 Vykdomosios tarybos sekretorius. 1954 parengė naują LRKS konstituciją. Lietuvių stebėtojų delegacijos narys JT steigimo (San Franciske, CA, 1945) metu. Priklauso JAV respublikonų partijai, nuo 1952 JAV respublikonų liet. tautinės grupės prie centrinio k-to narys.

KVIKLIENĖ Bronė (**Saladžiūtė;** 1910 Sankt Peterburge, Rusija – 1996.I.26 Čikagoje, IL), pedagogė. Kraštotyrininko, visuom. veikėjo B. Kviklio žmona. Grįžusi į Lietuvą, gyveno Vyžuonose, Utenos aps. Baigusi lituanistikos studijas VDU, mokytojavo Raseinių ir Kauno III g-joje. Veikė Ateitininkų federacijoje, bendradarbiavo spaudoje. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, dirbo Memmingeno ir Schwäbisch Gmündo liet. g-jose. 1951 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Padėjo vyrui rengti leidinį *Mūsų Lietuva* ir kitas knygas.

KVIKLYS Bronius (1913.XI.10 Zastrone, Daugailių vls., Utenos aps. – 1990.VIII.28 Čikagoje, IL), kraštotyrininkas, žurnalistas, visuomenės veikėjas. 1932 baigęs Utenos g-ją, studijavo VDU Teisių f-te ekonomiką, 1937 jį baigė. 1932–34 leidinių *Mūsų sportas, Kūno kultūra ir sveikata* administratorius. 1938–41 studijavo teisę VDU ir Vilniaus un-te. 1935–40 ir 1942–44 žrn. *Policija* techn. redaktorius ir administratorius. Vok. okupacijos metais dalyvavo antinacinės pogrindžio spaudos leidi-

Bronius Kviklys

me. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, aktyviai reiškėsi liet. visuom. veikloje, organizavo LB, buvo Lietuvos Raudonojo kryžiaus įgaliotinis. 1947–50 dėstė visuomenės mokslą ir geografiją liet. g-jose. Rašė į period. spaudą, išleido kn. *Lietuvių kova su naciais* (1946). 1951 persikėlęs į JAV, gyveno Čikagoje, dirbo fabrike. 1968–80 dirbo *Draugo* redakcijoje. Išleido kraštotyrinį veikalą *Mūsų Lietuva* (4 t., 1964–68; II leid. 1989–91 Vilniuje); jame aprašyta etnografinės Lietuvos, suskirstytos į zonas ir apskritis, miestų, miestelių, kaimų ir kt. vietovių geogr. padėtis, istorija, gausu kultūros faktų. Kitas reikšmingas veikalas – *Lietuvos bažnyčios* (6 t., 1980–87). Jame pateikta daugelio bažnyčių istorija, apibūdinama jų archit-ra. Abu leidiniai iliustruoti retomis fotografijomis. Dar parašė dok. knygas *Akademinė skautija* (1954), *Lietuviškoji išeivija JAV* (1976) ir kt. Bendradarbiavo LE, įv. šalių liet.

period. spaudoje (yra paskelbęs ~ 9000 straipsnių). Sukaupė lituanistinį archyvą, jame yra daug retų liet. knygų ir period. leidinių (spaudos draudimo laikotarpio, rezistencinės spaudos rinkiniai), rankraščių ir autografų, įv. dokumentų, nuotraukų, be to, numizmatikos (DLK monetų, Nepriklausomos Lietuvos pinigų), medalių, pašto ženklų ir kt. rinkinių; archyvo medžiaga buvo eksponuojama parodose. Priklausė LSS (nuo 1932 korp. *Vytis* narys, 1948–53 vadovas), buvo jos tarybos narys, garbės teismo pirmininkas. 1984 Popiežiaus Jono Pauliaus II už nuopelnus Katalikų Bažnyčiai apdovanotas aukso medaliu.

L

LABANAUSKAITĖ Ona (1901.X.14 Dovydžiuose, Kruopių vls., Šiaulių aps. – 1993.III.3 Putname, CT), spaudos darbuotoja, visuomenės veikėja. 1924 baigė Šiaulių mergaičių g-ją. Teisės studijas VDU baigė 1933. Socialinius ir polit. mokslus studijavo Lille un-te, Prancūzija. 1935 apgynė doktoratą. Įsijungusi į pavasarininkų veiklą, 1924 rengė pirmąjį jų kongresą Šiauliuose, 1938 kongresą Kaune. Buvo Pavasarininkių mergaičių s-gos pirmininkė, nuo 1938 garbės pirmininkė. Nuo 1928 Pavasarininkų federacijos pirmoji gen. sekretorė. 1937 suorganizavo katalikų jaunimo žrn. *Liepsnos* ir jį redagavo iki 1940. Redagavo dar *Moterį*, *Pavasarį*, *Jaunimo vadą*. Už *Ryto* straipsnius kaip ats. redaktorė buvo tautininkų valdžios baudžiama. Iš prancūzų k. išvertė keletą katalikų apologetikos knygų (Tomo Kempiečio *Kristaus sekimas*, 1930, R. Maederio *Katalikas esu*, 1932, J. S. Svensono *Kaip aš tapau kataliku*, 1932). 1939 įstojo į Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos seserų vienuoliją. Sovietams okupavus Lietuvą, veikė slapstydamasi. Vokiečių okupacijos metu Vilniaus un-te skaitė socialinių mokslų paskaitas. Kaune globojo vaikų invalidų prieglaudą ir išgelbėjo juos nuo sunaikinimo. 1943 išstojo iš vienuolijos. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, Landshute buvo stovyklos vadovė. 1949 persikėlė į

Ona Labanauskaitė

Ignas Labanauskas

Povilas Julius Labanauskas

JAV. Apsigyvenusi Čikagoje, IL, 1949–56 redagavo *Draugo* pirmąjį puslapį. Vėliau buvo šio dienraščio korespondentė JT Niujorke. Išleido kn. *Arkivyskupas Jurgis Matulevičius* (1949). Bendradarbiavo Toronte, Kanada, atgaivintoje *Moteryje.* Persikėlusi į Putnamą, vadovavo Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos seserų vienuolyno spaustuvei.

LABANAUSKAS Ignas (1923.II.15 Vigdoniškėse, Žemalės vls., Mažeikių aps.), gydytojas akušeris ginekologas. 1948 baigė Eberhardo Karlo un-tą Tübingene, Vokietija, ir įgijo gydytojo diplomą. Persikėlęs į JAV, 1950–51 stažavo Ilinojaus centr. ligoninėje Čikagoje. 1951 įgijo teisę verstis priv. praktika Ilinojaus valstijoje. 1953–55 tarnavo JAV kariuomenėje. 1955–58 atlikęs rezidentūrą, nuo 1958 vertėsi priv. praktika.

LABANAUSKAS Povilas Julius (g. 1908. XII.12 Nemakščiuose, Raseinių aps.), inžinierius, jūrų karininkas, žurnalistas. 1927 baigė Kauno *Aušros* g-ją. 1928–31 studijavo Livorno, Italija, karališkojoje laivyno akademijoje. 1931 baigęs akademiją, 1932–34 mokėsi Italijos karo laivyno karininkų aukštuosiuose kursuose. Nuo 1935 tarnavo laive *Prezidentas Smetona*, nuo 1939 – jo kapitonas. 1937 karines žinias gilino karininkų m-loje Toulone, Prancūzija. Veikė jūrų skautuose (skautas nuo 1921), Klaipėdos radiofone vedė jūros šaulių ir jūrininkystės valandėlę, buvo žrn. *Jūra* ir *Mūsų žinynas* redakcijų narys. 1940 pasitraukė iš Lietuvos, 1941 persikėlė į JAV. 1944 Kalifornijos technologijos in-te įgijęs inžinerijos magistro laipsnį, iki 1947 dirbo b-vėje *General Electric* inžinieriumi. 1947–50 dėstė Marquette un-te Milwaukee, WI. 1951–84 (iki pensijos) dirbo radijo stotyje *Amerikos balsas*: 1951 su K. Griniumi vedė pirmąją liet. programą; nuo 1952 redaktorius ir režisierius, nuo 1958 Müncheno, Vokietija, sk. darbuotojas, nuo 1960 P. Amerikos sk. vyr. režisierius Vašingtone, DC. 1952 parengė vieną pirmųjų liet. programų televizijoje. LE bendradarbis.

LABOKAS Vaclovas (**Valis;** g. 1908.V.2 Ruigiuose, Veiviržėnų vls., Kretingos aps.), gydytojas. Medicinos daktaras (1946). 1931 baigė Aukštesniąją komercijos m-lą Kaune ir įstojo į VDU Med. f-tą. Priklausė korp. *Gaja*. 1937 baigęs un-tą, 1938–44 dirbo Raudonojo

Vaclovas Labokas

kryžiaus ligoninėje Kaune, dėstė Med. seserų m-loje. 1941–42 korp. *Gaja* pirmininkas. Nuo 1941 Kaune vertėsi priv. praktika. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–46 bendrosios praktikos gydytojas Neuburge. 1946 tobulinosi Heidelbergo un-te, įgijo daktaro laipsnį. 1946–47 dėstė Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge. 1947 persikėlė į JAV. 1951 įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus valstijoje ir iki 1970 Čikagoje, IL, vertėsi priv. praktika. Priklauso JAV LB, VLIKui, BALFui, ALTui. Išleido kn. *Kraujo transfuzija ir jos reikšmė* (1938), paskelbė moksl. darbų.

LABOKIENĖ Aldona (**Vitartaitė, Valis;** g. 1922.V.1 Panevėžyje), gydytoja, dailininkė, visuomenės veikėja. Gyd. V. Laboko žmona. 1940 baigė Kauno *Aušros* g-ją. Studijavo mediciną VDU Kaune, vėliau Vienoje ir Innsbrucke, Austrija. 1949 persikėlė į JAV, Čikagą, IL. Dirbo hematologijos ir bakteriologijos laboratorijose, vėliau Loyolos un-to Farmakologijos tyrimų laboratorijoje. 1952 baigė Innsbrucko un-tą ir gavo gydytojos diplomą. Grįžusi į Čikagą, atliko chirurgijos rezidentūrą Weiss Memorialo ligoninėje. Dirbo ligoninėje asistente, kartu – vyro priv. kabinete. Dailės studijas pradėjo liet. dailininkų studijoje *69* ir Lietuvių dailės studijoje. Vėliau mokėsi Bogano koledže, jį 1970 baigė (už tapybos darbą laimėjo I premiją). Nuo 1970 studijavo Čikagos dailiųjų menų akademijoje (Academy of Fine Arts Chicago), ją 1973 baigė. Priklauso Liet. dailininkų d-jai, Liet. moterų dailininkių *Dailės* d-jai. Surengė individualinių parodų Čikagoje, Toronte, Kanada, ir St. Petersburge, FL. Dalyvavo amer. dailininkų parodose, už grafikos ir tapybos kūrinius laimėjo pirmąsias premijas. Nuo 1984 gyvena St. Petersburge. Aktyviai dalyvauja BALFo, JAV LB, JAV respublikonų partijos veikloje.

Aldona Labokienė

LACYTIS Martynas (1886.I.23 Klaipėdoje – 1978 Čikagoje, IL), pedagogas, M. Lietuvos veikėjas. 1907 baigė mkt. seminariją Klaipėdoje. Mokytojavo Klaipėdos kr. ir Klaipėdos miesto pradžios m-lose. Per I pasaul. karą Vokietijos kariuomenės karininkas, kuopos vadas; dalyvavo mūšiuose su Rusijos kariuomene. Nuo 1919 vėl mokytojavo Klaipėdoje. 1920–23 vadovavo chorui *Aidas*. Po 1923 Klaipėdos kr. sukilimo buvo Klaipėdos miesto komendantas. 1923–27 Vytauto Didžiojo g-joje Klaipėdoje mokė tikybos ir muzikos. 1927–37 Klaipėdos aps., 1937–39 Pagėgių aps. pradžios m-lų patarėjas. 1939 nacių, aneksuojančių Klaipėdos kraštą, buvo suimtas ir ištremtas į Lietuvos valstybę. Nuo 1939 Tauragės mkt. seminarijos direktoriaus pavaduotojas, nuo 1940 direktorius. 1943–44 Tauragės g-jos direktoriaus pavaduotojas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 Würzburgo liet. g-joje mokė muzikos ir anglų kalbos. Buvo M. Lietuvos tarybos, atsikūrusios Vokietijoje, narys, M. Lietuvos lietuvių patikėtinis gauti karo pabėgėlių statusą amerikiečių zonoje. 1949 persikėlė į JAV. Vargonininkavo ir vadovavo chorui Čikagos lietuvių evangelikų liuteronų *Tėviškės* parapijoje.

LAIKŪNAS Aleksandras (1912.V.24 Gelčiuose, Šiaulių aps. – 1986.XI.22 Clevelande, OH), pedagogas, žurnalistas, visuomenininkas.

Aleksandras Laikūnas

1930 baigęs Šiaulių mkt. seminariją, iki 1938 mokytojavo Šiaulių aps. pr. m-lose. 1938–40 VDU studijavo ekonomiką. Veikė jaunalietuvių org-joje, Lietuvių mokytojų s-goje, rašė į *Jaunąją kartą, Lietuvos aidą*. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945–49 redagavo *Mūsų kelią*, 1949 *Lietuvį*, 1947–48 *Im Ausland*. Liet. tremtinių bendruomenės tarybos narys. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande. 1970–77 žrn. *Naujoji viltis* red. kolegijos narys, nuo 1981 dirbo ir redaktoriumi. Clevelando Kultūros fondo kasininkas, nuo 1972 ALTo tarybos narys, 1967–68 PLB vicepirmininkas informacijos reikalams, nuo 1967 ALTS tarybos narys, 1965–73 *Vilties* d-jos v-bos pirmininkas, vėliau – v-bos vicepirmininkas. Bendradarbiavo *Dirvoje*.

LAMPSATIS Jurgis (g. 1912.II.3 Mozūriškėse, Trušelių vls., Klaipėdos aps.), pedagogas, chorvedys. 1933 baigė Klaipėdos mkt. seminariją (muzikos mokėsi pas V. Bajorą). 1940 Švietimo m-joje įgijo vid. m-los mokytojo cenzą. 1934–39 Šilutės ir 1940–44 Joniškio g-jose dėstė vok. kalbą ir muziką, vadovavo m-lų ir Šilutės evangelikų bažnyčios chorui. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, mokytojavo Augsburgo liet. g-joje. 1949 persikėlė į JAV. Apsigyvenęs Čikagoje, IL, dirbo braižytoju. 1959–80 liet. evangelikų liuteronų *Tėviškės* parapijos choro vadovas ir tarybos sekretorius. Giesmyno leidimo k-to narys. 1993 M. Lietuvos liet. d-jos valdybos sekretorius. 1992–93 M. Lietuvos fondo tarybos sekretorius. M. Lietuvos rezistencinio sąjūdžio narys. Išleido *Tėviškės* parapijos choro giesmių plokšteles *Liaudies giesmė* (1964) ir *Pranaše didis* (1972).

LAMPSATYTĖ Raminta (**Lampsatis, Kollars, Fischer;** g. 1950.III.11 Čikagoje, IL), pianistė, muzikologė, pedagogė. Ph. D. (1977). Pedagogo ir chorvedžio J. Lampsačio duktė. Skambinti fortepijonu mokėsi pas A. Naką. 1971 bakalauro laipsniu baigė Valparaiso un-to, IN, fortepijono ir germanistikos specialybes. Studijuodama koncertavo Čikagoje (1966 ir 1971), akompanavo dainininkams, chorams, instrumentininkams. Gavusi Fulbrighto stipendiją, nuo 1971 Berlyno valst. konservatorijoje studijavo moderniąją muziką, gavo daktaro laipsnį iš muzikologijos (doktoratas *E. Balsio ir J. Juzeliūno dodekafoniški kūriniai*). 1974–76 kaip akompaniatorė tobulinosi Salzburge, Austrija, Mozarteume, Hamburgo

Jurgis Lampsatis

Raminta Lampsatytė

muz. un-te. Nuo 1978 dėsto Hamburgo muz. un-te; profesorė (1982). Parašė studijas apie G. Mahlerio ir A. Schönbergo dainas, filosofės S. Langer estetiką. Turėjo fortepijono studiją. Vargonavo ir rengė koncertus Berlyne. Koncertuoja daugiausia kaip akompaniatorė su dainininkais (nuo 1974 dažnai su L. Šukyte), instrumentininkais. Dalyvavo tarpt. festivaliuose, koncertavo JAV, Kanadoje, P. Amerikoje, Europoje (ir Lietuvoje). 1971–77 V. Berlyno LB v-bos narė. Priklausė korp. *Neo-Lithuania*. Lietuvos kompozitorių s-gos garbės narė.

LANDSBERGIS Algirdas (g. 1924.VI.23 Kybartuose), rašytojas. Baigęs Kauno jėzuitų g-ją, 1941–43 studijavo VDU lietuvių k. ir lit-rą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Mainzo un-te studijavo kalbas ir lit-rą. Mokytojavo Wiesbadeno ir Kasselio liet. g-jose, redagavo žrn. *Žvilgsniai*. 1949 persikėlė į JAV. 1949–53 dirbo Brooklyno viešajame knygyne, 1956–66 Pavergtųjų Europos tautų sekretoriate. Brooklyno koledže, NY, studijavo anglų k., Columbijos un-te, NY, – lyginamąją lit-rą. 1957 gavo magistro laipsnį. Buvo žrn. *Lituanus* (1957), *Cinema-TV Digest* ir *Arena* (iki 1964) redakcijų narys. 1965–92 dėstė New Jersey valstijos Fairleigh Dickinsono un-te; nuo 1973 profesorius. Savo literatūrinę veiklą pradėjęs eilėraščiais, vėliau rašė prozos ir dramos kūrinius. Parašė modernistinį romaną *Kelionė* (1954, *Draugo* premija), psichologinių novelių: rink. *Ilgoji naktis* (1956), rink. *Muzika įžengiant į neregėtus miestus* (1979, LRD premija 1980). Svarbiausi dramos veikalai: *Penki stulpai turgaus aikštėje* (1966, anglų k. 1968, JAV LB Clevelando apygardos lit-ros premija), komedija *Meilės mokykla* (1965), *Vėjas gluosniuose; Gluosniai vėjuje* (1973), *Šventas narvas* (1977), rink. *Trys dramos* (1980), *Vaikai gintaro rūmuose* (1985, JAV LB dramos premija), komedija *Onos veidas* (1985, JAV LB dramos premija). Yra parengęs liet. prozos (*The Green Oak*, 1962) ir poezijos (*The Green Linden*, 1964) antologijas anglų k., parašęs libretą J. Kačinsko operai *Juodas laivas* (1975), straipsnių ir įvadų kt. leidiniams, išvertęs knygų į anglų k. Lietuvoje 1992 išleista prozos rinktinė ir *Kelionės muzika*. Proza elegantiška, turi humoro, ironijos ir satyros elementų, dramaturgija – kai kada patetiška, poetiška, dokumentiškai autentiška, kartais farsiška, para-

Algirdas Landsbergis

doksali, pasakiška. Ir prozai, ir dramaturgijai būdinga išradingumas, intelektualumas, dinamika, lyriniai intarpai, šmaikštūs gyvi dialogai. Kai kurios pjesės yra statytos (keliomis kalbomis) JAV, Kanados, Australijos, t. p. ir Lietuvos teatruose. Priklauso Liet. rašytojų d-jai, PEN klubui.

LANDŽIUS Juozas (**Seymour;** 1894 Hazletone, PA – 1967 Bostone, MA), gydytojas. JAV kariuomenės pulkininkas. Mokėsi Websterio un-te, MO, jį baigė bakalauro laipsniu. 1919 baigė Gydytojų ir chirurgų koledžą Bostone; M. D. Specializavosi gydyti ausų, nosies ir gerklės ligas. Bostone vertėsi priv. praktika. Amerikos legiono Dariaus ir Girėno posto vadas, ALRKS, SLA narys. Priklausė amer. med. d-joms, buvo South Bostono med. d-jos pirmininkas.

LANIAUSKAS Simonas (1908.X.27 Nevarėnuose, Telšių aps. – 1982.III.17 Clevelande, OH), ekonomistas, pedagogas, visuomenininkas. Mokėsi Viekšnių g-joje, Telšių mkt. seminarijoje ir suaugusiųjų g-joje Kaune. 1934–38 dirbo savaitraščio *Mūsų laikraštis* redakcijoje, vėliau – geležinkelių v-boje, 1939–42 Švietimo m-joje. Studijavo ekonomiką VDU, vėliau Vilniaus un-te; 1942 jį baigė. Buvo veiklus ateitininkas, studentų žemaičių S. Daukanto d-jos narys. 1942–44 Kooperatyvų s-gos veikėjas. Okupacijos metais dalyvavo pasipriešinimo kovoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją, mokytojavo Blombergo liet. g-joje. 1945–46 Moksleivių ateitininkų centro įgaliotinis anglų zonoje. 1947–48 Göttingeno liet. prog-jos direktorius, vėliau Diepholzo liet. g-jos mokytojas. Nuo 1949 gyveno JAV, Clevelande. 1950–52 Ateitininkų federacijos vyr. v-bos narys, nuo 1954 BALFo vienas direktorių.

LAPAS Edvardas (g. 1921.II.13 Kamkoje, Ukraina), elektronikos inžinierius, visuomenininkas. 1941–44 studijavo VDU Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1949 persikėlė į JAV. 1954 baigė De Vry technologijos in-tą Čikagoje, IL. 1956–84 buvo b-vės *Melrose Park TV and Appliance* partneris. 1977–82 *Melrose Park Savings and Loan* banko direktorių tarybos na-

Edvardas Lapas

rys. Aktyviai reiškėsi liet. sportinėje ir kultūrinėje veikloje. Nuo 1976 Amerikos liet. prekybos rūmų narys. 1976–77 Čikagos liet. golfo klubo, 1977 ir 1981 Š. Amerikos liet. fizinio auklėjimo ir sporto s-gos (ŠALFAS) golfo pirmenybių k-to pirmininkas. 1980 VI lietuvių tautinių šokių šventės, 1983 Pasaulio liet. dienų lėšų telkimo, 1991 Lietuvių muz. festivalio k-tų narys. Priklauso ALIAS (1984–85 v-bos narys).

LAPAS Raimundas Marius (g. 1954.VI.1 Čikagoje, IL), bibliotekininkas, žurnalistas. Inžinieriaus E. Lapo ir visuom. veikėjos V. Lapienės sūnus. 1969–76 dirbo Liet. muzikologijos archyve Čikagoje. 1975–76 studijavo filologiją Fribourgo un-te Šveicarijoje. Rosary koledže River Foreste, IL, 1976 įgijo magistro laipsnį (pranc. kalba). 1978 tame pačiame koledže magistro laipsniu baigęs bibliotekininkystę, iki 1981 dirbo Čikagos viešojoje b-koje. 1981–89 Melrose Parko, IL, viešosios b-kos gen. direktorius. Nuo 1978 dirba liet. radijuje. 1978–80 *Margučio* laidų redaktorius, 1980–81 *Muzikinio kaleidoskopo* vyr. redaktorius ir leidėjas. Nuo 1986 *Žemė L Productions* radijo laidų autorius ir redaktorius: *Žemė L* (1986–91), *Vairas* (nuo 1991), *Labas rytas* (1991–92), *Rytmečio ekspresas* (1991–95), *Vakarinės nau-*

Raimundas Marius Lapas

jienos (1993–94), *Konrado kavinė* (1994), *Pupų Dėdės pastogė* (1994), *Tiltas* (nuo 1994), *XXI amžius* (1995), *Versmė* (nuo 1995), *Piko valanda* (1995–96), *Studija R* (nuo 1996); rengiant laidas, talkina žmona R. Zdanavičiūtė. Nuo 1972 bendradarbiauja išeivijos period. leidiniuose (*Drauge, Dirvoje, Pasaulio lietuvyje, Akiračiuose*), nuo 1995 ir Lietuvos spaudoje. Paskelbė straipsnių kultūros temomis, Lietuvos pašto istorijos tyrinėjimų. Sudarė *A Catalog of Lithuanian Revenue Stamps* (1971). Parengė ir išleido žinyną *Ten, ekrane sužibus: Amerikos lietuvių kinematografija 1909–1979* (1983). Skaitė pranešimus IV ir V MKS.

LAPĖ Pranas (g. 1921.I.11 Klaipėdoje), grafikas, tapytojas. 1943 baigė Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės in-tą. Per II pasaul. karą išvežtas vokiečių, gyveno Suomijoje, vėliau Norvegijoje, Švedijoje. Švedijoje 1945–46 studijavo A. Beckmano dailės m-loje, 1947–49 joje mokytojavo. Sukūrė knygų viršelių, freskų (Karlstado, Švedija, rotušėje, 1948; Stokholmo pašto muziejuje, 1949). 1949 apsigyveno JAV. 1957–70 dailės mokytojas ir dep-to vadovas Rowaytone, CT, 1972–78 dailės mokytojas Belmonte, MA. Sukūrė knygų iliustracijų (A. Baranausko *Anykščių šilelis*, 1961; Maironio *Baladės*, 1966; A. Gustaičio *Pakelėje į pažadėtąją žemę*, 1986, ir kt.), knygų viršelių, estampų, freskų bažnyčioms, scenografijos, tapybos darbų (*Rudens elegija*, 1981). Surengė individualinių parodų (1965 Long Islande, NY, 1969 Čikagoje, IL, 1981 Brooklyne, NY, ir kt.), dalyvavo grupinėse (1988 išeivijos dailininkų kūrybos parodoje Vilniuje eksponuotus darbus padovanojo Lietuvos dailės muziejui). Niujorko liet. dailininkų s-gos narys (kurį laiką pirmininkas).

LAPELIS Petras (1889.VIII.24 Rokiškio aps. – 1950 Čikagoje, IL), kunigas. 1907 mokėsi Seinų kunigų seminarijoje. 1908 atvyko į JAV. Kirilo ir Metodijaus seminarijoje Orchard Lake, MI, tęsė teologijos studijas. 1912 su kitais įsteigė ALRK moksleivių susivienijimą (nuo 1912 pirmininkas, 1912–14 susivienijimo leidinio *Moksleivis* redaktorius). 1914 įšventintas kunigu. Iki 1917 buvo liet. Šv. Kryžiaus parapijos Čikagoje vikaras, Visų Šventųjų parapijos Roselande (Čikagos dalis) klebonas. 1917 grįžęs į Lietuvą, Švėkšnos *Saulės* g-jos kapelionas. 1940 pasitraukė į Vokietiją. Po karo Bad Wörishofeno, Vokietija, liet. stovyklos kapelionas. 1947 persikėlė į JAV. Buvo Švč. Mergelės Marijos Gimimo liet. parapijos Či-

Pranas Lapė

Petras Lapelis

kagoje vikaras. Reiškėsi liet. kult. veikloje. Slap. Vaidevutis išspausdino eilėraščių, išvertė E. Loebo kn. *Kultūra ir spauda* (1912), išvertė ir sulietuvino scenos veikalų. Suredagavo *Amerikos lietuvių katalikų metraštį* (1916). Lietuvos periodinėje spaudoje paskelbė straipsnių. Parašė monografijas *Šv. Kazimieras, Lietuvos karalaitis* (1915), *Kristupas Kolumbas, didysis jūrų romantikas* (1938 Lietuvoje), *Prelatas Kazimieras Šaulys* (1949).

LAPIENĖ Pranė (1907.XII.31 JAV – 1972.IV.22 Stony Brooke, NY), mecenatė, visuomenės veikėja. Vaikystę praleido Lietuvoje (Biržuose). Mokėsi Biržų g-joje, Panevėžio mkt. kursuose, privačiai. 1926 išlaikiusi jaunesniojo mokytojo egzaminus, dirbo pradinėse m-lose. 1929 sugrįžusi į JAV, kas antri metai lankydavosi Lietuvoje. BALFo direktorė; dirbo prie BALFo veikusioje našlaičių k-joje, buvo jos sekretorė, vėliau – pirmininkė. Daugelio laikraščių bendradarbė. 1940–41 žurnalo *Lietuva* redaktorė, 1946–47 savaitraščio *Vienybė* moterų skyriaus redaktorė. Po II pasaul. karo savo vasarnamyje (Stony Brooke) apgyvendindavo į JAV atvykstančius lietuvius; vėliau čia rengė lietuvių dailininkų (tarp jų A. Galdiko, V. K. Jonyno, A. ir V. Kašubų, P. Kiaulėno) parodas, savo lėšomis leido parodų katalogus. Amerikiečių visuomenę pažindino su lietuvių kultūra.

LAPIENĖ Vilhelmina (**Kubiliūtė**; 1923.I.25 Šešuoliuose, Ukmergės aps. – 1994.V.28 Lemonte, IL; palaidota Čikagoje, IL), visuomenės veikėja. Inžinieriaus E. Lapo žmona. 1941–44 mokėsi Ž. ū. akademijoje Dotnuvoje. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, prancūzų zonoje dirbo pas Lietuvos gen. konsulą A. Trimaką, vėliau – UNRRA ir IRO Stuttgarto emigracijos skyriuose. 1949 persikėlė į JAV. 1956–86 b-vės *Melrose Park TV and Appliance* Čikagoje vadybininkė. Aktyviai dalyvavo liet. visuom. veikloje, rūpinosi liet. spaudos išlaikymu. Priklausė JAV LB Melrose Parko skyriui, Lietuvos dukterų d-jai, Čikagos Moterų klubui (nuo 1975), ALIAS Moterų pagalbiniam vienetui (v-bos narė, 1973–74 pirmininkė). 1976 V lietuvių tautinių šokių šventės, 1973, 1981 ir 1985 MKS, 1982–83 Pasaulio liet. dienų rengimo k-tų narė. 1981, 1983, 1986 ir 1987 dirbo laikr. *Draugas* renginių k-te. 1982–87 Čikagos liet. golfo klubo v-bos narė, 1982–88 Balzeko liet. kultūros muziejaus Moterų gildijos direktorė.

Vilhelmina Lapienė

Antanas Lapinskas

LAPINSKAS Antanas (1908.XI.19 Čikagoje, IL – 1995.XII.27 ten pat), advokatas, visuomenininkas. Čikagoje baigė pradžios mokslą. 1919 su tėvais atvyko į Lietuvą. Šiauliuose baigė g-ją. Aktyviai dalyvavo skautų veikloje. 1926 grįžo į JAV. Dirbo *Marquette National* banke Čikagoje. Studijavo De Paulo un-te, jį baigė, įgydamas advokato profesiją. Per II pasaul. karą tarnavo JAV kariuomenėje, gavo pirmojo leitenanto laipsnį. Vėliau daug metų buvo *Mutual Federal Savings and Loan* b-vės Čikagoje advokatas ir direktorius. Aktyvus Lietuvos vyčių veikėjas: 1930–31 centro vicepirmininkas, 1931–34 pirmininkas; 1930–33 ir 1936–37 žrn. *Vytis* redaktorius. Apie 30 metų *Margučio* radijo laidos pranešėjas. Čikagos liet. respublikonų lygos pirmininkas, 1953–58 ALTo v-bos vicepirmininkas.

LAPINSKAS Darius (g. 1934.III.9 Jurbarke), kompozitorius, dirigentas. Lietuvoje muzikos mokėsi pas vargonininką J. Beinorių. 1944 su tėvais pasitraukęs į Vokietiją, Hamburge mokėsi pas S. Gailevičių. 1950 persikėlė į JAV. Nuo 1952 gyveno Bostone, MA. Čia privačiai mokėsi muz. teorijos, lankė fortepijono ir dirigavimo pamokas pas komp. J. Kačinską. 1957 Bostone baigė N. Anglijos konservatoriją (mokėsi pas F. J. Cook). 1957–58 studijas gilino Vienoje pas H. Swarowsky, 1958–60 – Stuttgarto konservatorijoje Vokietijoje pas H. Reuterį. 1960–65 Stuttgarto operos dirigento padėjėjas ir Tübingeno dramos teatro dirigentas, kompozitorius. Dirigavo Stuttgarto radiofono, filharmonijos ir Mannheimo operos orkestrams (laimėjo Württembergo premiją). 1965 grįžo į JAV. Nuo 1967 gyveno Čikagoje, IL. Surengė savo kūrinių koncertų Niujorke, NY, Čikagoje (abu 1965), Bostone (1966). 1968 ir 1978 gastroliavo P. Amerikoje. Nuo 1982 Naujosios Čikagos operos vadovas. Sukūrė operas *Lokys* (1966, libretas V. Bogutaitės), *Maras* (1967), *Dux Magnus* (1984 Toronte ir 1989 Vilniuje; abiejų libretai K. Bradūno); kantatas *Mirtis neviešpataus* (1955), *Cantata declamata* (1966, A. Mackaus tekstas), *Tolminkiemio kantata* (1980, pagal K. Donelaičio *Metus*); baletus *Dalia* (1964), *Infinitus* (1972); koncertų altui ir orkestrui, fortepijonui, styginiams ir mušamiesiems instrumentams; siuitų fortepijonui (*Nakties sodai*); vokalinius ciklus *Haiku* (1961), 12 dainų mecosopranui ir orkestrui, *Ainių dainos* (1967), *Septynios vienatvės* (1969, pagal O. Milašių), kitų simfoninės ir vokalinės muzikos kūrinių. Muzika moderni, vyrauja polifonija, dramatiška nuotaika (yra ir lyrinių intarpų); būdinga

Darius Lapinskas

laisva forma, įvairus ritmas, dažni metro pasikeitimai. 1994–95 dėstė Lietuvos muz. akademijoje, subūrė grupę *Jaunoji opera*. Lietuvoje pastatytos operos: *Charles iš Danbury* (1994 Vilniuje), *Karalius Mindaugas* (1994 Jurbarke), *La Vida* (1996 Vilniuje). Aktyviai dalyvauja kultūrinėje veikloje: režisuoja spektaklius (A. Landsbergio *Šventasis narvas* Clevelande, OH, 1978; A. Gustaičio *Mėnulio užtemimas* Bostone, 1982), akompanuoja koncertuose, spaudoje recenzuoja muz. kūrinius ir renginius. 1984 gavo JAV LB Kultūros tarybos teatro premiją.

Jonas Juozas Lapinskas

LAPINSKAS Jonas Juozas (John Joseph **Lapinski**; g. 1961 Melrose Parke, IL), teisininkas. 1983 baigė ekonomiką Elmhursto koledže, IL, bakalauro laipsniu, 1987 – Ilinojaus technologijos in-to Čikagos–Kento teisės koledžą; J. D. Šiame koledže dėsto teisę, studijuoja finansų teisę magistro laipsniui. Mokydamasis koledže, įsteigė Amerikos lietuvių teisės studentų d-ją. Dirbo Ilinojaus valstijos Du Page rajono prokuratūros vyriausiuoju administratoriumi. Iki 1989 vertėsi privačia advokato praktika. 1989 paskirtas vienu Arbitražo administratorių ir padėjėjų, padėjo sudaryti privalomo arbitražo programą. 1990 įsteigė teisininkų d-ją (Baltic Bar Association); joje Amerikos lietuviai, latviai ir estai teisininkai akcentavo Baltijos šalių nepriklausomybę. 1992–95 Ilinojaus valstijos Aukščiausiojo teismo administracijos direktoriaus pavaduotojas. Yra SLA teisinis patarėjas. Paskelbė > 20 straipsnių teisės klausimais (*A Short History of Diplomatic Relations Between the United States and the Republic of Lithuania*, 1990, ir kt.).

LAPKUS Danas (g. 1964.IV. 4 Šiauliuose), dailėtyrininkas. 1989 baigė Lietuvos dailės in-tą, dirbo Dailės parodų rūmuose Vilniuje. Nuo 1990 gyvena Čikagoje, IL, studijuoja Ilinojaus un-te meno istoriją ir liet. lit-rą. Dirba Balzeko liet. kultūros muziejuje kuratoriumi (nuo 1991), Čikagos lituanistinėje m-loje (nuo 1992), vertėju (nuo 1993). *Metmenų* žrn. dailės sk. redaktorius. Dalyvauja Amerikos lietuvių dailės d-jos veikloje, rašo apie dailę (*Drauge, Metmenyse*), rengia pranešimus.

LAPŠIENĖ Juozė (g. 1905.X.8 Pikeliuose, Linkuvos vls., Šiaulių aps.), pedagogė. 1935 VDU baigė germanistikos ir lituanistikos studijas. Studijuodama redagavo žrn. *Naujoji vaidilutė*, bendradarbiavo jame. Mokytojavo Seinų *Žiburio* g-joje Lazdijuose, 1935–39 Kėdainių g-joje, 1940–44 Šiaulių vid. m-loje, Kauno VI ir *Aušros* mergaičių g-jose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 mokytojavo Hanau stovyklos liet. g-joje. Į JAV persikėlė 1949, apsigyveno Bostone, MA. 1950–60 dirbo Bostono aukštesniojoje lituanistinėje m-loje. Prisidėjo prie Lietuvos krikšto jubiliejaus minėjimo Bostone. Priklauso ateitininkams, JAV LB.

LASKAUSKAS Adomas (1887.VI.18 Lagedžių dvare, netoli Anykščių – 1969.VIII.24 Baltimorėje, MD), gydytojas. 1908 baigė Mintaujos g-ją, Latvija, 1914 Tartu un-to, Estija, Med. f-tą. Kurį laiką gyveno Suomijoje. Per I pasaul. karą tarnavo Rusijos kariuomenėje gydytoju, 1916 pateko į vokiečių nelaisvę. 1918 grįžęs į Lietuvą, iki 1923 tarnavo Lietuvos kariuomenėje karo gydytoju, rūpinosi karo ligoninių steigimu Kėdainiuose ir Palangoje; med. tarnybos kapitonas. Vertėsi priv. praktika Kavarske ir Anykščiuose. Specializavosi gydyti akių ligas, ypač trachomą. Užėjus bolševikams, 1940 suimtas ir iki karo pradžios kalintas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, dirbo gydytoju Ingolstadto liet. pabėgėlių stovykloje. 1949 persikėlė į JAV ir apsigyveno Baltimorėje.

Julijonas Kęstutis Laskauskas

LASKAUSKAS Julijonas Kęstutis (g. 1922.XII.8 Lagedžių dvare, Anykščių vls.), visuomenininkas. Gydytojo A. Laskausko sūnus. Baigė Kauno *Aušros* berniukų g-ją. 1942–44 dirbo Anykščių vaistinėje techniku. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, gyveno Ingolstadto pabėgėlių stovykloje. Dirbo įv. darbą UNRRA ir IRO. Stovykloje atkūrė skautų org-ją, buvo tunto adjutantas, vadovavo Vyčių būreliui. 1942–44 Anykščiuose ir 1946–49 Ingolstadte vaidino teatro mėgėjų spektakliuose. 1949 persikėlė į JAV. 1953–87 dirbo mėsos gaminių ir prieskonių įmonėse; skyriaus vedėjas, technikas. Nuo 1953 vadovauja Baltimorės, MD, liet. radijo programai; už šią veiklą 1991 apdovanotas JAV LB Kultūros tarybos premija. Dalyvauja JAV LB, Lietuvių namų veikloje (vienas direktorių). 1982 savo namuose įrengė spec. telefoną (per jį buvo galima sužinoti liet. gyvenimo naujienas).

LAUCEVIČIUS Antanas (1892.II.23 Kelmėje, Raseinių aps. – 1975 Čikagoje, IL), teisininkas. Rašytojų B. Laucevičiaus-Vargšo ir S. Lauciaus brolis. Baigė g-ją Kaune. Nuo 1925 apylinkės teisėjas Kretingoje, Vabalninke, Semeliškėse. 1930 baigė VDU Teisių f-tą. 1933 paskirtas apylinkės tardytoju Kuršėnuose. Nuo 1940 Vilniaus apygardos tardytojas, nuo 1942 Vilniaus ir Kauno apygardų teismų teisėjas. 1944 pasitraukė iš Lietuvos. 1945–49 gyveno Vokietijoje, Lübecko liet. stovykloje. 1950 persikėlė į JAV. Bendradarbiavo *Teisininkų žiniose*.

LAUCIENĖ Ilona (**Balytė**; g. 1935.XII.2 Kaune), bibliotekininkė, visuomenininkė. 1953 baigė Marijos m-lą (Maria High School) Čikagoje, IL. 1967 De Paulo un-te Čikagoje įgijo bakalauro laipsnį (sociologija). 1978 Rosary koledže River Foreste, IL, magistro laipsniu baigė bibliotekininkystę. 1978–80 Prairie Trailso viešosios b-kos Burbanke, IL, Vaikų sk. vedėja. 1980–87 Bridgeviewo, IL, viešosios b-kos Katalogavimo ir techninio skyriaus vedėja. Aktyviai dalyvauja skautų veikloje. 1969–87 *Aušros vartų* tunto vadovė, 1983–85 tuntininkė. 1976–80 ir 1988–90 Liet. skaučių seserijos vadijos narė. 1978–80 ASS Čikagos sk. pirmininkė. 1979–83 PLB v-bos narė. Serijos *Lietuvos pogrindžio spauda* redakcijos narė. Nuo 1995 Lietuvių katalikų religinės šalpos direktorė, APPLE mokytojų vasaros kursų Lietuvoje programos administratorė. Apdovanota skautų Pažangumo, Tėvynės dukros žymenimis, ordinu *Už nuopelnus*.

LAUCIS Augustinas (g. 1915.V.28 Knabikuose, Mažeikių aps.), gydytojas. 1934 baigęs Mažeikių g-ją, VDU studijavo mediciną. 1936 buvo pašauktas atlikti karo prievolę. 1937 baigė Karo m-los aspirantų kursus; leitenantas. 1940 baigęs VDU, dirbo Šiauliuose. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1944–45 dirbo Innsbrucko chirurgijos klinikoje Austrijoje, 1945–48 – Šveicarijos ligoninėse. 1948 persikėlė į Argentiną. Gydytojavo Buenos Airėse, Comollo mieste ir Ugnies Žemėje. 1951 apsigyveno JAV. Stažavo ligoninėje Evergreen Parke, IL. 1958 persikėlė į Niujorko valstiją, dirbo protiškai atsilikusių vaikų sanatorijoje, vėliau Mount Olive, IL, vertėsi priv. praktika. Bendradarbiavo *Žemaičių prieteliuje, Laike*. Priklausė pavasarininkams, buvo korp. *Gaja* pirmininkas.

Stasys Laucius

LAUCIUS Stasys (**Laucevičius;** 1897.X.11, n. s. X.23 Kelmėje, Raseinių aps. – 1965.VI.15 Čikagoje, IL), rašytojas. Rašytojo B. Laucevičiaus-Vargšo ir teisininko A. Laucevičiaus brolis. Baigė g-ją Sankt Peterburge. Per I pasaul. karą tarnavo Rusijos kariuomenėje, buvo fronte, mokėsi Kijevo karo m-loje. 1918 grįžęs į Lietuvą, stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. 1921 išėjo į atsargą, vėliau gavo kapitono laipsnį. Mokytojavo pr. m-lose, 1943–44 dirbo *Ateities* redakcijoje Kaune. Periodikoje slap. Stella išspausdino eiliuotų satyr. kūrinių. Išleido eilėraščių rink. *Pirmoji banga* (1927), rink. *Satyros* (1928), poemą *Vytauto karžygiai* (1932). Sukūrė dramų (*Laisvės kelias*, *Ugninis ratas*, abi 1931, *Kelias iš pelkių*, 1936, *Žydinti žemė*, 1937, *Signalas*, 1938, ir kt.). 1944 pasitraukęs į Vokietiją, Grevene dėstė liet. k. ir lit-rą prekybos m-loje, 1946–47 redagavo stovyklos laikr. *Mūsų žodis*. Gyveno Londone, vėliau persikėlė į JAV. Išeivijoje išleido eilėraščių vaikams rink. *Po pilkais debesėliais* (1947), vienaveiksmių pjesių rink. *Raudonoji melodija* (1953), poemą *Respublika* (1961). Rankraščiuose liko dramos *Paskutinė viltis* ir *Ponios Žydrienės bendrabutis*. Nemaža veikalų pastatyta išeivijos mėgėjų teatruose. 1996 Vilniuje išleista kūrybos rinktinė *Nereikia laurų man*.

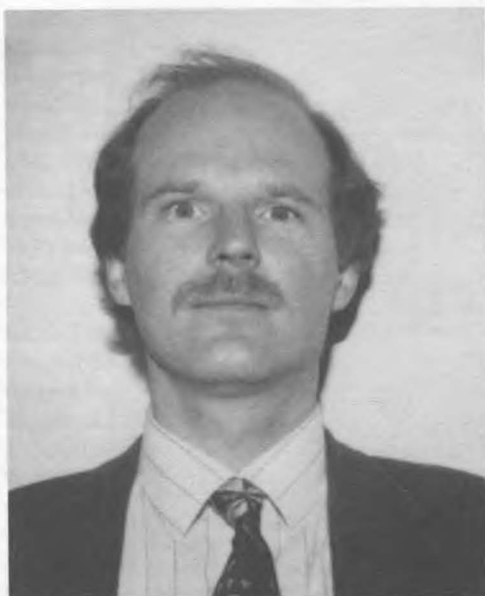
LAUČKA Juozas Bronius (1910.I.23 Brocktone, MA – 1993.IX.9 Bethesdoje, MD, Vašingtono priemiestis), teisininkas, politologas, žurnalistas, visuomenės veikėjas. 1910 su tėvais atvyko į Lietuvą. Mokėsi Panevėžio g-joje. 1927–28 Moksleivių ateitininkų Panevėžio rj. pirmininkas, Ateitininkų s-gos centro v-bos sekretorius, nuo 1929 pirmininkas. 1928 baigęs g-ją, studijavo Lietuvos un-te teisę. 1930 grįžo į JAV. Bostone, MA, redagavo Liet. darbininkų s-gos laikr. *Darbininkas*, buvo tos s-gos gen. sekretorius. 1933 vėl atvyko į Lietuvą; čia 1936 baigė VDU Teisių f-tą. Un-te vadovavo Studentų ateitininkų s-gai, įsteigė korp. *Justitia*. 1936 pavasarininkų org-jos siunčiamas su J. Leimonu važinėjo po JAV liet. telkinius, skaitė paskaitas. 1936–45 Brooklyne, NY, redagavo savaitraštį *Amerika*, gilino teisės studijas Columbijos un-te Niujorke, NY. 1938–39 pirmininkavo k-tui, rengusiam Liet. dieną Pasaul. parodoje Niujorke. Vienas ALTo steigėjų, 1940–51 jo tarybos narys, vicepirmininkas. BALFo pirmosios centro v-bos narys, reikalų vedėjas, vėliau gar-

Juozas Bronius Laučka

bės narys. 1940 dalyvavo liet. delegacijoje pas prezidentą F. Rooseveltą. 1941–46 ALRKF pirmininkas. 1943–51 Liet. kultūros in-to vicepirmininkas. 1949 III Amerikos lietuvių kongreso Niujorke rengimo k-to pirmininkas. Nuo 1945 dirbo Amerikos katalikų šalpos org-joje, rūpinosi liet. pabėgėlių atvykimu į JAV. 1951 pradėjo dirbti *Amerikos balso* radijuje: vadovavo liet. skyriui Vašingtone, DC, 1952 suorganizavo liet. skyrių Münchene ir jam vadovavo, 1958–66 liet. skyriaus vedėjo pavaduotojas ir redaktorius Vašingtone, 1970–72 liet. tarnybos redaktorius ir komentatorius. 1966–70 tvarkė Amerikos radijo V. Berlyne kult. laidas. 1975 suorganizavo *Laisvosios Europos* radijo liet. tarnybą ir iki 1978 jai vadovavo, vėliau ilgus metus talkino kaip korespondentas. 1963 Georgetowno un-te Vašingtone įgijo politologijos magistro laipsnį. Aktyviai dalyvavo ateitininkų veikloje: 1948–51 s-gos, 1952–58 ir 1974 sendraugių pirmininkas, 1978–83 Ateitininkų federacijos vadas. Paskelbė daug straipsnių politikos, kultūros ir kt. klausimais. Išleido straipsnių rink. *Žvilgsniai per Atlantą į Lietuvą* (1992 Vilniuje). Už veiklą ir nuopelnus Bažnyčiai Popiežius Jonas Paulius II 1984 jį pakėlė į šv. Silvestro riterius.

LAUČKAITĖ Izabelė T. (g. 1951.X.9 Niujorke, NY), bibliotekininkė. Teisininko, politologo, žurnalisto, visuomenės veikėjo J. B. Laučkos duktė. 1973 bakalauro laipsniu baigė Marylando un-tą, 1974 jame gavo magistro laipsnį (bibliotekininkystė). Po to dirbo m-lose; nuo 1982 švietimo programų direktorė Amerikos dujų b-vėje Rosslyne, VA. Bendradarbiauja žrn. *School Library, Lituanus.* Ateitininkė (Vašingtono, DC, ateitininkų v-bos narė). LKMA, Vašingtono liet. katalikų misijos k-to narė.

LAUKAITIS Juozas P. (g. 1956.III.3 Bostone, MA), gydytojas reumatologas. 1979 baigė Rochesterio, NY, technologijos in-tą ir įgijo pram. inžinieriaus bakalauro laipsnį. 1983 baigė Niujorko un-to Upstate med. koledžą Syracuse, NY; M. D. 1983–86 stažavo ir specializavosi George Vašingtono un-to ligoninėje Vašingtone, DC, 1986–88 joje dirbo. Nuo

Juozas P. Laukaitis

1988 verčiasi priv. praktika. 1988–92 George Vašingtono un-to Med. m-los klinikinis profesorius asistentas, dar ir Vašingtono sveikatos pagalbos org-jos konsultantas. Skaitė paskaitas JAV ir 1993 Lietuvoje. Paskelbė moksl. straipsnių. Priklauso amer. profesinėms org-joms, PLGS. Ateitininkas (1975 Amerikos liet. studentų ateitininkų s-gos vicepirmininkas). 1977–79 Liet. jaunimo s-gos Rochesterio sk. pirmininkas, 1991–92 JAV LB Vašingtono sk. vicepirmininkas. 1991–93 Lietuvių katalikų rel. šalpos fondo, 1992–93 Lietuvos ambasados JAV sveikatos reikalų patarėjas. Šoko tautinius šokius, vaidino Rochesterio liet. dramos būrelio pastatymuose, 1970–75 orkestro *Slibinas* vadovas.

LAUKAITIS Vincas (g. 1900.I.23 Baltimorėje, MD), teisininkas, visuomenės veikėjas. Teisės daktaras (1928). 1921 baigė Marylando teisės m-lą. 1926 Vašingtono tautiniame in-te įgijo magistro laipsnį, vėliau apgynė disertaciją ir gavo teisės daktaro laipsnį. 1928–29 studijavo Johnso Hopkinso un-te Baltimorėje polit. ekonomiją. 1928–32 Baltimorės prokuroro padėjėjas civiliniams reikalams. 1935–37 Susisiekimo teismo teisėjas. 1948 Marylando

Vincas Laukaitis

imigrantų k-jos pirmininkas. 1951–55 Baltimorės policijos teismo teisėjas, nuo 1957 centr. pašto viršininkas. Priklausė JAV respublikonų partijai; 1953 respublikonų kandidatas į Kongresą. Dalyvavo liet. veikloje: liet. respublikonų klubo vadovas, Baltimorės liet. dainos d-jos iniciatorius ir vadovas, ALTo Baltimorės skyriaus pirmininkas, 1944–52 SLA centro, vėliau kontrolės k-jos pirmininkas. 1945 ALTo atstovas JT konferencijoje San Franciske, CA. Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino ordinu (1936).

LAURAITIS Juozas (**Lauritis;** g. 1909.VI.10 Shenandoah, PA), kunigas. Šv. Dvasios kongregacijos vienuolis. Ph. D. (1958). 1939 įšventintas kunigu. 1940 Pennsylvanijos un-te įgijo bakalauro, 1942 – magistro, vėliau – daktaro laipsnį. Nuo 1944 Duquesne un-to Pittsburghe, PA, anglų k. dėstytojas; 1948 jame įsteigė Žurnalistikos skyrių. 1965–68 šio un-to Hum. mokslų m-los dekanas, 1962–66 ir nuo 1968 viceprezidentas.

LAURINAITIS Jonas Martynas (1894.II.1 Bučiūnuose, Šiaulių aps. – 1966.IX.25 Čikagoje, IL), kalbininkas, visuomenininkas. Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas. 1915 baigė Veiverių ped. kursus. Paimtas į Rusijos kariuomenę, 1916 baigė Maskvos karo m-lą. Per I pasaul. karą kovėsi Galicijos fronte (Brusilovo prasiveržimo dalyvis), buvo sužeistas. Vėliau baigė Oranienbaumo (dab. Lomonosovas, Rusija) karininkų šaudybos m-lą. 1917 dalyvavo Sankt Peterburge dislokuotų liet. karių judėjime; jų suvažiavime išrinktas Liet. karių s-gos centrinio k-to pirmininku. Rūpinosi liet. dalinių steigimu (jo dėka gautas leidimas įsteigti Smolensko liet. batalioną). Buvo Kariuomenės pirmūnų d-jos vienas steigėjų. 1918 išrinktas Vyriausiosios liet. tarybos Voronežo, Rusija, karinės sekcijos pirmininku. 1918 grįžęs į Lietuvą, buvo paskirtas Apsaugos m-jos literatūros k-jos pirmininku. 1919 Karo aviacijos m-los viršininkas. 1920 baigė Aukštuosius liet. kalbos kursus Kaune, mokėsi Aukštųjų kursų hum. skyriuje. Mokydamasis buvo ateitininkas, pavasarininkas. 1920–40 ėjo įv. pareigas kariuomenėje. Buvo kariuomenės gen. štabo Spaudos ir švietimo skyriaus spaudos dalies vedėjas, vėliau ir Krašto apsaugos m-jos Terminologijos k-jos pirmininkas, karo žodyno terminų tvarkytojas, dėstė Aukštojoje karo m-loje liet. kalbą; dar ėjo Spaudos ir švietimo skyriaus viršininko pareigas. Nuo 1925 Švietimo m-jos Ter-

Jonas Martynas Laurinaitis

minologijos k-jos narys. 1941–44 dirbo Lietuvių kalbos in-te Vilniuje vyr. asistentu, rengė terminologijos žodyną. Buvo Žurnalistų ir rašytojų, Lietuvių–latvių vienybės, Lietuvių kalbos d-jų steigėjas, jų v-bų narys. 1920–22 *Kariškių žodžio* (nuo 1921 *Karys*), 1920–23 *Atspindžių*, 1921 *Mūsų žinyno* bendradarbis ir redaktorius. Liet. kalbos, terminologijos, kariuomenės istorijos temomis rašė į *Gimtąją kalbą, Kardą, Karo archyvą, Lietuvą* ir kt. period. leidinius. Išleido kn. *Lietuvos kariuomenė, Mūsų kariškoji spauda* (abi 1928). Išvertė T. Zeiferto *Trumpą Latvijos istoriją* (1927). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945 buvo Eichstätto–Rebdorfo stovyklos LB pirmininkas, vėliau redagavo stovyklos laikr. *Dienos žinios*. 1949 persikėlė į JAV. Su P. Skardžiumi ir S. Barzduku parašė *Lietuvių kalbos vadovą* (1950).

LAURINAVIČIENĖ Marija (**Juknaitė**; g. 1914. VI.2 Astrave, Biržų aps.), dailininkė. Teisininko P. Laurinavičiaus žmona. Mokėsi Biržų g-joje. 1940 baigė Kauno meno m-lą (prof. S. Ušinsko dekoratyvinės tapybos studiją). Pasitraukusi į Vakarus, gyveno Austrijoje, Vokietijoje, vėliau persikėlė į JAV. Austrijoje dirbo braižytoja, Vokietijoje – ūkio darbininke, JAV – dekoratore *Continental Art Co.* f-ke Čikagoje, IL. Dalyvavo SLA, Amerikos lietuvių dailininkų s-gos (v-bos narė, iždininkė) veikloje. Sukūrė įvairių taikomosios dailės dirbinių (lėkščių, margučių, lėlių), antkapinių paminklų projektų (Laurinavičių šeimos), cukraus pakuotės, audinių projektų.

Marija Laurinavičienė

Povilas Laurinavičius

LAURINAVIČIUS Povilas (1909.VII.7 Savičiūnuose, Antalieptės vls., Zarasų aps. – 1988. VII.30 Čikagoje, IL), teisininkas. Mokėsi Zarasų, Rokiškio g-jose, Kauno kunigų seminarijoje. 1937 baigė VDU Teisių f-tą. Dirbo geležinkelių v-boje tiekimo skyriaus inžinieriumi, vėliau – Kauno apygardos teismo tardytoju. Pasitraukęs iš Lietuvos, gyveno Austrijoje, 1946–48 Ravensburge, Vokietija. Persikėlęs į JAV, dirbo darbininku. Vertėsi medžio drožyba, lietuviškų kryžių kūrimu. 1957 pastatė kryžių saleziečių vienuolyne Cedar Lake, IN (kartu su žmona M. Laurinavičiene). Parašė romaną *Be druskos* (1968), atsiminimų apie Savičiūnus (rankraščiai). Priklausė JAV LB, SLA.

LAVICKAS Steponas (1888.VIII.25 Marijampolėje – 1966.XI.26 East Chicago, IN), mokytojas, chorvedys. Mokėsi Suvalkų g-joje ir Veiverių mkt. seminarijoje, ją baigė 1908. Dirbo mokytoju iš pradžių Mozūrijoje, o nuo 1910 Kalvarijoje. Po karo grįžęs iš Rusijos, nuo 1923 Marijampolės pr. m-los vedėjas ir Marijampolės marijonų g-jos muzikos mokytojas bei choro vadovas. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, Landshuto stovykloje įsteigė 5 g-jos klasių m-lą ir jai vadovavo, suorganizavo stovyklos chorą. 1950 persikėlė į JAV. Keliolika metų dirbo Harboro, IN, lituanistinės m-los mokytoju, vadovavo parapijos chorui.

LAVINSKAS Pranas (1888.VIII.15 Senuosiuose Dvareliškiuose, Aukštosios Panemunės vls., Kauno aps. – 1976 JAV), socialistų veikėjas. Mokėsi pas daraktorių. Į JAV atvyko 1907. Dirbo Pennsylvanijos anglių kasyklose. Nuo 1928 gyveno Detroite, MI. Dalyvavo socialistų org-jų veikloje, platino socialistų spaudą. Parašė kn. *Angliakasio atsiminimai* (1952), *Amerikos lietuvių laikraščiai 1879–1955* (1956).

LAZAUSKAS Gražvydas Juozas (g. 1914.I.19 Pašeimeniuose, Bartninkų vls., Vilkaviškio aps.), tekstilės inžinierius. Mokytojo lituanisto J. Lazausko sūnus. Mokėsi Kėdainių ir Kauno *Aušros* g-jose. 1935 Kauno aukštesniojoje technikos m-loje baigė mechaniką; 1942 įgijo inžinieriaus diplomą. 1934–35 VDU Technikos f-te išklausė pluošto technologijos kursą. 1935–40 dirbo f-ke *Drobė*. 1940–41 Tekstilės kursų Kaune vedėjas ir audinių projektavimo dėstytojas, 1942–44 f-ko *Liteksas* technikos vedėjas. Pasitraukęs į Vokietiją, 1946–48 Würzburgo stovyklos Suaugusiųjų švietimo in-to dėstytojas, 1948 Schweinfurto stovyklos mechaninių dirbtuvių vedėjas. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo Čikagos b-vėje *Olson Rug* kilimų projektuotoju. Bendradarbiavo *Naujienose, Lietuvių kelyje, Technikos pasaulyje, Inžinieriaus kelyje, Technikos žodyje, Sėjoje, Industrial Management Society*, LE. Nuo 1953 žrn. *Sėja* leidėjas ir redaktorius, nuo 1976 redagavo savaitraštį *Sandara*. Priklausė valstiečiams liaudininkams (buvo jų atstovas VLIKo taryboje). Veikė Amerikos liet. tautinėje sandaroje (generalinis sekretorius ir atstovas ALTe), Tėvynės mylėtojų d-joje, SLA.

LAZDINIS Stasys (g. 1912.XI.20 Stajėtiškyje, Adutiškio vls., Švenčionių aps.), teisininkas. 1932 baigęs liet. g-ją Švenčionyse, įstojo į Vilniaus un-tą. 1935 išvyko studijuoti teisės į Varšuvos J. Pilsudskio un-tą; jį baigęs 1937 įgijo magistro laipsnį. 1938–39 studijavo Paryžiaus un-te. Grįžęs į Lietuvą, 1941 dirbo advokatu Vilniuje, 1942–44 – Švenčionyse. Pasitraukęs iš Lietuvos, nuo 1949 gyveno JAV, Clevelande, OH. Veikė Vilniaus krašto lietuvių s-goje (Clevelando skyriaus pirmininkas).

LEE Rūta (**Kilmonytė, Kilmonis;** g. 1936.V.30 Montrealyje, Kanada), aktorė. 1948 su tėvais persikėlė į JAV, apsigyveno Los Angelese, CA. Čia baigė vidurinį mokslą; nuo 1952 Hollywoodo, CA, m-loje, Los Angeleso City koledže, Kalifornijos un-te studijavo teatro meną bei muziką. 1951 debiutavo televizijos laidoje *Burns and Allen*. Vėliau sukūrė > 700 vaidmenų televizijos spektakliuose, dalyvavo televizijos programose (*Lux Video, Schlitz*

Gražvydas Juozas Lazauskas

Rūta Lee

Playhouse, G. E. Theatre, Marcus Welby, Love American Style, Hollywood Squares, Mayberry R. F. D. ir kt.). 1953–54 suvaidino savo pirmajame filme *Seven Brides for Seven Brothers.* Dar vaidino filmuose: *Anything Goes* (1954), *Twinkle in God's Eye, Girl in Red Velvet* ir *Gaby* (visi 1955), *Funny Face* (1956), *Witness for the Prosecution* ir *Marjorie Morningstar* (abu 1957), *Operation Eichmann* (1961), *Sergeants Three* (1962), *Gun Hawk* ir *Hootenanny Hoot* (abu 1963), *Bullet for a Badman* (1964). Be to, vaidino teatrų (Los Angeleso Gallery ir kt.) pastatymuose: *On the Road, Mame, Annie Get Your Gun, South Pacific, Pajama Game,* M. Wilsono *Unsinkable Molly Brown.* Su teatro aktorių trupėmis vaidino JAV karinėse bazėse. Priklauso Lietuvos vyčiams, org-jai *The Thalians* (rūpinasi psichiškai nesveikų vaikų gydymu).

LEGECKIS Ričardas, okeanografas. Daktaras. Dirba Valstybinėje palydovinių duomenų ir informacijos tarnyboje Vašingtone, DC. Palydovų pagalba tyrinėja vandenyno sroves, sūkurius, potvynius ir atoslūgius.

LEIMONAS Juozas (1900.VIII.23 Daugirdiškės dvare, Gudelių vls., Marijampolės aps. – 1963.V.4 Bostone, MA), ekonomistas, visuomenės veikėjas. Ekonomikos daktaras (1927). Per I pasaul. karą pasitraukė į Rusiją. 1918 grįžo į Lietuvą. Buvo Lietuvos nepriklausomybės kovų savanoris. 1922 eksternu išlaikė brandos atestato egzaminus ir įstojo į Lietuvos un-tą Kaune studijuoti teisę. 1923–27 Fribourgo un-te Šveicarijoje studijavo ekonomiką ir politologiją; gavo daktaro laipsnį. Grįžęs į Lietuvą, 1928–32 dirbo referentu Finansų m-joje. 1932–40 Katalikų veikimo centro direktorius ir centro v-bos narys. 1940 bolševikų kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. 1941–42 dirbo Lietuvos prekybos ir pramonės rūmuose (kooperacijos sk. vedėjas), 1942–44 Lietuvos kooperatyvų revizavimo ir tvarkymo įstaigos direktorius. Lietuvoje buvo aktyvus ateitininkų ir pavasarininkų veikėjas (1919–20 Ateitininkų s-gos v-bos sekretorius, nuo 1921 Moksleivių ateitininkų s-gos pirmininkas, vėliau Fribourge Studentų ateitininkų s-gos ir d-jos *Lithuania* pirmininkas, 1927–29 Studentų ateitininkų s-gos pirmininkas; 1928–40 Pavasarininkų federacijos vadas). Veikė Pasaulio lietuvių s-goje (nuo 1935

Juozas Leimonas

centro v-bos sekretorius). Redagavo pavasarininkų spaudą, *Ryto* dienraštį (1927, su E. Turausku), buvo žrn. *Pasaulio lietuvis* redakcinės tarybos narys. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Ten 1945–46 buvo Lietuvių s-gos pirmininkas, aktyviai prisidėjo prie PLB kūrimo (pasiūlė šį vardą). 1947 persikėlė į D. Britaniją, nuo 1949 gyveno JAV, Bostone. Dalyvavo JAV LB veikloje. Nuo 1951 redagavo žrn. *Vytis*. Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino ordinu (1938). Už aktyvią katalikišką veiklą Popiežius Pijus XII jį pakėlė į Šv. Grigaliaus riterius ir apdovanojo Šv. Grigaliaus ordinu.

LEKAS Juozas (1911.II.9 Vilniaus krašte – 1993.VIII.25 Čikagoje, IL), agronomas, visuomenininkas. Mokėsi Vilniaus mkt. seminarijoje. Baigė Vytauto Didžiojo g-ją, Vilniaus un-tą (agronomiją). Dirbo apskrities agronomu. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Vėliau persikėlė į JAV, gyveno Čikagoje. Vilniaus krašto liet. s-gos vienas steigėjų. 1970–80 šios s-gos Čikagos sk. pirmininkas, atstovavo jai ALTe ir VLIKe. Rėmė knygų *Rytų Lietuva* (1980) ir B. Kviklio *Lietuvos bažnyčios* (6 t., 1980–87) leidimą.

LEKYS Juozas (**Lekevičius;** 1890.X.24 Alovėje, Alytaus aps. – 1984.III.20 Bostone, MA), visuomenininkas. 1907 atvyko į JAV, gyveno Bostone. Čia dalyvavo liet. jaunimo ratelio, d-jos *Gabija* veikloje, platino liet. spaudą. 1913 J. Basanavičiui ir M. Yčui padėjo rinkti lėšas Lietuvos mokslo d-jai. 1915–63 South Bostono, MA, liet. piliečių d-jos v-bos, direktorių tarybos narys. Buvo Amerikos lietuvių tautinės sandaros, SLA, Vasario 16-osios g-jos Vokietijoje rėmimo ratelio narys.

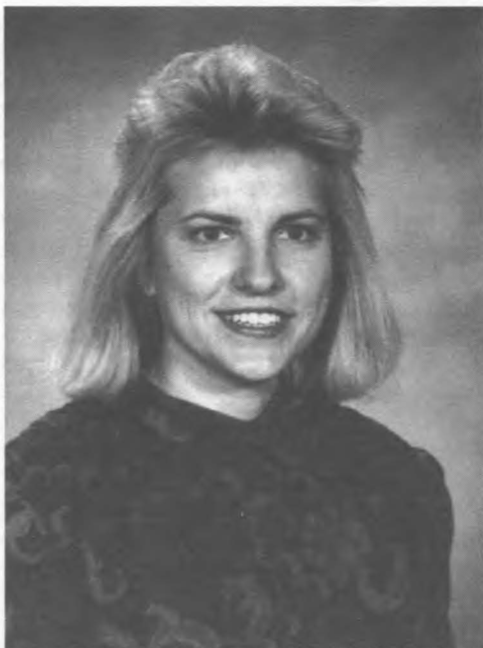
LEKNICKAS Lionginas (g. 1899.V.30 Skapiškyje), teisininkas, visuomenininkas. Lietuvos kariuomenės majoras (1937). Per I pasaul. karą gyveno Rusijoje, mokėsi. 1921 baigė Karo m-lą Kaune. Tarnavo 5 pėstininkų pulke, 1925–28 buvo pulko adjutantas. 1929 baigęs Aukštuosius karininkų kursus, vadovavo kuopai. 1934 baigęs VDU Teisių f-tą, dirbo kariuomenės štabe. 1937 buvo paskirtas Krašto apsaugos m-jos juriskonsulto padėjėju. 1940 bolševikų suimtas, kalintas Kauno kalėjime; 1941 prasidėjus karui, išlaisvintas. Per vok. okupaciją buvo apylinkės teismo tardytojas Kaune. 1944 pasitraukė į Austriją, 1945 atvyko į Vokietiją, buvo liet. tremtinių stovyklų komendantas. Į JAV persikėlė 1949. 1951–55 gyveno Worcesteryje, MA, nuo 1955 apsigyveno Clevelande, OH. Dalyvavo liet. išeivijos d-jų veikloje, bendradarbiavo *Darbininke, Dirvoje, Drauge, Karyje* (pasirašinėjo slap. L. Žvirkalnis).

LEMBERTAS Pranas (iki 1940 **Lemberis;** 1897. IX.18 Eiciūnuose, Šakių aps. – 1967.XI.29 Los Angelese, CA), poetas, teisininkas, visuomenininkas. 1920–24 mokėsi dainavimo Kauno muzikos m-loje. Baigęs g-ją, 1924–28 studijavo Lietuvos un-te teisę; jį baigė 1936. Buvo Tautos teatro dainininkas, vaidino *Vilkolakio* teatre. 1926–44 (su pertrauka sov. okupacijos metu) dirbo Biržuose notaru. Dalyvavo Vilniui vaduoti s-gos veikloje, 1927 Biržuose įsteigė jos skyrių, buvo jo pirmininkas. Priklausė Lietuvių–latvių vienybės d-jai, Šaulių s-gai, globojo skautus. Rūpinosi sporto organizavimu, žaidė lauko tenisą. Kūrinius spausdinti pradėjo 1918. Išleido eilėraščių rink. *Saulėtekiai* (1935). Poezijai būdinga patriotiniai ir

Pranas Lembertas

gamtos motyvai, liaudies dainų intonacijos; eilėraštis *Tau, sesute* tapo populiaria daina (muz. S. Graužinio). 1944 pasitraukė į Vokietiją. Čia buvo Lietuvių s-gos skyriaus pirmininkas (1945 Segerberge, 1947–48 Oldenburge), vadovavo Kultūros švietimo fondui. 1947 išleido eilėraščių rink. *Baltija šaukia*. 1949 persikėlė į JAV. Ilgą laiką gyveno Bostone, MA, nuo 1964 Santa Monicoje, CA. Vertėsi prekyba nekilnojamuoju turtu. Period. spaudoje paskelbė eilėraščių. JAV išleista poezijos rinktinė *Tau, sesute* (1969), Lietuvoje – rinktinės *Šaukiu, o Nemune* (1992), *Tėvynės drobės* (1994, II papildytas leid. 1995), *Menu birželį* (1996). Pagal jo eilėraščių tekstus kompozitoriai yra sukūrę nemaža dainų. Surinko daug eksponatų Liet. muzikos archyvui. Reiškėsi BALFo veikloje. Priklausė Liet. teisininkų d-jai, Liet. rašytojų d-jai. JAV įsteigta jo vardo lit-ros premija (1994 perkelta į Lietuvą).

Viligailė Lendraitienė

LENDRAITIENĖ Viligailė (g. 1952.III.12 Kenoshoje, WI), pedagogė, visuomenininkė. Pedagogo J. G. Lendraičio žmona. Mokėsi Čikagos, IL, aukštesniojoje lituanistinėje m-loje, Ped. lituanistiniame in-te. 1974 Ilinojaus un-te Čikagoje bakalauro laipsniu baigė pranc. kalbą. 1977 Ilinojaus un-te Urbanoje gavo specialiosios pedagogikos magistro laipsnį. Nuo 1975 dirba Southwest Cooko rajono specialiojo mokymo b-vėje, mokytojauja Oak Ridge m-loje Palos Hillse, IL. Dalyvauja skautų veikloje (*Nerijos* jūrų skaučių tunto tuntininkė, nuo 1994 LSS tarybos narė). Priklauso korp. *Neo-Lithuania*, buvo jos v-bos narė. Su vyru 1990 įsteigė org-jas *Lithuanian Hotline* ir *Lithuanian Mercy Lift* (yra šios org-jos Tuberkuliozės programos vedėja, palaiko ryšį su Lietuvos Sveikatos apsaugos m-ja, ligoninėmis). 1992 skaitė specialiosios pedagogikos paskaitas APPLE mokytojų kursuose Vilniuje. Apdovanota skautų Tėvynės dukros žymeniu.

Jurgis Gediminas Lendraitis

LENDRAITIS Jurgis Gediminas (g. 1949. VII.4 Bostone, MA), pedagogas, visuomenininkas. 1972 bakalauro laipsniu Suffolko un-te Bostone baigė anglų k.; 1973 jame įgijo specialiosios pedagogikos magistro laipsnį. 1974–76 dirbo mokytoju Tinley Parke, IL, nuo 1976 mokytojauja A. A. Staggo m-loje Palos Hillse, IL. Studijavo Saybrooko in-te San Fran-

ciske, CA; 1994 kandidatas į psichologijos daktaro laipsnį. 1971–73 korp. *Neo-Lithuania* Bostono sk. pirmininkas, 1973–75 ir 1989–91 vyr. v-bos pirmininkas, 1987–89 ir 1991–93 vicepirmininkas. Priklauso skautų org-jai, buvo *Lituanica* tunto jūrų skautų koordinatorius, 1992–93 *Grandies* jūrų skautų v-bos pirmininkas. 1990 kartu su žmona įsteigė org-jas *Lithuanian Hotline* ir *Lithuanian Mercy Lift* (nuo 1993 yra šios org-jos pirmininkas). Apdovanotas skautų Tėvynės sūnaus žymeniu.

Edmundas Lenkauskas

LENKAUSKAS Edmundas (g. 1923 Plungėje), gydytojas otorinolaringologas. Med. studijas pradėjo VDU vok. okupacijos metais. Pasitraukęs į Vokietiją, studijavo ir 1948 baigė Heidelbergo un-tą. Persikėlęs į JAV, įgijo teisę praktikuoti Ohio ir Kalifornijos valstijose. 4 metus tarnavo JAV kariuomenėje. Case Western Reserve un-to ligoninėje Clevelande, OH, specializavosi chirurgijoje ir otorinolaringologijoje; 1960 išlaikė specialybės egzaminus. Pagrindinė specialybė – ausies mikrochirurgija. Verčiasi priv. praktika, yra Case Western Reserve un-to klinikinis profesorius asistentas. Dalyvauja Clevelando LB veikloje, PLGS suvažiavimuose. II (1973) ir V (1985) MKS Čikagoje, IL, buvo moksl. programų moderatorius.

Milda Lenkauskienė

LENKAUSKIENĖ Milda (**Gulbinskaitė;** g. 1933.III.29 Kaune), visuomenės veikėja, žurnalistė. Gydytojo E. Lenkausko žmona. Mokėsi Blombergo ir Uchte, Vokietija, liet. g-jose. 1950 baigė Šv. Kazimiero akademiją Čikagoje, IL. Iki 1954 studijavo fiziką ir chemiją Mundeleino koledže Čikagoje; bakalaurė. Buvo aktyvi ateitininkė ir skautė. 1952 JAV liet. studentų s-gos pirmosios centro v-bos sekretorė. Dalyvavo *Margučio* radijo programose (diktorė, skaitovė, dainininkė). Nuo 1964 Clevelando, OH, *Tėvynės garsų* radijo programos Moters pasaulio skyriaus redaktorė. 1963–68 PLB v-bos sekretorė, 1968–73 jaunimo reikalų vicepirmininkė, 1983–88 vicepirmininkė kultūros, 1988–92 vicepirmininkė švietimo reikalams; nuo 1992 PLB švietimo k-jos pirmininkė. 1974–86 LF tarybos narė, atstovavo Ohio valstijai. Aplankė beveik visas liet. bendruomenes P. ir Š. Amerikoje, V. Europoje, Australijoje, N. Zelandijoje. Vadovavo pirmų-

jų penkių Pasaulio liet. jaunimo kongresų parengimo darbui (1966–83). IV Pasaulio liet. kultūros kongreso (1988) Toronte, Kanada, pirmininkė. Organizavo daugelį kitų PLB renginių, tautinių švenčių minėjimų, talkino jaunimo stovyklose. Šešerius metus buvo Clevelando tautybių centro (*Nationalities Service Center*) tarybos narė.

LENKTAITIS Jonas (g. 1913.IX.17 Juškakaimyje, Slavikų vls., Šakių aps.), knygų leidėjas, kultūros veikėjas. 1934 prie Švietimo m-jos išlaikė brandos atestato egzaminus. 1934–35 ir 1937–38 VDU Kaune studijavo teisę ir ekonomiką. Po to gyveno Vilniuje. Buvo Filharmonijos direktorius, dirbo Valst. operos steigimo darbą. 1939 įsteigė leidyklą *Patria*. 1939–40 leido ir redagavo satyros laikraštį *Kultuvas*. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–47 Tübingeno un-te tęsė teisės ir ekonomikos studijas. 1945 atkūrė leidyklą *Patria*. Tai buvo pati produktyviausia to meto liet. leidykla (iki 1950 išleido 45 knygas, surengė 4 liet. knygų parodas, 1948 dalyvavo Pasaul. knygų parodoje Johannesburge, P. Afrika; 1949 už sėkmingą darbą gavo VLIKo pagyrimą). 1951 apsigyveno JAV. Tęsė leidybos darbą (išleido 4 kn.). 1956 Niujorke, NY, baigė radiotechnikos m-lą. Bendradarbiavo liet. spaudoje.

Algirdas Silvestras Leonas

LEONAITĖ Juozapina (**Leonavičiūtė;** g. 1900.XII.28 Worcesteryje, MA), redaktorė, laikraščių leidėja. Worcesteryje 1919 baigė vid. mokslą, 1921 Worcesterio valstijos koledžą (tada Worcester Normal School). Po to ketverius metus mokytojavo pr. m-loje, vienerius – Šv. Kazimiero liet. parapijos m-loje Worcesteryje. 1927–28 lankėsi Lietuvoje. Grįžusi į JAV, iki 1955 (su pertrauka) dirbo laikr. *Amerikos lietuvis* redakcijoje; iš pradžių redagavo Worcesterio liet. žinias, 1930 su G. Kyba nupirko laikr. spaustuvę ir redakciją, 1951–55 buvo laikraščio leidėja ir redaktorė. Bendradarbiavo *Drauge* ir *Darbininke*. Aktyviai dalyvavo liet. būrelių ir org-jų veikloje (literatų, vyčių, blaivininkų, ALRKF), dažnai buvo jų v-bų narė.

LEONAS Algirdas Silvestras (1904.XII.12 Margelane, Turkestanas – 1983.IV.28 Bradforde, NH), teisininkas, visuomenininkas. Baigęs *Aušros* berniukų g-ją Kaune, 1923–28 studijavo VDU Teisių f-te; jį 1928 baigė. Nuo 1920 priklausė Šaulių s-gai, dalyvavo Lietuvos Nepriklausomybės kovose prieš lenkus. 1923 Klaipėdos sukilimo dalyvis. 1930–44 *Pienocentro* juriskonsultas. 1942–44 Lietuvos advokatų tarybos narys, b-kos vedėjas. 1943 Lietuvoje talkino VLIKui, platindamas pogrindžio spaudą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–47 UNRRA teisinis patarėjas, Lietuvos Raud. kryžiaus revizijos komisijos narys. 1947 persikėlė į JAV, apsigyveno Baltimorėje, MD. 1948–63 dirbo įvairiose pramonės įmonėse, nekilnojamojo turto firmose. 1949 Baltimorėje įkūrė Lietuvių tremtinių d-ją, buvo jos pirmininkas. Vienas šeštadieninės m-los organizatorių Baltimorėje. 1963–78 dirbo Vašingtone, DC, spec. federalinio projekto lingvistu. Aktyvus period. spaudos bendradarbis. 1984 Čikagoje išleista jo ist. apysaka *Giedrė*.

LEONAVIČIUS Jonas (1910.VIII.1, n. s. VIII.14 Škėvonyse, Jiezno vls. – 1986.XI.24 JAV), žurnalistas. 1930 baigė g-ją Prienuose, 1932 – Karo m-lą Kaune. 1930–35 dirbo *Lietuvos aide, Vaire*, iki 1939 (su pertrauka) Eltoje. 1932–36 studijavo teisę VDU. Nuo 1940 dirbo Vidaus reikalų m-joje. 1940–41 bolševikų suimtas ir kalintas Marijampolėje. 1941 paskirtas Vilniaus radiofono direktoriaus pavaduotoju. Tuo pačiu metu teisės studijas tęsė Vilniaus un-te; jį 1942 baigė. Nuo 1943 *Lietuvių archyvo* vyr. redaktorius. 1944 pasitraukė į Austriją, 1945–49 studijavo Innsbrucko un-te. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande, OH. Veikė korp. *Neo-Lithuania*, Tautininkų s-goje. Įkūrė Bolševikų kalintųjų lietuvių s-gą ir jai vadovavo. Bendradarbiavo liet. spaudoje (*Naujienose, Keleivyje*), pasirašinėjo slap. Jo Leo, M. Drabius, dr. Kęstutis Kernuvis ir kt.

LEONIENĖ Galina (**Juodakytė;** g. 1907.X.17 Sankt Peterburge, Rusija), pianistė, pedagogė. Teisininko A. S. Leono žmona. 1921 grįžo į Lietuvą. 1926 baigusi Kauno aukštesniąją komercijos m-lą, dvejus metus mokėsi ekonomikos VDU. 1933 baigė Kauno konservatoriją; 1933–43 šios konservatorijos dėstytoja. Nuo 1935 kaip solistė koncertavo su Valstybės teatro simf. orkestru, dalyvavo Kauno konservatorijos kamerinės muzikos bei Lietuvos radiofono koncertuose. 1936 ir 1938 studijas gilino Londone pas pianistą E. Petri. Surengė solo koncertų Kaune, Rygoje, Taline. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–47 koncertavo Tübingene, Memmingene, Stuttgarte. 1947 persikėlė į JAV, apsigyveno Baltimorėje, MD. 1950 Baltimorėje įkūrė savo privačią fortepijono studiją. 1950–70 dėstė Johnso Hopkinso un-to Peabody konservatorijoje Baltimorėje. Surengė solinių koncertų Baltimorėje, Philadelphijoje, PA, Niujorke, NY, Vašingtone, DC. Bendradarbiavo liet. spaudoje, populiarindama liet. dailę ir muziką. 1963–78 Vašingtone dirbo spec. federalinio projekto lingviste.

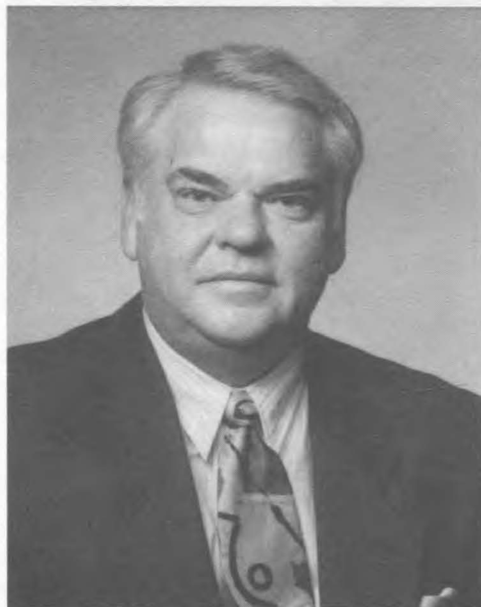
Galina Leonienė

LESKAITIS Stasys (**Laskauskas;** 1902.XII.24 Krasnogrūdoje, Beržininkų vls., Seinų aps. – 1964.II.10 Niujorke, NY), rašytojas. Dainininkės V. Jonuškaitės vyras. 1922 baigė Marijampolės vid. m-lą. 1926–30 studijavo VDU Teisių f-te. 1934–37 buvo Lietuvos Raudonojo kryžiaus spaudos sk. vedėjas. 1938 redagavo žrn. *Vairas*. 1938–39 Eltos ir *Lietuvos aido* korespondentas Varšuvoje, 1939–40 dirbo *Lietuvos aido* redakcijoje. 1941–43 vidaus reikalų tarėjo įstaigos kultūros reikalų direkcijos viršininkas. 1943–44 žrn. *Kūryba* vyriausiasis redaktorius. Stasio Ivošiškio slapyvardžiu išleido psichol. romaną *Spūdai* (1937); jame vaizduojama provincijos miestelio buitis ir tragiški įvykiai, veikėjų dvasios pasaulis atskleidžiamas naudojant psichoanalizės metodą. Period. spaudoje (*Lietuvos aide, Vaire, Ateityje*) paskelbė lit-ros ir teatro kritikos straipsnių. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1948 persikėlęs į JAV, apsigyveno Brooklyne, NY. Priklausė Liet. rašytojų d-jai, buvo Kultūros fondo v-bos narys.

LEŠKIENĖ Jina (**Totilaitė;** g. 1937.IV.3 Raseiniuose), tapytoja. Dailę studijavo Omahos un-te, NE, jį 1959 baigė bakalauro laipsniu.

Mokytojavo Boys Towno m-loje Omahoje. Vėliau apsigyveno Los Angelese, CA. Tapybos kūriniai turi abstrakcionizmo bruožų. JAV dalyvavo grupinėse parodose, surengė kelias individualines (Omahoje, Los Angelese, Čikagoje, IL, ir kt.).

LEŠKYS Algirdas (g. 1942.I.9 Kaune), statybos inžinierius. 1965 Nebraskos un-te Lincolne gavo bakalauro, 1970 Long Beacho un-te, CA, magistro laipsnį (civilinė inžinerija). 1965–66 ir 1968–69 dirbo kelių ir plentų projektavimo inžinieriumi Los Angelese, CA, 1966–68 JAV kariuomenės vandens kelių inžinerinių moksl. tyrinėjimų eksperimentiniame centre. 1971–74 *Pioneer* konsultantų firmos Redlandse, CA, 1972–73 ir nuo 1974 grupės *Converse Professional Group* Pasadenoje, CA, ir Las Vegase, NV, projektavimo inžinierius. Nuo 1992 *Converse Professional Group* prezidentas. Suprojektavo Arrowheado ežero, CA, užtvanką, kalėjimą ir g-lą Clarko rajone, madų ir sporto renginių kompleksą Las Vegase ir kt. 1988 pripažintas P. Nevados, 1989 Nevados valstijos Metų inžinieriumi. Priklauso ALIAS (1975 Los Angeleso sk. pirmininkas), kitoms profesionalių inžinierių s-goms (kelis kartus buvo jų P. Nevados ir Nevados skyrių pirmininkas). 1995 Amerikos viešųjų darbų asociacijos P. Nevados sk. pirmininkas. Dalyvauja JAV LB veikloje (1964 Liet. studentų s-gos Omahos, NE, sk. pirmininkas; liet. amerikiečių Nevados klubo narys). Skautas filisteris.

Algirdas Leškys

Gediminas Leškys

LEŠKYS Gediminas (g. 1938 Lietuvoje), elektrotechnikos inžinierius. 1959 Nebraskos un-te gavo bakalauro, 1975 Kalifornijos un-te Los Angelese – inžinerijos magistro laipsnį. Dirbo Federalinėje aviacijos administracijoje, vėliau – Hugheso aviacijos bendrovės El Segundo, CA, naujų programų sk. projektų vedėju. Darbų sritis: lėktuvų ir žemės radiolokatorių sistemos. Dėsto Kalifornijos un-te Long Beache, CA. ALIAS ir PLIAS narys. ASS vadijos pirmininkas (1994–96), JAV LB Vakarų apygardos k-to narys. Apdovanotas LSS Lelijos ir *Už nuopelnus* ordinais.

LEŠKYS Mečislovas (**Leškevičius;** 1911.VIII.21 Kaune – 1959.II.2 Omahoje, NE), pianistas, pedagogas, chorvedys. Smuikininko Mykolo ir pianistės Bronės Leškevičių sūnus. Baigė g-ją Kaune. Studijavo Kauno konservatorijoje (baigė fortepijono klasę). Studijuodamas fortepijonu skambino per nebylius kino seansus. Mokytojavo Kauno, Žagarės ir

Mečislovas Leškys

Kaišiadorių g-jose. Jo vadovaujamas Žagarės g-jos choras Lietuvos g-jų chorų konkurse laimėjo I vietą. Per II pasaul. karą, vokiečiams okupavus Lietuvą, su režisieriumi G. Velička ir Vilniaus filharmonijos ansambliu pastatė dainų ir tautinių šokių montažą „Šienapjūtė", gastroliavo Lietuvoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją, apsigyveno Augsburge. Čia vadovavo liet. g-jos chorui. Vėliau tremtinių sargybų kuopoje dirbo vairuotoju, amer. klube skambino fortepijonu. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Omahoje. Čia įsitraukė į liet. veiklą, subūrė chorą ir iki mirties jam vadovavo. Choras koncertavo liet. ir amer. renginiuose, per radiją, televiziją, pirmojoje dainų šventėje Čikagoje, IL.

LĖTAS Leonas (tikr. Vytautas Leonas **Adamkevičius;** g. 1923.XII.16 Kaune), rašytojas, dailininkas, dainininkas. Dainininko Valentino Adamkevičiaus brolis. 1941 baigė Kauno IX g-ją. 1941–43 studijavo Kauno taikomosios dailės in-te dailę, VDU – architektūrą. 1942–44 Kauno muz. teatro operos ir operetės solistas, režisieriaus padėjėjas. 1944 pasitraukė į Austriją, vėliau gyveno Wiesbadeno, Kasselio, Hanau pabėgėlių stovyklose Vokietijoje. Aktyviai reiškėsi lietuvių kultūrinėje veikloje (buvo įv. ansamblių chorų dainininkas, solistas, surežisavo spektaklių, sukūrė teatro dekoracijų ir kostiumų eskizų). Žrn. *Žvilgsniai* redkolegijos narys, dailininkas. Apipavidalino ir iliustravo knygų. Priklausė Hesseno vok. dailininkų s-gai. 1950 persikėlė į JAV. Dirbo pramonės įmonėse braižytoju, gamybos planuotoju; 1985 išėjo į pensiją. Dainavo Hartfordo, CT, vyrų kvartete *Vytis*, kaip solistas dalyvavo įv. pasirodymuose. 1989–90 New Britaino, CT, lituanistinės m-los mokytojas. Yra *Tėvynės garsų* radijo valandėlės pranešėjas. Period. spaudoje, rinkiniuose *Proza* (1948) ir *Antroji proza* (1951) paskelbė eilėraščių, modernistinių poetinės prozos kūrinių. Išleido poezijos rink. *Trakas* (1982, LRD premija). Eilėraščiuose jausmai ir nuotaikos reiškiamos netradiciniais žodžių prasmės niuansais, garsų sąskambiais, modernia forma. Priklauso Liet. rašytojų d-jai.

Leonas Lėtas

LIATUKIENĖ Elena (**Kubelskytė, Liatukas;** 1926.X.1 Kaune – 1995.II.25 Vašingtone, DC), gydytoja odontologė. 1941 baigė Kauno kazimieriečių g-ją. Pasitraukusi į Vokietiją, 1946 baigė Erlangeno un-tą ir įgijo gydytojo odontologo diplomą. Persikėlusi į JAV, 1955 baigė Howardo un-tą Vašingtone; D.D.S. Studijas gilino Michigano un-te Ann Arbore, įgijo magistro laipsnį. Specializavosi restauracinėje odontologijoje, dėstė Howardo un-to Odontologijos koledže; asocijuotoji profesorė. Skaitė paskaitas daugelyje amer. ir tarpt. konferencijų, paskelbė straipsnių moksl. žurnaluose. 1970–73 *Medicinoje* redagavo Odontologijos

skyrių, buvo žrn. *District of Columbia Dental Society Journal* red. kolegijos narė.

Jonas Liauba

LIAUBA Jonas (**tėvas Juvenalis;** g. 1918.IX.11 Mason City, IA), kunigas pranciškonas. 1921 tėvų parvežtas į Lietuvą, mokėsi Mažeikių ir Kretingos pranciškonų g-joje. Nuo 1937 teologiją studijavo Italijoje – Colevitti pranciškonų seminarijoje ir Milane Šv. Antano vienuolyne. 1941 įšventintas kunigu. Dėl karo negalėdamas grįžti į Lietuvą, 1941 atvyko į JAV padėti kun. J. Vaškiui kurti pranciškonų provinciją. Dirbo Pittsburghe, PA, nuo 1944 vienuolyne Greene, ME. Su diplomatu P. J. Baltrušaičiu išsirūpino leidimą be kvotos liet. karo pabėgėliams persikelti į JAV, rūpinosi jų sielovada. Nuo 1947 dirbo pranciškonų centre Kennebunkporte, ME. 1949 pasiųstas į Kanadą St. Catharines įkūrė misiją į Niagaros pusiasalį atvykstantiems lietuviams; čia pastatė bažnyčią, vadovavo vienuolynui. Dirbdamas Kanadoje, 1952 magistro laipsniu baigė filosofijos studijas Toronto un-te. Vėliau studijavo aukštąją matematiką ir pedagogiką Šv. Jono un-te Niagara Fallse, NY, ir Vašingtono, DC, Amerikos katalikų un-te. 1958–64 dėstė matematiką Šv. Antano g-joje Kennebunkporte. 1964–70 Šv. Kazimiero vienuolyno Brooklyne, NY, viršininkas; čia organizavo *Kultūros židinio* statybą (archit. A. Vytuvis). Ilgą laiką buvo pranciškonų provinciolo patarėjas. 1970–82 vėl vadovavo St. Catharines parapijai ir vienuolynui. Nuo 1982 Aušros vartų parapijos klebonas Hamiltone, Kanada. Su archit. A. Kulpa-Kulpavičiumi praplėtė ir vitražais išpuošė bažnyčią. Bendradarbiauja liet. spaudoje.

LIAUBIENĖ Danutė (**Staškevičiūtė, Liauba;** g. 1955.VIII.19 Amsterdame, NY), pianistė, pedagogė, muzikologė. 1971–81 Rochesteryje, NY, bendradarbiavo liet. radijo programose, dalyvavo ateitininkų, skautų veikloje, priklausė tautinių šokių grupei *Lazdynas.* 1976 bakalauro laipsniu baigė Nazaretho koledžą Rochesteryje, įgydama muz. pedagogikos ir muz. teorijos specialybes. 1977–78 dirbo Indianos un-to tradicinės muzikos archyve (tvarkė J. Būgos užrašytas liet. liaudies dainas). 1977–79 dėstė Indianos un-to konservatorijoje Bloomingtone, IN, 1979–81 Greece ir Hiltono m-lose Rochesteryje dirbo fortepijono instruktore. 1981–83 Bucknello un-to Lewisburge, PA, fortepijono dėstytoja ir bibliotekininkė. 1982 Indianos un-to konservatorijoje Bloomingtone gavo muzikologijos magistro laipsnį. Čia dar mokėsi skambinti for-

Danutė Liaubienė

tepijonu, studijavo etnomuzikologiją. 1985–87 dirbo Akrono, OH, un-to mokslo ir technologijos b-koje. Nuo 1986 Čiurlionio ansamblio narė Clevelande, OH, 1989–91 chormeisterė. Nuo 1987 turi fortepijono studiją. Nuo 1987 Akrono un-to vyriausioji lektorė (moko skambinti fortepijonu, dėsto fortepijono lit-rą bei pedagogiką). 1988–95 ir Wayne koledžo Orrville, OH, fortepijono dėstytoja. 1992 skaitė paskaitas VDU apie XX a. muziką. Paskelbė esė *Stylistic Features in the Piano and Orchestral Music* (kn. *Čiurlionis: Painter and Composer*, išl. 1994 Vilniuje). Parašė monografiją *M.K. Čiurlionis: Music of the Spheres* (su kitais; išl. 1986), straipsnių apie liet. liaudies dainas. Kaip akompaniatorė koncertavo JAV ir kt. šalyse. Kaip misionierė dirbo Belize (Centr. Amerika). Amerikos muz. pedagogų, Fortepijono dėstytojų s-gų, AABS narė.

LIAUDANSKAS Kostas (1889.II.21 Šašiuose, Babtų vls., Kauno aps. – 1972.IX.23 Los Angelese, CA), kariškis, visuomenininkas. Lietuvos kariuomenės majoras. 1909 Rusijoje baigė Vitebsko Aleksandro III g-ją, 1916 Tifliso (dab. Tbilisis, Gruzija) karo m-lą. Grįžęs į Lietuvą, tarnavo kariuomenėje. 1924 baigė Aukštuosius karininkų kursus. Į JAV atvyko 1949. Nuo 1955 gyveno Los Angelese. 2 metus buvo JAV LB Los Angeleso apyl. pirmininkas, 1961 – Vakarų apygardos v-bos pirmininkas. Dalyvavo ALTo, BALFo veikloje. Priklausė Lietuvių karių veteranų s-gai *Ramovė* (nuo 1955 skyriaus pirmininkas). Bendradarbiavo žrn. *Medžiotojas.*

LIAUGMINAS Albinas (1907.VI.10 Auksūdyje, Laižuvos vls., Mažeikių aps. – 1992.VII.17 Surfside, FL), pedagogas. Filosofijos daktaras (1938). Mažeikių g-ją baigė 1929. Studijavo VDU Humanitarinių mokslų f-te; jį 1934 baigė. Vienas korp. *Ramovė* steigėjų. 1934–35 studijas tęsė Sorbonne un-te Paryžiuje, 1936–38 J. J. Rousseau ped. mokslų in-te Ženevoje ir Ženevos un-te; jame apgynė doktoratą. 1938–39 dėstė Klaipėdos ped. in-te. 1941–44 Vilniaus ped. in-to direktorius. Kartu dėstė Vilniaus dailės akademijoje ir Vilniaus un-te. Bendradarbiavo *Tautos m-loje, Akademike, Vaire.* 1944 pasitraukęs į Vokietiją, dirbo vertėju prancūzų okupac. zonoje, veikė Ravensburgo LB. 1948 persikėlęs į Kolumbiją, iki 1955 Bogotoje dėstė keliuose un-tuose. Buvo Kolumbijos katalikų k-to narys, Kolumbijos lietuvių Krašto v-bos narys. Atvykęs į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1955–72 dėstė kalbas Loyolos un-te (asocijuotasis profesorius). 1973–76 dirbo psichologu Alkoholikų gydymo centre. Buvo vienas Ped. lituanistikos in-to steigėjų, pirmasis rektorius (1958–63), dėstytojas. Persikėlęs į Miami, FL, buvo Liet. klubo pirmininkas, direktorių tarybos narys. Pedagogikos ir visuomenės klausimais daug straipsnių išspausdino Kolumbijos mokslo žurnaluose. Bendradarbiavo LE, *Kolumbijos lietuvyje, Drauge, Laiškuose lietuviams.* Išleido knygelę tėvams *Naminio auklėjimo problemos* (1962).

Albinas Liaugminas

LIAUGMINIENĖ Danutė (**Vasiliauskaitė;** g. 1913.II.10 Kalvarijoje, Marijampolės aps.), pianistė. Pedagogo A. Liaugmino žmona. 1932 baigė Kauno *Aušros* g-ją. 1937–38 dėstė fortepijono klasėje Aklųjų in-te Kaune. 1938 baigusi Kauno konservatoriją, vertėsi privačiomis pamokomis. 1948 persikėlė į Kolumbiją. 1948–

Danutė Liaugminienė

55 Bogotos baleto akademijos akompaniatorė, Bogotos LB choro vadovė. Akompanavo solistams liet. minėjimuose, koncertavo kaip pianistė Bogotoje ir Medelline. Nuo 1955 gyvena JAV. 1955–77 dirbo akompaniatore įvairiose Čikagos baleto m-lose, 1977–81 Miami, FL, baleto m-loje. 1979–92 vadovavo Miami LB chorui *Banga*, akompanavo liet. solistams. Kaip choro vadovė 1955 apdovanota Bogotos liet. telkinio padėkos pažymėjimu.

LIAUKUS Sigitas (g. 1935.V.22 Klaipėdoje), inžinierius. Pedagogo, inžinieriaus, tautodailininko V. Liaukaus sūnus. 1958 Connecticuto un-te gavo elektrotechnikos bakalauro, 1968 Niujorko un-te – magistro laipsnį. 1960–65 b-vės *Norden* inžinierius, nuo 1966 b-vės *Olivetti AFD* vyresnysis inžinierius. Padarė 2 išradimus kompiuterių srityje. Dalyvauja JAV LB veikloje (1986–88 Bridgeporto, CT, sk. sekretorius, 1988–95 pirmininkas).

LIAUKUS Viktoras (g. 1904.XI.12 Ražiškiuose, Garliavos vls., Kauno aps.), pedagogas, inžinierius, tautodailininkas. 1919–22 mokėsi *Saulės* g-joje Kaune, 1922–24 Meno kursuose. Nuo 1922 dirbo Mokesčių dep-te. 1924–28 mokėsi S. Daukanto mkt. seminarijoje, 1928–32 VDU Teisių f-te. Nuo 1933 Šakių apskrities, nuo 1937 Šiaulių aps. mokesčių inspektorius. 1939 Lietuvai atgavus Vilnių, paskirtas į Vilnių steigti miesto ir krašto apskričių mokesčių įstaigas, būti jų vedėju. 1941 Lietuvos Laikinojoje vyriausybėje biudžeto direktorius. 1944 Sovietų kariuomenei vėl okupavus Lietuvą, pasitraukė į Austriją, 1944 – į Vokietiją. Haunstetteno pabėgėlių stovykloje buvo liet. pr. m-los vedėjas. Kartu studijavo skulptūrą ir gavo mokytojo diplomą. 1949 apsigyveno JAV. Dienomis dirbo, vakarais studijavo inžinerijos mokslus, 1958 gavo diplomą. 1958–74 dirbo Connecticuto Transporto dep-te inžinieriumi. AABS narys (nuo 1969). Sukūrė tapybos ir skulptūros (medžio reljefai) kūrinių Lietuvos istorijos, liet. kaimo, motinystės temomis. Išleido savo dailės kūrinių albumą.

LIEPAS Stasys (g. 1910.III.16 Odesoje, Ukraina), dainininkas (baritonas), teisininkas. 1930 baigė Panevėžio g-ją; mokydamasis joje, priklausė *Meno kuopai*. Studijavo dainavimą Kauno konservatorijoje O. Marini klasėje, 1937 ją baigė. Tais pačiais metais baigė VDU

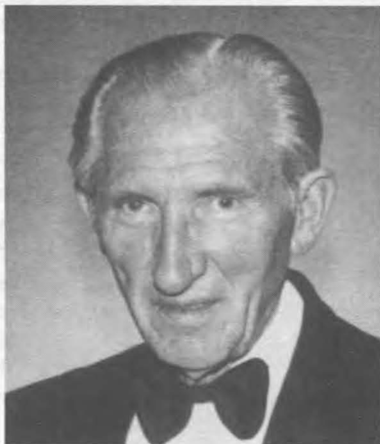
Stasys Liepas

teisę. 1934–40 tarnavo valst. kontrolės įstaigoje. 1940–44 Vilniaus operos, filharmonijos ir radiofono solistas. Dalyvavo operos spektakliuose: G. Verdi *La Traviata* ir *Rigoletto*, Ch. Gounod *Faustas*, G. Puccini *Madame Butterfly* ir kt. Išvertė S. Prokofjevo kantatą *Aleksandras Neviškis*, G. Rossini *Wilhelmas Tellis* ir kt. operų chorų tekstų. 1944 pasitraukęs į Vakarus, gyveno Austrijoje, vėliau Vokietijoje. Buvo Čiurlionio ir *Dainavos* ansamblių solistas, surengė individualių koncertų. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Bostone, MA. Surengė solinių koncertų JAV ir Kanados liet. telkiniuose. 1954 įdainavo plokštelių albumą *Lietuviškos dainos* (akompanavo A. Kučiūnas). Period. spaudoje paskelbė muz. straipsnių, recenzijų. Parašė satyrinių eilėraščių (juos spausdino *Drauge*).

LIEPINIS Alfonsas (g. 1923 Kaune), baleto šokėjas. Kaune baigė jėzuitų g-ją, po to mokėsi Valstybės teatro baleto studijoje. Nuo 1938 klasikinio šokio vaidmenų atlikėjas šio teatro spektakliuose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Kurį laiką dirbo Kasselio teatre; 1947 šoko L. Delibes baleto *Coppélia* pastatyme (atliko pagr. vaidmenį). 1949 apsigyveno JAV. Dalyvavo koncertuose, vėliau tapo šokio mokytoju.

LIEPONIS Jonas Vytautas (g. 1953 Čikagoje, IL), chirurgas ortopedas. 1979 baigė Ilinojaus un-to Med. m-lą. Stažavo Loyolos un-te Čikagoje. Yale un-to New Havene, CT, Ortopedinės chirurgijos sk. asistentas profesorius. Priklauso korp. *Gaja*.

LIKANDERIENĖ Aleksandra (1928.VIII.26 Kaune - 1995.II.7 Čikagoje, IL), visuomenininkė. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Regensburge, Scheinfelde, dalyvavo liet. skautų veikloje. 1947 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Dalyvavo JAV LB veikloje: buvo Vid. Vakarų apygardos, apylinkės v-bų narė. Iki 1995 žrn. *Laiškai lietuviams* administratorė. Veikė Moterų klubų federacijos, ALIAS pagalbinio vieneto, Jaunimo centro v-bose, Pavergtųjų tautų k-te. Priklausė Lietuvos dukterų, *Birutės* d-joms. Aktyvi skautų veikėja: nuo 1954 ASS narė, sekretorė, vadijos pirmininkės pavaduotoja; LSS būrelio vadovė, *Kernavės* tunto tiekimo sk. vedėja, skautų fondo atstovė, LSS pirmijos sekretorė. Dalyvavo organizuojant įv. renginius, parodas, koncertus. Bendradarbiavo *Drauge*, *Mūsų vytyje*. 1976 apdovanota Tėvynės dukros žymeniu, 1988 LSS ordinu *Už nuopelnus*.

Antanas Linas

LINAS Antanas (**Linevičius**; g. 1916.VIII.28 Kaune), choro dirigentas, pedagogas. Studijavo Kauno konservatorijoje (smuikuoti mokė J. Motiekaitis, skambinti fortepijonu – B. Dvarionas, harmonijos ir kontrapunkto – J. Gruodis). 1942 vadovavo Ginklavimo v-bos chorui. Pasitraukęs į Vokietiją, subūrė Oldenburgo *Vaidilos* chorą ir jam vadovavo. Persikėlęs į JAV, talkino Čikagos, IL, liet. operai. Dirigavo Rockfordo, IL, vyrų chorui, nuo 1975 Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos chorui (su šiuo choru išleido giesmių plokštelę). Sukūrė kūrinių chorams.

LINGERTAITIENĖ Aldona (g. 1951.III.5 Bostone, MA), pedagogė. Dainininko, tautodailininko N. Lingertaičio žmona. Politikos ir sociologijos studijas Bostono un-te baigė 1972. Tuftso un-te, MA, studijavo sociologiją, 1975 baigė magistro laipsniu. Bostono koledže 1993 įgijo dar ir sielovados magistro laipsnį. 1975–89 mokytojavo Fontbonnes akademijoje Miltone, MA, 1985–89 socialinių studijų kated-

ros vedėja. Nuo 1991 Bostono arkivyskupijos skirta sielovados praktikos pedagogė Massachussetso un-te Bostone ir Šv. Jono seminarijoje. 1970–79 Bostono lituanistinės m-los mokytoja, nuo 1989 renginių vadovė, vaidinimų režisierė. Nuo 1992 *Neringos* vaikų vasaros stovyklų vadovė, programų vedėja. Kartu su kitais 1975 įkūrė Bostono *Sodauto* ansamblį. Skautų vadijos narė, paskautininkė, LSS apdovanota Tėvynės dukros žymeniu.

LINGERTAITIS Norbertas (g. 1943.I.27 Marijampolėje), dainininkas (tenoras), tautodailininkas. 1975 baigė dainavimą N. Anglijos konservatorijoje Bostone, MA. Nuo 1960 Bostono seksteto, liet. sporto klubo *Grandis* narys. Atlieka pagrindinius vaidmenis Bostono liet. dramos būrelio vaidinimuose. Nuo 1975 kuria juvelyrinius dirbinius iš aukso, sidabro, medžio, gintaro; dalyvavo parodose JAV ir Kanadoje. Nuo 1976 *Neringos* vaikų stovyklos vadovas, sporto vedėjas; stovyklavietę išpuošė etnografiniais medžio drožiniais. Gyvena Miltone, MA.

LINKEVIČIŪTĖ-KASPARIENĖ Nerija (g. 1939.V.12 Gargžduose, Kretingos aps.), dainininkė (dramatinis sopranas). Inžinieriaus, visuomenės veikėjo R. Kasparo žmona. Po II pasaul. karo gyveno Uchte ir Diepholzo liet. stovyklose Vokietijoje. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1956 Čikagoje laimėjo Immigrants' Protective League dainavimo premiją. 1957–61 dainuoti mokėsi pas A. Stephens, A. Dičiūtę, S. Sharnovą. 1959 laimėjo *Dirvos* konkurso premiją Clevelande, OH. 1961 baigė konservatoriją Čikagoje (įgijo muz. pedagogikos bakalauro laipsnį). Nuo 1959 dainavo Čikagos liet. operos spektakliuose: Mercedes (G. Bizet *Carmen*), Motina (J. Kačinsko *Juodas laivas*), Aldona (A. Ponchielli *Lietuviai*), Elžbieta (G. Verdi *Don Carlos*). Dalyvavo *Dainavos* ansamblio muz. spektakliuose: Emilija Pliaterytė (A. Jurgučio *Emilija Pliaterytė*). 1963–64 vaidino *Antro kaimo* spektakliuose. 1977–82 dainuoti mokėsi pas T. Wikmaną ir N. Gulbrandseną Northwesterno un-te, IL. Koncertavo JAV, Kanados, P. Amerikos liet. telkiniuose, Australijoje, D. Britanijoje. JAV LB Vašingtono apyl. pirmininkė (nuo 1993). Dalyvavo skautų akademikų, *Santaros* veikloje.

Nerija Linkevičiūtė-Kasparienė

LINKUS Anicetas (1887.IV.27 Subačiuje, Panevėžio aps. – 1962.VIII.13 Čikagoje, IL), kunigas, visuomenės veikėjas. Nuo 1905 gyveno JAV. Mokėsi Valparaiso, IN, vėliau St. Bede (čia dar dėstė liet. k.) koledžuose. Dalyvavo Amerikos liet. katalikų moksleivių susivienijimo veikloje (pirmosios v-bos narys), redagavo jo leidžiamą *Moksleivį*. 1916 Čikagoje, IL, dirbo laikr. *Draugas* redakcijoje. Po kunigų seminarijos baigimo 1922 įšventintas kunigu. Cicero, West Pullmano ir Čikagos (visi IL) liet. parapijų vikaras, vėliau klebonas. Čikagoje Šv. Kryžiaus parapijos vienuolėms mokytojoms pastatė vienuolyną, įrengė parapijos salę, dekoravo bažnyčią. Aktyvus Labdaros s-gos veikėjas: nuo 1939 statybų k-to pirmininkas, nuo 1942 iždininkas ir dvasios vadas. Savo parapijoje suteikė prieglobstį daugeliui Lietuvos kunigų tremtinių. Bendra-

darbiavo liet. spaudoje, jaunystėje rašė eilėraščius. 1938 apdovanotas Lietuvos d. kunščio Gedimino ordinu.

LINKUS Petras (**Linkevičius;** 1898.XI.19 Lizdeikiuose, Pakruojo vls., Šiaulių aps. – 1981. VI.16 Čikagoje, IL), teisininkas, visuomenininkas. Lietuvos kariuomenės atsargos majoras. 1917 baigė realinę m-lą Rygoje, Vladimiro karo m-lą Sankt Peterburge, Rusija. 1918–19 tarnavo (buvo bataliono vadas) Vytauto Didžiojo liet. batalione Čeliabinske ir Novonikolajevske, Sibiras, vėliau pateko į nelaisvę. 1920 grįžo į Lietuvą, 1920–26 tarnavo Lietuvos kariuomenėje ir kartu studijavo Lietuvos un-te, jį baigė 1925. 1926–27 Šiaulių taikos teisėjas, 1928–38 advokatas, 1938–40 ir 1941–44 miesto burmistras. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. 1948–54 *Margučio* redaktorius, vienas Amerikos lietuvių tautinės s-gos steigėjų (sekretorius, Čikagos sk. pirmininkas). Bendradarbiavo liet. spaudoje, išleido atsiminimų kn. *Sibiro batalionas* (1939).

Valentinas Liorentas

LIORENTAS Valentinas (g. 1927.V.24 Žvirgždaičių vls., Šakių aps.), dainininkas (bosas-baritonas). Dainuoti mokėsi Čikagoje, IL, pas J. Būtėną ir A. Kučiūną. Dainavo solo partijas choro *Pirmyn* operečių pastatymuose. Sukūrė nedidelių vaidmenų Čikagos liet. operos spektakliuose. Dainavo solo partijas *Dainavos* ansamblio pastatytuose A. Jurgučio muz. veikaluose. Koncertavo Čikagoje, Clevelande, OH, ir kitur.

Raimundas Liormanas

LIORMANAS Raimundas (1892.IX.9 Gelgaudiškio dvare, Gelgaudiškio vls., Šakių aps. – 1979.VII.9 Rochesteryje, NY), karo veikėjas. Lietuvos kariuomenės pulkininkas (1931). 1911 baigęs Panevėžio mkt. seminariją, iki 1914 mokytojavo. 1914 mobilizuotas į Rusijos kariuomenę. 1916 baigė Karo m-lą Pskove. 1917 Rusijos kariuomenės 12-osios armijos liet. karių k-to pirmininko pavaduotojas; dalyvavo Liet. seime Petrograde. 1918 pasitraukęs iš Rusijos kariuomenės, buvo Lietuvių tautos tarybos įgaliotiniu pabėgėlių reikalams Rygoje. 1918 atvykęs į Vilnių, stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, buvo paskirtas Krašto apsaugos tarybos sekretoriumi, vėliau Krašto apsaugos ministro adjutantu. Nuo 1919 Krašto apsaugos m-jos kanceliarijos viršininkas, nuo 1920 Vietinės kariuomenės štabo viršininkas. Lenkų interventams puolant Lietuvą, buvo komandiruotas į Vilnių prie Prancūzijos karo misijos. 1922 baigė Aukštuosius karininkų kursus Kaune. Nuo 1922 Vilkaviškio aps., nuo 1923

Marijampolės aps., 1927–38 Klaipėdos krašto komendantas; 20-osios šaulių rinktinės vadas. Nuo 1938 štabo karininkas ypatingiems reikalams, Raseinių komendantas. Apdovanotas II rūšies Vyčio kryžiumi. 1940 sov. okup. valdžios iš kariuomenės atleistas. Už tarnybą Klaipėdos krašte 1943–44 gestapo kalintas Tilžės kalėjime (paleistas, žuvus tarnavusiam Vokietijos kariuomenėje sūnui). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 apsigyveno JAV, Philadelphijoje, PA. Nuo 1958 gyveno Rochesteryje, NY. Dalyvavo liet. išeivių visuom. veikloje.

LIPSKIS Antanas (g. 1917 Lietuvoje), gydytojas, dailininkas. Mediciną pradėjo studijuoti Lietuvoje. Pasitraukęs į Vokietiją, 1948 med. studijas baigė Heidelbergo un-te. 1949 apsigyveno JAV, Čikagoje, IL. Vertėsi gydytojo praktika, La Grange, IL, turėjo priv. kabinetą. 1983 išėjo į pensiją ir apsigyveno Jupitere, FL. Aliejumi, tempera nutapė paveikslų (*Dienos svajotoja; Rex, Mėlynas angelas, skrendantis virš vandenyno,* abu 1996), sukūrė skulptūrų. Tapybos kūriniai ekspresionistinės, kai kurie kubistinės, fovistinės stilistikos. Surengė 3 individualines kūrybos parodas Čikagoje, 1997 Juno Beache, FL; dalyvavo grupinėje parodoje Čikagoje. Yra pelnęs premijų. 1989 Čikagoje išleido eilėraščių rink. *Kai saulė liepė.*

LISKUS Bronius (g. 1911.X.29 Girelėje, Leliūnų vls., Utenos aps.,) visuomenininkas. 1932 baigė Gruzdžių aukštesniąją gyvulininkystės m-lą. Persikėlęs į JAV, 1965–70 dirbo Čikagos, IL, apygardos teismo sekretoriumi ir Čikagos oro užterštumo kontrolės inspektoriumi. Aktyviai dalyvauja visuom. veikloje: 1960 JAV LB Marquette Parko Čikagos sk. v-bos sekretorius, 1964 LF v-bos narys. 1986 įsteigė stipendijų fondą Vasario 16-osios g-jos Vokietijoje mokiniams iš P. Amerikos.

LIŠAUSKAITĖ Rasa (**Allan;** g. 1940.X.15 Kaune), aktorė. Bakalauro laipsniu baigė Wayne valstijos un-tą Detroite, MI. Nuo 1969 Niujorke, NY, vaidino įvairiuose teatruose, 1974–80 Richardo Morse mimikos teatre, vėliau pagal sutartis kituose teatruose. Vaidino filmuose (pagr. vaidmuo filme *Can't Stop the Music*), televizijos programose (*The Arthur Fiedler Special, Straight Talk, The Today Show, Wonderama*). 1977–78 gastroliavo Europoje ir Artimuosiuose Rytuose, 1984 dalyvavo tarpt. festivalyje Islandijoje. Niujorko dramos m-lų – *The HB Studio* ir Amerikos dramos meno akademijos – dėstytoja. Dalyvavo liet. veikloje (1961–68 Detroite vaidino Z. Arlauskaitės-Mikšienės dramos mėgėjų grupėje, buvo liet. renginių scenos pranešėja).

Rasa Lišauskaitė

LIŠAUSKAS Vladas (g. 1899.XI.17 Virbalyje, Vilkaviškio aps.), ekonomistas. Voroneže, Rusija, baigė M. Yčo liet. g-ją ir buhalterių kursus. 1916 padėjo J. Jablonskiui parengti spaudai chrestomatiją *Vargo mokyklai.* 1918 grįžo į Lietuvą, mokytojavo Kybartų g-joje. 1919 Lietuvos kariuomenės savanoris. Baigė Karo aviacijos m-lą Kaune, iki 1923 tarnavo 1-ojoje oro eskadrilėje. 1923–25 studijavo Karaliaučiaus prekybos in-te, 1925–28 – Berno un-te, Šveicarija. Nuo 1929 dirbo Kaune Finansų m-joje. 1931–40 b-vės *Lietuvos cukrus* prekybos sk. vedėjas, vėliau centro direktorius. 1942 Tiekimo ir paskirstymo kontoros valdytojas, vėliau Žaliavų centro Kauno sk. direktorius. Bendradarbiavo spaudoje, rūpinosi liet. spaudos bibliografija. Parašė moksl.

Vladas Lišauskas

studijas apie kooperaciją Lietuvoje ir Šveicarijoje, cukraus gamybą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 apsigyveno JAV.

LITERSKIS Vladas (1909.IV.10 Pūstapėdžiuose, Vilkaviškio vls. ir aps. – 1971.I.5 Čikagoje, IL), biologas. Gamtos mokslų daktaras (1948). 1930 baigė Vilkaviškio g-ją. 1930–34 VDU studijavo geografiją, 1934–38 – biologiją; įgijo biologo diplomą. 1938–40 dirbo Ginklavimo v-bos Tyrimų laboratorijoje. 1940–44 VDU Technologijos f-to vyr. asistentas, kurį laiką Filosofijos f-te dėstė geografiją. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–51 mokytojavo Greveno, Blombergo ir Augustdorfo liet. g-jose. 1948 Münsterio un-te apgynė doktoratą. 1954–57 Vasario 16-osios g-jos Vokietijoje direktorius. Priklausė Greveno apyl. liet. k-tui, pirmininkavo Augustdorfo liet. k-tui ir BALFo šalpos k-jai. Kurį laiką VLIKe atstovavo Lietuvių vienybės sąjūdžiui. 1957 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. Dirbo Ilinojaus un-to Mikrobiologijos skyriuje.

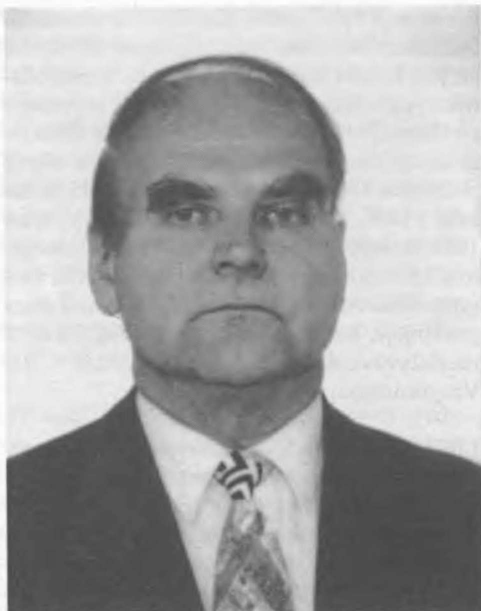
LIUBERSKIS Mykolas (1901.III.6 Čikagoje, IL – 1971.X.2 Brooklyne, NY), chorvedys. Šešerių metų atvyko į Lietuvą. Muzikos mokėsi pas Žagarės ir Joniškio vargonininkus. Nuo 1919 Lietuvos kariuomenės savanoris, vadovavo Lietuvos kariuomenės ryšininkų bataliono, nuo 1930 Šančių šaulių būrio chorams. Subūrė geležinkeliečių vyrų chorą *Perkūnas*, su juo koncertavo. Dainavo Kauno radiofone. 1942 vadovavo *Lietūkio* kooperatyvo vyrų chorui. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Dörverdene, vėliau Seedorfe subūrė mišrų chorą *Aušrinė* ir 1945–49 jam vadovavo. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke, NY. Nuo 1951 Brooklyne vadovavo Operetės chorui, nuo 1953 skautų vyčių oktetui. Nuo 1956 vargonininkavo Brooklyno Angelų Karalienės parapijoje, koncertavo su šios parapijos choru, dalyvavo dainų šventėse. Priklausė ALRK Vargonininkų s-gai.

LIUBINSKAS Aldis, elektrotechnikos inžinierius. 1982 Ilinojaus un-te Čikagoje įgijo bakalauro, 1987 – magistro laipsnį. 1983–88 *Borg Warner* tyrimų centro Des Plainese, IL, laboratorijos inžinierius; rengė robotų valdymo projektus. 1988 Wheelinge, IL, įsteigė *Micro Systems Design* b-vę, projektuojančią kompiuterizuotą aparatūrą pramonės gaminių kokybei tikrinti, yra jos prezidentas.

Aldis Liubinskas

LIUBINSKAS Juozas (g. 1902.V.10 Pajevonyje, Vilkaviškio aps.), vargonininkas. Vargonuoti mokėsi Vištytyje, vėliau Virbalyje. 1921–22 vargonavo Alvito parapijoje. 1922–33 dirbo Vištytyje, 1928 su parapijos choru dalyvavo dainų šventėje Kaune. 1933 persi-

Leonas Liūdžius

kėlė į JAV. Tobulinosi pas prof. J. Žilevičių. 1934–41 vargonavo Aušros vartų parapijoje Niujorke, NY, 1941–47 Šv. Mykolo parapijoje Bayonne, NJ. Dalyvavo įvairiose dainų šventėse. ALRK Vargonininkų s-gos narys.

LIUBINSKAS Juozas (g. 1931 Lietuvoje), elektronikos inžinierius. 1959 Ilinojaus un-te Champaign-Urbanoje įgijo bakalauro laipsnį. Dirbo JAV Federalinės valdžios aviacijos administracijoje.

LIŪDŽIUS Juozas (1891.III.10 Vilkeliškiuose, Sintautų vls., Šakių aps. – 1960.V.31 Clevelande, OH), teisininkas. 1911 baigė g-ją Marijampolėje, 1916 Maskvos un-to Teisių f-tą. Nuo 1915 bendradarbiavo spaudoje. 1918 Šakių aps. k-to pirmininkas, 1919 teismo tardytojas. 1919–21 Marijampolės apygardos teismo prokuroro padėjėjas, teismo tardytojas; 1921–40 advokatas. 1920–25 dėstė real. m-loje Marijampolėje, 1923–24 tos m-los direktorius. 1940 Vilniaus un-to Teisių f-te civilinės teisės profesorius. 1940–44 Vilniaus apygardos teismo teisėjas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV, gyveno Clevelande. Dalyvavo JAV liet. socialistų, LB (v-bos centrinio skyriaus vadovas) veikloje. Bendradarbiavo *Naujienose, Kelyje, Darbe*. 1961 Čikagoje išleisti jo *Raštai*, P. Liūdžiuvienės *Atsiminimai apie Juozą Liūdžių*.

LIŪDŽIUS Leonas (g. 1936.VIII.1 Marijampolėje), veterinarijos gydytojas, verslininkas. Gamtos mokslų daktaras. 1959 baigė Lietuvos vet. akademiją. 1971 LŽŪA apgynė disertaciją (gamtos mokslai). Iki 1974 dirbo vet. gydytoju. 1974–90 Taikomosios enzimologijos in-to vyr. moksl. bendradarbis, laboratorijos ir skyriaus vedėjas. 1994 apsigyveno JAV. Korporacijos *Scorpio International Business* prezidentas.

LIUIMA Pranas (g. 1919.III.8 Pavižintyje, Utenos aps.), kunigas jėzuitas, fizikas. LKMA prezidento Antano Liuimos brolis. Ph. D. (1954). 1937 baigęs Kauno jėzuitų g-ją, įstojo į jėzuitus. Vėliau dvejus metus studijavo Olandijoje. 1945 įšventintas kunigu. Persikėlęs į JAV, 1947 Bostono, MA, koledže įgijo fizikos magistro laipsnį. Studijas tęsė Saint Louiso un-te, MO; įgijo daktaro laipsnį. Nuo 1954 dėstė Bostono koledže fiziką. Darbų sritis: trumpųjų bangų spektroskopija.

LIULEVIČIENĖ Aušra (g. 1939.VIII.24 Kaune), literatūros tyrinėtoja. Matematiko A. Liulevičiaus žmona. 1961 bakalauro laipsniu baigė Wisconsino un-tą Madisone. 1963 Ilinojaus un-te Champaign-Urbanoje įgijo magistro laipsnį (anglų lit-ra). 1971 magistro laipsniu baigė Čikagos un-to Teologijos m-lą (teologija ir lit-ra). Gyvena Čikagoje, IL. Nuo 1981 redaguoja *Draugo* kultūrinį priedą. Parašė straipsnių apie liet. rašytojų (V. Krėvės, A. Vaičiulaičio, J. Jankaus, V. Ramono ir kt.) kūrybą, yra kn. *Lietuvių egzodo literatūra 1945–1990* (1992) viena autorių.

LIULEVIČIENĖ Monika (**Krasnickaitė;** 1904.VII.26 Atesninkuose, Simno vls., Alytaus aps. – 1994.VIII.15 Annandale, VA), pedagogė, rašytoja. Pedagogo, istoriko V. Liulevičiaus žmona. 1925 baigė Rygiškių Jono g-ją Marijampolėje. Studijavo Lietuvos un-te lituanistiką, pranc. k. ir lit-rą. Aktyviai reiškėsi

ateitininkų veikloje (korp. *Birutė* viena steigėjų, vicepirmininkė). 1929 baigusi un-tą, mokytojavo Šakių g-joje. 1944 pasitraukė į Vokietiją; čia 1945–49 dėstė Eichstätto liet. g-joje. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo fabrike. Period. spaudoje išspausdino novelių. Obelijos Nendrės slap. išleido romanus *Aidas tarp dangoraižių* (1968), *Antroji banga* (1970), Mildos Kvietytės slap. – pasakų ir vaizdelių knygas vaikams *Kalnuose* (1977), *Peteliškių sala* (1979). Romanuose realistiškai pavaizdavo išeivių gyvenimą. Parašė atsiminimų. Dalyvavo JAV LB, ateitininkų veikloje.

Arūnas Liulevičius

LIULEVIČIUS Arūnas (g. 1934.XI.6 Šakiuose), matematikas, visuomenininkas. Ph. D. (1960). Pedagogo, istoriko V. Liulevičiaus sūnus. Su tėvais pasitraukęs į Vokietiją, mokėsi Eichstätto liet. g-joje. 1949 persikėlė į JAV. Čikagoje, IL, baigė vidurinį mokslą. 1954 Čikagos un-te gavo matematikos bakalauro, 1957 – magistro, vėliau – daktaro laipsnį. 1960–62 studijas gilino Princetono, NJ, in-te (Princeton Institute for Advanced Study). Nuo 1962 Čikagos un-to matematikos dėstytojas, nuo 1965 asocijuotasis profesorius. 1966 gavęs A. P. Sloano stipendiją, dirbo mokslinį darbą. 1967–68 dirbo Danijoje (vizituojantis profesorius). 1989–96 VDU Atkuriamojo senato narys. Veikė ateitininkuose (1956–57 Studentų ateitininkų s-gos pirmininkas, 1965 Ateitininkų federacijos tarybos narys). Bendradarbiavo *Ateityje, Laiškuose lietuviams, Aiduose*, LE.

Vėjas Gabrielius Liulevičius

LIULEVIČIUS Vėjas Gabrielius (g. 1966. VIII.25 Čikagoje, IL), istorikas. Ph. D. (1994). Matematiko A. Liulevičiaus sūnus. 1988 su pagyrimu baigė Čikagos un-tą; gavo bakalauro laipsnį ir Emile Karafiolo prizą (1988). 1990–91 asistentas Pennsylvanijos un-te; čia apgynė daktaro disertaciją (apie I pasaul. karą). 1994–95 Stanfordo, CA, un-to Hooverio in-te dirbo moksl. darbą. Nuo 1995 Tennessee un-to Knoxville Ist. katedros profesorius asistentas. Paskelbė moksl. straipsnių. Skaitė paskaitas apie Baltijos šalis, M. Lietuvą (Karaliaučiaus kraštą). Dalyvauja ateitininkų veikloje.

LIULEVIČIUS Vincentas (1902.IV.24 Kryželiuose, Utenos vls. ir aps. – 1989.XI.21 Čikagoje, IL), pedagogas, istorikas. 1918–22 mokėsi Utenos *Saulės* g-joje, 1922–24 Žemaičių kunigų seminarijoje. 1925–29 lankė Kūno kultūros

Vincentas Liulevičius

kursus [illegible]langoje. Įgijo aukštesniosios m-los mokytojo kvalifikaciją. 1924–29 mokytojavo Užpaliuose, 1929–1944 Šakių g-joje. 1937 baigė VDU (istorijos specialybė). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 Eichstätto liet. g-jos mokytojas (kurį laiką vicedirektorius), aukštesniųjų m-lų inspektorius. 1948–49 vadovavo Istorinės medžiagos rinkimo komisijai. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje. 1951 Čikagoje įkūrė Pasaulio lietuvių archyvą, buvo jo direktorius. 1955–56 mokytojavo aukštesniojoje lituanistinėje m-loje, 1956–57 Melrose Parko, IL, aukštesniuosiuose lituanistikos kursuose. 1957 jo iniciatyva įkurta Lietuvių istorijos d-ja (buvo jos pirmininkas). Parašė istorijos knygas: *Senųjų amžių istorija* (1946), vadovėlį *Lietuvos istorija* (1967), *Lietuvos kaimyninių kraštų istorijos bruožai* (1963), *Lietuvių tautos valstybinio gyvenimo pradžios beieškant* (1971), *Lietuvos senosios valstybės oficialioji kalba* (1975), *Išeivijos vaidmuo nepriklausomos Lietuvos atkūrimo darbe* (1981); studiją *Amerikos lietuvių ekonominė veikla 1870–1977* (1980). Multiplikavo ir redagavo užsienio lietuvių istorinę medžiagą (5 knygos, 1948), parengė leidinį apie Vokietijoje veikusias liet. m-las. Priklausė ateitininkams, pavasarininkams, buvo skautų org-jos narys.

LIŪNĖ SUTEMA (tikr. Zinaida **Nagytė, Katiliškienė;** g. 1927.VII.5 Mažeikiuose), poetė. Rašytojo M. Katiliškio žmona, poeto H. Nagio sesuo. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Čia baigusi vid. mokslą, studijavo literatūrą Innsbrucko, Austrija, ir Freiburgo, Vokietija, un-tuose. 1949 persikėlė į JAV, gyvena Čikagoje, IL. Išleido poezijos rink. *Tebūnie tarytum pasakoj* (1955), *Nebėra nieko svetimo* (1962), *Bevardė šalis* (1966), *Badmetis* (1972, V. Krėvės lit-ros premija), *Vendeta* (1981, LRD premija), *Graffiti* (1993). Kūrybai būdinga vad. bežemių kartos pasaulėjauta ir poetika; autentiški asmeniniai išgyvenimai perteikiami lakonišku moderniu stiliumi, pabrėžiamas egzistencinis žmogaus būties tragizmas, dvasinės ištvermės ieškoma prarastos gimtosios žemės vizijose, kito žmogaus atjautoje, meno, grožio pasaulyje. Period. spaudoje paskelbė recenzijų, vok. ir latvių poezijos vertimų.

Liūnė Sutema

LIUSTIKAITĖ Janina (**Saurazienė;** g. 1924. VIII.9 Tryškiuose, Mažeikių aps.), dainininkė (sopranas). 1942 dainuoti mokėsi Šiaulių

Janina Liustikaitė

muz. m-loje pas S. Dievaitytę. Pasitraukusi į Vokietiją, Münsterio un-to muz. m-loje mokėsi pas Teichmanną. Münsterio operos teatre atliko soprano partiją W. A. Mozarto operoje *Visos jos tokios*. 1947 Cardiffe, D. Britanija, lankė muz. m-lą (mokėsi F. Kelsey operos klasėje). Nuo 1955 dainavimą studijavo Romoje pas M. Cascioli. Koncertavo Vokietijoje, Italijoje, D. Britanijoje, JAV, Kanadoje. Dainavo Wiesbadeno operos spektakliuose (W. A. Mozarto *Don Giovanni, Figaro vedybos*, C. M. Weberio *Laisvasis šaulys* ir kt.). 1957 ir 1958 solo koncertų surengė Toronte, Kanada, Čikagoje, IL. 1958 Čikagos vyrų choro pastatytoje Ch. Gounod operoje *Faustas* sukūrė Margaritos vaidmenį. 1968 įdainavo plokštelę (su Simfonica Romana orkestru).

LOPATTO Jonas S. (**Lopeta;** 1882.IX.16 Pilviškiuose, Vilkaviškio aps. – 1956.IV.2 Wilkes-Barre, PA), teisininkas, visuomenininkas. 1892 su tėvais atvyko į JAV. 1907 baigė Pensylvanijos un-te Philadelphijoje teisės mokslus, įgijo bakalauro laipsnį. Dirbo advokatu Wilkes-Barre. Dalyvavo liet. veikloje. 1916 Lietuvių dienos (šalpa nukentėjusiems nuo karo) paskelbimo iniciatorius, organizacinio, 1918 bendrojo vykdomojo k-to pirmininkas. 1919 dalyvavo delegacijoje, stebėjusioje Paryžiaus taikos konferenciją. Kurį laiką buvo LRKSA ir SLA teisinis patarėjas. Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino ordinu (1938).

LOZORAITIS Stasys (1924.VIII.2 Berlyne – 1994.VI.13 Vašingtone, DC, palaidotas Putname, CT), politinis ir visuomenės veikėjas, diplomatas. Diplomato Stasio Lozoraičio vyresniojo sūnus. 1935–39 mokėsi M. Pečkauskaitės g-joje Kaune, Romoje. 1943 baigė vok. g-ją, 1944–48 lankė Romos un-to Teisių f-tą. 1943–91 dirbo Lietuvos pasiuntinybėje prie Šv. Sosto; 1947–52 jos atašė, 1952—70 (su pertrauka) pirmasis sekretorius. Aktyviai reiškėsi Italijos lietuvių visuom. veikloje. 1944–46 d-jos *Lithuania* v-bos, 1946–50 Centrinio liet. k-to narys, 1950 pirmininkas. 1950–52 Italijos LB Laikinojo org. k-to pirmininkas.

Stasys Lozoraitis

Nuo 1950 Tarptautinės tremtinių intelektualų s-gos v-bos narys. 1983–91 dar ir Lietuvos pasiuntinybės patarėjas Vašingtone. 1991 Lietuvos Respublikos ambasadorius, 1991–93 nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius JAV, 1993–94 – nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Italijos Respublikoje. Daug

nuveikė, kad Vakarų valstybės nepripažintų Lietuvos priverstinio prijungimo prie SSRS, reikalautų nutraukti aneksiją, atkurti Lietuvos valstybingumą, o 1990 jį atkūrus, pripažintų Lietuvos Respubliką *de jure*, remtų valstybę. Stiprino Lietuvos gyventojų ir išeivijos ryšius. Buvo iškėlęs savo kandidatūrą per 1993 Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimus. 1996 jam pastatytas paminklas Kaune.

LUBINAS Pranas J. (Frank **Lubin;** g. 1910.I.7 Los Angelese, CA), krepšininkas. 1923–27 mokėsi Lincolno, NE, m-loje, 1927–31 Kalifornijos un-te Los Angelese. 1931–32 to paties un-to Teisės m-loje Berkeley įgijo bakalauro laipsnį. 1929 pradėjo dirbti *William Fox Movietones* b-vėje Los Angelese. 1933 dirbo *Universal Pictures* b-vėje sceninių dekoracijų keitėju bei operatoriaus padėjėju. Dirbdamas žaidė krepšinį; 1936 su b-vės komanda laimėjo Berlyno olimpiadoje. 1936, 1938–39 gyveno Lietuvoje. 1937 su Lietuvos rinktine laimėjo I vietą antrajame Europos čempionate Rygoje. 1938 dirbo Kauno policijos m-loje sporto instruktoriumi. 1938 Tautinėje olimpiadoje Kaune su JAV lietuvių krepšininkų komanda pelnė aukso medalį. 1939 grįžo į JAV. 1939, žaisdamas Lietuvos krepšinio rinktinėje, tapo Europos čempionu. Buvo 9 kartus išrinktas į vieną geriausių JAV rinktinių. Žaidė golfą, mėgo plaukioti. Dirbo daugelyje filmų b-vių Hollywoode, CA (*20th Century Fox* ir kt.).

Pranas Lubinas

LUINIENĖ Janina (**Kolytė;** 1895 Marijampolėje – 1986 Kalifornijoje), gydytoja. 1913 Šiauliuose baigė g-ją. Mediciną studijavo Vilniaus un-te. 1926 išlaikė valst. egzaminus Kaune. Stažavo Lietuvos un-to Vaikų klinikoje, vėliau dirbo vaikų lopšelyje Kaune. Su kitais organizavo Lietuvos vaikų globos d-ją, buvo v-bos narė. Bendradarbiavo *Medicinoje.* 1940 bolševikų suimta ir nuteista septyneriems metams sunkiųjų darbų kalėjimo. 1941 prasidėjus karui, iš kalėjimo išlaisvinta. Pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV. Dirbo Dixono, IL, ligoninėje.

LUKAS Algis A. (g. 1937.II.16 Viešvilėje, Klaipėdos kr.), statybos inžinierius. 1954 Philadelphijoje, PA, baigė vid. mokslą. 1958 Pennsylvanijos un-te gavo bakalauro (statybos inžinerija), 1963 Vašingtono, DC, Amerikos katalikų un-te – magistro laipsnį (transporto inžinerija). 1963–66 buvo projektų inžinierius *De Leuw Cather* firmoje Čikagoje, IL (projektavo greitkelius ir miestų transportą). 1966–69 prižiūrėjo greitkelių projektavimą Connecticuto valstijoje. 1969–81 firmos *Henningson, Durham and Richardson* viceprezidentas ir transporto projektavimo sk. vedėjas. Prižiūrėjo kelių, metro, uostų ir geležinkelių projektavimo darbus. Vadovauja savo firmai *LUCAS Associates,* ji planuoja eismą ir projektuoja kelius (suprojektavo Pentagoną aptarnaujančių kelių ir mašinų stovėjimo aikštelių tinklą). Parašė straipsnių, skaitė pranešimų MKS. Dalyvauja JAV LB

Algis A. Lukas

veikloje (1964–66 *Lituanus* fondo pirmininkas). Ateitininkas (1957–58 Ateitininkų federacijos centro v-bos narys).

LUKAS Petras (**Lukošius;** g. 1897.XI.21 Drukšiuose, Vilniaus kr.), skulptorius. 1939 Italijoje baigė Milano dailės akademiją. Dalyvavo parodose Romoje, Palermo, Milano, Lietuvoje – Kaune, Vilniuje. Nuo sov. okupacijos pasitraukęs iš Lietuvos, gyveno Venesueloje, Caracase. Gavęs stipendiją susipažinti su Rytų menu, nuvyko į Indiją, studijavo R. Tagorės un-te Kalkutoje. 1966 gyveno JAV, 1967–68 Indijoje (dirbo pas Udaipuri kun-štį). 1969 apsigyveno JAV, Los Angelese, CA. Sukūrė apvaliųjų, reljefinių skulptūrų (portretai, kamerinės, paminklinės kompozicijos), plastinės keramikos, tapybos (portretai) kūrinių. Surengė parodų (1966 Los Angelese). Pelnė apdovanojimų (R. Tagorės portretas laimėjo konkurse Indijoje).

LUKASEVIČIŪTĖ Rūta (**Lukas;** g. 1936. VI.12 Klaipėdoje), dainininkė (mecosopranas). Skambinti fortepijonu mokėsi pas S. Sodeiką, A. Kučiūną ir V. Jakubėną, dainuoti – pas A. Stephens. Nuo 1953 dainavo A. Stephens vadovaujamame moterų chore. Atliko solines programas, dainavo su A. Lankutyte bei A. Narukaite. Sukūrė Onutės vaidmenį operetėje *Viengungiai*.

LUKAŠEVIČIUS Henrikas (1912.I.1 Miškiniuose, Molėtų aps. – 1989.XI.6 St. Petersburge, FL), teisininkas, rašytojas. 1931 baigė Panevėžio g-ją, 1935 – VDU Teisių f-tą. Dirbo apylinkės teisėju. Nuo 1941 dirbo Vilniaus un-te, buvo Civilinės teisės katedros vyr. asistentas, įgijo daktaro laipsnį. Pasitraukęs į Vakarus, gyveno Argentinoje. Vėliau persikėlė į JAV. Parašė rom. *Likimo žaismas* (1953), autobiografinę kn. *Vienas mažas gyvenimas* (1975). Bendradarbiavo *Karyje, Drauge*. Dalyvavo skautų veikloje.

LUKIENĖ Dalė (**Koklytė;** g. 1937.V.10 Marijampolėje), bibliotekininkė, visuomenininkė. 1959 bakalauro laipsniu baigė Mount St. Josepho koledžą, OH. 1986 Marylando un-te College Parke įgijo bibliotekininkystės magistro laipsnį. 1959–65 *Union Carbide* b-vės Chemijos informacijos b-kos Čikagoje, IL, vedėja. 1983–86 dirbo Johnso Hopkinso un-to Taikomosios fizikos laboratorijos R. E. Gibsono b-koje Laurelyje, MD. Nuo 1987 dirba Medicinos nacionalinės b-kos komplektavimo skyriuje Bethesdoje, MD, yra audiovizualinių priemonių specialistė. Nuo 1989 daly-

Dalė Lukienė

vauja Lietuvos b-kų automatizavimo projektų rėmime, teikia konsultacijas, organizuoja suvažiavimus, šalpą. 1953–59 Čiurlionio ansamblio dalyvė. 1955–65 bendradarbiavo period. spaudoje, *Laiškuose lietuviams* išspausdino kino filmų recenzijų. 1960–62 žrn. *Mūsų vytis* redakcijos narė. 1973 Vašingtono, DC, Corcorano galerijoje suorganizavo 12 liet. dailininkų parodą, parengė jos katalogą. Aktyviai reiškiasi LSS veikloje (1963–66, 1989–92 seserijos vadijos vyresnių skaučių sk. vedėja, 1971–88 Vašingtono skaučių vietininkijos vadovė ir vietininkė), rengia skautų veiklos programas, organizuoja suvažiavimus, stovyklas, veda užsiėmimus. Apdovanota ordinu *Už nuopelnus* (1966), Lelijos ordinu (1979).

Algirdas Jonas Lukoševičius

LUKOŠEVIČIUS Algirdas Jonas (g. 1963. VI.24 Niujorke, NY), farmacininkas. Farmacijos daktaras (1996). Bakalauro laipsniu baigė Šv. Jono un-to Farmacijos koledžą Niujorke. Baigė liet. šeštadieninę Maironio m-lą Brooklyne, NY, po to 4 metus joje mokytojavo. Įgijo farmacijos praktikos teisę Niujorko, Connecticuto, New Jersey valstijose ir Vašingtone, DC. 1986–88 dirbo Naujų vaistų tyrinėjimo skyriuje Yale un-to ligoninėje New Havene, CT. 1988–92 buvo *Medi-Fax International* firmos Niujorke Medicinos tyrimų centro direktorius. 1989 Lietuvoje įsteigė firmą *Pharmaceutica Baltica Limited*, yra jos prezidentas. Ilinojaus un-te Čikagoje gavo farmacijos daktaro laipsnį. Ateitininkas (nuo g-jos laikų). Atkūrė nebeveikusią Studentų ateitininkų draugovę Niujorke; kelerius metus buvo jos pirmininkas, Studentų ateitininkų s-gos centro v-bos vicepirmininkas. Dalyvavo TF (tarybos narys), BATUNo veikloje. Priklauso Amerikos farmacijos asociacijai, Tarptautinei farmacijos federacijai, Lietuvos farmacijos s-gai.

LUKOŠIŪNAS Leonas (**Lumas,** 1905.XII.14 Rygoje – 1988.XII.12 Gallupe, NM), kunigas. Bažnytinės teisės daktaras (1931). Baigęs Kauno kun. seminariją, 1929 įšventintas kunigu. Studijavo Romoje, ten apgynė doktoratą. Nuo 1931 dirbo Panevėžio vyskupijos kurijoje, Utenos g-jos kapelionu. Nuo 1941 Kauno kun. seminarijos vicerektorius ir bažnytinės teisės profesorius. Okupacinės vokiečių valdžios ištremtas iš Kauno. 1944 pasitraukęs į Vakarus, kunigavo Vokietijoje ir Šveicarijoje. 1946 persikėlė į JAV. Dirbo meksikiečių ir indėnų parapijose El Paso, TX, vyskupijoje, nuo 1972 Gallupo, NM, vyskupijos kurijoje.

LUKŠYS Kazys (1892.III.4 Vazgirdonyse, Varėnos par. – 1963.XI.12 Santa Monicoje, CA), kino operatorius, visuomenininkas. Liet. kino kronikos pradininkas. 1914 emigravo į JAV. Mokėsi elektros mechaniko specialybės. 1917–18 tarnavo JAV kariuomenėje. Vakarais lankė filmavimo kursus. 1920 nupirkęs A. Vitkausko vadovaujamos teatro trupės suvaidintą filmą *Genovaitės mirties valanda* ir pridėjęs liet. subtitrus, rodė daugelyje JAV liet. kolonijų. 1921 lankėsi Lietuvoje, sukūrė filmą apie Lietuvą, kurį vėliau demonstravo JAV. Dalį to filmo Lietuvos vaizdų nupirko *Fox News* b-vė; nuo 1924 buvo šios b-vės filmuotojas Europoje. Vėliau dar 15 kartų lankėsi Lietuvoje. Filmuodamas Lietuvos ir JAV liet. gyvenimo vaizdus, teikė medžiagą Lietuvos kino teatrams, ją rodė JAV lietuviams. 1933 sukūrė pirmąjį liet. kalba įgarsintą filmą *Dariaus ir Girėno skridimas iš JAV Lietuvon*. 1936–41 gyveno Raseiniuose, turėjo savo kino teatrą *Romuva*. Per sov. okupaciją praradęs turtą, 1941 grįžo į JAV, apsigyveno Los Angelese, CA. Prekiavo nekilnojamuoju turtu. Kelerius

Kazys Lukšys

metus buvo BALFo ir ALTo Los Angeleso skyriaus pirmininkas, vadovavo SLA kuopai, buvo Lietuvių JAV piliečių klubo organizatorius ir pirmininkas.

LUKŠTAITĖ-KOVIENĖ Bronė (1917.XII.23 Sankt Peterburge, Rusija – 1992.XII.29 Čikagoje, IL), architektė, visuomenininkė. Archit. J. Kovalskio-Kovos žmona. 1921 su tėvais persikėlė į Lietuvą. 1935 Kaune baigė g-ją, 1943 VDU Statybos f-tą (archit-ros skyrių). Pasitraukusi į Vokietiją, 1945–46 buvo UNRRA un-to Münchene Archit-ros katedros asistentė. Nuo 1949 gyveno Čikagoje. 1950 su archit., vėliau ir vyru J. Kovalskiu-Kova įkūrė privačią archit-ros firmą *Kova Associates*; 1952–57 jos vicepirmininkė. 1957–82 firmos *A. Epstein and Sons* vyr. architektė ir grupės vadovė (firmos pasiųsta 1972 ir 1973 dirbo Paryžiuje, 1977 Londone). Nuo 1962 bendradarbiavo *Technikos žodyje*. 1977 ir 1985 dalyvavo MKS. Pagal jos projektus pastatyta pastatų Lietuvoje (Tauragnų klebonija), Urugvajuje (Jėzuitų bažnyčia, parapijos salė ir klebonija Montevidėjuje), JAV (padėjo vyrui projektuoti Šv. Kryžiaus, liet. jėzuitų ir marijonų vienuolynus, *Draugo* adm. pastatą, spaustuvę ir kt. pastatus Čikagoje), Kanadoje, V. Europos šalyse. Priklausė Amerikos architektų in-tui ir ALIAS (viena steigėjų, kelis kartus v-bos narė ir Čikagos sk. pirmininkė), JAV registruotų architektų d-jai. Skautė.

Bronė Lukštaitė-Kovienė

LUNECKAS Mykolas (g. 1905.VII.5 Rygoje), mokytojas. Lietuvos kariuomenės savanoris. Daugelį metų mokytojavo Vilniuje ir Vilniaus krašte. Bendradarbiavo Vilniaus liet. spaudoje. Dėl liet. veiklos lenkų kalintas; 1934 pabėgo iš kalėjimo į nepriklausomą Lietuvą. Mokytojavo Saldutiškyje, Margininkuose, Kaune. Priklausė LŠS. Pasitraukęs į Vokietiją, 1946 buvo leidinio *Laisvoji Lietuva* redakcijos narys ir administratorius. Vėliau apsigyveno JAV, iš pradžių Worcesteryje, MA, vėliau Čikagoje, IL. 1953 jo pastangomis anksčiau Kanadoje leista *Laisvoji Lietuva* vėl imta leisti Čikagoje. Buvo Lietuvos Atgimimo sąjūdžio savišalpos fondo valdytojas, bendradarbiavo liet. spaudoje.

LUŠYS Stasys (1903.VIII.31 Vaišnoriuose, Šiaulių vls. ir aps. – 1980.XII.17 Bostone, MA; palaidotas Cypress Hille, NY), ekonomistas, visuomenės veikėjas. 1930 baigė VDU Teisių f-to Ek. skyrių. Priklausė ateitininkams (1926–27 Moksleivių ateitininkų s-gos, 1927–29 Lietuvos un-to studentų ateitininkų s-gos, vėliau

Stasys Lušys

Ateitininkų sendraugių įv. skyrių vadovas). Dirbo Žemės banke Kaune. 1941–44 Prekybos, pramonės ir amatų rūmų pirmininkas. Pogrindyje veikė prieš bolševikų ir nacių okupantus. Per 1941 Birželio sukilimą pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo aktą. Vienas žymiausių VLIKo steigėjų. 1943 krikščionių demokratų vardu pasirašė VLIKo parengtą slaptą memorandumą Vakarų šalių vyriausybėms. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–46 Lietuvių s-gos centro v-bos narys, 1947–48 Lietuvių tremtinių bendruomenės Regensburgo apygardos vadovas. 1948 persikėlė į JAV. 1950–58 JAV Lietuvių krikščionių demokratų s-gos centro v-bos pirmininko pavaduotojas. 1953 Vid. Europos krikščionių demokratų unijos kongrese buvo išrinktas tarybos nariu ir vykd. k-to pirmininko pavaduotoju. 1949 ir 1952 LB Bostono apylinkės pirmininkas; su kitais įsteigė Bostono lituanistinę m-lą. 1954–56 BALFo reikalų vedėjas Brooklyne, NY. 1963–64 polit. grupių susijungimo VLIKe k-jos narys, 1964–66 VLIKo v-bos pirmininko pavaduotojas. Buvo nuolatinis VLIKo seimų, tarybų, v-bų narys, VLIKo tarybos politikos ir teisių k-jos pirmininkas.

M

MACEIKA Antanas (1905.VII.17 Saldutiškyje, Utenos aps. – 1981.V.4 Niujorke, NY), miškininkas, visuomenės veikėjas. Mokėsi Utenos g-joje. Baigė Alytaus aukštesniąją miškininkystės m-lą ir Karo m-lą Kaune; jaun. leitenantas. Dirbo Musninkų girininkijoje, vadovavo vietos šaulių būriui. Vėliau dirbo Ž. ū. m-joje. 1944 pasitraukė į Vokietiją, buvo liet. tremtinių bendruomenės k-to Münchene sekretorius. 1950 apsigyveno JAV. Aktyviai dalyvavo JAV LB veikloje (Niujorko apygardos ir apylinkės pirmininkas). Sukaupė didelę liet. knygų b-ką; ~ 1500 knygų 1971 padovanojo Brooklyno, NY, *Kultūros židiniui.*

MACIEJAUSKAS Julius (1869.VII.1 Papyvesiuose, Pasvalio vls., Biržų aps. – 1947.V.14 Los Angelese, CA; 1993 perlaidotas Švėkšnoje), kunigas, visuomenės veikėjas. Žemaičių

Julius Maciejauskas

vyskupijos garbės kanauninkas (1918). Prelatas (1927). Baigęs Kauno kunigų seminariją, 1891 įšventintas kunigu. Iki 1899 kunigavo Ramygaloje ir Panevėžyje. 1899–1938 Švėkšnos klebonas ir dekanas. 1905 Švėkšnoje pastatydino mūrinę Šv. Jokūbo bažnyčią. Inkakliuose pastatė Lurdo koplyčią. 1907 įsteigė liet. pr. m-lą; ji 1919 pertvarkyta į *Saulės* progimnaziją, o vėliau į g-ją. 1922 pastatydino g-jos rūmus, įkūrė moksleivių bendrabutį, senelių ir vargšų prieglaudą. 1919 įgijo namus ligoninei. Įsteigė kooperatyvą ir pieno perdirbimo b-vę. 1933 surengė Švėkšnoje eucharistinį kongresą. Apdovanotas D. Lietuvos kun-ščio Gedimino ordinu. Statyboms ir labdaros veiklai aukų rinkti važiuodavo į JAV. 1938 išvykęs 9-ąjį kartą, dėl karo grįžti negalėjo. Apsigyveno Los Angelese; čia 1941 įsteigė pirmąją liet. Šv. Kazimiero parapiją ir iki 1946 buvo jos klebonu. Prelatas J. Kučingis, organizavęs perlaidojimą, sukūrė apie jį dok. filmą.

MACIŪNAS Algirdas Kazimieras (g. 1913. I.10 Papilėje, Šiaulių aps.), gydytojas chirurgas. 1930 baigęs Linkuvos g-ją, studijavo VDU, jį 1936 baigė. Priklausė korp. *Fraternitas Lithuanica*. 1937–40 dirbo VDU Chirurgijos katedroje A. Hagentorno ir V. Kuzmos asistentu, 1942–44 Chirurgijos katedros vedėjas. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945–49 Servatiuso fondo ligoninės Augsburge Chirurgijos katedros vedėjas. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Nuo 1951 vertėsi priv. praktika. Bendradarbiavo *Medicinoje*. Rėmė BALFą.

MACIŪNAS Robertas (g. 1955 Čikagoje, IL), gydytojas neurochirurgas. Gyd. A.K. Maciūno sūnus. 1980 baigė Ilinojaus un-to Med. m-lą Čikagoje. Minnesotos un-te Minneapolyje specializavosi neurochirurgijoje. Nuo 1986 Vanderbilto un-to Nashville, TN, Neurochirurgijos sk. profesorius asistentas.

MACIŪNAS Vincas (g. 1909.VII.5, n. s. VII.18 Papilėje, Šiaulių aps.), literatūros tyrinėtojas, visuomenininkas. Filologijos daktaras (1939). 1932 baigė VDU Hum. mokslų f-te liet. lit-rą. 1932–33 studijavo Vokietijoje (Bonoje ir Münchene), vėliau rinko medžiagą daktaro disertacijai Vilniaus, Varšuvos, Krokuvos archyvuose. 1935–40 dirbo VDU Hum. mokslų f-te vyr. asistentu; čia apgynė disertaciją *Lituanistinis sąjūdis XIX amžiaus pradžioje* (išl. 1939). Period. spaudoje (*Archivum philologicum, Mūsų senovėje, Naujojoje romuvoje, Vaire, Židinyje* ir kt.) paskelbė straipsnių liet. lit-ros klausimais. 1940–41 buvo *Lietuviškosios enciklopedijos* redakcijos narys. Nuo 1940 Vilniaus un-to Hum. mokslų f-to vyr. dėstytojas, nuo 1941 docentas, f-to prodekanas. Nuo 1942 ir Vilniaus un-to b-kos direktorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge dėstė liet. lit-rą, 1948–49 buvo šio un-to Filologijos f-to dekanas. 1949 persikėlė į JAV. Rekomenduotas prof. A. Senno, nuo 1949 dirbo Pennsylvanijos un-to b-koje, tvarkė ir kaupė lituanistikos fondą (jo iniciatyva buvo nupirkta J. Šaulio b-ka ir archyvas, įgyta daug lituanistinių knygų). 1962–72 Lituanistikos in-to pirmininkas. Aktyviai reiškėsi JAV LB veikloje: 1955–57 jos tarybos narys, 1969–72 pirmosios Kultūros tarybos

Vincas Maciūnas

narys. 1978 išėjo į pensiją. Bendravo su V. Krėve, tyrinėjo jo kūrybą, apie ją paskelbė straipsnių (liet. ir anglų k.), skaitė paskaitas. Suredagavo V. Krėvės *Raštus* (6 t., 1954–61), parengė jų komentarus. Išeivijos spaudoje paskelbė nemaža V. Krėvės laiškų (visą jų rinkinį 1996 padovanojo Vilniaus un-to b-kai). Nuo 1952 buvo LE bendradarbis, suredagavo jos 15-ąjį t. (apie Lietuvą). Liet. lit-ros klausimais rašė LE, *Aiduose, Lituanus, Drauge, Metmenyse* ir kitur. Paskelbė studijų ir straipsnių apie K. Donelaitį, S. Stanevičių, D. Pošką, M. Valančių, A. Baranauską, Vaižgantą, V. ir M. Biržiškas, A. Mickevičių, V. Kudirką. Parengė (su komentarais) Žemaitės laiškų, aptiktų Amerikoje, ir dokumentų apie A. Strazdą publikacijas. Suredagavo *Lituanistikos darbų* t. 3–4 (1973–74). 1977 gavo Lituanistikos in-to premiją.

MACIŪNIENĖ Genovaitė (**Ruželytė;** g. 1920. III.28 Degeniuose, Pandėlio vls., Rokiškio aps.), visuomenininkė. Literatūros tyrinėtojo V. Maciūno žmona. Nuo 1933 ateitininkė. 1940 Rokiškyje baigusi Tumo-Vaižganto g-ją, 3 metus Vilniaus un-te studijavo istoriją ir archeologiją. 1942–44 un-to studenčių bendrabučio vedėja, 1943–44 dar ir Miškų inspekcijos Vilniuje sekretorė. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, 1946–47 Hidessenö stovyklos k-to narė. 1948 Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge studijavo bibliotekininkystę. 1949 su vyru persikėlė į Philadelphiją, PA. Dirbo kasininke miesto valgykloje, 9 metus – vyr. kasininke Pennsylvanijos Moterų medicinos koledžo valgykloje. Buvo Ateitininkų sendraugių s-gos Philadelphijos sk. v-bos narė, v-bos pirmininkė, JAV LB Philadelphijos apyl. v-bos narė. 1960–68 Philadelphijos Krėvės lituanistinės m-los mokytoja ir vedėja. 1979 įkūrė Lietuvių tautodailės in-to Philadelphijos skyrių, jo pirmininkė. ~ 10 metų buvo Lietuvių kultūros centro Philadelphijoje v-bos narė. Su savo austomis liet. juostomis dalyvavo keliose tautodailės parodose. 1969 apdovanota PLB ir JAV LB Švietimo tarybos Padėkos žymeniu.

Genovaitė Maciūnienė

Aldona Mackevičienė

MACKEVIČIENĖ Aldona (**Bukaveckaitė;** g. 1919.VIII.30 Marijampolėje), teisininkė, bibliotekininkė, visuomenininkė. Teisininko, visuom. veikėjo S. Mackevičiaus žmona. 1937 baigė Marijampolės Rygiškių Jono mergaičių g-ją. Studijavo teisę VDU, vėliau Vilniaus un-te, 1942 jį baigė. 1944 pasitraukusi į Vakarus, gyveno Prancūzijoje. 1945–49 studijavo Sorbonne un-te Paryžiuje pranc. kalbą ir lit-rą. 1949 persikėlė į JAV. 1952–57 dirbo sekretore

Lietuvos generaliniame konsulate Niujorke, NY. 1957 Niujorko Columbijos un-te magistro laipsniu baigė bibliotekininkystę. 1958–61 Niujorke dirbo Nacionalinėje medicinos bibliotekoje, 1961–91 Queenso rajono viešojoje bibliotekoje, nuo 1975 vadovavo jos Techninio aptarnavimo dep-tui. 1991–94 JAV LB Krašto v-bos Kultūros tarybos narė, 1993–94 Tautos fondo tarybos narė.

Faustina Mackevičienė

MACKEVIČIENĖ Faustina (**Vilytė, Manelienė;** 1911.II.15 Čikuose, Svėdasų vls., Rokiškio aps.– 1994.V.30 Lockporte, IL), agronomė, visuomenės veikėja. Teisininko, visuom. veikėjo M. Mackevičiaus žmona. 1926 baigė Užpalių g-ją, 1930 Panevėžio mkt. seminariją ir 1937 Ž. ū. akademiją Dotnuvoje. 1933–37 Salamiesčio mergaičių ž. ū. m-los vedėja. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1946–48 Spakenberge buvo J. Tumo-Vaižganto liet. g-jos mokytoja, vicedirektorė. 1948 atvyko į JAV. Dirbo Čikagos un-to anatomijos sk. vyr. laborante, Argone tyrimo laboratorijoje. Dalyvavo Ateitininkų s-gos, BALFo, VLIKo, kultūros, moterų org-jų veikloje. Parašė kn. *Kūdikių mirtingumas Lietuvoje* (1939). Bendradarbiavo liet. spaudoje, rašė į LE.

MACKEVIČIENĖ Julija (**Mack;** g. 1907.III.7 Worcesteryje, MA), slaugė, visuomenės veikėja. Kurį laiką gyveno Lietuvoje, vėliau grįžo į JAV. 1930 baigė Worcesterio ligoninės slaugių m-lą, įgijo slaugės diplomą. Dirbo ligoninėje. Iki 1969 (kol buvo gyvas jos vyras) vertėsi prekyba, turėjo pramogų įmonę. Veikė liet. ir amer. org-jose, rūpinosi labdara. Po II pasaul. karo atvykstantiems į JAV liet. pabėgėliams (bendradarbiaudama su BALFu) padėjo rasti darbą ir prieglobstį. Su paskaitomis lankė JAV lietuvių telkinius. BALFo revizijos k-to narė, LRKMS pirmininkė (1951–57 ir nuo 1979). Priklauso Lietuvos vyčiams. Worcesterio Women's Moterų forumo pirmininkė. Bendradarbiauja liet. ir amer. spaudoje.

MACKEVIČIUS Dovydas (g. 1939 Čikagoje, IL), bankininkas, visuomenininkas. Bankininko Justino Mackevičiaus vaikaitis. Baigė aukštuosius bankininkystės kursus. Nuo 1961 dirba *Standard Federal Bank,* nuo 1983 šio banko (vienas stipriausių ir patikimiausių bankų JAV) prezidentas ir tarybos pirmininkas. Buvo Čikagos taupymo institucijų lygos prezidentas. Ilinojaus taupymo institucijų lygos direktorius. Vienas *Federal Home Loan Bank* direktorių. Sukūrė banko programą, padedančią įsigyti namus menkai uždirbantiems asmenims (už tai federalinės vyriausybės apdovanotas garbės žymeniu). Buvo Lietuvių prekybos rūmų prezidentas. Dalyvauja liet. veikloje: Balzeko liet. kultūros muziejaus direktorius, priklauso LF ir Lietuvos vyčiams. JAV vyriausybės prašymu konsultavo atsikūrusios Lietuvos bankininkus. Remia liet. kultūros, švietimo ir rel. org-jas, spaudą, radijo programas, *Lithuanian Mercy Lift*. 1988 Liet. prekybos rūmai, 1989 Brighton Parko liet. namų savininkų d-ja, 1996 Balzeko liet. kultūros muziejus apdovanojo jį metų iškiliausio žmogaus žymeniu.

MACKEVIČIUS Justinas (1888.IX.24 Šilalėje – 1975.II.18 Hinsdale, IL), finansininkas. Baigė pr. m-lą Plungėje. Nuo 1905 gyveno JAV. Mokėsi vakarinėje m-loje ir dirbo fabrike. 1909 Čikagoje, IL, įkūrė Lietuvos d. kun-ščio Gedimino taupomąją b-vę (nuo 1934 – *Standard Federal Savings and Loan* asociacija), visą laiką

Justinas Mackevičius

buvo jos pirmininkas. 1933–35 Lietuvos prekybos rūmų pirmininkas. Aktyviai dalyvavo liet. veikloje, finansiškai rėmė įvairias liet. org-jas ir renginius.

MACKEVIČIUS Mečislovas (1906.IV.17 Savičiūnuose, Antalieptės vls., Zarasų aps.), teisininkas, visuomenės veikėjas. 1926 baigė Zarasų prog-ją, 1930 – *Pavasario* suaugusiųjų g-ją

Mečislovas Mackevičius

Kaune, 1936 – VDU Teisių f-tą. 1930 Studentų varpininkų d-jos filisterių pirmininkas, korp. *Žalgiris* narys, Lietuvos valstiečių liaudininkų s-gos gen. sekretorius, vicepirmininkas. 1932–34 Lietuvos jaunimo s-gos centro v-bos sekretorius. 1936 Freiburge, Vokietija, studijavo vokiečių kalbą, 1937–39 Paryžiaus un-te – teisę. 1939–40 Kauno apygardos teismo kandidatas. 1940 sovietų suimtas ir kalintas Kaune, 1941 išvaduotas. 1941 Lietuvos laikinosios vyriausybės teisingumo ministras, 1941–43 generalinis tarėjas, 1942–43 Vilniaus un-to Teisės f-to dėstytojas. 1943 vokiečių areštuotas, išsiųstas į Stutthofo koncentracijos stovyklą. 1945 išlaisvintas. 1946–48 Pabaltijo un-to Hamburge–Pinneberge, Vokietija, dėstytojas. 1949 persikėlė į JAV. Aktyviai dalyvavo visuom. veikloje: 1947–49 VLIKo narys, teisių komisijos pirmininkas. JAV LB Čikagos apygardos pirmininkas, Liet. profesorių d-jos centro v-bos narys. Su kitais išleido monografiją *Mykolas Šleževičius* (1954). Parašė straipsnių teisės, politikos, visuom. klausimais *Jaunime, Lietuvos ūkininke, Varpe*; bendradarbiavo LE.

MACKEVIČIUS Stepas (1915.VI.5 Staraja Toropoje, Rusija – 1987.VII.14 Kew Gardens Hillse, NY), teisininkas, visuomenės veikėjas. 1932 baigė g-ją Šiauliuose. 1932–37 studijavo VDU un-to Teisių f-te, 1938–40 – polit. mokslus Paryžiuje. 1940 pasitraukė į Vokietiją. 1941 grįžo į Lietuvą, dalyvavo rezistencinėje LLKS veikloje. 1942 baigė Vilniaus un-to Teisės f-tą. 1944 pasitraukė į Vokietiją, vėliau – į Prancūziją. 1945–46 studijavo Paryžiaus un-to Teisės f-te, gavo daktaro laipsnį. 1945–49 dirbo JAV ambasadoje Paryžiuje, buvo laikr. *Vienybė, Mintis* (leidžiamo Vokietijoje) korespondentas. Akademinio *Šviesos* sambūrio (nuo 1946; garbės teismo pirmininkas), Lietuvių rezistencinės santarvės (nuo 1950; 1951–56 k-to sekretorius Amerikos reikalams) vienas steigėjų. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke, NY. 1949–82 dirbo prancūzų b-vėje *Air France* juriskonsultu Niujorke. 1956 baigė Cornellio un-to Pramonės ir darbo santykių m-lą, NY. Priklausė skautams, korp. *Neo-Lithuania*. Už nuopelnus *Air France* b-vei apdovanotas *La Medaille de la Ville de Paris* (1982).

MACKIALIENĖ Dalila (**Majauskaitė;** g. 1921.III.31 Marijampolėje), režisierė, rašytoja. 1938 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. Studijavo dainavimą Kauno konservatorijoje ir Vilniaus muz. m-loje. 1941–44 dainavo Vilniaus filharmonijos, Vilniaus operos chore, Čiurlionio ansamblyje. Nuo 1943 lankė Vilniaus teatro dramos studiją. Pasitraukusi į Vokietiją, dainavo Čiurlionio ansamblyje. Po II pasaul. karo apsigyveno Australijoje, dalyvavo *Teatro mylėtojų grupės* spektakliuose. Persikėlusi į JAV, vaidino Clevelando, OH, *Vaidilos* teatre. 1962–81 režisavo Los Angeleso, CA, dramos sambūrio spektaklius: V. Alanto *Kyla vėtra ūkanose, Saulėgrąžų sala,* B. Brazdžionio *Vaidila Valiūnas,* Alės Rūtos *Ant liūnų krašto,* J. Gliaudos *Čiurlionis, Naktis, Kaukių balius, Kompiuterinė santuoka,* A. Kairio *Šviesa, kuri užsidegė, Sidabrinė diena, Viščiukų ūkis, Rūtos be darželių, Kukū,* A. Landsbergio *Penki stulpai turgaus aikštėje, Paskutinis piknikas,* B. Pūkelevičiūtės *Palikimas,* A. Rūko *Kojinės, Bubulis ir Dundulis,* A. Škėmos *Živilė.* Šalpos org-jų veiklai remti parašė ir režisavo vienaveiksmių komedijų, farsų, šiupinių ir kt. 1970 ir 1975 Los Angelese surengė liet. dramos veikalų konkursą. Su Los Angeleso dramos sambūriu dalyvavo liet. dramos festivaliuose, už spektaklius *Šviesa, kuri užsidegė, Paskutinis piknikas, Palikimas, Čiurlionis* gavo *Geriausio teatro* žymenį, rodė spektaklius Čikagoje, IL, Detroite, MI, Toronte, Kanada, St. Petersburge, FL, Australijoje. 1971 Los Angelese subūrė dainuojančių, deklamuojančių ir vaidinančių aštuonių moterų ansamblį *Išlaisvintos moterys* ir iki 1979 jam vadovavo; šiam ansambliui sukūrė montažų. Ansamblis atliko įvairių renginių programas, tarp jų – komedijas *Pasaulis be vyrų, Vieno pono gimtadienis, Trylika naktų su pižama,* muz. satyrą *Išlaisvintos moterys.* Gastroliavo Long Beache, CA, ir San Franciske, CA. 1976–81 buvo žrn. *Lietuvių dienos* redaktorė. 1979–80 dėstė Los Angeleso lituanistinėje m-loje. 1981 persikėlė į Floridą. Nuo 1986 vadovauja St. Petersburgo vaidintojų grupei *Žibintas.* Su šia grupe dalyvavo VI teatro festivalyje, pastatė A. Kairio *Testamentą,* D. Mackialienės *Karšto šunio valgykloje,* J. Gliaudos *Čiurlionį,* keletą kartų gastroliavo Miami Beache, FL. Parašė romaną *Beržas*

Dalila Mackialienė

Stepas Mackevičius

už lango (1986), novelę *Užeigoje* (1986 gavo *Dirvos* novelės konkurso premiją), dramą *Nepripažintas tėvas* (1981 gavo Los Angeleso dramos sambūrio veikalų konkurso I premiją). Nuo 1991 vadovauja St. Petersburgo moterų vokaliniam ansambliui *Kvartetas* (akompanuoja A. Jurgutis). 1981 gavo JAV LB Kultūros tarybos premiją.

MACKUS Algimantas (1932.II.11 Pagėgiuose – 1964.XII.28 Čikagoje, IL), poetas. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Čia baigė Schwäbisch Gmündo liet. g-ją. 1949 persikėlė į JAV. Studijavo Roosevelto un-te Čikagoje. Nuo 1954 dirbo *Margučio* radijo programoje, buvo jos pranešėjas. 1958 įsteigė knygų leidyklą (po jo mirties pavadinta *Mackaus knygų leidimo fondu*), jai vadovavo. 1962–64 redagavo žrn. *Margutis*. Bendradarbiavo *Aiduose, Dirvoje, Drauge, Literatūros lankuose, Naujienose, Metmenyse*, paskelbė straipsnių kultūros temomis, knygų recenzijų. Parašė muz. vaidinimų tekstų. Dalyvavo *Santaros–Šviesos* federacijos veikloje, buvo jos v-bos narys. Poezijoje (rink.: *Elegijos*, 1950, Algimanto Pagėgio slap.; *Jo yra žemė*, 1959; *Neornamentuotos kalbos generacija ir augintiniai*, 1962, V. Krėvės lit-ros premija; *Chapel B*, 1965) reiškiama vad. bežemių kartos pasaulėjauta; tautos ist. praradimai ir tremtis tampa lyrinio herojaus dvasine būsena, skausmingu absoliučios vienatvės, beprasmybės ir nebūties išgyvenimu, pabrėžiama išdidi iliuzijų neturinčio žmogaus laikysena mirties akivaizdoje. Stiliui būdinga gausūs simboliai, alegorijos, naujos žodžių poetinės prasmės, moderni sintaksinė forma. Išleistos eilėraščių rinktinės: *Poezija* (1972 Vilniuje), *Augintinių žemė* (1984 Čikagoje), *Ir mirtis nebus nugalėta* (1994 Vilniuje). Žuvo autokatastrofoje.

Algimantas Mackus

MACKUS Feliksas (1911.VII.24 Kriaunose, Obelių vls., Rokiškio aps. – 1978.IX.25 Clevelande, OH), teisininkas. Baigė g-ją Rokiškyje. Mokėsi Kauno meno m-loje, VDU baigė teisės mokslus. Studijas gilino Sorbonne un-te Paryžiuje (konstitucinė teisė). Vėliau dėstė VDU bei Vilniaus un-te. 1940 sovietų pašalintas iš Vilniaus un-to. 1940–44 dalyvavo rezistencinėje veikloje, Vilniuje redagavo dienraštį *Naujoji Lietuva*, Tilžėje – laikr. *Už Tėvynę*. Išvertė iš prancūzų k. J. J. Rousseau *Apie visuomenės sutartį* (1939). 1944 pasitraukęs į Vokietiją, dirbo IRO. Vėliau persikėlė į JAV. Buvo aktyvus neolituanų, tautininkų ir kt. org-jų narys. Bendradarbiavo spaudoje.

MAČĖNAS Juozas (g. 1912.XI.16 Motiejūnuose, Troškūnų vls., Panevėžio aps.), dailininkas. Mokėsi dailės pas A. Rūkštelę, A. Varną, M. Šileikį, seserį Mercedes, R. Hoffmaną. 1979–82 studijavo dailę Richardo J. Daley koledže Čikagoje, IL. Nutapė peizažų, natiurmortų, portretų, nuliejo akvarelių. Surengė individualines parodas: 1984 New Buffalo, MI, 1985 Čiurlionio galerijoje Čikagoje, 1987 Michigan City, IN, b-koje. Dalyvavo daugelyje grupinių parodų. Priklauso Liet. dailininkų s-gai, Amerikiečių dailės klubui. Daug metų dainavo *Dainavos* ansamblio chore. Priklauso filatelistų d-jai *Lietuva*. ALTo, BALFo narys. Turėjo savo verslą, 1976 išėjo į pensiją. Gyvena Lemonte, IL.

MAČIONIS Leonas (g. 1918.II.23 Philadelphijoje, PA), sportininkas. 1938–41 Franklino ir Marshallo koledže, PA, studijavo ekonomiką, gavo bakalauro laipsnį. 1938 dalyvavo I liet. tautinėje olimpiadoje Kaune (nugalėjo 100, 400 ir 1500 metrų plaukime laisvuoju stiliumi, su komanda – 800 metrų estafetėje ir vandensvydžio varžybose). Philadelphijoje dirbo draudimo agentu, mokytojavo Šv. Juozapo koledže. Dalyvavo daugelyje plaukimo varžybų, laimėjo > 50 medalių.

MAČYS Juozas (1900.VII.14 Opšrūtuose, Paežerių vls., Vilkaviškio aps. – 1980.II.8 Clevelande, OH), gydytojas. 1920 baigė Marijampolės realinę g-ją, 1929 – Lietuvos un-to Med. f-tą. 1930–34 VDU Akušerijos ir ginekologijos katedros asistentas, 1937–44 rentgeno kabineto vedėjas, 1937–42 vyr. dėstytojas. Priklausė Kauno medicinos ir Kovos su vėžiu d-joms. 1944 pasitraukė į Vokietiją, nuo 1949 gyveno JAV. Vertėsi gydytojo praktika. Tragiškai žuvo.

MAČYS Vytautas Stasys (g. 1907.II.10 Opšrūtuose, Paežerių vls., Vilkaviškio aps.), ekonomistas, teisininkas. Gydytojo J. Mačio brolis. 1926 baigė *Žiburio* g-ją Vilkaviškyje, 1932 VDU Teisių f-te ekonomiką. Studijuodamas 1927–28 buvo studentų Teisininkų ir ekonomistų d-jos pirmininkas; redagavo *Studentų balsą*. 1930–40 Ekonominių studijų d-jos reikalų vedėjas, žrn. *Tautos ūkis* redaktorius. 1934–36 vienas turizmo biuro organizatorių bei Turizmo s-gos centro v-bos narių. 1940–41 žrn. *Liaudies ūkis* techninis redaktorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947–48 Lietuvių kooperatyvų s-gos pirmininkas bei reikalų vedėjas Vokietijoje. 1950 persikėlė į JAV. Nuo 1956 veikė JAV LB Worcesterio, MA, apylinkėje (buvo pirmininkas), Bostono, MA, apygardos v-boje; nuo 1956 redagavo Worcesterio *Lietuvių žinias*. Ekonomikos klausimais bendradarbiavo spaudoje.

Juozas Mačėnas

Benediktas Vytenis Mačiuika

MAČIUIKA Benediktas Vytenis (g. 1927.XI.16 Kaune), politologas, visuomenininkas. Ph. D. (1963). Gydytojos A. Mačiuikienės sūnus. Mokėsi *Aušros* berniukų g-joje Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946 baigęs Hanau liet. g-ją, studijavo Heidelbergo un-te. Studijuodamas aktyviai reiškėsi Liet. studentų s-gos veikloje (1947–48 s-gos pirmininkas). 1948–49 dirbo vertėju IRO įstaigose Butzbache ir Frankfurte. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo fabrike. Studijavo Čikagos, IL, un-te tarpt. santykius (tarpt. teisę ir diplomatiją, tarpt. ekonomiką, Rusijos istoriją); jame 1954 įgijo magistro laipsnį, vėliau apgynė daktaro disertaciją apie Pabaltijo valstybių sovietizavimą

1944–62 metais. 1954 su kitais įkūrė *Santarą*, yra jos narys. Dirbo Čikagos un-te: 1954–56 Socialinių mokslų f-to, 1956–58 Amerikos užs. ir karinės politikos studijų centro moksl. darbuotojas. Nuo 1958 dėsto naujųjų laikų Europos, Rusijos ir Sovietų s-gos istoriją Connecticuto un-te Storrse, nuo 1967 asocijuotasis profesorius, nuo 1972 profesorius, nuo 1994 profesorius emeritas. Kn. *Lithuania in the Last Thirty Years* (1955) vienas autorių ir redaktorius. Su kitais parašė kn. *Latvia: An Area Study* (1956). JAV moksl. leidiniuose ir liet. period. spaudoje (*Metmenyse, Lituanus*) paskelbė straipsnių apie Sovietų s-gos vykdomą tautų pavergimo politiką, okupuotų Pabaltijo valstybių (daugiausia Lietuvos) politinę, ekonominę, demografinę, socialinę ir kultūrinę būklę. Skaitė paskaitas JAV visuom. org-jų renginiuose, JAV ir Kanados liet. visuomenei. Dalyvavo MKS, 1975–87 dėstė Lituanistikos seminaruose. Nuo 1970 LKMA, nuo 1971 Lituanistikos in-to narys. Priklauso *Santaros–Šviesos* org-jai, AABS, įvairioms JAV moksl. d-joms.

MAČIUIKIENĖ Antanė (**Vaitelytė;** 1900. VII.8 Molainiuose, Panevėžio aps. – 1985.IV.9 Čikagoje, IL), gydytoja odontologė, visuomenininkė. 1916–19 Vilniuje lankė mokytojų ir gailestingųjų seserų kursus, 1920 – Lietuvos Raudonojo kryžiaus seserų m-lą. 1921 įkūrė Lietuvos gailestingųjų seserų s-gą, dirbo Pabaltijo gailestingųjų seserų k-te. 1919 mokytojavo Vilniaus aps., vėliau dirbo gailestingąja seserimi savanore Raudonojo kryžiaus ligoninėje Panevėžyje, 1920–23 – Raudonojo kryžiaus ligoninėje Kaune, 1924–28 – Karo ligoninėje, vėliau Lietuvos un-to Odontologijos klinikoje. 1927 Kaune baigusi g-ją, iki 1929 Lietuvos un-te studijavo pedagogiką. 1943 baigė VDU Odontologijos skyrių. Iki 1944 dirbo dantų gydytoja. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1948 Vokietijoje, 1949 JAV atkūrė Lietuvos dantų gydytojų s-gą (1949–66 pirmininkė). 1949 persikėlė į JAV. Čikagos ligoninėse dirbo gailestingąja seserimi. Korp. *Patria* pirmininkė (1950–61). Priklausė skautams, šauliams. Žrn. *Lietuvos sesuo* (1930; vėliau *Gailestingoji sesuo*) red. kolegijos narė.

MAČIULAITIS Algirdas (g. 1928 Kaune), inžinierius. Ph. D. (1965). 1953 Massachusettso technologijos in-te Cambridge, MA, gavo mechanikos inžinerijos bakalauro, 1956 Buffalo, NY, un-te – aviacijos inžinerijos magistro, 1965 Brooklyno, NY, politechnikos in-te – daktaro laipsnį. Kurį laiką dirbo Nacionalinėje aeronautikos ir kosmoso administracijoje mokslinių tyrimų bendradarbiu. Pastaruoju metu – Grummano korporacijos Bethpage, NY, tyrimų centro vyresnysis mokslininkas. Priklauso Amerikos aeronautikos ir astronautikos in-tui. Paskelbė > 20 moksl. straipsnių.

MAČIULAITIS Vytautas (1920.III.20 Jagėliškiuose, Lekėčių vls., Šakių aps. – 1994. III.14 Lilianoje, AL), mechanikos inžinierius, lakūnas. Aukštesniojoje technikos m-loje Kaune studijavo mechanikos inžineriją. 1938 įgijo civilinio lakūno teises. 1938 sukonstravo dvivietį lėktuvą M-1. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Po karo gyveno Uchte liet. stovykloje. Vėliau emigravo į Maroką; čia prisidėjo prie linų apdirbimo fabriko įrengimo. Persikėlęs į Kolumbiją, dirbo *Coca Cola* b-vėje; kurį laiką buvo aštuonių gamyklų technikos direktorius. 1962 su šeima persikėlė į JAV; dirbo b-vės *Crane* projektavimo skyriuje. Vėliau gyveno Lilianoje.

MAČIULAITYTĖ Aušra (**Zerr;** g. 1939.I.1 Kaune), gailestingoji sesuo, visuomenės veikėja. Į JAV atvyko 1950. 1959 baigė Alberto Einsteino med. centro m-lą Philadelphijoje, PA. Nuo 1968 JAV LB, nuo 1973 jos tarybos narė, 1970–73 centro v-bos narė, 1973–76 – vicepirmininkė, 1976–79, 1982 – visuom. reikalų tarybos pirmininkė, 1979–82 – vicepirmininkė polit. reikalams. Philadelphijoje dar dirbo Liet. moterų federacijoje, Pavergtųjų tautų k-te. Dalyvavo JAV prezidentų rinkimų kampanijose, buvo kviečiama į Baltųjų rūmų, Valst. departamento ir Kongreso konferencijas. Dirbo JAV valdžios k-jų patarėja. Po vyro mirties (1986) iš aktyvios visuom. veiklos pasitraukė. Apdovanota *Darbininko* redakcijos metiniu žymeniu (1973), Philadelphijos mero padėka už darbą JAV 200 metų sukakties k-te (buvo lietuvių atstovė, vienintelė k-to

Aušra Mačiulaitytė

narė moteris), JAV LB Padėkos medaliais (1979, 1982), Amerikos liet. respublikonų (1981) ir Liet. respublikonų Ilinojaus lygos Čikagoje (1982) garbės žymenimis.

MAČIULIENĖ Virginija (**Sabaliūnaitė;** g. 1950.XI.30 Benton Harbore, MI), pedagogė, visuomenininkė. 1973 bakalauro laipsniu baigė Ilinojaus un-tą Čikagoje (pradinis mokymas ir psichologija). 1975 baigusi Midwest Montessori mokytojų rengimo centrą Čikagoje, IL, mokytojavo Creative World Montessori m-loje La Grange, IL. 1979–92 Beverly Montessori m-los Čikagoje mokytoja, nuo 1987 direktorė. 1980–86 Midwest Montessori mokytojų rengimo centro dėstytoja, naujų mokytojų vertintoja. Nuo 1990 Council Oak Montessori m-los patariamosios tarybos narė. 1995 National-Louiso un-te Evanstone, IL, įgijo ped. magistro laipsnį. Nuo 1996 Čikagos arkidiecezijos ikimokyklinio amžiaus programų konsultantė. Yra JAV liet. Montessori d-jos, įvairių JAV ir tarpt. Montessori d-jų narė. Parengė ir išleido knygelę apie JAV liet. montesorininkių veiklą (1992). Aktyviai reiškiasi liet. skautų veikloje: 1973–75 Akademikių skaučių draugovės centro v-bos pirmininkė, 1976–78 ASS vadijos pirmininko pavaduotoja ir biuletenio *Ad Meliorem*! redaktorė; nuo 1980 Vydūno fondo tarybos narė, nuo 1993 jo v-bos sekretorė; 1985–87, 1990–93 ir 1994–96 LSS tarybos narė. Nuo 1995 žrn. *Mūsų vytis* administratorė. Apdovanota ordinu *Už nuopelnus* (1987).

MAČIULIONIS Juozapas (1896.XII.17 Šlavančiuose, Marijampolės aps. – 1977.XII.22 JAV), kunigas marijonas. Nuo 1904 gyveno JAV. 1917 įstojo į marijonų vienuoliją. 1917–25 studijavo teologijos mokslus JAV dvasinėse akademijose ir seminarijose. 1925 įšventintas kunigu. 1925–26 studijavo kanonų teisę Vašingtono, DC, Amerikos katalikų un-te, 1926–27 – Romoje. 1931–35 Čikagos, IL, Aušros vartų parapijos klebonas, 1932–36 dar ir *Draugo* b-vės administratorius ir Tėvų marijonų namų Čikagoje vyresnysis. 1934 su kitais įsteigė Tėvų marijonų seminariją Hinsdale, IL, ir iki 1945 buvo jos profesorius. 1949–

Virginija Mačiulienė

51 marijonų vienuolijos Rosario, Argentina, gen. tarybininkas, nuo 1954 – Niagara Fallso, NY, namų vyresnysis. Rūpinosi Lietuvos vyčių org-jos dvasios reikalais. Išleido kn. *Sister Helen – The Lithuanian Flower* (1944).

MAČIULIS Julius (g. 1915 Joniškyje, Šiaulių aps.), vargonininkas, pedagogas. 1940–44 vargonininkaudamas Kaune, mokėsi dainuoti pas A. Kačanauską. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–49 studijavo Freiburgo aukštojoje muz. m-loje. 1949 persikėlė į JAV. Vargonininkavo Shenandoah, PA, 1949–50 vadovavo vaikų chorui Waterbury, CT. 1956 apsigyveno Čikagoje, IL. Vargonininkavo Aušros vartų parapijos bažnyčioje, vadovavo chorui, turėjo muzikos studiją, būrė teatro mėgėjų trupes, kartais kaip solistas (tenoras) dainavo liet. ir amerikiečių renginiuose.

MAČIULIS Juozas (1892–1955), spaudos darbuotojas, visuomenininkas. 1912 iš Lietuvos emigravęs į JAV, apsigyveno New Havene, CT. Čia 1918 įkūrė Tautos fondo skyrių, rinko aukas Lietuvos Nepriklausomybės reikalui. Nuo 1919 gyveno Brooklyne, NY. 1920–24 LRKS centro v-bos narys, reikalų vedėjas, ALRKF centro v-bos narys. 1930 su kitais įsteigė *Vytauto* spaustuvę, jai vadovavo. Nuo 1933, kai spaustuvė perėjo Lietuvių universalinio biuro žinion, buvo to biuro direktorius. Bendradarbiavo *Amerikoje, Drauge.*

MAČIULIS Mindaugas (g. 1952 Shenandoah, PA), pianistas. Nuo 3 metų mokėsi skambinti fortepijonu. Būdamas penkerių su puse metų, mokėsi De Paulo un-to muz. m-loje Čikagoje, IL, dalyvavo m-los koncertuose. 1962 koncertavo Tėvų jėzuitų sukakties minėjime Čikagoje. 1967 Amerikos muz. s-gos konkurse laimėjo I vietą. 1968 koncertavo su *Young Judaca* orkestru. Tais pačiais metais gavo Čikagos Švietimo tarybos stipendiją muzikai studijuoti. 1968 Čikagos lietuviams surengė solo koncertą. Griežia vargonais, trimitu, valtorna.

MAČIULIS Petras (1895.III.5, n. s. III. 18 Bimbose, Panemunėlio vls., Rokiškio aps. – 1978.VIII.20 Los Altose, CA), teisininkas,

Petras Mačiulis

diplomatas. Teisės daktaras (1923). 1919 baigė g-ją Kaune. 1919–23 studijavo Karališkajame un-te Romoje; čia įgijo teisės daktaro laipsnį. Nuo 1919 dirbo Užsienio reikalų m-jos diplomatiniu kurjeriu, Lietuvos pasiuntinybės Italijoje sekretoriumi. 1923–24 Užsienio reikalų m-jos, nuo 1925 Lietuvos pasiuntinybės Prahoje sekretorius, 1926–29 ir 1935–38 Užsienio reikalų m-jos referentas. 1926–29 ir 1935–42 mokytojavo suaugusiųjų g-joje ir konservatorijoje Kaune. 1929–35 São Paulo, Brazilija, konsulas. Gyvendamas São Paulo, įsteigė ir pastatė 4 liet. m-las bei butus jų mokytojams. 1938–40 Užsienio reikalų m-joje Pabaltijo, Sovietų Sąjungos ir Lenkijos skyriaus vedėjas. 1940–42 Kauno X g-jos mokytojas. 1942–44 VDU Teologijos f-to vyr. asistentas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. Aktyviai dalyvavo JAV LB veikloje. Išvertė iš italų k. G. Papini *Kristaus istoriją* (2 d., 1929–30), *Popiežiaus Celestino VI laiškus žmonėms* (1953), išleido atsiminimų kn. *Trys ultimatumai* (1962).

MAČIULSKIS Nikalojus (g. 1903.V.26 Virbalyje, Vilkaviškio aps.), inžinierius architektas. Evangelikų liuteronų kunigo K. Mačiulskio sūnus. 1913–23 mokėsi Virbalio, Rygos ir

Nikalojus Mačiulskis

Karaliaučiaus g-jose. 1924–29 studijavo Aukštojoje technikos m-loje Berlyne; gavo inžinieriaus architekto diplomą. 1930 baigė Karo m-lą Kaune. 1932–39 dirbo Vidaus reikalų m-jos Statybos inspekcijos inžinieriumi, referentu, 1940 – šios m-jos Statybos dep-to Urbanistikos sk. vedėju. 1940–41 Komunalinio ūkio komisariato inžinierius, 1942–45 vokiečių civilinės valdžios vertėjas, statybininkas. Parengė pradžios m-lų tipinių projektų, suplanavo Šventosios žvejų miestelį ir vasarvietę, prižiūrėjo statybas; su kitais parengė statybos įstatymo pakeitimus ir papildymus, statybos normas ir standartus. Svarbiausi projektai: M. Povilaičio, Vitkauskų ir Baltrušaičių vilos, M. Bliūdžiaus, A. Bliumo namai Kaune, Mačiulskių vasarnamis Lampėdžiuose, Petrašiūnų bažnytėlė, kino teatras *Romuva* Kaune. 1936 su P. Bieliniu gavo I premiją *Lietuvos Lloydo* b-vės namų konkurse. Vėliau pasitraukė į Vokietiją. 1946–53 Vakarų Berlyno Wilmersdorfo savivaldybės architektas. 1953 persikėlė į JAV. Dirbo braižytoju, architektu Niujorke, NY. ALIAS Niujorko sk. narys.

MAČIŪNAS Aleksandras (1902.II.26 Šiauliuose – 1954.III.25 Niujorke, NY), elektrotechnikos inžinierius. 1920 baigė Šiaulių g-ją. Mokydamasis 1919 organizavo partizanus kovai su bermontininkais; buvo Šiaulių apygardos partizanų štabo narys, Šiaulių geležinkelio stoties karinis komendantas. 1924 Aukštojoje technikos m-loje Berlyne gavo elektrotechnikos inžinieriaus diplomą. Čia priklausė Lietuvių studentų d-jai. Kurį laiką dirbo Berlyne elektros b-vėje *Siemens*, vėliau (iki 1940) – šios b-vės atstovybėje Kaune. Dar dėstė Aukštesniojoje technikos m-loje elektros stočių kursą. Nuo 1938 VDU Technologijos f-to adjunktas. 1940–44 dirbo Lietuvos energijos komitete. Bendradarbiavo *Tautos ūkyje, Savivaldybėje*. 1944 pasitraukė į Vokietiją; čia JAV kariuomenės dalinyje įrenginėjo elektrines, Hanau stovyklos elektromonterių kursuose dėstė elektrotechniką. Pagerino kelis alpinizmo rekordus (pažymėta Vokietijos alpinizmo metraštyje). 1948 persikėlė į JAV. Dirbo elektros jėgainių projektavimo b-vėje *Corbett Tinghir and Co.* projektuotoju, tikrintoju, nuo 1951 – skyriaus vedėju. Dar nuo 1951 dėstė Niujorko miesto koledže (City College of New York). Su kitais 1950 įsteigė ALIAS, buvo jos pirmasis pirmininkas (1950–52), vėliau Niujorko sk. pirmininkas.

Aleksandras Mačiūnas

MAČIŪNAS Jurgis (1931.XI.8 Kaune – 1978.V.12 Niujorke, NY), dailininkas. Meno krypties *Fluxus* pradininkas. Meną studijavo Niujorko valstijos un-te, 1954 baigė Carnegie technologijos in-tą Pittsburghe, PA (archit-ros specialybė). 1961 pradėjo burti *Fluxus* sąjūdį. 1962–63 gyveno V. Vokietijoje. 1962 paskelbė programinį manifestą *Neodada muzikoje, teatre, poezijoje, dailėje*. Toliau plėtojo šį sąjūdį: Wiesbadene surengė pirmąjį *Fluxus* festivalį, rengė hepeningus, pasižyminčius metaforiškumu, netikėta skirtingų meno šakų ir tikrovės, buities elementų jungtimi. Žinomos kompozicijos *Fortepijonas ir gėlės, Šachmatai, Komunistinės ateities būstas* ir kt. Grįžęs į Niujorką, 1963 išleido savo sudarytą kurioziškų kompozicijų antologiją; ji davė pradžią žrn. *Fluxus* (1964, 1 nr.; 1966–77, 2 nr.). Netradicinės formos leidinį sudarė vokai, lakštai su išradingai sukomponuotais tekstais ir pritvirtintais įv. nedideliais daiktais, dėžutės su tekstų kortelėmis, filmo juostų atkarpėlėmis ir kt. 1977 sukūrė *Fluxus Post* seriją (42 žmonių šypsenų fotografijos). Surengė parodų, festivalių, koncertų. Po mirties kritikų pripažintas vienu ryškiausių XX a. dailės atstovų; apie jo kūrybą parašyta monografijų, straipsnių, surengta parodų (1997 Vilniaus šiuolaikinio meno centre atidarytas *Fluxus* kabinetas), *Fluxus* sąjūdis paplito JAV, Europoje, Azijoje.

MAČIŪNAS Visvaldas (1907.III.10 Pskove, Rusija – 1983.X.11 Niujorke, NY), statybos inžinierius. Inžinieriaus A. Mačiūno brolis. 1926 baigė Šiaulių g-ją, 1931 – Gento un-to, Belgija, Civilinės inžinerijos m-lą. 1931–32 Vidaus reikalų m-jos Statybos inspekcijos inžinierius, 1932–34 Kauno miesto inžinieriaus padėjėjas, 1934–40 Kauno apskrities inžinierius, 1940–41 Kauno valst. prekybos Statybos sk. vedėjas, 1941–44 Ž. ū. v-bos Statybos direkcijos vedėjas. Bendradarbiavo *Savivaldybėje, Ugniagesyje*. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo Niujorke inžinieriumi konsultantu.

MAINELYTĖ Rožė (1916.VII.22 Šaltupyje, Rokiškio vls. – 1994.II.24 St. Petersburge, FL), dainininkė (lyrinis sopranas). Baigusi Rokiškio g-ją, 1936 įstojo į Kauno konservatoriją. Mokydamasi tapo Valstybės operos soliste. 1941 debiutavo F. Leháro operetėje *Grafas Liuksemburgas*, vėliau dainavo operose: G. Verdi *Rigoletto*, G. Puccini *Madame Butterfly*, B. Smetanos *Parduotoji nuotaka* ir kt. Koncertavo Kaune ir kituose Lietuvos miestuose. 1944 pasitraukė į Austriją. Tobulinosi Vienos konservatorijoje ir privačiai. Koncertavo liet. stovyklose. 1949 apsigyveno JAV, Niujorke, NY. Dainavo Šaliapinos studijoje, Carnegie Hall, dalyvavo Lietuvos operos solistų koncertuose; atliko pagr. vaidmenį operetėje *Čigonai*. Gastroliavo kituose JAV miestuose, 1954 Čilėje ir Argentinoje. Buenos Airėse išleido įdainuotą plokštelę.

MAJAUSKAS Vytautas (g. 1918.X.13 Kupiškyje), gydytojas, visuomenės veikėjas. Medicinos daktaras (1948). 1938 už slaptą veiklą ateitininkų org-joje pašalintas iš Rokiškio g-jos. 1939 baigė Panevėžio g-ją. 1939–40 mokėsi Karo m-loje Kaune, 1940–44 studijavo VDU; buvo studentų atstovybės narys. 1941 Ateitininkų moksleivių s-gos centro v-bos pirmininkas. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, toliau tęsė

Vytautas Majauskas

Elena Vanda Majauskienė

studijas Eberhardo Karlo un-te Tübingene, jį 1946 baigė. Ateitininkų studentų s-gos centro v-bos pirmininkas. Dirbo Odos ir venerinių ligų klinikoje Tübingene, stovykloje Wasseralfingene, mokytojavo liet. g-jose Nürtingene ir Schwäbisch Gmünde. Šiame miestelyje 1947–49 vadovavo Lietuvos Raudonojo kryžiaus med. seserų m-lai. 1949 persikėlęs į JAV, iki 1953 dirbo Troy, MI, ligoninėje. 1953 įgijo praktikos teises Ilinojaus ir Michigano valstijose. 1953–56 specializavosi Wayne rajono generalinėje ligoninėje, vėliau iki 1984 vertėsi priv. praktika Detroite, MI. LGD Michigano valstijoje steigėjas, ilgą laiką pirmininkas. Buvo ALGS tarybos narys. Priklauso Lietuvių fronto bičiuliams: 1973–75 centro v-bos narys, 1983–85 tarybos pirmininkas. 1965 JAV LB Detroito apyl. pirmininkas. Išrinktas JAV LB VI ir XIII tarybų nariu. 1968–73 PLB vicepirmininkas finansams. 1985–91 JAV LB Daytona Beacho, FL, apylinkės steigėjas, v-bos narys, 1993–94 pirmininkas. Bendradarbiauja liet. spaudoje.

MAJAUSKIENĖ Elena Vanda (**Godelytė;** g. 1923.X.1 Juodsodėje, Telšių aps.), gydytoja odontologė. Gyd. V. Majausko žmona. 1940 baigė Telšių M. Valančiaus g-ją. 1944 baigusi VDU Med. f-to odontologijos skyrių, Telšiuose vertėsi priv. praktika. Pasitraukusi į Vokietiją, 1947–48 dėstė anglų k. Raudonojo kryžiaus med. seserų m-loje Schwäbich Gmünde. Persikėlusi į JAV, 1949–52 Schenectady, NY, dirbo operacinės med. seserimi. Priklauso JAV LB, BALFui, Lietuvių fronto bičiuliams, ALGS, ateitininkams.

MAKAITIS Algirdas (1945.I.26 Vokietijoje – 1975.XII.16), teisininkas. JAV kariuomenės kapitonas. Mokėsi Šv. Petro parapijos ir Bostono, MA, lituanistinėse m-lose. 1966 baigė Harvardo un-tą, MA, gavo teisės daktaro laipsnį. Priklausė K. Merkio šachmatų m-lai. Dalyvavo liet. veikloje.

MAKAITIS Nijolė (1941.VI.14 Vilkaviškyje – 1993.IX.21 Bostone, MA), teisininkė, visuomenininkė. 1949 su tėvais emigravo į JAV, apsigyveno Bostone, MA. 1959 Norwoode, MA, baigė vid. mokslą. 1963 Harvardo un-te Cambridge, MA, įgijo bakalauro laipsnį. 1971 baigė Bostono un-to Teisės m-lą; J. D. Apdovanota šios m-los *Homers Albers Moot Court* žymeniu. 1971 gavo teisę dirbti advokate Massachusettso valstijoje. 1971–72 dirbo Bostono teisės b-koje bibliotekininke. 1972–74 Bostono apeliacinio teismo įgaliotinė, 1974 Suffolko un-to Bostone Teisės m-los instruktorė. 1974–76 advokatė nuosprendžių skelbėjo kabinete Aukščiausiajame teisme, 1976–87 šio teismo nuosprendžių skelbėjo pavaduotoja. 1987–93 Suffolko rj. prokuroro pavaduotoja. Dalyvavo liet. visuom. veikloje: buvo LSS, *Santaros–Šviesos* federacijos narė, Lietuvių skautų fondo teisės patarėja.

MAKAREVIČIUS Stepas (g. 1922.II.4 Kaune), skautų veikėjas. Nuo 1936 priklausė Skautų s-gai. 1937–42 mokėsi Aukštesniojoje technikos m-loje, 1942–44 Kauno taikomosios dailės m-loje. 1944 pasitraukė į Vokietiją; čia 1946 su kitais atkūrė LSS, Kemptene buvo tunto štabo narys. 1949 apsigyveno JAV, dalyvavo skautų veikloje, režisavo jų statomas pjeses, piešė joms dekoracijas. Iliustravo A. Kairio eilėraščių rink. *Blaškomi lapai*, Kempteno liet. rašytojų almanachą *Verpetai* (abu 1946).

Jonas Makauskis

MAKAUSKIS Jonas (1885.IV.14 Reistruose, Šilalės vls., Tauragės aps. – 1969 JAV), farmacininkas, visuomenės veikėjas. 1904 baigė g-ją Vilniuje. Studijavo farmaciją Maskvos un-te. Nuo 1912 priklausė Lietuvos demokratų partijai. 1914–18 Maskvos liet. studentų d-jos narys, prisidėjo prie Liet. dramos d-jos steigimo (kurį laiką buvo jos pirmininkas). Kartu su kitais 1915 Rusijoje įkūrė Lietuvos farmacininkų s-gą, buvo jos v-bos pirmininkas. 1918–20 Lietuvos vidaus reikalų m-jos tarnautojas, farmacijos sk. viršininkas. Kaune įsteigė centr. vaistų sandėlį, įkūrė chem. farmacijos laboratoriją, organizavo kursus vaistininko padėjėjo teisėms gauti. 1918–22 Lietuvos socialistų liaudininkų partijos centro k-to narys (jų atstovas Steigiamajame ir I Seime). 1919 kartu su kitais rūpinosi įsteigti Lietuvos Raudonąjį kryžių, iki 1924 priklausė jo vyr. v-bai. Buvo I Lietuvos farmacininkų kongreso Kaune (1920) vienas iniciatorių ir sekretorius. *Varpo* leidybos b-vės ir *Varpo* spaustuvės vienas steigėjų (1920) ir direktorių. 1922–24 Lietuvos valstiečių liaudininkų s-gos centro k-to narys, jų atstovas II Seime. 1924 buvo nuvykęs į JAV užmegzti ryšių su Amerikos liet. tautinės sandaros org-ja. 1924–40 turėjo vaistinę Kaune. Nuo 1927 Lietuvos vaistininkų d-jos reikalų vedėjas ir *Farmacijos žinių* redaktorius, vėliau d-jos centro v-bos pirmininkas (iki 1940). 1928–33 Ligonių kasų Kaune tarybos ir v-bos pirmininkas. 1928–40 Lietuvių–latvių vienybės d-jos v-bos narys. 1930–40 priklausė Pabaltijo valstybių vaistininkų s-gos v-bai, buvo Pabaltijo tautų vienybės informacinio biuro narys. 1935 kartu su kitais įsteigė b-vę *Vaistas*. 1942–44 Sveikatos v-bos farmacijos direkcijos viršininkas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 Liet. Raudonojo kryžiaus gen. įgaliotinis Hanau apygardoje, iki 1951 – jo vyr. v-bos pirmininkas. 1951 apsigyveno JAV. Nuo 1952 Varpininkų leidinių fondo ir v-bos narys. 1953–55 Lietuvos valstiečių liaudininkų s-gos iždininkas. Aktyviai įsijungė į VLIKo, vėliau – į JAV LB veiklą. Priklausė PLB seimo Niujorke (1958) org. k-tui, buvo jo prezidiumo narys. Aktyvus LE bendradarbis.

MAKŠTUTIS Juozas (g. 1916 Alytaus aps.), gydytojas. Mokėsi Alytaus ir Marijampolės marijonų g-jose, studijavo Kauno kunigų seminarijoje ir Klaipėdos ped. in-te. Pašauktas į kariuomenę, baigė Karo m-lą Kaune. 1941 pasitraukė į Vakarus. Austrijoje studijavo mediciną Grazo un-te, vėliau Innsbrucko un-te, kurį 1949 baigė. Gydytojavo Salzburge. 1950

Juozas Makštutis

persikėlė į JAV. Stažavo akušerijos ir ginekologijos srityje, 1952 išlaikė egzaminus praktikos teisėms gauti. Atlikęs tarnybą JAV kariuomenėje, dirbo Burbanke, IL. Priklauso Ilinojaus LGD ir amer. gydytojų org-joms. Remia Liet. medicinos muziejų Čikagoje, IL.

MALČIUS Ignas (g. Lietuvoje), dainininkas (lyrinis tenoras). Dainuoti mokėsi pas O. Marini. Vėliau išvyko į JAV. Studijavo Čikagos konservatorijos koledže, IL, jį baigė bakalauro laipsniu. Magistro laipsniui gauti parašė studiją apie V. Jakubėną. 1970 surengė pirmąjį solo koncertą. Su *American Opera* dainavo R. Leoncavallo *Pajacuose*, G. Verdi *Trubadūre* ir kt. Dažnai atliko solo partijas A. Lampsačio vadovaujamame chore.

MALDEIKIS Petras (1904.X.19 Bartkūnuose, Ramygalos vls., Panevėžio aps. – 1993.XI.11 Richardsone, TX; palaidotas Čikagoje, IL), pedagogas, publicistas, redaktorius. 1927 baigęs Ukmergės g-ją, iki 1930 mokėsi Aukštuosiuose karininkų, 1932 – Karo m-los atsargos karininkų kursuose Kaune. 1933 baigė VDU Hum. mokslų f-tą. 1932–39 buvo Kauno aklųjų in-to vedėjas. 1939–40 mokytojavo Marijampolės mokytojų seminarijoje, 1940–41 Kauno IX g-joje. 1941–44 Kauno mokytojų seminarijos direktorius. Spaudoje rašė pedagogikos, psichologijos, kultūros, politikos klausimais. Išleido kn.: *Melas kaip pedagogikos problema* (1938), *Inteligencija ir jos tyrimas* (1939), *Valia ir jos ugdymas* (1940). 1944 pasitraukė į Austriją, vėliau į Vokietiją. 1945–49 buvo Hanau stovyklos Vokietijoje liet. g-jos direktorius ir Hesseno apygardos švietimo įgaliotinis. Nuo 1947 Lietuvių tremtinių mokytojų s-gos pirmininkas. Išleido kn.: *Tėvai ir vaikai* (1947), *Seksualinis auklėjimas* (1948). 1949 apsigyveno JAV. Kartu su kt. įsteigė Mokslinių studijų klubą, nuo 1953 buvo jo pirmininkas. Mokytojavo Cicero, IL, lituanistinėje m-loje, nuo 1961 dėstė Ped. lituanistikos in-te. Dirbo redakcinį darbą: 1965 redagavo kn. *Vytautas Endziulaitis*, 1969–75 žrn. *Švietimo gairės*, 1976 žrn. *Tėvynės sargas*. Išleido kn.: *Vakarų Europos ir Jungtinių Amerikos Valstybių auklėjimas* (1958), *Moderniosios pažangos problemos* (1966), *Meilė dvidešimtajame amžiuje* (1970), *Mykolas Krupavičius* (1975). Bendradarbiavo LE. Buvo Mokytojų s-gos narys (1951–52 v-bos narys – iždininkas). Dalyvavo JAV LB veikloje (buvo Švietimo tarybos narys).

Petras Maldeikis

MALDUTIS Julius (g. 1938.VI.26 Biržuose), ekonomistas. Ph. D. (1967). 1960 baigė Brooklyno, NY, koledžą. Studijavo Columbijos un-te, apgynė doktoratą. Nuo 1967 dirba lėktuvų *TWA* b-vėje. JAV transporto dep-to konsultantas.

MALĖNAS Ignas (**Malinauskas**; 1900.II.14 Jackoniuose, Ūdrijos vls., Alytaus aps. – 1980. XII.22 Clevelande, OH), pedagogas, visuomenės veikėjas. 1921 Kaune baigė *Saulės* mkt. seminariją, Aukštuosiuose kursuose studijavo matematiką. 1923 baigė Leipzigo, Vokietija, mkt. seminariją, kartu lankė paskaitas Leipzigo un-to Psichologijos in-te. Iki 1929 studijavo pedagogiką ir psichologiją Lietuvos un-to Teologijos ir filosofijos f-te, vėliau tobulinosi Hamburgo un-te Vokietijoje. Pertraukose tarp studijų ir vėliau iki 1941 dirbo švietimo įstaigose. Vienas Lietuvos m-lų reformos (1926) projekto kūrėjų. 1924–32 Lietuvių katalikų

Ignas Malėnas

mokytojų s-gos centro v-bos sekretorius; daugelio mkt. kursų organizatorius ir lektorius. 1935–40 VDU Teologijos ir filosofijos f-to asistentas, 1941–44 Pedagogikos katedros vedėjas. Dar dėstė Vilniaus dvasinėje seminarijoje, vadovavo Pradžios m-lų, Ped. parengimo ir Aukštesniojo mokslo dep-tams. 1925–40 Valst. egzaminų k-jos narys egzaminatorius, 1941–44 šios k-jos bei Knygų ir mokslo priemonių k-jos pirmininkas. Bendradarbiavo ped. leidiniuose, 1936–40 redagavo žrn. *Lietuvos mokykla*. Tėvams bei visuomenei parengė ir per radiją perskaitė pedagogikos ir psichologijos paskaitų ciklą. 1931–39 vienas ir su kitais parašė liet. kalbos, skaitinių ir istorijos vadovėlių lietuvių bei žydų m-loms. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 vadovavo Regensburgo, vėliau – Scheinfeldo liet. g-jai, buvo liet. tremtinių bendruomenės Regensburgo apyg. pirmininkas. 1947–49 IRO mokslo ir meno k-jos pirmininkas. 1949 apsigyveno JAV. Rengė programas lituanistinėms m-loms, išleido elementorių (1961). Nuo 1955 buvo JAV LB centro v-bos narys švietimo reikalams.

MALĖNAS Stepas Vytautas (**Malinauskas;** 1911.VI.30 Ūdrijoje, Ūdrijos vls., Alytaus aps. – 1984.XII.8 prie Vašingtono, DC), inžinierius. 1929 baigė Alytaus g-ją. 1931–33 Gento un-te Belgijoje studijavo chemijos technologiją. 1933–36 studijas gilino VDU Technikos f-te. 1934–44 dirbo Petrašiūnų popieriaus fabrike chemiku, gamybos vedėju, fabriko direktoriumi ir technikos vedėju. Priklausė korp. *Plienas* Kaune. Buvo Laisvės kovotojų s-gos narys; per karą rūpinosi popieriaus tiekimu pogrindžio spaudai. 1943 vokiečių kalintas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945 Lietuvių k-to narys Detmolde, 1946–47 Augustdorfo stovyklos lietuvių k-to pirmininkas, 1947–49 Lietuvių tremtinių bendruomenės Šiaurės Reino-Vestfalijos apygardos v-bos narys ir Baltų centrinės tarybos lietuvių sk. sekretorius. 1949 persikėlė į JAV. 1952–54 Syracuse, NY, un-te studijavo popieriaus technologiją; 1955 gavo bakalauro laipsnį. 1954–60 b-vės *Merrimac Paper* Lawrence, MA, gamybos vedėjo pavaduotojas, technikos vedėjas. Nuo 1960 dirbo popieriaus pramonėje Vietname, Čilėje bei JT ž. ū. žinybos pavedimu – Turkijoje, Indijoje, Indonezijoje. Priklausė Vokietijos chemikų s-gai *Zelcheming*, popieriaus pramonės s-gai *TAPPI* (nuo 1950), ALIAS (nuo 1955; 1957–58 Bostono sk. pirmininkas). Bendradarbiavo *Naujojoje romuvoje, Lietuvių žodyje.*

MAMAITIS Vincas (g. 1907.VII.21 Žemojoje Panemunėje, Šakių aps.), vargonininkas, chorvedys. Mokėsi Kauno *Aušros* g-joje. 1925–28 vargonininkavo Ilguvoje. 1929–34 subūrė Kauno Karo policijos m-los chorą, jam vadovavo, koncertavo radiofone. Vėliau įkūrė dar ir šios m-los skudutininkų orkestrą. Tarnaudamas Lietuvos kariuomenėje, 1932–34 mokėsi Kauno muz. m-loje (nuo 1933 konservatorija) pas J. Naujalį ir A. Nacevičių. 1937–40 vadovavo Žemės ūkio m-jos šaulių vyrų bei moterų chorams, 1939–40 su J. Kudoku – *Dainos* d-jos chorui Kaune. 1940–41 Vilniaus filh-jos liaudies ansamblio vadovo J. Švedo padėjėjas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–47 gyveno anglų okupacinėje zonoje Meerbecko stovykloje. Čia subūrė mišrų chorą ir jam vadovavo. 1947 persikėlė į D. Britaniją. Londone vargonininkavo liet. parapijos bažnyčioje, vadovavo parapijos chorui, vėliau pasivadinusiam *Vaidila*. Su V. Untuliu 1951 su-

Vincas Mamaitis

rengė liet. dainų šventę Nottinghame (joje dalyvavo su Londono mišriu ir vyrų chorais). 1962 persikėlė į JAV, apsigyveno Elizabethe, NJ. Vargonininkaudamas Šv. Petro ir Povilo parapijoje, atgaivino chorą. Su šiuo choru koncertavo 1964 Pasaulinės parodos Lietuvių dienoje Niujorke, NY, 1966 JAV ir Kanados liet. dainų šventėje Čikagoje, IL. 1966–76 ALRK Vargonininkų s-gos pirmininkas, nuo 1974 šios s-gos garbės narys. 1967–74 *Muzikos žinių* redaktorius ir administratorius. Suredagavo ir 1971 išleido J. Žilevičiaus veikalą *Lietuvis vargonininkas išeivijoje.* 1979 persikėlė į Sunny Hillsą, FL, subūrė *Antrosios jaunystės* chorą ir iki 1993 jam vadovavo. Choras giedodavo Šv. Teresės bažnyčioje, koncertuodavo. Sukūrė >10 giesmių. 1995 Sunny Hillse išleido savo *Šv. mišių giesmes*. Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino III laipsnio ordinu, *Artimui pagalbon* medaliu.

MANDEIKIS Feliksas (1900 Šiauliuose – 1985 Cape Code, MA), visuomenininkas. 1923 dalyvavo Klaipėdos sukilime. Vėliau dirbo Šiaulių, Mažeikių savivaldybėse. Atvykęs į JAV, apsigyveno Brocktone, MA. Dirbo avalynės f-ke, vadovavo skyriui. Dalyvavo JAV LB veikloje. Su žmona Marija palikimą paskirstė įv. org-joms, daugiausia – LF, jame įsteigė F. ir M. Mandeikių stipendijų fondą.

MANELIS Juozas (1935.VII.10 Salamiestyje, Kupiškio aps. – 1986.I.18 Travise, CA; palaidotas Arlingtono karių kapinėse arti Vašingtono, DC), gydytojas. JAV kariuomenės pulkininkas (1983). Medicinos daktaras (1960). Agr. V. Manelio sūnus. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1948 atvyko į JAV. 1952 baigė Marianapolio m-lą, 1956 – Ilinojaus un-te filosofiją, įgydamas bakalauro laipsnį. 1956–60 studijavo Ilinojaus un-to Med. m-loje, ją 1960 baigė. Tobulinosi širdies ir kraujagyslių chirurgijoje Vašingtono, Houstono, TX, ir Clevelando, OH, klinikose. Nuo 1960 tarnavo JAV kariuomenėje (su trumpa pertrauka: 1974–83 vertėsi priv. praktika). Dirbo kaip kariuomenės gydytojas: JAV kariuomenės ligoninių Frankfurte, Vokietija, chirurgas, Saigone, Vietnamas, direktorius ir chirurgijos sk.

Juozas Manelis

vedėjas, Valley Forge Phoenixville, PA, chirurgijos sk. vedėjas, Travise, CA, vyriausiasis krūtinės ląstos chirurgas. Dėstė širdies ir kraujagyslių chirurgiją daugelyje aukštųjų m-lų; profesorius (1983). Aktyviai reiškėsi moksl. medicinoje, tyrė lazerio taikymą krūtinės ląstos chirurgijoje, tobulino moderniosios chirurgijos techniką. Paskelbė moksl. straipsnių.

MANELIS Pranas Antanas (1907.IX.22 Pranckabūdyje, Žvirgždaičių vls., Šakių aps. – 1977.IV.10 Brocktone, MA), kunigas. Teologijos daktaras. Nuo 1921 priklausė Ateitininkų federacijai, 1926 Marijampolės moksleivių ateitininkų vadovas. 1927 baigė Marijampolės g-ją, 1931 – Vilkaviškio kun. seminariją; tais pačiais metais įšventintas kunigu. 3 metus buvo Krosnos parapijos vikaras. 1933–37 Romoje studijavo filosofiją ir teologiją, apgynė doktoratą. Grįžęs į Lietuvą, dėstė Telšių, 1938–44 (su nedidele pertrauka) – Vilkaviškio kun. seminarijose; profesorius. 1940–41 Kauno kun. seminarijos prefektas ir profesorius.

Pranas Antanas Manelis

Teologijos, švietimo ir auklėjimo klausimais rašė Lietuvos spaudoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–50 buvo liet. klierikų rektorius Eichstätto kun. seminarijoje. 1950 apsigyveno JAV. Buvo vikaras Kalifornijoje, vėliau Notre Dame koledžo Belmonte, CA, kapelionas, dar dėstė vok. kalbą. 1975–77 Nukryžiuotojo Jėzaus seserų kongregacijos kapelionas Brocktone. Išvertė į liet. kalbą Popiežių Leono XIII ir Pijaus XII enciklikas, iš vok. kalbos – *Katalikų katekizmą* (1960). Išleido studiją *Kristus ir Eucharistija* (1977).

Vitas Manelis

MANELIS Vitas (1910.II.17 Miškinėliuose, Šimonių vls., Panevėžio aps. – 1965.VIII.2 Lockporte, IL), agronomas, ekonomistas. Agronomijos daktaras (1939). 1926 baigė Rokiškio g-ją, 1931 – Ž. ū. akademiją Dotnuvoje (diplomą gavo 1932). 1933–40 dirbo šioje akademijoje vyr. laborantu, vėliau dėstytoju, docentu; apgynė doktoratą. 1941–44 buvo akademijos prorektorius. Nuo 1940 *Lietūkio* tarybos narys. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–48 Pabaltijo un-to Hamburge–Pinneberge rektorius. 1948 persikėlė į JAV. 1949–55 dirbo Čikagos, IL, un-to Tyrimų in-te, nuo 1956 – moksl. instrumentų gamybos pramonėje. 1953 Čikagos un-te gavo verslo administravimo magistro laipsnį. Aktyviai veikė liet.

Irena Manomaitienė

Čikagoje, IL; joje apgynė doktoratą, gavo J. D. 1968–70 tarnavo Taikos korpuse Ekvadore, 1970 redagavo žrn. *El Ecuador* (anglų ir isp. k.). 1971–86 dirbo Mokesčių dep-te Newarke, NJ, Vašingtone, DC, San Juane, PR, Čikagoje; iš pradžių buvo mokesčių inspektorius, vėliau – dep-to padalinių vadovas. Vertėsi priv. praktika Willowbrooke, IL. Nuo 1987 dirba savo firmoje *Tony Mankus and Co.* Downers Grove, IL. Paskelbė moksl. straipsnių muitų, mokesčių, bankroto klausimais. Skaito paskaitas teisininkams, buhalteriams, verslininkams. Baltijos teisininkų asociacijos viceprezidentas (nuo 1991). Yra gavęs apdovanojimų.

MANOMAITIENĖ Irena (**Blakutytė**; g. 1920. II.1 Panevėžyje), ekonomistė, visuomenininkė. Inž. E. Manomaičio žmona. 1937 baigusi Panevėžio mergaičių g-ją, studijavo VDU ekonomiką. 1944 pasitraukė į Vakarus, gyveno Austrijoje ir Vokietijoje. 1948 persikėlė į JAV, apsigyveno Bostone, MA. 1959–79 dirbo banke. Aktyviai reiškiasi liet. visuom. gyvenime. Buvo Bostono lituanistinės m-los tėvų k-to pirmininkė, Pabaltijo moterų klubo v-bos narė, org-jose, Ateitininkų sendraugių s-goje. *Žemės ūkyje, Lietuvos aide, Drauge, Lietuvoje, Lituanus* rašė ekonomikos ir visuom. gyvenimo klausimais. LE bendradarbis.

MANKUS Klemensas (1914.III.23 Karališkiuose, Kidulių vls., Šakių aps. – 1986.III.3 Čikagoje, IL), lakūnas. 1937 baigė Kauno karo aviac. m-lą; lakūnas puskarininkis. Tarnavo 3-iojoje žvalgybinėje eskadrilėje Zokniuose prie Šiaulių. 1940 sov. okupantų paleistas į atsargą. Per nacių okupaciją įstojo į Liet. savisaugos batalioną. 1942 kovėsi Vokietijos kariuomenėje prie Stalingrado, išvedė vok. dalinį iš SSRS kariuomenės apsupties ir išgelbėjo vok. generolui gyvybę; už tai apdovanotas vok. kareivio aukšč. apdovanojimu. Iš fronto grįžo į Lietuvą. 1944 pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV.

MANKUS Tony (g. 1939.IV.10 Plungėje), teisininkas. 1968 baigė Fairleigh Dickinsono un-tą, NJ, 1985 – Johno Marshallo teisės m-lą

Tony Mankus

evangelikų parapijos k-to pirmininkė. Bostone lankė vakarinius tapybos kursus. Persikėlusi į Juno Beachą, FL, 1980–82 buvo JAV LB Floridos apygardos Palm Beacho sk. pirmininkė. 1984 įsteigė *Dainavos* moterų chorą (nuo 1986 mišrus choras), yra jo vadovė, surengė daug koncertų. Palm Beacho, FL, Nortono galerijoje lankė portretų tapybos kursus. Nutapė natiurmortų, peizažų, portretų. Surengė individualinių parodų Bostone, Cape Code, MA, Putname, CT, Miami, St. Petersburge, abu FL, dalyvavo grupinėse parodose. 1994 apdovanota JAV LB žymeniu *Už nuopelnus*.

Eugenijus Manomaitis

MANOMAITIS Eugenijus (g. 1909.VI.10 Šilėnuose, Šiaulių aps.), statybos inžinierius. 1929 baigė *Aušros* g-ją Kaune. 1937 VDU Technikos f-te gavo statybos inžinieriaus diplomą. 1937 stažavo Švedijoje. 1937–38 prižiūrėjo m-los Onuškio apylinkėje statybą, 1938–39 vykdė Klaipėdos amatų m-los ir Klaipėdos krašto m-lų ir g-jų statybų techninę priežiūrą. 1940 suprojektavo Šiaulių prekybos in-to rūmus, prižiūrėjo jų statybą, vadovavo Panevėžio cukraus f-ko statybos darbams. 1941–44 b-vės *Statyba* statybos sk. vedėjas, VDU Statybos f-to Pastatų konstrukcijų katedros ir Kauno technikos m-los dėstytojas. Bendradarbiavo *Technikoje* ir *XX amžiuje*. Pelnė premiją už pradžios m-los projektą (1938). 1944 pasitraukė į Vokietiją. Persikėlęs į JAV, dirbo Bostono, MA, b-vėse: 1948–75 *Stone and Webster* ir *Boston Edison*, 1976–83 *Chas. T. Main* (projektavo elektros jėgaines). Parengė projektų: Lietuvių namų Brocktone, MA (1948), Katalikų centro Bostone, MA, rekonstrukcijos (1963), Lietuvių JAV piliečių klubo Bostone lifto ir valgyklos (1968), Švč. Mergelės Marijos liet. parapijos Cambridge, MA, klebonijos; prižiūrėjo jų statybą. Priklauso Amerikos statybos inžinierių d-jai, Amerikos betono in-tui (American Concrete Institute). Buvo ALIAS Bostono sk. pirmininkas ir v-bų narys.

MANTAUTAS Aleksandras (iki 1939 **Marcinkevičius;** g. 1895.III.19 Paukščiuose, Žaslių vls., Trakų aps.), visuomenės veikėjas. 1908–12 mokėsi Trakuose, 1912–15 privačioje g-joje Vilniuje. Mokydamasis Trakų m-loje, priklausė slaptai lenkų–lietuvių d-jai (nuo 1910 buvo jos pirmininkas), vėliau Vilniuje priklausė įv. kuopelėms. Per I pasaul. karą kovėsi turkų fronte. 1916 baigė II karininkų m-lą Tbilisyje, Gruzija. 1917 dirbo Kaukazo armijos krašto taryboje, vėliau Kaukazo armijos liet. karių vykdomojo k-to pirmininku. 1918–20 dalyvavo Nukentėjusiųjų dėl karo šalpos, Savitarpio pagalbos d-jų veikloje. Nuo 1918 Lietuvos atstovybės Užkaukazės respublikose sekretorius, Tbilisio konsulato skyriaus vedėjas. 1920 grįžo į Lietuvą. 1921 dirbo Užsienio reikalų m-joje, 1922–36 Lietuvos šaulių s-goje. Buvo vienas Klaipėdos sukilimo iniciatorių ir dalyvių, Vyriausiojo Mažosios Lietuvos gelbėjimo k-to steigėjų. Veikė Vilniui vaduoti s-goje, neolituanų org-jose, verslininkų d-joje. 1923–28 studijavo Lietuvos un-to Teisių f-te. 1925 Aukštuosiuose karininkų kursuose Kaune gavo atsargos leitenanto laipsnį. Nuo 1929 b-vės *Darbas* steigėjas, vicepirmininkas, vėliau direktorius. 1927–30 Šaulių s-gos leidinių *Vilniaus skiltis*, 1929–30 *Trimitas*,1933–35 *Verslas* redaktorius. 1933–36 dirbo Kauno savivaldybėje. Parengė V. Put-

Aleksandras Mantautas

vinskio-Pūtvio raštus (t. 2–3, 1933–34; t. 1 1940 spaustuvėje sunaikintas sov. cenzūros), kartu su žmona S. Mantautiene parašė jo biografiją. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1949 persikėlė į JAV. Aktyvus Lietuvos šaulių s-gos atkūrimo JAV veikėjas (1952–54 org-jos k-to pirmininkas, nuo 1954 laikinosios centro v-bos pirmininkas, nuo 1958 garbės narys). Veikė BALFe, JAV LB. 1973 Čikagoje, IL, išleido V. Putvinskio-Pūtvio raštus.

MANTAUTAS Vaidievutis Andrius (g. 1927. II.7 Graužikuose, Kelmės vls., Raseinių aps.), filosofas. Ph. D. (1968). 1944 baigė g-ją Kaune. Buvo skautas. 1943–44 priklausė ginkluotai šaulių pogrindžio grupei. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–48 filosofiją ir teologiją studijavo Eichstätto aukštojoje filosofijos-teologijos m-loje (dab. Eichstätto un-tas) ir kunigų seminarijoje. 1948–50 studijas tęsė jėzuitų ordino noviciate Pullache, 1950–51 Müncheno un-te. Buvo liet. skautų veikėjas. Apsigyvenęs JAV, tęsė filosofijos ir teologijos studijas. 1952 Loyolos un-te Čikagoje, IL, gavo bakalauro laipsnį. 1952–57 tobulinosi West Badeno koledže ir un-te West Baden Springse, IN. 1957 išstojo iš jėzuitų ordino. 1958–60 filosofijos studijas Bostono koledže, MA, baigė magistro laipsniu. 1960–67 dėstė Šv. Kryžiaus koledže Worcesteryje, MA. Fordhamo un-te Niujorke, NY, apgynė filosofijos daktaro disertaciją. 1967–70 buvo filosofijos profesorius asistentas, katedros vedėjas Albertus Magnus koledže New Havene, CT. Nuo 1970 dėsto technikos koledže (Capitol Community-Technical College) Hartforte, CT; profesorius (1982). Filosofijos ir teologijos dalykus dėstė ir kituose koledžuose. Daug nuveikė steigiant dvimečius koledžus Connecticuto valstijoje, 1973 buvo vienas šios valstijos profesorių s-gos steigėjų ir vadovų. Liet. spaudoje paskelbė straipsnių, bendradarbiavo LE, redagavo skautų ir skautų vyčių skyrius laikr. *Draugas*, žrn. *Mūsų vytis*, *Skautų aidas*, šaulių skyrių žrn. *Karys* (1956–62). Knygų *Vladas Putvinskis-Pūtvis* (1953), *Nepriklausomai Lietuvai* (1965), *Balys Sruoga mūsų atsiminimuose* (1974) vienas autorių. Tarpt. akademinės korp. *Phi Theta Kappa*, *Alpha Zeta Psi* garbės narys. Dalyvavo išeivijos LŠS atkuriamajame

Vaidievutis Andrius Mantautas

darbe (nuo 1952; ėjo įv. pareigas s-gos vadovybėje); 1958 išrinktas LŠS atkūrimo iniciatoriumi, 1970 LŠS garbės nariu, 1979 garbės pirmininku, nuo 1994 yra LŠS išeivijoje garbės vadas. Lietuvoje 1993 suteiktas LŠS garbės šaulio vardas. Skautas vytis, vėliau vyresnysis skautininkas, ASS filisteris. Už nuopelnus LSS ir LŠS apdovanotas Lelijos ir Šaulių žvaigždės ordinais. 1993 *Stroebel* premijos laureatas (už humanitarinę pagalbą ir aktyvų dalyvavimą chroniško skausmo ligonių s-gos veikloje).

MANTAUTIENĖ Sofija (**Pūtvytė, Marcinkevičienė;** g. 1900.X.23 Šilo-Pavėžupyje, Šaukėnų vls., Šaulių aps. – 1984.IV.5 Putname, CT), visuomenės veikėja. Visuom. veikėjo, rašytojo V. Putvinskio-Pūtvio duktė, visuom. veikėjo A. Mantauto žmona. Mokėsi komercinėse g-jose Liepojoje, Latvija, Maskvoje ir Novočerkaske, Rusija. 1919 baigė g-ją Šiauliuose. Aktyviai įsijungė į visuom. veiklą: Klaipėdos sukilimui remti k-to viena iniciatorių,

Sofija Mantautienė

Vyriausiojo Mažosios Lietuvos gelbėjimo k-to, Lietuvos šaulių s-gos darbuotoja (1920–22 Kauno šaulių moterų sporto vadovė bei būrio sekretorė; Laikinojo moterų šaulių centro k-to vicepirmininkė, tarybos pirmininkė; 1938 šaulių moterų vadė). 1923 dirbo Lietuvos moterų s-gos tautinio laivyno rėmimo v-boje, 1927 organizacinėje k-joje (abiejų sekretorė). Priklausė Lietuvos vaiko, Savitarpio pagalbos (viena steigėjų), Kalinių globos d-joms. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Müncheno–Freimano tremtinių stovykloje buvo liet. g-jų steigėja, Pabaltijo moterų tarybos narė, dirbo JT paramos ir atstatymo administracijoje. 1949 persikėlė į JAV. LŠS atkūrimo viena iniciatorių, centro v-bos narė, nuo 1954 šaulių moterų skyriaus vedėja, nuo 1958 šaulių moterų centro v-bos vadovė. Veikė BALFe, JAV LB, LRK MS. Su vyru A. Mantautu parašė V. Putvinskio-Pūtvio biografiją.

Algirdas Marchertas

MARCHERTAS Algirdas (g. 1934.III.10 Rokiškyje), mechanikos inžinierius. Ph. D. (1963). Kauno technologijos un-to garbės daktaras (1995). 1956 Ilinojaus un-te Urbanoje gavo mechanikos inžinerijos bakalauro, 1957 – teorinės ir taikomosios mechanikos magistro, Nebraskos un-te Lincolne – taikomosios

mechanikos daktaro laipsnį. Studijas gilino Ilinojaus technologijos in-te, Wayne valstijos un-te Detroite, MI, Uniono koledže Schenectady, NY, Northwesterno un-te Evanstone, IL. 1957–86 dirbo Argonne nacionalinėje laboratorijoje, IL; tyrinėjo medžiagų atsparumą. 1978–79 su Fulbright-Hayso stipendija dirbo Vilniaus technikos un-te. Nuo 1986 Northern Ilinojaus un-to De Kalbe mechanikos inžinerijos asocijuotasis profesorius, profesorius (1990). Turi profesionalaus inžinieriaus teises Ilinojaus valstijoje. Paskelbė >100 straipsnių apie analitinį modeliavimą. 1985, 1987, 1989, 1991, 1993 ir 1995 organizavo tarpt. seminarus apie branduolinių reaktorių apsaugą. Žrn. *Journal of Nuclear Engineering and Design* redaktoriaus pavaduotojas (1984–86). 1993–94 Lietuvos energetikos in-te kūrė Ignalinos atominės elektrinės saugios eksploatacijos modelį. Nuo 1994 konsultuoja Lietuvos energetikos in-tą Ignalinos atominės elektrinės saugumo klausimais. Priklauso Amerikos mechanikos inžinierių, *Sigma Xi* d-jai, keliems medžiagų atsparumą tiriantiems komitetams, skautams akademikams.

MARCHERTAS Vytautas (g. 1928.III.8 Rokiškyje), statybos inžinierius. 1970 Ilinojaus un-te Champaign-Urbanoje gavo archit-ros

Vytautas Marchertas

bakalauro, 1961 – statybos inžinerijos magistro laipsnį. Turi profesionalaus statybos inžinieriaus teises. Statybinės b-vės *Cohen, Barreto, Marchertas* partneris. Projektuoja daugiaaukščius pastatus ir statinius (gelžbetoninius plonasienius vandens aušinimo bokštus). Priklauso Amerikos statybos inžinierių d-jai, Ilinojaus statybos konstruktorių asociacijai, ALIAS, ALTS. Dalyvavo IV (1981) MKS.

Raminta Marchertienė

MARCHERTIENĖ Raminta (**Rudaitytė, Marchertas;** g. 1942.I.31 Kaune), gailestingoji sesuo. Inžinieriaus A. Marcherto žmona. 1959 baigė S. Nėries m-lą Kaune, 1965 Gailestingųjų seserų m-lą prie Granto ligoninės Čikagoje, IL. 1965–69 Šv. Kryžiaus ligoninės Sunkių ligonių sk. ir *Ligoniams pagalbos namuose* (abi Čikagoje) gailestingoji sesuo. Nuo 1962 priklauso korp. *Giedra;* 1988–96 pirmininkė. 1980–90 dirbo savanore gailestingąja seserimi moksleivių ateitininkų *Dainavos* stovykloje Manchesteryje, MI. 1980–82 K. Donelaičio pradžios ir aukštesniosios lituanistinės m-los Čikagoje tėvų k-to pirmininkė. 1987–90 Jaunųjų ateitininkų s-gos centro v-bos narė.

MARCILIONIS Balys (1906.V.1 Kildiškiuose, Pasvalio vls., Biržų aps. – 1961.V.15 Niujorke, NY), ekonomistas. Ekonomikos daktaras (1932). Mokėsi Rygos ir Panevėžio g-jose. Studijavo Lietuvos un-to Teisių f-te, Leipzigo, Vokietija, aukštojoje prekybos m-loje ir

un-te, jį baigė 1927. 1932 Grazo un-te, Austrija, apgynė daktaro disertaciją. 1934–44 Klaipėdos prekybos in-to docentas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, vėliau gyveno JAV. Nuo 1957 dėstė Šv. Vincento koledže Latrobe, PA.

MARCINKIENĖ Matilda (**Adomavičiūtė;** g. 1917.I.10 Ožkabaliuose, Vilkaviškio vls. ir aps.), ekonomistė, visuomenininkė. 1936 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. Studijavo VDU ekonomiką, Sorbonne un-te Paryžiuje – pranc. kalbą. 1944 pasitraukė į Vakarus. Vėliau persikėlė į JAV, gyvena Čikagoje, IL. 1965–87 dirbo b-vės *Sears* buhalterijoje. Aktyviai reiškiasi liet. visuom. gyvenime. Buvo Lietuvių moterų klubų federacijos Čikagos sk. pirmininkė (10 metų), ALTo ir Amerikos lietuvių tautinės s-gos Čikagos skyrių pirmininkė. Nuo 1990 Liet. tautinių namų Čikagoje v-bos pirmininkė.

Paulius Marcinkus

MARCINKUS Paulius (g. 1922.I.15 Cicero, IL), kunigas. Arkivyskupas (1981). Kanonų teisės daktaras (1950). Baigė Cicero Šv. Antano liet. parapinę m-lą. Mokėsi Quigley paruošiamojoje ir St. Mary of the Lake seminarijose Mundeleine, IL. 1947 įšventintas kunigu, 1947–49 Čikagos, IL, Šv. Kristupo parapijos vikaras. Nuo 1949 dirbo Čikagos arkivyskupijos kanceliarijoje. 1950 Popiežiniame Grigaliaus un-te Romoje studijavo kanonų teisę; įgijo daktaro laipsnį. 1955 dirbo Bolivijos, nuo 1956 Otavos nunciatūrose, nuo 1959 Vatikano valstybės sekretoriato vertėjas. 1964 pakeltas prelatu, buvo Popiežiaus Povilo VI asmeninis sekretorius. 1968 pask rtas vadovauti Vatikano sekretoriatui; jam suteiktas tituliarinio vyskupo titulas. Nuo 1969 rezidencinis vyskupas, Religinės veiklos in-to (Vatikano banko) prezidentas. 1981 pakeltas tituliariniu arkivyskupu, paskirtas Vatikano proprezidentu vidaus reikalams. Pastaruoju metu gyvena JAV.

Eleonora Marčiulionienė

MARČIULIONIENĖ Eleonora (**Lukštaitė;** g. 1912.IV.12 Tauragnuose, Utenos aps.), keramikė. Skulptoriaus A. Marčiulionio žmona. 1937 baigė Kauno meno m-lą (keramika). Studijas gilino Čekoslovakijoje. 1938–44 dėstė Kauno I amatų m-loje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–49 Freiburgo taikomosios dailės m-los keramikos sk. vedėja. 1949 persikėlė į Australiją, 1956 – į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Sukūrė dekoratyvinių vazų, lėkščių, liet.

tematikos skulpt. keramikos (*Eglė, Lietuviškos vestuvės*), rel. kompozicijų (kryžiaus kelio stotys marijonų ir jėzuitų koplyčiose Čikagoje; kūriniai Šv. Kazimiero bažnyčioje Niujorke, NY, *Dangaus karalienė, Kristus tarp išminčių*), skulptūrų motinystės tema (*Motina su vaiku*). Kūrybai būdinga originalios formos, subtilios spalvos, žaismingas dinamiškumas, liet. liaudies meno elementai. Dalyvavo grupinėse parodose (1937 Paryžiaus pasaul. parodoje už keramikos kūrinius gavo garbės pažymėjimą), surengė individualinių (1970, 1974 ir 1980 Čiurlionio galerijoje Čikagoje). Lietuvių dailės in-to narė.

MARČIULIONIS Aleksandras (g. 1911 Žagariškiuose, Garliavos vls., Kauno aps.), skulptorius. 1936 baigė Kauno meno m-lą. 1938–44 Kauno taikomosios dailės in-te dėstė piešimą ir dekoratyvinę dailę. Po II pasaul. karo gyveno Vokietijoje. Freiburge buvo vienas Taikomosios dailės m-los steigėjų. 1946–49 vadovavo skulptūros katedrai, dėstė piešimą. 1949 persikėlė į Australiją, Adelaidę.

Aleksandras Marčiulionis

Įsijungė į liet. teatro trupę, apipavidalino 10 spektaklių. Dalyvavo grupinėse parodose (eksponavo skulptūras ir akvareles). 1956 apsigyveno JAV, Čikagoje, IL. Dirbo dekoratyvinės skulptūros įmonėse. Sukūrė kamerinių, dekoratyvinių kompozicijų, monumentaliųjų skulptūrų (apvaliųjų ir reljefų) bažnyčioms ir kt. pastatams. Kūriniai daugiausia figūratyviniai (*Šv. Kazimieras*, Maspetho, NY, liet. parapijos bažnyčios fasade, 1966; *Paskutinė vakarienė*, 1967; *Šv. Kristoforas, Pieta*), kai kurie abstraktūs. Jiems būdinga formų stilizacija, supaprastinimas, dažnai melancholiška nuotaika; kūrybai turėjo įtakos Renesanso ir liet. liaudies skulptūra. Dalyvavo grupinėse parodose, surengė individualinių (1978 Čikagoje).

MARGARET Mary (**Mazgelytė, Mazgelis;** g. 1926.II.18 Brocktone, MA), vienuolė, muzikos mokytoja. Marywoodo koledžą Scrantone, PA, baigė bakalauro laipsniu (pedagogika). Mokėsi fortepijono ir smuiko. Loyolos un-te Čikagoje, IL, gavo magistro laipsnį (vadyba). Pradžios m-lose dėstė fortepijoną, vadovavo vaikų chorams. Buvo Šv. Pranciškaus bažnyčios Indiana Harbore, IL, ir Šv. Kazimiero seserų globos namų Čikagoje vargonininkė. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos Čikagoje choro vadovė.

MARGERIS Algirdas (tikr. Kostas **Šeštokas;** 1889.II.18 Sarmačinuose, Paežerių vls., Vilkaviškio aps. – 1977.XII.24 Vilniuje), gydytojas, rašytojas. 1907 emigravo į JAV. 1908–11 studijavo humanitarinius mokslus Valparaiso un-te, IN, vėliau Loyolos un-te Čikagoje, IL. 1918–25 dėstė liet. korespondencinės m-los savišvietos kursuose. 1925 Northwesterno un-te Čikagoje baigė mediciną; M.D. Vertėsi gydytojo praktika. Dalyvavo socialistų org-jų veikloje. Romanuose (*Šliūptarniai*, 1949, II leid. *Už jūrų marių*, 1959 Vilniuje; *Širdies rūmai*, 1951, II leid. 1961 Vilniuje; *Saulės rūstybė*, 1955; *Mirties kvieslys*, 1966 Vilniuje) ir apsakymuose (rink.: *Čikagos šešėliai*, 1952, II leid. 1958 Vilniuje; *Mėlynos akys*, 1961 Vilniuje) pavaizdavo liet. išeivių buitį, kėlė socialines ir moralines problemas. 1956 išleido kn. *Amerikos lietuviai ir angliškųjų skolinių žodynas*. 1959 lan-

kėsi okupuotoje Lietuvoje. JAV išleido propagandines kn. *Lietuva šiandien* (su S. J. Jokubka, 1960) ir *150 dienų Tarybų Lietuvoje* (1961). 1967 grįžo į Lietuvą.

MARIJOŠIENĖ Kotryna (**Steponaitytė**; g. 1905.III.21 Radviliškyje, Šiaulių aps.), pedagogė, choreografė. Dirigento, muz. pedagogo V. Marijošiaus žmona. 1921 baigė Radviliškio vid. m-lą, 1926 *Saulės* mokytojų seminariją Kaune. Vėliau lankė Kūno kultūros kursus, Kauno muzikos m-lą. 1926–32 Lietuvos un-to Teologijos-filosofijos f-te studijavo pedagogiką, psichologiją, liet. lit-rą ir Lietuvos istoriją. Studijuodama priklausė ateitininkų sporto klubui, Lietuvos gimnastikos ir sporto federacijai, skautams. 1927, 1930 ir 1934 lankė ritmikos ir išraiškos šokio kursus Rygoje ir Vienoje. 1925 įgijo kūno kultūros mokytojos, 1939 vyr. mokytojos teises. 1924–40 Kazimieriečių g-jos, 1926–33 ir *Saulės* mokytojų seminarijos (abi Kaune), vėliau Ž. ū. akademijos Dotnuvoje kūno kultūros mokytoja. Reiškėsi kaip sporto švenčių choreografė; jos sukurti populiariausi šokiai: *Malūnėlis, Čigonėlis, Audėjėlė, Aušrelė.* 1944 pasitraukė į Austriją. 1948 persikėlė į JAV, apsigyveno New Britaine, CT. Nuo 1948 vadovavo šeštadieninei liet. m-lai ir apylinkės skautų org-jai, dirbo Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos seserų mergaičių stovykloje Putname, CT.

MARIJOŠIUS Vytautas (1911.VII.10 Panevėžyje - 1996.II.17 Putname, CT), dirigentas, kompozitorius, pedagogas. Dainininko R. Marijošiaus brolis. 1912–19 su tėvais gyveno Rusijoje, netoli Sankt Peterburgo. Muzikos mokėsi pas tėvą vargonininką. Grįžęs į Lietuvą, 1928 baigė Klaipėdos muz. m-lą. Studijuodamas dirigavo Klaipėdos muz. m-los vyrų chorui, buvo dainavimo klasės akompaniatorius. 1928–33 Valstybės operos koncertmeisteris, nuo 1933 – dirigentas. Debiutavo diriguodamas N. Rimskio-Korsakovo *Carą Saltaną*. 1934 ir 1935 vasaromis studijavo Berlyne, Prahoje, Vienoje, Paryžiuje, Romoje. 1934 akompanavo F. Šaliapinui. 1936–38 muz. teorijos ir dirigavimo žinias gilino Prahoje. 1937 dirigavo simf. orkestrui Prahos radiofone (atliko M.K. Čiurlionio, J. Gruodžio, J. Pakalnio simf. kūrinius). 1938 baigęs Prahos konservatoriją, dirigavo viešą baigimo koncertą ir antrąjį liet. simfoninės muzikos koncertą Prahos radiofone. 1938–44 Valstybės teatro vyriausiasis operos dirigentas ir meno vadovas (dirigavo > 20 operų), 1940–44 dar ir Kauno konservatorijos dėstytojas. Surengė simf. koncertų Lietuvoje ir Latvijoje (Rygoje). 1942 su Berlyno simf. orkestru įgrojo į plokšteles liet. kompozitorių (M.K. Čiurlionio, J. Pakalnio, J. Karnavičiaus) kūrinių. 1944 pasitraukė į Austriją. Nuo 1945 vadovavo Aukštutinės Austrijos liet. k-tui, buvo liet. įgaliotiniu Linze ir tremtinių stovyklos vedėju Riede. 1948 persikėlė į JAV, apsigyveno New Britaine, CT. 1949 vargonininkavo New Britaino liet. parapijos bažnyčioje, nuo 1950 dėstė Hartto muz. koledže Hartforde, CT, vadovavo Hartto Jaunimo orkestrui, vargonininkavo. Nuo 1962 Hartfordo un-to profesorius, nuo 1964 Taikomosios muzikos departamento vedėjas, nuo 1977 šio un-to profesorius emeritas (1981 šio un-to Hartto koledže įsteigta metinė V. Marijošiaus stipendija). 1973–76

Vytautas Marijošius

Bruno Markaitis

Čikagos liet. operos meno vadovas. Daugiausia dirigavo Čikagos, IL, Manchesterio, NH, Hartfordo kameriniams ir simf. orkestrams. 1976 jo pastangomis Čikagos liet. opera pastatė 3 vienaveiksmes operas: J. Kačinsko *Juodas laivas*, J. Gaidelio *Gintaro šaly* ir jo paties sukurtą *Priesaiką* (pagal B. Sruogos *Milžino paunksmę*). Nuo 1981 buvo JAV muzikos garbės d-jos *Pi Kappa Lambda* narys. 1991 jo iniciatyva paskelbtas konkursas vienaveiksmei operai sukurti. Sudarytas V. Marijošiaus fondas muz. studentams Lietuvoje remti. Už nuopelnus čekų muzikai apdovanotas Čekoslovakijos *Baltojo Liūto* ordinu. 1984 gavo JAV LB Kultūros tarybos premiją.

MARIŪNAS Viktoras (iki 1939 **Mejeris;** g. 1910.X.17 Zigmantiškiuose, Paežerėlių vls., Šakių aps.), žurnalistas, visuomenininkas. Baigęs Kauno mkt. seminariją, 1941–43 studijavo VDU Filosofijos f-te sociologiją ir žurnalistiką. Bendradarbiavo žrn. *Tautos mokykla*. 1943–44 buvo Lietuvių vienybės sąjūdžio jaunimo skyriaus vadovas, redagavo pogrindinį laikr. *Atžalynas*. Pasitraukęs į Vakarus, 1949 persikėlė į JAV. Reiškėsi Clevelando, OH, lietuvių visuom. veikloje, nuo 1951 buvo *Rašto* klubo seniūnas. Nuo 1958 JAV LB centro v-bos narys kultūros reikalams. *Dirvoje* ir kt. period. leidiniuose paskelbė straipsnių kultūros ir lit-ros temomis.

MARKAITIS Bruno (g. 1922.VII.7 Vilniaus krašte), kunigas jėzuitas, kompozitorius, dirigentas. 1948 Heythropo koledže D. Britanijoje įšventintas kunigu. Muzikinį išsilavinimą įgijo D. Britanijoje ir JAV; kompozicijos mokėsi pas A. Čerepniną ir B. Dieter. Kurį laiką dirbo sielovados darbą. Nuo 1952 vadovavo liet. katalikų radijo valandėlei Čikagoje, IL. Išleido kn. *Širdies gelmė* (1957), paskelbė rel. pobūdžio straipsnių liet. spaudoje, redagavo žrn. *Laiškai lietuviams*. 1961–67 buvo jėzuitų provincijolas. Sukūrė >100 vokalinės ir instrumentinės muzikos kūrinių chorui, balsui, fortepijonui, smuikui, t. p. mišių, baladžių, poemų (*Kančios naktis*, 1958), kantatų (*Vilniaus varpai*, žodžiai K. Bradūno, 1965). Kūriniai daugiausia rel. tematikos, juose derinamos naujoviškos ir tradicinės muzikinės raiškos formos. Koncertų surengta JAV (Lojolos un-te Čikagoje oratoriją *100 Suns* simfoniniam orkestrui, baletui ir solistams dirigavo pats autorius), Kanadoje, P. Amerikos, Europos valstybėse, Japonijoje. Išleista plokštelių su įgrota smuiko sonata (1963), *Community Mass* (1967), siuita *Pilnatis* (žodžiai B. Brazdžionio, 1983). Už kūrybą pelnė apdovanojimų (dvi premijas 1957 dainos ir giesmės konkurse).

MARKELIS Adolfas (1921.V.16 Eiveniuose, Dusetų vls., Zarasų aps. – 1988.VIII.26 Čikagoje, IL), rašytojas, pedagogas, visuomenininkas. Baigė Utenos g-ją, Ukmergės mkt. seminariją. Mokytojavo Zarasų apskrities pr. m-lose. Per karą vokiečių paimtas pagalbiniams darbams, pateko į Jugoslaviją. Nuo 1945 gyveno Austrijoje, Glasenbacho pabėgėlių stovykloje. Mokytojavo liet. pr. m-loje, vėliau V. Krėvės g-joje, buvo savaitraščio *Mūsų žinios* vienas redaktorių, žrn. *Tėvynėn* redakcijos narys. 1947–49 studijavo Liet. katalikų un-te Salzburge filosofiją ir pedagogiką. 1949 persikėlė į JAV, nuo 1951 gyveno Čikagoje. 1961 baigęs Ilinojaus technologijos in-tą, dirbo įv. firmose inžinieriumi projektuotoju. Dalyvavo Liet. dailės muziejaus, Dailiojo meno in-to veikloje, buvo Čiurlionio galerijos v-bos narys. Išeivijos period. spaudoje, daugiausia *Drauge*, paskelbė straipsnių visuom. temomis, apie lit-rą, meną, parodų recenzijų. Novelėse

Adolfas Markelis

(rink. *Nebaigtoji simfonija*, 1981) pavaizdavo lietuvių gyvenimą svetur, gvildeno psichol. problemas; stiliui būdinga lyrizmas, humoras. 1993 Kaune išleista novelių rinktinė *Susitikimai*. Aktyviai reiškėsi visuom. veikloje, kurį laiką buvo JAV LB Cicero, IL, apyl. pirmininkas, LF revizijos k-jos pirmininkas. Ateitininkas (nuo 1952 korp. *Šatrija* narys). Lietuvių fronto bičiulių d-jos narys. Priklausė Liet. rašytojų d-jai (1983–88 v-bos sekretorius).

MARKELYTĖ-DAGIENĖ Rita (g. 1958.X.8 Cicero, IL), dainininkė (kontraltas), kompozitorė. Muzikos bakalauro laipsniu baigė Ilinojaus un-tą Čikagoje, IL. 1988 Roosevelto un-te Čikagoje gavo kompozicijos magistro laipsnį. 1989 Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje surengė solo koncertą. Koncertavo su Ilinojaus un-to choru, Roosevelto un-to operos teatru, *New Opera Company*. Daugiausia kuria vokalinę ir fortepijoninę muziką, ją pati atlieka. 5 metus dėstė muz. teoriją Ilinojaus un-to Muzikos fakultete.

MARKELIŪNAS Bronius (g. 1916.VIII.9 Alytuje), inžinierius, visuomenininkas. Iki 1935 mokėsi Alytaus g-joje. Priklausė Šaulių s-gai. 1940 baigęs Kauno aukštesniąją technikos m-lą, mokėsi Karo m-loje. Vėliau dirbo Statybos inspekcijoje Kaune, Alytaus aps. inžinieriaus padėjėju, 1941–44 Alytaus aps. kelių vyresniuoju meistru. II pasaul. karo pab. pasitraukęs į Vokietiją, tarnavo amerikiečių inžinerijos darbo kuopoje (vyr. seržantas). 1949 persikėlęs į JAV, apsigyveno Niujorke, NY, dirbo braižytoju. Vakarais baigęs Cooper Uniono koledžą, NY, 1958–81 dirbo inžinieriumi įv. b-vėse (tarp jų tarpt. *Bechtel* statybos b-vėje), projektavo maisto, chemijos, naftos pramonės įmones. Nuo 1982 JAV LB Cape Codo, MA, apylinkės v-bos sekretorius. Įsigijęs burlaivį, dalyvavo burlaivių lenktynėse; 1965 Floridoje laimėjo savo klasės jachtų Amerikos čempiono vardą (pagerino 12 metų senumo rekordą). Priklauso Osterville, MA, *Wiano* jachtklubui.

MARKS Janina (**Monkutė, Nagienė;** g. 1923. IX.21 Radviliškyje), tapytoja, grafikė, tekstilininkė. Mokėsi Pagėgiuose, Kėdainiuose. 1943 baigė g-ją Kaune. 1942–44 lankė Kauno Valstybės teatro studiją. 1944 pasitraukė į Austriją. Innsbrucko un-te studijavo archeologiją, meno istoriją. Nuo 1946 gyveno Vokietijoje. Dailės dalykų (ypač kilimų audimo techni-

Janina Marks

kos) mokėsi Freiburgo m-loje (École des Arts et Métiers) pas A. ir A. Tamošaičius. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Iš pradžių dirbo *Nabisco* f-ke, 1951–53 *Atlas Calculating Service* sąskaitininke. Vaidino lietuvių teatro spektakliuose. Nuo 1953 dailės mokėsi Čikagos dailės in-to m-loje, Hyde Parko meno centre, YMCA koledže, privačiai pas C. Beutley, H. Haydoną, G. Kokinesą, V. Petravičių ir kt. Tekstilės studijas gilino pas A. ir A. Tamošaičius Kanadoje. Nuo 1959 dalyvauja parodose, surengė individualinių parodų Čikagoje. Iš pradžių tapė (monumentalios kompozicijos lietuvių liaudies meno motyvais), kūrė grafikos lakštus (linoraižinių serija *Vyras ir moteris*; ciklas *Kelionės*). Nuo 1970 pradėjo austi kilimus ir gobelenus (*Lūžio taškas*, *Žiedas*, abu 1980; *Pavasaris*, 1986; *Kaip danguje, taip ir žemėje*, 1989; *Sanibel saulėlydis*, 1992). Kūriniams būdinga dekoratyvumas, supaprastintų elementų deriniai, raiškios spalvos. Priklauso Čikagos dailininkų d-jai *Artists Equity*, Audėjų gildijai, Tekstilininkų d-jai, yra Lietuvių moterų dailininkių s-gos, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus gildijos v-bos, Čikagos un-to Moterų tarybos narė. Dalyvavo Tarpt. teatro festivalyje Vilniuje (1993).

MARTIN Alvydė (**Eitutytė;** g. 1965.V.13 Čikagoje, IL), fizikė, pianistė. Fizikos studijas Loyolos un-te Čikagoje baigė bakalauro laipsniu. Fortepijonu skambinti mokėsi pas M. Motekaitį, kanklėmis – pas E. Sakadolskienę. Groja vargonais bažnyčioje, akompanuoja fortepijonu ir vargonais Švč. Mergelės Marijos parapijos chorui, *Dainuojančių žemaičių* ansambliui, dainininkui B. Maciukevičiui, dainuoja Čikagos lietuvių operos chore.

MARTINAITYTĖ-NELSON Nijolė (g. 1937. I.1 Kėdainiuose), pedagogė, aktorė, režisierė, visuomenininkė. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1956 baigė Čikagos Wilsono dvimetį koledžą. 1959 P. Ilinojaus un-te įgijo bakalauro laipsnį (teatras ir anglų lit-ra). Nuo 1963 lankė Čikagos Hull House vaidybos studiją. 1964 su aktoriumi ir dail. Jonu Kelečiumi sukūrė vaidybinį duetą. 1967 studijavo antropologiją Čikagos un-te, 1969–71 City un-te Niujorke, NY. 1976 baigė Ilinojaus un-tą, gavo magistro laipsnį (kalbotyra). 1976–81 mokytojavo YMCA koledže, 1981–91 Marijos m-loje (Maria High School). 1985 istorijos žinias gilino Yale un-te, CT. 1988–91 Balzeko liet. kultūros muziejaus muzikos ir dailiojo žodžio koncertų vadovė. 1989–92 JAV LB Kultūros tarybos vicepirmininkė, 1990 VIII teatro festivalio Čikagoje rengimo k-to pirmininkė. 1991–93 Poezijos dienų Čikagoje vadovė. 1991–95 J. S. Morgan m-los (Morgan High School) mokytoja. Režisavo vienaveiksmius spektaklius ir juose vaidino (su J. Kelečiumi): T. Williamso *Kalbėk man kaip lietus*, brolių Quintero *Saulėtą rytą* (abu 1964), K. Ostrausko *Gyveno kartą senelis ir senelė* (1965), E. Ionesco *Kėdės*, S. Becketto *Krapo paskutinis įrašas*, J. Cocteau *Žmogaus balsas* (visi 1966) ir kt. Kaip skaitovė koncertavo įvairiose JAV lietuvių kolonijose, su D. Kučėniene įrašė videojuostą *The Wings of Fame – 19th and 20th Century Famous Lithuanian Women* (1987). 1991 surengė (su klarnetininku A. Budriu ir

Nijolė Martinaitytė-Nelson

kanklininke L. Naikeliene) koncertų Lietuvoje. Parašė kalbotyrinių studijų *Metmenyse*, *Lituanistikos darbuose*, kritikos straipsnių teatro klausimais. Lituanistikos in-to narė, APPLE bendradarbė.

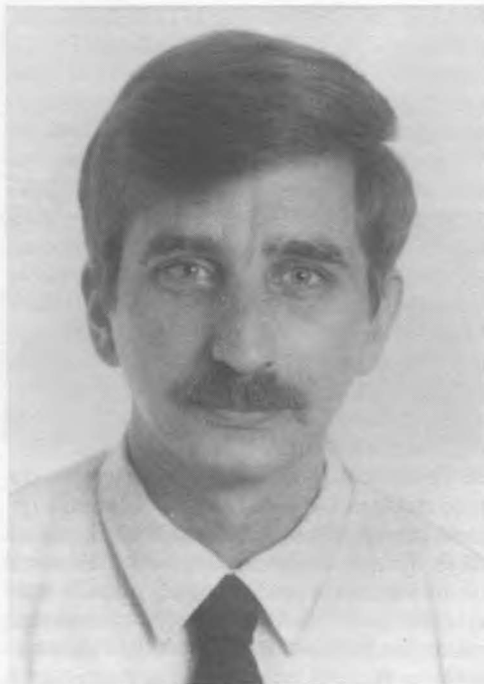
MARTINKIENĖ Stanislava (**Rekašiūtė**; g. 1914.VII.20 Plauskiniuose, Žarėnų vls., Telšių aps.), agronomė. 1934 baigė Panevėžio mergaičių g-ją, 1938 – Ž. ū. akademiją Dotnuvoje (diplomą gavo 1940). 1938–39 ir 1940–44 mokytojavo Rietavo ir Raseinių ž. ū. m-lose; 1939–40 Salamiesčio ž. ū. m-los vedėja. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, 1945–49 mokytojavo Buchtehudo, Seedorfo, Stade, Dedelstorfo, Diepholzo lietuvių pabėgėlių stovyklų g-jose. 1949 persikėlė į Čikagą, IL. Dalyvauja Lietuvių agronomų s-gos veikloje; nuo 1991 šios s-gos iždininkė.

Stanislava Martinkienė

MARTINKUS Jonas (g. 1930.I.20 Luokėje, Telšių aps.), elektrotechnikos inžinierius. Lankė g-ją Lietuvoje, Vokietijoje. Persikėlęs į JAV, 1948 baigė Marianapolio parengiamąją m-lą Thompsone, CT. 1951–53 dalyvavo Korėjos kare. 1963 Ilinojaus technologijos in-te gavo elektrotechnikos inžinerijos bakalauro laipsnį. 1963–92 elektros b-vės Blue Islande, IL, technikos vadybininkas. Nuo 1992 dirba *Commonwealth Edison* b-vėje Čikagoje, IL, požeminių elektros perdavimo linijų instaliacijos ir remonto darbų srityse. Priklauso Amerikos elektrotechnikos inžinierių s-gai, Elektrotechnikos ir elektronikos inžinierių in-tui, ALIAS (1972–76 Čikagos sk. sekretorius, 1981–82 sk. v-bos narys). Amerikos legiono Don Varno posto narys (nuo 1954). Dalyvauja LSS veikloje.

Jonas Martinkus

MARTINKUS Kazys J. (1953.VI.9 Čikagoje, IL – 1984.I.13 ten pat), biochemikas. Ph. D. (1982). 1968 Čikagoje baigė aukštesniąją lituanistinę m-lą, 1970 Kelly m-lą. Studijavo Ilinojaus technologijos in-te; 1974 gavo biologijos, 1975 chemijos bakalauro, 1978 chemijos magistro laipsnius. 1975–78 dirbo Ilinojaus technologijos in-te, nuo 1978 Connecticuto un-te Storrse dėstytojo asistentu, nuo 1979 un-to laboratorijoje biocheminių tyrimų srityje. Šiame un-te dėstė ir liet. kalbą. Con-

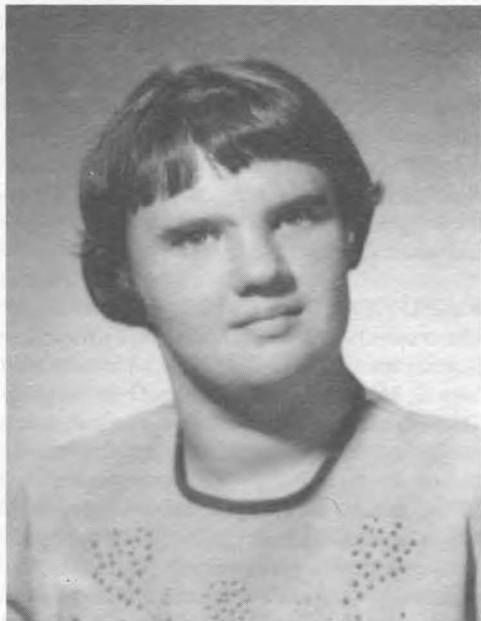
Kazys J. Martinkus

necticuto un-te gavo filosofijos daktaro laipsnį. Paskelbė moksl. straipsnių JAV spaudoje, skaitė pranešimą IV MKS (1981). Buvo Amerikos chemikų s-gos ir Amerikos gamtos mokslų pažangos asociacijos narys. Dalyvavo liet. veikloje (Connecticuto un-te atgaivino liet. studentų klubą ir jam vadovavo); buvo ateitininkas. Jo atminimui 1985 įsteigtas stipendijų fondas studentams, siekiantiems magistro ar daktaro laipsnio biochemijos, chemijos, farmacijos, medicinos srityse.

MARTINKUS Salesija (g. 1917.X.29 Čikagoje, IL), vienuolė kazimierietė, pedagogė. Pedagogikos daktarė (1972). 1934 įstojo į Šv. Kazimiero seserų vienuolyną. Čikagoje baigė Šv. Kazimiero akademiją, 1942 bakalauro laipsniu – De Paulo un-tą Čikagoje (komercija). Vėliau Loyolos un-te Čikagoje studijavo istoriją; 1953 gavo magistro, vėliau daktaro laipsnį. Buvo Šv. Kazimiero seserų kongregacijos m-lų mokytoja ir vedėja, nuo 1978 prižiūrėtoja ir kongregacijos adm. tarybos patarėja. Nuo 1981 ir kongregacijos gen. ekonomė.

MARTINKUS Vaclovas (1909.III.15 Vaiteliuose, Ylakių vls., Mažeikių aps. – 1980.XI.18 Providence, RI), kunigas, visuomenininkas. Mokėsi Mažeikių g-joje. 1935 baigė Telšių kun. seminariją ir buvo įšventintas kunigu. Dirbo vikaru Mažeikiuose, veikė su pavasarininkais, ateitininkais, surengė pirmąsias žemaičių moksleivių ateitininkų stovyklas. 1940–44 Židikų klebonas. Pastatydino bažnyčią, kleboniją, pagal archit. J. Muloko projektą – Šatrijos Raganos paminklinę koplyčią. Nacių okupacijos metais išgelbėjo nuo mirties daug besislapstančių žydų vaikų (už tai Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos 1992 po mirties apdovanotas Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi). 1944 pasitraukė į Vokietiją, dirbo Lübecko liet. stovyklos kapelionu. 1950 persikėlė į JAV. Iš pradžių dirbo senelių namuose. Nuo 1952 vikaras, nuo 1963 klebonas Šv. Kazimiero liet. parapijoje Providence. Rengė ateitininkų stovyklas. Veikė BALFe, 1964–72 jo centro pirmininkas. Bendradarbiavo *Drauge, Ateityje, Darbininke.*

MARTINKUTĖ Kristina (g. 1952.V.16 Čikagoje, IL), biologė. Agronomės S. Martinkienės

Kristina Martinkutė

duktė. 1968 baigė Čikagos aukštesniąją lituanistinę m-lą, 1970 – Kelly m-lą (Kelly High School), 1977 – laboratorinės technikos kursus. 1985 biologijos bakalauro laipsniu baigė Roosevelto un-tą Čikagoje. 1977–82 dirbo Cooko rj. ligoninės Kraujo banke. Nuo 1988 *Lietuvių balso* redakcijos kompiuterio operatorė.

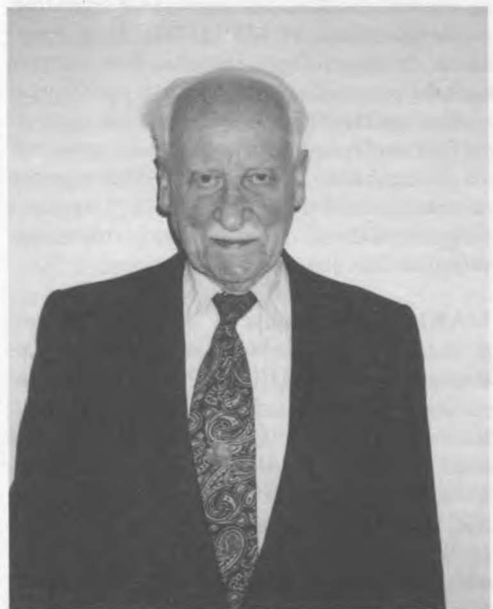
MARTIŠIŪNAS Juozas (**Martis;** 1886 Lankeliškiuose, Alvito vls., Vilkaviškio aps. – 1951.V.22 Gary, IN), kunigas. Pradžios m-lą baigė Lankeliškiuose. 1900 emigravo į JAV, mokėsi Pittsburghe, PA. 1915 baigė Šv. Kirilo ir Metodijaus kunigų seminariją Orchard Lake, MI. 1915 įšventintas kunigu ir paskirtas Šv. Pranciškaus liet. parapijos klebonu Indiana Harbore, IN. 1916–20 kunigavo Denveryje, CO. Nuo 1920 Šv. Kazimiero parapijos klebonas Gary. Čia 1927 jo rūpesčiu pastatyta bažnyčia, seserų vienuolių namai, 1928 įkurta pradinė m-la. 1931 išleido kn. *Gary Indiana lietuviai.*

MARTUS Bronius (1921–1967), matematikas. 1954 Tuftso un-te, MA, gavo bakalauro, 1961 Bostono koledže, MA, magistro laipsnį. Mokytojavo m-lose, nuo 1962 dėstė Bostono koledže. Dalyvavo Bostono skautų veikloje (skautas vytis).

MARTUSEVIČIUS Vytautas (g. 1905.XI.27 Minersville, PA), kunigas. Prelatas (1965). Teologijos studijas baigė daktaro laipsniu. 1931 Romoje įšventintas kunigu. Ilgą laiką buvo Šv. Jurgio liet. parapijos Philadelphijoje, PA, klebonas.

MASAITIENĖ Elena (**Balčiūnaitė;** 1904.XI.29 Lietuvoje – 1980.X.4 Thompsone, CT), mokytoja, visuomenininkė. Matematiko, visuom. veikėjo Č. Masaičio žmona. Baigusi Biržų g-ją, VDU studijavo lituanistiką. Aktyviai dalyvavo korp. *Giedra* veikloje; 1932 buvo jos pirmininkė, vėliau – vyresniųjų giedrininkių pirmininkė. 1933 *Pavasario* federacijoje subūrė mergaičių s-gą ir jai vadovavo. Organizavo blaivybės savaičių renginius (vaidinimus, teatralizuotus teismus, paskaitas), šeimininkių kursus, labdaros vakarus. Nuo 1939 mokytojavo Vilkijos g-joje, vėliau – Vilniuje. Nuo 1949 gyveno JAV.

MASAITIS Česlovas (g. 1912.III.2 Kaune), matematikas, visuomenės veikėjas. Ph. D. (1956). 1932 baigė Biržų g-ją, 1937 VDU Kaune – matematiką. 1937–40 VDU Astronomijos katedros laborantas, asistentas. 1940–44 Vilniaus un-to Matematikos ir gamtos f-to asistentas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–47 Regensburgo ir Scheinfeldo liet. stovyklų k-tų pirmininkas, 1947–48 VLIKo vykdomosios tarybos narys. Nuo 1948 BALFo atstovas Vokietijoje švietimo reikalams, 1948–49 BALFo Müncheno įstaigos direktoriaus pavaduotojas. 1949 persikėlė į JAV. 1950–53 Nazaretho koledže (dab. Spaldingo un-te) Louisville, KY, dėstė astronomiją ir matematiką. 1951–53 mokėsi ir dėstė Kentucky un-te Lexingtone. 1953–56 Tennessee un-to Knoxville dėstytojas; čia įgijo daktaro laipsnį. 1956–80 Balistinių tyrimų laboratorijos Aberdeene, MD, matematikas, grupės vadovas. 1957–69 Delaware un-to matematikos dėstytojas, 1963–73 Marylando un-to Medicinos m-los profesorius asistentas. 1980–84 (išėjęs į pensiją) vykdė balistinius tyrimus pagal sutartis. Paskelbė 55 straipsnius iš taikomosios matematikos. Bendradarbiavo *XX amžiuje, Naujojoje romuvoje,*

Česlovas Masaitis

Juozas Masilionis

Židinyje, Kosmose, Gamtoje (visi Lietuvoje), *Drauge, Tėviškės žiburiuose, Darbininke, Lietuvių dienose, Aiduose*, LE. Lietuvoje išleido poezijos rinkinius: *Nuotaikos pėdsakai* (1992), *Sugrįžki, niekad neišėjęs* (1994); monografiją *Aproksimacijos algoritmai* (1995). Amerikos matematikų asociacijos (nuo 1952), Amerikos matematikų d-jos (1953–70), Nacionalinės geografų d-jos (1976–86) narys. Priklauso ateitininkų sendraugių s-gai (1980–86 centro v-bos pirmininkas, pastaruoju metu centro v-bos narys), LKMA (nuo 1982 centro v-bos vykdomasis pirmininkas), LKDP (nuo 1987 centro k-to pirmininkas). Dalyvauja JAV LB veikloje (1982–84 Putnamo, CT, sk. v-bos pirmininkas). Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos vienuolijos rėmėjų pirmininkas (nuo 1982). 1968 ir 1974 pelnė JAV kariuomenės apdovanojimų už moksl. tyrimus, 1970 – Kento žymenį.

MASAITIS Feliksas (g. 1915.XI.10 Sičioniuose, Vandžiogalos vls., Kauno aps.), visuomenininkas. Dirbo Biržų aps. karo komendantūroje, socialinio aprūpinimo įstaigoje. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, dirbo teismo vertėju Bamberge. 1949 persikėlė į JAV. 1964 baigė Los Angeleso City koledžą, CA. Veikė BALFe, Lietuvių kredito kooperatyve. 1976–78 ALTS Los Angeleso sk. pirmininkas, 1976–81 ALTo sk. pirmininkas.

MASILIONIS Juozas (g. 1914.III.4 Pajuostyje, Panevėžio vls. ir aps.), lituanistas, pedagogas, žurnalistas, visuomenininkas. 1925–33 mokėsi Panevėžio g-joje, 1932–33 pirmininkavo jos Meno kuopai, buvo ateitininkas. Bendradarbiavo spaudoje. 1933–38 VDU studijavo liet. k. ir lit-rą, pedagogiką; priklausė *Šatrijos* d-jai. 1939 mobilizuotas, buvo Panevėžio bataliono vado adjutantas. 1940 baigė Vilniaus un-tą. Iki 1944 Joniškio g-jos mokytojas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 mokytojavo Regensburgo, Scheinfeldo ir Seligenstadto liet. g-jose. 1946 ir 1947 Scheinfelde rotatoriumi išspausdino liet. lit-ros vadovėlio tris dalis. Nuo 1949 gyvena JAV, Čikagoje, IL. 1952–53 ir 1955–61 Čikagos aukštesniosios lituanistinės m-los mokytojas, 1961–92 direktorius. 1963–90 dar redagavo m-los moksleivių kūrybos metraščius. 1958–59 ir nuo 1979 Ped. lituanistikos in-to lektorius, 1978–81 neakivaizdinio sk. direktorius. Apie 20 metų dirbo *Draugo* redakcijoje ir spaustuvėje. Aktyviai dalyvauja liet. visuom. veikloje: nuo 1964 JAV LB Čikagos apyg. Švietimo k-jos narys, 1967–70 pirmininkas, 1965–77 ir 1979–92 JAV LB Švietimo tarybos narys. 1967–91 vadovavo mokytojų studijų savaitėms *Dainavos* stovykloje, skaitė paskaitas. 1992–93 Čikagos lituanistinės m-los mokytojas. Amerikos liet. mokytojų s-gos, Panevėžiečių klubo, Filatelistų d-jos, Lietuvių istorijos d-jos (nuo 1986 pirmininkas) narys. Parašė liet. lit-ros vadovėlių aukštesniosioms m-loms (1959–60 2 d.; 1977 su V. Augulyte ir R. Černiumi; 1978 su V. Augulyte), *Lietuvių kalbos sintaksę* (1985), liet. kalbos pratimus (1965 ir 1976). Parašė ir išleido Čikagos aukštesniosios lituanistinės m-los 25-erių metų istoriją *Lietuvybės švyturys* (1975), Panevėžiečių klubo 25-erių metų veiklos apžvalgą (1981). Su kitais suredagavo monografiją apie Panevėžį (1963). Jo pastangomis surasti ir 1989 perspausdinti spaudos draudimo metais ėjusio *Varpo* komplektai. Prisidėjo prie Richardo Scarry *Mano žodyno* liet. dalies parengimo. Išvertė ir sulietuvino L. Streipos vadovėlį *Easy Way to Latvian* (*Easy Way to Lithuanian*, 1990). Bendradarbiavo *Laiškuose lietuviams, Laive, Mūsų vytyje, Mūsų žiniose, Švietimo gairėse* (1971–76 redkolegijos narys), *Lietuvių tautos praeityje,*

Pasaulio lietuvyje, Lietuvių filatelistų d-jos biuletenyje (1985–86 redkolegijos narys). Paskelbė moksl. straipsnių, kelionių įspūdžių.

Bronius Masiokas

MASIOKAS Bronius (g. 1916.VII.1 Raguvoje, Panevėžio aps.), aviatorius, inžinierius. 1935 baigė Kauno *Aušros* berniukų g-ją. Baigęs Kauno karo m-lą artilerijos jaun. leitenanto laipsniu, tarnavo Lietuvos kariuomenėje, 1938 buvo 4-ojo artilerijos pulko Tauragėje II baterijos žvalgybos viršininkas. 1939 baigė aviacijos kursus; dirbo Kauno aerodromo apsaugoje. 1940 gavo II eilės karo lakūno vardą ir ekipažo vado teises. Išėjęs į atsargą, studijavo VDU, 1944 įgijo inžinieriaus specialybę. Gilino studijas, ypač lėktuvų variklių ir šiluminės energetikos srityje, Vienos aukštojoje technikos m-loje. Pasitraukęs į Vakarus, gyveno Austrijoje, vėliau Vokietijoje, Kemptene; 1946–49 studijavo Aukštojoje technikos m-loje Karlsruhe. 1949 persikėlė į JAV. South Bende, IN, 1950 gavo registruoto inžinieriaus pažymėjimą. Dirbo inžinieriumi projektuotoju *US Rubber* b-vės kar. skyriuje (buvo raketų krypties kontrolės prietaisų projekto vadovas), *Bendix Aviation* b-vės, IN, reaktyvinių variklių skyriuje, nuo 1958 JAV aviacijos *Boeing* b-vės Seattle, WA, sunkiųjų bombonešių (B-47, B-52) skyriuje, vėliau buvo *Minuteman* raketų sistemų inž. skyriaus aplinkos kontrolės sistemų projektų vadovas. Nuo 1968 dirbo Niujorke, NY, buvo NASA atstovas projektuojant *Lunar Apollo* (prižiūrėjo ir tikrino statomų mėnulio erdvėlaivių žmogaus gyvybės apsaugos prietaisus). 1970–81 gyveno Čikagoje, IL, buvo b-vės *Vapor Corp.* transporto projektų vadovas. Išėjęs į pensiją, apsigyveno Auroroje, CO. Su architektu A. Kereliu laimėjo paminklo Lietuvos Nepriklausomybės akto (1918.II.16) signatarui Steponui Kairiui konkursą (paminklas pastatytas 1979 Liet. tautinėse kapinėse). Su žmona parašė lietuvių–anglų k. žodyną (1992, II leid. 1993) ir anglų–lietuvių k. frazeologinį žodyną (1995). Dalyvauja JAV LB veikloje. Priklauso PLIAS (1976 v-bos narys).

Evelina Masiokienė

MASIOKIENĖ Evelina (**Kolupailaitė;** 1920.V.28 Maskvoje, Rusija – 1993.XI.19 Auroroje, CO), kalbininkė, žurnalistė, visuomenininkė. Inž. B. Masioko žmona. Hidrologo S. Kolupailos duktė. 1937 baigusi *Aušros* mergaičių g-ją Kaune, studijavo pranc. kalbą ir lit-rą VDU ir Nancy un-te Prancūzijoje. 1942 baigusi Vilniaus un-tą, dirbo Nekilnojamojo turto b-vėje. 1944 pasitraukė į Vakarus. Gyveno Austrijoje, vėliau Vokietijoje, mokytojavo Kempteno liet. g-joje. 1947 baigė Berlitzo vertėjų m-lą Karlsruhe. 1949 persikėlė į JAV. 1949–58 dirbo Notre Dame un-te South Bende, IN, sekretore (turėjo aukščiausią kvalifikaciją). 1958–68 Seattle un-to, WA, studentų

registravimo skyriaus darbuotoja. 1970–81 gyveno Čikagoje, IL, privačiai mokė lietuvių ir anglų kalbų. 1981 persikėlė į Aurorą. *Drauge* paskelbė straipsnių apie liet. išeivių gyvenimą (rinkinys *Mūsų dienos kalnų papėdėj*). Su vyru parengė lietuvių–anglų k. žodyną (1992, II leid. 1993) ir anglų–lietuvių k. frazeologinį žodyną (1995). Dalyvavo JAV LB, skautų veikloje.

MASIONIS Antanas (1909.II.8 Diržiuose, Leipalingio vls., Seinų aps. – 1995.X.16 Philadelphijoje, PA), pedagogas, visuomenės veikėjas. 1929 baigė Marijampolės marijonų g-ją, 1937 – VDU Teologijos-filosofijos f-tą (germanistika, lot. k. ir pedagogika). Buvo Moksleivių ateitininkų s-gos v-bos narys, 1931–32 pirmininkas. Už aktyvią veiklą šioje org-joje Kauno komendanto sprendimu 1931 buvo metams išsiųstas į tėviškę, vėliau už platinimą vyskupų atsišaukimo *Į katalikiškąją visuomenę* (jame protestuojama prieš šios org-jos uždraudimą) 2 mėn. kalintas Kaune. 1933–40 mokytojavo Kretingos pranciškonų g-joje. 1941–44 Lazdijų g-jos direktorius. Nuo 1926 rašė į *Šaltinį, XX amžių, Naująją romuvą, Lietuvos mokyklą*. Išvertė knygų. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945–49 mokytojavo V. Kudirkos g-joje Uchte. Suorganizavo vakarinius anglų k. kursus ir juose dėstė. Į JAV persikėlė 1949, apsigyveno Patersone, NJ. 1953–55 Fairleigh Dickinsono koledže Rutheforde, NJ, studijavo chemiją ir tekstilę. Keletą metų dirbo tekstilės f-ke. 1959–61 ALRKF centro v-bos pirmininkas. 1961–76 Fair Lawno m-loje (high school) New Milforde, NJ, dėstė vok. ir lot. kalbas. 8 metus mokytojavo Patersono lituanistinėje m-loje. 1967–79 buvo R. Atlanto regiono liet. m-lų inspektorius. 1976–82 JAV LB Tarybos ir nuolatinis švietimo k-jos narys. 1987 prie Morris koledžo, NJ, suorganizavo lituanistinius kursus, kurie ilgainiui išaugo į Lietuvių klubą. Rėmė našlaičių namų statybą Lietuvoje. Bendradarbiavo *Drauge, Darbininke*. Rašė į amer. spaudą, kėlė Lietuvos Nepriklausomybės klausimą. Parašė knygą apie ateitininkų veiklą Lietuvoje *Ateitininkų dvasia nepalūžo* (1992, Čikagoje, IL).

Antanas Masionis

MASYS Mikas (1892.V.25 Latavoje, netoli Anykščių – 1973.III.7 Detroite, MI), literatas, visuomenininkas. 1912 emigravo į JAV. Dirbo automobilių fabrike. Priklausė Liet. socialistų s-gai, Amerikos liet. darbininkų lit-ros d-jai, reiškėsi laisvamanių veikloje. Mokytojavo d-jos *Ateities žiedas* m-loje. Rašė į *Kovą, Laisvę*, nuo 1928 dirbo *Vilniaus žinių* skyriaus redaktoriumi. Pasirašinėjo M. Detroitiečio, M. Bedievio ir kt. slapyvardžiais. Nuo 1934 daugiau kaip 10 metų vadovavo Detroito radijo liet. programai. Parašė pjesių scenos mėgėjams (*Gyvenimo bangos*, 1969 pastatyta Druskininkuose; *Už demokratiją ir nepriklausomybę*). Lankėsi sovietų okupuotoje Lietuvoje.

MASIULIONIS Romas (1909.VII.22 Mediliuose, Šešuolių vls., Ukmergės aps. – 1995.V.14 Buffalo, NY; palaidotas Šešuoliuose, Ukmergės rj.), miškininkas, visuomenininkas. 1930 baigė Ukmergės g-ją, 1932 – Alytaus aukštesniąją miškų m-lą. Dirbo girininku Rokiškio urėdijoje, Klaipėdos medžio apdirbimo sindikate. 1944 pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV. Gyveno Buffalo mieste, dirbo Kanalizacijos dep-to inžinerijos skyriuje. 1979 išėjo į pensiją. Vienas Buffalo liet. klubo steigėjų, ilgametis jo v-bos narys, 1951–81 sekretorius. 30 metų rinko aukas

Vasario 16-osios g-jai. Priklausė Pavergtųjų tautų org-jai, buvo lietuvių atstovas joje. Gavo JAV LB, Buffalo liet. klubo, Erie, NY, apylinkės, Pavergtųjų tautų org-jos apdovanojimų.

MASIULIS Boleslovas Jonas (1889.I.21 Tverečiuje, Švenčionių aps. – 1965.IV.18 Michigan City, IN), teisininkas, visuomenininkas. 1908 Sankt Peterburge baigęs g-ją, 1909–15 studijavo Sankt Peterburgo un-te teisės mokslus, 1915–16 kalbas; teisininko diplomą gavo Lietuvos un-te. 1913 bendradarbiavo *Viltyje*, 1914 *Vaire*. 1914–15 veikė Lietuvių karo aukų šelpimo d-jos k-te. 1915–17 redagavo Sankt Peterburgo *Lietuvių balsą*. 1918–19 įvairių Vilniaus g-jų mokytojas. 1919–20 taikos teisėjas

Boleslovas Jonas Masiulis

Kaune, 1920–22 Kauno apygardos teismo teisėjas, 1923–26 šio teismo vicepirmininkas, 1926–28 Vyr. tribunolo teisėjas. 1928–34 buvo Valstybės tarybos narys, nuo 1934 vicepirmininkas, 1938–40 pirmininkas. 1936–40 seimo rinkimų k-jos pirmininkas. 1938 paskirtas teisingumo ministru. Priklausė Liet. tautininkų s-gai (1932–40 fondo v-bos narys, 1933–40 garbės teismo pirmininkas), Lietuvių kalbos d-jai. Išvertė ir sulietuvino knygų: Kazincevo *Talentingieji vaikai* (1916), Bykovos *Mūsų gyvulėliai ir paukšteliai* (1917), H. Wagnerio *Pirmieji gamtos pasakojimai* (1922), A. Kruberio ir kt. *Geografijos pradžia* (1924), sudarė rink. *Padangėse* (1917). 1944 pasitraukęs į Vokietiją, apsigyveno Kempteno stovykloje, dirbo Liet. teismo pirmininku. 1950 persikėlė į JAV. Nuo 1955 Lietuvių teisininkų d-jos garbės teismo teisėjas. Bendradarbiavo laikr. *Teisininkų žinios*, nuo 1957 buvo redakcijos narys. *Dirvoje* išspausdino atsiminimų, poezijos. Bendradarbiavo LE.

MASKALIŪNAS Leonas Antanas (g. 1927.IV.2 Rokiškyje), statybos inžinierius, visuomenininkas. Pasitraukęs į Vokietiją, 1946 baigė liet. g-ją Blumberge. Vėliau studijavo inžineriją Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge. 1950 persikėlė į JAV. 1952 baigė Ilinojaus un-tą Champaign–Urbanoje. 1955 įgijo profesionalaus inžinieriaus teises dviejose JAV valstijose, Tailande ir Malajoje. 1963–73 JAV inžinerinės b-vės Bankoke, Tailandas, viceprezidentas, partneris. 1973–77 su šeima gyveno P. Korėjoje; čia dirbo tos pačios JAV inž. b-vės Tolimųjų Rytų biuro vedėju (apdovanotas už vadovavimą Daegu miesto vandentiekio tiesimui). 1977 su trimis lietuviais inžinieriais įsteigė biurą Teherane. Vėliau persikėlė į Kuveitą, dirbo statybų planavime. 1979 su šeima evakuotas į JAV. Nuo 1980 dirbo pas vieną Saudo Arabijos princą statybų konsultantu. Vėliau rengė projektus JAV kariuomenės ir laivyno bei tarpt. bankų užsakymu. Aktyviai veikia skautuose: su kitais įkūrė *Vyčio* korporacijas Pabaltijo ir Ilinojaus un-tuose, joms pirmininkavo, dirbo ASS centro v-boje. Vienas Lietuvių studentų s-gos Champaign–Urbanoje steigėjų. ALIAS ir kt. Amerikos inžinierių d-jų narys. Dalyvavo VI MKS.

MASTAUSKAS Balys (Frank **Mast;** 1889.III.13 Žasliuose, Trakų aps. – 1961.VIII.16 Čikagoje, IL), teisininkas, visuomenės veikėjas. 1906 su tėvais emigravo į JAV. Pradžios bei vid. mokslą baigė Forest City, PA, m-lose. 1915 Detroito teisės koledže, MI, įgijo bakalauro laipsnį. 1917 tarnavo JAV kariuomenės aviacijos skyriuje, gavo ltn. laipsnį. Pasitraukęs iš kariuomenės, nuo 1918 įsijungė į veik-

lą dėl Lietuvos Nepriklausomybės. Aktyvus ALTo (1919 pirmininkas), ALRKF (1924–25 sekretorius, 1932 pirmininkas) veikėjas. 1921 buvo atvykęs į Lietuvą. Tais pačiais metais paskirtas patarėju Lietuvos pasiuntinybėje Vašingtone, DC. Nuo 1924 gyveno Čikagoje. Nuo 1926 Čikagos Loyolos un-to profesorius (dėstė romėnų teisę). 1928 Ilinojaus prokuroro padėjėjas. Buvo Lietuvių k-to Pasaulinei parodai rengti pirmininkas. Parašė eilėraščių rink. *Poetic Works* (išleistas po mirties). Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino ordinu (1938).

MASTIENĖ Raminta Irena (**Pemkutė;** g. 1961.X.19 Peorijoje, IL), gydytoja odontologė. Gyd. K. Pemkaus duktė. 1976 baigė Čikagos, IL, aukštesniąją lituanistinę m-lą, 1979 Pedagoginį lituanistikos in-tą. 1983 biologijos bakalauro laipsniu baigė Northwesterno un-tą Evanstone, IL. 1985 Ilinojaus un-to Dantų gydymo koledže įgijo odontologijos bakalauro laipsnį, 1987 – gydytojo odontologo diplomą. Verčiasi priv. praktika St. Clair Shorese ir West Bloomfielde, abu MI. Aktyvi ateitininkė: 1979–83 Moksleivių ateitininkų s-gos, 1983–87 Studentų ateitininkų s-gos centro v-bos, *Ateities* red. kolegijos narė. Vaidino D. Lapinsko statytuose dramos ir operos spektakliuose, šoko *Švyturio* tautinių šokių grupėje. Yra gavusi *Ateities* žurnalo jaunimo kūrybos premijų. Nuo 1990 su vyru L. Masčiu skraido oro balionais.

MASTIENĖ Roma (**Vilčinskaitė;** g. 1930.II.5 Vilkaviškyje), dainininkė (mecosopranas). 1947 baigė Eichstätto, Vokietija, liet. g-ją. 1947 dainavimo mokėsi Händelio konservatorijoje Münchene. 1949 persikėlė į JAV. 1951 meno bakalauro laipsniu baigė Mariano koledžą Indianapolyje, IN. 1951–53 dainuoti mokėsi pas V. Jonuškaitę Niujorke, NY. 1953 apsigyvenusi Čikagoje, IL, tobulinosi pas A. Dičiūtę-Trečiokienę, V. Jakubėną, A. Kučiūną ir kt. Nuo 1954 dainavo Čikagos Lyrinės operos chore. Dainavo *Apollo* teatre Carmen partiją (G. Bizet *Carmen*), *American Opera* teatre – Lolos partiją (P. Mascagni *Cavalleria rusticana*). Nuo 1958 nuolatinė Čikagos lietuvių operos solistė; sukūrė vaidmenų, tarp jų – Ch. Gou-

Roma Mastienė

nod *Faustas*, G. Bizet *Carmen*, G. Verdi *La Traviata*, *Likimo galia*, P. Mascagni *Cavalleria rusticana*, J. Gaidelio *Dana*, *Gintaro šaly*, G. Donizetti *Lucia di Lammermoor* ir kt. operose. Dainavo *Dainavos* ansamblio spektakliuose (B. Budriūno operetėje *Sidabrinė diena*, A. Jurgučio operoje *Čičinskas*). 1960 Čikagoje, Jaunimo centro salėje, surengė pirmąjį solo koncertą (akompanavo V. Jakubėnas). 1960–72 kaip solistė dainavo su Čiurlionio ansambliu Niujorke, Detroite, MI, Čikagoje, Toronte, Kanada. Koncertavo didžiausiuose Š. Amerikos miestuose, P. Amerikoje (1976), Australijoje (1979–80), D. Britanijoje (1983). Įdainavo dainų ir arijų plokštelę *Ar žinai tą šalį* (1962). Nuo 1972 priklauso Hinsdale, IL, muz. klubui, dažnai dalyvauja įv. programose.

MAŠALAITIS Putinas, statybos inžinierius. 1958 Villanovos un-te, PA, gavo bakalauro, 1963 – magistro laipsnį. 1958–60 dirbo Pennsylvanijos plentų tarnyboje, nuo 1960 – *A.W. Lookup* b-vėje (nuo 1979 šios b-vės savininkas ir direktorius). 1983 dėstė Villanovos un-te. Turi profesionalaus inžinieriaus teises 24 JAV valstijose. Priklauso 8 Amerikos technologų profesinėms d-joms.

MAŠALAITIS Vincas (1892.VI.24 Pilotiškėse, Gudelių vls., Marijampolės aps. – 1975. X.24 Philadelphijoje, PA), teisininkas, visuomenininkas. Mokėsi Marijampolės g-joje, priklausė slaptai moksleivių aušrininkų org-jai. Vėliau studijavo Maskvos un-to Teisės f-te, buvo Maskvos liet. studentų d-jos narys. Į Lietuvą grįžo 1919. Iki 1940 ėjo Ministrų kabineto reikalų vedėjo, kanceliarijos viršininko ir gen. sekretoriaus pareigas. Redagavo *Vyriausybės žinias*, bendradarbiavo spaudoje. Nacių okupacijos metais rašė į pogrindinę liet. spaudą. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1947–49 buvo VLIKo narys, Kultūros tarybos bendradarbis. Nuo 1949 gyveno JAV, aktyviai dalyvavo Lietuvos išlaisvinimo judėjime. Bendradarbiavo *Teisininkų žiniose*.

MAŠIOTAS Jonas (1897.IX.12 Rygoje – 1953. II.28 Čikagoje, IL), mokytojas, matematikas. Aušrininko, visuomenės veikėjo, pedagogo, vaikų rašytojo P. Mašioto sūnus. 1915 Rygoje baigė vokiečių realinę m-lą. 1916–18 dirbo Lietuvių tremtinių k-te Maskvoje. Grįžęs į Lietuvą, 1919–22 Marijampolės g-jos ir mokytojų seminarijos mokytojas. Nuo 1922 Berlyno ir Züricho, Šveicarija, un-tuose studijavo matematiką. 1926 Kauno komercinės aukštesniosios m-los, nuo 1927 *Aušros* berniukų g-jos Kaune, nuo 1943 Vilkijos g-jos mokytojas. Priklausė socialistams liaudininkams, Šaulių ir Skautų s-goms (nuo 1929). Bendradarbiavo *Jaunojoje Lietuvoje, Lietuvos žiniose, Švietimo darbe, Mūsų kelyje*. Parašė matematikos vadovėlių: *Erdvės geometrija* (1928), *Funkcija ir jos grafiškas vaizdavimas aukštesn. ir vidur. mokyklose* (d. 1, 1930), *Matematikos formulės ir lentelės* (1929), *Matematikos vadovėlis, teorija ir uždavinynas vidurinei mokyklai. Geometrija* (d. 1, 1937; III leid. 1938), *Keturženklės dešimtainių logaritmų ir trigonometrinių funkcijų didumų lentelės* (1945). 1944 pasitraukė į Vokietiją. Čia 1945 su kitais įkūrė Lietuvos atgimimo sąjūdį. 1949 persikėlė į JAV. Priklausė ALTS (nuo 1951). Bendradarbiavo *Vienybėje, Margutyje, Drauge*.

MAŠIOTAS Justinas Juozas (g. 1901.IX.13 Vaitiškiuose, Būbelių vls., Šakių aps.), kariškis. Lietuvos kariuomenės majoras. Mokydamasis Kybartų ir Marijampolės g-jose, bendradarbiavo moksleivių spaudoje, vėliau – *Karde, Karyje, Pavasaryje* (slap. Justas Tyla). 1921 Kaune baigė Karo m-lą, 1924 – Kūno kultūros kursus, 1928 – Aukštuosius karo technikos kursus. Tarnaudamas kariuomenėje, dar mokytojavo Marijampolės realinėje ir marijonų g-jose, Kvietiškio ž. ū. m-loje, dėstė Aukštuosiuose kūno kultūros kursuose. Redagavo karių laikraštėlius *Žaibą, Perkūną, Vytenietį*. Parašė populiarių kariškų dainų; jos buvo transliuojamos per Kauno radiją. 1944 pasitraukė į Vakarus. Nuo 1950 gyveno JAV.

Steponas Matas

MATAS Steponas (g. 1933.IV.2 Guragiuose, Kuršėnų vls., Šiaulių aps.), metalurgijos inžinierius, visuomenininkas. Ph. D. (1960). G-ją lankė Vokietijoje, baigė Clevelande, OH. Clevelando Case technologijos in-te gavo metalurgijos inžinerijos bakalauro (1954), magistro (1957) ir daktaro laipsnius; 1957–60 šio un-to dėstytojas. 1960–84 dirbo b-vėje *Republic Steel* (nuo 1977 tyrinėjimų centro direktorius). 1984, šiai b-vei susijungus su kita plieno b-ve, paskirtas naujosios b-vės tyrinėjimų generaliniu direktoriumi, nuo 1987 tyrinėjimų ir tarpt. reikalų direktoriumi. Kelių un-tų

Fizikos ir Metalurgijos f-tų patarėjas. 1980 Harvardo un-te, MA, išklausė gamybos progresyvaus valdymo programą. Padarė išradimų metalurgijos srityje. Aktyvus ASS narys; buvęs filisterių centro v-bos pirmininkas, Clevelando sk. pirmininkas. Dalyvauja JAV LB veikloje: tarybos narys ir prezidiumo vicepirmininkas. Priklauso ALIAS (centro v-bos pirmininkas), Amerikos vadybininkų asociacijai (tyrinėjimų tarybos narys). *Sigma Xi* d-jos garbės narys. LE bendradarbis. Dalyvavo keturiuose MKS.

MATEIKA Albertas (1910.II.8 Lietuvoje – 1994.IV.9 St. Petersburge, FL), vargonininkas, chorvedys. Vadovavo chorams Detroite, MI, Worcesteryje, MA, ir St. Petersburge. 1962 su Šv. Antano parapijos choru Detroite pastatė M. Petrausko operetę *Consilium facultatis*.

MATEKŪNAS Petras (g. 1910.X.7 Tukume, Latvija), ekonomistas, muzikas. 1933 baigė Zarasų aukštesniąją komercijos m-lą. Aktyvus jaunalietuvis, korp. *Neo-Lithuania* narys. 1934 Zarasuose ir Degučiuose subūrė jaunalietuvių chorus ir iki 1935 vid. jiems vadovavo. Zarasuose pastatė M. Petrausko operetę *Consilium facultatis*. 1935–39 dirbo Finansų m-jos mokesčių dep-te, vėliau Vilniaus mokesčių inspekcijoje inspektoriaus padėjėju, po to inspektoriumi. Iki 1943 Vilniaus un-te studijavo ekonomiką, 1941–44 dar lankė paskaitas Vilniaus konservatorijoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Kurį laiką mokėsi Kufsteino, Austrija, muzikos m-loje. 1949 persikėlė gyventi į JAV. Parašė sonatą, 2 simfonijas, 8 sonatinas fortepijonui, dainų solistui ir chorams. Parašė ir išleido kn. *Kufsteino lietuvių stovykla* (1956).

MATYCKAS Jonas (g. 1889.IX.17 Papyvesiuose, Pasvalio vls., Biržų aps.), mechanikos inžinierius. 1909 baigė Smolensko, Rusija, g-ją. Vėliau su pertraukomis studijavo Maskvos aukštojoje technikos m-loje; 1919 gavo mechanikos inžinieriaus diplomą. Grįžęs į Lietuvą, dirbo Susisiekimo m-joje: 1921–24 Garvežių sk. revizoriumi, 1924–27 Centrinių geležinkelio dirbtuvių viršininko padėjėju, 1927–38 Kauno geležinkelio ruožo viršininku. 1924–44 dėstė Kauno aukštesniojoje technikos m-loje; 1938 čia suorganizavo vairuotojų mechanikų kursus ir iki 1941 jiems vadovavo. 1938–44 VDU Technikos f-te skaitė geležinkelio eksploatacijos ir garvežių kursą; 1940–44 Transporto mašinų katedros vedėjas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1946–49 dėstytojavo Pabaltijo un-te Hamburge–Pinneberge. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo Technikos biure (projektavo šilumos apykaitos įrengimus). LE bendradarbis.

MATIKIŪNAS Vincas (1913.VIII.10 Vištyčiuose, Vilkaviškio aps. – 1959.VII.22 Čikagoje, IL), visuomenininkas. 1941 baigė Kauno suaugusiųjų g-ją. 1941 Birželio sukilimo prieš bolševikus dalyvis; buvo sunkiai sužeistas. 1944 pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV. Nuo 1951 laikr. *Draugas* spaustuvėje dirbo linotipininku. Studijavo ekonomiką. Buvo Moksleivių ateitininkų s-gos centro v-bos narys.

Povilas Matiukas

MATIUKAS Povilas (1912.IV.5 Rygoje, Latvija – 1997.VIII.4 Čikagoje, IL), smuikininkas. Baigė *Aušros* berniukų g-ją ir Kauno muzikos m-lą, 1934 – Kauno konservatoriją (mokėsi prof. A. Norito klasėje). 1934–39 Klaipėdos, 1939–41 Šiaulių muzikos m-lų smuiko

mokytojas. 1938 tobulinosi Berlyne pas prof. G. Kulenkampffą. 1940–44 dėstė Kauno konservatorijoje ir 1941–44 dar grojo Valstybės teatro orkestre. Daug koncertavo vienas ir su simf. orkestru. Yra atlikęs J. Brahmso koncertą smuikui ir simf. orkestrui (1935 Klaipėdoje ir 1939 Kaune), su Vilniaus filharmonijos orkestru grojo W. A. Mozarto ir J. S. Bacho kūrinius smuikui. Jo repertuare buvo P. Čaikovskio, J. Sibeliaus, K. Saint-Saënso koncertai smuikui, sonatos, daug kitų užs. ir liet. kompozitorių kūrinių. 1948 Salzburgo, Austrija, muzikos akademijoje baigė prof. T. Müllerio smuiko klasę. Persikėlęs į JAV, gyveno Čikagoje. Buvo Marijos m-los (Maria High School) styginių instrumentų instruktorius. 1951 Čikagoje su pianistu A. Naku įkūrė smuiko studiją. Daug koncertavo Čikagoje, grojo Čikagos liet. styginių ansamblyje.

MATONIS Kazys (g. 1940.III.8 Kaune), elektrotechnikos ir elektronikos inžinierius, visuomenininkas. 1962 Worcesterio, MA, politechnikos in-te gavo elektrotechnikos bakalauro laipsnį. 1962–75 dirbo federalinės valdžios įstaigose Fort Monmouthe, NJ, inžinieriumi. 1963–65 tarnavo JAV kariuomenėje (vyr. leitenantas). 1968 Newarko, NJ, inžinerijos koledže gavo elektronikos inžinerijos magistro laipsnį. 1969 įgijo profesionalaus inžinieriaus teises. 1975–82 JAV palydovinių ryšių agentūros inžinierius, 1982–84 Elektronikos tyrinėjimų ir plėtros b-vės, 1984–93 *Multi-Service* ryšių sistemų b-vės mokslininkas tyrinėtojas, nuo 1989 finansų ir analizės sk. vedėjas. 1993–95 JAV kariuomenės ryšių sistemų (Joint Tactical Army Communication Systems) finansų ir analizės sk. vedėjas. Priklausė studentų skautų korp. *Vytis.* Dalyvauja LSS veikloje (nuo 1954): 1979–85 skautų brolijos vyr. skautininko pavaduotojas, 1985–88 vyr. skautininkas; 1988–91 LSS pirmijos narys; 1988–96 vadovų lavinimo sk. vedėjas. Pelnė LSS *Geležinio vilko* ordiną.

MATONIS Viktoras Arvydas (g. 1928.V.15 Kaune), mechanikos inžinierius. Ph. D. (1967). Mokėsi Kauno VI g-joje. Pasitraukęs į Vokietiją, 1946 baigė Würzburgo liet. g-ją. 1949 persikėlė į JAV. 1954 Worcesterio, MA, politechnikos in-te įgijo mechanikos inžinieriaus specialybę. Tarnavo JAV kariuomenėje. Po tarnybos studijavo Connecticuto un-te; 1967 šiame un-te gavo taikomosios mechanikos daktaro laipsnį. Dirba plastikų technologijos ir taikomosios mechanikos srityse. Paskelbė straipsnių apie sudėtines medžiagas.

Jonas Matonis-Maculevičius

MATONIS-MACULEVIČIUS Jonas (1895.IX.16 Matonyse, Kruonio vls., Trakų aps. – 1980.I.6 Worcesteryje, MA), statybos inžinierius. Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas. 1915 baigė *Saulės* kursus Vilniuje, 1919 – Vilniaus vyrų g-ją ir, įstojęs į Lietuvos kariuomenę – Karo m-lą Kaune. 1921–24 ir 1927–35 Inžinerijos puskarininkių m-los viršininkas ir inžinerijos mokomosios kuopos vadas. 1927 Aukštuosiuose karo technikos kursuose gavo karo techniko laipsnį, 1944 VDU Kaune – statybos inžinieriaus diplomą. 1928–39 Aukštųjų karo technikos kursų ir Karo m-los lektorius. 1935–40 Karo technikos štabe dirbo technikos sk. viršininku, 1941–44 *Valgio* b-vės inžinieriumi. Suprojektavo ir išbandė plūdinių lieptų, pontoninių tiltų komplektus; darbų rezultatai pateikti kariniuose statutuose: *Upių forsavimas, Pontoniniai tiltai,*

Plūdiniai lieptai (1936–37). Parašė mokomųjų priemonių: *Sprogdinimai kliūčių organizacijoje* (1932), *Sprogdinimo vadovėlis akmenskaldžiams* (1934), *Sprogdinimo darbai žemės ūkyje ir statyboje* (1937). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. Dirbo b-vėje *Riley Stoker* Worcesteryje prie garo jėgainių projektavimo. Bendradarbiavo *Karyje* (1928–40 redakcinės kolegijos narys), *Mūsų žinyne*, LE.

MATUKAITĖ Angelika (sesuo **Bernadeta;** g. 1927.I.24 Kaune), pianistė. Gyd. A. Matuko duktė. Mokėsi Kauno konservatorijoje. 1946 baigė Maironio liet. g-ją Kemptene, Vokietija, 1950 – Western Ontario konservatoriją Londone, Kanada. 1952–57 studijavo muz. pedagogiką Paryžiuje (École Normale de Musique). Toje pačioje m-loje mokėsi skambinti fortepijonu pas J. Gentil ir C. Conseret. Parašė giesmių liet. bei lotynų kalbomis. Grįžusi iš Paryžiaus, 1957 įkūrė muzikos studiją Toronte, Kanada. 1958 įstojo į Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos seserų vienuoliją Putname, CT.

MATUKAS Antanas (1894.VII.8 Domantuose, Šiaulių vls. ir aps. – 1992.VIII.16 Putname, CT), gydytojas, visuomenininkas. Lietuvos kariuomenės pulkininkas (1938). 1912 baigė Poltavos g-ją ir įstojo į Sankt Peterburgo karo medicinos akademiją. 1917 baigė Kijevo un-to Medicinos f-tą. Mobilizuotas į kariuomenę, tarnavo Galicijos fronte. Veikė korp. *Fraternitas Lithuanica* Sankt Peterburge ir Lietuvių tremtinių k-te Kijeve. Po karo Kijeve organizavo lietuvių grįžimą tėvynėn, veikė Lietuvių tautos taryboje. 1918 grįžęs į Lietuvą, įstojo į jos kariuomenę gydytoju. Nuo 1922 Kauno I ligoninės vyr. gydytojas, 1924 – Didžiojo Lietuvos kun-ščio Algirdo pėstininkų pulko vyresnysis gydytojas. Nuo 1938 Karo ligoninės viršininko padėjėjas. 1940 Lietuvos teritorinio korpuso vyr. gydytojas. 1941 nuo trėmimo paspruko. Vok. okupacijos metais buvo savisaugos dalinių sanitarijos viršininkas Vilniuje. 1944 su daliniais pasitraukė į Vokietiją, dirbo ligoninėse. Po karo buvo Raud. kryžiaus Müncheno sk. pirmininko pavaduotojas, Schleisheimo stovyklos gydytojas, BALFo tarnautojas. 1948 išvyko į Kanadą, dirbo Woodstocko ir Montrealio psichiatrijos ligoninėse. 1975 persikėlė į JAV. Putname dirbo JAV LB apyl. v-boje. Priklausė LKMA. Buvo išrinktas ALKos direktorato nariu, rūpinosi muziejaus priestato statyba, jo išlaikymu. Rėmė LF ir TF.

MATULAITIENĖ Jadvyga (**Meiliūnaitė, Matulaitis;** g. 1916.VII.26 Joniškėlyje), choreografė, pedagogė. 1935 baigė *Aušros* mergaičių g-ją, 1937 – Aukštuosius kūno kultūros kursus Kaune. Mokytojavo Pilviškių, Veiverių g-jose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947–49 studijavo baleto ir išraiškos šokį Kasselyje, Vokietija. Iki 1950 mokytojavo Wiesbadeno, Kasselio ir Schwäbisch Gmündo liet. g-jose, vadovavo jaunimo tautinių šokių grupėms. 1950 persikėlė į JAV. 1950–95 vadovavo Niujorko, NY, tautinių šokių ansambliui *Tryptinis.* Su šiuo ansambliu dalyvavo visose JAV ir Kanados liet. tautinių šokių šventėse ir 1994 Pasaulio liet. dainų ir šokių šventėje Lietuvoje. 1950–70 Maironio lituanistinės m-los Niujorke tautinių šokių bei žaidimų mokytoja. 1955–60 *Rūtos* ansamblio New Jersey

Jadvyga Matulaitienė

tautinių šokių vadovė. 1958–60 Niujorko Vyčių 41 kuopos tautinių šokių mokytoja. Nuo 1964 Lietuvių tautinių šokių in-to bendradarbė ir narė (1973–78 šio in-to pirmininkė). 1964–65 vadovavo Pasaulinės parodos (Niujorke) jungtinių tautinių šokių grupių koncertams Lietuvių bei Baltijos tautų dienose. 1968 III JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventės vyr. meno vadovė. 1970–93 kasmet vadovavo tautinių šokių kursams *Dainavoje,* Mokytojų ir Jaunimo studijų savaitėse. Nuo 1971 kelerius metus buvo JAV LB Švietimo tarybos narė tautinių šokių reikalams. Parengė tautinių šokių ir žaidimų dėstymo programą lituanistinėms m-loms, išleido liaudies žaidimų ir ratelių rink. *Imk į ratą* (1982), skaitė paskaitas apie šokių dėstymo metodiką ir šokio kilmę. 1982 surengė 2 savaičių tautinių šokių kursus Vasario 16-osios g-joje Vokietijoje. Sukūrė (nuo 1937) ir choreografiškai apipavidalino keliasdešimt šokių vaikams ir vyresniesiems. Tarp originalių šokių – *Per girią girelę, Vakaruškos, Grėbėjėlė, Juodbėrėlis, Devynių šokių pynė, Ilgesio juosta, Botagėlis, Žolynėliai* ir kt. (kai kurie yra jungtinių tautinių šokių švenčių programose). Tarpt. festivaliuose laimėta pirmų vietų už šokių atlikimą. 1970 apdovanota *Darbininko* redakcijos medaliu, 1975 Šaulių s-gos medaliu, 1993 JAV LB Kultūros tarybos premija. 1994 gavo Lietuvos Respublikos prezidento A. Brazausko padėkos raštą už kūrybą ir dalyvavimą 1994 Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventėje Lietuvoje.

MATULAITIS Kazimieras Aloyzas (1894 Bitikuose, Sasnavos vls., Marijampolės aps. – 1976.XI.17 Londone, D. Britanija), kunigas marijonas. Filosofijos daktaras (1923). Mokėsi Marijampolės g-joje, nuo 1911 – Seinų kunigų seminarijoje. Dalyvavo liet. konferencijose: 1917 Sankt Peterburge, 1919 – Kaune. 1920–23 Fribourgo, Šveicarija, un-te studijavo filosofiją, istoriją ir pedagogiką; įgijo daktaro laipsnį. Gyvendamas JAV, 1924 ir 1926–27 buvo *Draugo* vyriausiasis redaktorius, 1927–31 administratorius. 1927–31 ir 1947–50 Čikagos, IL, marijonų vienuolyno vyresnysis. 1931–32, 1935–39, 1941–46 ir 1951–54 Londono liet. parapijos klebonas. 1946–47 marijonų

Kazimieras Aloyzas Matulaitis

seminarijos Hinsdale, IL, dvasios vadas ir pastoracinės teologijos dėstytojas. 1950 Tarpt. marijonų koledžo Romoje dvasios vadas, 1951 Romos marijonų namo vyresnysis. 1954–57 arkivyskupo Jurgio Matulaičio beatifikacijos bylos vicepostulatorius, gen. postulatoriaus atstovas JAV ir Kanadoje. Iki 1967 gyveno Čikagoje, buvo Lietuvos istorijos d-jos pirmininkas, jos žrn. *Tautos praeitis* administratorius. Vėliau persikėlė į D. Britaniją, apsigyveno Londone. Bendradarbiavo spaudoje (nuo 1912 slap. Bitikas reiškėsi moksleivių ateitininkų laikr. *Ateitis*). Parašė rel. turinio knygų: *Šv. Teresės vaikelio Jėzaus novena* (1927), *Kristaus patarimų keliais* (1929), *Sielos takai tobulybėn* (1931), *Dorybės* (1932), *Šventųjų gyvenimai kiekvienai metų dienai* (1949), *Meilės ugnis: Kristui ir bažnyčiai* (1961). Išleido maldaknygę vienuoliams *Maldų vainikėlis,* monografiją *Londono lietuviai* (1939), redagavo *Arkivyskupo J. Matulaičio užrašus* (1953), *A Modern Apostle* (1955), maldaknygę *Viešpatie, išklausyk manęs* (1956), išvertė F. Lamos kn. *Angelai* (1950).

MATULAITIS Pranas (**Lait;** 1876.III.16 Stebuliškiuose, Liudvinavo vls., Marijampolės aps. – 1951.I.31 Clevelande, OH), gydytojas,

visuomenės veikėjas. 1896 baigęs Marijampolės g-ją, studijavo Maskvos un-te. Priklausė *Sietyno* d-jai, platino *Varpą* ir *Ūkininką*. Už polit. veiklą 1897 suimtas ir su broliais bei kitais *Sietyno* d-jos nariais kalintas Kalvarijos kalėjime. 1899–1902 ištremtas į Viatkos gub. 1902 emigravo į JAV. 1903–09 bendradarbiavo *Vienybėje lietuvininkų* (1903 buvo antrasis redaktorius), *Tėvynėje, Vilniaus žiniose* ir kt. 1903–06 Tėvynės mylėtojų d-jos lit-ros k-to narys, 1906 socialistų partijos suvažiavime išrinktas į lit-ros k-tą. 1907 baigė Marylando un-to Med. koledžą Baltimorėje, MD. 1908–19 vertėsi priv. praktika Bostone, MA, 1919–32 – Detroite, MI, nuo 1932 – Clevelande, OH. 1910–11 ir 1918–24 SLA daktaras kvotėjas. Surinko J. Mačio eilėraščių ir kn. *Mačio Kėkšto eilės* (1910), parašė jo biografiją. Išleido knygų med. klausimais: *Dvi kelionės į tolimą šiaurę* (1909), *Dorovė ir alkoholis* (1911), *Teisingos paslaptys, kurias kiekviena mergina ar moteriškė turi žinoti* (1914), *Lytiškos ligos* (1915) ir kt.

MATULAITYTĖ-RANNIT Gražina (1899. VIII.9 Vilniuje – 1993.VIII.10 Putname, CT), dainininkė (lyrinis sopranas). Visuom. veikėjo V. Matulaičio duktė. Estų rašytojo ir meno istoriko A. Rannito žmona. 1916 baigė Šv. Kotrynos g-ją Sankt Peterburge, Rusija. 1916–19 studijavo Sankt Peterburgo konservatorijoje (smuiko klasėje). 1920–25 studijas tęsė Leipzige, Vokietija, pas H. Sittą. 1925–29 dainuoti mokėsi Berlyne ir Romoje. 1929 kaip solistė koncertavo Berlyne, debiutavo R. Leoncavallo *Pajacuose* Valstybės teatre Kaune. 1929–44 buvo Valstybės ir Vilniaus operos solistė. 1932 surengė koncertą su simf. orkestru Bacho salėje Berlyne (dirigavo B. Dvarionas). Dainavo operose: Ch. Gounod *Faustas*, B. Smetanos *Parduotoji nuotaka*, R. Wagnerio *Lohengrinas*, J. Karnavičiaus *Gražina* ir kt. Garsėjo kaip operečių dainininkė (R. Planquette *Kornevilio varpai*, F. Leháro *Linksmoji našlė, Grafas Liuksemburgas*). Koncertavo Paryžiuje, Romoje, Kopenhagoje, Osle, Stokholme, Prahoje, Maskvoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Dainavo liet. stovyklose. 1952 persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke, NY. Surengė koncertų JAV. Įdainavo liet. kompozitorių kūrinių plokštelių (kai kurios su simf. orkestru).

Gražina Matulaitytė-Rannit

MATULIONIS Balys (1895.V.21 Antakalniuose, Utenos vls. ir aps. – 1974.XII.1 Barbertone, OH), gydytojas. Lietuvos kariuomenės medicinos tarnybos pulkininkas. Baigęs g-ją Vilniuje, mokėsi Sankt Peterburgo karo med. akademijoje, ją 1919 baigė. Priklausė korp. *Fraternitas Lithuanica*. Buvo Sankt Peterburgo liet. studentų d-jos pirmininkas. Kaip *Grūdo* d-jos įgaliotinis liet. pabėgėlių reikalams 1917 važinėjo po Rusiją ir organizavo tremtinių prieglaudas, liet. m-las. Liaudininkų partijos atstovas Sankt Peterburgo liet. seime (1917). 1920–40 tarnavo Lietuvos kariuomenėje. 1927–28 buvo Karo ligoninės vyriausiasis gydytojas. 1930 kartu su kitais įrengė joje Fizioterapijos sk. ir jam vadovavo. 1938–40 Karo ligoninės konsultantas. Daug prisidėjo prie Birštono ir Likėnų kurortų tvarkymo. 1934–36 stažavo Vienos un-te ir po metų VDU išlaikė med. daktaro egzaminus. 1937 vadovavo k-jai, tyrusiai Pasvalio ir Likėnų mineralines versmes. 1940–41 bolševikų kalintas Kauno kalėjime. 1941 Kauno tuberkuliozės ligoninės direktorius, kartu vadovavo VDU klinikų Fizioterapijos skyriui. Iki 1944

buvo Lietuvos vyriausiosios sveikatos v-bos valdytojas. Priešinosi vokiečių okupantų valdžios pastangoms mobilizuoti Lietuvos medikus į Vokietijos kariuomenę, likviduoti Kalvarijos ir Vilniaus psichiatrijos ligonines. 1942–44 leido Lietuvos vyriausiosios sveikatos v-bos ir Lietuvos sveikatos rūmų žinias. Kurortų tvarkymo reikalais rašė į *Mediciną*. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, iki 1949 buvo britų Raudonojo kryžiaus Alexandero sanatorijos Bad Rehburge vedėjas. Persikėlęs į JAV, dirbo sanatorijoje Wallum Lake, RI. 1951–53 buvo Valstiečių liaudininkų s-gos centro k-to narys. Kn. *Fraternitas Lithuanica*, 1908–1958 (1958) redaktorius.

MATULIONIS Raimundas (g. 1934.VI.15 Jasonyse, Utenos aps.), architektas. Ph. D. (1973). 1947 su tėvais persikėlė į JAV. 1961 Ilinojaus un-te Champaign–Urbanoje gavo archit-ros bakalauro, 1966 Minnesotos un-te Minneapolise – archit-ros magistro laipsnį. Wisconsino un-te Madisone įgijo archit-ros daktaro laipsnį. 1961–85 dirbo architektu projektuotoju, nuo 1970 – Wisconsino un-to Inžinerijos f-to dėstytojas (dėsto pastatų planavimo ir konstrukcijų kursą), seminarų direktorius (surengė ~ 250 seminarų), profesorius. Statybos žrn. *Building* direktorius. Laimėjo premijų už architektūrinius projektus. Su kitais įsteigė Amerikos lietuvių profesionalų asociaciją. Amerikos architektų in-to narys. Buvo Pietvakarių Wisconsino architektų d-jos prezidentas. 1992 vadovavo JAV sveikatos apsaugos darbuotojų delegacijai į Baltijos šalis. Sveikatos apsaugos centro įkūrimo projekto Lietuvoje direktorius.

MATULIONIS Vytautas (g. 1930.IV.14 Kaune), dainininkas (lyrinis tenoras), aktorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Mokėsi Memmingeno liet. g-joje, dainavimo – pas V. Braziulį ir J. Zdanį. 1950 apsigyveno JAV. 1952–54 atliko karinę prievolę JAV marinų korpuse; seržantas. Memmingene ir Clevelande, OH, priklausė V. Braziulio dramos studijai. Sukūrė vaidmenis K. Binkio *Atžalyne* (1947), V. Alanto *Buhalterijos klaidoje* (1951), J. Griniaus *Žiurkių kameroje* (1954), režisavo ir pastatė B. Sruogos *Uošvę* (1962). 1954–58 dainavimo mokėsi Settlemento muzikos m-loje Clevelande, OH (pas M. Goldman). Tuo pačiu metu aktorinį meną studijavo Western Reserve un-te, OH, jį baigė bakalauro laipsniu. Sukūrė keletą vaidmenų šio un-to teatro pastatymuose (A. Strindbergo *Velykos*, 1955, N. Gogolio *Vedybos*, 1957 ir kt.). 1958–84 dainavimą tobulino Clevelando muzikos in-te (pas R. Capliną). 1959–88 dirbo Clevelando universitetinėje ligoninėje. Sukūrė vaidmenų operose: W.A. Mozarto *Pagrobimas iš seralio* (1958) ir *Bastjenas ir Bastjenė* (1962), J. Haydno *Apgauta neištikimybė* (1963; pirmasis pastatymas JAV),

Vytautas Matulionis

G. Paisiello *Sevilijos kirpėjas* (1963), H. Berliozo *Beatričė ir Benediktas* (1965), G. Puccini *La Bohème* (1977), W.A. Mozarto *Stebuklingoji fleita* (1977) ir kt., C. Debussy kantatoje *Sūnus palaidūnas* (1966). Gieda bažnyčiose ir sinagogose (solistas). Bendradarbiauja Clevelando liet. savaitraštyje *Dirva* (rašo koncertų ir spektaklių apžvalgas); kuria eilėraščius. Skautas vytis (1945–50).

MATULIS Anatole C. (g. 1928 Lietuvoje), filologas, gydytojas psichiatras. Ph. D. (1963, 1976). Pasitraukęs į Vokietiją, Regensburge baigė g-ją. Atvykęs į JAV, tarnavo karo aviacijoje, vėliau studijavo tarpt. santykius, vok. k. ir lit-rą. Wayne valstijos un-te Detroite, MI, įgijo bakalauro (1955) ir magistro (1957) laips-

Anatole C. Matulis

nius. 1959–61 studijavo Michigano valstijos un-te; 1963 apgynė doktoratą iš vok. k. ir lit-ros. Nuo 1960 Wisconsino un-to Psicholingvistinio sk. asocijuotasis profesorius. Nuo 1963 Purdue un-to Fort Wayne, IN, profesorius ir Kalbų sk. vedėjas. 1971–82 studijavo Amerikos un-to Karibų regiono Med. m-loje Plymouthe (Montserrato saloje) psichologiją ir mediciną, 1982 ją baigė; M. D. 1976 Tarpt. koledže Los Angelese, CA, įgijo klinikinės psichologijos daktaro laipsnį. 1984–88 Henry Fordo ligoninėje Detroite atliko psichiatrijos rezidentūrą. Nuo 1989 verčiasi priv. praktika. 1991–92 Šv. Kryžiaus ligoninės Detroite Psichiatrijos sk. vedėjas. Nuo 1992 tos ligoninės Med. personalo vykd. k-to narys. Išleido 4 knygas, tarp jų *Lithuanian Culture in Modern German Prose Literature* (1966). 1982 žrn. *Medicina* paskelbė straipsnį apie naują schizofrenijos gydymo būdą. Priklauso amer. profesinėms org-joms ir d-joms.

MATULIS Vladas (1908.III.27 Lietuvoje – 1960 Čikagoje, IL), sporto veikėjas. Baigė *Aušros* g-ją Kaune. VDU ir Belgijoje studijavo architektūrą; Belgijoje pasižymėjo, žaisdamas biliardą. Lietuvos dailiojo čiuožimo pradininkas. Lietuvos fiz. lavinimosi s-gos ledo ritulio komandos, vėliau Lietuvos ledo ritulio rinktinės *Tauro* komandos pagr. puolėjas. *Tauro* komandoje dar žaidė futbolą, krepšinį. Su komanda laimėjo krepšinio varžybas I tautinėje olimpiadoje (1938). 1944 pasitraukė į Vokietiją. Dirbo UNRRA ir IRO. Vėliau persikėlė į JAV, 1957 apsigyveno Čikagoje. Rėmė atkurtą *Tauro* komandą.

MATUSAS Jonas (1899.X.26 Vaiguviškiuose, Plokščių vls., Šakių aps. – 1962.VI.26 Niujorke, NY), istorikas. Istorijos daktaras (1936). Baigė Vilkaviškio kunigų seminariją, 1924 įšventintas kunigu. 1930 baigė Lietuvos un-to Teol.-filos. f-tą. Mokytojavo Kazimieriečių mergaičių g-joje Kaune. 1933–34 Lietuvių katalikų blaivybės d-jos reikalų vedėjas. 1936–40 VDU dėstė Lietuvos kultūros, Prūsijos istoriją; docentas (1940). Svarb. veikalai: *Lietuvių rusinimas per pradžios mokyklas* (1937), *Švitrigaila, Lietuvos didysis kunigaikštis* (1938; II leid. 1991 Vilniuje), *Lietuvių kultūra senais laikais* (1939), *Šaulių sąjungos istorija* (1939; II leid.

Jonas Matusas

1966 Australijoje), *Vladas Pūtvis* (1939), *Tautos nepriklausymo pagrindai, Senovės prūsų žemės nukariavimas* (abu 1940). Leidinių *Alkoholizmo pagrindai* (1933) ir *Lietuvos žymūs žmonės, kurie negeria* (1934) redaktorius. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, 1945–46 mokytojavo Regensburgo liet. g-joje. Parašė kn. *Vidurinių amžių istorija* (1946). 1948 persikėlė į JAV. Iki 1950 vyskupijos seminarijoje Grand Rapidse, MI, dėstė vok. ir pranc. kalbas. Vėliau kunigavo. Bendradarbiavo laikr. *Aidai*.

MATZ Irena S. (**Šarkaitė**; g. 1936.II.26 Pučionyse, Veprių vls., Ukmergės aps.), vadybininkė, visuomenininkė. Baigė P. Omahos, NE, m-los stenografistų kursus. Nuo 1954 dirba Omahos valstijos draudimo b-vės filiale personalo sk. pavaduotoja, vedėja. Aktyviai dalyvauja JAV LB veikloje (1987–89 Omahos apyl. vicepirmininkė). 1950–62 ir nuo 1976 dainuoja Omahos lietuvių chore *Rambynas* (1989–91 ir nuo 1993 - iždininkė), šoka tautinių šokių grupėje *Aušra* (ilgą laiką buvo v-bos iždininkė). Priklauso Omahos lituanistinės m-los tėvų komitetui (m-los iždininkė), Omahos lietuvių moterų klubui (nuo 1974; 1980–82, 1990–92, 1994–96 pirmininkė). Nuo 1994 dalyvauja Omahos šalpos k-to veikloje. Viena kn. *Mes lietuviai* (1984) parengėjų.

MAURUKAS Jonas (g. 1919.V.25 Trakiškiuose, Marijampolės vls. ir aps.), chemikas, visuomenininkas. Ph. D. (1955). 1938 baigė Marijampolės marijonų g-ją. 1938–40 VDU, 1941–43 Vilniaus un-te studijavo fiziką ir chemiją. Reiškėsi studentų visuom. veikloje, priklausė korp. *Neo-Lithuania*, šoko J. Švedo liaudies dainų ir šokių ansamblyje. Pasitraukęs į Vokietiją, 1944–45 studijavo chemiją Greifswaldo un-te, vėliau Bonos Friedricho Wilhelmo un-te, 1947 jį baigė. 1949 persikėlė į Kanadą. 1949–55 Toronto un-to Medicinos f-te studijavo chemiją; įgijo daktaro laipsnį. Persikėlęs į JAV, 1955–66 buvo Elyrijos Memorialo ligoninės, OH, Klinikinės chemijos ir Tyrimų skyrių vedėjas, Medicinos technologijos m-los dėstytojas. Tyrinėjo fosfolipidų įtaką arterijų kalkėjimo procesui. Nuo 1965 savo firmos *Maurukas Co.* Elyrijoje prezidentas (firma gamina diagnostinius reagentus ligoninių laboratorijoms); tyrinėja kraujo enzimų kinetinių metodų taikymą analitinėms mašinoms. Padarė 3 išradimus iš biochemijos ir klinikinės chemijos, įregistravo pusiau automatinį kraujo analizatorių (1968). JAV ir Kanados moksl. spaudoje paskelbė straipsnių iš chemijos ir medicinos. Dalyvauja JAV LB veikloje, remia ją finansiškai. Priklauso korp. *Neo-Lithuania*, Liet. tautinei s-gai, *Vilties* d-jai. Yra ALGS ir Ohio liet. gydytojų s-gos narys.

Jonas Maurukas

MAURUKAS Juozas (g. 1908.XI.11 Trakiškiuose, Marijampolės vls. ir aps.), ekonomistas. 1931 baigė Rygiškių Jono g-ją Marijampolėje. Iki 1936 VDU studijavo ekonomiką. 1936–37 tęsė studijas Kielio in-te, Vokietija, 1937–38 – Vienos aukštesniojoje prekybos m-loje. 1938–39 Finansų m-jos referentas, Klaipėdos jūrų skautų būrio vadas. 1941–44 Panevėžio aps. v-bos narys, Pramonės ir ūkio sk. vedėjas. 1942–44 dalyvavo rezistencinėje veikloje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Nuo 1949 gyveno JAV. 1957–58 korp. *Neo-Lithuania* Niujorko sk. pirmininkas. Bendradarbiavo liet. spaudoje.

MAURUTIS Bronius (g. 1921.V.20 Vilkaviškyje), visuomenininkas. 1941 baigė Vilkaviškio J. Basanavičiaus g-ją. Persikėlęs į JAV, 1949–85 dirbo metalo pramonės įmonėse.

1950–53 lankė lituanistinę m-lą Waterbury, CT. Aktyviai dalyvauja Waterbury LB veikloje: 1953–57 sporto klubo pirmininkas, 1957–61 skautų tėvų ir rėmėjų k-to pirmininkas, 1967–70 skautų stovyklos k-to narys; pelnė LSS ordiną.

MAZALAITĖ Nelė (**Kruminienė, Gabienė;** 1907.IX.2 Darbėnuose, Kretingos aps. – 1993. X.31 Brooklyne, NY), rašytoja. Baigė Klaipėdos liet. g-ją. 1924 pradėjo publikuoti eilėraščius, 1929 – noveles. 1931–40 dirbo tarnautoja Vidaus reikalų m-joje Kaune. Bendradarbiavo *Ryte, Naujojoje romuvoje, Naujojoje vaidilutėje, Lietuvos aide, Židinyje, Vaire, Dienovidyje.* Išleido novelių rink. *Pajūrio moterys, Miestas, kurio nėra* (abu 1939), *Karaliaus ugnys* (1942). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV. Išleido novelių ir legendų rinkinius *Legendos apie ilgesį* (1948, BALFo premija), *Apversta valtis* (1948), *Gintariniai vartai* (1952, LRD premija), *Miestelis, kuris buvo mano* (1966, *Aidų* premija), romanus *Mėnuo, vadinamas medaus* (1951), *Saulės takas* (1954), *Negestis* (1955), *Pjūties metas* (1956). Kūryboje vyrauja romantinių meilės išgyvenimų tema,

Nelė Mazalaitė

daug dėmesio skiriama moters psichologijai, pasakojimas dažnai įgyja legendos, susipynusios su tikrove, formą, žymu impresionizmo poveikis. Priklausė Liet. rašytojų d-jai.

Antanas Mazalas

MAZALAS Antanas (g. 1918.I.8 Hartforde, CT), elektronikos inžinierius, matematikas. 1931 baigė Hartfordo liet. parapijos m-lą. Per II pasaul. karą tarnavo JAV aviacijoje (JAV vyriausybės apdovanotas *Bronzos žvaigžde*). 1949 baigęs Indianos technologijos in-tą elektronikos inžinerijos bakalauro laipsniu, kurį laiką dirbo *Bell* telefonų b-vėje, NJ. Nuo 1954 N. Anglijos technikos in-to New Britaine, CT, dėstytojas, nuo 1966 šio in-to savininkas bei direktorius. Savininkas ir prezidentas b-vių: *Mazal Electronics* (projektuoja kontrolines sistemas ir gamina A. Mazalo išradimų modelius) Newingtone, CT, ir *Anthony Antennas* New Britaine ir Newingtone. B-vės *Sound Technology* vyr. inžinierius. Padarė 21 išradimą elektronikos srityje. Parašė 27 vadovėlius iš elektronikos ir matematikos (*Fundamentals of Electronics, Computer Servicing Manual, Practamatics and Arithmagic*). Priklauso Amerikos

inžinierių s-gai, bendradarbiauja žurnale *Electronics*. Yra Hartfordo liet. piliečių klubo pirmininkas, Lietuvių karių veteranų s-gos Sabonio posto pirmininkas, Švč. Trejybės liet. vyrų klubo iždininkas.

MAZELIAUSKAITĖ Gabrielė (g. 1906 Čikagoje, IL), vienuolė, pedagogė. 1920 įstojo į nazaretiečių vienuolyną, 1922 persikėlė į liet. pranciškonų vienuolyną Pittsburghe, PA. Biologijos ir chemijos mokslus baigė magistro laipsniu. Mokytojavo liet. parapijų m-lose, buvo pranciškonų m-lų inspektorė. 1954 seselių pranciškonių lituanistinių kursų vedėja, 1956 Pittsburgho lituanistikos in-to vedėja.

MAZILIAUSKAS Stasys (g. 1913.III.15 Gedvainiuose, Kelmės vls., Raseinių aps.), inžinierius, rašytojas, kunigas. 1944 VDU Kaune baigė Chemijos technologijos f-tą (apgynė 2 diplominius darbus: iš chemijos technologijos ir inžinerinės geologijos). 1942–44 šio un-to Inžinerinės geologijos katedros laborantas asistentas, nuo 1944 dėstytojas. Be to, buvo Kauno vartotojų b-vės *Parama* duonos kepyklos inžinierius. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, dirbo Vollkornbroto in-te Würzburge biochemijos moksl. asistentu. 1945–50 studijavo Stuttgarto technikos ir Tübingeno un-tuose; parašė disertaciją iš biochemijos. 1950 persikėlė į JAV; kurį laiką Tuftso un-to Bostone, MA, biochemijos moksl. bendradarbis. Vėliau dirbo tekėlų gamybos b-vėse: *Waltham Grinding Wheels* Bostone (tyrimų ir gamybos kontrolės vedėjas), *Wickman* Oak Parke, MI, *Boyles Industries* Vancouveryje, Kanada (technikos direktorius). Sukūrė superkietų tekėlų ir kt. įrankių gamybos technologiją, panaudojant deimantus ar deimanto kietumo dirbtinius grūdelius. Konsultavo Osakos, Japonija, tekėlų gamybos įmonę. 1968 Troy, MI, įkūrė privačią b-vę *Mazil Research* (b-vė konsultuoja ir tiekia specialias medžiagas superkietų tekėlų gamybai). 1976 prie šios b-vės įsteigė leidyklą *Amberland* (leidykloje leidžiama technologinė konsultacinė lit-ra, jo paties parašytos knygos). Išleido knygas *Merkelis Giedraitis, Žemaičių vyskupas, kunigaikštis ir jo ypatingieji laikai* (1979), *Lietuvių kelias krikščionybėn* (1989), *Tarp gyvenimo ir mirties, Pioneer Prince in the USA* (1982; liet. vertimas *Gediminaitis misionierius Jungtinėse Valstijose*, 1996 Lietuvoje), *Lietuvos kelias Europos istorijoje* (1997). 1991 Lietuvoje įšventintas kunigu; kurį laiką kunigavo Marijampolėje. Nuo 1992 Windsoro, Kanada, liet. parapijos administratorius. TF, LF, BALFo narys, Popiežiaus Leono XIII fondo vicepirmininkas. Dalyvavo V MKS, JAV gamybos inžinierių suvažiavime.

Stasys Maziliauskas

MAZILIAUSKIENĖ Rožė (**Razmaitė;** g. 1883.III.25 Sartininkuose, Tauragės aps.), visuomenės veikėja. 1905 emigravo į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Aktyviai reiškėsi liet. visuom. org-jų veikloje. 1913 Šv. Jurgio parapijoje įsteigė Šv. Petronėlės d-ją, pasižymėjusią labdara, buvo jos pirmininkė. Daugelį me-

tų buvo ALRK MS sekretorė, nuo 1949 garbės narė. Dirbo Čikagos BALFo, ALTo ir kt. org-jų skyriuose.

MAŽEIKA Antanas (1906.IX.22 Brooklyne, NY – 1990.III.19 Petersburg Beache, FL), inžinierius, visuomenininkas. 1908 su tėvais persikėlė į Lietuvą. Mokėsi Šiaulių g-joje. 1925 grįžo į JAV. 1926–32 Columbijos un-te, NY, studijavo civ. inžineriją. Dirbo inžinieriumi federalinės valdžios JAV kariuomenės dep-to potvynių kontrolės skyriuje Pittsburghe, PA, o nuo 1952 Niujorke, NY. Nuo 1926 dalyvavo Lietuvos vyčių veikloje: 1935–38, 1941–42 centro v-bos pirmininkas, Lietuvos vyčių garbės narys. 1934 dalyvavo Eucharistiniame kongrese Kaune. Drauge su pavasarininkais surengė jų rankdarbių parodą JAV (ši paroda apkeliavo daugelį liet. telkinių). 1932–35 buvo Dariaus ir Girėno skrydžio Niujorko apyl. sekretorius, telkė lėšas šiam ir F. Vaitkaus skrydžiui. Veikė ALRKF, ALTe, BALFe. 1946–48 Liet. tremtinių gelbėjimo k-to Pittsburghe pirmininkas, parūpino kelis šimtus įsikūrimo JAV garantijų karo pabėgėliams lietuviams. Dalyvavo scenos mėgėjų būreliuose (vaidino ir režisavo liet. veikalus).

MAŽEIKA Antanas (g. 1916.IV.8 Nižnij Novgorode, Rusija), elektrotechnikos inžinierius, visuomenės veikėjas. Baigė *Aušros* g-ją Kaune. Nuo 1936 studijavo VDU Statybos f-te. Iš un-to paimtas į kariuomenę; 1939 jaun. ltn. laipsniu baigė Karo m-lą Kaune. Nuo 1939 Ryšių bataliono Kaune būrio vadas. 1941 grįžo į un-tą tęsti studijų. Veikė skautų org-joje (1935 gavo paskautininkio laipsnį), buvo Lietuvos lengvosios atletikos rinktinės narys. 1941–44 dirbo Vidaus reikalų m-joje. 1944 gen. P. Plechavičiaus pakviestas į Vietinės rinktinės Vilniaus diviziją kuopos vadu. Tais pačiais metais pasitraukė į Vokietiją; čia veikė Augsburgo lietuvių stovyklų ir Pabaltijo k-tuose. 1949 persikėlė į JAV. 1960 Kalifornijos valstijoje įgijo profesionalaus inžinieriaus teises. 1951–60 dirbo b-vėje *Universal Atlas Cement* elektronikos inžinieriumi, 1960–81 – *Swanson Engineering and Manufacturing* Los Angelese, CA, inžinerijos sk. vedėju. Aktyviai dalyvauja liet. visuom. veikloje. Priklauso

Inžinierius Antanas Mažeika

ALTS (nuo 1954): Los Angeleso sk. pirmininkas (1961–77), pirmininkas (1977–81), tarybos narys, Garbės teismo pirmininkas (nuo 1988), garbės narys (nuo 1990). Dalyvauja JAV LB veikloje (1970–76 tarybos narys). ALTo (nuo 1977 Los Angeleso sk. pirmininkas), Lietuvos karių veteranų s-gos *Ramovė* (nuo 1960; 1993 Los Angeleso sk. pirmininkas, nuo 1995 garbės narys), korp. *Neo-Lithuania* narys. Su kitais įsteigė Los Angeleso lietuvių Tautinius namus ir kredito kooperatyvą. *Vilties* d-jos v-bos vicepirmininkas.

MAŽEIKA Antanas Bernardas (g. 1940.IV.1 Niujorke, NY), biochemikas, visuomenininkas. 1963 baigė Queenso koledžą Niujorke bakalauro laipsniu (biochemija). Aktyvus Lietuvos vyčių (nuo 1956; 1958–61 Brooklyn–Queenso sk. pirmininkas, 1959 šokių grupės steigėjas ir kt.), JAV LB veikėjas (dalyvavo keletoje liet. demonstracijų, vienas 1965.XI.13 manifestacijos Niujorke organizatorių, k-to pirmininkas ir kt.). 1966–68 *Laisvės žiburio* radijo angliškųjų laidų vedėjas.

MAŽEIKA Francis (g. 1918.X.6 Sidoriuose, Šiaulėnų vls., Šiaulių aps.), gydytojas. JAV ka-

Francis Mažeika

riuomenės majoras. Medicinos daktaras (1945). 1938 baigė Šiaulių berniukų g-ją, 1939 Karo m-lą Kaune, 1944 VDU Med. f-tą. 1941 Šiaulių mkt. seminarijoje eksternu išlaikė egzaminus ir įgijo mokytojo diplomą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Dirbo vaikų ligoninėje Regensburge, vėliau Würzburgo un-to gimdymo skyriuje. 1945 Tübingeno un-te apgynė daktaro disertaciją. 1948 persikėlė į JAV. 1952, įgijęs teisę praktikuoti Ilinojaus valstijoje, vertėsi priv. praktika. 1955 atliko karo tarnybą JAV oro pajėgose. 1956 baigęs JAV Karinių oro pajėgų un-tą Montgomery, AL, iki 1958 dirbo Geigerio oro pajėgų naikintuvų bazės (Spokane, WA) vyriausiuoju gydytoju. Vėliau vertėsi priv. praktika Čikagoje, IL. Priklauso profesinėms d-joms ir org-joms, JAV LB, ALGD.

MAŽEIKA Povilas Almis (g. 1915.I.9 Vainute, Tauragės aps.), okeanografas. Jūros mokslų daktaras (1943). Baigė Pagėgių g-ją ir Tauragės mokytojų seminariją. 1943 Neapolio, Italija, in-te (Instituto Universitario Navale) įgijo daktaro laipsnį, technikos in-te (Instituto Technico Nautico) gavo tolimojo plaukiojimo kapitono laipsnį. Plaukiojo Lietuvos prek. laivyne, anglų laivuose. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945–46 vadovavo Geislingeno ir Nürtingeno liet. pabėgėlių stovykloms. 1946–48 Flensburgo Lietuvių jūrų m-los direktorius, 1947–49 Lietuvių jūrininkų s-gos užsienyje pirmininkas. 1949 persikėlė į JAV. Iki 1955 dirbo žvejybos laivuose Atlanto vandenyne. 1956–62 JAV karinio jūrų laivyno okeanografijos įstaigos Vašingtone, DC, tyrimų okeanografas. Dalyvavo 11 ekspedicijų (6 jų vadovavo): P. Atlantui (1956), Baltijos ir Šiaurės jūras jungiantiems sąsiauriams (1958) tirti ir kt. 1962–66 *Tropical Atlantic* biologinės laboratorijos fizinės okeanografijos programos vedėjas. 1967–82 dirbo JAV laivyno tyrimų laboratorijoje. 1982–89 fizinės okeanografijos patarėjas Biologinės okeanografijos laboratorijoje Venesueloje. Sudarė atlasą *Tropical Atlantic Sea Surface Temperatures and Zonal Anomalies.* Parengė knygą *Lietuvos jūrų žvejyba* (1953), monografijų: *Prediction of Thermocline Depth, Temperature Prediction at 400 Feet.* Išrado aparatą jūrų bangų energijos spektrui matuoti. Moksl. darbų paskelbė *Journal of Physical Oceanography, Journal of Geophy-*

Povilas Almis Mažeika

sical Research, Deutsche Hydrographische Zeitschrift. Bendradarbiavo *Technikos žodyje, Mūsų jūroje, Drauge, Dirvoje, Lietuvoje,* LE. Amerikos geofizikų s-gos narys. Priklauso ALIAS ir PLIAS (ALIAS Vašingtono sk. pirmininkas, 1972–74 PLIAS–ALIAS centro v-bos pirmininkas), 1956–76 Vašingtono technikos ir gamtos mokslų d-jos v-bos narys. 1966 Vašingtone įsteigė Lietuvos ūkinių studijų centrą; iki 1976 jam vadovavo. Dalyvauja JAV LB veikloje (1957–58 Vašingtono liet. d-jos pirmininkas). Lituanistikos in-to narys.

Vaclovas Mažeika

MAŽEIKA Vaclovas (g. 1917.I.17 Šakynoje, Gruzdžių vls., Šiaulių aps.), statybos inžinierius, visuomenės veikėjas. 1936 baigė Šiaulių berniukų g-ją, 1940 Karo m-lą (gavo atsargos jaun. leitenanto laipsnį). 1943 baigė VDU Statybos f-tą. 1943–44 dirbo *Lietūkio* statybos skyriuje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1944–45 dirbo inžinieriumi *Allgemeine Hoch und Ingenieurbau Aktiengesellschaft* firmoje Berlyne. 1946–48 veikė Landshuto liet. stovykloje, 1948 buvo šios stovyklos liet. k-to pirmininkas. 1948 apsigyveno JAV, Čikagoje, IL. Nuo 1949 dirbo firmoje *Schmidt, Garden and Erikson – Architects and Engineers* inžinieriumi konstruktoriumi. Iki 1982 tos firmos Konstrukcijų dep-to vyriausiasis inžinierius. 1956 išlaikė egzaminus ir gavo konstrukcijų inžinieriaus teises Ilinojaus valstijoje. Padarė konstrukcinius skaičiavimus: medicinos centrų – Colorado un-to Denvere, CO (1961), Loyolos un-to Hinese, IL (1965), Trumano Kansas City, MO (1974), Allegheny Pittsburghe, PA (1978); ligoninių – Šv. Pranciškaus Tulsoje, OK (1966), Prisikėlimo Čikagoje (1969), Šv. Juozapo South Bende, IN (1972), Osteopatijos Olympia Fieldse, IL (1975), H. Thomaso South Charlestone, WV (1976) ir kt. 1957–58 Čikagoje Tautinio akademinio sambūrio pirmininkas. Priklausė korp. *Neo-Lithuania* (1961–65 vyr. v-bos pirmininkas, 1985–93 šios v-bos narys); 1966 už nuopelnus apdovanotas Korporacijos žiedu. Dalyvavo ALTS (1967–71 v-bos vicepirmininkas, 1981–84 pirmininkas), LLKS, ALIAS, ALTo (1971–73 centro v-bos sekretorius), VLIKo (1988–92 tarybos narys) veikloje. 1988–90 Spaudos ir radijo d-jos *Viltis* pirmininkas. Paaukojo lėšų LF, TF, Lietuvių tautinės kultūros, *Draugo* fondui, PLC, Tautiniams namams.

MAŽEIKAITĖ Anunciata (g. 1915.I.31 Philadelphijoje, PA), vienuolė, pedagogė. Priklauso Nukryžiuotojo Jėzaus seserų kongregacijai. Baigusi Šv. Kazimiero liet. parapinę m-lą, mokėsi Marywoodo koledže Scrantone, PA; 1940 jį baigė. 1952–58 vadovavo Nukryžiuotojo Jėzaus seserų kongregacijai. 1966 Bostono, MA, koledže įgijo magistro laipsnį (amer. ir liet. lit-ros ryšiai). Mokytojavo liet. parapinėse m-lose.

MAŽEIKAITĖ-HARRISON Jūratė (g. 1947. III.9 Flensburge, Vokietija), pedagogė, visuomenininkė. 1970 Marylando un-te College Parke gavo bakalauro laipsnį (psichologija), 1972 De Paulo un-te Čikagoje, IL, – magistro laipsnį (spec. pedagogika). Dailės mokėsi Parsonso dizaino m-los Otiso dailės in-te Los Angelese, CA. 1971–73 mokė neįgalius vaikus Pittsburghe, PA, 1973–74 dirbo vyr. mokytoja

Jūratė Mažeikaitė-Harrison

psichiatrinėje ligoninėje ir klinikoje Pittsburghe, 1974–75 pedagoge terapeute Pittsburgho vaikų konsultavimo centre. 1975–77 turėjo savo antikvarinę parduotuvę. 1978–79 mokytojavo Unalaskos m-loje, AK, 1981–82 dirbo Unalaskos parkų ir sporto dep-to programų koordinatore; 1982–89 buvo šio dep-to direktorė. Sukūrė grafikos kūrinių; 1981 surengė raižinių parodą Otiso/Parsonso galerijoje Los Angelese. 1993 Seattle, WA, suorganizavo Baltijos šalių tautodailės parodą. Rašo eilėraščius, verčia. Poeziją ir vertimus spausdino žrn. *Northwest Journal* (1986) ir *Visions Magazine* (1987); laimėjo Alaskos un-to poezijos konkurso prizą (1984). Yra Alaskos sporto ir parkų asociacijos narė (1986–87 šios asociacijos sekretorė, 1987–88 pirmininkė). Nac. parkų ir poilsio asociacijos narė (1987–88 š. vakarų rajono tarybos v-bos narė), Edmondso, WA, parko projektavimo v-bos k-jos narė (1993). Dalyvauja JAV LB veikloje (1990–91 Vašingtono LB sekretorė, 1991–93 vicepirmininkė, 1993–95 pirmininkė). 1990–93 Vašingtono baltų veiklos k-to narė (1992–93 pirmininkė).

MAŽEIKIENĖ Genovaitė (**Kudabaitė;** g. 1918.XI.10 Odesoje, Rusija), dainininkė (sopranas). Bažnyčioje giedojo nuo 7 metų, nuo 12 metų – suaugusiųjų chore. Dainavimo mokėsi Kaune pas prof. V. Grigaitienę ir Čikagoje, IL, pas A. Stephens. Iki 1944 dainavo Lietuvos filharmonijos, vėliau – Vilniaus operos chore. Gyvendama Vokietijoje, koncertuodavo su B. Jonušo vadovaujamu vyrų choru, Čikagoje – su A. Stephens moterų choru. Nuolatinė Šv. Marijos Gimimo parapijos choro solistė. Dažnai dalyvaudavo JAV liet. radijo programose, įv. renginiuose, Čikagos liet. operoje dainuodavo mažesnes partijas.

MAŽEIKIENĖ Liucija (**Piliponytė, Zaikienė;** g. 1921.I.21 Čikagoje, IL), dainininkė (sopranas), visuomenės veikėja. 1924 su tėvais grįžo į Lietuvą, mokėsi Tauragėje, Pagėgiuose ir Vilniuje. 1940 baigė Vytauto Didžiojo g-ją Vilniuje ir grįžo į Čikagą. Čia lankė dvimečius komercijos kursus. 1941 suorganizavo pirmąjį Čikagoje liet. šokių būrelį *Ateitis* (1943 Čikagos tarpt. šokių festivalyje jis laimėjo pirmąją premiją). 1948 apsigyveno Los Angelese, CA. 1949–58 vadovavo savo suburtam liet.

Liucija Mažeikienė

šokių būreliui, dalyvavo televizijos laidose, pasakojo apie okupuotą Lietuvą, jos liaudies meną (1952 apie šį ansamblį ir liet. tautinius šokius amer. filmų b-vė sukūrė dok. filmą). 1952–54 studijavo socialinius mokslus Kalifornijos valstijos un-te. Dirbo buhaltere, vėliau nekilnojamojo turto agente. Dainavimo mokėsi pas kompozitorių B. Budriūną ir nuo 1960 Los Angeleso koledže. Liet. liaudies ir kompozitorių dainas dainuoja liet. renginiuose; surengė solo koncertų Larchmont Hall scenoje Los Angelese, Niujorke, NY, Bostone, MA. 1965–76 dainavo pagr. partijas Liet. operetės pastatymuose: M. Petrausko *Kaminkrėtys ir malūnininkas,* F. Leharo *Linksmoji našlė,* F. Loewe *Mano puikioji ledi,* R. Rodgerio *Muzikos garsai.* Apie 40 metų gieda Šv. Kazimiero liet. parapijos chore. 1965–73 JAV LB Santa Monicos apyl. sekretorė ir Vakarų apyg. vicepirmininkė kultūros reikalams. Tris kadencijas ALTS Los Angeleso sk. pirmininkė. BALFo v-bos, *Birutės* d-jos narė. Respublikonų partijos aktyvistė: nuo 1977 (su maža pertrauka) vadovauja Kalifornijos liet. respublikonų s-gai (nuo 1990 – garbės pirmininkė), 1977–96 Liet. respublikonų federacijos vicepirmininkė; 1979–81 Kalifornijos respublikonų tautybių grupių tarybos pirmininkė ir nuo 1986 Kalifornijos respublikonų partijos k-to narė. 1983 Kalifornijos respublikonų ir 1989 JAV respublikonų tautybių grupių tarybos išrinkta Metų moterimi.

MAŽELIS Petras (g. 1915.X.21 Utenoje), režisierius. 1934 baigė Utenos g-ją. 1936–37 studijavo Ž. ū. akademijoje Dotnuvoje. 1938–41 studijavo Kauno konservatorijoje (operos klasėje) ir lankė dramos studiją. 1941–44 Kauno didžiojo teatro operetės solistas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Kasselio stovykloje subūrė baleto grupę *Laisvė,* koncertavo Vokietijos liet. stovyklose. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande, OH. Iš pradžių dirbo fabrike darbininku, 1949–69 dažymo ir dekoravimo skyriaus vedėju, vėliau dailininku. 1950 Clevelande įkūrė liet. jaunimo teatro sambūrį *Rūta* (nuo 1952 *Vaidila*). Abiem teatrams vadovavo, režisavo, piešė dekoracijas, kūrė kostiumus. Vaidino Čikagoje, IL, Detroite, MI, Niujorke, NY, Bostone, MA, Philadelphijoje, PA,

Petras Maželis

Hamiltone ir Toronte (abu Kanadoje). Su Clevelando *Vaidila* 2 kartus dalyvavo dramos festivaliuose. 1984 dramos sambūrio pakviestas režisuoti persikėlė į Los Angelesą, CA. Su Los Angeleso dramos sambūriu 3 kartus dalyvavo dramos festivaliuose. Pastatė liet. dramaturgų veikalų: A. Landsbergio *Penki stulpai turgaus aikštėje,* Vydūno *Ne sau žmonės,* Maironio *Kęstučio mirtis,* K. Inčiūros *Vincas Kudirka,* K. Binkio *Atžalynas,* B. Pūkelevičiūtės *Žmonės ir beržai* (su šiuo veikalu gastroliavo Vilniuje, Kaune, Panevėžyje). JAV LB, Lietuvių tautinės s-gos, LSS, TF narys. Kaip eilinis karys 1938 apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino ordino III laipsnio medaliu. 1987 apdovanotas JAV LB Kultūros tarybos teatro premija. Dramos festivaliuose laimėjo 13 žymenų.

MAŽELIS Vytautas (g. Lietuvoje), teisininkas, fotografas. VDU studijavo teisę, lankė Karo m-lą Kaune. Dirbo advokatu. Prasidėjus karui, pasitraukė į Vakarus. Vėliau persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke, NY. Baigė Fotografijos in-tą Niujorke. Dar studijuodamas

Vytautas Maželis

pradėjo fotografuoti, fotografijas spausdino įv. leidiniuose. Ankstyvojoje kūryboje dažni karo motyvai, vėliau vyrauja portretai. Surengė parodų JAV, Kanadoje, Lietuvoje.

MAŽIULIS Antanas Juozas (g. 1914.IV.17 Žukliškėse, Dusetų vls., Zarasų aps.), tautotyrininkas, visuomenininkas. Mokėsi Zarasų ir Kauno g-jose. 1938–43 VDU Kaune ir Vilniaus un-te studijavo liet. kalbą ir lit-rą, tautotyrą ir proistorę. Rinko liet. tautosaką, žodžius žodynui (surinko >15 000 tautosakos pavyzdžių, >20 000 žodžių). Dusetų apylinkėse telkė tautosakos rinkėjus, subūrė *Praeities* būrelį ir įrengė muziejėlį, vėliau su kt. Dusetose įsteigė K. Būgos muziejų ir jame dirbo. Nuo 1935 buvo Eltos narys korespondentas, bendradarbiavo spaudoje (slap. J. Leliušis, J. Palobis, J. Šetekšnis, J.A. Vidimantas ir kt.). Ateitininkas, pavasarininkas (1937 *Pavasario* vyrų s-gos centro v-bos narys). Nuo 1939 Lituanistikos in-to tautosakos sk. bendradarbis, dalyvavo etn. ekspedicijose. 1940 veikė pogrindyje. 1943 tyrinėjo liet. etn. ribas Gudijoje. 1944 pasitraukė į Vakarus. Innsbrucko un-te, Austrija, studijavo lyginamąją religijų istoriją, etnologiją ir antropologiją. 1949 Tübingeno un-te, Vokietija, baigė lituanistiką. Nuo 1951 gyveno JAV. Dirbo Pennsylvanijos un-to b-koje Philadelphijoje ir tęsė antropologijos studijas. Nuo 1956 dirbo LE (buvo etn. sk. redaktorius). 1958–69 mokytojavo Bostono, MA, lituanistinėje m-loje. 1973–80 Lituanistikos in-to Kraštotyros sk. vedėjas, nuo 1973 ir ALKA direktorius. Bendradarbiavo liet. spaudoje, LE (37 t. pagalbinis redaktorius), skaitė pranešimus II ir III MKS, LKMA suvažiavime (1973), paskelbė str. *Tariamosios Perkūno giesmės* (*Lituanistikos instituto darbai*, 1979), parengė spaudai J. Puzino *Rinktinius raštus* (2 t., 1983).

Antanas Juozas Mažiulis

MAŽONAS Kazys (1886.IX.9 Gėsaluose, Ylakių vls., Mažeikių aps. – 1985.III.3 Clevelande, OH), farmacininkas, visuomenininkas. 1894–98 mokėsi Palangos prog-joje, priklausė slaptam liet. būreliui. 1907 Kazanės, Rusija, un-te išlaikė vaistininko padėjėjo egzaminus, 1913 Tartu, Estija, un-te – vaistininko egzaminus. Kurį laiką dirbo vaistinėje Raseiniuose, 1914–18 Tambove, Rusija. Dalyvavo Liet. d-jos nukentėjusiems nuo karo šelpti veikloje, bendradarbiavo liet. spaudoje (nuo 1923 nuolatinis *Farmacijos žinių* bendradarbis). 1919–22 dirbo Vidaus reikalų m-jos Sveikatos dep-te. 1922–24 turėjo privačią vaistinę Skuode, 1924–44 Klaipėdoje. Klaipėdoje dalyvavo liet. org-jų veikloje, padėdavo nuo bolševikų pabėgusiems lietuviams. 1944 pasi-

traukė į Vokietiją. Dirbo Lietuvos Raudonojo kryžiaus org-joje Detmolde, įsteigė vaistinę. 1949 apsigyveno JAV, Clevelande. Dalyvavo JAV LB veikloje: buvo Liet. tautinės s-gos, M. Lietuvos bičiulių s-gos (jos vadovybės), kitų liet. org-jų narys.

McGANN Marija (**Leonaitė**; g. 1903.V.31 Worcesteryje, MA), psichologė. Ph. D. (1946). 1925 baigė Worcesterio mokytojų seminariją (Normal School), studijavo Clarko un-te Worcesteryje; 1943 gavo magistro laipsnį. Harvardo un-te, MA, apgynė doktoratą. Nuo 1946 dėstė psichologiją Framinghamo koledže, MA.

MEDONIS Petras Povilas (1892.XII.2 Paliūnuose, Seirijų vls., Seinų aps. – 1971.IX.6 Detroite, MI), visuomenininkas. Mokėsi Seirijų pr. m-loje. Nuo 1910 gyveno JAV. Homesteade, PA, ir Pittsburgho apylinkėje įkūrė Lietuvos vyčių org-jos skyrius. 1919–25 buvo LRK SA 38 kuopos finansų sekretorius. Aktyvus TF veikėjas, organizavo rinkliavas nuo I pasaul. karo nukentėjusiems lietuviams šelpti ir Lietuvos Nepriklausomybei remti. 1926–41 ALRKF Detroito sk. pirmininkas, 1929–33 dar ir LRK SA Detroito kuopos finansų sekretorius, nuo 1933 – pirmininkas. 1940–49, 1952 ir 1956 Detroito liet. org-jų centro pirmininkas. Dirbo braižytoju. Laisvalaikiu padarė apie 180 smuikų ir kanklių.

MEDZIUKAITĖ-BUREIKIENĖ Rita Teresė (g. 1938.II.6 Kaune), pedagogė. Teisininko, žurnalisto I. Medziuko duktė. Apsigyvenusi JAV, įsitraukė į liet. veiklą. 1956–61 buvo ALTo Los Angeleso, CA, sk. v-bos sekretorė, 1956–60 Šv. Kazimiero liet. parapijos choristė. Los Angeleso koledže (Immaculate Heart College) studijavo istoriją, pedagogiką, dailę; 1958 įgijo bakalauro laipsnį. Iki šiol dirba ped. darbą Los Angeleso m-lose. 1958–59 mokytojavo lituanistinėje m-loje, vėliau dėstė liet. kalbą visai jos nemokantiems, 1966 buvo dailės kursų mokytojams vedėja, 1967–70 naujų mokytojų instruktorė ir kt. 1963–64 ALRKF sk. sekretorė. 1964–84 Los Angeleso liet. org-jų kultūrinių renginių scenos dekoratorė. Ateitininkė; 1965–72 moksleivių

Rita Teresė Medziukaitė-Bureikienė

ateitininkų vasaros stovyklų meno vadovė, 1980–87 Ateitininkų sendraugių s-gos Los Angeleso sk. v-bos sekretorė. Bendradarbiavo (nuo 1965) žrn. *Lietuvių dienos*; 1967–68 šio žurnalo anglų k. redaktorė. Buvo *Dirvos* konkursų k-jos narė.

MEDZIUKAS Ignas (g. 1909.X.22 Liuklingėnuose, Krokialaukio vls., Alytaus aps.), teisininkas, žurnalistas, visuomenininkas. 1930 baigė Prienų g-ją. Dirbo Kauno Matų ir prabavimo rūmuose buhalteriu, revizoriumi. Studijavo VDU klasikinę filologiją, vėliau teisę. 1933–38 Vilniaus geležinio fondo reikalų vedėjas. Nuo 1926 bendradarbiavo period. spaudoje, paskelbė straipsnių kultūros ir politikos klausimais. Parašė kn. *Vilniaus geležinis fondas* (1935). 1938 baigęs un-tą, dirbo Vilkaviškio apylinkės teismo tardytoju, teisėju, Marijampolės apygardos teismo prokuroro padėjėju. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–46 Lietuvos Raudonojo kryžiaus skyriaus Biberache vicepirmininkas. 1946–49 Seligenstadto liet. g-jos mokytojas ir vicedirektorius, Lietuvos Raudonojo kry-

Ignas Medziukas

žiaus skyriaus vicepirmininkas, LB kultūros ir švietimo vadovas. 1949 persikėlė į JAV. 1950–51 mokėsi Naujojoje visuomenės tyrimo m-loje (New School for Social Research) Niujorke, NY. 1955 baigęs La Salle un-te, PA, buhalteriją, dirbo Los Angeleso, CA, bankuose. 1958–69 Šv. Kazimiero lituanistinės m-los vedėjas. Aktyviai reiškiasi JAV LB veikloje (1967–69 Vakarų apygardos pirmininkas). 1969–70 Lietuvių kredito unijos Los Angelese pirmininkas, dabar yra jos vicepirmininkas ir kredito k-to pirmininkas. 1985 išėjo į pensiją. Period. spaudoje (*Drauge, Tėviškės žiburiuose, Pasaulio lietuvyje*) paskelbė straipsnių. Parašė vadovėlio lituanistinėms m-loms *Lietuvių tautos ir valstybės istorija* skyrius *Lietuvos valdžia* (d. 2, 1974) ir *Senosios Lietuvos teisė* (d. 4, 1977), ist. apžvalgas *Šv. Kazimiero lituanistinė šeštadieninė mokykla* (1974), *Šv. Kazimiero parapijos auksinė sukaktis* (1991). Ateitininkas (1957–60 Los Angeleso Ateitininkų sendraugių pirmininkas). Priklauso Liet. žurnalistų s-gai (nuo 1985 jos vicepirmininkas).

MEILUS Eduardas (g. 1916.XI.1 Taline), visuomenės veikėjas. Iki 1935 mokėsi Rokiškio g-joje. Nuo 1938 tarnavo Lietuvos kariuomenėje. 1944 už rezistencinę veiklą vokiečių suimtas, išvežtas darbams į Norvegiją (Haslemon Vabaro apylinkėje statė oro uostą). Čia su kitais įkūrė lietuvių rezistencinę org-ją, jai vadovavo; palaikė ryšius su norvegų pogrindininkais. 1945 su 20 žmonių grupe (jai vadovavo) pabėgo į Švediją. Aktyviai dalyvavo lietuvių tremtinių veikloje. 1953 persikėlė į JAV. Bendradarbiavo *Karyje, Ateities dienraštyje*, buvo švedų dienraščio *Folket* fotokorespondentas.

MEILUS Eduardas (g. 1954.V.3 Worcesteryje, MA), inžinierius, visuomenininkas. Visuom. veikėjo E. Meilaus sūnus. 1968 baigė Worcesterio liet. Šv. Kazimiero parapijos ir šeštadieninę lituanistinę, 1972 – Šv. Jono m-lą. 1976 Worcesterio politechnikos in-te gavo chemijos bakalauro, 1982 – chemijos ir inžinerijos magistrų laipsnius. Dirba b-vėje *Analytical Transition Metal Coating*. Priklauso skautams (nuo 1959; nuo 1979 LSS brolijos skautų vyčių vedėjas). Pasaulio lietuvių jaunimo s-gos sk. pirmininkas (1975–81), Pasaulio lietuvių jaunimo III ir IV kongresų dalyvis. Dalyvauja JAV LB veikloje: Bostono apygardos jaunimo reikalų vedėjas (1976–79), PLB 1978 ir 1983 seimų narys, X tarybos narys, visuomeninių reikalų spaudos vedėjas (nuo 1982). Su kitais įsteigė žrn. *Bridges*.

MEILUS Stasys (1919–1995.IV.1 Palm City, FL), chemikas, stalo tenisininkas. Mokėsi Marijampolės, Kauno *Aušros* g-jose. Pradėjo studijuoti VDU, vėliau Vilniaus un-te baigė chemijos mokslus. Žaidė iš pradžių futbolą, vėliau pamėgo stalo tenisą. 1938, 1939 atstovavo Lietuvai I ir II Pabaltijo (laimėjo dvejeto ir komandines varžybas), Lietuvos ir Lenkijos stalo teniso turnyruose Varšuvoje. Pasitraukęs į Vokietiją, laimėjo pirmąjį lietuvių turnyrą Wiesbadene. Dalyvavo su lietuvių rinktine tarpt. turnyre Münchene, 1947 laimėjo dvejeto varžybose Bamberge ir Wuppertalyje, liet. turnyrą Hanau. 1947 persikėlė į JAV. Dirbo kaip chemikas New Jersey valstijoje. 1950 Amerikos pirmenybėse iškovojo II vie-

tą, o vėliau laimėjo New Jersey valstijos dvejeto čempiono vardą bei 3 kartus laimėjo šios valstijos komandines varžybas.

MEIŽYS Dionyzas (1906.X.11 Tirkšliuose, Mažeikių aps. – 1965 Brocktone, MA), kariškis, visuomenininkas. Lietuvos kariuomenės kapitonas. Mokėsi Mažeikių g-joje; nutraukęs mokymąsi, dalyvavo 1923 Klaipėdos sukilime. 1924–26 studijavo Ž. ū. akademijoje Dotnuvoje. 1928 baigęs Karo m-lą Kaune, vadovavo šarvuočių daliniui Radviliškyje. Lietuvą 1940 okupavus SSRS, iš kar. tarnybos buvo atleistas, slapstėsi. Per II pasaul. karą iš buvusių karių prie Savisaugos rinktinės suorganizavo autotransporto kuopą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Würzburgo liet. stovykloje įsteigė automobilių ir jų remonto m-lą, joje iki 1949 buvo parengta ~ 70 specialistų. Apie 1949 persikėlė į JAV. Brocktone dalyvavo Šv. Kazimiero parapijos ir Švč. Vardo d-jos, BALFo, JAV LB veikloje. Vadovavo M. Jankaus vardo šaulių būriui. Liet. karių veteranų s-gos *Ramovė* narys, 1964–65 Bostono, MA, sk. v-bos pirmininkas. Žuvo autokatastrofoje.

MEKAS Adolfas (g. 1925.IX.30 Semeniškiuose, Papilio vls., Biržų aps.), rašytojas, kinematografininkas. Poeto, kinematografininko J. Meko brolis. Mokėsi Biržų g-joje, vaidino Biržų dramos teatre. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, Mainzo un-te studijavo filosofiją ir lit-rą, bendradarbiavo lit-ros žrn. *Žvilgsniai* (jame ir antologijose *Proza* bei *Antroji proza* išspausdino novelių). 1949 persikėlė į JAV. Su broliu Jonu parašė pjesių ir pasakų vaikams: rink. *Trys broliai* (1946), *Iš pasakų krašto, Knyga apie karalius ir žmones* (abi 1947). Išleido eilėraščių rink. *Une Révérence* (1948). Sukūrė avangardistinių meninių filmų (*Hallelujah the Hills*, 1963; *The Double-Barrelled Detective Story*, 1965, jame ir vaidino; *Goldstein*, 1965; *Compañeras and Compañeros*, 1970). Su broliu Jonu pastatė dok. trumpametražinius ir meninius filmus: *Grand Street* (1951), *Silent Journey* (1953), *Guns of the Trees* (1961), *Film Magazine of the Arts* (1963), *The Brig* (1964, Venecijos kino festivalio I premija). Nuo 1954 Niujorke, NY, su broliu Jonu leidžia žrn. *Film Culture*.

Adolfas Mekas filme „The Double-Barreled Detective Story"

MEKAS Jonas (g. 1922.XII.24 Semeniškiuose, Papilio vls., Biržų aps.), poetas, kinematografininkas. Kinematografininko A. Meko brolis. 1943 baigė Biržų g-ją. Dirbo *Biržų žinių, Panevėžio balso* redakcijose, su kitais įkūrė Biržų miesto teatrą. 1944 pasitraukė į Vakarus. Gyvendamas Vokietijoje, 1946–48 studijavo Mainzo un-te filosofiją ir romanistiką, su kitais leido lit-ros žrn. *Žvilgsniai.* 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke, NY. Nuo 1954 su broliu Adolfu leidžia ir redaguoja kino žrn. *Film Culture*. 1964–70 *Film-Makers Cinematheque* archyvo direktorius, 1968–71 Žydų muziejaus (Jewish Museum) Niujorke filmų kuratorius. Nuo 1970 Antologijos filmų archyvo (Anthology Film Archives) Niujorke direktorius. Dėstė JAV aukštosiose m-lose. Surengė avangardinių filmų festivalius Italijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Švedijoje ir kitur. 1990 vasarą vedė seminarą Lietuvos ki-

Jonas Mekas

nematografininkams. Eilėraščius pradėjo spausdinti 1938. Su broliu Adolfu parašė pasakų vaikams (rink. *Trys broliai*, 1946, *Iš pasakų krašto*, 1947), poetinių miniatiūrų kn. *Knyga apie karalius ir žmones* (1947). Antologijose *Proza* (1949) ir *Antroji proza* (1951) išspausdino novelių. Išleido eilėraščių rink. *Semeniškių idilės* (1948, II leid. 1955; V. Krėvės lit-ros premija), *Gėlių kalbėjimas* (1961), *Pavieniai žodžiai* (1967), *Reminiscencijos* (1972), *Dienoraščiai, 1970–1982* (1985), rinktinę *Poezija* (1971 Vilniuje), apmąstymų kn. *Laiškai iš Niekur* (1997 Vilniuje). Išėjo jo poezijos vertimų knygų anglų (1987, 1996) ir japonų (1991, 1996) kalbomis. Poezijai būdinga filosofiniai žmogaus būties apmąstymai, asmeninių išgyvenimų motyvai; nostalgija joje reiškiama vaikystės prisiminimų vizijomis, Lietuvos gamtos, kaimo buities konkrečiais vaizdais. Eilėraščiai pasižymi santūriu lyrizmu, simbolinėmis prasmėmis, savita modernia forma. Išeivijos period. spaudoje paskelbė straipsnių apie lit-rą. Yra antiholivudinio vad. pogrindžio kino vienas kūrėjų. Pastatė avangardinius meninius ir dok. filmus: su broliu Adolfu – *Grand Street* (1951), *Silent Journey* (1953), *Guns of the Trees* (1961), *Film Magazine of the Arts* (1963), *The Brig* (1964, Venecijos kino festivalio I premija), vienas – *Walden* (1969), *Reminiscences of a Journey to Lithuania* (1972), *Lost, Lost, Lost* (1975), *Paradise Not Yet Lost* (1979), *He Stands in a Desert Counting the Seconds of His Life* (1985), *Dr. Carl G. Jung* (1991), *Scenes from the Life of Andy Warhol* (1992), *Scenes from the Life of George Maciunas* (1993), *Memories of Frankenstein* (1996) ir kt. Filmavo liet. išeivių gyvenimą. Išleido apie kiną kn. *Movie Journal* (1972; jap. ir isp. kalbomis 1975, pranc. 1992), *Trys draugai* (jap. k. 1989), *I Had Nowhere to Go* (1991), *Zefiro Torna* (1997). Leidinių *The Village Voice* ir *Soho Weekly* kino redaktorius. Paskelbė kino kritikos straipsnių įvairiuose JAV ir kitų šalių žurnaluose. 1992 apdovanotas Prancūzijos Kultūros m-jos *Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres* medaliu. 1995 gavo Lietuvos nac. premiją.

Edvardas Mekys

MEKYS Edvardas (1900.X.13 Vilūnaičiuose, Lygumų vls., Šiaulių aps. – 1977.VII.21 Clevelande, OH), gydytojas oftalmologas. 1919–20 Lietuvos kariuomenės savanoris. 1923 baigė Šiaulių g-ją, 1929 – VDU Med. f-tą. Nuo 1931 VDU Akių klinikos asistentas. 1935 įgijo akių ligų gydytojo specialybę. 1936–44 Aly-

taus aps. ligoninės Akių ligų sk. vedėjas, Alytaus miesto ir aps. m-lų gydytojas. Jo iniciatyva kovai su trachoma Dauguose ir Varėnoje II įsteigtos akių ligų ambulatorijos. Priklausė Lietuvos ir Pabaltijo akių gydytojų d-joms. Rašė straipsnius į *Mediciną*, skaitė pranešimus apie akių ligas, ypač trachomą, aklumo priežastis. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1944–47 Kaufbeureno aps. ligoninės Akių sk. gydytojas, vėliau Kempteno pabaltiečių stovyklos akių gydytojas. 1949 persikėlė į JAV. Buvo Brooklyno, NY, Cumberlando ligoninės greitosios pagalbos gydytojas, vėliau iki 1968 dirbo ligoninės administracijoje.

MĖLIENĖ Matilda (**Strimaitytė;** g. 1904.I.12 Bliuviškiuose, Griškabūdžio vls., Šakių aps.), teisininkė. 1937 baigė VDU Teisių f-tą. Dirbo banke Kaune teisės patarėja. 1941 ištremta į Sibirą. Tremtyje buvo iki 1956. Grįžo į Lietuvą. 1966 emigravo į JAV. Parašė ir Čikagoje, IL, išleido tremties atsiminimų kn. *Kryželiai Arktikoje* (1981).

MELNIKAS Antanas (g. 1927.I.20 Kaune), dailės istorikas, dailininkas. Dailės istorijos daktaras (1961). Pasitraukęs iš Lietuvos, kurį laiką gyveno Italijoje. 1945–46 Pisos un-te studijavo lit-rą ir dailės istoriją, 1946–50 Romos ir Florencijos dailės akademijose – tapybą; tapytojo diplomą 1950 gavo Romos dailės akademijoje. Persikėlęs į JAV, 1953–54 dailės istoriją studijavo Wayne valstijos un-te Detroite, MI, ir gavo magistro laipsnį, vėliau Michigano un-te – daktaro laipsnį. Ohio un-to profesorius. 1963 skaitė paskaitas Bolognos un-te, Italija. Tyrinėjo *Decretum Gratiani* miniatiūras ir tekstus, romėnų civ. teisės rankraščius ir jų iliustracijas. Išleido kn.: *The Renaissance Image of Man and the World* (1961), *Corpus picturarum minutarum quae in codicibus manuscriptis iuris continentur, The Corpus of the Miniatures in the Manuscripts of Decretum Gratiani* (1981), paskelbė straipsnių žrn. *Studia Gratiana*, skaitė pranešimų. Tyrinėjimams yra gavęs Fulbright-Hayso, Nacionalinės humanitarinių mokslų paramos (National Endowment for the Humanities), S. Kresso fondų subsidijų. Sukūrė tapybos darbų, dalyvavo parodose Italijoje, JAV; 1950 surengė individualinę parodą Romoje. 1953 gavo I premiją Newmano fondo Detroite surengtoje rel. dailės parodoje.

MELNIKAS Petras (slap. **P. Lapas;** g. 1922. XI.3 Kaune), rašytojas, architektas. 1942 baigė jėzuitų g-ją Kaune. Vėliau VDU studijavo archit-rą; be to, dalyvavo tapybos parodose, kūrė dekoracijas mėgėjų teatrams, mokėsi dainavimo. Pasitraukęs iš Lietuvos, archit-ros studijas tęsė Italijoje, Florencijos ir Romos un-tuose. Persikėlęs į JAV, 1952 Lawrence technologijos in-te Southfielde, MI, gavo archit-ros bakalauro laipsnį. Dirbo įv. archit-ros b-vėse, vėliau – b-vės *General Motors* archit-ros skyriuje. Bendradarbiauja *Aiduose, Ateityje, Darbininke, Drauge, Metmenyse, Naujienose, Tėviškės žiburiuose, Varpe* (išspausdino novelių, apysakų, straipsnių dailės, lit-ros, istorijos, filosofijos temomis). Romane *Gėlių generacija* (1982) atskleidė aktualias JAV 7 d-mečio jaunimo gyvenimo problemas. Dar parašė romanus: *Debesys ir properšos* (1977), *Langas į saulėleidį* (1979), *Prie milžinų tilto* (1979), *Sibiro sąvartynai* (1983), *Pakirsta šaka* (1983), *Pėdsakai į liūną, Dangoraižio šešėlis, Kristinos pasaulis* (3 paskutinieji rankraščiuose). Kūrybai būdinga meilės išgyvenimų motyvai, nuotykiniai siužetai.

MEMĖNAITĖ Milda (g. 1932 Lietuvoje), muzikos mokytoja. Muziką studijavo Roosevelto un-to Muzikos koledže Čikagoje, IL (pas M. Margoliesą, R. Ganzą, muzikos teoriją pas K.B. Jiroką); gavo magistro laipsnį. Turi savo fortepijono studiją.

MENDELIS Liudvikas Juozapas (1898.IV.18 Šiauliuose – 1982.VII.15 Baltimorėje, MD), kunigas. Prelatas (1952). Teologijos daktaras (1928). Nuo 1910 gyveno JAV. Kartu su tėvu dirbo anglies kasykloje netoli Pittstono, PA, mokėsi vakarinėje m-loje. Vėliau kurį laiką dirbo pardavėju ir draudimo agentu. 1917–20 mokėsi Whartono finansų m-loje, 1920–24 Mount St. Mary koledže Emmitsburge, MD. Studijavo teologiją *De Propaganda Fide* un-te Romoje; 1928 įšventintas kunigu. Nuo 1928 Šv. Alfonso liet. parapijos Baltimorėje vikaras, nuo 1943 – klebonas. Įkūrė liet. bažnyti-

Liudvikas Juozapas Mendelis

nes org-jas vyrams ir moterims. Įvedė nemokamą mokslą parapijos m-loje, įsteigė vaikų darželį, rinko aukas katalikų misijoms. Rėmė liet. studentus, šelpė liet. katalikų org-jas ir spaudą.

MERCEDES Marija (**Mickevičiūtė, Mickevičius;** g. 1915.V.19 Čikagoje, IL), vienuolė kazimierietė, dailininkė. 1952 Čikagos De Paulo un-te gavo bakalauro laipsnį (filologija). 1952–85 su pertraukomis mokytojavo Marijos m-loje (Maria High School) Čikagoje, 1976–81 – liet. jėzuitų centre. 1965 Čikagos dailės in-te gavo magistro laipsnį (tapyba). 1969 keliavo po V. Europą, gilino dailės studijas. 1982 Čiurlionio galerijos vicepirmininkė. Sukūrė sienų tapybos (Čikagos Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, 1957; Šv. Kazimiero vienuolyne; Dievo Gailestingumo bažnyčioje Rockforde, IL, 1993), molbertinės tapybos kūrinių (*Nukryžiuotasis, Dievo piligrimai, Paskutinė vakarienė, Nigerijos karalienė ir globėja,* 1996), estampų (ofortai, litografijos), iliustravo knygų, rel. žurnalų, nuliejo akvarelių. Vieni kūriniai figūratyviniai, kiti abstraktūs, ramių, kai kurie ryškių spalvų. Dalyvavo grupinėse parodose. 1968, 1977 Čikagoje surengė individualines parodas. Pelnė premijų: 1966 I premija, 1967 II premija Wesley metodistų dailės parodoje Auroroje, IL, I premija 1970 Southwesto dailės festivalyje ir kt. 1987 Amerikos lietuvių moterų s-gos seimo išrinkta žymiausia tų metų moterimi lietuve. Priklausė Lietuvių moterų dailininkių d-jai.

MERKELIS Aleksandras (1907.I.11, n. s. I.24 Mikaičiuose, Gruzdžių vls., Šiaulių aps. – 1994.I.11 Flushinge, NY; palaidotas Kaune), literatūros tyrinėtojas, žurnalistas, visuomenininkas. 1925 baigė Šiaulių g-ją. 1925–32 studijavo VDU liet. bei rusų lit-rą ir pedagogiką. 1924 su kitais įsteigė studentų žemaičių korp. *Samogitia*. 1927–31 mokytojavo Kauno *Aušros* berniukų g-joje, 1929–31 dėstė Šiaulių mkt. seminarijoje. Aktyviai dalyvavo tautininkų, jaunalietuvių veikloje. Nuo 1924 bendradarbiavo period. spaudoje (rašė daugiausia kultūros klausimais). Nuo 1931 dirbo žurnalisto darbą. 1934–44 redagavo dienraščio *Ateitis* kultūros skyrių. 1936 spaudos b-vės *Pažanga* sekretorius, 1936–40 *Jaunalietuvių va-*

Marija Mercedes

Aleksandras Merkelis

dovo redaktorius. 1937 dirbo Eltos vidaus informacijos skyriuje. 1938–39 prezidento A. Smetonos asmens sekretorius. 1939 *Lietuvos aido* vakarinės laidos redaktorius. Sudarė L. Giros bibliografiją (1928), išleido apybraižą apie S. Daukantą ir M. Valančių *Du garsingi žemaičiai* (1931), knygas *Jaunoji Lietuva* (1932), *Antano Smetonos tautinės ideologijos bruožai* (1937), monografijas *Juozas Tumas Vaižgantas* (1934, II leid. 1955), *Antanas Smetona – Nepriklausomos Lietuvos kūrėjas ir vadas* (1938). Dar parašė radijo vaidinimų, kaimo buities tematikos pjesių. 1941–42 dirbdamas Studijų biure, parengė dok. veikalą apie bolševikų terorą Lietuvoje (jo rankraštis ir dokumentai 1944 persiųsti į Švediją, vėliau į JAV). 1944 pasitraukė į Vokietiją. Čia aktyviai reiškėsi period. spaudoje, redagavo liet. stovyklų leidinius *Radijo žinios, Lietuvių žinios, Mūsų viltis, Lietuvių tremtinių žinios*. 1946 su kitais atkūrė Liet. žurnalistų s-gą, buvo jos v-bos narys, vicepirmininkas, 1947–49 pirmininkas. Suredagavo jubiliejinę kn. *Vydūnas* (1948 Detmolde). 1949 persikėlęs į JAV, kurį laiką dirbo *Vienybės* redakcijoje. Bendradarbiavo liet. period. spaudoje. Parašė monografijas *Antanas Smetona* (1964), *Didysis varpininkas Vincas Kudirka* (1989); nebaigta liko monografija apie Vydūną. Priklausė Liet. rašytojų d-jai.

MERKER Aleksandra (**Vitkauskaitė;** g. 1920.III.28 Kaune), tapytoja, skulptorė. Nuo 1930 gyvena JAV. 1945–51 Dailės studentų s-gos (Art Students League) m-loje Niujorke, NY, studijavo tapybą, raižybą ir skulptūrą. Po to per porą metų apkeliavo ~ 13 šalių, susipažino su jų daile. Grįžusi dėstė dailę Niujorko miesto koledže ir Riverside muziejuje Niujorke. Yra Dailės studentų s-gos m-los narė, žrn. *Art Students League Quarterly* direktoriaus asistentė (nuo 1949). Portretus, natiurmortus, peizažus tapo impresionistine savita maniera. Skulptūroje reiškia rel. ir bendražmogiškas nuostatas.

MERKIS Kazys (**Markevičius;** 1905.I.28 Liepojoje, Latvija – 1980.VIII.21 Bostone, MA), šachmatininkas. Lietuvoje užsiėmė boksu, imtynėmis, šaudymu, dviračių sportu. 1944 suorganizavo Lietuvos fiz. lavinimosi s-gos šachmatų komandą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Britų zonoje subūrė šachmatininkus. Liet. šachmatininkų s-gos I suvažiavime 1946 buvo išrinktas įgaliotiniu amerikiečių zonoje. 1947–49 Liet. šachmatininkų s-gos pirmininkas. Schwäbisch Gmünde įsteigė liet. šachmatų klubą (lietuviai laimėjo 1947–48 ir 1948–49 Württembergo pirmenybes). 1949 apsigyveno JAV. 1949 Bostone įsteigė liet. šachmatų klubą, jo auklėtiniai pasižymėjo valstijų pirmenybėse. Dalyvavo šachmatų turnyruose susirašinėjant; 1950 JAV *Grand National* pirmenybėse užėmė III vietą (iš ~ 700 dalyvių). Buvo tarp JAV *Postal* žaidėjų meistrų lyderių: 1953 4-as, 1956 3-ias, 1957 1-as, 1965 2-as, 1967–68 3-ias. 1959–61 atstovavo JAV komandai ICCF (Tarptautinės korespondencinių šachmatų federacijos) IV olimpiadoje; surinko daugiausia taškų, buvo pirmas tarp 3-ios lentos žaidėjų ir įvykdė tarpt. meistro pirmąją normą. 1965–68 ICCF VI olimpiadoje užėmė 4-ą vietą. Nuo 1957 Š. Amerikos fiz. lavinimo ir sporto s-gos šachmatų vadovas.

1958–62 buvo Massachusettso rinktinių kapitonas. Massachusettso šachmatų asociacijos garbės vicepirmininkas. Nuo 1950 laikr. *Darbininkas* ir *Draugas* tvarkė šachmatų skyrius. Rašė į LE, latvių žrn. *Šacha Pasaule*.

MERKYS Jonas (g. 1892.II.10 Jūžintuose, Rokiškio aps.), teisininkas. Baigęs g-ją Sankt Peterburge, studijavo Sankt Peterburgo un-te. 1921–30 dirbo Utenos bei Rokiškio apylinkių teismo tardytoju, 1930–40 Panevėžio apygardos teismo prokuroro padėjėju, 1941–44 šios apygardos teisėju. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1944–50 dirbo tremtinių stovyklų ryšininku. 1950 persikėlė į JAV. Lietuvių teisininkų d-jos narys.

MEŠKAUSKAS Jonas (g. 1941 Kaune), psichologas. Ph. D. (1981). Ilinojaus technologijos in-te Čikagoje 1964 įgijo bakalauro, 1966 magistro laipsnį. 1969–74 dirbo gydytojų egzaminų v-boje Philadelphijoje, PA, vėliau Vidaus med. v-bos Psichometrijos centro vicedirektorius. Tobulina egzaminų programas ir metodus, tiria mąstymo ir mokymo psichologinius procesus. Pennsylvanijos un-te, PA, studijavo statistinę techniką ir klinikinę psichologiją, įgijo daktaro laipsnį. Paskelbė straipsnių, skaitė paskaitų ped. ir med. klausimais.

MEŠKAUSKAS Juozas (1889.IV.16 Panevėžyje – 1957.XI.30 Brooklyne, NY), kunigas. Kanauninkas (1940). Mokėsi Mintaujos, Latvija, ir Panevėžio g-jose. 1913 Kaune baigęs Žemaičių kun. seminariją, toliau studijavo Sankt Peterburgo dvasinėje akademijoje. 1914 įšventintas kunigu. 1917 Taline pabėgėlių ir karo belaisvių, vėliau rusų kariuomenės Rumunijoje kapelionas. Čia subūrė liet. karius, buvo jų dalinių k-to pirmininkas ir kapelionas (pirmasis liet. karių kapelionas). Vėliau Odesoje vietiniam liet. k-tui padėjo grąžinti karo pabėgėlius į Lietuvą. 1918 grįžo į Lietuvą, Panevėžyje telkė Lietuvos kariuomenės savanorius. Nuo 1919 Kauno kun. seminarijos profesorius ir dvasios tėvas. Nuo 1922 dėstė teologiją ir filosofiją Lietuvos un-te. Kauno metropolijos kurijos sinodinis teisėjas ir rel. knygų cenzorius. Kurį laiką (vėliau ir JAV) LKDP centro k-to narys. Lietuvos skautų rėmimo d-jos vicepirmininkas. 1941 Kauno karo komendantūros kapelionas, nuo 1942 – Kauno Įgulos bažnyčios rektorius ir Lietuvos savisaugos dalinių vyr. kapelionas. 1944 vasarą Žemaičių pulkų vyr. kapelionas. 1944 pasitraukė į Austriją, vėliau į Vokietiją. Nuo 1949 gyveno JAV, kunigavo Apreiškimo, vėliau – Šv. Jurgio liet. parapijose Brooklyne. Nuo 1952 italų parapijos Niujorke, NY, kunigas. Bendradarbiavo liet. katalikų spaudoje.

Juozas Meškauskas

MEŠKAUSKAS Juozas (1904.VI.3 Vilmiškyje, Obelių vls., Rokiškio aps. – 1966.V.26 Langenberge, Vokietija), teisininkas. 1925 baigė g-ją Rokiškyje. 1925–31 mokytojavo Obelių pradžios m-loje. 1932 baigęs VDU Teisių f-tą, paskirtas Panevėžio apygardos teismo kandidatu. Nuo 1933 bendradarbiavo spaudoje vaikų teismų ir kt. teisės klausimais. 1933 teismo tardytojas Aukštadvaryje, nuo 1934 apylinkės teismo teisėjas Zarasuose, 1936 Pasvalyje. 1940 sov. okupacijos metais atleistas iš tarnybos. 1941 vertėsi privačia advokato praktika. 1942 vok. suimtas, kalėjo Panevėžio sunkiųjų darbų kalėjime. 1944 veikė Žemaičių

pulkuose. 1944 pasitraukė iš Lietuvos. Studijavo konstitucinę ir tarpt. teisę Erlangeno un-te Vokietijoje. 1949 persikėlė į JAV, gyveno Detroite, MI. Teisės, politikos klausimais bendradarbiavo *Drauge, Karyje, Naujienose.*

MEŠKAUSKAS Juozas (g. 1906.VII.21 Vajėšiuose, Anykščių vls., Utenos aps.), gydytojas. Medicinos daktaras (1937). Baigęs Ukmergės g-ją, studijavo VDU, jį 1933 baigė ir įgijo gydytojo diplomą. Priklausė ateitininkams, buvo korp. *Gaja* pirmininkas (1929). 1933–39 VDU Med. f-to Vidaus ligų klinikos asistentas, 1939–41 privatdocentas, docentas, nuo 1941 profesorius. 1937 VDU apgynė daktaro disertaciją. 1938 tobulinosi Vienoje ir Berlyne. 1941–44 Vidaus ligų klinikos vedėjas, Med. f-to dekanas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1944–45 Kempfenhauseno, 1945–49 Augsburgo ligoninės Vidaus ligų sk. vedėjas. Tarptautinės tremtinių gydytojų s-gos narys (1949), Ateitininkų federacijos tarybos pirmininkas (1949–57). 1949 persikėlęs į JAV, vertėsi priv. praktika, dirbo Čikagos, IL, alkoholikų centre. 1956–60 ALGD Ilinojaus sk. pirmininkas. Lietuvių med. muziejaus Čikagoje garbės kuratorius. Bendradarbiavo *Medicinoje, Drauge,* rašė į LE. Svarb. darbai apie skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opų diagnostiką ir gydymą, diabetą, hepatitą. Parengė ir Čikagoje išleido *Lietuvos medicinos istoriją* (1987).

Gydytojas Juozas Meškauskas

Vytautas Meškauskas

MEŠKAUSKAS Vytautas (g. 1913.II.27 Kupiškyje), žurnalistas. Baigęs Kaune jėzuitų g-ją, 1931–35 studijavo VDU teisę. 1936–38 Lietuvos Lloydo draudimo b-vės, 1939–44 Prekybos ir pramonės rūmų tarnautojas. 1940 pasitraukė į Vokietiją. Nuo 1947 dirbo laikr. *Mintis* redakcijoje, 1949 buvo jo leidėjas ir redaktorius. 1952 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1952–53 žrn. *Atspindžiai* redaktorius, nuo 1954 *Vienybės* redaktoriaus padėjėjas. Period. spaudoje paskelbė straipsnių politikos, kultūros, literatūros klausimais.

MĖŠLIS Antanas (1896.IX.1 Niujorke, NY – 1964.VII.1 Bostone, MA), kunigas jėzuitas. 1917 baigė Bostono koledžą ir įstojo į jėzuitų ordiną. 1930 įšventintas kunigu. Atvykęs į Lie-

tuvą, mokytojavo Kauno jėzuitų g-joje. Grįžęs į Ameriką, 1942 Bostone atgaivino žrn. *Žvaigždė* leidybą ir iki 1953 jį redagavo. Nuo 1953 teologijos profesorius Bostono koledže.

METELIONIS Antanas (1888 Paliūnuose, Seirijų vls., Alytaus aps. – 1962 St. Petersburge, FL), spaudos darbuotojas. 1905 emigravęs į JAV, 18 metų dirbo anglių kasyklose, vėliau automobilių f-ke Detroite, MI. Nuo 1910 bendradarbiavo socialistų, vėliau komunistų spaudoje. Propagavo laisvamanybę. Parašė 2 antirel. brošiūras, straipsnių rink. *Apie dievus ir žmones* (2 t., 1955–59).

METRIKIENĖ Ona (**Skiriūtė**; g. 1908 Čikagoje, IL), vargonininkė, kompozitorė. A. Pociaus konservatorijoje mokėsi fortepijono ir vargonų klasėje, vėliau konservatorijoje Čikagoje studijavo muzikos teoriją ir akompanavimą. 11 metų vargonavo Čikagos Šv. Juozapo parapijoje. Gyvendama Los Angelese, CA, tęsė privačias muzikos studijas ir mokytojavo Vyskupo Consty ir Šv. Jono karo akademijos m-lose. Suorganizavo moterų septetą *Sutartinė* ir jam vadovavo. Parašė daug giesmių, dainų (solo ir chorams), kūrė muziką spektakliams ir operetėms. 1978 Los Angeleso Liet. operetės teatras pastatė jos muzikinę legendą *Gilanda*. 1982 Dzūkų d-jos konkurse už dainą *Šią naktį sapnavau* gavo I premiją.

Ona Metrikienė

MICHALSKIS Tomas (**Michalski;** g. apie 1937), istorikas. Ph. D. (1983). 1960 Fordhamo un-te Niujorke, NY, įgijo politologijos ir istorijos bakalauro, 1966 – kalbos ir regioninių studijų magistro laipsnius. 1971–78 pagyvenusių žmonių koledžo Buffalo, NY, dekano asistentas, vasaros semestrų direktorius. 1978–80 Yorko koledžo, PA, vasaros semestrų vakarinio sk. direktorius. 1980–83 Nevados un-to, esančio Reno mieste, direktoriaus pavaduotojas, dėstytojas. 1980 Niujorko valstijos un-te Buffalo gavo švietimo administravimo magistro, vėliau ist. daktaro laipsnį. 1983–85 Š. Iowos un-to Cedar Fallse, 1985–86 Cazenovijos koledžo, NY, švietimo administratorius. 1986–88 dėstė Rocklando koledže Sufferne, NY, buvo dekano asistentas. Nuo 1988 Blauvelto Dominicano koledžo Orangeburge, NY, administratorius, dėstytojas. 1987 gavo stipendiją studijuoti Popiežiniame Grigaliaus un-te Romoje. 2 kartus lankėsi Lietuvoje. Vilniaus un-te ir Lietuvos MA Istorijos in-te skaitė paskaitas; 1988 in-tas jam paskyrė pasižymėjusio mokslininko stipendiją. Daugiausia tiria liet. imigracijos į JAV istoriją, ist. įvykių poveikį liet. emigracijai ir liet. diasporos Amerikoje įtaką Lietuvai. Publikacijos: *Some Items in the Cultural Baggage of Prussian Polish Immigrants* (1985), *Origins of the Lithuanian Community in America* (1987), *Imigrantų akultūrizacija ir asimiliavimas Amerikoje* (1989; žrn. *Mokslas ir gyvenimas*), *Another Look at the Historiography of Lithuanian Immigrants to the United States* (1989). Su kun. V. Valkavičiumi rengia liet. parapijų JAV istoriją (anglų k.). Išvertė moksl. straipsnių iš lenkų, vok. ir rusų kalbų (*Palaimintas Mykolas Giedraitis*, 1969). Vertėjavo įv. konferencijose.

MICHELEVIČIUS Bronius (g. 1910.III.3 Skaistgiriuose, Pušaloto vls., Panevėžio aps.), skautų veikėjas. 1925 įsteigė jūrų skautų skyrių Panevėžyje. 1934 buvo jūrų skautų

skyriaus vadovas prie vyriausiojo skautų štabo. 1928 baigė Panevėžio g-ją, 1931 Karo m-lą Kaune, 1939 Aukštąją karo m-lą; įgijo kapitono laipsnį. Sovietams okupavus Lietuvą, 1940 pabėgo iš kariuomenės, pasitraukė į Vokietiją. Pogrindžio vadovybės pavedimu tų pačių metų pab. grįžo į Lietuvą, užmezgė ryšius su Lietuvos pogrindžio vadovybe, nustatė Berlyno ir Lietuvos pogr. vadovybių ryšį. Tai padėjo nuo sovietų represijų išgelbėti daug žmonių. Persikėlęs į JAV, 1950 buvo vienas Liet. karių veteranų s-gos *Ramovė* atkūrimo Čikagoje, IL, iniciatorių, 1950–51 jos pirmosios centro v-bos sekretorius. Rašė į *Draugą, Kardą, Karį, Mūsų žinyną*.

MICHELSONAS Stasys (iki 1911 **Michalkevičius;** 1881.XII.1, n. s. XII.13 Palėvenėje, Kupiškio vls., Panevėžio aps. – 1973.IX.24 Bostone, MA), literatas, žurnalistas, visuomenininkas. Nuo 1900 gyveno Rygoje. Čia baigė Technikos m-lą, studijavo Rygos politechnikos in-te. Dalyvavo socialistų judėjime. 1906 emigravo į JAV. Dirbo laikr. *Keleivis* redakcijoje, 1908 su Jurgiu Gegužiu jį nupirko, iki 1945 buvo jo redaktorius (1943–45 laikraštį leido kartu su žmona), 1945–53 administratorius. 1912–45 kasmet išleisdavo *Keleivio* kalendorių. Aktyviai reiškėsi Lietuvių socialistų s-gos, Tėvynės mylėtojų d-jos, SLA veikloje. Lankė JAV liet. telkinius, skaitė paskaitas (propagavo lietuvybę, socializmo idėjas, laisvamanybę). 1912 suorganizavo scenos mėgėjų būrelį *Žaibas*, režisavo jo spektaklius. Parašė dramos kūrinių (komedija *Amerikoniškos vestuvės*, 1912), ist. veikalą *Lietuvių išeivija Amerikoje* (1961), mokslo populiarinimo ir ist. publicistikos knygų (*Amerikos įdomybės*, 1957; *Juodojo pasaulio sukilimas*, 1970). Išvertė O. Wilde dramą *Salomėja* (1915).

MICHELSONIENĖ Margarita (**Kapočiūtė;** 1891 Marijampolėje – 1969 Bostone, MA), visuomenės veikėja, spaudos darbuotoja. Literato, žurnalisto S. Michelsono žmona. 1894 su tėvais atsikėlė į Shenandoah, PA. Apsigyvenusi Bostone, 1920–21 Bostono un-to vakariniuose kursuose studijavo anglų k. ir iškalbą. Nuo 1906 redagavo laikr. *Darbininkų viltis* korespondencijas, Kapsės slapyvardžiu rašė į jį. Vėliau bendradarbiavo *Keleivyje* (1937–51 buvo jos įvestas moterų skyrius; dažniausiai pati jame ir rašė); 1943–45 su vyru leido *Keleivį*. Lietuvių moterų progresyvinio susivienijimo viena steigėjų (1915), jame veikė iki 1920. Lietuvių socialistų s-gos vykd. k-to narė. Iki 1920 dalyvavo JAV moterų sufražisčių judėjime, kuris moterims iškovojo rinkimų teisę. 1945 South Bostone, MA, subūrė moterų chorą *Daina* bei jo rėmimo d-ją. Nuo 1946 veikė BALFo direktorių taryboje. Parašė *Naują valgių knygą* (1954).

MICIŪNAS Antanas (g. 1915.X.9 Oglesby, IL), kunigas marijonas. 1932 baigė Aukštesniąją m-lą Hinsdale, IL. 1932–35 mokėsi Marianapolio koledže Thompsone, CT, 1935–41 – Marijonų seminarijoje Hinsdale. Studijuodamas Marianapolio koledže, buvo Amerikos liet. studentų s-gos centro sekretorius. 1941 Amerikos katalikų un-te Vašingtone, DC, lankė pedagogikos kursus. 1941–42 Lavalio un-te Kvebeke, Kanada, studijavo filosofiją ir istoriją, 1942–44 Marquette un-te Milwaukee, WI – filosofiją ir žurnalistiką; įgijo magistro laipsnį. 1944–52 savaitraščio *Kristaus karaliaus laivas* redaktorius, laikr. *Draugas* administratorius. 1944–52 ir 1957–60 Čikagos, IL, marijonų vienuolyno vyresnysis bei provincijos tarybos narys. 1952–57, 1960–63 ir nuo 1987 – Šv. Petro liet. parapijos Kenoshoje, WI, klebonas ir vienuolyno vyresnysis. 1963–69 dirbo marijonų generalinėje kapituloje Romoje, iki 1987 – Šv. Kazimiero liet. parapijoje Worcesteryje MA. Dabar gyvena Racina, MI. Bendradarbiavo *Darbininke, Garse, Amerikoje, Catholic Herald Citizen*.

MICKEVIČIUS Adomas (g. 1930.VIII.16 Klaipėdoje), inžinierius, visuomenininkas. Pasitraukęs į Vokietiją, 1949 baigė Müncheno liet. g-ją. Tais pačiais metais persikėlė į JAV. Veikė skautuose (paskautininkis). 1958 baigė Ilinojaus technologijos in-tą bakalauro laipsniu (elektrotechnikos inžinerija). Studijuodamas 1957 buvo JAV ir Kanados I jaunimo kongreso rengimo k-to, 1957–58 korp. *Vytis*, 1958–59 JAV liet. studentų s-gos pirmininkas. Baigęs studijas, dirbo įv. b-vėse Čikagoje, IL. 1959–60 žrn. *Mūsų vytis*, 1961–63

žrn. *Lituanus* vyr. redaktorius. Nuo 1964 dirbo inžinieriumi Pakistane, vėliau – P. Amerikos šalyse. Bendradarbiauja spaudoje.

MICKEVIČIUS Bronius (g. 1913.VII.27 Javydoniuose, Vaškų vls., Biržų aps.), teisininkas. Teisės daktaras (1947). 1934 baigė g-ją Raseiniuose, 1940 Vilniaus un-to Teisių f-tą. Studijuodamas dalyvavo studentų kooperatininkų d-jos, korp. *Fraternitas Baltiensis*, studentų atsargos karininkų korp. *Ramovė* veikloje. Priklausė studentų atstovybei, buvo Suomijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos studentų konferencijų dalyvis Kaune, Rygoje bei Tartu. 1940 Trakų aps. valstybinio draudimo inspekcijos vedėjas. 1941 Vilniaus apygardos teismo kandidatas, tardytojas, 1942–44 Raseinių apylinkės teismo tardytojas. Vokiečių okupacijos metais Raseiniuose gelbėjo persekiojamus lietuvius. 1944 pasitraukė į Vokietiją; Bonos un-te apgynė disertaciją ir gavo teisės daktaro laipsnį. 1949 persikėlė į JAV, dirbo draudimo brokeriu. Veikė Lietuvių–latvių vienybės, Lietuvių teisininkų d-jose, dalyvavo Bostono, MA, liet. dramos sambūrio veikloje. Bendradarbiavo spaudoje. Išvertė iš latvių k. J. Akuraterio *Deganti sala* (1938), V. Karklinio *Raudonas vynas*.

MICKEVIČIUS Pranas (g. 1923.II.27 Kybartuose), sportininkas. Baigė Kybartų g-ją, vėliau sporto instruktorių kursus Vokietijoje. 1943–44 buvo Kybartų krepšinio sporto klubo *Perkūnas* v-bos narys. II pasaul. karo pab. pasitraukė į Vokietiją. 1946 Lietuvos Raudonojo kryžiaus skyriaus v-bos narys, *Dienos žinių* redakcijos darbuotojas Kasselyje. 1947–49 laikr. *Žiburiai* korektorius, sporto skyriaus redaktorius, nuo 1949 leidėjas. Buvo sporto klubo *Dainava* v-bos narys, Vyriausiojo Lietuvos fizinio auklėjimo ir sporto k-to spaudos ir informacijos atstovas. Persikėlęs į JAV, 1952–53 BALFo Milwaukee, WI, skyriaus pirmininkas, 1952 – Lietuvių klubo vicepirmininkas. JAV LB Milwaukee apylinkės veikėjas. Nuo 1946 sporto temomis rašė į spaudą. 1951 *Draugo*, 1952–53 *Naujienų* sporto skyrių redaktorius; dirbo *Sporto pasaulyje*.

MICKEVIČIŪTĖ Lilija (**Mernik;** g. 1934 Worcesteryje, MA), dainininkė. Dainavimo

Algis Mickūnas

mokėsi Indianos un-te pas A. Kaskas. 1952 dainavimo mokslus tęsė pas F. Proschowskį. 1954 debiutavo koncerte su Philadelphijos, PA, orkestru (dirigavo E. Ormandy). 1956 surengė solinį koncertą Town Halle Niujorke, NY. Dainavo įv. koncertuose, radijo programose JAV bei Kanadoje. 1956 ir 1957 laimėjo M. Anderson apdovanojimus. *Metropolitan* operos konkurse gavo J.S. Newberry premiją. 1963 Niujorke (New York City Center) dainavo J. Brahmso kūrinius. 1963 už dainavimą I. Stravinskio operoje *Oedipus Rex* su R. Hunterio choru suteikta Niujorko Harlemo filharmonijos d-jos premija.

MICKŪNAITĖ Emilija (1904.II.26 Philadelphijoje, PA – 1974.VIII.5 JAV), dainininkė (lyrinis sopranas). Dainavimo mokėsi pas vargonininką J. Hodelį, vėliau balsą lavino pas T. Lowdeną ir R. Pili. Mokydamasi dalyvavo liet. renginiuose, 1925 surengė solo koncertą. 1926–29 Italijoje studijavo pas prof. H. Ghibaudo. 1929 Quirino teatre Romoje debiutavo G. Donizetti operoje *Don Pasquale*, po to porą metų dainavo įvairiuose Italijos miestuose. 1931 atvyko į Kauną. Valstybės teatre dainavo operose: G. Verdi *Rigoletto* ir G. Meyerbeerio *Hugenotai*. 1932 grįžo į Philadelphiją. Koncertavo Pittsburghe, PA, Niujorke, NY, Čikagoje, IL, Philadelphijoje, 1939 dainavo Miami, FL, operoje. Vėliau nuo muz. gyvenimo nutolo.

MICKŪNAS Algis (g. 1933.XI.29 Panevėžyje), filosofas. Ph. D. (1969). 1963 De Paulo un-te Čikagoje, IL, gavo bakalauro, 1964 tame pačiame un-te – magistro laipsnį. Studijas gilino Vokietijoje: 1964–65 Kölno, 1965–66 Freiburgo un-tuose. Grįžęs į JAV, 1966–67 studijas tęsė Čikagos un-te, 1967–69 Emory un-te Atlantoje, GA; jį baigė filosofijos daktaro laipsniu. Nuo 1969 dėsto Ohio un-te; nuo 1974 asocijuotasis profesorius. Ohio ir Berno, Šveicarija, un-tuose įsteigė Jeano Gebsero studijų centrus, yra jų direktorius. Spaudoje paskelbė > 50 moksl. straipsnių, skaitė > 100 paskaitų įv. un-tuose ir moksl. konferencijose. Lituanistikos in-to narys, II, III, IV MKS, *Santaros–Šviesos* suvažiavimų dalyvis.

Matas Mickus

MICKUS Matas (1888 Leskavoje, Marijampolės aps. – 1984 Gardneryje, IL; palaidotas Čikagoje, IL), gydytojas chirurgas. 1909 baigė Marijampolės g-ją. 1916 baigęs Maskvos un-tą, mobilizuotas į Rusijos kariuomenę. 1918 grįžo į Lietuvą, po metų pradėjo dirbti Karo ligoninės Chirurgijos skyriuje. 1922 Aukštuosiuose kursuose skaitė ortopedijos ir aseptikos paskaitas, kartu su kitais kūrė Lietuvos un-to Med. fakultetą. Kurį laiką vadovavo Šiaulių miesto ligoninės Chirurgijos skyriui. 1934 Kauno miesto Ligonių kasų Chirurgijos ambulatorijos vedėjas, Karo ligoninės konsultantas. Kartu su kitais 1935 įsteigė Lietuvos chirurgų d-ją. 1938–40, dirbdamas Sveikatos departamento direktoriumi, parengė priemonių planą įvesti Lietuvoje visuotinį gyventojų sveikatos draudimą. Parašė med. straipsnių. Persikėlęs į JAV, vertėsi priv. praktika. Priklausė korp. *Fraternitas Lithuanica*, Amerikos med. asociacijai.

MICKUS Paulius (g. 1968.IV.30 Long Branche, NJ), dailininkas dizaineris, visuomenės veikėjas. 1981 Vašingtone, DC, baigė Donelaičio lituanistinę m-lą ir 1982–83 joje mokytojavo. 1985 baigė amerikiečių m-lą Frankfurte prie Maino, Vokietija. 1985–87 Marylando un-to Müncheno filiale Vokietijoje studijavo dailę; 1986–87 šio un-to Dailės dep-to asistentas. 1990 Marylando un-to College Parke, MD, įgijo reklamų dizaino bakalauro laipsnį. 1987–89 *Maryland Media* b-vės College Parke kompiuterinės grafikos ir maketavimo gamybos skyriaus vadybininkas. 1989–92 Žvalgybos agentūros Vašingtone vizualinės informacijos dizaineris. Mokslo d-jų *Phi Theta Kappa* (nuo 1987) ir *Omicron Delta Kappa* (nuo 1989)

Paulius Mickus

narys. Aktyviai reiškiasi skautų veikloje: 1989 baigė *Gintaro–Ąžuolo* skautų vadovų kursus, 1991 – LSS *Miško ženklo* vadovų m-lą; 1991–94 LSS Vyčių skyriaus vedėjas, nuo 1990 paskautininkis. Nuo 1987 JAV Lietuvių jaunimo s-gos narys, 1987–90 centro v-bos vicepirmininkas, 1990–91 Vašingtono sk. pirmininkas. Liet. jaunimo s-gos atstovas Pasaulio lietuvių jaunimo VI kongrese 1987 Australijoje ir VII kongrese 1991 P. Amerikoje. 1990 ir 1991 Liet. jaunimo s-gos 4-ojo ir 5-ojo polit. seminarų rengimo k-to pirmininkas. 1992–94 Pasaulio lietuvių jaunimo s-gos centro v-bos pirmininkas. 1993–94 Pasaulio lietuvių jaunimo VIII kongreso (vyko 1994 Lietuvoje ir D. Britanijoje) rengimo k-to pirmininkas. 1992–94 PLB centro v-bos narys. Nuo 1993 JAV LB žrn. *Bridges* redaktorius. 1987–93 Vašingtono *Gabijos*, Baltimorės *Malūno* šokių grupės narys. Apdovanotas Curto Ottenbacherio atminimui skirtu dailės prizu (1987), skautų žymenimis.

MICUTAITĖ Jūratė (g. 1936.V.9 Kaune), ekonomistė, verslo administratorė, visuomenininkė. Ekonomisto D. Micutos duktė. 1958 baigė Clarko un-tą Worcesteryje, MA, bakalauro laipsniu (tarpt. santykiai), 1959 – Browno un-tą Providence, RI, magistro laipsniu (ekonomika). 1960–61 dirbo *Celanese Corporation of America* tarpt. rinkos tyrimų skyriuje. 1961–63 JAV Komercijos dep-to biznio ekonomistė, 1963–67 JAV Valstybės dep-to verslo, pramonės ir užsienio prekybos ekonomistė, 1967–92 JAV Komercijos dep-to tarpt. prekybos ir verslo ekonomistė ir užsienio reikalų vedėja. 1992–93 Marymounto un-to, VA, makroekonomikos profesorė. Parašė mokslo tiriamųjų darbų makroekonomikos klausimais, tarp jų ir JAV prezidento bei Kongreso užsakymu. Organizavo valstybinį vertimų skyrių Techninės informacijos įstaigoje, buvo jo vadovė. Reiškiasi liet. visuom. veikloje. Gyvendama Worcesteryje, dalyvavo skaučių veikloje (1953–59 vietininkė). 1954–58 tautinių šokių grupės vadovė. 1966–70 Liet. moterų klubo Vašingtone, DC, vicepirmininkė, 1978–88 pirmininkė. 1972–74 JAV LB Vašingtono sk. vicepirmininkė. Apdovanota JAV Komercijos dep-to žymenimis.

Juozas Mieliulis

MIELIULIS Juozas (g. 1919.III.26 Batakiuose, Tauragės aps.), tapytojas. 1938 baigė Tauragės mkt. seminariją. Per II pasaul. karą pasitraukė į Vokietiją. 1947–50 mokėsi Freiburgo taikomosios dailės m-loje, 1949–50 – Freiburgo dailės akademijoje. 1950 persikėlė į JAV, gyvena Čikagoje, IL. 1953 Decaturo, IL, Millikino un-te gavo bakalauro, 1957 – Ilinojaus technologijos in-to Dizaino in-te – magistro laipsnį (pedagogika). Kurį laiką dirbo braižytoju, 1957–65 dėstė dailę m-loje, nuo 1965 dirbo mašinų konstravimo srityje dizaineriu. 1970–74 keliavo po V. Europos miestus ir muziejus, studijavo archit-ros ir dailės paminklus. Kuria simbolistinės-siurrealistinės stilistikos paveikslus. Dalyvavo grupinėse parodose, 1976 surengė individualinę parodą. Rašo dailės klausimais. Buvo Amerikos lietuvių dailininkų s-gos narys. Yra pelnęs apdovanojimų.

MIELIULIS Povilas (g. Tauragėje), muzikas. 1947, pasitraukęs į Vokietiją, vadovavo reformatų–liuteronų parapijos chorui Hanau stovykloje. Vėliau persikėlė į JAV. Mokėsi Metropolitano muzikos m-loje Čikagoje, IL, ir privačiai pas M. Schmelterį, Wang, Robertson, V. Jakubėną bei H. Silbersteiną. 1952–70 va-

dovavo Ziono parapijos, *Aido, Grandies* chorams Čikagoje. Išleido dainų rink. *Likimo daina* chorui, religinių giesmių rink. *Už jūrų marių,* Ziono parapijos choro giesmyną *Pranašas Didis,* sukūrė oratorijas *Du tūkstančiai metų* (1984 atlikta pirmą kartą su orkestru, solistais bei choru Tėviškės parapijos evangelikų bažnyčioje, diriguojant pačiam autoriui), *Iš Egipto, Mozė.* Šaulių namuose Čikagoje surengė styginio orkestro koncertą, kurio lėšas skyrė Lietuvių muzikologijos archyvui. Išleido novelę *Viengungio etiketas.*

MIELIULIS Viktoras (g. 1926.X.20 Jurbarke), dainininkas (tenoras), mechanikos inžinierius. Muzikos mokėsi Tauragės mokytojų seminarijoje. Apsigyvenęs JAV, 1957 Čikagos, IL, Cosmopolitano muz. m-loje mokėsi dainavimo. Nuo 1958 dainavimo studijas gilino pas prof. V. Bellandą. Alfredo, NY, un-te studijavo anglų k., pasaulinę lit-rą, dainavimą. Čikagoje baigė mechaninę inžineriją. Atliko solo partijas operetėse (F. Leharo *Linksmoji našlė,* 1972; J.R. Planquette *Kornevilio varpai,* 1974), A. Jurgučio scenos veikale *Vilniaus pilies legenda* (1982), P. Mieliulio oratorijose (*Iš Egipto,* 1984, 1985; *Mozė,* 1987). Dalyvavo rel. muzikos koncertuose.

Vladas Mieželis

Viktoras Mieliulis

MIEŽELIS Raimundas (g. 1931.VI.10 Kaune), visuomenininkas. Mokėsi Kauno IV g-joje. 1944 pasitraukė į Vakarus. Kemptene, Vokietija, mokėsi Maironio g-joje. Nuo 1945 LSS narys. Apsigyvenęs JAV, 1949–53 studijavo Urbanos un-te, IL, gavo bakalauro laipsnį, 1953–55 Harvardo un-te, MA gavo verslo administravimo magistro laipsnį. Nuo 1952 *Dirvos* studentų sk. redaktorius. 1952–54 ir 1955–57 JAV liet. studentų s-gos centro v-bos narys, 1956–57 Liet. studentų santaros pirmininkas. 1956 su kitais organizavo liet. jaunimo peticiją JAV vyriausybei. *Dirvos, Naujienų, Mūsų vyties, Skautų aido, Vienybės* bendradarbis.

MIEŽELIS Vladas (1894.XI.26 Jakštuose, Daugailių vls., Utenos aps. – 1986.VI.4 Sun City, AZ), teisininkas, karo veikėjas. Lietuvos kariuomenės generolas (1938). 1917 Maskvoje baigė Aleksandro II karo m-lą. Teisės studijas pradėjo Maskvos un-te, baigė 1926 Lietuvos un-te. 1922–40 tarnavo Lietuvos kariuomenės teisme; 1933–38 Vyr. tribunolo kar. teisėjas, nuo 1938 kariuomenės teismo pirmininkas.

Dėstė karo teisę 1928–34 Karo m-loje ir 1932–38 Vytauto Didžiojo aukštojoje karo m-loje. Su kitais rengė Lietuvos karo teisės projektą, tais klausimais rašė į spaudą. SSRS okupavus Lietuvą, Mieželis su 6 generolais bolševikų valdžios buvo atleistas iš kar. tarnybos ir vengdamas suėmimo slapstėsi. Per 1941 Birželio sukilimą veikė štabe Kaune. 1941 buvo Lietuvos Raudonojo kryžiaus įgaliotinis nukentėjusiems nuo karo šelpti, 1941–44 Apeliacinių rūmų teisėjas. Dalyvavo antinaciniame pasipriešinime, siekė Lietuvos savivaldos. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. 1969 persikėlė į Phoenixą, AZ, vėliau į Sun City. Veikė JAV LB, Liet. karių veteranų s-goje *Ramovė*, Pavergtųjų Tautų org-joje. Apie karo teisę rašė į *Kardą, Mūsų žinyną*, teisę; bendradarbiavo LE. 1994 gimtinėje jo atminimui pastatytas koplytstulpis.

Jurgis Mikaila

MIKAILA Jurgis (g. 1909.IV.19 Padriežiškėse, Jiezno vls., Alytaus aps.), mechanikos inžinierius, visuomenės veikėjas. 1929 baigė Prienų g-ją; 1928–29 šios g-jos ateitininkų kuopos pirmininkas. 1929–33 ateitininkų šelpimo fondo reikalų vedėjas. 1930 uždraudus moksleivių ateitininkų org-jos veiklą, protestavo; už tai kalintas Kauno kalėjime. 1935 baigė VDU Technikos f-tą; studijuodamas pirmininkavo studentų ateitininkų korp. *Kęstutis*. 1935–37 dirbo Ginklų dirbtuvių Kaune inžinieriumi, 1938–40 Ginklų dirbtuvių Linkaičiuose sviedinių gamybos sk. vedėju, technikos sk. viršininku (prisidėjo prie šių dirbtuvių projektavimo ir įrengimo). Nuo 1940 VDU Technikos f-to asistentas, nuo 1942 adjunktas. 1941 Lietuvos laikinosios vyriausybės pramonės viceministras, 1942–44 Lietuvos ūkio rūmų pramonės sk. vedėjas. 1944 pasitraukė į Vokietiją; čia 1946–49 dėstė matematiką ir vadovavo Memmingeno liet. g-jai. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Detroite, MI. 1950–52 b-vės *Douglas Tool* konstruktorius, kontrolierius, 1953–55 korp. *Chrysler* vyresnysis konstruktorius, 1955–74 korp. *General Motors* Warrene, MI, technikos centro vyresnysis inžinierius. Tyrinėjo medžiagų atsparumą, vibraciją, konstravo ir tobulino automobilių spyruokles (padarė išradimą). Paskelbė straipsnių *General Motors* leidinyje, Amerikos automobilių inžinierių žurnale *SAE*. Veikė ateitininkuose: 1949–50 Detroito ateitininkų sendraugių kuopos pirmininkas, 1955 *Dainavos* jaunimo stovyklos steigėjas ir statybos k-to pirmininkas, 1962–65 Ateitininkų sendraugių s-gos centro v-bos vicepirmininkas. Jo rūpesčiu surinktos aukos ir Čikagoje pastatytas paminklas prof. K. Pakštui, išleista J. Ereto monografija apie K. Pakštą (1970). Su kitais įkūrė JAV LB Detroito apylinkę; 1954 šios apylinkės pirmininkas, 1955 vicepirmininkas. 1979–85 BALFo direktorius, 1981 jo seimo rengimo Detroite k-to pirmininkas. Bendradarbiavo LE.

MIKAILAITĖ Ona (g. 1944.X.31 Freiburge, Vokietija), vienuolė, literatė. JAV baigė Anhursto koledžą bakalauro (anglų k., pedagogiką) ir 1976 Providence, RI, koledžą teol. magistro laipsniu. 1948–61 gyveno Toronte, Kanada. 1961 persikėlė į JAV. Priklauso Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vienuolijai. 1963–92 vaikų žrn. *Eglutė* redaktorė. Mokytojavo lituanistinėse m-lose Toronte, Montrealyje, Lemonte, IL. Dirbo jaunimo stovyklose, skaitė paskaitas rel. klausimais, organizavo Šv. Rašto seminarus. Nuo 1992 dirba Tarpdieceziniame katechetikos centre Kaune.

Ona Mikailaitė

Parašė eilėraščių (*Šiapus jūros*, 1976), išleido knygelių vaikams (*Pupučio pasauliukas*, 1974), rel. tematikos knygų (*Esame Dievo šeima*, 1978; *Besiruošiant Sutvirtinimo Sakramentui*, 1982; *Religiniai pratimai vaikams ir jaunimui*, 1986, *Palaimintasis Jurgis Matulaitis*, 1987, 1993 Vilniuje, *Palaimintojo J. Matulaičio užrašai*, *J. Matulaitis*, *Jurgutis*, visos trys 1993). Bendradarbiauja liet. spaudoje.

Antanas Mikalajūnas

Vilius Mikaitis

MIKAITIS Vilius (g. 1943.VI.30 Neustadte Holsteine, Vokietija), gydytojas. 1971 baigė Purdue un-tą, IN, ir įgijo elektrotechnikos inžinieriaus specialybę. 1978 baigė Guadalajaro un-tą Guadalajare, Meksika; M. D. 1978–83 Prisikėlimo ligoninėje Čikagoje, IL, atliko šeimos medicinos rezidentūrą (1982–83 tos ligoninės rezidentūros sk. vadovas). Priklauso LDGD (1989–92 iždininkas).

MIKALAJŪNAS Antanas (g. 1914.IV.8 Dvareliškiuose, Želvos vls., Ukmergės aps.), verslininkas, visuomenininkas. Lietuvos kariuomenės savanoris. Mokėsi Ukmergės amatų m-loje. Dirbo Kauno ginklų dirbtuvėse, Kauno geležinkelyje. Priklausė Kauno aeroklubui. Bolševikų buvo suimtas, vežtas sušaudyti. Išėjęs į laisvę, pasitraukė į Vakarus. 1948 atvykęs į Kanadą, dirbo miško darbus. Vėliau su šeima persikėlė į JAV. Dirbo b-vėje *United Airlines*. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, aktyviai dalyvauja kultūros atkuriamajamė darbe: 1990 jo rūpesčiu ir lėšomis sutvarkytos ir atšventintos senosios Dvareliškių kapinaitės;

materialiai parėmė Kauno VDU ir Vilniaus un-tus, Šiaulių ped. in-tą, Pasaulio lietuvių sporto olimpiadą, Gedimino kalno ir Žemutinės pilies tyrimus ir restauravimą. Išleido autobiografinių knygų (su A. Laurinčiuku): *Likimo vartai* (1992), *Motinų motina* (1994), *Kada žmogus laimingas* (1996, visos Lietuvoje).

MIKALAUSKAS Ignas (**tėvas Barnabas;** 1911.I.2 Puodžiuose, Pasvalio vls., Biržų aps. - 1996.VI.29 Toronte, Kanada), kunigas pranciškonas. Mokėsi Pasvalio g-joje ir saleziečių kolegijoje Italijoje. 1936 Kretingoje įstojo į pranciškonų vienuoliją. Teologijos studijas Sienos un-te, Italija, baigė 1942. Kunigu įšventintas 1941, dirbo italų pranciškonų vienuolynuose. 1946 persikėlė į JAV. Kartu su kitais kūrė liet. vienuolynus. 1948–50 kunigavo Bridgeville, PA, vienuolyne, redagavo *Lietuvių žinias*, įsteigė Pittsburghe, PA, Liet. tremtinių d-ją ir jai vadovavo. 1950 išvyko į Kanadą, čia buvo Winnipego Šv. Kazimiero parapijos klebonas, vėliau St. Catharines vienuolyno viršininkas ir lietuvių telkinių kapelionas. Kunigavo ir Prisikėlimo parapijoje Toronte. Grįžęs į JAV, 1955–57 buvo *Darbininko* pagalbinis redaktorius Brooklyne, NY. Veikė ateitininkų org-joje, BALFe, ALTe, buvo Liet. žurnalistų d-jos Niujorko sk. pirmininkas. Bendradarbiavo *Darbininke, Drauge*. Išleido kn. *Kelios mintys žurnalistui* (1956). Organizavo chorus ir ansamblius: 1949 Pittsburghe - Maironio ansamblį, Winnipege - S. Šimkaus chorą, St. Catharinese - *Gintaro* chorą.

Ignas Mikalauskas

MIKALAUSKAS Jonas (1905.VIII.17 Skaistkalnėje, Latvija - 1984.I.22 Marstons Millse, MA), elektrotechnikos inžinierius. 1926 baigęs Ukmergės g-ją, 1928–33 dirbo archit. V. Landsbergio-Žemkalnio dirbtuvėje (suprojektavo aerodromo angarą Palangoje, sklandymo m-lą ir bendrabutį Nidoje, b-vės *Drobė* namus Kaune). 1934 baigė VDU Technikos f-tą. 1936–40 vadovavo Karo aviacijos dirbtuvių Kaune braižyklai. 1938 Karališkajame mokslo ir technologijos koledže Londone išklausė aeronautikos kursą. 1941–44 Kauno apskrities inžinierius bei VDU Technologijos f-to adjunktas. 1943–44 Kauno elektros tinklų viršininkas. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–48 dirbo JAV kariuomenės įstaigoje Bavarijoje inžinieriumi prie tiltų ir pastatų atstatymo. Persikėlęs į JAV, dirbo b-vėje *Ganteaume and McMullen* Bostone, MA, inžinieriumi (1949–60), elektrotechnikos dep-to vedėju (1960–72). 1961 gavo profesionalaus inžinieriaus teises Massachusettso valstijoje. Suprojektavo b-vių *Gillette, Polaroid* elektros energijos tinklus. Buvo ALIAS Bostono sk. pirmininkas, dalyvavo JAV LB veikloje.

MIKELĖNAS Jokūbas (1885.VII.21 Mažutiškiuose, Biržų vls. ir aps. - 1966.IV.19 Čikagoje, IL), gydytojas, bažnyčios ir visuomenės veikėjas. 1907 eksternu baigė Tomsko g-ją, 1913 - Tomsko un-to Med. f-tą. 1913–15 Nemunėlio Radviliškyje vertėsi priv. praktika. 1915–16 dirbo Nukentėjusiems dėl karo šelpti liet. k-te Maskvoje. 1916–20 liet. sanatorijos

vedėjas Jaltoje. Grįžęs į Lietuvą, 1920–41 Biržų aps. ligoninės chirurgas (padarė kelis tūkstančius operacijų) ir vedėjas. 1922 įsteigė savaitraštį *Biržų žinios* ir iki 1924 jį redagavo. Su inž. A. Mošinskiu parengė naujos Biržų ligoninės projektą (dėl okupacijos statyba buvo nutraukta). Tobulinosi chirurgijos klinikose Stokholme, Rygoje, Berlyne. 1920 Evangelikų reformatų sinodas jį išrinko kuratoriumi iki gyvos galvos. 1921–41 Biržų aps. seimelio ir Biržų miesto savivaldybės narys, kelių kadencijų pirmininkas. Savaitraščio *Biržų žinios* steigėjas, 1922–24 redaktorius. 1923–61 Evangelikų reformatų kolegijos prezidentas, vėliau garbės prezidentas. Med. klausimais rašė į period. spaudą. 1941 pasitraukė į Vakarus. 1949 apsigyveno JAV. Dirbo gydytojo padėjėju vienoje Čikagos ligoninių, bendradarbiavo liet. spaudoje. 1928 apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino III laipsnio ordinu.

MIKELEVIČIUS Juozas (g. 1937), dailininkas. Dailę studijavo Čikagos dailės in-te, IL. Sukūrė tapybos ir grafikos darbų. Kūriniai daugiausia abstrakcionistiniai, kai kurie turi popdailės bruožų. Dalyvavo grupinėse parodose (Čikagos jaunųjų dailininkų, Pasaulio liet. jaunimo kongreso, 1966, ir kt.).

MIKELIONIS Juozas (g. 1915 Padleipunkoje, Leipalingio vls., Seinų aps.), gydytojas. Baigė Alytaus g-ją, 1940 – VDU. Un-te buvo korp. *Ąžuolas* pirmininkas. Nuo 1936 bendradarbiavo spaudoje. 1937–39 vadovavo *Lietuvos ūkininko* sveikatos sk., buvo *Lietuvos žinių* med. skyriaus korespondentas, bendradarbiavo žrn. *Medicina*. Dirbo VDU Chirurgijos klinikoje asistentu, Lazdijų ligoninėje. 1942–43 vokiečių karinės vadovybės įsakymu buvo paskirtas Įsruties aps. ligoninės chirurgu. Po karo gyveno Vokietijoje. 1944–45 dirbo Spandau ligoninėje, 1945–46 buvo Heidelbergo un-to Ortopedinės klinikos vyr. asistentas ir chirurgas (1946 suteiktas chirurgijos specialisto vardas), 1946–48 – Kempteno ir Bad Wörishofeno pabėgėlių stovyklų ligoninių chirurgas. Kemptene suorganizavo gailestingųjų seserų kursus, buvo jų lektorius ir direktorius. Vėliau gyveno Australijoje ir Argentinoje. Nuo 1952 Rolono ligoninės (Argentina, Pampos provincija) chirurgas ir direktorius. Emigrantų gyvenimą Australijos stovyklose aprašė knygoje *Benamiai* (1954). Bendradarbiavo *Australijos lietuvyje*. Persikėlęs į JAV, įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus ir Vašingtono valstijose. Specializavosi pramonės medicinoje ir 20 metų dirbo gydytoju Boeing b-vėje Seattle, WA. Išleido kn. *Physician at the Crossroads* (1991).

Juozas Mikelionis

MIKLAS Kęstutis Kostas (**Miklaševičius;** g. 1922.VII.6 Lybiškiuose, Varlaukio vls., Tauragės aps.), mechanikos inžinierius, žurnalistas, visuomenės veikėjas. 1941 baigė Kauno *Aušros* berniukų g-ją. Priklausė skautų, šaulių org-joms. Dirbo Valstybės teatro administracijoje, žrn. *Savaitė* redakcijoje Kaune. Dalyvavo 1941 sukilime. Persikėlęs į Vilnių, Vilniaus un-te studijavo ekonomiką, vėliau teatrologiją. 1942 baigė J. Gustaičio, 1944 R. Juknevičiaus dramos teatro studijas. Dirbo administracijos viršininku Vilniaus degtinės g-loje. Buvo Liaudies ansamblio, Lietuvių karių fronto teatro, Lietuvių liaudies muzikinio teatro administratorius. 1944 pasitraukė į Vo-

kietiją. Čia Bambergo liet. stovykloje su S. Sodeika ir G. Velička suorganizavo Liet. tautinį ansamblį, buvo jo, vėliau Hanau stovyklos *Dainavos* ansamblio administratorius. 1949 persikėlė į JAV. Studijavo mechaninę inžineriją Adelphi koledže, NY, ir Niujorko un-te, jį baigė 1960. 1960–62 Niujorko valstijos un-te studijavo pramonės administravimą. Iki 1967 dirbo korporacijose *Continental Vending Machine, Savin Business Machines* ir *Speedfast/ Swingline* projektų ir vyr. inžinieriumi. Nuo 1967 b-vės *Readex Microprint* viceprezidentas, gen. vedėjas ir techn. direktorius. Padarė 12 išradimų optikos ir kt. srityse (sukonstravo automatinių pardavimo mašinų, dauginimo ir mikrografijos skaitymo prietaisų). Mikrografijos klausimais skaitė paskaitas D. Britanijoje, JAV, Kanadoje, 1979 ir 1981 Lietuvoje. 1992 išrinktas į Kauno technologijos un-to Technologijų valdymo centro direktorių tarybą. Išeivijos lietuvių, Lietuvos, JAV periodiniuose leidiniuose paskelbė straipsnių visuom., polit. temomis; nuo 1967 *Darbininko*, nuo 1996 Eltos ir Lietuvos Vyriausybės informacijos centro akredituotas korespondentas JT. Aktyviai reiškiasi lietuvių visuom. ir kultūriniame gyvenime. Dalyvauja JAV LB (1955–65 Great Necko, NY, apylinkės v-bos vicepirmininkas ir kontrolės komisijos pirmininkas, 1965–67 Niujorko apygardos kultūros ir švietimo vadovas; 1967–79 JAV LB V–IX tarybų narys, 1991–94 Niujorko apygardos pirmininkas ir JAV LB XIII tarybos narys, 1992–97 XIV tarybos narys ir jos Ekonominių reikalų k-jos pirmininkas) ir PLB veikloje (visų seimų narys, 1968–72 v-bos ryšininkas VLIKe). 1972–78 VLIKo tarybos narys. 1969–83 BATUNo vykd. pirmininkas ir prezidentas; teikė užsienio atstovybėms ir JT pareiškimus dėl Lietuvos valstybingumo atstatymo, organizavo protesto demonstracijas ir eisenas. Veikia LŠS (nuo 1977 Niujorko Simo Kudirkos šaulių kuopos vadas, nuo 1987 s-gos kontrolės k-jos pirmininkas), BALFe, SLA (nuo 1988 Centrinės ir 126-os kuopos pirmininkas), TF (nuo 1996 kontrolės komisijos narys). 1993 *Lituanikos III* skrydžio į Lietuvą vadovas Niujorke. Aktyviai reiškiasi ir amerikiečių visuom. veikloje: 1959–67 Long Islando m-lų biudžeto k-to pirmininkas, 1967–73 Long Islando švietimo tarybos viceprezidentas. Priklauso JAV respublikonų partijai (1972–74 Long Islando tautinių mažumų k-to pirmininkas). Yra JT korespondentų, Niujorko užs. spaudos darbuotojų, išeivijos ir Lietuvos žurnalistų s-gų, Tarpt. žurnalistų federacijos Briuselyje narys. 1976 apdovanotas Šaulių žvaigždės ordinu. Nuo 1995 Kauno miesto garbės atstovas Niujorke.

Kęstutis Kostas Miklas

MIKLAS Ramutis R. (g. 1935.II.18 Tauragėje), lakūnas. Su tėvais pasitraukė į Vakarus, vėliau persikėlė į JAV. 1956 Niujorko valstijos un-te Farmingdale baigė elektroniką (dvejų metų kursą). 1958 baigė Amerikos karo laivyno aviacijos m-lą Kingsville, TX, ir įgijo lakūno teises, 1966 – karo m-lą Monterrey, CA – polit. mokslų bakalauro laipsnį. 1956–78 JAV laivyno, 1979–81 *Swift Aire Lines* b-vės San Luis Obispo, CA, lakūnas.

MIKLOVAS Juozas (g. 1930.XI.23 Kartenoje, Kretingos aps.), geologas, biochemikas. Iki 1951 mokėsi Kartenos, Kauno ir Klaipėdos m-lose. 1956 baigė inžinerinės geologijos studijas Vilniaus un-te. Vienerius metus dirbo Vakarų Sibiro, 1957–61 – Lietuvos geologijos v-boje. Tyrė statyb. medžiagų telkinius. 1961 emigravo, 1962 apsigyveno JAV. Nuo 1963

Niujorko Rockefellerio un-to moksl. bendradarbis. Aktyviai įsijungė į liet. veiklą: apie padėtį okupuotoje Lietuvoje daug kartų kalbėjo liet. renginiuose, per JAV televiziją ir radiją, 1962 liudijo JAV Kongrese. Liet. jaunimo antikolonijinės lygos vienas sumanytojų ir įkūrėjų, nuo 1965 jos pirmininkas, atstovas BATUNe, vėliau vykd. tarybos vicepirmininkas.

MIKNAITIS Sigitas (g. 1927.X.29 Sausininkuose, Bartininkų vls., Vilkaviškio aps.), mechanikos inžinierius, visuomenininkas. Per karą pasitraukė į Vokietiją, čia 1948 baigė g-ją. Persikėlęs į JAV, 1956 Čikagos technikos koledže įgijo mechanikos inžinerijos bakalauro laipsnį. 1956–86 *Automatic Electric* b-vės Čikagoje, IL, ir *General Telephone Electronics* b-vės Northlake, IL, inžinierius bei projektų vadovas. 1987–92 dirbo *Electronics Pittway* korporacijos Auroroje, IL, projektų vadovu; projektavo ir įrenginėjo elektronines telefonų stotis. Padarė 6 patentuotus išradimus. Aktyviai dalyvauja LSS veikloje (nuo 1945): ASS narys (nuo 1948), 1972–74 skautų tunto *Lituanica* tuntininkas, 1976–78 skautų brolijos vyr. skautininkas, 1979–84, 1991–93 Skautų s-gos tarybos pirmininkas, LSS statuto rengimo iniciatorius, skautų stovyklų (1970, 1973, 1978, 1983, 1993) vadovas. Apdovanotas *Geležinio vilko* ordinu.

Sigitas Miknaitis

MIKNIUS Stasys (1915.I.27 Rudaičiuose, Gargždų vls., Kretingos aps.–1992.XI.20 St. Petersburge, FL), agronomas, visuomenininkas. 1936 baigė Švėkšnos *Saulės* g-ją, vėliau Karo m-lą Kaune (jaun. leitenantas). Nuo 1937 studijavo agronomiją Dotnuvos ž. ū. akademijoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Dirbo Dillingeno stovyklos UNRRA ir IRO raštinėje. 1949 persikėlė į JAV. Gyveno Kennebunkporte, ME. Studijavo Fairleigh Dickinsono koledže Patersone, NJ. Dirbo *Pfiser* vaistų gamybos įmonėje, su ja persikėlė į New Londoną, CT. Buvo JAV LB New Londono apyl. pirmininkas. Nuo 1972 *Alkos* direktorato Putname, CT, narys, nuo 1986 v-bos iždininkas, taip pat nuo 1978 *Alkos* išlaikymo fondo iždininkas.

MYKOLAITIS Vytautas (1896.III.18 Kaupiškiuose, Vilkaviškio aps. – 1965.XII.26 Philadelphijoje, PA), teisininkas, visuomenininkas. Baigė g-ją Kaune, 1930 VDU Teisių f-tą. Vėliau tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Nuo 1939 dirbo teisėju, teisėju-tvarkytoju Vilniaus apylinkės teisme. Dalyvavo visuom. veikloje: Lietuvos teisininkų d-jos, Atsargos karininkų s-gos (v-bos narys), Šaulių s-gos (būrio vadas). 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Philadelphijoje. Buvo Lietuvių teisininkų d-jos, JAV LB Philadelphijos apylinkės v-bos narys. Teisės klausimais rašė į spaudą.

MIKŠYS Liudas (1888 Čedasuose, Rokiškio aps. – 1968.V.7 Hot Springse, AR; palaidotas Čikagoje, IL), inžinierius. G-ją ir inžinerijos mokslus baigė Sankt Peterburge, Rusija. Lietuvoje dirbo Susisiekimo m-joje. Vėliau tapo rangovu. Persikėlęs į JAV, parašė knygą *Iš istorijos ūkanų ateina Lietuva* (1967).

MIKŠYS Povilas (g. 1907.III.30 Natiškiuose, Vabalninko vls., Biržų aps.), teisininkas, visuomenininkas. Baigė Panevėžio berniukų

g-ją, 1935 – VDU Teisių f-tą. Dirbo teisėju Raseiniuose, Kaune, Vilkijoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją, 1949 persikėlė į JAV. Apsigyvenęs Clevelande, OH, dirbo *General Motors* f-ke, vėliau perėjo į nekilnojamojo turto verslą. Įsteigė Clevelande JAV LB apylinkę ir 14 metų jai vadovavo. BALFo skyriaus steigėjas ir ilgametis vadovas. Persikėlęs į Juno Beach, FL, įsteigė JAV LB skyrių. Telkė LF narius, rinko jam aukas (pats paaukojo didelę pinigų sumą).

MIKUCKIS Juozas (1891.IX.7, n. s. IX.19 Zauniškiuose, Vilkijos vls., Kauno aps. – 1970. X.13 Kaune), poetas, kariškis. Sankt Peterburge 1910 baigė g-ją, 1916 Karo m-lą. Per I pasaul. karą tarnavo Rusijos kariuomenėje, čia suorganizavo liet. dragūnų divizioną. 1918 grįžęs į Lietuvą, savanoriu įstojo į kariuomenę. 1918–20 buvo Kauno karo komendantas, 1920–22 4-osios pėstininkų divizijos štabo viršininkas. 1922–24 vadovavo Rytų Lietuvos partizanams. Vėliau buvo paskirtas Kauno aps. policijos vadu. 1931 baigė Aukštesniąją policijos m-lą Kaune. 1932 išėjęs į pensiją, gyveno savo ūkyje gimtinėje. 1940–41 bolševikų kalintas Kaune. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, gyveno Braunschweigo pabėgėlių stovykloje, 2 metus buvo liet. k-to pirmininkas. 1949 atvykęs į JAV, apsigyveno Baltimorėje, MD. Reiškėsi išeivijos visuom. org-jose. Buvo užverbuotas sov. saugumo. 1968 grįžo į Lietuvą. Išleido eilėraščių rink. *Pirmosios dainos* (1910), *Auštant* (1912, II leid. 1919), *Didvyriai ir smulkmenos* (1915), *Aušros rasos* (1920), *Vakaro kaukės* (1924), *Laukuose* (1926), *Dienų grandys* (1932), *Svetimose viršūnėse* (1946), *Lyrikos kraitis* (1954), rinktinę *Derliaus vainikas* (1964). Poezijai būdinga gamtos, meilės motyvai, romantinė pasaulėjauta. Vilniuje 1974 išleista atsiminimų kn. *Šioje ir anoje pusėje* (joje autorius pasakoja apie savo kaip sov. saugumo agento veiklą Vakaruose), 1975 – poezijos rinktinė *Lyrika*.

Juozas Mikuckis

Jonas Mikulionis

MIKULIONIS Jonas (g. 1911.VII.20 Punkiškiuose, Šimonių vls., Panevėžio aps.), agronomas. Agronomijos daktaras (1949). 1930 baigė Panevėžio mkt. seminariją, 1937 – Ž. ū. akademiją Dotnuvoje (diplomą gavo 1938). 1930–32 mokytojavo Drobiškių pradinėje, 1937–44 Salų ir Raseinių žemesniosiose ž. ū. m-lose. 1944 pasitraukęs į Vokietiją, 1945–46 dėstė Meerbecko pabėgėlių stovyklos liet. g-joje. 1946–49 studijavo agronomiją Rheino Friedricho Wilhelmo un-te Bonoje ir jame įgijo daktaro laipsnį. 1949 persikėlęs į JAV, apsigyveno Rochesteryje, NY, 1950 – Detroite, MI.

Daugiau kaip 20 metų (iki pensijos 1986) dirbo braižytoju matematiku nedidelėje deimantų šlifavimo b-vėje. Aktyvus JAV LB, ateitininkų sendraugių, BALFo veikėjas. Kelerius metus mokytojavo Detroito šeštadieninėje liet. m-loje.

MIKULIONIS Linas (g. 1952 Detroite, MI), mechanikos inžinierius. 1974 Oaklando un-te Rochesteryje, MI, gavo mechanikos inžinerijos bakalauro laipsnį. 1976 baigė Wayne valstijos un-to Detroite, MI, Pramonės inžinerijos f-tą. 1977–79 dirbo JAV kariuomenės laboratorijose Aberdeene, MD. Nuo 1979 b-vės *Ford Motor* civilinės inžinerijos sk. darbuotojas. Dirba automobilių salonų dizaino srityje.

Juozas Mikulis

MIKULIS Juozas (g. 1917.IX.21 Silvertowne, D. Britanija), visuomenininkas. 1920 tėvų parvežtas į Lietuvą. Tarnavo Lietuvos d. kunigaikštienės Birutės 2-ajame ulonų pulke. 1944 savanoriu stojo į liet. savisaugos dalinius; puskarininkis. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1951 persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Čia iki 1982 dirbo b-vės metalo apdirbimo mašinų skyriuje. Nuo 1976 dalyvauja LŠS išeivijos veikloje; nuo 1980 Jūrų šaulių Klaipėdos kuopos pirmininkas, nuo 1987 centro v-bos vicepirmininkas. Nuo 1990 Liet. karių veteranų s-gos *Ramovė* Čikagos sk. pirmininkas, nuo 1992 centro v-bos vicepirmininkas. Apdovanotas Šaulių žvaigždės medaliu ir ordinu.

MIKULSKIENĖ Ona (**Mozoliauskaitė;** g. 1905.I.30 Omske, Rusija), kanklininkė, pedagogė ir kanklių orkestrų vadovė, visuomenės veikėja. Muziko A. Mikulskio žmona. Omske baigė 7 g-jos klases. 1922 grįžo į Lietuvą. 1924 Kaune baigė buhalterijos kursus, dirbo Kaune, Klaipėdoje, Vilniuje. 1925–27 mokėsi Klaipėdos muz. m-loje (J. Čiurlionytės fortepijono klasėje). 1926–39 Klaipėdos giedotojų d-jos choristė, Klaipėdos liet. scenos mėgėjų d-jos *Aida* artistė. Dalyvavo operų, operečių, dramos veikalų ir Vydūno misterijų pastatymuose. 1928 Klaipėdos pirmojo šaulių moterų skyriaus pirmininkė, 1931 – vadė, 1932–38 XX šaulių moterų rinktinės vadė. 1933 įkūrė Klaipėdos, 1940 – Vilniaus šaulių kanklininkių orkestrą. 1940–92 Čiurlionio ansamblio kanklių orkestro vadovė, 1941–44 dar ir Vilniaus filharmonijos liaudies ansamblio kanklininkė. 1944 pasitraukė į Austriją, 1945 – į Vokietiją. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande, OH. Koncertavo kaip solistė ir su Čiurlionio ansambliu. Su šiuo ansambliu įrašė plokštelių (*Lietuvos kanklės*, 1962; *Vaidilų kanklės*, 1968; *Skamba skamba kankliai*, 1978).

Ona Mikulskienė

1958–72 kankliuoti mokė Clevelando vysk. M. Valančiaus lituanistinėje m-loje, čia įsteigė moksleivių kanklių orkestrą; su šiuo orkestru ir A. Mikulskio vadovaujamu moksleivių ansamblio *Aukuras* choru 1968 įgrojo plokštelę *Aukuras*. Parengė kanklių orkestrą 1963 dainų šventei Čikagoje (vaikų chorui dirigavo F. Strolia). 1965–85 Clevelande turėjo kanklių studiją. 1971–75 karininko A. Juozapavičiaus šaulių kuopos moterų sekcijos vadovė. 1972–79 kankliavimą dėstė Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinėje m-loje, įkūrė kanklių orkestrą. Kankliavimo kursus rengė ir kituose JAV miestuose. 1973–76 Lietuvos šaulių s-gos tremtyje šaulių moterų vadovė. 1975–81 Clevelande dirbo šaulių *Žalgirio* kuopoje, vadovavo moterų sekcijai, įsteigė rašto būrelį, šaulių moterų trio. Clevelando D. kunigaikštienės Birutės d-jos, Lietuvos vyčių ir SLA 14 kuopos narė. Lietuvos šaulių s-gos garbės narė (1981). Surinko visą Čiurlionio ansamblio dokumentinę medžiagą. Šio ansamblio archyvą bei muz. instrumentus ir *Aukso knygą* 1992 padovanojo Lietuvai. Rūpinosi A. Mikulskio muz. kūrybos knygų ir V. Kavaliūno monografijos apie Čiurlionio ansamblį *Gimtosios žemės giesmė* (1991) išleidimu JAV. JAV lietuvių spaudoje paskelbė straipsnių apie muziką. 1928 apdovanota Lietuvos nepriklausomybės 10-mečio medaliu, 1937 – Lietuvos d. kun-ščio Gedimino medaliu, 1938 – Šaulių žvaigždės ordinu, 1978 – Lietuvių Amerikos piliečių klubo visuom. ir kult. premija (už kūrybinę veiklą), 1996 – Lietuvos d. kun-ščio Gedimino V laipsnio ordinu. Nuo 1995 gyvena Vilniuje. 1996 Vilniuje išleido A. Mikulskio tautines mišias *Už kenčiančią Lietuvą*.

MIKULSKIS Alfonsas (1909.X.14 Daglienuose, Pušaloto vls., Panevėžio aps. – 1983.X.14 Clevelande, OH; 1994 perlaidotas Vilniuje), dirigentas, kompozitorius, violončelininkas, pedagogas, visuomenės veikėjas. Vienas JAV LB steigėjų. Nuo 1925 bendradarbiavo spaudoje (*Skautų aide, Muzikos baruose, Vakaruose, Trimite, Drauge, Dirvoje* ir kt.). 1926–30 mokėsi Klaipėdos muz. m-loje, įgijo violončelininko ir timpanininko specialybes. Nuo 1926 užrašinėjo liaudies dainas, rinko muz. instru-

Alfonsas Mikulskis

mentus. 1930–32 Valstybės radiofono ir Valstybės operos orkestrų artistas. 1930 įkūrė radiofono vyrų oktetą (1931 įrašė 3 plokšteles), 1931 – vyrų chorą *Nemunas*. Nuo 1932 Klaipėdos krašto giedotojų d-jų s-gos chorų vyriausiasis dirigentas, šių d-jų centrinio choro dirigentas. Nuo 1934 Klaipėdos krašto šaulių vyrų choro dirigentas. 1933 ir 1938 M. Lietuvos regioninių dainų švenčių rengėjas ir dirigentas. 1937 baigė Kauno konservatoriją (muzikos pedagogikos ir chorvedybos klases). 1937–38 kompozicijos mokėsi pas J. Gruodį. 1938 dėstė Klaipėdos muz. m-loje, griežė m-los styginių kvartete, buvo m-los simf. orkestro vicepirmininkas. Klaipėdos prekybos in-to vyrų choro vadovas. 1938–43 Ped. in-to lektorius, studentų choro dirigentas. 1939 įkūrė Panevėžio, 1940 Vilniaus šaulių vyrų chorą, pastarąjį 1940 sujungė su O. Mikulskienės vadovaujamu kanklininkių orkestru, tautinių šokių grupe ir sudarė Čiurlionio ansamblį (jam vadovavo iki mirties). 1941 Vilniaus filharmonijos liaudies ansamblio dirigentas. 1941–43 Vilniaus muz. m-loje mokėsi kompozicijos pas J. Bendorių ir di-

rigavimo pas J. Kačinską. 1942 filharmonijos ir Vilniaus operos choro meno vadovas. 1942–43 filharmonijos mažojo simf. orkestro dirigentas. 1943 vokiečių persekiojamas, prisiglaudė pas marijonus Panevėžyje ir ten subūrė *Aukuro* vyrų chorą. Vyčio slapyvardžiu kaip violončelininkas koncertavo Aukštaitijoje. 1944 pasitraukė į Austriją, 1945 – į Vokietiją. Čia atkūrė Čiurlionio ansamblį, su juo koncertavo Vienoje, Berlyne ir kitur. 1947 kompoziciją studijavo Stuttgarte pas G. von Albrechtą ir 1948–49 Reutlingene pas H. Hermanną. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Clevelande. 1956, 1961 JAV ir Kanados liet. dainų šventės dirigentas, 1983 garbės dirigentas. Iki 1983 vadovavo Čiurlionio ansambliui, su juo koncertavo JAV, Kanadoje, Kolumbijoje, Venesueloje; 1960 įrašė plokštelę *Mes padainuosim*. 1949 ir 1954 dirigavo Čiurlionio ansamblio choro koncertus su Clevelando simfoniniu orkestru, 1962 ir 1964 – Vašingtone su Nacionaliniu simfoniniu orkestru. Dėstė dainavimą Clevelando lituanistinėse m-lose, vysk. M. Valančiaus lituanistinėje m-loje, subūrė *Aukuro* ansamblio chorą. Sukūrė kūrinių simf. orkestrui, kanklėms (*Saulės ratas* orkestrui, 1963), tautines mišias *Už kenčiančią Lietuvą* (išl. 1996 Vilniuje), daug muzikos tautinių muzikos instrumentų orkestrui, rel. giesmių, dainų (rink. vaikų chorams *Tėviškės aidai*, 1964), harmonizavo > 100 liaudies dainų. 1955 buvo išrinktas JAV LB tarybos nariu, centro v-bos nariu, švietimo ir kultūros vicepirmininku. JAV LB tarybos atsakingoms pareigoms buvo renkamas 5 kartus. Baltimorės, MD, garbės pilietis (1965). 1980 gavo JAV LB Kultūros tarybos pirmąją muz. premiją. Šaulių s-gos garbės narys (1981). Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino III laipsnio ordinu, Šaulių Žvaigždės ordinu, skautų Lelijos ordinu, Mindaugo medaliu. Čikagoje išleista A. Mikulskio muz. kūrybos knygos *Dainos ir giesmės* (1987), *Skambėkite, kanklės* (1990), *Tau, brangi Tėvyne* (1991) ir V. Kavaliūno monografija apie Čiurlionio ansamblį *Gimtosios žemės giesmė* (1991).

Vytautas Pranas Mikūnas

MIKŪNAS Vytautas Pranas (**Mikalavičius**; g. 1922.I.5 Pilviškiuose, Vilkaviškio aps.), ekonomistas, skautų veikėjas. Vidurinį mokslą išėjo Pilviškių ir Kauno m-lose. Iki 1943 studijavo ekonomiką Vilniaus un-te. Pasitraukęs į Vokietiją, iki 1949 mokėsi Alberto Ludwigo un-te Freiburge; buvo Lietuvių studentų s-gos Vokietijoje centro v-bos narys (1947). Persikėlęs į JAV, 1958–86 dirbo Čikagos, IL, sanitarinio rajono mechanikos sk. projektuotoju. Parengė ir redagavo knygas: Vydūno *Laiškai skautams* (1978), *Mano tėvynė* (1993), J. Jakšto *Nepriklausomos Lietuvos istorija* (1992), *Vydūno fondui 40 metų* (1993). Biuletenio *Ad meliorem* (1962–64), žurnalo *Mūsų Vytis* (1990–94) redaktorius, *Skautų aido*, *Draugo*, LE bendradarbis. Dalyvauja skautų veikloje (nuo 1932): Vydūno jaunimo šalpos fondo v-bos reikalų vedėjas (1952–54) ir v-bos pirmininkas (nuo 1966), korp. *Vytis* centro v-bos pirmininkas (1953–56), ASS vadijos pirmininkas (1962–64), LSS pirmijos narys (1973–75). Norvegų-lietuvių d-jos, Vydūno d-jos Vilniuje garbės narys. Parengė monografiją apie Pilviškių apylinkes. Pelnė LSS ordinus: *Už nuopelnus* (1948), Lelijos (1968), Padėkos (1971), *Geležinio vilko* (1984).

Giedrė ir Stasys Milašiai

MILAKNIS Antanas (1906.I.29 Mitragalyje, Rokiškio vls. – 1994.IV.10; palaidotas Culver City, CA), veterinarijos gydytojas (parazitologas). Veterinarijos daktaras (1938). 1929 baigė g-ją Rokiškyje, 1930 Karo m-los kursus. 1930–31 studijavo VDU Teisių f-te, 1931–32 Ž. ū. akademijoje Dotnuvoje, 1932–38 Aukštojoje vet. m-loje Vienoje, Austrija; įgijo vet. mokslų daktaro laipsnį. 1935–36 Vienos liet. studentų d-jos pirmininkas. 1938 dirbo Ž. ū. m-jos vet. departamento referentu, 1939–44 Vet. akademijos vyriausiuoju asistentu (dėstė parazitologiją), 1941–44 šios akademijos docentas. Parašė studijas apie nuodingąsias museles Lietuvoje (1942), arklių babezijas bei jų platintojus Lietuvoje (1944). 1944 pasitraukė į Austriją, vertėsi vet. praktika. 1945–46 Halleino liet. k-to pirmininkas, Lietuvos Raudonojo kryžiaus Salzburgo sk. v-bos narys ir iždininkas. 1946–47 Glasenbacho liet. g-jos mokytojas. 1947 persikėlė į JAV, vertėsi vet. praktika. Priklausė Liet. tremtinių vet. gydytojų d-jai (1950–51 vicepirmininkas, nuo 1951 pirmininkas). Paskelbė straipsnių iš parazitologijos, zoologijos bei medicinos, bendradarbiavo LE.

MILAŠIENĖ Giedrė (**Špokaitė;** g. Kaune), visuomenininkė. Choreografo S. Milašiaus žmona. Agronomo B. Špoko (Špokevičiaus) duktė. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1944–49 gyveno Oldenburgo liet. stovykloje. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Rockforde, IL. Čia baigė Šv. Petro ir Povilo Romos Katalikų liet. parapijos pradinę m-lą ir vysk. Muldoono mergaičių g-ją. Mokėsi Rockfordo ir Rock Valley koledžuose. Nuo mažens dalyvavo liet. veikloje. Lankė Rockfordo lituanistinę m-lą. Šoko J. Bubelio tautinių šokių grupėje Rockforde. Dar mokydamasi dirbo LRK SA

Rockfordo 137 skyriaus sekretore. Dalyvavo Rockfordo liet. org-jų veikloje, buvo Rockfordo BALFo ir LB v-bų narė. 1956–85 Rockfordo liet. klubo sekretorė. Nuo 1981 gyvena Lake Genevoje, WI. Tautinių šokių grupės *Klumpė* šokėja, seniūnė. Nuo 1984 dalyvauja JAV ir Kanados tautinių šokių šventėse. Liet. tautinių šokių in-to, Wisconsino tarpt. in-to narė. Dirba *Sundstrand Aerospace* b-vės vadybininke Rockforde. Priklauso Nacionalinei pirkėjų asociacijai.

MILAŠIS Jonas (1892.IX.8 Lietuvoje - 1966. III.11 Los Angelese, CA), karo veikėjas. Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas (1935). 1915 Orenburge, Rusija, baigė karo m-lą. VDU studijavo mediciną. 1933 baigė Vytauto Didžiojo aukštųjų karininkų kursų adm. skyrių. Per I pasaul. karą buvo mobilizuotas į Rusijos kariuomenę ir kovėsi su vokiečiais. Po 1917 bolševikų perversmo Rusijoje organizavo liet. karių k-tus; buvo Rusijos II armijos liet. karių k-to pirmininkas. 1917 dalyvavo liet. karių suvažiavimuose Minske ir Nesvyžiuje, Baltarusija. 1918 Vilniuje stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. 1919–20 dalyvavo Nepriklausomybės kare. Nuo 1919 ypatingų reikalų karininkas prie J. Aukštuolaičio (jis suorganizavo Prūsų lietuvių savanorių batalioną Tauragėje, jam vadovavo); padėjo telkti M. Lietuvos lietuvius savanorius, gabenti iš Prūsijos ginklus. 1921–35 Lietuvos kariuomenėje užėmė įv. pareigas; 1935 išėjo į atsargą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Nuo 1949 apsigyveno JAV. Dalyvavo ALTS, Liet. karių veteranų s-gos *Ramovė,* Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių s-gos veikloje. Rašė į liet. spaudą.

MILAŠIUS Stasys (g. 1932.VIII.18 Indricoje, netoli Kraslavos, Latvija), choreografas, visuomenininkas. 1944 iš Latvijos su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Gyvendamas Memmingeno liet. stovykloje, baigė g-ją, įstojo į moksleivių ateitininkų kuopą. Dalyvavo sąskrydžiuose, baigė ateitininkų vadovų kursus. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Menomonie, WI, netrukus persikėlė į Kenoshą, WI. Čia įsitraukė į liet. org-jų veiklą. Su B. Jameikiene subūrė tautinių šokių grupę. Lankė Gateway Technikos koledžą Kenoshoje ir Waukegano, IL, suaugusiųjų kursus. 1949–62 dirbo *Simmons* b-vėje Kenoshoje. 1953–55 tarnavo JAV kariuomenėje. 1956 Čikagoje, IL, baigė tautinių šokių mokytojų kursus. 1956–81 dirbo Kenoshos LB kultūros ir jaunimo vadovu. Nuo 1956 Wisconsino tarpt. in-to narys. 1962–84 dirbo *American Motors* b-vėje Kenoshoje. 1963 subūrė tautinių šokių grupę *Bijūnas* (veikė iki 1985; 1970, 1972, 1975 gavo geriausių šokėjų prizą). Nuo 1963 dalyvauja JAV ir Kanados liet. tautinių šokių šventėse, mokytojų kursuose. 1980 įkūrė tautinių šokių grupę *Klumpė* ir jai vadovauja (1994 dalyvavo Pasaulio liet. dainų šventėje Lietuvoje). Nuo 1985 dirba *Albert Trostel* b-vėje (Lake Geneva, WI). 1991–92 Wisconsino tarpt. in-to tarpt. festivalio vykdomojo k-to pavaduotojas, 1993–94 - pirmininkas. Lietuvių tautinių šokių in-to narys. Priklauso Racine, WI, šaulių kuopai, Rockfordo, IL, liet. klubui. Apdovanotas šaulių Žvaigždės medaliu (1961).

MILAVICKIENĖ Vanda (g. 1908.V.1 Jonavoje), mokytoja. 1925 baigė m-lą Jonavoje, mokėsi Kėdainių mkt. seminarijoje, vėliau Kauno *Saulės* g-joje. Ją baigė 1929. Iki 1938 mokytojavo Seredžiaus ir Suvalkų Kalvarijos pr. m-lose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Nuo

Vanda Milavickienė

1949 gyvena JAV. 1955–65 Čikagoje, IL, Brighton Parko lituanistinės m-los mokytoja. Iki 1974 dar ir ALVUDo vasaros stovyklų vedėja. Amerikos liet. mokytojų s-gos narė. Su J. Maldeikiu 1971 išleido kn. *Mokymas skaityti šeimoje.*

MILERIS Jonas (tikr. **Milius;** g. 1892.VIII.5 Atesninkuose, Alytaus aps.), rašytojas, komunistų veikėjas. 1913 emigravo į JAV. Dirbo automobilių fabrikuose. Nuo 1916 rašė į period. spaudą; paskelbė publicistikos, prozos kūrinių, eilėraščių (Dzūkelio ir kt. slap.). Priklausė Tėvynės mylėtojų d-jai, Liet. socialistų s-gai. 1921–35 JAV KP narys. Dalyvavo Amerikos liet. darbininkų lit-ros d-jos, Liet. darbininkų susivienijimo veikloje. Buvo kalinamas už polit. veiklą. 1931–35 *Vilnies* administratorius. 1933 lankėsi Sov. sąjungoje ir Lietuvoje. Po karo keletą kartų buvo atvykęs į okupuotą Lietuvą. 1979 Vilniuje išleista jo atsiminimų kn. *Metai ir bendražygiai.*

Bernadeta Miliauskaitė

Katarina Milevičiūtė

MILEVIČIŪTĖ Katarina (**sesuo Margarita-Marija;** 1893.IX.22 Shenandoah, PA – 1979. X.31 Čikagoje, IL), vienuolė kazimierietė, pedagogė. Mokėsi Mount St. Mary seminarijoje Scrantone, PA. De Paulo un-te Čikagoje studijavo filosofiją; studijas baigė chemijos ir fizikos magistro laipsniu. 1913–22 mokytojavo Šv. Kazimiero akademijoje. 1923 atvyko vadovauti seserų kazimieriečių Kaune kuriamai prog-jai, buvo šios m-los direktorė, 1925 išrūpino jai gimnazijos teises. 1928 atšaukta į Čikagą, iš vienuolijos pasitraukė. Specializavosi radijo inžinerijoje. Dirbo radijo įmonėje *RCA*, ėjo vadovaujančias pareigas. 1953 grįžo į vienuolyną, mokytojavo Marijos m-loje (Maria High School) Čikagoje.

MILIAUSKAITĖ Bernadeta (**Harris;** g. 1956. VI.2 Worcesteryje, MA), pedagogė. Visuomenininkės J. Miliauskienės duktė. 1974 baigusi Worcesterio m-lą, studijavo isp. ir vok. k. Assumption koledže Worcesteryje. Čia 1978

įgijo bakalauro, 1987 Worcesterio valstijos koledže – ped. magistro laipsnį. 1978–90 dėstė ispanų k. Lawrence ir Naticke, abu MA, m-lose. Baigusi Worcesterio Aušros vartų lituanistinę m-lą, 1972–78 joje mokytojavo. 1972–78 Worcesterio liet. org-jų tarybos sekretorė. Veikia ALRK MS, nuo 1991 kuopos iždininkė. Priklausė taut. šokių grupėms *Spindulys* ir *Žaibas*. Tikėjimo ir auklėjimo klausimais rašo į *Laiškus lietuviams, Moterų dirvą*.

Juozapas Karolis Miliauskas

MILIAUSKAS Juozapas Karolis (**Milius;** 1890.IV.2 Centralijoje, PA – 1975 Wilkes-Barre, PA), kunigas, visuomenės veikėjas. Prelatas. 1910 baigė Šv. Marijos koledžą Orchard Lake, MI, 1915 – Šv. Juozapo kun. seminariją Yonkerse, NY, buvo įšventintas kunigu. Vikaras, vėliau klebonas Pennsylvanijos parapijose; kiekvienoje parapijoje pastatė bažnyčią. I pasaul. karo metais aktyvus TF veikėjas, 1916 prisidėjo prie Lietuvių dienos organizavimo. Rengė liet. vaidinimus, pats jiems kūrė tekstus ir režisavo. 1917 nufilmavo savo inscenizuotą veikalą (pirmasis liet. filmas JAV). Dėl Lietuvos Nepriklausomybės pripažinimo kartu su kitais vyko į Vašingtoną, DC, 1921 – pas prez. W. Wilsoną. 1919–21 Amerikoje telkė savanorius padėti Lietuvai Nepriklausomybės kovose. 1921 redagavo žrn. *Amerika*. 1928–32 ALRKS dvasios vadas (nuo 1944 – garbės narys), lit-ros k-jos narys. 1930 Vytauto Didžiojo jubiliejaus proga ir 1938 knygnešių garbei Wilkes-Barre surengė pantomimos spektaklius. Bendradarbiavo liet. katalikų laikraščiuose. Kurį laiką *Kunigų vienybės* iždininkas ir vicepirmininkas. Nuo 1932 Wilkes-Barre parapijos klebonas; čia 1956 įkūrė m-lą. Parašė ir išleido nedidelių scenos veikalų, rel. ir visuom. turinio knygelių. Išleido liet. maldų ir giesmių rinkinį *Šventoji valanda* (1939).

MILIAUSKIENĖ Janina (**Dulskytė;** g. 1928. IV.1 Lietuvoje), visuomenininkė. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–48 mokėsi S. Daukanto g-joje Klein Wittensee, Vokietija, dalyvavo

Janina Miliauskienė

moksleivių ateitininkų veikloje. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno pas Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos seseris Putname, CT. 1952 persikėlusi į Worcesterį, MA, įsijungė į liet. visuom. veiklą, priklausė meno mėgėjų rateliui. Nuo 1957 Lietuvių labdaros d-jos narė. 1963 įstojo į ALRK MS (nuo 1971 sekretorė, nuo 1979 garbės narė). Nuo 1964 Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos seserų rėmėjų skyriaus sekretorė ir JAV LB Worcesterio apyl. narė (1981–94 revizijos komisijos pirmininkė). 1968–84 Aušros vartų šeštadieninės m-los iždininkė. 1969–85 Šv. Pranciškaus Tretininkų ordino Worcesterio padalinio pirmininkė. Nuo 1975 priklauso LŠS V. Kudirkos kuopai (nuo 1982 sekretorė, nuo 1994 garbės šaulė), 1990 Trakų rinktinės sekretorė. Nuo 1962 bendradarbiauja Amerikos liet. spaudoje (*Drauge, Darbininke*, žrn. *Žiniaraštis*), nuo 1991 Lietuvos žurnale *Karys*, nuo 1994 LŠS žrn. *Trimitas*. 1979 apdovanota LŠS Žvaigždės medaliu, 1989 - Žvaigždės ordinu.

MILIŪNAS Juozas Justinas (g. 1888.X.12 Desiukiškių dv., Kurklių vls., Ukmergės aps.), visuomenininkas. Baigė amatų m-lą Daugpilyje, Latvija. 1910–13 tarnavo Rusijos kariuomenėje. 1913 emigravo į JAV. Dalyvavo SLA, vėliau Tėvynės mylėtojų d-jos, ALTS veikloje. Bendradarbiavo JAV lietuvių spaudoje. Buvo masonų org-jos narys. Nuo 1951 dirbo lėktuvų statybos b-vėje *Douglas* Santa Monicoje, CA, eksperimentinių tyrinėjimų skyriuje.

MILIUS Adolfas (**Milinavičius;** g. 1918 Perlojoje, Alytaus aps.), gydytojas. Pasitraukęs į Vokietiją, 1947 baigė Tübingeno un-tą ir įgijo gydytojo diplomą. Persikėlęs į JAV, išlaikė egzaminus ir įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus (1952), Michigano (1955), Indianos (1970), Floridos ir P. Carolinos (abiejose 1977) valstijose. Specializavosi akušerijoje ir ginekologijoje. Čikagos priemiestyje Harvey, IL, vertėsi priv. praktika. 1971–72 ALGD Ilinojaus sk. pirmininkas.

MILIUS Jonas (g. 1945 JAV), kino scenaristas. Parašė 12 filmų scenarijus. Pagal 5 scenarijus Hollywoode, CA, pastatyti filmai: *Dillinger, Dirty Harry, Jeremiah Johnson, The Wind and the Lion* (vaidino amerikiečių aktoriai Sean Connery, Candice Bergen ir Brian Keith), *The Life and Times of Joe McCarthy.*

MILKOVAITIS Karolis (g. 1915.III.28 Pilviškiuose, Vilkaviškio aps.), visuomenės veikėjas. 1940–44 dirbo Kauno miesto Priešgaisrinėje apsaugoje; kapitonas. Per nacių okupaciją nuo vok. prievolių apsaugojo ~ 250 Kauno valdininkų, organizuodamas neva reikalingus priešgaisrinės ir priešlėktuvinės apsaugos pagalbinius būrius ir skaitydamas jiems paskaitas. 1943–44 žrn. *Policija* ugniagesybos sk. redaktorius. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Buvo Rendsburgo ir Lübecko liet. pabėgėlių stovyklos komendantas, LB sk. pirmininkas. Rašė į liet. spaudą. 1950 persikėlė į JAV. Čikagoje, IL, baigė Belmonto Technikos m-lą. Dirbdamas plastmasinių gaminių liejimo formų konstruktoriumi projektuotoju, 4 metus vakarais Allied Technikos in-te studijavo pramonės inžineriją. Buvo ALTS Čikagos sk. pirmininkas. 1976–87 LŠS pirmininkas, nuo 1987 garbės narys. 1983–87 Vasario 16-osios g-jos

Karolis Milkovaitis

rėmimo centr. k-to pirmininkas. Nuo 1971 Lietuvių žurnalistų s-gos narys, nuo 1991 centro v-bos vicepirmininkas. Nuo 1985 žrn. *Pensininkas* redaktorius. Čikagos Jaunimo centro tarybos narys. Dienraščio *Draugas* išlaikymo renginių k-to vicepirmininkas. R. Kalantos paminklo Čikagoje sumanytojas ir statybos darbų vykdytojas. Laisvės kovų paminklo Čikagoje atnaujinimo k-to pirmininkas. Gen. prof. S. Dirmanto pagerbimo k-to sekretorius; jo biografiją aprašė periodikoje. Įv. renginių, žymių žmonių pagerbimo k-tų pirmininkas, narys. Parašė eilėraščių (rink. *Ledinės kregždės,* 1983, *Saulėtekių upės,* 1984; rinktinė *Akimirkų amžinybės,* 1991 Kaune), romaną *Slibinų miške* (1990 Kaune).

Aldona Milmantienė

MILMANTIENĖ Aldona (g. 1924.VIII.2 Vėderiškiuose, Panevėžio aps.), pedagogė. 1942 baigusi Tauragės mkt. seminariją, dirbo Stulgių ir Kangailų pr. m-lose. Pasitraukusi į Vokietiją, 1946–47 mokytojavo Memmingeno stovykloje. 1948–59 gyveno Venesueloje, dirbo Maracay lituanistinės m-los mokytoja. 1959 persikėlė į JAV. 1959–64 mokytojavo Detroito, MI, ir Čikagos, IL, lituanistinėse m-lose. Nuo 1963 Detroito *Žiburio* lituanistinėje m-loje Southfielde dėsto liet. k., pedagogiką, tikybą, istoriją. Vadovavo ateitininkams moksleiviams. Parengė vadovėlį *Lietuvių kalbos pratimai* (VI pr. m-los skyriui, 1974), iš anglų k. išvertė tikybos vadovėlių: *Jėzus su mumis* (1986), *Kad vėl būtų gerai* (susitaikymo sakramentas, 1987), *Džiugu-džiugu* (šv. Mišios – šeimos šventė, 1989), *Pakviesti į jo puotą* (pasiruošimas pirmajai komunijai, 1990). Redaguoja Dievo Apvaizdos parapijos biuletenį.

MILUKAS Alfonsas (g. 1911.IV.5 Philadelphijoje, PA), ekonomistas. 1920 su tėvais grįžo į Lietuvą. 1928 Kaune baigė g-ją. VDU studijavo ekonomiką. Nuo 1931 b-vės *Lietuvos cukrus* reikalų vedėjas. 1940 b-vę nacionalizavus, iki 1941 Cukraus tresto ekonomistas, 1944–46 Planavimo sk. viršininkas ir valdytojo pavaduotojas. 1941–44 b-vės *Kauno cukrus* sk. vedėjas. 1946 atsisakė tarnybos ir kaip JAV pilietis pareiškė norą grįžti į JAV. 1948 Kaune suimtas ir sov. valdžios nuteistas 25 metus kalėti. 1956 amnestuotas. Vilniuje mokė anglų k. 1965 persikėlė į JAV. Apie žmogaus teisių padėtį okupuotoje Lietuvoje kalbėjo 1965.V.17 JAV Kongreso Europos reikalų pakomisėje, skaitė paskaitas, rašė spaudoje. Kurį laiką leidinio *Lietuvių dienos* (anglų k.) redaktorius.

MILUKAS Matas (1885.IX.4 Šeštokuose, Krosnos vls., Marijampolės aps. – 1978.I.13 Richmonde, NY), visuomenės veikėjas. Kunigo,

Matas Milukas

varpininko Antano Miluko brolis. Mokėsi Veiverių mkt. seminarijoje, platino liet. spaudą. Seminarijos vadovybei 1905 įteikė mokinių reikalavimą visus dalykus dėstyti liet. kalba; už tai buvo persekiojamas, pabėgo į Prūsiją. 1906 emigravo į JAV. Dirbo brolio spaustuvėje Shenandoah, PA. Veikė LRK SA, buvo kelių seimų sekretorius. ALRKF vienas steigėjų. Nuo 1917 dirbo *Garso* redakcijoje Brooklyne, NY. Rašė į *Žvaigždę*, *Garsą* ir kt. 1920 grįžęs į Lietuvą, dirbo pram. įmonėse. 1930–40 Lietuvos banko Kaune kasininkas. 1944 pasitraukęs į Vakarus, gyveno Vienoje, Insbrucke, Austrija. Nuo 1945 lenkų ir ukr. stovyklos Stuttgarte, Vokietija, vertėjas ir sekretorius. Vėliau persikėlė į JAV. Į liet. kalbą išvertė grož. lit-ros kūrinių.

MILUKIENĖ Leokadija (**Lukoševičiūtė;** g. 1931.I.2 Kaune), skautų veikėja. II pasaul. karo pabaigoje pasitraukė į Vakarus. Mokėsi Hanau, Vokietija, liet. g-joje. Skautė nuo 1946. Apsigyvenusi JAV, mokėsi Hillyerio koledže Hartforde, CT, jį 1952 baigė ir gavo administratorės dilplomą. Dirbo Niujorke, NY, ligoninės tiekimo vedėja. 1970–76 LSS seserijos vyriausioji skautininkė, 1976–79 LSS tarybos pirmininkė (pirmoji šias pareigas užėmusi moteris). Nuo 1976 Niujorko *Kultūros židinio* v-bos narė. Baigė Gilwellio skautų vadovų m-lą ir įkūrė liet. skaučių *Gintaro* kursus. 1982 vyr. skaučių židinio *Vilija* Niujorke pirmininkė. 1981 įsteigė Liet. tautodailės in-to Niujorko skyrių, buvo jo pirmininkė. Surengė 11 liet. dailės ir tautodailės parodų. Apdovanota PLB, Šaulių s-gos medaliais, LSS Padėkos ordinu. Rengė skautų vadovėlius, bendradarbiavo spaudoje.

MILŪNAS Anatolijus (**Milijanavičius, Milunas;** g. 1926.VIII.3 Šiauliuose), statybos inžinierius, visuomenės veikėjas. Pasitraukęs į Vokietiją, 1946 baigė Hanau liet. g-ją. 1946–48 mokėsi Aukštojoje technikos m-loje Darmstadte. Vėliau persikėlė į JAV. Korėjos karo metu (1951–53) tarnavo JAV kariuomenėje. 1953–55 studijavo Ilinojaus un-te, 1957 Ilinojaus technologijos in-te gavo bakalauro laipsnį (civilinė inžinerija). 1957–63 statybos inžinierius b-vėje *Meissner Engineers*, 1963–93 transporto projektų vadybininkas b-vėje *De Leuw Cather and Co.* (abi Čikagoje, IL). Suprojektavo metro Philadelphijoje, PA, Čikagoje, Atlantoje, GA, aveniu požeminę liniją Niujorke, NY, greitojo transporto magistralių ir geležinkelių tiltų daugelyje pasaulio valstybių (JAV, Australijoje, Jordanijoje, Taivanyje, Kuveite, Jungtiniuose Arabų Emyratuose ir kt.), daugiaaukščių garažų Bostone, MA, Niujorke, Binghamtone, NY, Abu Dabijyje ir kt. Vadovavo Ilinojaus transporto dep-to inspekcijai; Čikagos viešųjų darbų dep-te projektavo tiltus, tunelių ir greitojo susisiekimo linijas, vertino projektus. 1982–85 JAV prezidento R. Reagano buvo paskirtas Nac. patariamojo kelių saugumo k-to nariu. 1984–85 Du Page rj. transporto patarėjų k-to narys. Nuo 1992 Ilinojaus–Michigano *National Heritage Corridor* k-jos narys. Priklauso Amerikos civilių inžinierių s-gai (1992 jam suteiktas *Amžinojo nario* vardas). Dalyvavo JAV prezidentų R. Reagano (1980 ir 1984) ir G. Busho (1988 ir 1992) rinkiminėse kampanijose (prezidento rinkimų JAV liet. k-to pirmininkas). Ilinojaus Pavergtųjų tautų k-to narys. Respublikonų partijos narys; 1973–79 ir nuo 1994 Ilinojaus liet.

Anatolijus Milūnas

respublikonų v-bos pirmininkas, 1979–85 JAV liet. respublikonų tautinės federacijos pirmininkas. 1985–90 Ilinojaus tautinių grupių respublikonų tarybos prezidentas. Nuo 1986 buvo renkamas į Downers Grove, IL, miestelio respublikonų k-tą. Pelnė šios partijos apdovanojimų (1980, 1982, 1990, 1991). Dalyvauja JAV LB veikloje: buvo Cicero, IL, apyl. vicepirmininkas, Lemonto, IL, apyl. revizijos k-jos pirmininkas. Nuo 1980 ALTo tarybos narys. 1989 PLC Lemonte vicepirmininkas. Skautas vytis (1948–49 draugovės vadas). ASS filisteris. 1968–75 Vydūno jaunimo fondo tarybos narys ir v-bos iždininkas.

Rimas Milūnas

MILŪNAS Rimas (**Milunas;** g. 1963.X.26 Oak Parke, IL), mechanikos inžinierius. Inžinieriaus, visuom. veikėjo A. Milūno sūnus. Nuo 1985 dirba Troy, MI, automobilių b-vėje *Saturn* inžinieriumi, projektų inžinieriumi, vyresniuoju projektų inžinieriumi. Darbų sritis: elektroninių kontrolės sistemų automobiliams kūrimas. 1986 Ilinojaus un-te Champaign-Urbanoje įgijo mechanikos inžinerijos bakalauro, 1996 Michigano un-te Ann Arbore – verslo administravimo magistro laipsnį. Padarė 20 išradimų automobilizmo srityje (iš automatinės transmisijos, trinties kontrolės). Pelnė apdovanojimų: *General Motors* korp. *Boss Kettering* (1990 ir 1994), *Technology of the Year* (1993). Priklauso *Pi Tau Sigma, Tau Beta Pi* d-joms.

MILŪNAS Vytenis (**Milunas;** g. 1955.I.12 Čikagoje, IL), mechanikos inžinierius, visuomenininkas. Inžinieriaus, visuom. veikėjo A. Milūno sūnus. 1971 baigė Cicero, IL, aukštesniąją lituanistinę m-lą. 1982 Ilinojaus un-te Čikagoje įgijo mechanikos inžinerijos bakalauro, 1995 Benediktinų un-te Lisle, IL – magistro laipsnį. Dar studijavo San Diego, CA, valstijos un-te ir Loyolos un-te Čikagoje. Dirbo įv. b-vėse projektuotoju, projektų inžinieriumi. Nuo 1989 Argonne, IL, nac. laboratorijos gamyklų įrangos sk. projektų vadybininkas. Reiškiasi liet. visuom. veikloje. 1974–81 JAV LB Lemonto, IL, apylinkės v-bos vicepirmininkas. Priklausė LSS. Šoko taut. šokių ansamblyje *Spindulys* Lemonte. Yra profesinių d-jų narys: Ilinojaus profesionalių inžinierių, Amerikos šildymo, šaldymo ir oro kondicionavimo inžinierių, Amerikos mechanikos inžinierių ir Nacionalinės priešgaisrinės d-jos.

Vytenis Milūnas

MILŪNAS Zenonas (**Milijanavičius, Milunas;** g. 1928.VI.9 Šiauliuose), elektronikos inžinierius. Pasitraukęs į Vokietiją, 1948 baigė Hanau lietuvių g-ją. 1949 persikėlė į JAV. 1951–53 tarnavo JAV kariuomenėje, dalyvavo Korėjos kare. 1957 Ilinojaus un-te gavo elektronikos inžinerijos bakalauro laipsnį. Studijas gilino Kalifornijos un-te Los Angelese. 1958–90 dirbo b-vėje *Litton Industries* Aeroproduktų skyriuje; nuo 1978 – inžinerijos direktorius. 1969 dalyvavo kuriant Marso tyrimo kapsulės aparatus. Priklauso ALIAS (nuo 1960; nuo 1995 revizijos komisijos narys), Elektros ir elektronikos inžinierių in-tui (nuo 1954).

MINELGA Jonas (1917.VIII.6 Preikapėje, Pernaravos vls., Kėdainių aps. – 1990.IV.13 Čikagoje, IL), poetas, žurnalistas. Bendradarbiavo vaikų ir jaunimo spaudoje. 1944 pasitraukė į Vakarus, vėliau apsigyveno JAV. Išleido poezijos vaikams rink. *Labas rytas, vovere* (1964), *Kiškio pyragai* (1973), *Žiogas muzikantas* (1983). Eilėraščiams būdinga klasikinis eiliavimas, skaidri žaisminga nuotaika, humoras. Bendradarbiavo *Eglutėje, Tėviškės žvaigždutėje* ir kt. *Drauge* išspausdino satyr. eilėraščių (Jonio Aluonos slap.). Priklausė Liet. rašytojų d-jai, LŠS, BALFui, LF, TF.

MINGĖLA Vladas (1905.X.19 Snovske, Ukraina – 1977.IV.29 Detroite, MI), žurnalistas, rašytojas, visuomenininkas. 1927–40 dirbo Karo technikos štabo b-koje. 1936 baigė Švietimo m-jos bibliotekininkų kursus. 1939 išlaikęs brandos atestato egzaminus, studijavo VDU bei Polit. ir socialinių mokslų in-te. *Karyje, Karde, Trimite, Skautų aide, Naujojoje romuvoje, XX amžiuje, Lietuvos aide* ir kt. period. leidiniuose paskelbė mokslo populiarinimo straipsnių, prozos kūrinių. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–47 gyveno Nürnbergo ir Ansbacho pabėgėlių stovyklose, redagavo *Tremtinių balsą, Žinias*. 1947 persikėlęs į JAV, Philadelphijoje, PA, su kitais įsteigė Liet. tremtinių d-ją, globojo į JAV atvykstančius lietuvius. Vėliau apsigyveno Detroite. Bendradarbiavo *Drauge, Dirvoje, Darbininke, Naujienose* ir kitur. Parašė monografiją *Kun. Antanas Milukas* (1962), novelių ir apysakų rink. *Medinis dievas* (1974). Buvo Lietuvių žurnalistų s-gos centro v-bos vicepirmininkas, Detroite įkūrė s-gos skyrių.

MINGILAS Balys (1894.VIII.29 Kurtuvėnuose, Šiaulių aps. – 1958.IV.24 Worcesteryje, MA), visuomenininkas. Baigė Kurtuvėnų pr. m-lą. Šiauliuose priklausė *Varpo* d-jai, dalyvavo jos rengiamuose vaidinimuose. 1912 emigravo į JAV. Gyvendamas Waterbury, CT, su kitais įkūrė *Aušrelės* d-ją, kelerius metus buvo pirmininkas, vaidino jos statomose pjesėse. Vėliau gyveno Baltimorėje, MD. 1923–26 bendradarbiavo *Vienybėje lietuvininkų* (slap. B. Kadugaitis). Parašė dramų (*Gyvenimo verpete;* kitos liko rankraščiuose).

MINIUKAS Valerijonas (1908.IV Rygoje, Latvija – 1959.X Hartforde, CT), sportininkas, inžinierius. 1934 atvykęs į Kauną, įstojo į *Grandies* sporto klubą. Nuo 1936 žaidė Lietuvos rinktinėje tinklinį, buvo jos treneris ir vadovas. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1945–47 atstovavo liet. tinklinio rinktinei Pabaltijiečių žaidynėse. Apsigyvenęs JAV, žaidė tinklinį Brooklyno, NY, komandoje. Su Grajausku ten įsteigė *Grandies* sporto klubą ir vadovavo jo tinklinio komandai. Apie automobilio mechaniką parašė kn. *Automobilis* (II leid. 1946).

MINKŪNAS Petras (**Minkevičius;** g. 1908.VIII.12 Clevelande, OH), teisininkas, ekonomistas. 1935 baigė VDU Teisių f-tą. Studijuodamas dalyvavo ateitininkų korp. *Kęstutis* veikloje (šios korporacijos ir studentų atstovybės užsienio k-jos pirmininkas), dalyvavo tarpt. studentų konferencijose Rygoje, Prahoje, Tartu, Estija. 1936–39 Šiaulių apygardos teismo kandidatas. 1938 išlaikė Vyr. tribunolo k-jos teisėjo egzaminus. 1939–40 Valkininkų–Varėnos teismo tardytojas. 1941 vertėsi privačia advokato praktika. 1942–44 dirbo Vilniaus III apyl. tardytoju, Vilniaus apygardos teismo tardytoju bei prokuroro padėjėju. Pasitraukęs į Vokietiją, 1945–48 mokytojavo liet. g-joje Münchene, dalyvavo BALFo veikloje, buvo Lietuvos Raudonojo kryžiaus įgaliotinis. 1948 persikėlė į JAV. 1948–54 tęsė veiklą BALFe (centro v-bos Brooklyne, NY, reikalų vedėjas, nuo 1956 direktorius). Nuo

1950 buvo Ateitininkų šalpos fondo centro v-bos, nuo 1956 TF centro v-bos finansų sekretorius. 1957 baigė Pace koledžą Niujorke, NY, įgijo verslo administracijos bakalauro laipsnį. Priklausė Krikščionių demokratų partijai (centro v-bos narys).

MIRONAS Andrius Rudolfas (**Norimas;** g. 1911.V.30 Uralske, Kazachija), rašytojas, žurnalistas. 1922 su tėvais grįžo į Lietuvą. 1931 baigė *Aušros* g-ją Kaune. 1931–32 studijavo VDU. 1934 baigęs Karo m-lą Kaune, tarnavo Lietuvos, vėliau sovietų kariuomenėje (1941 išleistas į atsargą). *Karyje, Karde, Mūsų žinyne* išspausdino reportažų, originalių ir verstinių grožinių kūrinių, kryžiažodžių. Išleido fantastinį rom. *Birutės turtai* (1938), išvertė M.R. Ballantine apysaką *Koralų sala* (1938), M. Twaino apysaką *Fino nuotykiai* (1939). Vok. okupacijos metais tarnavo Vietinėje rinktinėje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Pabėgėlių stovyklose nuo 1945 buvo Liet. tautinio ansamblio dalyvis (1947–49 jo administratorius), dainavo jo chore, vaidino spektakliuose. Grojo B. Pakšto šokių orkestre. 1949 su orkestru persikėlė į JAV. Gyveno Daytone, OH, vėliau Čikagoje, IL. Čia orkestre dainavo solo ir kvartete. Sukomponavo ir išleido dainą *Jaunas kai buvau* (1952, žodžiai anglų ir liet. k.). Išvertė ir parašė daug dainų tekstų, išleido jų kn. *40 populiarių dainų* (1952). Dirbo laikr. *Naujienos* redakcijoje, bendradarbiavo jame. 1953 įgijęs linotipininko specialybę, dirbo *Naujienų*, M. Morkūno spaustuvėse. 1959 persikėlė į Kaliforniją, dirbo spaustuvėse. 1976 išėjo į pensiją. Aktyviai dalyvavo liet. kultūrinėje veikloje. Vaidino Čikagos liet. teatro spektakliuose, padėjo juos režisuoti. Priklausė Liet. scenos darbuotojų d-jai. Surengė savo kūrybos vakarų. Dainavo *Sietyno* chore (1984–91 jo v-bos pirmininkas). *Dirvoje, Drauge, Naujienose, Lietuvių balse, Aiduose* ir kt. period. leidiniuose paskelbė novelių, reportažų, kelionių aprašymų, lit-ros straipsnių, eilėraščių. Išleido novelių rink. *Naujas veidas* (1955), *Santaka* (1977), *Gyvenimo dulkės* (1991), *Grožio akivaizdoje* (1993), apysakas *Man silpna* (1956), *Be namų* (1970, JAV LB Kultūros fondo premija 1965), romanus *Miršta tik žmonės* (1975), *Kelionė į Kauną* (1990, PLB Švietimo k-jos premija 1985). *Draugo* atkarpose išspausdino romanus *Rytai–Vakarai* (1966), *Skirtingi pasauliai* (1982, ištraukos), *Pietų Kryžiaus dukra* (1984), *Duobė* (1990), *Svečias nebuvėlis* (1991–92). Už noveles ir kt. rašinius yra pelnęs 11 premijų. Dar parašė dramų (komedija *Klevų alėja*, past. 1976). Parengė ir suredagavo leidinį apie Liet. tautinį ansamblį *Žydėjusi veikla* (1995). Priklauso Liet. karių veteranų s-gai *Ramovė* (1972–75 Los Angeleso sk. pirmininkas), Liet. rašytojų d-jai, Liet. žurnalistų s-gai (nuo 1985 garbės teismo narys).

Andrius Rudolfas Mironas

MISIULYTĖ Nida (1961.II.15 Čikagoje, IL – 1992.IX.14 ten pat), pedagogė. 1981 baigė Ped. lituanistikos in-tą, įgydama pr. m-lų mokytojos kvalifikaciją. Mokytojavo lituanistinėse m-lose. 1983 Lewiso un-te, IL, įgijo magistro laipsnį (pedagogika). Studijas gilino Ilinojaus un-te Čikagoje. Mokytojavo ir dirbo socialinės tarnybos įv. srityse. Buvo LSS, Ateitininkų org-jos narė, nuo 1983 Lemonto, IL, Ateitininkų namų tarybos sekretorė. Dirbo vysk.

P. Baltakio liet. parapijų pastoracijos k-te. Paskelbė straipsnių liet. spaudoje, dalyvavo V MKS darbe Čikagoje (1985). Lietuvių žurnalistų s-gos apdovanota P. Daužvardžio jaunimo premija.

MISIŪNAS Albertas (g. 1922.I.8 Grigiškėse, Daugėliškio vls., Švenčionių aps.), pedagogas, visuomenininkas. 1942 baigęs Švenčionių mkt. seminariją, mokytojavo Paringio, Daugėliškio pr. m-lose. 1944 pasitraukė į Vokietiją, mokytojavo Fuldos, Kassel-Mattenbergo, Memmingeno liet. pr. m-lose. 1950 persikėlė į JAV. Apsigyvenęs Detroite, MI, dirbo Fordo f-ke. 1950–63 Detroito lituanistinės m-los vedėjas ir mokytojas. 12 metų dirbo *Lietuviškų melodijų* radijo valandėlės redaktoriumi ir pranešėju. Veikė ALTS, Vilniaus krašto lietuvių s-goje: ilgametis jos v-bos narys, 1980–91 centro v-bos pirmininkas. Vėliau apsigyveno Gulfporte, FL.

MISIŪNAS Everetas P. (**Misunas;** g. 1916. IV.14 De Kalbe, IL), grafikas. Šiaurės Ilinojaus un-te gavo bakalauro, Čikagos, IL, un-te – magistro laipsnį. Po to 2 metus dailės studijas gilino Amerikos dailės akademijoje Čikagoje, tapybos – Čikagos dailės in-te. 1943–46 tarnavo JAV armijoje. 1946–82 Waukegano, IL, m-loje dėstė anglų k. ir dailės dalykus, buvo dailės sk. vedėjas (įsteigė estampo discipliną, projektavo audiovizualinę medžiagą apie dailę). Sukūrė medžio drožinių, vario raižinių (*Namas Prancūzijoje,* 1945; *Repeticija,* 1980), linoraižinių (*Aš niekada ten nebuvau,* 1989), piešinių, vėlesniuoju laikotarpiu daugiausia intalijos technikos kūrinių. Dalyvavo grupinėse parodose, surengė individualines parodas Čikagos ir Lemonto, IL, liet. centruose, pelnė apdovanojimų (kolekcionierių ir *Garbės kaspino* prizai).

MISIŪNAS Pranas (1918.II.24 Suomijoje – 1967.I.19 Detroite, MI), sportininkas. Baigė Vytauto Didžiojo g-ją Klaipėdoje, 1940 – Karo m-lą Kaune. 1944 pasitraukė į Vokietiją, gyveno Lübecke. Žaidė lauko ir stalo tenisą. Persikėlęs į JAV, 1951 apsigyveno Detroite, buvo sporto klubo *Kovas* pirmininkas, subūrė krepšinio komandą.

Everetas P. Misiūnas

MISIŪNAS Romualdas (g. 1945.II.9 Vetlandoje, Švedija), istorikas, diplomatas. Ph. D. (1971). 1965 bakalauro laipsniu baigė Loyolos un-tą Čikagoje, IL. 1967 magistro, 1971 daktaro laipsnius įgijo Yale un-te New Havene, CT. Gavęs stipendiją, 1968–69 studijavo Maskvos un-te, o Fulbright-Hayso stipendiją – rinko medžiagą Švedijos, Danijos, Prancūzijos ir D. Britanijos archyvuose. 1970–72 dėstė istoriją Nebraskos un-te Lincolne, 1972–79 – Williamso koledže, MA. 1975–76 studijas gilino Varšuvos un-to Istorijos in-te. Nuo 1980 buvo Yale un-to Tarpt. ir regioninių studijų centro bendradarbis. Nuo 1984 redaguoja žrn. *Baltic Forum.* 1991–92 Lietuvos Respublikos AT konsultantas patarėjas. 1994–95 Lietuvos užsienio reikalų ministro patarėjas. 1995 jam suteiktas nepaprastojo pasiuntinio ir įgaliotojo ministro diplomatinis rangas. Nuo 1995 Lietuvos Respublikos laikinasis reikalų patikėtinis, nuo 1996 nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Izraelyje. Yra Amerikos istorikų d-jos, Lituanistikos in-to v-bos, AABS (1973–74 pirmininko pavaduotojas), Skandi-

navistikos puoselėjimo d-jos narys. Skaitė paskaitas istorikų konferencijose JAV ir kt. šalyse. Tiria R. ir Š. Europos XVIII a. istoriją ir naujųjų laikų Europos diplomatiją. Veikalai: *The Baltic States: in Peace and War. 1917–1945* (su V.S. Vardžiu; 1978), *The Baltic States – Years of Dependence – 1940–1980* (su R. Taagapera; 1983, liet. leidimas 1992). Paskelbė moksl. straipsnių įv. žurnaluose.

MISIUS Jonas (1883.II.14 Aleknaičiuose, Lygumų vls., Šiaulių aps. – 1964.I.5 Miami, FL), kunigas, visuomenės veikėjas. Mokėsi Šiaulių g-joje ir Žemaičių kun. seminarijoje Kaune. Nuo 1904 gyveno JAV. Studijavo Detroito, MI, Švč. Marijos, vėliau – Šv. Vincento kun. seminarijoje Latrobe, PA. 1907 įšventintas kunigu. Iki 1909 Pittsburgho, PA, apaštalavimo namų direktorius, vėliau – liet. parapijų Pensylvanijoje klebonas. Steigė liet. parapijas ir m-las, dalyvavo liet. org-jų veikloje: ALRKF (2 metus pirmininkas), daug metų *Kunigų vienybės* Pittsburgho apyl. pirmininkas. Įv. slapyvardžiais bendradarbiavo liet. spaudoje.

MIŠKINIENĖ Martyna (**Leveckytė**; g. 1915 Šlamuose, Šakių aps.), gydytoja. Baigusi Šakių g-ją, VDU studijavo mediciną. 1940 įgijo gydytojo diplomą. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, Dresdene dirbo vaikų ambulatorijoje. 1945–49 Würzburgo–Schweinfurto pabėgėlių stovyklų gydytoja. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Detroite, MI. Kelerius metus dirbo ligoninėje sesele, aprašinėjo ligų istorijas (Michigano valstijoje baigusiam mokslą užsienyje gydytojui buvo neleidžiama dirbti pagal specialybę). Šį įstatymą atšaukus, stažavo Wayne valstijos un-to Med. m-loje Detroite. Nuo 1953 verčiasi priv. praktika. 1989 50-ties metų darbo sukakties proga Michigano valstijos Medicinos d-jos apdovanota aukso medaliu.

MIŠKINIS Jonas (1895.VI.30 Musteikoje, Marcinkonių vls. – 1982.XI.19 Rochesteryje, NY), pedagogas, visuomenės veikėjas. 1920 baigė *Ryto* mkt. seminariją Vilniuje. 1922 su kun. J. Bakšiu Merkinėje įsteigė vid. m-lą ir joje mokytojavo, 1 metus buvo m-los direktorius. 1929 lenkų okupantams ją uždarius, buvo Alytaus miesto ir apskrities II rajono pr. m-lų inspektorius. Nuo 1939 Alytaus g-jos mokytojas ir Trakų aps. pr. m-lų inspektorius. 1940–41 Rygiškių Jono g-jos Marijampolėje, 1941–44 Alytaus g-jos mokytojas. 1916–18 mokytojaudamas Kabelių pr. m-loje, rengė ped. paskaitas, įkūrė vakarinius kursus, subūrė vaidintojų trupę. Už liet. veiklą lenkų valdžios 1919 ir 1920 rudenį suimtas, 6 mėn. kalintas Gardino kalėjime. Merkinėje steigė šaulių, tautininkų, ž. ū. ir koop. org-jas. Buvo Vilniui vaduoti s-gos Alytaus apyg. pir-

Jonas Miškinis

mininkas, Dzūkų muziejaus vedėjas, įsteigė Dzūkų kraštotyros d-ją ir jai vadovavo. Nuo 1912 rašė į spaudą. *Švietimo darbe* išspausdino straipsnių apie tautosaką, pedagogiką. Rinko dzūkų tautosaką, ją skelbė *Tautoje ir žodyje*. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Mokytojavo Wiesbadeno, Kasselio, Schwäbisch Gmündo liet. g-jose. 1949 persikėlė į JAV. Amsterdame, NY, buvo šeštadieninės m-los vedėjas. Bendradarbiavo liet. išeivijos period. spaudoje (*Drauge, Darbininke, Vienybėje* ir kt.). Išleido vadovėlius *Botanika ir zoologija* (1946), *Žmogaus kūnas ir jo higiena* (1948), atsiminimų kn. *Manoji Dzūkija* (1966), *Lietuva ir Vilnius pavergėjų sūkuriuose* (1979).

MIŠKINYTĖ Danutė Marija (**Miskinis;** g. 1946.IX.12 Schweinfurte, Vokietija), režisierė, aktorė. Studijavo Michigano un-te anglų k., dar lankė teatro, televizijos ir radijo paskaitas; 1971 gavo magistro laipsnį. 1976–82 Tafto transliavimo b-vės Cincinnati, OH, vyr. režisierė. Pastatė 15 miuziklų. Los Angelese, CA, Detroite, MI, Čikagoje, IL, Indianapolyje, IN, režisavo televizijos programas. Kurį laiką dirbo choreografe teatre Niujorke, NY. 1982–83 Yorko un-te Toronte, Kanada, vadovavo muz. teatro seminarui. Režisavo daug pramoginių renginių.

MITKIENĖ Danutė (g. 1899.IX.7 Padriežiškėse, Stakliškių vls., Alytaus aps.), literatė, visuomenininkė. Baigusi kursus, dirbo paštotelegrafo tarnyboje Marijampolėje, Panevėžyje, Kaune. Už aktyvią veiklą ateitininkų ir pavasarininkų org-jose buvo kilnojama į naujas darbovietes. 1944 pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV. Gyvena Los Angelese, CA. *Dailiųjų menų* klubo narė. Eilėraščius skelbė *Ateityje, Trimite, Židinyje*. Išleido eil. rinkinį *Džiaugsmas nepražydęs* (1993). Apdovanota Nepriklausomybės medaliu ir Šaulių s-gos žymeniu.

MITKUTĖ Irena (g. 1948 Vokietijoje), grafikė. Dailės mokėsi Čikagos dailės in-te, IL; 1973 jį baigė magistro laipsniu. Daugiausia kuria knygų iliustracijas (kartais komponuoja grafiką ir fotografiją), estampus. Nuo 1971 dalyvauja parodose.

MIZARA Rojus (1895.V.15 Savilionyse, Merkinės vls., Alytaus aps. – 1967.IX.23 Niujorke, NY; 1968 palaidotas gimtinėje), rašytojas, žurnalistas, komunistų veikėjas. 1913 emigravo į JAV, apsigyveno Bostone, MA. Dirbo *Keleivio* leidykloje. Buvo Liet. socialistų s-gos, nuo 1919 JAV KP narys. 1919 baigė chorvedybą M. Petrausko muz. m-loje. Dainavo *Gabijos* chore, vaidino liet. operose, operetėse. 1919 persikėlė į Brooklyną, NY. 1922–25 dirbo laikr. *Vilnis* redakcijoje. 1927–28 gyveno Argentinoje, redagavo laikr. *Rytojus*. 1934–36 žrn. *Šviesa*, 1934–67 laikr. *Laisvė* redaktorius. Dalyvavo Liet. darbininkų susivienijimo (1932–46 pirmininkas), Amerikos liet. darbininkų lit-ros, Liet. meno s-gos veikloje. 1959 ir 1965 lankėsi okupuotoje Lietuvoje, glaudžiai bendradarbiavo su sov. valdžia. Parašė rom. *Sliakeris* (1930, II leid. 1956 Vilniuje), *Povilas Jurka* (1935), *Mortos Vilkienės divorsas* (1935, abiejų II leid. 1955 Vilniuje), *Ūkanos* (1938), *Bernardo Gavelio klaida* (1945, abiejų II leid. 1956 Vilniuje), *Kelias į laimę* (1950, II leid. 1955 Vilniuje), *Algio Lumbio nuotykiai* (1958 Vilniuje), publicistikos knygų (*Argentina ir ten gyvenanti lietuviai*, 1928; *Sovietų Sąjunga penkioliktais metais*, 1932; *Lietuvos laisvės draugai ir priešai*, 1938; *Apie tave, gimtoji žeme*, 1962 Vilniuje), pjesių (rink. *Ponas amerikonas*, 1960 Vilniuje), atsiminimų kn. *Žvilgsnis į praeitį* (1960 Vilniuje). Kūryboje pavaizdavo liet. darbininkų gyvenimą išeivijoje, pabrėžė socialines problemas, propagavo komunistines idėjas.

MOCKAITIS Juozas (1907.III.23 Mažonuose, Tauragės vls. ir aps. – 1995.III.18; palaidotas Čikagoje, IL), agronomas. Agronomijos daktaras (1949). 1927 baigė Kražių g-ją, 1931 – Ž. ū. akademiją Dotnuvoje (diplomą gavo 1938). 1931–33 dirbo rajono agronomu ir ž. ū. m-los mokytoju Širvintose, 1933–44 Ž. ū. rūmuose ir Ž. ū. m-joje. Pasitraukęs į Vokietiją, 1949 baigė Stuttgarto–Hohenheimo aukštąją ž. ū. m-lą ir apgynė doktoratą. Tais pačiais metais persikėlė į JAV. Dirbo augalų selekcijos srityje Philadelphijoje, PA, Wisconsino ir Michigano un-tuose. 1964–69 Michigano un-to botanikos ir augalų patologijos profesorius. Bendradarbiavo *Žemės ūkyje, Naujojoje sodyboje, Ūkininko patarėjuje*, LE.

MOCKAITYTĖ-KAPO Violeta (g. 1904.IV.4 Mt. Carmelyje, PA), smuikininkė, mokytoja. Philadelphijoje, PA, baigė Liefson-Hillo konservatoriją (pedagogika), po to smuiko studijas tęsė Zwecker-Hahno konservatorijoje, PA. 1922–30 Mahanoy City, PA, turėjo savo muzikos studiją. Buvo subūrusi 70 muzikantų orkestrą. Kaip smuikininkė virtuozė koncertavo daugelyje JAV miestų, su M. Petrausku surengė ~ 200 koncertų. 1937 atnaujino studijos veiklą, koncertavo.

MOCKAPETRIS Pranas (1893.II.13 Prienlaukyje, netoli Prienų – 1991.I.31 St. Petersburge,

FL), literatas. 1912 emigravo į JAV. Studijavo dailę. Dalyvavo liet. socialistų org-jų veikloje. Bendradarbiavo *Laisvėje, Vilnyje*. Vaidino scenos mėgėjų spektakliuose ir juos režisavo. Piešė dekoracijas, knygų viršelius, portretus. Parašė pjesių (*Pompėjos neregė; Voratinkliai*, 1919), eilėraščių, vaizdelių. Išleido kūrinių rink. *Ryto rasos* (1981).

Liūtas Leonidas Mockūnas

MOCKŪNAS Liūtas Leonidas (g. 1934.IX.30 Kaune), inžinierius, literatūros tyrinėtojas. Lakūno S. Mockūno sūnus. 1944 su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Mokėsi Kempteno liet. g-joje. 1949 persikėlė į JAV. 1959 bakalauro laipsniu baigė Drexelio technologijos un-tą Philadelphijoje, PA. 1959–86 Čikagoje, IL, dirbo inžinieriumi konsultantu (akmens anglių transporto specialistu) jėgainių projektavimo firmose. Aktyviai reiškiasi liet. išeivių kultūrinėje veikloje, yra *Santaros–Šviesos* federacijos narys (nuo 1958). Bendradarbiavo period. spaudoje (*Margutyje, Metmenyse, Akiračiuose*), nuo 1969 *Akiračių* redkolegijos narys. Nuo 1992 Lituanistikos in-to narys. Paskelbė straipsnių apie moderniąją liet. lit-rą. Sudarė ir suredagavo knygas: R. Šilbajorio *Žodžiai ir prasmė* (1982), A. Škėmos *Raštai* (t. 3, 1985), *Egzodo literatūros atšvaitai* (1989 Vilniuje), V. Trumpos *Lietuva XIX-tame amžiuje* (1989), *Pokalbių akiračiai* (1991 Vilniuje); parašė šių knygų įvadinius straipsnius. Kn. *Lietuvių egzodo literatūra 1945–1990* (1992) vienas autorių (str. *Paskutinieji iš Lietuvos*). Parašė knygą apie Joną Deksnį *Pavargęs herojus* (1997 Vilniuje). Dalyvavo IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse (spec. slalomo varžybose senjorų klasėje laimėjo bronzos medalį). Priklauso Lietuvos žurnalistų s-gai.

MOCKŪNAS Simonas (1904.XII.26 Petriškiuose, Krinčino vls., Biržų aps. – 1971.II.23 Čikagoje, IL), lakūnas. 1927 baigė Karo m-lą Kaune; leitenantas. Baigęs Aukštuosius karininkų kursus, 1930 paskirtas karo lakūnu. 1934 Karo aviacijos m-los instruktorius. Buvo įtrauktas į kariškių, remiančių A. Voldemarą, 1934 pučą; už tai iš karo tarnybos atleistas. 1937 Vokietijos aviacijos b-vėje *Lufthansa* įgijo transporto piloto kvalifikaciją. Iš D. Britanijos į Lietuvą 1938 parskraidino nupirktų keleivinių lėktuvų. 1938 tapęs laisvai samdomu XII kategorijos etatiniu pilotu, skraidė pirmąja Lietuvos oro linija Kaunas–Palanga. 1940 SSRS okupavus Lietuvą, buvo priimtas į *Aeroflotą*, bet susirgo plaučių liga ir daugiau nebeskraidė. 1944 su šeima pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV. Dirbo f-ke Čikagoje. Amerikos lietuvių aeroklubo vienas steigėjų. Parašė atsiminimų.

MOCKUS Kazys (1910.VII.4 Rikantuose, Kelmės vls., Raseinių aps. – 1972.I.8 Bostone, MA), pedagogas, visuomenininkas. 1928 baigė g-ją Raseiniuose, 1936 – VDU Humanitarinių mokslų f-tą. Mokydamasis g-joje bei unte, buvo aktyvus visuomenininkas: nuo 1926 ateitininkas, 1927–34 pavasarininkas, 1934–35 Lietuvių krikščionių darbininkų s-gos centro v-bos sekretorius. 1934–35 redagavo laikr. *Darbininkas*. 1936–39 mokytojavo Pagėgių, 1939–44 Telšių M. Valančiaus g-jose. Tęsė visuom. veiklą: 1936–39 Mažosios Lietuvos org-jų veikėjas, 1941 įsteigė Žemaičių meno ir mokslo centrą Telšiuose, jam vadovavo, 1941–44 redagavo savaitraštį *Žemaičių žemė* Telšiuose (buvo jo steigėjas). 1942–44 išleido

Žemaičių kalendorių (kartu su P. Geniu). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1946–49 liet. g-jos mokytojas Klein Wittensee, vėliau Pinneberge, 1948–49 liet. m-lų inspektorius Schleswig-Holsteine. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Bostone. 1949 Bostone įsteigė lituanistinę m-lą (buvo jos mokytojas, 1951–55 vedėjas), 1950 Bostono liet. mokytojų d-ją (buvo jos pirmininkas). Priklausė JAV LB, ALTui (1957–58 Bostono skyriaus pirmininkas). Bendradarbiavo katalikiškoje spaudoje, LE.

MOCKUS Robertas, pianistas. Studijavo muziką De Paulo un-te Čikagoje, IL. Buvo Švč. Marijos Nuolatinės Pagalbos amer. parapijos Clevelande, OH, vargonininkas. Nuo 1983 yra nuolatinis Lietuvių operos akompanuotojas, nuo 1989 – chormeisteris. Nuo 1988 Šv. Jurgio bažnyčios Tinley Parke, IL, vargonininkas ir choro vadovas. Rengia fortepijono muzikos solo koncertus. Dar akompanuoja profesionaliam žydų religinės ir pasaulietinės muzikos chorui (*Helin Choral Society*) Skokie, IL.

MOCKUS Stasys (1891 Šakynoje, Šiaulių aps. – 1956.III.16 Bostone, MA), visuomenininkas. Lietuvoje baigęs pr. m-lą, 1911 emigravo į JAV. Bostone su J. Kasmausku turėjo med. reikmenų dirbtuvę. Buvo vienas *Gabijos* choro kūrėjų, bendradarbiavo su M. Petrausku. Daug metų buvo SLA vykd. tarybos iždininkas, vėliau kontrolės k-jos narys. Priklausė *Santarai*, ALTS. Bendradarbiavo *Vienybėje*. 1936 apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino ordinu.

MOCKUS Zigmantas (g. 1911.X.12 Naudvaryje, Kelmės vls., Raseinių aps.), veterinarijos gydytojas, visuomenininkas. 1933 baigė Kauno jėzuitų g-ją, 1940 – Latvijos un-to Rygoje Veterinarijos ir medicinos f-tą. 1940–42 dirbo Lietuvos vet. dep-te (čia suprojektavo paukščių kraujo tyrimo aparatą), vėliau – Šiaulių *Maisto* f-ke. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–50 gyveno Danijoje; buvo liet. stovyklų bloko vedėjas, nuo 1950 – liet. pabėgėlių atstovas IRO org-joje. Persikėlęs į Kanadą, 1952 su kitais įsteigė Rodney liet. apylinkę (iki 1961 buvo jos sekretorius), įkūrė liet. m-lą. 1961–76 dirbo JAV ž. ū. dep-to inspektoriumi Buffalo, NY, ir Detroite, MI. 1976–92 Elgino, Kanada, liet. klubo pirmininkas ir iždininkas. Rodney, savo ūkyje, yra įkūręs liet. ūkininkų namus. Apdovanotas JAV ž. ū. dep-to žymenimis.

Stanislava Nelė Mockuvienė

MOCKUVIENĖ Stanislava Nelė (**Šnarauskaitė**; 1915.XI.10 Kaune – 1996.VI.11 Yucaipoje, CA), ekonomistė, visuomenininkė. 1942 baigė Vilniaus un-to Ekonomikos f-tą. 1940–42 dirbo Vilniaus mokesčių inspektore. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, gyveno Brandenburge ir Blomberge. 1950 persikėlė į JAV. 25 metus dirbo tarnautoja *Cleveland Trust* banke. Priklausė JAV LB, ALTS, BALFui, Lietuvos dukterų d-jai, buvo LF, TF, Mažosios Lietuvos, Vydūno, Skautų fondų narė. Nuo jaunų dienų aktyviai reiškėsi Liet. skaučių seserijos veikloje (vyr. skautininkė), vadovavo draugovėms, buvo stovyklos viršininkė, 3 metus Los Angeleso, CA, skautų *Ramovės* vadovė. Buvo Skautų filisterių s-gos narė, Los Angeleso skaučių *Gražina* būrelio narė. Apdovanota LSS ordinu *Už nuopelnus.*

Algirdas Mykolas Modestas

MODESTAS Algirdas Mykolas (g. 1940.II.3 Kaune), chemikas, visuomenininkas, muzikas. Visuom. veikėjo, žurnalisto C. Modesto sūnus. Nuo 1949 gyvena JAV. 1958 baigė lituanistinę m-lą Clevelande, OH. Skambinti fortepijonu mokėsi pas B. Smetonienę. Aktyvus skautas, *Grandinėlės* šokėjas. Nuo 1957 priklauso korp. *Neo-Lithuania*; 1967–71 vyr. v-bos pirmininkas. Įkūrė *Neo-Lithuania* orkestrą ir jam vadovauja, koncertuoja įv. liet. renginiuose JAV ir Kanadoje. Nuo 1962 orkestras groja Čikagos, IL, renginiuose, televizijoje. 1964 baigė chemijos studijas De Paulo un-te Čikagoje. Dirba antikorozinės apsaugos, kosmetikos ir parfumerijos pramonėje. 1968 skaitė paskaitas apie kosmetikos pramonę Ilinojaus un-to Farmacijos f-te. Tautinių šokių švenčių vienas organizatorių: III (1968) ir IV (1972) vicepirmininkas, V (1976) muzikinis vadovas ir dirigentas, VI (1984) vicepirmininkas ir dirigentas. Liet. tautinių namų Čikagoje vienas steigėjų ir v-bos narys (nuo 1971). 1957–77 išleido 6 estradinės muzikos plokšteles. Nuo 1979 J. Žilevičiaus muzikologijos archyvo vienas vadovų. Bendradarbiauja spaudoje. Apdovanotas korp. *Neo-Lithuania* žiedu (1984).

MODESTAS Cezaris (**Modestavičius;** 1918. II.27 Rusijoje – 1992.VII.25 St. Petersburg Beache, FL; palaidotas Čikagoje, IL), visuomenės veikėjas, žurnalistas. 1937 baigė suaugusiųjų g-ją Kaune, VDU studijavo ekonomiką. Studijų metais įsijungė į korp. *Neo-Lithuania* veiklą. Kurį laiką mokėsi Karo m-loje Kaune; gavo atsargos jaun. leitenanto laipsnį. 1944 pasitraukė į Vokietiją, gyveno Hanau liet. stovykloje. Vėliau Frankfurto un-te studijavo žurnalistiką. 1949 persikėlė į JAV. 1952–61 gyveno Clevelande, OH. 1961 persikėlė į Čikagą, IL. Išėjęs į pensiją, apsigyveno St. Petersburg Beache. Gyvendamas JAV, tęsė darbą atkurtoje korp. *Neo-Lithuania* (Clevelando sk. pirmininkas, šios korporacijos krepšinio komandos administratorius, 1977–81 korporacijos vyriausiosios v-bos pirmininkas; 1982 Floridos skyriaus v-bos narys, 1984 – pirmininkas). 1952–57 veikė Clevelando ir 1963–65 Čikagos Tautinio akademinio sambūrio v-boje, ALTS (1963–67 vicepirmininkas, 1967–69 sekretorius). Vienas Lietuvių tautinių namų (1967) Čikagoje steigėjų, 1971 jų direktorius. Bendradarbiavo JAV spaudoje. Apdovanotas korp. *Neo-Lithuania* žiedu.

Cezaris Modestas

MODESTAS Eduardas Andrius (g. 1943.IX.9 Kaune), chemikas, krepšininkas. Visuom. veikėjo, žurnalisto C. Modesto sūnus. Per II pasaul. karą su tėvais pasitraukė į Vakarus. Nuo 1949 gyvena JAV. 1960 baigė lituanistinę m-lą Clevelande, OH. 1966 De Paulo un-te Čikagoje, IL, gavo bakalauro laipsnį (chemija). Dirbo katilų, bokštų aušinimo, vandens valymo įrenginių pramonėje. Aktyviai veikė korp. *Neo-Lithuania* (nuo 1960; 1967–69 Čikagos sk. pirmininkas, 1972 vyr. v-bos narys), *Žaibo* sporto klube. 1962 įsteigė korp. *Neo-Lithuania* krepšinio komandą ir 1962–72 jai vadovavo. Žaidė De Paulo un-to, lietuvių (1964 dalyvavo išvykoje į Australiją, 1973 į Europą) ir amerikiečių (1968 dalyvavo išvykoje į Europą, 1969 į P. Ameriką) krepšinio komandose. 1969 pripažintas geriausiu Ilinojaus valstijos krepšininku. Skautas.

MODESTIENĖ Živilė (**Keliuotytė;** g. 1946. V.20 Stuttgarte, Vokietija), pianistė, chemikė. Chemijos daktarė (1976). Fortepijono mokėsi pas A. Naką. Dalyvavo liet. koncertuose. 1964–68 skambino *Neo-Lituanus* orkestre, su juo įgrojo plokštelę *Vivat Akademija*. Rengė solinius koncertus, akompanavo dainininkams. 1969 studijavo Ilinojaus un-te chemiją ir jį baigė bakalauro laipsniu, vėliau tame pačiame un-te įgijo chemijos mokslų daktaro laipsnį. Akompanavo K. Steponavičiaus choro *Pirmyn* operečių pastatymams (F. Schuberto *Meilės daina*, F. Leháro *Grafas Liuksemburgas*, 1975, 1976).

MODZELIAUSKAS Stasys (g. 1917.XII.12 Rygoje), baleto artistas. Mokėsi *Aušros* g-joje Kaune. 1932 baigė baleto m-lą, iki 1944 šoko Valstybės teatro baleto trupėje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949 persikėlė gyventi į JAV. Niujorke turėjo savo baleto studiją.

MOGENYTĖ-WALKER Aldona (g. 1937.I.21 Klaipėdoje), germanistė. Ph. D. (1979). Vokiečių k. ir lit-rą studijavo Ilinojaus un-te Urbanoje; 1959 jį baigė bakalauro laipsniu. Studijuodama 1955–59 priklausė ateitininkams ir skautams, liet. studentų klubui ir tautinių šokių būreliui. Studijas tęsė Northwesterno un-te, IL; 1962 gavo magistro, 1979 – daktaro laipsnį (vok. k. ir lit-ra). Nuo 1962 dėsto Loyolos un-te Čikagoje, IL; vok. ir ispanų kalbų profesorė adjunktė, nuo 1984 dar ir šio un-to Humanitarinių mokslų Romos centro dekano pavaduotoja. 1974–75 dėstė vok. k. ir lit-rą ir Northwesterno un-te. Priklausė *Phi Beta Kappa* d-jai. 1992–96 APPLE v-bos narė.

Aldona Mogenytė-Walker

MOLIEJIENĖ Halina (**Lavickaitė;** g. 1919.I.18 Nižnij Novgorode, Rusija), pedagogė, visuomenininkė. Rež. Z. Moliejaus žmona, mkt. S. Lavicko duktė. 1938 baigė Marijampolės Rygiškių Jono g-ją. VDU studijavo vokiečių ir prancūzų filologiją. 1942 baigusi mokytojų kursus, dėstė vok. k. Marijampolės amatų ir aukštesniojoje prekybos m-lose. 1944 pasitraukė į Vokietiją, gyveno Landshuto stovykloje. 1951 persikėlusi į JAV, East Chicago, IN, įkūrė skaučių draugovę. 1976–91 Čikagos, IL, skautininkių draugovės v-bos narė. Su kitomis parengė skaučių seserijos kn. *Sese, budėk!* (1983). Nuo 1986 dailės archyvarė Lituanistikos tyrimo ir studijų centre Čikagoje, Čiurlionio galerijos v-bos narė. LSS apdovanota Lelijos, *Už nuopelnus* ordinais, Tėvynės dukros žymeniu.

MOLIEJUS Zigmas (g. 1911.IX.26 Vieškūnuose, Pažaislio vls., Kauno aps.), režisierius,

visuomenininkas. Mokėsi Kauno jėzuitų g-joje. 1936 baigė Karo m-lą Kaune; vyr. leitenantas. Tarnavo 9-ame pėstininkų pulke Marijampolėje. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Vadovavo Landshuto stovyklai, buvo kultūros reikalų tvarkytojas. 1950 persikėlė į JAV. Harbore, IN, sutelkė scenos mėgėjų kolektyvą, ~ 20 metų jam vadovavo, pats vaidino. Režisavo spektaklius: S. Čiurlionienės *Aušros sūnūs*, J. Grušo *Tėvas*, R. Blaumanio *Indranai*, V. Alanto *Buhalterijos klaida* ir kt.; gastroliavo Čikagoje, IL. Dainavo choruose ir oktetuose, rengė minėjimus, juose skaitydavo paskaitas. Keliolika metų vadovavo JAV LB Harboro skyriui. 1982 apdovanotas JAV LB krašto v-bos Padėkos žymeniu.

MOLIENĖ Raminta (**Mantautaitė;** g. 1929. XII.15 Kaune), pedagogė. Ekonomisto P. Molio žmona. Mokėsi Newtono koledže, MA. 1955 baigė Bostono koledžą, MA, magistro laipsniu. 1961–71 dėstė matematiką Worcesterio, MA, klasikinėje m-loje. 1971–82 Annos Marijos koledžo Paxtone, MA, profesorė, Matematikos katedros vedėja. 1955–58 LSS Tarybos pirmijos sekretorė. 1964–68, 1970–72 Worcesterio skautų *Neringos* tunto tuntininkė. Nuo 1989 ASS filisterė ir Worcesterio sk. iždininkė. LSS apdovanota Lelijos ordinu.

MOLIS Petras (g. 1924.II.11 Smilgiuose, Panevėžio aps.), ekonomistas, visuomenininkas. Pasitraukęs į Vokietiją, 1949 Alberto Ludwigo un-te Freiburge gavo ekonomikos bakalauro laipsnį. Veikė skautuose: 1945–49 Freiburgo tunto adjutantas, skautų vyčių būrelio *Nevėžis* vadas. Persikėlęs į JAV, studijas tęsė Beckerio koledže Worcesteryje, MA, ir Bostono koledže, MA; čia 1953 įgijo magistro laipsnį. 1955–78 *Power Engineering* b-vės Framinghame, MA, viceprezidentas. 1978–92 *Power Engineering* b-vės Shrewsbury, MA, prezidentas, nuo 1992 konsultantas. Dalyvauja LSS veikloje: Worcesterio *Nevėžio* tunto skautų vyčių būrelio vadas (1956–57) ir tuntininkas (1957–60 ir 1976–80), LSS pirmijos sekretorius (1958–67), Atlanto rajono vadovas (1960–61), LSS sąskrydžio fondo vedėjas (1961–66), Liet. skautų brolijos vyr. skautininkas (1970–75), ASS filisteris ir Worcesterio sk.

Petras Molis

pirmininkas (1978–84 ir nuo 1989), LSS tarybos pirmininkas (1985–91). 1975 baigė Gilwelio skautų vadovų m-lą; 1981 ir 1984 šios m-los instruktorius. Dalyvauja JAV LB veikloje: Worcesterio apyl. liet. org-jų tarybos pirmininkas (nuo 1974), Worcesterio sk. vicepirmininkas (1976–80). Apdovanotas LSS *Geležinio vilko*, *Už nuopelnus*, Lelijos ir Padėkos ordinais, LŠS Žvaigždės ordinu.

MOLIS Povilas (**Mulevičius;** 1889.V.16 Mikėnuose, Vabalninko vls., Biržų aps. – 1960), visuomenininkas. Į JAV emigravo 1906. 1912–13 Valparaiso un-te, IN, studijavo teisę ir anglų k. 1914 b-vės *Jaunoji Lietuva* sekretorius ir to paties pavadinimo laikraščio vienas leidėjų. 1914–17 *Draugo* ir *Kataliko* administratorius Čikagoje, IL. 1915–17 Lietuvos vyčių centro sekretorius, iždininkas. 1917–18 ALTo narys, 1917–20 LRKS centro sekretorius, savaitraščio *Garsas* administratorius. 1920 grįžęs į Lietuvą, atstovavo Amerikos liet. pramonės b-vei. 1921–23 dirbo Lietuvos atstovybėje Vašingtone, DC. Amerikos lietuvių visuotinio seimo (1938 Niujorke) rengimo k-jos narys ir iždininkas. Išleido knygelių: *Patarlės ir išminties grūdeliai* (1917), *Laisvėn bežengiant* (1918, Amerikos lietuvių visuotinio seimo protokolai),

Lietuvių demonstracija didžiajame Naujorke liepos 4 (1918). 1923 apsigyvenęs Detroite, MI, dirbo nekilnojamojo turto b-vėse.

MOLIUSKEVIČIŪTĖ Alicė, pianistė. Būdama 11 metų, laimėjo fortepijono konkursą Carnegie Recital salėje Niujorke, NY, gavo stipendiją tolimesnėms studijoms. Baigė Rutgerso valstijos un-to Douglasso koledžą, NJ, bakalauro laipsniu, Manhattano muzikos m-lą Niujorke, NJ, magistro laipsniu. Dėsto muziką Jersey City, NJ, valstijų koledže. 1976 Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje Elizabethe, NJ, surengė solinį vargonų koncertą.

MOMKIENĖ Margarita (**Ivašauskaitė;** g. 1933.VI.15 Lietuvoje), dainininkė (sopranas). Dainininko V. Momkaus žmona. Dainavimo mokė sesuo Bernarda, A. Stephens, S. Sodeika, V. Baltrušaitis, T. Wilkmanas, W. Bellandas, D. Lapinskas. Debiutavo 1971 Čikagos, IL, liet. operoje G. Verdi *La Traviata*, vėliau dainavo K.V. Banaičio operoje *Jūratė ir Kastytis*, G. Bizet *Carmen*, G. Verdi *Kaukių baliuje*, G. Donizetti *Meilės eliksyre* ir kt. Koncertavo Detroite, MI, Clevelande, OH, Omahoje, NE. Dažnai dainuoja kartu su *Dainavos* ansambliu, bažnytiniais chorais.

Margarita Momkienė

Vaclovas Momkus

MOMKUS Vaclovas (g. 1926.XI.16 Skuode, Kretingos aps.), dainininkas (bosas), visuomenininkas. Mokėsi Skuodo g-joje. Pasitraukęs į Vokietiją, lankė Eichstätto-Rebdorfo liet. g-ją. Apsigyvenęs JAV, mokėsi Čikagos, IL, technikos koledže ir Virginijos un-te. 1950–88 dirbo Čikagos geležinkelio importo ir eksporto viršininku. 1952–53 dalyvavo Korėjos kare. Dainuoti mokėsi pas Stepą Sodeiką, V. Baltrušaitį, A. Leparską ir D. Lapinską. Nuo 1951 Čikagos liet. operos choro dainininkas, solistas, v-bos narys, 1993–94 v-bos pirmininkas. Dainavo solo partijas G. Bizet *Carmen*, G. Verdi *La Traviata*, *Trubadūras*, *Otello*, Ch. Gounod *Roméo et Juliette*, J. Karnavičiaus *Gražina*, V. Klovos *Pilėnai* ir kt. operų spektakliuose. 1983, 1991 JAV ir Kanados liet. dainų švenčių pirmininkas. Nuo 1986 Lietuvių fondo tarybos ir v-bos narys. 1988–95 Jaunimo centro tarybos pirmininkas. 1991 Lietuvių muzikos šventės vicepirmininkas. 1991–95 Čikagos Švč. Mergelės Marijos Gimimo

bažn. koncertų pirmininkas, rengėjas, solistas. Korėjos karo fronte apdovanotas 2 sidabro žvaigždėmis.

MONCY Peteris (**Moncevičius;** 1898.VI.2 Brocktone, MA – 1978.V.4 Bedforde, MA), JAV karo laivyno admirolas. 1921 baigė Annapolio, MD, Karo laivyno akademiją ir iki 1926 tarnavo Atlanto, Ramiojo vandenyno ir Azijos flotilėse. 1926 įgijo plaukiojimo povandeniniuose laivuose specialybę. 1929–30 tarnavo Karo laivyno m-jos operatyvinėje vadovybėje, buvo karo laivyno asistentas Baltuosiuose rūmuose. Vėliau dėstė Harvardo un-te, MA. Per II pasaul. karą Atlanto flotilės 24-ojo padalinio štabo viršininkas, vėliau karo laivyno bazės Newporte, RI, štabo viršininkas, karo laivyno San Juane, PR, posto vadas. 1948 JT pajėgų Palestinoje stebėtojas. Vėliau JAV karo laivyno regiono štabo viršininkas. 1952 išėjo į pensiją. 1954 JAV Pašalpų misijos Costa Ricoje viršininkas. Apdovanotas Karo laivyno kryžiumi (1942), Pasižymėjimo kaspinu (1944), Lietuvos vyčių kario žymeniu (1956).

MONČIŪNAS Pranas (Frank J. **Monchun;** g. 1915.IX.6 Hartforde, CT), teisininkas. 1937 baigė Connecticuto valstijos un-tą, 1940 Bostono, MA, un-to Teisės m-lą; įgijo teisės bakalauro laipsnį. Vertėsi advokato praktika. 1949–53 buvo Connecticuto legislatūros senatorius. 1949–51 Windsoro, CT, teismo (Town Court), nuo 1961 Connecticuto teismo (Circuit Court) teisėjas. Dalyvavo Hartfordo LB veikloje, 1947–52 Hartfordo liet. Amerikos piliečių klubo pirmininkas.

MONDEIKA Adolfas (1887.XI.5 Vabaluose, Naujamiesčio vls., Panevėžio aps. – 1964.XII.27 Čikagoje, IL), vargonininkas. Vargonuoti mokėsi pas Žukauską Sidabrave ir pas J. Naujalį Kaune. Vargonininkavo Joniškyje, Vilniuje ir Dauguose. 1911 apsigyveno JAV. Iš pradžių vargonininkavo Uticoje, NY, Spring Valley, IL, vėliau Grands Rapidse, MI, nuo 1924 Cicero, IL. Dalyvavo liet. dainų šventėse Čikagoje (1933, 1956), Niujorke (1939). Rengė vaidinimus, bažn. koncertus. Buvo ALRK Vargonininkų s-gos narys, Katalikų federacijos Cicero skyriaus pirmininkas.

Marija Mondeikaitė

MONDEIKAITĖ Marija (**Kutz;** g. 1926.VI.10 Cicero, IL), vargonininkė, chemikė. Vargonuoti mokėsi pas tėvą vargonininką A. Mondeiką. Vėliau studijas tęsė pas vienuoles Bernardą Mariją ir Beatričę. Rosary koledže, IL, mokėsi vargonuoti, studijavo chemiją. De Paulo un-to, IL, muz. m-loje vargonavimo žinias gilino pas Beckerį. Nuo 1950 dalyvavo De Paulo un-to koncertuose, grojo bažnyčiose, kituose renginiuose. Vargonais pritarė *Dainavos* ansamblio atliekamai Č. Sasnausko kantatai *Broliai* (1953), L. van Beethoveno oratorijai *Kristus Alyvų kalne* (1955), J. Žilevičiaus kantatai *Vytautas Didysis* (1958), B. Markaičio *Kančios naktis* (1959), V. Jakubėno *Mano pasaulis*. Vargonavo Cicero Šv. Antano bažnyčioje ir kt. renginiuose.

MONGIRDAITĖ-RICHARDSON Daiva (g. 1938.VII.9 Šiauliuose), dainininkė (lyrinis koloratūrinis sopranas). Nuo 1950 gyvena JAV. 1956 baigė Cambridge, MA, m-lą (High and Latin School), 1960 bakalauro laipsniu – Bostono, MA, un-tą. 1959 *Dirvos* jaunųjų menininkų konkurse laimėjo I vietą. Būdama studentė ir vėliau aktyviai dalyvavo įv. lietuvių renginiuose, dainavo beveik visuose didesniuose JAV miestuose. 1961 ir 1969 dalyvavo

Daiva Mongirdaitė-Richardson

Baltų muzikos koncertuose Bostone. 1966 Jaunimo kongrese atliko Dalios vaidmenį D. Lapinsko operoje *Lokys*, tais pačiais metais dalyvavo *Karaliaus Mindaugo* pastatyme. Čikagos liet. operoje dainavo pagrindines partijas G. Verdi *La Traviatoje* (1966) ir *Kaukių baliuje* (1974), J. Karnavičiaus *Gražinoje* (1967), L. van Beethoveno *Fidelio* (1968). 1973 Čikagos *Co. and Workshop* operoje atliko Mimi partiją G. Puccini operoje *La Bohème*. Dainavimui būdinga melodingumas, malonus tembras, ryški ir savita muz. partijų interpretacija.

MONSTAVIČIUS Dionizas (1897.X.9 Songailuose, Tverų vls., Telšių aps. – 1966.IV.2 Čikagoje, IL), teisininkas. Teisės daktaras (1948). 1918 baigė iš Kauno evakuotą g-ją Charkove, Ukraina, 1925 Lietuvos un-to Teisių f-tą. 1919–25 tarnavo Lietuvos kariuomenėje, gavo leitenanto laipsnį. Buvo Kretingos bei Šiaulių komendantūrų ūkio dalies vedėjas, viršininkas; kariuomenės teismo kandidatas. Kurį laiką dirbo Marijampolės kariuomenės teismo tardytoju, prokuroro padėjėju. 1925–33 Panevėžio apygardos teismo, 1933–40 Apeliacinių rūmų prokuroro padėjėjas. 1934–35 vokiečių pagalbininkų teismo Klaipėdoje prokuroras. 1941 dėl šios bylos ištremtas į Sachsenhauseno konc. stovyklą Vokietijoje. Kalėjo iki 1945. 1945–48 studijavo teisę Heidelbergo un-te Vokietijoje. Baigęs studijas, apgynė disertaciją ir gavo teisės daktaro laipsnį. 1949 persikėlė į JAV. Dalyvavo liet. veikloje.

MONSTAVIČIŪTĖ-SORIANO Beata (g. 1934 Lietuvoje), pianistė. Studijavo Roosevelto un-to, IL, muzikos m-loje, vėliau studijas gilino Paryžiuje. Koncertavo, surengė solo koncertų (1958 skambino L. van Beethoveno, J. Brahmso, F. Chopino, M. Ravelio ir A. Skriabino kūrinius). Pelnė apdovanojimų (I vieta, aukso medalis tarpt. *Piano Recording* festivalyje).

MONTELL Lisa (Irena **Montvilaitė;** g. 1935. VII.5 Varšuvoje), aktorė. 1939 su tėvais persikėlė į JAV, apsigyveno Niujorke, NY. Modernios dailės muziejaus m-loje studijavo dailę, vėliau – dramą; dramą studijavo ir Miami, FL, un-te. Vėliau su tėvais persikėlė į Limą. Ten kurį laiką studijavo San Marcoso un-te, vaidino su Limos teatralų trupe. Debiutavo filme *Cocobola*. Dar vaidino amer. filmuose: *Escape to Burma, Pearl of the South Pacific, Jump into Hell, Wild Dakotas* (visi 1955), *World Without End, Gaby* (abu 1956), *Tomahawk Trail, Naked Paradise, 10 000 Bedrooms* (visi 1957), *The Lone Ranger and the Lost City of Gold* (1958), *She–Gods of Shark Reef* (1959), *Finger Man, Daddy Longlegs* (abu 1960), *The Long Rope* (1961), *The Firebrand, Daughter of the Sun God* (1962).

MONTVIDAS-KUTKUS Kristina (**Kutkutė;** g. 1950.XI.24 Detroite, MI), dailininkė, dailės kritikė. 1968–70 mokėsi Philadelphijos dailės koledže, PA, 1970–73 Pennsylvanijos dailės akademijoje Philadelphijoje, 1976–81 New Mexico un-te Albuquerque; įgijo magistro laipsnį (tapyba). Dailės dalykų dėstytoja: New Mexico un-te Albuquerque (1976–78), priv. klasėse Birminghame, MI (1979–86), Gibbeso muziejaus studijoje (nuo 1991) ir Tridento

Kristina Montvidas-Kutkus

technikos koledže Charlestone, SC (1993), Charlestono koledže (1994) ir kt. 1982–83 dirbo kompiuterių grafikos projektuotoja Rochesteryje, MI, 1983–84 ekspozicijos dailininke Birminghame, 1988–90 dailės galerijos *Art Galleries* Charlestone direktoriaus padėjėja. Bendradarbiauja spaudoje kaip dailės kritikė; 1987–92 *The Post and Courier*, nuo 1993 *Charleston Arts* dailės apžvalgininkė. Sukūrė tapybos kūrinių (peizažai, portretai, natiurmortai), pastelių, anglies piešinių, instaliacijų. Tapyboje dažni archit-ros motyvai. Dalyvavo daugelyje grupinių parodų (Albuquerque, Niujorke, Čikagoje, IL, Charlestone ir kt.). 1972 Philadelphijoje, 1986 Detroite, 1990 ir 1994 Charlestone surengė individualines parodas. Už eksperimentinę tapybą apdovanota J.H. Schiedto, H. Pittmano (abi 1973), Fordo (1977) fondų ir kt. premijomis. Buvo parodų kuratorė, parašė katalogų įvadų, skaitė paskaitų apie dailę (1985 MKS, kituose renginiuose). Dalyvauja JAV LB veikloje, 1985–93 *Santaros–Šviesos* narė. Ateitininkė (1955–81; 1963–64 vicepirmininkė).

MONTVYDAS Antanas (1886.VII.21 Papilės vls., Šiaulių aps. – 1966.IX.28 Čikagoje, IL), gydytojas, rašytojas, visuomenės veikėjas. Mokydamasis Liepojos g-joje, Latvija, įsijungė į slaptą liet. moksleivių veiklą. Bendradarbiavo *Vilniaus žiniose, Lietuvių laikraštyje, Žarijoje*. Vėliau mokėsi g-joje Sankt Peterburge. Bendradarbiavo rusų spaudoje; už laikr. *Novaja žizn* išspausdintą straipsnį, raginantį nuversti caro valdžią, suimtas ir įkalintas. Už užstatą išleistas, pakeitė pavardę (į Antonovo) ir 1908 atvyko į JAV. Liet. kolonijose sakė kalbas, ragino remti kovą prieš carizmą Lietuvoje. Redagavo laikr. *Pirmyn* (1909), *Keleivį* (1910–12), *Pažangą, Laisvę, Vaidilą*. 1917 baigęs Loyolos un-tą Čikagoje (M. D.), vertėsi priv. praktika. 1917 įstojo į ALDD, 1919–20 ir 1946 jos pirmininkas. 1921 redagavo žrn. *Gydytojas*, daug į jį rašė. 1922 įkūrė *Vaidilų broliją* kovai prieš komunistus. Priklausė SLA: 1923 Čikagoje įkūrė 6-ąją kuopą ir buvo jos pirmininkas, 1942–52 Sveikatos, švietimo ir įstatų k-jos narys. Ilgametis Čikagos liet. d-jos narys, pirmininkas ir daktaras kvotėjas. Vienas

Antanas Montvydas

ALTo organizatorių, vicepirmininkas (1945), Čikagos sk. vicepirmininkas. Pirmasis ALGS pirmininkas (1957–61). Išleido komediją *Bomba* (1908, II leid. 1912), kn. *Beždžionių prezidentas, Mūsų padėjimas, Paparčio žiedas* (visos 1909), *Per skylę* (1912). Išvertė ir išleido K. Federno kn. *Moteris prieš teisybės ir logikos teismą* (1908). Slap. A. Baisius, A. Paukštis, Antonov, A.M. bendradarbiavo spaudoje.

MONTVILA Jonas (1901.XI.29 Mintaujoje, Latvija – 1971 Čikagoje, IL), diplomatas. 1920 baigė Kauno *Saulės* g-ją, 1932 – VDU Teisių f-tą. Teisės mokslus 1922–24 studijavo Münsterio ir Kielio, Vokietija, un-tuose. 1921–40 dirbo diplomatinėje tarnyboje. 1921–22 Užs. reikalų m-jos Ypatingojo skyriaus sutarčiai su SSRS vykdyti sekretorius. 1925–29 ir 1934 Užs. reikalų m-jos sekretorius, 1929–34 Lietuvos pasiuntinybės sekretorius Latvijoje, nuo 1935 Užs. reikalų m-jos referentas, 1938–40 referentas su pasiuntinybės patarėjo titulu. Dalyvavo derybose su Vokietija, SSRS, Lenkija. 1941–44 vertėsi advokato praktika. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945 Pabaltijo un-to Hamburge–Pinneberge vienas organizatorių, buvo šio un-to Lietuvių sk. sekretorius, kanceliarijos viršininkas. 1948–49 Vokietijos LB Pinnebergo sk. pirmininkas. Nuo 1950 gyveno JAV. Dalyvavo visuom. veikloje. Korp. *Neo-Lithuania* filisteris. Į liet. k. išvertė K. Gareis *Teisės enciklopediją ir metodologiją* (1924; su P. Juchnevičiumi).

MONTVILA Petras (1887 Nendriniškiuose, Marijampolės aps. – 1984.VI.13 Putname, CT), visuomenės veikėjas. Kun. Juozo Montvilos brolis. 1907 emigravo į JAV. Brooklyne, NY, lankė suaugusiųjų vakarinę m-lą. Nuo 1911 LRK SA Niujorko–New Jersey aps. organizatorius, pirmininkas, su kitais telkė vyčius. 1913 įkūrė Blaivininkų d-ją, buvo jos pirmininkas. 1912–54 vienas liet. siuvėjų profsąjungos lyderių, streikų vadovų ir organizatorių. Dariaus ir Girėno paminklo (past. 1958 Brooklyne) statybos k-to iždininkas. Buvo TF talkos (1914–19), Lietuvių darbininkų s-gos, Lietuvių katalikų darbininkų klubo, JAV LB Niujorko apyg. v-bų narys.

MONTVILIENĖ Giedrė (**Ūselytė, Montvila;** g. 1941.II.17 Vilniuje), tapytoja. 1944 su tėvais pasitraukė į Vakarus, 1949 persikėlė į JAV. 1959 baigė muzikos ir dailės m-lą Niujorke, NY. Po to mokėsi Queenso koledže, Art Students League m-loje, Catan Rose dailės in-te (visi NY). 1972–76 Woosterio dailės

Giedrė Montvilienė

in-te Danbury, CT, studijavo renesanso tapybą. Sukūrė figūratyvinės aliejinės tapybos kūrinių (*Arbatėlė*, 1981; *Majų sapnas*, 1984), piešinių (*Skara*, 1984; *Kabukis*, 1987). Kūrybai turi įtakos renesanso dailė. Dalyvavo grupinėse parodose, 1989 – liet. išeivijos dailininkų kūrybos parodoje Vilniuje (joje eksponuotus kūrinius padovanojo Lietuvos dailės muziejui). Apdovanota premijomis, prizais (parodose New Canaane, CT, Danbury, Brookfielde, CT, Great Necke, NY, ir kt.). 1976 Ridgefielde, CT, 1982 Niujorke, 1986 Cold Springse, NY, surengė individualines parodas. Priklauso Amerikos liet. dailininkų ir Niujorko liet. dailininkų s-goms.

MONTVILIENĖ Halina (**Ladukaitė;** g. 1917. XI.17 Tverėje, Rusija), matematikė. Matematikos daktarė (1958). 1935 baigė Panevėžio mergaičių g-ją. Nuo 1935 studijavo VDU Gamtos ir matematikos f-te. 1943 baigė Vilniaus un-to matematikos skyrių. Studijuodama buvo Studentų matematikų d-jos pirmininkė, liet. studenčių tautininkių korp. *Filiae Lithuaniae* narė. 1944 pasitraukusi į Vokietiją, dirbo Gross-Heseppe ir Diepholzo liet. g-jose, vadovavo skautų tuntui *Neris*. 1949 persikėlė į JAV. 1954 Niujorko, NY, un-te gavo matematikos magistro, vėliau daktaro laipsnį.

MORKŪNAS Jonas (**Morcan;** g. 1908.III.10 Baltimorėje, MD), visuomenės veikėjas. Baigęs pradžios m-lą, su tėvais persikėlė į Lietuvą. 1922–29 mokėsi Jurbarko *Saulės* g-joje. Grįžęs į JAV, 1931–33 Rochesterio, NY, un-te studijavo mediciną, tačiau dėl sveikatos studijas nutraukė. Vėliau pas Nobelio premijos laureatą G.H. Whipple tyrinėjo kraujo ligas. Daugelio liet. ir amerikiečių org-jų narys. Vienas Amerikos lietuvių studentų ir profesionalų s-gos steigėjų, 1932–36 jos pirmasis pirmininkas; 1935 vadovavo šios s-gos narių ekskursijai į Lietuvą – Ateitininkų kongresą Telšiuose ir Pasaulio lietuvių kongresą. Amerikos spaudoje rašė apie kraujo ligų tyrimus, bendradarbiavo *Studentų žodyje*.

MORKŪNAS Mykolas (g. 1916.II.17 Payslikyje, Vaškų vls., Biržų aps.), ekonomistas, spaustuvininkas. Ekonomikos daktaras (1947). Baigęs Biržų g-ją, 1938–40 mokėsi Kauno kunigų seminarijoje. 1940–44 studijavo ekonomiką Vilniaus un-te. Vilniuje turėjo privačią spaustuvę, spausdino nelegalų laikr. *Laisvas žodis*. 1944 pasitraukęs į Austriją, 1945–47 studijavo ekonomikos mokslus Innsbrucko un-te. 1948–49 dar lankė Freiburgo meno m-lą. Vėliau persikėlė į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Čia įsteigė liet. spaustuvę (spausdino liet. knygas, žurnalus, laikraščius, t. p. leidinius latvių kalba); 1993 spaustuvė perkelta į Kauną.

Simonas Morkūnas

MORKŪNAS Simonas (1902.II.16 Valtūnuose, Žemaitkiemio vls., Ukmergės aps. – 1997. VII.5 Sioux City, IA), kunigas, visuomenės veikėjas. Prelatas (1988). Baigęs Kauno kun. seminariją ir VDU Teologijos-filosofijos f-tą, 1933 įšventintas kunigu. Būdamas Kauno Prisikėlimo bažnyčios vikaru, aktyviai darbavosi Šv. Vincento Pauliečio vargšų šalpos d-joje: įsteigė kelis vaikų darželius, senelių prieglaudą, 1939 pastatydino jai modernius namus (jie sov. okupacijos metais pertvarkyti į tuberkuliozės ligoninę; 1941–44 buvo jos vicedirektorius). Rėmė rengiamą 1941 sukilimą prieš sov. okupantus. Nacių okupacijos metais dirbdamas Vilijampolės klebonu, gelbėjo

žydus. 1944 pasitraukė į Austriją, vėliau gyveno Vokietijoje. Dirbo Kufsteino ir Hechingeno stovyklų klebonu, Lietuvių misijos prokuratoriumi. 1949 persikėlė į JAV, apsigyveno Sioux City. Čia atgaivino beišnykstančią Šv. Kazimiero liet. parapiją. Dirbdamas jos klebonu 1951–90, padarė ją pavyzdine visoje vyskupijoje, atnaujino bažnyčią dail. A. Valeškos paveikslais ir vitražais, parengė parapijos istorijos 50 metų sukaktuvinį leidinį (1965). Straipsniais ir peticijomis aktyviai reiškėsi Lietuvos laisvinimo veikloje. Rėmė liet. šalpos organizacijas, kultūrinę veiklą, bendradarbiavo liet. ir amer. spaudoje. Už visuomeninę veiklą Morningside koledžas, IA, 1991 jam suteikė garbės daktaro vardą. Žrn. *The Sioux City Journal* paskelbė atsiminimų apie žydų gelbėjimą. 1993 apdovanotas LR Prezidento padėkos raštu.

Barbora Morkūnienė

MORKŪNIENĖ Barbora (g. 1913.IV.7 Palangoje), dailininkė. Baigusi Palangos g-ją, mokėsi dailės darbų m-loje Kaune. Dailę studijavo Peilsteine, Austrija, pas prof. V. Planklį, vėliau Bogano dailės koledže Čikagoje, IL. 1950 Čikagoje dirbo šviestuvų puošimo b-vėje, 1952–74 *Agar* b-vėje svėrėja. Sukūrė aliejinės tapybos kūrinių; kai kurie jų abstraktūs. Dalyvavo dailės grupinėse parodose, laimėjo premijų (I premiją 1962, 1966, 1968). 1978 Čikagoje surengė individualinę parodą. Dalyvavo Amerikos lietuvių dailininkų s-gos, Lietuvos dukterų d-jos, Jaunimo centro, BALFo, Vasario 16-osios m-lai remti org-jų veikloje.

Izabelė Motekaitienė

MORKUS Albinas (1921.III.27 Punske, Lenkija – 1967.VIII.27 Vilniuje), rašytojas. 1941 baigęs Vilniaus Vytauto Didžiojo g-ją, studijavo Vilniaus un-te lituanistiką, paskui mediciną. Po karo gyveno Lenkijoje, Prancūzijoje, vėliau persikėlė į JAV. Kurį laiką dirbo ALTo reikalų vedėju. Bendradarbiavo *Naujienose, Vilnyje* (Narimanto Norago slap.). 1963 grįžo į Lietuvą. Parašė apysaką *Pabėgėlė* (išsp. 1962), apsakymų (rink. *Baltasis miestelis*, 1962, *Susitikimas*, 1965, rinktinė *Laukinių Vakarų madona*, 1970), vaizduojančių išeivijos buitinę ir socialinę aplinką, propagandinės publicistikos kūrinių (*Vaduotojai iš arti*, 1968, *Taip man atrodo*, 1969). Išvertė knygų.

MOTEKAITIENĖ Izabelė (**Blauzdžiūnaitė;** 1909.VIII.6 Geisteriškiuose, Vilkaviškio aps. – 1985.IX.28 Čikagoje, IL), dainininkė (dramatinis sopranas). Baigusi Marijampolės g-ją, 1930–37 studijavo VDU Humanitarinių

mokslų f-te. 1934–37 redagavo *Naująją vaidilutę*. Parašė straipsnių, eilėraščių, novelių. Į liet. k. išvertė A. Malraux *Kraujas ir opiumas* (1939). Baigė Kauno konservatoriją (dainuoti mokėsi pas O. Marini). 1942 debiutavo Kauno didžiajame teatre (G. Verdi *Aida*). 1942–44 dainavo operoje, radiofone, surengė solo koncertų didesniuose miestuose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1944–49 su Lietuvos operos solistų grupe ~ 300 koncertų surengė Vokietijoje, 23 D. Britanijoje, atliko programą Hamburgo radiofone. 1949 persikėlė į JAV. Koncertavo JAV ir Kanadoje. 1950 *Great Northern* teatre Čikagoje sukūrė Leonoros vaidmenį G. Verdi operoje *Trubadūras*. 1952 laikr. *Chicago Tribune* muz. festivalyje laimėjo premiją. Turėjo savo dainavimo studiją, su mokiniais pastatė G.C. Menotti operą *Telefonas*. Surengė rel. koncertų Jėzuitų koplyčioje Čikagoje. Čikagos liet. operai į liet. kalbą išvertė libretų. Į plokšteles įdainavo Kalėdų giesmių, duetų su A. Kalvaityte.

Manigirdas Motekaitis

MOTEKAITIS Manigirdas (g. 1938.IV.17 Kaune), pianistas, vargonininkas, pedagogas. Dainininkės I. Motekaitienės sūnus. Vaikystėje skambinti fortepijonu mokėsi pas V. Jakubėną ir Bebring Vokietijoje. 1949 persikėlęs į JAV, mokėsi pas A. Kučiūną, A. Čerepniną, R. Ganzą ir T. Kozuchą. Čikagos, IL, Jėzuitų koplyčios vargonininkas (nuo 1954). Lincolno operos ir Čikagos lietuvių operos akompaniatorius. Nuo 1955 Čikagoje turi fortepijono ir vargonų studiją. Baigė De Paulo un-to muzikos m-lą Čikagoje (1961 gavo bakalauro, 1963 – magistro laipsnį). Koncertavo kaip solistas, akompaniatorius, su kamer. ansambliais ir simf. orkestrais (1978 su Čikagos filharmonijos orkestru). Čikagos muz. festivalių konkursuose laimėjo 3 medalius. Koncertavo Kanadoje, Belgijoje, Vokietijoje, Lenkijoje. Dalyvavo Van Cliburno (Fort Worthe, TX) ir karalienės Elžbietos (Belgija) tarptautiniuose pianistų konkursuose. Priklauso ateitininkams.

MOTIEJŪNAS Jonas (g. 1921.VII.5 Janėnuose, Šventežerio vls., Seinų aps.), elektrotechnikos inžinierius, visuomenės veikėjas. 1939 baigė Seinų g-ją Lazdijuose; mokydamasis priklausė ateitininkams, vėliau – skautams. 1940 baigė Karo m-lą Kaune. Dalyvavo 1941 Birželio sukilime. 1941–44 VDU Technologijos f-te studijavo elektrotechniką. Pasitraukęs į Vokietiją, studijas tęsė Braunschweigo aukštojoje technikos m-loje; joje 1947 gavo elektrotechnikos inžinieriaus diplomą. 1947 atvykęs į Australiją, apsigyveno Tasmanijos saloje. 1954 persikėlė į Melburną; dirbo inžinieriumi geležinkelyje, vėliau – Fordo automobilių b-vėje. Aktyvus visuomenininkas: Australijos liet. d-jos vicepirmininkas, Australijos LB Hobarto apylinkės pirmininkas (2 metus), Melburno apylinkės v-bos vicepirmininkas, sporto klubo *Varpas* v-bos pirmininkas (2 metus), Lietuvių kultūros fondo Melburno sk. v-bos pirmininkas, Melburno liet. namų k-to pirmininkas, Australijos liet. katalikų federacijos iždininkas (2 metus), Victorijos jungtinio baltų k-to pirmininkas. Bendradarbiavo *Tėviškės aiduose, Varpe, Mūsų pastogėje*. 1959 persikėlė į JAV, apsigyveno Los Angelese, CA. Dirbo (29 metus) b-vėje *Hughes Aircraft* inžinieriumi, vyresniojo personalo nariu; projektavo metalo apdirbimo įrengimų skaitmeninius kontrolės prietaisus. 1987 išėjęs į pensiją,

Jonas Motiejūnas

apsigyveno Prescotte, AZ. Dalyvavo JAV LB veikloje: Los Angeleso apylinkės v-bos pirmininkas (2 metus). Buvo ALTo P. Kalifornijos sk. v-bos pirmininkas, BALFo vicepirmininkas ir iždininkas. Priklausė ALIAS (Los Angeleso sk. v-bos sekretorius ir pirmininkas), ateitininkams (Los Angeleso sendraugių sk. v-bos iždininkas, sekretorius ir pirmininkas, moksleivių stovyklos sporto vadovas). Materialiai rėmė LF (buvo Los Angeleso vajaus k-to narys, vicepirmininkas ir pirmininkas; įsteigė stipendijų fondą, 1989), dalyvavo LKMA suvažiavimuose (XIII suvažiavimo rengimo k-to pirmininkas). Parašė straipsnių *Ateityje, Technikos žodyje, Laiškuose lietuviams, Drauge, Karyje*. 1995 įsteigė Lietuvos našlaičių globos fondą; materialiai parėmė Kauno Prisikėlimo bažnyčios atstatymą.

MOTIEJŪNAS Juozas (1896.V.21 Juodupyje, Viešintų vls., Panevėžio aps. – 1969.VII.11 Čikagoje, IL), veterinarijos gydytojas. Veterinarijos daktaras (1928). 1916 baigė Panevėžio realinę g-ją (tuo metu perkeltą į Rusiją). 1919 Lietuvos kariuomenės savanoris. Iki 1923 studijavo Tartu, Estija, vet. in-te. Baigęs Karo m-lą Kaune, iki 1926 tarnavo kariuomenėje. 1926–27 Biržų aps. vet. gydytojas. Berne, Šveicarija, apgynė daktaro disertaciją. 1928–34 Gruzdžių gyvulininkystės m-los mokytojas, 1934–39 Marijampolės aps. vet. gydytojas. Nuo 1936 dėstė Lietuvos vet. akademijoje; docentas, 1940 prorektorius, 1941–44 rektorius. Bendradarbiavo moksl. leidiniuose, parašė ir išleido vet. vadovėlių. 1944 pasitraukė į Vakarus, 1949 persikėlė į JAV. Dirbo vet. inspektoriumi mėsos pramonėje.

MOTIEKAITIS Algimantas (g. 1922 Kaune), violončelininkas. Baigė jėzuitų g-ją ir Kauno konservatorijoje studijavo fortepijono ir vargonų, vėliau – violončelės klasėje. Iki 1944 daug koncertavo kaip kamerinės muzikos atlikėjas, griežė L. van Beethoveno, E. Griego, K.V. Banaičio sonatas violončelei. Pasitraukęs iš Lietuvos, studijavo Salzburgo, Austrija, muz. akademijoje prof. P. Grümmerio klasėje. Atvykęs į JAV, kurį laiką dirbo Buffalo, NY, ir Detroito, MI, simf. orkestrų koncertmeisteriu, vėliau persikėlė į Los Angelesą, CA, ir čia grojo simf. orkestre. 1972 išvyko į Australiją, dirbo Sidnėjaus simf. orkestro koncertmeisteriu. Aktyviai dalyvauja liet. veikloje.

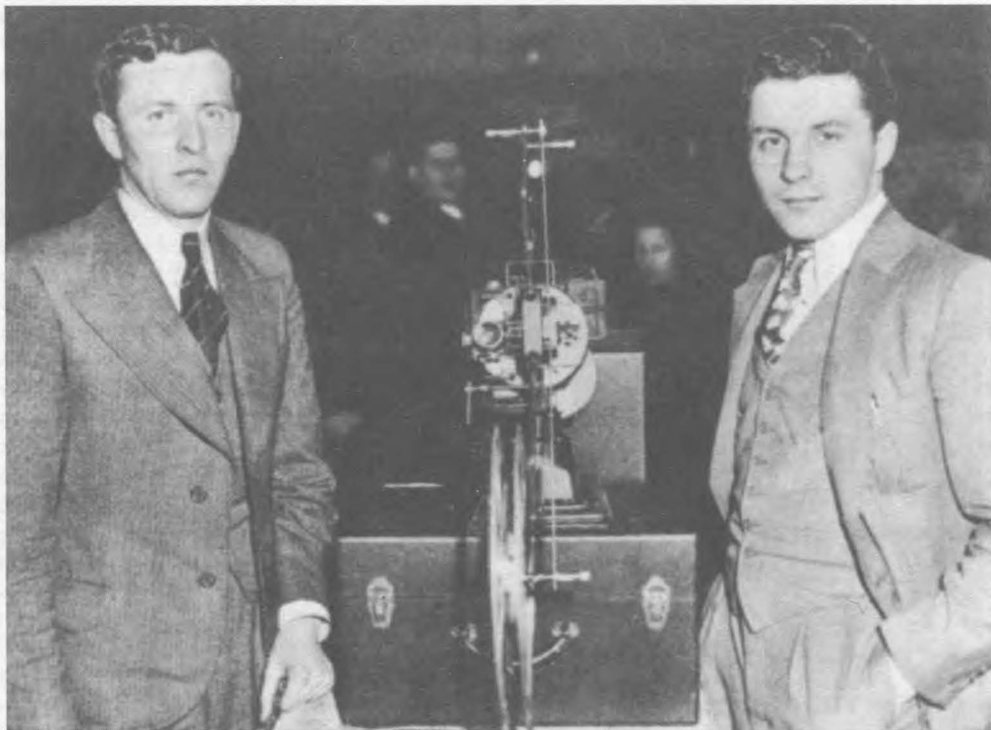
MOTIEKAITIS Vladas (1896.V.30 Kaune – 1971.X.10 Los Angelese, CA), smuikininkas, dirigentas, pedagogas. Muzikos mokėsi pas tėvą, vėliau pas lenkų smuikininkę V. Bohuszewicz (ji dažnai lankydavosi Ippo muz. m-loje Kaune); 1912 baigė jos klasę. Per I pasaul. karą buvo rusų pulko kapelmeisteris. 1921 baigė Odesos konservatoriją (Ukraina; K. Gavrilovo smuiko klasę). Tais pačiais metais grįžęs į Lietuvą, surengė koncertą Kaune. Po trejų metų studijų Vokietijoje 1924 baigė Leipzigo konservatoriją (E. Wolganto klasę). Nuo 1925 buvo Kauno muz. m-los smuiko ir kamerinės muzikos klasės dėstytojas. Subūrė pirmąjį liet. styginių kvartetą (griežė I. Vasyliūnas, J. Juodelis, E. Stankevičius, M. Saulius). Kaip smuikininkas koncertavo didesniuose miestuose, 12 metų buvo Kauno radiofono orkestro dirigentas. Po II pasaul. karo mokytojavo Leobene, Bruch-Mure (abu

Austrijoje), Munoje, Vokietija. Dėstė muziką Hanau g-joje, Vokietija. Persikėlęs į JAV, 2 metus mokytojavo Sparkso konservatorijoje Royal Oake, MI. Vėliau apsigyveno Kalifornijoje. Sukūrė solo dainų, sonatų ir kt.

MOTUZAS Antanas (1899.VII.24 Kurauskiuose, Šiaulių aps. – 1982 Čikagoje, IL), aviatorius. Lietuvos kariuomenės pulkininkas. 1919 savanoriu įstojo į Lietuvos kariuomenę, baigė Karo m-lą Kaune. Dalyvavo Nepriklausomybės kare. 1925 baigė karo aviacijos karininkų kursus. Rašė į liet. spaudą, *Lietuviškąją enciklopediją*. Išleido kn. *Aerodromai* (1928). 1940 išėjo į atsargą. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1947–49 liet. darbo tarnybos kuopų bei JAV kariuomenės štabo Vokietijoje ryšininkas. 1949 persikėlė į JAV. Už dalyvavimą laisvės kovose apdovanotas Vyčio kryžiaus ordinu.

MOTUZAS Feliksas (1891.II.2 Rudiškiuose, Šiaulių aps. – 1987.VI.30 Detroite, MI), visuomenės veikėjas. 1913 emigravo į JAV. Aktyviai reiškėsi SLA Detroito 352-osios kuopos veikloje, daugelį metų buvo jos sekretorius, pirmininkas, v-bos narys. Nuo 1922 Tėvynės mylėtojų d-jos narys, sekretorius, pirmininkas. Detroite subūrė Lietuvių dailės mylėtojų chorą (1916), operos chorą (1927; padedamas komp. M. Petrausko), dramos būrelį *Živilė*. Per I pasaul. karą organizavo rinkliavą, Lietuvos laisvės rėmimo demonstracijas. 1937–42 Tėvynės mylėtojų d-jos centro v-bos pirmininkas, *Sandaros* centro v-bos sekretorius. Nuo 1911 bendradarbiavo liet. spaudoje (pasirašinėjo ir slap. **Rambynas**). Surinko retų liet. leidinių, albumų, Tėvynės mylėtojų d-jos archyvą.

MOTUZAS Kazys (1909 Vilniuje – 1995.II.12 Niujorke, NY), kino dokumentininkas. 1910 su tėvais emigravo į JAV. Dirbo tekstilės mašinų įmonėje. 1930–40 su broliu Mečiu atvykęs į Lietuvą, sukūrė daug dokumentinių

Kazys ir Mečys Motuzai

spalvotų begarsių filmų apie Lietuvos gamtą, ist. įvykius, kaimo darbus. 1938–40 filmus demonstravo 65 JAV ir 2 Kanados liet. kolonijose, parodė 180 seansų. Rodomus filmus palydėdavo plokštelių muzika ir vieno iš Motuzų komentaras per mikrofoną. Po II pasaul. karo JAV filmavo BALFo veiklą, liet. renginius, 1964 Niujorke Lietuvių dieną Pasaulinėje parodoje. Po brolio mirties (1966) vienas tęsė darbą. 1975 Kanados liet. švietimo tarybai Toronte parengė filmą apie Lietuvą, sukūrė filmą apie dailininką A. Tamošaitį. Stengėsi išsaugoti kino kronikų archyvą, siuntė medžiagą liet. kino istoriją rašiusiam P. Kežinaičiui. Turėjo didelį filatelijos rinkinį. Vienas Niujorko liet. filatelistų d-jos (įk. 1954) steigėjų, buvo pirmininkas ir pirmasis biuletenio redaktorius. Veikalo *Postage Stamps of Lithuania* (1978) vienas autorių. Motuzų filmus rodė ir Lietuvos televizija. Nuo 1996 dalis kino kronikų archyvo yra Lietuvos vaizdo ir garso archyve Vilniuje (perdavė V. Beleckas).

MOTUZAS Mečys (1914 Niujorke – 1966 JAV), kino dokumentininkas. K. Motuzo brolis. Restorano ir benzino stotelės savininkas. Su broliu 1930–40 Lietuvoje sukūrė daug dokumentinių spalvotų filmų. Iki II pasaul. karo filmus demonstravo JAV ir Kanadoje. Po II pasaul. karo filmavo JAV liet. renginius.

MOZOLIAUSKAS Ramojus (g. 1925.XI.30 Kaune), skulptorius. 1950 Vokietijoje baigė Freiburgo taikomosios dailės m-los skulptūros skyrių. Persikėlęs į JAV, apsigyveno Čikagoje, IL. Iki 1962 dirbo paminklų dirbtuvėje. Sukūrė ~ 500 skulptūros kūrinių daugiausia iš metalo (plieno, bronzos, aliuminio), granito, stiklo pluošto (fiberglass), betono. Reikšmingesnieji: paminklas R. Kalantai atminti, prezidento K. Griniaus antkapinis paminklas (1967), Šv. Onos skulptūra Čikagos lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse, Kristaus Prisikėlimas Švč. Marijos kapinėse, paminklas Lenkijos krikščionybės 1000 metų sukakčiai pažymėti (1969), kompozicija *Gydančios rankos* Čikagos Loyolos un-to klinikoje, paminklas pranciškonams Riverside, IL, daug skulptūrų Čikagos ir kitose kapinėse. Iki 1971 kūriniai dau-

Ramojus Mozoliauskas

giausia figūratyviniai, po to abstraktūs; jiems būdinga apibendrintos, lakoniškos formos, simbolinė prasmė. Pelnė keletą apdovanojimų (The John Howard Benson, The American Institute of Commemorative Art, JAV LB Kultūros tarybos, 1995). Priklauso JAV LB, yra skautas vytis.

MROZINSKAS Aleksas (1914.VIII.7 Šiauliuose – 1969.XI.21 Brooklyne, NY), pianistas, pedagogas. Baigęs Šiaulių muzikos m-lą, 1933 įstojo į Kauno konservatoriją, bet po metų dėl materialinių sunkumų studijas nutraukė. 1935 baigė Šiaulių g-ją ir laimėjo Kauno radiofono koncertmeisterio konkursą; juo dirbo iki 1944. 1936–40 vėl studijavo Kauno konservatorijoje. Lietuvoje surengė keletą solo koncertų, su simfoniniu orkestru yra atlikęs F. Chopino e-moll ir F. Liszto Es-dur koncertus. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–47 čia vadovavo studentų kvartetui, koncertavo. Laimėjęs konkursą, 1948–49 studijavo Müncheno aukštojoje muzikos m-loje. 1949 apsigyveno JAV. Nuo 1950 Brooklyne turėjo fortepijono studiją, suorganizavo vyrų kvartetą *Aitvarai* ir jam vadovavo. Dalyvavo

Aleksas Mrozinskas

J. Ginkaus liet. radijo programose, dažnai akompanuodavo koncertuose, liet. renginiuose. Parašė ~ 100 dainų oktetams, kvartetams ir chorams.

MULOKAS Jonas (1907.XII.18 Jusiagiryje, Kvetkų vls., Rokiškio aps. – 1983.V.31 Santa Monicoje, CA), architektas. 1927 baigė g-ją Rokiškyje, 1935 VDU Technikos f-tą. Studijų metais veikė korp. *Neo-Lithuania*. 1936 baigęs aspirantūrą Karo m-loje, iki 1940 dirbo Karo butų v-boje Kaune, 1941–44 Vilniaus butų sk. statybų vedėju. Suprojektavo ir pastatė kaimo bei miesto gyv. namų, Berčiūnų bažnyčią prie Panevėžio, Šatrijos Raganos koplyčią Židikuose (1943), atstatė sovietų sunaikintą karūną ant Šv. Kazimiero bažnyčios kupolo Vilniuje (1943). 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1945–49 mokytojavo Augsburgo liet. g-joje. 1944–49 gyvendamas Augsburge, sukūrė apie 700 koplytstulpių, kryžių, koplytėlių bei paminklų liet. liaudies meno motyvais. 1949 persikėlė į JAV. 1950 apsigyveno Čikagoje. 1958 Montanos valstijos koledže išlaikė archit-ros egzaminus, įgijo architekto teises. Nuo 1976 gyveno Santa Monicoje, CA. 1979 įkūrė architektų b-vę *Mulokas and Mulokas Architects* (kartu su sūnumi Rimu). Pastatė bažnyčių lietuviams: Švč. Mergelės Marijos Gimimo Čikagoje, IL (1957), Marijos Nekalto Prasidėjimo East St. Louise, IL (1956), Kristaus Atsimainymo Maspethe, NY (1962; už ją gavo kelis apdovanojimus JAV archit. suvažiavimuose), Šv. Kryžiaus Daytone, OH (1964), koplytėlių Kennebunkporte, ME (1959), Portlande, OR (1962). Suprojektavo ir pastatė Jaunimo centrą ir laisvės kovų paminklą Čikagoje (1974), gyv. namų, memorialinių statinių, tarp jų – antkapinis paminklas prelatui M. Krupavičiui Čikagoje (su sūnumi Rimu; 1975, I premija), pastatų indėnų misijai. Siekdamas lietuviškumo archit-roje, savo darbuose naudojo liaudies bei monumentaliosios archit-ros motyvus, kūrybiškai derino medį su mūru bei betonu. Priklausė ALIAS (1956–57 Čikagos sk. pirmininkas, nuo 1958 garbės teismo narys). 1956 JAV LB Kultūros fondo v-bos iždininkas, 1962–64 Čiurlionio meno galerijos v-bos narys. 1962 dalyvavo II Lietuvių kultūros kongrese Čikagoje. Bendradarbiavo spaudoje archit-ros klausimais. 1946 suteikta Lietuvos inžinierių ir architektų s-gos premija už liet. liaudies stiliaus panaudojimą namų ar-

Jonas Mulokas

chit-roje. 1959 apdovanotas sidabro medaliu už liet. darželio projektą Pasaulio gėlių parodoje Čikagoje, 1969 JAV architektų suvažiavimo premija už paminklinės bažnyčios Romoje projektą (su sūnumi Rimu). 1983 Los Angelese, CA, išleista kn. *J. Muloko architektūra.*

MURELIENĖ Darata (**Baltrušaitė, Zdaniūtė, Yuden;** g. 1913.XI.18 Wilkes-Barre, PA), chorvedė. Dirigavimo ir kompozicijos mokėsi Wyomingo konservatorijoje (*Wyoming Seminar and Conservatory of Music*). 1929–63 vadovavo liet. chorams: beveik 10 metų Cicero, IL, moterų chorui, 20 metų – Roselande, IL, *Aidui*, po kelerius metus – Lietuvių kanklių ir kt. chorams. Sukūrė daug chorinių dainų, pastatė operečių ir muzikinių vaidinimų, kai kuriems parašė ir muziką: *Vestuvės pušyne* (1936), *Kada kaimas nemiega* (1939), *Motina* (1940), *Ant Nemuno kranto* (1943), *Atsiminimai iš Lietuvos* (1947), *Liaudies širdis* (1953).

Bronius Murinas

MURINAS Bronius (1906.VIII.31 Rygoje – 1986.II.18 Čikagoje, IL), tapytojas, pedagogas. 1918 baigė Linkuvos g-ją. 1923–29 studijavo tapybą Kauno meno m-loje (mokėsi pas K. Sklėrių ir A. Varną). 1929–32 dėstė dailės dalykus Kauno mkt. seminarijoje ir Dailiųjų amatų m-loje. 1932–35 studijas gilino Paryžiuje. 1935–44 dėstė Klaipėdos ir Vilniaus ped. in-tuose, Vilniaus dailės akademijoje, vadovavo Vilniaus dailiųjų amatų m-lai. Parašė vadovėlius: *Piešimo mokymas pradinėje mokykloje* (1937), *Piešimas lentoje* (1938), *Dailės dalykų dėstymas* (1939), *Komponuojamasis piešimas* (1940), *Piešimas iš vaiko aplinkos* (1940). 1944 su šeima pasitraukė į Vokietiją. Nuo 1949 gyveno JAV, Čikagoje. Dirbo Čikagos geležinkelių b-vėje dažytoju, vėliau braižytoju, vertėju. Akvarele, aliejumi, akrilu sukūrė peizažų (*Rudens motyvas*, 1965; *Vakaro šviesoje*, 1972; *Saulėta Čikaga*, 1980), natiurmortų, figūrinių kompozicijų (*Vasarotojos*, 1956), portretų (autoportretas, 1975). Kūrybai būdinga poetiškumas, impresionistinė stilistika, dinamiškos linijos, vėlesniajai – impulsyvumas, sodrios spalvos, vidinė įtampa. Dalyvavo grupinėse parodose (nuo 1935), surengė ~ 20 individualinių parodų (Lietuvoje – Vilniuje, Klaipėdoje, Vokietijoje – Rottweilyje, JAV – Čikagoje, Detroite, MI, Los Angelese, CA, Bostone, MA, Brooklyne, NY, ir kt.). Pelnė > 10 apdovanojimų. Buvo Lietuvių dailės in-to, kelių kitų dailininkų org-jų narys. 1981 Čikagoje išleistas jo kūrinių albumas. 1990 Vilniuje įvyko pomirtinė paroda (50 kūrinių šeima padovanojo Lietuvos dailės muziejui).

MURINIENĖ Praurima (**Griniūtė;** g. 1913.I.15 Šiauliuose), gydytoja odontologė. Tapytojo, pedagogo B. Murino žmona. 1933 baigė Šiaulių mergaičių g-ją, 1937 – VDU. 1938 įgijo dantų gydytojo praktikos teises. 1938–44 vertėsi priv. praktika Klaipėdoje ir Vilniuje, dirbo Vilniaus un-to klinikose. 1944 pasitraukė į Vakarus, vėliau apsigyveno JAV. Priklauso Lietuvos dukterų d-jai, Valstiečių liaudininkų s-gai, LDGD.

MUSONIS Vytautas (**Mušinskas;** g. 1920.VII.10 Padyvytyje, Laukuvos vls., Tauragės aps.), gydytojas psichiatras. 1944 baigė VDU. 1944 pasitraukė į Vokietiją, dirbo gydytoju pabėgėlių stovyklose. 1949 persikėlė į JAV. 1952

Vytautas Musonis

įgijo teisę praktikuoti Ilinojaus valstijoje. 1953–55 tarnavo JAV kariuomenėje gydytoju; kapitonas. 1965–95 Veteranų ligoninės Čikagoje, IL, psichiatras. Priklauso JAV LB, korp. *Gaja.* Amerikos legiono narys.

MUSTEIKIS Antanas (1900.I.2 Pikčiūnuose, Daugailių vls., Utenos aps. – 1988.I.13 Detroite, MI), agronomas. 1928 Kaune baigė suaugusiųjų g-ją, 1934 – Dotnuvos ž. ū. akademiją. Dirbo Ž. ū. rūmų instruktoriumi, 1936–40 – Žalienų sk. vedėju. 1941–44 Ž. ū. v-bos direktoriaus padėjėjas. Agronomų s-gos narys. Jo pastangomis įsteigta parodomųjų žalienų sklypų, traktorių stočių, parengtas Lietuvos pelkių kultūrinimo planas. Bendradarbiavo spaudoje, parašė rekomendacinio pobūdžio žemdirbystės ir bitininkystės knygų, išvertė grož. lit-ros kūrinių. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Ten redagavo laikr. *Mūsų kelias.* 1949 apsigyveno JAV. Dirbo *Draugo* redakcijoje.

MUSTEIKIS Antanas (g. 1914.I.11 Laučiūniškėje, Salako vls., Zarasų aps.), pedagogas, sociologas, žurnalistas, rašytojas. Ph. D. (1954). 1933 baigė Zarasų komercinę g-ją. Studijavo lituanistiką ir pedagogiką VDU Kaune, vėliau Vilniaus un-te; jį baigė 1941. Nuo 1940 mokytojavo Pasvalio g-joje. Bendradarbiavo period. spaudoje (*Akademike, Naujojoje romuvoje, Skautų aide* ir kt.). 1944 su grupe pabėgėlių bandė laivu pasiekti Švediją, tačiau buvo vokiečių sulaikytas ir kalinamas Rygoje. Paimtas kasti apkasų, pabėgo, grįžo į Lietuvą ir netrukus pasitraukė į Vokietiją. 1946–49 studijavo sociologiją Heidelbergo un-te, 1947–48 buvo anglų ir vok. kalbomis leidžiamo žrn. *The Scholar* redakcijos narys. 1948–49 mokytojavo Schwäbisch Gmündo liet. g-joje. 1949 persikėlęs į JAV, dirbo fabrike. 1950–54 studijavo sociologiją Niujorko un-te, NY; jame 1951 įgijo magistro laipsnį, vėliau – daktaro laipsnį (disertacija *Religious Fluctuations During the Period of the Reformation in Lithuania,* išl. pavadinimu *The Reformation in Lithuania,* 1988). 1953–54 Vidurio Europos tyrimo centro Niujorke moksl. darbuotojas (parašė studiją apie Sovietų sąjungos okupuotų Pabaltijo valstybių

Antanas Musteikis

tautinę padėtį). 1953–58 buvo žrn. *Į laisvę* redakcijos narys. 1954 dirbo Columbijos un-to Slavistikos bibliotekoje. 1955–80 D'Youville koledžo Buffalo, NY, profesorius, Sociologijos sk. vedėjas. 1992–93 ir 1996 skaitė paskaitas VDU Kaune. Bendradarbiavo LE (kurį laiką buvo jos sociologijos sk. redaktorius), EL, išeivijos period. spaudoje (*Aiduose, Drauge, Darbininke, Į laisvę, Tėviškės žiburiuose* ir kt.), anglų k. leidžiamuose JAV moksl. žurnaluose; atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, rašo *Literatūroje ir mene, Šiaurės Atėnuose, Lietuvos aide, Dienovidyje.* Paskelbė kultūrologinių ir sociologinių studijų, straipsnių, knygų recenzijų, kelionių aprašymų. Parašė romanus *Kiauros rieškučios* (1972) ir *Dangaus ir žemės šaknys* (1983). Skaitė pranešimus moksl. konferencijose, LKMA suvažiavimuose. Liet. profesorių d-jos Amerikoje, Amerikos sociologų, Amerikos katalikų sociologų ir kt. moksl. d-jų narys. Lituanistikos in-to narys. Priklauso JAV LB, LSS, Lietuvių fronto bičiulių d-jai.

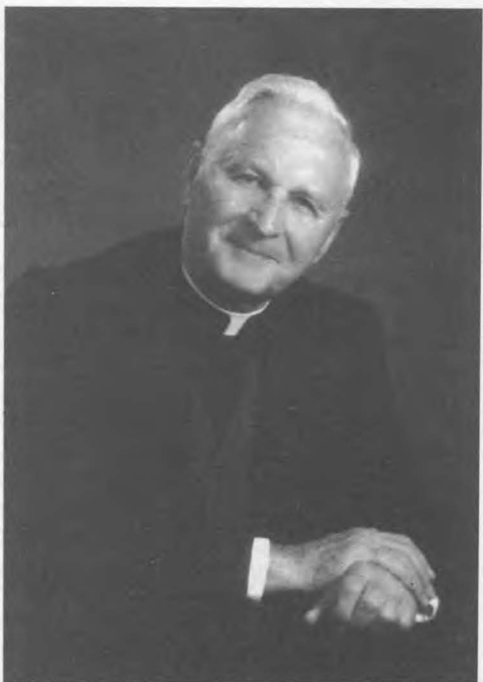
MUSTEIKIS Ignas (1890.VII.25 Vyžuonose, Utenos aps. – 1960.II.5 Clevelande, OH), kariškis. Lietuvos kariuomenės pulkininkas (1929). Sankt Peterburge baigęs g-ją, per I pasaul. karą buvo fronte. 1918 pab. stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, vadovavo batalionui, pulkui, nuo 1920 – divizijai. 1924 išėjo į atsargą. 1926–29 Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras, ypatingų reikalų karininkas prie Respublikos Prezidento. Nuo 1929 vienas Lietuvos banko direktorių, vėliau Valstybės tarybos narys. 1939 išėjo į pensiją. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Nuo 1949 gyveno JAV.

MUSTEIKIS Kazys (1894.XI.22 Stučiuose, Tauragnų vls., Utenos aps. – 1977.VI.6 Čikagoje, IL), karinis ir politinis veikėjas. Lietuvos kariuomenės brigados generolas (1937). 1915 baigė Orienbaumo karo m-lą, Rusija. Per I pasaul. karą tarnavo Rusijos kariuomenėje, 1916–17 kovėsi Austrijos fronte; sužeistas. Rusijoje telkė liet. dalinius. 1918 savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę; tarnavo apsaugos štabe, 2-ajame pėstininkų pulke, Vilniaus ir Kauno komendantūrose.

Kazys Musteikis

1919 perkeltas į Karo m-lą Kaune. 1920 šarvuočių diviziono vadas; dalyvavo kovose su lenkais. 1924 išėjo į atsargą. 1928 Vienoje baigė Aukštąją prekybos m-lą, 1932 – Briuselio

Leonardas Musteikis

karo akademiją. 1930 Vytauto Didžiojo karininkų kursų mokymo dalies vedėjas. 1932–34 Vyr. štabo karininkas, 1934–38 Karo m-los viršininkas. 1938–40 krašto apsaugos ministras. Paskutiniame Lietuvos vyriausybės posėdyje (1940.VI.14–15) griežtai prieštaravo SSRS ultimatumui ir siūlė pasipriešinti jėga. 1940 kartu su prezidentu A. Smetona pasitraukė į Vokietiją. 1942–44 buvo Verslo ūkio inspekcijos Kaune direktorius. 1944–49 gyveno Vokietijoje, 1949 persikėlė į JAV. Nuolatinis karininkų *Ramovės* seniūnas. Rašė į spaudą karo klausimais. 1970 Londone išleido atsiminimų kn. *Prisiminimų fragmentai*. Apdovanotas Vyčio kryžiumi su kardais.

MUSTEIKIS Leonardas (g. 1911.VIII.16 Laučiūniškėje, Salako vls., Zarasų aps.), kunigas. Pedagogo Antano Musteikio brolis. 1932 baigė Zarasų g-ją ir įstojo į Kauno kun. seminariją. Priklausė seminarijos chorui. Seminariją ir VDU Teologijos-filosofijos f-tą baigė 1938 ir buvo įšventintas kunigu. Vikaru dirbo Panevėžio vyskupijos parapijose, veikė su pavasarininkais. 1941 sov. okupantų kalintas Zarasuose. 1944 pasitraukė į Vokietiją. Kapeliono pareigas ėjo pabėgėlių stovyklose Bamberge, Mannheime, Kemptene. Į JAV persikėlė 1949. Apsigyvenęs Omahoje, NE, dirbo Šv. Antano parapijoje, kapelionu Gerojo Ganytojo vienuolyne ir jo mokykloje tikybos bei etikos mokytoju. Psichologiją, sociologiją ir žurnalistiką studijavo Creightono un-te Omahoje; 1957 gavo bakalauro, 1960 – ped. magistro laipsnį. Omahoje organizavo skautus (5 metus buvo jų vietininkas, pakeltas į skautininkus), buvo skautų kapelionas. 1969–71 dirbo Šv. Juozapo ligoninės kapelionu, vėliau perkeltas į Plainview, NE, Šv. Pauliaus apaštalo amer. parapiją, jos klebonas. Išėjęs į pensiją, 1985 persikėlė į Sunny Hillsą, FL. Bendradarbiavo liet. spaudoje, padėjo (pateikė fotografijų) J. Cicėnui išleisti kn. *Omahos lietuviai* (1966).

Ju-107 **Jungtinių** Amerikos Valstijų lietuviai: biografijų žinynas. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas 1998. – (Pasaulio lietuviai)

ISBN 5-420-01415-7
T. 1: A–M. – 720 p.: portr. – ISBN 5-420-01416-5

Informaciniame žinyne pateikiamos JAV gyvenusių ir tebegyvenančių lietuvių, ypač pasireiškusių po II pasaulinio karo, biografijos. I tomas apima A–M raides. Kai kurios biografijos iliustruotos portretinėmis fotografijomis.

UDK 929(=882:73) (036)

Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai

SL Nr. 256. 1998 01 13. 67,26 apsk. leid. l. Tiražas 2000 egz. Užsakymas 67.
Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, L. Asanavičiūtės 23, 2050 Vilnius.
Iš užsakovo paruoštų fotoformų spausdino SPAB spaustuvė "Spindulys".
Gedimino 10, 3000 Kaunas.